

¶ Questiones clarissimi philosophi Marsilij inguen super libris de generatione ꝛ corruptione felici auspicio incipiunt.

¶ De generatione autem ꝛ corruptione ꝛc. Textu cōmentū primi. Questio j.

Circa primū librum de generatione ꝗ̄querit. Utrū ens mobile ad formā sit subiectū libri de generatiōe. ¶ Et arguit q̄ nō. Alia ē subiectū libri de gñatiōe. ꝗ̄ nō ens mobile ad formā. ꝯñtia tz: qꝛ vnius scie solum dꝫ eē vnū subꝫ. Añs pꝫ: qꝛ cuiuslibet sciētie inferioris aīa est subiectū.

2ᵐ ¶ Scdo sequitur q̄ iste liber incōuenienter diceret liber de gñatione: imo dici deberet liber de gñabili siue de ente mobili ad formaꝫ. ꝯñs est falsū. Et probatur ꝯñtia: qꝛ scia dꝫ capere denoīationē a subiecto a quo capit vnitatē: ꝛ distīctionē. Primo posteriorū: modo generatio nō est ens mobile ad formā: imo est ipsamet forma seu mot⁹ vel mutatio q̄ vel q̄ nō

T. c. xi. mouet in. 5 phys. ¶ Tertio sequit q̄ ista scia non distin-

3ᵐ gueret a scia libri metheoroꝝ. ꝯñs ē falsū. ꝓbat ꝯñtia: qꝛ de ente mobili ad formā i lib. metheoroꝝ totalr cōsiderat.

4ᵐ ¶ Quarto seqt q̄ iste liber dēberet eē scdꝰ liber phie nālis ꝯñs falsū. ꝛ ꝯ oēs phos q̄ ponūt cōiter q̄ est terti⁹: ꝛ ꝓbat ꝯña: qꝛ forma subalis ē prior motu locali. sicut suba accñte

T. c. 4. 7ᵒ metaph. ꝗ̄ iste liber dꝫ precedere librum de celo: in quo

5ᵐ cōsiderat de ente mobili ad locum. ¶ Quinto ens mobile ad formaꝫ nō verificat de oībus in ista scia cōsideratis. ergo non est ei ea subm ꝯñtia tꝫ: qꝛ subm dꝫ de oībus in scia consideratis verificari: eo q̄ est terminus cōmunissimus eiusdem. aliter. n. ꝓpter eius vnitatem non deberet scientia dici vna. Añs pꝫ: qꝛ hic cōsideratur de actione ꝛ passione de tactu mixtione gñone ꝛ corruptiōe: alteratione ꝛ augmentatione per totum primū: quoꝝ nullū est ens mobile ad formam.

6ᵐ ¶ Sexto ens mobile excedit metas huius scientie. ergo non est eius subm. ꝯñtia tꝫ: quia eius subm dꝫ sibi esse adequatum. Añs pꝫ: qꝛ ens mobile ad formam dicitur de animalibus gñabilibus. modo talia quo ad ipsorum generationem nō cōsiderantur in hoc libro: imo de illis consideratur in libro de generatione animalium.

In oppositum est cōmunis fama phoꝝ dicētium q̄ in libro de celo determinatur de ente mobili ad locum tanq̄ de subiecto: ꝛ in libro de generatione de ente mobili ad formaꝫ tāq̄ de subiecto.

In ista q̄ōne Primo videbitur q̄ōo ista scientia differat ab alijs partibus phie naturalis. Secūdo videbitur de quesito.

pᵐ nōnᵐ Quantum ad pᵐ est primo notandū q̄ phia naturalis dr̄ scia cōsiderans res sub rōne q̄

T. c. 71 sunt mobiles teste pho. 2ᵒ physico. dicente: q̄ si aliquod est mouēs nō motū nō est amplius physice cōsiderationis: hoc est a nāli phia q̄ntum ad suaꝫ essentiam non dꝫ cōsiderari: ꝓpter qd̄ pꝫ q̄ō distinguit ipsa a phia morali: ꝛ a pᵃ phia s. a metaphysica. a pma. n. phia: qꝛ illa inquirit ens inquantū est ens: non inquātū mobile. 4ᵒ metaph. capᵒ. pᵒ. a mora-

T. c. p. li autem: qꝛ ista cōsiderat res prout cadunt in vsum rationis. Unde lꝫ consideret eas ꝓut sunt mobiles: hoc tamen restricte. s. prout ipse cadunt in vsum rōnis: ꝛ a mathematica differt: qꝛ mathematicus abstrahit a motu. 2ᵒ physic.

cap. 3ᵒ. ꝛ ex ꝯñti nō cōsiderat de rebus ꝓut sunt mobiles. T. c. 18.

¶ Scdo notādum q̄ phie nālis sunt octo integre partes. 2ᵐ nōnᵐ

¶ Prima. n. cōsiderat de singulis motibus in gñali non p descendendo ad aliquā spēm motus spālem: nec de aliqua istarum complendo sermonē: ꝛ traditur in octo libris physicorum. nam iste est semper modus artificialis. primo in generali. posterius in spāli cōsiderare: propter qd̄ dicit pho.

primo physicoꝝ. Opꝫ ex vniuersalibus in singularia pro- T. c. 4.

cedere. i. in minus vlia. ¶ Nunc septem partes considerāt 2

in speciali de diuersis speciebus motuū. ꝛ prima earū: puta 2ᵃ: que traditur in quattuor libris de celo ꝛ mun. considerat de prima specie motus in speciali. s. de motu locali. hec est. n. prima species motuū inter quattuor motus sunt teste pho. 8. physico. ¶ Tertia vero considerat de alijs qui-

T. c. 55. 57. ꝛ 58 q̄ speciebus motus. s. generatione corruptione alteratiōe augmentatione ꝛ diminutione: ꝛ hoc spālius q̄ꝫ consideratur de eis in. 5. physicoꝝ ꝛ cōpletius: nō tn̄ descendēdo ad gñationē corruptionē vel aliquā aliaꝫ mutationeꝫ aliquorū generꝝ vel aliquaꝝ spēꝝ: p̄ter q̄ꝫ: qꝛ cōsiderat spāliter de gñatione ꝛ corruptiōe elītoꝝ ꝛ tradit in duobus libris de gñatione ꝛ corruptiōe. ¶ Quarta pars ꝛ oēs sequētes 4

cōsiderāt de aliqbus spēbus motus. s. gñatiōe ꝛ corruptione alteratiōe ꝛ augmētatiōe ꝛc. sꝫ hoc est adhuc spālius q̄ꝫ de illis cōsiderat in 2ᵃ vel 3ᵃ partibus p̄dictis. Unde ipsa 4ᵃ pars cōsiderat in spāli de gñatione ꝛ corruptiōe mixtorū imperfectorū. sicut impressiones metheorologice: vt vent⁹. ros. pruina. voragines. salsedo maris hiatus. ꝛ alia hmōi. etiā determinat de his que apparent per reflexiones: aut refractiones radiorū. sicut sunt yris. halo. ꝛ hmōi. Ultimate determinat de qualitatibus secūdis. sicut sunt durū. molle. congelabile. liquefactibile. digestibile. indigestibile: ꝛ hmōi traduntur in quattuor libris metheororū. ¶ Quinta pars 5

postq̄ꝫ in gñali in 4ᵃ parte fuerit determinatū de ipsis qualitatibus secundis incipit spāliter cōsiderare de ipsis mineralibus ꝛ gñationibus mixtoꝝ homogeneoꝝ. sicut sunt sanguis. lac. auꝝ. argentū ꝛ alia hmōi: ꝛ hāc partē nō habemus ab Aristotele translataꝫ. vtrū eā fecerit vel ne ignoramus: sed loco eius fecit Albertus librū de mineralibus.

¶ Sexta pars iaꝫ in spāli cōsiderat de pfectissimis formarū mobilium. s. ipsa aīa ꝛ operationibus eius: ꝓut se tenēt ex parte aīe. sicut videre. audire. intelligere. ꝛ cōsiderare. ꝛ tradit in libris tribus de aīa. ¶ Septima pars considerat de opationibus corpoꝝ animatoꝝ ꝓut ipse se tenēt ex pte corporis: ꝛ ista tradit in puis libris nālibus. sunt aūt hmōi son⁹. vigilia. memoria. ꝛ reminiscētia. videre. audire ēt diu viuere. breuiter viuere. iuuenescere. senescere. crescere 7

augmētari. ꝛ sitia. ¶ Octaua pars considerat de generatione ꝛ corruptiōe diuersoꝝ mixtoꝝ spāliter: puta de gñatione plantarū ꝛ de gñatiōe singularū spēꝝ aīaliū: ꝛ tradit in libris de plantis ꝛ vegetabilib⁹: ꝛ in libris de aīalib⁹: 8

ꝛ in alijs hmōi. ¶ Ex quo pꝫ 3ᵒ pncipale ꝓpositū: puta q̄ 3ᵐ nōnᵐ

scia libroꝝ de gñatione ꝛ corruptiōe hꝫ se ad pᵐ ptē phie tāq̄ꝫ ei subalternata: ꝛ cōsiderat de qnqꝫ spēb⁹ mot⁹ spālr⁹ ꝛ cōpleti⁹ q̄ꝫ ipsa pᵃ pars. totaliter ꝟo differt a 2ᵃ pte: qꝛ nihil cōsiderat de motu locali: ꝛ differt a qnqꝫ partibus sequentibus. Nā ꝛ si de eisdē spēb⁹ motus cōsiderat de quibus in sequētibus ptib⁹ cōsiderat: hoc tn̄ est in eo gñalius ꝛ cōmunius ꝛ in sequētibus spālius: ꝓut in scdo notabili pꝫ.

Quantum ad 2ᵐ articulū est sciendū q̄ s. lꝫ attributionis alicui⁹ scie: de quo hic agit: dꝫ esse prius notū in ipsa scia: ꝛ ex ꝯñti dꝫ hēre generalem rationē significandi oēs res pncipaliter in scientia considerates. Debet quoqꝫ easdē signare eadem rōne qua illa scientia istas res cōsiderat: vt q̄ñtis iste terminus ens vel vnus

omnia significet ⁊ non plura q̃ ista de quibus considerat
natur alis phia: non tamen ponitur subiectum in ea: quia
nõ significat ea fm rationem fm quã sunt mobiles: ⁊ fm
eam solum cõsiderat phia res naturales prout dictũ est:
sed ens mobile subiectum eius ponitur: qꝛ res significat fʒ
quod ipsa a naturali philosophia consideratur.

1ª 2 Hoc premisso fit prima cõclusio hec gñatio vl corruptio vel quecũqꝫ alia spe-
cies motus nõ est subiectum huius scientie: cũ aliquod isto-
rum debeat esse in ea prius notuʒ: sed nullũ istorum in hac
scientia est primo notum. ergo ɔclo vera. maior nota p cõ-
ditiones subiecti. minor arguitur: qꝛ quinqꝫ species mot⁹
cõsiderate sunt passiones entis mobilis ad formam. modo
passio in scientia nunq̃ est prius nota: eo q posterior ẽ suo
2ª 2 subiecto. ¶ Secũda cõclusio. generabile nõ est subiectum
huius scientie. probatur: qꝛ subiectũ scie dʒ significare res
cõsideratas in ista scia ea rõne fm quã scia eas cõsiderat.
modo hoc nõ cõuenit huic termino generabile in ista scia.
ergo nõ est subm in ea. maior pʒ per notabile positũ: ⁊ mi-
nor declaratur: quia esto q ista sciẽtia consideret de rebus
generabilibus: cõsiderat tamẽ res nõ solum fm rationem
fm quã sunt generabiles: sed etiã fm quas sunt alterabiles
vel augmẽtabiles ⁊c. nam de omnibus his quinqꝫ moti-
bus hic cõsideratur. vt dictũ est: nec põt ostendi vbi plus õ
eis cõpletius loquatur nisi hic: ⁊ ideo patet q iste termin⁹
generabile nõ significat res fm rõnem cõem: fm q ab ista
scientia cõsideratur. Modo cõsimili probari posset q cor-
ruptibile augmentabile diminuibile vel alterabile non est
3ª 2 huius sciẽtie subiectũ attributionis. ¶ Tertia cõclusio ẽ
⁊ rñsalis. q iste terminus ens mobile ad formaʒ est subie-
ctum attributionis huius sciẽtie. probaꝛ. nam illud qð est
in ista sciẽtia prius notum ⁊ terminus cõsimilis non exce-
dens eius metas est subiectuʒ huius scie: sed ens mobile ad
formaʒ est hmõi. ergo ⁊c. maior est nota per ɔditiones sub-
iecti. Minor declaratur: q. n. est terminus primo not⁹. pʒ:
qꝛ est subiectũ oĩum passionũ hic cõsideratarũ. naʒ genera-
tio ⁊ corruptio ⁊ alia hmõi hic cõsiderata cõueniunt enti
mobili ad formaʒ tãq̃ subiecto: q autẽ sit terminus com-
munissimus pʒ. nam de omnibus istis hic cõsideratis veri-
ficatur. s. generabile corruptibile alterabile ⁊c. quodlibʒ. n.
istoꝝ est ens mobile ad formam. vt augmentabile ad for-
mam cõpletam seu maiorẽ: ⁊ diminuibile ad formam mi-
norem: ⁊ sic de aliĩs. significat etiam rõnem cõem omnibus
entibus mobilibus ad formaʒ eque p̃mo cõuenientem taʒ
generabilibus q̃ʒ alterabilibus: ⁊ sic de aliĩs. Sed q non
excedat metas istius scientie. pʒ: qꝛ hic consideraꝛ de oĩb⁹
entibus mobilibus ad formam: cuʒ nõ sit aliquis alius mo-
tus ad formam nisi aliquo istorum quinqꝫ motuum: de
quibus hic consideratur: vt notum est per precedentia.

Ad 1ᵐ His p̃missis rñdeꝛ ad rõnes ante oppositum. ¶ Ad primaʒ concedo q anima
est subm inhesionis huius scie: ⁊ negatur ɔñtia que infer-
tur. ergo nõ est ens mobile ad formã. ¶ Ad pbationẽ cõ-
ceditur q vno modo solũ dʒ esse vnũ subm scientie vnius:
sed diuersimode nihil phibet q eiusdem scientie sunt plu-
ra subiecta vt anima est subiectũ huius scientie inhesiõis:
⁊ iste terminus ens mobile est subiectuʒ eiusdem attribu-
Ad 2ᵐ tionis. ¶ Ad secundam negatur ɔñtia que infertur q se-
quitur q iste liber male diceretur liber de generatione. de-
nominatiões. n. ta'es sunt ad placitũ. Et quãdo dicitur q
scientia dʒ a suo subiecto denominari. Respondetur q si
cõmunitati placet denominatio fieri põt a pncipaliori: qꝛ
ergo generatio est principalior passio in hac scientia cõside-
rata: ideo ipsa dr scia de generatione: põt tamẽ dici scientia
Ad 3ᵐ de ente mobili ad formam. ¶ Ad tertiaʒ negeꝛ ɔñtia que
infertur q non distingueret a scientia libri metheororuʒ.
Et quãdo dicitur q de ente mobili ad formaʒ in libro me-
theororum consideratur per totum. Dicitur q hoc est ve-
rum: sed hic consideratur de illis generalius: ⁊ in libro me-
theororum specialius. vt in primo articulo dictũ ẽ. ¶ Ad Ad 4ᵐ
quartum negatur cõsequẽtia que infertur q iste liber de-
beret esse secundus liber philosophie naturalis. ¶ Ad p-
bationem dicitur q ⁊ si forma substantialis sit prior motu
locali in esse: eo q est substantia: tamen in ratione motus:
motus localis specialiter circularis prior est omnib⁹ aliĩs
motibus: cum sit aliorum causa. vt. 8. physic. dicitur. ergo T. c. 55.
philosophia naturalis: qꝛ non considerat formam prout 57. ⁊. 58.
est res: sed prout hʒ attributionem ad motum. vt satis ha- T. c. 3.
betur ex secũdo physicorũ. Et i ratione motus prior est lo-
calis. ideo liber considerans de entibus prout sunt locali-
ter mobilia. debet esse primus liber phie naturalis ⁊ prece-
dere librum cõsiderãtem ens mobile ad formam. ¶ Ad Ad 5ᵐ
quintum negetur ɔña que infertur. ens ⁊c. ergo nõ est sub-
iectum huius scientie: non. n. opʒ subiectum verificari de
omnibus in scientia consideratis. puta de passionibus: ⁊ õ
aliĩs que minus principaliter considerantur. sicut nec ens
mobile in libro physicorum verificatur de vacuo. ⁊ de infini-
to: sed sufficit q de omnibus principaliter consideratis ve-
rificetur: ⁊ q passiones ⁊ alia minus principaliter ɔsidera-
ta considerentur in ordine ad ipsuʒ. modo generatio ⁊ cor-
ruptio ⁊ alia hmõi enumerata in ratione non consideran-
tur hic principaliter: sed in ordine ad subiectũ tantum. s. vt
eius passiones: ⁊ ideo nõ est incõueniẽs: q de eis non verifi-
cetur: sed sufficit q verificetur de generabili ⁊ corruptibili
⁊ aliĩs hmõi hic principaliter consideratis. ¶ Ad sextum Ad 6ᵐ
nego antecedens quo dicit q iste terminus excedit metas
huius scientie. ¶ Et ad probationem conceditur quod di-
citur de talibus generabilibus. dicitur etiaʒ de illis quo ad
eorum generationem hic in generali considerato. sicut de
omnibus aliĩs generabilibus: ⁊ ideo in probatione negaꝛ
q de ipsis hic non consideretur quo ad ipsoruʒ generatio-
nem: sed in libro de generatione animalium aliter conside-
rat de eisdem: ⁊ sic non procedit ratio. ¶ Ratio post oppo-
situm arguit pro tertia conclusione ⁊c.

¶ Antiquoꝝ qdẽ. igiꝛ ⁊c. Tex. cõ. j. Q̃. ij.

Consequẽter queriꝛ 2ᵒ. Utrũ ali-
quid possit simplici-
ter generari ⁊ corrũpi. ¶ Et arguiꝛ p̃mo q 1ᵐ
non: qꝛ nulla substantia potest generari. ergo
nihil potest generari simpliciter. consequẽtia
tenet: qꝛ qð generatur simplr est suba. aña probatur: qꝛ si
aliqua suba posset generari vel esset materia vel forma vel
compositum: sed nullũ istoꝝ potest generari. ergo ⁊c. cõse-
quẽtia tenet ⁊ antecedẽs pro prima parte pʒ. a sufficiẽti di-
uisione: ⁊ per p̃hm. 2. de aĩa: ⁊. 7. metaphy. ⁊ pro secunda T. c. 2.
parte declaratur: qꝛ nec materia fit: nec forma fit per phʒ. T. c. 7.
7ᵒ metaphy. ergo nec compositum fit: cum totũ nõ sit aliũ T. c. 27
q̃ sue partes. p̃mo physico. ergo si neutra pars fiet: nec to- T. c. 17.
tum cõpositum dicetur fieri. ergo ⁊c. ¶ Scðo si aliqd ge- 4ᵒ phys.
neraretur simpliciter maxime esset forma: sed ipsa non gene- 43.
ratur simpliciter. ergo ⁊c. ɔñtia nota est: ⁊ aña pro prima T. c. 11.
parte. pʒ: quia forma est terminus generationis ⁊ finis pri- 12. ⁊. 55.
mo huius: ⁊ primo physicoruʒ: pro scða parte declaratur. T. c. 62.
nã si forma generaꝛ hoc est ex nihilo. ergo nõ generaꝛ. con-
sequẽtia tʒ: qꝛ nihil ex nihilo fit. aña pʒ: qꝛ forma non fit ex
aliquo sui: cum nihil eius prefuerit: nec fit ex materia: cuʒ
materia non fiat forma: nec pars eius. g̃ pure fit ex nihilo.
¶ Confirmaꝛ sic. forma nõ gñatur ex materia. ergo ex ni-
hilo fit si fit. cõsequẽtia tʒ. aña similr: qꝛ mã ⁊ forma sunt prin- T. c. 89.
cipia. primo physi. mõ pncipia nõ fiũt ex alterutro. vt ibi- T. c. 42
dem pʒ. ¶ Tertio si sic. sequereꝛ q aliqd posset gñari ex 3ᵐ

simplr non ente.ꝯn̄s est falsum vt prius: ꝛ ꝓbaẜ añs:q2 si
cut se hꝫ gn̄atio sm̄ qd ad nō ens sm̄ quid:ita se hꝫ gn̄atio
simplr ad non ens simplr:sed ita se hꝫ gn̄atio sm̄ qd:ꝙ fit
ex non ente sm̄ qd:vt gn̄atio albi ex non albo.igitur ita se
habebit generatio simplr:ꝙ fiet ex nō ente simplr : qō fuit
probandum.ꝯn̄tia est clara:ꝛ maior pꝫ ex conuenienti simi
4m tudine.minor est ante declarata. ¶ Quarto sic. nihil qō
est potest generari:omne ens est qō est.ergo nullum ens pt
generari.discursus est in celarēt.maior est nota de se. ꝛ mi
5m nor similr. ¶ Quinto nullius accn̄tia est gn̄atio simplr.
omne qō generatur in mā est accn̄s.ḡ nullius qō generaẜ
T.c.20. in materia est generatio simplr.maior pꝫ per pħm. primo
huius.minor pꝫ:q2 oē qō generaẜ in materia adest ꝛ abest
ei preter subiecti corruptionē.ḡ est eius accidēs:qō fuit ꝓ
bandū.ꝛ lꝫ ꝯn̄tia per diffinitionē accn̄tis positā a Porphy
6m rio. ¶ Sexto.corruptio nō est possibilis.ergo nec gn̄atio.
ꝯn̄tia tenet:ꝛ añs similr:q2 si esset possibilis vel esset nālis:
ꝛ hoc nō:q2 nulla corruptio est nālis:cū omne ens diligat
se permanere:nec potest dici ꝙ violenta:q2 cū nullū violē
T.c.18. tum sit perpetuū.vt dr̄ 2°.celi.tandem deficiet corruptio.
t.96. ergo cum generatio simplr non possit esse sine corruptio
T.c.17 ne.vt dicis caplo.3.huius primi sequitur ꝙ tandē deficiet
7m generatio qō est propositum. ¶ Septimo arguitur sic.nō
est nobis euidens aliquid generari simplr.ergo non est cō
cedendum.ꝯn̄tia lꝫ ex eo ꝙ nobis dubium non est a nobis
cōcedēdū.añs declaraẜ:q2 aliqd gn̄ari non pōt nobis esse
euidens nisi per experientiā:puta ꝙ a. generatur:q2 a.nunc
ꝑcipiẜ:ꝛ añ nō ꝑcipiebaẜ.mō ista ꝯn̄tia nō valet.a.non per
cipiebatur añ.ḡ a.nō fuit ante.potuit.n.a.ante eē:lꝫ nō ap
paruerit.iō dubiū est vnicuiqꝫ an viso.a.deus ipsum ante
cōseruauerit:sic ꝙ ipsum ante nō potuerit apparere. ḡ ꝛc.

T.c.21. **In oppositum** est philosophus in isto primo.

¶ In ista questione pmo pmittēda est vna opinio de quesi
to ꝛ reprobāda.scdo rn̄dendus est ad quesitū.tertio viden
dum est de illo:qō tangiẜ in vltimo argumēto.s.vtrum sit
possibile nobis esse euidens aliquid simpliciter generari.

Nōm **Quantum** ad pmū articulū est notandū pmo.ꝙ
diuersi modi dicendi erant apud anti
quos de ipsa gn̄atione simplr. Aliqui.n.posuerunt solum
T.c.p. vnā esse mām:ꝛ illā dixerunt esse totā subam rerū:ꝛ nega
p° opio. uerūt oēm gn̄ationē simplicr:ꝛ solū posuerūt alterationē:
nec dixerunt vnqꝫ aliquā subam generari de nouo:cū sem
per maneret eadē materia sine gn̄atione illi ꝛ corruptiōe:
quā dixerunt esse vnā subam:sed bene cōcesserunt vnam
partē materie aliqñ fieri hoīem aliqñ asinum : non ꝓpter
alicuius sube gn̄ationē nouā:sed ꝓpter aliaꝫ materie situa
tionē ꝛ figurationē in parte illa in q nūc hō vel asinus ap
paret.vñ pꝫ anc negassent.hō generaẜ:sed hanc cōcessissent
aliquid generaẜ hō.sicut quando sor.fit pater.hanc nega
mus.pater generaẜ:sꝫ bñ cōcedimus hāc.aliqd generatur
pater. Itēꝫ dixissent ꝙ hō bene erit asinus:ꝛ ꝙ homo ꝛ asi
nus nō dr̄nt spē:ꝛ sic de multis similibus:ꝛ de hac opione vi
T.c.p. deẜ fuisse parmenides ꝛ mellissus. ¶ Aliq autē posuerunt
t.2. multa pncipia materialia reꝝ:ꝛ isti fuerunt diuersi. Qui
2°opio daꝫ dixerūt ea eē qtuor elmta vt empedocles:quidam cor
pora atomalia indiuisibilia vt leucippus ꝛ democritus.
p.ge.7. Quidaꝫ res homogeneas:ꝛ alia hmōi vt carnes ꝛ ossa vt
anaxagoras. Quidā vō puncta.vt pħs imponit platonī:ꝛ
in hoc oēs cōueniebant ꝙ cōgregatione istoꝝ fieret gene
ratio.ꝛ segregatione corruptio.ꝛ trāspōne partiū alteratio
vñ Anaxagoras differebat ab aliis:q2 dixit ꝙ congrega
tione partiū eiusdē rōnis fieret gn̄o:ꝛ segregatiōe gn̄ū ete
rogeneaꝝ:ꝛ per oppositum corruptio fieret cōgregatione
eterogeneaꝝ intra se homogeneas cōculcātiuꝫ ꝛ segrega
2m nōm tione homogenearum. ¶ Scdo notandum est ꝙ ex istis

opinionibus pullulauit vna opinio valde famosa volens
ꝙ nihil generaretur simpliciter ꝛ supponit fundamētum
ꝙ nihil fit ex nihilo:cuius causa:q2 nō ētis videtur esse di
stātia infinita ad ens.ꝛ ideo nulla potētia sufficeret ad ali
quid producēdum ex nihilo:ꝛ etiāꝫ pꝫ in processu Arist.i
primo physi. ¶ Scdo supponiẜ ꝙ simplex generatio nō T.c.33.
fit cōgregatione partium preexistentium. ¶ Ex his inferūt t.75.
ꝯclōnē ꝙ nihil generaẜ simpliciter probatur.ab eis.si ali pm
quid generatur simplr ipsum fit ex aliquo preexistente. per
pmaꝫ supposnē.vel ergo subo ex quo fit gn̄atio addiẜ ali
quid qō nō fuit ante.ꝛ si sic.tūc illud generatur ex nihilo:
cuꝫ nihil eius fuerit ante:vel addiẜ ei aliqd qō añ fuit : ꝛ si
sic nō est vera gn̄o:cū cōgregatio partiū prius existūꝫ nō
arguat verā gn̄ationē per secūdā supposnem. ¶ Scdo ar 2m
guūt illi sic : nō arguimus aliqd gn̄ari simplr nisi per no
uam accn̄tiū apparitionē.mō ꝯn̄tia nō valet.hic est muta
tio in accn̄tibus.ergo est mutatio in substātijs. ¶ Tertio 3m
sic:q2 sicut se hꝫ ars ad artificialia:ita nā ad nālia : sed ars
trāsmutat suā mām sine gn̄atione noue sube simplr. ḡ etiā
nā trāsmutabit suam mām sine gn̄atione simplr vel noue
sube:qō est ꝓpositū.ꝛ ꝯn̄ter dicebāt ꝙ ois trāsmutatio est
alteratio cōgregatio vel segregatio vel motus localis. 2°
ꝙ nihil incipit esse simplr:sed bene incipit esse tale vel tan
tum. 3° ꝙ omne qō est:est mā aut forma aut compositū
ex his. 4° ꝙ materia est tota substātia reꝝ inanimatarū.
5° ꝙ ola inaiata sunt eiusdem spēi.he igitur sunt opi.ꝯ̄tre
Aristo.que nō possūt demōstratiue improbari ꝛc. ¶ Cō Cōtra p
tra quartū primam arguiẜ sic.si solū sit vna materia vt isti maꝫ op.
dicunt:sequitur ꝙ sicut aqua est caliditatis seu calidi cor
ruptiua:ita etiā ignis.ꝯn̄s est manifeste falsuꝫ:ꝛ probatur
ꝯn̄tia:q2 ignis ꝛ aqua sunt eiusdē spēi totaliter ꝛ essentia
liter:ꝛ ex ꝯn̄ti qlitatiua dispō seu esse quale cōueniens vni
nō repugnabit alteri:ꝛ dīscōueniēs vni seu repugnās repu
gnabit alteri:añs pꝫ:q2 aqua calefacta remoto calefacien
te redieit se ad frigiditatem corrumpēdo omne calidum.
Nec valet si diceret ꝙ propter aliam figuram seu situꝫ re
spectu figure aque ꝛ ignis aqua caliditatem corrumpit ꝛ
ignis nō.naꝫ figura aque ꝛ ignis in speris suis est eadē:q2
vtriusqꝫ ipsorum est spericū:cuꝫ sint corpora simplicia flui
da:que.s.volunt sm̄ quālibet ptē superficialē sui equaliter
distare a centro.De situ vō capiamus aquaꝫ ꝛ ignem suc
cessiue in eodeꝫ loco apud nos facta:videbitur ꝙ licet i eo
dem situ sit ignis in quo fuit aqua:nihilominus calidita
tem cōseruabit ignis quā aq corrūpet. ¶ Et eadē rō est ꝯ̄ ꝯ̄ alias
oēs alias opiniones:sed spāliter ꝯ̄ anaxagoraꝫ ponētēꝫ qō opinio.
libet qō ex aliquo generatur fuisse ante in illo ꝑ minutas
partes diuisum:sic ꝙ propter particularum paruitatē añ
nō poterat apparere.arguiẜ:q2 non videẜ quō ipse saluare
posset ꝙ tantus ignis quātus ex modicis generaretur stra
minibus vel lignis fuisset in ipsis absconsus cum abscon
sum in aliquo semper sit minus illo in quo absconditur.si
cut cōtentum cōtinēte:ꝛ ignis genitus ex ipsis straminī
bus multo est maior:ꝛ he superfluasiones sufficient. naꝫ ex
talibus radicibus nō videẜ melius ꝯ̄ eos posse argui donec
videatur aliquis defendens aliquaꝫ opinionū predictaꝝ:
ꝛ tunc ex dictis suis contra eum arguatur.

His premissis rn̄deẜ ad motiua opionis vlti
me recitate admittendo oēs
supposnes suas:ꝛ negando ꝯn̄tiam quaꝫ inferunt. ¶ Ad Ad pm
pmam ꝓbationē diciẜ ꝙ illud qō generatur simplr fit ex
aliquo presupposito:ꝛ concediẜ ꝙ illi subo additur noua
forma subalis cuius nihil erat:ꝛ negaẜ ꝯn̄tia . Ipsius for
me nihil fuit añ.igiẜ generatur ex nihilo. nam generaẜ ex
subo presupposito.nō eniꝫ diciẜ aliquid generari ex nihi
lo:cuius subo in gn̄ando introduciẜ aliquid : cuius nul
la pars fuit ante:nec ex eo ꝙ non generatur ex aliquo fuit

sed et alia cā.s.q2 generatur sine subto presupposito de cu
Ad 2m ius potētia ipsa forma educitur. ¶ Ad secūdaȝ concedi-
mus q argumus subam vltimate generari ex permuta-
tione accntium ⁊ ipsorū gñatione. Et qñ dicitur q nō va-
let cōsequētia h̄ est mutatio in accidentibus. ergo in suba.
dicit q imo ista cōsequētia valet bene in accidentibus pro
prijs. vt si hoc est risibile ⁊ aute non fuit: bene sequitur q ē
Ad 3m generata suba: nāliter loquendo. ¶ Ad tertiaȝ dr̄: lȝ in q
busdam sit silitudo de artificialibus ⁊ nālibus: tñ quo ad
productionez effectus talis vel talis nō valet silitudo: quia
ars non valet nouā subam in propria ṽtute gñare vel pro
ducere: cū forme rerum artificialium sint accidentia. vt di
Com. 7 cit Cōmēta. 2. phy. Natura aūt pōt: ⁊ cā dissilitudinis est.
⁊.9. q2 ars iquātū talis nō pōt nisi q̄litatiue disponere. Natu-
ra autē p dispōnes qualitatiuas producet nouas subas: ⁊
si ars qñqȝ producet nouā substātiam. sicut forte dicerent
alchimiste: tamē hoc non est virtute artis principaliter: sed
nature cooperantis. Hec de primo articulo.

p^m nō^m **Quantum** ad 2m articulū est notādū: q duplex ē
gñatio: quedaȝ simplr̄ dicta sine addi-
tione: ⁊ ista est ꝓprie gñatio sube. alia est gñō s̄m qd. ⁊ est
gñatio accntis. i. gñō talis vel tāti vel alicuius hmōi noue
p.ge.10. pdicamētoꝝ accidentiū: ⁊ est s̄m Ar. capi. 3. huius primi
⁊.11. talis dr̄ia inter has: q2 gñō qua de aliquo verificat iste ter
minus ens sine addito de quo ante non verificabat vocat
gñatio simplr̄: vt cū asinus ꝓducit dicimus q iste asin⁹ ē
ens: ⁊ iste idē asinus ante non fuit ens. per oppositū cor-
ruptio simplr̄: vt cū iste asinus non est ens ⁊ fuit ens dr̄ cor
ruptus simplr̄. Sed gñatio s̄ȝ qd dr̄ gñō qua iste termin⁹
ens cū addito aliquo de aliquo termino accntali verificat
cum quo addito añ de eodem nō verificabat. vt si fortes
fiet albus ipse gñabitur s̄m qd. dicimus. n. fortes nō est ens
album: ⁊ ante hoc non fuit ens album. ⁊ iste sint descriptio
nes logicales date p verificari de aliquo subto de quo pōt
2m nō^m pdicari. ¶ Scdo notādū: q realiter gñatio pōt sic descri-
bi. est mutatio facta in subto nāliter: per alterationez: qua
de potētia subti imediate incipit eē noua suba: ⁊ dicit notā
ter mutatio nālis in subo ad drīam creationis: dr̄ etiā ime-
diate: q2 per alteratione icipit eē noua suba: cū alterationis
finis sit suba: sed non imediate: q2 suba non est termin⁹ pro
prius ⁊ imediatus alterationis: imo q̄litas. Opposito mō
describitur corruptio. Corruptio est mutatio facta natura
liter in subto per alteratione: qua in potentia subti desinit
esse suba imediate: que ante in ipso fuit. Generatio s̄m qd
vocat mutatio facta in subto qua icipit esse solū aliqd ens
tale aut tm̄ vel aliqd hmōi de. 10. pdicamētis accntiū vt al
3m nō^m buȝ aut nigrū. ¶ Tertio est notādū circa modū imagina-
di Ari. de generatione simplr̄ dicta qui ꝓbabilior est cete
ris: q2 rōnes tales q̄les habent alie opiones ↄ se nō hȝ ⁊ me
lius saluauit apparentias eoꝝ: ⁊ est iste q subiectū gñonis
est ens in pura potētia. pȝ pmo physi. ⁊ 7. metaph. de cui⁹
T.c.96. potētia per alterationem preuiam generatur noua forma
T.c.8. substātialis: ⁊ ista est res pncipalior q̄ mā: q2 ipsa dat esse
in actu s̄m istū modū: ⁊ ab ea capit nomē ⁊ diffō. mā autē
solum dat eē in potentia: nec ab ea capit diffō. pȝ istud 2°
T.c.11. physi. cap. 2. vt generata forma asini in mā dicimus. hoc ē
⁊.12. asinus actu: cū aūt ipse nō est dicimus q solū est asin⁹ po-
Dub^m tentia. ¶ Et si quis diceret ↄ descriptionem generationis
simplr̄ q sequeret albedinis gñatione eē gñatione simplr̄
ꝓbat ↄña: q2 gñata albedine dicimus. hec albedo est ens
R° ⁊ ante non fuit ens. ¶ Rñdet q nāliter ⁊ s̄m phȝ accntia
non sunt entia. vñ quando dicimus est ens sine addito in-
telligimus q sit suba: cū ens sit analogum ad subam ⁊ ac-
T.cō.2. cidens. 4. metaph. caplo. 1. Et tale per se positum stat p se
mosiori suo significato: ⁊ iō rñdet faciliter q generata al-
bedine adhuc hec non est vera. albedo est ens. capiēdo ens
nominaliter: sed bene est ens inherens seu ens alterius: sed
dices: ergo est ens. conceditur ↄña: capiendo ens participia
liter: sed nominaliter capiendo non valet. vnde albedo bñ
est existens: sed non est ens nominaliter: quia non est sube.
¶ Item si quis quereret de generatione hominis. vtrū iu- Dubiū
xta diffinitione generationis positam deberet dici simplici
ter generatio. ¶ Respondetur q credendū est supposito R°
q in homine non sit nisi vna forma subalis. s. anima intel
lectiua que creatur: q non ꝓprijssime homo generat: pōt
tñ largo mō dici gñatio: q2 per cōgregationem aīe create i
corpore disposito incipit esse cum ante non fuit.

His p̄missis sit p° ↄclo h. possibile ē aliquid ge- p° ↄ
nerari simplr̄: vel in sensu diuiso ali
quid pōt gñari simplr̄. ꝓbat sic. possibile est q iste termi-
nus ens sine addito in aliqua generatione de aliquo inci-
piat verificari de quo ante non verificabatur. ergo possibi
le est aliqd simplr̄ gñari. ↄña tȝ. ex primo notabili. ⁊ añs
pȝ: q2 positis straminibus ad ignez dicimus de igne q pro-
ducit q est ens ⁊ q ante nō fuit ens. Secūdo possibile est
q fiat mutatio in subto p quaȝ de potētia subiecti imedia
te incipiat aliqd eē noua substātia. g̃ ⁊c. ↄña pȝ. ex 2° nota
bili. añs pȝ in casu pme ꝓbatiōis. ¶ Scda ↄ. poss est ali- 2° ↄ
qd corrūpi simplr̄: vel diuisim. ꝓbat per descriptionē cor-
ruptiōis simplr̄. ¶ Tertia ↄ. possibile est aliqd generari: 3° ↄ
vel corrūpi s̄m qd. pȝ: q2 aliqd fit frequēter ens calidū qd
ante non fuit ens calidū: ⁊ silr̄ aliquid desinit esse ens frigi
dum qd ante fuit ens frigidū. ergo aliqd generatur s̄ȝ qd:
vel etiam corrumpit s̄m quid: ↄña pȝ per descriptionem:
⁊ añs est notum per se. Et hec de secundo articulo.

Quantum ad 3m sciendū q duplex est euidentia:
quedaȝ sūma quedā nālis. Sūma vo-
catur euidētia qua habita de aliqua ꝓpōne: ⁊ habēs eaȝ
credendo illam nō pōt decipi: ⁊ tali euidentia scit quisqȝ se
esse ⁊ pncipia cōia: ⁊ sic de alijs. Nālis vō dr̄ que habet ex
experientijs ⁊ cōiecturatiōibus sensibilibus fortioribus ad
vnaȝ partē cōtradictiōis q̄ ad aliā. Prima euidētia nescio
rem quam video esse: q2 dubito an sit creator an creatura.
Secūda euidentia bñ scio eā esse ⁊ nescio quid ipsa est.

Hac distinctiōe p̄missa sit p° ↄclo. Nō est no p° ↄ
bis euidēs euidētia sūma ali
qd gñari vel corrūpi. pȝ rōne facta ante opp^m: q2 expiētia
qua hoc arguimus nō est nobis euidēs tali euidētia. ¶ Se 2° ↄ
cūda ↄ. est nobis euidens euidentia nāli aliqd generari aut
corrūpi. ꝓbat: q2 expiētie nāles fortius cogunt aliqd gene
rari simplr̄ q̄ suū oppositum. ↄña tȝ. per descriptionem
scde distinctionis. añs pȝ per secūdū articulū. ¶ Tertia ↄ. 3° ↄ
a naturali phō simplr̄ est cōcedendū aliquid simplr̄ gene-
rari. ꝓbat: q2 est euidēs euidētia nāli: ⁊ talis sufficit ad phȝ
naturalem: q2 maiorem inquirens ineptus esset ad phan-
dū. 2. metaph. ergo ⁊c. ↄña tȝ ⁊ añs pȝ per p̄cedētē ↄnez. T.c.15.
¶ Correlarie sequit q lȝ certū sit 2° modo aliqd gñari vel p
corrūpi: tñ cōiter incertū est de hora. pȝ. nā certuȝ est q nō
possumus scire pmaȝ horā vite asini: aut primā horā mor-
tis: cum bene posset asinus viuere: lȝ nullo modo in eo per
ciperetur motus. ¶ Secūdo sequit q trāsmutatio substā
tialis cōiter percipit nō solū ex vno motu seu vnico accidē
te: sed ex multis mutationibus seu accidentibus. Manife-
stum est correlariū: q2 nisi esset ꝓprijssime proprium. vnuȝ
nō sufficeret ad cōcedendū trāsmutatione subalē. ¶ Ter
tio sequit q aliqua sunt de qbus est dubiū an mutata sūt
an non substantialiter. sicut de vino ⁊ aceto dubium est an
nō subaliter drīnt spē vel nō. Et hec de. 3° articulo.

Ad rationes pncipales. ¶ Ad pmā negat añs Ad p^m
q nulla suba pōt gñari. Ad ꝓba
tionē dr̄ q tam mā q̄ forma: q̄ etiā cōpositū diuersimo-
de gñant. Mā. n. generat subiectiue: q2 fit subiectū noue

Cō.60. forme. vñ Cōmēta. pmo physi. Materia est que in rei ve/
ritate generaꝫ. Forma aūt gñatur terminatiue. est enim ter
T.c.55. minus gñationis. pmo huius. caplo de actione. Cōpositū
ppħ.62. vo generaꝫ cōpletiue seu totalitatiue. includit. n. totalē fa/
T.c.27 ctionem forme ꝛ mãe tanq̄ suas ptes. ¶ Ad pħm. 7. me/
taph. dicentē: ꝙ materia non fit ꝛc. dicꝫ ꝙ mã non fit to/
talitatiue seu factione totali oium que fiunt: sic. s. ꝙ oia q̄
fiunt in generatione includat tāq̄ suas ptes: qꝛ formaꝫ nō
includit. Eodem modo dicetur de forme: qꝛ mã nō inclu/
dit: sed sic fit cōpositū pro vt ipse dicit ibidē: cū tā mã q̄ for
Ad 2m ma sit eius pars. ¶ Ad secūdā cōceditur maior ꝛ negatur
minor ꝙ forme non generaꝫ simpliciter. ¶ Ad probatio
nem negatur ꝙ forma si fieret: fieret ex nihilo: cōcediꝫ tñ
ꝙ non fit ex aliquo sui: ꝫ fit ex mã tanq̄ ex subiecto. sicut
dictuꝫ est in solutione pme rōnis opionis fundate in primo
articulo: ꝛ qñ dicꝫ ꝙ materia nō fit forma. hoc ꝯcediꝫ ꝛc.
ꝛ ēt cōcediꝫ ꝙ materia nō fit pars forme: ꝛ negatur ꝯña.
ergo forma fit ex nihilo. Vñ forme dr̄ fieri ex mã: non qꝛ
mã sit aliqd formalr̄ forme: sed mã est subm ex quo per di/
spositiōes qualitatiuas formā ꝓduciꝫ virtute cāe efficiētis: ꝛ
sic forma nō fit ex nihilo. ¶ Ad confirmationē negaꝫ ꝙ
forma nō fit ex mã. Et ad ꝓbationē conceditꝫ ꝙ mã ꝛ for/
ma sunt pncipia: ꝛ dr̄ ꝙ talia bñ fiunt ex alterutris prout
ly ex. denotat circūstantiā cāe mãlis: sed nō fiunt ex alteru/
tris prout ly ex. denotat circūstātiaꝫ partis: ꝛ sic itelligitur
T.c.42 ꝓpō Arist. primo physi. s. ꝙ pn̄a nō fiūt ex alterutris sic ꝙ
vnū cōponaꝫ ex alio tāq̄ ex sui parte: sed sic fit ex eis cōpo/
Ad 3m situ seu pncipiatū. ¶ Ad 3m dr̄ ꝙ aliqd posse generari ex
simplr̄ nō ente pōt dupl̄r intelligi. Primo mō ꝙ ly nō. ne/
get huc termini ens ꝓ entibus in actu tm̄: ꝛ sic concedaꝫ
ꝯña ꝛ totū argumētū. nam gñatio fit ex mã que est simpl̄r
nō ens in actu: cū sit in pura poa. aliter pōt ly non. negare
ens ꝓ entibus in actu ꝛ in poa: ꝛ sic negaꝫ ꝯña. Et ad pro
bationē negaꝫ silitudo. s. ꝙ sicut se hꝫ gñatio sm qd ad nō
ens sm quid: ꝙ ita se hēat gñatio simpl̄r ad nō ens simpl̄r.
Nā lꝫ gñatio sm qd fiat ex nō ente sm qd: tñ gñō simplex
nō fit ex nō ente simpl̄r. sic ꝙ nō fiat nec ex ente in actu: nec
ex ente in poa. verū est tñ ꝙ nō fit ex ente in actu: sed ex en/
Dubiuꝫ te in poa. vt dictū est. ¶ Sed diceres tu nunquid mã ex q̄
fit gñatio actu est. ergo ista gñatio fit ex actu ente ꝛ non so
R lum ex ente in poa sicut tu dicis. ¶ Rñdeꝫ ꝙ gñatio bñ fit
ex ente actu actualitate pñtialitatis: qꝛ fit ex ente quod ac
tu pñtialiter existit: sed qñ pħs ꝛ alij dicunt ꝙ non fit ex en
te in actu: loquunꝫ de ente in actu actualitate formalit. s.
nō fit ex cōposito ex materia ꝛ forma: aut ex ipsamet forma:
ꝛ ex tali ente in actu nō fit gñō: qꝛ mã ex q̄ fit: nec est cōpo
Ad 4m situ nec forma. ¶ Ad 4m cōcediꝫ maior ꝛ minor: ꝛ nega
tur discursus: ꝛ dr̄ ꝙ nō est in celarent: eo ꝙ ly ens. in ma/
iori ampliaꝫ ad supponēdū pro his que pñt esse: ꝛ in mino
ri solū supponit pro his q̄ sunt: ꝛ sic arguiꝫ a minus ãplo
ad magis ampliū cū distributione. Vñ dꝫ cōcludi. ergo ni
hil qd est pōt gñari: qd nō est nihil icōueniēs: qꝛ cū hoc bñ
Ad 5m stat ꝙ adhuc aliquid bñ pōt gñari ꝛc. ¶ Ad quītā ꝯcediꝫ
maior ꝛ negaꝫ minor. s. ꝙ oē qd generaꝫ in mã est accñs.
Et ad ꝓbationē ꝯcediꝫ qd oē quod generaꝫ in mã adest ꝛ
abest mãe pter eius corruptionē loquendo de adesse realr̄/
ter: ꝛ nō sequiꝫ. ergo est accñs ꝓpter duo. primo: qꝛ illa dif
finitio Porphyrij daꝫ de terminis predicabilibus: ꝛ capiꝫ ibi
adesse ꝛ abesse logicalr̄. ꝛ iō rō nō ꝓcedit. Et ex alio dēret
dici pter subti corruptionē si diffōne de rebus debemus ex/
ponere: ꝛ non preter materie corruptionem. modo hoc est
falsum. forma. n. subalis nō abest materie pter subiecti cor
ruptionem: imo corrumpiꝫ cōpositū qñ forma abest: ꝛ sic
Ad 6m corrumpiꝫ subm ꝓut notū est. ¶ Ad sextam dr̄ ꝙ corru/
ptionē esse nãlem pōt intelligi dupl̄r. Vnoo. in ordine ad
suas cās efficiētes. s. deuꝫ. celum. ꝛ particulare agens. Alio

modo in ordine ad subm: ꝛ hoc dupl̄r. Vnoo. ꝙ de per se/
ipsum ei appetat. Alioo ꝙ ad eaꝫ inclinaꝫ per moduꝫ seq̄/
le seu de per accñs. Per hoc rñdeꝫ ad rōnem negando ꝙ
corruptio non est possibilis. Ad ꝓbationē dico ꝙ corru/
ptio est naturalis in ordine ad suas causas agentes: qꝛ ille
per eam conseruant generabilia in debito numero multi/
tudine ꝛ proportione: qꝛ si soluꝫ ignis generareꝫ ꝛ nō cor/
rūperetur tandem superhabūdaret eius q̄ntitas ꝛ suffoca/
ret alia. Eodem modo dicatur de alijs. 2o dicaꝫ ꝙ lꝫ nō sit
de per se nãlis materie in ordine ad formam quā amittit ꝛ
appetit appetitu cōplacentie est tñ ei naturalis ō per accñs
ꝛ per modū sequele inquātū per eam attingit formaꝫ quā
appetit appetitu desiderij: puta formam que generatur: ꝛ
hmōi naturalitas sufficit ad hoc ꝙ perpetuo duret corru/
ptio: qꝛ non est pure violenta. 3o dicitur ꝙ corruptio est vio
lenta in ordine ad id quod corrumpitur: qꝛ hoc appetit se
permanere: ꝛ etiam in ordine ad ipsum non est perpetua.
nã sua corruptiōe facta corruptio in ordine ad ipsum ces/
sat: ꝛ sic pꝫ quō corruptio est nãlis ꝛ quō violēta. pꝫ etiam
quō inquātū est nãlis est perpetua: ꝛ inquātuꝫ violēta non.
¶ Ad aliaꝫ pꝫ qd sit dēꝫ ꝓ dcā in 3o articulo. ¶ Rō post Ad 7m
oppositū est ꝓ duabus ꝯnibus scdi articuli: ꝛ sic pꝫ qō.

¶ Necesse est autez ꝛ his alterationē esse ꝛc.
Textu cōmenti. j. Qō. iij.

Queritur 3o. Vtrū gñatio sit alteratio.
¶ Et arguiꝫ ꝙ sic: qꝛ ois mo
tus quo aliqd alr̄ se hꝫ q̄ prius se habuerit ē pm
alteratio: generatio est motus quo aliqd se hꝫ
aliter q̄ prius se habuerit. ergo gñatio est alte
ratio. maior pꝫ per qd nois alterationis. pꝫ ēt minor: qꝛ i ge/
neratione materia se hꝫ aliter q̄ prius se habuerit. ¶ Scdo 2m.
si solū esset vnū pncipiū materiale gñationis entiū. tūc ge
neratio esset alteratio: sꝫ solū est vnū pncipiū materiale ge
nerationis. ergo gñatio ē alteratio. discursus bonus: ꝛ ma T.c.p.
ior pꝫ per pħm. p cap. huius dicētē: ꝙ antiqui solū ponētes
vnū pncipiū materiale gñationis ꝛ alterationis: nō poterāt T.c.66.
saluare gñationē esse distinctaꝫ ab alteratione. minor pꝫ. p 3m
physi. caplo. 5. ¶ Tertio sic. alteratio est gñatio. g generā
tio est alteratio. ꝯña tꝫ per cōuersionē simplicē: ꝛ añs pꝫ.
ois motus ad subam est generatio. alteratio est motus ad t.c.4.5.
subam. g alteratio est generatio. maior pꝫ ex 3o physicoruꝫ pħ.7.8.
qꝛ generatio est motus ad subam: ꝛ minor pꝫ per pħm p T.c.55.
huius: qꝛ generatio subalis est finis alterationis. ¶ Quar 4m
to sic. ois motus successiuus qui non est ad quantitatem:
nec ad vbi est alteratio: sed generatio est hmōi. ergo ꝛc. ma
ior est pħi. 5. physico. vbi vult ꝙ quilibet motus est vel ad T.cō.9.
q̄ntitatem vel ad vbi: vel ad qualitatem quā vocat altera/ ꝛ.18.
tionem. Minor pꝫ. 3. physi. quo ad pmaꝫ partē: sed ꝙ nō Com.6.
sit ad q̄ntitateꝫ vel ad vbi notū est de se. ¶ Quinto sic. mo 5m
tus ad grauitateꝫ vel leuitatē est generatio ꝛ est alteratio.
ergo ꝛc. ꝯña tꝫ: ꝛ añs pro pma parte est Cōmentato. 3o ce Cō.67.
li dicentis: ꝙ grauitas ꝛ leuitas sunt forme subales elemē/ ꝛ.4.c.2.
torum. Minor pꝫ: qꝛ motus est de essentia termini ad quē.
modo per alterationem aliquid fit grauius vel leuius q̄li/
tatiue vel alteratiue. ergo motus alterationis est motus ad
grauitatem vel leuitatem. ¶ Sexto. albedinis ꝛ nigredi/ 6m
nis est gñatio ꝛ alteratio: ergo ꝛc. ¶ Septimo. ois motus 7m
ad qualitatē est alteratio. gñatio ē motus ad q̄litatē. ergo T.c.18.
generatio est alteratio. Maior pꝫ ex 5o physic. ꝛ minor ēt.
pꝫ: qꝛ generatio est motus ad formā subalem diuisibilem:
mō ois talis est q̄litas. probo: qꝛ ois talis est paritas. est eni
binarius duarum medietatum: modo omnis paritas est
qualitas: cum paritas sit de quarta specie qualitatis. e.t.cō.p
In oppositum est philosophus in isto primo vsq ad
capitulo. t.cō.xi.

¶ In ista questione erunt tres articuli. In primo videbitur de quesito. In secundo de differentia alterationis et generationis. Et in 3° de quadam dubitatione: puta an aliqua spēs possit in aliam transmutari ꝛc.

p^m nōn^m p.ge.10. z.xi. **Quantum** ad pͥmū est notādū ꝙ duplex est generatio. s. gñatio simplr ꝛ fm quid dicta: patuit quid sit vtrūq3 ex pcedenti qōne. ¶ Secūdo est no-
2^m nōn^m tandū: ꝙ generatio aliquādo accipitur pro dispōne pūia disponēte māꝫ ad introductionē forme subalis: ꝛ sic non differt ab alteratiōe. sicut pꝫ per Cōmentatorē. aliqñ autē pro introductiōe forme subalis: ꝛ sic dr̄ generatio simplr.
3^m nōn^m ¶ Tertio ē notādū: ꝙ lꝫ gñatio fm qd dicaꝛ de alteratiōe sicut postea dicet: tñ magna est dr̄ia inter generationē fm
p qd ꝛ alterationē. Una est rōnis: qꝛ gñatio fm quid cōnotat simplicē productionē fm aliquod predicamētuꝫ aliud a predicamēto substātie. vt productionē albedinis: aut cō similis: ſꝫ alteratio cōnotat ꝙ fit de qualitate contraria in
2 qualitatē ɔtrariā aut mediā: saltē si stricte accipiaꝛ. Secūda ꝛ alia cōtatio. nam ols productio fm aliquod nouem pdicamentoꝝ accidētis dicitur generatio fm quid: sed solum generatio fm quid que est fm qualitatem dicit altera-
4^m nōn. tio. ¶ Quarto est notandū ꝙ alteratio accipitur large: stricte ꝛ strictissime. Large dr̄ mutatio l qualitate pp quā de primis substantijs variaꝛ predicatio terminoꝝ de pdicamēto qualitatis: vt illuminatio isto mō dicit alteratio: ꝛ dr̄ notāter ppter quā de primis substātijs. naꝫ fm veritatem omnis mutatio que est ad formaꝫ diuisibilē est ad qualitatem: qꝛ est ad paritatē: non tñ quelis talis est alteratio quia non mutant predicationem denominatiue ð primis substātijs fm terminos de predicamēto qualitatis: Stricte dicitur mutatio inter qualitates cōtrarias aut medias: ꝛ
T.c.24. sic accipitur a pħo. capl'o. 4. hui° primi. vt dealbatio. Strictissime dicitur mutatio inter qualitates ɔ̄rias aut medias actiuas ꝛ passiuas adinuicem. vt calefactio.

p^a ɔ̄ **His premissis** sit pͥma ɔclo hec. generatio fm quid: est alteratio. pbaꝛ sic. generatio albedinis est alteratio. sicut arguit sexta ratio añ
2^a ɔ̄ oppositum. ¶ Secūda ɔclo. generatio simplr dicta nō est alteratio. probaꝛ sic. omnis mutatio qua icipit esse ens simpliciter non est alteratio: in generatione incipit esse ens simpliciter dictuꝫ. ergo nulla gñatio simplex est alteratio. maior pꝫ: qꝛ in alteratione non icipit esse nisi qualitas aut ens quale: quod non est ens simplr dictū. minor pꝫ per diffinitionem generationis simplr dictam positam in precedenti qōne. ¶ Cōfirmaꝛ. gñatio nō est mutatio ad qualitatem ppter quā de primis substātijs mutanꝛ termini de predicamento qualitatis. ergo non est alteratio. ɔ̄ña tꝫ per quartum notabile: qꝛ in pura generatione inquātū hmōi nūq̄ de aliquo mutarenꝛ termini de predicamēto qualitatis: ſꝫ potius de predicamento subē. Hec de primo articulo.

p^a dr̄ia **Quantum** ad 2^m articulū sit primo notādū ꝙ pͥma dr̄ia est inter gñationē ꝛ alterationē: qꝛ generatio est in subiecto in pura potētia ꝛ attribuiꝛ rei que fit ꝛ añ nō fuit. Uñ dicimus ignē qui fit ꝛ ante nō fuit gñari. alteratio aūt attribuitur enti in actu qd idē manet sub vtroq3 termino mutatiōis: ꝛ sic dicimus aquā aut
Com. 4 hoiem alterari. vt pꝫ per Cōmentatorem. 2. de aīa: ꝛ p pħꝫ.
T.c.69. primo physico. ꝛ primo huius. Intelligendū tñ ꝙ nolo di-
T.c.24 cere ꝙ alteratio veraciter fit in toto composito subiectiue: imo est in sola materia prima multotiens: sicut postea dicetur: sed attributiue est in cōposito. Cum vulgares deno-
2^a dr̄ia minent cōpositū alterari ꝛ nō māꝫ pͥmā. ¶ Scōa differētia est: ꝙ terminus generationis est ens simplr vt suba: ꝛ hoc aliqd in actu: alterationis vō terminus est qualitas ꝛ
3^a dr̄ia ens quale ꝛ accñs. ¶ Tertia differētia sequiꝛ ex pͥma. qꝛ subm alterationis saltē attributiue dr̄ alterari. subm vō generationis non dicitur generari: ꝛ causa est: qꝛ vulgares materiam pͥmam: que est vere subm generationis: non percipiunt: ꝛ ideo sibi generari non attribuunt: ꝛ per oppositū totum compositum sensu percipiunt: ideo ipsum dicunt al- 4^a dr̄ia
teratione mutari. ¶ Quarta est sequens ex secūda: qꝛ qd per generationem acquiritur principalius est q̄ eius subꝫ alteratiōe vero quod acquiritur est minus principale suo
subto cum accidēs sit minus dignum suba. ¶ Quinta ē: 5^a dr̄ia
qꝛ in generatione nunq̄ est successio fm itensionē ꝛ remissionem gradualem. in alteratione vō est successio vt i pluribus fm intensionem gradualem: ꝛ causa est: qꝛ suba non
suscipit magis ꝛ minus sicut qualitas. ¶ Sexta est: ꝙ nō 6^a dr̄ia
est possibile aliquam rem totalem generari in aliquo toto tēpore ꝛ in qualibet eius parte: sed alterari bñ. Unde ignis datus bene in qualibet parte temporis dati potest alterari: sed gñatus in prima medietate tēporis nequaq̄ in secūda
medietate tpis pōt generari. ¶ Septima est. ꝙ oēm gñatio- 7^a dr̄ia
nē pcedit imediate aliqua alteratio disponens subiectū ipsum ad generationem: nō aūt oēm alterationē imediate in subiecto precedit aliqua alteratio: imo nec generatio vt
notum est. ¶ Octaua est: ꝙ semper ad vnius forme gene- 8^a dr̄ia
rationē sequitur alterius forme corruptio: cum mā nō pōt simul habere plures formas substāiales: non autē est sic in alteratione. Nam bene producitur qualitas l alteratione: licet qualitas contraria in multis non corrumpatur in eodem subiecto. Hec de secundo articulo.

Quantum ad 3^m articulū dubitaꝛ an indiuiduū vnius spēi sine ipsius corruptione possit in aliam trāsmutari spēm subalter. ¶ Et arguiꝛ pͥmo p^m.
ꝙ sic: qꝛ per incātationes homines sine corruptione sui trāsmutāꝛ in porcos: vel caro humana vt nasus hominis in racemos. ergo ꝛc. ɔ̄ña tenet ꝛ añs pꝫ: qꝛ dicitur de multis qui sciuerunt homines in porcos transmutare. similiter p perspectiuam ꝛ radiorum solarium reflexionem dicitur ꝙ multi fuerunt homines tangentes nasum proprium manu credentes se tangere racemum: ꝛ ꝙ hoc fit sine corruptione pꝫ: qꝛ nunq̄ si esset corruptio talis econtra in priorem spēm trāsmutarentur: cuius contrarium experimur.
¶ Secūdo aqua infusa in vino transmutatur in vinū si- 2^m
ne corruptione sui: ergo ꝛc. ɔ̄ña est nota. añs pꝫ per gustātes: qꝛ dicunt se solum vinum gustare qd fit sine corruptione aque. pꝫ: qꝛ si sucus mente ponaꝛ in vinuꝫ extraheretur iterum aqua ex vino qd non posset esse si aqua corrupta
fuisset. ¶ Tertio vinum sine corruptione sui trāsmutatur 3^m
in acetum. ergo ꝛc. ɔ̄ña tꝫ: qꝛ vinuꝫ ꝛ acetum videntur diuersarum specierum: ꝙ transmutatur est notum. ꝛ ꝙ sine corruptione sui. pꝫ: qꝛ visum est ꝙ acetum iterum trāsmu-
tatur in vinum: qd non esset si vinū eēt corruptū. ¶ Quar- 4^m
to alchimiste transmutant argentum viuum in aurū sine corruptione sui. ergo. ɔ̄ña tꝫ. ꝛ añs pro pͥma parte pꝫ per eos: ꝛ pro secunda similiter: quia aurum pductū tali mō econtra redit in nām suam. s. argenti viui: quod non esset si argentum viuum fuisse corruptum.

In oppositum est qd dictum est in questione.
¶ Pro hac dubitatione pͥmo p^m nōn^m
est notandū ꝙ pōt in substātijs duplex reperiri transmutatio: vna vera: ꝛ alia apparens ꝛ non vera. Uera est qñ realiter indiuiduū de vna spē trāsmutatur in aliam. Sꝫ nō vera est qñ per accñtium mutationē iduiduū apparet trāsiisse in aliaꝫ spēm: non tñ intrauit sicut si argentū viuuꝫ manens ipsum: apparet rubeū solidum ꝛ firmū: sicut aurum iam apparenter diceret mutatū in aurū mutatione nō vera: tñ adhuc esset argentū viuum in veritate: nec ex hoc debet aliquis mirari: quia nos non iudicamus de substātijs nisi per accidētia apparētia: ꝛ ideo si istā in tñ trāsmutaretur ꝙ nos nesciamus distinguere credimus veraꝫ trāsmu-

2m nõm rationes fore factã: lz nõ sit facta. ¶ Scdo est notandũ q mutatio vera in sbã est triplex. s. creatio trãsubãtio z gñatio vel corruptio. De pria exẽplũ sicut aĩa intellectiua creatur. De 2° sicut panis in corp° xpi mutat z idẽ dr trãsubãri. De istis duabus eo q sunt mutationes imãifeste z supernãles nihil ad phs: sed solũ de generatione. zc.

p° 3 **His p̃missis** sit p° cclo hec. Iđiuiduũ vnius spẽi nõ põt sine eius corruptiõe sbaliter trãsmutari in aliaz spẽm mutatione vera. pz: qz dato q sic. sequit q idẽ indiuiduũ in genere sbẽ esset diuersaruz specierũ. vt homo z cadauer: qđ non est possibile: eo q mã simul non recipit diuersas formas substantiales: z tz 9ña qz si indiuiduuz transiens ad aliaz spẽm non corrumpitur sed manet qđ fuit: z cũ hoc sit adhuc noue spẽi: sequitur q

2° 3 in termino motus sit diuersaruz specieruz. ¶ Secũda 3. mutatione soluz apparenti z non vera. bñ põt indiuiduuz vnius speciei substantialiter sine eius corruptione in aliam spẽm transmutari. pz: qz frequẽter certus homo per duos dies apparet cadauer: z tamẽ fm veritatem adhuc manet homo prout postea expientia est manifestum.

Ad p̃m **Iuxta hoc** ad rõnes dubitanđo. ¶ Ad primã dr: q hmõi incãtationes non faciunt trãsmutationes veras: sed si aliquid faciunt solum faciunt ap-

Ad 2m parenter. ¶ Ad scđam negat añs: z ad probationẽ dr q aqua infusa in vino nũq̃ est corrupta sbaliter: neq; transit in vinuz: imo manet vera aqua: sicut ratio bñ probat: z diuiditur in ita paruas partes q nõ potest eius sapor percipi distincte: sicut sapor vini: nihilominus tamẽ est adhuc

Ad 3m vera aqua. ¶ Ad 3m dr: q substãtialiter vinum z acetum

Ad 4m nõ sunt diuersarũ specieꝝ. z ideo ratio nõ procedit. ¶ Ad quartam dicitur: q si alchimiste faciunt ex argento viuo verum aurum: q tunc argentum viuũ corrũpitur: z si iterum de auro fiat argentum viuuz q non est idẽ quod fuit ante nisi in specie: sed si solum faciunt mutationem apparentem. tunc verum est q non corrũpitur argentum viuũ: qz non veraciter in aliam speciez trãsmutatur. Et sic patet quid sit dicendum de tertio articulo.

Ad p̃m **His ergo** p̃missis respondeat ad rõnes p̃ncipales. ¶ Ad primaz negatur maior. s. q oĩs motus quo aliquid hz se aliter q̃ prius est alteratio. Ad pbationẽ dr q illud quid nõis alterationis: lz pprie dica-

T. cõ. 7. z. 18. tur sibi cõpetere: tñ sic nõ accipit cõiter: imo pħs. 5. physico. De pdbus motus restringit motũ alterationis ad motũ aliter se habẽdi in qualitatibus: modo tale gd nõ est ge-

Ad 2m nerationis. ¶ Ad 2m negat maior. s. q si sit solum vnum p̃ncipium mãle q tũc sit gñatio alteratio. ¶ Ad pbm i isto primo dr q voluit z intellexit q antiqui solũ ponẽtes vnum p̃ncipiũ mãle: z idẽ esse eius in actu sicut posuerunt nõ poterant saluare generationem esse distinctã zc. lz si posuissẽt ipsum esse eius in potẽtia: sicut Aristo. secus fuisset: z bene saluassent gñationẽ z alterationẽ esse distinctas mutatio-

Ad 3m nes. ¶ Ad 3m negat añs q alteratio sit gñatio. ¶ Ad pbationez dr q aliquis põt dici motus ad sbam dupliciter. Uno° tanq̃ ad terminũ intrinsecuz z propriũ: z sic conceditur maior. s. q oĩs motus ad sbam est gñatio: z negat minor. s. q alteratio est hmõi. Secũdo mõ tãq̃ ad terminum extrinsecuz z nõ propriũ: z sic negat maior z conceditur minor. p̃dicta. n. alteratio est motus ad substantiaz tãq̃ ad terminũ remotũ z extrinsecũ: cum eius finis intrinse-

Ad 4m cus nõ sit substãtia: imo qualitas. ¶ Ad quartaz dicitur: q motus põt capi large pro quauis mutatione successiua.

T. cõ. 6. sicut describitur in 3°. physico. Et isto modo negatur maior: qz isto modo ad substantiaz est bñ motus: z conceditur minor: alio modo motus accipitur stricte. s. pro mutatione

T. c. 9. z 18. successiua facta in subiecto existente hoc aliquid in actu in vtroq; termino motus: z sic accipitur. 5. physico. Et hoc modo conceditur maior: z negatur minor. s. q generatio sit motus: qz ipsa non fit in subto existẽte hoc aliquid i actu

prout notum est. ¶ Ad 5m negatur maior. s. q motus ad Ad 5m grauitatẽ zc. sit generatio. ¶ Ad pbationẽ. s. ad auctoritatem Cõmentato. 3. celi dicit: q in hoc nõ tenetur cõiter: C. 67. z qz opinio sua de formis elementorũ a pluribus non tenet. 4. c. 2. Aliter põt dici q intellexit q essent qualitates vere motiue elementorũ: nõ tñ p̃ncipalr sbales. ¶ Ad 6m dr: q Ad 6m ipsa est p p̃ma 9ne p̃mi articuli. ¶ Ad 7m negat maior Ad 7m s. q omnis motus ad qualitatẽ est alteratio: z nõ est: quia omnis motus ad rem diuisibilem est ad qualitatẽ. cum oĩs res diuisibilis sit paritas: qz binarius suarum medietatuz: non tñ oĩs hmõi motus est alteratio. ¶ Ad probationem eius: z ad pbm 5° physico. dicitur q intellexit q motus ad T. c. 18. qualitatem propter quẽ de prima sbã mutantur termini de predicamento qualitatis est alteratio prout dictum est. ¶ Ad rationem post oppositũ dicitur q est p scđa 9ne.

¶ Empedocles qdẽ videt cõtraria dicere z ad apparẽtia zc. Textu cõ. ij. Qõ. iiij.

Queritur 4°. Utrum si generatio est impossibilis alteratio est impossibilis. ¶ Et arguitur primo q nõ: quia p̃m quãdo alique due mutationes sunt distincte: licet vna earum esset impossibilis non propter hoc alia esset impossibilis: modo generatio z alteratio sũt mutationes possibiles distincte. vt dictum est prius. ergo si generatio esset impossibilis non propter hoc alteratio esset impossibilis maior videtur esse nota de se: z a simili: quia lz generatio anterpi esset impossibilis non propter hoc alicuius rei distincte generatio esset impossibilis. ¶ Secun- 2m do sic. sicut se hz generatio hui° ad alterationẽ huius: ita se habet generatio in cõmuni ad alterationẽ in cõmuni: sz non sequitur si generatio huius esset impossibilis q pp̃ter hoc huius alteratio sit impossibilis: ergo nec si generatio i cõmuni esset impossibilis q tunc alteratio esset impossibilis. maior patet cõueniẽti similitudine: z minor nota est: qz huius rei que est generatio est impossibilis: tamẽ eius alteratio non est impossibilis: immo possibilis vt notum est. ¶ Tertio. sicut se habet esse ad esse: ita se habet posse ad 3m posse: sed ad esse alterationis non sequitur esse generatiõis. ergo nec ad posse esse alterationis sequitur posse esse generationis. igitur nec ex opposito 9sequentis puta ex nõ posse generationis sequitur non posse esse alterationis. maior pz ex cõueniẽti similitudine: z videtur esse pħi primo priorum. cap. 3°. vbi vult q si ad a. esse sequitur b. eẽ. tunc etiaz ad a. eẽ possibile sequitur b. esse possibile: z ex cõsequenti. sicut se habet eẽ a. ad esse b. ita se habet posse ipsius a. ad posse ipsius b. quod est propositum: z minor est nota. nullo. n. modo sequitur alteratio est. ergo generatio est: cum alteratio precedat generationem rei. ¶ Quarto. si valeret hu- 4m iusmodi consequentia hoc eẽt ex eo q alteratio ordinetur in generationem tanq̃ in finem: sed si in natura finis ẽ impossibilis: ordinata ad finem sunt impossibilia: sed modo ambo ista sunt falsa. ergo 9ñtia ista non valebit. 9sequentia est bona: z añs pro prima parte notuz est. pro 2° probat primo enim falsum est q alteratio ordinatur in generationem. probo: qz alteratio inuenit vbi nulla reperit generatio. vt in celo illuminatio nõ ordinat in gñationem. similr nec introductio sciẽ in aĩam intellectiuã: nec sensatio in sensum: que sunt tñ quedaz alterationes: nec est verũ q qñ finis est impossibilis q ordinata in finem sunt ipossibilia. p bo. qz entia nãlia appetunt se semp p̃manere. p̃mo physico. Com. 81. Et iste finis est ipossibilis cum necessario sit omne corruptibile tandem corrũpi. p̃mo celi. Et tñ entia nãlia z appetit° T. c. 121. suus in hunc finẽ ordinata: sunt possibilia prout notũ est.

5m ¶ Quinto bona ɔ̄sequẽtia tenere dʒ per aliquẽ locum dialeti
cum: sed ista nõ videt̃ per aliquẽ locuʒ tenere. ergo ipsa nõ
est bona. maior patet. sp̃aliter de ɔ̄sequẽtia ꝓbatiua: ⁊ minor
vr̃ esse nota: qꝛ nullus vr̃ eẽ locus per quẽ teneat ɔ̄: imo nõ
videtur tenere nisi ex eo ꝙ añs est impossibile.

T.c.2. **In oppositum** est phs in isto pmo. Dicit. n. ɔ̄
empedoclẽ: ꝙ si ipoſe est elẽta
ex inuicem gñari: ꝙ etiam impoſe est ea inuicem alterari.

In ista qõne erunt tres articuli. In pᷓio videbũ
tur quedaʒ terminorũ distĩones ⁊
de necessitate gñonis ɔ̄nes. In 2° pmittẽde sunt suppõnes
ad pncipale q̄sitũ faciẽtes. In 3° rñdenduʒ est ad qõnem.

p̃m nõm **Quantum** ad p̃m pmo est notãdũ: ꝙ neccũʒ q̃nqʒ
attribuit̃ ꝓpõnibus. ⁊ dr̃ ꝓpõ necessa
ria ꝓpõ de inesse de pñti affirmatiua sic se hñs ꝙ qualiter
cũqʒ fm eius totalẽ significatiõnẽ p eã significat̃: ita neccs
se est esse: ita ꝓportionaliter describit̃ ꝓpõ necessaria de p̃
terito vel futuro vel possibili. Q̃nqʒ vo attribuit̃ rebus ⁊
ꝓpriissime dicit̃ res que non põt nõ esse. Aliter ⁊ cõius de
scribendo illud est necessariũ qõ nõ põt eternaliter non eẽ:
nec semp nõ esse donec fuerit. Cõtingẽs aũt qõ põt eterna
liter nõ esse posito ꝙ nũq̃ sit.

2m nõm ¶ Scdõ notãdũ ꝙ necessa
rium attribuit̃ ꝓpõnibus pro rebus. sex modis. Pmo. n.
eternitate cõtinua tã in ante q̃ etiã in post: ⁊ hoc mõ deum
esse est necessariũ. Secũdo mõ dr̃ necessariũ eternitate con
2 tinua ab vna parte tm̃: vt de p̃terito ꝓpõ vera: aut hec de
futuro. luna eclipsabitur cras: ⁊ tale necessariũ põt fieri fal
sum ⁊ impoſe. silr de impossibili suũ ɔ̄dictoriũ põt fieri ne
cessariũ. Tertio mõ dr̃ eternaliter ⁊ intercise: sic tñ ꝙ qõli
3 bet singulare ꝓpõnis ineuitabiliter euenit. vt lunã eclipsa
ri: necesse. n. est lunã eclipsari eternaliter sed intercise. nam
ante qõlʒ tp̃s nãliter loquẽdo eclipsabatur: ⁊ post qõlibet
tp̃s eclipsabit̃ ex necessitate: sed nõ cõtinue eclipsat̃. Quar
4 to sic intercise eternaliter: ʒ qõlʒ singulare ꝓpõnis euenit
cõtingenter. vt gñonẽ asini esse. naʒ eternaliter necesse fuit
generationẽ asini esse illo mõ: nulla tñ gñatio necesse fuit.
Quinto attribuit̃ necessariũ qõ solũ vna hora aut momẽ
5 to cõtingit: sed tñ ineuitabiliter euenit vt aliq̃ certa celi con
stellatio. Sexto dr̃ necessariũ qõ cõtingenter euenit: sed tñ
6 qꝛ ponit̃ in esse: ipsuʒ pro isto tũc ꝓ quo est: necesse est esse.
vt si sor. est ipse de necessitate est pro illo tpe pro quo est: ⁊
ad hoc ꝓpositũ loquit̃ phs pmo peryarme. omne qõ ẽ qñ
est necesse est esse.

Dubiuʒ ¶ Sed quereret quis. ponis tu rem cõ
tingentẽ. vt sor. de necessitate esse pro illo tpe pro quo est.
⁊ si dicis ꝙ sic. arguit̃. ɔ̄ sortes qñ est necesse est esse: sed sor
tes est eius qñ est. ergo sortes necesse est esse. Eodem mõ ar
gui põt de ꝓpõne Aristo. omne qõ est qñ est necesse est es
se: sed sortes est eius qñ est. ergo sortes necesse est eẽ.

Rñ ¶ Rñ
deo ꝙ sexto modo necessitatis qõlibet ens necesse est esse ꝓ
tpe pro quo est: ʒ multalentia simpliciter loquẽdo cõtingẽ
ter sunt: ⁊ ad hoc sunt rõnes mouẽtes. pmo qꝛ iam de ce
tero per nullaʒ potẽtiaʒ põt eternaliter non esse. igitur iam
de cetero dr̃ eternaliter esse vel fuisse. ɔ̄sñia tʒ per descriptio
nem necessariũ: sed nõ dicitur eternaliter fuisse: qꝛ non fuit
igitur eẽ. Secũdo qꝛ imediate post si sor. nũc pmo est ip
2 sum neccẽ est fuisse. igitur eadẽ rõne pro isto tpe ipsũ neccũ
est eẽ. ɔ̄sñia tʒ: qꝛ nõ erit poſe ipsuʒ necessario fuisse nisi pro
eẽ qõ nunc hʒ. añs est notum. Tertio qꝛ ista imediate post
3 erit vera. sor. de necessitate fuit: eo ꝙ in p̃terito fuit: ⁊ prete
ritum nõ põt nõ eẽ p̃teritũ. p̊ celi. igit̃ nunc de necessitate ẽ:
T.c.103 aut fuit pro tpe pro quo est. ɔ̄sñia tʒ: ⁊ tunc vltra: sed non
⁊.138. de necessitate fuit: cũ suppositũ sit ipsum pro nũc pmo es
se. igitur ipsum necesse est eẽ pro tẽpore pro quo est. Quar
4 to: quia res cõtingẽs pro tẽpore pro quo ẽ nõ põt non eẽ. er
go pro illo tẽpore ȯ necessitate ẽ. ɔ̄sequẽtia tʒ. añs pʒ: quia
dato ꝙ pro illo nõ sit: sequit̃ ꝙ simul est ⁊ nõ est: quod im
plicat cõtradictionẽ.

Ad dum ¶ Ad rõnem in ɔ̄trariũ factaʒ dicit̃
ꝙ h̃ ẽ distinguẽda. sor. qñ ẽ necesse ẽ eẽ: eo ꝙ ly quãdo quã
doqʒ determinat hoc verbum esse: ⁊ est sensus ꝙ sortes ne
cesse ẽ eẽ pro tẽpore pro quo est: ⁊ sic non valet sillogism⁹
factus contra: quia minus est predicatum cõclusionis q̃
predicatũ maioris. Alio modo põt se tenere ex parte subri
⁊ est sensus ꝙ sort. quãdo ẽ ȯ necessitate eẽ: ⁊ sillogismus est
bonus: ⁊ maior erit falsa. eodem modo dr̃ de ꝓpõne Arist.

3m nõm ¶ Tertio est notãdum: ꝙ impossibile dicitur dupl̃r. Uno
modo prout attribuitur ꝓpõnibus: ⁊ describitur cõtrario
modo a necessario. s. ꝙ est ꝓpõ que fm totalem significa
tionẽ pro nũc aliqualiter significat: qualiter non põt eẽ de
presenti. proportionabiliter describitur in p̃terito vel futu
ro vel aliis. Alio modo attribuitur rebus. vt dicit̃ chimera
impossibilis est. Et põt distingui: qꝛ aliquid dr̃ impoſe sim
pliciter: vt qꝛ per nullã potẽtiaʒ põt esse. vt implicans con
tradictionẽ. vt deuʒ non esse. Aliud dr̃ impossibile fm cur
sum nature: qꝛ per potẽtias naturales nõ põt eẽ: vt terram
4m nõm eẽ in spera lune. ¶ Quarto ẽ notanduʒ: ꝙ in speris elemẽ
torum eternalis ẽ alteratio aque ⁊ aeris inter se. naʒ inter
polos est maior generatio aque: propter qõ dicitur 2°. me
theurorum: ꝙ maria borealia fluũt in australia: quia ibi
aqua iuuatur a forti frigiditate terre: nec potest impediri a
radiis solaribus. sub equinoctiali vo ẽ contrariuʒ. nam ibi
semp generatur aer: qꝛ aer in calefaciẽdo aquam ⁊ in cor
rumpẽdo iuuatur a calore solis ibidem forti: ⁊ est hñ ad
uertẽdum ꝙ illud p potẽtias naturales non potest impe
diri: qꝛ nulla potẽtia naturalis possʒ facere quin taliter fie
ret. ex quo sequitur ꝙ semp est vna continua gñatio aque
sub polis: qꝛ ab eterno fuit alteratio cõtinue ibidem aeris
ab aqua ⁊ ab eterno generatio aque ⁊ corruptio aeris. Se
cundo sequitur ꝙ est vna eterna gñatio aeris sub equino
ctiali. Tertio sequitur ꝙ sicut aqua fluit a parte boreali
v̇sus maria australia: ita aer continue fluit: ʒ non ꝑcipia
mus ab equinoctiali versus polos: ⁊ hoc fit i spera aeris vt
fm oẽm suaʒ partẽ eque distet a cẽtro: ⁊ vt illa maneat vni
formis: ex his inferri possunt conclusiones.

p̃a ɔ̄ **Prima hec** est gñatio necessario est. pʒ: qꝛ hec est
2a ɔ̄ necessaria. gñatio aeris est. ¶ Secũ
da hec est. necessario corruptio est. pʒ vt prius: ⁊ loquor hic
de necessitate continua que non potest impediri per poten
tias naturales: quia manifestum ẽ ꝙ sic necesse est continue
3a ɔ̄ fieri generationeʒ ⁊ corruptionem. ¶ Tertia ɔ̄clusio. ne
cesse est quarto modo. s. necessitate intercisa gñationeʒ asi
norum eẽ ⁊ equorum. pʒ: qꝛ ab eterno fuit ⁊ in eternuʒ erit
4a ɔ̄ nãliter loquẽdo: ʒ intercise. ¶ Quarta ɔ̄clusio. gñationẽ
hoium: aut asinorũ non eẽ est impoſe: ⁊ hoc prout ipsum
opponitur necessario. quarto modo dicto. probatur sicut
5a ɔ̄ p̃cedens. ¶ Quinta cõclusio. gñationẽ hominuʒ aut asi
norum esse non est necessariũ pᷓio mõ: aut simpliciter: imo
eam non esse est possibile. pʒ: qꝛ possibile est ꝙ aliquo tẽpo
re hmõi gñatio non fiat. Hec de primo articulo.

p̃a suppõ **Quantum** ad 2m pmo supponit̃ ꝙ qõ itelligit̃ de
alteratione ꝓprie vel ꝓpriissime dicta
que est inter q̄litates ɔ̄rias: aut medias actiuas ⁊ passiuas
2a suppõ adinuicem. de aliĩs aũt nõ loquit̃ Ari. ¶ Secũdo supponi
tur ꝙ hmõi alteratio finaliter ⁊ oino ordinat̃ in gñationẽ
ꝓbat̃ sic. ignis alterans alterat pp gñationẽ. ⁊ sic de aliis
alterationibus naturalibus. ideo suppõ vera. ɔ̄sñia tʒ. añs
T.c.51. pʒ: qꝛ agit ꝓpter assimilare sibi passuʒ. primo huius. caplo
de actione: sed nõ est passum perfecte assimilatũ nisi sit ac
2 tu ignis. igit̃ ꝓpter generare ignẽ. Secũdo ꝓbatur sic: qꝛ
cũ entia naturalia ⁊ mutationes naturales sint ordinate:
T.c.56. vt etiam dicit̃ scdõ huius caplo penultimo. ⁊ gñatio ⁊ al
⁊.57. teratio cõsueuerunt se concomitari in eodem subiecto: opʒ
ꝙ vel gñatio ordinet̃ in alterationeʒ: quod nullus diceret

vel alteratio in generationẽ: qđ est ppositũ. Tertio proba
tur sic. q2 videm⁹ ꝙ alteratio semp precedit generationem
simplr dictã in mã. vel igitur a casu seqtur generatio alte
T. c. 80. rationez: qđ nõ est dõm: cũ nã agat ppter finẽ. 2. phy. cap.
7. 49. penultimo. 7 ẽt cũ casus nõ reperiat in illis que freq̃ter
T. c. 48. fiunt: vt ẽt patet ibidẽ. ca. xi. 7. xij. vel sequitur eaz ex inten
7. 52. tione nãe. 7 si sic tunc hẽ ppo^m. ¶ Et cõfirmatur sic illa
ratio. alteratio est mediũ necessariũ ad gñationẽ faciẽdã.
ergo a directore infallibili ordinatur in eã. ɔña est bona:
q2 si non ordinaret eam in eã iã deciperet. 7 añs est notuz.
C5. 36. 7 tũc vltra: sed directio appetitus naturalis est ifallibilis:
7. 37. vt ait Cõmẽtator. 12. meta. igitur ipse dirigit alterationez
3° suppõ in generationem: qđ est propositũ. Tertio supponitur ꝙ
appetitus nãlis non põt in toto frustrari suo fine: imo ne
T. c. 60. cesse est ꝙ possit ipsum in parte attingere. pz. 3. de aia. cap
7. 45. vltimo. 7 p celi. ca. 4. 7 si quis vellet eam negare probaret
T. c. 32. ex prioribus sic. nãlis appetitus dirigitur ab agente infal
libili. igiẽ necesse est ꝙ possit aliquo modo suũ finem attin
gere. ɔña tenet. q2 si non posset ipsum aliquo mõ attinge
re: iã agens deciperet: qđ ipsum in talẽ finem dirigeret añs
pz. in 4° probatione pcedẽtis suppõnis. hoc de 2° arti.

Quantum
ad 3^m sit ɔ̃ rñsalis hec. ꝙ si gnõ ẽẽt im possibilis: alteratio esset ipossibilis. pro
ɔ̃ rñsalis batur sic. alteratio ordinatur a nã in generationez. igitur
si generatio est possibilis: alteratio est possibilis antecedẽs
patet. per scđam suppositionẽ. 7 cõsequentia tenet per ter
tiam. 7 tũc vltra ex opposito ɔñtis: si nulla gnõ esset possi
bilis. nulla alteratio esset poss͠s. igitur si gñatio ẽẽt impos
sibilis: alteratio esset ipossibilis. ɔña tenet per locũ a cã fina
li ad suũ effectũ: 7 est maxima. si finis est ipossibilis in nã:
ordinata in finẽ erũt ipossibilia. econuerso vo alteratio est
possibilis. gnõ igiẽ est poss͠s. tenet per locũ ab effectu cau
se finalis ad suã causam. 7 est maxima. si ordinata in finez
Dub^m sunt poss͠a. igitur finis erit poss͠s. Et si quis diceret. si aliq̃
qualitas esset separata a suo subo ad imaginationẽ: vtruz
ne posset pati. 7 videtur ꝙ nõ per predicta. oppo^m tñ vide
tur de facto ɔtingere: cũ frigiditas que est in sacramẽto al
taris calefiat vt experientia docet: que tñ est simplr separa
℟ ta. ¶ Respõdeo ꝙ non. teste phõ cap de actione. dicẽte. si
T. c. 55 aũt aliquid fuerit separatũ calidũ hoc nihil patietur: lo
quendo naturaliter: seu nõ patiẽ nãli passione. Ad rõnes
factã in ɔ̃riũ dĩ ꝙ si caliditas aut frigiditas que in sa
cramento altaris patitur nõ patitur nãli mõ: sed miraculo
se: 7 ideo de hoc nihil ad phs. hoc de 3° articulo.

Ad rationes
Ad p^m principales. ad pmã negeẽ maior .s. qñ due mutationes sunt distin
p. ge. 55. cte 7c̃. sed hoc forsan hẽt veritatẽ vbi vna non esset finalr
pp aliã. mõ alteratio finalr est pp gnõnẽ: 7 iõ non est ad p
Ad 2^m positum. ¶ Ad scđam silr negeẽ maior: ꝙ sicut se hz hu
ius gnõ ad hui⁹ alterationẽ: ita se hz gnõ in cõi 7c̃. 7 cã dis
similitudinis est: q2 hui⁹ alteratio nõ ordinaẽ ad ipsi⁹ gnõ
nem: sz ad gnõnẽ alteri⁹: sed alteratio in cõi ordinaẽ i gnõ
nem in cõi: 7 iõ nõ est incõueniens: ꝙ lz hui⁹ gnõ sit iposs͠s
ꝙ sua alteratio tñ sit possibilis: q2 ei⁹ alteratio: vt dictuz ẽ.
nõ ordinaẽ in eius gnõnem: sed alterius: sz de cõi secus est.
Ad 3^m ¶ Ad tertiã dĩ vno mõ negãdo maiorẽ. nã nõ ẽ silẽ. altera
tio enim põt bñ ẽẽ: lz gnõ nõ sit: saltẽ in spẽli capta: sed tñ
ipsa nõ põt esse: nisi ẽt gnõ posset esse. nã fini 7 ordinato ad
finẽ ista silitudo nõ est cõueniẽs. nã ad ẽẽ ordinati in finẽ
non dz seq esse finis: sed potius ecõtra: 7 tñ ad posse vnius
dz seq posse alteri⁹. alr dĩ cõcedẽdo maiorẽ 7 negando mi
norẽ: dicẽdo ꝙ ad esse alterationis vtiq3 seqtur ẽẽ gnõnis:
q2 esse gnõnis est necessariũ: vt dictũ est in pmo articulo.
Ad 4^m modo necessariũ ad qđlibet dz sequi. ¶ Ad quartam cõ
ceditur maior. s. ꝙ hec ɔñtia valet. ideo q2 alteratio pro
prie dicta ordinatur in gñationẽ: 7 ꝙ in nã qñ finis est im
possibilis 7c̃. 7 negeẽ minor: quia dĩ ꝙ illa ambo sunt fal
sa. ¶ Ad probationẽ cõcediẽ ꝙ alteratio cõiter dicta b ñ
reperitur sine generatione: vt illuminatio: 7 alie alteratio
nes: de qbus rõ procedit: sed de illis nõ est ad propositũ: q2
solũ in pposito loqmur de alteratiõe pprie dicta. ¶ Ad
pbationẽ falsitatis scđi. s. ꝙ qñ finis esset impossibilis natu
ra ordinata ad finẽ essent ipossibilia. cõcediẽ ꝙ entia nã
lia appetũt se semp pmanere. 7 dĩ ꝙ hoc in toto nõ est pos
sibile. nã in parte pmanẽt eadẽ numero. 7 semper perma
nent eadẽ in spẽ: 7 sic non in toto ille appetit⁹ nãlis frustra
tur suo fine: lz forte in pte priuatur. puta: q2 nõ est possi
bile ꝙ aliquod ens nãle saltem mixtũ maneat semp idem
numero. ¶ Ad qñtaz pz quid sit dõm ex 2° articulo. Rõ
post oppositũ est pro ɔ̃ne rñsali. Hec de qõne.

¶ Quocirca propter huiusmodi corruptio nem 7c̃. Tex. cõmẽ. xvij. Qõ. v.

Ueritur Quito vtp gnõ vni⁹ sit cor ruptio alteri⁹ 7 eɔ̃. Et argui p^m
tur pmo. ꝙ nõ. gnõ nõ ẽ corruptio. g̃ gñatio
vnius nõ est corruptio alterius. tenet ɔñtia.
nã ex opposito ɔñtis seqtur oppositũ añtis. se
quitur enim. generatio vnius est corruptio alterius. ergo
gñatio ẽ corruptio. añs pz. quia gñatio 7 corruptio sunt 5. phy. 5.
mutationes opposite. ¶ Secũdo. vnius generatio est qñ 2^m
q3 corruptio multoz. igitur nõ est precise corruptio vni⁹.
añs pz. q2 gñatio vnius ignis est freq̃ter corruptio mul
torum straminũ: 7 gñatio vnius mixti est corruptio mul
torum elementoz. 7 tenet ɔña de se. ¶ Tertio. si sic seq 3^m
tur semper esset equalis multitudo entiũ. ɔsequens nullus
cõcederet. 7 ɔña probatur. q2 si semper quãdo vnũ gene
ratur aliud corrũpitur 7 eɔ̃. tunc semp manerent eq̃ mul
ta entia: vt si a q̃ttuor denarijs vnus auferetur 7 alius ad
deretur: 7 ecõtra semp manerẽt eq̃ mlti denarij. ¶ Quar 4^m
to. gñatio luminis in medio: siue generatio scie in aia itel
lectiua est alicuius generatio vt notũ ẽ: 7 tñ nullius ẽ cor
ruptio: cum lumẽ in medio nullũ habeat ɔ̃riũ: nec scia
in aia intellectiua. ergo gñatio vnius nõ est semper corru
ptio alterius. ¶ Quinto. in generatione asini est alicuius 5^m
gnõ. 7 tamẽ vt videtur nihil corrũpitur. igiẽ 7c̃. ɔsequẽtia
tenet. 7 añs pro pma parte est notuz. pro scđa declaratur.
forma embrionis non corrũpitur cũ ipsa disponat ad ge
nerationẽ ipsius asini. modo nihil agit ad corruptionem
sui: q̃re ipsa nõ videtur corrũpi: nec q3 videtur ꝙ ibidem ali
quid aliud possit corrũpi. ¶ Sexto. in corruptione asini 6^m
aliqđ corrũpiẽ: 7 tñ ibi nihil generatur. igitur ɔña tenet. 7
añs pro pma parte pz. q2 corrũpiẽ asinus. pro secũda pte
declaratur. q2 si aliqđ ibi generaretur hoc esset forma que
manet in cadauere: sed ꝙ illa non generaretur persuade
tur. q2 videẽ ꝙ sit eadem forma corporeitatis: que ante fu
it in asino cũ habeat similẽ quantitatẽ 7 figuraz: 7 alia ac
cidentia ɔsilia. modo notũ est. ꝙ ad siles di põnes qual
tatiuas siles forme substãtiales ɔsequũtur. ¶ Septimo i 7^m
nutritione hoĩs aliqđ corrumpitur: 7 tamẽ nihil ibi gene
ratur. igiẽ 7c̃. ɔñtia tenet. 7 añs pro pma pte pz. q2 corrũ
pitur cibus: 7 pro scđa declaraẽ cũ non generẽ mã ex quo
est ingenerabilis 7 incorruptibilis p phycoz. nec generaẽ T. c. 82.
forma: cum forma substantialis in hoĩe non sit alia q̃ for
ma intellectiua: que nec in parte nec in toto põt generari.
ergo nihil generatur ibi. Nec valet si quis diceret ꝙ ibi ge
neratur compositum. cum nõ possit generari compositũz
nisi aliqua sua pars generetur. modo demõstratũ est nul
lam partem compositi generari. ¶ Octauo arguitur. in 8^m
corruptiõe hominis aliquid generatur. puta forma cada
ueris: 7 tñ ibi nihil corrũpitur. ergo 7c̃. ɔñtia tenet. añs p
secũda parte patet. cũ nõ corrũpatur materia: vt pus dem

T.c.20. est.nec forma:cū intellectus humanus sit ppetuus.3.de
9m aīa.qui solus est forma hoīs.¶ 9° in gñatiōe mixti et ele-
mentis generātur odores:colores:ꝛ sapores:ꝛ tñ nulla q̄
litas opposita corrūpitur.ergo ꝛc.ꝯñtia tenet.ꝛ añs pro
pma pte pꝫ per experiētiā.pro scđa ēt patet.qꝛ in elemētis
non sunt hꝰ qualitates:puta color odor ꝛ sapor.

T.c.17. **In oppositum** est philosophus pmo huius.
capitulo 3°.

¶ In ista qōne p respondēdū est ad qōnem de virtute ser-
monis ꝛ magis logice. Scđo rñdēdū est ad eā sm intētio
nem Ar.ꝛ magis phice. In 3° vidēdū est spālr an ad gnō
nem vnius q̄litatis sequat corruptio alterius:ꝛ eꝯ.

pm nōnm **Quantum** ad primū est pmo notendum ꝙ gnō
aliqñ accipitur pro subiecto generatio
Cō.60. nis.ꝛ sic dicit Cōmentator pmo phycoꝝ.ꝙ mā pma est
que in rei veritate generaꝛ.qñqꝫ aūt accipitur pro forma
que generaꝛ.vt gñatio ignis dꝛ forma ignis que genera-
tur. Proportionabiliter corruptio pōt accipi pro subō cor
2m nōnm ruptionis:ꝛ qñqꝫ pro forma que corrūpitur.¶ Scđo no
tandū ꝙ corruptio:seu ēt gñatio:prout est mutatio sim-
plex nō pōt accipi pro subō gnōnis:aut corruptionis:cuꝫ
hoc nō sit mutatio successiua:vel motus:sed sm veritateꝫ
ē forma que acqritur.ꝛ corruptio forme q̄ deꝑditur. Ista
enim prout successiue producit sm successiuā māe dispōnē
T.cō.4. dꝛ gñatio successiua:vel motus:ꝛ illud supponiꝛ ad pñs.
3m nōnm ꝛ probabitur deo dante.3° phycoꝝ.¶ Tertio notenduꝫ
ꝙ duplices sunt res.alique eniꝫ sunt res successiue:vt mo
tus aut tēpus:quoꝝ esse cōsistit in cōtinuo fieri vnius par
tis post aliā:eo ꝙ partes taliuꝫ nō permanēt simul.iuxta
dictuꝫ phi in predicamēto q̄titatis dicētis:ꝙ partes tpis
non habēt pōnem:qꝛ nō permanēt. Alie sunt res nāe per-
manentis:quarū ptes simul sunt ꝛ manēt:vt aqua vel aer.
4m nōnm ¶ Quarto est notādū ꝙ in istis rebus successiuis ideꝫ est
esse:generari ꝛ corrūpi.verbi grā.idem est motuꝫ generari
ꝛ corrūpi.probatur sic.motus localis qñqꝫ generaꝛ.vel
igiꝛ qñ est.vel qñ nō est.si qñ est.tunc esse motus ꝛ genera
ri eiusdē motꝰ sunt idē:qđ est ppositū:vel anteq̄ꝫ aliquid
eius est.ꝛ hoc non.qꝛ tūc generatio motus esset sine motu:
ꝛ ex alio:qꝛ motus non generatur nisi quādo mobile mo
uetur:modo quādiu nihil ipsius motꝰ est mobile non mo
uetur.igitur q̄ꝫdiu nihil ipsius motus est.motus nō gene
ratur:vel post q̄ꝫ desinit esse:quod nullus diceret:eodē mo
do arguiꝛ de corruptione.nā motus aliqñ corrūpitur.vel
ergo qñ est.ꝛ habetur propositū.s.ꝙ idē est fuum eē ꝛ cor
rumpi.vel post q̄ꝫ totaliter desinit esse:ꝛ hoc nō:qꝛ tūc to-
taliter est corruptus.ꝛ ex ꝯñti amplius non corrūpiꝛ.vel
anteq̄ꝫ incipiat esse:qđ nullus diceret. Esse igitur in rebus
successiuis generari ꝛ corrumpi sunt idem.

p° ꝯ **His premissis** sit hec pma ꝯclo.si ꝓprie ca
piantur generatio ꝛ corruptio
.s.pro subiecto gnōnis ꝛ corruptiōis:tūc generatio vnius
est corruptio alterꝰ.pꝫ.qꝛ subm respectu forme:que gene-
ratur est gnō.respectu forme:q̄ corrūpiꝛ est corruptio:idē
enim est subm qđ in generatione forme sequētis subijciꝛ q̄
generatur.ꝛ forme pcedentis que corrūpiꝛ.¶ Scđa cō-
2° ꝯ clusio est ista.in rebus successiuis capiēdo gnōnē ꝓprie ꝓ
forma que produciꝛ:ꝛ ꝓportionabiliter corruptioneꝫ.ge
neratio est corruptio.ꝓbatur demōstrato motu:aut alia
forma successiua.hec forma est gñatio:ꝛ hec forma ē cor
ruptio.ergo corruptio est gnō:ꝛ patent premisse:qꝛ in suc-
cessiuis est idē esse generari ꝛ corrūpi.vt dictū est.in 4° no
tabili.¶ Tertia ꝯ est.ꝙ in pmanētibus non opꝫ ꝙ gene-
3° ꝯ ratio sit corruptio.pꝫ qꝛ gñatio est forma que generatur
ꝛ nō opꝫ formā permanentē qñ gñatur actu corrūpi.ꝛ ex
ꝯñti nō opꝫ eā actu corrūpi nec esse corruptā.¶ Quarta
4° ꝯ ꝯclo ꝙ in pmanētibus ois generatio erit corruptio.pꝫ.qꝛ
ois forma que gñatur erit corrupta.ergo ois gnō erit cor
ruptio.ꝯña tꝫ per notabile 2m.ꝛ añs pꝫ.qꝛ ois res pmanēs
que gñatur aliquādo corrūpetur:cū corruptibile non pos
sit ppetuari.pmo celi.ꝛ tūc erit corruptio.per 2m notabile. T.c.121
¶ Sed quereret aliqs.est ne possibile ꝙ in permanētibꝰ Dubiū
gñatio sit corruptio.¶ Rñdeo ꝙ non reputo impossibile Rꝫ
ꝙ magna forma ignis que gñatur:ꝛ est gnō simul succes
siue incipiat sm ptes genitas corrūpi:ꝛ sit corruptio. Un-
de in casu crederē hanc esse cōcedendam:generatio rei ve-
re permanentis est corruptio.¶ Quinta ꝯ est hec.ꝓposi 5° ꝯ
tio de virtute sermonis est falsa:loquēdo ꝓprie de gnōne.
gnō vnius est corruptio alterꝰ. Nā gnō non est nisi forma
que generatur:vt dictum est.ꝛ ista nullius alterius est cor
ruptio prout notum est.ergo ꝛc. Unde licet in successiuis
generatio sit corruptio:tamē nō est corruptio alterius:sed
eiusdē.ꝛ hec de pmo articulo dicta sufficiant.

Quantum ad 2m articulū sit pmo notendū ꝙ in- pm nōnm
tentio Arist.fuit qñ dixit ꝙ generatio T.c.15.
vnius est corruptio alterius:ꝙ ad generationeꝫ vnius cō-
positi substātialis:seqtur corruptio alterius compositi sub
stantialis.¶ 2° est notādū:ꝛ sit pma suppositio:ꝙ plures 2m nōnm
forme substantiales vltimate seu pfecte nō possint stare in
eodem subiecto seu in eadē materia. Et voco formaꝫ vlti-
mam seu pfectam formā dantē esse specificuꝫ in spē specia
lissima predicamēti substantie.probaꝛ sic.qꝛ si possunt se
cōpati in eadē materia seqtur ꝙ indiuiduuꝫ hñs eas esset
simul diuersaꝝ spērū.puta simul hō ꝛ asinus:vel lapis ꝛ
lignū.falsitas ꝯñtis est manifesta de sctñ ostēdiꝛ sic. sequi
tur ꝙ ipsum differret spē a se.ꝯñs est impole.ꝛ hec ꝯña te-
net.qꝛ qđlibet indiuiduum vnius spēi in genere differt ab
indiuiduo alterius speciei eiusdem generis. Si ergo ipsuꝫ
esset diuersarum specierū ipsum a se differret spē.tenet cōse
quentia:qꝛ quelibet forma substātialis dat esse specificum
substāale.si ergo plures simul starent sequereꝛ ꝓpositūꝫ.ꝛ
hoc est:qđ vult Cōmentator in de substātia orbis dicens:
ꝙ actui substantiali repugnat recipi in materia hñte vni-
cam formā substantialē.ergo vna manēte nō recipit aliā.
¶ Tertio est notādum.ꝛ sit scđa suppositio ꝙ mā prima 3m nōnm
non pōt stare nuda:ꝛ per se sine forma substātiali. Proba
tur p.qꝛ pure potentie repugnat p se stare:cū hoc sit ꝓpriū
entiū actu.mā aūt est pura poꝰ.7° meta.cap 2°.ꝛ p physi-
corum.¶ Scđo ꝓbatur sic.qꝛ si aliqua mā stat nuda.vꝉ T.cō.8.
ab eterno stetit nuda:quod nō est cōueniēs:eo ꝙ appetitꝰ T.c.69.
nālis māe ab eterno fuisset violētus:ꝛ sic violētum fuisset
ppetuū:qđ est ꝯ phm.p celi.ca.2.vel aliqñ mā habuit for T.cō.9.
mam subalē:ꝛ sic ipsam nunq̄ꝫ dimisisset qn aliā simul re 2.c.18.ꝛ
cepisset:qꝛ qđcūqꝫ agēs qđ sufficit sua alteratione propria 94.
corrūpere formā:hoc sufficit aliā introducere.¶ Tertio
cū ꝓbatū sit ꝙ nō sit mā qn aliquādo habuerit formā:eo
ꝙ mā nālr appetit formā.p phycoꝝ.cap.vltimo.ꝛ appe- T.c.81.
titus nālis non pōt ab eterno fuisse in toto suo fine ꝓuatꝰ.
vt patuit in pori qōne.qritur deinde istud idē ꝯfirmando
an agēs cū illā formā in māꝫ que est nuda ꝑ aduersotiuꝫ
corrumpit:semꝑ simul aliaꝫ generet.si sic.nunq̄ꝫ mãsisset
mā nuda.vel illam corrūpit anteq̄ꝫ generauit aliā:qđ non
est possibile:qꝛ tunc agēs naturale prōptius est corrumpe
re q̄ꝫ generare.qđ non est verū:imo generationē intendit
de per se.corruptionem vo solum de per accidens.puta qꝛ
sine ea nō potuit sui similis gñationem cōplere.

His premissis sit ꝯclo responsalis.ꝙ semper p° ꝯ
generatio vnius est corruptio
alterius.ꝛ ecōtra ad intellectū dictuꝫ.s.ꝙ ad generationē
vnius cōpositi substātialis:sequitur alterius corruptio:et
econtra ad corruptionem vnius sequitur alterius genera
tio.ꝓbaꝛ sic.qꝛ si aliquod cōpositum generatur.queritur
an eius mā stetit nuda.ꝛ hoc non.per tertiā suppositionē

vel ante stetit cum forma substantiali. et si sic queritur an
ista remanet cũ forma cõpositi qđ generatur: et hoc nõ. per
secundam suppositionẽ. vel nõ manet cũ ea: et sic composi
tum substãtiale corrumpitur per eius corruptionẽ: vel ad
minus per eius recessum: qđ est propositũ. Eodẽ modo
arguitur de corruptione. Nã qñ aliquod cõpositũ corrũ
pitur queritur an eius mã manet nuda. et hoc non. per ter
tiam suppositionẽ. vel manet cũ forma substãtiali. si sic: q̃
ritur an illa forma fuit ante cũ forma substãtiali cõpositi
que corrũpitur. et ħ nõ. per p̃mã suppositionẽ: vel de nouo
generatur. et si sic tũc generatur nouũ cõpositũ: qđ est pro
positum. Et notãter dico q̃ ad generationẽ noui cõpositi
sequitur corruptio alterius et ecõtra. et nõ ad generationẽ
forme substantialis seq̃tur corruptio forme substantialis
alterius ꝓpter gñõnẽ forme cadaueris ex hoie vbi noua
forma substãtialis. s. cadaueris generatur: et tñ nullius for
ma subalis corrũpitur: cũ forma hoïs sit aïa intellectiua
q̃ nõ corrũpit: cũ sit ꝑpetua a pte post. vt dicit fides xp̃ia
Nõndũ na. ¶ Circa quã materiã bene est aduertendũ q̃ fm opi
nionem ponẽtem q̃ in hoïe nõ sit alia forma: q̃ʒ aïa intel
lectiua creata: et a deo infusa: quã credo fore veriorem: et
magis fidei cõsonã. Dicendũ est q̃ gñõ hoïs nõ est ꝓprie
gñatio: eo q̃ est potius cõgregatio aïe create a deo cũ ma
teria q̃ʒ generatio: sed quo ad dispositionẽ subiecti p̃uiaʒ
hʒ nãm gñationis. quo aũt ad hoïs veram ꝓductionem
habet magis nãm factionis miraculose: et supnãlis. ꝓpter
cãm dictã: et cõsequenter: sicut generatio est impropria et
miraculosa: ita nutritio est miraculosa partialiter. naʒ q̃
nutrimento corrupto in materiã eius nõ generatur aliq̃
forma de nouo: sed anima intellectiua incipit illam mate
riam informare: quã ante nõ informabat. et sic nõ ẽ nãle
q̃ forma substãtialis vadat de subiecto in subʒ. et vltimo
corruptio hoïs non est vera corruptio: eo q̃ nulla ps es
sentialis corrũpitur: imo ambe manent: sed forma a mã
separatur: ideo desinit esse cõpositũ: põt tñ dici corruptio
cõpositi multũ largo mõ: sicut generatio partialis cõpo
siti: eo q̃ cõpositũ in prima mutatione cessat esse qđ ante
fuit: et in aliq̃s mutationibus cõpositũ totale aut partiale
incipit esse qđ ante non fuit. et hoc de 2° articulo.

p^m nõn^m **Quantum** ad 3^m articulum est p̃ notandum q̃
aliquæ qualitates sunt nõ habẽtes cõ
trarium. vt lumẽ sensato itellectio: et similes. Aliquæ võ
2^m nõn^m sunt hñtes õrium: vt albedo nigredo. ¶ Secũdo est no
tandum. q̃ habẽtes õriuʒ sunt duplices. Aliquæ sunt q̃
litates cõtrarie: a qbus, ambabus: et a quarũ qualibet ali
quando mã denudat. vt albedo nigredo et multe alie q̃li
tates. Aliq̃ sunt sic se habẽtes q̃ semp in mã ẽ altera ipsa
ruʒ: vt caliditas: frigiditas: humiditas: siccitas: leuitas: et
grauitas: densitas et raritas. et alie huiusmodi.

p^a 2 **His premissis** sit hec p̃ma ɔclusio. Nõ opʒ q̃
ad generationẽ qualitatis nõ
hñtis õrium in subiecto sequatur corruptio alterius q̃
litatis in eodẽ vel ecõtra. pʒ. q̃ nõ opʒ q̃ ad generationeʒ
luminis: aut sensationis: seq̃tur corruptio qualitatis op
2^a 2 posite. vel alicuius alterius q̃litatis. ¶ Secũda ɔclusio:
nõ opʒ q̃ ad generationẽ qualitatis habẽtis õriuʒ a qua
et suo õrio mã põt denudari: sequatur corruptio alterius
qualitatis opposite. per vltimã rationẽ factã ante opposi
3^a 2 tum. ¶ Tertia cõclusio. semper ad generationẽ q̃litatis
habẽtis cõtrariũ sine qua aut suo õrio mã non põt stare:
seq̃tur corruptio alterius qualitatis opposite et ecõtra: vt
ad generationẽ caliditatis: seq̃tur corruptio frigiditatis
et ecõuerso. et sic de cõsimilib9. ꝓbat. q̃ mã sine aliqua hʒ
qualitatũ nullo modo põt manere. ergo cũ ꝑ õrietatem
nõ possunt simul stare: opʒ q̃ ad gñõnẽ vnius seq̃tur cor
ruptio alteri9 et cõ. Et ex his pʒ quõ in q̃litatib9 gñõ vni9 ẽ
corruptio alterius. et hoc de tertio articulo.

Ad rationes principales respõdetur et primo Ad p^m.
ad p̃mã cõcedẽdo q̃ in ꝑmanẽti
bus vt in pluribus generatio nõ est corruptio. In succes
siuis tamẽ verũ est. vt dictũ est. et ɔcedit ɔñs. et ɔsequẽtia:
puta de virtute sermonis: generatio vni9 nõ est corruptio
alterius. et hoc est pro scða õne primi articuli. Nec volu p.ge.17.
it Arist. q̃ gñatio vnius esset corruptio alterius: sed hoc
ponit ad intellectũ datũ in 2° articulo. ¶ Ad rõneʒ vltra
quãdo arguitur q̃ generatio et corruptio sunt mutatio
nes opposite: et ideo nõ possunt de se inuicẽ seu de eodeʒ
verificari. dicit q̃ sunt opposite quãtum ad terminos ad
quos vadunt: q̃ generatio est ad esse: corruptio auteʒ ad
nõ esse. et hoc voluit ph̃s 5° ph̃ycoꝝ. sed non sunt termini
oppositi ꝓprie in verificari: imo simul de eodẽ verifican T.c.7.
tur. vt dictũ est. ¶ Ad 2^m ɔceditur q̃ generatio vnius ẽ Ad 2^m
corruptio pluriũ. vel ecõtra. nec hoc est contra Arist. q̃ a et 3^m
Arist. nõ vult plus nisi q̃ ad generationẽ vnius cõposi p.ge.17.
ti subalis sequitur corruptio alterius cõpositi subalis ad
minus vnius. Utrũ autẽ pluriũ vel vnius tm̃ non cura
uit. ¶ Et ꝑ hoc idẽ respõdetur ad 3^m negẽdo q̃ semꝑ sit
equalis multitudo entium distinctorum: q̃ aliquãdo ex
multis vnũ generatur. et qñq̃ vnũ in multa corrũpit. vt
dictũ est. ¶ Ad quartũ dr̃ q̃ arguit ꝓpria cõclusione ter Ad 4^m
tij articuli. ¶ Ad qntũ ɔcedit q̃ in generatione asini est Ad 5^m.
aliqua corruptio: et negat q̃ ibi nullius sit corruptio. Et
ad ꝓbationẽ dr̃ q̃ forma embrionis. puta seminis corrũ
pit nec cõceditur q̃ ipsa forma substãtialis seminis dispo
nit ad generationẽ asini: cũ nihil de per se agat ad sui cor
ruptionem: sed vtus infusa a patre agit ad generationeʒ.
Et si aliquis auctor dicat formã embrionis principaliter
disponere ad generationẽ. dicat q̃ nõ loquebatur de for
ma substãtiali: sed de virtute infusa a pře. ¶ Ad sextũ ne Ad 6^m.
gatur q̃ in corruptione asini nihil generetur. Et ad ꝓba
tionem eius ɔceditur: q̃ ibi generatur forma: que manet
in cadauere: et negat q̃ ista sit eadẽ forma corporeitatis:
cũ illa q̃ asi fuit i asino. Et ad ꝓbationẽ ɔcedit q̃ bene est
eiusdeʒ figure q̃titatis et superficiei: sed nõ est talis i qua
litatibus p̃mis subiecti: sicut fuit p̃us in asino. puta in ca
lido et humido: et ideo q̃ fm ꝓportionẽ qualitatum pri
marũ educitur forma substãtialis: et si illa ꝓportio ẽ alia:
forma etiã erit alia. ¶ Ad septimũ respondetur vno mo Ad 7^m
do negãdo q̃ in nutricatione hominis nihil generet: lo
quẽdo large de nutricatione. Cõceditur tamẽ q̃ ibi nec
generatur mã nec forma: sed negat ɔñtia: cũ infert. ergo
ibi nihil generatur: et causa est: q̃ ibi generatur cõpositũ
partiale. s. noua pars integralis hominis: nõ ꝑ hoc q̃ for
ma ibi generetur: sed q̃ anima intellectiua materiam nu
trimenti incipit informare: quam ante nõ informauit: vt
dictũ est: in scðo articulo. Aliter dicitur q̃ nutritio hoïs
nõ est pura nutritio naturalis: vt in eodem articulo dictũ
est. quare ratio dicta nihil ad presens cõcludit: cũ Arist. p̃ ge. 17.
intellexerit dictũ suũ naturaliter loquendo. ¶ Ad octa Ad 8^m.
uam ɔceditur q̃ aliquid generatur in corruptione ho
minis. et negat q̃ ibi nihil corrũpatur. Cõceditur tamen
q̃ ibi non corrumpitur materia nec forma: sed homo: eo
q̃ forma sua a materia sua remouetur: et est sciendum q̃
nõ est proprie corruptio. Aliter, dicit vt prius q̃ si genera
tio hominis non est pure naturalis. ergo nec corruptio: et
ita nõ ꝓcedit cõtra Arist. cũ de mutationibus supernatu p̃ ge. 17.
ralibus nõ sit locutus. ¶ Ad nonã dicitur q̃ arguit. pro Ad 9^m.
secunda conclusione eiusdeʒ articuli tertij. Ratio post op
positum est pro conclusione responsali.

¶ **Propter quid autem nunc hec quidem simpliciter. Tex. cõ. xviij. Questio. vi.**

Consequenter queritur vtruz in generatione sim-
1ᵐ plicite dicta fiat ex parte formaruz substan-
tialium resolutio vsqȝ ad m̄am p̄mā. ¶ Et
arguitur p̄. q̄ non. nā si sic: sequeret̄ q̄ m̄a p̄
ma aliq̄n staret sine forma substātiali: ɔ̄ns falsum ⁊ con-
tra dicta: ⁊ ꝓbatur ɔ̄sequētia. q̄z m̄a non recipit nouā for
mam nisi dimissa p̄terita. ⁊ si oēs preterite corrūpunt̄: seq
tur q̄ in instanti medio nulla forma erit in materia: ⁊ cō-
sequentia tenet. q̄z non est maior ratio: quare pro tunc in
ea esset forma generanda q̄ꝫ forma corrupta: cū instās il-
2ᵐ lud sit mediū generationi ⁊ corruptioni. ¶ Secūdo for-
me elementoꝝ manent in generato que fuerunt in corru
pto. ergo ⁊c̄. cōsequentia tenet. q̄z iste sunt forme substan
T.c.84. tiales. antecedēs patet. auctoritate p̄hi. p̄mo huius. capi
tulo de mixtione. dicētis. Corrūpitur autem neqȝ alterū
3ᵐ neqȝ ambo: saluatur enim virtus eorum. ¶ Tertio. in ge
neratione cadaueris manet eadem forma corporeitatis:
que est forma substātialis. igitur ⁊c̄. ɔ̄sequētia tꝫ. ⁊ aīs de
claratur. q̄z manet. eadē materia corporea. ergo manet ea
dem forma corporeitatis: q̄z aliter m̄a nō deberet dici cor
4ᵐ porea. ¶ Quarto. forma ossis ⁊ carnis mā̄et eadē. ḡ ⁊c̄.
cōsequētia tenet. q̄z hꝰ forme sunt forme substātiales. aīs
pꝫ. q̄z in generatione cadaueris manet caro ⁊ os. vt patꝫ.
5ᵐ per cōīter loquentes. ¶ Quinto in generatione anima-
lis primo generatur forma vegetatiua: ⁊ ista manet cum
forma sensitiua postea generanda. ergo ⁊c̄. cōsequētia te-
net. q̄z quelibet istarum est forma substātialis. ⁊ antece-
dens pro p̄ma parte pꝫ. per p̄hm. in libro de generatione
animalium. dicentem q̄ embrio p̄mo viuit vita plāte. er-
go p̄mo generatur forma vegetatiua. ⁊ pro scd̄a parte pa
tet. q̄z forma sensitiua non repugnat forme vegetatiue. er
go vegetatiua manet cū alia q̄d est propositum.

T.c.23. In oppositum est p̄hs: q̄z sequeretur q̄ diffi
nitio generationis ab Arist.
data in isto p̄mo esset mala. cōsequens est incōueniēs: ⁊ cō
sequētia ꝓbatur. q̄z dicit q̄ est trāsmutatio totius in totū
nullo sensibili remanēte in eodem subiecto. Modo si ma
net eadē forma substātialis tunc manet idē cōpositū ex
m̄a ⁊ forma. ⁊ ex cōsequēti manet aliquod sensibile subie-
ctum cū cōpositum substātiale sit sensibile.

In ista q̄ōne erunt duo articuli. In p̄mo vidē-
de sunt diuerse opiniones ponen-
tiū nō fieri resolutionē vsqȝ ad m̄am primā ⁊ alique im
probande. Secūdo respōdendū est ad q̄ōnem.

1ᵐ nōnᵐ Quantum ad primū articulū est p̄mo notanduz
q̄ spāliter quatuor sunt modi aut q̄n
q̄ ponētes plures formas in eadē m̄a: ex quo sequitur in
1ᵘˢ modᵘˢ generatione nō fieri resolutionē vsqȝ ad m̄am p̄ᵐᵃᵐ. ¶ Pri
mus modus est ponentiū formas elementoꝝ manere in
mixto. vnde isti dicunt q̄ in sola generatione elementoruꝫ
fit resolutio vsqȝ ad materiā primam. in generatione aūt
mixtoꝝ nō: q̄z forme elemētoꝝ manent: ⁊ cōtra hanc opi
nionem supponitur q̄ forme elemētoꝝ nō manēt in mix
q 22. to: q̄d probabit̄ in isto p̄mo. q̄ōne spāli facienda: ⁊ ideo de
2ᵘˢ modᵘˢ ea nihil ad presens. ¶ Secūdus modus est ponēs in ho-
mine duas esse formas partiales substātiales sensitiuas. s.
eductā de potētia m̄ae ⁊ itellectiuā creatā ⁊ infusaꝫ. ⁊ ista
opinio est ꝓbabilis: tñ isti ꝓposito impertinēs. naꝫ esto q̄
esset ita sicut opinio ponit: nihilominus tñ fieret resolutio
tam in generatione hoīs q̄ꝫ in eius corruptione ex pte for-
marum substātialiū vsqȝ ad m̄am p̄mā eque bene sicut in
generatione ⁊ corruptione alioꝝ corpoꝝ inaīatoꝝ. ⁊ cau
sa est. q̄z isti dicunt semp̄ istas duas aīas simul ɔ̄iungi ⁊ se
parari ⁊ locū vnius forme totalis habere: ⁊ ideo istam opi
nionē dimittaꝫ hic intactaꝫ. ¶ Tertius modus est q̄ for
3ᵘˢ modᵘˢ
me substātiales in mixtis sunt subordinate s̄m subordina
tionem predicatoꝝ quidditatiuoꝝ: ⁊ q̄ semp̄ forma corre
spondens predicato cōiori habet se per modum m̄ae respe
ctu forme: minus cōis predicato q̄dditatiuo sequēti corre
spondentis. ⁊ q̄ solū est vna forma specifica corrispōdens
vltimato predicato quidditatiuo. puta spēi spālissime: de q̄
ponitur res: respectu cuius oēs alie dicūtur dispositiones
in materia: ⁊ ista sola est actus vltimatus: ⁊ hꝫ pro se: vt vi
detur Cōmētatorē p̄ phyco. dicētē: q̄ quecūqȝ sunt inter Com. p̄.
m̄am p̄mā ⁊ vltimā formā sunt m̄ae cōposite ⁊ forme com
posite. ⁊ videtur q̄ per media inter m̄am primā ⁊ vltimaꝫ
formā intelligere velit hꝰ formas subordinatas: de q̄bus
iam p̄mo est pertractandū. ¶ Quartus modus est q̄ in 4ᵘˢ modᵘˢ
oībus generatis manet eadē forma corporeitatis ⁊ q̄ hec
est perpetua in ipsa m̄a: qui modus videtur ꝓpinquus p̄-
cedenti: nisi q̄ nō ponit tot formas subordinatas sicut pre
cedens. ¶ Quintus modus est q̄ in ipso aīato sit ponen 5ᵘˢ modᵘˢ
da aliqua forma carnis: ⁊ aliqua ossis substantialis atqȝ
spālis: ⁊ p̄ter istā formā ponit̄ forma cōis que vocat̄ aīa: ⁊
de istis opinionibus breuius quo potero ptransibo.

His positis sit hec p̄ma ɔ̄clusio contra tertiam 1ᵃ ɔ̄
opinionē recitatā: q̄ non est ponen
da pluralitas formarū substātialium subordinatarū s̄m
ordinē predicatorum quidditatiuoꝝ. ꝓbat̄ sic. si hec plura
litas esset ponenda: sequeret̄ q̄ in eodem cōposito tres es-
sent forme vegetatiue. ⁊ sic due superfluerent. ⁊ cōsequen
tia probatur. q̄z forma correspondēs corpori animato est
vegetatiua: cū anima vegetatiua sit cōissima: ⁊ prima po- T. cō. 3.
tentia: sine qua nulla aliaꝝ potest esse. 2ᵒ de aīa. ca. 3ᵒ. ⁊ sic ⁊. 34.
habemus vnā aīam vegetatiuā generaleꝫ. ¶ Secundo.
substātialiter similiora sunt poma ⁊ pira q̄ꝫ pira ⁊ felices.
erit ergo s̄m opinionem illā s̄m illud predicatum quidita
tiuum alia forma substantialis sibi correspōdēs: que si sit
vegetatiua: iam habemus duas: ⁊ nō potest dici q̄ non sit
forma vegetatiua: q̄z cuꝫ ipsa sit spālior ipsa est perfectior
q̄ꝫ prima. ergo cū nō sit sensitiua nec intellectiua: oꝫ q̄ sit
anima vegetatiua. Et etiā similiora sunt inter se duo po-
ma essentialiter q̄ꝫ pirum ⁊ pomum. ⁊ ideo s̄m illud predi
catuꝫ quidditatiuū erit iterū tertia forma spālior: que etiā
erit vegetatiua ⁊ probari potest eodem modo: sicut proba
tum est in precedenti. ⁊ sic habebit idem malū siue pomū
tres formas vegetatiuas quod fuit probanduꝫ. ¶ Secū- 2ᵐ
do arguitur sic. sequitur q̄ erūt due forme sensitiue in ea-
dem materia. quod videtur falsum vt prius. probat̄ conse
quentia. q̄z forma in equo correspondens huic predicato
animal est aīa sensitiua. quero igitur an ista specialior: q̄
correspondet speciei specialissime: equi etiam sit sensitiua.
⁊ sic habeo propositū: q̄ cū s̄m predictos modos sunt di-
stincte: sequitur q̄ in eodem sunt plures forme sensitiue.
nec potest dici q̄ non sit sensitiua: eo q̄ est specialior ⁊ vlti-
mata. igitur opꝫ q̄ sit cognoscitiua. cum igitur cognosci-
tiua sit ⁊ non sit intellectiua: erit sensitiua quod erit prepo
situm. ¶ Secūda cōclusio est. contra quartā opinionem 2ᵃ ɔ̄
q̄ nō est ponenda forma corporeitatis coeterna materie
manēs. s. eadē in generato: que fuit in corrupto. probat̄. p̄-
mo auctoritate Cōmentatoris. primo phyc̄ co̅to. dicentis. Cō. 63. ⁊
q̄ si materia haberet eternaliter formā aliquā ipsa nullā 69.
aliaꝫ posset recipere. ¶ Secūdo auctoritate p̄hi 7ᵒ meta. T.c.80.
capl̄o scd̄o dicentis: q̄ subiectum generationis: nec est q̄d
nec quale nec quantum ⁊ ex consequenti subiectum gene
rationis nō debet esse aliquid in actu. igitur illam formaꝫ
corporeitatis non debet habere: quando in eo generatur
aliqua forma specifica vltimata. tenet consequentia. nam
si illam habet: tunc per ipsam est actuatū. ¶ Tertio: quia
idem est in asino esse asinum. ⁊ esse corpus: ⁊ esse substan-
tiam: cum igitur forma substantialis det esse per diffini-

tionem forme:sequitur ꝙ est eadē forma dans esse asinū
⁊ esse corpus.cōclusio videt̄ tenere.⁊ ãñs pꝫ.qꝛ esse asinum
⁊ esse corpus in asino nō est aliud ꝙ̃ asinus. ¶ Quarto.
non est aliqua forma distincta correspondens aliis predi-
catis essentialibus.ergo nec erit aliqua correspondens cor
pori.consequentia videtur tenere:qꝛ nulla apparet potior
ratio:propter quam corpori debeat correspondere distin-
cta forma ꝙ̃ aliis predicatis essentialibus seu quiditati-
uis.antecedens probatum est.per precedentem conclusio
nem. ¶ Quinto.frustra ponitur forma corporeitatis si p
aliam omnia possunt saluari . sed omnia possunt saluari
ponendo:ꝙ in viuo ⁊ quodlibet composito sit solum vna
forma substantialis.ergo ⁊c̄.cōsequētia est nota.⁊ antece
T.c.41. dens habetur a pħo.primo physicoꝝ.frustra enim ponitur fieri per plura:quod eque bene potest fieri per paucio-
ra.⁊ minor patet.qꝛ eque bene:⁊ conuenienter saluant̄ oīa
ponēdo solū vnam formā substātialē in re cōposita:sicut
3ª ꝯ in soluendo rationes apparebit. ¶ Tertia conclusio.for-
ma carnis non differt specie a forma ossis in viuo:imo est
pª supª eiusdem speciei totaliter cū ea.pro ꝓbatione supponit̄ ꝙ
forma substantialis educitur de potentia materie ſm exi-
gentiam proportionis qualitatum primarū ⁊ secundarū
adinuicem.patet illa.qꝛ ex materia in qua est dispositio q̄
litatiua conueniēs equo forma equi educitur:⁊ in qua est
dispositio qualitatiua conueniēs asino forma asini educi
tur:⁊ sic de similibus:nec potest aliqua ratio:vt videt̄ assi
gnari alia:propter quaꝫ ex materia ista generatur asinus:
2ª supª ⁊ de ista equus:⁊ sic de aliis. ¶ Secūdo supponit̄ ꝙ que
libet pars integralis viui viuit:⁊ ex cōsequenti ad minus
habet animam vegetatiuam eductā de potētia mãe:saltē
in aliis ab hoīe:patꝫ:qꝛ quelibet pars hꝫ nutritur ⁊ auge-
3ª supª tur ⁊ alia opera vite facit.qḋ non esset nisi viueret. ¶ Ter
tio supponitur ꝙ huiusmodi aīa vegetatiua per totuꝫ vi-
uum substātialiter est:ita similis in suis partibus:sicut for
ma aeris:licet habeat diuersas potentias ⁊ partes organi
cas:que sibi in diuersis operationibus administrent. pa-
tet istud:qꝛ dato ꝙ substantialiter:anima que est in oculo
esset dissimilis anime partiali:que est in albugine seu in tu
nicis oculorum sequeretur ꝙ iste due anime partiales dif
ferrent spē.qꝛ substantialiter sunt dissimiles.ergo cū ex di
T.c.49. uersis existētibus in actu nō fiat aliquid actu vnū.7° ⁊ 8°
T.c.16. metapħ.⁊ per Cōmentatorē in de substātia orbis.ex istis
duabus partialibus animabus nō cōponeret̄ aliqua ani
ma vna totalis:⁊ sic anima ista totalis nō esset aliqḋ vnū:
⁊ per consequens ex ea non esset aliquid vnū animatū:qḋ
est inconueniens. ¶ Cōfirmatur sic.si iste due anime par-
tiales sunt diuersarū spērum substantialiter : tunc vltima
earum nō possent vniri.ergo ipse nō possent cōstituere vnā
animam totalē.consequentia nota.⁊ antecedens pꝫ.qꝛ vl
tima ipsarū sunt diuersarū specierum:sicut albedo ⁊ dulce
do sunt diuersarū spērum:modo ex talibus nō potest fieri
aliquod vnū. ¶ His suppositis probatur ꝯclusio sic.si for
ma carnis differret specie a forma ossis:oporteret ꝙ ꝓpor
tio dispositionis qualitatiue educens formaꝫ in carne dif
ferret specie ab educēte in osse.ꝯsequentia tenet per pmaꝫ
suppositionem.falsitas cōsequens declaratur:qꝛ tūc pars
anime que educta est in carne:deberet etiam differre spē a
parte anime educta in osse.cōsequentia tenet. per eandem
suppositionem . falsitas consequentis . patet per tertiam
Dubiū suppositionē. ¶ Sed dices.nūquid verum est.ꝙ disposi-
tiones qualitatiue in asino:cordis ⁊ cerebri eiusdem diffe-
rant spē.videtur ꝙ sic.qꝛ cor ponitur calidū ⁊ cerebrū fri
R gidum. Respondetur ꝙ ꝓportio dispōnis qualitatiue or-
ganice ordinate.s.ad diuersas operationes bene differunt
spē.⁊ hoc probat rō ⁊ hoc volunt diuerse auctoritates:sed
radicaliter educētes non differunt specie:imo in omnibus
membris asini hꝫ proportiones educētes sunt ꝯsimiles:si
cut ptes forme educte sunt cōsiles. ¶ 4° ꝯ.nō sunt ponen- 4ª ꝯ
de i asino plures forme totales subales.pꝫ.qꝛ maxime po-
nerentur ex eo:ꝙ in eo est forma carnis ⁊ forma ossis:⁊ ꝓ
ter eas aīa cōis. Modo manifestū est ꝙ anima totalis est
tam forma ossis ꝙ̃ carnis ſm diuersas partes:eo ꝙ ꝓba-
tuꝫ est.ꝙ forma substātialis ossis ⁊ carnis sunt eiusdē spe-
ciei spālissime ergo frustra ponerentur inuicem distincte.
¶ Quinta ꝯclusio ⁊ vltima istius articuli est.nō sunt po 5ª ꝯ
nende plures forme substantiales totales in eodem indiui
duo:qꝛ vel ponerētur ſm primam opinionē.⁊ hoc nō per
presuppositum.vel scḋam vel tertiā vel quartā vel quintā
⁊ hoc non.per cōclusiones positas. ¶ Sed cōtra.diceret Dubª
aliquis.Nam cōtra istam cōclusionē videtur esse auctori ꝓ pħ.c.ꝓ
tas Cōmentatoris allegata in 3° opinione. ¶ Scḋo plu- 2ª
res forme accidentales possunt esse simul.ergo ⁊ substātia
les.cōsequentia videtur tenere a sili.⁊ antecedēs pꝫ.qꝛ ea-
dem mã hꝫ quātitatē ⁊ qualitateꝫ.caliditatē ⁊ humidita
tem:⁊ sic de aliis. ¶ Tertio.qꝛ sicut in mã sunt qualita- 3ª
tes prime:ex quarū cōmixtione fiunt qualitates secūde eis
remanentibus:ita videtur ꝙ in ea possunt esse forme ꝑme
elementares:ex quarum cōmixtione fiant forme substātia
les:mixti secūde seu ꝯsequentes istas formas elemētares.
Ad ista respondetur.ad auctoritatem Cōmentatoris pri- R
mo dicitur ꝙ per vltimam formā intellexit formam mix-
ti perfecti:sicut animalis aut hominis. Modo hꝫ forma
nō potest imediate generari ex elementis:sicut dicitur in li
bro de elemētis:sed opꝫ esse multas trāsmutationes medi
as:elementorū in cibos:ciborum in humores:humeꝝ in
mēbra cōsimilia:mēbrorum consimiliū in mēbra officia-
lia.mēbra autē officialia imediate cōponunt aīal. Voluit
igitur ꝙ ista intermedia.s.elementa cibi humores sint ma
teria ⁊ forme cōposite.⁊ hoc capiēdo materiaꝫ improprie
nō pro vero subiecto trāsmutatiōis:sꝫ pro termino a quo:
sicut dicimus ꝙ cinis est materia vitri:⁊ dixit eas esse for-
mas cōpositas seu materias:eo ꝙ nō sunt de mãe. ¶ Ad Ad 2ª
secūdam cōceditur ꝙ idē cōpositū bene habet plures for
mas accidentales:qꝛ plura esse accidētalia bene conueni-
unt eidem:sed nō sequitur.ergo habēt plures formas sub
stantiales:qꝛ nō est simile:de substantiali ⁊ accidētali. Nā
idem esse in diuersis spēbus accidentium nullū est incon-
ueniens:sed idem esse diuersarū spērum substātialiū est in
conueniēs.⁊ impossibile. ¶ Ad tertiā negatur assumptū Ad 3ª
.s.ꝙ sicut forme qualitatiue.primo sunt in mã:⁊ ex earum
mixtione fiunt qualitates secūde:sic dicuntur manere for
me prime subales respectu secūdarum. Primas enim for-
mas substātiales cū secundis manere est mere impossibi-
le:eo ꝙ sequtur vnū indiuiduū esse diuersarū spērum:qḋ ē
mere impossibile:accidētia tñ plura taꝫ prima ꝙ̃ scḋa ma
nere nihil est incōueniēs:eo ꝙ ipse non sunt de integritate
rei.⁊ hoc de ꝓ articulo ad pńs dicta sufficiant.

Quantum ad 2ª articulū est ꝓ notandū ꝙ quere pª nōnª
re an ex pte formaꝝ subaliū in genera
tione fiat resolutio vsqꝫ ad mãm primā nihil aliud est q̄-
rere ꝙ̃ querere.vtruꝫ nulla forma subalis:que fuit in cor-
rupto maneat in generato:ita ꝙ solū ex parte subaꝝ:que
fuerunt in corrupto maneat prima mã. ¶ Quo premisso ꝯ nisalis
sit hec prima cōclusio respōsalis.s.ꝙ nulla forma substā-
tialis:que fuit in corrupto manet in generato.probat̄ sic.
qꝛ si aliqua talis remaneret:queritur vtrum fuerit forma
corrupti:⁊ hoc nō pōt esse:qꝛ si illa maneret corruptū ma
neret:cū manente forma substātiali rei in mã maneat res.
Vel fuisset in materia cū forma corrupti:⁊ hoc non potest
esse:qꝛ sic fuissent plures forme substantiales:simul in ea-
dem mã:qḋ est contra dicta in ꝓmo articulo. ¶ Correla- Corª
rie sequitur ꝙ quantū est ex parte formarum subaliuꝫ in

generatione simplr dicta fit resolutio vsq₃ ad materiā pri
mam. p₃ correlariū. q₂ per cōclusionem nulla substātialis
forma remanet in generato: que fuit in corrupto. ꝛ hoc ē
huius resolutionē fieri vsq₃ ad mām primam ex parte for
marum substātialiū. Et hoc de scdo articulo.

Ad pᵐ **Ad rationes** principales. ¶ Ad primā negat
ꝯña qua infertur ꝙ mā aliqn pōt
stare sine forma substātiali. Et ad ꝓbationē dicitur ꝙ ma
teria in eodē tpe adequate accipit formā nouā₃ ꝛ dimittit
antiquā: cum generatio fiat successiue: si in vna hora adeq̄
te materia dimittit formā antiquā ꝛ recipit nouam. ꝑ pri
us tamē via ordinis dimittit antiquā q̄₃ recipiat nouam:
sed non via temporis: ꝛ adhuc imaginato ꝙ gñatio fieret
tota simul: silr ꝛ corruptio: sicut forte qdā dicūt de gñōne
aialiū. dicit ꝙ tūc pro eodē instāti pro quo desinit esse for
ma corrupti icipit esse forma gñati: ita ꝙ primū instās nō
esse forme corrupte est primū esse forme generate: ꝛ ita per
nullum instās stat materia nuda: ꝛ ideo ad formā dicitur
ꝙ primū instans nō esse forme corrupte est primū īstās
forme generate: ꝛ negatur ꝙ nō maiori rōne tunc in mā
debeat esse forma generāda q̄₃ corrupta: subm enim trans
smutationis attribui d₃ posteriori passioni: ꝛ forme gene
T.c.69. rande. 8. physicoꝝ. ¶ Ad secūdam negat ꝙ maneat for
Ad 2ᵐ me elemētorū: ꝛ ad auctoritatē dī ꝙ Arist. voluit ꝙ nec
p.ge.84. alteꝝ nec ambo miscibilia corrūperent: qn manerēt in po
tentia: non tñ voluit ea actu remanere: sed de hoc videbit
Ad 3ᵐ magis in sequētibus. ¶ Ad tertiam dī ꝙ forma corpo
reitatis dupl̄r accipit. Uno modo pro forma longa lata ꝛ
ꝓfunda: ꝛ est corpus de predicamēto quātitatis: ꝛ sic cō
ceditur ꝙ manet eadē forma cū maneat eadē mā cū q̄ti
tate que fuit in corrupto: ꝛ manet eadē forma corporeita
tis q̄titatiue: s₃ dī ꝙ ista forma non est substātialis. Alio
modo dī forma corporeitatis forma a qua aliqd dicit cor
pus subaliter. ꝛ sic negatur ꝙ in mā maneat forma corpo
reitatis. Sed ad ꝓbationē dī ꝙ in mā bene manet corpꝰ
quātitatiue: sed nō manet corpus actu subale: cum nulla
forma corporeitatis de genere sube in ea possit remanere.
Ad 4ᵐ ¶ Ad 4ᵐ negat ꝙ maneat forma subalis ossis: aut car
nis in gñōne cadaueris. Et ad ꝓbationē dī ꝙ in cadaue
re nō est vera caro: cū nihil sit vera caro nisi viua. nec veꝝ
os eadē rōne: sed manet bñ caro mortua aut os mortuū.
Auctoritas cōiter loquentiū nō facit ad propositū: q₂ nō
Ad 5ᵐ curant de vera forma carnis aut ossis. ¶ At qntā negat
ꝙ in gñōne aialis ꝑ generet forma vegetatiua q̄₃ sensiti
ua. Et ad ꝓbationē ꝛ ad phm ꝙ embrio ꝑ viuit vita plā
te: dī ꝙ intellexit ꝙ in aiali generato ꝑmo percipiunt ope
ra aie vegetatiue q̄₃ sensitiue. ꝛ prius sensitiue q̄₃ intellecti
ue: prius. n. aial vegetat q̄₃ sentiat. ꝛ prius sentit q̄₃ intelli
gat: tñ hec est vna ꝛ eadem forma subalis diuersis tēpori
bus in opera diuersa exiens. Rō post oppositū est pro di
ctis in secundo articulo. ꝛ hec de ista qōne.

¶ Marie āt gñabit ꝛ trāsmutabit ex isensi bili i sensibile ꝛc. Tex. cō. xxiiij. Questio. vij.

Consequenter querit septio vtꝝ
aliq̄ q̄litas vel q̄
titas maneat in gñato que fuit in corrupto.
pᵐ ¶ Et arguit pᵐo ꝙ non. q₂ seq̄ret ꝙ accñs
migraret de subo in subm: ꝯñs est inconueni
7.me.ꝑ. ens: nā accidētis esse est inesse: ꝛ per ꝯñs nō pōt dimittere
vnū subm ꝛ intrare aliud. ꝯña tenet: q₂ qualitas est prius i
2ᵐ subiecto corrupto: ꝛ posteriꝰ in gñato vt subiecto. ¶ Se
cundo sequeret ꝙ subm gñōis eēt ens in actu. ꝯñs ē cō
T.cō.8. tra phm. 7. metaph. ꝛ primo huius. ꝯñtia ꝓbatur. q₂ mā
T.c.24. esset per qualitatē remanētem actuata cum per aduersa
3ᵐ rium aliqua qualitas remaneret. ¶ Tertio sic. sequeret

ꝙ si ita esset ꝙ diffō gñōis esset mala: ꝯñs est inconueni
ens: ꝛ ꝯ Arꝫ. ꝯña ꝓbat. q₂ Arꝫ. diffinit gñōnē: ꝙ est tran T.c.23.
smutatio totius in totū nullo sensibili remanente: eodē
modo si maneret eadē qualitas: vt caliditas vel albedo
tunc maneret idē sensibile: qd̄ est propositum. ¶ Quar 4ᵐ
to sic. si aliqua q̄litas remaneret: maxime remaneret cali
ditas in gñōne aeris ex igne: sed illa caliditas nō manet.
ergo nulla caliditas manet. maior p₃ de se: ꝛ minor dcla
ratur: q₂ in generatione aeris ex igne aliquis gradus ca
liditatis corrūpitur: cū aer nō sit ita intense calidus sicut
ignis: ꝛ cum oēs gradus caliditatis sint ꝯsimilis nature:
sequitur ꝙ oēs corrūpuntur: ꝛ ex cōsequenti nihil istius
caliditatis remanet in generato. ¶ Quinto. sequeret ꝙ 5ᵐ
substātia non esset prior accidēte. cōsequens est ꝯtra phm T.cō.4
7. metaph. ꝛ consequentia probatur. q₂ in gñōne genera 1.47.
tio accidētis precedit ipsam formā substantialē. ¶ Sex 6ᵐ
to sequeretur ꝙ aliqd corruptibile posset perpetuari. cōse
quens est contra Arꝫ. primo celi. ꝛ probat ꝯsequentia. q₂ T.c.121
si generatur aer ex igne manet caliditas: ꝛ si iterū genere
tur ignis ex aere: ēt manet eadē caliditas: ꝛ sic eternaliter
per istam circulationē ignis in aerē: ꝛ aeris in ignem pos
set remanere caliditas: qd̄ est propositū: cum ipsa caliditas
sit vnū corruptibile. ¶ Septimo. si sic maxime sequeret 7ᵐ
ꝙ idem calor remaneret in cadauere: qui fuit in aiali. cō
sequentia tenet de se. q₂ non videtur ratio ꝓpter quā non
maneret ibi: alibi tñ remaneret. ꝛ falsitas consequētis de
claratur. q₂ calor in viuente preseruat a putrefactione. in
cadauere vō disponit ad putrefactionē: quod non esset si
esset idem calor. ¶ Octauo si sic: sequeretur ꝙ esset eadē 8ᵐ
calefactio continua corrupti ꝛ generati. ꝯñs est inconue
niens: ꝛ cōtra phm. 5. phycorum. ꝛ ꝓbatur ꝯña. q₂ calidi T.c.41.
tas intēderetur in corrupto: ꝛ postea silr eadē numero in
tenderetur in gñato. ¶ Nono arguitur sic sicut se habet 9ᵐ
accidēs ad substātiam: ita se h₃ compositū accidentale ad
compositum substātiale: sed accidēs nō potest manere si
ne subiecto. ergo cōpositū accidentale non pōt manere si
ne cōposito substantiali. ergo si cōpositū substantiale cor
rumpitur omnia cōposita accidentalia corrūpentur. cōse
quentie sunt note. añs pro prima parte p₃ ex conuenientia si
militudine. ꝛ pro scdā parte notū est de se. ¶ Decimo ar 10ᵐ
guitur sic. sequeretur ꝙ aliqua latitudo caliditatis subi
to generaretur. ꝯñs est falsum. ꝯtra naturā alterationis.
ꝛ consequentia ꝓbatur. q₂ cū ignis generetur ex aere ca
liditas aeris que fuit aliquo modo remissa manet in igne.
ergo cū ignis genitus nullā habeat resistētiā subito gene
rabit ei summā. ꝛ per ꝯñs aliqua latitudo gradualis ge
nerabitur subito: qd̄ est propositū argumenti.

In oppositū arguitur. pᵐo si non: sequeret ꝙ
in habētibus simbolū non est fa
cilior trāsitus: qd̄ est ꝯtra phm 2ᵒ huius. Et ꝓbat ꝯña. q₂ T.c.25.
si nō manet q̄litas simbola in generato q̄ fuit in corrupto
tūc in hñtibus simbolū: op₃ duas qualitates ita corrūpe
re: sicut in nō hñtibus: ꝛ ex ꝯñti nō erit facilior trāsitus in
hñtibus simbolū q̄₃ in nō hñtibus. ¶ Scdo ad idē argr̄ 2ᵐ
sic. eadē cicatrix manet in generato que fuit in corrupto
ergo ꝛc. cōsequētia tenet. ꝛ añs patet experientia de homi
ne mortuo habēte cicatricem. ¶ Tertio. frustra fit ꝑ plu 3ᵐ
ra qd̄ eque bene pōt fieri per pauciora: cum non sit ponē
da pluralitas sine necessitate. 8. phyc. s₃ oīa possunt salua T.c.48.
ri ponendo ꝙ maneat eadē qualitas ꝛ non ponēdo hō q̄ 1. ꝑphy.
litates que reperiuntur in genito esse alias q̄₃ que fuerunt 41.1.45
in corrupto. ergo frustra ponitur alia. ¶ Quarto. seque 4ᵐ
retur ꝙ aliquid corrūperetur: ꝛ tñ a nullo corrumperetur
ꝯñs est impossibile. ꝛ ꝯsequētia ꝓbatur. q₂ in generatione
aeris ex aqua: cū nō maneat humiditas: per aduersariū
aque in aere: queritur a quo corrūpitur: nō ab aere: q₂ nō

cōtrariatur ei:nec ab aqua:qz est sibi nālis:nec videtur q
5m aliud eā corrūpat.ergo a nullo corrūpitur. ¶ Quinto se
queretur q aliquid generaretur:qd a nullo generaretur.
ↄñs est impossibile.⁊ ↄñtia ꝓbatur:qz in corruptione bo
uis caliditas reperit in cadauere per experientiam:que ta
men per aduersariū non fuit in corrupto.ergo est genera
ta:queritur ergo tūc a quo generatur.nō a corrūpente bo
uem:qz homo interficiēs nō hz generare calorē:imo frigi
ditas frequenter interficit bouē ꝓpter eius nimiā intēsio
nem:que non habet generare caliditatē.vel generat eā for
ma cadaueris per modū sequele:⁊ hoc nō:qz caliditas po
tius sibi repugnat q̄ↄ cōueniat:cum eā disponat ad corru
6m ptionem:⁊ sic videtur q a nullo generetur. ¶ Sexto al
bedo que manet in cadauere fuit ante in hoīe.ergo ⁊c̄.ↄse
quentia tenet.⁊ añs pz.qz si non fuit generata:qd est ipos
sibile:qz oē qd generatur:gñatur ex ↄrio tanq̄ ex termi
T.c.47 no a quo:vt albū ex nō albo vel ex inalbo.primo physico
rum. Modo manifestū est q ipsa nō est sic generata ex in
albo:eo q equalis gradus albedinis apparuit in corru
7m pto q apparet in generato. ¶ Septimo.figura cadaueris
a nullo generatur.ergo ⁊c̄.ↄña tenet.⁊ añs patet:qz si ge
neraretur hoc esset a forma substātiali cadaueris:qd nō ē
verū:qz sibi nō conuenit figura talis:cū magis per eā videtur
8m disponi ad corruptionem. ¶ Octauo.sequeretur q aliqd
accidens generaretur sine alteratione successiua.ↄsequēs
est inconueniens.⁊ probatur sic ↄñtia:qz intensa albedo in
uenitur in cadauere:que:per te:nō erat in corrupto.ergo
tota simul est generata in qualibet parte subiecti:sicut for
9m ma substātialis:qd fuit probandū. ¶ Nono.sequeret q
frigiditas generaret caliditatē:quod est impossibile:⁊ ꝓ
batur cōsequentia.Nā si frigiditas interficiat hominem
adhuc in interioribus videtur manere caliditas:que tñ nō
10m videtur genita nisi a frigiditate. ¶ Decimo.sequeret q ex
duobus non habētibus simbolū non posset generari ter
T.c.25 tiū.ↄñs est contra pħm 2° de ge.cap.4.⁊ probaf ↄñtia:
qz si ex igne ⁊ aqua debz generari aer:opz q remaneat ca
liditas ignis superans frigiditatem aque:⁊ aque humidi
tas superans siccitatem ignis. Si igitur manent iste quali
tates in aere generato habetur propositū.si non manent:
nō videtur quid aerē generet.⁊ ex ↄsequenti ex primis duo
bus non pōt generari tertium:qd est propositum.

In ista qōne erunt tres articuli. In pmo viden
da est vna opinio de qōne:⁊ fm il
lam soluēde sunt rōnes in ↄriū facte. In scdo videbif cui
accidētia inhereāt tanq̄ subo:an.s.cōposito an māe. In 3°
fundāda est alia opinio ↄria prime ⁊ roboranda.

1a opi. Quantum ad primuz articulum est sciendum q
prima opinio est satis probabilis:de q
stione ponens q impossibile est eādem qualitatē manere
in generato:que fuit in corrupto:⁊ mouetur rōnibus fa
ctis ad oppositū:precipue prima ratione:⁊ qz rationes ei9
sunt facte:ideo eas recitare pretermitto.

Ad 1m Ad rōnes autem factas post oppositū respondet
opinio.⁊ pmo ad pmā negando ↄñam
.s.q in habētibus simbolū nō ēēt facilior trāsitus. Et ad
probationē dicit q opz ibi duo corrūpi:sicut in non habē
tibus simbolū:hoc aūt non obstāte ibidem dicitur transi
tus facilior:qz fit per pauciora ↄria.est enim minor cōtra
Ad 2m rietas inter habētia simbolū q̄ inter non habētia. ¶ Ad
scdm dicif q cicatrix non videtur esse aliud q̄ figura aut
eius pars:⁊ ideo generās cadauer simul generat istam fi
guram:que nō est nālis:nec etiam repugnās cadaueri pp
necessitatē māe taliter dispositē:ita etiaz generat cicatricē
istam cōsimilem in cadauere ei que erat in viuo. negatur
Ad 3m tñ q maneat eadē cicatrix. ¶ Ad tertiam concedif ma
ior ⁊ dicif in breui q necessitas est cogens ponere nullaz
qualitatem eandem manere in generato que fuit in corru
pto:qz accidens migraret de subiecto in subiectum:⁊ alie
cause necessitatis sunt facte in arguēdo. ¶ Ad quartam Ad 4m
dicitur negando ↄñtiam:qua infertur q aliquid corrūpe
retur:⁊ tñ a nullo corrūperetur. Et ad probationez dicif
q in generatione aeris ex aqua humiditas aque corrum
pitur a corrumpente aquā per modum sequele. Et qñ di
citur q aer sibi nō ↄriatur:dī q bene verum est per se:sz p
accidens tñ inquantū suo subiecto qd corrūpitur:etiaz ↄ
triatur humiditati:qz nō pōt manere sine subiecto. ¶ Ad Ad 5m
qntaz negatur ↄñtia qua infertur q aliquid generaf:qd
tñ a nullo generaref. Et ad probationez conceditur q in
corruptione bouis caliditas reperitur in cadauere:⁊ dici
tur q hec generatur a corrūpente per modū sequele:etiā
si esset frigidū:⁊ cā est:qz lz frigidū de per se non posset ge
nerare caliditatem:tñ remittendo caliditatem maiorē pp
indispositionem subiecti ad quam non pōt imediate sequi
frigiditas:bñ pōt de per se tale accidens generare calidita
tem minorē magis propinquā frigiditati:vt sic subiectuz
versus frigidū continue disponatur:⁊ tādem frigiditas in
troducatur. ¶ Ad 6m negaf antecedens q albedo q̄ fuit Ad 6m
in homine est in cadauere. Et ad ꝓbationē conceditur q
est genita. Ad improbationē dī q pħs voluit q albū fie 1 phy.47
ret ex inalbo:quādo generaref per alterationē preuiā:sed
qñ generatur per moduz sequele ad gñationem sui subie
cti nō voluit nec intellexit. Eodē modo dicaf de calidita
te ⁊ frigiditate:⁊ alijs qualitatibus. ¶ Ad septimū nega Ad 7m
tur q figura cadaueris a nullo gñatur. Et ad ꝓbationez
dicitur q gñatur a corrumpente animal cum forma sub
stantiali cadaueris. Et cōceditur q illa figura nō est natu
ralis cadaueri:sicut dictum est in solutione secūde rōnis:
sed gñatur propter necessitatem materie taliter disposite.
¶ Ad octauaz conceditur ↄñtia q aliquod accidēs fm Ad 8m
se ⁊ qdlibet sui gñaf sine gñatione successiua:⁊ hoc est p
mo⁊ sequele ad gñationē sui subti. Silr corrūpif accñs si
ne alteratione pꝰuia successiua p modū sequele ad corru
ptionē sui subi. Et dī q nō est incōueniēs:qz talis gñatio
fit p modū sequele:sed incōueniēs est si ab alterāte imedia
te fieret hꝫ gñatio vel corruptio. ¶ Ad nonaz cōcedif q Ad 9m
frigiditas gñat caliditatē per modum sequele ad corru
ptionem caliditatis intensioris.vt dictum est in solutione
quinte rationis:nec est incōueniens. ¶ Ad decimam ne Ad 10m
getur ↄñtia qua infertur q ex duobus elemētis non pōt
tertiū gñari. Et ad ꝓbationē dī q si ex igne ⁊ aqua debet
gñari aer oportet q caliditas ignis superet frigiditatem
aque.⁊ q aque humiditas superet siccitatem ignis. Et vl
terius admittitur q iste qualitates nō manent in aere ge
nerato:sed post q̄ caliditas ⁊ humiditas ex vtraq3 parte
sunt ibi ita intense q sub eis non potest remanere forma
ignis ⁊ aque tunc corrumpuntur iste forme:et ipse simul
educunt formā aeris de ambabus materijs:⁊ ipse desinūt
esse per modum sequele ad corruptionem suoꝝ subo:ū:⁊
per gñationē noue forme aeris gñantur alie qualitates si
bi similes per modū sequele ad formaz aeris:⁊ directe di
catur de istis:⁊ pñr scdm q diceret de alijs quibuscunq3
qualitatibus educētibus formaz generandā:qz de oībus
illis est eadē ratio. Et hoc est de pmo articulo.

Quantum ad 2m articulū sit hec pma suppositio. 1a suppō
oē ens diligit se pmanere.pz p Cōmē Com.8
tatorē p° phy.cap° vltimo. ¶ Ex quo sequitur scda suppositio 2a suppō
tio q nihil agit de per se ad corruptionē sui.pz.qz quodli
bet ens diligit se pmanere.per pmam suppōnez:nec valet
si quis diceret q qlitas in eo q ordinatur ad formā gene
randam nō diligit se pmanere:imo agit ad sui corruptio
nem. Respōdetur q qualitas nō agit ad sui ipsius corru
ptionē:⁊ ratio est:qz non plus qualitas agit ad sui corru

ptionem de per se q̄ elemēti qd' ordinatur ad mixtuȝ vel q̄ sanguis de per se ordinatur ad nutritionem: tunc ꝯstat ꝙ qdlibet istoꝝ tam in gnōne mixti q̄ in gnōne carnis et sanguine resistit alteranti ⁊ corrūpenti p se. ḡ sequitur ꝙ q̄litas nō agit ad sui corruptionē de per se. ℭ Tertia suppō

3ᵃ suppō ꝙ effectus non ꝯtrariatur de per se sue cāe sine qua ipse nullo mō pōt remanere. pȝ. qꝛ si de per se illi ꝯtriaretur: ⁊ ad eius corruptionē ageret: ⁊ de per se ageret ad corruptionē sui cū sine illa cā nō possit pmanere. Cōfirmatur sic. oīa appetunt pmū bonū nāli iclinatione: vt ait Albertus pᵈ ethic. ⁊ nō vꝫ cā pp quā appetāt: nisi qꝛ ab eo depēdet ip'oꝝ eē ⁊ ꝯseruari. ergo ꝓportionabilr qualitas suū subiectū appetit pmanere: ⁊ quālibet cām sine qua ipsa nō pōt pmanere. ℭ Quarta suppō. q̄litas ⁊ forma accidētalis eidē subo

4ᵃ supp° inheret de cuius subo educit formā subalē. pȝ. qꝛ nō inheret vni subo ⁊ educit de potētia alteri⁹. 2° qꝛ subm cui inheret disponit: nō. n. disponit rē cui nō īheret: ⁊ ex ꝯñti de ipso educit formā: cū nō educat nisi de subo disposito.

pᵃ ꝯ̄ **His premissis** sit hec pma ꝯclusio rñsalis ad istū articulū. Q̄ qualitates pame: sicut sunt caliditas: frigiditas: humiditas: ⁊ siccitas: ⁊ alie ad eas ꝯñtes solū māe adequate inherēt: ⁊ nō cōposito ex mā ⁊ forma nisi rōne māe. ꝓbatur sic. caliditas introducta in aquam soli māe aque inheret. ergo ꝯ̄ vera. ꝯña tenet. qꝛ sicut ꝓbaᷓ de caliditate: ita ꝓbaretur de qualibet

pᵐ alia. añs probaᷓ. qꝛ si non: sed inhereret toti cōposito: seqretur pmo: ꝙ caliditas ageret de per se ad corruptionem cause: sine qua ipsa nō pōt permanere. ꝯña est cōtra tertiā suppositionem: qꝛ caliditas de per se agit ad corruptionem aque prout notū est: ⁊ sine qua aꝛcuȝ esset eius cā subiectiua nullo modo posset remanere. ℭ Scd'o seqtur ꝙ aliqd

2ᵐ per se ageret ad corruptionē sui. ꝯña est ꝯ̄ suppositionē secundam. ⁊ cōsequentia probaᷓ. qꝛ caliditas de per se agit ad corruptionem aque: ⁊ sine qua ipsa nō pōt permanere. ergo de per se agit ad corruptionē sui. ꝯñtia tenet. qꝛ alias caliditas non agit de per se ad corruptionem terre cū non immediate agat ad corruptionē terre: sed solum agit ad corruptionem frigiditatis: ⁊ ad gñationem caliditatis sūme: cū q̄ sūma caliditate forma terre nō pōt pmanere. ℭ Ter

3ᵐ tio. illi inheret caliditas. de cuius potentia educit formam substantialē: sed certum est: ꝙ formam subalem educit de materia aque. ergo ēt inheret māe aque. ꝯñtia tenet. ⁊ maior patet. per quartā suppositionē. minor pȝ de se qꝛ eductio forme substātialis non fit de toto cōposito. ℭ Quar

4ᵐ to. si caliditas inheret toti aque: tūc ipsa aqua remoto calefaciente: non deberet istam caliditatē corrūpere. ꝯña est cōtra cōmuniter loquētes in pħia. ⁊ probatur ꝯñtia. qꝛ non est possibile ꝙ adequate sit idē agens ⁊ passum. modo tota esset passa: ⁊ etiā tota esset agens adequate: qꝛ si nō hoc esset: qꝛ istam caliditatē corrumperet aqua mediāte frigiditate naturali que est in ea. ⁊ hoc nihil est: qꝛ nulla talis ē ponenda: vt dicetur scd'o huius. ℭ Secunda ꝯclusio. alique qualitates denoīant totū compositū: ⁊ non mām. pȝ. qꝛ mā non dicitur calida: aut frigida: sed aqua vel ignis: ⁊ causa huius est: qꝛ vulgares mām ignorant: ⁊ ideo sibi denominationē non attribuunt. ℭ Et qua conclusione

C.3.4. pȝ quid sit dicen dū ad auctoritatem Cōmentatoris. 2. de anima. dicentis ꝙ forma substātialis est in subiecto in potentia. accñtalis aūt est in subiecto in actu. Vult enim dicere ꝙ forma accñtalis denoīatiue est in subiecto cōposito. vt dictū est in ꝯclusione: licet non inhesiue: forma aūt subalis nō sic denoiat compositū: cū sit ei intrīseca: ⁊ eius altera pars essētialis: quare nō denoiatiue ponitur pdicari de cōposito. Et hoc de scd'o articulo.

Quantum ad tertium articulū sit hec ꝯclusio responsalis. ꝙ eadem qualitas manet in generato que fuit in corrupto. Ista probatur auctoritatibus pħi caplo 4° huius pmi. vbi dicit sic. In istis trāsmutationibus si aliqua manet passio in generato: ⁊ in corrupto. vbi non reputat inconueniēs eandem passionem manere: quare de mente pħi videtur fuisse ꝙ eadem qualitas T.c.24

potest manere. ℭ Secunda est scd'o huius. caplo 4°. vbi T.c.25. pħs vult expresse. ꝙ in habētibus simbolū facilior est trāsitus: qꝛ facilius est corrūpere vnum q̄ duo: ergo videtur intendere ꝙ in tran mutatione elementorum habentiuȝ simbolum adinuicem nō corrumpitur qualitas simbola: qd' est ꝓpositū. ℭ Secūdo ꝓbatur duabus rationibus: prima qꝛ si huiusmodi qualitas simbola corrūperetur: vel corrumperetur a contrario suo ⁊ hoc non: cuȝ nō habeat contrarium in elemento: cuius est symbola: vel corrumperetur per modum sequele ad corruptionem sui subiecti: ⁊ hoc non: qꝛ dictū est in secūdo articulo ꝙ eius subiectum ē materia prima: que est ingenerabilis ⁊ incorruptibilis. primo pħycorum. caplo vltimo. ℭ Scd'a ratio. qꝛ si qualita T.c.82. tes disponentes materiā rei corrumpēde ad generationeȝ noue forme corrumperentur cum forma rei corrumpēde: queritur quid educit formā generandaȝ. Si nihil: hoc est inconueniens. nec pōt dici ꝙ agens extrinsecuȝ: qꝛ hoc nō pōt huiusmodi forme eductionē facere: nisi per qualitates introductas māe: nec pōt dici per qualitates: qꝛ qualitates per aduersariū corrumpuntur cum forma corrumpēda: que corruptio via gnōnis precedit ꝯfiationem forme substantialis: qꝛ ipse in ipsa eductione forme substantialis nō sint pro tunc nō educent: nec ante eduxerūt: cū nūq̄ aliquid huius forme substantialis fuerit: vt supponiᷓ. Et per idem medium probatur: ꝙ illud nō facit agēs extrinsecum cū q̄litatibus in mā introductis. ℭ Scd'a ꝯ̄. in

2ᵃ ꝯ̄ generato manet eadē q̄ātitas que fuit in corrupto. probatur. qꝛ vel quātitas ponitur ipsa res quanta: ⁊ sic cum maneat eadē materia habetur propositū: vel poniᷓ res distincta: ⁊ si sic: tunc est accñs materie: ⁊ ꝯsequenter manet in ipsa materia in generato sicut in corrupto.

Nota circa ꝯclusionem pmam. ꝙ alique qualitates manēt eque intēse in generato: sicut fuerunt in corrupto: vt albedo: ⁊ alie q̄litates scd'e. Alie autem sunt in cōtinuo gñari: ⁊ iste frequenter manent sub alio gradu gñato q̄ fuerūt in corrupto. Et hec de 3° articulo. Nōndū

Ad rōnes alterius opinionis aī oppo^m factas rñdetur. ℭ Ad primā ꝯcedit. ꝙ aliqd' accidēs trāsit de subo denoiationis ad aliud subm denoiationis: nec hoc est incōueniēs de subo. inhesionis nō trāsit: cū hoc subm sit mā pma solū: vt dictuȝ est. in scd'o articulo. Et in ista eadē qualitas que fuit in corrupto manet in generato. ℭ Ad scd'am ꝯceditur ꝙ subiectū inhesionis est ens in actu qualitatiuo ⁊ accidētali per disponētes in ipso exīstētes: disponētes ipsum ad receptionem noue forme: nec hoc est cōtra Arist. sed Ar. voluit ꝙ nō esset ens in actu per actum substantialem. ⁊ hoc nō est cōtra dicta. ℭ Ad tertiā negatur ꝯñtia. ꝙ diffinitio generationis est mala. Et ad ꝓbationes dicitur. ꝙ arist. nūq̄ voluit negare quin aliqd' sensibile possit remanere ī generato: qd' prius fuit in corrupto: sed voluit dicere ꝙ nullum sensibile manet vt subiectum. i. nō manet aliqd' cōpositū substantiale idem in generato ⁊ corrupto. si enī qualitas manet: ipsa nō manet vt subiectū: nec ēt aggregatum ex qualitate ⁊ materia illa est subiectū: sed sola materia: ⁊ ideo qualitatem sensibilem remanere non est contra pħm. ℭ Ad quartā ꝯceditur. ꝙ manet caliditas in generatione aeris ex igne. Et ad improbationē admittitur ꝙ in generatione aeris ex igne corrūpitur aliquis gradus caliditatis. qd' tñ forte non est verū. Et q̄n dī ꝙ ille est eiusdem rōnis cū omnibus: conceditur. ⁊ negatur ꝯña. ergo oēs corrūpiᷓ. Et si

Ad pᵐ

Ad 2ᵐ

7.m.8.⁊ p.g.24.

Ad 3ᵐ

Ad 4ᵐ

quirat ur ꝙ primo corrumpit. ꝛ videt ꝙ ille vltimo intro-
ductus. qꝛ mã inquantum aliqua forma plus caret: tanto
plus eam appetit. ꝛ ꝯñr in ea forma magis firmat. ꝛ forti⁹
esse habet in ea. ꝛ ideo qꝛ vltimo gradu introducto mini-
me forma caruit. ideo debilius esse habuit in ea. ꝛ ex conse
quenti in corruptione primo corrumpetur tūc postea vlti
Ad 5m mo introductus. ꝛ sic deinceps. ¶ Ad quintam cōcedit ꝙ
Cō.4. subã que est cōpositū: ꝛ ēt q̄ est forma nō est prius tempo-
re accñte. sed Arist. dictum suū ꝯm Cōmēta. 7. metha. in-
tel'erit de mã. ꝛ ista est prior tpe accñtib⁹ mãlibus. cū ipa
materia sit eterna: loquendo nālr. ꝛ ipsa accidentia non.
Ad 6m ¶ Ad sextam negatur consequentia. scilicet ꝙ aliquod
corruptibile posset perpetuari. Et ad probationez dicitur
ꝙ verum est. ꝙ caliditas que est in igne sic bene potest per
manere q̄diu mã stat sub forma aeris: aut ignis. ſʒ ordo
vniuersi est ꝙ illa mã tādem successiue veniat ad singulas
aliarum specierum formas. ꝛ sic tādez veniet materia sub
forma aque vel terre: ꝛ tunc caliditas ista corrumpet. ꝛ iõ
negatur ꝙ ista mã sic semper possit manere in ista circula
Ad 7m tione inter aerem ꝛ ignem. ¶ Ad septimā concedit ꝙ idē
calor manet in cadauere qui fuit in aīali. Et ad iprobatio
nem dicitur. ꝙ calor qui est in cadauere non disponit ad
putrefactionem. cum putrefactio fiat a calore alieno ꝛ cir
cūstante. 4. methau. ꝛ sic negatur assumptum. ¶ Alr di-
ci potest ꝙ non est inconueniens: qꝛ idem calor prius exi-
stens cum forma viui p̄seruat a putrefactione: ꝛ existens
cū forma cadaueris disponit ad putrefactionē: hoc tamen
nō cōtigit pp diuersitatē calorꝫ. sed pp diuersitatē forma
Ad 8m rū. cū q̄bus calor existit. ¶ Ad octauā ꝯcedit ꝯña. ꝛ ꝯña
ꝙ esset eadem calefactio cōtinua corrupti ꝛ gñati ſʒ reiue
ritatē. qꝛ ē idētitas tpis: put suppono idētitas disp̄onis: ꝛ
idētitas subi. qꝛ mãc p̄me. sed tñ q̄ ad denoiationem vulga
rium mãm p̄mam nō ꝑcipientiū: ꝯm quē modū loqͥt p̄bs
T.c.14 5ᵒ phi. nō ē eadē calefactio. qꝛ deficit vna ꝯditio: puta idē-
titas subi. qꝛ nō manet idē cōpositū añ ꝛ post. qȯ tñ cōposi
tū vulgares solū denoiant calefieri. ꝛ iõ sic stricte loquen-
do de motu pp defectū subi denolationis: negādū est vnā
eē calefactionē. Et ad ꝓbationem dr̄. ꝙ lʒ eadē sit calidi-
tas q̄ sic īrēdit. tñ nō ē idētitas subi denoiatōis. q̄ tñ ēt req
rit. ¶ Ad nonā dr̄. ꝙ cōpo^m accñtale vel accipit ꝓ aggre
Ad 9m gato ex accñte ꝛ ꝯposito subali. ꝛ sic ꝯcedit silitudo. ꝙ ta
le cōpo^m accñtale nō pōt eē sine cōposito subali. qȯ ē ex⁹ ꝓs.
ħ tñ nō ob^m accñs bñ pōt manē in gñato isto cōposito cor
rupto. Alr ēt pōt dici. s. ꝙ ꝯpo^m accñtale p̄t accipi ꝓ acci-
dēte ꝛ mã p̄ma. ꝛ sic negat silitudo. lʒ. n. accñs non possit
eē sine subo vel subã. tñ tale cōp^m accñtale bñ p̄t esse sine cō
posito illo subali. cū q̄ existit simplr. tñ bñ ꝯcedere hāc ꝙ
Ad 10m ꝯpo^m accñtale nō pōt esse sine cōposito subali. ¶ Ad deci
mam negat ꝯña. qua infert ꝙ latitudo caliditatis subito
gñaret. Et ad ꝓbationē qñ dr̄. ꝙ in gñatiōe ignis ex aere
caliditas aeris q̄ erat remissior manet in igne. concedit ħ.
Et qñ dr̄ ꝙ ignis dʒ ipsam subito intēdē vsqꝫ ad gradū sū
mū ħ negat. Et qñ dr̄ ꝙ ñ hʒ r̄sistētiā: huic dr̄ duplr. Uno
mō ꝙ si calitas aeris erit remissior ħ erat ꝑ admixtionem
graduū friditatis. ꝛ iste resistūt caliditati ignis. ¶ Alr dr̄
ꝙ si remissio caliditatis aeris nō fuisset frigiditati admix-
ta. ſʒ solū ꝑ distātiā a gradu sūmo adhuc ipsa successiue in
tēderet. qꝛ agēs nō possꝫ. esto ꝙ nō hr̄et resistētiā: eque ci-
to ꝓducere formā intēsiorē: sicut magis remissam. Rōes
post oppo^m si qd cōcludūt ħ erit ꝓ dictis in 1ᵒ arti. q̄re ꝛc̄.

¶ Eodē textu vbi supra. Questio. viij.

Octauo ꝯñr q̄rit. Utrū idē effectus nūo possit a q̄lʒ pluriū agētiū gña-
ri. v̄. g. dato effectu q gñabit. a. b. Quō ē. Utrū
possit ab alio agēte. q̄ʒ ab ipso. b. nō concurrē
te gñari. Et arguit primo ꝙ sic. qꝛ duo ignes
possunt simul producere vnum ignem tertiū. igitur a plu pm
ribus agentibus: vel a quolibet plurium agentium potest
idem effectus generari cōsequentia est nota. ꝛ antecedens
est de se manifestū. ¶ Secundo sic. caliditas eadez nume 2m
ro potest a quolibet plurium agentium gñari. ğ ꝛc̄. ꝯña
tʒ. ꝛ antecedens declarat. qꝛ vr̄ ꝙ si a. manus frigida cui-
libet diuersorꝫ agētium eq̄ calidorꝫ approximet: ꝙ gñare
tur eadem caliditas in manu: manus. n. esset eq̄ue intense
calefacta ab vno igne: sicut ab alio. quare cuicunqꝫ igni ap-
proximaretur eadem caliditas gñaret. ¶ 3ᵒ dato ligno a 3m
quolʒ plurium agentium siue ignium pōt ex eo gñari idē
ignis. ergo ꝛc̄. consequentia tenet. ꝛ antecedens declaratur
qꝛ nō vr̄ rō q̄re ignem quem pro certa hora ignis. a. datus
ex illo ligno gñaret quin b. eundem ignē ex isto ligno pos
set gñare: si lignum fuisset sibi approximatum in eadē ho
ra. ¶ Quarto si ouum galline ponatur sub vna gallina 4m
gñabitur ex eo pullus. ꝛ si idem ouum ponatur sub alia
gallina: non videtur ratio quare non idem pullus gñaret
cū semē galli in ouo semper sit idez. qȯ est p̄ncipale agens
ꝛ ouum est idē in quo est mã. ¶ 5ᵒ. idem cadauer nūo pōt 5m
ex hoc boue gñari tā a sorte q̄ʒ a platone. ğ ꝛc̄. ꝯña tenet. ꝛ
añs pʒ. qꝛ q̄cunqꝫ eorꝫ interficeret bouem certa hora idez
cadauer gñaret. ex eo qꝛ non apparet ratio quare sor. inter
ficiens non gñaret idem cadauer quod plato: si eadez ho-
ra bouem interficeret. ¶ 6ᵒ eādez sensationem nūo quoli- 6m
bet agentium pluriū pōt cōseruare. ğ ꝛ gñere. ꝯña vr̄ tenē.
qꝛ non videt ꝙ aliquid possit aliq̄d conseruare quin possit
ipsum gñare. añs declat. qꝛ si sor. sentiat aliqd: ꝛ illō insen
sibilr amoueat. ꝛ loco eius pōneretur olo sile ei: socrates di
ceret se idē sentire. quod prius: q̄re maneret eadē sensatio
q̄ prius: ꝛ tñ cōsuaret a diuersis agentibus successiue. vt pʒ
ꝯm casum. Et ex alio. qꝛ lʒ flāma cādele cōtinue sit alia ꝛ
alia. tñ ꝯtinuo manet idē lumē in medio: q̄re a diuersis flā
mis successiue idē lumē ꝯseruat. qȯ est ꝓpositū. ¶ 7ᵒ a q̄ 7m
libet diuersorꝫ hoīum pōt i intellectu ꝓduci idez ꝯceptus
nūo oīuʒ hoīuʒ. ğ ꝛc̄. ꝯña tʒ. ꝛ añs appʒ. qꝛ sic istū ꝯceptū
p̄t gñare sor. ita p̄t qlʒ alter hō: cū eēs eū gñent: ꝛ nūq̄^m sūt
siles. ꝛ lectio genita nō plus ē sor. q̄ʒ platōis. ¶ 8ᵒ a qlʒ di- 8m
uersorꝫ agētiū i spē p̄t ꝓduci idē effect⁹ i spē. ğ eodē mō a
q̄libet pluriū agētiū diuersorꝫ nūo p̄t ꝓduci idē effectus
nūo. ꝯña tʒ. qꝛ nō vr̄ maior rō. q̄re diuersa i spē ꝓducē pñt
idē in spē: q̄ʒ ꝙ diuersa agētia nūo possint ꝓducē eūdē ef
fectū i nūo. añs pʒ. qꝛ iō ignis in spē ꝓduci p̄t: ꝛ a radijs so
laribus: ꝛ ab igne. q̄ tñ sūt diuersarꝫ spērꝫ. ¶ 9ᵒ eiusdē effe 9m
ctus pñt eē diuersi fines. ğ ēt a q̄libꝫ pluriū agētiū p̄t gña
ri idē effect⁹. ꝯña tʒ. qꝛ vr̄ eē sile ō cā finali ꝛ agēte spālr. qꝛ
cā finalis vr̄ q̄dāmō agēs. vñ cōmētatori de subã orbis di
cit. Qꝛ finis significat agēs significatione necīa. ꝛ añs pʒ.
nā eiusdē pinte diuersi pñt eē fines: vinus. s. ad decoq̄ndū
alius ad ponēdū aliqd seu ad refundū. ¶ 10ᵒ cāe agētes 10m
sūt extrinsece effectui. vt notū est. ğ pp agētiū diuersitatē
nō dʒ effectus diuersificari. ꝯña nō. eo ꝙ ab extrinseco effe
ctus nō capit vnitatē neqꝫ distinctionē. ğ potest idē nūo
a qlʒ pluriū agētiū gñari. ¶ 11ᵒ. oēs cāe agētes p̄ter p̄mā 11m
sūt instrūales. ğ pp earꝫ diuersitatē nō dʒ effect⁹ diuersifica
ri. ꝯña tʒ. qꝛ cultellus factus a fabro nō diuersificat pp di
uersitatem diuersorꝫ instrūorꝫ supposita idētitate. s. mãe ꝛ
idētitate fabri. imo cū q̄cūqꝫ malleo faceret cultellū: idez
cultellus erit nūo. añs pʒ. qꝛ oēs cāe p̄ter p̄mā sūt cāe istru
mētales. ¶ Cōfirmat. 12. nā data mã eadē: vt panno eadē 12m
tūica p̄t ex eo gñari a q̄libet diuersorꝫ agētiū. ğ ꝛc̄. ꝯ^a tʒ. ꝛ
añs pʒ. qꝛ q̄cunqꝫ bonus sartor ex isto pāno ꝓduceret eā-
dē tunicā. cū nihil in tunicā ꝓducēdā: influat: ꝛ tūc talis
tunica fuisset eadē: q̄ fuisset ꝓducta ab alio sartore. ğ ꝛc̄.

In oppositū arguitur. Nam ex alia ꝛ alia di
spositione mãe sit alius ꝛ alius

effectus numero.mō a quolibet diuersoꝝ agentiū fit alia
ꝛ alia dispō materie numero.ergo alius effectus numero.
maior est nota.ꝛ minor pꝫ.qꝛ diuersa agentia diuersis di-
spositionibus disponūt mā̄ꝫ sicut ipsa sunt diuersa.Et tūc
vltra arguit̄.a quolibet diuersorum agētiū ꝑducit̄ alius
ꝛ alius effectus numero:ergo nō pōt a quolibet agētiū di-
uersorum produci idem effectus numero.

In ista qōne primitus incidētaliter videndum est de
causis intrinsecis.2° videndum est de causis
agentibus:in quo etiam erit modus cōmunis responden
di ad qōnem ꝓpositam recitandus ꝛ reprobandus.3° po
netur alius modus respondēdi ad questionem.

p^m Quantū ad pmum articulū.est primo notandū.ꝙ
causę sunt duplices.s.intrinsece ꝛ extrinse
T.c.28. ce 2° phy.c.8.℄ Secundo est notandum.ꝙ cause intrin
ꝛ.29. sece sunt due.s.materia ꝛ forma.p phy.c.6.
T.c.65. His premissis sit h̄ prima cōclo.ꝙ ad varia-
ꝛ.67. tionē mā̄e ꝛ forme effectus sba
p° ꝯ. lis compositi variat̄ ipsum compositum:seu effectus.pꝫ:
qꝛ compositum non est aliud q̄ꝫ mā̄ ꝛ forma.si igitur alte
rum illorū variet̄.variata est altera pars essentialis:ergo
p^m corr^m erit aliud cōpositū.qḋ gn̄abitur ꝛ nō idem.℄ Primum
correlariū.ꝙ iste asinus nō potuit gn̄ari ab alia asina:q̄ꝫ
ab ista:a q̄ genitus est.ꝓbat̄.qꝛ si alia fuisset asina:aliud
fuisset semen.ex quo ꝛ alia materia.g̃ p ꝯn̄s alius effectus.
2^m corr^m ℄ 2^m correlariū.asinus ab ista asina non potuisset in alia
hora fuisse gn̄atus.ꝓbat̄.qꝛ pp cōtinuam successionē hu
morum in animalibus.si alia hora fuisset ista materia se-
minis in aliquibus ꝑtibus fuisset resoluta:ꝛ in aliqb° ꝑti-
bus fuisset restaurata.ꝛ ex ꝯn̄ti nō fuisset eadē.g̃ nec asin°
3^m corr^m idem.℄ 3^m cor^m.si asinus ꝑ instāti tūc nō fuisset cōcept°
quo concipiebat̄:aut genitus ꝑ quo gn̄abat̄ ipsum īpose
fuisset vnq̄ꝫ fuisse.pꝫ ex p̄cedēti.qꝛ nō potuit alia hora ge
nerari.ꝛ sicut hec correlaria dicta sunt de asino.ita intelli
2° ꝯ. gant̄ de homine ꝛ de equo:ꝛ de aliis hꝫ aialibus.℄ 2° ꝯ ē
hec.ꝙ eadē forma gn̄anda non pōt ex qualibet diuersaꝝ
p^m mā̄eꝝ totaliū gn̄ari.ꝓbat̄ p̄.qꝛ forma nō est aliud q̄ꝫ ma
terie formatio.mō non est pōle ꝙ formatio vnius mā̄e sit
2^m formatio alterius.℄ 2° eadē figura nō pōt gn̄ari ex qua-
libet diuersaꝝ ceraꝝ totaliū.igit̄ neq̄ꝫ eadē forma pōt ge
nerari ex qualibꝫ mā̄eꝝ totaliū.ꝯn̄a vr̄ tenere ꝑ sile.qꝛ sic
se hꝫ cera ad figurā.ita mā̄ ad formā.ꝛ añs pꝫ.qꝛ eadē
forma numero q̄ gn̄atur ex vna cera nūq̄ꝫ ex alia gn̄aret̄
3^m alr̄ eadem figura numero bis posset gn̄ari.℄ 3° si eadem
forma posset gn̄ari ex q̄libet pluriū diuersaꝝ mā̄eꝝ:seqt̄
T.c.70. ꝙ ipsa posset bis gn̄ari.ꝯn̄s est impōle ꝛ ꝯ p̄hm scḋo hu°
c.vlti.ꝛ ꝯn̄a ꝓbat̄.qꝛ ponat̄ ꝙ ipsa generet̄ ex vna mā̄.pu
ta.a.pp hoc nulla fit impotentia in alia mā̄.ex qua potuit
gn̄ari.g̃ post q̄ꝫ.a.potuit ex alia mā̄ gn̄ari.g̃ bis poterit ge
nerari.qḋ est ꝓpo^m.℄ Correlarie seqt̄.ꝙ si aīa brunelli
nō fuisset genita ex sua mā̄ in q̄ est genita ipsa nūq̄ꝫ fuisset
genita ex alia.pꝫ ex scḋa ꝯne.Et h̄ de p̄ articulo.

p^m no^m Quantum ad 2^m arti.est p̄ notādū.ꝙ cōis mod°
rn̄dēdi doctoꝝ virorū ꝛ magr̄orū ad
istā qōnē est iste.ꝙ duplices sunt cāe agētes.Quedam in
fluentes aliquid in effectum:vt ignis gn̄ans:ignes influit
in effectū dispōnes:qbus mediantib° ipsum generat.Alie
sunt nō influentes.vt ponēs ligna ad ignē nihil influit in
ignem tn̄ ꝑ istā pōnem ignis gn̄at̄.silr̄ gn̄at̄ cadauer per
interfectionem bouis.

p° ꝯ. Hoc premisso ponuntur due cōclusiones:q̄-
rum prima est.ꝙ a pluribus
agentibus non influentibus in effectuꝫ pōt idem effectus
numero generari.ꝓbat̄.qꝛ effectus productus a tali agen
te nihil capit intrinsecū ei.quare cū nihil capit ab eis ītrin-
secū nō capit ab eis ēt dispōnē.g̃ nulli est inconueniēs:ꝙ

effectus a quolibꝫ taliū ꝑducat̄.℄ 2° ꝯ eorum h̄ est.ꝙ a 2° ꝯ.
pluribus agētibus in effectū influētibus nō pōt idē effectus
nūo gn̄ari.ꝓbat̄.nā a talibus agētibus effectus capit ali
qḋ ab intrīseco:ꝛ ꝑtē sue subē ꝛ dispōnē.ꝛ ex ꝯn̄ti ad alie-
tatē cāe agētis seqt̄ alietas effectus.℄ 2° est nōndū.ꝙ iste 2^m no^m
modus h̄ꝫ ꝙ mihi appet est insufficiēs.nā vī ꝙ p° ꝯ interi- p° ꝓpō
mat scḋaꝫ.ꝑ q̄ deducēdo supponit̄ p̄.ꝙ ad eādē dispōnē
q̄litatiuā sbi nūo.seqt̄ eadē forma nūo.suppō est de se
manifesta.℄ 2° supponit̄.ꝙ ꝑ influere in effectū non intel 2° suppō
ligūt gn̄are effectū aut ꝑtē eius.qꝛ sic oē agēs inquantuꝫ
agēs influeret in effectū.qꝛ oē agēs effectū gn̄at ipsuꝫ:aut
ꝑtē eius.sed intelligūt ꝑ li influere introducē aliquā dispō
nē p̄uiā in sbo.q̄ mediāte ꝑducūt effectū.℄ 3° supponit̄ 3° suppō
ꝙ aliqua est qualitas.que immediate educit̄ de po° mā̄e:
ꝛ nō ꝑ aliquā dispōnē p̄uiā.pꝫ.alr̄ nulla eēt q̄litas simplr̄
p̄ma.qꝛ oīs sequeret̄ aliq̄s q̄litates in mā̄.Iterum data ca
liditate gn̄anda in mā̄ ipa gn̄at̄ per alias q̄litates p̄mas
in mā̄:ꝛ iste iteꝝ ꝑ alias.ꝛ sic in infinitū ꝓcederet̄ in hꝫ q̄
litatib° p̄mis p̄cedētib° ī mā̄ dispositiue ad gn̄ationē cali-
ditatis:qḋ ē impōle.℄ His stātib° arguit̄ ꝑ p̄mā ꝯnē im
probādo scḋam.eadē caliditas vel ei° spēs pōt ꝑduci a q̄
libet diuersoꝝ agētiū ī mā̄.igit̄ eadē forma sbalis.ꝯn̄a tꝫ
vītute p° suppōnis.ꝛ añs probat̄.qꝛ re° caliditatis aut sue
spēi agens ꝑducēs nō influit.qꝛ nō educit eā ꝑ dispōneꝫ p̄
uiā mā̄e.ꝑ tertiā suppōnē.qḋ tn̄ ē influere ꝑ scḋaꝫ suppōnē
igit̄ ꝑ p̄mā ꝯnē eoꝝ sba eadē caliditas nūo p̄t a q̄lꝫ pluriū
agētiū gn̄ari.igit̄ ꝛc̄.Iste totus ꝓcessus vr̄ clar°:ꝛ ꝯ̄tra p^m
allatū ē ꝯ ꝯnē eoꝝ scḋaꝫ recitatā.q̄re vr̄ ꝙ p° destruat 2^m.
Nec ꝓba° quā adducunt in ꝓbōnib° suis:siue suaꝝ ꝯnū
vr̄ valē.Dicūt.n.cū agēs n̄ influit:effectus ꝑduct° nō capit
ab agente aliqḋ sibi itrinsecū.nā hoc est manifeste fīm.cū
oīs effectus ab agēte suo:siue influat:siue nō capiat totam
suā eēntiā.q̄re ꝓbatio nō vr̄ valere.Et h̄ de 2° articulo.

Quantū ad tertium articulum sit primo notandū p^m no^m
ꝙ agentium producentiuꝫ aliquē effectū
aliquid agit de per se ad ꝑductionē sui effectus.aliqḋ aūt
de ꝑ accńs solū agit ad talis effectus productionem.Dicit̄
aūt de ꝑ se agē.qḋ a sua nā̄ inatū ē īclinatiōe nāli talē effe
ctū ꝑducē.vt calor calorē.ignis ignē.asin° asinū.ꝛ sic de
aliis.sed ꝑ opp^m de ꝑ accńs aliquē effectū ꝑducit.quē nō
ꝑducit ex sua ꝓpa īclinatiōe nāli.℄ 2° ē nōn^m.ꝙ agētiuꝫ 2^m no^m
accńtalr̄ q̄dā sūt mere istr̄alia.vt malle°:cuneus:ꝛ alia instr̄a
ī ꝑductōe cultelli.alia sūt occasiōalia.sic agēs ꝯsiliās:vel
applicās:vt hō iterficiēs bouē ī gn̄ōne cadaueris.℄ 3° est 3^m no^m
nōn^m.ꝙ ī ordie ad p^am cāꝫ oēs alie p̄nt dici istr̄ales.qꝛ sunt
istr̄a p° cāe.ſꝫ mīre ipaꝝ īfluūt in effectū.ꝛ lꝫ in ordine ad
p̄mā cām dicāt̄ instr̄ales.tn̄ simplr̄ loquēdo p̄nt dici p̄nci-
pales ꝑ cōpationē ad alia instr̄a sibi deseruiētia sub eis cō
tēta.vt celū dicit̄ p̄ncipalis cā respectu inferioꝝ.lꝫ in ordi-
ne ad p̄mam cām posset dici instrumentalis.

His premissis sit h̄ p̄ma ꝯ a q̄libꝫ pluriū agen p° ꝯ.
tiū de ꝑ accńs ad aliquē effectū
idē effect° nūo pōt ꝑduci.ista ꝯ pꝫ.Nā agēs de ꝑ accńs n̄
ꝑducit effectū sua vītute de ꝑ se.ſꝫ solū ē cā ꝙ aliq̄ q̄litates
q̄ sunt in mā̄ ipꝫ effectū ꝑducāt:imo ēt qḋcūq̄ꝫ alteꝝ.qḋ
eodē mō moueret cās actu in mā̄ existēs eūdē effectū gn̄a-
ret.g̃ ꝛc̄.ꝯn̄a tꝫ.ꝛ añs pꝫ.si sor.ponat ligna ad ignē:ꝛ ꝑ istā
pōnem generet ignē ipse solū ē cā ꝙ ille ignis cui ligna ap
ponit ignē generet.Jḋ qcūq̄ꝫ alius q eodē mō ligna appo
neret illi igni eundē ignē generaret.similī mō interficiens
bouē gn̄at cadauer.nō de ꝑ se:sed vītute q̄litatū ī mā̄ rema
nētium recedenti forma bouis.Et ideo quicūq̄ꝫ alter pro
eodē tp̄e bouē interficeret.idem cadauer gn̄aret.pꝫ.qꝛ di-
spōsitio mālis ī mā̄ bouis:vītute cui° gn̄at̄ ē eadē nūo a q̄cū
q̄ꝫ bos interficeret̄.q̄re dicꝫ ꝙ forma cadaueris eius vītute
genita ēt sit eadē.℄ 2° ꝯ sit h̄.a quolibet plurium agētiū 2° ꝯ.

de per se ipsum effectum ꝓducentium non potest idez effe
ctus nūero generari.probatur.q2 si sic.sequeretur ꝙ idez
effectus posset bis produci.consequēs est impossibile:⁊ cō
sequētia probatur.qa dato ꝙ.a.effectus posset produci ⁊
materia.b.⁊.a.c.vel.d.inducuntur.ponatur ergo ꝙ ꝓdu
catur.a.c.ex materia.b.propter hoc manifestū est ꝙ nul
la impoˢ gn̄atur in ipso.d.ergo gn̄ato ipso effectu.a.⁊ ap
proximeta materia.b.d.agenti.ipsum potent eundez effe
ctum producē.quod fuit consequens probandum.¶ Sz
diceres nunquid ista ratio improbat cōclusionē primam.
Respōdeo ꝙ nō.q2 lz huiusmodi cadauer posset generari
a.c.⁊.a.d.postq̄ autem ponitur productum.a.c.hoc est p
virtutem qualitatiuam.que erat in materia corrupta for
me bouis:⁊ q2 ista nō pōt redire eadē nūero corrupto effe
ctu.d.postea istū effectū nō poterit ꝓducē seu gn̄are.Pro
baẜ deinde ista ꝯ.auctoritate phi ⁊ cōmētatoris.8.metha.
vbi dicit.ꝙ diuersitas effectuū ē pp diuersitatē mãe ⁊ mo
toris.i.agentis.modo nisi diuisim diuersitas motoris sola
faceret differentiam ⁊ diuersitatez effectuū.frustra diceret
diuersitatē motoris.sicut frustra adderet diuersitas cāe in
strumentalis:seu applicantis:seu diuersitas finis.Ex quo
sequitur ꝙ impossibile fuit hunc asinum fuisse gn̄atum:
nisi a suo patre.¶ Scōo ꝙ istam caliditatē quā.a.ignis
produxit in manu mea:non potuit aliquid aliud gn̄are:
nec aliqs alius ignis.Et hec de tertio articulo.

C D A B (marginal diagram)
t.7.c.12.
pm corrm
2m corrm

Ad pm

Ad rationes

quōnis rñdeẜ.¶ Ad pmā ꝯcediẜ:
ꝙ idē ignis sīr pōt ꝓduci a q̄libet
pluriū ignitū:vno ⁊ eodē tpe ad sui gn̄ationē ꝯcurrētiū.sz
de hoc nihil ad psīs.Nā de h nō q̄rit qō.sz q̄rit vtrū idē effe
ctus possit ab vno agētiū:alio nō cōcurrente gn̄ari:⁊ etiā
ab alio non concurrente ꝑ.put pz in pn° qōnis.¶ Ad se
cūdā negaẜ añs.s.ꝙ calidiuas eadē ⁊c̄.possit a q̄libz pluri
um agētiū de p se cōcurrētiū gn̄ari.Et ad ꝓbationē dicẜ
ꝙ manu frigida applicata cuilibet diuersoꝝ ignitū eque
calidorum quilibet eam calefaceret ꝯsīli:sed nō caliditate
eadez numero.vt in tertio articulo dictū est.¶ Ad tertiā
negaẜ añs.s.ꝙ ex ligno dato qōlibet diuersoꝝ agētiū ⁊c̄.
pōt ex eo gn̄are eūdē ignē numero.Et ad suā ꝓbationem
dr̄.ꝙ ignē vnū generat vnus ignis.⁊ si alter idē ligni p
eadē hora fuisset applicatū generasset ꝯsilem.sicut calidi
tatē silem introduceret:sed n̄ eūdē ignē:sicut nec eādē ca
liditatem introduceret.¶ Ad q̄rtaz pōt dici dupl'r.Vno
mō ⁊ magis ꝓpe.vt credo ꝙ diuersaꝝ gallinaꝝ q̄libet ex
eodē ouo:aliū pullū ꝓduceret.⁊ cā est.q2 calor introductˀ
a gallina vr̄ de p se agere ad ꝓductionē forme sũbalis pul
li.q2 igiẜ iste calor a diuersis gallinis est alius ⁊ al'.g etiā
forma pulli ꝓducti erit alia ⁊ alia.¶ Ad improbationē
dr̄.ꝙ lz semen galli sit idē.⁊ mã sit eadem.tamen qualita
tiua dispō q̄ imediate educit formā sũbalē cū celo:est alia
⁊ alia sub diuersis gallinis.⁊ ideo lz forma seminis sit eadez
alia forma nūo alibi ⁊ alibi ꝓducẜ.Alr pōt dici.ꝙ calor
galline solū accñtalr agit ad pulli ꝓductionē ⁊ semē solū
actuatū p illū calorē q̄cūqz esset actuās illū calorē iducit
in ouo:quo forma sũbalis pulli ꝓducẜ.⁊ sic pcediẜ qō rō
ꝯcludit:⁊ argumētū fit p pma ꝯne tertij articuli.¶ Ad
q̄ntā de cadauere dr̄.ꝙ arguit p ꝯne iā dicta.¶ Ad sextā
negaẜ añs ⁊ ꝯñs.nā esto ꝙ sensatio generareẜ l sensu ⁊ re
moueatur eiā generans:⁊ approximeẜ simile:hoc gn̄abit
nouā sensationem:lz h lateat sentiētē:⁊ iō rō q̄ ad illō añs
est falsum.sīr nihil valet ꝯña.diuersi calores psīt istū calo
rē genitū ꝯsuare.g psīt eūdē gn̄are.cū añs sit simpl'r veꝝ.
⁊ ꝯña ipossibile.¶ Ad septimā negaẜ añs.s.ꝙ a quolibet
diuersorum hominum pōt idem ꝯceptus in intellectu genera
ri.¶ Et ad ꝓbationem dr̄.ꝙ lꝫ q̄libet hō pōt gn̄are si
milē ꝯceptū:ei cōceptui quē alter gn̄aret.nō tñ pōt eundē.
Conceditur tñ ꝙ cōceptus genitus nō plus erit vnius ho

Ad 2m
Ad 3m
Ad 4m
Ad 5m
Ad 6m
Ad 7m

minis q̄ alterius.lꝫ p alia fantasmata gn̄at eum sor.⁊ p
alia plato.lz fantasmata sint silia:⁊ iō conceptus geniti de
bent esse ꝯsiles:sed nō sunt idē.¶ Ad octauā negaẜ ꝯña. Ad 8m
qua infertur a q̄libet diuersoꝝ agentiū spē pōt ꝓduci idē
effectus numero.Et ad ꝓbationē dr̄.ꝙ maior rō est.q2 ad
ꝓducendum eūdem effectū in spē sufficit ꝙ cāe sint ꝯsilis
vtutis.modo cāe diuersaꝝ spēꝝ bn̄ sunt ꝯsilis vtutis:⁊ iō
idē in spē psīt ꝓducere.sed ad ꝓducendū eundem effectū
numero reqrit ꝙ cāe sint eiusdem vtutis numero.mō nul
le cāe totales naturaliter diuerse sunt eiusdem vtutis nūe
ro.⁊ iō eundē effectum nequeunt producere.¶ Ad nonā Ad 9m
dicitur.ꝙ diuersi psīt esse fines eiusdē effectˀ:⁊ negaẜ ꝯña.
ergo a quolibet plurium agentiū pōt idē effectus genera
ri.⁊c̄.Et ad ꝓbationē dr̄:ꝙ non est sile de fine.saltem de
fine ꝓducto seu intenta ⁊ agente.Finis.n.simpl'r frequen
ter nihil agit de per se ad ꝓductionē effectus:agēs autem
semper coagit.¶ Et si dicaẜ:ꝙ finis gratia cuius coagit:
tunc respōdebiẜ directe:sicut prius.quādo hō finiū actionē
de per se in effectu.tunc non potest a quolibet plurium fi
nium idem effectus numero produci.Etiā dicitur ꝙ quā
do finis agentium naturaliter gratia cuius agit sunt sem
per alq̄ ⁊ alq̄ effectus:neqz possūt esse plures fines:gratia
cuius agentium naturaliter eque immediate.sed bn̄ sub
ordinati:vt ignis generans ignem immediate intendit se
permanere:⁊ mediate intendit perfectionem vniuersi.in ō
substantia orbis.¶ Ad auctoritatem autem commenta
toris dicitur.ꝙ loquitur de fine gratia cuius:probatio an
tecedentis procedit de finibus operantibus voluntarie:⁊
non naturaliter.⁊ tales fines nihil influunt in effectum.⁊
ideo ratio non procedit.¶ Ad decimam cōceditur.ꝙ cāe Ad 10m
agentes sunt extrinsece.⁊ negatur consequētia.ꝙ propter
hoc ex diuersitate diuersorum agentiū non debet effectus
diuersificari.Ad probationem dicitur.ꝙ effectus bene ca
pit distinctionē ab agente illo suo extrinseco.sicut ⁊ tota
lem suam existentiam capit ab eodem.¶ Ad vndecimaz Ad 11m
conceditur.ꝙ omnes cause agentes preter primam sunt
instrumentales in ordine ad primam.⁊ negatur consequē
tia.ꝙ propter hoc ex ipsarum variatione nō debet effectˀ
diuersificari.dum tamen de per se illum effectum produ
cant.vt dictum est primo:ergo consequentia non valet:q2
arguit de causis instrumentalibus effectuum:non de p se
producentibus:⁊ ideo de illis nihil est ad presens. ¶ Ad Ad 12m
vltimam dicitur.ꝙ ipsa arguit de agentibus accidentali
bus.⁊ ideo quod ipse concludit est pro prima cōclusione
tertij articuli.Ratio vero per oppositum arguit ꝓ scōa cō
clusione tertij articuli.Et h de hac qōne.

Queritur

nono.Vtrū in quolibet plu
rium instantium idē gn̄abi
le datum possit generari.verbi grā.posito ꝙ
a.sit genitū in.a.instāti:qō est.vtrum ipsuz pe
seu potuisset fuisse genitum in alio instanti.

Et arguitur

pᵒ ꝙ sic.q2.a.est cōtingenter ꝓbabi pm
le.g pōt eque bene cras:sicut post
cras generari.supposito ꝙ nondum materia sit disposita
ad eius generationem.ꝯña videtur tenere.q2 de continge
tibus non est maior determinatio:vt eueniant cras q̄ post T.c.127
cras.añs est notum.q2 multa generabilia sunt cōtingēter 2m
generabilia.vt dr̄ p celi.c.vlti.¶ Scōo arguiẜ sic.forma
cadaueris posset generari hodie ex boue.⁊ etiaz post cras
igiẜ ⁊c̄.ꝯña tenet.⁊ añs apparet.quia quandocunqz inter
ficitur bos forma cadaueris generatur modo hic bos pōt
hodie:vel pōt cras interfici.¶ Tertio nisi sic esset.sequere 3m
tur ꝙ nulla generatio posset differri.ꝯñs est falsum.⁊ ꝯña
tenet.ex quo eadē res nō pōt in alia hora generari.¶ 4° 4m
idem puer numero fm medicos pōt in septimo vel octauo
vel nono mense generari.ergo ⁊c̄.ꝯñtia est nota.⁊ añs est.

5m medicorum. ¶ Quinto si non posset sequeretur vel ꝙ in
finita essent instantia: in quibus nihil potest generari: vel
ꝙ esset infinita multitudo gn̄abilium: quoꝝ nullus vnq̄
gn̄abitur. consequens videtur absurdum pro qualibet sui
parte. ⁊ ꝯn̄a ꝓbatur: q2 infinita sunt instantia. in quib9 sal
tem de istis mixtis perfectis nullus gn̄atur. Querit ergo.
an in nullo illorum instantium aliquod talium possit ge-
nerari. ⁊ si sic habetur primum. vel vtrum in quolibet ali-
quod istoꝝ mixtorum ꝑfectorum posset gn̄ari: ⁊ si sic: cū
non gn̄etur in eo neq3 posset in alio instanti gn̄ari. sequit
scd̄m. s. ꝙ infinita sunt gn̄abilia: quorum nullum vnquā
6m gn̄abitur. ¶ Sexto in quolibet multorum instantiu3 po
test sor. corrumpi. ergo cū sor. corruptio sit cadaueris sor.
gn̄atio: sequitur ꝙ in quolibet plurium instantiu3 potest
cadauer sor. gn̄ari. ergo idem gn̄abile potest in quolibet
plurium instantiu3 gn̄ari cōsequētie sunt note. ⁊ añs sitr.
7m ¶ Septimo sit. a. gn̄abile in. b. instanti: ⁊ nō gn̄etur i illo:
qđ est possibile. cū. a. sit cōtingēter gn̄abile. q̄rit g̃. an post
b. instans h̄ est possibilis. a. esse gn̄abile. Et si dicat ꝙ sic. se
quitur ꝙ sit gn̄abile pro aliquo alio instanti: q̄3 pro. b. ⁊ si
erat gn̄abi'e in. b. ergo est gn̄abile quolibet pluriū instan
tium. si dicat ꝙ nō. Cōtra hec erat possibilis: imo v̄a: ⁊ ex
pte rei nulla ē facta mutatio cū. a. nūq̄3 fuit ens. imo sem-
per nihil fuit. g̃ ipsa adhuc ē possibilis ⁊ nō impossibilis.
8m ¶ Octauo seq̄ret si qđ nō eēt v̄a in tpe. a. b. desineret gn̄a
ri ex dato ligno infiniti ignes manēte ligno. ꝯn̄s vr̄ absur-
dū: eo ꝙ lignū manet. ⁊ ꝓbat ꝯn̄a. q2 cū ifinite sunt partes
ꝓportionales. a. b. ⁊ in q̄libet certus ignis ex isto ligno po
tuit gn̄ari: ⁊ ille q potuit ex eo gn̄ari in p̄ma nō potuit i 2a
⁊ q in 2a nō potuit i tertia. ⁊ sic deinceps. sequit g̃ ꝙ infiniti
ignes ex isto ligno dato poterāt in. a. b. tpe gn̄ari: ⁊ cessan-
te. a. b. tpe manēte ligno ammodo nō pn̄t: cū nihil illoru3
qui tūc poterāt gn̄ari: posset postea gn̄ari. g̃ infiniti ignes
cessant in istāti terminātē tempus. a. b. ex ipso ligno ipso re
9m manēte posse gn̄ari. quod fuit ꝓbādum. ¶ Nono i q̄libȝ
diuersoꝝ tpoꝝ pn̄t eedem cāe totalr̄ ad effectus gn̄ationē
ꝯcurrere. igitur in quolibet pluriū illoꝝ potuit gn̄ari idē
effectus. ꝫ ꝯn̄a ad easdē cās numero sequit identitas effe-
ctus. añs p3. q2 aqua iam summe frigida: crastina die eodē
ligno: cui hodie pōt applicari: tunc est eadē cā mālis rece-
ptiua frigiditatis: puta mā. ⁊ eadem cā efficiens: puta frigi
ditas aque: cāe ergo inferiores sunt eedem ⁊ superiores: pu
ta celū ⁊ intelligentie sunt eedem. igit añs verū.

Oppositum arguit p̄. q2 sequeret ꝙ idē effectus posset bis gn̄ari. ꝯn̄s impossibile: ⁊
ꝯn̄a ꝓbat. q2 si. a. effectus pōt in pluriū quolibet instātiu3
gn̄ari. sic in. t. d. ⁊ gn̄etur in. c. ⁊ corrumpat. ergo cum tūc
maneat eadē mā: ⁊ eedem cāe agentes: tam pticulares q̄3
vles. vr̄ ꝙ nō est ablata pō. qn possit gn̄ari in. d. quo posi-
to in esse sequit. a. effectū bis gn̄ari. qđ est ꝓpositum. g̃ ⁊c̄.

In ista questione erūt duo articuli. In p̄mo vidēdū
est de motu seu mutatione. 2o vidēdū est de q̄
sito. ⁊ de terminis motus. Demum ad rōnes r̄ndebitur.

p̄a suppō **Quantum** ad p̄m artim supponit p̄. ꝙ p pōam nālē
tp̄s p̄teritū nō pōt nō esse preteritum.
imo dicūt aliq. ꝙ ēt p nullā potētiā tēpus p̄teritum poss3
redire: q2 dicūt iplicare ꝯdictionē. s. ꝙ idē eēt sel pure cor-
ruptū. ⁊ sic nō eēt: ⁊ postea iterum eēt. ⁊ sic esset: ⁊ nō esset.
2a suppō ¶ Scd̄a suppositio ē. ꝙ motus est tp̄s. vel saltem ꝯsigni-
T. c. 98. ficat tp̄s. vt p3. 4o phy. ¶ 3o supponit. ꝙ aliud est motus:
3a suppō q̄3 mobile: vel aliud importat. p3. q2 motus importat suc-
T. c. 93. cessionē: quā nō ipoꝛtat mobile. ⁊ pp h̄ 4o phi. negat Ar.
ꝙ medietas circulationis est circulatio.

p̄a ꝯ. **His premissis** sit h̄ p̄a ꝯ. dato aliquo motu fa
cto in aliq̄ tpe impossibile ē fu
isse factū in alio tpe. ꝓbat sic. motus importat moueri i tē-
pore. p scd̄am suppōnē. igit. a. mot9 factus in tpe. b. impor
tat moueri in tpe. b. sed moueri in tpe. b. nō pōt eē in alio tē
pore: q̄3 in tpe. b. g̃ ⁊c̄. maior determinata fuit prius. ⁊ mi
nor p3 p p̄mam suppōnem: q2 moueri in tpe. b. includit. b.
tp̄s. mō tp̄s. b. nō potuit fuisse in alio tpe: cū p̄teritū tp̄s nō
possit nō eē p̄teritum. ¶ 2a ꝯ impossibile est motu3 celi. q 2a ꝯ.
est in vno tpe eē in alio. ⁊ sic nec aliquid alioꝝ pōt esse in
alio tpe: q̄3 in illo in q̄ est. ꝯn̄a t3 p ph̄m. 8. phy. q2 oīs ali9 T. c. 1.
motus depēdet a motu celi. g̃ si iste nō potuit fuisse alio tē
pore: neq3 q̄cunq3 alter potuit. Et ex alio. q2 remotio p̄nci
palis cāe ⁊ variatio facit variationē i effectib9: mō motus
celi est p̄ncipalior cā oīum motuū. p̄ methau. ⁊ primo me
tha. ⁊. 2. huius. c. 9. añs arguit. q2 idē motus celi nō pōt re T. c. 21.
dire: cū3 nō possit redire tp̄s idē. vt dicit p̄a suppō. ⁊ ex alio T. c. 56.
si posset ille motus celi esse alio tpe. sequeret ꝙ esto ꝙ nūc
sit factus. adhuc postea posset fieri. qđ iplicat: q2 sic idem
bis fieret. Ex hoc sequitur correlarie. ꝙ eūdē cursum mie-
ro: quē sor. facit ho' non potuisset fecisse alio tpe. Sequit
ēt ꝙ si sor. mouet aliquo motu hora vespaꝝ si expectasset
vsq3 ad horam sequētē nō potuisset isto eodē motu fuisse
motus: l3 potuisset alio. ¶ Scd̄a ꝯ est: ꝙ illud qđ acq̄rit 2a ꝯ.
p vnam mutationē seu motū totalē tāq̄3 eius terminus ex
trinsecus. ⁊ ꝓprius impo' ē acq̄ri ꝑ aliā mutationē totale3
seu aliu3 motū. ꝓbat. q2 muta° acq̄sitiua h3 distīm nūalē
⁊ ēt specificam a termino ad quē vadit. g̃ q̄ncunq3 fuisset
altera muta° nūo terminus fuisset alter. igit productum
p vnam mutationē p aliā nō pōt produci. Et notanter dr̄
in ꝯne. illud qđ acq̄rit tāq̄3 terminus propꝛius ⁊c̄. q2 diuer
si motus locales successiue pn̄t attingē eundē locum: q̄re
locus nō est terminus propꝛius ⁊ intrinsecus motus loca
lis: sed potius sua po est termin9 ei9: sicut h3 videri 3o phy. T. c. 48.
¶ 2o ēt dr̄ in ꝯne totalē. q2 forte ē poē ꝙ idē terminus ac 2
quirat p vnum motū totalē: ⁊ aliu3 q est sua pe. vt totali
calefactione acquirit caliditas: ⁊ eadē saltē ptialr̄ acq̄rit
imediate eiusdē calefactionis. ⁊ h̄ de p̄mo articulo.

Quantum ad 2m arti. sit h̄ p̄a suppō. ꝙ oīs muta° p̄a ꝓpō
iferior depēdet a celo tāq̄3 a cā sua p̄n
cipali ⁊ ifluēte p̄ncipalioꝛi ad sui gnōne3 vt p3. 1. methau. T. c. 38.
c. 2. ⁊ ēt. 12. metha. 8. phy. ⁊. 2. hui9. c. vlti. Et p auctorē de T. c. 55.
cāis dicētē. ꝙ cā p̄a plus influit in effectū. q̄3 cā aliq̄ scd̄a ꝑ. 57. ⁊. 58.
¶ 2a suppō: mutationes iste depēdēt a celo. ista inferiora T. c. 56.
sic respiciente. ⁊ nō solum a celo absolute. p3. q2 nō agit in 2a ꝓpō
ista inferiora. nisi ꝑ aspectus q̄bus influit. ¶ 3a suppō. ce 3a ꝓpō
lū ē cā de p se agēs ad gn̄ationē effect9: ⁊ ēt sui influētie.
p3 p p̄mā suppōnē. ¶ 4a suppō. ad varietate3 cāe de per se 4a ꝓpō
agētis ad gn̄ationē effectus: variat effectus. p3 p p̄dicta in
questione precedenti. ¶ 5a suppō impossibile est celum eo 5a ꝓpō
dē motu nūo ⁊ tpe moueri in vno tpe: quo mouet in alio.
⁊ ex cōsequenti. nec influere vnā ⁊ eadē influētia numero
alio ⁊ alio tpe. p3 p p̄dicta in p̄ articulo. ¶ 6a suppō est no 6a ꝓpō
tandū. ꝙ hic nō capit instans p mēsura indiuisibili. s3 p
tpe pductionis rei in eē adeq̄te: ⁊ iō siue q̄s vellet ponere
instātia indiuisibilia: siue nō nihil variat ꝓpositum.

His premissis sit h̄ p̄a ꝯ. ꝙ gn̄abile datū ipoē p̄a ꝯ.
ē in q̄lȝ pluriū instātiū pduci.
probatur sic. sit. a. generabile datum ꝙ potuit produci in
c. instāti p mutationē. b. tūc arguit sic. b. muta° nō potuit
eē in alio istāti. g̃. a. nō potuit i alio istāti gn̄ari. g̃ ⁊c̄. ꝯn̄a t3
p 2am ꝯnē p̄mi articli. q2. a. si potuit pduci: nisi p mutatio
nē istā tātū. c. añs p3. p ꝯnē p̄mā eiusdē articli. q2 h̄ p̄t ide3
nūo successiue redire. ¶ Item scd̄o arguit sic. in q̄libet in- 2m
stāti mot° celi ē alius. g̃ gnō de necessitate erit alia. ꝯn̄a t3.
q2 motus celi p suas influētias ē de p se agēs ad gn̄atiōe3. p
suppōnē tertiā. ⁊ ad talis cāe variatiōe3 variat effect9. p q̄r
tā suppōnē. añs p3. p dicta in p̄ articlo. ¶ 3o cāe pducētes 3m
a. non possunt in diuersis instantibus esse eadē numero. g̃

neqꝫ põt esse idem numero.a.producibile in diuersis instã
tibus.tenet consequẽtia.q꜡ ad variationẽ causarum agẽtium
variatur effectus:⁊ ãns pꝫ.q꜡ celũ cũ suis aspectib⁹ est prĩ
cipalis cã gñationis:vt dictũ supponẽs pᵐᵃ ⁊ 2ᵃ.⁊ ħ in di
uersis instãtibus nõ põt eadẽ influẽtia suos influere:vt pꝫ
p qrtã suppõnẽ:lꝫ forte posset influere cõsilr.⁊ idẽ et ↄsilẽꝫ
4ᵐ effectũ põt pducere:sed nõ eũdẽ. ¶ 4° si.a.effect⁹ et.b.mã
põt produci.nunc ⁊ cras:ponaꝭ q nunc pducaꝭ:⁊ nunc eẽ
ipsius.a.per hoc q.a.nũc est pductũ nõ sunt ĩpotentes.si
a.pductũ corrũpiꝭ:⁊ mã suis cãis approximareꝭ: sequiꝭ
q iterum pducerent.a.aut potuerũt producere:⁊ sic corru
2.ge.70 ptũ põt redire idẽ numero:⁊ idem põt regenerari:que sũt
simplr impossibilia. Et sequiꝭ q est impossibile.a.p qlibꝫ
pᵐ core plurĩũ instantium posse pduci.g ↄ̃ vera. ¶ Correlarie se
quiꝭ.q si equus pro instanti:p quo gñabaꝭ nõ fuisset ge
neratus:idem equus p alio instanti nũqꝫ potuisset fuisse
2ᵐ core productus:⁊ et cõsequẽter nũqꝫ post potuisset pduci. ¶ 2°
sequiꝭ gñationẽ rei nõ posse differri:q꜡ in quolibet plurĩũ
instantium non põt idẽ gñabile gñari sed bñ põt impediri
2ᵃ ↄ̃. totaliter eius generatio. ¶ 2ᵃ ↄ̃ est ħ:q non est poẽ idem
numero regenerari:pꝫ.q꜡ quod semel ẽ corruptũ ĩplius re
2.g.70. dire non potest.⁊ ideo semel genitum non generatur ideꝫ
Dubium numero. ¶ Sed diceret aliquis cõtra. Nam cõmentator
Cõ.12. dicit 8° metha.q si mã est eadẽ ⁊ agens idẽ ⁊ potentia:qđ
sit erit idem:sed possibile est q ignis iaꝫ geniti maneat ge
nerans:⁊ sic agens erit idem.⁊ mã etiam manet ⁊ potẽtia.
q꜡ nõ est aliud:qꝫ mã.ergo effectus productus.s.ignis ge
2ᵐ nitus ante erit idem.ergo idem bis põt produci. ¶ Secũ
do.q꜡ non videꭋ ipoẽ q deus idẽ corruptũ faciat reuerti.

Ad p^m **Ad primum** istorũ potest dici vno modo.q cõ
mentator per agens idem intelli
git:agens eodem modo se habens totaliter: modo hoc
non est possibile diuersis tẽporibus.lꝫ bene simul:modo se
habeat:⁊ hoc loquẽdo de agente totali gñationis. ¶ Alr
dicitur ⁊ melius q potẽtia nõ manet eadem in ordine ad
effectum semel genitum.vñ mã eius nunqꝫ post est ad eaꝫ
in po⁹. Et ad rõnem cum dꝭ q põ est mã ⁊ eↄ̃.hoc veruꝫ ẽ
antequam effectus sit genitus.sed postqꝫ effectus est geni
tus mã nõ manet eadem põ respectu effectus geniti:lꝫ ma
Ad 2ᵐ neat eadẽ mã. ¶ Ad scđam dꝭ.q de põ dei supernalr aut
miraculose agente nihil curaꭋ ad pñs.sed loqmur ħ phy
sice.verum tñ ẽ q pbabile ẽ dicere deuꝫ nõ posse facere idem
corruptum redire aut idem numero regenerari loquẽdo
de eis que vere corrumpũtur:sicut asinus ⁊ bos.hõ enim
nõ pprie corrũpiꭋ:sed forma eius a mã eius separeꭋ:⁊ ħ de
Ad rões 2° arti. ¶ Ad rões pncipales.ad primam ↄcediꭋ.q.a.ge
Ad p^m nerabile est cõtingenter gñabile:non q꜡ nõ possit ita bene
generari in vna hora:sicut in alia.sed q꜡ potest vna hora ge
nerari et pro eadem hora põt eius gñatio per voluntatem
Ad 2ᵐ liberam impediri:aut auferri:sed nõ differri. ¶ Ad scđaꝫ
dꝭ.q si bos hodie interficiatur:aliud cadauer gñareꭋ:qꝫ
gñareꭋ si cras interficeretur.⁊ lꝫ forma cadaueris gñetur
quãdocunqꝫ bos interficereꭋ:tamen si bos iterficereꭋ alio
Ad 3ᵐ ⁊ alio tpe:alia ⁊ alia forma cadaueris gñareꭋ. ¶ Ad ter
tiam cõceditur.q gñatio nõ põt differri:hoc.n.est pro cor
Ad 4ᵐ relario cõclusiõis pme scđi articuli. ¶ Ad qrtũ dꝭ.q me
dici nõ loquũtur de gñatione pueri.sed de partu eius:siue
natiuitate:siue eius apparẽtia in mũdo.nõ.n.in.7° 8° vel
9° mense gñatur puer:cum diu ante fuit genitus in vtero:
Ad 5ᵐ ¶ Ad quintam põt dici primo modo cõcedẽdo pᵐ q sunt
infinita instãtia:in qbus nullum mixtorum pfectorum:vt hõ
vel asinus põt gñari:hoc.n.non est incõueniens ħm astro
nomos. ¶ Alr põt dici.q infinita sunt gñabilia:quorum
nullum vnquam generabitur:nec hoc est inconueniens.
Ad 6ᵐ ¶ Ad sextam ↄcediꭋ ãns.s.q in quolibꝫ multorum instan
tium ħ fortes corrũpi:⁊ cõcediꭋ ↄ̃ña.g in qlibet plurĩũ in

stantium potest cadauer fortis generari:sed non idem:im
mo aliud ⁊ aliud. Et si dicatur idem corruptibile in quoli
bet plurium instantium potest corrumpi.ergo idem gene
rabile in quolibet plurium instantium potest generari:ne
gatur cõsequẽtia.q꜡ corruptum non fit aliud ⁊ aliud pp
diuersam actionem corrumpẽtem.genituꝫ vero pp diuer
sitatẽ eiusdem actionis fit aliud ⁊ aliud:ideo non est silr.
¶ Ad 7ᵐ cõceditur casus.⁊ dꝭ q post.b.instans:hec ẽ im Ad 7ᵐ
possibilis.a.est gñabile:lꝫ añ fuerit vã:⁊ hoc respectu tem
poris futuri. Et ad probationem qñ dꝭ.q nulla ẽ fcã mu
tatio ex pte rei.dꝭ q verum est:q nulla est facta mutatio in
a.sed mutatio ẽ facta ĩ his que debuissent fuisse eius cause
puta motus ⁊ influentia celi:⁊ alia hꝫ. Ista.n.perierunt ⁊
nõ possũt redire.qre.a.ex defectu suarum cãrum nõ põt ammo
do regenerari:⁊ ideo ista ppõ.a.est gñabile.fcã est impos
sibilis:lꝫ.a.nõ sit in se mutatũ. ¶ Ad octauã cõceditur.q Ad 8ᵐ
infiniti ignes desierunt posse generari.ex dato ligno tẽpo
re.a.b.per impedimentum liberi arbitrij. Nec hoc incõue
nit. ¶ Ad nonã negeꭋ ãns.s.q in quolibet plurium instã Ad 9ᵐ
tium possunt eedem cause ad effectus generationem totali
ter concurrere:prout satis patet eius falsitas ex questione.
¶ Ad probationem dicitur.q esto q in quolibet plurĩũ
instantium cause inferiores essent eedem:tamen cause su
periores non possunt esse eedẽ omnes:que tamen sunt pn
cipales:cum in alio ⁊ alio instanti de necessitate sit alia ⁊
alia influentia celi:⁊ alius ⁊ alius motus eiusdem: nec est
verum q cause inferiores possunt esse eedem respectu for
me substantialis producende.q꜡ eadem frigiditas nõ po
test in materiam in quolibet diuersorum instantium ean
dem frigiditatem producere in numero:⁊ sic de calidítate:⁊
alijs dispositionibus materialibus requisitis ad produ
ctionem effectus quare nec potest in quolibet diuersorum
instantium ideꝫ effectus generari. Ratio post oppositum
arguit p pma ↄ̃ne primi articuli. Et hec de secũda qõne.

¶ De augmẽtatiõe.reliquũ ẽ dicere qñ dif fert a gñatione.⁊c̃. T.c.xxv. Qõ.x.

Queritur decimo. Utrum augmenta
tio sit gñatio. ¶ Et arguiꭋ pᵐ
primo q sic. Nam augmentatio albedinis ẽ
generatio.ergo ⁊c̃.consequentia tenet.q꜡ hu
iusmodi augmentatio ẽ generatio ⁊ antece
dens patet.q꜡ augmentatio albedinis:non est aliud qꝫ ge
neratio noue albedinis:qua albedo fit intensior ħ autem
est gñatio.vt notuꝫ est. ¶ 2°.augmentatio ignis ex lignis 2ᵐ
appositis est gñatio.g ⁊c̃.ↄ̃ña tꝫ.q꜡ ħ augmentatio ignis
nõ est aliud qꝫ gñatio noui ignis ex lignis de nouo appo
sitis igni. ¶ 3° in augmentatione est alicuius simplex cor 3ᵐ
ruptio.igiꭋ ipsa ẽ simpler gñatio.ↄ̃ña tꝫ.q꜡ gñatio vnius
est corruptio alteri⁹.⁊ eↄ̃.p h⁹.c.3.⁊ ãns pꝫ.q꜡ ĩ augmẽta
tione ẽ simplex corruptio nutrimẽti. ¶ 4°.diminutio est T.c.17. 4ᵐ
corruptio.ergo augmẽtatio est gñatio.ↄ̃ña tꝫ per regulaꝫ
topicã:sicut oppositũ:in opposito:sic propositum in ppo
sito.⁊ ãns declaraꭋ.q꜡ aliqua ps viui in diminutiõe corrũ
piꭋ:alr ipsa nõ fieret aliquo recedẽte.qđ tñ Ari.dicit silr̃a. T.c.31.
⁊ ex cõsequẽti illa añ erat viua siue suba:⁊ postea nõ est vi 32.⁊.35.
ua nec suba.quare pꝫ q suba corrũpiꭋ simplr ex parte di
ctis. ¶ Quinto.si non esset generatio hoc esset eo q esset 5ᵐ
motus ad quantitatem:⁊ talis non est generatio:sed aug
mentatio non est motus ad quãtitatem.ergo stat q aug
mentatio est generatio:maior patet .quia non videtur q
aliud obstet:nisi q꜡ augmentatio videꭋ eẽ motus ad quã
titatem:⁊ gñatio ad substãtiam.⁊ huiusmodi motus sũt
distincti.minor declaraꭋ.q꜡ rarefactio est motus ad quan
titatem.q꜡ per ipsam proprie mutantur termini de prima
substantia de predicamento quantitatis:qđ non esset nisi

motus ad quantitatem: & si rarefactio est motus ad quan-
titatem: augmentatio non videtur esse motus ad quanti-
T.c.33. tatem: eo q augmentatio non est rarefactio: prout satis
t.34. deducitur ab Aristo. in littera. ¶ Sexta omnis motus
6m. ad substantiam est generatio: modo augmentatio est mo-
tus ad substantiam: probatur: quia est nutritio. per philoso-
phum in littera. modo nutritio est ad restaurandam sub-
stantiam deperditam. ergo &c.

Oppositum arguitur auctoritate philosophi. c. 4.
T.c.25. hui⁹ primi. & tertio phy. c. 2° & 5. phy. c.
t.26. 3. & in postpredicamentis. c. 4. vbi semper distinguit aug-
T.c.6. mentationem contra generationē. ¶ Secundo augmen
T.c.18. tatio & generatio sunt mutationes distincte. ergo augmē
t.19. tatio non est generatio. consequentia tenet. quia distinctorū
2m vnum non est alterū: & antecedens patet. quia a philosopho
ponunt vbiq tam ex parte terminorum: q etiam ex mo-
3m do mutationis mutatiões distincte. ¶ Tertio sic. nullus
motus ad qntitatem est generatio: omnis augmētatio est
motus ad qntitatē. g nulla augmētatio est gnatio: maior
T.cō.8. patet. quia generatio est motus ad substantiam. 5. physi. mi
t.10.4m nor patet. ibidē. te. c. 3°. ¶ Quarto nihil quod generatur
T.c.18. augetur. ergo generatio non est augmentatio. consequē-
t.19. tia tenet per locum a cōiugatis: & antecedens patet: quia qd
5m generatur non est: quod autē augetur est. ergo quod ge-
T.cō.9. neratur non augetur. ¶ Quinto omnis augmentatio ē
t.10. proprie motus: & nulla generatio est proprie motus: ergo
6m nulla generatio est proprie augmentatio: discursus est in
camestres: & maior & minor patent quinto phy. ¶ Sexto
generatio est in subiecto in pura potentia: ergo ipsa nō est
augmentatio. consequentia tenet: quia omnis augmentatio
est entis in actu eiusdem sub vtroq terminorum. & ante-
Cō.69. cedens patet primo phy. & scdo de ala.
Cō.4. In ista questione erunt tres articuli. In pᵒ videbitur
diffinitio augmentationis & conditiões eius-
dem. In secundo comparabitur augmētatio ad singulos
alios motus: & recitabitur vna opinio de quantitate aug-
mentationis: & improbabitur. In tertio vero respondebi-
tur ad quesitum.

pᵐ noᵐ Quantū ad primū articulū est primo notandū: q
augmentatio pluribus modis accipitur.
¶ Primo mō accipit p intēsione: & sic diceremus albedi-
2m nē: cū intendit augeri. ¶ Scdo modo accipit pro maio-
ratione quātitatis discrete: sicut diceremus numerum au-
3m geri apposita vnitate: vel alio numero. ¶ Tertio accipit
pro maioratione continua facta sine aliqua additione: &
4m isto modo dicitur augeri illud quod rarefit. ¶ Quarto
accipitur pro maioratione facta p appōnē silis cōuersi in
sile. & isto modo dicimus aquā augeri: p appōnem aq no-
5m ue. ¶ 5° capitur p maioratione facta p appōnem dissimi
lis puersi in simile: & isto mō dicimus ignē augeri p appo
6m sitionem lignoꝝ. ¶ 6° capitur pro maioratione viuentis
facta p intus susceptionem nutrimenti: & ipsius puersionē
in maiores ptes: q̄ sunt deperdite p actionem caloris nā-
lis: & hoc mō solū accipit hic: nam alij modi non sunt p-
prie augmentationes sm modum loquendi Arist. De ra-
T.c.25. refactione postea videbitur: an possit cōuenienter dici mo-
tus ad qntitatē: vel non: sed tū ad psns solū curatur de aug
mentatione sexto modo dicta. ¶ 2° est notandum q aug
2m noᵐ mentatio ista potest sic describi. Augmentatio est conuer
sio nutrimenti in potētia corpus aiati: in corpus actu ani
matum in maius: q̄ est deperditum p actionē caloris na-
turalis factam ab aia: vt ipsum viuum suā debitā qntitatē
attingat. In qua descriptione tangit causa formalis: cū
dr q est cōuersio. Nō. n. hʒ motus vel accns ppriam cām
formalē: & tangit cā malis: cū dr nutrimenti in potentia
corpus aiati. tangit cā efficiēs instrūalis: cū dr p actionem
caloris nālis. tangit etiam cā efficiens principalis: cum di-
citur facta ab aia: & tangit cā finalis: cū dr vel subdit: vt
ipsum viuum debitā suā quātitatem attingat. ¶ Ex q de-
scriptione per modū ppositum psit inferri cōditiões aug
mētationis. Et sit hec pma ppō. ¶ Augmētatio hʒ fieri pᵃ ppō
aliquo adueniente. pbatur ex descriptione: quia est cōuersio
nutrimēti. hoc autem esse nō posset: nisi nutrimentū ad-
ueniret. ¶ Cōfirmat. quia rarus. saltem isto modo nō dicit
maius: immo oʒ q maioratio q dicat augmētatio fiat nō
solum per extēsionem: sed p noue rei additionem: quod ē
propositum. psna tʒ. & ans pbat: quia non dicitur aqua rara:
ant cera rarefacta maior q̄ est an rarefactionem isto mō:
nō tamē credat q velim negare: qn dicat maius: sed volo
dicere q isto mō nō dicit maius. Et attēdit iste modus pe-
nes habere plus de mā vns cū maiori extēsione. mō lʒ ra-
rius habeat maiorem extēsionē: tamē non hʒ plus de mā.
¶ 2ᵃ propositio. augmētatio debet esse eiusdem rei. ante & 2ᵃ ppō
post. pʒ. quia augmentatio est vere motus: & psns opʒ q idē
sit mobile: qd ea mouetur in vtroq termino: & ideo opʒ rē
que auget esse eandem an & post. quia motus est actus mobi
lis eiusdem ante & post. 5. phy. & antecedens pʒ. in eodē. 5°. T.c.34.
¶ Confirmat. nisi res que augētur manerent eedem an t.41.
& post: sequeret q p augmētationem nihil augeret. psns ē T.c.18.
incōueniēs. & psns pbat. quia illud quod ē in termino a quo
nō augmentaretur: quia non maneret: nec illud quod est in
termino ad quē. quia iaʒ esse de nouo: sic q nō fuisset ante.
quare nō augeret. ¶ 3ᵃ propositio. quelibet pars aucti po 3ᵃ ppō
rosa: saltem dʒ eē aucta. pʒ. quia augmētatio fit ab aia: put
notum est: mittente nutrimentum ad singulas partes cor
poris: vt pʒ ex diffinitione: mō nō est ratio: propter quam
vna pars porosa augeret: & non alia: vt notum est: verum
tamē est: q de his duabus cōditionibus magis videbitur
post. ¶ 4ᵃ ppō que sequit est hec. q augmenta⁹ proprie di 4ᵃ ppō
cta fit per intus susceptionem nutrimenti: & non solum p
appōnem eiusdē. & p ipsius puersionē: appōnē: & assilatio
nē corpi aiato. pʒ pᵒ p eū oibus sequētibus. quia alias non
posset esse puersio nutrimēti in corpus aiatū maius q̄ est
deperditū per actionē factaʒ a calore nāli: quia si calor nālis
hoc debeat facere requirit de necessitate. q nutrimētū in-
grediat corpus: vt notum est. ¶ Tūc sit 5ᵃ ppō siue ȝ. q 5ᵃ ppō
augmētatio fit nutrimēto adueniente in pnᵒ dissili. pʒ. quia
als nō deberet eē eius conuersio: anq̄ viuret corpi aiato.
¶ 6ᵃ ppō nutrimētū oʒ esse in fine sile corpi animato. pʒ. 6ᵃ ppō
quia aliquis non conuerteretur in corpus actu animatum. T.c.34
¶ Tunc sunt cōditiones negatiue: quas Aristo. ponit in t.35.
littera. Prima est. q nihil sit vacuū. pʒ ex 4° phy. ¶ 2ᵃ ē. T.c.50.
q nō sit possibilis penetratio dimēsionum. pʒ ibidē. ¶ 3ᵃ vsq ad
est. q augmētatio nō fit adueniente aliquo incorporeo: pʒ 88.4.
quia per incorporeum additum nihil fieret maius: quare oʒ phy. 47
q fiat adueniente corporeo. Et hec de primo articulo. quia t.65.
ipse de cōditionibus augmētationis videtur eē sufficiens.

Quantum ad 2ᵐ arti. sit hec pᵃ ȝ. Ad augmenta pᵃ ȝ.
tionē requirit mot⁹ localis. pbat. quia
requirit aduenire nutrimentū p pmam pditionē eius: mō
istud aduenire nō pōt nisi p motū localē. ¶ 2ᵃ ȝ. ad aug- 2ᵃ ȝ.
mentationē reqrit alteratio. pʒ. quia nutrimentū in pnᵒ est
dissimile: & in fine dʒ fieri sile. p quintam & sextā pditionē.
hec aūt dissilis assilatio fieri nō pōt: nisi per alterationem
ipsius. g hic ȝ. ¶ 3ᵃ ȝ. ad augmentationē reqrit vā corru- 3ᵃ ȝ.
ptio pʒ. dissile subalr nō pōt assilari corpi aiato: nisi corrū-
pat. ¶ 4ᵃ ȝ ad augmētationem reqrit vā generatio. pʒ. 4ᵃ ȝ.
quia aut ista mā in qua forma nutrimenti corrūpitur manet
nuda: qd nō est dōm: vel generatur in ea noua forma sub-
stantialis: & si sic tūc est generatio subalis. ergo generatio 5ᵃ ȝ.
vera simplr. ¶ 5ᵃ ȝ. ad augmētationem requiritur nutri-
tio. pʒ. quia per augmentationem quelibet pars viuentis po

rosa acquirit magis: q̃ depdat. ergo quelibet ps viuentis nutrit. ꝯñtia tȝ. qꝛ nutritio in viuente non est aliud q̃ deperditi restauratio. modo impoſſe est: ꝙ acqrat plus q̃ est deperditu3: nisi deperditũ restauret. ḡ impoſſe est ꝙ pficiatur augmentatio in q̃libet pte viuentis: qn quelibet ps viuentis nutriat. aña pȝ p 3ᵃᵐ ꝯditionẽ augmentatiõis. Ecce ḡ q̃ꝫ motus ad augmentationem regrit.

6 ꝯ. ¶ 6ᵃ ꝯclo ē. ꝙ augmentatio ⁊ generatio sunt spẽs motus distincte. et

T. c. 6. 5. phy. 18 hoc capiẽdo motũ large: sicut accipit in 3ᵒ phy. pȝ qꝛ differunt ad minus rõne: qꝛ rõ generatiõis est esse ad subaȝ nouam. augmẽtatiõis aũt ad quãtitatẽ nouã: seu maiorem.

7ᵃ ꝯclo ¶ 7ᵃ ꝯclo. augmẽtatio nõ est solus motus localis. pȝ. qꝛ nũq̃ per solũ motũ localeȝ aliqd augmentaret: nec ēt nu

8ᵃ ꝯclo trimẽtũ alteraret. ḡ ⁊c. ¶ 8ᵃ ꝯclo. augmẽtatio nõ est solũ alteratio seu digõ. pȝ qꝛ per solã digõnẽ ēt nũq̃ fieret augmentatio: nisi nutrimẽtũ corrũperet: ⁊ in subam rei aug

9ᵃ ꝯclo mentande cõuerteret. ¶ 9ᵃ ꝯclo. augmẽtatio non est sola corruptio. pȝ qꝛ sola corruptio augmẽtationeȝ nõ pficeret nisi generatio sube consimilis in mã nutrimenti supueni

10ᵃ ꝯclo ret. ¶ 10ᵃ ꝯclo. augmentatio ⁊ nutritio differũt rõne: quia lȝ sint idem in re. tñ nutritio nõ ꝯnotat in sua rõne nisi deperditi restaurationẽ. augmentatio võ cõnotat ꝙ vltra h̃ restauratur plus q̃ est deperditum. ⁊ iõ ēt nutritio reperitur in spẽbus: in quibus augmentatio non reperitur. ⁊ sic cõparata est augmentatio ad singulas alias mutationes

11ᵃ ꝯclo secũ cõcurrẽtes. ¶ Ultima ꝯclo. augmentatio est motus

T. c. 18. ad quantitateȝ: hec satis pȝ in 5ᵒ phy. ⁊ primo huius. ⁊ rõ

T. c. 26. est: qꝛ per augmentationeȝ de per se fit variatio terminoꝝ de pdicamẽto quantitatis de eo qd̃ augeṫ. ḡ ⁊c. ꝯña ē bona. ⁊ aña manifestũ est. cum viuum post augmentationẽ sit maius q̃ ante. ¶ Sed hĩ ē aduertẽdũ ꝙ ex istis ꝯclonibus nõ apparet adhuc expresse: an augmentatio sit generatio vel non. imo nec apparet queres sit hõ augmẽtatio. Nã si qnq̃ motus: de qbus est ante dcm̃: in primis qnq̃ cõditionibus sufficiunt ⁊ requirunt ad augmentationem: dubium est. an ipsi quinq̃: an aliquis istoꝝ sit aug

Opinio q̃rũdã. mentatio: ⁊ de hoc adhuc nihil vr̃ dcm̃. ¶ Sed aliqui ⁊ notabiles viri de isto dicunt cõcorditer: ꝙ augmẽtatio est isti qnq̃ motus simul: ⁊ hoc vr̃ apte: qꝛ istis qnq̃ existib⁹ est augmentatio: saltem si fiat ꝯuersio in maiores ptes q̃ sint dep̃dite: ⁊ istis non existẽtibus nõ est augmẽtatio. q̃re pȝ ꝙ augmentatio sit idẽ cum istis qnq̃ motibus.

Cõtra illã opi. Sed re vera: mihi nõ apparet ꝙ hoc possit stare salua eoꝝ reuerẽtia. Primo: qꝛ tunc augmẽtatio nõ eẽt motus. ꝯña est ꝯ eos: ⁊ ꝯ dicta: ⁊ pbo ꝯñtiam. qꝛ idẽ est mot⁹. ⁊ vnus motus: sic̃ ppõ: ⁊ ppõ vna. primo dẽ eoꝝ: mõ ista qnq̃ nõ sunt vnus motus: q̃re nec sũt mot⁹.

2ᵐ si ḡ augmẽtatio esset ista qnq̃: ipsa non esset vnũ. ¶ 2ᵒ sequitur. ꝙ augmentatio nihil esset. ꝯña est falsum: ⁊ ꝯ eos. ⁊ pbo ꝯñtiã. qꝛ ista qnq̃ sunt distincta: ⁊ distincti mot⁹: lȝ sint plura entia: tñ nõ sunt vnum ens. quare nec sunt ens. nullũ ens sunt. ⁊ per ꝯñs nihil sũt. si ergo augmẽtatio eẽt ista qnq̃: augmentatio nihil esset. Nec valeret: si diceret ꝙ pp vnitatẽ termini: q est quantitas viuentis maior: ista põt dici vnus motus: cuȝ motus sit de essentia termini ad quẽ. Nã tũc pari rõne dici deberet: ꝙ alteratio ⁊ gñio substantie eẽnt vnus motus. cũ magis a nã alteratio ordinet in gñãtionẽ: q̃ motus localis in augmẽtationẽ: qd̃ tñ nul

3ᵐ lus dicit. ¶ 3ᵒ sequeret. ꝙ asinus tũc augmẽtaret qñ nutrimẽtũ moueret localiter versus stomacũ suũ: hoc nullus diceret: qꝛ si asinus ille interficeret anteq̃ nutrimẽtũ fuisset digestũ ipse nunq̃ ex isto nutrimento fuisset auctus. pbat ꝯña. qꝛ si augmẽtatio est isti qnq̃ motus: tunc asin⁹ q̃ñcũq̃ vnus eoꝝ esset in eo: moueret motu augmẽtationis. pbat. qꝛ moueret partim motu augmẽtationis. s. motu locali tali cibi, ergo motu augmentationis. ꝯñtia tȝ. qꝛ optime sequitur. mouentur partim motu dealbationis. ḡ mouẽtur motu dealbationis: mouentur ptim motu locali. ergo mouentur motu locali: ergo sic in pposito: pp̃ter has rõnes videtur mihi nõ esse dicendum: ꝙ augmentatio sit vere isti quinq̃ motus simul sumpti.

1ᵃ suppõ Quantum ad tertium articuluȝ sit hec prima suppositio. ꝙ generatio substantie, est generatio simplex: patet ex dictis in secunda questiõe. ¶ Ex 2ᵃ suppõ

qua sequitur secunda suppositio. ꝙ generatio partis corporis animati ex nutrimento est generatio simplex. patet quia est generatio substantie. ¶ Tertia suppositio est. ꝙ 3ᵃ suppõ

licet ista generatio sit generatio simplex: respectu huius substantie partialis: tamen est generatio sm̃ quid in ordine ad totum compositum: patet: quia hoc non generatur per istam generationem simpliciter: cum ante fuerit. sed bene generatur sm̃ quid: puta manus: aut habens illam partem: quam ante non habuit: quia nunc habet eam: ⁊ ante non habuit.

His premissis causa maioris declaratiõis sit hec conclusio respõsalis: augmentatio est realis generatio partis maioris substantie: Cõclo rñsalis

q̃ est deperdita: dum tamen ipsa fiat sic: ꝙ pars que generatur partibus que preterierunt continuetur: ⁊ ideo magis deberet dici aggeneratio q̃ absolute generatio. probatur sic: omnis conuersio nutrimenti in maiores partes corporis animati q̃ sunt deperdite est augmentatio: sed illa generatio est huiusmodi: ergo ipsa est augmentatio: cõsequentia tenet: ⁊ antecedens pro prima parte patet. quia generatio est conuersio nutrimenti: puta vltimati: ⁊ immediati in partes corporis viuentis maiores: q̃ sunt deperdite: cuȝ sit huiusmodi vltimati nutrimenti corruptio: ⁊ ipsius viui generatio: quare est nutrimenti conuersio.

¶ Secundo probatur fortius sic. illud quo existente est 2ᵐ

augmentatio. ⁊ quo non existente non est augmentatio omnibus alijs seclusis est vera augmentatio: sed generatio maioris partis: q̃ est deperdita in alias partes corporis viuentis est huiusmodi: ergo ipsa est augmentatio: cõsequentia tenet: ⁊ antecedens pro prima parte est manifestum: ⁊ pro secunda parte declaratur. quia impossibile est ꝙ maior pars q̃ est deperdita corpori viuo in suis poris augmenteretur quin ipsum augeatur. ⁊ ideo generatione sic existente est augmentatio simpliciter: ⁊ si est augmentatio: oportet de necessitate ꝙ sit maiorum partiuȝ: q̃ sint partes deperdite: aggeneratio corpori viuenti: ⁊ ideo hec generatione non existente non fit augmentatio. ideo conclusio vera. ¶ Correlarie sequitur: ꝙ idem numero est Corre(m)

generatio simpliciter: ⁊ sm̃ quid: respectu tamen diuersorum: patet. Nam generatio huius partialis substantie in ordine ad eam est generatio simpliciter per secundam suppositionem: ⁊ tamen in ordine ad compositum: cuius est pars: est generatio sm̃ quid: vt dicit tertium suppositũ istius articuli. ¶ Qua conclusione sic probata respondetur ad rationem: quam fecit pro se opinio improbata in precedenti articulo: quando dicit primo: ꝙ istis quinq̃ motibus existentibus est augmentatio. dicitur ꝙ hoc est verum: ⁊ quando subditur: ꝙ istis non existẽtibus nõ est augmentatio. dicitur ꝙ licet aliqui istorum non essent: tamen nihil prohiberet esse augmentationem: vt cum mot⁹ localis nutrimenti non esset: sed esset nutrimentum actu motum ad membra: dum tamen esset generatio in maiores partes q̃ essent deperdite: vt dictum est: esset augmentatio: immo ad imaginationem nullo alio motu existente nisi sola aggeneratione esset augmentatio: quare patet ꝙ alia non sunt de eius integritate: licet sint preuia: ⁊ ad augmentationem disponant. sicut alteratio disponit ad generationem. Et hoc de tertio articulo.

Ad p^m **Ad rónes** principales rñdetur. ¶ Ad primú dicitur q̃ arguit de augmétatióe albedinis: de qua nõ est ad p̃hs speculatio. Nõ.n. est ꝓprie augmentatio: vt dcm̃ est: sed improprie ⁊ generatio ſm quid.
Ad 2^m ¶ Eodé mõ dr̃ de 2°. que arguit de augmétatione: que fit per appositioné: ⁊ nõ de augmétatióe que fit per intus susceptionez: ⁊ de illa ad p̃hs ẽt nõ est sermo. ¶ Ad 3^m 4^m
Ad 3^m ⁊ 5^m dr̃ q̃ si aliqd concludũt: hoc est pro dictis in isto tertio articulo. ¶ Ad 6^m dr̃. q̃ lꝫ augmétatio sit generatio
4^m ⁊ 5^m ⁊ motus ad substantiá in ordine ad subam partiales: que de cibo generat̃: tñ in ordine ad subam cõpositá que augetur est motus ad quãntatem: ⁊ qñ dr̃ q̃ nõ. qꝛ rarefactio est motus ad q̃titaté: dr̃ q̃ nihil ꝓhibet rarefactioné esse motũ ad quãtitaté: ⁊ ẽt augmentationé vincẽtis. ⁊ q̃ p̃hs 5° phy. loquens de augmétatióe q̃ esset motus ad quãtitatem: accepit augmétationem large: prout extendit se ad
T.c.18. vtrũqꝫ istoꝝ. ¶ Aliter dicũt aliq̃. q̃ rarefactio ꝓprijssime est quedá attractio: ⁊ q̃ ꝓprie non sit motus ad quãtitatem: lꝫ ad eá sequat̃ quedaꝫ acquisitio quantitatis: sed de
Ad rões p° opp^m isto magis dicet̃ post. ¶ Ad rónes post oppositũ. Ad primá. s. ad auctoritatem p̃hi dr̃ q̃ vult solũ q̃ augmétatio
5. phys. 18. ⁊ generatio differũt róne: ⁊ sic ex ꝯsequẽte sũt diuerse spẽs motus: prout dcm̃ est in 6ª ꝯclone scdi arti. ¶ Ad 2^m ne
Ad 2^m get̃ loquẽdo vt̃r: q̃ in re oĩs augmẽtio ⁊ oĩs generatio sint mutationes distincte. Et ad p̃hm ponẽtem q̃ distinguun
5. phy. 18 tur: tá ex preterminoꝝ: q̃ᶦ ex pte modoꝝ mutatióis. dr̃ q̃ p̃hs non arguit nisi dr̃iam rõnis generationis ab augmẽtatione: nec aliud intelligit: ⁊ iõ rõ nõ ꝯcludit. Ná gñatio partialis de qua dcm̃ est dr̃ augmentatio: ꝓut per eá cõpositum fit maius: ⁊ dr̃ generatio: prout per eá suba partialis incipit esse que ante nõ fuit. ¶ Ad 3^m neget̃ maior q̃
Ad 3^m nullus motus ad q̃titaté est gñio. Ná ista augmétatio ẽ vera generatio: ⁊ est motus ad quãtitaté. Et ad ꝓbationé dr̃: q̃ generatio bñ est motus ad subam: et nõ est inconueniens q̃ eadẽ generatio ptialis sit ad subam respectu sube que ꝑ eam incipit esse: ⁊ sit ad quãtitaté in ordine ad totũ
Ad 4^m cõpositũ: qđ per eaꝫ fit maius. ¶ Ad 4^m ꝯcedit̃ q̃ nihil qđ generat̃ auget̃: ⁊ negat̃ ꝯñtia qua infert̃: ergo generatio nõ est augmétatio. Et ad ꝓbationé: ꝑ locũ a cõiugatis: dr̃ q̃ solũ lꝫ in ꝑdicationibus quiditatiuis: modo talis nõ ẽ
Ad 5^m hec. ¶ Ad 5^m ꝯceditur maior: q̃ oĩs augmentatio est ꝓprie motus: ⁊ negatur minor: q̃ nulla generatio est ꝓprie
T.c.9. ⁊.10. motus. Et ad p̃hm 5° phy. dr̃ q̃ voluit q̃ generatio non est ꝓprie motus: inquantũ est generatio: ꝓut tñ generatio ptialis est mutatio: qua aliq̃ suba manens eadẽ in vtroqꝫ termino fit maior: ⁊ sic de ea ꝑꝑ ipsam mutationem terminoꝝ de ꝑdicamento quantitatis: ⁊ sic est bene ꝓprie motus: licet inquantum est generatio non debeat dici ꝓprie
Ad 6^m motus. ¶ Ad 6^m cõceditur maior: q̃ oĩs generatio ẽ in subõ in potẽtia: ⁊ negat̃ q̃ augmẽtatio est in subõ in actu loq̃ndo de subõ inhesiõis ipsi⁹ augmẽtatiõis: ná augmentatio realr̃ inheret mãe nutrimẽti: q̃ non est ens in actu: ⁊ qñ p̃hs ⁊ aliq̃ dicũt q̃ augmẽtatio est in subõ in actu eodẽ vel in vtroqꝫ terminoꝝ loq̃ndo de ista augmẽtatione. dico q̃ loquit̃ nõ de subõ cui augmẽtatio inheret: sꝫ õ subõ qđ denotat̃ augeri. hoc.n. ẽ viuũ manẽs idẽ in vtroqꝫ termino mutatiõis: vt dictũ est. Et hec de ista qõne.

¶ Suscipiendũ vtiqꝫ magis quasi tágẽtes qõné a principio. Tex. cõ. xxxij. Qõ xj.

Ueritur vndecimo. Utrũ cuiuslibet qđ auget̃ q̃libet ps augeat̃.
p^m ¶ Et arguit̃ primo q̃ non: qꝛ alicuius qđ auget̃: aliqua pars diminuitur: ergo ⁊c. ꝯñtia tꝫ. et antecedẽs pꝫ. de corpe cuius vnius ps ẽ paralitica: sit et cuius augeri in alijs ptibus: in qbus virtus non deficit. ⁊ tñ pes ꝓp egritudiné ꝯtinue diminuit̃. ¶ Scdo 2^m
sic. in nutritióe nõ q̃libet ps nutriti nutritur. ergo nec q̃libet ps aucti auget̃: tenet ꝯsequẽtia: qꝛ augmétatio p̃supponit nutricatiõem: vt dcm̃ est: ⁊ añs pꝫ: qꝛ nutritio non est nisi restauratio deperditi: mõ nõ quelibet ps aliqd deperdit. ergo 3^m
non q̃libet ps nutrit̃. ¶ Tertio. si sic oporteret nutrimen T.c.37
tum diuidi in infinitas ptes: ꝯñs est impole: vt pꝫ 3° phy. ⁊ T.c.9.
primo huius. ⁊ ꝓbat̃ ꝯñtia. qꝛ infinite ptes sunt in corpe augendo. si ergo q̃libet dꝫ augeri: opꝫ cuilibet suũ nutrimentũ dirigi: ⁊ ex ꝯñti opꝫ nutrimentum in infinitas ptes diuidi. ¶ 4° si sic. sequeret̃ q̃ auctũ post augmétationez 4^m
esset in duplo maius q̃ᶦ ante: ꝯñs est falsum: ⁊ ꝯ experiẽtiá ꝯñtia tñ declarat̃: qꝛ cuilibet parti quãtũcunqꝫ pue aliqd adderet̃: ⁊ ꝑ ꝯñs oportebit nutrimentũ applicari: ita lõgũ ita latum: ita ꝓfundum: sicut ⁊ corpus qđ auget̃: ergo fiet duple quãtitatis post augmentationeꝫ. ꝯñtia tꝫ. ⁊ añs pꝫ. qꝛ dato q̃ nutrimentum non sit ita longũ: sequitur q̃ nõ q̃libet ps longitudinis auget̃: eodẽ mõ arguit̃ de lato ⁊ profundo. ¶ 5° nihil in aucto augetur. ergo non q̃libet pars au 5^m
getur: tꝫ ꝯñs: ⁊ antecedẽs ꝓbat̃: qꝛ nõ ps que p̃fuit: quia ista nõ est maior: q̃ᶦ ante: nec ps que aduenit: qꝛ ipsa non fuit ante: nec aggregatũ: ex eo qđ prefuit: ⁊ ex eo qđ aduenit: qꝛ hoc aggregatuꝫ etiaꝫ ante nõ fuit. Itẽ hoc aggregatũ nunq̃ᶦ fuit minus: quare sequit̃ q̃ nõ auget̃. ¶ Cõfirmat̃ sic. Pars q̃ prefuit non est aucta. ergo non q̃libet ps aucti est aucta. tꝫ ꝯñs. ⁊ añs pꝫ. vt prius: ⁊ ex alio ps aucti: q̃ aduenit non est aucta: ergo nõ q̃libet ps auget̃: tꝫ ꝯñtia. ⁊ antecedẽs pꝫ qꝛ ipsa nunq̃ᶦ ante fuit. ¶ 6° si sic. seq̃ret̃ q̃ 6^m
penetratio dimensionũ esset possibilis: ꝯñs non est ꝯcedendum: ⁊ ꝯseq̃ntia ꝓbat̃: qꝛ nõ est posse q̃ q̃libet pars aucti augeat̃: nisi nutrimẽtũ penetret corpus auctũ. ⁊ sic sequit̃ q̃ penetratio dimensionũ est possibilis: dato.n. q̃ partem vná nõ penetraret: sequitur q̃ illa non augeret̃: cũ illa nihil in se recipiat de nutrimento: ⁊ augmentatio fiat ꝑ itus
susceptionem. ¶ 7° si sic. sequeretur q̃ oĩs augmentatio 7^m
esset dolorosa. ꝯñs est falsum. ⁊ ꝯsequẽtia ꝓbat̃. qꝛ vel nutrimẽtũ ingreditur corpus solidum: vel non. si non. seq̃t̃ q̃ ipsum non nutritur: vt prius. si sic. sequeretur q̃ nutrimẽtum diuidit illam partem solidá: ⁊ ex ꝯseq̃nti: cũ ꝓp diuisioné causet̃ dolor: sequitur q̃ augmentatio in aiali erit semꝑ dolorosa: ⁊ si sic. sequitur q̃ probandũ erat.

In oppositũ est p̃hs .c. de augmentatione in isto primo. T.c.32.

¶ In ista qõne erunt tres articuli. In primo premittenda sunt notabilia ⁊ suppositiones. In secundo ponende sunt conclusiones. In tertio autem ⁊ vltimo mouebunt̃ quedá dubitationes ⁊ soluentur.

Quantum ad primum articulum: sit hoc primũ notabile: q̃ augmentatio viuentis de qua dictum est prius põt esse duplex. Quedaꝫ ꝓpria que sit per intus susceptioné nutrimenti. ⁊ per conuersionem ipsius in maiores partes: quam sint deperdite. Alia ẽ impropria: ⁊ dicitur pars ex nutrimẽto genita improprie augeri: que licet in se non recipiat nutrimentum. tñ pars genita ex nutrimento sibi mediate: aut imediate: iuxta ponitur: ⁊ sic dr̃ improprie: puta per iuxta positionem augeri. p^m nõn^m
¶ 2° est notandũ. q̃ ista qõ intelligitur de corpore viuente sano. Nam nõ opꝫ q̃ eger qui auget̃ eius quelibet pars 2^m nõn^m
augeatur. ¶ Tertio supponitur. q̃ corpus viuum hẽat in 3^m nõn^m
se poros partiales. i. q̃si q̃dam foramina. pꝫ ista suppõ. qꝛ ex corpe viui sudantis aqua exit: vel per hꝫ poros: ⁊ sic haberetur ꝓpositum. vel exit per solidum: ⁊ hoc non est possibile: qꝛ fieret penetratio corporum: quod est ꝯ philosophus T.c.8.
4° phy. ⁊ statim post improbabitur: ⁊ ex alio nisi hꝫ poros 47.⁊.55
eẽnt: sequeret̃ q̃ in viuo non esset locus receptiuus nutrimẽti: ꝯñs falsum: ⁊ ꝯñtia ꝓbatur: qꝛ cum nutrimentũ nõ 2°

diuidat corpus:nec ipsum penetret non videtur in quo re
3 ciperet:nisi in hꝫ poris.⁊ tertio.qꝛ calor nālis a corpe nr̄o
resoluit multa p manus ⁊ pedes.pꝫ h.qꝛ q̄ntūcūqꝫ quis ha
beat man⁹ mūdas añ somnū:post somnū īueniet eas im/
mundas:que resoluta si resoluant̄ per hꝫ poros habetur
propositum:si per solida corpora penetrarent se vt prius.
4m no^m ¶ Quarto supponit̄ ꝙ nutrimētū nō pōt intrare corp⁹
viuum nisi per foramina:aut per penetrationem:aut di/
5m no^m uisionē.pꝫ de se. ¶ Quinto sequit̄ ꝙ cum nō sit penetra/
tio corporū:qꝛ si eēt:tunc omnia corpora mūdi possent in
tra granuꝫ milij collocari.nā qua rōne duo corpora se pe/
netrarent eadē rōne.tria.quattuor.12.mille ⁊c.⁊ sic habe/
tur propositum. ¶ Qḋ etiam pꝫ.de folle cuius latera sit
elongata ab inuicem:⁊ foramina bene obstructa. nō enīꝫ
potest fieri laterū cōpressio:nisi alicubi fieret apertura: vt
aer possit cedē lateribus follis comprimēdi: qḋ nō vr̄ esse
ex alio:nisi qꝛ latera aerem penetrare non pn̄t. ⁊ silr̄ nutri
mētū nō posset ingredi:nisi per foramina huiusmodi.aut
6m no^m corporis diuisionē. ¶ Sexto sequit̄ ꝙ cū augmētatio
nō fiat per diuisionē corporis qḋ augetur.qꝛ sic esset dolo
rosa in habentibus sensum.ꝙ ipsa fit p receptionē in hu/
iusmodi poris solum dimissis aliis modis recipiēdi nutri
mētum.cuius necessitas pꝫ ex alio.qꝛ non sunt ex alio:vt
pbatum est.vel frustra ibidem sunt: qḋ nō est bene dcm̄.
cū natura talia videatur nō facē frustra.vel sunt pp reci/
7m no^m pere nutrimētū:⁊ habet̄ propositum. ¶ Septimo notan
dum est pro quinta suppositiōe.ꝙ omne corpus viuū ha
p bet aliquas partes nō porosas.pbat̄ p̄mo.qꝛ omnis po/
rus clauditur aliquo:aut ergo aliquo poro.qḋ est falsum:
2 aut aliqua parte nō porosa.⁊ habet̄ ꝓpositūꝫ. ¶ Scḋo,
nisi sic sit totum in continuo existēs esset porus.⁊ sic con/
tinuū nō esset verum continuum:sed tantū apparens.fal
sitas consequētis est manifesta.⁊ probat̄ cōsequētia.quia
vel vbiqꝫ est porus:⁊ sic habet̄ propositūꝫ. vel alicubi nō
3 in continuo.⁊ si sic tūc ibi est pars nō porosa. ¶ Tertio.
in corpore cōtinuo vel aliq duo pori sunt proximi:vel nō.
si nō:tunc inter quoslibet duos poros sunt īfiniti pori me/
dij:cum quilibet sit certe q̄ntitatis:opꝫ continuū esse infini
tum:qḋ est falsum.⁊ si sic:tunc distinguēs inter duos po/
ros ꝓximos est ps nō porosa.nō enim pōt dici ꝙ pori ꝓxi
mi p nihil mediuꝫ sunt distincti.qꝛ tunc nō essent duo po/
rismo vnus porus continuus.⁊ hec de p̄mo articulo.

p^a ꝯ. Quantum ad 2m articulum sit hec prima ꝯ.pars non porosa aucti non augetur ꝓprie
per intus susceptionē.pꝫ:qꝛ vel augetur per ipsius diuisio
nem a nutrimento.⁊ hoc nō.per sextum notabile: vel per
hoc ꝙ nutrimētum eam penetraret:⁊ h nō.p sextā suppo
sitionē.aut p receptionē que fieret in eius foraminibus.⁊
hoc nō.qꝛ p casum nō habet poros:aut huiusmodi fora/
mina.ergo nutrimētū nullo modo pōt partem non poro
sam ingredi.quare nec per intus susceptioneꝫ pōt augeri.
quare sequit̄ ꝙ ipsa nō proprie auget̄. ¶ Ex quo hoc cor
relarium sequit̄.ꝙ nō quelibet par aucti auget̄.patet: qa
pars non porosa isto modo nō auget̄.pꝫ per ꝯclusionem.
2a ꝯ. ¶ Scḋa ꝯ.quelibet pars aucti sani augetur.⁊ hanc itel/
ligit Arist.pbare.nam in nutritiōe quelibet pars porosa
T.c.32. nutriti nutrit̄.ergo in augmentatione q̄libet pars huius/
modi auget̄.cōseq̄ntia tꝫ:⁊ añs pbatur.qꝛ si nō quelibet
pars huiusmodi porosa nutriret̄ in corpore sano sequere/
tur ꝙ sanum s̄m vnaꝫ partem augeret̄:⁊ s̄m aliā periret.
quod nō est possibile:cum sit sanū: probat̄ consequentia:
quia in parte porosa in qua non fieret nutricatio esset de/
perditio vt notum est.⁊ non fieret restauratio.ḡ. ¶ Se/
2m cundo.si qua pars porosa augetur.ergo q̄libet.tenet con
sequētia:cuꝫ nō sit maior rō de vna q̄ꝫ de alia.⁊ añs pꝫ:qꝛ
alias in aucto nihil augeretur.qꝛ nō pars nō porosa vt di
ctum est.nec pars porosa. ¶ Tertio.positis causis suffi/ 3m
cientibus debet poni effectus.sed cause sufficientes sunt ad
hoc:ꝙ i corpore aucto sano queuis pars porosa auget̄.
ergo ⁊c.tꝫ cōseq̄ntia.⁊ antecedēs est notum pro p̄ma par
te saltem in agētibus naturalibus.⁊ pro scḋa parte pꝫ:qꝛ
est materia sufficiens vt nutrimentum ⁊ porus recipiēs.
⁊ natura distribuens.⁊ calor conuertens in maiores par/
tes q̄ꝫ sint deperdite.ergo videtur ꝙ queuis talis pars de
bet augeri. ¶ Tertia conclusio.quelibet pars aucti auge 3a ꝯ.
tur:aut per iuxta positionem.aut per intus susceptioneꝫ:
vt dicit scḋa conclusio.⁊ partes nō porose augent̄ per iux
tapositionē.qꝛ iuxtaponitur eis mediate:vel imediate ps
in poris ex nutrimento.ergo auget̄ saltēꝫ īproprie per iux
tapositionē partis genite ex nutrimēto. ¶ Quarta con/ 4a ꝯ.
clusio.ꝙ partes nō porose nō augent̄ per solam iuxtapo
sitionē.imo etiam per alterationē nutrimenti: ⁊ per con/
uersionem ipsius in naturam aliti.qꝛ partes ille iuxtapo/
site eis cū nutrimēto cōuertunt ipsum in substantiam au/
cti.ergo ⁊c.ꝯña nota: ⁊ añs pꝫ:qa alias in poris nō fieret
augmētatio nisi partes non porose circūstantes nutrimē
tum in poris receptuꝫ in subā corporis aucti conuerterēt.
Ex quo pꝫ:ꝙ adhuc magis ꝓprie augent̄ iste partes q̄ꝫ a
qua per appositionem aque aut consimilis.qꝛ iste cōuer/
tunt nutrimentū in sui substantiaꝫ: quod nō faciunt alie
que per appositionē corporū consimiliū augent̄.⁊ sic pꝫ:
dr̄a opinionis Arist. adducte quo ad corpora nō poro/ t.c.44.
sa:respectu antiquorū: qui dixerunt augmentationē fieri
per solam iuxtapositionem. Et hec de secundo articulo.

Quantum ad tertium articulum sit hec p̄ma du bitatio.s.vtrum huiusmodi pori pos/
sint esse in corpore viuente. ¶ Et arguitur ꝙ non.primo p^m du^m
quia:vel eēnt pleni:vel vacui. si vacui contra ph̄m quar/ 6.t.c.50.
to physicorū.si pleni.contra sequit̄ ꝙ tunc nutrimentum vsqꝫ ad
ingrediens ipsos poros faceret penetrationem corporuꝫ: 88. 4°
qḋ est impossibile.ergo nullo mō possunt poni huiusmo/ ph.55.
di pori. ¶ Scḋo vel essent vbiqꝫ in corpore.⁊ hoc non.qa 2m
esset cōtra dicta.vel essent in vna parte sic:⁊ in alia non.⁊
hoc nō est dicendū.qꝛ nō videt̄ potior rō: quare pori eēnt
potius in vna parte corpis q̄ꝫ in alia:cū calor nālis vniformiter
agat in omnē partem corporis:eo ꝙ omni parti est
approximatus. ¶ Tertio.si sic nihil augeret̄.ꝯña est in/ 3m
cōueniens ⁊ pbat̄ ꝯña.qa esto ꝙ pori fiant pleni.nō pro/
pter hoc augeret̄ corpus.sed solum fieret magis densum:
eo ꝙ nō magis extensum est post q̄ꝫ ante.nam pinta ple/
na:⁊ vna alia nō plena sunt equalis extēsionis. ¶ Quar 4m
to circūdans poros poris exclusis nihil in se recipit. ⁊ ꝯñr
nō est auctū:⁊ est omnes ptes viui.ḡ nulla ps viui est au/
cta.maior videt̄ patē per p̄us dicta:cū receptio solum fiat
in poris:⁊ partes circundantes exclusis poris nullum ha
beant poruꝫ.minor pꝫ:qꝛ pori non sunt partes corporis.
¶ Quinto si sic sequeretur ꝙ augmētatio non esset mo/ 5m
tus cōtinuus per totum corpus.ꝯña est falsum: ⁊ pbatur
consequētia:quia nulla est pars aucta nisi vbi est porus.
alibi autem nō.quare augmētatio nō extendit se per totū
corpus.oppositum videtur patere per dicta. ¶ Secūda 2m du^m
dubitatio est.quid mouet nutrimētū ad partes que sunt
in capite.⁊ videt̄ ꝙ nō possit illuc venire cum sit grauis:er
go nō venit illuc naturalr̄:cū de natura grauis sit descēde
re.q̄rto physicorū.⁊ 4° celi.nec venit illuc violenter. qꝛ ibi T.cō.5.
non videtur esse quid violentās ipsum:cum nō appareat T.cō.6.
que species motus violēti esset in motu nutrimēti sursuꝫ.
¶ Scḋo nutrimētum nō pōt venire ad omnes partes po 2m
rosas.ḡ nō mouet̄ ad omnes partes corpis.ꝯña tꝫ: ⁊ añs
appet.qꝛ multe partes porose sunt in carne ⁊ extra venas.
mō nō videt̄ quo mō nutrimētum veniret ad eas: cū eius
delegatio solum fiat per venas. Oppositum dictum est.

3m dub. ¶ Tertia dubitatio vtrum p istorum pororum repletio-
nem corpus possit augeri. et arguit q no. quia nunq ge-
neratur plus q est deperditum. ergo nunq corpus auge-
tur. tenet consequentia et antecedens patet. quia no generatur ma-
ius q est porus cum receptum no sit maius recipiente mo-
do tamen quantus est porus est deperditum. ergo nunq plus
2m generatur q est deperditum. ¶ Secundo sequeretur. q fa-
cta vna augmentatione nunq post deberet augeri corpus. con-
sequens est falsum. et consequentia probatur. quia pori in pri-
ma augmentatione replentur. ergo facta illa augmentatione
nulli manent pori. et ex consequenti cum augmentatio no fiat
nisi per poros sequitur q post primam nulla augmentatio
deberet fieri: quod est propositum. Oppositum est prius declaratum.

Ad pm dubium **Ad istas** dubitationes quia difficiles sunt respondetur p
ordinem. ¶ Ad primam dicitur q pori sunt
in corpore geniti ex caloris naturalis actione corpus no-
strum resoluente duplici de causa. Una ex necessitate cau-
se efficientis: quia nutriendo se in corpus agit et ipsum resol-
uendo facit poros. Secunda est necessitas finis. et est duplex.
vt per poros superfluitas corporum tertie digestionis men-
bris solidis vt carni et similibus nocentes si manerent in cor-
pore a corpore expellantur. et alia est vt eis mediantibus fiat
Ad pm nutricatio et augmentatio. ¶ Ad primam rationem in contrarium
dicitur. q pori ante aductum nutrimenti sunt pleni fumis
aereis. et huiusmodi corporibus subtilibus. Et dicitur vltra
q penetratio no fit. quia huiusmodi corpora subtilia ce-
dunt et euolant nutrimento adueniente sicut aer cedit corpori
Ad 2m moto per ipsum. ¶ Ad secundam dicitur. q no sunt vbiq
in corpore. Et ad probationem dicitur. q ratio quare sunt
magis in vna parte q in alia est. quia calor naturalis inue-
nit vnam partem maioris resistentie q aliam. et sic in par-
te minoris resistentie prius generat porum. et hec est causa qua-
re sunt hic et no ibi. licet enim calor in omnem partem agat
alterando: tamen no in omnes agit resoluendo. sed in partes
Ad 3m minoris resistentie sicut dictum est. ¶ Ad tertiam nega-
tur consequentia qua infertur q nihil augeretur. Et ad pro-
bationem dicitur negando q ex pororum repletione corpus so-
lum fiat magis densum. imo est vere maius extensum. licet q-
tum est ex hoc no appareat ad sensum propter hoc q no plus
apparet extensum q est ex priori solius repletione nisi aliud
concurreret. quod postea dicetur in responsione ad primum arti-
culum secundi dubij. q si porus no esset repletus. Et ad pro-
bationem dicitur q quinta repleta vino est magis extensa
q ipsa no repleta. quia mensurando secundum tres dimensiones ipsa
est maior. Sic etiam corpus poris repletum in partibus suis:
licet quo ad sensum no appareat maius q ante: tamen secundum ve-
Ad 4m ritatem est maius q ipsis poris vacuis. ¶ Ad quartam
negetur q circundans poros poris exclusis nihil in se reci-
pit. Nam circundans hoc in se continet ipsos poros et ex con-
sequenti continet quod in poris recipitur. et ideo recipit il-
lud in se quod pori in se recipiunt. et per conuersionem illius
Ad 5m diceretur magis fieri extensum. ¶ Ad quintam potest di-
ci vno modo q augmentatio est motus continuus per totum
corpus. quia licet solum fit augmentatio per intus susceptionem.
vbi est porus: tamen bene est augmentatio aliarum partium
per iuxtapositionem et ex consequenti omnium. et hoc suffi-
cit ad hoc q dicatur motus continuus specialiter: cum ta-
les partes parue no habentes poros no sint per se sensibiles.
et per consequens vulgus nullam attribuit eis denominationem.
¶ Aliter potest dici probabiliter. q secundum veritatem quelibet
augmentatio est motus continuus. Sed est verum q per to-
tum corpus no est vnus: sed est multiplicata ad multiplica-
tionem pororum: quelibet tamen que fit in vno poro est mo-
tus continuus. Et hoc sufficit ad hoc q augmentatio di-
catur motus vere continuus. et a quolibet istorum dicitur
continuum augeri: et sic ipsum totum viuum: et etiam ab omni-
bus simul: eo q omnium est vnus terminus saltem extrinse-
cus puta ipsum viuum habere debitam quantitatem sicut dictum est.
¶ Quantum ad secundum dubium dicitur q nutrimentum Ad 2m dub.
in animali recipitur in ore: aut proportionabili et mittitur in
ipsis animalibus perfectis ad stomacum: et a stomaco di-
geritur in vnam substantiam albam que a medicis chilus
vocatur. ista autem trahitur per venas meseraicas median-
tes inter stomacum et epar ad epar: et illic digeritur in vnam
massam rubeam que in confuso continet quatuor humo-
res scilicet coleram rubeam. sanguinem: flegmam et melan-
coliam. et nominatur a medicis chimus. a chimo autem isto
colera separatur pro magna parte saltem. et mittitur ad
cistim fellis per viam in epate ad hoc destinatam. et etiam
ab eo separatur colera nigra. eo q iste due colere in epate
sunt conuenientis nutritionis. et mittitur ad splenem per vias
ad hoc deputatam. residua vero massa sanguinea cum fleg-
mate mittitur iterum ab epate ad venas magnas. et per eas
ad venas capillares. et per huiusmodi venas capillares mit-
titur ad singulas partes tam carnis q ossis porosas. et hoc
coadiuuante virtute naturali attractiua membri quo quo-
libet membrum attrahit de nutrimento sibi conuenienti pro
nutricatione. Nam vnum membrum attrahit sanguinem
magis colericum. aut sanguinem magis flegmaticum secundum cu-
iuslibet ipsorum exigentiam: aut virtutem.

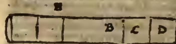
Ad rationes in contrarium. Ad primam dicitur q Ad pm
nutrimentum continue mouetur ad
membra: que sunt in capite motu tractus facto a naturali
virtute ipsorum membrorum. sicut enim magnes habet na-
turalem virtutem attrahendi ferrum. ita quodlibet membrum
dono dei virtutem habet attrahendi sibi conueniens nutri-
mentum. ¶ Ad secundum dicitur. q omnes pori terminantur ad Ad 2m
capita venarum capillarum. et ideo per eas ad singulas par-
tes: tam carnis q ossis nutrimentum valet delegari. ¶ Ad Ad 3m
tertiam dubitationem dicitur. q per pororum repletionem dubij
corpus augetur. Et ad improbationem negatur q non ge-
neretur in eis plus q est deperditum. Et ad probationem dico q
verum est q no generatur maius q porus est magnus. et ne-
gatur q tantum fuit deperditum: imo calor naturalis postq
poros generauit per alicuius corporis resolutionem partialem.
consequenter sicut et corpus alibi rarefaciendo extendit. ita
extendit se et ampliat poros. et sic per huiusmodi rarefactio-
nem pororum et extensionem generatur plus in poris: et ma-
ior substantia q est deperdita. et per huiusmodi fit augmenta-
tio viui. ¶ Ad secundam dico. q vna augmentatione facta Ad 2m
sicut isti pori replentur et clauduntur. ita alibi noui gene-
rantur ex caloris rarefactione. et ideo sicut istis repletis fit
augmentatio. ita per aliorum repletionem de nouo genitorum
fiet sequens. et sic quantum est ex parte pororum nunq defi-
ciet augmentatio: licet deficeret aliunde sicut postea dice-
tur. Et hec de tertio articulo.

Ad rationes principales. Ad primam dicitur. q ipsa ad rationes principales.
verum concludit: sed non est ad
propositum: sicut patet ex precedenti articulo. quia arguit de cor- Ad pm
pore egro. Arist. autem intelligit de corpore sano. ¶ Ad se- p. c. 32.
cundam dicitur. q in nutritione no quelibet pars nutriti nutri- Ad 2m
tur proprie: et per intus susceptionem. sed bene per intus susce-
ptionem: vel iuxtapositionem quelibet pars nutritur. et sic in
augmentatione quelibet pars efficitur maior proprie vel impro-
prie. proprie vt porose per intus susceptionem. improprie vero
non porose no per intus susceptionem. sed per iuxtapositionem
et sic est directe simile de augmentatione: et nutricatione.
Et ad rationem: cum dicitur q nutritio fit per restaurationem
deperditi. verum est proprie dicta. et quia solum pars porosa de-
perdit. et ideo ipsa solum nutritur proprie. alie autem impro-
prie nutriuntur: sicut declaratum est. ¶ Ad tertiam conceditur q no Ad 3m
infinite partes proprie augmentantur, saltem distincte: et no con-

municantes.⁊ ideo nō opꝫ nutrimētū in infinitas ptes diuidi.sed solum ꝓprie augmētanꝰ partes poros habētes ⁊ iste solum sunt finite non cōicantes.⁊ ideo sufficit in tot partes diuidi nutrimentū:quot sunt hmōi pori vel ptes.
Ad 4ᵐ ¶ Ad quartam cōceditur ꝙ ratio concludē:si vere quelibet pars per intus susceptionē augeretur. sed qꝛ sic non fit augmentatio.sed solum per partium porosarum nutricationē ⁊ augmentationē.ideo ratio nō procedit.
Ad 5ᵐ ¶ Ad quintū negatur aūcedēs cum dr̄ ꝙ nihil in augmētatione augeť.Et ad ꝓbationē dico:ꝙ pars que fuit bene augetur.⁊ ideo negať ꝙ nō fiat maior q̄ ante. imo ipsa per hoc ꝙ aliam in sui nām cōuertit facta est maior.vt manꝰ que prefuit vel pes est auctus. Simili dicť.ꝙ aggregatū ex partibus que ꝓfuerunt ⁊ partibus que adgenerate sūt de nouo est auctum. Nā totū cōpositū est auctū. hoc autē est hmōi aggregatū ḡ ⁊c̄.bene tamē cōcediť ꝙ partes que aduenerūt nō sunt aucte. ¶ Et ideo ad ꝯfirmationē dicť.ꝙ ipsa cōcludit veritatē.⁊ est pro dictis.qꝛ ipsa pars que aduenit nō est porosa.q̄re ꝓprie nō debet esse aucta.
T.c.32. Et quādo Arist.dicit in ratione post oppositū q̄libet partē aucti esse auctā.lo꜔tur de partibus ꝑsistētibꝰ.⁊ consequēter de his locutus sum in positione.
Ad 6ᵐ ¶ Ad sextā negať ꝙ penetratio ꝓpter augmētationē esset possibilis. Et ad ꝓbationē dicť ꝙ quelibet pars porosa aucta augetur nō ꝓprie.sed p intus susceptionē nutrimēti sicut dcm̄ est. Et iō vlterius dicitur.ꝙ pars nō porosa non ꝓprie augeť per intus susceptionē.sed per iuxtapositionē.⁊ sic non sequiť nutrimētū penetrare eā.
Ad 7ᵐ ¶ Ad aliā negatur ꝙ augmētatio esset dolorosa. Et ad probationē dicitur:ꝙ nutrimentū nō ingrediť nisi partes porosas:⁊ ptes solidas nullum porū hñtes nō ingrediť.⁊ ideo augmentatio est sine
Ad 8ᵐ diuisione ꝯtinui:⁊ sine dolore:sicut patet ex dictꝭ. ¶ Auctoritas phi post oppoᵐ est pro scđa ꝯne primi articuli.

¶ Hec aūt tria sunt quoꝝ vnū est quātūcūq̄ partem ⁊c̄. T.c.xxxiij. Qō. xij.

Uodecimo querit. Utrū in augmētatiōe maneat idē totum ante ⁊ post. ¶ Et arguiť p̄mo ꝙ nō: qꝛ non manēt eedem partes materiales: nec eedem formales.ergo nō manet idem totū.
Co.17. tenet ꝯña:qꝛ totum est sue partes:vt dicit Cōmentator.
4.ph. p̄mo physicorum. aña pro prima parte pꝫ in littera p phy
43. losophum dicentē ꝙ partes materiales fluunt ⁊ refluūt.
T.c.36. ⁊ pro scđa parte pꝫ ꝙ forma sequitur materiam:eo ꝙ nāliter loquēdo forma nō potest stare sine mā:nec vnā mām
2ᵐ dimittere ⁊ aliā intrare. ¶ Scđo sic. multe partes aduenīūt.ergo ⁊ totum variatur.tenet consequētia.vt prius:⁊ aña pꝫ:qꝛ nō est augmētatio:nisi multe ptes aduenīant:
T.c.41. sicut dicit phus in lr̄a ergo ⁊c̄. ¶ Tertio vocentur par
32.⁊.34 tes ante augmentationē existentes a.⁊ post augmētatio
3ᵐ nem partes superaddite voceť b.tunc arguiť sic.hoc augendum ante augmentationē est.a.⁊ post augmentationem non est.a.nec erit.a.ergo non est idem post quod aū. consequētia nota:⁊ aña pro p̄ma parte est notum:vt p̄us ⁊ pro scđa parte pꝫ:qꝛ post augmentationē erit.a.⁊.b.ergo non erit.a.cum.a.non sit.a.⁊.b. ¶ Confirmať sic.hoc post augmētationē est idem quod fuit ante. Sꝫ ante fuit a.ergo post est.a. Sed post est.a.⁊.b. vt notum est igitur a.est.a.⁊.b.ergo pars est suum totum. ¶ Cōfirmať scđo. hoc est idem quod fuit ante.sed hoc est.a.⁊.b.ergo aū fuit a.⁊.b.consequentia est nota vt videtur:⁊ ꝯsequēs est mani
4ᵐ feste falsum:qꝛ ante non fuit nisi.a. ¶ Quarto p̄ncipalr ad qōnē arguiť sic.sequereť ꝙ aliquid generareť successiue ⁊ statī vna parte genita cessaret generatio. Sed hoc est falsum.probatur tamē consequētia: quia eadem rōne quia post augmētationē est idem totum qđ fuit ante.cū multe partes sunt sibi inuicem addite manebit vna parte ignis genita idē ignis post q̄tquot partes augereť sibi.
¶ Quinto sequereť ꝙ eadē rōne sequana eēt idē q fuit 5ᵐ
tertio vel quarto annis ellapsis.hoc est falsum: qꝛ omnes partes sequane que fuerunt ante tres annos sunt corrupte:aut saltem intrauerūt mare:quare nō est idem totū: cum totum nō sit aliud q̄ sue partes: ⁊ aña pꝫ:qꝛ quelibꝫ pars sequane que tunc fuit intrauit mare.⁊ tamen ꝓbať ꝯña:qꝛ eadē rōne qua ꝓpter successionem partium recedētium ⁊ aduenientium manet idem totum ꝓpter eas:sibi succedere in simili situ figura ⁊ dispositiōe manebit idē sequana:cū partes sue sic sibi succedant in simili situ figura ⁊ dispōne.
¶ Scđo ꝓbať ꝙ non sit idem sequana:qa 2ᵐ
eadē ratione esset eadē spera aeris que fuit vltra centum annos:⁊ sic posset eadē spera aeris manere perpetua:⁊ sic ex consequēti cū spera aeris sit corruptibilis aliquod corruptibile posset perpetuari.ꝯña est contra phm p̄mo celi. a.t.c.10.
⁊ prima consequētia pꝫ: qꝛ ita bene in simili dispōne situ in finē.
⁊ figura successiuis temporibus succedunt sibiinuicē partes spere aeris sicut sequane.igitur si vnum ipsorum manet idem:⁊ aliud manebit idem.
¶ Tertio confirmatur: 3ᵐ
qꝛ sequiť idem his generari:qꝛ sequana qui fuit vltra centum annos fuit pro tunc genitus:⁊ iste qui nunc est genitus est citra.ergo si iste est idem:idem erit his genitus consequentia est nota:⁊ aña pro prima parte pꝫ.⁊ pro secūda declaratur:qꝛ quodlibet pedale huius sequane: qđ nunc est:est genitū citra.10.annos.ergo ⁊ sequana totus.consequētia tenet:qꝛ sequana nō est aliud q̄ omnia ista pedalia simul sumpta:⁊ aña pꝫ:qꝛ qđlibꝫ pedale eius sequane: qđ est:venit ex fontibus citra breue tempus: ⁊ ex fontibꝰ nō potuit venire nisi qꝛ in montibus pro tunc est genitus. ḡ est citra.10.annos genitum.
¶ Sexto si sic hoc esset ex 6ᵐ
eo:ꝙ maior pars manet eadem:pꝫ consequētia:qꝛ nō videť maior rō quare manet idem totū: nisi qꝛ maior pars eius manet.sed hoc est falsum ergo ⁊c̄. falsitas consequētis declaratur:qa sequitur ꝙ idem esset aliquid cum aliquo cum quo in nulla parte conueniret.hoc est impossibile:⁊ consequētia probatur. Nam sit colūna tripedalis. a.⁊ moueatur vnū pedale ab ea ⁊ loco eius ponatur vnū

aliud pedale qđ vocetur.b.tunc.b.est idem cum.a.qꝛ maior pars est eadem.amoueatur ergo.2ᵐ.pedale ab.a.⁊ ponatur vnum aliud:⁊ vocetur.c.tunc.c.est idem.b.qꝛ due tertie sunt idem:vel eedē.⁊.b.cum.a.vt prius.ergo.c.est idem cum.a.tunc de.c. amoueatur tertium pedale ⁊ vocetur.d.tunc.d.est idem cum.c.vt prius ⁊.c.cum.a.vt probatum est:quia quecūq̄ sunt eedem vni tertio sunt eedē
inter se. Modo.a.⁊.d.sunt eedē.c.quare sibi inuicē erūt T.c.33.
eedē:⁊ tamē per casum manifestum est ꝙ in nulla parte conueniunt.quare habetur consequens probandum.

In oppositum est Aristo.in hoc p̄mo.caplo quo prius. Et pōt probari rōnibus ꝙ idem manet idem ante ⁊ post.
¶ Primo qꝛ aliter p̄ᵐ
sequeretur ꝙ iste terminus ioānes.esset nomē cōmune: qꝛ verificatur de homine ante augmentationē nominato h nomine ⁊ post.si ergo non est idem vniuoce successiue verificatur de pluribus:qđ est propositum.
¶ Secundo qꝛ 2ᵐ
non fuisset idem christus passus in cruce qui natus est de virgine maria.illud est falsum:ꝯña tꝫ: qꝛ auctus fuit in tempore sue augmētationes.
¶ Tertio sequitur ꝙ nul 3ᵐ

lus nostrum esset baptiçatus. quia aucti sumus post ba-
4m ptismū. ¶ Quarto sequitur q̄ si sor. promitteret soluere
bodie q̄ cras non teneretur soluere: q̄ nihil promisit ille
qui cras erit sor. post augmentationem: cum nunq̄ ante
fuisset: et ex consequēti nihil deberet: quia nihil promisit.
5m ¶ Quinto quia talis augmentatio non est proprie mo-
tus. consequens est inconueniens: et consequentia proba-
tur: quia motus debet esse in subiecto eodem in actu. mo-
do augmentatio non fieret in eodem subiecto: nec in actu
manente sub vtroq̄ termino.
¶ In ista questione primo ponēda sunt aliqua notabilia.
Et responsio ad questionem. ¶ Scdo mouebuntur que-
dam dubia contra determinata et soluentur.

pm no^m QUANTUM ad pmum articulum est primo notan-
dum. q̄ questio ista querit de idētita-
te numerali. de idētitate autē specifica nihil ad presens.
2m no^m ¶ Scdo est notandū q̄ idem numero capitur ppriissi-
me. pprie. et large. propriissime dicit manēs numero idē.
sic q̄ nec in subiecto toto: nec in parte substātialiter varia-
tur: aut mutat. et sic deus est idē. aut celum: qui vel quod
fuit vltra annū. Proprie dr idē qd manet sm sui partem
pncipaliorē idem numero. et isto modo dicit sortes: aut q̄-
cūq̄ alter homo idem qui ante erat. qa anima intellecti-
ua que est eius pncipalior pars manet eadem primo mo-
do: vt notum est. Tertio modo dicit idem numero large:
cuius partes sunt in continua successiōe in consimili situ
figura et partiū situatione sine notabili mutatione in ordi-
ne ad ipsum: aut magna differētia: et isto modo dicitur idē
sequana qui fuit vltra. 10. annos: aut idē padus: et q̄ iste
modus idētitatis sufficiat ad idē numero est manifestū:
qa alias ppria nomina fluuiorū vt sequana padus: aut
renus nō essent termini discreti: quod nullus diceret.

p^a 2. HIS PREMISSIS sit hec pma 9clusio. q̄ in aug-
mentatione viuentis non ma-
net idem ante et post propriissime seu primo modo. Patet
qa auctum substantialiter in suis partibus variatur cum
alique adueniant ex nutrimento et aliq̄ recedant virtu-
2a 2. te actionis caloris naturalis. ¶ Scda conclusio est q̄ in
augmentatione hominis manet idem ante et post proprie
seu 2o capiēdo. p3: qa hominis pncipalior pars manet. pu-
3a 2. ta aīa intellectiua. ergo etc. ¶ Tertia cōclusio. in augmē-
tatione viuentis alterius ab homine nō manet idem nu-
mero isto scdo modo. p3: qa in nullo alio viuēte manet pn-
cipalior pars isto scdo modo. ergo etc. tenet cōseq̄ntia. per
2m notabile: et antecedēs declaratur. qa in quolibet viuen-
te forma q̄ est pncipalior pars: ita variatur sicut materia
cum sibi noue partes adueniāt sicut materie: et etiam aliq̄
recedant actione caloris naturalis: sicut patet in conclu-
dubium siōe pcedēti. ¶ Sed diceres. nōne manent partes in cor-
de: et in cerebro que sunt pncipaliores in viuente? ¶ Itē.
nōne manent partes humide humiditate radicali: q̄ par-
tes pncipaliores sunt q̄ partes humide hūiditate cibali.
R^o ¶ Respondetur q̄ partes viui formales. puta vere par-
tes forme sunt ita similes substantialiter sicut partes for-
me aeris. et ideo substantialiter non sunt principaliores p-
tes cordis q̄ pedis: aut alicuius alterius membri. sed ac-
cidentaliter et organice possunt dici iste pncipaliores. Eo-
dem modo partes humide humiditate radicali non sūt
pncipaliores q̄ partes humide humiditate cibali: et ideo
iste rationes non procedunt aliquo modo contra dicta.
4a 2. ¶ Quarta conclusio in omni augmentatione viuentis
ante et post manet idem tertio modo: scilicet large. p3 qa par-
tes aucti succedūt sibiinuicē in simili figura situ et dispo-
sitione sine notabili et magna differētia in ordine ad ipsū.
p. ge. ergo etc. cōsequēns t3: et antecedēs p3 per experientiam: et
T. c. 35. hec est cōclusio quā Aristoteles intēdebat.

QUANTUM ad secundum articulum sit hec prima pm dub^m
dubitatio. ¶ Quomodo aliquid to-
tum potest manere idem cuius aliq̄ partes sunt varia-
te: cum totum nō sit aliud q̄ sue partes. ¶ Respondetur R^o
q̄ aliqui dicunt q̄ sicut supnaturaliter possibile est vnā
et eandem rem numero simul esse plures res: ita naturali-
ter est possibile vnā et eandem rem successiue esse plures.
Et isti dicunt q̄ non est inconueniens q̄ sortes ante aug-
mentationem sit iste partes et post sit alie. ¶ Sed quicq̄d
sit de hoc dicendum est ad dubitationem q̄ ad idētitatē
numeralem tertio modo dictam sufficit idētitas figure si-
tuationis partium ante existentium in continua successio-
ne. Sed hoc non sufficeret ad idētitatem primo modo di-
ctam: et ideo dicitur q̄ licet totum sit sue partes: tamē po-
test esse nō iste partes: sicut et iste possunt esse nō ille. Nam
si partes que iam sunt totum vocentur a. et partes que ex
nutrimēto augebuntur vocētur b. tunc totum potest eē.
a. et b. et tamen totum nō est. a. et b. ¶ Secundo quis du- 2m dub^m
bitaret vtrum deberet sic poni eadem spera aeris que fuit pm cor^m
ante centum ānos. ¶ Et videtur mihi dicendum q̄ sic. et
ex consequēti correlarie concedēdum esset q̄ corruptibi-
le potest perpetuari. Nam spera aeris est vnum corrupti-
bile cum habeat materiam: et nō est dubium qn eque be-
ne sit eadem numero que fuit ante centum ānos: sicut est
idem sequana q̄ fuit ante centum ānos. ¶ Secūdo corre- 2m cor^m
larie est concedēdum q̄ aliqua duo sunt eiusdem speciei
specialissime: et tamē vnū corrumpetur et aliud ppetuabi-
tur vt pedale aeris et tota spera aeris. Et si aliqs instaret di-
cēdo q̄ phylosophus vult oppositum in pmo celi. vbi di- T. c. 121
cit q̄ omne corruptibile de necessitate corrumpet. ¶ Di-
catur q̄ sufficit q̄ cuiuslibet corporalis quodlibet peda-
le de necessitate corrumpetur. ¶ Tertio dubitaret aliqs 3m dub^m
q̄ si idē est seq̄na qui fuit aū centū ānos. ergo sunt eedē
partes pedales q̄ fuerunt seq̄ne aū cētum ānos. 9ntia t3:
ppterea qa totum est sue partes: et falsitas 9seq̄ntis p3: qa
omnis pars pedalis seq̄ne que fuit vltra cētum: diu est q̄
intrauit mare. Similr omnis pars pedalis seq̄ne q̄ iam est
citra duos annos est genita. ¶ Rndetur q̄ est idem sicut R^o
prius seq̄na qui fuit vltra cētum annos: et concedit q̄ sūt
eedē partes simul sumpte 3o modo idētitatis. Ad probatio-
nē dicit q̄ omnis pars pedalis q̄ fuit vltra. 100. annos
diu intrauit mare: et est q̄ q̄libet pars pedalis q̄ iā est ci-
tra duos ānos est gn̄ata: cū hoc tamē stat: q̄ omnes par-
tes pedales seq̄ne simul sumpte: q̄ fuerunt vltra cētū an-
nos: sunt adhuc: qa idē seq̄na est. et ipse est sue ptes peda-
les. Uel sic. iste seq̄na fuit vltra cētum ānos. et iste sequana
est omnes partes sue pedales. ergo omnes ptes iste peda-
les fuerūt vltra cētum annos. Ex quo correlarie potest in-
ferri hāc 9ñam nō valē. omnes iste partes pedales fuerūt
vltra cētum ānos. ergo aliq̄ istarum fuit vltra cētū ānos.
et hoc capiēdo ly oēs collectiue. ¶ Scdo infert. q̄ a plu-
rali eē ad singulare eē nō op3 9ñam valē. instātia enim p3
in articulo pus posito. ¶ Alie autē dubitationes q̄ pos-
sunt moueri patebūt in rōnū solutiōibus. q̄re etc.

AD RATIONES pncipales. Ad pmā3 negat q̄ nō Ad pm
manēat eedē ptes māles: nec for-
males. Et ad pbātiōē dicit. q̄ ptes māles fluūt et refluūt. T. c. 36.
dr q̄ itellexit q̄ partes māles: et nō porosē non manēt pri-
mo mō seu ppriissime eedē. cum hoc tamē stat q̄ manēt
eedē tertio modo idētitatis. ¶ Ad scdam conceditur. q̄ Ad 2m
multe ptes aduenīūt. et negat 9ña q̄ infert. sgit totum va-
riat: sic. s. q̄ nō manet idē: licet bñ variet in aliquib9 suis
ptibus. Et ad pbatiōnē 9cedit q̄ semp totū est sue ptes.
cū hoc tñ stat q̄ ille ptes manēt eedē: et etiam totum idē.
licet in multis partibus fiat variatio. dū tamē partes ma-
neant in cōsimili situ figura et dispōne. ¶ Ad tertiā3 ad- Ad 3m

mittitur quod ponitur. Ad argumentum dicit concedē
do ꝙ hic corpus ante augmētationem est.a.⁊ post aug
mētationē nō est.a.⁊ negatur consequētia qua infertur.
ergo nō est idē post quod ante.⁊ causa est.qa a negatione
pdicamēti ad aliquid nō infert negatio pdicamenti sub
stātie.qa arguit.a.est nūc iste ptes.⁊ post nō erit iste ptes.
igit post nō erit illud ens vel idem ens quod est nūc.talis
cōsequētia nō valet.sicut nō sequit. soz.nūc est iste pater:
⁊ post nō erit iste pater.ergo post nō erit idem quod ante.
Sic enim arguēdo a negatiōe termini pdicamēti ad ali
quid ad negatiuā termini pdicamēti substātie non valet
cōsequētia. ¶ Et ad confirmationē per idem dicit conce
dēdo ꝙ post augmētationē est idem quod ante ⁊ cōcedi
tur ꝙ ante est.a.⁊ consequētia negat qua infertur.igitur
post erit.a. Nam.a.est terminus cōnotatiuus istarum par
tiū.⁊ in talibus terminis cōsequētia nō valet.sicut non se
quitur.ille post erit idem homo qui nunc est pater.g post
erit pater. In omnibus enim talibus argumētationibus
3° cōmittit fallacia figure dictiōis. ¶ Ad tertiam cōfirma
tionē cōceditur ꝙ est idem quod fuit ante ⁊ etiam qō est
a.⁊ b.⁊ negatur cōsequētia.ergo ante fuit a.⁊ b. Nam a.
⁊ b.sūt termini cōnotatiui ceterarū partium.⁊ in illis to
lis ꝯsequētia nō valet vt dictū est.⁊ tamē cōcedit in termi
nis absolutis.est idem qō fuit ante: ⁊ nūc est homo.ergo
4° ante fuit homo. ¶ Ad quartā cōfirmationē conceditur
ꝙ a.⁊ b.fuerūt ante saltē simul sumpta.qꝛ sunt idem ho
mo qui fuit ante. ¶ Ad improbationē etiam cōsequēter
cōceditur ꝙ b.nūqꝫ fuit:sed tamē a.⁊ b.simul sumpta fu
erūt ante sicut dictū est in scdo articulo.ꝙ omnes partes
pedales sequane fuerūt vltra centū annos.⁊ tamen nulla
Ad 4m pars eius pedalis fuit ante duos.annos. ¶ Ad 4m prin
cipale negat cōsequētia qua infert.ꝙ quicquid generare
tur successiue statim vna parte genita cessaret gnatio eius.
¶ Et ad pbationem dicit ꝙ nō est simile de generatione
alicuius rei:⁊ augmētatiōe viuētis. Nam gnatio fit per
posteriorum partiū ad priores aggenerationē.⁊ ideo ipsa
res que gnatur nō debet dici genita nisi omnes ptes eius:
vel ad minus maiores essent genite. In augmētatiōe au
tem:qꝛ nutrimētum intus suscipit. debet dici manere idē
post quod ante. Et sic si parua ps ignis eēt genita nō pro
pter hoc debet dici totus ignis est genitus ppter dissimili
Ad 5m tudinē dictam. ¶ Ad qntam ꝯceditur ꝙ est idem sequa
na. Et ad pbationem dicit negādo ꝙ omnes partes eius
que fuerunt vltra decem annos sunt corrupte.imo ambe
medietates sunt eadē sicut est idem totum. Et similiter ne
gatur ꝙ omnes iste partes intrauerunt mare.imo alique
partes sunt actu sequana.cōceditur tamē ꝙ quelibet pars
pedalis:que tūc fuit intrauit mare.⁊ negatur consequētia
cum infert.igitur omnes partes intrauerūt mare. Et ad
probatione conceditur ꝙ est eadem spera aeris. ⁊ ꝙ ali
qō corruptibile est ppetuū.⁊ ꝙ totum illud est pro dictis.
¶ Ad tertiam cōfirmationē negat.ꝙ sequatur idem bis
gnari. Et ad pbationē cōcedit ꝙ sequana qui fuit vltra
decem ānos ⁊ vltra.⁊ ante fuit genitus.⁊ sic ille fuit vltra
cētum annos genitus. Et ideo negatur ꝙ iste qui nūc est
sit genitus citra ⁊c. Ad pbationē concedit ꝙ quodlibꝫ
pedale sequane qui nūc est fuit genitū citra duos annos.
⁊ negat cōsequētia.ergo totus sequana. qa nullū pedale
est totus sequana.licet sint omnia pedalia simul sumpta.
Et ideo si sic assumerent omnia pedalia sequane q̄ nunc
sūt.sunt genita citra decem annos.negatur añs.ergo ⁊c.
Ad 6m ¶ Ad sextam pncipalē cōceditur ꝙ hoc est ex eo: ꝙ ma
ior ps manet eadē in ꝯsimili situ figura ⁊ dispōne.⁊ nega
tur:ꝙ si hoc sufficeret ꝙ aliquid eēt idē cum aliquo cum
quo in nulla pte cōueniret. Et ad pbationem dicit ꝙ si a.
colūna dicat eadem cum colūna d.tūc conuenit cuꝫ d.in

ambabus medietatibus:⁊ in omnibus partibus simul sum
ptis:licet nō conueniat cū ea in aliqua parte pedali. Ali
ter potest dici ꝙ a.columne bene est eadem b.columne.⁊
b.colūna c.tamē a.ipsi c.non esset eadem.qa nō conueni
ret cū ea in maiori parte sui. Ad pbationem: si diceretur
quecūqꝫ sunt eodem vni 3° sunt eedem inter se. Dico ꝙ h
verū esset si illa essent illi tertio eadem propriissime. sic ꝙ
in nulla parte ab eodem essent diuersa.sed sic non est in p
posito. ¶ Ego tamen iuxta opiniones vulgarium:⁊ mo
dum loquendi cōmunem hn̄ concederem ꝙ aliquid esset
idem alicui cum quo in nulla parte pedali conueniret si
cut dictum est in questione. ¶ Rationes post oppositum
sunt pro dictis in primo:⁊ secundo articulo.

¶ Qm̄ autē de his quesitum est sufficienter.

T.c.xxxv. Questio. xiij.

Tertiodecimo queritur. Utrum augmentatio fiat
1m sm ptes formales ⁊ nō māles. Et arguit pri
mo ꝙ nō.qa sm illas partes fit augmētatio
sm quas fit nutricatio. sed nutricatio fit sm
ptes māles.ergo ⁊c. maior pꝫ. qa augmētatio psupponit
nutricationē.⁊ minor declarat.qa sm eas ptes viuū nu
trit sm quas aliquid deperdit.cūꝫ nutritio sit restauratio
deperditi modo sm ptes materiales aliquid deperdit.ergo
sm eas nutrit:⁊ minor pꝫ per phm dicentē in lra.fluūt ⁊ T.c.34.
refluunt ptes māles. ¶ Scdo sicut forma viui redditur: 2m
maior in augmētatione: ita redditur maior materia.⁊ si
sic:ita hn̄ fit augmētatio sm ptes materiales sicut forma
les.vel fit forma maior:⁊ nō materia.⁊ si sic etiam forma
extēditur vltra materiam.⁊ p cōseqns ps forme non inhe
ret materie:qō est ipossibile. ¶ Tertio diminutio fit sm p 3m
tes materiales.ergo ⁊ augmētatio.cōsequentia tꝫ:qꝛ aug
mētatio ⁊ diminutio sūt motus oppositi: quito phicorū. T.c.18.
⁊ tales hn̄t fieri circa idē:⁊ añs pꝫ:qa ptes māe fluūt ⁊ re 7.19.
fluūt:p phylosophū.⁊ ex ꝯsequēti pꝫ eas refluētes fit dimi P ge.35.
nutio. ¶ Quarto vel ptes que adueniunt viuo ex nutri 4m
mēto aduenuīt cū mā: ⁊ si sic tunc sicut forma augeť:ita
mā:qō est ppositū. Uel adueniūt sine mā:qō est impossi
bile.quia sequeretur vt prius formam esse sine subiecto.
¶ Quinto augmētatio fit sm ptes q̄titatiuas.⁊ tales vi 5m
dentur esse magis māles.ergo magis fit sm ptes māles q̄
formales.maior est nota ⁊ minor declaratur per phm ter Com.68
tio phicorū.vbi dicit.ꝙ diuisio cōtinui est in mām.i.in p
tes māles quātitatiuas. Et sic est questio falsa.

In oppositum est phus in lra.caplo de aug T.c.35.
mētatiōe. ¶ In ista q̄stione T.c.35.
erunt duo articuli. In pmo recitabunt diuersi modi intel
ligēdi istam litteram Aristo.allegatam. In scdo eligetur
expositio magis cōis:⁊ ēt magis ptinēs prius dictis.

Quantum ad pmum articulum est pmo notan 1m no m
dū ꝙ cōiter ponunt sex modi distin
cti intelligēdi vel distinguēdi istam lrām Aristo. ¶ Pri Cō.38.
mus est Cōmētatoris dicētis.ꝙ nō intellexit Aristo.ꝙ q̄
dam eēnt ptes formales q̄ augerent.⁊ quedā māles q̄ nō
augerent:sed dicebat solum ppter hoc ꝙ iste actiones q̄
fiūt in aucto.s.alteratio ⁊ generatio sunt virtute forme: ⁊
ipsius aie.⁊ iō solū aiata augerent.hec sunt verba Cōmē
tatoris. augmentatū vero nō est auctū:nisi per illam for
mā:aut virtutē per quā habet formā:⁊ istā virtutē inten
debat Arist.cū dicebat augmētū fieri sm formā:⁊ nō sm
materiaꝫ.⁊ nisi esset ista virtus:impossibilis.esset augmē
tatio in istis partibus sensibilibus. ¶ Circa istum moduꝫ T.c.35.
est aduertendum sententiam Cōmētatoris esse veram.sꝫ
nō videt esse de mēte phylosophi.qꝛ phs nō loquitur de
agere quādo dicit augmētationē fieri sm partes formales.

imo magis de pati. dicit enĩ q̄ q̄libet ps formalis aucti est
aucta. Modo a actum nõ videt̃ imediate actionẽ cõno-
tare. sed potius passionẽ. Et ideo licet opinio sit vera. non
2ᵘˢ moᵘˢ tamẽ est de mẽte phi. ideo relinquat̃. ¶ Secũdus modus
est. q̄ per partes formales intelligimus partes etheroge-
neas. i. partes quarũ queuis non capit denominationẽ to-
tius seu a toto sicut sunt pes manus caput ⁊ consimiles.
Et q̄ per partes mãles intelligunt̃ ptes homogenee: qua-
rum queuis capit denomiationẽ totius. sicut caro os ⁊ si-
milia. Et mouent̃ ad sic dicendũ. q̄a partes etherogenee
figuram certaz sibi determinãt que videtur habere ratio-
nem forme. ⁊ ideo eas appellat formales. homogenee au-
tem nõ determinãt sibi certam figurã: sed quãlibet indif-
ferẽter possunt habere. ⁊ ideo sicut mã est indeterminata
T.c.35. ad figuram: rõne sui ipse mãles appellantur. ¶ Item ille
partes homogenee sicut phs dicit in lra: componũt ethe-
rogeneas. quare rõnabiliter materiales sunt vocate: dicũt
enim isti q̄ quelibet pars etherogenea auget̃ prout notũ
est. ⁊ ideo dicunt fieri augmẽtatiõez fm partes formales.
ↄtra illũ modũ. Sed nõ quelibet pars homogenea auget̃: licet aliqua ps
augeat̃. Sed instaret aliquis dicẽs q̄ phylosophus videt̃
esse in contrarium. dicit enĩ q̄ partes etherogenee nõ au-
gent̃. nisi q̄z partes homogenee augent̃. ergo videt̃ q̄ pri-
T.c.35. or sit augmẽtatio ptiũ homogenearũ q̄z etherogeneaꝝ.
2ᵐ ¶ Scđo. q̄a ita ad sensum apparet augeri caro vel os si-
cut manus vel pes. imo est purum impossibile manũ au-
3ᵐ geri ⁊ non augeri partes homogeneas. ¶ Tertio omnis
pars homogenea auget̃ ergo ista opio est falsa. ↄñtia te-
net ⁊ añs declarat̃: q̄a q̄libet pars homogenea nutrit̃ im-
pfecta nutritione: eo q̄ calor nãlis est per totũ corpus ex-
pansus. ⁊ ex consequenti in oẽs partes viui agit. ergo q̄libz
aliquid deperdet. ergo in nutricatiõe perfecta queuis ali-
4ᵐ quid ad sui nutricationẽ acquirit. ¶ Quarto nisi q̄libet
pars augeretur. augmẽtatio nõ conueniret ipsi aucto pri-
mo quod nõ est dicẽdũ: ↄñtia tenet: q̄z aliquibꝰ partibꝰ cõ-
Solo p p modo uenirent ⁊ aliquibus nõ. ¶ Ad ista tenẽdo p̃dictum mo-
dum r̃ndet̃ p̃ ordinẽ. ¶ Ad pmã cõcedẽdo dictum Ari.
L.c.35. q̄ nõ augent̃ etherogenee nisi q̄a homogenee augẽtur: ⁊
concedit̃ q̄ via ordinis aut nature augẽtur homogenee
q̄z etherogenee. tamẽ cum hoc stat q̄ quelibet pars ethe-
rogenea augeat̃. q̄propter quelibet ps formalis dicit̃ au-
cta. sed nõ q̄libet homogenea. q̄a aliq̄ partes carnis vt p̃-
us dictum est nõ augẽtur. quare augmẽtatio nõ dicitur
fieri fm partes mãles. eo q̄ nõ quelibet istarũ augeatur.
Ad 2ᵐ ¶ Ad scđam dicit̃ q̄ verũ est q̄ partes homogenee au-
gẽtur sicut etherogenee. sed non vlr. q̄a q̄uis etherogenea
Ad 3ᵐ auget̃. nõ tamẽ q̄uis homogenea. ¶ Ad tertiã negat̃ an-
tecedẽs loquẽdo de augmẽtatione que fit per intus susce-
ptionẽ. s. q̄ quelibet pars homogenea auget̃. Et ad pro-
bationẽ negat̃ q̄ imp̃fecta nutricatione quelibz pars nu-
triat̃. Et ad pbationẽ concedit̃ q̄ calor nãlis est p totuz
corpus expãsus. ⁊ ideo dicit̃ q̄ in omnes partes viui agit
alterãdo sed negat̃ ↄñã cũ infert̃. ḡ q̄libet aliq̄d deperdit.
q̄a licet in q̄zlibet egerit alterando: nõ tamẽ q̄zlibet resol-
uit. ⁊ ideo etiã in nutricatione nõ q̄libet ps restaurat̃: vel
4ᵐ nutrit̃. q̄a nõ ille que nihil deperdiderunt. ¶ Ad q̄rtam
pbationẽ dicit̃ q̄ augmẽtatio ꝓprie dicta q̄ fit per intus
susceptionẽ nõ ↄuenit viuẽti pmo. Sed tñ q̄a nobiliores
ptes ⁊ maiores augent̃. ideo a maiori fit denominatio: iõ
dr̃ totũ augeri sicut ad maiorẽ ptẽ esse albam totũ deno-
minat̃ esse album. Verũ tamẽ est q̄ si augmẽtatio cape-
ret̃ large pro mutatiõe qua aliquid dr̃ fieri maius. siue p
appositionẽ siue per iuxtapõnẽ. sic posset dici q̄ compete-
3ᵘˢ moᵘˢ ret viuẽti pmo. ⁊ hoc est de scđa opinione. ¶ 3ᵃ opio est.
q̄ in viuo sunt alique ptes habẽtes humiduz radicale in
se. ⁊ aliq̄ sunt hñtes humidum cibale in se. ⁊ ↄñr hñtes in
se humidũ radicale dñr formales. q̄a aïa forma viuentis
pncipalr̃ existit in ipsis. ⁊ ideo ad eorũ corruptionẽ corrũ-
pit̃ viuum. quapropter ipse semper manẽt vsq̄z ad finem
vite. lz nõ maneãt eque humide nãli hũiditate sicut erant
in pmo. partes autẽ alie hñtes in se humidũ cibale: ⁊ hu-
miditatẽ extraneã: q̃d est ad ↄfortandũ ptes pncipales. ⁊
humidũ radicale vocant̃ mãles. ideo q̃d in eis forma vita-
lis nõ existit. tũc ad ꝓpositũ: q̄a humidũ radicale semper
manet. humidũ autẽ cibale fluit ⁊ refluit: attento q̄ aug-
mentatio fit virtute caloris naturalis: qui sustentatur in
humido radicali: iõ dr̃ augmentatio fieri fm formã. i. fm
nãlem calorẽ sustẽtatiuum in humido radicali. ⁊ in ptibꝰ
ipsum hñtibus q̄ dñr formales. Et non dicitur fm partes
mãles fieri. i. fm ptes hñtes humidũ cibale: q̄a humiduz
istud cibale hz rõnẽ mãe: eo q̄ patit̃ a calore nãli. ⁊ iõ ↄñr
dicit ista opinio. q̄ humidũ radicale ↄfortat̃ ⁊ auget̃ per
additionẽ humidi cibalis. ⁊ hec additio fit i quolibet mẽ-
bro. ¶ Sed ↄ diceret aliquis tũc nõ quelibet pars aucti ↄ 3ᵐ mo.
erit aucta. ↄñs est falsum ⁊ pbat̃ ↄñã. q̄a post q̄z humidũ
radicale manet idem ipsum non augetur proprie: nec di-
minuit̃. cũ nihil eius corrũpat̃ vt supponit opinio. ¶ Se- 2ᵐ
cũdo q̄a vbiq̄z est humidũ radicale in viuo. ḡ cum humi-
dum cibale sit in multis partibus viui. sequit̃ q̄ duo cor-
pora sunt simul. ↄñã est nota ⁊ añs pz. q̄a q̄libz pars est vi-
ua in viuo. ḡ vbiq̄z est humidũ radicale pro eo q̄ sine eo
non esset vita. ¶ Tertio. sic videt̃ q̄ humidum radicale 3ᵐ
diminuit̃: q̃d est ↄ istos. eo q̄ Arist. dicit ipsum semp fieri
minus purum. ¶ Itẽ calor nõ solum nutrit̃ ex humido
cibali. q̄re videtur etiam aliquã partem humidi radicalis
ↄsumẽ. ¶ Defendẽtes hanc viam forte dicerẽt ad pmaz Solo p
q̄ non opz q̄ãlibet partẽ aucti augeri per intus susceptio- p modo
nẽ. sed sufficit q̄ iuxta eam ponat̃ aliqua respectu cuius
totum dicat̃ maius. ⁊ postea conuertatur in eam aut sal-
tẽ cõfortãdo eam. ¶ Ad scđam forte dicerẽt q̄ humidũ Ad 2ᵐ
radicale ⁊ cibale distinguunt̃. loco ⁊ subiecto. ⁊ subintẽ
iuxtaponunt̃ in viuo ꝑticulas paruas isensibiles: nec est
in ptibus humidis humiditate cibali vita. nec est pro icõ-
uenienti reputandum q̄ multe partes aïalis nõ habeãt vi-
tam: nec sunt ꝓprijssime ptes aïalis. ¶ Ad tertiam dr̃ q̄ Ad 3ᵐ
humidũ radicale in essentia sui nõ diminuit̃. sed Ari. dic
q̄ fit magis impuꝝ. Voluit. n. dicẽ q̄ ipm actõe caloris defic-
cat̃. Et ad aliud cũ dr̃ q̄ calor nãlis nõ solũ nutrit̃ ex hũi-
do cibali: dr̃ q̄ nullo mõ ptẽ hũidi radicalis ↄsumit: sz hñ
ipm alterat ⁊ desiccat. Et hũc modũ lz q̄s posset defende-
re. credo tñ q̄ cogeret̃ cõcedẽ multa alia extrãnea. ¶ Quar- 4ᵘˢ moᵘˢ
tus modus dicẽdi est q̄ aliq̄ sunt ptes potẽtes p se existẽ.
⁊ ille dñr actuales. eo q̄ q̄libet illaꝝ est tante q̄ntitatis q̄
sepata a toto p se existẽ possz ⁊ sentiri. ⁊ iste dñr formales.
Alie sunt partes nõ potẽtes per se existẽ ꝓpter sui paruĩ-
tatẽ. imo a toto remote statim resoluunt̃ in mediũ eas cõ-
tinẽs. ⁊ ꝓpter sui puitatẽ: sunt insensibiles. ⁊ iste dñr potẽ-
tiales. q̄z actu p se existẽ nõ possũt. ⁊ p ↄñs mãles. Modo
dicit opio. q̄ q̄libet actualis ⁊ sensibilis auget̃. ⁊ rõ est. q̄a
q̄libet talis hz poros in quibus recipe potest nutrimẽtum
quo fiet maior. Sz mãles aut potẽtiales non augẽtur: eo
q̄ nõ opz q̄zlibet talem hẽre porũ susceptiuũ nutrimenti.
Imo nec est poss̃e q̄ quelibet talis habeat hõ poꝝ. ¶ Sed ↄtra 4ᵐ
diceres. actuales cõponunt̃ ex potẽtialibus. ḡ actuales nõ modũ.
augẽtur nisi potẽtiales augeant̃. ¶ Ad istud r̃ndet̃ con- Ꝝ
cedẽdo añs ⁊ negando ↄñam. Nã partes porose sine du-
bio cõponunt̃ ex nõ porosis. Sz tñ nulla nõ porosaꝝ au-
get̃ porosis auctis. ⁊ iõ lz ex eis componant̃: nõ tñ opz q̄
ad augmẽtationẽ ipsaꝝ partiũ actualiũ porosaꝝ sequa-
tur augmẽtatio ꝓprie dicta potẽtialium: sed sufficit aug-
mẽtatio ipsaꝝ iproprie dicta. puta p iuxtapositionẽ fctã.
¶ Quintus modus dicendi p̃supponit suppõnes: quaꝝ Ad 5ᵐ

prima est. q forma nõ põt transire in aliam mãm totalẽ.
2ª sup. ¶ Scõa suppositio est. q nõ põt transire in aliam mãm
3ª sup. partialem: nisi extẽdatur vel diminuat. ¶ Tertia. q ipa
põt hẽre aliam mãm partialẽ si fuerit aucta: vel diminuta.
pª z. ta. Et tunc ponit conclusiones. pma est q cibus diminui
2ª z. tur 7 distribuit per venas ad singula mẽbra. ¶ Scõa z.
q digerit 7 alteratur: deinde corrumpit forma cibi saltez
successiue. sic q pars ppinquior corrũpẽti pmo corrumpi
3ª z. tur 7 remotior posteri⁹. ¶ Tertia est qñ cib⁹ sic corrũpi
tur: forma animalis extenditur in tali mã que precessit: 7 su
peradditur. 7 sic fit maior q̃ ante. ¶ Ex istis ista opinio
vult suũ ppositũ 7 modũ augmẽtationis ondere: 7 pmo
infert. q forma proprie augeť 7 nõ mã. nam esto q mate
ria maior fieret hoc est per additionẽ mãe que trahitur a
nutrimẽto. modo ista nõ est pprie augmẽtatio: cum fiat
per additionẽ similis. forme autẽ nihil additur. 7 tamen
2 fm rei veritatem postea est maior. ¶ Scõo q partes mã
les fluũt 7 refluũt. sed partes forme non. qa forma manet
3 eadem inuariata. ¶ Tertio. q quelibet pars aucti est au
cta. qa ibi nulla est distinctio iter pexistẽs 7 superueniẽs:
4 cum forma in nullo varieť. ¶ Quarto. q manet eadem
forma totaliter. ideo auctũ manet idez proprie. qa forma
5 dat esse idẽtitatẽ 7 distõnẽ. ¶ Quinto q totum animal
6 est pmo auctũ: cuius quelibz pars est aucta pprie. ¶ Sex
to. q ibi nõ est gñó. sed solum transubstãtiatio. nihil eniz
forme generať. Sed forma pecťis vř deglutire quodam
7 modo mãm nutrimenti fingendo nouã. ¶ Septimo. q
8 forma ptiet mãm 7 nõ ez. 7 modus pz. ¶ Octauo. q hu
midũ radicale sit semp mintus purum. nã mã nutrimenti
misceť mãe humidi radicalis. 7 mam^m est q nõ est ita pu
ra sicut mã humidi radicalis. Ecce totalẽ moduz huius
ptra illũ modũ. opinionis bñ subtilis. Quo posito arguit ista opinio ž se p.
modũ. qa sequereť penetratio corporũ. s. mãe supueniẽtis 7 pexi
2^m stẽtis. ¶ Scõo qa vnũ corpus nõ põt intrare aliud nisi p
poros. 7 si sic mãe iste eẽnt soluz iuxtapositẽ: 7 nõ erit ade
3^m quate quelibet pars maior. ¶ Tertio. sequitur q forma
trãsiret de mã in mãm. pñs est ipõle. 7 pbať pña: qa vel di
mittit mãm porẽ: 7 si sic habeť ppositum: vel nõ dimittit
eã: 7 si sic: nõ videť quomõ possit informare mãm supue
4^m niẽtem. ¶ Quarto sequiť q per diuisionẽ tãdẽ tota mã
que prius fuit in re posset ab ea remoueri eadẽ re remanẽ
te: pñs est falsum: 7 tamẽ pz pñtia: qa nõ videť cũ ma
5^m teria separeť que sit causa qn ipsa nõ possit separi. ¶ 5º.
tunc non esset rõ: q̃re viuũ in infinitum nõ augmentareť.
6^m ¶ Sexto. qa sequiť q eodem modo parua forma ignis
noua adueniẽte mã ex cõbustione lignorum extendereť 7
Rñ. p qn informaret totã mãm superueniẽtem. ¶ Ad ista respon
to mõ. det dicta opinio per ordinẽ. Ad pmã dř negãdo pñaz: qa
dicit q mã nõ est corporea de se: 7 ideo lz plures mãe se pe
netrarẽt: nõ sequiť penetratio cor^m. verum est tamen: dicit
ipsa: q ipse due mãe fiunt vna: 7 sic nõ dz vna signari con
tra aliã: nec nominari plures: qa iter eas non manet distõ
Ad 2^m 7 fit vnio earum p quãdam penetrationẽ. ¶ Ad scõm
dicit q vnum corpus nõ itrat aliud nisi per poros. Sed
dicit vlterius q forma nutrimenti successiue in poris cor
rupta nihil pbibet mãm corpis corrupti mãm alteri⁹ suc
cessiue penetrare 7 subintrare. ¶ Ad tertiam dicit q for
ma nõ potest subintrare aliã mãm: sed tamẽ nihil prohi
bet quin eadem sit sub pluri: aut maiori mã q̃ fuit prius.
7 adducit exẽplum simile de figura di. q si figura eẽt for
ma substãtialis ad imaginationez posset p subintroitum
mãe eadẽ figura in valde magnam augeri sine sui substã
Ad 4^m tiali mutatione. ¶ Ad quartã dicit q semp aliquid ma
nebit de materia priori: qa ambe quãdo sunt sub ista for
ma nõ sunt distincte: 7 ideo qcquid remanet: remanet de
Ad 5^m. mã priori. ¶ Ad qntam dicit q augmẽtatio nõ est in in

finitũ: eo q forma ipsi⁹ viui determiat sibi certã q̃titatẽ.
¶ Ad sextam vlterius dicit q nõ est simile de igne: eo q Ad 6^m
nulla forma põt sic in sui nãm conuertẽ: nisi anima: prout
Cõmẽ. ponit in isto pmo. Et hec est positio hui⁹ opionis.
¶ Contra quã sunt alique dubitatiões in ducẽde. ¶ Pri Cõm. 38
ma est q sequereť formã partialẽ migrare de vna materia ptra istũ 5^m
in aliã. pñs est contra ipsos. 7 pbať consequẽtia: qa ca modũ.
piať pars mãe que per diminutionẽ viui resolui 7 voceť. p^m
a. Et arguitur sic. a. mã aliqua parte forme viui fuit ifor
mata. Et illa iam non est informata prout notuz est. ergo
vel illa pars forme mãsit in alia mã 7 habetur propositũ
scz q migrat de vna materia in aliã. vel nõ transit: 7 h est
simlr contra eos qui dicunt formã non extẽdi: nec dimi
nui per totam vitam. Vel manet in nulla mã: 7 hoc itez
est impossibile. ¶ Scõo vel mã adueniẽs est extensa: 7 ha 2^m
bẽs dimẽsiones quãtitatiuas: 7 si sic: cum aliã mãm pene
trat: sequiť q sit vera penetratio corporũ seu dimẽsionũ.
Vel est inextẽsa: 7 sic opz q̃titatẽ eius fuisse corruptam: 7
nõ vř a quo. Nõ. n. a mã: cũ nullius sit actiuitatis: nec a ca
lore cum potius hẽat rarefacẽ dimensionẽ 7 gñare. Nec
per modum sequele ad corruptionẽ subiecti: cum mã ma
neat eadẽ que fuit q̃titatis subiectũ sicut q̃litatũ pmatũ
iuxta pozis dicta 7 etiã iuxta auctoritatẽ Cõmen. dñtis q p ph.
dimẽsiones sunt coeterne mãe. q̃re videť sequi vel penetra cõm. 63.
tionẽ verã: vel q̃titatẽ mãe sui se corruptaz: 7 thi a nullo. 3^m
¶ Tertio supponitur q dispõ qualitatiua q̃ vnam for
mã substãtialẽ põt corrumpe sufficit pro eodez instanti: 7
dz ex necessitate mãe aliam gñare. pz: qa nisi sic mã posset
sine forma eẽ. puta si applicareť sibi agẽs: qd põt formaz
preteritã corrumpe: 7 q nõ sufficeret formam sequẽtem
gñare. quo stante arguiť. Nunq̃ potest in mã corrumpi
forma qn simul in ea alia generet. ergo nõ potest forma
viui sic deglutire p penetrationẽ mãm nutrimẽti. pseqñ
tia pz: qa nõ põt deglutire mãm cum forma: 7 añs pz per
suppõnẽ. ¶ Quarto si sic. si posset assignari rõ: quare nõ 4^m
ex aqua: vel quolibet alio: q viuũ posset intus sumptum
corrumpe: indifferẽter fieret nutritio seu augmẽtatio. cõ
seqñs est falsum: 7 ptra phm. scõo huius: 7 in libro de sen T. c. 30.
su 7 sensato: 7 in multis aliis locis. 7 tz pña. naz ex quo mã
solũ aduenit nutrito: 7 nõ remoueť noue forme gño: non
videť quare nõ quelibet mã in poris formã pore dimitte
ret indifferent: cũ nuda remaneat a forma: 7 a q̃titate de
glutireť. ¶ Ista motiua sunt ad pñũ. cui ergo placet pre
dicta opinio videat quomodo ea euadat. ¶ Sextus mo 6^m mo^s.
dus est. q per ptes forales itelligant ptes porose: 7 p ptes
mãles partes nõ porose. Et rõ denolationis est: qa partes
nõ porose nõ actualr sunt sensibiles pp paruitatẽ. Partes
aũt porose sunt actu sensibiles. Cum ergo forma dat esse
actuale 7 sensibile. Partes porose: qa sunt sensibiles par
tes dicunť formales. qa aũt mã est insensibilis partes non
porose paruitate dicũtur mãles. 7 tũc pñr dicitur q aug
mẽtatio fit fm partes formales. i. porosas vt dcm est añ. 7
nõ fit fm partes mãles. i. nõ porosas. Ecce modos cõmu
nes 7 dicitur sic de illa qõne. Et hoc de primo articulo.

Quantum ad 2^m articulũ sit h pclusio rñsalis q ž rñsalis
augmẽtatio fit fm ptes forales: 7 nõ
mãles capiẽdo augmẽtationẽ pprie pro ea que fit per in
tus susceptionẽ: pz p pcedẽtẽ qõnẽ: 7 sic vř pbabilior iter
opiniones sexta opinio dicta. Et hec de scõo articulo.

Ad rationes pncipales qõnis. ¶ Ad pmã cõ Ad p^m
cediť q fm easdẽ partes fit aug
mẽtatio 7 nutricatio. 7 distinguiť minor in qua dř q nu
tritio fit fm ptes materiales: qa ly fm: denotat q ptes nõ
porose adueniũt in nutritiõe: 7 sic cõcediť minor: 7 sic etiã
in augmẽtatione veniunt ptes non porose. Aliter võ põt
denotare q fit fz ptes mãles: ita q restauratio deperditi fit

in partibus non porosis: et sic negatur ipsa. Nam ipsa so
lum fit in partibus porosis sicut augmentatio: et ideo so
lum fit secundum partes formales: et per hoc ad probationem di
citur quod deperditio non est facta secundum partes non porosas:
quia iste non deperdiderunt: sed secundum porosas: quia iste de
T.c. 36. perdiderunt. Auctoritas autem phylosophi conceditur si
cut iacet: quia partes materiales fluunt et refluunt idest ad
Ad 2m ueniunt et recedunt partes non porose. ¶ Ad secundam di
citur quod sicut forma extenditur: ita extenditur materia nec
plus unum quam alterum: nec etiam minus: et ideo loquen
do de partibus materialibus proposito conceditur: quia au
gentur sicut formales: sed hoc nihil est ad presens: quia sic
Ad 3m non capiuntur partes huiusmodi in questione. ¶ Ad ter
tiam dico quod diminutionem fieri secundum partes materiales potest in
telligi dupliciter. uno modo quod partes materiales idest non po
rose sunt iste que post diminutionem sunt diminute. et sic ne
gatur ista: quia proprie sunt porose que post diminutionem ali
quid deperdiderunt. ubi enim aliquid deperdiderunt generatus
est porus. Secundo modo quod diminutio fiat per hoc quod materiales
idest non porose partes recedunt: et sic conceditur ipsa: et eodem
modo conceditur quod augmentatio fiat: eo quod partes non poro
se adueniunt: tamen prout ly secundum denotat partes in quibus est
augmentatio vel diminutio sola fit utriusque ipsorum secundum par
Ad 4m tes porosas: et non secundum partes non porosas. ¶ Ad 4m dicitur sicut ad
T.c. 35. secundam quod arguit de partibus materialibus proprie dictis et de
Ad 5m illis non est presens quod: quia de vera materia non loquitur Aristoteles.
¶ Ad quintum conceditur quod augmentatio fit secundum partes in
tegrales et quantitatiuas: et dicitur quod uerum est quod huiusmodi sunt materiales
uno modo. puta. prout materiale homogeneum distinguitur contra ethe
rogeneum: sed tamen huiusmodi partes quantitatiue porose sunt forma
les in proposito: et non porose sunt materiales. Et ideo ratio non procedit.
¶ Ad rationem post oppositum dicitur quod est pro con
clusione responsali secundi articuli.

¶ Queret autem aliquis quale oportet esse ex quo augmentum etc. T.c.xxxix. Questio xiiij.

6m Quartodecimo queritur. Utrum augmentatio ui
uentis sit motus continuus. et arguitur quod non per
T.c.41. differentiam quam Aristoteles assignat inter augmen
tationem et nutricationem. quia nutritio est motus
continuus usque ad finem uite. augmentatio non. et in his verbis
uidetur uelle augmentationem non esse motum continuum.
2m ¶ Secundo augmentatio non est motus. ergo non est motus con
tinuus. consequentia tenet per locum a toto in modo. et antecedens apparet.
quia omnis motus est de contrario in contrarium. modo augmenta
tio non est inter contraria. ergo non est motus. maior patet quinto
t.c. 26. et phicorum. et minor patet: quia augmentatio non est inter quantitates
3 pd. 47 modo quantitati nihil est contrarium per philosophum in predicamentis.
3m ¶ Tertio diminutio non est motus continuus. ergo nec aug
mentatio. consequentia tenet: quia sunt mutationes opposite. et ideo qua
ratione una earum debet esse continua eadem et alia. antecedens probatur. quia non
uidetur aliquid quod continue resoluatur a corpore nostro. cum ali
quo tempore corpus nostrum acquirat magis quam deperdidit. ergo tunc
non diminuitur. ¶ Confirmatur sic. Si fieret diminutio conti
nue hoc fieret a calore naturali. sed hoc non est dicendum.
ergo etc. consequentia tenet: et maior patet de se: quia non uidetur quod fiat continue
aliunde. minor declaratur. quia si sic idem esset corruptiuum carnis
et generatiuum eiusdem. ¶ Item idem esset actiuum ad sui corruptionem.
¶ Item idem corrumperet carnem et aliam generaret. ex ista conse
6 quentia uidentur sequi inconuenientia. Primum. quia idem non
T.c. 55. uidetur causa contrariorum: cum idem inquantum idem semper sit
aptum natum facere idem. capitulo nono huius secundi.
2 Secundum inconueniens. quia frustra calor primam carnem corrum
peret: et aliam generaret: cum prior sit purior quam secunda poste
3 rior genita. Tertium. quia quodlibet ens diligit se permanere

ut ante dictum est. Probatur tamen prima consequentia: quia si
calor naturalis esset corruptiuus carnis eo quod ipsam con
tinue resolueret: et generatiuus noue: eo quod ex cibo nouam
generaret. Secunda quod calor naturalis non resoluit carnem: ni
si ut se nutriat ut actiones uiuentis facere possit. et ex conse
quenti aliam carnem generaret. ¶ Et tertia quia deficien
te carne necesse est calorem deficere: cum calor non possit sta
re sine humido. ut in de longitudine et breuitate habetur
sufficienter. Cum ergo calor resoluendo carnem agit ad de
structionem carnis. sequitur quod agit per modum sequele
ad destructionem sui: quod fuit ultio probandum. ¶ Quar 4m
to augmentatio est conuersio nutrimenti: sed ista non est con
tinua. ergo nec augmentatio est motus continuus. conse
quentia tenet. et antecedens pro prima parte est manifestum per dif
finitionem augmentationis. Et pro secunda parte patet. quia corru
ptio forme cibi non est continua. cum aliquando cibus non sit in cor
pore ut tempore magne famis. ¶ 5 nutritio non est continua. ergo 5m
nec augmentatio. tenet consequentia. quia non semper nutritur animal. quia si
animal semper nutriretur. non esset ratio quare famesceret.
¶ Sexto arguitur auctoritate commentatoris 8° phisicorum 6m
uolentis quod augmentatio non sit motus continuus: quod probat comm. 23.
ratione sic. In omni motu continuo cuilibet parti corporis de T.c. 113
bet correspondere aliqua pars dispositionis secundum quam est mo T.c. 32.
tus. Sed hoc non est possibile in augmentatione unius an
ni. ergo etc. tenet consequentia et maior satis habetur a philosopho 4° et sexto phi
sicorum: eo quod motus et tempus proportionabiliter diuidun
tur. et minor patet: quia si aliquid augmentaretur per unum annum
acquirendo quantitatem digitalem: non uidetur possibile quod cuilibet parti
anni correspondeat aliqua pars illius quantitatis digitalis.

In oppositum est phylosophus primo huius. et T.c. 25.
quinto physicorum. dicens augmen et 31.
tationem esse motum. Et si debet esse motus: oportet quod sit motus T.c. 18.
unus: cum idem sit motus et motus unus. homo et unus et 19.
homo. propositio: et una propositio. primo elencorum. Et
ultra. sequitur. augmentatio est unus motus. ergo est con
tinuus motus. cum quinto physicorum dicatur. quod de ratione unius T.c. 34
motus est continuitas et non interruptio temporis. et 39.
¶ In ista questione primo uidendum est de causis nutricationis et augmen
tationis. 2° uidebitur de continuitate nutricationis et augmentationis.

Quantum ad primum articulum est primo sciendum quod ca 1m 1o
lor naturalis continue agit in corpus et humi
dum radicale: et etiam cibale continue consumendo. probatur. quia nisi sic
esset: non esset ratio quare animal indigeret nutrimento. consequens est falsum:
et contra experientiam. quia experimur animal indigere nutrimento. Modo oportet
huius indigentie aliquam esse causam: et patet assumptum. quia si non desic
caretur humidum radicale: sequeretur quod animal sine cibo longo tem
pore posset manere: sicut cum cibo. eo quod cibus nihil aliud ad
dit quam restaurationem humidi. ¶ Ex alio patet hec suppositio. quia 2
philosophus comparat calorem ad corpus sicut in lampade ignem ad ole
um. modo ignis desiccat et consumit oleum. ergo sic calor naturalis de
siccat humidum corporis. Et ex alio tertio persuadetur. Nam 3
primo docet experientia quod animal actus suos exercens indiget
spiritibus: propter quod si iunctura membri fortiter ligetur ut per liga
turam aduentus spirituum impediatur patitur membrum illud tremo
rem. et deficit eius regimen conueniens. ¶ Item isti spiritus con
tinue resoluuntur. quia membrum patitur tremorem. patet: quia ali
ter non indigeremus ipsorum continuo aduentu: quod eadem
experientia docet esse falsum. ex quo oportet quod continue generentur
huiusmodi calores et spiritus. et tamen non possunt generari. nisi
ex materia apta: et nec apparet alia materia in corpore disposita ad
hoc nisi humidum: oportet ergo in hac generatione humidum desiccari.
¶ Quarto persuadetur quia cum membra animalis sint difformi 4
ter calida necesse est ut mutuo se calefaciant et alterent. et ex
consequenti continua alteratione resoluant. ¶ Secundo est intelligen 2m no
dum quod ad istam consumptionem iuuat medium extrinsecum: eo quod
ipsum continue alterat nostrum corpus. iuuat etiam motus. iuuat et

ciberis calidis: ꝛ vltimate tunat studiū. Nā oīa ista habēt
Dubiū desiccare corpus nostrū. ¶ Sꝫ contra primū dcm̄ diceret
quis. quō calor nālis possꝫ agere in humidū cū humidum
sit eius ꝓpriū subm̄: ꝛ accñs nāle subiecto non agit ad ip/
2 sius corruptionē. ¶ Scdo. naꝫ calidū nō cōtrariatur hu/
midō. ergo nec agit in ipsum humidū. tenet ꝯsequentia: qꝛ
Rᵒ ratio corruptiua est rōne ꝯtrietatis. ¶ Ad primum dicunt
aliqui ꝙ calor nō agit in subiectum in quo adequate exi/
stit. Sed bene cū partes sunt difformiter calide ipse calor
qui est in vna parte: agit in humidum qđ est in alia parte.
¶ Aliter dicitur ꝛ iudicio meo melius: ꝙ calor nālis est
quedam substātia subtilis calida que nulli inheret vt sub/
iecto: sed ipsi humido est in multis partibus cōmixta. hoc
ergo agit generando sibi simile in ipso humido: ꝛ tunc ces/
sat ratio de subiecto. qꝛ humiduꝫ non est caloris subiectū:
Ad 2ᵐ cum ipsum non sit accñs. ¶ Ad scdm̄ dr̄ ꝙ calor natura/
lis qui est quasi ignis bene est multū siccus: ꝛ iō rōne sicci/
tatis humiduꝫ corrūpit: ꝛ aperiēdo poros de per accñs se
ipsum caloreꝫ resoluit: ꝛ etiā dr̄ ꝙ calor est magis calidus
q̄ꝫ ipsum humidū: ꝛ iō agit in ipsum: ipsum vlterius cale/
faciendo: ꝛ sic pꝫ: ꝙ rōne duplicis ꝯtrietatis calor agit ī hu/
3ᵐ nōn̄ midū. ¶ Ex his duobus notabilibus sequitur tertiuꝫ no/
tabile: ꝙ necessaria est aīali seu viuo (si debeat longo tēpo
re viuere ꝛ manere) nutricatio: pꝫ: qꝛ nisi fieret restauratio
deperditi corporis actione prius posita totaliter desiccaret
ꝛ deficeret vita: ꝛ ideo cum deus ꝛ natura non agant fru/
stra: nec abundent in superfluis: nec deficiunt ī necessarijs.
T.c. 45 3ᵒ de aīa. dederunt animali nutritionem.

Ex his p̄nt inferri ꝯnes: quartū prima est hec. Calor
pᵃ ꝯ. nālis est cā efficiēs nutritionis: ꝛ ex cōsequenti
augmētationis: pbaꝛ: qꝛ ad nutricationē requirit ꝯuersio
nutrimēti: sepatio boni: ꝛ cōuenientis a malo ꝛ discōuenien/
ti. talia. n. fieri nō possūt nisi mediante calore efficiente. er/
go cōclusio vera. ꝯñtia nota est. ꝛ añs pro pᵃ pte pꝫ. ꝛ p 2ᵃ
probaꝛ. qꝛ frigidū hoc nō pōt facere cū simplr̄ habeat cō/
gregare: īmo etiā frigidū frequēter cōuenit nutrimēto cuꝫ
ipsum sit frigidū. ꝛ per ꝯñs nō agit in ipsuꝫ. pꝫ ergo. ꝙ hoc
facit calidū: cuius ē cōgregare hōgenea ꝛ segregare ethe/
2ᵃ ꝯ rogenea. ¶ Scda cōclusio: ꝙ aīa est ṗncipalis cā nutrica
T.c. 38, tionis ꝛ augmētatiōis. pbaꝛ rōne cōi 2ᵒ de aīa. qꝛ nisi sic: se/
ꝛ. 39. queret ꝙ aīal deberet hre supius oīa leuia. puta calores ꝛ
spūs: ꝛ inferius oīa grauia: ꝯñs est incōueniēs: ꝛ contra ex
perientiā. Nam ita sunt ossa in capite ꝛ augmentātur ibi/
dem: sicut in pede: ꝛ calor in pede sicut in capite. ꝛ probaꝛ
ꝯñtia. ꝙ si solū agunt q̄litates elementales ꝛ non forme:
tunc nō est rō: q̄re grauia ascendunt ꝛ leuia descendūt: q̄/
re relinquitur ꝙ huius opationis aīa sit cā mouens graue
nutrimentū sursum: ꝛ leue deorsum sm̄ cōuenientiā natu/
3ᵃ ꝯ re aīalis. ¶ Tertia cōclusio. ad ī tā nutricationem cōcur/
runt effectiue q̄tuor virtutes quas medici ponunt in quoli
bet mēbro. s. attractiua nutrimēti: retētiua eiusdem attra/
cti: digestiua assimilatiua ꝛ vnitiua attracti: ꝛ expulsiua su
perflui: qđ pꝫ. qꝛ si aliq̄ istaꝝ vel in pte vel in toto deficeret
aīal suas opationes. puta nutricationē ꝛ augmētationem
pficere non posset. ¶ Quarta cōclō. cā mālis huius nutri
4ᵃ ꝯ cationis est nutrimentū aut mā eiusdem. pꝫ: qꝛ ex istis fiunt
iste nutritiōes. ¶ Quinta cōclusio est. cā formalis huius
5ᵃ ꝯ nutricationis non est alia q̄ꝫ ipsemet mutationis in suis p/
tibus cōtinuate. pꝫ: qꝛ forme nō est forma: cum ergo ipse
mutatiōes sint forme: ipse nō hnt aliquā aliam cāꝫ forma
lem q̄ꝫ suā cōtinuitatē in ptibus: qđ est ꝓpositū. ¶ Sexta
6ᵃ ꝯ ꝯclusio: cā finalis nutricationis ꝓpinqua est salus indiui/
dui: ꝛ remota est salus spēi. Sed augmētationis propinq̄
est: vt ipsum indiuiduū suā debitam acqrat q̄ꝫtitatem: re/
mota eadem que est nutricationis. pꝫ ista ꝯ. quo ad primā
partem. qꝛ ex tertio notabili sine nutricatione nō posset p/
manere ꝛ saluari idiuiduū: ꝛ ideo causa finalis eius est sa/
lus ipsius indiuidui. ¶ Iteꝫ indiuiduū non potest perma
nere idem numero: nec generare nisi nutriatur. ideo natu/
ra vltimate idiuiduum: saltem perfectum per nutricatiōeꝫ
intendit generare sibi simile. Et hoc est salus speciei cum p
hoc species perpetuetur. ¶ Et sic proporcionabiliter dica
tur de augmentatione: quia proprie ꝛ imediate natura in/
tendit ꝙ viuum habeat suam debitam q̄ꝫtitateꝫ ꝛ vltima
te: qꝛ nisi ipsum viuum sit perfectum sua q̄ꝫtitate cōuenien
ti sibi nō potest generare: ideo intēdit in augmentatione ge
nerationem sibi similem pro salute speciei: ꝛ sic patent oēs
cause nutritionis ꝛ augmentationis.

Quantū ad 2ᵐ articulū est notandū: ꝙ per nutrica/ pᵐ nōn̄
tionem in ꝓposito nihil aliud intelligo q̄ꝫ
cōuersionē nutrimēti intus suscepti ī partes corporis nutrien
di vt fiat restauratio deꝑditi: per augmētationeꝫ aūt intel/
ligo augmētatiōeꝫ ꝓprie dictā: q̄ est ante diffinita. s. cōuer/
sionē nutrimēti ꝛc. Et iō pro sola alteratione aut nutrimē
ti corruptiōe nō intelligo tituluī qōnis. ¶ Scdo est notan 2ᵐ noᵐ
dum: ꝙ augmentatio aut nutritio pōt esse cōtinua duplr̄.
Uno mō ꝓprie. s. ꝙ sit cōtinua ex pte tpis: ꝛ ex parte dispō
nis sm̄ quā ipsa esset: puta ex pte q̄ꝫtitatis q̄ acqriꝛ. Alioᵒ
dr̄ cōtinua magis large: ꝙ. s. ex pte tpis nulla esset interru
ptio: sꝫ ex pte dispōnis fieret interruptio. ¶ Tertio est no/ 3ᵐ noᵐ
tandū: ꝙ de rōne motus est esse cōtinuū. pꝫ: qꝛ esse vnū cū
in oībus sit idē ipsuꝫ ꝛ vnū ipsuꝫ: vt hō ꝛ vnus hō. motus
ꝛ vnus motus. mō motus discōtinui nō sunt vnus motus:
cū ad vnitatem motus requiratur vnitas tpis. 5ᵒ phy. T.c. 34

Tunc sit hec pᵃ ꝯclusio. ꝙ augmētatio seu ēt nutri/ pᵃ ꝯ
tio ē motus cōtinuꝰ. pbaꝛ. qꝛ oīs motus ē
motus cōtinuus: vt dicit 3ᵐ notabile: oīs augmētatio ē mo
tus. ḡ augmētatio est motus cōtinuus: ꝛ minor pꝫ in post/
p̄dicamētis: ꝛ in. 5ᵒ physi. ꝛ in h̄ p̄. eodeꝫ mō de nutricatio/ T.c. 18
ne. ¶ Sꝫ forte ista nō est difficultas pp quā est mota qō: sꝫ T.c. 25.
potius mota est ad aliud: puta ad vidēdū vtrū totalis au/ ꝛ. 31.
gmētatio q̄ fuit a p̄nᵒ vite viuentis vsqꝫ ad terminum aug
mētationis sit motus cōtinuus. ¶ Et circa h̄ sit h̄ 2ᵃ p̄nci/ 2ᵃ ꝯ
palis ꝯ. s. ꝙ nō est necesse nutricationē a p̄nᵒ vite vsqꝫ ad fi/
nem esse motū cōtinuū. pbaꝛ sic. poīe est caloreꝫ nālem in
certa pte tpis eē ita debileꝫ: ꝙ in ea nō pōt fieri nutrimenti
cōuersio adhuc stāte in ea vita: ḡ cōclusio vā. ꝯñs nota ē:
ꝛ añs pbaꝛ: qꝛ cū nutrimēti sit certe resistentie: ponaꝛ ꝙ
nutrimentū in pede cōuertēdū sit vt tria resistens: ꝛ remit
taꝛ calor nālis debēs ipsuꝫ cōuertere: sic ꝙ non possit plus
agere q̄ꝫ ad gradū vt tria. q̄ro adhuc. Utrū cū illo calore ī
pede manet vita: ꝛ si sic cū iste calor nō ꝯuertat aliqđ nu/
trimentū: eo ꝙ nutrimētū est tante resistentie: sicut ipsum
est in actiuitate: ꝛ tunc hr̄ ꝓpositū. Si dicaꝛ ꝙ nō. Cōtra.
adhuc nō sunt q̄litates ita discōuenientes introducte: ꝙ for
mam viui possint corrūpe: sꝫ ipsa sit debilitata in suis quali
tatibꝰ. ¶ Cōfirmaꝛ. sub quolibet calore maiore vr̄ ꝙ for/ Confir.
ma pedis poterat generari. igitur sub isto calore pōt ṗma/
nere. ꝯñs tꝫ. nam forma pōt sub dispōne q̄litatiua minꝰ pfe
cta ṗmanere q̄ꝫ generari: vt nūc supponiꝛ. ꝛ in 2ᵒ dicetur: ꝛ
añs pꝫ: qꝛ qcūqꝫ calor maior sufficit ad cōuertēduꝫ nutri/
mentuꝫ ꝛ alia opera vite faciēda. ꝛ iō stantibus dispōnibꝰ
organicis alijs nō est rō: q̄re nō posset sub ea forma genera
ri. ¶ Itē cū transitus fiat de extremo p mediū ad aliud ex/ Confir.
tremum: ꝛ calor p̄mitus sufficit ad vitā cōseruādā: ꝛ ad nu
trimentū cōuertēduꝫ: ꝛ postea nō sufficiet ad vnuꝫ nec ad
alterū vr̄ ꝙ ī medio sufficiat: puta ad vitam cōseruādaꝫ: sꝫ
nō sufficiat ad aliđ: puta ad nutrimētū cōuertēdū. ¶ Itē Confir.
ꝛ 3ᵒ plante in hyeme existe gelu fortissimo nō appent nutri
ri. ḡ ꝯ vera. ꝯñtia bona: qꝛ plante viuūt. ꝛ añs pꝫ. qꝛ totuꝫ
nutrimentū ipsaꝝ est cōgelatuꝫ: quare nullū p̄nt attrahe/
re nutrimentū: quare nō nutriunꝛ. Et idem appet de qui

busdam animalibus: vt de magnis ranis que in hyeme nõ
capiunt nutrimentum: ⁊ in martio ipsum accipere incipi
unt. ⁊ si allegetur textus philosophi in contrarium in isto
T.c.41. primo ⁊ in secũdo de anima. ca. 2°. Dicendum est ꝙ loque
T.c.15. batur de animalibus perfectis: ⁊ noluit ꝙ talia longo tpe
non possunt esse sine nutrimento: sicut non possunt esse si
ne augmentatione: quin tamen possint esse aliquo paruo
tẽpore sine nutrimento hoc non intẽdebat negare. ¶ Ter
3° ↄ̈ tia conclusio: non oportet augmentatiõem a principio vi
te vsq3 quo viuum nõ põt augeri amplius esse cõtinuum
motum sine interruptione tẽporis: ista ↄclusio p3: q2 viuu3
qđ augetur posset fieri infirmũ: ⁊ per infirmitate3 in tpe me
dio seu augmẽtationis diminui: vt anno. 16. ⁊. 17. ⁊ tũc po
stea iterũ fieri sanum ⁊ de nouo augeri: ⁊ tunc apparet ꝙ
nõ fuisset illud viuũ sine iterruptione tpis auctu3: imo tpe
4° ↄ̈ ĩfirmitatis nõ augebatur: vt p3 ex casu. ¶ Quarta cõclusio
est: ꝙ si viuũ maneat semp sanum ⁊ nutrimentũ sufficiens
appareat approximatu3: possibile est ꝙ sine interruptione
tpis a pn°. augmẽtationis sue vsq3 ad finem quo non põt
vlterius augeri augeatur: pbatur ↄclusio: q2 causis sufficienti
bus cõtinue positis in agentibus naturalibus effectũ pro
ducentibus cõtinue ⁊ sine interruptione poneretur effect°:
sed in isto casu sunt cause efficientes posite augmentatiõis
sine ĩterruptione tẽporis: ergo ponetur augmẽtatio sine in
terruptione tẽporis: maior est nota: q2 agentia naturalia
agũt tãtum quãtum possunt: minor p3: q2 cã sufficiẽs aug
mẽtatio vsq3 ad terminũ ad quẽ d3 augeri viuũ: est corp°
esse sanu3: q2 tunc est aia in dispõne cõueniẽti: ⁊ cum calore
naturali sufficiẽti: ⁊ sic est causa sufficiens sufficienter posi
ta: ⁊ nutrimẽtum sufficiens est causa mãlis: quare tota mi
nor est nota. ¶ Correlarie infertur: ꝙ q̃3diu viuu3 manet
sanum ⁊ nutrimẽtum cõueniens est sibi approximatu3 nu
5° ↄ̈ tritur: ⁊ patet ex probatione cõclusionis p̃cedẽtis. ¶ Qui
ta cõclusio. augmẽtatio equi totalis facta ex certo cibo in
ordine ad tempus bene est motus ↄtinuus: q2 si equus est
sanus. vt ante dictu3 est: nulla fit tẽporis interruptio quin
6° ↄ̈ equus cõtinue augeatur. ¶ Sexta conclusio huius: aug
mẽtatio equi totalis proprie loquendo non debet dici mo
tus cõtinuus. probatur sic: augmẽtatio facta ĩ diuersis po
ris nõ est motus cõtinuus. ergo augmẽtatio equi totalis
nõ est motus cõtinuus: tenet ↄsequẽtia: q2 augmẽtatio illa
fit in diuersis poris: ⁊ ↄsequẽtia probatur: q2 augmentatio
nõ est hmõi motus vnus: eo ꝙ forma que generatur in alio
⁊ alio poro est alia ⁊ alia: vt notũ est: cum multi pori tota
les sint inuicem cõtinui: ⁊ ex cõsequẽti est alia ⁊ alia muta
tio vel dispositio numero: fm quã fit augmẽtatio: ita ergo
alia ⁊ alia numero est augmentatio in alio ⁊ alio poro. cõ
Dubiu3 sequẽtia tenet per notabile scdm: ⁊ ans est notum. ¶ Sed
diceret quis quãtitas est eadem fm quã fit ista augmenta
tio: ergo dispositio fm quã fit motus est eadem. ↄsequẽtia
T.c.26. tenet: eo ꝙ augmentatio est motus ad quãtitatẽ. p2io hu
⁊.27. ius. ⁊ ans p3: q2 ista quãtitas est q̃3titas equi. ¶ Rñdeo ne
R gando ↄñtiam: nisi adderetur ꝙ quãtitas est eadem: ⁊ dispo
sitio fm quã augetur est vna: ⁊ si hoc adderetur negare3 ans:
q2 in alio ⁊ alio poro: ⁊ alia ⁊ alia dispõne augetur quãti
tas: ⁊ iõ alia ⁊ alia est dispõ fm quã fit motus. Unde est si
mile sicut si hoi augeretur caliditas in pede ab vno igne: ⁊ in
manu ab alio. partibus tñ itermediĵs non calefactis: tunc
enim esset vna qualitas totalis fm quã est motus. s. tota
lis caliditas hois: tñ calefactio nõ esset vna: q2 dispõnes qui
bus ista caliditas intẽditur nõ sunt vnũ: imo alia est ĩ pede
⁊ alia in manu ⁊ aliud sile est: sicut si spera aeris rarefieret
hic ⁊ rome: tunc ille rarefactiones fierent fm eandem quã
titatem spere aeris: tñ non esset vna rarefactio: eo ꝙ alia ⁊
alia rarefactione q̃3titas aeris in diuersis suis partibus ad
inuicem discontinuis extendatur: sic q̃3uis q̃3titas equi to

talis que extenditur sit eadem: tñ alia ⁊ alia gñatione in di
uersis poris maioratur que gñationes nõ plus adinuicẽ con
tinuantur q̃3 rarefactiones aeris predicte. ¶ Ex ista ↄclu p^m cor^m
sione infertur correlarie: ꝙ fm veritatem tot sunt augmẽ
tationes totales in viuo: quarum nulle due sunt vna: quãdo
viuum augetur: quot sunt pori in quibus fit augmentatio
totalis viui. ¶ Secũdo: ꝙ alia ⁊ alia die ẽ alia ⁊ alia aug 2^m cor^m
mentatio. p3: q2 fiunt in aliĵs ⁊ in aliĵs poris: igitur per con
clusionem sunt diuerse augmẽtationes ⁊ capio in istis con
clusionibus positis augmentationem improprie: cu3 dico
ꝙ augmentatio equi totalis ⁊c. ¶ Pro oĩbus augmẽta
tionibus quibus diuerse partes equi dĩr augeri simul tpe:
que oẽs fm vulgares possunt dici vna augmentatio: ⁊ di
cuntur ab eis: eo ꝙ diuersas partes in diuersis poris genitas
non percipiunt. ¶ Et iuxta hoc sit septima conclusio: ꝙ ĩ 7° ↄ̈
ordine ad denominationẽ vulgarium iste augmentatiões
equi possunt dici vna. patet: q2 ipsi non pcipiunt diuersita
tem prium genitarum: ⁊ iõ oẽs augmẽtatiões factas in diuer
sis poris sine tpis interruptione dñt vna3 augmentationẽ
totalem equi. nec est incõueniens ita loqui. ⁊ fm veritate3
⁊ rõnem aliter censeri. ¶ Octaua cõclusio est: nutritio to 8° ↄ̈
talis equi nõ d3 dici vnus motus. p3 rõne qua p̃cedens ↄ̈.
¶ Nona cõclusio: resolutio viuẽtis a pn° vite vsq3 ad fine3 9° ↄ̈
est motus ⁊ cõtinuus ĩproprie. s. q2 fit sine tpis interruptio
ne: probatur: q2 vel viuũ est sanũ: ⁊ tunc nõ interrumpitur
resolutio: eo ꝙ tunc calor nãlis se cõtinue nutrit: vel egrũ.
⁊ tunc cõtinue resoluuntur ptes viui a medio ipsum cõtinẽ
te: eo ꝙ hoc mediũ est sibi ↄ̃riu3: ⁊ tunc resistentia viui est
debilitata. ¶ Ultima cõclusio: resolutio nõ est ↄprie conti x° ↄ̈
nua nec vna mutatio in ordine ad dispõnem fm qua3 est
motus: p3. q2 ipsa est alia ⁊ alia in aliĵs ⁊ aliĵs poris: sicut ⁊
augmentatio. ⁊ formetur rõ eodẽ mõ. ¶ Correlariu3: viuu3 Cor^m
nũq̃3 manet in eodẽ statu primo mõ idẽptitatis: p3 p ↄ̃nẽ
p̃cedentẽ: q2 fit ꝑ ab eo aliq̃ resolo: ⁊ hec de 2° articulo.

Ad rationes p̃ncipales huius q̃õnis. ¶ Ad pmũ Ad p^m
dĩ ꝙ Aris. per illã dĩa3 nõ voluit T.c.41.
negare augmẽtationẽ esse cõtinuũ motũ: sed voluit ꝙ nõ
duraret cõtinue vsq3 ad finẽ vite sicut nutritio. ¶ Ad 2^m
dĩ negãdo ans. s. ꝙ augmẽtatio nõ est motus. Et ad pba Ad 2^m
tionẽ dĩ ꝙ nõ op3 oẽ3 motu3 esse de vero cõtrario in veru3
ↄ̃riu3: sed sufficit ꝙ fit inter terminos a quibus capiuntur de
nominatiões ĩpossibiles respectu eiusdem termini existus b
aliquid in actu: ⁊ ita vult phs. 5. physico. ꝙ motus d3 esse
ex vero ↄ̃rio in verum ↄ̃rium: modo ista ↄ̃rietas bene repe
ritur in predicamento q̃3titatis vt bicubitum tricubitũ: bi
pedale tripedale ⁊ ↄsilia hmõi. ¶ Ad tertiũ negatur ans: ꝙ Ad 3^m
diminutio nõ fit motus cõtinuus. Et ad pbationem dĩ ꝙ
adhuc illo tpe quo corpus nostrũ magis acqrit q̃3 deperdat
est resolutio cum calor nãlis se tũc nutriat: ⁊ ex ↄñti humi
dum resoluat: verũ tñ est ꝙ tũc nõ ẽ diminutio: tñ q̃ñcũq3
diminutio est ipsa est motus continuus sicut augmenta
tio. ¶ Ad cõfirmationẽ cõceditur ꝙ diminutio in senib° fit
cõtinue a calore nãli. verũ tñ est ꝙ fit ẽt a medio continẽte. ad ↄfir.
nos. Et ad pbationẽ primã cõceditur: ꝙ idem de necessitate
nature est generatiuus carnis ex nutrimento: ⁊ se nutrien
do eiusdem corruptiuũ. nec est hoc incõueniens: sicut ca
lor nãlis in epate generat sanguine3 ex chilo: ⁊ in corde eũ
dem resoluit in spũs ⁊ calores. Et qñ additur ꝙ idem non
est cã ↄ̃riorum: dĩ ꝙ hoc est verũ eodẽ modo se hñs ⁊ de pse.
⁊ ideo etia3 calor nãlis de pse nõ est nisi cã calefactionis ⁊
generationis sui similis: calefaciẽdo. n. carnẽ generat ⁊ vl
terius nimis calefaciendo carnem resoluit: ⁊ sic nõ est incõ
ueniens idem est causam contrariorum. puta vnius effe
cti de pse: ⁊ alterius de per accidens: ⁊ sic est de calore na
turali: natura hec enim de per se intendit per eius actio
nem restaurare deperditum ex nutrimento: ⁊ de per acci

dens: qr simul calefacit mēbra dirigendo nutrimentum re
Ad 2m confir. soluit partes corporis nutriēdo. ¶ Ad secundam confir/
mationem dicitur: q verum est q de necessitate nature ca
lor naturalis bene corrumpit carnem: vt se nutriat τ nutri
tus aliam potest generare: nec hoc est incōueniens modo
predicto. Ad improbationem quādo dicitur q hoc face/
ret frustra: dicitur q hoc fit necessitate nature: qr oportet
calorem restaurare cum sine eo non possit esse vita: τ ideo
si nutrimentum deficeret: vt aliunde restaurare posset: nō
videtur incōueniēs: q ex humido radicali corporis restau
Ad 3m confir. raret carnem corporis corrumpendo. ¶ Ad tertiam dica/
tur: q verum est q calor agendo in humidū radicale agit
ad sui corruptionem de per accñs: qr aliter non posset per/
Ad 4m pncipale manere sine humido: sed de pse non agit ad sui corruptio/
nem. Et hoc voluit auctoritas phi primo allegata. ¶ Ad
quartū principalē cōceditur: q augmentatio est qñ est cō
uersio nutrimenti. etiam negat q ista cōuersio nō sit conti
nua. τ negat pñtia: q aliqñ in corpe hūano non sit cibus
imo semp est sanguis in corpore aīalis vel in nō habentib⁹
sanguinē ei pportionabile τ tale est nutrimentum: τ iō dr
q in corpus est nutritio τ nutrimenti cōuersio per totam
vitam vel saltem per maiorem ptem vite: τ sic cōtinue ma/
net corruptio cibi ppinqui. puta sanguinis. Et si petat: q̈
re isto cibo ppinquo manente aīal appetit cibum nouū: dr
q hoc est: qr mēbra cibi retentiua sentiūt se euacuari: τ iō
petunt repleri naturali inclinatione: eo q sine cibo non pos
Ad 5m sent in suo vigore naturali pmanere. ¶ Ad quintū negat
q nutritio non sit cōtinua: τ qñ dicit q tunc non esset rō:
quare aīal famesceret: dr q cā est: qr mēbra retētiua nutri
menti sentiunt se euacuari per nutritionem τ appetunt re/
Ad 6m pleri: τ propter hoc fit fames vt ante dictum est. ¶ Ad sex
T.c.23. tam auctoritatem Cōmentatoris cōceditur in. 8° physi. eo
q ipsa laborat p sexta pclone: rō tñ sua nō cōcludit: qr nō
est impossibile q cōtinue per integrū annū acgratur q̄ti/
tas digitalis aut granum milij: τ q tñ cuilibet correspon/
deat aliqua huiusmodi quātitatis: cum quodlibet cōtinuū
sit ita bene diuisibile in infinitum: sicut tempus quātūcū/
T.c.69. q3 sit magnum: sicut patet ex quarto τ sexto physicorum.
¶ Ratio post oppositum arguit pro prima conclusione: τ
hec de ista questione.

¶ Eodem textu vbi supra. T.c.xv. Qō.xv.

pm **Quintodecimo** querit. Utrum ra
refactio sit argu-
mentatio. Et arguit pmo q sic: ois motus ad
q̄titatem est augmētatio. rarefactio est hmōi.
3 ergo τc. maior est vera. 5° physi. τ minor p3: qr
T.c.18. 2m corpus qd rarefit post rarefactionē est maius q̄ añ. ¶ Se
cundo sic: ois motus pp̄ter quem de prima suba mutantur
termini de predicamento q̄titatis est augmentatio vel di/
minutio: sed rarefactio ē hmōi: ergo rarefactio est augmē
tatio vel diminutio: sed sicut manifestum est: non est dimi/
nutio. ergo est augmētatio. maior p3 vt prius: τ ex alio: qr
talis motus non pōt reduci ad aliud pdicamentum: minor
p3: qr si suba bipedalis rarefiat vt sit tripedalis non est du/
bium quin de ea variabuntur termini de pdicamento q̄ti
tatis. ¶ Tertio. ois motus quo producit noua quātitas ē
3m de predicamento q̄titatis: sed in rarefactiōe producit no/
ua quātitas. ergo rarefactio est de pdicamento q̄titatis: τ
non est diminutio. ergo augmētatio. pñe sunt note: τ ma
ior p3: conuenienti similitudine: sicut ois motus quo pro/
ducitur noua qualitas est in predicamento qualitatis: mi
nor p3: qr bm illos qui dicunt q̄titatem esse rem distinctam
a re quāta in omni rarefactione noua quātitas producitur
τ in cōdensatione aliq. s. que prius fuit corrūpit. ¶ Quar
4m to. augmentatio viuentis est augmentatio. ergo a multo
fortiori rarefactio est augmentatio. antecedens est philo/ T.c.37
sophi in littera: τ probatur cōsequētia: qr per augmētatio/
nem viuentis non producitur noua q̄titas: sed poti⁹ quā/
titas nutrimenti q̄titati viui superadditur: vt p3 per pro/
cessum phi in littera: sed per rarefactionem noua q̄titas
realiter producitur: modo nullus diceret quin reali⁹ dici
debet mutatio ad q̄titatem τ augmentatio mutatio qua
generatur noua q̄titas q̄ mutatio qua vna quātitas ad/
deretur alteri: sicut magis proprie dicitur dealbatio produ
ctio noue albedinis in subiecto: q̄ additio vnius substan/
tie albe ad aliam substantiam albam.

In oppositum videtur esse phs in ca. de aug/
mentatione: vbi dicit q aug/ T.c.3.
mentatio fit aliquo aduenientε: modo rarefactio non est τ.39.
aliquo aduenientε. ergo non est augmētatio. ¶ In ista qō
ne primo videbitur modus quō potest fieri rarefactio. Se/
cundo videbitur responsio ad questionem.

Quantū ad primum articulū nota q quantitas siue pm nōm
dimēsio sube est distincta a suba. hanc sup
positionem suppono declarandā: p physi. τ ab aliis magi/ T.c.28.
stris ibidē declaratā: τ ideo solū eam per vnam rōnem que τ.c.63.
ad hoc cōsueuit adduci declaro. ¶ Pmo supponit: q aer p° supp°
idem qñq3 potest stare sub q̄titate in duplo maiori per ra
refactionem τ alio tpe sub q̄titate in duplo minori per cō
densationē: qd p3: qr si fiala ponat cum ore ad ignē rarefiat
aer intantū q si postea ponatur cū ore super aquā cōdēsa
bitur ad subduplū: sic q op3 aquā intrare vsq3 ad medie/
tatem fiale ne maneat vacuū. ¶ Scdo supponitur: q aer 2° supp°
nō pōt tm̄ cōdensari per solam cōpressionem: nec tantum rare/
fieri per solā tractionem: aut motū localem: p3 etiam ex pien/
tia: qr follis lateribus extensis τ foraminibus obstructis:
sic q aer non possit cedere: expimur q per vnam cōpressio
nem nos istū aerem nō possumus ad subduplū condensare:
imo sensibiliter p3: q latera follis notabiliter comprimere
non possumus: quod non est ex alio: nisi qr aerem inter ce
ptum non possumus notabiliter cōdensare. eodē modo p3:
qr nec rarefacere: lateribus. n. follis cōpressis τ foraminī/
bus obstructis non possumus latera follis abinuicem no/
tabiliter elongare: qd nō vr ex alio: nisi qr aerem qui est in/
tus non possumus notabilr extēdere. Ex his persuadetur
suppō sic: nam volenti latera follis cōprimere resistit aer
materia vel forma: caliditas vel dimensio ab oībus distin/
cta: τ nullum istorū modorū potest dici preter vltimum: er
go dimensio est distincta a substantia: cōsequentia tenet. τ
añs pro prima parte p3 ex sufficienti diuisione. pro secunda
declaratur: non. n. potest dici q aer: qr ipse potest subsiste/
re in duplo minori loco: vt dicit prima suppō: nec forma. p
pñs nec materia cum multo plus de materia terre sit in du
plo minori q̄titate: nec pōt dici q caliditas potest esse: qr
plus de caliditate stat sub parua q̄titate ferri calidi: nisi
tunc inquātum ad caliditatem sequitur dimensio q̄ resi/
stit: τ sic posset dici resistens per modum sequele. relinqui/
tur ergo q dimensio distincta resistit: τ habetur proposi/
tum. ¶ Secundo nota: q rarum apud nos dicitur quod 2m nom
habet parum de materia sub multa extensione: densum au
tem dicitur quod habet multum de materia sub parua ex
tensione: vnde rarefieri est minus de materia sub equali ex
tensione acquirere. Condensari vero plus de materia τc.
Raritas ρo est paucitas materie sub multa extēsione: den
sitas autem est multitudo materie sub pauca extensione.
¶ Tertio nota: q qñq3 dr corpus rarefieri iproprie. s. qñ 3m nom
ipsum in partibus suis abinuicem elōgatur per subintroi/
tum corporum aliorum extendentium: sic q appareat locū
maiorem occupare: τ sic condensari iproprie dr si cōprimā
tur τ cogantur partes aliene inter partes suas recepte: τ
sic postea appareat minorem locum occupare isto modo

refactio est hmõi.ergo 7c.maior p3 de se.sicut enim est mo
tus ad qualitatem quo producitur qualitas. ad vbi quo
acquiritur locus:quare similiter est in quantitate:7 minor
2ª 9 patet.per vltimam conclusionẽ precedẽtis articuli. ¶ Se
cunda conclusio est hec.q condensatio est motus ꝓprie de
predicamẽto q̃titatis.patet sicut cõclusio precedens.Cu3
enim he mutationes sint opposite.op3 q sint eiusdem pre
Dubiu3 dicamẽti.cum cõtraria sint eiusdem generis. ¶ Sed qs
instabit dicens.rarum 7 densum sunt de quarta specie qua
litatis.ergo condẽsatio 7 rarefactio erunt de predicamen
to qualitatis:cõsequẽtia tenet.q2 sunt motus ad qualitatẽ
s.raritatem 7 densitatem.7 vltra.sunt motus ad qualitatẽ
ergo non sunt motus ad q̃titatem.cuius oppositu3 est di
2m ctum. ¶ Confirmatur sic.mutatio inter raritatem 7 densi
tatem est alteratio.ergo condensatio 7 rarefactio nõ sunt
motus ad quãtitatem.ↄña tenet.q2 alteratio nõ est motus
T.cõ. 8. ad q̃titatem.antecedens p3.q2 est mutatio inter qualita
7.10. tes cõtrarias cum raritas 7 densitas:vt dictu3 est sint qua
3m litates 7 sint ↄtrarie.vt vult p̃hs.2° huius ca.2°. ¶ Tertio
sic.omnis calefactio est alteratio.ergo omnis rarefactio ẽ
alteratio.7 vltra.ergo nulla rarefactio est motus ad q̃ti
tatem.vltima ↄñtia est nota.7 prima declaratur : q2 sicut
calefactio est ad caliditatem:7 ideo dicitur alteratio:ita ra
refactio est ad raritatem que est qualitas:vt dictum est.
4m ¶ Quarto rarefactio non est motus.igitur non est mot⁹
ad quãtitate3.ↄñtia est nota.7 añtecedẽs declaratur:q2 mo
tus nõ ẽ ad ulla que acquiruntur per modũ sequele ad alios
motus:ideo nõ ponit motus ad primam spẽm qualitatis:
T.c.18. 7° physicoru3.modo raritas acquirit per modum sequele
ad alios motus.puta ad remotionẽ partiu3 vel calefactio
R° nem.igitur rarefactio nõ est motus. ¶ Pro solutione pri
marum rõnũ est aduertẽdũ.q in rarefactione duo possũt
cõsiderari.vnũ est quãtitas maior que acquirit. 7 s̃m hãc
est motus ad q̃titatem. ¶ Alio modo ptes corpis abinui
cem elongari:7 magis distanter situari adinuicem. 7 s̃3 h
potest poni motus ad qualitatẽ. Cum eni3 querimus qua
le est hoc:7 dr̃ rarũ:cõcipimus ptes materie in eo esse pau
cas 7 abinuicem elongatas.7 per oppositũ dicat de denso.

R° ad primum **Et iuxta** hoc facile rñdetur ad primũ cõcedendo q
rarũ 7 densum sunt de quarta spẽ qualita
tis.7 q cõdensatio 7 rarefactio in ordine ad habitudinem
partium substantie sunt de predicamẽto qualitatis:vt di
ctum est:cum hoc tñ stat q sunt de predicamẽto quãtita
tis in ordine ad q̃titatem que acquiritur vel deperdit : vt
Ad 2m dictum est. ¶ Ad scõm dr̃ per idem.q mutatio inter rari
tatem 7 densitatẽ est alteratio in ordine ad situm ptiũ sub
stantie:vt dictũ est.cum hoc tñ stat q sit motus ad qualti
tatem in ordine ad q̃titatem que acquiritur vel depditur.
7 ideo negat:q alteratio nõ est ad q̃titatem.sed bene verũ
est:q alteratio eodẽ modo quo alteratio nõ est ad quãtita
tẽ nihil.n.reputo incõueniens q eadẽ mutatio sit vno mo
do alteratio. Et alio modo considerata sit motus ad quãti
tatem.sicut non est incõueniens q eadem mutatio sit ge
Ad 3m neratio 7 augmẽtatio. ¶ Ad tertium cõceditur q rarefa
ctio est alteratio.cũ hoc tñ stat q etia3 sit ad quãtitatem:
Ad 4m vt dictu3 est. ¶ Ad quartum dr̃.q motus q̃n capit stri
ctissime pro mutatione nõ habita per modum sequele ad
aliã mutationem. Et sic sine dubio rarefactio nõ est mot⁹:
imo nec augmẽtatio viuẽtis:q2 de necessitate sequitur alia
T.c.18. mutationes ad quas h3 sequelam.7 sic capitur motus. 7°
physicoꝝ. Alio modo motus capitur stricte pro mutatio
ne successiua facta in subo.manente hoc aliquid actu eo
dẽ sub vtroq3 termino mutationis ꝓpter quã de necessita
te op3 mutare terminos certi p̃dicamenti de primis substã
T.cõ.9. tijs.Et hoc modo capitur.5° physicorum.7 sic rarefactio ẽ
7.10. bene motus. Et ideo iuxta dicta.patet quid sit dicendũ ad

rationem. ¶ Tertia cõclusio est.q capiẽdo augmẽtatio 3ª 9
nem cõiter rarefactio est augmẽtatio.ista cõclusio probat
omnis motus ad q̃titatem maiorẽ est augmẽtatio rarefa
ctio est motus ad q̃titatem maiorem. ergo rarefactio est
augmentatio.ↄsequẽtia tenet.7 maior p3 per p̃hm.5° phy T.c.18.
si.7 minor patet per ↄclusionẽ precedente3. ¶ Quarta cõ 4ª 9
clusio est.q cõdensatio est diminutio capiendo diminutio
nem modo proportionabili.pbat sicut p̃cedens. ¶ Quin 5ª 9
ta conclusio 7 est probabilis.q rarefactio est magis pro
prie motus ad quãtitatem q̃3 augmentatio stricte capien
do sic.quanto per aliquem motum magis proprie acquiri
tur q̃titas:tanto est magis proprie ad q̃titate3.sed per ra
refactionem magis proprie acquiritur quãtitas q̃3 in aug
mentatione viuentis.igitur est magis proprie motus ad
q̃titatem.maior videtur nota ex terminis.7 minor patet.
q2 in rarefactione simplr̃ acqrit noua q̃titas sine additio
ne q̃titatis ab extrinseco.In augmentatione aũt viuẽtis.
esto q q̃titas sit maior.tamẽ fit superadditio noue q̃tita
tis ab extrinseco:7 per ista3 fit alia q̃titas maior,mõ vr̃ q
magis ꝓprie acqratur q̃titas vbi acquirit sine additione
ab extrinseco q̃3 vbi acqrit per additionẽ q̃titatis extrin
sece. ¶ Ultima cõclusio est capiendo augmẽtatione3 stri 6ª 9
cte.sicut capitur in isto p̃mo:rarefactio nõ est augmẽtatio a.t.c.15.
p3 per p̃hm in lr̃a.7 per proprietates huius augmentatio vsq3 ad
nis:q2 ipsa fit per intus susceptionẽ.rarefactio nõ.nam au 43.
gmentatio solũ cõpetit viuentibus.7 hmõi rarefactio nõ:
quare p3:q hmõi rarefactio nõ est augmẽtatio:7 hec ð 2°
articulo. ¶ His premissis respõdetur ad rõnes.7 breuiter
rõnes ante oppositu3 oẽs vadunt pro tertia ↄclone secũdi
articuli:7 rõ post oppositũ arguit pro ↄclone vltima eius
dẽ articuli. Et hec sint dicta de ista qõne sufficienter 7c.

¶ Quoniã aũt op3 primu3 de materia 7 de vocatis elementis. T.cõ.xliij. Qõ.xvj.

b^m **Decimosexto** querit. Utru3 omne
agẽs agat per conta
ctum.7 arguitur q nõ.deus 7 agentia inco
porea agunt.7 tñ nõ tangunt.ergo nõ omne
agẽs agit per cõtactu3.ↄñtia tenet.añs ꝓ pri T.c.53.
ma pte p3 per p̃hm:ca.de actione dicentem:q est aliquod 54.7.55.
agens impassibile.7 tale est incorporeũ.pro secũda pte p3. T.c.22.
q2 tactus est solũ rerũ diuisibilium : cum oporteat vltima t.c.44.
esse simul.5°.physicoꝝ.ca.4° 7 in isto primo.ca. de tactu. 2m
¶ Scdo.celum agit in ista inferiora 7 nõ tangit ea. ergo.
ↄñtia tenet.7 añs pro prima pte p3.quia illuminat 7 cale
facit ea.pro scdã pte declaratur:q2 vltimũ celi nõ est simul 3m
cum ipsis inferioribus. ¶ Tertio sic.sequeretur q nullu3
agens ageret in distans.ↄsequẽs est falsum.7 contra expe
rientiã.7 probatur cõsequẽtia.quia tangeretur in distans 7 4m
non tangetur nisi per contactum. ¶ Quarto. sequitur q
agens solum agit in passum s̃m superficiem passi. ↄñs est
falsum:7 cõtra experientia3.probatur ↄñtia.cum s̃m solã su
perficie3 tangãt. ¶ Confirmatur sic.q2 si sic sequeretur:q
sola superficies exterior agentis ageret. ↄña est falsum : 7
probatur ↄñtia:q2 ipsa solũ tangit aut saltem s̃m eã agẽs
solum tangit.arguitur ergo sic:agens non agit nisi p con
tactum:7 solũ s̃m superficie3 tangit.ergo solũ s̃m eã agit.
7 vltra.ergo nõ agit s̃m profunditatem suã:sed solum agit
s̃m eius superficiem. ¶ Quinto:q2 visibile agit in visum: 5m
7 tñ non tangit visum.ergo.ↄñtia tenet. 7 añs pro amba
bus ptibus notum est. ¶ Sexto si aliquod agens agit for 6m
tius in distans q̃3 in propinquum.aliquod agens nõ agit
per contactum: sed aliquod agens agit fortius in distans
q̃3 in propinquũ.ergo cõsequẽtia tenet.na3 si fortius agit
in distans.ponatur ergo q agat in ipsum actione : vt tria.
7 in ꝓpinquũ:in qõ agit debilius agat actiõe vt duo:7 po

natur actiones vniformiter remitti: sequit: q quã in propin
quũ cessabit agere: eo q eius actio est remissa in duobus
gradibus: tunc adhuc aget in distans actiõe vt vnũ. ¶ Et
ex alio, si cõtactus esset cã actionis hoc esset vt deferẽs vir/
tutem agentis in distans. ⁊ ex consequenti nõ posset agẽs
in distans fortius agere q̃ in propinquũ. ergo si fortius
agit in distans cõtactus nõ est causa actiõis: qđ est propo/
situm. añs probatur: primo qꝛ celum aut sol in distans ab
eo. puta in aerẽ apud nos generat calorẽ. ⁊ in spãs medias
T.c.20. celestes sol hmõi calorem nõ põt pducere: cũ celũ sit in/
2 alterabile. primo celi. 3° ca. ¶ Scđo: qꝛ speculũ cõcauum
fortissime ad aliquã distantiã calefacit: imo intm̃ q incẽ/
dit: sicut dicunt perspectiui: ⁊ docet experientia: tñ apud se
3 nõ generat notabilem caliditatẽ. ¶ Et tertio. qꝛ adamas
ferrum ab eo remotum attrahit. ferramẽ aũt ppinquũ sibi
minoris resistentie attrahere nõ potest. ergo hmõi agentia
7m fortius agunt in distans q̃ in propinquum. ¶ Septimo
multa agunt in seipsa. ergo nõ omne agens agit per conta
ctum. cõsequẽtia tenet. qꝛ nihil tangit se. añs pꝫ. primo de
graui mouente se deorsum. 2° de aqua calida remota a ca
lefaciente que se reducit ad frigiditatem: vt docet experien
tia. ⁊ tertio de anima intellectiua que producit in se inten/
Co. 37. tionem actum volendi cum talia in eadem non producan
t.c.36. tur nisi ea cogente. vt habet videri in scđo de anima.

In oppositum videt esse phs ca. de tactu. vbi videt dicere: q ad hoc q aliq̃
t.c.44. agant ⁊ patiantur adinuicem requirit q se tangãt. ¶ In
ista q̃one. p̃ premittenda sunt notabilia ⁊ suppõnes. in scđ
do articulo ponende sunt responsales cõclusiones.

pm no^m Quantum ad primũ articulũ nota q duplicia sunt agẽtia. quedã corpea: vt celum ⁊
alia inferiora. ⁊ quedam incorpea: vt deus ⁊ intelligentie.
2m no^m ¶ Scđo nota. q agentia corpea aliq̃ agunt in mãm extri
secam: vt calidũ in frigidũ: aliq̃ agũt aliquo mõ i se: vt aĩa
in se pducat suos actus cognoscẽdi saltẽ intellectiua: gra/
ue mouet se deorsum. Et vt titulus sit magis planus restri
go ipsum q intelligitur de actione proueniente ab agente
extrinseco seu de actione proueniente in materiam exterio
3m no^m rem. ¶ Tertio nota. q hmõi agentia sunt duplicia. aliq̃
q̃ agũt actione reali: vt caliditas agẽs caliditatẽ. aliq̃ sunt
q̃ agũt actione spũali. vt albedo pducens spẽm albedinis.
4m no^m ¶ Quarto nota. q tactus dr vno mõ attributiue ⁊ tota/
liter iproprie: ⁊ attribuit rebꝰ incorpeis ⁊ dr res icorpea idi
stãs alicui: qđ agit tangere ipsum: sicut diceret. q intelligẽ
tia mouens sperã lune tãgit ipsam. sić q deus tãgit mun/
T.c.45 dum. Isto mõ intelligit lra Arist. ca. de tactu. Est dr vt agẽ
tia incorpea tãgant. est aũt vt sic mõ dicto. est aũt vt non:
qꝛ nõ pprie tangunt. ¶ Alio mõ tactus accipit proprie ⁊
attribuitur corporibus: ⁊ hoc triplr. s. strictissime ⁊ vocat nã/
lis. stricte. ⁊ vocat tactus mathematicus: ⁊ large seu ipro/
prie: ⁊ vocatur tactus methaforicus. ¶ Tactus autem
t.c.44. strictissime dictus describit a pho sic. q est diuersarum ma
gnitudinũ hñtiũ põnẽ. quarũ vltia sunt simul. ⁊ sunt acti/
ua ⁊ passiua insimul. ¶ Ecce tres cõditiones hmõi tactus
prima q sit in diuersas magnitudines que habeant situm
extra seinuicẽ. pp illud mã ⁊ forma nõ tangunt se. qꝛ non
hñt distinctũ situm. scđa qꝛ vltima ipsorũ sunt sil. ⁊ tertia.
q inter se sint actiua ⁊ passiua. Et pp illã vltimã cõditio/
nem ptes aeris cõsimiliter q̃litates non tangunt se: qꝛ non
sunt actiue nec passiue vt sic adinuicem. Tactus stricte di/
ctus nõ habet nisi duas cõditiões pmas. Et isto modo me
dietates continui eiusdem tangunt se. Sed tactus large ⁊
methaphorice dictus est agens sua virtute passum attin/
gens. Et sic tãgens non opꝫ q tangatur ab eo qđ tãgit. sm
T.c.45 quẽ modũ dicit phs in lra. dicimus. n. aliqñ trist item tan
gere nos. puta qñ nos per suas tristicias mouet ad passio/
nem: sed non nos eum: tunc. n. agit ipse in nos: sed nõ nos
in eum. ¶ Quinto nota. q Arist. non voluit agens debere 5m nõn^m
tãgere quodlibet passum: quod ab eo patitur: qꝛ hoc ẽ ma
nifeste falsum: prout satis arguunt rationes ante opposi/
tum facte: sed potius aliquod adminiculum: mediãte quo
agit in alia ab eo passa. ¶ Pro sexto notabili supponitur 6m no^m
q per vacuum nulla potest fieri actio. volo dicere. q si in
medio pleno per pedalem distantiam poneretur magnus
ignis ⁊ magna aqua: ⁊ postea ad imaginationẽ circũ cir/
ca destrueretur medium ignẽ: ⁊ aqua remanentibus i suo
situ: q tunc nullo modo ignis posset agere in aquã nec e͡ꝰ
⁊ qꝛ in illa suppositione consistit tota virtus q̃õnis: ideo eã
fortius quo possũ probabo. ¶ Primo. qꝛ ignis in hoc ca pm
su non tangit aquam. ⁊ actione eius non potest ad aquã
ptingere. ergo nõ agit in ipsam. cõsequẽtia tenet. qꝛ si agit
opꝫ q agat mediate. s. q actio deferatur per aliud ad pas/
sum: vel imediate. s. quia tangat passum: ⁊ añs declaratur.
¶ Primo. quia manifestum est: q non tangit: quia ante pm
non tetigit quando erat plenum: ⁊ nullus motus localis
est factus alicuius corpꝰ: nec ptialis: nec totalis: nec mediũ
cõgregari alicui corpꝰ vt supponitur: ergo adhuc nõ tãgit.
¶ Scđo tangens cũ eo qđ tãgit dꝫ hr̃e determinatũ situꝫ 2m
in superficie tangẽte: sed sic nõ est de istis. ergo nõ tãgũt se.
maior iductiue nota est in oĩbꝰ se tãgẽtibꝰ: ⁊ minor manife
sta est: cum inter ea nulla sit habitudo superficiei vnius ad
supficiem alterius. ¶ Tertio. inter corpa tãgentia se nul/ 3m
lum corpus potest recipi ipsis remanẽtibus in eodẽ situ: sꝫ
inter illa corpus põt recipi ipsis manẽtibus in simili situ:
ergo nõ tãgũt se. maior nota est in oĩbus. minor pꝫ. quia i/
ter ista põt poni corpus pedale sine hoc q ipsa mutẽt sitũ.
per casum. ⁊ sic pꝫ maior p̃me rõnis tripliciter declarata. sꝫ
2a ps añtis pbat. qꝛ agens in mãm quã nõ tangit agit p
fluxũ sue virtutis ad ipsam. mõ vacuũ nõ est hmõi v̾tutis
receptiuũ. ergo actio ignis in hoc casu non põt pertingere
ad aquã. maior est manifesta in simili de lumine. si. n. a lu
cido lumẽ producit in mãm distantem: hoc est: qꝛ fluit per
mediũ propinquũ. minor nota est cum vacuũ: aut nõ sit:
aut sit de genere dimensionis: ⁊ ex pñti accidẽns. tale autẽ
nullius accñtis est receptiuũ. ⁊ per pñs non recipit nec de/
fert virtutem ignis. ¶ Scđo probatur: qꝛ qua ratione 2m
ignis posset agere per paruum vacuum: posset ⁊ per ma/
gnum: sed non potest agere per quodcũq̃ magnum. ergo
nec sufficit agere per paruũ. maior manifesta est: cum ma/
gnum vacuum non plus resistat q̃ paruum: cum etiã cor/
pora in magno vacuo posita sint ita imediata: sicut in par
uo. quare nõ est potior ratio in vno q̃ in alio. añtis minor
patet. qꝛ tunc ignis posset agere per quãctiq̃ distantiam si
in quolibet magno vacuo posset agere. ¶ Tertio agẽs in 3m
materiam exteriorem debet ad ipsum habere certũ situm:
sed corporũ in vacuo non est determinatus situs. ergo. cõ/
sequẽtia tenet. ⁊ antecedẽs pro prima parte pꝫ. qꝛ aliter nõ
esset ratio: quare non in infinitum remote ageret. Et pro
secũda parte patet: qꝛ in vacuo: nec est sursum: nec deorsũ:
nec alie differẽtie positiõis. quarto physicorũ: ⁊ ex alio: qꝛ T.c.76
ignis ⁊ aqua i isto casu nec tangunt se: nec proprie distant.
ergo nullum situm habent. pñtia videtur esse nota. ⁊ añs
pro prima parte est notum: ⁊ ante probatum. pro secunda
parte declaratur: qꝛ inter ipsa nõ est distantia. cum nihil sit
inter ipsa per casum: quare non distant. eadem pars añtis
probatur: auctoritate phi. 2° de aĩa. dicentis cõtra Demo/ T.c.74
critum: q si esset vacuũ musca existens in celo non posset
videri: eo q per vacuũ non posset esse actio aliqua: nec spe
cierum visibilium multiplicatio. ¶ Sed diceres. illa duo Dubiũ
sunt immediata: ⁊ sunt contraria. ergo maxime poterunt
inuicem agere. pñtia tenet. vt vr̃. ⁊ añs pro prima parte pꝫ.
qꝛ inter ea nulla est distantia nec aliqđ medium. ergo sunt

2m imediata.per casum.pro secunda parte est notum. ¶ Secundo.oia contraria seinuicem tangentia possunt inuicem agere:illa sunt hmoi.ergo ꝛc.cōsequētia est in darij.maior nota est de se.ꝛ minor patet qꝛ vltima illorum sunt simul. ergo tangunt se.antecedens pꝫ.qꝛ non distant.

Ad pm **Ad primū** dr.cōcedendo ꝙ sunt ꝯtraria ꝛ imediata.ꝛ negaṫ ꝯña.qua iferṫ: ꝙ maxime poterunt agere:ꝛ causa quare non possunt dicta est.quia nullū habent situm adinuicē qui situs.tamē ꝓncipaliter
Ad 2m requiritur ad actionē trāseuītē in mām exteriorē. ¶ Ad 2m cōcediṫ maior.ꝛ negaṫ ꝙ ipsa tangunt se. Ad ꝓbationem dicit ꝙ stante tali imaginatione oporteret ad diffinitionē contiguorum addere ꝙ vltima sunt simul.ꝛ habeant cer-
T.c.22. tum situm adinuicem:sed phs.5.physicorū supponens ꝙ non possit esse vacuū non curat vltimā ꝑticulam apponere:modo lꝫ vltima illorū ex casu sunt simul. tñ nullum hñt situm adinuicem.ꝛ ideo nō tāgūt se nec sunt ꝯtigua.

Quantū ad scōm articulū sit prima ꝯ.agens incorporeū non agit per cōtactū proprie dictū
pª ꝯ sui.pꝫ.qꝛ non hꝫ vltimū:qd tñ requiriṫ ad hoc ꝙ proprie tangat.dico notanter proprie dictū:qꝛ bene agit p ꝯtactū improprie dictū expressum in pnº.quarti notabilis. dico ꝛ notanter sui:qꝛ motor spere lune bene agit per contactum alterius.puta spere lune in ista inferiora:cum lune agat p hmōi cōtactum ꝛ sui motuꝫ:cuius motus motor est cā.mō quicquid est cā cause est causa causati:quare motor in ista
2ª ꝯ inferiora agit.ꝛ hec per ꝯtactū spere lune. ¶ Scōa ꝯ. qd-
t.c.44. libet agens in aliqd passum siue ꝓpinquū siue distans tan-
ꝛ.45. git ipsum tactu largo modico dicto.pꝫ per quartum notabile:qd tangit ipsum sua virtute:qꝛ aliter in ipsum nō age-
3ª ꝯ ret:ſꝫ de his duabꝰ ꝯnibus nō curauit Ar. ¶ Tertia ꝯ ꝛ rñsalis. Oē agens corporeū agens in mām exteriorē agit per contactū corporis sibi imediati.probatur sic.nullū tale ageret in hmōi mām nisi tangeret.ergo per ꝯtactū agit. ꝯña nota est.ꝛ añs pꝫ qꝛ si nihil tāgeret:tūc circa ipsum esset vacuū:vel saltē esset in vacuo ad bonū intellectū:ꝛ ex
t.c.44. ꝯñti nō ageret.per suppōnē primi articuli. ¶ hec est con-
ꝛ.45. clusio quā intēdebat Ar. ¶ Correlarie sequitur.oē agēs
pm cor m agens in distans agit in ꝓpinquū.pꝫ per ꝯnem.dato enim
2m cor m ꝙ non:sequitur ꝙ non agit per cōtactū. ¶ Scōo sequiṫ. ꝙ omne agens actione quā de pse ꝛ imediate producit:fortius agit in ꝓpinquū ꝙ̄ in distans.rō est.qꝛ cū agens per contactū agat multiplicando suā virtutem circa se.ista virtus cōtinue vadit remittendo:qd ꝓbatur sic.nam cum in distans non producaṫ:nisi prius producaṫ in ꝓpinquū per correlariū ꝑcedens.opꝫ ꝙ in ꝓpinquū recipiaṫ eque forte. Item cū ꝓpinquū ꝓpinquius sit agenti:ꝛ ex ꝯñti ad tantam distantiam agens magis pōt.opꝫ ꝙ in ipso fortior actio ꝓducatur:ꝛ nō soluꝫ eque fortis.pꝫ etiaꝫ experiētia. nam ignis idem calefactibile ꝙ̄to propinquius poniṫ tanto ipsum fortius calefacit.ꝛ adamas idem ferrū ꝙ̄to propinquius tanto velocius attrahit. Et dr in correlario notanter.quam imediate ꝓducit:qꝛ lꝫ sol calorem ꝓducat in aere ꝛ in terra:non opꝫ ꝙ distanter a terra tantū calorē producat ꝙ̄tum ꝓducit sup terrā. Et rō est:qꝛ sol calorē non imediate producit:sed lumē:ꝛ ideo ꝙ̄to est aliquid soli ꝓpinquius tanto de per se est eius lumine magis illuminatū ꝛ ad illam calefactionem non solum cōcurrunt radij solares.sed etiā reflexio modo sup terram est reflexio maior: ꝙ̄re caliditas generatur intensior. ¶ Dicitur etiaꝫ de per se: qꝛ lꝫ radij a speculo cōcauo reflexi ꝑpe speculū de per se:deberent generare intensiorem calorē.tñ cum magis distant a centro speculi intensiorē calorē producunt.ꝑp ipsorum maiorem cōcursum ꝛ vnionem:lꝫ etiaꝫ quilibet radius sit debilior ꝙ̄ prope speculum fuerit:fortiorem ꝛ intensiorē tamen generant calorem.

Ad rationes in ꝯriū factas. ¶ Ad pmā dr ꝙ Ar.nō loquebaṫ de agētibus incorporeis:sed corporeis.quomodo autem tangunt incorporea:ꝛ quō non pꝫ in qōne. ¶ Ad scōam dicit.ꝙ lꝫ celū non tangat ista inferiora in que agit.tñ per cōtactū agit: ꝙ: tangit speram ignis:ꝛ per illam vltra influit. ¶ Ad tertiam negatur cōsequētia qua infertur:ꝙ agens non ageret in distans. Ad probationē dicitur:ꝙ lꝫ non tangat distans.tamē tangit sibi imediatum mediante quo in distās agit:ꝛ sic adhuc agēdo in distans agit per cōtactū. ¶ Ad quartam negatur cōsequētia qua infertur:ꝙ agens soluꝫ ageret in passum ſm superficiem:cōceditur tñ ꝙ solum ſꝫ superficiem tangit:tñ tangendo per ipsā superficiē potest sua profunditate etiam in profunditū passi producere actionem:ꝛ sic adhuc actio fit per contactum:qꝛ per superficiē tangentem. ¶ Eodem modo ad cōfirmationem dicit negando ꝯñtiam:ꝙ per solā supficiem tangentē agens ageret. Et ad formā conceditur ꝙ nō agit ſm cōtactum.i. p contactū:ꝛ conceditur ꝙ per solā superficiē tangit:negatur tñ ꝯña.ergo per solā supficiē agit.nam vt dictum est p illam superficiē tangentē quelibet pars agentis pōt agere vna cum toto. ¶ Ad quintā rñdetur sicut ad scōā:ꝙ lꝫ visibile non tangit.visum tñ tangit mediū ꝛ virtute illiꝰ cōtactus agit in visum. ¶ Ad sextā negaṫ añs.s.ꝙ aliqd agens fortius agit in distans ꝙ̄ in propinquū. loquendo de actione quā producit de pse imediate. ¶ Ad pmā probationem cōceditur:ꝙ sol generat calorem in distans.puta in regionem elementarē.ꝛ nō ꝓducit ipsum in celū.ꝛ causa est:qꝛ celum nō hꝫ materiā caloris susceptibilē.mō actiones actiuoꝝ sunt in patiēte disposito.2º de aīa.lumen tñ qd in celo producitur:sicut in istis inferioribus intēsius producit in celum ꝙ̄ in istis iferioribus:ꝛ sic adhuc sol fortius agit in ꝓpinquū ꝙ̄ in distans:calorem etiam nō agit imediate:sed mediante lumine:qꝛ ipsū non producit nisi vbi materiam inuenit caloris receptibilem. ¶ Ad scōam pꝫ:quid sit dicendū per scōm correlariū scōi articuli.nam hoc est de p accñs ꝑp maiorē radiorū vnionē. ¶ Ad tertiam dr:ꝙ adamas fortius attrahit a propinquo ꝙ̄ a remoto:qd docet expientia.nam si idem ferrum sibi propinquius approximeṫ velocius mouebitur ꝙ̄ si remotius ab eo ponatur:vt dictū est:sed ꝙ aerem aut stramē non attrahat hoc est rōne conuenientie specifice:quā habet cū ferro ꝛ non cum aere aut stramine. ¶ Ad septimā breuiter rō ē soluta per scōm notabile. ¶ Ratio post oppositum est ꝑ tertia ꝯne secūdi articuli. Et hec de questione.

Ad pm
T.c.45
Ad 2m
Ad 3m
Ad 4m
Ad 5m
Ad 6m
T.c.24.
Ad.2.
Ad.3.
Ad 7m

¶ Videntur autem hoc modo dicentes.

Tex.cō.xlviij. Questio.xvij.

Decimoseptimo queritur. Utrum idē pōt agere i seipsū.ꝛ arguiṫ ꝙ sic auctoritatibꝰ.pº est phi 9º.metha.vbi phs vult ꝙ itelligere scire ꝛ velle dr actiones imanētes.vel ꝗ dr imanētes: eo ꝙ manēt in passo:ꝛ hoc nō:qꝛ sic ols opatio sēt imanēs vel ꝙ manent in agente:ꝛ tūc idē agit in seipsum:quod est ꝓpositū. ¶ Scōo arguiṫ auctoritate phi. 8.physi.vbi dicit ꝙ aīa mouet seipsā:ꝛ moueṫ a seipsa: nec valeret si go diceret ꝙ aīa moueret ꝛ corpꝰ moueret:ꝛ etiā motū nā nō soluꝫ moueṫ corpus:ſꝫ aīa cū corpe l motu alalis. ¶ Tertio arguiṫ auctoritate Cōmēta. 3º celi cōmē.28. dicētis ꝙ lapis mouet se inꝙ̄tum grauis.ꝛ moueṫ inꝙ̄tū est in poꝰ inferius:ꝛ addit ꝙ forma ipsius grauis mouet inꝙ̄tū ē forma:ꝛ moueṫ inꝙ̄tū est in mā.ꝗ ex ꝑſſe cōcedit ꝙ idē mouet seipsū ꝛ moueṫ a seipso:lꝫ ſꝫ diuersas rōnes. ¶ Quarto arguiṫ auctoritate phi.2.physicorū.diffinientis naturā. Nā est qd est ꝓncipiū mouendi ꝛ qescendi eius in q est ꝛc.

pm
T.c.16.
2m
T.c.27
28.ꝛ.30.
3m

ergo natura est principiū actiuū motus totius cōpositi:⁊
ex ɔñti sui ipsius:cum totum cōpositum non possit moue
ri:quin etiam moueretur tam natura que est forma:ꝙ̄ mā
que est mā:motis.n.nobis mouent̄ oīa que sunt in nobis.
2.physicorū. ¶ Quīto arguitur rōne.aqua calefacta re
ducit se ad frigiditatem.ergo agit in seipsam:ɔñtia tenet:
qꝛ in hoc casu aqua agit ⁊ eadem patitur:añs pꝫ:qꝛ nō vr̄
ꝙ generet frigiditatem in aqua remota ea a calefaciente
nisi ipsamet aqua. ¶ Sexto.intellectus agens ꝑducit in
intellectu possibili actum intelligendi.3.de aīa.ca.2.⁊ fm
rem idem sunt intellectus possibilis ⁊ intellectus agens.er
go fꝫ rē agit in se:ɔñā tꝫ:⁊ añs pro pria pte pꝫ.ꝓ 2ª pte pꝫ:
per catholicos qui dicunt aīam intellectiuam diuersis ra
tionibus esse intellectum possibilem ⁊ agentem. ¶ Septi
mo.nam re vera intellectus in se agit proponēs cōceptus:⁊
alios hmōi actus.ergo agit in se:ɔñtia tꝫ:⁊ añs pꝫ : qꝛ ipse
vel obiectum intelligibile producit ea. si ipse habetur pro
positum:⁊ non pōt dici ꝙ obiectum extra faciat.nam cuꝫ
agere sit nobilius ꝙ̄ pati:albedo vel nigredo ad extra eēt
nobilior intellectu:quod non est dicendū. ¶ Octauo. vo
luntas in se libere producit actum volendi.ergo ɔñtia tꝫ:⁊
añs pꝫ:qꝛ si non:sed ab alio extrinseco in eo producatur:se
quitur ꝙ non est plus libera ꝙ̄ queuis alia potentia ꝑassi
ua:quod nō est dōꝫ.probatur tñ ɔñtia:qꝛ hmōi obiecta ex
teriora semꝑ mouent inꝙ̄tum pñt.⁊ fm eoꝝ actionē volū
tas recipit actū volēdi sine hoc ꝙ agat.ꝗ necessitaꝛ ab ob
iectis exterioribus.quare tollitur eius libertas.ergo ⁊c.

T.c.48 In oppositum arguit̄ auctoritate pħi ꝑ huiꝰ volētis ꝓbare ꝙ simile nō ꝑt
agere in sile:qꝛ dicit ꝙ sequeret̄:ꝙ idē ageret in seipsum:⁊
probatur ꝙ hoc sit ipōsē:qꝛ tunc qōlibꝫ corrūperet seipsuꝫ
agendo in se. Item tunc nihil esset imobile:qꝛ qōlibet mo
2ᵐ ueret se:modo illa sunt incōuenientia. ¶ Secundo ad idē
T.cō.ꝑ. est auctoritas pħi.7.physicorū dicentis : ꝙ oē quod mo
3ᵐ uetur:mouet̄ ab alio.ergo nō a se. ¶ Tertio per diffinitio
T.c.17. nē poᵉ actiue ⁊ passiue positam.5° ⁊ 9° metha.vbi pħus de
Com.2. scribens potentiam actiuam dicit:ꝙ est pñᵐ transumēdi al
terum inꝙ̄tum alterū.ergo idem respectu sui non est potē
tia actiua.silr potentia passiua est pñᵐ transumendi ab al
tero inꝙ̄tum alteruꝫ.ergo idem respectu suiipsius non est
potentia passiua:⁊ tenent ambe ɔñtie:qꝛ idem respectu sui
4ᵐ non est alterum. ¶ Quarto auctoritate Cōmētatoris 9°.
Com.2. metha.dicentis.manifᵐ esse ꝙ nihil agit in se nec patit̄ a se.
5ᵐ ¶ Quinto auctoritate pħi.8.physicoruꝫ.vbi dicit sic. Oē
T.c.30. qō mouet seipsuꝫ:aliud qdem mouet:aliud autē mouet̄.
⁊.40. volens ꝙ simplr sit impoſe idē mouere ⁊ moueri a seipso.

T.c.57 Quia duplex est actio.qdaꝫ pfectiua.⁊ qdaꝫ corrupti
ua:vt dr̄.2.de aīa.de sensibus.ca.ꝑ.iō in qōne ꝑª
videbitur an idem pōt agere in se actione perfectiua. 2° an
idem potest agere in se actione corruptiua.

ꝑ°ɔ̄ ꝑᵐ Quātū ad ꝑᵐ sit ꝑª ɔ̄ hec. idē mouet seipsum ⁊ agit in
se de pse tāꝙ̄ ꝑncipale actiuū actiōe pfectiua.
ꝑ° supp° ¶ Pro declaratiōe ɔ̄nis supponēdū est ꝙ agēs ⁊ passum
debēt esse eiusdē generis ⁊ eiusdē mā:qō sic intelligo:ꝙ si
agens sit extensum:opꝫ ꝙ passum sit extensum.pꝫ pꝛio hu
T.c.53. ius.ca.de actione vbi Arꝫ.dicit. Qnecūꝫ nō cōmanēt in
54. 2ᵐ mā faciunt incōpassibilia entia. ¶ Scōo ideꝫ probat̄ sic:
qꝛ agens semꝑ ꝑducit qdo est ipsum.si ergo ipsum sit ex
tensum ꝑducit extense.ɔñtia tꝫ:⁊ añs pꝫ:qꝛ actio agentis ē
similitudo ipsius:quare opꝫ eam per eius motum produ
3ᵐ cere. ¶ Tertio:qꝛ nō vr̄ alia rō ꝑꝑ queꝫ ignis non agit in
celuꝫ:nisi qꝛ non sunt cōsimilis materie.ergo requirit̄ ꝙ li
ter agēs ⁊ passum sint māe cōsimiles subaliter:⁊ ꝙ si vnū
2° supp° sit extensum ꝙ aliud sit extensum. Ex quo seqt̄ hec 2ª sup
positio:ꝙ intelligibile non pōt in virtute ꝑꝑria ꝑducere
propriū actuꝫ intelligendi:ꝓbat̄.qꝛ intelligibile presenta

tum sensui semper est diuisibile.intellectus autē indiuisibi
lis:quare non sunt eiusdem materie seu generis.ergo vnuꝫ
non potest agere in aliud per suppositionem precedentem.
ergo intelligibile non potest proprie agere in intellectum:
quare nec potest producere proprium intelligēdi:eo ꝙ ta
lis semper recipitur in intellectu. Istis sic stantibus proba
tur cōclusio sic.intellectus de perse.producit in se propriū
actum intelligendi.ergo actione perfectiua idem de perse
agit in seipsum:cōsequētia tenet:eo ꝙ actus intelligēdi est
perfectio intellectus:antecedēs probatur sic.qꝛ vel produ
cit ipsum intellectus vel intelligibile:mediante fantasma
te:vel intellectus vna cum fantasmate ⁊ intelligibili:si pri
mum aut vltimum habetur propositum.s.ꝙ cū ille actus
de pse ꝑducat̄ in intellectu ab aliqbus causis:⁊ non sine hꝯ
ꝙ intellectus coagat:sequitur ꝙ intellectus de per se agit
istum actum in se:non pōt dici scōm.per scōm suppositū:
intelligibile.n.aut fantasma non potest in virtute propria
producere actum intelligendi:vt in eo dictum est:eadeꝫ cō
clusio pꝫ de voluntate in se libere actum volendi producē
te:vt argutū est ante oppositum:⁊ intelligo tāꝙ̄ principa
le actiuum post ipsum deum.deus enim in qualibet actio
ne agit vt agens principalissimum:sed eius actione presup
posita inter cetera agentia : intellectus ⁊ voluntas in istis
actionibus agūt vt est ꝑncipalissime actiue:⁊ ipse sine du
bio sunt hmōi intellectionis intellectus:volitionis volūtas
ꝑncipalia passiua ⁊ subiecta. ¶ Scōa cōclusio ē.ꝙ i mul 2ª ɔ̄
tis aliꝭs casibus agit ideꝫ in seipsum perfectiue vel de ꝑ ac
cidens per modum sequele vel mediate : pꝫ per auctorita
tes ⁊ rōnes in principio qōnis adductas:⁊ possunt adhuc
adduci alie auctoritates.primo Cōmētatoris.8. physico Cō.28.
rum dicentis.nullus.n.dubitat qn aīal mouet̄ ab aīa:⁊ ꝙ
aīa est motor ⁊ corpus motū:ex ɔñti aīa de ꝑ accñs ad mo
tū corpis mouet se:⁊ ibidem dicit:aīa.n.que est mouens in Cō. 30.
aīalibus distinguitur a corpore fm diffinitionem ab eo qō
est motum:lꝫ non distinguatur per esse. Item scōo Cōmen Com.x.
tator ⁊ Arꝫ.7.physicoꝝ dicunt ꝙ nutrimentum nō mo
uet̄ ad nutriendū nisi cum est in aliqua dispositiōe cuꝫ nu
triendo nec ferrū ad magnetē:vbi expresse voluit ꝙ ferruꝫ
alteratum a magnete:⁊ nutrimentuꝫ a mēbro nutriendo
virtute actiui sui coagente mouetur ad ipsum:ergo tale nu
trimētuꝫ mouet se ⁊ mouetur a se saltē de pacchis. ¶ Ter 3ᵐ
tio ad idem est auctoritas pħi 2° de aīa dicētis ꝙ aīa est cā T.c.36.
corporis fm triplex genus.s.cause efficientis formalis ⁊ fi
nalis:ergo est causa motus localis corporis:⁊ ex ɔ̄sequenti
sui ipsius:cum corpus nō possit moueri nisi simul mouea
tur qcqd est in eo.pꝫ ergo ꝙ in multis valde casibus idem
perfectiue agit in se:qō est propositū. Sed aliqui valde for Dubiuꝫ
titer nituntur illas cōclusiones improbare diuersis ratoni
bus:quarū alique tacte sūt post oppositū:⁊ alias duas ad ꝑᵐ
ducūt fortiores:quaꝝ prima est:si sic vt tu dicis sequitur
ꝙ idem respectu eiusdem erit in actu ⁊ in potentia:ɔñs est
incōueniēs:qꝛ si sic idem esset calidum ⁊ non caliduꝫ. naꝫ T.c.x.
si respectu caliditatis esset in actu : actu esset calidum : ⁊ si
respectu eiusdem esset in potentia esset non calidum. patet
auctoritate Cōmentatoris.9.metha.di. ꝙ actus ⁊ poten ꝑa.6.
tia sunt oppsita ⁊ nō passibilia simul stare : ⁊ notat Arꝫ. T.c.xi.
hoc satis illud describens actum ꝙ est existere reꝫ non ita:
sicut dicimus potentia:⁊ probatur ɔ̄sequētia : nam agens
agit fm ꝙ est in actu 8° physicorum:⁊ ideo calefaciens est T.c.22.
actu calidum ⁊ passum patit̄ fm ꝙ est in potentia ab eodē 3.pħ.17.
actiuo vt calefit non actu:sed potētia calidum.si ergo ca
lefacit idem ⁊ calefit:mouet ⁊ mouetur:idem respectu eius
dem.s.termini motus erit in actu ⁊ in potentia. ¶ Scōa 2ᵐ
rō est hec:qꝛ si sic sequitur ꝙ nulla esset via ad ɔ̄cludēduꝫ
sꝑationem ⁊ imobilitatem primi motoris : ɔñs est contra T.c.86.
pħm.8.physicoꝝ:⁊ probatur ɔñtia.qꝛ diceretur ꝙ primꝰ 12.m.41.

motor inhaeret celo ⁊ mouet celuz de per se: ⁊ mouetur de
per accidens ad motū celi:hoc.n.per dicta pꝫ nō esse incō
ueniens. ℭ Ad pmā illarū dubitationū dī ꝙ aliquid po
test dici actu respectu alicuius dispōnis tripl'r. Primo.qꝛ
illā form aliter in se hꝫ:vt calidū diceretur in actu hñs ca
liditatē. Scđo mō:lꝫ nō habeat in se illuz actum formali
ter est tñ actu per aliquē actū superiorē quo pōt illū ꝓdu
cere:vt motor lune licet nō sit in actu per motū quem fa
cit in spera lune:est tñ in actu per actū superiorē.s. per suā
substantiā que est actu superior. Et 3°mō ꝙ sit in actu per
aliquam qualitatē receptā seu virtutē inductā ab aliquo
illoꝝ duoꝝ actuū nunc dictoꝝ. Exēplum.vt cuꝫ sperma
generat asinū non est actu asinus:nec est in actu superio
ri ꝗꝫ est esse asini.sed est actu per actū sibi influxuꝫ ab asi
no generante:qui est actu pmo mō:virtute cuius act° po
test agere ad generationem asini. Similr est aer in gnōne
animaliū ex putrefactione virtute celi. ℭ Per hec dī ad
rōnem ꝙ nihil est incōueniens ꝙ agens in se sit in actu ꝑ
actū superiorē respectu actus quē producit:vt intellectus
vel volūtas producēs in se actuꝫ intelligendi vel volendi
est in actu sua essentia:que est actus supior ꝗꝫ sit act° intel
ligendi vel volēdi:⁊ ꝙ sit in potētia ad actū illū quē pro
Cō.26.⁊ ducit:⁊ sic dicit Cōmentator.3.celi.ꝙ simul est ideꝫ actu
28 graue per grauitatē:quā hꝫ:⁊ in potentia deorsum:⁊ ideo
per actū grauitatis mouet se ad actū essendi deorsum:sed
ꝙ aliquid esset in actu formaliter illo ad quē est in poten
Cō.10.⁊ tia est impossibile:⁊ hoc notat Cōmentator.9.meta. au
11. ctoritas aūt phī.8.phycoꝝ.qua dicit ꝙ agens agit inquā
T.c.22. tum est in actu nō oꝫ intelligi ꝙ agēs semꝑ debeat esse in
actu illo vel cōsimili actui quem agit:sed sufficit ꝙ sit in
actu superiori quo pōt actuꝫ istū quē producit ꝓducere:
⁊ sic vltimate negatur ɔña qua inferebaꝭ ꝙ ideꝫ respectu
eiusdē esset in actu ⁊ in potētia ad actū scđm:vel in actu
superiori:⁊ in potentia ad actū quem per istū in se pōt pro
Ad 2^m ducere. ℭ Ad 2^m dī ꝙ adhuc manet via ad cōcludendū
imobilitatē ⁊ separationē primi motoris:puta ꝑ eius infi
nitatem.virtus enīꝫ infinita nō oꝫ esse in magnitudine fi
T.c.79. nita:⁊ hanc viā etiam ostēdit phs in.8.phycoꝝ. ℭ Item
⁊.80. aliter:qꝛ per se est prius eo qđ est per accidens:ideo in pri
mo motore nō debet poni aliqua dispō que non est necessa
ria ad mouere:modo moueri non est dispō necessaria mo
tori ad hoc ꝙ moueat:ideo pmus motor i mouēdo nō de
T.c.37. bet moueri.maior declarata fuit ⁊ minorē declarat Ar.
38.⁊.39. qꝛ si oporteret mouens moueri vel hoc esset eadem specie
motus:⁊ sic docens adisceret ꝙ falsum est.vel alia specie.
hoc iterū non est dicendū vt Arist.deducit:quare per pre
3^a 2^e dicta non tollitur phī processus. ℭ Tertia cōclusio est.ꝙ
impossibile est idem esse totale agēs ⁊ totale passum respe
ctu eiusdem actionis:imo quātūcunqꝫ sit prius dictū idē
posse agere in seipsū necesse est ꝙ aliquid cōcurrat in agen
do:qđ non cōcurrit in patiendo vel econuerso.⁊ hāc con
T.c.p. clusionem tenebat phs.7.physicoꝝ.vbi dicit ꝙ omne qđ
mouetur:mouetur ab alio.probatur primo.qꝛ ad oēm actionē
prima cā cōcurrit in agēdo:que nō cōcurrit in patiēdo.er
go ɔclusio vera.ɔña tenet.⁊ añs manifestū est:cum pma
cā in oēm effectū scđe ɔcurrat:vt dicit doctor de causis:⁊
T.c.86. tñ imobilis ⁊ imutabilis existit.vt habetur 8°phycoꝝ.⁊.12.
T.c.41. meta.sed credo ꝙ Ar.intendebat aliud.s.ꝙ adhuc in oī
actione rerū aliud est totale agens ⁊ totale patiens preter
deū:⁊ ideo probatur cōclusio sic.nā omne agēs est aut volū
tarium aut cognoscitiuū:aut non voluntariū:sed naturā
liter sine cognitione agens si sit agens volūtarius vt deus
nihil patitur:si intelligētia citra deū constat ꝙ non agit in
se nisi cōcurrente in se actione pme cāe:alr intelligentie in
feriores essent ita simplices sicut deus:qđ non est cōcedē
dum.si autē fuerit homo.aut eius voluntas.pꝫ ꝙ agēdo
in se actum volitionis cōcurrit cognitio:cum voluntas nō
feratur in incognitum:⁊ illa non concurrit in patiendo.er
go patet ꝙ in omni agente voluntario:aut ē totale agēs
aut totale passum. ℭ Si autē fuerit agens cognoscitiuus
⁊ producit in se cognitionem:vt sensus vel intellectus:pa
tet ꝙ sensibile concurrit in agendo:qđ non cōcurrit in pa
tiendo. ℭ Si autē agens fuerit naturale sine cognitione:
tunc in istis inferioribus cōcurrit semꝑ mā prima in patiē
do:que non ɔcurrit in agendo.in motibus aūt celestibus
spere motum aut influētias recipiētes easdē in se non pro
ducunt.ergo cū non sint alia agentia aut passa:pꝫ ꝙ indu
cendo in oībus impossibile est idem esse totale agens ⁊ to
tale passum ad intellectum prius positum.

Quantum ad 2^m articulum nota ꝙ aliquid age Nōndū
re in se actione corruptiua pōt intelli
gi dupliciter. Uno mō.s.de per se ⁊ directa intētione. Alio
modo de per accidens:⁊ per modum seque.

Tunc sit prima conclusio hec.nihil agit in se actio p^a 2°
ne corruptiua de ꝑ se.pꝫ:qꝛ quodlibet ens
diligit se permanere:vt prius dictum est. ℭ Confirmatur
nam si sic.sequitur ꝙ appetitus naturalis erraret. ɔñs est
falsum.vt prius dictum est:⁊ probatur ɔsequētia:qꝛ erro
nee ageret:cum ad sui destructionem de per se seipsum dis
poneret:⁊ hanc cōclusionem credo phm intendisse in isto T.c.48.
primo:cū de actione ɔtrioꝝ loquebatur : que corruptiua
est:quod etiā pꝫ ex alio:qꝛ subdit si idem ageret in se nihil
esset incorruptibile. ℭ Scđa cōclusio.nullū incōueniens 2^a 2°
est idē agere in se actione corruptiua:de per accidens:aut
rōne partis.pꝫ.qꝛ sicut in aīali qñqꝫ cor min° calefacit alia
membra:quare animal agit vna sui pte in aliā actione di
sponente ad corruptionē. Et hoc de scđo.

Ad rationes ante oppositū factas oēs sunt ꝑ Ad p^m
primis duab° ɔnibus. ℭ Ad rō
nes in oppositū ad pmā auctem phī p huius dī.ꝙ itelle T.c.48
xit pmā ɔnem scđi articuli. ℭ Ad scđaꝫ auctem.s.phī.7. Ad 2^m
phyc.dī ꝙ est pro °ɔne pmi articuli. ℭ Ad tertiaꝫ dī ꝙ T.cō.p.
phs per illā diffinitionē potentie actiue:aut ēt passiue non Ad 3^m
intendit ꝙ semꝑ agens debet esse alterū a passo : sed soluꝫ 7.m.17.
ꝙ inter totale agēs ⁊ totale passum debet esse quedam al 9.me.1.
teritas dicta in tertia cōclusione primi articuli. ℭ Ad q̄r Ad 4^m
tam dicitur sicut ad secūdam. Et hec de questione.

ℭ Eodem textu vbi supra. Qō.xviii.

Queritur 18°.Utrū simile possit agere
in sibi sile. ℭ Et arguitur p ꝙ p^m
sic.qꝛ actio vel fit rōne siltudinis vel dissiltu
dinis:si siltudinis hꝫ ꝓpo^m:qꝛ quanto aliq̄
sunt siliora:tāto fortius inuicē agūt:fortifica
ta enim cā fortificat effectus. Nō pōt dici ꝙ fiat rōne dissi
militudinis:qꝛ pure dissilia nō agunt adinuicē:vt albedo
non agit in lineā phs p huius. ℭ Scđo sile fortificat suū T.c.49.
sile.ergo agit in ipsum.ɔñtia tꝫ.qꝛ fortificare est agere.an 2^m
tecedens pꝫ.ꝑ medicos dicētes ꝙ simile additū simili fa
cit ipsum simile. ℭ Cōfirmatur.cōtrariū vnuꝫ fortificat ali
ud.ergo a fortiori vnū similiū fortificat reliquū.ɔñtia te
net.⁊ añs est phī.pmo metheoroꝝ.cōtrariū circūstās suo
cōtrario fortificat ipsuꝫ. ℭ Tertio.magis calidū agit in 3^m
minus calidū.ergo.ɔñtia tenet.qꝛ ambo calida sunt simi
lia.añs docet experientia. ℭ Quarto.vnus oculus agit 4^m
in aliū.ergo simile agit in simile.ɔñtia tenet.qꝛ siltudo est
rerum diuersarum eadem qualitate:modo tales duo ocu
li habēt easdē qualitates.antecedens pꝫ.qꝛ vnus oculi vi
detur ab alio. ℭ Quinto.ignis agit in aerē.ergo ɔsequē 5^m
tia tenet.qꝛ ignis ⁊ aer sunt ambo calida. antecedens pꝫ. T.c.16.
qꝛ ignis est siccus ⁊ aer humidus.ergo sua siccitate agit i 6^m
aeris humiditatem teste phs.2.huius. ℭ Sexto. minus

agit in maius.ergo a fortiori simile potest agere in sibi si
mile.ↄñtia tenet.per locū a minori.añs pȝ.qꝛ in re actione
7m minus agit in maius. ℭ Septimo.frigiditas remissior ge
nerat frigiditatem intensiorē.ergo ↄñtia nota est. ⁊ añs pȝ
in hyeme:cum frigiditas aeris intēdit frigiditatem aque
in tantū ꝙ aquā congelat:⁊ tñ certum est:ꝙ frigiditas ae
ris est remissior q̄ȝ frigiditas aque:cum aer maneat leuis
⁊ rarus aqua autem propter intensam frigiditatem fit dē
8m sa ⁊ grauis. ℭ Octauo.lumina candelarū duarum tota
liter cōsimilia semuicem intendunt.ergo ↄña tenet. ⁊ añs
9m pȝ.qꝛ talia duo intensius illuminēt mediū q̄ȝ vnū. ℭ No
no.aer potest generare caliditatē ignis.ergo caliditas eius
potest agere in caliditatem sibi similem.antecedens patet.
T.c.25. per philosophum 2° huius dicentem.ꝙ aer generat ignē
et terra:cum ex duobus elementis non habētibus simbo
lum fit tertiū:⁊ tenet cōsequētia.qꝛ caliditas ignis est ma
ior q̄ȝ aeris.si ergo aer eā generat agit intēsius q̄ȝ ipsemet
10m habet:quare opȝ ꝙ agit in simile. ℭ Decimo.quanto est
minor resistentia ⁊ melior dispositio passi:tanto magis de
bet fieri actio:sed quādo passum est totaliter agenti simile
est minima resistentia ⁊ optima dispositio passi.⁊ ex conse
quēti fortissima debet esse actio inter silia.maior patet de
se:⁊ minor patet.qꝛ vnū similium.nō habet resistentiā re
11m spectu alterius. ℭ Cōfirmatur.ignis pōt introducere ca
liditatem in aquā:qñ est resistentia.ergo a multo fortiori
poterit:quādo aqua est sibi assimilata ⁊ non habet respe
ctu eius resistentiam.ↄñtia tenet.cum resistētie magis im
pediant actionem q̄ȝ iuuent ad eandem.añcedēs est notū.
ℭ Undecimo.sint.a.⁊.b.ignes sūme cali
⁊ hēat a.calefacere.c.v q̄ȝ ad sūmū ⁊ adda
tur ei b.queritur vtrū agit in.c.calidū sum
me vel non.si dī ꝙ sic sequitur ꝙ vnū silius
agit in reliquū:si dī ꝙ non:inconueniēs ē:
qꝛ sequitur ꝙ duo ignes eque fortes nō plus
pñt q̄ȝ vnus eorum per se.puta.a.⁊.b.q̄ȝ.a.
12m ℭ 12° ignis calefac̄ serp̄ magis q̄ȝ ipsemet
calidus est prout docet experientia sensibilis:cum ergo tā
ta caliditas introducta est sicut habet ignis vlterius aget
13m in omne simile.ergo ⁊c̄. ℭ Decimotertio caliditas que ē
in aere aduemente medio frigido circunstante seipsam in
tendet.ergo a fortiori simile potest intendere simile.antece
dens patet.quia non videtur vnde illa caliditas intenda
tur:nisi qꝛ medium circūstans frigidū actiones caloris re
percutit ad infra.⁊ ex hoc caliditas eius fit maior.⁊ ex cō
sequenti actio caliditatis aeris est in ipsūmet aerē ⁊c̄.

T.c.48. In oppositum est philosophus capi.de actio
ne qui dicit:ꝙ omnino simile
non potest agere in simile. ℭ In ista questione erunt duo
articuli.In primo pmittende sunt alique distinctiones
⁊ probabiles suppositiones.In secundo ponende sunt re
sponsales conclusiones.

p m nōn m Quantum ad primū articulū primo nota ꝙ titu
lus q̄ōnis ītelligitur de actione ꝓprie
dicta.s.que est inter qualitates primas cōtrarias. vnde de
2m nōn m actione ipūali colorꝫ:aut aliorꝫ nihil est ad pñs ℭ Scdo
nota.ꝙ cū similitudo sit cōuenientia aliquorꝫ in qualita
te vel in gradu vel in agere nihil est incōueniēs aliqua eē
similia in vna q̄litate:⁊ in alia dissimilia:vt ignis esto ꝙ ē
similis aeri in caliditate:tamen est dissimilis eidem in sicci
tate:propter quod adhuc restringi debet titulus q̄ōnis s.
vtrum qualitas alteri qualitati similis agit in eā.vel sic.
vtrum subiectum alicui simile agit in suuȝ simile sm illā
qualitatē sm quā est simile ei:nullus enim dubitat quin
possit agere simile in suū simile sm illā qualitatē sm quā
est ei dissimile:vt ignis siūs aeri bene agit in aerem sua sic
3m nōn m citate. ℭ Tertio nota ꝙ aliquid pōt dici simile alicui tri

pliciter.Uno modo eo ꝙ conuenit cum eo in qualitate so
lum.Alio modo magis stricte:qꝛ est ei simile in qualita
te:⁊ in gradu.primo modo caliditas:vt decem.diceretur si
milis caliditati duorum graduum. secūdo modo autem
diceretur solum similis caliditati:vt decem.Tertio modo
dicitur similis conuenientia in qualitate:⁊ in agendo p
illam qualitatem:sicut dicimus ille ignis sīr calefacit si
cut ille. ℭ Quarto nota.ꝙ refert loqui de agente ⁊ passo 4m 1.nōn m
in principio actionis:⁊ in fine.Nā in principio debet eē ali
qualis dissimilitudo.alias nullo modo agerēt.in fine vo
est maior similitudo.alias autem agens frustra egisset ni
si per actionem eius passum sibi quodāmodo esset assimi
latuȝ. ℭ Quinto nota.ꝙ cū agens transmutat aliqd sua 5m nōn m
actione sunt in eo tria cōsideranda.terminus a quo q abij
citur:terminus ad quem qui introducitur:⁊ subiectuȝ pa
tiens.De sint distinctiones q̄ōnis quibus positis accedo
ad suppositiones:quarum prima est hec.Eadeȝ qualitas p a suppō
numero siue eius intensione vel remissione:potest quādo
q̄ȝ esse in mā magis rara:⁊ qñq̄ȝ ī mā magis densa.proba
tur.nam probatū est ante ꝙ per solam compressionē pōt
fieri condensatio:⁊ ex ↄñti vir tus corporis que condensa
tur non intenditur.tenet ↄñtia.qꝛ similiter deretur esset alte
ratio vna cū cōpressione:cuius oppositum supponitur et
ibi probatur. ℭ Confirmatur sic.per solam cōpressionem Confir
nulla portio materie acquirit plures gradus forme q̄ȝ an mat 2°.
te habuit:ergo per solā condensationē nunq̄ȝ fit intensio.
ↄñtia tenet ex eo:qꝛ quod fit intensius plures gradus for
me acquirit in eadē materia.añs pȝ.qꝛ sola condensatio
nisi concurrat aliud puta alteratio nullam qualitatē pri
mam generat.⁊ ex alio.qꝛ in condensatione gradus qua
litatis:que sunt in vna pte materie non intrant aliā partem
materie.ergo in rei veritate virtus nō intēditur:⁊ nec no
ua virtus generetur nec virtus antiqua aliquā partē ma
terie faciat intensiorem talem. ℭ Cōfirmat tertio.si corpus Confir
tepidū in quo sunt simul caliditas ⁊ frigiditas condensat mat 3°.
per aduersarium dicētem ꝙ cōdensatio facit qualitatem
intēsiorē sequeretur ambas qualitates intendi.puta tam
caliditatē q̄ȝ frigiditatem:quare sequitur ꝙ simul tēpo
re cōdensationis due qualitates opposite in eodem corpo
re intenduntur:⁊ ꝙ idem calefit ⁊ frigefit.⁊ hec videntur
impossibilia. ℭ Quarto.qꝛ eque intēsa frigiditas pōt qn Confir
q̄ȝ esse in terra:sicut in aqua.ergo suppositio vera. ℭ Se mat 4°.
cundo supponitur ꝙ eadem virtus vnita puta caliditas 2a suppō
⁊ frigiditas est fortior q̄ȝ ipsa dispersa.probatur auctori
tate.experiētia.⁊ ratione.auctoritas est philosophi primo
metheororum.dicentis eam in terminis.Experiētia est qꝛ
verisimile:⁊ credo ꝙ similiter sit verum:ꝙ in aere sit intē
sior caliditas q̄ȝ in manu hominis cuius ratio est:qꝛ pro
pter intensam aeris caliditatem aer est leuis actu.manus
autem hominis grauis prout notum est ⁊ tamē calidior
ad sensum iudicatur manus hominis q̄ȝ aer cuius causa
non potest esse alia:nisi quia caliditas in manu hominis
est in materia densiori:⁊ sic est magis vnita.⁊ ideo fortior
est q̄ȝ ipsa vel similis dispersa existens in aere:immo quaȝ
alia multitudo intēsior in materia rara dispersa. ℭ Ter
tio ratione sic.quia supponitur ꝙ agens fortius agit per
lineā breuiorem q̄ȝ per longiorem.pȝ ad experientiam.qꝛ
fortius calefaceret res propinquas idē ignis q̄ȝ easdeȝ re
motas:⁊ ita dictuȝ est in materia de tactu.Tunc vt magis
sit planū vocetur virtus actiua a.pars eius media c.b.⁊.d.
partes extreme.e.pūctus passi in quē debēt agere.⁊ argui
tur sic.b.⁊.d.in materia densiori agunt in.e.per lineas bre
uiores q̄ȝ faciunt.quando sunt in materia rara.ergo agūt
fortius in materia densa.consequentia tenet.per supposi
tionem qꝛ eadē virtus ad idem passum per breuiorē lineā
fortius agit,antecedens declaratur ponendo ꝙ ab extrē

B
B C D
A E
D

mitatibus materie dēse ptrahant linee a.d.e.f. ad pūctū pel fi: ⁊ vocent linee.b.e.d.e. ⁊ alie ptrahā tur ab extremitatibus eiusdem materie rare ad eundem pūctum: scilicet.e. ⁊ vocētur etiā.b.e.d.e. tūc cōstat ꝙ.b.e.d.e. linee in raro sūt longiores q̃ b.e. ⁊.d.e. in denso: ⁊ per illas lineas agūt.b.d. partes. ergo in raro agunt per lōgiores lineas q̃ in denso. consequētia tenet de se. ⁊ antecedens pro secunda parte: similiter supposito ꝙ quantitas rara sit extensa sm extensionem totalis linee.b.d. ⁊ quantitas densa sm quantitatem partialē.d.b. ⁊ añs pro prima parte declaratur demonstratiue: qꝛ cōstat ꝙ iter angulos.d. ⁊.d. angulus.d. propinqꝛ pūcto medio.c. est maioꝛ angulo recto: qꝛ ē obtusus: eo ꝙ linea.e.d. super basim b.d. causat duos angulos equales duobus rectis. vt patet per tredecimā pꝛimi euclidis: ⁊ nō est perpēdicularis: vt de se pȝ. igitur cū angulus.b.d.e. triāguli interioris sit minoꝛ recto: opȝ aliuȝ sibi collateralē esse maioꝛem recto. ergo latus sibi oppositū est maius. per.18. pꝛimi euclidis: qd̄ est propositū ergo lat᷒ vel distātia.d.e. in raro est maioꝛ q̃.d.e. in denso. qd̄ erat pꝛobādū. igitur pȝ.rc̄. suppositio scḋa bene difficilis ⁊ eodem modo argueret in quocūqȝ situ situaretur.e. pūctus ad minus respectu vnius extremitatis agentis.b.c.d.

3ᵃ suppō ❡ 3ᵃ supponitur. licet nō multum faciat ad pꝛīa ꝙ caliditas cū siccitate sibi pꝛopoꝛtionata fortius agit q̃ cum humiditate. illā suppositionem dicūt medici dicētes ꝙ siccitas est lima caloꝛis. i. acuēs caloꝛē. Secūdo pꝛobatur experientia. qꝛ ferrū parum calefactū multo fortius manum hominis lederet q̃ faceret aqua multo intensius calida vel alia materia humida. Unde in estate videmus ꝙ quecūqȝ sicca calida fortius calefaciunt q̃ quecūqȝ humida: esto ꝙ sint intēsius calida. verū est ꝙ hac suppositione non indigemus nisi propter magis sententiam declarare ⁊ materiā magis dilatare.

4ᵃ suppō ❡ Quarto supponitur ꝙ virtutes eque fortes ⁊ eiusdem speciei equales effectus possunt producere. patet. qꝛ dato ꝙ nō potest vna tantū quantū alia: tūc non sunt eque fortes ex alio. nam que esset ratio: ꝙ ita fortis calefactio procederet ab.a. sicut procedit a b. ⁊ tamen a. cōtinue agens in eādem materiā non posset tantam caliditatem generare: sicut.b. nō apparet causa aliq̄.

R̷ ❡ Huic rationi quidā respondent subtiliter. ꝙ supposito ꝙ caliditas.a. ⁊ caliditas.b. eundem punctū passi ꝯtactum. puta e. eque velociter calefacerent approximata eidē: nō tamē opȝ si.a. sit: vt quattuoꝛ. ⁊.b. vt quinqȝ. ꝙ equales caliditates vltimate pꝛoducere possint: ⁊ est ratio. qꝛ pꝛoducta caliditate: vt quattuoꝛ.a. cessabit: eo ꝙ passum sibi assimilatū in gradu. ⁊.b. tunc adhuc vltra aget: eo ꝙ non sit passum sibi assimilatū.

Cōtra ❡ Hec responsio nō valet. pꝛimo: qꝛ non sm quātitatē qualitatis in se pꝛoducitur effectus: sed sm quantitatem virtutis actiue sm quaȝ agit in tale: ⁊ taliter dispositum passum: vt non sm quātitatē lucis in se pꝛoducitur lumen in medio: sed sm eius quantitateȝ in posse illuminare mediū magis dyafanum vel minus dyafanum: sed he virtutes in agendo caliditatem respectu puncti.e. sunt eque potentes. ergo quādiu vna tandiu alia calefaciet: imo ⁊ quantum vna tātum alia.

2ᵐ ❡ Secūdo conseruet deus tantā calefactionē in gradu cōtinue respectu e. puncti subtractis ambabus caliditatibus non est dubiū quin in.e. pꝛoducet caliditas vt quinqȝ: ⁊ non minus pꝛoducitur nunc ab.a. ergo ⁊c̄. maioꝛ patet. qꝛ ex quo calefactio tanta quanta est.b. potest respectu.e. in gradu: vt quinqȝ: si cōseruaretur ⁊ pꝛoduceret eā: ⁊ minoꝛ patȝ. qꝛ nō plus pōt talis calefactio conseruata a deo imediate q̃ si conseruaretur ab eo mediante caliditate.a. vel.b.

❡ Tertio. posito ꝙ lumen sit precipue tantuȝ calefactiuum: sicut.a. vel b. ita ꝙ ineq̄li tēpoꝛe in.e. pꝛoducat vnū graduȝ: sicut.a. vel.b. queritur vbi terminabit ei᷒ actio. si dicas ꝙ ad quinqȝ. ⁊.a. eadem rōne respectu puncti.e. tātū faciet. si dicas ꝙ ad quatuoꝛ contra. non minus potest lumē q̃.b. per casum: sed.b. actio terminatur ad gradum: vt quinqȝ. ergo ⁊.a. 3ᵐ

❡ Quarto: quādiu est contrarietas inter actioneȝ.a. ⁊ actionem puncti.e. stante ꝙ sit pꝛopoꝛtio maioꝛis ineq̄litatis actionis.a. super actionem.e. durabit actio: sed quādo.a. in.e. punctum coꝛpoꝛis rari pꝛoduxit caliditatem vt quattuoꝛ: adhuc est contrarietas actionis.a. ad actionem puncti.e. ergo cum adhuc sit pꝛopoꝛtio maioꝛis inequalitatis: adhuc durabit actio. maioꝛ nota est de se. ⁊ minoꝛ patet: quia supposito ꝙ caliditas vt quattuoꝛ sit caliditas remissa: cum erit introducta in.e. punctuȝ materie rare nō erit: ita fortis in calefaciendo: sicut est caliditas in materia densa ipsius.a. per suppositionem secundam. ergo magis frigefaciet.c. caliduȝ vt quattuoꝛ q̃.a. in his enim in quib᷒ est caliditas remissa inuenitur frigefactio cum calefactione: ⁊ quanto maioꝛatur calefactio tanto remittitur frigefactio: ⁊ si magis infrigidat ⁊ minus calefacit.c. q̃.a. actiones eoꝛum sunt cōtrarie: quod sufficit ad pꝛobādū. 4ᵐ

❡ Cōfirmatur. caliditas vt quattuoꝛ ipsius.c. impedit calefactionem ipsius.b. qꝛ resistit ei: ⁊ qꝛ equales sunt pꝛecise calefactiones.a. ⁊.b. ergo etiam adhuc resistit calefactioni ipsius.a. ergo.a. non cessat agere. maioꝛ patet. qꝛ sunt dissimilia.b. ⁊.e. in vno gradu. ⁊ minoꝛ patet per casuȝ.

❡ Quinto supponitur ꝙ virtus actiua pꝛima: sicut caliditas vel alia qualitas huiusmodi existens in materia rara pōt pꝛoducere sibi simile in gradu. pꝛobatur. qꝛ caliditas in quacunqȝ materia fuerit potest aliqualem caliditatem generare in passum sibi appꝛoximatum saltē si fuerit vltra medietatem latitudinis caliditatis. ergo potest sibi similē caliditatem generare in gradu. pꝛobo consequentiam: qꝛ introducta aliquali caliditate: vt vno gradu: facilius potest introducere secūdum: cum actiuitas manet eadem vt supponitur: ⁊ resistētia est minoꝛata: ⁊ adhuc fortius eadem ratione poterit generare tertium ⁊ quartuȝ vsqȝ ꝙ pꝛoduxit sibi simile in gradu: qꝛ semper vt dictū est resistentia fit minoꝛ ⁊ virtus actiua manet eadeȝ. 5ᵃ suppō

❡ Sexto supponit. ꝙ questio intelligatur de actione qua imediate introducūtur huiusmodi qualitates pꝛime. Unde si vnum lumē aliud intendit aut non: nō est ad nostrum pꝛopositū ad presens. 6ᵃ suppō

❡ Sed diceres tamen. vtrum duo lumina similia in eodem medio pꝛoducta intendunt se? Dubiū

❡ Dico ꝙ non. ratio duplex: qꝛ talia lumina non faciunt vnum lumen: sed quodlibet eoꝛum manet distinctum contra aliud. pꝛopter quod ⁊ faciunt duas vmbꝛas: vt dicunt perspectiui: quod nō facerent si essent vnum lumen. R̷

❡ Ex alio patet idem: qꝛ si facerent vnum lumen multo intensius: cuȝ per illud videatur vtrūqȝ lucidoꝝ quodlibet eoꝛum deberet apparere multo intensius lucidum q̃ si solum esset ibi vnuȝ lucidum. ꝯsequens est cōtra experientiā: qꝛ nō apparet plus lucida vna candela decem aliȷ̄s accēsis q̃ si sola esset accēsa: ⁊ pꝛobatur ꝯsequentia: qꝛ species lucis. puta lumē esset multo intensioꝛ in oculo: quare multo intensius deberet repꝛesentare lucidum.

❡ Secunda ratio est. quia si talia duo lumina facerent vnum sequitur ꝙ si mediū esset aliquale vniforme: sicut in aere: ⁊ ponerentur ipsa abinuiceȝ distare per decem pedalia ꝙ in medio inter ea deberet esse lumen ita intensum vel intensius: sicut esset pꝛope vnū

istoꝝ solum illuminatiuū.ꝯña est contra experientiam:qꝛ litterā quā legere prope vnum istoꝝ solum illuminatiuuꝫ nullo modo posses legere in medio taliū duorum distincte ab eis. ꝓbatur tñ ꝯña.qꝛ si faciunt vnū tunc mediū vel plus ꝙ̄ medius latitudinis luminis vnius additur in fine quīti pedalis latitudini alterius:quare fit totum aggregatū ita intensuꝫ vel intēsius: sicut esset ꝓpe vnū ipsoꝝ solū illuminatiuū in terminis: qꝛ si qōlibet propꝛie se illuminet:vt.20.ꝛ in fine quīti pedalis.vt.15.tunc.15.gradus luminis istius vnius adderentur in fine quinti pedalis lumini alterius:ꝛ tūc fieret latitudo vt triginta in medio pūcto:que est multo maioꝛ ꝙ̄ latitudo:vt.20. qō vnū istoꝝ solū illuminatū faceret prope se:cōcedo tñ ꝙ bñ faciunt mediū intēsius illuminatū diuersis luminibus denoīatione vulgariū ꝓꝑ qō fm illū modū opoꝛtebit negare hanc ꝯñaꝫ.hoc mediū est intēsius illuminatū . ergo hꝫ vnū lumē intēsius.

20

illuminatiuū 15

5

20

5 15 illuminatiuum

7ᵘˢ suppō ℭ 7ᵘ supponit ꝙ vnū ꝯ̄riuꝫ foꝛtificat aliud per antiparistasim.nō soluꝫ hoc facit ꝑtes eius vniēdo:imo ēt nouam qualitatē generando.patet per pħm.2. metheoroꝝ fm diuersionē Alberti dicentē.ꝙ gutte in generatione grādinis per antiparistasim cōgelātur.pꝫ qꝛ: hꝰ gutte nō cōgelātur nisi per realem gnōnem frigiditatis.

Corre^m ℭ Ex quo seqtur ꝙ tñ caliditas nunꝙ̄ generat frigiditatem nisi de ꝑ accñs:ꝛ ꝙ frigiditas que ꝑ antiparistasiꝫ intēditur multiplicat de se radios frigiditatis gñatiuos:ꝙ̄s tñ caliditas a nā sua nō patiatur trāsire in suū subm:ſꝫ reflectit eos in ipsum subm frigiduꝫ a quo multiplicāt:ꝛ sic reflexi generāt frigiditatē intēsioꝛē a quo multiplicabuntur.exq̄ 3ᵘ seqtur ꝙ sic idē pōt cōgerere:ꝛ reflectēdo se seipꝫ intēdere:frigiditas enim in hoc casu seipsam intēdit in generādo radios frigefactionis. Et hoc de ꝑ arti.

6ᵃ ꝯ Quantum ad 2ᵐ sit pma ꝯ hec.sīle alteri in qlitate tantū bñ agit in ipsuꝫ.pꝫ : qꝛ magis calidū sua caliditate bñ calefacit minus calidū ꝓut experiētia docet.

2ᵃ ꝯ ℭ Scōa ꝯ.actione reflexa eadē caliditas bñ intēdit seipsam.pꝫ pmo de caliditate in puteo:per antiparistasim in hyeme intēdēte seipsam iuxta dicta in alia suppositione.

3ᵃ ꝯ ℭ Ex quo seqtur 3ᵃ ꝯ.ꝙ actione reflexa sīle in qualitate alteri:ꝛ in gradu pōt agere in ipsum.pꝫ ꝯclusio: qꝛ eadē rōne qua spēs a ꝯ̄rio reflexa in subm frigiduꝫ a q̊ exiuit ipsius frigiditatē intēdit:ꝛ sic ipsa frigiditas intendit seipsam iuxta ꝑdicta in precedēti cōclusione . pōt eadē spēs reflexa in partē aliā similem in gradu parti a qua est multiplicata eius frigiditatē intendere:cuꝫ non sit potioꝛ rō:imo apparet ꝫ magis cōueniēs:ꝙ̄ ꝙ frigiditatē eandē numero intēdat:a qua exiuit.

4ᵃ ꝯ ℭ 4ᵃ ꝯ.ꝛ magis difficilis ī proposito est hec.ꝙ actione directa sīle alteri in qualitate ꝛ in gradu fm qualitatē fm quā est ei simile agit in ipm. probatur sic.caliditas in mā densa existens pōt producere etiā caliditatē intēsiorē ꝙ̄ ipsamet est.ergo pōt agere in sibi sīle in gradu.ꝯña tenet.qꝛ postꝙ̄ ꝓduxerit sibi similēꝫ in gradu:ex quo ꝓducet intēsiorē ꝙ̄ est ipsa adhuc vltra aget:ꝛ ex ꝯñti tūc aget in simile in gradu.añs stātibus suppositionibus ꝓbat demōstratiue sic.sit caliditas certe intensionis.puta vt quatuoꝛ in mā dēsa ꝛ vocetur.a.ꝛ capio aliā caliditatē in materia rara huic caliditati eq̄ forteꝫ in agēdo.qō est bñ posē.ꝛ vocet.b.hec.n.de necessitate erit intensioꝛ ꝙ̄.a.dato enim ꝙ nō:ꝛ est in mā rara:ergo ꝯ̄tus in materia rara est eque fortis:sicut ipsa est vel sibi siñs ī materia dēsa:qō est ꝯ̄ scōam suppōnem:cū ergo ex dicta suppositione opꝫ ꝙ sit intēsioꝛ dato qō sit vt qnqꝫ.gfa exempli:tūc arguat.Oēs virtutes eque fortes pñt eq̄les effectꝰ ꝓducere.per quartā suppōnē.a.ꝛ.b.sunt hꝰ per suppōnē. ergo pñt eq̄les effectus ꝓducere:sed.b.pōt ꝓducere caliditatē:vt qnqꝫ per qntā suppōnem:qꝛ pōt ꝓducere sibi similem in gradu.ergo ꝛ.a.pōt ꝓducere caliditatē:vt qnqꝫ.ꝫ a.pōt ꝓducere intēsiorē caliditatē ꝙ̄ ipsamet est:cū soluꝫ sit vt q̄tuoꝛ.ꝑ casum:qō fuit añs ꝓbandū. ℭ 2ᵒ sīlr ꝓbaf ꝯ ex 3ᵃ suppōne.capiaf caliditas vt 4ᵒʳ stans cū siccitate.ꝛ vocef.a.vt ꝑus:ꝛ alia eque fortis stās cū humiditate q̄ de necessitate erit intēsioꝛ per tertiaꝫ suppōneꝫ:qꝛ dato ꝙ sit eque intensa seqtur ꝙ caliditas cū humiditate eque fortiter agit sicut caliditas cū siccitate.cuius oppositū dicit illa suppositio: sit ergo : vt qnqꝫ.ꝯ̄bi.g.ꝛ vocef.b.vt ꝑus:ꝛ tunc formef argᵐ:vt prius totalr:ꝛ ꝓbaf per easdeꝫ suppositiones. 2ᵐ

ℭ Ex his pꝫ ꝙ modicū valet illud qō aliq̄ adducunt . redētes difficultatē euadere:dicentes:qñ arguif: ꝙ virtus vnita est foꝛtioꝛ seipsa dispersa:ꝛ qñ est dispsa potest ꝓducere sibi sīle.ergo ꝛ qñ est vnita:pōt magis.negādo ꝯñtiam.dicūt enim ꝙ bñ est foꝛtioꝛ:eo ꝙ fuꝫ sīle citꝰ producit:sed nō ꝙ intēsius producta. Naꝫ ex dictis pꝫ ꝙ illa respōsio nulla est posito argumento in forma:ita quo ad est positū:nisi velint aliquā suppōneꝫ negare:que tñ vr̄ manifestissima:vt alias declaratū est.

ℭ 5ᵃ ꝯ.ꝛ rñsalis:que sit de intētione pħi est ista.sīle alteri in q̄litate gradu raritate dēsitate:ꝛ in agendo actione reali:ꝛ nō reflexa nō agit in sibi sīle.ꝓbatur sic. Oīs actio nālis est ꝓꝑ aliquē fineꝫ: sed huiꝰ actionis nō est finis.ergo.maioꝛ nota ē de se:ꝛ minoꝛ declaraf:quia ex quo passum esset agēti assimilatū in his oibus nō esset rō q̄re in ipsum ageret ꝑ̄patr:cū finis agētis sit assimilare sibi passum.vt dicit pħs in caꝑ de actiōe. 5ᵃ ꝯ T.c.44

ℭ Sed statiꝫ diceret aliqs.illud destruit ꝯ̄uem tuā quartam:qꝛ argueretur eodē medio:oīs actio nālis est ꝓꝑ aliquem finē:sed huius actionis qua agens ageret in passum sibi similē in q̄litate:ꝛ in gradu nullus esset finis.ergo nullum sīle alteri in q̄litate:ꝛ in gradu agit in ipsum. ꝯña ꝫ. añs pro pma pte est tuū in probatione ꝯ̄nis ꝑcedētis:ꝛ ꝓ scōa pte pꝫ.qꝛ finis agētis est assimilare sibi passum:mō ꝑ te:hoc agēs est passo assimilatuꝫ in qualitate ꝛ in gradu. T.c.51. dubᵐ

ℭ Huic faciliter rñdetur ꝙ agēs nō solū intendit assimilare sibi passum in q̄litate:ꝛ gradu:sed ēt in agēdo vel raritate.cū ergo caliditas:vt q̄tuoꝛ in mā densa ꝓducat caliditatem:vt q̄tuoꝛ in passum:raruꝫ adhuc passum nō est sibi assimilatū in agendo:ꝛ iō vlterius agit intēdēdo caliditatē q̄usqꝫ passum sibi in agendo fuerit assīlatū:ꝛ iō finis actionis est hꝰ passum agēti assīlare in agēdo vel ī aliquo hꝰ.secꝰ est si agēs ꝛ passuꝫ ecīnt assimilata in agēdo. R

ℭ Sꝫ tūc replicaf fortissime sic.vel finis actionis nālis ē passum assīlari agēti in gradu vel in agēdo. Si dicaf primuꝫ seqtur ꝙ 4ᵃ ꝯ falsa sit ꝓꝑ rōnem ꝑusfactā. Si dicaf scōm:seqtur ꝙ postꝙ̄ ignis in ictu calefecerit ferrū ꝙ eq̄ fortiter calefaciat:sicut ipse:cessabit vltra ipsuꝫ calefacere: cū tunc ferrū sit ei assimilatū in agendo:qō erat:ꝑ te:finis actionis.mō habito fine cessat motꝰ.ergo ꝛc̄.ꝛ est rō nimis fortis. Cōtra

ℭ 2ᵒ qꝛ tu ponis calidū agere ꝑ spēs in 7ᵃ tua suppositione.def igif aer sphericus cuius dyameter sit trīpedalis.querif ergo an pedale mediū agat ad extra:qñ aer calefacit:ꝛ si dī ꝙ sic seqtur ꝙ calefacit ꝑ spēs q̄s multiplicat ꝑ pedalis extremis:q̄re directa calefactiōe calefacit pedalis extrema:sibi siña in q̄litate:ꝛ in oīt uo aliq̄o:vt supra quod est cōtra cōclusioneꝫ qntā. Si dicas ꝙ nō seqtur ꝙ corporis aeris sola superficies extrema agit fm se totam: quod non est possibile:immo sequitur ꝙ nulla profunditas aeris agit fm se totam qō est simpliciter impossibile. 2ᵐ

R. ad p^m ¶ Ad primã alterĩ dubitationũ dr ꝙ finis actionis natu ralis est passum sibi assimilare inquantum est possibile: et ideo dico ꝙ agẽs qñqz nõ intendit solũ gradũ qualitatis ꝑpter hoc ꝙ adhuc passum nõ est sibi simile in agẽdo: ⁊ tũc agere est formalius cum ipso esse ꝑp qð agẽs vlterius agit vt passũ sibi possit assimilare in agẽdo: qñqz vo esto ꝙ agens sit assimilatũ passo in agendo ⁊ ecõuerso: tñ nõ est similitudo in raritate ⁊ densitate: que raritas tñ natu raliter sequitur caliditatẽ: ⁊ densitas frigiditatez: propter qð vltra agit. vñ cum nulla calefactio igni repugnet q̃tũ cunqz fortis esto ꝙ ferrum eque fortiter calefaceret: sicut ipsum adhuc vltra ageret: vt ferrũ sibi in raritate assimila retur: cũ tũc sibi esset similius q̃ᷓ si solũ ita fortiter ageret: sicut ignis. Et per hoc faciliter rñdetur ad formã: cum di citur: vel finis actionis est passum assimilari agẽti in gra du vel in agendo: rñdeo ꝙ nullus istoꝝ est adequatus fi nis: sed finis adeq̃tus est passum assimilari agẽti inquãtũ est melius possibile: ⁊ ideo qñqz agit vltra gradũ suũ: vt si bi passum assimilet in agẽdo: eo ꝙ agere est formalius q̃ᷓ solũ esse. qñqz vo agit esto ꝙ passuz sit ei adequatũ in agẽ do: si non sit in gradu vel raritate agit: vt huiusmodi sibi assimilet: eo ꝙ tunc pfectius erit ei assimilatum q̃ᷓ si solũ esset in agendo. per hoc pz. ꝙ adhuc stat quarta ꝯclusio: eo ꝙ agens in materia dẽsa existens agit vt assimilet sibi alterũ in fortitudine seu agendo: vt dictũ est. In materia vo rara vt ignis in ferrum agit vt nõ solũ assimilet in agẽ do: sed in gradu ⁊ raritate: cum per hoc fieret maior eius assimilatio ad passum: ⁊ sic ratio licet subtilis nõ procedit

Ad 2^m cõtra dicta. ¶ Ad 2^m dicit vno modo ꝙ spẽs qualitatuz primarũ non agũt nisi reflexe: ⁊ ꝯsr dr ꝙ solũ cõtrariũ na tum est eas reflectere. Et tũc p hoc dr ad rõnes dicendo ꝙ a medio pedali multiplicantur spẽs per extrema pedalis vsqz ad circũstans frigidum: sed ille spẽs nõ agunt in me dia per que trãseũt: qꝛ nõ sunt nata ea reflectere ꝑp simili tudinẽ quã hñt cũ qualitatibus a qbus multiplicant: sed qñ veniũt ad cõtrariũ circũstans reflectuntur ab eo infra corpus: vnde venerũt: ideo tunc reflexi generãt caliditatẽ

Dub^m in ipso. ¶ Et si dicatur. cũ ergo hȝ spẽs non corrũpant fri giditatem nec generent caliditatez nisi essent a frigiditate reflexe: ⁊ frigiditas se appetat permanere: quare ipsa non permittit hȝ species pertransire in reflexione. qꝛ sic eaz nõ corrumpent. ¶ Respõdetur ꝙ ops dici hoc naturam vni uersalez ingenerasse: vt fieret elementoꝝ mutua gñatio ⁊ alteratio: ⁊ per alterationem mixtio: ⁊ ideo licet se diligat permanere frigiditas: tñ species caliditatis inflexit tanq̃ᷓ sibi dissimiles directa a natura vniuersali. Alr põt dici ꝙ totalis aer tripedalis de se nullã speciem caliditatis sue de beret producere si subiectũ nõ prohiberet: sȝ qꝛ ꝓhibet dif funditur p circũstantẽ reflexionẽ infra ipsum: ⁊ sic genera tur in ipso caliditas intẽsior: ⁊ sic ratio procedit ex primo fundamento: qꝛ licet verũ sit ꝙ totus aer agat spẽm: tñ a nulla pte aeris in se ꝯsiderata per alias multiplicatur spe cies gñatiua caloris: ⁊ sic iterũ ratio nõ procedit: credo tñ p^m modũ esse magis probabilẽ. Et hoc de scðo.

Ad p^m Ad rõnes principales ad primã dr ꝙ actio fit rõ ne similitudinis in genere: ratione tñ alius dissimilitudinis: tam in agendo q̃ᷓ i gradu raritate ⁊ aliis non fit: imo opz ꝙ aliqua sit dissimilitudo: ꝑpter quaz ro motiendam agẽs agit: ⁊ sic partim fit rõne similitudinis. puta in genere siue in subiecto: ⁊ partiȝ rõne dissimilitudi nis iam dicte ꝑpter hoc albedo non agit in lineã: qꝛ diffe

Ad 2^m runt in genere inquãtũ hȝ. ¶ Ad scðm cõceditur ꝙ vnũ similiũ fortificat reliquũ ꝯseruãdo ipsum a cõtrario: sȝ nõ seqtur ꝙ in ipsum agat: sed solũ eius resistentiã confortet sic vt cõtrariũ in ipsum minus possit agere: que ꝯfortatio nõ fit per hoc ꝙ eius virtute intrinsece intendatur: sed per hoc solũ ꝙ ipso presente qðlibet similiũ est fortius: p virtu tem quã qðlibet ad aliud multiplicat per quã nõ intendit sed preseruat. Imaginor enim ꝙ orbiculariter qðlibet isto rum multiplicat spẽs circa se: qbus similia nõ intẽdũt: sed propter presentiã cuiuslibet resistentiaz fortiorẽ reddunt.

¶ Ad tertiũ dr ꝙ est pro prima ꝯne. ¶ Ad q̃rtũ dicitur Ad 3^m

de oculis. ꝙ arguit de actione spũali: que nõ est ad propo Ad 4^m situm nũc. sitr dicat si intraret de intellectu ꝙ vnus alius intelligit dicat ꝙ hoc est per actionẽ spũalẽ ⁊ nõ p actio nem realez ipsius intellectus. ¶ Aliter põt dici de visu ꝙ verum organuz visus est pupilla: que nunq̃ᷓ videtur pro pter sui coloris insensibilitatẽ: ⁊ ideo cum inuicẽ agant vi sionem suo colore: ⁊ pupilla nõ concurrat in agendo illas spẽs: ipsa tamen est subiectũ recipiens eas. pz ꝙ simile nõ

agit in sile. prima solutio vadit ꝓpria. ¶ Ad q̃ntũ cõ Ad 5^m ceditur ꝙ silia in vna q̃litate: ⁊ i alia dissilia bene possunt inuicẽ agere fm qualitatẽ fm quam sunt dissilia. nec hoc

est cõtra dicta vt pz ex tertio notabili. ¶ Ad sextũ dicitur Ad 6^m ꝙ minus agere in maius põt intelligi dupłr. Uno mõ sic. ꝙ virtus minor in agẽdo agit virtutẽ maiorẽ in resisten do q̃ᷓ ipsa est in agẽdo. ⁊ hoc nõ est possibile: ⁊ ideo fm il lum intellectũ negatur añs. ⁊ cõceditur ꝯñtia. ¶ Ad pro bationem dicit de reactione ꝙ in omni reactione reagẽs est fortius in agendo q̃ᷓ sit agens in resistendo. Alio mo do potest intelligi sic ꝙ qualitas minus intẽsa agit i ma ius intẽsam: ⁊ hoc dupłr. Uno mõ vel dissilem in spẽ vt ca liditas minus intẽsa agit in frigiditatez intensiorẽ: ⁊ hoc cõceditur ⁊ negatur ꝯñtia. ergo simile agit in sile: qꝛ tales qualitates sunt dissimiles: vt notũ est. ¶ Scðo modo. qꝛ agat in magis intensam eiusdẽ speciei: ⁊ hoc est bene veꝝ in casibus in scðo articulo positis: ⁊ sic conceditur añs ⁊ ꝯñs: licet argumentũ non probet ipsum: qꝛ reactio q̃ ad ducitur sit principaliter inter qualitates dissimiliũ specie

rum: nõ aũt similium. ¶ Ad septimũ negat añs ꝙ frigi Ad 7^m ditas remissior generat frigiditatẽ intensiorẽ saltẽ in ca su argumenti. Et ad probationẽ dr ꝙ in hyeme frigiditas aeris nunq̃ᷓ congelaret aquam: imo nunq̃ᷓ aer manẽs le uis est tãte frigiditatis: sicut caliditatis: licet appareat no bis aer frigidus ad sensum vel ꝑpter partes frigidas com mixtas: vel ꝑpter tactus nostri nimiã caliditatẽ. ⁊ si petat quid ergo cõgelat. dicit ꝙ influẽtia celestis spũalis aspici ens cõgelationem que non est pure frigefactiua de qua vi

debitur magis scðo huius. ¶ Ad octauũ negatur ꝙ lu Ad 8^m men duarũ candelarũ se intendãt: licet mediũ reddant in tensius illuminatũ. vnde qd vltimo dicendum sit pz satis

ex secunda suppositione. ¶ Ad nonuz dicit ⁊ negat añs Ad 9^m ad intellectũ argumenti. s. ꝙ caliditas aeris possit genera re caliditatẽ ignis existentis in sua naturali dispõne. s. su

mam caliditatẽ. Ad pħm scðo huius dicit ꝙ bene veruz T. c. 25. est ꝙ ex aere ⁊ terra põt generari ignis: licet tamẽ non gene rabitur sub caliditate sibi nãli. s. sũma: sed sub caliditate aeris ⁊ postea genitus reducet se ad caliditatem naturalẽ

⁊ summam. ¶ Ad decimũ negatur maior. s. quanto resi Ad x^m stentia est minor ⁊c. tanto debet esse maior actio. naz si est omnino silitudo nulla fieret actio: cuz tunc resistentia est nulla: sed bene verum est: quãto est resistẽtia minor ⁊ acti uitas maneat cum dissimilitudine tãta ꝙ adhuc agat tã to sit actio maior aliter non oporteret. ¶ Ad cõfirmatio nem conceditur ꝙ ignis potest introducere caliditatez in aquam. quando est resistentia: ⁊ negat ꝯña. ergo poterit magis eam introducere: quando aqua est sibi assimilata: qꝛ lȝ verum sit ꝙ resistentia impediat actionez: ipsa tamẽ requiritur: vt ante dictum est. ad hoc vt fiat actio: sicut lȝ resistentia mediĩ impediat motũ: requiritur tamen ad hoc

ꝙ fiat motus saltez grauiũ ⁊ leuiũ: sitr fm pħm 4° phyẽ. T. c. 71.

¶ Ad vndecimum admittitur casus ꝙ. a. ⁊. b. sint ignes Ad 11^m

quātūcū̄ꝗ sicce applicarent̄:aqua bene exalatur: non tñ
desiccatur:calefit aūt cito:⁊ a modica calefactione vel cali
ditate:qḋ est ex eo ꝙ friditas est minoris resistentie q̄ꝫ hu
miditas. Sꝫ ꝯñter patet ꝙ frigiditas magis resistit q̄ꝫ ca
liditas:qꝛ multo citius ⁊ facilius frigescit aqua calefacta
q̄ꝫ calefiat frigida.nam per se bene redit ad frigiditatē.nō
aūt calefieret sic per se.ℭ Ex alio.qꝛ magis frigida mul
to difficilius calefit ꝑꝑ resistētiā frigiditatis q̄ꝫ calida fri
gescat:qꝛ a modico frigido approximato statī calida fri
gescet.ℭ Item de ferro ignito multo citius ipsum infrigi
datur apposita aqua q̄ꝫ calefiat extra frigidum apposito
igne.hec causa nō videt̄ alia nisi fortis resistentia frigidi
6ᵃ suppō tatis:⁊ debilis resistentia caliditatis.ℭ Ex his seq̄tur sex
ta suppō:licet in calefactione eadē caliditas sit agens cali
ditatem:⁊ resistens actioni frigiditatis: tñ multo fortius
ipsa agit q̄ꝫ resistat.pꝫ ꝓmū.qꝛ manifestuꝫ est ꝙ caliditas
calefacit:⁊ ēt resistit actioni frigiditatis vt notū est.qꝛ dili
git se ꝑmanere:⁊ frigiditatis actio tendit ad ipsius calidi
tatis corruptionē:⁊ ex alio patꝫ hec.qꝛ nisi resisteret sicut
agit:non ēt esset rō quare frigiditas eam non subito extin
gueret eo ꝙ ꝯ̄ria est ei:⁊ non inueniret resistentiā. Sed se
cundū declaratur.caliditas eniꝫ fortissime agit.ꝑ quartū
notabile.⁊ debilissime inter oēs q̈litates ꝓmas ceteris pa
ribus resistit.per q̄ntuꝫ.igit̄ fortius agit q̄ꝫ resistit:qḋ fuit
Dubiū probandū.eodē modo dicat̄ de frigiditate.ℭ Sed insta
ret q̄s dicēs sic:sit ꝙ summa latitudo caliditatis sit. vt.x.
quā tu ponis fortius agere q̄ꝫ resistere.agat igit̄ vt octo ⁊
resistat:vt tria.arguit̄ ꝙ illud non pōt stare sic.hec virtus
actiua est hec virtus resistitiua .igit̄ hec virtus resistitiua
est:vt octo.ergo si illa virtus vt octo agit:ipsa vt octo resi
stit:⁊ ex ꝯñti tm̄ agit q̄ꝫtum resistit ⁊ ecōuerso:qḋ est cōtra
precedentē suppositionem.ꝯñtie sunt note.⁊ añs pro ꝓma
ꝑte pꝫ.per casum.⁊ pro scḋa parte est ꝓma p̄s notabilis ꝓ
Rꝫ cedētis.ℭ Rñdet̄ admittēdo casum ⁊ ꝯcedēdo ꝯñtiaꝫ ꝓ
mam:⁊ ꝯñs.s.ꝙ in h̄ casu virtus resistitiua esset vt octo:sꝫ
negat̄ ꝯñtia qua infert̄.ḡ resistit vt octo.est enim vt octo ī
agendo:sed nō est vt octo in resistendo vt casus ponit:⁊ iō
ꝯñtia non valet.illa virtus resistitiua est vt octo.ergo si vt
octo agit ipsa:vt octo resistit:⁊ hoc de primo.

ꝓᵃ 2ᵉ QUANTUM ad scḋm articulū sit ꝓma ꝯ̄ hec ꝑticu
laris.aliqḋ agēs in agēdo repatit̄.ꝓ
T.c.53. batur auctoritatibus experiētijs ⁊ rōne. auctoritate pħi ꝓ
⁊.54. huius hoc expresse ponētis.ℭ Item auctoritate pħi cap.
T.c.87. de mixtione.vbi vult ꝙ qḋlibet mixtibilium agat ⁊ repa
tiatur.aliter enim ex eis non posset mixtū ḡñari. ergo opꝫ
ꝓᵃ expiᵃ. agens in agēdo repati. Experientijs sic.si q̄s hñs manum
calidā ⁊ pomū frigidū in manu recipiat:docebit experien
tia ꝙ frigiditas pomi caliditatē manꝰ remittet : ⁊ sic aget
in caliditatem:⁊ eadē remittetur a manus caliditate. ex
perimur enim pomū calefieri.ergo repatitur in calefacien
2ᵃ expiē. do Secunda experientia.caliditas ferri igniti proiecti ad
aquam ad experiētiam agit ad frigiditatē aque eā remit
tendo:⁊ eadē caliditas notabiliter remittitur a frigiditate
3ᵃ expiē. eadē. Tertia est de aqua calida posita ad frigidā.nam vi
detur per experientiā ꝙ calida calefacit frigidam ⁊ frigi
da infrigidat calidā:⁊ sic frigiditas videt̄ agere in calidi
4ᵃ expiē. tatem.⁊ repati ab eadē. Quarta est.nā cibus alteratur a
calore nāli:⁊ eūdē calorē nālē alterat cibus:imo si cibꝰ sit
multū frigidus remittit notabiliter in aliquo corpore ca
lorem nālē:⁊ si non est dubiū:q̄n etiaꝫ eius frigiditas a ca
lore suo remittatur.ℭ Ex istis potest satis patere veritas
T.c.26. eius.nā dicit pħs.querere rōnem vbi sensus prebet mani
festum experimentū est infirmitas intellectus 8ᵒ phycoꝝ.
cū ergo illa sint sensui manifesta:seq̄tur ꝙ esto ꝙ cōclusio
aliter non posset probari istis experientijs deberet cōcedi.
ꝑᵐ. ℭ Deinde probat̄ rōne cōclusio.qꝛ nisi caliditas in ḡñā

tione mixti ex elemētis repateretur a frigido:impossibile esset
mixtū ex elemētis ḡñari.ꝯñs est manifestissime falsum.et
probatur ꝯñtia.qꝛ si nō repatitur:tūc nō remittitur:sꝫ re
manet in suo esse ꝑfecto:⁊ ex ꝯñti:cum sub summa calidi
tate aut ita intēsa:sicut est ignis caliditas:nō posset gene
rare mixtū:seq̄tur ꝙ forma mixti in mā illoꝝ elementoꝝ
non introduceret̄:qḋ fuit probādū:nisi tunc q̄s diceret ꝙ
introducitur in mām alioꝝ elementoꝝ:⁊ non in materiaꝫ
ignis:qḋ est cōtra pħm 2ᵒ huius.⁊ videt̄ fictitiū:qꝛ nō vi T.c.49
detur:q̄n ēt ex igne ita bñ mixtū posset ḡñari:sicut ex aliis 2ᵐ
elemētis.ℭ 2ᵃ rō ⁊ fortior sequens ex suppōnibus est ista.
possibile est caliditatē ⁊ frigiditatē sic approximari:ꝙ qḋ
libet istoꝝ respectu alterius erit maioris virtutis in agen
do q̄ꝫ aliud in resistēdo.ergo qḋlibet agit in aliud ⁊ ī agē
do repatitur ab alio.ꝯñtia tꝫ.per tertiaꝫ suppōnem.nam
ex quo caliditas est fortior in agēdo q̄ꝫ frigiditas i resistē
do aget in eā:⁊ qꝛ caliditas debilior est in resistendo q̄ꝫ fri
giditas in agendo repatiet̄ ab ipsa frigiditate.añs pꝫ.per
tertium notabile.nam eadeꝫ caliditas multo fortius agit
q̄ꝫ resistit:resistat igitur vt tria ⁊ agat vt octo.ℭ Itē ꝑidē 8 3
notabile:frigiditas ēt fortius agit q̄ꝫ resistit . resistat ergo calitas
vt q̄ttuor ⁊ agat vt septē.tunc cōstat ꝙ caliditas excedit re
sistentiam frigiditatis:qꝛ agit vt octo: ⁊ frigiditas resistit
solum vt quattuor. proportionabiliter frigiditas excedit friditas
resistentiā caliditatis:qꝛ agit vt septē.caliditas resistit solū 4 7
vt tria. Hec rō suppositis notabilibus ⁊ eis concessis videt̄
demōstratiua.ℭ Scḋa cōclusio.si v̄tus actiua fuerit for 2ᵃ ꝯ̄
tior in resistendo q̄ꝫ v̄tus passiua in agēdo vel eque fortis
tunc agēs in agendo nō repatitur.pꝫ.qꝛ a ꝑportiōe mino
ris ineq̄litatis nō fit actio ꝑut Ar.⁊ Cōmentator suppo Cō.71.
nunt in 4ᵒ ⁊ 7ᵒ physi.i.nō fit actio a v̄tute actiua equali in ⁊.39.
agēdo:sicut virtus passiua est in resistēdo.nec erit a virtu
te actiua minori in agēdo q̄ꝫ virtus passiua est in resisten
do.Dico ergo ꝙ cū agens est fortioris virtutis:aut equa
lis in resistēdo:sicut virtus passiua in agēdo v̄tus passiua
non sufficiet in ipsum agere.ergo agēs non repatit̄: qḋ est
cōclusio.ℭ Tertia cōclusio est si agens in passum nō fue 3ᵃ ꝯ̄
rit infra sperā actiuitatis passi in agēdo non repatit̄.verbi
gratia.si agēs sufficeret agere per.x.pedalia:⁊ passum so
lum per q̄nq̄ꝫ:⁊ tunc agēs poneretur per octo pedalia di
stans a passo ipsum in agendo nō repatietur.pꝫ.qꝛ passuꝫ
per casum nō potest agere nisi ad distantiā q̄nq̄ꝫ pedū cir
cumcirca se.modo agens per octo distat vt casus ponit.
ℭ Quarta ꝯclusio est.si virtus resistitiua agētis in se fue 4ᵃ ꝯ̄
rit debilior q̄ꝫ virtus actiua passi:aliunde tñ cōfortetur ꝑ
aliud agens eam cōfortans:sic ꝙ fiat equalis:aut maior
q̄ꝫ sit v̄tus actiua passi:tunc agēs in agēdo nō repatietur:
vt pꝫ cōclusio scḋa:qꝛ cum a proportione minoris ineq̄li
tatis:aut eq̄litatis nō possit actio fieri ⁊ passum nō est ma
ioris v̄tutis in agēdo q̄ꝫ agens cōfortatū in resistēdo:patꝫ
ꝙ passum non potest agere in agens:quare agēs nō repa
tietur.ℭ Quīta ꝯ̄ ⁊ vlīfalis est hec.ꝙ oē agēs in qualita 5ᵃ ꝯ̄
tibus ꝓmis repatit̄ in agēdo tribus casibus recitatis in 2ᵃ
3ᵃ 4ᵃ cōclusionibus exceptis.probat̄.qꝛ illis casibus exce
ptis agens semper est infra sperā actiuitatis passi per tertiaꝫ
cōclusionē:⁊ est passum maioris v̄tutis in agēdo q̄ꝫ agēs
in resistēdo.ergo cū a qualibet proportione maioris ineq̄
litatis possit fieri actio.per tertiū notabile.semper passum
reaget in agens:quod est propositum:⁊ hanc conclusio T.c.53.
nem credo philosophum intendisse in hoc primo:cum di ⁊.54.
xit ꝙ agens communicās in materia cum passo repatitur ꝓᵐ dubᵐ
in agendo.

QUANTUM ad 3ᵐ articulū est ꝓma dubitatio hec.
si istis casibus datis omne agēs repati
tur in agendo:seq̄tur ꝙ fit actio a ꝑportione minoris in
equalitatis ꝯsequens est cōtra dicta.probatur ꝯñtia:qꝛ ca

sidit as vt decem frequenter agit in frigiditatem: vt octo si ergo huiusmodi frigiditas reagit: tunc minus reagit in
2m dub. maius. puta frigiditas vt octo in caliditatē vt decē. ¶ Secunda que est ratio q id quod mouet localiter non remouetur localiter: ꝛ tamen illud quod mouet alteratiue alteratur: cum mouere localiter sit agere. antecedens patet. quia non oportet si homo lapidem localiter moueat q remoueatur ab eodē.
3m dub. ¶ Tertia dubitatio est. quia si sic sequitur q agens nunq̄ posset assimilare passuꝫ. cōsequēs est inconueniens: quia assimilatio passi est finis agentis. ꝛ probatur consequentia. per te: agens in agendo repatitur sit ergo agens ante actionem vt decem: ꝛ repatiat in agēdo sic q fiat remissius sicut nouem. cum ergo nihil agat vltra gradum proprium: sequitur q illa caliditas nō poterit generare nisi caliditatem vt nouem. ergo cū ante fuisset vt decem: non potest passum generare: ita intense calidū: sicut ipsa erat in principio actionis.
4m du. ¶ Quarto sequitur q idem moueretur motibus contrarijs. cōsequens est inconueniens. ꝛ probatur consequentia: supponēdo q nihil agat in distans nisi agat in proximum. hoc est dictuꝫ ante. tunc vltra. supponitur q ignis agat in aquam p pedale aeris medium: ꝛ repatiatur: sicut dicit aduersarius: tunc arguitur sic. ignis agit in aquam distantem caliditatem. ergo agit caliditatem in quamlibet parteꝫ aeris mediam. consequentia tenet per suppositionem. ꝛ vltra. ergo aer medius calefit. tunc etiam probatur q frigefit: quia aqua agit in ignem frigiditatem ex quo reagit: ergo introducit frigiditatem in quamlibet partem aeris mediā magis propinquam. consequentia tenet. per suppositionem. ꝛ vltra. ergo totus aer frigefit. ergo totus aer medius frigefit: ꝛ totus calefit simul. ergo mouetur motibus cōtrarijs.
5m dub. ¶ Quinto si sic. sequitur q illud sm se totum eodem tēpore adequate intenditur ꝛ remittitur in caliditate. consequens est impossibile. nam si intenditur eius caliditas in isto tempore: falsum est q remittitur. ꝛ si remittitur falsū est q intenditur. ꝛ probatur consequentia sic: si ignis quadrupedalis agat in aquaꝫ vocetur ignis. a. ꝛ aqua. b. ꝛ qꝛ constat q non totus ignis repatitur propter distantiā sui ab aqua: ponatur q primum pedale repatiatur ꝛ vocetur. c. ꝛ arguitur sic. b. reagendo agit in. c. ergo aliquā frigiditateꝫ producit in ipsam. ꝛ ex consequenti in aliquo tēpore in ipsuꝫ intenditur frigiditas ꝛ remittitur caliditas. probatur consequentia. qꝛ si reagit: constat q nihil reagit nisi frigiditatem. ergo aliquam frigiditatem introducit: ꝛ secundo quia sequitur. aliquam frigiditatem introducit. ergo frigiditatē certe intensionis introducit: eo q omnis frigiditas est certe intensionis: ꝛ tunc vltra. ergo successiue introducit eam: cum qualitas certe latitudinis nō possit subito produci: ꝛ tūc vltra. ergo illo tempore quo illa frigiditas producitur ipsa intenditur: ꝛ ex consequenti caliditas remittitur. quero ergo an frigiditas illius pedalis eodem tempore adequate remittatur: ꝛ caliditas eius intendatur: ꝛ si sic habetur propositum. non potest dici q non: quia relique partes ignis sunt huic continuo immediate: imo continue ꝛ magis possunt eam calefacere q̄ aq̄ infrigidare: aut saltem sunt frigiditati in eam introducte contrarie. ergo incipient eam remittere. vel ergo in eodem instanti in quo frigiditas incipit induci: ꝛ sic habetur propositum q in eodem tempore adequate quo frigiditas intenditur ipsa remittitur: ꝛ proportionabiliter de frigiditate vel in alio instanti post: ꝛ si sic cum inter quelibet duo instantia sit tempus mediuꝫ: sequitur q caliditas partis posterioris in tēpore medio stabit huiusmodi frigiditati pedalis immediata ꝛ sibi contraria potens in eam agere: et tamen non agit in ipsam: quod est simpliciter impossibile: cum impossibile sit contraria stare sufficienter approximata quin vnum agat in reliquum saltem vbi actiuitas vnius excedit resistentiaꝫ alterius: sicut est in proposito iste sunt dubitationes contra conclusiones principales incidētes.

¶ Ad alias dubitōnes diuersi diuersimode dicūt sm q diuersi ponūt diuersos modos reactionis: ꝛ ideo vt completius veritas sciatur sunt isti diuersi modi recitandi saltē solum probabiliores: ꝛ īpugnandi.
¶ Primus ergo modus dicendi est q non est incōueniens q a proportione minoris inequalitatis proueniat actio in qualitatibus alteratiuis: licet non sit possibile q ab ea fiat actio in qualitatibus motiuis localiter. p° mod°
¶ Et isti faciliter respondēt ad primam dubitationem concedendo consequentiam ꝛ consequens. ꝯ p̄mū modū.
iste modus dicendi non videtur valere. primo auctoritate philosophi. septimo ꝛ quarto physicorum. ꝛ Cōmentatoris qui supponunt q semper oportet q mouens Cō. 71. Cō. 35.
siue alteratiue siue localiter habeat supra motum proportionem maioris inequalitatis: ꝛ vtitur ista suppositione tanq̄ principio per se noto.
2m ¶ Secūdo si sic: nunc nō posset assignari ratio penes quid deberet attēdi velocitas motus in motu alterationis: ꝛ hoc est inconueniens: et tenet consequentia: quia non videtur penes quid attenditur nisi penes proportionem potentie mouentis ad suam resistentiam sm aliquam proportionem. si ergo non sit excessus potentie mouentis penes nihil attendit illa velocitas.
3° ¶ Tertio illud dictum videtur contra communem animi conceptionem. cuꝫ ergo agens resistit ꝛ fortius resistit q̄ passum possit agere: quomodo possit passum in ipsum reagere non videtur: cui concordetur experientia: quia videmus q fortius respectu eiusdem passi fortius agit ꝛ nō videtur esse nisi quia super resistentiam magis potest.
4m ¶ Quarto. non videtur quare non eodem modo in motu locali potest agere minus in maius. Sed bene forte dicunt q minus non potest agere in maius: sed forte reagere: sed cōstat q hoc nihil valet: quia reactio est actio: licet forte non esset ita fortis: sicut actio principalis. ¶ Secundo. quia sicut isti concedunt q minus pōt reagere in maius: ita ꝛ fortius habent concedere q equale potest agere inequale: ꝛ ibi nō possunt assignare quid sit principalius agens ex quo equalia sunt: ideo cuꝫ philosophie principia in omni actione dicant virtutes agētes debere excedere resistentiam passi: ꝛ isti hoc negent: constat modos dicendi eoꝝ principijs philosophie repugnare.
2° mod°. ¶ Secundus modus dicendi est q q̄uis reagentis virtus passiua non possit agere in totum agens: tamen in paruam partem agentis sibi propinquiorem: cuius resistentia est minor q̄ virtus eius actiua bene potest agere: ꝛ sic principalis actio erit a proportione maioris inequalitatis: ꝛ reactio in illaꝫ partem paruam etiam erit a proportione maioris inequalitatis.
ꝯ scdm modū. ¶ Sed iste etiam non potest stare: quia quandoq̄ videmus q totum agit: ꝛ totum patitur: sicut in vera mixtione omnia mixtibilia agunt: ꝛ omnia repatiuntur: ideo oportebit dicere vel q idem erit fortius ꝛ debilius vel q a proportione minoris inequalitatis fiet actio.
2m ¶ Secundo si ille modus esset verus in omni actione erit reactio: vbi est agens cum passo sufficienter approximatum. cuius oppositum dictum est ante. ꝛ probatur consequentia. quia si sic semper erit accipere aliquam partem agētis ita paruam: q erit minoris resistentie quam erit passum virtutis actiue.
3° mod°. ¶ Tertius modus dicendi est q omne agēs dum agit repatitur non a passo suo: sed a circunstante. puta a medio: sicut est aer vel aliquod huiusmodi: vel est a remotis: sicut celum est: ꝛ ideo isti negant reactionem: licꝫ dicant q agens repatitur per influentiam.
ꝯ tertiū modū. ¶ Improbatur iste modus: qꝛ sensus docet q idem ferrū: quod calefacit
2m aquā cui imponitur infrigidat ab eadē vt prius dictū est. ¶ Scdō sicut influentia agit in agēs: ita agit in passuꝫ. ꝛ

ideo non plus dꝫ agens propter eam dici agens q̄ passus
3^m ¶ Tertio semper agens est in loco suo naturali: vbi influ
entia magis videt influere pro eius salute: q̄ pro eius de
structione. cum ens nāle nāliter conseruet in loco nāli. vt
habet 4° physico. ergo videt q̄ agens non debꝫ sic repati
T.c.48. ¶ Quartus modus dicēdi est. agens in agendo non pro
4. mod° prie repatitur: sed quodammodo fatigatur: ⁊ propter hoc
Cō.38. eius virtus apparet remitti. vnde commentator. 8. physic.
ostēdit. q̄ virtus materialis est fatigabilis: ⁊ causa fatiga
Ꝯ 4^m tionis est eam esse in mā. ¶ Contra illam arguit sic. sola
modum fatigatio non remittit virtutem: sed in aliqua reactione est
vera remissio virtutis. ergo reactio non fit per solam fati
gationem. maior pꝫ. q̄ virtus animalis sola fatigatione
non remittit: sed lassatur. immo si fiat remissio virtutis nō
solum est fatigatio. sed vera passio. minor pꝫ in reactione
miscibilium. vbi cuiuslibet virtus remittit ⁊ ad medium re
2^m ducitur. ¶ Secūdo. si caliditas ⁊ frigiditas sint ambe sū
me: apparebit ibi vera passio mutua. ⁊ tñ fm illum modū
nō dꝫ ibidē esse fatigatio. eo q̄ q̄ rōne vna illarū q̄litatum
fatigari diceret: cū sint eq̄les seu sūme: diceret ⁊ alia. ¶ 3°
oīa fatigatio est p actione ꝯriorum. ḡ omne qḋ fatigat de
3^m patit: saltem in aliqua qualitate. ergo si agēs in agēdo fa
5° mod° tigat ipsum de repatit. ¶ Quintꝰ modus dōi est supponē
do q̄ vna qualitas actiua non est sine alia: sicut frigidi
tas nō stat qn stet cū humiditate aut siccitate: ⁊ q̄uis ille
essent eq̄les in latitudine: tñ sunt ineq̄les in actiuitate: ⁊ iō
natura igeniauit: q̄ si caliditas est fortior frigiditate: tūc
humiditas coniuncta frigiditati est fortior siccitate l agē
do coniuncta caliditati. ⁊ ideo isti dicunt q̄ si ignis agat
in aquam caliditas eius remittit frigiditatem aque: tunc
humiditas aque reagit remittendo siccitatem ignis: ⁊ tūc
ex consequenti per modum sequele remittit caliditas eius
dem: ex q̄ pꝫ q̄ caliditas agit in frigiditatē: ⁊ humiditas
actiōe ꝯria reagit in caliditatē. ⁊ sic pꝫ q̄ sp fortius agit in
debilius. cuꝫ caliditas sit fortior frigiditate: ⁊ humiditas
siccitate: in quā pmario agit. Et sic pꝫ solutio pme dubita
Ꝯ 5^m mo tionis seu rōnis. ¶ Sed ille modus non vr̄ valere primo.
dum. q̄ in mixtione ambe qualitates ignis tam caliditas q̄ sic
citas agunt ⁊ patiuntur: ergo non solum sic fit reactio cō
sequentia tꝫ. q̄ sic oporteret q̄ eadeꝫ qualitas que agit re
patit. aīs pꝫ. q̄ si vna eaꝝ non ageret non videretur quid
corrumperet frigiditatem ⁊ humiditatem: cum ipse preci
pue videntur eis cōtrarie: ⁊ si non paterentur sequitur q̄
aliqua earum manet in esse suo intēso: quod non est possi
2^m bile. q̄ sb tali esse non potest generari forma mixti. ¶ Se
cundo. quia si sic. caliditas aeris nō deberet agere in aquā
⁊ repati a frigiditate eius. consequens est contra experien
tiam. q̄ videmus q̄ ab aere calido calefit aqua: ⁊ etiā aer
prope aquam est plus recens ⁊ frigidus q̄ remote ab ea. ⁊
probatur consequentia. quia ibi stat caliditas ⁊ frigiditas
ambe cum humiditate. ergo per modum quem dixit opi
3^m nio precedens caliditas non potest repati in agendo. ¶ 3°
q̄ aqua calida commixta frigide remittit eius frigiditatē
⁊ remittitur in caliditate ab eadem. ergo modus ille nō va
let. consequentia tenet: quia in isto casu taꝫ caliditas q̄ fri
6°. mod° giditas agentis stant cum humiditate. antecedens est no
tum: per experientiam: vt ante dictum est. ¶ Sextus mo
p° suppō dus dicendi est procedens ex suppositionibus: quarum p
ma est hec. q̄ omne agens multiplicat virtutem suam: cir
ca se ad moduꝫ spere: ⁊ est fortior in loco propinquo: in re
T.c.78. moto vero debilior. ⁊ patet hec suppositio auctoritate cō
mentatoris secūdo de anima. tractatu de sono. ⁊ lincolnē
2° suppō se tractatu de radijs. ⁊ eandem cōmuniter ponunt perspe
ctiui. ¶ 2° dicit. q̄ fm illam virtuteꝫ ⁊ gradum quem ha
3° suppō bet a distantia data semper assimilat sibi passum inquan
tum potest. ¶ Tertio supponit si est aliquod agens con
trarium sibi: q̄ similiter influat vnam virtutem vndiq̄.
tunc si approximetur fiet vna virtus media mixta ⁊ quic
quid ponetur vbi est talis mixtio illud fiet sub q̄litate me
dia. ¶ Ex quo patet quarto. q̄ quando vnum agens po 4° suppō
nitur inter medias virtutes alterius: tūc fit quedam mix
tio ex istis virtutibus: ⁊ inde ē q̄ illa virtus media vel mix
ta facit vnumquodq̄ illorum talem actu qualis ipsa est
in virtute: ⁊ ideo virtus que tendit ad mixtionem ⁊ ad me
dietateꝫ: ⁊ recedit ab extremo: ⁊ sic vtrūq̄ patitur. ¶ Ex
ista imaginatione soluetur prima difficultas dicendo q̄
hec virtus mixta respectu cuiuscunq̄ agentis tam princi
palis q̄ passi habet proportionem maioris inequalitatis:
⁊ ideo sic non est inconueniens q̄ agens in agēdo repatia
tur. ¶ Sed contra istum modum arguitur: posito q̄ ca Ꝯ 6^m
liditas ⁊ frigiditas sic approximentur ⁊ agunt per modū modum
duarum sperarum: vel intelligunt de se realiter. q̄ multi
plicent duas virtutes eis similes: vt caliditas caliditatem:
frigiditas frigiditatem: que fiant vna virtus in medio in
quo congregantur: ⁊ si sic. tunc stat ratio. vt prius scilicet
q̄ si caliditas. vt decem repatiatur vt octo a proportione
minoris inequalitatis fiat actio similiter. q̄ in primo pe
dali ignis q̄ repatietur solum secundum illud pedale ca
liditas simul intenditur ⁊ remittitur adequate. Si autem
intelligāt q̄ caliditas de se multiplicat species caliditatis
que non sunt formaliter caliditas ⁊ frigiditas species frigi
ditatis: sed species caliditatis sunt virtualiter generatiue
caliditatis ⁊ proportiōabiliter species frigiditatis. tūc ma
le dicunt. q̄ ex istis duabus speciebus fiat vna virtus. nam
secundum veritatem species virtutum consimiliuꝫ vt duo
lumina non possunt vniri. ergo species virtutum contra
riarum a multo non minori possunt vniri. consequentia te
net per locum a maiori. ⁊ antecedens dictuꝫ est in precedē
ti q̄one. ¶ Scdo. fm illum modum si calidum ⁊ frigiduꝫ 2^m
tangerent se non deberet esse reactio. sed hoc est falsum. q̄
fortior est reactio. vt docet experientia: ⁊ probatur conse
quentia. q̄ lꝫ calidum ⁊ frigidum actionem suam circa se
sperice producant. tamen in se non producunt. ergo cum
tangunt se virtutes sue non sic vniuntur: ⁊ fiunt media vir
tus per quam fiat illa reactio. ¶ Tertio si calidus ⁊ frigi 3^m
dum fuerint ambo fortia: tunc quocunq̄ modo illa virtꝰ
fieret vna cum ipsa. prope calidum enim esset fortior l cale
faciendo: ⁊ prope fridum in frigefaciendo. prout docet ex
periētia: ⁊ ex cōseq̄nti nō vr̄ quō per illum modum saluāt
difficultates qn medium calefieret ⁊ frigefieret: qn calitas
in eodem pedali ignis simul intenderetur ⁊ remitteretur
qn a proportione minoris inequalitatis posset esse actio:
cum illa vtus ad medium reducta sit minor q̄ aliqua vir
tutū contrariarum a quibus generatur. ⁊ tamen ab ea fit
actio in quolibet extremorum. ⁊ ideo illum modum sicut
precedens relinquimus. ¶ Videt ergo omnibus his pro 7 mod°
babilior esse alius modus dicendi conueniens dictis: q̄ lꝫ
eadem vtus agit ⁊ resistit: tamen fortius agit frequenter q̄
resistit. ⁊ ideo q̄ actio fit fm proportionem: potentie agen
tis ad suam resistentiam: ⁊ quelibet tam caliditas q̄ frigi
ditas fortius agit: q̄ alia resistit: quelibet ipsarum agit in
alteram. ⁊ sic fit actio vbiq̄ a proportione maioris inequa
litatis. q̄ a virtute fortiori in agēdo: q̄ est vtus passiua in
resistendo. ¶ Sed forte qs instabit dicens idem est calidi Contra
tatem agere ⁊ resistere. ergo tantum resistit sicut agit: con p^m
sequentia tenet: ⁊ antecedens patet. q̄ vtraq̄ illarum est
caliditas. ¶ Secundo. nam actio fit fm proportionē po^e 2^m
mouentis ad resistentiam: sed actiuitas ⁊ resistentia sunt
caliditas ⁊ frigiditas. ergo actio fit fm proportioneꝫ cali
ditatis ⁊ frigiditatis. ¶ Tertio si sic pari ratiōe posset cō 3^m
cedi q̄ in motu locali. a. potest mouere. b. ⁊ econuerso: qa
diceretur. q̄ licet. a. sit fortius ad mouendum. est tamen

4^m debilius ad resistendum. ¶ Quarto q2 potentia calidita
tis in agendo potest diminui: et sic esset debilior et in agen
do et in resistēdo. ergo tūc nō reagit. ¶ Ad illa respōdet.
Ad p^m. ¶ Ad primum ꝙ idem est caliditatem agere et resistere:
sicut rō dicit. et negeť consequentia qua inferť. ergo actio
fit ſm proportionem caliditatis et frigiditatis. ergo tm̄ re
sistit sicut agit: et rō est. q2 non sequiť in simili. idem est sor.
amare et credere: supposito ꝙ sor. amet et credat. ergo sor
Ad 2^m tes tm̄ amat sicut credit. ¶ Ad secundum posito ꝙ actio
fit ſm proportionem po^e mouentis ad suam resistentiaȝ.
et etiam ꝙ ille po^e sint caliditas et frigiditas. negať conse
quentia qua inferť. ergo actio fit ſm proportionem calidi
tatis et frigi. vnde in simili nō sequiť. posito ꝙ sor. est mihi
benefaciēs: et magnus amicus. et fratris mei inimicus. tūc
argueretur sic. diligo sor. ſm ꝙ est benefaciens mihi. sed ipse
mihi benefaciens est fratris mei inimicus. ergo diligo eū
ſm ꝙ est fratris mei inimicus. constat enim ꝙ antecedēs
est verum. et consequens falsum. nec potest reduci ad bo
Ad 3^m nam formam sillogisticam. ¶ Ad tertium diciť. ꝙ nō est
simile de motu locali: et motu alterationis. q2 duo sibi̇̄ui
ceȝ proxima bñ possunt alterari: alterationibus cōtrarijs.
sed non possunt moueri motibus contrarijs. q2 non seinui
cem possūt penetrare. et est alia dissimilitudo: que diceť ēt
Ad 4^m soluendo dubitationes principales. ¶ Ad quartum con
cediť. ꝙ caliditas potest remitti in agendo: et ꝙ fieri potest
ꝙ in instanti tali sit minor: et in agendo et in resistendo q̄3
frigiditas. et concediť ēt ꝙ tūc nō reagit in frigiditatē. Et
hoc est dictum in scđa ꝯne secundi articuli.

Ad rōnes principales adductas I tertio arti. Istis premissis rñdeť ex isto 7° mō ad rōnes
et ad dubitationes principales
omnes ad hoc adductas. ¶ Ad pmum negať ꝯña: q̄ infer
tur ꝙ actio fiet a proportione minoris inequalitatis. Et ad
probationem cōcediť ꝙ caliditas vt deceȝ agat in frigidi
Ad p^m tatem: vt octo: et ꝙ repatieť ab eodem: quando dr̄. ꝗ min^s
agit in maius: distinguiť cōsequēs: eo ꝙ vel est sensus. ꝙ
qualitas hñs pauciores gradus agit in qualitatem habē
tem plures gradus. et sic cōcediť ꝯña et ꝯña. sed tunc nō cō
cediť ꝙ sit actio a proportione minoris inequalitatis. naȝ
frequenter qualitas habens pauciores gradus est fortior
in agendo: q̄3 alia habens plures in resistendo. Alio mo
do sensus cōsequētis pōt esse ꝙ minor qualitas in agendo
agit in maius. i. in qualitatem maioris ṽtutis in resistēdo:
et isto mō negeť ꝯña. q2 lȝ frigiditas hēat pauciores gra
dus: est tamen fortior in agendo: q̄3 caliditas in resistēdo
Ad 2^m ¶ Ad scđam dubitationē dr̄. ꝙ non est sile de alteratiōe.
et de motu locali: et causa triplex potest assignari. ¶ Pri
ma. q2 qualitas motiua localr̄ de per se non mouet mām
extrinsecam: sed intrinsecā. quare non hȝ a qua patiať. ca
liditas autem que est qualitas alteratiua: alterat qualita
tem extrinsecā. ¶ 2° est. q2 vt dictuȝ est duo corpora iuxta
posita possunt bene alterari: alterationibus contrarijs. sȝ
moueri motibus contrarijs non possunt. q2 penetrarēt se.
¶ 3° dña est. q2 qualitas. s. motiua localr̄ eodem conatu
agit et resistit: vt tanto conatu precise grauitas resistit mo
uenti sursum: quanto conatu si est extra locum conať mo
ueri deorsuȝ: sed oppositū est i qualitatibus actiuis altera
tiue. q2 caliditas et frigiditas multo maiori conatu agūt
in extrinsecū q̄3 resistit: quapropter est pōle in motu altera
tionis duas qualitates sic se habere: ꝙ quelibet excedit in
agēdo aliam in resistendo: quare fiet inter eas reactio. sed
in motu locali non est sic. q2 quelibet duarum qualitatuȝ
motiuarum excedit aliam in mouendo et in resistendo. cū
Dubiuȝ equalr̄ resistunt et mouent: vt dictum est. quare ibi mouēs
in mouendo non remoueť. ¶ Sed diceres. nunqd in mo
tu grauis deorsum grauitas mouēs diuidit medium: et sic
agit in extrinsecum. ¶ 2°. q2 videť ꝙ pondus cōpmat ho
minem portantem. et sic agit in ipsum: et tamen portať ab
eodeȝ. ¶ 3°. q2 videť ꝙ homo ṽtute sua potest mouere la
pidē sibi extrinsecuȝ. quare vr̄ ꝙ mouens localiter potest
mouere extrinsecū: sicut mouens alteratiue. ¶ Diciť ꝙ h
oia moueni a ṽtute motiua secundario et de per accidens Re
et non de per se. vel sicut immediatum motuȝ. exemplum.
graue descendens diuidit mediuȝ de p accñs. puta q2 sine
hꝫ diuisione non pōt descendere. silr̄ graue portať ab ho
mine aut pꝫciť: q2 talis homo p mouet se: aut sui ptes 3°
graue portatum agit comprimendo hominem. hoc nō est
localr̄. ¶ Ad 3^m dubitationem dr̄ negando ꝯñtiaȝ qua Ad 3^m
inferť ꝙ agēs non possit assimilare sibi passum. Ad pba
tionē admittiť ꝙ qualitas sit vt decē ante actionē: et ꝙ re
patiendo remittať: et fiat vt nouem: et ꝯňr diciť. ꝙ q̄3diu est
vt nouem non generabit caliditatem: vt decem: sed post q̄3
superauit frigiditatem in tāto ꝙ plus sufficit resistē q̄3 fri
giditas agere: tunc reducet se ad pstinum gradum calidi
tatis: puta ad gradum vt decē. sicut aqua calefacta remo
ta a calefaciente redit ad pstinū gradū frigiditatis. et tunc
reducta poterit caliditatē: vt decē generare. ¶ Ad q̄rtam Ad 4^m
negať ꝯña: q̄ inferť sequereť ꝙ ideȝ moueret motibus cō
trarijs. Ad pbationē admittiť ꝙ nihil agit in distans nisi
pus agat in ppinquū. et silr̄ admittiť ꝙ ignis agat i aquā
p pedale aeris mediū et repatiať: et stante casu diciť ad ar
gumentū vltra ꝙ ignis in agendo in aquam caliditatem
pducit eā in q̄libet pte aeris mediam: et negať ꝯña q̄ infer
tur vltra: ergo aer medius calefit: si diceť ꝙ calefieri non
est aliud q̄3 in q̄libȝ pte recipe caliditatem. dr̄ ꝙ hoc non
sufficit: imo opȝ ꝙ q̄libȝ pars recipiat plus de caliditate q̄3
recipit sil' de frigiditate: aut q̄3 amittit de caliditate. modo
sic nō est in pposito. nā esto ꝙ p totum aerem generet ca
liditas. tñ sil' gñať ab agēte frigido frigiditas et remittitur
caliditas. ideo non procedit. ¶ Ad rōnem arguentem ꝙ
aer medius frigefit. eodeȝ mō rñdeť. et iō dr̄ vltra. ꝙ si illa
agētia in agēdo sunt eque fortia vnū in gñando calitatē.
et aliud in gñando frigiditatē: et tūc mediū p medietate p
pinquiore calido calefit. q2 ibi plus recipit de caliditate q̄3
de frigiditate. eo ꝙ ppinquus calido est q̄3 frigido ſm illā
ptē: et ſm aliam medietatē ppinquorem frigido gñať plus
de fridditate in eo q̄3 de calitate: et sic ſm illā parteȝ frigefit.
si aūt vnū illoꝝ agentium poneret fortius in agēdo q̄3 ali
ud tūc pportionabilr̄ ſm ꝙ eēt fortius maiorē ptē mediū
sibi in q̄litate sili disponeret: et aliud minorē. ¶ Ad 5^m du Ad 5^m
biuȝ negať ab oībus cōcorditer ꝯña q̄ inferť. ꝙ idē eodeȝ
tpe adeq̄te intēdereť et remittereť in caliditate. Et ad pba
tionē ꝯňe dicūt aliq. ꝙ esto ꝙ agens sit ignis. et voceť a. et
aq̄ passa: et voceť. b. et p pedalis ignis repassa c. dicūt aliq
ꝙ aq̄ potētior est ad infrigidādū. c. q̄3 residue ptes ignis
ad calefaciendū. eo ꝙ aqua hȝ respectu eius maiorē con
trarietatē. mō actio est rōne ꝯrietatis. ¶ Sed re ṽa illud ꝯ rñ.
nō vr̄ stare. q2 sic ignis nō deberet forti^s calefacere manū
meā q̄3 aquā: aut lignū: aut ēt oleū. imo multo remissius
q2 multo minus ꝯriať manui mee: aut oleo q̄3 ignis: aut
aq̄ falsitas ꝯñtis apparet experientia. q2 stati intense calefa
cit manū: aut oleū: nō āt facit h aq̄: aut ligna: et ex alia. nā
virtus actiua multiplicatur sperice circa agens ceteris pa
ribus eque fortiter ad equalē distantiā. ꝗ cū illud sit eque
forte: et agat tm̄ quātū possit: si inueniat ꝯriū min^s resistēs
ei: fortius in ipm̄ aget: q̄3 si fortius ꝯrium in eadē distātia
et maioris resistentie inueniret: et tenet ꝯña. q2 actio attēdiť
ſm proportionem potentiarum mouētū ad suas resisten
tias. ¶ Aliter dicunt aliq̄. ꝙ facilius est continuare motū Alia rñ.
q̄3 incipere. et tunc dicunt ꝙ residua pars ignis in. c. non
agit quādiu. c. est sibi simile. eo ꝙ oīno est similitudo. sed
post q̄3. c. factū est dissimile incipiet agere. ideo dicūt ꝙ tē
pus hȝ ante q̄3 residue partes ipsius. a. calefaciunt ipsum

x.eo ꝙ b.incipit ipsũ infrigidare:⁊ residue partes ipsius
3 rñ. a.non inceperunt eum calefacere. ❡ Sed ex isto dicto nõ
soluitur ratio.q2 si residuum ipsius a.vocetur d.⁊ argua
A tur vt prius.d.incipit in aliquo instanti calefacere.c.q3.b.
ipsum in frigiditate.ergo tempus medium erit inter illa instã
D C B tia.⁊ in tempore isto b.de necessitate inducit aliquam frigi
ditatem in.c.cũ.d.steterit immediatum contrarium sibi:⁊
habens super ipsum proportionem maioris inequalitatis
⁊ non egit in ipsum.ergo duo contraria stant aliquo tem
pore immediata non impedita:quorum vnum in agendo
excedit resistẽtiam alterius.⁊ tñ nõ egũt:qḋ ẽ impossibile.
Alia rñ. ❡ Aliter ⁊ probabilius dicũt alij ꝙ in casu isto imediate
post hoc demonstrãdo instãs in quo b.incepit reagẽ c.fri
gefiet ⁊ calefiet:⁊ vltra negant ꝯñtiaȝ qua infert.ergo simul
calefit ⁊ frigefit.item dicũt ꝙ immediate post h̃ per prius
frigefiet q̃ȝ calefiet:⁊ si inferret aliquis.ergo prius calefit
q̃ȝ frigefit.negetur ꝯñtia.eo ꝙ arguitur a termino stan
te ꝯfuse tñ ad eundem stãtẽ determinate.⁊ sic adhuc non
Alia rñ. vr̃ rõ soluta. ❡ Jõ aliter põt dici euadendo difficultatem
ꝙ in hoc casu.b.reagit in.c.⁊ ꝙ.b.introducit aliquã frigi
ditatẽ:prout ly introducit facit terminũ stare confuse tñ:
nullã tñ frigiditatẽ introducit:tũ q2 nullius latitudĩs fri
giditatẽ introducit.tũ q2.d.po ignis citius incipit.c.pteȝ
calefacẽ.⁊ p hoc rñdetur ad formam argumẽti admittẽ
do totum casum:⁊ quando dr̃.b.reagẽdo:agit in.c.ꝯcedi
tur.⁊ negeẽ ꝯña qua infert.ergo aliquã frigiditatẽ intro
ducit in ipsũ.⁊ ad ꝓbationẽ cũ dr̃ si reagit.ꝯstat ꝙ nihil
nisi frigiditatẽ ꝯcedit.prout ly frigiditatem supponit con
fuse tñ:⁊ ꝙ reagit frigiditatẽ:nullã tñ frigiditatẽ reagit:⁊
ideo ratio nõ procedit:⁊ sic faciliter:lȝ logice euadet diffi
Alia rñ. cultas. ❡ Aliter ⁊ philosophice magis potest dici ꝙ in h̃
casu totaliter sicut frigiditas introducit.a.b.ita corrumpi
tur.a.d.⁊ ideo frigiditas hȝ h̃ naturam puri successiui.sic
enim motus:cuius nulle due ptes diuisim producte simul
manent.sed vnaqueq3 sicut producitur ita corrumpit:sic
est h̃ de frigiditate que in producẽdo sicut producitur ita
corrumpitur.⁊ ideo nulli duo gradus:nec aliqua virtus
intẽsionis est simul in subo:eo ꝙ ptes prius genite nõ ma
nent cũ partibus posterius genitis. Per hoc ad formã dr̃
cõcedẽdo ꝙ.b.agit in.c.frigiditatem:sed hoc hȝ naturam
puri successiui:⁊ ideo sicut ex pte priori motus pars poste
rior nõ intenditur:eo ꝙ non simul pmanẽt.ita ex pte po
ri caliditatis ps posterior producta nõ intendit:⁊ ideo cõ
ceditur ꝙ aliquam frigiditatem introducit illa.tñ i ordie
ad subm nun q̃ȝ est alicuius intensionis:⁊ iõ neget ꝯñtia
qua iferi:ꝙ aliquo tpe intẽdat frigiditas:⁊ cũ arguit.fri
giditas introducit.ergo frigiditas certe intẽsionis introduci
tur.negat ꝯña.⁊ si dicat.ꝙ omnis frigiditas est certe intẽ
sionis.dr̃ ꝙ hoc forte verũ est de frigiditate:cuius partes
pmanẽt.mõ ptes huius non simul pmanẽt.imo hñt h̃ na
turam puri successiui.⁊ ideo ꝯñr ꝯcedẽdum est.ꝙ idẽ qñ
ptes sue manent hñt nãm rei pmanẽtis.⁊ tñ qñ non pma
Dubium nẽt pp agẽtiuȝ cõtrarietatẽ hñt nãm rei successiue. ❡ Sȝ
diceres frigiditas introducitur.ergo caliditas remittit:⁊ non
remittitur diuisibiliter.ergo remittitur indiuisibiliter.⁊ sta
bit ratio:sicut prius probando.ꝙ eadem caliditas simul
intẽditur. ❡ Rñdetur ꝯcedẽdo.ꝙ caliditas remittit.sed
Rñ indiuisibili remittitur.sȝ tñ i nulla eius tota pte diuisibiliter
remittitur.sic nulla ei⁹ pars tota latitudinis frigiditatis i
troducitur.q2 nullius intensionis frigiditas introducit:
vt dictum est.⁊ vltra.si remotius arguatur concedendũ
est sicut precedens. Responsio dixit.ꝙ immediate post hoc
caliditas remittitur:⁊ ꝙ immediate post hoc intenditur:
sed non simul intenditur ⁊ remittitur.⁊ sic adhuc apparet
mihi ꝙ vltima fuga ẽ ad logicã.⁊ iõ dicat quis sicut vale
bit.q2 rõ apparet mihi summe difficilis.

Ad rationes principales.ad primam cum dici tur non omne mouens in mouen Ad rões
do remouetur conceditur.⁊ conceditur consequens ꝙ nõ
omne agens in agẽdo repatitur.q2 agens non communi
cans cum passo in materia non repatitur.vt dicit philoso T.c.53.
phus in littera:nec hoc est contra dicta. ❡ Ad secundam Ad 2m
dicitur per idem:ꝙ deus ⁊ celum esto ꝙ agunt:tamẽ non
communicant cum passo in materia:⁊ quomodo p̃sẽs
non intelligitur de talibus agentibus:sed solum de primis
qualitatibus contrarijs abinuicem:consequenter ratio nõ
est ad propositum.vnde conceditur ꝙ talia agẽtia in agẽ
do non repatiuntur. ❡ Ad tertium pȝ qḋ sit dicenduȝ p Ad 3m
idem.q2 de sola actione.s.qualitatum primarum reali in
telligitur q̃stio.de actione spirituali sensibilis in sensu:aut
coloris in visu:non est speculatio presens. ❡ Ad cõfirma
tionem respondetur per idem.q2 medicus:aut medicina
concurrens in productione sanitatis non est agens contra
rium:⁊ ideo non est ad propositum. ❡ Ad quartum con Ad 4m
ceditur antecedens.ꝙ generans in generãdo non regene
ratur.⁊ negatur cõsequẽtia:ergo agẽs in agẽdo nõ repa
titur conceditur tamẽ gratia argũ.ꝙ generans est agẽs.
⁊ causa est.q2 nõ oportet ꝙ agẽs in agẽdo repatiatur ea
dem spẽ actionis qua agit.q2 non opȝ calefactionem cale
fieri in agẽdo:sed sufficit ipsum ifrigidari.q2 regenerãs ẽt
in qualitatibus primis.non oportet regenerari:sed potꝰ
pati corruptiue.puta in essentia sua remitti. ❡ Ad q̃ntũ Ad 5m
dr̃.ꝙ patiens põt capi dupl̃r.vno modo pro passo subiue.
puta pro materia pma:⁊ sic cõceditur quod aliquod pas
sum in patiẽdo nõ reagit:⁊ de talibus passis nõ intelligit
q̃ñ.sed de passis ꝯtrarijs.alio modo põt capi pro passo ter
minatiuo.puta pro q̃litate contraria:que corrumpitur:
⁊ sic negatur ꝙ aliquod patiens in patiẽdo non reagit.oẽ
enim patiẽs vniformiter in patiendo reagit:tribus casibꝰ
in secunda tertia ⁊ quarta conclusionibus scdi articli po
sitis exceptis:⁊ solum de talibus consideratio est ad p̃sens
❡ Ad sextum bene conceditur.ꝙ idem respectu eiusdem Ad 6m
est nobilius ⁊ ignobilius.⁊ hoc sm̃ diuersas proprietates:
vt caliditas respectu frigiditatis est nobilior in agendo.d.
eo ꝙ fortius agit q̃ȝ frigiditas:⁊ est ignobilior in resisten
do:eo ꝙ minus resistit q̃ȝ frigiditas. Et quando dr̃ ꝙ cõ
clusio est icõueniens:dr̃ ꝙ verum est si in eadem ppeta
te idem respectu eiusdem passi esset nobilius ⁊ ignobilius:
sed non est inconueniens respectu diuersorum:vt hominẽ
esse nobiliorem equo rõnali parte:⁊ ignobiliorem robo
re corporis. ❡ Ad 7m quando infertur.sequitur ꝙ idẽ re Ad 7m
spectu eiusdem esset in actu ⁊ i poᵃ.dr̃ ꝙ nõ est iconueniẽs
ꝙ respectu eiusdem extrinseci aliquod idez dicatur i actu
⁊ i poᵃ.sed iconueniens esset si vnum respectu alicuius di
spositionis respectu cuius esset in potentia.eo ꝙ eam pro
tunc esset natũ recipere:esset simul in actu:eo ꝙ eam actu
simul haberet:sed hoc non concludit rõ.quare nihil pro
bat conceditur enim ꝙ idem potest agere i aliquod extrin
secum:⁊ simul ab eodem pati. ❡ Ad octauum negat cõ Ad 8m
sequẽtia q̃ isert ꝙ tales essent ifinite actiones:vel vna actu
ifinita. Ad probationem dr̃.ꝙ agens agit in passum vna
actione continua finita.⁊ passum reagit vna actiõe finita.
eodem mõ non fit reactio.eo ꝙ agens in passum agit.sed
q2 agens est passo contrarium. ❡ Ad nonuȝ conceditur. Ad 9m
quod ratio concludit:puta ꝙ quandoque non fit reactio
propter nimiam distantiam agentis a passo:⁊ hoc est pro
3ᵃ conclusione scdi arti.⁊ ideo seqtur ꝙ passum non posset
agere ad quamcunq3 distantiam. ❡ Ad decimum negat Ad 10m
consequentia:qua ifertur ꝙ a proportiõe equalitatis pos
set fieri actio. Et ad probationem dicitur.ꝙ admisso ca
su ꝙ licet vtrumq3 caliditas ⁊ frigiditas sit:vt decem:⁊
quelibet earum agat in aliam:non propter hoc seqt ꝙ sit

actio a proportione qualitatis. qꝛ adhuc quamuis est ma
iozis actiuitatis ꝙ̄ alia est resistentie: ꝛ sic quamuis super
aliam habet proportionem maioris inequalitatis. conse
quenter ratio non procedit. Ratio post oppositum est pro
quinta conclusione. Et hoc de questione.

¶ Ut aūt pax disgredientes dicamus necessa riū ꝛ ipassibile ꝛc. T. cō. lxiiij. Qō. xx.

pᵐ Ueritur vigesimo. Utrum indiuisibi le possit alterari. ꝛ arguit ꝙ
sic. idiuisibile pōt moueri localr. ergo pōt alte
rari. ꝯña tȝ a silī. qꝛ nō vr̄ q̄re ad motū nr̄ȝ lo
calē moueaꝛ localr. qn eadē rōne ad motum
nr̄m alterationis mouebiꝛ alteratiue. ꝛ añs apparet: quia
T. c. 20. motis nobis moueꝛ oīa que in nobis sunt: 4º phy. ꝛ sup
posito ꝙ pūcta sunt nobis motis: mouebuntur ꝛ puncta.
2ᵐ ¶ 2º. aīa intellectiua pōt alterari: ꝛ est indiuisibilis. ḡ ꝛc.
ꝯña tȝ. ꝛ añs pro pma pte patet. qa altereꝛ ab vna opinio
T. c. 6. ne contraria in aliā opionem ꝯriam. p 2º pte pȝ 3º de aīa.
3ᵐ ¶ 3º superficies potest alterari. ḡ ꝛc. ꝯña tȝ. qꝛ est indiuisi
bilis saltem ſm ꝓfunditatem. ꝛ añs pȝ. qꝛ superficies mō
existens alba pōt fieri nigra ꝛ eꝯ. ꝛ ꝙ superficies sit subm.
pȝ per phm in predicamento quantitatis dicētē. quāta .n.
superficies fuerit: tantum albū eē dicas. ꝙ nō esset nisi essꝫ
4ᵐ subm albedinis. ¶ 4º nisi punctus esset qualis. vt calid⁹
sequitur ꝙ nihil esset vniformiter calidum vel album: cō
sequens est incōueniēs. ꝛ ꝓbaꝛ. qa vniformiter calidūȝ dr̄
diffinitiue. cuius quilibet punctus est equaliter calidus. si
igitur punctus non esset calidus: tunc nullius rei quilibet
punctus esset equaliter calidus: ꝛ ex ꝯñti nulla res esset eq̄
5ᵐ liter calida vel vniformiter calida. ¶ 5º sic superficies pōt
videri. ḡ pōt eē q̄lis. ergo ēt potest alterari. vltima ꝯña tȝ.
qa omne quale est alterabile. ꝛ prima probaꝛ. qa nihil vi
deꝛ nisi quale: puta lucidū vel coloratū: ꝛ añs pȝ. qa i cor
pore denso simplr: nihil vr̄ nisi superficies. eo ꝙ pp densi
6ᵐ tatez visus non pōt videre ꝓfundum. ¶ 6º radij reflexi a
speculo concauo alterāt pūctum. ḡ pūctus est alterabilis:
ꝯña ē nota. ꝛ añs pȝ. p ꝑspectiuos dicētes. ꝙ radij reflexi
a speculo cōcauo ꝯgregant in pūcto eius centri. pp quod
ibidem nate sunt ignire ꝛ intendere. ḡ ſm illum punctum
7ᵐ calefaciunt ꝛ alterant. ¶ 7º. nisi indiuisibile posset altera
ri: sequitur ꝙ latitudo vniformiter difformis suo gradui
medio non correspondēt. ꝯñs est falsum: ꝛ ꝯ loquentes de
ista mā. ꝛ ꝓbaꝛ ꝯña. qa vel iste gradus medius ꝯsistit in
puncto indiuisibili: ꝛ si sic. tunc punctus esset alterabilis.
vel consisteret in parte diuisibili. ꝛ hoc non. qa in latitudi
ne vniformiter difformi nulla ps diuisibilis est eq̄lr: ꝛ eodē
mō q̄lificata. ḡ opȝ ꝙ vel cōsistat i idiuisibili: ꝛ tunc habe
tur ꝓpositū: vel ꝙ nusq̄ cōsistat. ꝛ sic latitudo gradū me
diū nō hēbit: ꝛ ex ꝯñti gradui medio nō correspondebit.

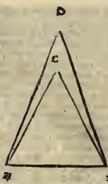
T. c. 64 In oppositum est philosophus in. c. de actio ne. In ista questione erūt tres
articuli. In primo videbitur ꝙ indiuisibile non potest esse
quale finite. In secundo videbitur ꝙ non potest esse quale
infinite. Et in 3º videbiꝛ ꝙ ipsum nō potest alterare.

pᵐ noᵐ Quantum ad primum articulum nota. ꝙ dupli cia possunt considerari indiuisibilia.
aliqua non habentia positionem in continuo. sicut substā
tie intellectuales: vt deus intelligentie: ꝛ anima intellecti
ua: ꝛ de his non intelligitur questio presens. alteratio enī
illorum indiuisibilium differt spē ab alteratione corpora
li: de qua itelligitur questio presens. Ideo de ea nihil dicaꝛ
hic. ¶ Alia sunt indiuisibilia habentia positionem in cō
tinuo: sicut essent puncta: aut linee si essent: ꝛ de his intelli
gitur questio presens. ꝛ hꝫ imaginantur triplicia. aliqua
indiuisibilia ſm omnem dimensionem: vt puncta: aliqua
tantum ſm duas sicut linee. aliqua solum ſm vnam: vt su
2ᵐ noᵐ perficies. ¶ 2º nota. ꝙ lȝ ſm veritatem credam talia pun
t. c. l. 7. 2. cta non esse vt habet videri 6º phy. tñ videndū est in ꝓpo
sita: supposito ꝙ essent. vtrum possunt alterari vel ne: quia
3ᵐ noᵐ forte sunt alique bone naturales speculationes. ¶ Tertio
nota. ꝙ aliqua est alteratio spūalis. sicut anime intellecti
ue. ꝛ de illa sicut ē nō curatur hic. Alia est alteratio corpo
ralis: ꝛ est duplex. quedam est cum contrarietate: vt calefa
ctio: alia sine contrarietate: vt illuminatio: ꝛ de vtraq̄ in
4ᵐ noᵐ telligitur questio. ¶ Quarto nota. ꝙ qualitas hꝫ dupli
cem existentiam: vnam. s. intensiuam. ꝛ hāc hꝫ ſm plures
gradus simul existentes in eadem pte subiecti aliam ha
bet extensiuam quā hꝫ ſm extensionē subiecti. ꝛ prima est
qualitati de per se cōueniens. cū ſm intēsionē qualitatis su
biectum dicatur quale: ꝛ non ſm extensionem. 2º vero cō
uenit qualitati de per accidens. puta rōne quantitatis sub
iecti pp h̄ ē ſm extensionem subi: nihil q̄le dr̄ p se.

pª ꝯ. His premissis sit ꝯ. caliditas exñs i aliquo to to vniformiter calido dupla ē
ad caliditatem. que est in eius medietate. probatur. qꝛ cō
tinet caliditatem: que est in medietate: ꝛ cum hoc tantam:
ergo dupla est ad caliditatem medietatis. ꝯña tȝ p descri
ptionem dupli. añs pȝ per casum: eo ꝙ est vniformiter ca
lidum. eodem modo probaretur ꝙ esset tripla ad calidita
tem tertie. quadrupla ad caliditatez quarte. ꝛ sic deinceps.
pᵐ ¶ Sed diceret aliquis totum est vniformiter calidum. ꝑ
te. ergo quelibet pars habet eque multam caliditatem: sicē
totum. consequētia tenet per diffinitionem vniformis. qa
vniforme in caliditate est. cuius quelibet pars eque calida
2ᵐ est: sicut totum. ¶ Item scdō arguitur. totum habꝫ in du
plo maiorem caliditatem ꝙ̄ eius medietas. ergo est in du
plo calidius eius medietate. quod est contra casuꝫ. ¶ Re
Ad pᵐ spondetur ad primū negando ꝯsequentiam: qa vniforme
non dicitur: cuius quelibet pars habet tantam caliditatez
sicut totum. sed cuius quelibet pars est eque intēse calida si
cut totum. vniformitas enim attenditur penes intēsionez
qualitatis: ꝛ non penes extensionez. modo in toto. licet sit
dupla caliditas extensiue ad caliditatem medietatis: non
est tamen dupla intensiue. ꝛ per idem patet ad secundum.
quia non sequitur. habet maiorem caliditatez. ergo est ca
lidius: sed oportet dicere intēsiorē. ¶ Sed replicatur. pre
dicta caliditas totius non est dupla intensiue ad calidita
tem medietatis. ergo non est dupla. dicitur negando conse
quentiam. supposita enim equali intensione: dupla diceꝛ
ab extensione: ꝛ non ab intensione: sicut in simili non seq
tur capto quadrato medietas eius est equaliter lata sicut
totum: ꝛ sic totum non est duplum ad medietatem suam
in latitudine: ꝛ tamē hoc non obstante duplum est ad eā.
2ª ꝯ. ¶ Scdā ꝯ. si caliditas talis corporis poneretur i sua me
dietate ipsa fieret in duplo intēsior: ꝛ si in sua tertia in tri
plo ꝛ in quarta in quadruplo: ꝛ sic in infinituꝫ. probatur.
si caliditas totius esset in medietate subiecti ad imagina
tionē: in qualibet parte materie essent in duplo plures gra
dus equales ꝙ̄ nunc. ergo esset in duplo intensior. cōsequē
tia tȝ: ꝛ añcedēs per precedentem conclusionem. qa gra
dus i 2º medietate sunt tot ꝛ equales: sicut in prima: ꝛ po
nerentur in eadem materia: in qua sunt gradus prime me
dietatis. eodem modo probatur ꝙ esset tripla si esset in ter
3ª ꝯ. tia. ꝛ sic deinceps. ¶ 3º ꝯ. sequitur ꝙ si illa caliditas pone
retur in puncto quantūcunq̄ ipsa esset parua ipsa redde
ret punctū infinite calidum ꝓbaꝛ. qꝛ in medietate redderet
in duplo calidum. ꝛ in tertia in triplo calidum. ꝛ sic dein
ceps. ergo omni extensione ablata posita in subiecto indi
uisibili ipsa redderet illud subiectum infinite calidum: cō
sequentia tenet. ꝛ añs pȝ per precedentem ꝯnem. ¶ Sed
Dubiū peteres tu. vtrum hec qualitas erit infinita. dico prout

mihi videtur ꝙ sic.in intentione cuius ratio est.q2 ibi sūt
omnes gradus simul per imaginationeꝫ qui erat ante in
omnibus partibus proportionabilibus corporis calidi ex
tensi.sed tales erant infinities decem.supposito ꝙ quelibꝫ
pars fuit calida vt decem.ergo continent infinities decem
gradus:quorum quilibet est eque intensus:sicut alter.erit
2 ergo tota infinite intensionis.℃ Secundo dico.ꝙ seque
retur eandem qualitatem esse finitam:quod probetur.q2
nō est maior ꝙ̄ꝫ fuit ante:⁊ ante fuit finita.ergo est finita:⁊
fortius:q2 aliqua pot est esse intensior ea.ergo est infinita.
consequentia tenet.q2 si esset infinita:nulla esset ea intensi
or.⁊ ꝙ ea potest esse intensior.patet.q2 ipsa fuit dupla ad
eam.que fuit in medietate.per conclusionem primam.er
go in medietate eius respectu ipsius in eodem subiecto exi
stente est subduple intensionis.ergo medietas est finita:er
go totum est finitum:consequentia tenet.quia dato ꝙ me
dietas:sit infinita:sequitur ꝙ sit eque intēsa:sicut totum.
3 ergo non erit subduple intensionis respectu totius.℃ Et
ex alio pꝫ idem antecedens.q2 si corpori priori in quo fuit
illa caliditas vniformis fuisset addita alia equalis quan
titas eque calida vniformiter.sicut illud corpus illa aggre
gata cum illa respectu prioris fuisset dupla.ergo illa respe
ctu istius aggregate cum illa ī pūcto simul essent subduple
intensionis.ergo illa solum est finite intensionis.ↄ̄ña tꝫ.⁊
antecedens pꝫ.q2 illa aggregata in pūcto cōtinuasset illā
⁊ tātā aliā.ergo fuisset dupla ad illā ꝑ diffinitioneꝫ dupli.Et
ex hoc tertio dico.ꝙ simpliciter implicat ꝯdictionem ali
quā qualitatē quātūcunqꝫ remissam eandē:aut equalem
esse in puncto indiuisibili.que prius fuit in subiecto diui
sibili:patet.quia sequitur eam fore infinite intēsam:⁊ fini
4ª ꝯ. te intensam.qꝺ implicat.ꝙ sequat pꝫ ex ꝯdictio.℃ 4ª cō
clusio impossibile est aliquā hꝫ caliditatem esse in infinitū
remissam probaꝫ sic.sicut se habet paruum in quantitate.
ita se habet remissum in qualitate.sed impossibile est ali
quam quantitatem esse in infinitum paruam.ergo impos
sibile est aliquā qualitateꝫ esse in infinitum remissam.ma
ior pꝫ cōuenienti similitudine.⁊ minor pꝫ.q2 omnis quā
titas est maior sua medietate.ergo nulla est in infinitum
2° parua.℃ Secūdo omnis caliditas est alicuius virtutis:
sed caliditas in infinitum remissa non est alicuius virtutꝭ.
ergo nulla caliditas est in infinitum remissa.cōsequētia te
net.maior nota est inductiue.et eo ꝙ omnis caliditas de
sui natura est forma.⁊ ex cōsequenti alicuius virtutis.mi
nor pꝫ.quia talis nec posset resistere nec agere.cuꝫ omnis
actio eius est certe intēsionis.similiter ⁊ resistentia. modo
3° in infinitum remissum nullam hꝫ intēsionem. ℃ Tertio
si talis qualitas esset ipsa haberet se ad qualitatem : sicut
punctus ad quantitatem.modo punctus non est quanti
tas.quare nec ipsa eēt qualitas.ↄ̄sequētia no:a.maior pꝫ
directa similitudine.nā si quātitas in infinitum diminua
tur reducitur ad punctum:sic si qualitas in infinitum re
mittitur per aduersarium reducitur ad talem qualitatem
5ª ꝯ. minor nota est.℃ Quinta ꝯclusio est illa.ꝙ si aliqua qua
litas potest agere ad aliquam distantiam circa se:medie
tas eius non sufficit agere ad tantam distantiam seorsum
capta:⁊ hoc patet per experientiam.nam experientia do
cet.ꝙ extēsio iuuat ad actiōem:vt esto ꝙ medietas ignis
sit eque intēsa:sicut totus ignis:non tamen ad tantam di
2° stantiam calefacit.sicut totus ignis.℃ Scdo.dato oppo
sito cōclusionis.ergo medietas visibilis per se accepta po
test ita intense ⁊ remote multiplicare suas species:sicut to
tum visibile.⁊ ex consequenti ita remote posset videri:cu
ius oppositum experimur:⁊ tenet consequentia de se.patet
T.c. 42 etiam tertio.auctoritatibus.tertio physicorum.⁊ in primo
T.c. 47 celi.vbi supponit ⁊ probat.ꝙ in maiori corpore est maior
virtus.Item auctoritate linconiēsis in tractatu de radiis

dicit.ꝙ multiplicatio virtutis fit ꝑ triangulum cuius basis est quātitas.ergo quāto basis maior.tāto triāgulus maior.⁊ latera habēs lōgiora.ergo tāto fit actio remotius.℃ Sꝫ ꝯ diceret aliqs tñ infrigidat ꝑua ꝗtitas aquæ maris digitū īpositū:sicut totū mare.ergo ꝯ non est vera.ↄ̄ña tꝫ ⁊ añs pꝫ ꝑ experiētiam.℃ Ad illud dr̄ ꝙ verū stat eē ꝙ argumentum cōcludit.q2 forte totum mare nō agit in digi

tū.mō oꝫ itelligi ꝯ de agēte actionē suā s̄m se totū ꝑducē
tē.Correlarie seqꝫ.ꝙ cuiuslibꝫ agētis in suū passū est pro
portio in magnitudie.pꝫ.q2 s̄m maiorē magnitudinē for
tius ⁊ remotius agit.℃ 6ª ꝯ.nullū indiuisibile pōt eē ꝗlifi 6ª ꝯ.
catū finite vt pūctus.pbaꝫ.vel hr̄et ꝗlitatē in infinitum re
missam vel qualitatem finitam:non remissam in infini
tum.non potest dici p̄mum ꝑ ꝯclusionē ꝗrtaꝫ:nec p̄t dici
2ᵐ.q2 si sic ipsa eēt cōpabilis ꝗlitati sibi exñti ī mā̄ diuisibili.
⁊ ex ↄ̄ñti si respectu vnius ꝗlitatis existis in mā̄ diuisibili ta
lis eēt maior respectu ꝑtis cui eēt eq̄lis.ergo redderet pūctus
īfinite ꝗlificatū illa ꝗlitate ꝑ 3ᵃᵐ ꝯnem:⁊ ex alio seqꝫ illam
calitatē esse finitā ⁊ infinitā:vt in ꝓcessu eiuidē ꝯnis est ꝓ
batū. ℃ 2° si totū ē calidū vnifo:miter tūc non potest ad 2ᵐ
tātam distātiam agere pars:sicut totū.ꝑ ꝯnem 5ᵃᵐ.ergo si
in infinitū diminuiꝫ ps ad nullā distāiā pōt agē.ergo pūct⁹
nō pōt agere ad aliquā distantiā.ↄ̄ñe note sunt:eo ꝙ pun
ctus nullā hꝫ ꝗtitatē.⁊ vltra.ergo si pūctus sit qualis quali
tate ille nō poterit esse alicuius actiuitatis:⁊ sic est in infini
tum debilis:cuius oppositū dicit ꝗrta ꝯ.℃ 3° si pūct⁹ ha 3ᵐ
bet sic aliquē finitū calorem:seqꝫ ꝙ corpus calidū vnifor
miter calidū erit infinite calefactū.ↄ̄ñs est falsum.probaꝫ
ↄ̄ñtia.q2 cum punctus habeat virtutem calefactiuam:⁊ in
quolibet corpore ꝑuo infinita sunt pūcta:sequitur ꝙ ipm
habet infinitas virtutes calefactiuas.ꝗrum.quelibet ē tā
ta:sicut certa data.ergo habebit infinitam virtutem calefa
ctiuam.ↄ̄ñe sunt note.⁊ añs similr.sed falsitas primi cōse
quētis est manifesta.q2 nulla ē virtus calefactiua infinita
ↄ̄silr pōt argui de corpore difformiter calido. ℃ 4° sic.pūct⁹ 4ᵐ
non hꝫ virtutem calefactiuā.ergo non est calidus.ↄ̄ña tꝫ.q2
omne calidum hꝫ virtutē calefactiuā.⁊ añs declaraꝫ per
correlariū ꝗnte cōclusionis.q2 cuiuslibet agētis ad passuꝫ
est ꝓportio in magnitudine.mō nulla est proportio pun
cti ad aliqꝺ passū ī magnitudie.℃ Sꝫ ꝯ.diceret qs nunqꝫ Dubiū
pūctus pōt calefacere pūctū.q2 hꝫ sufficientē ꝓportioneꝫ.
eo ꝙ vnum non est maius:nec minus altero.℃ Dr̄ ꝙ nō. R
nam si punctus ageret in punctuꝫ:vel vnus esset alteri im
mediatus:⁊ hoc non est possibile.quia puncta non possūt
esse sibi inuicem proxima sexto physi.vel mediatus:⁊ ex cō T.c.2°.
sequēti magnitudo diuisibilis mediaret.ergo pūctus agē
do in pūctum ageret in magnitudinē diuisibilem mediā:
qꝺ ꝓbatum est esse impossibile.℃ Correlarie sequiꝫ:ꝙ li
nea non est qualis finite in intēsione:nec etiam superficies:
⁊ ꝓbaꝫ rōnibus consimilibus.⁊ sic habeꝫ p̄mū p̄ncipale.

Quantū ad 2ᵐ articulum.ponitur ab aliqbus p̄ma ꝯ ta
lis.ꝙ ꝗlitas intensa:minus passuꝫ sufficit
alterare si eadem fuerit minus extensa exemplariter ca pª ꝯ. aliquorum
liditas alicuius totius dati si fuerit in subiecto minus
extenso in duplo ad minorem distantiam sufficit age

re ⁊ minus spacium alterare:probatur sic.q2 si tota erit in
medietate subiecti:erit in duplo intensior.quare sequitur
ꝙ prope se sufficeret in duplo intensius alterare.ergo si cū
posset ad tantam distantiā sequeretur ꝙ dupla est ad vir
tutem prius existentem:eo ꝙ duplum effectum potest ꝓ/
2m ducere ⁊ eque extensum. ¶ Secundo probant eam sic.ca
piatur a. lucidum quod fiat in duplo minus. ⁊ ex conse/
quenti retenta eadem virtute quantum ad extensionē sit
intensius.q2 sub minori extensione est lumen totū:quod
erat ante sub maiore.queritur ergo.verum ad tantam di
stantiam possit illuminare.sicut ante.⁊ si sic. sequitur ꝙ
pari ratiōe poterit si fiat in quadruplo minus:aut in octu/
plo.aut millecuplo.⁊ sic in infinitum.ergo quantitas quā
tācunq3 diminueretur posset videri:quod non est verum.
vel non poterit agē ad tantam distantiam.⁊ sic habetur
Confir propositum. ¶ Confirmatur sic.q2 si potest ad tantā di
stantiā illuminare:sequitur ꝙ potest fieri visio sub angu
lo quantūcunq3 paruo cōsequens est contra perspectiuos
⁊ probatur consequentia.q2 si ad tantam distantiam illu
minat non est dubium:ꝙ non remissius illuminat:cū vir
tus sit vnita:sequitur ꝙ adhuc poterit videri sic̄ ante: ergo
eadem ratione:si adhuc fiat in quantitate in duplo mino/
re.⁊ sic in infinitum.cum ergo certum sit ꝙ proportiona/
biliter ſm diuisionē quantitatis diuiditur angulus.ergo
res poterit videri sub angulo quantūcunq3 paruo: quod
Corre fuit probandum. ¶ Inferunt correlarie.ꝙ illa consequē
tia non valet.ille virtutes sunt equales:ergo ad equalem
distantiam possunt agē.p3 ex conclusione.q2 virtus que ē
in subiecto in duplo minori non potest ad tantam distan/
tiam agē:sicut eadem potest quando est in subiecto magi
Dubium extenso.⁊ tamen est equalis virtus.immo eadem. ¶ Sed
instaret quis dicendo quando virtus est in subiecto mino
ri est magis vnita.ergo est fortior.⁊ vltra.ergo ad maiorē
Responsio distantiam potest agē. ¶ Respondent ꝙ verum est eā esse
fortiorem in agendo prope:sed in agendo distāter a se nō.
immo licet prope se multum agit fortius.tamen non suffi
3 conem cit ita distanter agē:sicut ante egit. ¶ Attendendū est ad
istam conclusionem ꝙ est probabilis.sed non video eius ne
cessitatem.immo probabiliter posset dici oppositū.q2 cū
virtus eadem sit in materia densiori specialiter in qualita
tibus primis.videtur ꝙ ipsa possit remotius agē.ꝗ̄ cum
est in materia dispersa.cuius ratio est.q2 in quēcunq3 pū/
ctū in quo ante egit potest agē actione maiori.ergo remo/
tius sufficit agē.consequentia est nota.⁊ antecedens decla
ratur.q2 virtus vnita est fortior seipsa dispersa:vt concedit
hec opinio.dato ergo puncto:ad quem virtus egerit ī ma
teria magis extensa a puncto medio virtutis:venit ad eū
radius actiuus.ergo cum per vnionem punctus medius vir
tutis fiat fortior:⁊ radius eius p ꝯñs fortior:sequit ꝙ pū/
ctus medius post potest in ipsum agif.sicut ante.⁊ ideo vi
def ꝙ conclusio huic opposita potest probabiliter sustine
ri se fundādo super hoc ꝙ licet per vnionem ab aliquibus
punctis fiat maior distantia agentis.tamen virtus actiua
proportionabiliter:aut vltra sit maior.ergo ad quācunq3
distantiam poterit agere virtus dispersa:poterit agere ⁊ vir
Confir tus vnita. ¶ Et confirmatur.quia certum est vt isti conce
dūt ꝙ si fiat virtus ī materia subduple intēsionis:ipsa fit
in duplo fortior.⁊ certum est:ꝙ non fit dupla distantia re
spectu puncti cuiuslibet:in quem ante egit:ergo non maio
ratur tantum distantia:quin tātum intendatur virtus ſꝫ
illam opinionem.ergo cum conseruata eadem proportio
ne ad equalem distātiam potest fieri actio:sequitur ꝙ vir/
tus postquam fuerit vnita ad tantum potest agere: cum
Ad pm ipsa fuerit in materia maiori ⁊ dispersa.⁊ per illud oīa mo
tiua eorū pñt solui. ¶ Ad primū vno mō cōcederef ꝙ nō
esset inconueniens virtutem sic positam in materia in du/

plo maiori duplum effectū posse ꝓducerē ad illum:quē
añ poterat. ¶ Aliter dr̄ ꝙ suppositū nō est verū.puta ꝙ
virtus in mā in duplo minori posita pōt prope se duplum
effectum producē.hoc.n.non est necesse.probatio: quia ꝑ
cas virtus sit dupla precise.ponatur ḡ ꝙ ꝑma mouit a ꝓ/
portione trium ad vnū.⁊ in mā in duplo minori posita sit
sicut sex ad tria.tunc cōstat cū velocitas motus attendaf
penes ꝓportionem potētiarum mouētiū ad suas resistē/
tias:vt supponif.ex.7.phi.⁊ proportio sex ad vnū non est
dupla ad ꝓportionem triū ad vnū:ꝙ sex nō in duplo ve/
locius alterabit vnum:ꝗ̄ tria alterabant ipsum.ḡ suppo/
situm est falsum.s.ꝙ virtus in mā in duplo densiori moue
ret in duplo velocius.ꝯña est nota:⁊ omnia antecedentia
⁊ ptes ipsorū preterꝗ̄ proportio sex ad vnū non est dupla
ad ꝓportionem trium ad vnū:sunt manifesta.⁊ h̄ facili/
ter p3.q2 trium ad vnum est proportio tripla.modo sex ad
vnum duplat triplex.q2 continet duas triplas:vt notū ē.
immo proportio nouem ad vnum ꝑ esset dupla triple:eo
ꝙ primo continet duas triplas:⁊ illa est fortior solum mo
do ꝗ̄ prima. ¶ Ad secundum dicitur.ad visionem nō so Ad 2m
lum agit visibile.sed ēt magnitudo eius.eo ꝙ ē actio spūa
lis ⁊ nō realis:⁊ ideo bene cōcludit rō.ꝙ nō.ad quācunq3
distantiam virtus vnita agit:sicut extensa.sed secus est de
actione reali qualitatum ꝯtrariarum. ¶ Aliter dicitur.ꝙ si
possibile esset fieri tantū cōtinue ṽtutem intēsiorē.sic ꝙ in
subiecto in duplo minori semper esset virtus in duplo intē
sior:non esset possibile ꝙ lucidū seruata equali luce:⁊ sem
per in duplo diminuto subiecto facta intensione in duplo
maiore fieret ita paruum quin videretur:sed quod aliquā
do aliquod lucidum propter paruitatem non videretur.
⁊ ratio.quia non proportionabiliter:sicut ipsum est dimi
nutum sua lux est facta intēsior. ¶ Ad 3m dr.ꝙ nō est icō Ad 3m
ueniens visionem fieri sub angulo quātūcūq3 paruo.dum
tñ visibile sufficientis fuerit intensionis. sic ꝙ sub illo an/
gulo sufficienter possit manere modo in casu visibile ma/
net semper sufficientia virtutis.esto.n.ꝙ in quantitate di/
uiditur:in qualitate proportiōabiliter maioraf ⁊ intēdif.
quare manet eiusdem virtutis motiue respectu visus patiē
tis.quare stante illa maioratione virtutis proportionabi/
lis quantūcunq3 diminuatur angulus visibile poterit vi/
deri.ꝙ autem perspectiui dicunt intelligunt de virtute:nō
sic proportionabiliter in intensione augmētata.⁊ ideo nō
est ad propositum.⁊ ideo sic satis p3.ꝙ in illa conclusiōe
quelibet pars ē ꝓbabilis:quare dicat quis quod sibi placz.
¶ Tūc sit scḋa cōclo ſm tenentes conclusionem ꝑmā.ꝙ 1a c.
ꝑ diminutionem subiecti:⁊ per conformem intensionē
qualitatis aliquando potest qualitas solum agere in mi/
nus subiectum ī duplo.probatur experientia.nam ꝑ dimi
nutionē subiecti in minus pōt.ḡ possit esse tanta diminu/
tio ꝙ solum ad subduplam distantiam posset.ḡ ꝯclo ṽa.
¶ Correlarie sequitur:ꝙ si agens in infinitum diminue/
retur.⁊ virtus proportionabiliter intenderetur tandē suffi
ceret solum agere in infinitum ꝑuum passum.p3 ex q̃ tan/
dem ad subduplum:⁊ tādem:ad quadruplū.⁊ sic ī infini 3a c.
tum minus posset. ¶ Ex his infert 3a ꝯ rīsalis huius arti.
ꝙ impossibile est punctum esse quale in infinitum intensi
ue.probatur.q2 vel esset infinite qualis qualitate simplici p.c.t.c.
ter infinita.⁊ hoc non.q2 nulla potest esse talis.tertio phy/ 50.
sicorum.vel qualitate finita:⁊ hoc non.q2 si qualitas fini
ta in punctum ponerēf:nullius esset actiuitatis vel ṽtutis
eo ꝙ in minori subiecto semper minus potest.quare si in
nō quāto poneretur ex correlarie ꝑcedentis ꝯnis simplici
ter nihil posset.ergo cum omnis qualitas sit alicuius ṽtu
tis in puncto nullius ṽtutis esset sequitur ꝙ nulla potest
esse in puncto. ¶ Secundo:si sic.infinito daretur maius.
añs est falsum:⁊ probatur ꝯñtia.q2 per te.punctus est in/

finite calidus caliditate finita. et non est dubium quin esset
magis calidus si dupla caliditas in ipso introducta fuisset
ergo infinite calidum posset esse magis calidum: et sic seq
3m tur. ¶ Tertio q unum infinitu erit pparabile alteri: imo
erit unum duplum alteri: puta si dupla caliditas in pucto
4m introduceretur. ¶ 4° oz eos concedere: eo q esset infinite ca
lidum vel q nihil ageret: vel q subito ageret: et utrunqz e
5m inconueniens. ¶ 5° si sic in puncto esset grauitas oporte
ret punctum in infinitum velociter descendere: et sic subito
moueretur quod implicat. et tenet consequentia. qz per quã
libet partiam grauitatem esset in infinitum graue. ergo in
infinitum velociter diuideret medium finite resistentie. q
re ita in infinitum velociter descendit. sed qz hec conclusio
est vera: quis quereret quomodo eam probaret ille qui co
clusionem primam et secundam hui9 articuli nõ conceder
ret. Dicitur q probant eam in omnibus rationibus pter
primam: et loco prime capiatur illa: implicat qualitatem
simpliciter infinitam esse: vel etiam finitam esse in pucto. g
punctus non potest esse infinite qualis. antecedens pz pro
prima pte. g et p 2° pte pz p predicta in pmo articulo: eo q
qlitas finita in puncto: vel esset in infinitu remissa: qd non
est possibile: vel esset alicui alteri qualitati equalis: et sic seq
tur eam esse infinite intensionis: et finite simul q implicat.
et sic habet ppositu. Et hec sint dicta de scdo arti.

p° ỹ. Quantu ad 3m articulu sit p° ỹ hec. indiuisibile nõ
potest alterare nec agere. quia si alterare et
agere potest: hoc est qz est quale. modo oppositum est an
2m te pbatu. ¶ 2°. qz si posset agẽ: sentiri posset. oppositu dic
pbs in de sensu et sensato. et tz cõsequẽtia. qz hõ qlitates di
cuntur sensibiles. qz sentiri psut. et si ageret per eas non sen
3m tiret. ¶ 3° vel alteraret corpus: et hoc nõ. qz agẽs et passu
T.c.50. debent esse eiusdẽ gñis. i. psilia sibi pbs in isto primo. c. de
actione: modo diuisibile et indiuisibile non sunt eiusdẽ ge
Confir° neris subiecti. ¶ Cõfirmat ex p articulo. qz inter quanti
tates agẽtis et passi dz esse proportio. mõ inter diuisibile et
indiuisibile nulla est proportio. g nõ potest agẽ in corp9:
vel ageret in punctum. et hoc non. qz opz q supra quemli
bet puctu quiesceret. g du moueretur in nihil ageret: eo q
tunc super nullu puctu gescit. et tñ agẽs nãle ita agit quan
do mouet: sicut qñ gescit. et pbat psñtia. qz I instanti nihil
4m agit. g si agit in punctus gescit. ¶ 4° vel ageret infinite fi
nita velocitate: et si sic nõ agit. vel ifinita. et hoc nõ. qz nihil
est infinite qle. g tunc finita velocitate nõ potest agere. vel
finite. et si sic. nullã hz qualitatem. vt in p arti. est pbatuz.
2° ỹ. quare nõ aget. ¶ 2° ỹ. puctus nõ põt alterari. pbat. qz nõ
põt eẽ qualis. g nõ põt alterari. psñtia tenet. eo q terminus
alterationis est qlitas. añs pz. ex p pbatis. ¶ 2° punctus
2m non põt alleuiari. g nõ põt calefieri. psña tz. qz ad caliditа
tem sequitur leuitas. et añs pz. qz si posset alleuiari posset p
T.c.86. se moueri sursuz. psñs est ỹ pbm. 6. phy. ¶ 3° ad calefactio
3m nem sequitur rarefactio. 2. huius. et punctus non põt rare
T.c.25. fieri. g nec calefieri. ¶ 4°. si punctus põt alterari vel alte
4m raretur a diuisibili: vel ab idiuisibili. nõ a disibili: qz differt
ab eo gñe mãli subo: et ex alio. qz diuisibile nõ agit nisi pp
assimilare sibi passu. mõ passu indiuisibile diuisibili nõ pt
assilari. cu assilatio finalis agentis est assilatio subalis. mõ
ex pucto nulla forma subalis põt gñari. nec ab indiuisibi
li. qz indiuisibile nõ hz potẽtiã alteradi nisi in imediatum.
mõ indiuisibile indiuisibili nõ põt eẽ imediatu.

Ad rões Ad rationes pncipales ad primam dr pceden
do q indiuisibile pt moueri loca
liter de p accñs ad motu subi. et nego psñtiam. g põt altera
ri: et rõ dissimilitudinis est. qz non opz q illud qd moue
tur localr de p accñs hẽat motu localem in se. qd aut alte
Ad 2m rat de necessitate hz in se qlitates. ¶ Ad 2m dr. q de alte
ratione anime intellectiue nihil ad psñ. qz nõ intellr qd de

hõ indiuisibili: aut hõ alteratione. ¶ Ad 3m negetur añs Ad 3m
q superficies pt alterari. Ad pbationẽ dr q supficies nõ
est pprie alba: nec nigra: sed eius subm. et illud nõ e albuz
nisi sm psunditatẽ sit album. Et ad pbm in predicamẽto
quantitatis qui dicit. q quanta supficies fuerit tñ album
esse dices. dr q intellexit de subõ superficiei nõ indiuisibili
sed diuisibili. et ideo nihil ad psñ. ¶ Ad quartam neget Ad 4m
psequentia qua infertur q nihil esset vniformiter calidu.
Ad pbationem dr. q tales descriptiões vniformiter calu
di. non dicunt q quilibet punctus debet esse calidus in re:
sed sufficit q sz imaginationẽ: sicut loquutur mathema
tici. ¶ Ad 5m neget añs. q superficies indiuisibilis sm p Ad 5m
funditatem põt videri. Ad probationẽ dr. q nullu e cor
pus ita opacum aut densum: quin aliqualiter in psundu
vr. et ideo suppositum rõnis est falsum. ¶ Ad 6m dr q ra Ad 6m
dij reflexi a speculo cõcauo: non congregantur in puncto
simplr indiuisibili. sed mathematici intelligunt q congre
gatur in parua pte diuisibili: q vocat centru: respectu hu
ius speculi cõcaui: et ideo ratio nõ pcedit. ¶ Ad septimu Ad 7m
concedit. q latitudo vniformiter difformis sm rem non
corrñdet suo gradui medio. sed tales descriptiões dentur
solum sm imaginationem vt prius dicebatur. ¶ Rõ post
opp9 est p 2° ỹnc tertij articuli. Et hec de questione.

¶ Hic quidem videtur sermo querere etc.

Tex.com.lxxxiij. Questio.xxj.

Ueritur vigesimoprimo. Utrum for p°
me substantiales elementoR
possint intẽdi et remitti. et arguitur q sic. quia
forme verorum contrariorum possunt inten
di et remitti. et ille forme sunt vere contrarie: er
go possunt intendi vel remitti. maior patet. quia est condi
tio cõtrariorum. etiam patet inducendo in omnibus con
trarijs. et minor declaratur. quia eis competit diffinitio cõ
trariorum. qz mutuo expellunt se circa idem subiectuz. et
eidem subiecto vicissim insunt: puta circa materiam pri
mam: et eidem materie prime vicissim insunt. ¶ Confir
matur. qz unum elementum realiter corrumpitur ab alio T.c.8.
ergo unum est contrarium alteri. consequentia tenet. quia 1.24.
omnis corruptio fit a contrario. et antecedẽs est pbi scdo T.c.24
huius. ¶ Confirmatur tertio auctoritate Aristo. secudo
huius dicentis. q ignis ỹriatur aque. et aer terre. ¶ Se 2m
cundo omnis acquisitio forme successiua fit ratione intẽ
sionis et remissionis illius forme: sed acquisitio forme ele
menti est successiua. ergo forme ipsorum realiter intendu
tur et remittuntur: maior patet. qz non videtur alia causa
successionis nisi intensio gradualis. minorez docet experi
entia in generatione ignis ex lignis. ¶ Tertio nisi sic. se 3m
queretur q esset elementum simplex: cuius qualitates es
sent remisse scilicet in quo forent simul caliditas et frigi
ditas remisse: consequens est inconueniens. eo q qualita
tes cõtrarie nõ possunt cõbinari. secundo huius. ca. tertio T.c.14.
et tenet consequentia. quia per aduersarium quando qua
litates remittuntur non remittuntur. imo forte forme ma
nent simplices. ¶ Quarto commẽtator dicit octauo phi 4m
sicorum et quarto celi. q generans tantũ dat de loco quã Cõ.32.
tum dat de forma. sed tantum dat de loco quantum dat Cõ.22.
de grauitate. ergo conformiter intenduntur et producunt 1.25.
forme substantiales grauis et grauitas: sed certum est q
grauitas producitur successiue cum intẽsione graduali.
ergo etiam forma grauis producitur successiue et cum in
tensione. ¶ Quinto proprie passiones elementorum intẽ
tenduntur. ergo et forma. consequentia tenet. quia proprie
passiones sequuntur formã. vnde videtur q si risibile su
sciperet magis et minus forma hominis susciperet idem.
antecedens pz p experientiam. qz grauitas leuitas et calu

ditas que videntur proprie passiones earum intenduntur
6m ⁊ remittuntur. ¶ 6° vel quando grauitas terre remittitur
etiam remittitur forma terre: ⁊ sic habetur propositum:
vel non. ⁊ ex consequenti manet simplex. ergo graue sim-
plex potest moueri in vacuo. consequens est contra phm
T.c.71. 4° phi. ⁊ tenet 9ña. qz grauitate remissa iam est resistētia intrin
seca: per quam posset moueri: sed tamen adhuc est graue
7m simplex: ⁊ non remissum per aduersarium. ¶ 7° ex elemē
tis fit verum mixtum. ergo forme elementorum remittunt. añs
T.c.49. est phi. 2° huius c. 7. ⁊ tenet 9ña. qz sicut ex qualitatibus ex-
tremis non fit qualitas media sine remissione ipsarum: vt
ex saporibus dulcedine ⁊ amaritudie. coloribus albedine
⁊ nigredine nō fit qualitas media nisi remittatur: vt dicit
commentator 5° physi. ⁊ 3° celi. Similiter ex elemētis nō
potest forma mixti mediā generari: nisi remittant ⁊ ad me
8m dium refrangantur. ¶ 8° arguitur ad idem auctoritate
T.c.67 9mentatoris tertio celi. vbi expresse dicit. ꝙ forme elemēto-
rum suscipiunt magis ⁊ minus.

In oppositū arguitur. nulla substātia suscipit magis ⁊ minus forme elemento-
rum sunt substantie. ergo ⁊c. maior est phi in predicamen
Cō.10. tis: ⁊ etiam cōmētatoris 5° phy. vbi determinat ꝙ substātie nō
sunt 9rie sm formas 9 Alexandrū: sed solum sm qualita
tes. ⁊ minor pz de se. ¶ Confirmat. qz si sic. tunc ad substā
tiam esset motus proprie dictus. 9ñs est 9 Aristo. 5° phy.
⁊ probatur consequentia. ex quo forme elemētorum sunt p-
prie contrarie: ⁊ sunt substantia. vnde in isto predicamen-
to est per se motus: in quo est per se contrarietas: sed in pre
dicamento substantie est per se contrarietas: vt dicit opi-
nio aduersa. ergo in eo est proprie motus. maior pz 5° phi.
c. 3°. ⁊ consequentia nota est de se.

In ista questione erunt tres articuli. In primo recita
bitur opinio commentatoris cum suis moti-
uis. secundo alia opinio probabilis ponetur prime con-
traria. Et tertio respondebitur ad motiua commētatoris
simulqz soluentur rationes principales.

pm nom p° suppō Quantum ad primum articulū primo nota ꝙ commētator 3° celi. supponit ꝙ nulla
Cō.67. forma subalis perfecta intenditur vel remittitur. vocat aūt
formas perfectas subales formas mixtorum. hanc 9nē dicit
intellexisse phm in predicamentis: ⁊ nullam aliam cum di
2° suppō cit substantiam non suscipere magis ⁊ minus. ¶ Scdo
supponit cōmētator ꝙ forme accñtales intenduntur ⁊ re
mittuntur: sicut albedo ⁊ nigredo: ⁊ nō dant esse simplr si
3° suppō cut substantiales. Ex quo dicit 3°. ꝙ forme elemētales sūt
quasi medie inter subales ⁊ accñtales: ⁊ ptim 9uenientes
cum formis accidētalibus cū subalibus in hoc ꝙ dāt eē sim
pliciter. quod nō faciūt accñtales: ⁊ cōueniunt cū accidē-
3.c.67. talibus in hoc ꝙ suscipiūt magis ⁊ minus in sua essentia.
sicut ipse quod nō faciūt perfecte forme subales: qbus p-
missis ipse ponit 9nē cōclusionē hāc: ꝙ forme elemētorum inten
pm dunt ⁊ remittunt. ¶ Probat sic pº. aut elementa nō ma-
nent i mixto: ⁊ si sic. tunc sequitur ꝙ mixta non sunt mix-
ta. sed eque simplicia sicut elementa: aut manent. ⁊ si sic.
queritur an manēt formis suis nō remissis: sz in esse pfecto
remanentibus. ⁊ si sic. tunc mixtum nō habebit vnam for
mā simplicē. sz multas: imo qd plus est: sequit ꝙ in eo est
vere ignis aer ⁊ cetera elemēta. qd est incōueniens: vel ma
nent in mixto nō in suo pfecto esse: sed ad mediū tempera-
mentum quodāmodo redacta. ⁊ si sic. tunc intenduntur
2m ⁊ remittunt. ⁊ sic habet ppositū. ¶ 2° rō est ad idē ostendē-
dum. qualitates elementorum intenduntur ⁊ remittuntur.
ergo ⁊ forme ipsorum. añs est notum. ⁊ 9ñtia declaratur sic.
qz si forma ignis pōt remanē pfecta remissa sua caliditate
in vno gradu: pari ratione pōt manere 2° gradu remisso
tertio ⁊ quarto. ⁊ sic de aliis. ⁊ sic 9siter stabit forma ignis

pfecta sine aliqua caliditate: qd nō est dām. ⁊ probat 9ña
illata qz oēs caliditates sunt eiusdem rōnis ⁊ spēi nāe. ergo q̄
rōne forma manet pfecta vno gradu earum remissio ma
nebit pfecte quolibz alio remisso. Vn dicit 9mētator. ꝙ q̄ 3.c.67.
ad hoc idē iudiciū est de toto: ⁊ de pte. ¶ Deinde pōt pbari pm
cōclo aliis rōnibus. pº sic. qz nisi ignis subalr remitteret p
portionabiliter. sicut remittitur sua caliditas, sequeret ꝙ
ignis perfectus posset frigefacē. 9ña non concederetur. qz
ignis de nā sua hz calefacere: ⁊ probatur 9ñtia. qz ignis p
fectus manet introducta aliquali frigiditate ⁊ remissa ca
liditate. ergo ⁊c. ⁊ 9ña tenet: qz nō est rō qre p frigiditatē itro
2m ductā nō posset frigefacē. ¶ Scdo seqt ꝙ aliqd leue sim-
plex nō esset leue simplex: hoc iplicat. pbat 9ña. qz cū remit
titur leuitas ignis: vel remittit forma eius: ⁊ si sic hr ppositum.
vel non remittit. ⁊ si sic. tunc manet leue simplex sic
ante. ⁊ cum leuitas eius remissa est. ergo non manet leue
simplex. ergo leue simplex ē nō leue simplex pp illā remissionē
3m leuitatis. ¶ Tertio arguitur sic. frigiditas aq̄ remittit. ergo
forma substantialis aque remittit simul. añs est notum: ⁊
probatur 9ñtia. qz non habemus notitiam subarum nisi
per accidentia ⁊ specialiter propria. ergo cum scimus acci-
dentia esse remissa: dicemus idem de forma subali que per
accidentia cognoscit. Et confirmatur. qz forma est cā sua
rum qualitatum conseruatiua. vt notum est. ergo remissa
qualitate dicetur forma remitti. ⁊ tenet cōsequentia. qz remis
4m sio in effectu arguit remissionem in causa. ¶ Quarto. aq̄
tepida est verum mixtū. ergo forma sua est remissa. 9ña tenet. qz ali
ter non deberet dici verum mixtum. añs probatur: qz nos
non possumus arguere aliqd esse verum mixtū nisi sue q̄
litates sint mixte. cum aque ergo tepide qualitates sint vē mix
5m te ipsa dicetur vere mixta. ¶ 5° qz cū aq̄ generabit ex igne
certum est ꝙ forma ignis corrūpit anteq̄ tota latitudo ca-
liditatis corrumpat. querit ergo vtrū sit dare maximā calidita
tem: sub qua ignis in esse pfecto potest manere: vel maxi-
mam sub qua non pōt manere: vel minimā sub q̄ pōt: vel
minimā sub q̄ nō pōt: nullum modorum pōt dici. ergo oz for-
mam ignis intendi ⁊ remitti cū qualitatibus. 9ña tenet: ⁊ añs
p pma pte pz. qz cum ignis sub aliquali caliditate potest
manere: ⁊ nō sub q̄libet: opz dici vnum quatuor membro
rum diuisionis. minor declarat. non. n. potest dici pmū ꝙ
sit dare maximam sub qua potest. qz tunc sub nulla ma-
iori posset. quod non est conueniens: cum quantūcūqz in
tensa seu maior fuerit caliditas ipsa est conueniens igni.
2 nec potest dici 2m: ꝙ sit dare maximam sub qua non pōt.
qz tunc sub illa nō posset: ⁊ sub qualibet maiori posset: mo
do illud est impossibile. qz si sub illa non pōt. queritur an
sit citra medium latitudinis totius caliditatis: vel ipsum-
met medium: vel vltra medium. non potest dici primū nec
scdm. qz sic ignis posset manere quousqz esset medium la
titudinis sue caliditatis corruptum: ⁊ ex 9ñti posset esse gra
uis: quod non est possibile. ⁊ tenet 9ña. nā qz caliditas mo
dico intensior q̄ sit mediū latitudinis non potest facere
actu leue. vt pz in corporibus animalium. vbi est plus q̄
medium latitudinis caliditatis: ⁊ tamen sunt actu grauia
nec potest dici tertium: ꝙ sit vltra mediū latitudinis. quia
ex quo sub isto gradu non potest stare ignis. stabit ergo
cum aqua. cum immediate positum sit ignem econtra ge
nerari ex aqua: ⁊ ex consequenti aqua generabitur sub di-
spositione qualitatiua actu calida. ex quo hic generatur
aqua. ⁊ latitudo caliditatis est maior q̄ frigiditatis: hoc
videtur impossibile. eo ꝙ aqua a natura ē frigida ⁊ humi
da. immo dispositio qualitatiua actu calida est sibi discon
ueniens: conuenientior aeri q̄ sibi: quare magis ibi debe-
ret generari aer q̄ aqua. Nec potest dici tertium prime di-
3 uisionis ꝙ sit dare minimam. sub qua potest. quia tunc
sub ista posset: ⁊ sub nulla minori. quod falsum est. qz seqt

pōt sub illo. ergo pōt sub minori. aliter si cōtinue remitte-
retur illa caliditas in instāti in quo eēt illa caliditas eēt vlti-
mū eē ignis: ⁊ sic eēt dare vltimum rei permanētis in esse
4 quod nō ꝯcedit. ¶ Quartū manifeste nō potest dici. s. ꝙ
sit dare minimam sub qua nō potest. q̄a si sic tūc sub illa
nō posset: ⁊ sub q̄libet minori posset: qḋ non est poēe: q̄a si
sub illa nō pōt tūc: ⁊ sub minori nō poterit cū minus pōt
stare ignis sub caliditate minus intēsa q̄ꝫ sub calitate ma-
gis intēsa. sic ergo videt̄ ꝙ nullū modorū aſtis pōt dici:
qḋ fuit minor declarāda. His rōnibus videt̄ ꝓbari ꝙ for-
me elemētorū possūt intēdi ⁊ remitti. ⁊ sunt rōnes bñ pro-
babiles: ⁊ ista opinio est subtilis. cui placet ipsam sustinē
licet aliam opinionē postea ponēdam credam veriorem.

1ᵃ sup. Quantum ad scḋm articulum sit prima supposi-
tio hec. impossibile est idē esse diuersa-
rū spērum de p̄dicamēto substantie vt idem eē equum ⁊
bouē. ignē ⁊ aerē. probatur: q̄a si sic sequeret̄ ꝙ idem dif-
ferret a seipso specie. cōseq̄ns est īpossibile: eo ꝙ nihil dif-
fert a se. ⁊ tenet consequētia: q̄a indiuiduū vnius spēi dif-
fert spē a quolibet idiuiduo alterius spēi p̄dicamēti subē
si ḡ idē eēt de duabus spēbus subē idē differret a se specie.
¶ Argueretur enim sic sylogistice. si idem eēt ignis ⁊ aq̄.
omnis ignis differt spē ab aqua. hoc illo demonstrato est:
ignis. ergo differt specie ab aqua. ⁊ ipsummet est aqua. er-
go differt spē a seipso. ⁊ p̄ꝫ maior: eo ꝙ ignis ⁊ aqua sunt
due spēs specialissime p̄dicamēti subē. ⁊ supponit̄ ad p̄sñs.
2ᵃ sup. ¶ Secūda suppō est. omnis forma ignis dat eē igni sim-
pliciē. omnis forma aque dat eē aq̄ actu. p̄ꝫ per diffōnem
forme. forma enī est que dat eē rei. vñ forma substātialis
dat eē actu. Et si diceretur ꝙ forma ignis nō daret eē igni
tñ eēt dicē sicut forma ignis non eēt forma ignis si. n. est
3ᵃ sup. forma ignis sequitur ꝙ illa dat eē illi igni. ¶ Tertio sup-
ponit̄ ꝙ si forme elemētorū intēdunt̄ ⁊ remittunt̄ ꝙ pro-
portionabilr̄ remittunt̄ sicut remittit̄ latitudo ipsorū q̄li-
tatiua: aut saltē vna suarū q̄litatū. ⁊ ꝓportionabilr̄ intē-
dunt̄ sicut intēdit̄ ꝓportio q̄litatiua eis cōueniēs: patet
per fundātes illam opinionē: q̄r videtur ꝙ ille sit proprie
4ᵃ sup. modus imaginādi ipsorum. ¶ Quarto supponit̄ ꝙ q̄li-
tates p̄me remittunt̄ per qualitatum oppositarum intro-
ductionē vt caliditas remittit̄ per hoc ꝙ frigiditas intro-
Com. 6. ducit̄ ⁊ ecōuerso. p̄ꝫ auctoritate Cōmētatoris q̄nto physi-
19. ⁊ 52. corū: ⁊ etiā: q̄a alr̄ i mixto nō eēnt q̄litates elemētorū om-
nium remisse: cuius oppositū th̄ supponit̄: ⁊ ex dicto Ari-
sto. dicētis ꝙ virtutes elemētorū manēt in mixto.

ꝯ rñsalis Ex his infertur conclusio responsalis hec. ꝙ forme
elemētorum non possunt intēdi nec remitti.
probatur sic: q̄a si posset intēdi ⁊ remitti: sequit̄ ꝙ idē in-
diuiduū eēt diuersarū spērū de p̄dicamēto subē. ꝯñs est i-
possibile per p̄mā suppōnem: ⁊ ꝓbat̄ ꝯñtia: q̄a cum q̄lita-
tes ignis eēnt pro medio introducte: tūc adhuc in medio
eēt forma ignis. ꝑ tertiam suppositionē. q̄a remittit̄ sicut
sue qualitates. ⁊ q̄litates sue sunt pro medio remisse. ḡ ēt
forma. ergo ibi adhuc est forma ignis: ⁊ etiā aque. ꝓbat̄:
q̄r forma aque intēdit̄ sicut q̄litatiua dispositio sibi con-
ueniēs. ꝑ tertiam suppōnē. mō illa est intēsa vsq̄ ad me-
dium. ꝑ quartam suppōnē. cum vsq̄ adhuc q̄litatiua di-
spositio ignis sit remissa. tunc si hoc indiuiduū demōstra-
to isto igne sic remisso. habet formā ignis. ergo est ignis.
per scḋam suppōnē. ⁊ idē habet formam aque. ḡ est aq̄.
per eandē. ergo ipsum idē numero est ignis ⁊ aqua. ergo
ipsum est diuersarū spērum substātialiū quod fuit ꝓban-
Ad 2ᵐ dū ꝯseq̄ns. ¶ Scḋo probatur sic. nihil est magis talem
nomine alicuius elemēti. ergo elemēta nō suscipiunt ma-
gis ⁊ minus. ꝯseq̄ntia est nota: eo ꝙ propter intēsionem
realē forme nomē dictum ab ista forma dicitur magis ⁊
minus: vt ꝓpter realem intēsionē albedinis: ⁊ remissionē
dicitur magis album ⁊ minus album. aſñs est notum: q̄a
nō dicitur vnus ignis magis ignis q̄ꝫ alter: nec minus: nec
vna aqua magis aq̄ q̄ꝫ alia: nec minus. ¶ Tertio si sic se- 3ᵐ
quitur ꝙ nō eēt alteratio elemētorū sine ḡnatione ⁊ cor-
ruptione reali. consequēs est falsum. ⁊ cōtra phylosophū T. c. 8.
scḋo huius. ⁊ ꝓbat̄ ꝯñs: q̄a ꝑ oppositam: opinionē quan-
documq̄ dispositio q̄litatiua elementi remittit̄: opposita si-
mul introducitur. ḡ ibi est vera ḡnatio: qḋ est propositū.
¶ Quarto. si sic sequitur ꝙ vnum elemētū nō posset fieri 4ᵐ
imediate ex alio. ꝯñs est contra p̄hm scḋo huius: ⁊ pro- T. c. 25.
batur ꝯñtia: q̄a quādocūq̄ inē formas cōtrarias q̄ intēdū-
tur ⁊ remittunt̄ vna dꝫ fieri ex alia necē est vt prius deue-
niatur ad mediū. nam nō pōt fieri ex frigido calidum ni-
si prius fiat tepidū. ita ꝓportionabilr̄ nō poterit vnum ele-
mētum vt aqua quātūcūq̄ remissa fieri ex alio imediate:
imo oportebit p̄us deuenire ad medium. s. ad aliam aquā
minus remissam. ¶ Quinto. si sic sequitur ꝙ aliquod ef- 5ᵐ
set mixtū ex duobus elemētis. ꝯñs est contra Cōmētato-
rem. ⁊ ꝓbat̄ ꝯñs. q̄a cum ignis nō possit aquā calefacē ni-
si remittēdo formam eius: ⁊ introducēdo formā ignis in
medio calefactionis: erit vnū mixtū ex illis duobus. s. ex
igne ⁊ aqua. ¶ Sexto. si sic sequit̄ ꝙ in tali trāsmutatio- 6ᵐ
ne eēt multitudo mixtorū media. ꝯñs nō est concedēdū.
⁊ probatur ꝯñs. q̄a semper ex noua ꝓportione formarū ele-
mētorū eēt vnum nouū mixtū. sꝫ certum est ꝙ in quolibꝫ
instanti illa ꝓportio eēt alia. ergo in quolibet eēt nouum
mixtum. cum ergo in tempore alterationis sint infinita i-
stantia: sequitur propositum. ¶ Septimo nō est necē 7ᵐ
ad intēsionē ⁊ remissionē qualitatum formas intendi vel
remitti. ergo hoc non est ponēdum. ꝯñs tꝫ: ⁊ añs declara-
tur: q̄a si eēt necessarium maxime eēt propter illam rōnē
Cōmētatoris qua arguit ꝙ aliter forma ignis posset sta- T. c. 67.
re sine q̄litate. modo illa rō nō cōcludit: q̄a illa ratio possꝫ
similr̄ fieri de forma asini: aut cuiuscūq̄ viui: ꝓbando ꝙ
forma posset stare in subiecto sine caliditate: qḋ est contra
p̄hm in de longitudine ⁊ breuitate vite. p̄ꝫ hoc: q̄r quero-
tur vtrū remissa caliditate bouis in vno gradu adhuc ma-
net in eē perfecto vel remittit̄. si manebit eadē ratione ma-
nebit ⁊ quolibet alio gradu corrupto: ⁊ si sic finaliter ma-
nebit sine caliditate: ⁊ tꝫ ꝯñs: q̄a gradus sunt eiusdē ratio-
nis. si dicit̄ ꝙ nō manet in eē pfecto: sed remittit̄: sequitur
ꝙ forme mixtorū pfectorū remittunt̄: cuius oppositum 3. c. 67.
dicit ipsemet cōmētator. ¶ Octauo. sequit̄ ꝙ aer frigidꝰ 8ᵐ
in hyeme magis deberet eē aq̄ q̄ꝫ aer. consequēs est incon-
ueniēs: ⁊ tꝫ ꝯñs: q̄a in aere frigido magis sunt qualitates
aque q̄ꝫ aeris. q̄a frigiditas ⁊ humiditas dominant̄ in eo
magis vt vr̄ q̄ꝫ caliditas. q̄a alr̄ ipse nō eēt frigidus.

Quantum ad 3ᵐ articulum restat soluē motiua
Cōmentatoris: ⁊ alia motiua pro sua
opinione adducta. ¶ Ad p̄mum cū dicit ꝙ forme elemē-
torum sunt medie inter formas substātiales ⁊ accñtales: 3. c. 67.
hoc negeī ei: ⁊ similr̄ negeī ei suus modus imaginādi: ꝙ
forme elemētorum cōueniunt cū accidētibus in hoc ꝙ
suscipiunt magis ⁊ minus. hoc enim nō videtur forte ve-
rum: deinde per ordinē ad rationes.

Ad primam dicit̄ ꝙ elemēta nō manēt in mix- Ad p̄ᵐ
to: negeī sibi: tamē ꝯñtia qua infer-
tur. ergo mixtum est eq̄ simplex sic sicut elemētum: nam
hꝫ omnes q̄litates p̄mas mixtas. elementum autem vnā
simplicē ⁊ summā. ⁊ ideo dicit̄ magis simplex q̄ꝫ mixtū.
¶ Ad scḋm cōcedit̄ añs. ꝙ q̄litates elemētorū remittun- Ad 2ᵐ
tur. ⁊ negeī ꝯñs quādo infert. ergo forme substantiales.
¶ Ad ꝓbationē enim dicit̄ ꝙ verū est ꝙ forma ignis po- 2ᵐ
test manē pfecta vno gradu sue caliditatis remisso ⁊ scḋo
forte. ⁊ negeī ꝯñtia. ergo poterit manē omnibus gradibꝰ
eius remissis: ⁊ causa est: q̄a nō est simile de vno ⁊ de om-

nibus: ꝗ̄uis omnes gradus sint eiusdem rõnis. ⁊ cã est:
qa forma substantialis ignis potest manē sicut ⁊ bouis ꝑ
fecta aliqualr sua caliditate remissa. sed si in toto esset re/
missa non remaneret: vnde imaginandum est dari maxi/
mã caliditatē sub qua forma ignis non põt manē: qa sub
illa nõ põt esse: sed sub qualibet maiori põt ergo ignis cũ
amisit caliditatē vsqꝫ ad eã. puta: si illa eēt vt sex tūc pmũ
instãs caliditatis: vt sex eēt pmũ non esse ignis ⁊ primũ
esse aque: tūc enim forma ignis corrupto primo. 2. 3. ⁊. 4.
gradibus manebit ꝑfecta. sed quinto corrupto sic ꝙ cali
ditas remanēs sit: vt sex: nõ remanebit ꝑfecta: imo totalr
corrumpitur. ⁊ est simile totalr sicut de forma bouis ap/
plicata enim frigiditate ⁊ remittente caliditatē bouis nõ
est dubium quin est deuenire ad maximã caliditatē: sub
qua forma bouis nõ potest manē: ⁊ primum oppositum
illius eēt pmum oppositum nõ eē bouis ⁊ pmum eē for/
me cadaueris. sic directe dicet in proposito.

Ad pᵐ **Consequenter** respõdetur ad alias rõnes ad
ductas. ¶ Ad pmã cõcedit
ꝙ nõ est incõueniēs ꝙ ignis subalr ꝑfectus non exñs in
nãli dispositione: sed hñs frigiditatē sibi cõtrariã in subie/
cto frigefaciat: nõ tamē ꝙ ipsa frigefaciat: sed frigiditas
que est in eo frigefaciat. forme enim subales nõ agunt in
actione qualitatũ eis disconueniētium. ¶ Ad improba/
tionē dicit: ꝙ lꝫ nõ ignis sit calefacē: nõ tamē est inconue/
niēs frigiditatē sibi violentã ⁊ sꝫ eũ itroductã infrigidare.
Ad 2ᵐ ¶ Ad scðm neget ꝯña qua infert ꝙ leue simplex nõ eēt
leue simplex: cõcedit tamē ꝙ leue simplex substãtialr non
est leue simplex q̄litatiue. Ad iprobationem dicit. ꝙ cum
leuitas ignis remittit sua forma nõ remittit. ⁊ ideo conce
ditur ꝙ ipse ignis ꝑ suam formam substãtialem manet le
ue simplex subalr: ⁊ non manet leue simplex q̄litatiue. ⁊ h
est concessum. sed nõ sequit ꝙ leue simplex non manet le
Ad 3ᵐ ue simplex. ¶ Ad tertium conceditur ꝙ frigiditas aque
remittit: ⁊ neget ꝯña: qua infertur ergo remittitur forma
substantialis. Ad probationē concedit ꝙ non habemus
noticiam de substantijs: nisi per accidentia: qa accidētia
ducũt nos ad cognitionem substãtiarũ specialr ꝓpria: ⁊
neget ꝯña: qua infert. ergo cum scimus accñtia eē accidē
tia remissa sciemus etiam formas substãtiales esse remis/
sas. ¶ Ad cõfirmationē concedit ꝙ forma est causa con
seruatiua suarũ qualitatũ: ⁊ negat ꝯña. ergo remissa q̄li/
tate dicet forma remitti. Ad ꝓbationē qñ dicit. remissio
in effectu arguit remissionē in causa. dicitur ꝙ verum est
cũ ipsa causa est remissibilis aliter nõ. mõ forma substan
Ad 4ᵐ tialis nõ est remissibilis. ¶ Ad quartũ neget ꝯñs ꝙ aq̄
tepida est verũ mixtũ. Ad ꝓbationem dicit ꝙ nos argui
mus aliqð mixtũ: eo ꝙ qualitates sue quas ꝯseruat sunt
mixte: sed si q̄litates sunt mixte q̄s nõ ꝯseruat: imo quas
corrũpit: ⁊ ad qualitates simplices se reducit nõ debemus
dicere ipsum esse mixtũ. modo sic est de elementis existen/
tibus extra naturalē dispõnē ꝙ solũ q̄litates naturales si
bi reducũt: ⁊ qualitates cõmixtas corrũpunt ⁊ abiciunt.
Ad 5ᵐ ¶ Ad quītum concedit: ꝙ cum aqua generat ex igne for
ma substãtialis ignis corrumpit āteqꝫ tota caliditas cor/
rumpat. ⁊ cum querit vtrũ est dare maximã. dici dꝫ ꝙ est
dare maximã sub qua nõ potest: ⁊ concedit ꝙ sub illa nõ
potest: ⁊ sub qualibet maiori põt. ⁊ cũ vltimo q̄rit in im/
probatione: vel illa qualitas est medium: vel citra. mediũ
põt dici ꝓbabilr ꝙ sit ipm meᵘ vel modicũ citra. ⁊ cũ dici
tur sequit ꝙ ignis remissus in sua caliditate sic ꝙ esset ꝑ
prie ipsum mediũ: vel in medio esset grauis. dr̄ ꝙ non est
reputandũ pro inconuenienti ꝙ ignis in via corruptionis
non exñs in naturali dispõne sit grauis: aut non calidus:
aut frigidus. ⁊ si dicitur ꝙ principium physice est ꝙ om/
nis ignis est calidus ⁊ leuis. dicitur ꝙ hoc nõ est verũ de

igne qui nõ est nimis remotus: vel alteratᵘˢ a nãli dispõne.

His premissis faciliter respondet ad ratiões ad prīˡᵉˢ
pncipales. ad pmam dr̄ ꝙ for rationes
me elemētorum non sunt vere contrarie. imo Cõmētator
negat ea esse contraria in quinto physicorũ. Ad probatio/ com. 10.
nē cum dicit ꝙ ipsa mutuo se expellunt circa idem subie/
ctum: ⁊ ꝙ eidem subiecto vicissim insunt. dicitur ꝙ hoc nõ
sufficit ad hoc ꝙ sint vera contraria: nec hec est diffinitio
contrariorũ: nisi addatur ꝙ gradualiter distant. mõ for/
me elementorũ nõ distant gradualiter: eo ꝙ nõ suscipiũt
magis ⁊ minus. Ad confirmationem conceditur ꝙ vnũ
elementorũ corrũpit aliud. ⁊ negatur consequētia. igitur
sunt vere contraria. ⁊ quãdo dicit ꝙ omnis corruptio fit
a cõtrario. dr̄ ꝙ hec est verũ ad istum intellectũ ꝙ omnis
corruptio fit a ꝯtrario q̄litatibus conuenientibus rei q̄ cor
rumpit: sed nõ opꝫ ꝙ fiat a vero contrario ei qð corrũpit.
¶ Ad cõfirmationē scðam puta ad phm scðo huius di/
cit ꝙ voluit ignē: ⁊ cõtrariari in qualitatibus ⁊ nõ in sub T. c. 24
stantia. ⁊ eodē dicit de aere ⁊ terra. ¶ Ad scðm negatur Ad 2ᵐ
ꝙ omnis acquisitio forme successiua fit rõne intensionis
⁊ remissionis illius forme. imo acquisitio successiua fit fre
quēter ꝓpter successiuam dispõnem quãtitatiuarum par
tiũ mãe: vt quãdo ignis generat ex lignis materia propin
quior generanti citius disponit: ⁊ remotior tardius. ergo
in propinquiore citius gñat ignis: ⁊ in remotiore tardius.
¶ Ad tertium concedit ꝙ aliquod elementũ est simplex Ad 3ᵐ
substãtialiter: cuius qualitates sunt remisse: ⁊ in quo stãt
caliditas ⁊ frigiditas. ⁊ cũ improbat ꝙ in eodem elemen
to non possunt cõbinari. scðo huius dr̄: ꝙ hoc est verum
in esse suo perfecto seu itensorũ: in esse tamē remisso bñ pñt.
¶ Ad quartum conceditur ꝙ illa auctoritas Cõmenta Ad 4ᵐ
toris debet exponi nõ de loco vero: sed de loco. i. de partibᵘˢ 8. ph. 32.
materie. i. generans tantum dat de mã q̄ꝫtum de forma. ⁊ 4. c. 23.
tunc ratio nõ ꝓcedit: vel aliter generãs tantũ dat de loco
q̄ꝫtum de forma grauitatis: vel leuitatis: ⁊ non de forma
substãtiali: ⁊ sic iterum nõ procedit. ¶ Ad quintũ negat Ad 5ᵐ
antecedens: ꝙ proprie passiones elementorum sequentes
formas substantiales sicut risibile formã hominis inten/
dunt ⁊ remittunt. Ad ꝓbationem conceditur ꝙ calidi/
tas frigiditas grauitas leuitas intendunt ⁊ remittuntur.
sed dicitur ꝙ he nõ sunt qualitates proprie elemētorũ:
imo in mixtis reperiunt. imo iste sunt accidētia elemēto/
rum: que nata sunt intendi ⁊ remitti. ⁊ si allegaret Com/
mentator dicens: ꝙ caliditas in summo est propria passio
ignis. dicat ꝙ accipit passionē pro accidēte soli igni con/
uenienti Et si petatur que sunt passiones. dicitur ꝙ cõno
tãtia aptitudinē vt calefactiuum. ⁊ illa nõ suscipiunt ma
gis: ⁊ minus. ¶ Ad sextum dicit ꝙ quãdo grauitas ter/ Ad 6ᵐ
re remittitur: non remittit forma substantialis terre. ⁊ cõ/
ceditur ꝙ ipsa manet simpliciter substantialiter. ⁊ conce
ditur ꝙ graue simpliciter substantialiter mixtum tamē
in grauitate bene põt moueri in vacuo. phs autē in quar
to physicorũ vult ꝙ graue simpliciter qualitatiue non po
test moueri in vacuo nec hoc est contra dicta. ¶ Ad septi Ad 7ᵐ
mũ concedit ꝙ ex elemētis fit mixtum ad intellectũ po/
nēdum in sequēti qõne. ⁊ negatur consequētia qua infer/
tur. ergo forme elemētorum remittunt. Ad probationē
dicitur ꝙ non est simile de qualitatibus extremis compo
nentibus media: ⁊ de elementis: qꝛ qualitates extreme sal
tem prime remisse manēt in medijs qualitatibus. elemen/
ta autem non manent in mixto vt postea dicetur. ¶ Ad Ad 8ᵐ
octauum pura ad auctoritatem Cõmentatoris tertio ce Cõ. 67.
li dicitur ꝙ ille fuit illius opiniõis: ⁊ est ꝓbabilis opinio:
licet alia verior appareat. ¶ Ratio post oppositum est ꝑ
conclusione responsali secundi articuli.

¶ Eodem textu vbi supra. Qõ. xxj.

Ueritur vigesimosecūdo. Utrum ele
mente maneant formalit in
p mixto. ¶ Et arguitur auctoritatibus ꝙ sic.
T.cō.4 prima est Aristo. septimo methe. c. de elemē
to. vbi describendo elemētum dicit. ꝙ elemē
tum est ex quo componitur aliquid inexistenti indiuisibi
le specie in aliam speciem. ergo de ratione elemēti est ꝙ in
2 existit rei cōposite. ergo manet in cōposito mixto. ¶ Se
T.c.84 cunda est phylosophi in caplo de mixtione huius primi:
vbi expresse dicit ꝙ neqȝ alterum elementorum mixtibi
lium corrumpitur: nec ambo. saluatur enim virtus eorū:
3 ergo manēt. ¶ Tertia est phylosophi in eodem capitulo
T.c.90. in mixtionis diffinitione dicentis ꝙ mixtio est miscibiliū
T.c.67. alteratorū vnio: nō autē videtur esse miscibiliū vnio: ni
4 si miscibilia manent vnita. ergo debent manē. ¶ Quarta
5 est Aristo. tertio celi. hoc expresse determinantis. ¶ Qui
ta est iterum phi in isto pmo. caᵒ de mixtione. ꝙ gutta vi
T.c.88. ni nō miscetur mille amphoris aque: eo ꝙ corrumpitur. er
go si elemēta corrumpuntur ex eis nō fit mixtum.

pᵐ Deinde pbat idē rationibus: ꝛ hoc mō sic. sicut se
habent littere ad syllabas: ita se habent ele
mēta ad mixta. sȝ littere manent realiter in syllabis. ḡ ele
mēta manēt realit in mixto. maior pȝ conuenientia similitu
T.c.60. dine. minor nota est. qꝛ in syllaba manēt b a. septimo me
2ᵐ tha. ¶ Scdo. nisi sic mixtum esset eque simplex sicut ele
mētum cōseqns. est falsum: ꝛ probatur consequentia: qꝛ si
cut elemētum hēt solam formā cum mā: ita hēret mixtū:
3ᵐ eo ꝙ forme elemētales in ipso nō manēt. ¶ Tertio. si nō:
sequit ꝙ mixtū nō moueret ad motū elemēti predn̄antis
T.cō.7. in ipso: ꝯn̄s est cōtra phylosophum pmo celi ꝛ probatur
ꝯn̄tia. qꝛ si forme elemētorum nō manerēt in mixto: tunc
nullum elemētorū dominaret in ipso: ꝛ ex ꝯn̄ti nō moue
4ᵐ ret ad motum elemēti predominātis in ipo. ¶ Quarto
T.c.49 nisi elemēta manerēt mixtum nō componeret ex elemētis.
ꝯn̄s est contra pḃm. 2. huius. ꝛ probat ꝯn̄tia: qꝛ mixtum
nō componit ex his que nō sunt. modo si elemēta nō ma
nerēt in mixto: ipa que concurrūt ad gn̄ationē mixti nō
sunt: qꝛ non manēt. Confirmat si mixtum cōponit ex ele
mētis: vel componit ex eis quādo ipm est: ꝛ isto mō non:
qꝛ per aduersarium tunc elemēta ipsum componētia nō
sunt: vel quādo ipm nō est. ꝛ isto modo nō: qꝛ q̄ȝdiu mix
tum nō est: ipsum nō componit: qꝛ qd non est iuxta nihil
aliud componit: imo etiā quādiu mixtū non est nō videt
plus cōponi ex eis plusq̄ cētū āmo añ ex eis cōponebat.
5ᵐ ¶ Quinto. si nō manerēt: vel omnia corrūperent vel ali
T.c.88. qua sic: ꝛ aliqua nō: scdm nō potest dici: per pḃum in litte
ra dicentē. ꝙ quādo vnū corrumpit: ꝛ aliud non est mix
tio: sed gn̄atio vnius miscibiliū est corruptio alterius: nec
potest dici pmū: ꝙ omnia corrūpant: qꝛ tunc mixtū gn̄a
tur simplr ex nō entibus. qꝛ gn̄aret ex oibᵒ eis corruptis.
6ᵐ ¶ Sexto. si nō manēt: sequit ꝙ forme mixtorū non reci
perētur in mā mediātibᵒ formis elemētorum. ꝯn̄s est fal
Co.67. sum: ꝛ cōtra Cōmētatorē tertio celi. dicētem ibi: ꝙ forme
mixtorū recipiunt in mā mediātibus formis elemētorū:
alr enim elemēta nō eēnt magis pnᵃ mixtorū q̄ȝ mixta ele
7ᵐ mētorū. ꝛ ꝯn̄a tȝ de se: ex quo nō manēt. ¶ Septimo. vi
det experiētia patē: foras scilȝ elorū manē in mixto. ḡ. ꝯn̄a
tȝ: ꝛ declarat añs: qꝛ cū lignū viride ponit ad ignē manet
cinis loco terre erit aq̄ loco aq̄: eleuat fumus loco aeris: ꝛ
est flāma loco ignis ꝙ nō eēt nisi omnia ista māsissent in
eo: ꝛ silr quādo lapis ꝯfricatur cum ferro erit ignis ꝙ nō
8ᵐ eēt nisi ignis ante fuisset in aliquo ipsorū. ¶ Octauo. nisi
T.c.49 eēt sic mixtū posset gn̄ari ex vno elemēto. consequens est
contra phylosophus. 2. huius: ꝛ pȝ falsitas ex rōne: quia
tūc videt ꝙ alia elemēta superfluerēt. ꝛ ꝯn̄tia declarat: qꝛ
nō videt maior: ratio si sola mā elemētoꝝ maneret in mix
to: quare mā terre: aut aque aliȷ̄s elemētis in patiendo nō
ꝯcurrētibus nō posset sic disponi ꝙ reciperet formā mixti.
¶ Nono in lapide manet terra. ergo pari ratione: vbiqȝ 9ᵐ
manēt forme elemētorum in mixto. consequētia pȝ: quia
nō est maior ratio de vno q̄ȝ de alio. añcedēs probatur: qꝛ
forma terre nō corrumpit: nisi qualitatiua dispositio ter
re intātū remittat. puta latitudo siccitatis: ꝛ frigiditatis:
ꝙ sub eis nō pōt manē forma terre. sȝ hoc non fit in gn̄a
tiōe lapidis. ergo forma terre manet in lapide. ꝯn̄a tenet.
maior ratiōis nota est de se. qꝛ scȝ forma introducit virtu
te dispositiōis qualitatiue: ita ea mediante cōseruat. ꝛ ex
ꝯn̄ti in mā nō corrūpet donec tātum dispō qualitatiua re
mittat ꝙ sub ea illa forma nō pōt remanē. minor pȝ: qꝛ i
lapide manet intēsa siccitas frigiditas: ꝛ dēsitas: imo in
uenit terra calidior: ꝛ hūidior q̄ȝ sit lapis. ꝛ rarior ꝛ leuior:
quare nō fit in gn̄atione tanta remissio qualitatum terre
quin frigiditas terre sub qualitatibus magis sibi discon
uenientibus possit remanere.

Oppositum arguit: quia sequitur ꝙ in eodem
supposito eēnt plures forme sicut i
mixto. ꝯn̄tia tȝ: qꝛ eēt forma elemēti ꝛ mixti. conseqns est
contra Cōmētatorē in de substantia orbis. qui dicit: ꝙ i
possibile est eē plures forme sūbales in eodē composito.
¶ In qōne ista primo ponēde sunt diuerse opiniones ꝛ im
probande: ꝛ in scdo articulo est ponēda alia opio: vt mi
hi videtur probabilis ꝛ facilior.

Quantum ad pmū articulū notandū: ꝙ aliqui pᵐ noᵐ
sunt qui posuerunt elementa manē in
mixto sub esse suo intēso ꝛ perfecto. sed qualitates eorū
posuerunt esse remissas. Aliȷ̄ aūt ponunt ea manē sub eē
remisso ꝛ refracto in mixto. Prima opinio est bipartita. qui
dam enim ponūt elemēta in mixto sub esse pfecto: ꝛ nul
lam aliam esse formā mixti q̄ȝ proportionem: ꝛ habitudi
nem istarum formarum elemētarium. ꝛ hanc formā di
cūt aliā ꝛ aliā sm aliā ꝛ aliā ꝓportionē adinuicē: ꝛ vocāt
illā cōplexionē. ¶ Aliȷ̄ aūt dicunt formas pfectas elemē
torū remanere: sed tñ eis formā mixti superaddunt.

Contra istas opiniones per ordinē est arguendum pᵒ ȝ
ponendo cōclusiones eis oppositas: quarū
pma est hec. forme elemētorum non manēt in mixto sub
esse suo remisso. ¶ Secūda ꝙ forme elemētorum nō ma 2ᵒ ȝ.
nent in mixto sub esse suo pfecto: cum superadditione no
ue forme sūbalis. ¶ Tertia est. forme elemētorū non ma 3ᵒ ȝ.
nēt in mixto sub esse suo pfecto sine superadditione noue
forme mixti. ꝛ iste tres ȝnes sunt tribus opinionibus po
sitis opposite. ¶ Prima conclusio sic ꝓbatur. forme ele pᵐ
mentoꝝ nō possunt intendi vel remitti. ergo conclusio ve
ra: ꝛ añs est ꝓbatū in pcedēti qōne: ꝛ ꝓbat iterū q̄drupl̄r.
¶ Nam forme mixtorū nō pñt intēdi: nec remitti. ḡ nec 1ᵐ
elorū. ꝯn̄a videt tenē: qꝛ q̄cūqȝ rō videt cōcludē de elemē
tis eq̄lr vr̄ ꝯcludē de mixtis. nam sicut q̄litates elemento
rum remittunt: ita mixtorum dispō qualitatiua pōt intē
di ꝛ remitti. si ergo remissio qualitatis arguit remissionē
formaꝝ in elemēto eodē mō arguet: ꝛ in mixto. ¶ Scdo 2ᵐ
si sic: sequeret ꝙ forme elemētorū eēnt ꝓprie contraria.
ꝯn̄s est falsum: qꝛ substātie sunt: ꝛ probat ꝯn̄a: qꝛ summe
gradualr distarēt: ꝛ mutuo se expellerent. ꝛ eidē subiecto
successiue inessent que sufficiunt ad hoc ꝙ sint contraria.
¶ Tertio. si sic sequit ꝙ idem cōtrariet pluribus in spē. t.c.14.17
ꝯn̄s est falsum: ꝛ cōtra pḃm decimo methaphysice: ꝛ pri T.c.18.
mo celi. ꝛ tȝ ꝯn̄a: qꝛ forma ignis ȝriat forē aque terre ae
ris que sunt triplicatū specierum. ¶ Quarto. qꝛ vel remit 4ᵐ
teret forma aque conformiter ad remissionē ambaꝝ q̄li
tatū: vel ad remissionē vnius. nullo modo pōt dici. ergo
forma aque nō sic intenditur: vel remittit. ꝯn̄a est nota: ꝛ
añs pȝ pro prima parte a sufficiēti diuisiōe: ꝛ pro scda pte

nibus: q̃uis omnes gradus sint eiusdem rõnis. ꝛ cũ est: q̃ forma substantialis ignis potest manẽ sicut ꝛ bouis ꝑfecta aliqualr sua caliditate remissa. sed si in toto esset remissa non remaneret: vnde imaginandum est dari maximã caliditatẽ sub qua forma ignis non põt manẽ: q̃ sub illa nõ põt esse: sed sub qualibet maiori põt ergo ignis cũ amisit caliditatẽ vsq; ad eã. puta: si illa eẽt vt sex tũc ꝓmũ inst̃s caliditatis: vt sex eẽt primũ non esse ignis ꝛ primuz esse aque: tũc enim forma ignis corrupto primo. 2. 3. ꝛ. 4. gradibus manebit ꝑfecta. sed q̃nto corrupto sic q̃ caliditas remanẽs sit: vt sex: nõ remanebit ꝑfecta: imo totalr corrumpetur. ꝛ est simile totalr sicut de forma bouis applicata enim frigiditate ꝛ remittente caliditatez bouis nõ est dubium quin est deuenire ad maximã caliditatez: sub qua forma bouis nõ potest manẽ: ꝛ primum oppositum illius eẽt ꝓmum oppositum nõ eẽ bouis ꝛ ꝓmum eẽ forme cadaueris. sic directe dicet̃ in proposito.

Ad ꝓ^m **Consequenter** respõdetur ad alias rõnes adductas. ¶ Ad ꝓmaz cõcedit̃ q̃ nõ est incõueniẽs q̃ ignis subalr ꝑfectus non exñs in nãli dispositione: sed hñs frigiditatẽ sibi cõtrariã in subiecto frigefaciat: nõ tamẽ q̃ ipsa frigefaciat: sed frigiditas que est in eo frigefaciat. forme enim subales nõ agunt in actione qualitatũ eis disconueniẽtium. ¶ Ad improbationẽ dicit̃: q̃ l3 nãꝉ ignis sit calefacẽ: nõ tamẽ est inconueniẽs frigiditatẽ sibi violentã ꝛ i eũ itroductã infrigidare.

Ad 2^m ¶ Ad scõm negat̃ ꝯña qua infert̃ q̃ leue simplex nõ eẽt leue simplex: cõcedit̃ tamẽ q̃ leue simplex substãtialr non est leue simplex q̃litatiue. Ad iprobationem dicit̃. q̃ cum leuitas ignis remittit̃ sua forma nõ remittit̃. ꝛ ideo conceditur q̃ ipse ignis ꝑ suam formam substãtialem manet leue simplex subalr: ꝛ non manet leue simplex q̃litatiue. ꝛ h̃ est concessum. sed nõ sequit̃ q̃ leue simplex non manet leue simplex.

Ad 3^m ¶ Ad tertium conceditur q̃ frigiditas aque remittit̃: ꝛ negat̃ ꝯña: qua infertur ergo remittitur formã substantialis. Ad probationẽ concedit̃ q̃ non habemus noticiam de substantiis: nisi per accidentia: q̃ accidẽtia ducũt nos ad cognitionem substãtiaruz specialr ꝓpria: ꝛ negat̃ ꝯña: qua infert̃. ergo cum scimus accñtia eẽ accidẽtia remissa sciemus etiam formas substãtiales esse remissas. ¶ Ad cõfirmationẽ concedit̃ q̃ forma est causa conseruatiua suarũ qualitatũ: ꝛ negat̃ ꝯña. ergo remissa q̃litate dicet̃ forma remitti. Ad ꝓbationez q̃n dicit̃. remissio in effectu arguit remissionẽ in causa. dicitur q̃ verum est cũ ipsa causa est remissibilis aliter nõ. mõ forma substantialis nõ est remissibilis.

Ad 4^m ¶ Ad quartuz negat̃ ãñs q̃ aq̃ tepida est verũ mixtũ. Ad ꝓbationem dicit̃ q̃ nos arguimus aliq̃d mixtũ: eo q̃ qualitates sue quas ꝯseruat sunt mixte: sed si q̃litates sunt mixte q̃s nõ ꝯseruat: imo quas corrũpit: ꝛ ad qualitates simplices se reducit nõ debemus dicere ipsum esse mixtũ. modo sic est de elementis existentibus extra naturalẽ dispõnẽ q̃ solũ q̃litates naturales sibi reducũt: ꝛ qualitates cõmixtas corrũpunt ꝛ abiciunt.

Ad 5^m ¶ Ad q̃ntum concedit̃: q̃ cum aqua generat̃ ex igne forma substãtialis ignis corrumpit̃ ãteq; tota caliditas corrumpat̃. ꝛ cum querit̃ vtrũ est dare maximã. dici d3 q̃ est dare maximã sub qua nõ potest: ꝛ concedit̃ q̃ sub illa nõ potest: ꝛ sub qualibet maiori põt. ꝛ cuz vltimo q̃rit̃ in improbatione: vel illa qualitas est medium: vel citra. mediũ põt dici ꝓbabilr q̃ sit ip̃m me^m vel modicũ citra. ꝛ cũ dicitur sequit̃ q̃ ignis remissus in sua caliditate sic q̃ esset ꝓpe ipsum mediũ: vel in medio esset grauis. dr̃ q̃ non est reputandũ pro inconueniẽti q̃ ignis in via corruptionis non exñs in naturali dispõne sit grauis: aut non calidus: aut frigidus. ꝛ si dicitur q̃ principium physice est q̃ omnis ignis est calidus ꝛ leuis. dicitur q̃ hoc nõ est veruz de igne qui nõ est nimis remotus: vel alterat^s a nãli dispõne.

His premissis faciliter respondet̃ ad ratiões ꝓncipales. ad ꝓmam dr̃ q̃ forme elemẽtorum non sunt vere contrarie. imo Cõmẽtator negat ea esse contraria in quinto physicorũ. Ad probationẽ cum dicit̃ q̃ ipsa mutuo se expellunt circa idem subiectum: ꝛ q̃ eidem subiecto vicissim insunt. dicitur q̃ hoc nõ sufficit ad hoc q̃ sint vera contraria: nec hec est diffinitio contrariorũ: nisi addatur q̃ gradualiter distant. mõ forme elementorũ nõ distant gradualiter: eo q̃ nõ suscipiũt magis ꝛ minus. Ad confirmationem conceditur q̃ vnũ elementorũ corrũpit aliud. ꝛ negatur consequẽtia. igitur sunt vere contraria. ꝛ quãdo dicit̃ q̃ omnis corruptio fit a cõtrario. dr̃ q̃ hoc est verũ ad istum intellectũ q̃ omnis corruptio fit a ꝯtrario q̃litatibus conuenientibus rei q̃ corrumpit̃: sed nõ op3 q̃ fiat a vero contrario ei qd̃ corrũpit̃. ¶ Ad cõfirmationẽ scdãm puta ad ph̃m scdõ huius dicit̃ q̃ voluit ignẽ: ꝛ cõtrariari in qualitatibus ꝛ nõ in substantia. ꝛ eodez dicit̃ de aere ꝛ terra. ¶ Ad scdm negatur q̃ omnis acquisitio forme successiua fit rõne intensionis ꝛ remissionis illius forme. imo acquisitio successiua fit frequẽter ꝓpter successiuam dispõnem q̃ntitatiuarum partiũ mãe: vt quãdo ignis generat̃ ex lignis materia propinquior generanti citius disponit̃: ꝛ remotior tardius. ergo in propinquiore citius gñat̃ ignis: ꝛ in remotiore tardius. ¶ Ad tertium concedit̃ q̃ aliquod elementũ est simplex substãtialiter: cuius qualitates sunt remisse: ꝛ in quo stãt caliditas ꝛ frigiditas. ꝛ cũ improbat̃ q̃ in eodem elemento non possunt cõbinari. scdõ huius dr̃: q̃ hoc est verum in esse suo perfecto seu itenso: in esse tamẽ remisso bñ pñt. ¶ Ad quartum conceditur q̃ illa auctoritas Cõmentatoris debet exponi nõ de loco vero: sed de loco. i. de partib^s materie. i. generans tantum dat de mã q̃ntum de forma. ꝛ tunc ratio nõ ꝓcedit: vel aliter generãs tantũ dat de loco q̃ntum de forma grauitatis: vel leuitatis: ꝛ non de forma substãtiali: ꝛ sic iterum nõ procedit. ¶ Ad quintũ negat̃ antecedens: q̃ proprie passiones elementorum sequentes formas substantiales sicut risibile formã hominis intendunt̃ ꝛ remittunt̃. Ad ꝓbationem conceditur q̃ caliditas frigiditas grauitas leuitas intendunt̃ ꝛ remittuntur. sed dicitur q̃ he nõ sunt qualitates proprie elemẽtoruz: imo in mixtis reperiunt̃. imo ista sunt accidẽtia elemẽtorum: que nata sunt intendi ꝛ remitti. ꝛ si allegaret̃ Commentator dicens: q̃ caliditas in summo est propria passio ignis. dicat̃ q̃ accipit passionẽ pro accidẽte soli igni conuenienti. Et si petatur que sunt passiones. dicitur q̃ cõnotãtia aptitudinẽ vt calefactiuum. ꝛ illa nõ suscipiunt magis: ꝛ minus. ¶ Ad sextum dicit̃ q̃ quãdo grauitas terre remittitur: non remittit̃ forma substantialis terre. ꝛ cõceditur q̃ ipsa manet simpliciter substantialiter. ꝛ conceditur q̃ graue simpliciter substantialiter mixtum tamẽ in grauitate bene põt moueri in vacuo. ph̃s autẽ in quarto physicorũ vult q̃ graue simpliciter qualitatiue non potest moueri in vacuo nec hoc est contra dicta. ¶ Ad septimũ conced[i]t̃ q̃ ex elemẽtis fit mixtum ad intellectuz ponẽdum in sequẽti q̃õne. ꝛ negatur consequẽtia qua infertur. ergo forme elemẽtorum remittunt̃. Ad probationẽ dicitur q̃ non est simile de qualitatibus extremis componentibus media: ꝛ de elementis: q2 qualitates extreme saltem prime remisse manẽt in mediis qualitatibus. elementa autem non manent in mixto vt postea dicetur. ¶ Ad octauum puta ad auctoritatem Cõmentatoris tertio celi dicitur q̃ ille fuit illius opiniõis: ꝛ est ꝓbabilis opinio: licet alia verior appareat. ¶ Ratio post oppositum est ꝓ conclusione responsali secundi articuli.

Margin notes (right column, in order): ad ꝓn^{les} rationes; com̃. 10.; T. c. 24; Ad 2^m; Ad 3^m; Ad 4^m; 8. ph. 32.; 4. c. 27.; Ad 5^m; Ad 6^m; Ad 7^m; Ad 8^m; Cõ. 67.

¶ Eodem textu vbi supra. Qõ. xxj.

Q Ueritur vigesimosecundo. Utrum ele
menta maneant formaliter in
p T.cō.4 mixto. ¶ Et arguitur auctoritatibus q̄ sic.
prima est Aristo. septimo metha. c. de elemē
to. vbi describendo elemētum dicit. q̄ elemē
tum est ex quo componitur aliquid inexistenti indiuisibi
le specie in aliam speciem. ergo de ratione elemēti est q̄ in
2 existit rei cōposite. ergo manet in cōposito mixto. ¶ Se
T.c.84 cunda est phylosophi in capl'o de mixtione huius primi.
vbi expresse dicit q̄ neq3 alterum elementorum mixtibi
lium corrumpitur: nec ambo. saluatur enim virtus eorū.
3 ergo manēt. ¶ Tertia est phylosophi in eodem capitulo
T.c.90. in mixtionis diffinitione dicentis q̄ mixtio est miscibilium
T.c.87. alteratorum vnio: nō autē videtur esse miscibilium vnio: ni
4 si miscibilia manent vnita. ergo debent manē. ¶ Quarta
5 est Aristo. tertio celi. hoc expresse determinantis. ¶ Quin
ta est iterum ph'i in isto p̄mo. ca° de mixtione. q̄ gutta vi
T.c.88. ni nō miscet mille amphoris aque: eo q̄ corrumpitur. er
go si elemēta corrumpuntur ex eis nō fit mixtum.

p° Deinde p̄bat idē rationibus: et hoc mō sic. sicut se
habent littere ad syllabas: ita se habent ele
mēta ad mixta. sz littere manent realiter in syllabis. ergo ele
mēta manēt realit' in mixto. maior p3 conueniēti similitu
T.c.60. dine. minor nota est. q2 in syllaba manēt b a. septimo me
2m tha. ¶ Sc'do. nisi sic mixtum esset eque simplex sicut ele
mētum cōseq̄ns est falsum: et probatur consequentia: q2 si
cut elemētum hēt solam formā cum mā: ita hēret mixtū:
3m eo q̄ forme elemētales in ipso nō manēt. ¶ Tertio. si nō:
sequit' q̄ mixtū nō moueret' ad motū elemēti predn̄antis
T.cō.7. in ipso: ɔn̄s est cōtra phylosophum p̄mo celi et probatur
ɔn̄tia. q2 si forme elemētorum nō manerēt in mixto: tunc
nullum elemētorū dominaret' in ipso: et ɔn̄ti nō moue
4m ret' ad motum elemēti predominatis in ipso. ¶ Quarto
T.c.49 nisi elemēta manerēt mixtum nō componeret' ex elemētis.
ɔn̄s est contra ph'm. 2. huius. et probat' ɔn̄tia: q2 mixtum
nō componit' ex his que nō sunt. modo si elemēta nō ma
nerēt in mixto: ipsa que concurrūt ad gn̄ationē mixti nō
sunt: q2 non manēt. Confirmat' si mixtum cōponit' ex ele
mētis: vel componit' ex eis quādo ip'm est: et isto mō non:
q2 per aduersarium tunc elemēta ipsum componētia nō
sunt: vel quādo ip'm nō est. et isto modo nō: q2 q̄diu mix
tum nō est: ipsum nō componit': q2 q̄d non est iuxta nihil
aliud componit': imo etiā quādiu mixtū non est nō videt'
plus cōponi ex eis plusq̄: cētū ānis an̄ ex eis cōponebat'.
5m ¶ Quinto. si nō manerēt: vel omnia corrūperent' vel ali
T.c.88. qua sic: et aliqua nō: sc'dm nō potest dici: per ph'm in litte
ra dicentē. q̄ quādo vnū corrumpit': et aliud non est mix
tio: sed gn̄atio vnius miscibiliū est corruptio alterius: nec
potest dici p̄mū: q̄ omnia corrūpant': q2 tunc mixtū gn̄a
tur simplr' ex nō entibus. q2 gn̄aret' ex o'ib° eis corruptis.
6m ¶ Sexto. si nō manēt: sequit' q̄ forme mixtorū non reci
perētur in mā mediātib° formis elemētorum. ɔn̄s est fal
Co.67. sum: et cōtra Cōmētatorē tertio celi. dicētem ibi: q̄ forme
mixtorū recipiunt' in mā mediātibus formis elemētorum:
alr' enim elemēta nō eēnt magis p̄n° mixtorū q̄ mixta ele
7m mētorū. et ɔn̄a tz de se: ex quo nō manēt. ¶ Septimo. vi
det' experiētia patē: formas scilz elorum manē in mixto. ergo ɔn̄a
tz: et declarat' an̄s: q2 cū lignū viride ponit' ad ignē manet
cinis loco terre erit aq̄ loco aq̄: eleuat' fumus loco aeris: et
est flāma loco ignis q̄ nō eēt nisi omnia ista mānsissent in
eo: et silr' quādo lapis ɔfricatur cum ferro erit ignis q̄ nō
8m eēt nisi ignis ante fuisset in aliquo ipsorū. ¶ Octauo. nisi
T.c.49 eēt sic mixtū posset gn̄ari ex vno elemēto. consequens est
contra phylosophum. 2. huius: et p3 falsitas ex rōne: quia
tūc videt' q̄ alia elemēta superfluerēt. et ɔn̄tia declarat': q2
nō videt' maior ratio si sola mā elemētorum maneret in mix
to: quare mā terre aut aque aliis elemētis in patiendo nō
ɔcurrētibus nō posset sic disponi q̄ reciperet formā mixti.
¶ Nono in lapide manet terra. ergo pari ratione: vbiq3 9m
manēt forme elemētorum in mixto. consequētia p3: quia
nō est maior ratio de vno q̄ de alio. an̄cedēs probatur: q2
forma terre nō corrumpit': nisi qualitatiua dispositio ter
re intātū remittet'. puta latitudo siccitatis: et frigiditatis:
q̄ sub eis nō pōt manē forma terre. sz hoc non fit in gn̄a
tiōe lapidis. ergo forma terre manet in lapide. ɔn̄a tenet.
maior ratiōis nota est de se. q2 sicut forma introducit' virtu
te dispositiōis qualitatiue: ita ea mediante cōseruat'. et ex
ɔn̄ti in mā nō corrūpet' donec tātum dispō qualitatiua re
mittat' q̄ sub ea illa forma nō pōt remanē. minor p3: q2 i
lapide manet intēsa siccitas frigiditas: et dēsitas: imo in
uenit' terra calidior: et hūidior q̄ sit lapis. et rarior et leuior
quare nō fit in gn̄atione tanta remissio qualitatum terre
quin frigiditas terre sub qualitatibus magis sibi discon
uenientibus possit remanere.

Oppositum arguit': quia sequitur q̄ in eodem
supposito eēnt plures forme sicut i
mixto. ɔn̄tia tz: q2 eēt forma elemēti et mixti. consequēns est
contra Cōmētatorē in de substantia orbis. qui dicit: q̄ i
possibile est eē plures formas subāles in eodē composito.
¶ In q̄one ista primo ponēde sunt diuerse opiniones et im
probande: et in sc'do articulo est ponēda alia opio: vt mi
hi videtur probabilis et facilior.

Quantum ad p̄mū articulū notandum: q̄ aliqui p° no°
sunt qui posuerunt elementa manē in
mixto sub esse suo intēso et perfecto. sed qualitates eorum
posuerunt esse remissas. Alij aūt ponunt ea manē sub eē
remisso et refracto in mixto. Prima opinio est bipartita. qui
dam enim ponūt elemēta in mixto sub esse p̄fecto: et nul
lam aliam esse formā mixti q̄ proportionem: et habitudi
nem istarum formarum elemētarium. et hanc formā di
cūt aliā et aliā s'm aliā et aliā p̄portionē adinuicē: et vocāt
illā cōplexionē. ¶ Alij aūt dicunt formas p̄fectas elemē
torū remanere: sed tñ eis formā mixti superaddunt.

Contra istas opiniones per ordinē est arguendum p° 2
ponendo cōclusiones eis oppositas: quarū
p̄ma est hec. forme elemētorum non manēt in mixto sub
esse suo remisso. ¶ Secūda q̄ forme elemētorum nō ma 2° 3°.
nent in mixto sub esse suo p̄fecto: cum superadditione no
ue forme subālis. ¶ Tertia est. forme elemētorū non ma 3° 3°.
nēt in mixto sub esse suo p̄fecto sine superadditione noue
forme mixti. et iste tres ɔ̄nes sunt tribus opinionibus po
sitis opposite. ¶ Prima conclusio sic p̄batur. forme ele p°.
mentorum nō possunt intendi vel remitti. ergo conclusio ve
ra: et an̄s est p̄batū in p̄cedēti q̄one: et p̄bat' iterū q̄drupl'r.
¶ Nam forme mixtorum nō p̄nt intēdi: nec remitti. ergo nec 2m.
elorū. ɔn̄a videt' tenē: q2 q̄cūq3 rō videt' cōcludē de elemē
tis eq̄l'r v'r ɔcludē de mixtis. nam sicut q̄litates elemento
rum remittunt': ita mixtorum dispō qualitatiua pōt intē
di et remitti. si ergo remissio qualitatis arguit remissionem
formarum in elemēto eodē mō arguit: et in mixto. ¶ Sc'do 3m.
si sic: sequeret' q̄ forme elemētorū eēnt p̄prie contrarie.
ɔn̄s est falsum: q2 substātie sunt: et probat' ɔn̄a: q2 summe
gradualr' distarēt: et mutuo se expellerent. et eidē subiecto
successiue inessent que sufficiunt ad hoc q̄ sint contraria.
¶ Tertio. si sic sequit' q̄ idem cōmuniet' pluribus in spē. t.c.14.17
ɔn̄s est falsum: et cōtra ph'm decimo methaphysice: et pri T.c.18.
mo celi. et tz ɔn̄a: q2 forma ignis ɔ̄riat' for'e aque terre ae
ris que sunt triplicitū specierum. ¶ Quarto. q2 vel remit 4m
teret' forma aque conformiter ad remissionē ambarum q̄li
tatum: vel ad remissionē vnius. nullo modo pōt dici. ergo
forma aque nō sic intenditur: vel remittit'. ɔn̄a est nota: et
an̄s p3 pro prima parte a sufficiēti diui. siōe: et pro sc'da pte

probatur nõ enim potest dici ꝙ remittatur ad remissionẽ
vnius: quia in gñatione ignis ex aqua proportiõabiliter
remittit forma aque: sicut ambe qualitates: ⁊ per eosmet
qui sunt de illa opinione: nec potest dici ꝙ ad remissionez
ambarum remittatur: quia in generatione aeris ex aqua
non proportionabiliter remittitur sicut sua forma corrũ-
Confir. pitur. ibi enim nõ corrumpitur humiditas. ¶ Confirma
T. c. 10. tur: quia si forme elementorum intenduntur ⁊ remittun-
⁊. 24. tur corruptio simplex erit alteratio. consequẽs est falsuz.
⁊ contra phylosophum primo huius. ⁊ probat consequẽ
tia: quia ex quo forma aque remittitur. sequitur: ꝙ prius
eadez est magis aqua ⁊ postea minus aqua. quare sequi-
tur ꝙ corruptio particularis forme substãtialis per quaz
remittitur aqua est alteratio: quia est mutatio in eodẽ. pu
ta aqua remanẽte ante ⁊ post in qualitatibus contrarijs
in forma aque que est contraria alijs formis elementoꝝ.
Et si dicatur ꝙ manet eadem aqua: sequitur ꝙ in tali re-
missione generetur ĩfinita multitudo suppositorum: quo
rum vnum nõ est aliud: quod nõ videtur bene ꝓbabile: ⁊
probatur consequẽtia. quia semper ad remissionem par-
tis gradus qualitatis: vel partis esset alia forma. ⁊ ex con-
sequenti aliud compositum: sed infiniti gradus partiales
ibidem corrumpuntur. ergo infinita multitudo supposi-
torum ibidem gñat. mõ ꝯñs non videtur probabile.

pb°. 2. ꝯ Deinde ꝓbat conclusio scḋa sic: quia vel ille forme
manẽt: sic ꝙ quelibet earum eẽt per totum
mixtũ: ⁊ ex ꝯñti sequitur ꝙ existẽs sub eis seclusa forma
mixti cũ ipsis formis elemẽtorũ faceret indiuiduũ diuer-
sarum spẽrũ: ꝯñtia tz: qa quelibet forma substãtialis dat
eẽ specificũ. ergo cum in eo eẽnt ille quatuor forme pfecte
indiuiduũ eẽt quatuor spẽrum. falsitas consequẽtie: pa-
tet ex precedẽti questione: qa impossibile est aliquod eẽ di
uersarum spẽrum de pdicamẽto substãtie. vel soluz essent
ille forme in diuersis particulis mixti: ita ꝙ in vna pte mi
xti eẽt forma terre: in alia parte aque: ⁊ sic de alijs: ⁊ i nul-
T. c. 86. la parte eẽt forma aque ⁊ terre. ⁊ si sic tunc per phm in lit
T. c. 86. tera nõ eẽt mixtio: imo eẽt compositio. ¶ Item nõ q̃libet
2m pars mixti eẽt mixta: qḋ est cõtra Aris. in littera. ¶ Secũ
do. sequitur ꝙ idẽ ignis staret sub maiori dẽsitate q̃ esset
dẽsitas aque. ꝯñs videt impole: ⁊ ꝓbatur ꝯña: qr staret in
mã lapidis cum p aduersarium maneat in quolibet mix-
3m to. nã illa est magis dẽsa q̃ aliquod lignũ. ¶ Tertio. se-
quit ꝙ forme elemẽtorum starẽt sibi violẽter. ꝯñs est icõ-
uenies. qr sic mixtum corrumperet. ⁊ sic iterũ eẽt mixtuz
quoddã violentum: ⁊ nõ naturale: ⁊ probatur ꝯña: qr la-
titudines ipsarum qualitatuz eẽnt remisse in mixto. ergo
forme elementorum stant violente cum eis: cum elemẽta
dimissa sue nãe semper reducant se ad naturales qualita
4m tes pfectas. ¶ Quarto. sequit ꝙ forma ignis staret i ma
teria: ⁊ quasi sine caliditate ꝯñs est falsum ⁊ probat con
sequẽtia: qr in lapide pauca est caliditas: ⁊ in isto est for-
ma ignis: ⁊ si dicat ꝙ nõ est incõueniẽs ꝙ forma ignis sta
ret in mixto sub qualitate quã habet modica. sed per se nõ
posset stare. ꝙ enim nõ sit hoc ꝓbabile constat ex eo ꝙ tã
tã contrarietatẽ habet in mixto sicut se sola existẽs omni
5m bus elemẽtis ĩmediata. ¶ Quinto ex pluribus entib9 in
actu nõ fit aliud vnum tertium. modo omnia elemẽta per
suas formas perfectas sunt plura entia in actu. ergo ex eis
T. c. 49. nõ fit aliquod vnũ tertium. ⁊ ex eis nõ potest sic remanẽti
T. cõ. 3. bus fieri mixtum. ꝯñs note sunt de se: ⁊ minor ⁊ maior fuit
6m phi septimo ⁊ octauo metaphysice. ¶ Sexto. si sic sequi-
tur ꝙ iste forme contrarie starẽt per totam materiaz mix
ti: ⁊ sic contraria essent ibi maxime applicata: imo quasi
penetrãtia. ergo fortius illorũ cõtrariorum statim deberet
aliud corrumpere cum sibi sit maxime applicatum: ⁊ nõ
7m. videtur quid prohibeat. ¶ Septimo sequitur ꝙ nunq̃

elemẽtũ corrumperetur in mixtum. sed solum in elemen-
tum. consequens est incõueniens: quia posset perpetuari:
si semper ex mixto generatur mixtum. ⁊ probatur ꝯña: qr
nõ corrumpitur cũ ex eis gñatur mixtum. qa cũ maneat
nulla est ratio quare corrũperet: cũ ex priori mixto aliud
mixtũ generaret. qa tunc oporteret alia generari que ma
nerẽt in mixto sequẽti: quod non est verum: qa equali rõ-
ne eedem que fuerunt in principio manebũt. ¶ Octauo. 8m
mixtum quãdo fit de nouo ex elemẽtis: mãe elemẽtorum
vel manẽt cum formis eorũ: vel nõ. si dicat ꝙ nõ: est rõna
bile: cuz forme nõ possunt manẽ sine materia. si dicitur ꝙ
sic: ⁊ omnia fiunt simul in mixto per totũ mixtum: sequit
ꝙ ille quatuor elementorũ forme se penetrabunt in gñª-
to mixto: qḋ nõ est possibile. ¶ Nono. ex materijs elemen 9m
torum nõ resultat alia cõmunis mã vt notũ est. ergo nec
ex formis resultabit alia forma. ꝯña tenet a simili. ¶ De- 10m
cimo. sequeret ꝙ non semp gñatio vnius est corruptio al-
terius. ꝯñs est falsum. ⁊ ꝓbat ꝯña: qa quãdo mixtum ge
neraret: vel corrumperetur: tunc oẽs forme substantiales
elemẽtorum remanerẽt. ⁊ sic videtur probata scḋa ꝯclo.
¶ Item probo tertiam conclusionem. pmo cum pōt pro- ꝓba° 3°
bari p nouẽ rõnes pro scḋa ꝯne factas: sed spãliter proba ꝯnis
tur pmo sic: qr si in mixto nõ est alia forma preter formas pm
elemẽtorũ: sequeret ꝙ alteratio erit gñio. ꝯñs est falsum:
⁊ tz ꝯña: qa per solam alterationẽ fit alia ⁊ alia ꝓportio
ipsorũ gñatorũ adinuicẽ. ergo cũ nõ fit aliud genus mixti
q̃ proportio formarũ elemẽtorũ remanẽtium: sola altera
tio erit gñatio. ¶ Secundo sic. sequitur ꝙ anima anima 2m
lium nõ eẽt aliud q̃ cõplexio elemẽtorũ tz consequẽtia de
se. falsitas ꝯñtis ꝓbat: qr si sic: tũc in animali ossa deberẽt
poni inferius omnes carnes in medio: ⁊ omnia leuia su-
perius: sicut sunt spũs ⁊ calores. ꝯña est falsuz: ⁊ tenet
ꝯñtia. quantũ est ex actione elementorum semper grauia
volunt eẽ inferius: ⁊ leuia supius. si ergo nõ est in animali
alia forma q̃ forma elemẽtorũ: sequitur ꝙ grauia situa
bunt inferius sub leuioribus: ⁊ situabunt mõ supradcõ.
¶ Tertio sequitur ꝙ nullũ mixtũ notabili tpe dz dura- 3m
re. ꝯña est falsum: ⁊ tz ꝯña: qa cũ elementa sunt in eo sine
aliqua forma prohibente ea segregari. Et ad locum pro-
prium moueri: sequitur ꝙ statim ad suuz locum ꝓpriuz
mouebit: ⁊ sic diuidet mixtũ: spãlr cũ appetãt a natura.
¶ Quarto sequeret ꝙ homo asinus ⁊ equus non differ- 4m
rẽt spẽ eẽntiali. ꝯsequens est falsum: ⁊ probatur ꝯñtia. qa
substantialr nõ est aliud asinus q̃ ela: nec bos: licet aliter
sint in vno ꝓportionata ⁊ disposita q̃ in alio: quare sub
stantialr nõ differũt spẽ: nec valet si dicatur: ꝙ sunt diuer
sarum spẽrum specialissimaruz ꝓpter diuersam dispõnẽ
ꝓportionũ in q̃litatibus elemẽtoꝝ. nã per diuersam pro-
positionem: ⁊ dispõnez in qualitatibus mãe nõ dicuntur
differre specie. qr si tota substantia mixtorũ sint elementa
sine noua forma superaddita sequit ꝙ elemẽta nõ diffe-
runt specie. nec mixta que sunt ipsa elemẽta propter diuer
sas dispõnes qualitatiuas: aut proportiões. ¶ Quinto. 5m
si sic sequit ꝙ ferrũ ⁊ marmor essent magis similia in sub
stãtia q̃ ferrum frigidum ⁊ ferrũ ignituz. ꝯñs est falsum
prout notum est: qa vtrũq3 est elemẽtum seu elemẽta. ⁊ ꝓ
portiões eorũ in duobus frigidis sunt magis similes q̃
in vno frigido: ⁊ in alio calido: nec valet si dicat ꝙ hoc sit
accidentalr: cũ vtriq3 istorũ sint elemẽta substãtialr sine
aliquo addito nõ plus est cõplexio calida accñtalis q̃ fri
gida elemẽtis. ¶ Sexto. nõ eẽt aliquod vnum mixtum. 6m
cõsequẽs est falsum: ⁊ ꝯñtia tz: quia erit quatuor elemen
ta sic ꝓportionata. ⁊ illa nõ erit aliqḋ vnuz. ¶ Septimo. 7m
nõ posset reddi rõ: q̃re ferrum ignitũ remota caliditate se
reduceret ad frigiditatem. ꝯñs est incõueniens: ⁊ ꝯña tz:
qr si ferrũ non eẽt nisi quatuor elementa sic ꝓportionata

⁊ complexio calida non est magis repugnans huiusmo-
di elementis q̄ frigida sequitur ꝙ non potius per elemē-
ta frigida corrumpetur caliditas in ferro ignito q̄ ꝑ ele-
mēta calida ibidem. ergo nulla est rō quare ferrum redu
cit se ad frigiditatē. sic ergo patet cōclusio tertia determi-
nata. ⁊ ex consequēti omnes tres opiniones antiquorum
reprobate: ⁊ hoc de primo articulo.

Quantum ad secundum articulum sit prima cō-
clusio. forme substātiales elemētorū
1ᵃ ꝯ. non manēt in mixto: patet ꝑ conclusiones primi articuli.
quia nec manēt in eo sub eē perfecto: nec manēt in eo sub
1ᵐ eē remisso: vt dictum est ⁊ aliter. ¶ Probatur si manerēt
sequitur ꝙ subiectum gn̄ationis eēt ens in actu. pʒ: quia
2ᵐ eēt actuatum ꝑ illas formas eloꝝ. ¶ Scdo. si remane-
rēt nō fieret resolutio vsqꝫ ad mām primā. consequens est
falsum: ⁊ tʒ ꝯña: qa forme elorum manerēt que fuerunt.
3ᵐ. ¶ Tertio. si manerēt sequitur ꝙ manerēt in medio ma-
ris in lapide. cōsequēs videt̄ inconueniēs: quia videtur ꝙ
ipse ignis aqua stante extingueret̄: ⁊ ꝯñia tʒ: quia manet
ibi lapis existens mixtum: quare forma quatuor elorum.
Et confirmat̄. qa sequitur ꝙ ignis in medio maris gn̄are
tur: cōsequēs est falsuʒ vt prius: ⁊ tʒ ꝯñia: quia ibi gn̄an
tur lapides ⁊ mixta ex elr̄is ⁊ certuʒ est ꝙ ignis ab extra
nō intrat mare ad mixtionē. quare ipsum: cum dʒ concur
2ᵃ ꝯ. rere ad gn̄ationē necesse est ibidēʒ generari. ¶ Secunda
conclusio. qualitates elemētorum non manent in mixto
T. c. 11. sub eē suo intēso ⁊ ꝑfecto. pʒ auctoritate phylosophi scdo
huius. caplo tertio di. nihil gn̄atur ex glacie nec ex arsio-
ne. i. ex igne: vel aqua. ⁊ eadē rōne aere: vel terra existēnb⁹
in naturali dispositiōe ꝑpter intensionē qualitatū prima
2ᵐ rum nimium mixto repugnātē. ¶ Secūdo. probatur ra
tiōe. nullū mixtum patit̄ qualitates elorum in summo. er
go. ꝯñia tʒ ⁊ añs est necīum qa mixtum: dicitur eo ꝙ q̄-
litates simplices sicut eas hʒ elemētū: non habet. ¶ Ter
3ᵃ ꝯ. tia cōclusio. in mixto manēt qualitates eiusdem spēi: cum
quolibet elorū: sed remisse. ꝓbat̄ auctoritate phi. d. ꝙ vir-
ꝑmo. ge. tus elorum saluatur: ⁊ nō videtur quomō virtus eorum
T. c. 84 saluaretur: nisi qualitates sue manerent sub eē intenso vel
remisso spālit̄: cum probatum sit ꝙ nō forme sue substan
tiales. cum ergo qualitates nō maneāt sub eē intēso: sequi
tur ꝙ manēt sub esse remisso.

1ᵐ **Deinde** probatur idē rationibus. primo: qa calidi-
tas mixti intēditur a caliditate elemēti. er-
go est eiusdē spēi cuʒ ea: cōsequētia tʒ: qr nō intēdit elemē
tum nisi qualitatē sibi similem. añcedēs pʒ. qa ignis intē-
2ᵐ dit caliditatem viuētis vt docet experiētia. ¶ Secundo
probatur illud idē sic. caliditates mixtorum gn̄ant quan-
doqꝫ caliditates elrorū. ergo sunt eiusdē spēi cum illis.
añs tʒ: quia caliditas ignis: vel metalli calefacti generat
in stuppa ignē prout docet experiētia: quod non esset: nisi
3ᵐ generaret caliditatem elemētorū. ¶ Tertio. sensus tact⁹
inter caliditatem viui ⁊ elrorum nō distinguit: si sint eq̄.
ergo nō sunt diuersarum spērum. ꝯñia tenet: quia nō est
melior iudex de caliditatibus q̄ tactus: sicut nec de colo-
ribus q̄ visus. añs docet expientia: vt qlibet experit̄ in se.
4ᵐ ¶ Quarto grauitates ⁊ leuitates elemētorum manēt in
mixtis remisse. ergo qualitates prime: añs pʒ. cū oleuʒ sit
de natura aeris: vt dicit̄ quarto metheororū: descendit in
aere: quod nō videtur ex alio nisi quia leuitas aeris in eo
exñs nō trahit sursum in spera aeris: ⁊ ideo grauitates ter
re ⁊ aque trahētes deorsum qa plus trahunt q̄ leuitates
ignis resistant trahunt elementum vsqꝫ ad speram aque.
Confir. ¶ Confirmat̄ illud antecedēs ex alio. quia aliquod mix-
tū est grauius alio in aere: quod non est grauius eo in aq̄.
ergo grauitas mixtorum est eiusdem spēi: cum grauitati
bus elemētorum: consequētia tenet: quia si non: nulla esset

ratio quare mixtum plus ponderans in aere respectu alte
rius non plus ponderaret in aqua eodem: antecedēs pa-
tet: qa vinum plus pōderans in tertio q̄ vna libra plum-
bi in aere minus ponderat eadē libra plumbi in aqua. cu
ius ratio non videtur alia nisi: qa in vino est grauitas aq̄
que in spera aeris trahit deorsum ⁊ ideo plus pōderabat
in aere: in aqua autem non trahit: ⁊ ideo minus ponde-
rat in aqua. ex quo patet: ꝙ est eiusdē spēi cum grauita-
te aque. ¶ Ex illa conclusione sequitur correlarie ꝙ ca- Corᵐ
liditas mixti non est solū virtualiter similis caliditati ele
mēti: imo est actualiter similis speciei specialissime. ¶ Se Corᵐ
cundo. sequitur ꝙ qualitas actiua totalis mixti est com-
posita ex reali caliditate: ⁊ reali frigiditate. similiter qua-
litas passiua ex reali humiditate ⁊ reali siccitate ad tem-
peramētum medium debite reducte. ambo correlaria pa
tēt ex conclusione. ¶ Sed contra dicit alia opinio. idē dubium
non habʒ caliditatē ⁊ frigiditatē in eadē parte sui. g̃. ꝯñs
falsum: ꝯñia tʒ: ⁊ añs pʒ ꝑ phylosophuʒ caplo tertio scdi T. c. 16.
huius. dicētē ꝙ ipse nō possunt coniungi. ¶ Scdo. nō vi 2.
detur ꝙ idē in eadē parte sui habeat sapores diuersos. er-
go nec idē in eadē parte sui habebit simul caliditatem ⁊
frigiditatē. ¶ Tertio. qualitas non dicitur nisi: qa deno- 3.
minat subm. ergo caliditas ꝺm Arist. nō est aliud q̄ ds
eē calidum. g̃ cum possit idē eē calidum ⁊ frigidum idē
non pōt hēre caliditatē ⁊ frigiditatē.

Ad illas rationes respondetur faciliter ad primaʒ Rᵒ
negetur antecedēs: imo idē habet in eadē
parte sui caliditatē ⁊ frigiditatē. Ad phylosophum scdo T. c. 16.
huius. dicitur ꝙ voluit ꝙ nō possent coniungi in eē ꝑfe-
cto: sitne sic ꝙ vtraqꝫ habeat plus q̄ mediuʒ latitudinis:
possunt tamē coniungi sub eē medio: aut sic ꝙ latitudo
amborū non excedit simul supra latitudinē cuiuscunqꝫ
eorum. ¶ Ad scdm dicitur ꝙ non est impossibile ꝙ idē Ad 2ᵐ
in eadē parte sui habeat sapores diuersos: ⁊ ꝙ ex eis com
ponitur sapor medius: ⁊ adhuc si non haberet neget̄ con
sequētia: ꝙ idē non hēret caliditatē simul ⁊ frigiditatē: ⁊.
ratio quia non est simile de qualitatibus primis: ⁊ de sa-
poribus: ⁊ coloribus ad qualitates medias. ¶ Ad tertiū Ad 3ᵐ
negetur ꝙ omnis qualitas denominat subm denomina-
tione sui concreti. qa hoc nō facit qualitas remissa: ⁊ si al-
legaretur phylosophus in ꝑdicamētis. d. ꝙ qualitas est
ꝺm quam quales esse dicimur. dicitur ꝙ intellexit ꝙ qua
litas est ꝺm quā quales eē dicimur denominatiōe concre-
ti: vt habētes talē q̄litatē dicantur q̄les. sic. n. ꝺm remissaʒ
caliditatē dicimur quales: qa non sumus summe frigidi.
¶ Ex his pōt correlarie inferri ꝙ elementa dicuntur vir- Corᵐ
tualr̄ manē in mixto dupliciter. Uno modo qa sue q̄litates
remisse manēt. ¶ Alio modo: qa mixtum suis q̄litatib⁹
calefacit infrigidat humectat: ⁊ desiccat: sicut elrā: ⁊ sic
facit virtualiter operationes elemētorū q̄litatibus in eo
derelictis ex elementis: quare debent in eo manere elemē-
ta virtualr̄. ¶ Scdm correlarium ꝙ mixtum differt ab Corᵐ.
elrāto per tria. ¶ Primum est. ꝙ nullam qualitatuʒ pri- 1
marū habēt in summo sicut vnam illarū quodlibet elm̄:
quare elrātū dicit̄ simplex simplicitate vnius summe q̄li-
tatis. mixtuʒ noʒ. ¶ Scdm est. ꝙ qualitates ꝑme in mix 2
to sunt oēs ad q̄dā tꝑamētū mediū reducte: ⁊ non sic in
elrāto existe in naturali dispōne sua: vnde si mixtū tēderet
in aliqua sui qualitate versus summuʒ disponeret̄ ad cor-
ruptionē: ⁊ eēt sibi violentū. per oppositum si elemētuʒ di
sponeretur versus mediuʒ notabiliter esset sibi violentum
⁊ disconueniēs. ¶ Tertium est. ꝙ mixtuʒ habet qualita 3
tes scdas nō tāgibiles sicut sūt sapores: ⁊ odores: ⁊ color.
⁊ elemētū nō hēt illas: ⁊ causa est: qa huiusmodi qualita
tes consequuntur mixtionē qualitatum primarū adinui
cem que reperiuntur in mixto: ⁊ non in elemento.

Ad rões **Ad rationes** factas in oppositũ respondetur que videntur esse pro opinionib⁹ improbatis in primo articulo. Ad primam auctoritatem
T.c.4. phylosophi qnto methaphysice. dicitur ꝙ ibi accepit elementum pro principio intrinseco rei: ꝛ tale bene manet in
2 mixto: ꝛ sic non capitur in proposito. ¶ Ad scḋm in ca-
T.c.84 pitulo de mixtione cum phylosophus dicit: corrumpitur alterum autẽ neq; alterum miscibilium: nec ambo. dicitur ꝙ voluit ꝙ quodlibet eorum maneret in mixto in virtute: ꝛ sic non corrumpitur qn in virtute remaneret: ꝛ q̃ modo hoc sit intelligẽdum: patet in primo correlario se-
3 cundi articuli. ¶ Ad tertium quando dicitur ꝙ mixtio
T.c.90. est miscibilium alteratorum vnio: dicitur ꝙ hoc est verũ: sed non solum alteratorum: imo prius alteratorum ꝛ postea corruptorum. ꝛ re vera illa auctoritas est magis pro conclusiõe opposita. qꝛ si deberet fieri vnio miscibilium: cum ex pluribus existẽtibus in actu non fit aliquod vnũ: oportet elementa actu corrumpi: qꝛ alias nõ possent vniri.
4 ¶ Ad quartam cõmẽtatoris dicit̃ ꝙ fuit illius opiõnis.
3.c.67. ¶ Ad qntam de gutta dicit̃ ꝙ per hoc Aristo. voluit ꝙ
5 vnum miscibilium nõ dẽret corrumpi in alterũ altero re-
p̃.ge.88. manente sicut in proposito de gutta vini corrumpitur in aqua aqua remanẽte: sed debet esse sic adequata ꝙ omnia corrumpantur: ꝛ ad quoddam tẽperamẽtum mediũ reducantur: ꝛ sic sunt solute auctoritates.

Ad p̃m **Ad rationes** ad primam dicit̃ ꝙ similitudo de litteris ad syllabas nõ est bona respectu elemẽtorũ ad mixta. qꝛ lr̃e sunt partes integrales syllabarum: ideo manẽt in syllabis. elemẽta autẽ nõ sunt partes integrales mixtorũ: sed solũ p̃ncipia actiua: qbus mediantibus in materijs suis media q̃litate q̃lificata for-
Ad 2ᵐ me mixti introducit̃: ꝛ de hoc magis dicet̃ in scḋo in proposito tamẽ negat̃ similitudo ꝛ maior. ¶ Ad scḋm neget̃: ꝙ si nõ maneret: mixtũ eẽt eque simplex sicut elm̃: ꝛ modus quo mixtũ non est ita simplex: positus est: ꝛ q̃mõ differt mixtum ab elm̃to positũ est in scḋo correlario scḋi articuli. nõ obstante ꝙ substãtialit̃ mixtum ꝛ elemẽtum sũt eq̃liter simplicia: tamẽ mixtũ nõ debet dici eque simplex
Ad 3ᵐ vt ex illo correlario satis p3. ¶ Ad tertiũ cõcedit̃. ꝙ mixtum nõ mouet̃ ad motum elĩ dominãtis in eo sicut ratio
p̃.cõ.7. ꝯcludit. Et ad p̃bm dicit̃ ꝙ voluit ꝙ moueret̃ f̃m motũ q̃litatũ motiuarũ ꝯdictarũ in eo ex elemẽtis p̃dominã-
T.cõ.7 tiũ in trahẽdo sursum vel deorsum. ꝛ hoc nihil plus ad p̃-
Ad 4ᵐ sens. spectat enim ad p̃mũ celi. ¶ Ad quartũ concedit̃. ꝙ mixtum ꝓprie loq̃ndo nõ componit̃ ex elis: eo ꝙ ipsa nõ sunt in mixto: sed dicit̃ ex eis componi: eo ꝙ ex eis virtualr̃ mediate: aut imediate concurrentibus gñatur mixtum: eis virtualiter in mixto remanẽtibus vt dictũ est in scḋo articulo. Ad cõfirmationẽ dicit̃ ꝙ mixtum fit ex elemẽtis quãdo ipsum gñat̃: sed verum est ꝙ nõ ꝓprie ex eis componit̃: qꝛ ipsa in ipso nõ remanẽt: sicut album lꝫ fiat
Ad 5ᵐ ex nigro: nõ tamẽ componitur ex nigro. ¶ Ad quintũ dicitur. ꝙ omnia corrumpunt̃. ꝛ ad improbationẽ quãdo dicit̃ ꝙ tunc mixtũ gñat̃ ex simplr̃ nõ entib⁹: neget̃ ꝯñtia. qꝛ lꝫ fiat ex elis q̃ corrumpunt̃ in eius factiõe: tamẽ fit ex entibus. nam ex materijs elm̃torum q̃ sunt entia. etiã cum mixtũ fit ex elemẽtis: tũc elĩta sunt: ꝛ ideo adhuc fit ex entibus: lꝫ protũc sint in continuo corrũpi: ꝛ ideo simplr̃ neganda est ꝯñtia q̃ infert̃. ergo mixtum fit ex simplr̃ nõ entib⁹. etiã neganda est hec: ꝙ mixtũ fit ex elemẽtis corrũptis qꝛ quãdo mixtũ fit tũc ela nõ sunt corrupta sꝫ corrũpunt̃.
Ad 6ᵐ ¶ Ad sextum sit dicẽ: ꝙ forme mixtorũ non recipiuntur in mã mediantibus formis elemẽtorũ substãtialr̃. Et ad
Co.67. Cõmentatorẽ tertio celi põt dici vno mõ ꝙ fuit illius opinionis. alio modo ꝙ intellexit formas mixtorũ recipi in mã mediantibus formis elorũ. i. mediantibus q̃litatibus dispõnibus elemẽtorum per actionẽ elementorum ad medium reductis. ¶ Ad septimum neget̃ ꝙ experimur for- Ad 7ᵐ
mas elemẽtorũ manẽ in mixto. Ad ꝓbationẽ dicit̃. ꝙ cineres remanẽtes ligno viridi ad ignẽ posito generantur ibidem ex ligno: nec fuerunt ante ibi: sed ex incrematione ignis gñant̃: similr̃ dꝫ dici de fumo ꝙ gñat̃ actione ignis agentis in humores ligni: ꝛ ꝓportionabilr̃ dicit̃ de flãma ꝙ generat̃ ex lignis corruptio: vnde nullum illorum fuit ante in ligno. sed de aq̃ inexistẽte dicitur ꝙ in poris ligni includebat̃ humiditas nutriens ligni. ꝛ qꝛ illa est frigida: ideo ligno posito ad ignẽ fugit suum ꝯtrariũ. s. calorem ignis ꝛ exit p poros fugiẽdo: ꝛ etiam alia de cã. qꝛ calor calefacit illos humores itantũ ꝙ nõ psit manẽ in illis receptaculis: ꝛ ideo inuenientes viã aptam in fine ligni exeũt: ꝛ ideo neget̃ ꝙ illa aq̃ ante fuit de itegritate ligni: vel eius esse. ¶ Ad aliam experiẽtiam dicit̃. ꝙ ignis q gñatur ex fricatione lapidũ cum ferro nõ erat in aliquo ipsorum: sꝫ generat̃ ex magna confricatione: ꝛ constrictione actiua inter lapidẽ ꝛ ferrum. motus enim natus est calefacere: ꝛ p fortem caliditatẽ ignire. ¶ Ad octauã concedit̃. ꝙ mix- Ad 8ᵐ
tum põt gñari solo vno elo actualr̃ cõcurrẽte ad sui actionem passiue. nec hoc est incõueniẽs. Ad p̃bm scḋo hui⁹ d- T.c.37
dr̃ ꝙ oẽ mixtũ v̓tualr̃ componit̃ ex q̃tuor elis: eo ꝙ in oĩ. mixto sunt q̃litates p̃me remisse q̃ sunt v̓tutes q̃tuor elorũ: ꝛ iõ dr̃ ex q̃tuor elis oẽ mixtum cõponi: ꝛ de hoc magis dicet̃ in scḋo huius q̃stione p̃ma: sed q̃ndo dicitur ꝙ alia elĩa superfluerẽt dicit̃ ꝙ non: qꝛ sunt ad decorẽ vniuersi.
¶ Ad nonã neget̃ aña: ꝙ in gñatione lapidis manet ter- Ad 9ᵐ
ra in lapide. Ad ꝓbationẽ dicit̃ ꝙ in mixtione freq̃nter gñans formã mixti: siue sit deus siue dator formarũ siue aspectus celi est causa p̃ncipalis corruptionis huius elemẽti: lꝫ dispõ q̃litatiua in q̃litatibus p̃mis non tantũ sit ei disconueniẽs qn sub maiori disconueniẽtia possit remanere. qꝛ dans formã ipedit virtutẽ ꝯseruatiuã celi: sic ꝙ ꝓpter hoc forme illius eli nõ amplĩ in mã conseruant̃: ꝛ ꝓpter materiam debẽ intrare mixtionẽ corrumpit̃: ꝛ sic corrumpit̃ forma in gñatione lapidis: aut ferri. Per hoc ad formã dicit̃ negãdo maiorẽ: qꝛ forma terre nõ corrumpitur: nisi dispõ eius q̃litatiua tm̃ remittat̃ ꝙ non possit sub ea remanẽ: ideo dicit̃ ꝙ corrumpitur freq̃nter. ꝓp gñare formã mixti in mãm eius: causans eius corruptionẽ: aut faciẽs vt celum illã formam in mã illa desinat conseruare.
¶ Ratio post oppositum est pro dictis in p̃ma conclusione secundi articuli: ꝛ sic patet de ista q̃stione.

¶ Continuã autem his questionẽ dicẽdũ.

Tex.c.lxxxv. Qõ. xxiij.

Utrum mixtio sit possibil. ¶ Et argui- p̃ᵐ
tur p̃mo ꝙ nõ: qꝛ si eẽt possibilis vel fieret ipsorũ miscibilium paruis partibus iuxta positis. vel p ipsorũ penetrationẽ: nullũ istorũ põt dicẽ: g nõ est possibilis. ꝯñtia est nota. ꝛ aña pro p̃ma pte p3 ex sufficiẽti diuisiõe. p scḋa
parte p3: qꝛ nõ per iuxtapõnẽ ꝑ p̃bm in lr̃a: qꝛ esset cõposi- T.c.86.
tio ꝛ non mixtio. nec ꝑpenetrationem: qꝛ penetratio non
est possibilis. ¶ Scḋo. si mixtio esset possibilis ipsa fieret 2ᵐ
per diuisionem miscibilium. sed hoc nõ est possibile. ergo
mixtio nõ est possibilis. ꝯña tꝫ: ꝛ maior rõnis p3 per p̃bm T.c.89.
in lr̃a di. ꝙ bene diuisibilia sunt faciliter miscibilia: quod nõ esset verũ nisi mixtio reqreret miscibiliũ diuisionem. ꝛ p3 rõne: qꝛ nõ videt̃ rõ quo miscibilia indiuisibilia indiuisa possent sic vniformiter dispõi: ꝙ ex eis fieret mixtio: nisi diuiderent̃ miscibilia in tot partes quot possent diuidi: ꝛ parua pars vnius poneret̃ iuxta paruã partẽ alteri⁹. minor declarat̃: qꝛ vel diuiderent̃ miscibilia in tot partes in quot possent diuidi. Et isto mõ nõ: qꝛ sic ꝯtinuũ in infi-

T.c.37 mixtum esset diuisum: quod est cõtra phylosophum tertio physicorum: vel in aliud fic: et in aliud nõ. et isto mõ nõ: q2 nõ videt̃ rõ: quare potius fiat diuisio in vna parte q̃3 in
3m alia. ergo op3 q fiat in omni vel in nullo. ℭ Tertio si sic eēt possibilis. vel fieret n̄ lr: vel violẽter: sed nullum istoꝝ põt dici. ergo nõ est possibilis. maior p3 a sufficiẽti diuisione. minor declaratur. nõ enim põt dici fieri nãliter: q2 generatio mixti ex elemẽtis fit elemẽtis concurrentibus. modo si hoc fit in loco deorsum: tunc ibi est ignis violenter: si in loco sursum tũc est ibi terra violenter. si in loco medio: ambo tam ignis q̃3 terra sunt ibi violẽter. ergo nõ põt fieri naturalr: nec põt dici violẽter: q2 gñatio mixti ex elemẽtis est naturalis: cum omnis generatio sit naturalis mãe.
4m ℭ Quarto. vel fieret omnibus elemẽtis concurrẽtib9 vel quibusdã sic et quibusdam nõ: nõ põt dici q omnibus: q2 quid cogeret ignẽ descẽdẽ: vel terram ascẽdẽ. et ex alio: q2 mixtio fit freq̃nter in medio maris vbi ignis nõ põt cõcurrere: nec põt dici q aliquibus: et nõ omnibus: quia si solu3 duo cõcurrerẽt fortius ipsorum corrumperet reliquu3 et in sui nãm converteret: et sic non fieret mixtio: et eodẽ modo si 3m: quia duo ipsorum que hẽrẽt simbolum in caliditate actiua puta duo eẽnt calida vel duo eẽnt frida: et illa corrumperẽt 3m in suã naturam: et sic iterũ non fieret mixtio.
5m ℭ Quinto. vel fieret miscibilium adequatis in potẽtia q̄busdam fortioribus et aliĩs debilioribus: et nullo istorum modorũ põt dici: ergo mixtio nõ est possibilis. maior p3 a sufficiẽti diuisiõe. et minor declarat̃. nõ enim põt dici q sit miscibilibus adequatis in potẽtia: quia sic int̃ ea nõ fieret actio: nec ex ɔñti mixtio: et t3 ɔña: q2 a ꝑportiõe eq̃litatis nõ põt fieri actio. nec põt dici 2m: q2 sic fortiora corrũperẽt debiliora in sui nãm: et sic non fieret iterũ mixtio: qḋ
6m fuit ꝓbandũ. ℭ Sexto. vel fieret miscibilibus remanẽtibus: vel eis corruptis. nõ ꝑmũ: q2 sicut dicũ est in p̃cedẽti qõne q nihil erit mixti ex eis: nec corruptis: q2 si corrupta sūt nihil est ex eis mixtũ. g̃ iterũ nõ fit mixtio ex elis.

a.t.c.83. vsq3 ad 90. **In oppositum** est phus. in lr̃a. d. mixtionem esse possibilẽ. ℭ In questiõe erunt duo articuli. In ꝑmo rñdetur ad quesitu3. In scdo mouẽtur q̃dam dubia et soluẽtur.

ꝑm no^m **Quantum** ad primum ꝑmo nota q mixtio capitur tripliciter. vno modo pro iuxtapositiõe paruarum partiũ sensibiliu3 vnius iuxta ptes alteri9 isto mõ dicimus lanã misceri lane: aut ordeum frumẽto.
2m ℭ Secundo. accipitur pro mixtione pluriu3 spẽrum s̃m partes remanẽtes. et sensibiles tamẽ: et sic vinum miscetur eque et plures spẽs miscentur simul in mortario: et de his
3m duobus modis nihil ad phũ. ℭ Tertio. capitur pro vera vnione omniũ miscibiliu3 in vnã formam subalem sic: vt quelibet pars remanẽs tam sensibilis q̃3 insensibilis sit vere
2m no^m mixta: et sic accipit̃ in ꝓposito. ℭ Secũdo nota q aliqḋ est mixtum vniformiter: et tale põt vocari mixtum homogeneũ. aliud est mixtum difformiter. s. cuius q̃libet pars est mixta: nõ tñ ɔsilr. exẽplũ ꝑmi vt caro. exẽp^m 2i vt asin9.
3m no^m ℭ Tertio nota. q possibile vt hic accipit̃ attribuitur rebus. s. pro eo q põt eẽ vñ sensus est vtrũ mixtio potest eẽ.
4m no^m. ℭ Quarto nota. q frequẽter visum est simul cu3 pluuia cecidisse ranas: p3 p albertum scḋo metheororum hoc dicẽtem: et p3 experiẽtia: et frequẽter visum est in estate q in campis longe distantibus a fossatis mille erant rane ante pluuiam: et superueniẽte semihora inuenti sunt cãpi paruis ranis q̃si totalr pleni qḋ nõ potuit eẽ ex alio: nisi q2 tales ceciderant simul cũ pluuia: et h̃ de notabilibus sint dicta.

ꝑa ɔ̃ **His premissis** sit prima ɔ̃ et rñsalis. mixtio est possibilis: et probat̃ sic. mixtio põt gñari in media regiõe aeris et in terra. ergo mixtio est possibilis. ɔña t3: q2 in media regiõe aeris nõ gñantur nisi per mixtionẽ. añs est notu3. per quartũ notabile: q2 certũ est q rane que ceciderant cum pluuia erãt in media regione aeris in vẽtre nubis gñate. nõ enim potuissent venire ad nubes. ℭ Scḋo nã ordinauit elã ad mixtionẽ. ergo 2m
mixtio est possibilis. ɔñtia t3: q2 nã nõ frustratur suo fine. añs p3: q2 semꝑ deterius est rõne sui melioris: septimo politicorũ. mõ notũ est q elã sunt sube minus pfecte q̃3 mixta: quare p3 q sunt gratia mixtorum: et ex ɔñti ordinata
sunt ad mixtionẽ. ℭ Tertio. posẽ est elã sic combinari vt 3m
quelibet tria corrũpant qõlibet quartũ. g̃ tunc gñabitur mixtum. ergo mixtio est possibilis. ɔña vltima est nota: et ꝑ9 declat̃: q2 ex q̃ elã corrũpunt̃ nõ gñabit̃ aliqḋ elm: s3 medium: puta mixtum. añs p3: q2 nõ vr̃ quid ꝓhiberet elita sic cõbinari specialr: cum posẽ sit duo elr̃ sic combinari vt qõlibet corrumpat suũ ɔ̃rium. quare nõ pñt sic quattuor cõbinari vt quelibet tria corrũpant qõlibet quartu3 attẽto q omnia hñt adiuicẽ ɔ̃rietatẽ. ℭ Scḋa ɔ̃. gñatio mi 2a ɔ̃.
xti ex elis nõ fit in ṽtute ꝓpria elĩtorum. ꝓbat̃ sic. q2 si in ṽtute ꝓpria eloꝝ fieret: sequeret̃ q elã producerent nobiliora q̃3 ipsamet essent. ɔña est falsum: q2 nihil agit vltra gradum ꝓprium. et t3 ɔñtia: q2 forma mixti que ꝓducit̃ ex elis est nobilior quacũq3 forma eli vt forma rane: vel
consimilis. ℭ Scḋo. si mixtũ gñaret̃ ex elis virtute ꝓpria: 2m
sequeret̃ q a nullo gñaret̃. añs est falsum. et ꝓbat̃ ɔña. q2 dictum est in p̃cedẽti questiõe q forme elĩtorum nõ manẽt in mixto. ergo p prius a nã corrumpunt̃ q̃3 forma mixti in mãm ipsorũ introducat̃. g̃ si forma mixti ab eis gñat̃ ipsa gñat̃: et tamẽ a nullo gñat̃: qḋ fuit ɔ̃ñs probandum.
ℭ Tertio. si sic nõ posset dari rõ: quare potius in mixtio- 3m
ne gñat̃ mixtũ istius spẽi q̃3 cuiuscũq3 alterius. ɔña incõueniens: q2 si sic omnia deberemus ascribere fortune: et t3 ɔña: q2 elã quãtum est de se nõ plus sunt determinata ad vnum mixtum q̃3 ad alterum nisi aliqḋ determinãs concurrat. ergo si in virtute ꝓpria quid agũt nulla est rõ: q̃re plus ꝓducũt mixtu3 huius spẽi q̃3 cuiuscũq3 alterius.
ℭ Quarto. q2 elemẽta nõ intẽdunt formam mixti vt no- 4m
tum imo magis intẽdũt sibi simile gñare. ergo si mixtu3
generat̃ per ꝓpriã ṽtutẽ eloꝝ sequit̃ q nã non ageret ꝓ- T.c.79.
pter finẽ. cuius oppositũ dicit phus scḋo physicorũ: tenet dubium
ɔña: q2 gñ o mixti sit p̃ter intẽtiões forme que generatur.
ℭ S3 aliqs di. qd g̃ ꝑncipalr gñat formã mixti l mã: dr̃ q ad h̃ ant q fuerunt diuersaꝝ opiniõnũ. catholici dicunt
deũ ꝑncipalr eã gñare. platonici vero dixerũt ideã. Auicẽ- T.c.31.
na posuit datorẽ formaꝝ. Arist. vero posuit ṽtutẽ seminalẽ 7° metaphisice: p qḋ itelligit̃ cert9 aspect9 celi plus determinãs mãm suã influẽtia ad formã vnius spẽi recipiẽdam q̃3 ad recipiẽdã aliã: et hĩ aduerte q opio catholica et opinio Arist. nõ sunt repugnãtes in h̃. nã Arist. non negasset deũ ꝑncipalr ɔcurrere. ṽtutẽ tñ seminalẽ int̃ cãs īferiores dixit elã ꝑncipalr ad mixtionẽ certe speciei determinare.
ℭ Tertia cõclusio est. determinãs est ꝑncipale agẽs siue 3a ɔ̃.
generans ꝑncipalr: et causa corruptionis vnius elementi per rõnẽ factã in p̃cedẽti questione de gñone lapidis vbi forma terre corrũpit̃: et nõ actiõe eloꝝ. g̃ corrumpit̃ virtute huius determinãtis et ꝑncipalr formã mixti generãtis. ɔña t3: et añs pro ꝑma pte p3: q2 forme eloꝝ nõ manẽt in mixto ex p̃cedẽti qõne: et pro scḋa pte declarat̃: q2 mã in q̃ gñat̃ forma terre semꝑ manet frigida sicca densa et compacta. mõ iste sunt q̃litates terre actione eloꝝ: nõ tamẽ remittunt̃ qn sub eis põt manẽ forma terre. ergo forma terre ṽtute eloꝝ: et actiõe non corrũpit̃ qḋ fuit probandum.

Quantum ad scḋm articulum sit ꝑmum dubita- ꝑm dubiu^m
tio. Utrũ mixtio possit fieri sola iuxta- T.c.85.
positiõe: vel penetratiõe corporũ in corpus et arguit̃ q nõ per phm in lr̃a. rñdet̃ q miscibilia qñq3 diuidunt̃ in paruas ptes et iuxtaponunt̃: et q2 ɔ̃ria sunt actiũ et reagũt int̃

se: ⁊ sic reducunt se oēs ad tēperamētum medium discon
uenicās formis spērū miscibiliū: ⁊ cōueniens forme medie
mixti: quapp oēs forme miscibilium corrumpunt: ⁊ foza
med mixti in materijs oīum ipsorum gñat. ⁊ sic fit vnio
media materierū: eo q forma informans illas dicit vna:
⁊ est forma media in formas miscibilium nō pticipatiōe:
sed virtute vt dcm̄ est. ¶ Ex hoc infertur ppōnes respō-
p° dētes dubitatiōi. ¶ Prima est. q nō sufficit sola iuxtapo
2° sitio: qz p eam nō fieret vnio materierum. ¶ Scda q nō
3° est corporū penetratio: qz illa est īpossibilis. ¶ Tertia est
q frequēter iuxtapositio inter paruas ptes ipsorū miscī-
bilium iuuat ad mixtionē. pz: qz melius potuerunt tales
paruę ptes iuxtaposite sinuicē corrumpere: ⁊ vnū mediū
4° generare q̄ si essent magne iuxta magnas. ¶ Quarta ē.
q oīs mixtio est generatio. pz: qz sine generatiōe nō fieret
vnio materierum miscibiliū. ⁊ isto mō fit dcm̄ de pma du
2m dum bitatiōe. ¶ Scda dubitatio est. qz cum dcm̄ est ad mixtio
nē cōferre diuisionē: ⁊ cum miscibilia sint frequēter hōge
nia. Querit vtrū diuidunt in īfinitū. ⁊ isto mō nō est possi
bile: vel nō diuidunt: ⁊ isto mō est cōtra dicta: vel diuidun
tur in aliquot partes ⁊ in aliquot non: ⁊ si sic que est rō q
magis diuidunt in vna pte q̄ in alia: vel pp qd nō oīa di-
R uidunt. ¶ Rñdetur q nō est possibile miscibilia habere
equalē rōnē diuisionis in qualibet sui pte. causa est ex pte
diuisi: qz īposse eēt q ipm esset in q̄libet sui pte eque fortis
resistētie. cōseruat enim mediāte actiōe celi: que in vna p-
te est fortior: ⁊ in alia debilior pp inequalitatē distātie. Ex
alio qz lumen solis calefacit miscibilia difformiter: qz for
tius in vna parte ⁊ debilius in alia. qz si calefacit recto ra
dio forma eius calefacit fortius ppiquius ⁊ remotius de-
bilius: si radio reflexo tunc fortius ppe reflexiōes: ⁊ debili
us longe a reflexiōe: quare siue ꝯueniēs eius fit huiusmo
di actio siue discōueniēs ipsa p eam fit difformis virtutis.
⁊ in vna parte fortioris resistētie ⁊ in alia debilioris: qua-
re diuisio fiet in aliquot partes ⁊ in aliquot nō: ⁊ cadit su
per illa puncta miscibilia: in quibus illa sunt debilitata q̄z
etiam ex parte diuidētis qz nō vniformiter in quodlibz pū
ctum miscibilium agit: sed in aliud fortius: ⁊ citi⁹ erit ibi
3m dum diuisio ⁊ in aliud debilius: ⁊ ibi tardi⁹ fiet diuisio. ¶ Ter-
tia dubitatio est. quid diuidit miscibilia. ¶ Respondetur
q pōt fieri a valde diuersorū q̄libet. quādoqz fit a graui-
tate vt aqua miscetur vino supposita ipsi vino. diuidit. n.
sua grauitate vinum ⁊ descēdit frequēter. Etiaz fit ppter
alterationē ꝯtriorum corrumpētium seinuicē. q̄nqz eni fit
4m dum motu locali distrahēte. q̄nqz fit rarefactione. ¶ Quarta
dubitatio est si mixtio pōt fieri sine huiusmodi diuisione.
¶ Rñdetur q sic: qz spālr postq̄ diuisio i dictas paruas
partes est facta ipse parue ptes sunt cōmiscibiles ⁊ miscen
2 tur sine vlteriori diuisiōe. ¶ Scdo pz hoc: qz si in pncipio
in sufficiētibus paruis ptibus miscibilia iuxtaponerent:
tunc fieret mixtio ipsorū sine eorum diuisiōe: qz eque cito
3 fieret corruptio sicut diuisio. ¶ Tertio. qz nō apparet qn
a. ⁊ b. miscibilia iuxtaposita possunt seinuicem alterare ⁊
ad temperamentum mediuz reducere sine diuisione tali.
¶ Et si dicat. reductio talis nō fieret eque cito in materijs
oīum miscibiliū ⁊ in oib⁹ ptibus eorū. dr q h̄ est verum: i-
mo possibile est verum successiue fieri istā miscibiliuz cor-
ruptionē ⁊ mixtionē ex eis pportionabilr fieri successiue.
5m dum ¶ Quinta dubitatio. Utrum simile possit misceri simili.
R° ¶ Respōdetur q simile subalr cū altero nō miscetur cū
eo. ⁊ rō est: qz talia nunq̄ corrūperēt semutuo: eo q sunt
eiusdē spēi ⁊ nō ꝯtria. mō corruptio requirit ad mixtionez
vt dcm̄ est. Et si dicat nōne aqua salsa miscet aq̄ dulci. re-
spōdet q nō: sed solū fit diuisio ipsaruz in paruas ptes: ⁊
iuxtapositio prtiū. nulla eīt fit realis corruptio īter eas: ⁊
sic nō est posē q sile cū alio ī vna q̄litate aut duab⁹ miscea

tur. ¶ Sexta dubitatio est. Utrum miscibilia debent esse 6m dum
adequata in potētijs: vel vnū eorum dz alteri dominari. R°
¶ Rñdet q miscibilia nō debēt esse adequata pūctualr in
oi q̄litate sua pz: qz nō est possibile q fiat punctalis adeq- p° 2
tio pp motū celi ⁊ pp diuersas variatiōes. imo si eēt adeq
ta: immediate post desineret adeq̄tio ⁊ nullo toto tēpore re-
maneret. put ex solo aspectu solis: vel vnius stelle respiciē
tis ea pōt deuinci. ¶ Secunda q miscibilia nō debēt eē 2° 2
sic adeq̄ta vt quodlibet ipsorū sit tāte resistentie sicut alia
sunt actiuitatis. pz: qz nō fieret actio. ¶ Tertio. nullum 3° 2
ipsorū dz tm̄ dñari: vt nō repatiat seu nō possit alia seu ali
qd ipsorū cōuertē in sui nām: stante illa dispōne. pz: qz nō
fieret mixtio. ¶ Quarta ꝯ. elā debēt esse adequata in po 4° 2
tentijs sic vt quodlibet ita fortiter repatiat: vt non possit
remanē: imo vt quelz tria sufficiant quartū corrumpe: si
fit mixtio ex q̄tuor elis ⁊ pportionabili mō: si fiat ex mix
tio: qz sic forme miscibilium corrumpunt: ⁊ forme medie
gñant. ⁊ sic itellexit Arist. q̄n dixit miscibilia debere potē T. c. 8
tijs esse adequata. ¶ Septima dubitatio. Utrum mixtio 7m dum
possit fieri ex duobus elis. ⁊ arguit pmo q nō: qz vel hēt
simbolum: ⁊ si sic: qd dñat ꝯuertit aliū in sui nām: vel nō
hñt simbolū: ⁊ si sic vel vnū dñatur alteri in duabus q̄lita p
tibus: ⁊ tunc ipm manebit: ⁊ aliud ꝯuertit in sui nām: vel
q̄libet dñat alteri in vna qualitate: ⁊ sic nō gñabit mix- T. c. 48
tum: sz tertium elm: vt pz scdo hui⁹ caplo quarto. vel neu
trū dñatur alteri in aliqua q̄litate: ⁊ sic non fit mixtio: qa
nec actio. ¶ Rñdet q actiōe ppria duorū elntorū nō cō- R°
currēte alio nō pōt ex eis gñari mixtum. ratio est iā pcsu-
ta: nam si ambo hēant simbolū: tunc nō est posē q vnus
eorū corrumpat alio manēte. si nō hñt: vel cōuerterēt ter-
tium elm: vel vnū corrūperet aliud. ¶ Secundo. dicitur 2
q ex actione solis celi. vel pportiōabili ꝯcurrēte hō pōt ex
duobus elis: imo ex vno solo solum actualr cōcurrēti fie-
ri mixtū. pz: qz sola mā miscibiliū manet in mixto. g̃ cū in-
fluentia celi: vel solis posset mām duorū elorū. vel vni⁹ suf
ficiēter dispone pro mixti gñone: non est rō: q̄re ex eis non
posset forma mixti generari. ¶ Tertio. dicit q hmōi mix 3
ti gñatio: lz actualiter fieret solum ex duobus. vel vno mi
scibilium: tamē virtualr fit ex oībus simplicib⁹: q̄re neces-
se est q in ipo: ⁊ mixto gñate maneāt qualitates: ⁊ virtu
tes oīum elorū ad mediū reducte: ⁊ ita virtualr eque bene
ex oībus cōponit: sicut si oīa cōcurrerēt ad sui gñationez.
¶ Octaua dubitatio. q̄mo miscibilia veniant ad mixtio- 8m dum
nē. ad quā dr q miscibilia sicut ignis ac terra frequenter
cōiungunt hic inferius sup terrā: eo q ignis hic gñatur.
¶ Secūdo. dr q in media regiōe aeris est ꝯgelatio sicca 2
terrestris loco terre: ⁊ ex alio humida loco aq̄ ⁊ ignis ibi-
dē frequēter gñat ex itēsiōe exalationis terrestris: vel aliq̄
exalatio terrestris est ibi q̄ subalr est actu ignis: ⁊ sic gñat
idē mixtū cōcurrētib⁹ miscibilib⁹. ¶ 3°. dr q nō est icōue- 3
niēs influētiā sc. ē ignē vsqz ad mediā regionē aeris descen
dere forte pp mixtionē. ¶ 4°. dr q nō opz: vt satis in solu 4
tiōe pcedētis dubitationis dcm̄ est: in gñone mixti oīa mi
scibilia ꝯcurrē actualr: imo suffic ipsorū vtualis ꝯcursus.
vnde nō dr ignis cōcurrere in gñatione mixtorū in medio
maris actualr: sed solū vtualr. ¶ 9° dubitatio. Utrū mix 9m dum
tio possit fieri ex mixtis. Rñdet q sic multotiēs vnū mix- R°
tū gñat ex alio: vt: pz de his q̄ gñant p ppagatiōez semis:
⁊ vt in multis alijs. ¶ Decima dubitatio. Utrū mixta pos 10m dum
sint misceri. Rñdet q sic: qz mixta hñt ꝯtrietatē per quaz
sinicē agunt ⁊ miscent. sicut pz in metallis. ⁊ in liquorib⁹ q̄
miscent adinuicē. ¶ Sed diceret aliquis. g̃ mixtum potest dubium
esse elemētum mixti. ¶ Scdo. quia esset pcessus in infini 2
tum: qz vnū mixtuz esset mā secundi ⁊ scdm tertij. ⁊ sic in
infinitum. ¶ Tertio. species noue fient per artem quas 3
natura facere non potest. antecedens est inconueniens: ⁊

tꝫ consequētia: qꝛ si duo metalla possunt misceri: sic ꝙ fa-
ciant aliam spēm metalli nouā ars facit nouam spēm: qꝛ
illaꝫ spēm nā nō potuit producere. silr si ex multis mixtis
fieret tyriaca specie differens a quolibet ipsoꝝ p artem ars
ad pᵐ facit nouam spēm quā nā nālr nō potuit agere. ¶ Dicit
ad primum negando ꝯñam: qꝛ elm nō cōsueuit dici nisi ꝺ
simplici. modo mixtum nō est simplex: ꝛ ideo lꝫ sit princi-
2 pium mixti: non tñ est eius elm. ¶ Ad secūdū negeẗ ꝯña.
qꝛ non qōlibet est miscibile cū quodlibet: imo in mixtione
deuenitur tandem ad ita perfecta ꝙ ipsa vltra misceri nō
possunt: ꝛ sic non proceditur in infinitum: qꝛ ibi est status.
3 ¶ Ad tertium dicitur. ꝙ est bene dubium: ꝛ pōt ꝓbabili-
ter dici ꝙ non est incōueniens: ꝙ ars iuuet nām: sic ꝙ ap-
plicet actiua passiuis quibus mediantibus nā certas spēs
pōt ꝓducere: quas nā non produxisset si talis applicatio
non fuisset facta: ꝛ ideo ars sic iuuando nām bene generat
cum actione nature aliquaꝫ spēꝫ: quā natura sine arte nō
generasset: ꝛ ideo cōiter concedendum est ꝙ nā perfecta ē:
non qꝛ semper oēm speciem hꝫ: sed qꝛ celuꝫ hmōi mixta p
2 artem generabilia oīa virtualiter in se continet. ¶ Scdo
ꝙ non potest ars sic in infinitum generare species nouas:
sed solum finitas: respectu quoꝝ est potentia vt generent
applicans actiua passiuis virtute influentie celi: ꝛ circa istā
11ᵐ dubᵐ rationeꝫ bene studeat studiosus. ¶ Undecima dubitatio
est. Iuxta predictam dubitationeꝫ queritur: quare nō qō-
libet miscetur cuilibet: ꝛ vr̄ ꝙ deberet: qꝛ omnia mixta sūt
℞ diuisibilia ꝛ habent ꝯtinuitatem. ¶ Rñdetur ꝙ quedaꝫ sūt
q̄ hñt formā perfectaꝫ: ꝛ requirūt in materia organizatio-
nem ꝛ certā figuram debitam: ꝛ q̄ntitatem ꝛ ligamenta or-
ganoꝝ. sicut plante ꝛ aīalia: ꝛ illa nō pñt diuidi in paruas
partes quin statim corrūpātur. quapp antecē: mixtio ex eis
fieret per diuisioneꝫ ad mixtionē ipsoꝝ requisita diu essent
corrupte: silr multe sunt resistentie: qꝛ qñcꝫ vnum pateret
ad mixtionem diu aliud esset in aliam subām transmuta-
12ᵐ duᵐ tum: sicut declarat pħus l fine pmi de stāno ꝛ ere. ¶ Duo-
decima dubitatio: quare aliqua sunt faciliter mixtibilia ꝛ
aliqua difficulter. ¶ Respondetur ꝙ parua paruis faci-
lius miscentur: qꝛ faciliter totum agit in totum: ꝛ ex alio:
qꝛ parua sunt modice resistentie ex ꝯsequenti secito inuicē
corrumpuntur: ꝛ ad temperamentum mediuꝫ se reducūt.
Dubiuꝫ ¶ Et si dicatur ꝙ eadem est proportio parui ad paruuꝫ:
sicut magni ad magnum. ergo eque faciliter sunt miscibi-
℞ lia. ¶ Respondetur: ꝙ lꝫ sit equalis ꝛ eadem proportio:
tñ non potest fieri equalis applicatio magni ad magnum:
sicut parui ad paruum: ꝛ ideo non sequitur ꝙ sint eque fa-
2 ciliter miscibilia. ¶ Scda cā est facilitas diuisionis: sicut
inuenitur in humidis viscosis: qꝛ propter facilitatem diui-
sionis faciliter talia resoluuntur in paruas partes: ꝛ iuxta
3 ponuntur quibus mediantibus citius fit mixtio. ¶ Tertia
causa est: qꝛ oīa miscibilia sunt bñ possibilia. ꝛ aliud nullo
modo vel paruum non fieret debita mixtio ꝛ opposite cāe
sunt cā difficultatis mixtionis si aliqua ipsarū fuerit inten
13ᵐ duᵐ sa in passibilitate mixtionis. ¶ Tertiadecima dubitatio
est. si mixtum pōt misceri cū simplici: ꝛ videtur ꝙ non: qꝛ
simplex cum habeat suas qualitates intensas semper supa
℞ bit ꝛ conuertit ipsum mixtum in sui naturam. ¶ Respon
detur ꝙ sic: qꝛ licet bene blada miscentur cum aqua in fa-
ctione potus: iteꝝ vinū cū aqua per successionem tēporis.
¶ Ad rōnem dr̄. ꝙ lꝫ qualitates simplices sint intensio-
res: tñ possunt fieri propter magnitudinem mixti: aut den-
sitateꝫ materie eius equiperādo sic: ꝙ qualitates vniꝰ sint
14ᵐ duᵐ tante actiuitatis sicut alterius. ¶ Decimaquarta dubita-
tio est. Utrum simplex possit augere mixtum. ¶ Respon
detur plene ꝙ sic. nam si gutta aque apponeretur doleo vi
T.c.88. ni: philosophus dicit in littera: ꝙ vinum potest facere ꝙ
vniuersa mixtura faciat opus vini. ergo aqua cōuertatur

in vinum ꝛ augmentabit ipsum. ¶ Decimaquinta dubi- 15ᵐ duᵐ
tatio. quare mixtum animatum non potest augeri aut nu
triri ex simplici sicut mixtum inanimatum. Dicitur ꝙ cā
est nimia dissimilitudo mixti animati ad simplex: non enī
potest anima suo calore quātūcūꝫ dissimile conuertere: ꝛ
ideo simplex ꝓpter nimiam dissimilitudinem suam in mix
tum aīatuꝫ nequit transire: sed secus est de mixto inanima
to: qꝛ non est tanta dissimilitudo. ¶ Decimasexta dubita 16ᵐ duᵐ
tio. si quelibet pars mixti est mixta: sicut pꝫ de lignis: que
re ignis applicatus ei: cum vniforme sit nō generat equalr
ex omni parte flāmā. sed ex vna parte generat flāmaꝫ: ꝛ ex
alia fumum: ꝛ iterum ex alia cineres. ¶ Respondetur: ꝙ ℞
cā huius est ꝙ nō est lignum aut stramen aut aliquod hꝫ
homogeneū simplr: qꝛ si sic esset totū in flāma conuertere
tur: sicut oleum totum in flāma resoluit. Sed lꝫ sit vnifor-
me quo ad sensum: tñ ibi sunt etherogeneitates insensibiles
ꝛ pp istud contingit ipsum in ita diuersas formas resolui.

Ad rationes ad primaꝫ patet quid sit dicenduꝫ
per pmaꝫ dubitationem. ¶ Ad se- ad rōes
cundum patet solo per scdam dubitationē. ¶ Ad tertiū ad pᵐ
dicitur. ꝙ est naturalis: ꝯceditur tñ ꝙ ad eam concurrunt Ad 2ᵐ
multe violentationes. puta corruptiones elementoꝝ vel Ad 3ᵐ
existentia aliquoꝝ coꝝ extra locum nālem: sed hoc nō ob
stat quin ipsa est naturalis: qꝛ ē generatio: ꝛ oīs generatio
est mixtio naturalis: ꝛ de hoc magis dicet in sequenti qō-
ne. ¶ Ad quartum pꝫ quid sit dicendum per septimaꝫ du Ad 4ᵐ
bitationem. ¶ Ad quintuꝫ quid sit dicenduꝫ. pꝫ per sextā Ad 5ᵐ
dubitationeꝫ. ¶ Ad sextum dr̄ ꝙ mixtio sit qñ miscibilia Ad 6ᵐ
actu corrumpuntur ꝛ forma media generatur. conceditur
etiam ꝙ de virtute sermonis mixtum nō cōponit ex eis vt
etiā ex his miscibilibus que cōcurrūt ad eius gñonem: sed
tñ dr̄ ex eis cōponi vulgariter ad intellectum ante positū.
¶ Rō post oppositum est pro pma ꝯclone primi articuli.

¶ Quedam.n.balbutiuntur adinuicē ꝛ epā-
photerizant. T.cō.xc. Qō.xxiiij.

Queritur Utrum oīs mixtio sit nālis.
Et arguit primo ꝙ nō est nā- pᵐ
lis aliq̄. gñatio nō est nālis simplr. aliq̄ ergo
nō est nālis. ergo simplr aliqua mixtio nō est
nālis. ꝯña tenet. qꝛ non vr̄ potior rō de mixtio
ne q̄ꝫ de gñatione vel augmētatiōe. añs est pħi.5.physico- T.c.57
rū. circa finē. ¶ Scdo. aggregatio eloꝝ nō est nālis. ergo 2ᵐ
mixtio non est nālis. ꝯña tenet. qꝛ in mixtione fit aggrega-
tio eloꝝ. añs est manifestū. nā in tali cōgregatione: vel opꝫ
terraꝫ ascendere: vel opꝫ ignem descendere: qō est violentū
sicut in precedenti qōne dictum est. ¶ Tertio vel ela ma- 3ᵐ
nent in mixto: ꝛ si sic in quocūꝫ loco fuerit mixtum aliq̄
elemēta detinebuntur ibi violenter. vel nō manent: sed sue
virtutes: ergo ille detinentur ibidem violēter. ergo mixtio
est adhuc motus violentus. ¶ Quarto. mixtio fit mediā- 4ᵐ
te alteratione violēta. ergo est violenta. ꝯña tꝫ. ꝛ añs appa
ret. qꝛ gñatio miscibiliū fit ab agente extrinseco ꝛ passum.
puta miscibile non cōfert vim: qꝛ per eam disponit ad cor-
ruptionē ad cuius ꝯtrium hꝫ nāleꝫ inclinationem. ergo illa
alteratio est violēta. ¶ Quinto. mixtio fit mediāte corru 5ᵐ
ptione ꝛ diuisione miscibilium modo oīs diuisio est vio
lenta. ergo mixtio est violenta. añs pꝫ. per pħm in lr̄a: ꝛ mi T.c. 86.
nor pꝫ. qꝛ omne cōtinuū diligit se nālr ꝑmanere conti- ꝛ 88.
nuum ꝛ vnū: quare oīs diuisio est violenta. ¶ Sexto. ali- 6ᵐ
qua est artificialis mixtio. ergo non oīs est nālis. ꝯña tenet.
2ᵒ physico. nālia distinguunt ab artificialibus. añs appet. T.co.p.
qꝛ artificialiter miscet vinū cū aq̄: ꝛ p artē alchimiste vnū
metallum cū alio. ¶ Septimo. aliq̄ sunt mixta casualia. 7ᵐ
g̃ nō oīs mixtio est nālis. añs pꝫ. de mixtis que sunt mixta
casualia. ꝛ ꝯsequentia tꝫ. qꝛ naturale distinguit ꝯ casuale.

T.c.83. vsq3 ad 90. **In oppositũ** videtur esse intentio Ar. qui nõ videt in hoc lib. determinare nisi de motibus ꝛ mutationibus naturalibus. cuz ergo hic determinet de mixtione: seqꝑ ꝙ ois mixtio est mutatio nalis. ¶ In ista qõne sunt ponẽde distĩones. 2° ꝯnes responsales.

pᵐ noᵐ p **Quantum** ad pmũ. pmo nota ꝙ nale i proposito potest capi octo modis. ¶ Primo modo capitur prout denominatiue dr a nã: ꝛ sic scia dicit naturalis: eo ꝙ de natura ꝛ de habente attributionem ad
2 nãm principaliter cõsiderat. ¶ 2° mõ capitur prout distin
3 guitur cõtra violentũ. ¶ 3° modo prout distinguitur con
4 tra artificiale. ¶ 4° prout distinguit ꝯtra volũtariũ. ¶ 5°
5 pũt distinguit cõtra discõueniẽs. ¶ 6° prout distinguitur
6 cõtra miraculosum seu supernaturale: vt dicimus creatio
7 nem nõ esse nalem. ¶ 7° pũt distinguitur contra casuale.
8 ¶ 8° pũt distinguit cõtra mõstruosum: ꝛ vr octauus mo
2ᵐ noᵐ dus cõtineri sub 7° tãqꝫ iferius sub supiori. ¶ Scdo nota ꝙ violentũ capit tripli. Uno° qõ est cõtra cõem ꝛ solitum
T.c.57 cursum nãe: ꝛ sic capit. 5. physicoꝝ. qñ dr: ꝙ gñio augmẽ
2 tatio ꝛ alteratio qñqꝫ sunt violente. ¶ 2° dicit: ꝙ est cõtra nãm ꝛ inclinationem agentis: vnde sic qñ agens intendit vnum ꝛ euenit oppositũ illud dr euenire violenter: ꝛ etiaz tale dz casuale: casuale aũt est in plus: gcgd. n. euenit pter intentionem alterius agentis extra semp ꝛ freqũter: ꝛ est notabilis bonitatis vel malitie dr casuale. ¶ 3° modo dici
3 tur proprie: qõ fit a pn° actiuo extrinsece non ꝯferente vim passo: ꝛ sic describit. 3° ethycoꝝ. ꝛ sic motus lapidis sursuz
3ᵐ noᵐ dicitur violentus. ¶ Tertio est notandũ: ꝙ aliqñ aliquid dicitur artificiale vel voluntarium respectu agentium pncipalium: vt domus gñio dicit voluntaria vel artificialis. Alio mõ aliqd dr artificiale vel volũtariũ respectu agentium applicantiũ actiua passiuis: ꝛ isto mõ dicimus bla da artificialia: lꝫ cõpleant per nãm: eo ꝙ incipiunt ab ar
4ᵐ noᵐ te. Et eodẽ modo põt dici de violẽto. ¶ Quarto nota: ꝙ differunt cõtingens casuale mõstruosum ꝛ violentum. Cõtingens. n. dr illud qõ põt esse: ꝛ non est. ꝛ hoc capiẽdo contingens stricte: ꝛ pprie pp libertatẽ arbitrij. Sed casuale dr qõ est effectus notabilis bonitatis vel malitie extra semper ꝛ freqũter eueniens ab agente aliquo ipsum pducẽ
pᵐ te non intẽto ab eodẽ. Monstruosum dr qñ est idebita ordinatio mẽbroꝝ ꝛ pter intẽtionẽ pticlis nãe: ꝛ iõ est inferi° ad casuale. violẽtũ võ est illud qõ fit ꝛc. qõ ante descriptũ
5ᵐ noᵐ est. ¶ Quinto nõ. ꝙ mixtio capitur qñqꝫ pro alteratione pma pcedente gñonem forme mixti. Aliqñ võ pro gñatio
6ᵐ noᵐ ne forme mixti in materia miscibilium. ¶ Sexto nõ. ꝙ subm alterationis est mã pᵃ: sicut ꝛ gñonis. pꝫ p pus dicta.

p° ꝯ **Quantum** ad secũdũ sit pᵃ ꝯ hec. capiẽdo violẽtũ pro illo qõ est pter solitum cursum nãe aliqua mixtio est violenta ꝛ nõ nalis: ꝛ est artificialis volũtaria inchoatiue: pꝫ hoc de mixtiõe metalloꝝ facta per artem alchimiste: illa. n. est pter cursum solituz nãe: ꝛ inchoatiue fit ab arte ꝛ volũtate. vez est ꝙ cõpletiue fit a nã misci
2° ꝯ bilibus applicatis. ¶ Secũda ꝯ capiẽdo violẽtũ proprie: pũt dr ꝙ est cõtra inclinationẽ passi: ꝛ mixtiões p gñone forme mixti: nulla mixtio est violẽta: sed quelibz nalis. pꝫ. nam ois gñatio non est violẽta: sꝫ nalis. ois mixtio est gñio ergo ois mixtio est nalis ꝛ nulla violenta. maior pꝫ. qꝛ ois gñio est cũ inclinatiõe nali subi. s. mãe prime in qua ipsa fit. ergo passum in gñone cõfert vim. s. hñdo nalez inclinationem ad recipiendũ formam que generat. ergo nulla ẽ vio
3° ꝯ lenta gñatio. minor nota est de se. ¶ Tertia ꝯ. capiendo mixtionẽ pro alteratione pua adhuc isto modo ois mixtio est nalis: ꝛ nulla violenta. pbatur. nam alteratio realiter fit in mã prima. modo sicut ipsa hꝫ nalem inclinationẽ ad terminum alterationis. puta ad formam substantialẽ. ita hꝫ ad mediũ. s. alterationem quo illa forma producit. ergo est ibi naturalis alteratio ꝛ non violenta sicut ꝛ gene
ratio. ¶ Sed diceret quis. miscibilia sunt subiecta altera Dubiũ
tionis: ꝛ illa non cõferunt vim ad alterationem illam. er
go ista alteratio est violenta. ¶ Respondet negãdo ꝙ sub Rᵉ
iectum inhesionis adequatum sit miscibilia: imo sunt materie ipsoꝝ: vt prius dictuz est. ¶ Si aũt quis vellet ꝙ miscibilia ratione materie essent subiecta hmõi alterationuz: tunc conceditur totum añs. ꝛ negetur ꝯña. qꝛ non opꝫ ad hoc ꝙ aliquis motus sit naturalis ꝙ cõueniat ol subiecto sed sufficit ꝙ subm inhesionis adequatũ: puta cui inheret habet naturalem inclinationẽ ad hmõi motum. mõ sic est in proposito respectu huius mixtionis seu alterationis: ꝙ mã est subiectũ adequatum ĩhesionis eius: ꝛ ipsa hꝫ ad eã
nalem inclinationem. ¶ Quarta ꝯ. capiendo mixtionem 4° ꝯ
pro alteratiõe: mixtio: vt in pluribus est nalis in ordine ad cãs agentes: pꝫ. qꝛ agentia intendunt illam alterationem.
¶ Quinta ꝯclo. in ordine ad q̃tuor elã miscibilia ois mix 5° ꝯ
tio: capiẽdo mixtionẽ pro gñatione forme mixti: ẽ casual. pꝫ. qꝛ euenit pter intẽtionẽ eoꝝ: qõlibet. n. eoꝝ intendit ge
nerare sibi sile ꝛ nõ mixtũ. ¶ Sexta ꝯclo. ois mixtio ẽ na 6° ꝯ
lis ꝛ nõ casualis in ordine ad agẽs. pmũ pꝫ. qꝛ agẽs pmuz qcqd pducit: pducit ex intẽtiõe: put pꝫ auctoritate Boetij 4° de cõsola. ꝛ ex alio: qꝛ cũ pᵐ nihil pducit nõ cognoscẽs nec pducit nõ intẽdens: eo ꝙ nõ necessitat in pducendo.
ergo nihil facit a casu. añs est notum: ꝛ ꝯña sitr. ¶ Corre Corᵐ
larium. esto ꝙ multa sunt casualia respectu agentiũ pticularium: tñ nihil est casuale respectu agentis vlis. pꝫ p duas
ꝯclones pcedentes. ¶ Septima ꝯclo. ois mixtio ẽ violẽta 7° ꝯ.
miscibilibus quorũ actione pducit ex ipsis mixtũ: qꝛ illa p eam corrũpuntur. mõ cuilibet violenta est sua corruptio.

Ad rationes. ad pmã dr ꝙ ipsa arguit pro pria cõclusione: vñ eodem mõ augmẽ Ad 1ᵐ
tatio gñio ꝛ mixtio dñr inales iproprie: qꝛ sunt pter cõez ꝛ solituz cursuz nãe: ꝛ hoc est pro pᵃ ꝯne: sunt tñ simplr nales
qꝛ subo suo ꝯueniẽtes. puta mãe pme. ¶ Ad scdm ꝯcedit Ad 2ᵐ
ꝙ ꝯgregatio eloꝝ nõ est nalis in ordine ad sua elã: lꝫ nale sit in ordine ad cãs agentes qñqꝫ. ꝛ neget ꝯña: qua infert. ergo mixtio nõ est nalis: mixtio. n. põt esse nalis: lꝫ ad eam
multe cõcurrunt violentationes ipsoꝝ miscibiliũ. ¶ Ad Ad 3ᵐ
3ᵐ dicit ꝙ elã non manent in mixto: sed sue virtutes. ꝛ qñ dr ꝙ tales ibidem manent violente: posse est ꝙ aliqua qualitas motiua in mixto sit violẽta vt leuitas ignis: sed ꝯña nõ valet qua infert: ꝙ mixtio sit violẽta: motus. n. bene est
nalis: lꝫ ad eum hñ multe cõcurrũt violẽtatiões. ¶ Ad qr Ad 4ᵐ
tum neget añs: ꝙ mixtio sit mediante alteratione violenta. Ad probationem cõcedit: ꝙ alteratio miscibilis est violenta miscibili: sed cum hoc stat ꝙ sit nalis: qꝛ est ꝯueniens suo subo adequato. s. mã pme: put dictum est i tertia ꝯne: ꝯcedit etiaz ꝙ ad mixtionẽ naturalẽ ꝯcurrũt miscibilium
violẽtatiões: vt prius dictũ est. ¶ Ad qntũ rñdet: sicut ad Ad 5ᵐ
scdm vel tertiũ: qꝛ bene fit mixtio mediante violentatione miscibiliũ. puta diuisione vel corruptione ipsoꝝ: tñ est sim
pliciter nalis vt dictũ est. ¶ Ad sextum cõcedit: ꝙ aliq̃ est ad 6ᵐ
mixtio artificialis inchoatiue: ꝛ cõcedit ꝙ sic nõ est nalis: prout nale distinguit cõtra artificiale: imo est violẽta pũt violentũ distinguit cõtra cõsuetum ꝛ cõem cursum nature: ꝛ hoc est dictũ in pma ꝯne: ꝛ cũ hoc tñ stat ꝙ ipsa mixtio
sit simplr naturalis: eo ꝙ est cõueniẽs suo subo. ¶ Ad se Ad 7ᵐ
ptimã cõcedit: ꝙ aliqua sunt mixta casualia in ordine ad cãs pticulares agẽtes: sed cuz hoc stat ꝙ est nalis in ordine ad pmũ agens intẽdens illam formã tali mõ debere produci: sicut in mixto monstruoso pducitur: stat etiam ꝙ sit simpliciter naturalis mixtio. eo ꝙ est cõueniens suo subo.
¶ Rõ post oppositũ est pro ꝯnibus secũda ꝛ tertia.

¶ Expliciunt questiones primi libri.

¶ De mirtione quidez igitur ꝛ tactu. ꝛ de fa
cere ꝛ pati dictum est. T.c.j. Questio.j.

Circa secundū libri ð generatione
ꝛ corruptione querit a reuerēdo ma
gistro Marsilio Almano primo ta
lis qō. vtrū quatuor sint qualitates
pme.s. caliditas fridítas siccitas. hū
p.m ditas ꝛ nō plres nec pauciores. ¶ Et
arguit primo. q̄ sint pauciores. nam
nō ē nisi vna q̄litas pª. ergo ꝛc. ꝯña
tȝ. ꝛ añs probaf: qꝛ illud qō per sup
abūdantiā dr̄ vni soli cōuenit. 8. topicoꝝ. modo pmū dr̄
2m per supabūdantiā: qꝛ est suplatiui gradus. ¶ Scdo. nul
la est qualitas pma. ergo ꝛc. ꝯña tenet. ꝛ añs pȝ. qꝛ qualibȝ
qualitate sensibili istoꝝ inferiorum est alia prior. s. pcedēs
eam in materia. ergo ꝛc. ¶ Tertio. qualitates prime sunt
3m tantum due. ergo ꝛc. ꝯña vr̄ tenere: ꝛ antecedens pȝ. qꝛ due
qualitates prime sunt tm̄ due: ꝛ ille sunt qualitates prime.
ergo ꝛc. Confirmatur. humiditas ꝛ siccitas non sunt qua
litates prime. ergo solum sunt due prime. s. caliditas ꝛ fri
giditas. ꝯña tenet. qꝛ si sunt quatuor humiditas ꝛ siccitas
erūt due earum. añs pȝ. quia humiditas ꝛ siccitas sunt pas
T.co.8. siue. 2º huius. ꝛ. 4. methaurorū. modo tales non sunt pri
T.co.p. me: eo q̄ actiue sunt priores passiuis sicut agens passo.
¶ Cōfirmatur 2º. caliditas est cū siccitate: qꝛ caliditas de
siccat. pȝ per experientiā ꝛ frigiditas humiditatis: qꝛ frigi
4m dum humectat. ergo ꝛc. ¶ Quarto. qualitates pme sunt
tres ꝛ non plures. ergo. ꝯña tenet. ꝛ añs pȝ. qꝛ sunt tres: ꝛ
5m vna per aduersarium. modo vna nō est plures. ¶ Quin
to frigiditas non est qualitas pma. ergo nō sunt quatuor:
ꝯña tȝ. ꝛ añs pȝ. qꝛ caliditas est pfectior frigiditate. qꝛ pfe
ctioribus elementis conuenit. ergo frigiditas est minus p
fecta caliditate. ergo est posterior ea. ergo nō ē pma. ¶ Cō
firmatur. qꝛ frigiditas est priuatio caliditatis. ergo ꝛc. cō
T.c.15. sequētia tenet. qꝛ priuatio est posterior habitu. añs est Cō
6m mentatoris. 2. physi. ꝛ in 2º celi. ¶ Sexto. caliditas nō est
qualitas. ergo ꝛc. ꝯña tenet: ꝛ añs pbatur: qꝛ caliditas ge
neratur ex aliīs prioribus qualitatibus: sicut a luce ꝛ lumi
7m ne ꝛ motu: vt pȝ p methauroꝝ. ¶ Item caliditas sequitur
raritatem in mā. ergo est qualitas 2ª ꝯña tenet. qꝛ est poste
rior raritate: que est 2ª qualitas. añs pȝ. qꝛ motus calefacit
ꝛ generat caliditatem distrahēdo. Albertus super primo
methaurorū. ergo rarefaciendo. ergo raritas precedit ca
liditatem via generationis in materia.

pm Deinde arguitur q̄ sunt plures istis: qꝛ preter illas
sunt lux ꝛ lumen. ergo sunt plures q̄ȝ qua
tuor. ꝯña tenet. ꝛ añs pȝ. qꝛ ille q̄litates sūt celestes que sūt
2m in istis simplr priores. ¶ Secūdo. motus celi est qualitas
prima. ergo ꝛc. ꝯña tenet. qꝛ ipse non est aliqua illarū. añs
pȝ. qꝛ motus celi est dispō pficiens celum. ergo qualitas: ꝛ
3m cōstat q̄ non est qualitas 2ª ergo est prima. ¶ Tertio. ra
ritas est qualitas prima. ergo ꝛc. ꝯña tenet. ꝛ añs pȝ. per ra
4m tionem. ¶ Quarto. figura est qualitas pma. ergo ꝛc. ꝯña
tenet. ꝛ añs probatur. qꝛ q̄titas cōtinua est prior pōr his
qualitatibus: eo q̄ iā nō nequeunt esse nisi in subiecto extē
so: vt dictum est primo. modo qualitas non potest esse sine
5m figura. ¶ Quinto grauitas ꝛ leuitas sunt qualitates pri
me. ergo ꝛc. ꝯña tenet. ꝛ añs probatur. qꝛ sicut se hȝ motꝰ
localis ad motū alterationis: ita se hñt qualitates motiue
localiter ad qualitates alteratiōis: sed motus localis est
T.c.55. prior motu alterationis: quia est primus motuum. 8. phy
58.ꝛ.57 sicoꝝ. ergo qualitates motiue localiter sunt priores quali
tatibus alteratiōis. ergo grauitas ꝛ leuitas que mouent
localiter sunt qualitates pme. Item grauitas ꝛ leuitas sūt
cause motus ꝛ motus caloris. ergo sunt causa caloris. er
go sunt priores calore: ꝛ tenet ꝯña prima: qꝛ q̄cquid est cā
cause est cā causati. ¶ Et confirmaf. qꝛ ille cause videntur Confir.
esse priores que magis sequuntur prima corpora. mō gra
uitas ꝛ leuitas magis sequuntur naturam priorū corpo
rum: qꝛ difficilius ab eis separantur: facilius. n. aqua aut ter
ra calefit q̄ȝ leuefiat: quod etiam videf fuisse de intentione
Ari. qui de eis in prioribus determinauit. s. in tertio ꝛ quar
to celi. q̄ȝ de alteratiuis: de quibus h̄ determinauit. ¶ Sex 6m
to. quatuor sunt elementa ꝛ q̄libet illorum habet duas
qualitates primas. ergo sunt octo. ꝯña tenet. ꝛ añs est phi T.c.16.
losophi. secundo huius. ca. secundo. T.co.6.

In oppositū est pħs in secūdo huius: ꝛ in quar ꝛ.8.
to methaurorū. In questione erūt T.cō.p.
quinq̄ȝ articuli. ¶ In primo ponende sunt distinctiones.
¶ Secūdo comparande sunt qualitates īferiores ad qua
litates celestes. ¶ In tertio videbitur que qualitates com
petunt elementis ꝛ que non. ¶ In quarto videbitur que
qualitates sunt actiue ꝛ que non. ¶ In quinto videbif de
quesito. vȝ. q̄ ꝛ quot: ꝛ quo sunt q̄litates prime s̄m speciē.

Quantum ad primum sit prima distinctio. quedā p.ª distō
sunt qualitates sensibiles: vt caliditas
vel color: ꝛ alie nō sunt sensibiles: vt qualitates spirituales
species qualitatum sensibilium vel virtuales vt virtus at
tractiua ferri in magnete: similiter influentie celestes ꝛ cō
similes: hec. n. non sentiuntur: sed si sentiuntur hoc est per 2ª distō
accidens ꝛ per effectum. ¶ Secūda distinctio est. qualita
tum insensibilium quedam vocantur spirituales: ꝛ sunt il
le que non sequuntur actionem qualitatum sensibiliū cō
trariarum in subiecto: sicut species qualitatum sensibiliū
ꝛ influentie celestes. Alie dicuntur virtuales: sed non spiri
tuales: ꝛ sicut est virtus magnetis attractiua ferri virtu
tes herbarum insensibiles ꝛ consimiles. ¶ Tertia distin 3ª distō
ctio. sensibilium quedam sunt ingenerabiles ꝛ incorrupti
biles: sicut lux motus ꝛ figure celestium corporum. Alie
sunt generabiles ꝛ corruptibiles: vt lux inferiorum rerum
colores ꝛ consimilia. ¶ Quarta distinctio: generabilium 4ª distō
ꝛ corruptibilium sensibilium alie generantur sine actione
contrarietatis de perse concurrente: sed ex solo motu: vt so
situs ꝛ figura. Alie generantur mediante actione contra
rietatis de pse concurrente: vt odor color ꝛ sapor. ¶ Quin
ta distinctio. qualitatum generabilium ꝛ sensibilium que 5ª distō
dam sunt de perse actiue actione corruptiua: sicut sunt ca
liditas. frigiditas. humiditas. ꝛ siccitas: sicut post dicetur.
Quedam vero non sunt actiue actione corruptiua de per
se: sicut sapor odor ꝛ color. vnde licet odor ꝛ color agant
multiplicando suā speciem in mediū vel in organū sensus:
tū hoc non est agere corruptiue: qꝛ hmōi actio fit sine obie
ctione cōtrarioꝝ. ¶ Sexta distinctio. qualitatum sensibi 6ª distō
liū alie sunt tāgibiles: vt caliditas frigiditas: ꝛ hmōi. Alie
sunt sensibiles aliīs sensibus: vt color visu percipitur. sunt
autem tangibiles he septē qualitatū ꝯrietates calidū. fri
gidum. hūidū. siccū. graue leue. durū molle. grossū subti
le. asperū lene. lubricū ꝛ aridū: ad has enim oēs alie redu
cuntur. ¶ Septima distinctio. qualitatum sensibiliū que 7ª distō
dam sequunf qualitates que a pħo vocantur pme simplr
i. non mixte cum gradibus qualitatum cōtrarioꝝ: vt raui
tas ꝛ leuitas sequunf simpliciter caliditatē cū siccitate vl
humiditate: lȝ etiam in mixtis reperianf. Alie non sequun
tur nisi qualitates vocatas pmas cōmixtas: sicut sunt colo
res odores sapores ꝛc. ꝛ hoc de primo.

Quātum ad 2m sit pª ꝯ. he q̄litates celi sunt priores pª ꝯ
tpe singulis q̄litatibus sensibilibus de 3ª
spē qualitatis istoꝝ inferiorū. pȝ. qꝛ sunt ppetue. ꝛ istorum
inferiorū qualitates sunt corruptibiles ꝛ genite. ¶ Secun 2ª ꝯ
da conclusio. qualitates celi sunt priores nāliter qualitati

bus sensibilibus istorũ inferiorum.pꝫ.q꞉ cũ est nãliter pꝛo
l.c.2.⁊.3 suo causato.5.metaphy.⁊ in postp̄dicamẽtis.mõ qualita
3ᵃ ꝯ̃ tes celestes sunt cãe qualitatum istorũ inferiorꝫ. ¶ Ter
tia cõclusio.lux que reperitur in istis inferioribus sequitur
cõmixtionem qualitatũ: que vocantur p̃me adinuicẽ. pꝫ.
q꞉ nullum elemẽtum exñs in naturali dispõne lucet. vnde
si flãma lucet hoc est.q꞉ lꝫ sit ignis: tñ ille nõ est in natu
rali dispõne: ignis.n.in naturali dispõne nõ lucet.ex quo pꝫ
ꝙ oĩa hic inferius lucẽtia sunt mixta qualitatiue: ⁊ p ꝯñs
lux cõsequitur mixtionẽ qualitatũ p̃marum adinuicem.
Corᵐ ¶ Correlarium.lux h̄ inferius exñs est q̃litas scd̃a.pꝫ per
cõclusionem: q꞉ sequitur mixtionem qualitatum primarꝫ
4ᵃ ꝯ̃ adinuicem. ¶ Quarta cõclusio.lux celi ⁊ lux istorũ infe
riorum differunt spẽ sp̃alissima essentiali.pꝫ.q꞉ lux celi est
qualitas prima respectu istarũ qualitatum inferiorum: ⁊
lux istoꝝ inferiorum qualitas secunda.per dicta.mõ qua
litas prima simpliciter differt specie sp̃alissima essentiali a
5ᵃ ꝯ̃ qualitatibus secũdis ⁊ a qualitate secũda. ¶ Quinta cõ
clusio probabilis.inter qualitates celi motus circularis est
T.c.55. qualitas prior prioritate nature ɋ̃ lux.pꝫ auctoritate phi
57.⁊.58 8.physi.motus circularis celi est p̃mus motuũ: ⁊ per cõse
quens est prior illuminatione ⁊ luce.⁊ probatur ratiõe: q꞉
illa qualitas ẽ prior per quã p̃ma cã imediatius agit ⁊ ma
gis ꝓprie: sed per motum p̃ma cã magis proprie ⁊ imedia
tius agit ɋ̃ per lucem.ergo.ꝯña tenet.maior est nota d̃ se.
minor patet.q꞉ per motum primi mobilis agit cum luci
dis celestibus: mouendo lucida: ⁊ applicando ea passiuis.
2ᵐ non sic ecõuerso per lucem mouet primum mobile. ¶ Se
cundo sic.q꞉ vel motus ⁊ lux celi in causando referuntur
eque imediate in causam primã.s.in deum: vel vnum eorũ
prius alio.non potest dici p̃mum: q꞉ differũt specie essentia
li.⁊ per ꝯñs non eque imediate referuntur in primã causaꝫ
si dicatur scd̃m quero.vtrũ motus per prius in causando i
deum referatur: ⁊ h̃r propositum.vel lux: ⁊ hoc non: q꞉ pꝛᵃ
6ᵃ ꝯ̃ prima cã imediate agit cum motu primi mobilis. ¶ Sex
ta cõclusio.preter motũ luceꝫ ⁊ lumen ponende sunt qua
litates quedaꝫ insensibiles multiplicate ad ista inferiora q̃
pᵐ vocanẽ influentie: probatur p̃mo.q꞉ alias celum nõ effꝫ cã
gñonis ⁊ intẽsionis frigiditatis in istis inferioribus: ꝯñs ẽ
falsum: q꞉ tota virtus mundi inferioris tam caliditatis ɋ̃
frigiditatis gubernatur a celo: primo methaurorũ: ⁊ pro
batur ꝯña.q꞉ vel celum est cã talium per motum luceꝫ vel
lumen: ⁊ hoc non: q꞉ illa nata sunt magis calefacere ⁊ frigi
ditatem remittere ɋ̃ eam gubernare ⁊ intendere: prout pꝫ
T.c.42 primo methaurorũ ⁊ secũdo celi: vel est cã talium p vnam
talem qualitatem occultã influxã in ista inferiora: ⁊ h̃r ꝓ
2ᵐ positum. ¶ Scd̃o celũ cõseruat terrã in loco nãli ⁊ nõ cõ
seruat eam ibi nisi per virtutẽ insensibilẽ distinctaꝫ a motu
T.c.48 luce ⁊ lumine.ergo.ꝯña vera. ãña pro scd̃a parte pꝫ.ex.4.
⁊.49. physicoꝝ.q꞉ qõlibꝫ ens naturalr̃ cõseruaẽ in suo loco nã
li.⁊ hoc nõ põt saluari nisi per ꝟtutẽ isluxã illi loco a celo:
minor pꝫ.q꞉ ꝟtus celi cõseruãs terrã est influxa spe terre ex
motu celi ⁊ motus celi terre non influitur cum semper ma
neat in celo. ¶ Item illa virtus nõ est lux vel lumen cum
terra vĩ nãlius disposita de nocte cum est minus illumina
ta: q꞉ tunc est magis frigida ɋ̃ in die cũ est magis illumi
3ᵐ nata. ¶ Tertio celum mouet secum orbiculariter speraꝫ
ignis ⁊ aeris ⁊ hoc non facit nisi per talem virtutem influ
xam ipsis.ergo.maior pꝫ.p̃ methaurorũ.mĩor pꝫ.q꞉ sic nõ
mouet motus celi ignẽ cũ non intrat speram ignis: ſꝫ ma
net imobilis nec per alligationẽ spere ignis cum celo: quia
ibi nulla talis est: vt suppono nec per lumẽ: q꞉ lumẽ nõ est
sic natum mouere.ergo facit hoc per virtutem insensibilẽ
spere ignis influxaꝫ distinctã ab his: ⁊ h̃r ꝓpositũ. ¶ Sꝫ
Dubiũ contra ꝓbationeꝫ secundaꝫ instatur sic fortiter.si celũ con
seruat eam terraꝫ per influentiã sic multiplicataꝫ ab eo in spe

ram.s.terre: sequitur ꝙ terra naturaliter dꝫ ascendere: ꝯñs
est falsum: ⁊ tenet cõsequẽtia: q꞉ agens corporeum agẽs ꝑ
contactum fortius agit prope ɋ̃ distanter a se.ergo influẽ
tie conseruatiue terre erunt fortiores ꝓpe celum ɋ̃ in loco
terre.ergo locus versus celum est magis natus conseruare
terram.ergo terra semper deberet ascendere versus celum.
¶ Secũdo.si sic sequeretur ꝙ ignis nõ cõseruaretur in lo 2ᵐ
co suo naturaliter.ꝯñs est iterum falsum. ⁊ ꝯña declaraẽ:
q꞉ per productionem influentie cõseruatiue terre vel aque
multiplicatur influentia a celo vsqꝫ ad speraꝫ terre vel aq̃.
ergo cum agens corporeum non possit agere in distãa nisi
prius agat in propinquũ: sequitur ꝙ influentie conserua
tiue terre ⁊ aque multiplicantur in speram ignis. ergo cuꝫ
tales sint generatiue frigiditatis ⁊ conseruatiue eiusdem: ⁊
per cõsequẽs corruptiue caliditatis: sequitur ꝙ ille recepte
in spera ignis ignem remittent in caliditate: ⁊ per cõsequẽs
corrũpent.ergo non est naturaliter locatus. Iste obiectio
nes videntur multũ difficiles: q꞉ videtur ꝙ valde arguũt
ex probabilibus. Et tamen illud qd̃ concludunt est oppo
situm vnius: quod credo Aristo.simpliciter concessisse: q꞉
si tota virtus mundi inferioris gubernetur a celo: ⁊ terra ⁊
aqua gubernantur ab eo: ⁊ non nisi per virtutem influxã.
ergo ⁊c. ¶ Item cum elementa in locis suis naturalibus
sint naturaliter collocata non videtur ꝙ hoc sit nisi ratio
ne huius influentie ibidem ea conseruantis: q꞉ sine dubio
superficies concaua elementi superioris nõ naturaliter cõ
seruat elementum inferius cum sibi adinuicem contrarieẽ
in vna qualitate. ¶ Et ideo subsistendo huiusmodi influẽ pᵒ
tias premitto ꝙ si caliditas fortissime agit ita influentia ca
lefactiue: ⁊ sicut caliditas debilissime resistit: ita ad mini
mam distantiam multiplicatur influentia calefactiua no
tabiliter: s.solum multiplicatur vsqꝫ ad speram aque exclu
siue. ¶ Secundo sicut frigiditas fortius resistit ɋ̃ calidi 2
tas ⁊ minus agit: ita influentia frigefactiua minus agit ɋ̃
calefactiua. Ad maiorem tamen distantiaꝫ multiplicatur
scꝫ per totam regionem elementareꝫ. ¶ Tertio.dico ꝙ si 3
cut humiditas fortius agit ɋ̃ siccitas: ita influentia hu
mectatiua fortius agit ɋ̃ desiccatiua ⁊ ad minorẽ distãtiã
multiplicatur.puta vsqꝫ ad sperã terẽ exclusiue. ¶ Quar 4
to ꝙ sicut siccitas maxime resistit: ita influentia desiccati
ua ad maximam distantiam multiplicatur: sed debilius
agit in eadem distantiam ɋ̃ influentia humectatiua per
hoc saluatur naturalis situs omnium elemẽtorũ: q꞉ ignis
naturaliter locatur superius: q꞉ ibi influentie calefactiue
maxime dñantur: ꝓpter quod influẽtie frigefactiue ibidẽ
ĩpediuntur ab effectu quẽ nata sunt generare vel conserua
re. Post illum aer: q꞉ ibi influentia est calefactiua cum cõ
seruans ⁊ fortius calefaciens ɋ̃ frigefactiua infrigidat.si
militer humectatiua fortius humectat ɋ̃ desiccatiua de
siccat. Postea aqua: q꞉ ibi incipiunt influentie frigefacti
ue agere: quia non multiplicantur ibideꝫ calefactiue. Po
stea terra: q꞉ ad distantiam illã soluꝫ intense multiplicanẽ
influentie frigefactiue ⁊ desiccatiue: ⁊ ideo naturaliter col Dubiuꝫ
locatur ibidem terra. Et si dicatur.quare ergo influẽtia hu
mectatiua in spera ignis nõ generat humiditatem corrũ
pendo ignẽ cũ fortius agat ab equali distantia ɋ̃ influen
tia desiccatiua. ¶ Respondetur ꝙ caliditas ⁊ influẽtia ca Rꝫ
lefactiue que ibi sunt valde intense conseruant siccitatem
⁊ impediunt actionem actionis influentie humectatiue: ⁊
sic influentia desiccatiua de per accidens fit ibideꝫ fortior:
licet de natura debet esse debilior. Iste modus dicendi ap ad rõnes
paret esse probabilis: sed si quis poterit inuenire meliorem
dicat illum. Per hoc solute sunt rationes: terra.n.non ascẽ
dit: q꞉ lꝫ in locis celo ꝓpinquioribus influentie eius conser
uatiue fortius multiplicentur: tñ suum effectuꝫ non possũt
ibidem notabiliter agere ꝓp influentias contrarias squali

latis genite que ibidem fortius existunt: sicut ignis in loco
suo naturali naturaliter conseruatur: qz licet influentie fri
gidatiue et humectatiue sint ibidem. tñ calefactiue et de
siccatiue sunt fortiores modo predicto. ergo non generat
7ª ȝ ibi frigiditas. ¶ Septima conclusio: q lux et lumen sunt
priora naturaliter in causando q̃ tales influentie. probat
qz tales influentie fortius multiplicatur cũ lumine q̃ si
ne lumine: ideo fortificatur coactione luminis: ideo lumẽ
agit fortificando actionem influentie. ergo cõclusio vera.
cõsequentia vltima tenet. qz causa in causando est naturali
ter prior causato. et prima cõsequentia tenet. qz non videt
propter quid illa influentia fortius multiplicetur cũ lumi
ne: nisi qz lumen eius actionem fortificet aliquo modo: et
secũda pñia nota est de se. pz añs. qz expertum est vt dicunt
medici: q si radij lunares de nocte attingũt notabiliter lõ
go tẽpore aliquod mẽbrum hoĩs discoopertum: illud mẽ
brum fit paraliticuz: qd nõ est nisi qz influentia lune infri
gidans et humectans fortiter multiplicatur cum lumine:
et si fenestre essent clause ita q radij luminis non attinge
rent mẽbrum nõ ita fortiter agerent influentie in mẽbru: et
ideo mẽbro nõ noceret: qd non vr̃ verũ: nisi qz influentiarũ
virtus fortificatur mediante iuuamine luminis. ¶ Item
cum inter has qualitates celi oz esse ordo: eo q omniuz est
T.c.52. ordo. 12. methaf. vel celũ per prius agit cum influentia q̃
luce: et hoc non vr̃: cum multo magis experta sit actio lumi
nis q̃ influẽtie: et iõ nõ vr̃ q influentia diriga lucida cele
stia ad illum inandum: vel celũ per prius agit cuz luce q̃
Dubiuz cum influentia: et hr̃ propositum. ¶ Aliq diceret ꝯ: cum
lux et lumen lune sint calefactiua a natura: videtur q nõ
R̃ fortificent influentiã ipsius frigefactiuã. ¶ R̃ndetur. q lz
lux et lumẽ de per se et imediate sint calefactiua in materia
susceptibili: tñ indirecte fortificant actionẽ influentiarum
lune. s. qz cũ lumine fortius nata est influentiaz multiplica
re q̃ sine lumine. s. qz mediuz illuminatũ magis natum est
8ª ȝ influentiam recipere q̃ non illuminatum. ¶ Octaua cõ
clusio. influentie minus nate sunt reflecti q̃ lumẽ. pz. quia
influentie intrant profundas radices terre: et hoc lumẽ nõ
facit ꝓpter ĩpedimẽtum per reflexiones etc. pñtia tз. et añs
pro pma parte pz. qz celum conseruat terraz ꝓpe centruz.
¶ Itertũ est cã gñonis piscium in mari et metallorũ in ter
ra: qd nõ esset nisi itraret terraz ꝓfunde: et aquã. minor pz.
qz lumen reflectit in superficie terre: sic q non ad magnaz
9ª ȝ distantiam intrat terram. ¶ Ultima cõclusio. influẽtia tñ
per obstaculũ durũ et non diafanuz quodãmodo reflectit.
pz per pmaz rõnem factam ad septimã ꝯnez: si tu dormies
radijs lunaribus recte faciẽ tuã tangentibus influentie fri
gefactiue tibi nocẽt notabiliter. Si autẽ dormias cooper
tus: sic q radij lucis non nisi reflexi vel valde debiles faciẽ
tuam tangant influentie non nocebunt tibi sensibiliter: qd
non est nisi per obstaculum reflectens radios lucis: et sic in
fluentie quodãmodo reflectuntur: sed forte hoc est de per
accñs. s. quia cum lumine influentie fortiter nate sunt mul
tiplicari: et non sine eo: sicut dictum erat in septima conclu
sione: et hoc de secundo.

Quantum ad tertium articulum vidẽdũ est: que
illarũ qualitatum cõpetunt elemẽtis
pª ȝ et que non: et quo ad hoc sit pma cõclusio. ¶ Omnes qua
litates sensibiles sensu tactus proprie cõpetunt elemẽtis: lz
non oẽs cuilibet. cõclusio pz. qz qualitates sensibiles pro
prie sensu tactus sunt caliditas que cõuenit igni. frigiditas
que cõuenit aque. humiditas que conuenit aeri: et siccitas
Dubiuz que conuenit terre. ¶ Sed aliquis quereret. vtruz alie q̃li
tates tangibiles conueniunt elemẽtis. Respondetur q ele
mentis cõueniunt rarum et densum: graue et leue: duruz et
molle. Durum vt terre existẽti in sua naturali dispositione et
molle eidem qñ est extra suã naturalem dispositionẽ: vnde

proprie nullum aliorũ elemẽtorũ a terra dicitur molle: eo
q molle dicitur: qd faciliter cedit prementi nõ circũstãdo.
quarto methaurorũ. modo si aliqua elementa faciliter ce
dant prementi: tamẽ econuerso circũstant: sicut patet de
aqua: que licet cedat digito: imposito tamẽ econuerso cir
cũstat digitum. asperum et lene lubricum et aridum elemẽ
tis in naturali dispositione existentibus nõ cõueniũt: eo q
sunt qualitates consequẽtes cõmixtionem qualitatum pri
marum adinuicem. vnde si terra esset naturaliter figura
ta: tunc esset perfecte sperica: et sic non esset aspera: nec etiã
proprie esset leuis: qz non esset plana. ¶ Secunda cõclu
2ª ȝ sio. elementis existentibus in naturali dispositione non cõ
ueniũt qualitates prime sensibiles ab alijs sensibilibus. pz.
qz eis nõ ꝯueniunt colores. odores. et sapores. qz ille sequũ
tur cõmixtionem qualitatum primarum adinuicem: que
cõmixtio repugnat elementis existentibus in naturali di
spositione: quia tunc nõ haberet vnam de quatuor qualita
tibus primis in summo. ergo etc. pñtia tз. et añs: qz ille qua
litates sequunt cõmixtionem qualitatũ primarũ. pz. qz vi
demus q q̃to est aliquid propinquius puro elemento tãto
minus hz de his qualitatibus: vt quãto aq̃ est purior tãto
est minus sapida q̃ aq̃ maris: qz aq̃ maris est magis com
mixta: et iterũ videmus q ex alia et alia ꝓportione quali
tatum pmaruz adinuicez mutant colores. sapores. et odo
res. in mixtis: qd nõ vz esse: nisi qz ille qualitates cõsequun
tur cõmixtionem. ¶ Sed cõtra hãc cõclusionẽ arguit: qz Dubius
si terra in naturali dispõne nõ haberet colorem: ipsa nõ eẽ
sic visibilis ꝯñs vr̃ falsum. cuz sit valde dẽsa et nõ diafana.
ꝯña tenet. qz nihil videt non pticipans colorem vel lucez:
terra nõ est lucida. ¶ Item scdo: qz phs dicit in de sensu et 2
sensato. q oĩa corpora colore participãt. ergo et elementa.
¶ Tertio phs in lib. de coloribus attribuit elemẽtis colo 3
res. vnde dicit aquam esse albam. ¶ Quarto cõtra dicit 4
q aqua est dulcis: et vr̃ phus velle in de sensu et sensato q
nõ esset nisi haberet saporem. ¶ Quinto si colores nõ es 5
sent in elemẽtis: sequitur q album generaretur et nõ gene
raretur ex ꝯrio: et sic gñatio albi nõ erit vera alteratio. ꝯñs
pro pma pte est cõtra phm. p pª phy. dicẽtem q album ge
neratur ex nigro. et pro secũda est cõtra phm. 5ª physice pre t.c.47.
dicẽtẽ: q oĩs motus ad qualitatẽ ẽ alteratio. mõ genera T.c.18.
tio albi est motus ad qualitatẽ. et tз ꝯsequẽtia. qz si genera
retur mixtuz albuz ex elẽis ipsum nõ generaretur ex nigro.
per ꝯnem: qz in elẽis nullus est color. ¶ Item cũ alteratio
sit mutatio in qualitatibus cõtrarijs vel medijs in primo T.c.21.
huius: et ideo si nõ generatur albedo ex contrario vel me
dio. sequeretur ergo q ĩ generatione albi non est alteratio.
¶ Sexto in mixto variatur frequẽter proportio qualita 6ª
tum pmarum adinuicem: et tñ nõ mutatur color. ergo co
lor nõ sequitur proportionem illarum. ꝯña tenet. et añs pz.
qz nõ opz si paries calefiat magis q̃ añ fuit calidus: q pp
hoc mutet colorem. ¶ Ad primum illorũ respondetur ne Ad pm
gãdo cõsequẽtiam. Ad probationez dr̃: q lz terra existẽs
in naturali dispositione non esset visibilis colore vel luce. s.
proprie: tamẽ videt per reflexionem radiorum lucis: sicut
speculum: et ideo apparet colorata. ¶ Ad secũdũ dicitur: Ad 2m
q phs in de sensu capit colorez large pro luce lumine et co
lore stricte accepto: vt sit sensus. oĩa corpora colore partici
pãt. i. participãt colore luminis vel luce: et hoc de se: vel per
reflexionez: vel potest dici q voluit: q omnia corpora par
ticipant colore: loquendo de mixtis et elementis: quia sup
ponit q elementa non essent in sua naturali dispositione:
et sic aliquo modo essent colorata. ¶ Per hoc respõdetur Ad 3m
ad tertium: q colorem non attribuit phs elementis puris
qualitatiue: sed quodãmodo similibus: sic dicit aquam. i.
similem aque esse album. ¶ Ad quartum dicitur q dul Ad 4m
ce frequenter accipitur pro insipido: et sic aqua in naturali

dispōne dr̄ dulcis. alio modo pōt dici: q̄ aqua pura nō est
dulcis: sed aqua mixta: ꝛ q̄ de illa intellexit phs: q̄ est dul
Ad 5ᵐ cis. ¶ Ad quintum dr̄. q̄ non est incōueniens q̄ color vel
sapor in generatione mixti noui generetur ex elementis: ꝛ
T.c.47 non generet ex cōtrarijs. Et ad p̄bōm p̄ phys. dr̄ q̄ voluit
q̄ color generatur ex ꝯrio vel medio: capiendo ꝯrium lar
ge: prout extendit se ad priuatiue opposita. sic albū gene
ratur ex albedine priuatiue: vel qn̄ est qsi in eodem existe hoc
aliquid ꝛ mixto vnus color generatur: ꝛ tunc corrūpitur
alter: ꝛ sic album generatur ex nigro vel medio colore co
lorato. Ad illud autem quod additur: q̄ tunc generatio
albedinis non esset alteratio aliqui concedunt ꝯñā ꝛ p̄hs:
T.c.21. capiendo alterationem stricte: sicut diffinitur primo hui⁹:
sed est alteratio large dicta: q2 est mutatio in qualitate. ali
ter potest q̄ est alteratio proprie dicta: q2 licet non sit de cō
T.c.18. trario in contrarium: est tñ a minori albedine ad maiorē:
ad 6ᵐ ꝛ illam vocat p̄hs de ꝯrio in cōtrerium in 5º phys. ¶ Ad
sextum dicitur. q̄ proportionis mutatio in qualitatib⁹ pri
mis pōt fieri dupl'r. Uno modo p̄manenter: ꝛ sic q̄ nō suf
ficit cōpositū se ad illā ꝓportionem reducere complete in
qua fuit ante: ꝛ sic sine dubio mutant̄ colores. Alio mō re
mittitur dispositiue ꝛ non permanenter: sic q̄ mixtum sta
tim post se reducit ad priorem proportionem: ꝛ ad illā va
riationem non sequitur mutatio coloris. Et per hoc p3 qd
sit dicendum ad argumentum factum de pariete.

Quantum ad 4ᵐ articulū restat videre que qua
litates sunt actiue ꝛ que nō: ꝛ intelligā
tur ꝯnes de actione reali: q̄ est cū ꝯrietate: q2 de actōe spūa
p̄ꝯ li nō ꝓpon̄ ꝯ hic. ¶ Sit p̄ma cōclusio hec. qualitates
sensibiles distincte cōtra tangibiles non sunt ꝓprie actiue.
p3 inductiue: q2 nō vr̄ q̄ nigredo habeat corrūpere albedi
Dubiū nem vel ecōuerso. silr in odoribus ꝛ saporibus. ¶ Sed cō
tra. lux que est ꝓprie visibilis calefacit. vt dictū est. ergo cō
clusio falsa. ¶ Itē vr̄ q̄ si amarū ꝛ dulce inuicem miscen
Ad p̄ᵐ. tur q̄ dulcedo remittet amaritudinē ꝛ econuerso. ¶ Ad
primū dr̄. q̄ verum est q̄ lux est generatiua caloris: sed tñ
non dr̄ q̄litas actiua cū ꝯrietate: q2 non repugnat de per se
Ad 2ᵐ. frigiditati: ꝛ iō nō vr̄ esse cōtra dicta. ¶ Ad scōm dr̄. q̄ in
tali mixtione illi sapores nō remittent se: s3 cāe sue. puta pro
portiones qualitatū primarū adinuicem: ad quas ꝓportio
nes cōsequunt̄ hmōi sapores. variata. n. per mixtionē hui⁹
2ª ꝯ ꝓportione variat̄ etiā sapor. ¶ Scda ꝯ. sunt aliq̄ qua
litates insensibiles que sunt generatiue caliditatis ꝛ frigi
ditatis. p3. q2 qualitates virtuales quas medici ponunt in
mixtis sunt generatiue caliditatis: vt virtuales qualitates
piperis vel vini. Et aliq̄ sunt generatiue frigiditatis: vt qua
litates ṽtuales papaueris vel opij. Item lumen est genera
tiuum caloris simpl'r: ꝛ influentie celestes insensibiles: pp̄
qd̄ notanter dictum fuit in p̄cedenti ꝯne: q̄ actiōe proprie
dicta alie q̄litates a tangibilibus non sunt actiue. s. actione
que est cum abiectione ꝯrij: licet. n. he qualitates virtuales
3ª ꝯ agant: tñ non agunt in suū ꝯriuz. ¶ Tertia cōclusio: qua
litatum tangibilium solū quatuor. s. in spē sunt actiue. s. ca
liditas. frigiditas. humiditas: ꝛ siccitas illa actione: q2 du
rum nō agit in molle vel lubricū l' aridū quātūcūq3 iuxta
ponantur inuicē. silr indicat̄ in alijs qualitatibus tangibi
libus: ꝛ si dicitur q̄ grauitas ꝛ leuitas sunt actiue: q2 sunt
motiue localiter. ¶ Rñdetur q̄ de actione motiua localr̄
non est ad p̄hs cōsideratio: q2 in p̄n⁹ est p̄missum q̄ intelli
gende sunt ꝯnes de actione reali: que est cū abiectione ꝯrij.
modo leue positū iuxta graue per leuitatem grauitatē nō
corrūpit: nec ecōuerso. si ergo econuerso grauitas remittit̄
a leui hoc non est actione leuitatis: sed caliditatis.

p̄ꝯ Quātum ad qntum articulū restat videre de questi
to: ꝛ q̄sitū ad hoc sit p̄ma cōclusio. Ille q̄
tuor q̄litates, caliditas. frigiditas ꝛc. nō sūt qualitates pri
me simpl'r. p3. q2 alie sunt priores. s. alie qualitates celestes:
vt patuit in p̄mo articulo. ¶ Secūda cōclusio. inter qua 2ª ꝯ
litates sensibiles cōuenientes generabilibus inq̄tum gene
rabilia: ipse sunt priores ordine. p3. q2 ipse p̄cedūt alias cau
salitate: vt post dicetur: q2 actione earum generantur alie
in simplicibus ꝛ mixtis. ergo conclusio vera. ¶ Tertia ꝯ. 3ª ꝯ
inter qualitates sensibiles generabilibus conuenientes ille
sunt priores cāl'itate. p3. ille sunt cause aliarum: ex actione
n. caliditatis. frigiditatis. siccitatis. ꝛ humiditatis. generā
tur qualitates alie sensibiles generabilibus conuenientes:
vt caliditatem ꝛ siccitatem sequitur leuitas ꝛ raritas: vt in
aere ꝛ in igne. cōsimiliter dicatur de alijs qualitatibus sen
sibilibus: alie. n. qualitates inter se non agunt: ꝛ ideo non
generant sibi similia in sua actione: sed cū generant in mi
xtis colores sapores odores ꝛ silia: grauitas leuitas ꝛ alie
hmōi qualitates: hoc est actione illarū quatuor. ¶ Corre
larium. q̄ nō oēs q̄litates tangibiles sunt priores alijs cāli
tate. p3. q2 nō sunt priora grauitas ꝛ leuitas ꝛ alie hꝫ ꝯrieta
tes tāgibiles p̄ter duas ꝯrietates dictas: p̄ter q̄z colores vel
saporis. q2 ita bñ ꝓducunt̄ a p̄mis per actionē ipsarū: sicut
colores vel sapores. ¶ Quarta ꝯ. ille q̄tuor sunt priores 4ª ꝯ
alijs: vt dispōnes necessario reqsite ad hoc q̄ alie l' subiecto
sint vel repiantur in eo nālr. p3. q2 sunt cāe aliarū ꝛ nō ecō
uerso. mō cātum p̄supponit suā cām. ¶ Quinta ꝯ. iter q̄li 5ª ꝯ
tates proprie sensibiles generabilibus cōuenientes he qua
tuor sunt priores ꝛ p̄fectione ꝛ p̄ncipalitate. p3. q2 produ
cunt ꝛ cōseruant alias qualitates sensibiles ꝛ non ecōuer
so. mō ꝓducēs ꝛ cōseruās vr̄ esse p̄fectius ꝛ p̄ncipalius nō
ꝓducente nec cōseruante. Et notanter dr̄ inter qualitates
proprie sensibiles: q2 nō op3 q̄ sint p̄ores perfectione quali
tatibus ṽtualibus: vel organizationibus repertis in mixto:
imo magis vr̄ q̄ ille sunt p̄ores: q2 p̄fectiorem nām conse
quunt̄: ꝛ solum in magis p̄fectis reperiūtur: ꝛ notum est.
¶ Sexta ꝯ. ille quatuor sunt priores: vt in pluribus alijs 6ª ꝯ
qualitatibus sensibilibus conuenientibus gñabilibus via
cōitatis. p3. q2 repiunt̄ in mixtis: ꝛ in elis multe alie: vt sa
pores colores: lubricitas ꝛ ariditas ꝛ ꝯsiles solū reperiunt̄
in mixtis. Notanter dr̄ vt in pluribus. q2 verisile est q̄ gra
uitas leuitas: ariditas ꝛ siccitas: dēsitas ꝛ opacitas ꝛ diaf
fanitas sint eque cōes sicut iste. ¶ Septima conclusio: ille 7ª ꝯ.
quatuor sunt multis alijs p̄ores via simplicitatis. p3. quia
cōueniunt elementis simplicibus: ꝛ multe alie nō sunt sic
vt colores sapores ꝛc. ¶ Octaua ꝯclusio. ille sunt priores 8ª ꝯ
vt in pluribus saporibus: coloribus: odoribus tempore. p3.
quia cum mixta generantur ex elementis. ille qualitates
precedunt tempore colores: sapores: ꝛ odores generatos in
mixtis. cum ipse ante fuerint in elementis: ꝛ colores sapo
res non. ¶ Ultima conclusio. q̄ inter qualitates proprie 9ª ꝯ
sensibiles conuenientes generabilibus: sub ratione qua ge
nerabilia sunt: quatuor sunt qualitates prime: ꝛ non plu
res nec pauciores. Ad istum intellectum q̄ sunt quatuor
species essentiales non coincidentes in significando om
nes qualitates primas proprie sensibiles conuenientes ge
nerabilibus inquātum generabilia sunt consignificantes:
in quas ille terminus qualitas proprie sensibilis inquan
tum conueniens generabilibus ꝛ corruptibilibus imedia
te diuiditur: ꝛ non plures nec pauciores. s. illa caliditas fri
giditas ꝛc. Ista conclusio patebit soluendo rationes in cō
trarium factas. Et dicitur notanter in conclusione qua
tuor species essentiales: quia forte multe sunt alie species:
qualitatis prime accidentaliter significantes. Dicitur non
coincidentes ꝛc. quia coincidentes sunt plures. Dicitur cō
uenientes generabilibus ꝛc. ad excludendum qualitates
celestes. Dicitur proprie sensibiles ad excludendum orga
nizationes ꝛ aliquas tales qualitates que forte via per
fectionis sunt istis priores: licet iste sint causa earum.

Dubiu3 ¶ S3 instabit quis.d.videt q̃ nulle qualitates generabi- lium sint his priores perfectione: q2 ille generant alias ꝛ sunt cause aliarũ:vt dictum est.modo generãs ꝛ causa nõ
R° debet esse minus perfectum q̃3 genitum. ¶ Dicitur q̃ hoc verum est de agente principali:ꝛ cã pncipali. modo forte ita est q̃ ille quatuor qualitates respectu organizationis ꝛ aliarum qualitatum primarũ perfectarũ non sunt pnci- pia agentia:imo nũq̃3 talia agerẽt nisi virtute alterius ad tales qualitates principaliter agentes:ꝛ ideo non generan tur organa in lapidibus vel metallis:q2 nõ diriguntᷣ ibidẽ sicut in aialibus ꝛ in animatis magis perfectis.

Ad p̃m Deinde rñdetur ad rõnes.ad primã3 negetᷣ q̃ inter qualitates tãgibiles non sit nisi vna quali- tas pria. Ad auctoritatẽ pñi dr̃ q̃ nomẽ suplatiuũ q̃nq3 negatiue exponitᷣ:vt pmũ quo nihil est pus. qualitas pri- ma quia nulla est prior:ꝛ sic natus est bene pluribus cõue nire:sed si exponitᷣ affirmatiue.i.omni q̃litate prior: sic nõ
Ad 2m cõueniret nisi vni:in ꝑposito vero tenetᷣ negatiue. ¶ Ad scõm negetur:q̃ nulla est q̃litas prima. Et ad ꝑbationes dr̃:q̃ l3 caliditas sequatᷣ aliã qualitatẽ prius existentem in materia.i.frigiditatẽ:tñ illa non generat eam:imo genera tionẽ eius ipedit:ꝛ ideo respectu caliditatis qualitas tan- gibilis in mã nõ d3 dici qualitas pma. vnde breuiter cali- ditas.ꝛ alie qualitates tangibiles non dicuntᷣ prime: ex eo q̃ eas nõ p̃cedunt alie in mã:sed potius eo q̃ naturali ge- neratione ipse sunt cause aliarũ qualitatum tãgibiliũ3:sed
Ad 3m nõ econuerso. ¶ Ad tertiũ dr̃ ꝯcedẽdo.q̃ alique qualita tes prime sunt tantum due: sed cum hoc stat q̃ quatuor sunt qualitates prime ad intellectum dictum in quinto ar ticulo. ¶ Ad confirmationem dicitur q̃ humiditas ꝛ sic citas sunt qualitates prime ꝛ iterum q̃ non sunt solu3 pas siue:sed etiã actiue:licet non ita fortiter agant sicut calidi-
T.co.p. tas ꝛ frigiditas. ¶ Ad phylosophu3 quarto methauro-
T.cõ.8. rum.ꝛ secundo huius.dicitᷣ q̃ vocat illas passiuas:q2 ma gis appellas virtus remissa.que l3 se ex pte passiui q̃3 vir- tus actiua:que tenet se ex pte agentis:per quã alie dicuntᷣ actiue:q2 fortius apparent agere q̃3 resistere:ꝛ de hoc plus dicetur in sequenti questione. ¶ Ad aliam confirmatio- nem dicitur q̃ caliditas euaporando partes humidas est causa siccitatis de per accñs:ꝛ eodem modo frigiditas hu miditatis:sed de pse nulla illaꝝ qualitatũ reducitᷣ ad aliã
Ad 4m tanq̃3 in priorẽ. ¶ Ad quartu3 cõceditur.q̃ q̃litates pme sunt tres ꝛ nõ plures copulatim:q2 sunt tres ꝛ nõ vna:l3 tñ
Ad 5m cum hoc stat q̃ sunt quatuor ꝑut notum est. ¶ Ad qn- tum negetᷣ q̃ frigiditas nõ est qualitas.Et ad ꝑbationem cõceditur:q̃ frigiditas dr̃ iperfectior caliditate. ꝛ cõceditur ꝯñter q̃ via perfectiõis caliditas est prior aliquo modo:cũ hoc tñ stat q̃ caliditas respectu frigiditatis non debet dici prima simplr̃:q2 non est cã eius de pse plusq̃3 econtra. nec ordine nature frigiditas reducitur in caliditate3.sicut nec econtra simil'r qualitates secũde:ita bene reducũtur in fri giditatem:sicut in caliditatem:ꝛ ideo vna eaꝝ non dicitur proprie prior alia. ¶ Ad cõfirmationẽ negetur.q̃ frigidi tas sit ꝑuatio:ꝛ ad Cõmẽtatorem dr̃ q̃ cepit ꝑuationem large.puta ꝑut forma minus perfecta dr̃ ꝑuatio respectu forme magis pfecte:ꝛ sic frigiditas vel nigredo põt dici pri
Ad 6m uatio. ¶ Ad sextũ negetur.q̃ caliditas nõ est qualitas p̃° inter tangibiles. Et ad probationem ꝯcedit: q̃ simpliciter loquẽdo alie.s.lux ꝛ lumẽ sunt p̃ores:sed ille non ꝯueniũt gñabilibus inquãtum sunt gñabilia : ꝛ iõ de illis non est
Ad 7m ad pña. ¶ Ad 7m dr̃.q̃ gñatione naturali caliditas d3 p̃- cedere raritatem ordine nature productẽ:ꝛ iõ raritas dr̃ re spectu talis caliditatis qualitas scda:verũ est q̃ generatio ne quodãmodo violenta q̃nq3 raritas precedit caliditatẽ: ꝛ sic motus calefacit distrahendo ptes aeris vel aliorum hmõi:nec propter hoc raritas d3 dici q̃litas prima:q2 naliter non precedit caliditatem:imo magis sequitur.

Ad p̃m Ad rationes arguẽtes q̃ sunt plures. ¶ Ad pri mam dicitur.q̃ lux ꝛ lumen non sunt qualitates tangibiles:ꝛ ideo de eis non est ad presens
Ad 2m sermo. ¶ Ad scdã3 sil'r rñdetur q̃ motus celi non est qua litas tangibilis.sil'r dr̃:q̃ ipse non cõueniũt gñabilibus in quãtum generabilia: ꝛ iõ nõ sit consideratio respectu eius.
Ad 3m ¶ Ad tertiã de raritate:p3 qd sit dicendũ per ea que dicta
Ad 4m sunt. ¶ Ad quartam dr̃.q̃ figura nõ est ꝑprie actiua:ꝛ iõ non est prima. Et ex alio : q2 vr̃ q̃ caliditas ꝛ frigiditas: cum aliis debent dici via gñationis p̃ores quãtitate ꝛ figu ra:q2 rarefaciunt ꝛ condensant:ꝛ sic quantitates generant: ꝛ ad ꝑbationẽ cõceditur:q̃ ille qualitates nequeunt reci- pi nisi in subo extenso.sed tñ ille qualitates vel eis consimi les magis debẽt dici cãe extensionis q̃3 econuerso:eo q̃ ille respectu extensionis se habẽt actiue.extensio autem magis
Ad 5m se habet passiue. ¶ Ad quinta3 dr̃:q̃ grauitas ꝛ leuitas sunt qualitates secunde:ꝛ cõcessa similitudine : q̃ sicut se h3 motus localis ad motũ alterationis dr̃:q̃ motus alte- rationis est p̃or in elementis q̃3 motus localis. precedit.n. semꝑ alteratio tanq̃3 cã motũ localẽ:ꝛ iõ qualitates altera
8.ph.57 tiue etia3 sunt p̃ores motiuu3. ¶ Ad pñm dr̃ q̃ voluit:q̃ motus circularis celi est primus motuũ nõ aũt motus lo- calis elemẽtoꝝ. ¶ Ad cõfirmationẽ dr̃.q̃ motus non est per se cã caloris:s3 solũ de per accñs.i. ꝑpter cõfricatione3. ¶ Ad alia3 cõfirmationẽ dr̃.q̃ per prius sequitur p̃° cor- pora qualitates alteratiue:vt ignem caliditas : aerem hu- miditas:sicut post dicetᷣ:imo etiã ille eque inseparabiliter elementis insunt:cũ ille.n.totalr̃ auferuntᷣ:etiam leuitas ꝛ raritas auferuntᷣ. ¶ Ad aliud qõ additur q̃ pñus de eis determinauit in p̃oribus dr̃ q̃ hoc facit ꝑpter conuenien- tiam quã hñt cũ motu locali celi qui est simplr̃ pmus mo- tuu3:ꝛ non facit hoc pñus ꝑpter prioritatẽ eaꝝ in seipsis.
ad 6m ¶ Ad sextam dr̃.q̃ non sunt nisi quattuor essentiales spẽs qualitatũ primarũ tangibilium:vt dictũ est:in nũero sunt multo plures:sic.n.sunt due in quolibet elemento:sicut rõ concludit:sed hoc non est cõtra dicta. ¶ Ratio post oppo situm est pro vltima conclusione vltimi articuli.

¶ Ipsorũ aũt tangibilium dicendũ que pri me differẽtie ꝛ ꝯtrarietates. T.c.viij. Qõ.ij.

Secundo querᷣ. Vtru3 qualitatũ pri marũ due sunt actiue.s.cali- ditas ꝛ frigiditas:ꝛ due passiue.s. humiditas
p̃m ꝛ siccitas. ¶ Et arguitur q̃ nõ.ille sunt ma- gis passiue que magis ꝛ facilius patiuntᷣ:sed caliditas ꝛ frigiditas magis ꝛ facilius patiuntᷣ.g̃. ꝯña t3. añs ꝑ p̃° pte p3:ꝑ qd noie:añs ꝑ 2° pte p3 ꝑ experiẽtiã. ¶ 2°
2m caliditas patitᷣ a frigiditate ꝛ cõ. ergo ille due sũt passiue. ꝯña t3.ꝛ añs p3.q2 alias ille due q̃litates pme nunq̃3 corrũ
3m perentur. ¶ Tertio.si sic sequitur:q̃ ipse agerent in alias s.siccitatẽ ꝛ humiditate3 ꝯña t3.q2 nõ vr̃ a quibus aliter hu miditas ꝛ siccitas essent passiue:ꝛ falsitas ꝯñtis p3 : q2 ois actio ẽ rõne ꝯrietatis.mõ caliditas ꝛ frigiditas nõ ꝯriãtur
4m humiditati ꝛ siccitati. ¶ Quarto arguitur. q̃ oẽs sunt
T.c.34 actiue:q2 siccitas est actiua.g̃ oẽs sunt actiue : ꝯñtia t3. q2
ꝛ.36. minime vr̃ siccitas agere,ꝛ añs est pñi 4° methaurorũ.vbi
5m dicit q̃ siccitas coagulat.ergo agit. ¶ Quinto nisi sicci- tas ageret non posset aq̃ in terra3 imediate cõuerti.ꝯña est ꝯtra pñm.2° huius.ꝯña t3.q2 terra nõ põt aquã corrũpe-
T.c.24 re nisi rõne siccitatis:eo q̃ frigiditas nõ est aque di'conue- niens. ¶ Et cõfirmatᷣ:q2 in precedenti qõne dictum est q̃
6m oẽs quatuor sunt actiue.ergo ꝛc. ¶ Sexto arguitᷣ:q̃ hu- miditas ꝛ siccitas sũt minus passiue:q2 ille que fortius re- sistunt sunt minus passiue:ꝛ minus patiuntur.humiditas ꝛ siccitas fortius resistũt.ergo.ꝯña tenet.ꝛ añs pro prima

parte pȝ per qđ nolo. pro 2ª pte vr̄ tenere per experientiam: qꝛ ignis satis cito supat frigiditatē aque: pp eius debilem resistentiaȝ: sed humiditatē eius: qꝛ fortiter resistit non ita
7ᵐ cito superat. ¶ 7º arguit: ꝙ nulle earū sūt passiue: qꝛ for-
T.c.55. me est agere: materie vero pati. ꝑ huius. mō ille qualitates sunt quedaȝ forme. igitur agunt ⁊ non patiuntur.

T.c.8. T.cō.ꝑ. In oppositū est pħs 2º huiꝰ. ⁊ 4º methaurorꝫ. ¶ In ista qōne erunt duo articuli. ꝑ respōdebit ad q̄situ. in 2º mouebiť ⁊ solueť qđdā dubiuȝ.

ꝑᵐ noᵐ Quātum ad pmū articulū ꝑ nō. ꝙ aliqd pōt dici pati dupl'r. vno mō subiectiue: ⁊ alio mō terminatiue. Pati subiectiue est esse subiectū aliqua passio introduciť: ⁊ sic patiť mā pma ⁊ alia substa in quibus passiones inducunť. Pati vero terminatiue est patiēdo diminui aut corrumpi: ⁊ illo modo patiť forma que corrūpitur a corrumpente: ⁊ de hoc modo ipsius pati est ad pħs. de pati primo modo nō curatur: qꝛ non est vnū accidēs receptiui
2ᵐ noᵐ alterius. ¶ Scđo nota. ꝙ pati terminatiue adhuc capiť dupliciter. Uno modo: qꝛ patitur de per se ab aliquo: vt caliditas a frigiditate. Alio modo de p accñs. puta qꝛ aliud sibi annexum patitur: vt humiditas vr̄ pati si hmōi subie-
3ᵐ ctum pateretur. ¶ Tertio nō. ꝙ hic fit qō solum de actio-
4ᵐ ne propria que est cū abiectione ꝯrij. ¶ Quarto nō. ꝙ in hac qōne pōt fieri triplex cōparatio. ꝑ caliditatis ⁊ frigiditatis adinuicem. 2º humiditatis ⁊ siccitatis inter se. 3º caliditatis ⁊ frigiditatis ex vna parte ad humiditatē ⁊ siccita-
5ᵐ tem ex alia parte. ¶ Quinto recolligenduȝ est illud qđ dictum est in primo lib. in qōnibus de actione: ꝙ fortissime actionis est caliditas. post illam frigiditas. post illā humiditas ⁊ post siccitas: in resistendo aūt cōtrario modo.

ꝑª ꝯ His premissis sit ꝑª ꝯclo. caliditas ⁊ frigiditas sunt inuicem actiue. ⁊ passiue. pȝ per expiētiā: qꝛ calidū calefacit frigidū ⁊ ecō. ¶ Itē caliditas ⁊ frigiditas sunt q̄litates tāgibiles pme ⁊ ꝯrie: ⁊ tales sunt inuicem ꝯrie actiue. ¶ Item alias aer propria
T.c.24 actione non posset generare aerē ex aq̄. ꝯñs est cōtra pħum
⁊.25. 2º huius. ⁊ ꝯñtia tȝ. qꝛ aer nō pōt agere in aquā nisi actione
2ª ꝯ caliditatis. ¶ Scđa ꝯ. humiditas ⁊ siccitas sunt actiue ⁊ passiue adinuicē. pȝ vt pcedēs: qꝛ sunt q̄litates ꝯrie ⁊ tāgi-
2 biles pᵉ. ¶ Scđo: qꝛ ex igne fit aer imediate: ⁊ hoc nō pōt esse nisi actione siccitatis ⁊ humiditatis inter se. ğ ipse sunt
T.c.24 actiue ⁊ passiue. ꝯñs tȝ. ⁊ añs pȝ. per pħm. 2º huius. d. ꝙ ex quolibet elō pōt imediate qđlibet aliud generari. pro scđa pte pȝ: qꝛ aer ⁊ ignis nō hñt ꝯrietateȝ intensam nisi in hu-
3 miditate ⁊ siccitate. ¶ Itē 3º nisi humiditas ⁊ siccitas iter se agerent ex duobus elis non habentibus simbolum non
T.c.25. posset fieri tertiū: qđ est cōtra pħm. 2º huius. ⁊ ꝯñs tȝ: qꝛ si ex aere ⁊ terra deberet fieri ignis: oporteret ꝙ caliditas aeris obtineat sup frigiditatē terre: ⁊ ꝙ siccitas terre obtineat super humiditatē aeris. alr non esset imaginabile: ⁊ per
Dubiuȝ ꝯñs oportebit ꝙ agant ⁊ patiantur adinuicem. ¶ Sed ꝯtra vr̄ ꝙ sicci iuxta positi humido nō agat nec patiať ab eo: qꝛ lapis marmoreus qñ est frigidus nō desiccat qđ iuxta ponitur: sed qñ calidus desiccat. ğ siccitas nō agit i humidum: imo vr̄ ꝙ magis calidum desiccat ⁊ frigidū hume-
℞ ctat. ¶ Rñdeť ꝙ humidū ⁊ siccū iuxta inuicē posita agūt ⁊ repatiunť adinuicē. verū est ꝙ hoc est minus sensibile q̄ȝ de caliditate ⁊ frigiditate: qꝛ actio eorꝫ adinuicem est magis certa. Ad hoc dū qđ additur ꝙ caliditas magis vr̄ desiccare. vr̄ ꝙ euaporando ptes humidas ⁊ subtiles. s. resoluendo illas in vapores frequēter calidū desiccat: qꝛ euaporatis istis manent ptes grosse ⁊ terrestres que sunt sicce:
3ª ꝯ sed de per se non facit hoc. ¶ Tertia ꝯ. ꝙ caliditas de per se non agit in humiditatē nec etiā in siccitatē. pbatio. quia cum eis nullaȝ hȝ ꝯrietateȝ. ergo non agit in ea. ꝯñs tȝ. qꝛ
T.c.50. actio fit rōne ꝯrietatis. ꝑ huius. ⁊ añs est manifestū: qꝛ caliditas contrariatur frigiditati ⁊ non alteri in specie: cum tantum vnum vni sit contrarium primo celi. Secūdo. qꝛ T.co.r. caliditas stat cum valde intensa siccitate: vt in igne existen- i.m.17. te in naturali dispositione. Similiter stat cum summa humiditate: vt in aere naturaliter disposito. modo non est dicendum: ꝙ inter qualitates elementi: cum existant in sua naturali dispositione aliqua sit actio seu repugnantia. ergo caliditas non agit in humiditatē: nec etiaȝ in siccitatē.
¶ Quarta conclusio. frigiditas non agit de perse in hu- 4ª ꝯ
miditatem nec in siccitatem: patet sicut precedens. ¶ Correlarium. frigiditas ⁊ caliditas non dicuntur qualitates actiue: ⁊ humiditas ⁊ siccitas passiue: ex eo ꝙ caliditas ⁊ frigiditas non agunt in humiditateȝ ⁊ siccitatem. pȝ per
conclusiones positas. ¶ Sed contra has conclusiones instať. primo: qꝛ calor solis vel ignis videť multum desiccare: pȝ per experientiam. ergo calidum agit in humiditatem corrumpendo eam. Proportionabiliter frigidum noctis Contra
humectat: ⁊ videť corrumpere per se siccitatem. ¶ Secū- 2ᵐ
do: quia aer desiccat ⁊ non facit hoc per suam humiditatem: vt notum est. ergo facit hoc per caliditatem: quod est contra conclusionem. añs pro prima parte docet experien-
tia. ⁊ pro secunda parte manifestum est de se. ¶ Respon- Ad ꝑᵐ
detur ad primum sicut ante est dictum ꝙ caliditas ignis vel solis de perse agit in frigiditatem: qua corrupta leuitateȝ generat: qꝛ partes humide: ⁊ subtiles euaporanť ⁊ manent partes sicce grosse ⁊ terrestres: ⁊ sic de per accidens desiccat: ⁊ hoc specialiter de mixtis: in elementis autem existentibus in naturali dispositione caliditatis non desiccaret nisi siccitas coageret. vnde radij solares aquam existentem in tali dispositione naturali nunq̄ȝ desiccarēt: nisi coagente siccitate. Similiter frigiditas noctis non humectat
de perse nisi coagentibus influentijs frigefactiuis vel rore cadente per defectum caloris vel aliqua tali cā. ¶ Ad Ad 2ᵐ
secundum dicitur similiter. ꝙ aer existens in naturali dispositione nunq̄ȝ de perse desiccaret: sed in aere sunt exalationes calide ⁊ sicce eleuate ex terra ⁊ ille desiccāt: ⁊ sic aer
creditur desiccare. ¶ Quinta conclusio. caliditati ⁊ frigi- 5ª ꝯ
ditati magis proprie attribuitur actiuitas q̄ȝ humiditati ⁊ siccitati. pȝ dupliciter. primo quia fortissime agunt: vt experientia docet. non autem agunt sic sensibiliter humidi-
tas ⁊ siccitas adinuicem: sed remisse. ¶ Secundo. qꝛ cor- 2
pora dicunť actiua inquantum sunt calida ⁊ frigida. non autem inquātum sunt humida ⁊ sicca. pȝ. qꝛ calidūȝ dicitur aggregare res eiusdem generis: ⁊ segregare res diuersorū generum. frigiditas autem dicif congregare res siue sint eiusdem generis siue diuersorū. modo segregare ⁊ cōgre-
gare sunt agere. ¶ Sexta cōclusio. humiditas ⁊ siccitas 6ª ꝯ
dicuntur passiue i proprie per cōparationem ad caliditatē vel frigiditatem. pȝ. qꝛ ipse fortissime resistunt: vt dictum est primo huius. resistentia autē se tenet a parte passi: qua-
re deberet dici maxime passiue. itē quia magis experimur q.19.
ipsorum passionem sensu q̄ȝ actionem. ¶ Et tertio. qꝛ res inquātum sunt humide vel sicce dicunť passiue magis vel
minus: vt humidum dicif bene terminabile termino alie-
no. siccum autem terminabile termino proprio. terminari T.co.9.
autem est pati: ⁊ hoc satis innuitur a pħo. 2º huius. ⁊ 4º me- T.c.30.
thaurorum. ¶ Septima cōclusio. si quis vellet vocare q̄- 7ª ꝯ.
litates passiuas: qꝛ ab equalibus potentijs paterenť facilius caliditas esset maxime passiua: ⁊ post illam frigiditas. pȝ. quia caliditas est minime resistentie: ⁊ frigiditas post eam
prout primo huius fuit declaratum. modo ab equali potē- q.19.
tia actiua res tanto facilius patitur: quanto respectu potētie actiue minorem hȝ resistentiam. igitur conclusio vera.
¶ Sed forte quereret aliqs vtruȝ gradus humiditatis vel Dubiuȝ
siccitatis fortius agit q̄ȝ resistit. ¶ Ad quod respondetur opinio
ab aliqbus ꝙ quilibet gradus humiditatis vel etiaȝ sicci- q̄rūdam

tatis fortius resistit q̃ agit:qd probant per experientiã. nã
fusa aqua super mappam siccã experientia docet q aqua
humida non iã descendet in mappã propter fortem resistẽ
tiam siccitatis:⁊ sic pars siccitatis:que est in pãno illo sup
posita aque gutte eam per resistentiaʒ prohibet a duobus
motibus sibi nãlibus p̃ in descensu locali:qꝛ nata est aqua
descẽdere nõ prohibita. ¶ Secũdo ab humectatione par
tis sicce:qꝛ humiditas nata est humectare nisi sit impedi
alia opi. tus:⁊ tñ nõ statim humectat partẽ siccam. ¶ Sed cõtra
rium magis credo:pmo:qꝛ si illud esset veruʒ sequeret q
nunq̃ humiditas ageret in siccitatẽ nec ecõuerso.ꝯña est
falsuʒ.⁊ ꝯñia tenet.qꝛ qlibet gradus humiditatis vel sic
citatis esset maioris virtutis in resistendo q̃ gradus oppo
situs in agẽdo.cũ ergo a proportione minoris inequalita
tis nõ fit actio approximatis gradibus humiditatis ⁊ sic
citatis:ẽt summis nõ fieret actio. ¶ Secũdo.qꝛ si siccitas
mappe in principio sic sustinens guttas ne descendãt esset
maioris virtutis in resistendo q̃ illa humiditas est in agẽ
do:seqtur q guttula aque nunq̃ descenderet.probat cõ
sequentia.qꝛ siccitas illa in nullo debilitaretur ab hac hu
miditate:eo q magis ⁊ forti⁹ resistit q̃ humiditas agit.⁊
per ꝯñs:sicut iã sustinet aquã:ita semper:nisi aliqd extrin
secũ cõcurreret:cuius oppo^m pꝫ ad sensum.⁊ per has rõnes
credo q qlibet graduum istis q̃litatibus adhuc passiuis
fortius agit q̃ resistit:qꝛ nisi sic non esset rõ q̃re post gut
ta descẽderet in mappã.⁊ non ante. Et ad rõnem alioꝝ di
co q illa experientia nõ plus cõcludit nisi q siccitas forti
ter resistit:sed q nõ eq̃ fortiter agit non cõcludit.

Quantum ad 2^m articulum fit dubitatio hec.vtrũ
qualitates simul existẽtes in subiecto:
sicut caliditas frigiditas humiditas ⁊ siccitas agũt inui
cem ⁊ videtur q nõ:qꝛ simul existentia in subiecto nullam
Oppo^m. habent cõtrarietatem inuicẽ.ergo non agent. ¶ Opposi
tum tñ videt:qꝛ nisi agerẽt inter se:mixtũ nõ haberet in se
principiũ sue corruptionis:cuius cõtrarium dicunt medi
p^a suppõ ci. ¶ Pro solutione illius sit prima suppositio hec.quod
libet ens nãle generabile quando est in naturalissima sua
dispositione habet optimã dispositionẽ omniũ suarũ qua
litatum tam primarũ q̃ scdarũ vt ignis summã calidita
tem cũ siccitate ꝓportionabili:similiter est in ceteris.vnde
hec dispositio in mixto dicit cõplexio tẽperata ad iustitiã:
⁊ quãdocũq; contingit elementum vel mixtũ ab hac sua
dispositione remoueri:tũc nõ est naturalissime dispositus:
imo est simpliciter egrũ per comparationẽ ad temperamẽ
2ª suppõ tum sibi debitũ. ¶ Secunda suppositio talis.cõplexio in
mixtis nõ cõsistit in adequatione qualitatuʒ primaꝝ:qꝛ
animata sunt plus calida q̃ frigida:sed ꝯsistit in adequa
tione qualitatũ sm proportionẽ ⁊ conuenientiam illi spẽi
mixti ꝯuenientẽ:⁊ hec proportio in alia ⁊ alia spẽ est alia ⁊
3ª suppõ alia. ¶ Tertia suppõ.q quodlibet nãle si sit extra ipsam
4ª suppõ dispõnem quaʒ põt appetit ⁊ nitit ad eã reuerti. ¶ Quar
ta suppositio.q quedam sunt generabilia homogenea:⁊
quedam etherogenea:⁊ supponatur q homogeneitas po
test cõsistere in vniformitate qualitatum.vnde quãdo rei
quelibet pars esset vniformis cum qualibet alia illius par
te qualificata. Vel ẽt potest consistere in figuris:vt qꝛ i ho
mine diuersa organa sunt diuersimode figurata:iõ dicun
tur etherogenea nõ solũ in q̃litate:sed etiã in figura.

p^a ꝯ His premissis sit pma cõclusio.nihil qd est in
sua dispõne naturalissima agit
in seipsum pmo seu rõne dispõnis qualitatiue sic ꝯuenien
tis toti.pꝫ.qꝛ per qualibet actioneʒ:quelibet res remouet
a sua dispositione cõuenienti.modo res rõne totius nõ re
mouet se a sua dispõne nãli:qꝛ tũc disponeret se ad sui cor
ruptionẽ de per se:qd non est verũ:qꝛ qdlibet appetitu nã
Cõ.81. li p ⁊ principaliter diligit se pmanere:vt dicit Commenta
tor:pmo physicoꝝ:eo q alias appetitus naturalis erra Et.c.36.
ret:qd nõ est dõm:qꝛ rectus est ab agẽte infallibili. Cõmẽ ⁊.37.
tator.12.metaph. ¶ Secunda cõclusio.q tale põt agere 2^a ꝯ
in seipso non primo:sed rõne partis.pꝫ.qꝛ esto q homo es
set in nãlissima dispositione adhuc caliditas cordis age
ret in frigiditatem cerebri ⁊ ecõuerso. ¶ Sed cõtra pmaʒ Dub^m
instatur ⁊ videtur q forma embrionis agat disponendo
ad generationẽ aialis primo.⁊ per consequens ad sui cor
ruptionem. ¶ Cõtra secundam.qꝛ si cerebrum nãlr agit Dub^m
in cor.seqtur q de per se agat in omne sequẽs in bona cõse
quentia eius actionẽ in cor:sed ad hoc sequitur frequẽter
cordis ⁊ eius corruptio.ergo de p se agit ad eius corruptio
nem. ¶ Ad illã respondet primo ad primũ q forma sub Ad p^m
stantialis embrionis nõ agit de per se ad gñationẽ aialis:
sed virtus infusa sue materie a patre isto pricipaliter agit
disponendo materiã receptam a matre pro gñõne anima
lis. Ad illud dicũt aliq̃ aliter q forma embrionis nõ est ni
si quedã via pro gñõne animalis.⁊ q tale agat pro ꝓdu
ctione termini:nõ est incõueniens:licet in hoc de per accñs
agat ad sui corruptionem:tamen de per se non sic ageret.
¶ Ad scdm dicit q cerebrũ agit de per se in cor.remitten Ad 2^m
do calorẽ excessiuũ cordis:similiter cor econtra in cerebꝝ:
vt remittat superfluos humores cerebri:sed cerebrũ nõ in
tendit remittere calorẽ cordis sic q inde debilitet cor.vn
de si hoc contingat vel econuerso:hoc est de per accidens:
⁊ preter intentionem cerebri. Modo talis actio esset discõ
ueniens cerebro:⁊ ideo ad talem nõ ageret:⁊ ideo pro ar
gumento dicitur q ad actionem cerebri ad cor nõ seqtur
in bona ꝯsequentia corruptio cordis:nec etiã cerebri:qꝛ si
actio sit adeo vehemẽs vt cor notabiliter debilitetur:tunc
cerebrum illam de per se non ageret seu ex intẽtione natu
rali non facit:sed preter intentionẽ ex nimia infrigidatio
ne cerebri:preter aũt naturam eius:aut propter aliũ talem
casum accidẽtalem. ¶ Ad illas cõclusiones seqtur pmo Cor^m p^m
correlarium q nullũ etherogeneuʒ qualitatiue potest per
aliquod tẽpus manere in sua optima dispõne.patet p mu
tuam actionem partiũ inter se. ¶ Secũdũ correlariuʒ q Cor^m.2.
homogenea qualitatiue existẽtia in naturali dispõne sunt ꝑ
petua nisi corrumperẽtur ab extrinseco.pꝫ qꝛ ab intrinse
co nunq̃ talia corrũperẽtur vel alterarent. ¶ Tertiũ cor Cor^m.3.
relarium.quãto aliquod est magis homogeneuʒ natura
liter qualitatiue tanto ceteris paribus est magis durab.pa
tet.qꝛ minor fit in tali actione disponens ad corruptioneʒ.
¶ Quartũ correlariũ elementa naturaliter disposita nũ Cor.4.
q̃ corrũperent nisi ab extrinseco.pꝫ.qꝛ essent homogenea
qualitatiue. ¶ Quintũ mixta duobus modis sunt cor Cor.5.
ruptibilia ab intrinseca alteratione:⁊ extrinseca ⁊ elemẽta
vno modo sunt corruptibilia.s.ab extra ⁊ hoc vtrisq; exi
stentibus in naturali dispõne. ¶ Forte diceret q etiã sunt
aliqua mixta homogenea qualitatiue:vt lapides ⁊ metal
la. Dicit q lꝫ talia sint homogenea quo ad sensum:qꝛ nõ
potest sensu percipi eoꝝ diuersitas:tamen simpliciter non
sunt homogenea:imo sunt alique partes magis calide ⁊
alique minus.quod pꝫ in corruptione lignorum.qꝛ ex ali
qua parte materie eoꝝ generat flãma:ex alia cineres:qd
non esset ita si essent simpliciter homogenea.⁊ per hoc so
luta est rõ ad oppositũ rõnis facta. ¶ Tertia ꝯ.nulla q̃li 3^a ꝯ
tas agit in aliam corruptiue secũ existente adequate in eo
dem subiecto.pꝫ.qꝛ tales non habent inter se ꝯtrarietatẽ.
¶ Correlariũ.caliditas ⁊ frigiditas simul existẽtes in eodẽ
subiecto non agunt inuicem.⁊ per hoc soluta est pma rõ
dubitationis. ¶ Quarta cõclusio.res que est extra suam
dispõnem naturaleʒ nõ ipedit ⁊ reducit se ad ipsam.pꝫ.de 4^a ꝯ.
aqua calefacta remota a calefaciente. ¶ Correlariũ.sepe
forma substãtialis agit in totũ subiectuʒ reducẽdo ipsuʒ
ad nãlẽ suã dispõnem:⁊ cõplexionẽ.pꝫ in casu ꝯclusionis

Si petatur vtrum ad hoc coagat frigiditas virtualis ipsius
aque dī q nō: dūm tñ sit vniformiter calefactū: sed solum fo
cit hoc forma sub̄alis cū agentibus superioribus a q̄litati
bus virtualibus fm quosdam. Et hoc de scdo.

Ad pm 2m et 3m **Ad rōnes** principales dī q est pro sexta cōclusio
ne. ¶ Ad scdaz q est pro pma. ¶ Ad
tertiā negeẜ q caliditas et frigiditas agerēt in siccitatez et
humiditatē de per se: et cū pp quam dicunẜ passiue: lz inter
Ad 4m se nō agāt. pz in qnta cōclusione. ¶ Ad quartā concediẜ
5m et 6m q omnes sunt actiue nec est cōtra. Silr rñdetur ad qntā.
¶ Ad sextam dī q si qualitates dicerenẜ passiue magis:
eo q magis paterenẜ ab equali agente: humiditas et sicci
tas essent minus passiue q̄z alie: prout rō cōcludit: sed vo
cantur passiue fm sensum dictuz in qnta ɔne. sic humidi
Ad 7m tas et siccitas sunt magis passiue. ¶ Ad septimā dī q ille
q̄litates sunt forme: ideo nō patiunẜ subiectiue: lz bñ cor
ruptiue: qz vna earū bñ corrūpit aliā. pħs autez voluit q
materie esset pati subiectiue et non forme. Rō post opposi
tum est pro quarta et quinta cōclusionibus.

¶ **Quoniam autem quare elementa rc̄. Te
xtu cōmen. xvi. Questio. iij.**

Queritur 3°. Utrū q̄tuor sint elemēta
et non plura nec pauciora: et
vt nō oporteat de cauillationib° logicalibus
argui: intelligitur qō sic. vtrū sunt q̄tuor ter
mini in quos ille terminus elementū imedia
te diuiditur nō coīncidēs in significando oīa elementa si
gnificantes et nō plēs vel pauciores vel vtruz sint 4or spēs
pm specialissime elemētorum non coincidentes. ¶ Et arguiẜ p.
q sint pauciores. nā nō sunt plā elta q̄z pn° intrinseca: sed
nō sunt nisi duo pn° intrinseca. ergo sunt solū duo elā. ma
ior pz. p diffōnē elemēti posuā 5° meta. qua dī elemētuz est
T.c.4. ex quo cōponitur aliud in existēti indiuisibili spē in aliaz
spēm: et tale est vere pncipiū intrinsecū. minor pz. per phz.
T.c.65. pmo physicorū. ¶ Cōfirmaẜ auctē Cōmē. p celi vbi vo
Cō.p.3 lunt q mā et forma sunt vera elta. ¶ 2° nō sunt plura elta
capl.31. q̄z motus simplices: lz solū sunt tres motus simplices er
2m go rc̄. ɔña tenet. maior pz. qz cuilibet elemēto dz cōpetere
aligs motus simplex minor pz per phm. p celi. ¶ Tertio.
T.c.5. non sunt nisi due differentie elemētorum. ergo non sunt nisi
3m duo elementa. ɔñtia tenet. qz cuilibet spēi elementoruz cō
petit sua dña specifica añs pz. per phm et Cōmentatorem
T.c.p. 4° celi. vbi solū ponit has duas graue et leue. et pz rōne. qa
t.2. omne elemētuz est graue vel leue. ergo solum sunt ille dñe
4m specifice elementorum. ¶ 4° aqua non est elemētū. ergo non
sunt quatuor. ɔñtia tenet. et añs patet. qz elemētum dz esse
simplex et purū. mō nusq̄z reperitur aqua pura. ergo rc̄. cō
sequētia tenet. et maior nota est: et minor pz. qz maxime re
peritur aq̄ pura in mari: qz ille locus maris est nālis loc°
elemēti aque per phm 2° metheororum. modo constat q ibi
non sit aqua pura cū sit salsa. ¶ 5° nō est aliqō elementuz
5m ignis. ergo rc̄. ɔñtia tenet. et añs probatur. pmo. qz si ipm
esset elementū esset lucidū per experientiam ab igne circa
nos. mō hoc nō est verum. qz tūc non possemus stellas vide
re: eo q ille ignis terminaret visum. ¶ Itē si esset: aliqua
aialia deberet sibi cōpetere: sed nulla cōpetiit ei. g ipsuz nō
est. maior pz. qz ignis ē eltū nobilissimū. g nō minus debe
ret decorari aialib° q̄z terra aialib° gradietib°. aq̄ piscib°.
aer auib°. minor pz. qz ignis cuiuslz aialis in eo existētis cor
pus corripit. ¶ Tertio vel hoc esset perpetuū. et hoc non
in tr̄a. vel esset corruptibile: et hoc nō: qz collocatur in celo:
qō in nullo est igni ɔtriū. g nullo mō pōt corrūpi qz nec ab
intus nec ab extra. ergo simplr non est. ¶ Deinde arguiẜ
pm q sint plura. primo. qz plures sunt cōbinationes qualita
tum primarū possibiles q̄z q̄tuor. ergo plura sunt elemēta

q̄z q̄tuor. ɔñtia tenet. per phm in tr̄a: qz numer° elemē T.c.16
torum sumiẜ penes cōbinationē qualitatum primarum ad
inuicē. añs pz. qz sunt quatuor quas ponit phs. preter il
las sunt caliditates et frigiditas: qz simul stant in tepido:
et silr est humiditas et siccitas remisse. ¶ Secūdo. celū est 2m
elemētū. g rc̄. ɔñtia tz. añs pz. pmo metheororum. vbi voca
tur primū elementū: nō ēt dī q sunt q̄tuor elemēta mūdi:
et q celum est qnta essentia. ¶ Tertio. tot sunt elementa 3m
quot sunt mixta. ergo rc̄. ɔña tenet. et añs pz. qz elementa
dicunẜ ad relationē p mixta. et per ɔñs multiplicātur pro
portionabiliter sicut mixta. ¶ Quarto. plura sunt elemē 4m
ta terre. ergo. ɔñtia tenet. et añs pz. per Albertū dicentē q
diuerse sunt species terrarum: similiter hermes dicit q di
uerse sunt spēs ignium. ¶ Quinto. quot sunt planete tot 5m
sunt elemēta: sed planete sūt plures q̄z quatuor. ergo. ɔña
tenet. et añs pz. per astronomos. d. q glibet planeta est de
nā alicui° elemēti vt mars de nā ignis: qz est calidus et sic
cus: et iupiter de nā aeris: qz calidus et humidus. saturnus
vō de natura terre: qz frigidus et siccus. vnde Cōm. ētator T.c.44
secundo celi. stelle habent qualitates similes vnicuiqz ele
mentorum. minor nota est de se.

In oppositum est philosophus. capitulo ter T.c.16.
tio. secundi huius.

¶ In ista qōne erunt quatuor articuli. In primo videbitur
quid sit elementū. In scdo penes qd sumatur numerus vl
distinctio elementorum. Tertio vtrū sit aliquod elementuz
ignis ponendum: qō tangitur in qnto argumēto ante op
positum. In quarto que et quot sunt elementa.

Quantum ad primū nota. q elementuz dī abile pm nōnm
qō idē est qō pma mā: quasi ilementū
sed mutaẜ. i. in. e. propter meliorē sonum. vnde elementa
respectu mixtorum habēt se per modū materie pme. Aliter
diciẜ elementū: quasi eleuamentū: qz ex elementis per eo
rum mixtionem eleuaẜ et formatur mixtū. vel dicitur qua
si alimentū. qz ex elementis nutriūtur mixta saltē media
te. ¶ Secūdo nota. q inuenitur qntuplex diffinitio elemē 2m nōnm
ti. pmo diciẜ esse phi 5° metaph. elementū est ex quo fit ali T.c.4.
ud in existente indiuisibili spē in aliam speciē. et videtur q
hec diffinitio conuenit elemento principali prout tm̄ vale
at: sicut hec oratio. principium intrinsecuz: qz principia in
trinseca non sunt diuisibilia in partes diuersaruz specierum:
et non conuenit diffinitio aeri vel aque: qz talia diuisibilia
sunt in partes diuersarū specieruz: vt supponiẜ. i. mām vel
formā. ¶ Secūda diffinitio est q elemētū est qō in cōsti 2° diffō
tutione corporum est primuz: et in resolutione vltimū: vt lr̄e
dicūtur sic elemēta syllabarū: et videẜ q hec diffinitio soli
mãe pme ɔueniat: qz ipsa est vere primū in gñatione et vl
timū in resolutione: sicut pz pmo physicorum. in fine. ¶ 3° ē T.c.82.
hypocratis scdo libro de elemētis. elementū est simplex et 3° diffō
minima corporum particula. et intelligiẜ: vt dicit Galien° q
est minima nō in q̄ntitate: sed in qualitate: qz nō pñt pau
ciores qualitates habere. ¶ Quarta est Auicenne primo 4° diffō
canonis seu prima doctrina de elemētis. elemēta sunt cor
pora simplicia que in partes diuersarū spērum minime di
uidi pñt: et intelligēdo illam de elementis: de qbus est qō: et
de qbus loq videẜ Auicēna: opz exponi in partes existētes
hoc aliquid in actu; qz illa elemēta vocata ignis et aer bñ
diuiduẜ in partes nō existentes hoc aliquid in actu diuer
sarū rōnū: vt in mām et formā et tales vocat Auicē. diuer
sarum rationū formae. ¶ Quinta est phi. 3. celi: elemētū 5° diffō
est in qō corpora dissoluunẜ. Pro cuius intellectu nota. q T.c.31.
triplex est dissolutio. Quedā in ptes integrales vt Demo
critus dixit corpora resolui in attomalia vel si totum diui
datur in duas partes proportionabiles. ¶ Secūda est in
partes ēēntiales simul coextēsas per totā rez que sunt mā
et forma. ¶ Tertia est in partes coextēsas fm similitudi

nem ꝛ virtutē:sicut resolutio mixti in elementa ꝑm illos q
tenent ꝙ elemēta nō manent in mixto:tñ in ea dꝫ mixtus
resolui.qꝛ in corruptione mixti elemēta nō generantur ex
3m nōm. imixto. ¶ Tertio nota.ꝙ tales ptes essentiales coextense
sunt duplices:quedā sunt:que non manēt separata:sꝫ ꝑm
veritatem sunt in mixto:vt materia ꝛ forma que sunt veri
T. cō. 3. us elemēta sicut dicit Cōmēta.3° celi.Alie sunt que pñt se
parari ꝛ actu existere vt separatim ꝑmanētia:vt qttuoꝛ vo
cata elēta ꝛ nō vere partes mixti.sed solū virtualr dicun
tur ptes mixti ꝛ dñr quodāmō elēta.Scdo.qꝛ cōponunt
ex mā ꝛ forma que sunt elementa:vñ sicut lre respectu di
ctionū sunt elemēta ꝑma:ꝛ sylabe elementa scdā:ita vera
mā ꝑma ꝛ forma eius dicitur ꝑma elēta.hec aūt quatuoꝛ
ignis ꝛc̄.que ex istis cōponūtur ꝑ cōparationem ad mix
ta dicitur elēta scda.ꝛ sic vocant ꝓpter vulgares q mām
que vere est elemētum nō percipiūt.ex his pꝫ expositio dif
finitionis Ar.s.quomō mixta resoluuntur in elementa.
4m nōm. ¶ Unde q̄rto ex oībus his recolligēdo vī mihi ꝙ elemē
tum accipit triplr.strictissime:ꝛ sic nihil est elemētum nisi
mā ꝑma:ꝛ ꝑm hanc exceptionē dabat diffō scda.Secun
do stricte:ꝛ sic sunt ꝑncipia intrinseca.s.mā ꝛ forma.ꝛ se
cundū hanc dabat diffō prima.Et 3° large prout illa q̄tu
oꝛ aer ignis ꝛc̄.dicūtur elemēta:ꝛ de hac exceptione vidē
5m nōm. tur dari tres vltime diffōnes.¶ 5° nota.ꝙ elementū ꝑ mō
acceptū propria descriptione posset sic describi elētum est
res cōposita ex mā ꝛ forma inter res generabiles ꝛ corru
ptibiles cōpositas vel per se stare potētes magis simplex:
ꝛ de ista acceptione solū est consideratio ad phm. Et si pe
tatur vtrū celum sit elemētum.dicit ꝙ nō nisi celū simili
6m nōm tudinarie qꝫqꝫ vocet q̄ntū elementū.¶ Sexto nota.ꝙ il
la dicitur inter entia cōposita magis simplicia per paruā
tionem cōpositionis ex contrarietate:qꝛ in naturali dispō
ne:qōlibet eoꝝ determinat sibi vnā qualitatē primā simplicem
plicem sine gradibus qualitati opposite sibi admixtis:ꝛ
sic nō est de mixtis.Et his satis pꝫ qd sit elementū:ꝛ quot
modis dicit:ꝛ quō capit:ꝛ vñ deriuatur.

ꝑa ꝯ Quantum ad scdm articulū sit ꝑma ꝯclusio hec:
numerus elemētoꝝ dꝫ capi a qualita
tibus tāgibilibus.ꝓbat sic.penes illas q̄litates dat nume
rus elemētoꝝ que ꝑncipalr sunt actiue ꝛ passiue:sed tāgi
biles sunt hꝫ.ergo ꝛc̄.maioꝛ est nō.qꝛ ex actione elemēto
rum debēt gñari mixta:ꝛ per ꝯñs debēt esse maxime acti
ua ꝛ passiua adinuicē:iō ꝑncipalr debent capi penes q̄li
tates ꝑncipalr actiuas ꝛ passiuas.minoꝛ pꝫ.per dicta in ꝑ
2a ꝯ ma qōne huius scdi.¶ Secūda ꝯclo.numerus elemēto
rum dꝫ capi ꝑncipalr penes hec q̄tuoꝛ.caliditatē.frigidi
tatē.hūiditatē.ꝛ siccitatē inter q̄litates tāgibiles.ꝓbat.
distinctio ꝛ multitudo corpoꝝ prioꝝ rōnabilr ꝛ ꝑncipali
ter dꝫ capi penes q̄litates ꝑmas:sed elementa sunt prima
q̄tuoꝛ corpora:ꝛ ille sunt ꝑme q̄tuoꝛ q̄litates.g ꝛc̄.maioꝛ
est nota de se:qꝛ prima corpora gñabilia rōnabilr distin
guuntur ab effectu penes ꝑmos effectus:ꝛ per ꝯñs penes
primas q̄tuoꝛ q̄litates.minoꝛ pꝫ.in.q.ꝑma huius scdi.¶ Cō
firmat.multitudo elētoꝝ ꝑncipalr dꝫ capi penes qualita
tes actiuas:vt dictū est ꝑximo ille qualitates principa
3a ꝯ liter sunt actiue:vt ꝑus patuit.ergo ꝛc̄.¶ Tertia ꝯ.mul
titudo elemētoꝝ nō dꝫ adequate capi per cōparationem
ad has qualitates solū existes in subo.pꝫ.qꝛ nulla earū po
test esse sola:imo semꝑ cū vna actiuarū est vna passiua:ꝛ
econuerso.Cōfirmat.forma subalis semꝑ presupponit plu
res qualitates.ergo penes nullā q̄litatē solū existē in subo
dꝫ capi aliq̄ spēs elemēti.ꝯña tꝫ.ꝛ añs pꝫ.qꝛ forme suba
les ꝑter q̄litates ꝑmas semꝑ in mā requirunt aliquas quali
tates scdas.s.raritatē vel densitatē grauitatē vel leuita
tem:ꝛ sic de aliis:ꝛ tales nate sunt seq plures primas q̄li
Dubiū tates existentes simul in subiecto.¶ Et si dicatur sicut de

menta sunt q̄tuoꝛ:ita simplices q̄litates ꝑme sunt q̄tuoꝛ.
ergo causat numerus elemētoꝝ penes numerū qualita
tum primarū.respōdet ꝙ añs:ꝛ ꝯña sīlr est verū.s.ꝙ quo
dāmodo numerus elemētoꝝ sumit penes numerū quali
tatum primarū:sic.vꝫ.ꝙ cuilibet elemēto ꝑmo ꝯuenit vna
qualitatū primarū:tñ hoc est inquātū illa q̄litas ꝑma est
in subo simul cū alia qualitatū primarū:ꝛ ideo nō est cō
tra conclusionē.¶ Quarta ꝯclusio.elemētoꝝ numerus 4a ꝯ
debet sumi penes numeꝝ cōbinationū q̄litatū primarum
intēsarū possibiliū adinuicē.pꝫ.qꝛ sumit penes q̄litates ꝑ
mas per cōclusionē scdam.ꝛ non per cōparationē ad eas
solū in subo existētes per tertiam.ergo sumēdus est penes
numerū cōbinationū ipsarū:qd est propositū.

ꝑa suppō Quantum ad tertiū restat videre an aliquod sit
elementū ignis pro quo sit ꝑma suppo
sitio hec.oīs qualitas motiua localiter cōueniēs mixtis ꝛ
simplicibus ꝑfectius ꝛ intēsius conuenit simplicibus q̄
mixtis.ꝓbatur sic.vbi perfectius ꝛ intēsius reperiūt qua
litates alteratiue ibi ꝑfectius ꝛ intēsius reperiūt motiue:
sed in simplicibus reperiūtur perfectius ꝛ intensius alte
ratiue.ergo ꝛ motiue.ꝯña tenet.maioꝛ pꝫ.qꝛ motiue sunt
effectus alteratiuarum.modo vbi perfectius reperit cau
sa ibi ꝑfectius reperitur causatū ꝛ intēsius.minoꝛ nota ē.
qꝛ in mixtis oēs alteratiue sunt ꝯmixte ꝛ imperfecte.ꝛ in
simplicibus non.ergo.¶ Secundo dato ꝙ grauitas vel
leuitas intēsioꝛ reperiat in mixto q̄ in elemento:seqtur ꝙ
tale mixtum si sit graue plus natū est descendere q̄ elemē
tum grauissimum vel si sit leue plus natum est ascendere
q̄ elementum leuissimum:ꝯña est cōtra phm.ꝑ celi.qꝛ mi T.c.7.
xtum semꝑ natū est moueri ad motū elementi dominātis
in eo.ergo nō plus ascendere nec descēdere est natū q̄ ele
mentū dominās in eo.¶ Tertio mixtū leue hꝫ solū leui
tatem ex elemētis leuibus virtualr vel actualr ad eius ge
nerationē cōcurrentibus suppositis agentibus vlibus.ergo
non hꝫ maiorē q̄ illa elemēta ꝯñtia nota est.qꝛ agēs non
producit vltra gradū propriū.añs pꝫ.de se.qꝛ leuitas ꝛ ca
liditas sunt virtutes elemētorum leuiū remanētes in mix
to.¶ Quarto pꝫ.per intētionem phi ꝛ Cōmētatoris 4° T.c.26.
celi.qui mixta vocant grauia ꝛ leuia:nō simpliciter.g nō ꝛ.17.
habēt tantā grauitatē vel leuitatē:sicut elemēta.¶ Se 2a suppō
cūda suppositio.leuitas aeris nālr qescit in loco aeris:nec
inde nata est moueri remouendo aerē ab illo loco.pꝫ.qꝛ
ipsa est cōueniens ipsi aeri:ꝛ per cōsequens mouetur ad lo
cum aeris:ꝛ ibi quiescit nec remouetur ab illo loco.Con
firmatur.qꝛ illa resistit trahenti aerē ab illo loco.ergo ipsa
ibi nata est qescere.¶ Tertia suppositio.inuenit aliqua 3a suppō
qualitas motiua mouēs altius ad locū aeris ꝛ nō nata est
quietare suū corpus in spera aeris.pꝫ hoc de leuitate exa
lationis sicce ascēdentis.illa enim mouet ꝑ sperā aeris:qd
nō esset si ibi nata eēt qescere.Nec valet.si quis volēs eua
dere diceret ꝙ illa mouet per aerē existem in infima regio
ne:qꝛ ille nō est naturalr qualificatus:imo ē minus leuis
q̄ deberet esse si esset in nāli dispōne:qꝛ lꝫ hoc haberet ap
parentiā in aere innālīter q̄lificato vt forte i hyeme:tñ for
te in estate nō hēret apparētiā:qꝛ tunc aer hēret leuitatem
sibi cōuenientē aut maiorē:esto enim ꝙ aer nō haberet le
uitatem sibi ꝯuenientē statim se reduceret ad suā nālem le
uitatem:qꝛ nihil est prohibēs:sicut post dicetur.

ꝑa ꝯ His premissis sit ꝑma ꝯclusio rñsalis hec.po
nēdum est aliqd elemētū ignis.
ꝑm. ꝓbat.leuitas tāta qualis est in exalatione ascēdente debe
ret cōuenire alicui elemēto:ꝛ nō ꝯuenit alteri q̄ igni.ergo
ponēdum est elētū ignis.ꝯña tenet.ꝛ añs pro prima pte
patet.per primā suppositionē:ꝛ pro secunda parte patet.
qꝛ si alteri cōueniret maxime hoc esset aeri:sed hoc nō:qa
leuitas aeris nālīter quiescit in loco aeris per suppōnes se

cundam ⁊ hec leuitas nō. Itē hec leuitas est maior in vir-
tute q̄ leuitas aeris: q2 mouet altius q̄ leuitas aeris exi-
stentis in nāli dispositione. per suppositionē tertiam. Con
firmatur. si hec leuitas nō esset ipsius aeris nec alterius ele
menti: ꝛ̄mo esset mixti. puta exalationis ascēdentis. tūc mi
xta essent magis leuia q̄ elemēta exn̄tia in nāli dispositio-
ne. ꝯña tenet de se: ⁊ añs est cōtra primam suppositionē.
2m ¶ Secūdo aliquod elemētum dꝫ capi penes combinatio
nem caliditatis ⁊ siccitatis. ergo est aliqd̄ elemētū ignis.
ꝯñtia tenet. q2 hoc nō est aliqd̄ aliorū trium elemētorū. an-
tecedens pꝫ. q2 penes alias tres cōbinationes qualitatū ꝓ-
marū capiunt̄ elemēta: ⁊ nō est rō: q̄re nō penes istā cape-
3m retur vnū elm̄tum. ¶ Tertio sūma caliditas dꝫ alicui ele-
mento ꝯuenire: ⁊ nō ꝯuenit alteri q̄ igni. ḡ ⁊c̄. ꝯña tꝫ. ma-
ior pꝫ. q2 ita bene debet illa q̄litas alicui elemento cōueni-
re: sicut alie qualitates prime: ⁊ minor ꝓbat̄: q2 si alicui al
teri cōueniret: maxime cōueniret aeri: ⁊ hoc non: quia ad
experiētiam multa inueniūtur calidiora q̄ sit aer: ēt lesta
te existens: cū vehemētissime calidus sit.

ꝓ suppō **Quantum** ad quartū articulū restat videre que ⁊ quot sunt elemēta: ⁊ quantū ad h̄ sit
hec ꝓma suppositio: ꝙ cōtrarietas que est inter mixta hꝫ
originē a cōtrarietate elemētorum. hec est nota. q2 qualita
tes mixtorum: specialiter prime sequuntur qualitates ele
mentorum: ⁊ oēs alie sequuntur primas.

ꝓ ꝯ **Hoc premisso** sit ꝓma ꝯclusio hec. nō est tātū vnū elemētū. ista est Hypocra-
tis in libro de elementis. ⁊ ꝓbatur rōne sic. q2 sequeret̄ ꝙ
nulla esset cōtrarietas inter elemēta ꝯñs est contra experi
entiam ⁊ premissam suppositionē. ⁊ ꝯña probat̄. q2 si so-
lum est vnū elemētum: nulla est cōtrarietas inter elemen-
ta: q2 vnum in se nō habet ꝯtrarietatē. ergo nec inter mix-
2 ꝯ ta. per suppōnem. ⁊ sic nulla esset cōtrarietas. ¶ Secūda
conclusio. nō sunt solū duo elemēta vel solum tria. proba
tur. q2 numerus elemētorum sumit̄ penes cōbinationē pri
marum qualitatū possibilium: ⁊ tales sunt plures q̄ due
vel tres. ergo ⁊c̄. ꝯñtia tꝫ. maior pꝫ. per predicta. in secūdo
articulo. minor patebit in sequētibus. ¶ Itē si solū essent
duo: vnū eorū q̄uis esset fortius alio: ⁊ tūc corrūperet ali-
ud in sui nām: ⁊ sic postea nō maneret nisi vnū: qd̄ est sim
pliciter incōueniēs. ¶ Silr̄ si solū essent tria duo eorū ha
berent simbolū in q̄litate actiua. puta in caliditate vel fri
giditate. ⁊ per ꝯñs illa corrumperēt tertiū: ⁊ sic non mane
rent nisi duo: qd̄ est cōtra predicta. ¶ Itē ponendū est ele-
mentum ignis: ⁊ preter illud tria alia. ergo sunt plura tri-
bus. ꝯñtia tꝫ. maior rationis patet. ꝑ tertiū articulū. ⁊ mi-
nor pꝫ. q2 preter ignē apparent aer aqua ⁊ terra: que sunt
elemēta vt notū est. q2 nō videntur eē magis mixta: cū sunt
3 ꝯ in sua nāli dispositione q̄ ignis. ¶ Tertia cōclusio est. po
nēda sunt quatuor elemēta. sequitur ex dictis: q2 sunt ponē-
da plura duobus ⁊ plura tribus. ergo opꝫ ꝙ ad min⁹ sint
q̄tuor. ꝯña tenet. ⁊ añs pꝫ. per precedentem conclusionem.
¶ Ista ꝯclusio cōcordat cum experiētijs: experimur eniꝫ
in cōbustione ligni: quasi q̄tuor elemēta resolui flāma lo-
co ignis. fumū loco aeris. aquā existētē loco aque: ⁊ cine-
res loco terre remanētes. ¶ Itē tot sunt cōbinationes q̄li-
tatuꝫ possibiles. ¶ Itē tot sunt humores in corpe. ¶ Itē
4 ꝯ. tot sunt cōplexiones animaliū. humores autē ⁊ cōplexio-
nes seq videntur numerū elm̄torū. ¶ Quarta cōclusio. nō
sunt ponēda plura elemēta q̄ quatuor ad intellectū predi
ctum. ⁊ hoc capiēdo elemētum large. ꝓbatur. nō sunt plu
res cōbinationes qualitatū primarū sub esse intēso possibi
les q̄ q̄tuor. ergo nō sunt plura elemēta. ꝯña tenet. per di-
cta in scd̄o articulo. ⁊ añs apparet. q2 nō sunt nisi cōbina-
tiones caliditatis ⁊ siccitatis: que ē ignis. caliditatis ⁊ hu
miditatis que est aeris: ⁊ frigiditatis ⁊ humiditatis q̄ est
aque: ⁊ frigiditatis ⁊ siccitatis: que est terre. Alie enī due
.s. caliditatis ⁊ frigiditatis siccitatis ⁊ humiditatis sub eē
intēso nō sunt possibiles: lꝫ sint possibiles sub esse remisso:
tñ penes illas sic non dꝫ capi aliqd̄ elemētū: eo ꝙ elementa
debēt sibi determinare suas qualitates intēsas. ¶ Secun
do nō sunt plures qualitates ꝓme q̄ quatuor. ergo. ꝯñtia
tenet. q2 qdlibet elemētum dꝫ sibi determinare vnā quali-
tatem primā. ⁊ ideo si essent plura elm̄ta: ⁊ plures essent q̄-
litates prime. añs patet. in ꝓma q̄one secundi.

Ad rationes ꝓncipales dī ꝙ hic non querit̄ de elemētis stricte acceptis: de quo il Ad rōes
la rō arguit. auctoritates aūt phi. 5. meta. ⁊ Cōmētatoris T. c. 4.
3. celi. intelligitur de elemētis stricte acceptis. ¶ Ad secū Cō. 31.
dum dī ꝙ plures sunt motus simplices in spē spālissima Ad 2m
q̄ elemēta: q2 q̄tuor elemētis ꝯueniunt q̄tuor motus sim-
plices in spē spālissima: ⁊ preter illos est motus circularis
celi. Et ad p̄bm solū tres motus simplices ponentē dicit̄ ꝓ. c. 5.
ꝙ hoc intellexit distinguēdo motus simplices penes spēs
subalternā. s. penes a medio: penes qd̄ sumit̄ duo. s. ignis
⁊ aeris: penes ad mediū: penes qd̄ simil̄r duo sumuntur. s.
terre ⁊ aque: ⁊ penes circa medium: ⁊ iō ratio nō ꝯcludit.
¶ Ad tertiū negat̄ ꝙ non sunt nisi due dr̄ie elemētorū lo Ad 3m
quendo de differētijs constituentibus spēs specialissimas.
¶ Ad Cōmētatorē. 3. celi. dī ꝙ ille dr̄ie graue ⁊ leue sunt 4. c. ꝓ.
accidentales. igitur dicit̄ ꝙ nō sunt spālissime. imo graue ⁊. 2.
diuiditur in aquā ⁊ terrā: ⁊ silr̄ leue: ⁊ ideo nō est ad ꝓpo
situm. ¶ Ad q̄rtum negat̄ ꝙ aq̄ nō sit elm̄tum. Et ad ꝓba Ad 4m
tionem dī ꝙ elm̄tum qn̄ est in nāli dispōne tūc dꝫ esse purū.
mō aqua maris est innālr̄ disposita ꝓpter siccitates ter
restres mari admixtas: ⁊ ideo extra ⁊ ꝓter nām aque ē ꝙ
mare est salsum. ¶ Ad q̄ntū negat̄ ꝙ non sit aliqd̄ elemē Ad 5m
tum ignis. Ad probationē dī ꝙ ignis qn̄ est in nāli dispo-
sitione nō est lucidus: imo est magis dyafanus q̄ aer: sꝫ ꝙ
ignis apud nos existēs est lucidus. hoc est. q2 illud est mix
tum qualitatiue: ⁊ q̄dam dicūt ꝙ est flāma ⁊ non vere spe
ciei ignis: imo s̄m veritatē illud qd̄ volat ascēdēdo a can-
dela apparēs eē flāmam est verius ignis q̄ ipsamet flāma
candele. ¶ Ad secundā probationem dicunt aliq ꝙ sala Ad 2m
mandre viuunt in igne. Aliter dicit̄ ꝙ non opꝫ oīa elm̄ta
decorari animalibus: imo hoc solum ꝯuenit elemētis exi
stētibus prope terrā aut terre: q2 oīa animalia nutriūtur a
terra: ⁊ iō q2 ignis nimis plus distat a terra: ⁊ q2 est nimis
actiuus natura sibi nulla aīalia attribuit nec ex hoc ē im-
perfectus: q2 silr̄ argueretur celū esse impfectū. ¶ Ad 3m Ad 3m
dicit̄ ꝙ qdlibet pedale ignis in sua spera est corruptibile.
Ad improbationē dicit̄ ꝙ in qdlibet pedale ignis celū qn̄
q̄ influet influētiā grauefactiuam ⁊ mouētem deorsum:
⁊ tūc illud descendet in aerē quousq corrūpitur.

Ad rationes arguētes ꝙ sunt plā. ¶ Ad pri- Ad ꝓm
mā dī ꝙ non sunt nisi 4or cōbina
tiones q̄litatū primarū possibiles sub esse intēso seu perfe-
cto: vt dictū est. ⁊ solū penes illas numerus elm̄torū sumitur.
¶ Ad secūdū dī q̄ celū nō est elemētum nisi similitudi- Ad 2m
narie ⁊ improprie: q2 ex eo nullū cōponitur corpus: ⁊ ideo de
hoc nō est cōsideratio ad phm̄ prout dictū fuit in ꝓmo arti
culo. Alr̄ posset dici ꝙ celū est elm̄tū mūdi: sed etiaꝫ de hoc
hic nō agit̄: sed solū de elemētis mixtorū. ¶ Ad tertiū ne- Ad 3m
gatur ꝙ tot sunt elm̄ta quot mixta saltem in spē. Ad ꝓba
tionē dī ꝙ lꝫ elm̄ta dicerētur per relationem ad mixta: tñ
nō opꝫ ꝙ proportionabilr̄ multiplicent̄: sicut mixta: licet
enim genus dicat̄ per relationē ad spēs: tñ nō opꝫ ꝙ ꝓpor
tionabilr̄ multiplicent̄: sicut spēs prout notum est. ¶ Ad Ad 4m
quartum pōt dici ꝙ substātialiter in spē nō est nisi vnum
elemētum terre. Ad p̄bm dicit̄ ꝙ voluit dicere ꝙ diuerse
sunt spēs accidētales terrarū: q2 q̄dā sunt argilose. q̄dam
sabulose: ⁊ sic de alijs. vel ꝙ voluit ꝙ plures sunt spēs ter

rarum mixtoꝝ.i.terreoꝝ:que vocantur terra pp ſilitudi-
Ad 5m nem.ſimiliter totaliter dicatur de igne. ¶ Ad quintū ne-
getur ꝙ tot ſunt elemēta quot ſunt planete. Ad ꝓbatio-
nem dr ꝙ lȝ qlibet planeta ſit de natura alicuius elementi
nō ſeqtur ꝙ ſint tot elemēta quot ſunt planete: qꝛ plures
bene ſunt de natura eiuſdem elemēti:⁊ ideo ratio non cō-
cludit. ¶ Ratio poſt oppoſitum eſt pro dictis in duobus
vltimis concluſionibus quarti articuli.

¶ Eodem textu vbi ſupra. Qõ.iiij.

Queritur qſtio. Utrū caliditas aeris ⁊
ignis ſint eiuſdē ſpēi ſpāliſſi-
1m me cētiales. ¶ Et arguit̄ ꝓ.ꝙ nō.qꝛ humi-
ditas aeris ⁊ humiditas aque dr̄nt ſpē ſpāliſ-
ſima.ergo ēt caliditates elemētoꝝ debent dif-
ferre ſpē.ꝯña tenet.qꝛ ſicut ſe hȝ vna q̄litas ſimbola:ita vi-
detur ꝙ ſit de alijs qualitatibus ſimbolis.añs probat̄ qꝛ
humiditas aque eſt extinctiua ignis:⁊ humiditas aeris ſi
eſt extinctiua ignis:īmo eſt nutritiua eius.ergo ille humi-
ditates differūt ſpē.ꝯñtia tȝ.qꝛ potentiarum eiuſdem ſpe-
T.c.2.& 15. ciei non ſunt contrarij actus:ſed idē 9° metaph.añs pro ꝓ-
ma parte patet.per experiētiam:qꝛ aqua vehemēter cali-
da corrūpit ignē ſi ſuper ipſum fundat̄:ſed tñ hoc non fa-
cit per frigiditatē:ſed per humiditatē:qꝛ aqua illa eſt ca-
lida. Item ſi hoc facit propter frigiditatē tūc ignis in hye-
me frigidiſſima non deberet durare in aere.ꝯña eſt contra
experiētiam de candela ardente.⁊ ꝯñtia tenet.qꝛ aer ē tūc
ita vehementer frigidus ꝙ congelat aquam:vt videtur.⁊
per ꝯñs:ſi frigiditas eſt cauſa corruptionis ignis:maxime
deberet corrumpere ignem. ¶ Secunda pars patet.quia
cū humiditas olei ſit aerea ipſa ſtatim cōuertitur in ignē:
⁊ nutrit ipſum. ¶ Itē ſi humiditas aeris eſſet eiuſdē ſpe-
ciei cū humiditate aque:tunc ipſa poſſet cōtinere mixta.ſi-
T.c.49. cut humiditas ipſius aque:cuius oppoſitū dicit pħs ſecū-
2m do huius. ¶ Secūdo ſiccitas terre ⁊ ſiccitas ignis diffe-
runt ſpē.ergo ⁊ caliditas elemētoꝝ.ꝯñtia tenet.vt prius.⁊
añs declarat̄.qꝛ ſiccitas terre determinat ſibi intēſaȝ frigi-
ditatem ⁊ dēſitatē.ſiccitas aūt ignis ſūmā raritatē ⁊ cali-
3m ditatem:modo hoc nō eſſet niſi ipſe differrēt ſpē. ¶ Ter-
tio ſi ſic.ſeqtur ꝙ caliditas aeris eſſet remiſſa ꝯña bona.⁊
ꝯña eſt falſum.igitur nō ſunt eiuſdem ſpēi: ⁊ ꝯñtia tenet.
⁊ añs pȝ.pro prima parte:per experiētiam:qꝛ aer nō ſentit̄
ita calidus ſicut ignis:ideo ſi caliditates ſunt eiuſdē ſpēi:
oportet ꝙ aer ſit remiſſior.alˢ eque intenſe calefacerent.
igitur ⁊c̄.falſitas ꝯñtis.pȝ ꝓ.qꝛ tunc aer in nāli diſpoſitio-
ne determinaret ſibi aliquos gradus frigiditatis remittē-
tes ſuam caliditatē:cum remiſſio fiat per admixtionē gra-
duū qualitatis oppoſite:vt ſupponit̄ ad pñs:⁊ ſic aer nō
eſt ſimplex elemētū:īmo eſt mixtum qualitatiue:ſicut mi-
xta. ¶ Secūdo ſequeretur ꝙ aer in nāli diſpōne determi-
naret ſibi tres qualitates ꝓmas.ſ.humiditatē caliditatē ⁊
T.c.16. frigiditatem remittentē eius caliditatē.ꝯñs eſt ꝯ pħm in
littera. ¶ Tertio ſeqtur ꝙ ignis approximatus aeri ſubi-
to faceret eū ſūme calidū.ꝯñs eſt contra experiētiaȝ ⁊ ꝯña
tenet.qꝛ aer reſpectu caliditatis ignis nullam haberet reſi-
ſtentiaȝ.ergo nō eſt ibi cauſa ſucceſſionis.ergo ſubito fie-
4m ret calidus ſūme. ¶ Quarto caliditas ignis cōtrariat̄ hu-
miditati aeris ⁊ non caliditas aeris.igitur ⁊c̄. cōſequētia
tȝ.⁊ añs pro ſcḋa parte eſt notū de ſe.pro prima parte ꝓba-
tur.qꝛ cū aer generat̄ ex igne caliditas ignis corrūpit̄:qꝛ
alias aer gñaretur ſub tanta caliditate q̄̄ta fuit ignis.qḋ
nō videtur veꝝ:eo ꝙ ignis nō poſſet aerem ſub caliditate
corrūpere:qꝛ aer cū qualibet caliditate poſſet manere:qḋ
videt̄ falſum. Sed cōfirmat̄ ſic.ſi caliditas ignis non cor-
rūperet̄ in tali trāſmutatione accidens migraret de ſubie-
cto in ſubiectū.⁊ hoc eſt falſum.⁊ tenet ꝯñtia.qꝛ caliditas
primitus eſt in igne:⁊ poſt in aere:⁊ tunc ſic:caliditas cor-
rumpitur nō a caliditate aeris:cū ſibi nō ſit ꝯ̄ria.ergo cor-
rumpitur ab humiditate aeris.igitur caliditas ignis con-
trariatur humiditati aeris:qḋ fuit ꝓbādū. ¶ Quinto 5m
in generatione aq̄ ex aere tantā caliditatē corrumpit ge-
nerans aquā quātā frigiditatē introducit.ſed certū eſt.ꝙ
introducit ſūmam frigiditatē.igit̄ ēt corrūpit ſūmā cali-
ditatem.igit̄ aer fuit ſūme calidus:qḋ non eſſet ſi eius cali-
ditas fuiſſet eiuſdē ſpēi cū caliditate ignis.igit̄.ꝯñtia tȝ.⁊
añs pro prima pte pȝ.qꝛ ſic ſcḋm opinionē cōem ſit in q̄li-
tatibus primis intēſio ⁊ remiſſio.ꝓportionabilr: ꝙ ſicut
in vna intēditur in alia remittit̄:⁊ pro ſcḋa pte.pȝ.qꝛ aq̄ i
nāli diſpoſitione eſt ſumme frigida.igit̄ aqua introducit
6m ſummā frigiditatē. ¶ Sexto Cōmentator dicit ſcḋo celi. T.c.42.
ꝙ diuerſa corpora celeſtia ſm diuerſa lumina generāt q̄-
litates proprias vnicuiqȝ elemētorum.ergo videt̄ velle ꝙ
aliqua caliditas eſt ꝓpria vni elemēto ⁊ alia alteri:qḋ nō
eſſet niſi caliditates elemētoꝝ dr̄nt ſpē. ¶ Septimo leui- 7
tas aeris ⁊ ignis differūt ſpē.ergo ⁊ caliditates.ꝯña tȝ.ꝑ
cōuenientē ſilitudine:qꝛ ſicut ſe hȝ leuitas ad leuitatē:ita ſe
hȝ caliditas ad caliditatē. Secūdo.qꝛ propriū effect⁹ iſtaꝝ
caliditatum videtur eſſe leuitates:mō ſi effectus de per ſe
⁊ imediate aliqbus cauſis cōuenientes dr̄nt ſpē:certuȝ eſt
ēt ꝙ iſte cauſe differūt ſpē.añs eſt Cōmētatoris 4° celi.vbi Cō.28.
dicit.ꝙ leuitas aeris nō eſt media īter leuitatē ignis ⁊ gra-
uitatem terre:ſicut color medius inter extremos:īmo ēto-
taliter eque ſimplex ſicut leuitas ignis. ¶ Octauo non oēs 8m
caliditates mixtoꝝ ſunt eiuſdē ſpēi.ergo nec oēs calidita-
tes elemētorum.ꝯña tenet.qꝛ caliditates mixtorum ſunt
ſimiles in virtute:⁊ etiam in q̄litate cuȝ caliditatibus ele-
mentorum:⁊ ideo tot debēt eſſe ſpēs primaꝝ qualitatuȝ
in elemētis quot in mixtis.añs probat̄.ꝓmo.qꝛ effect⁹ ca-
loris nālis aīalis eſt nutrire:⁊ augmētare:qḋ nō conuenit
calori ignis. Item calor nālis vni⁹ aīalis figuratur nāliter
ſm figurā illius aīalis:vt hoīs ſm figurā hoīs.alterius āt
aīalis vt aſini aliter figurat̄ prout experimur. ¶ 2° pȝ idē.
qꝛ calor viui ⁊ mortui differūt ſpē.igitur ⁊c̄.ꝯña tȝ. qꝛ illi
ſunt calores mixtoꝝ.añs pȝ.qꝛ calor viui ꝓſeruat a putre-
factione:calor vō mortui diſponit ad putrefactionem.vñ
q̄̄to cadauer ſit magis calm:tāto citius putreſcit: propter
qḋ in eſtate citius putreſcūt carnes q̄ȝ in hyeme. ¶ Ter-
tio pȝ idē.qꝛ calor febrilis ⁊ nālis dr̄nt ſpē.igitur calidita-
tes mixtoꝝ dr̄nt ſpē.ꝯña tȝ.⁊ añs pȝ.qꝛ calor nālis ⁊ ināl-
lis dr̄nt ſpē.ſed febrilis calor eſt innālis vt dicūt medici: ⁊
nālis nō eſt innālis.igit̄ ⁊c̄.ꝯña tȝ.maior nota eſt.qꝛ inna-
turale ⁊ nāle ſunt ꝯdictorie oppoſita.ergo videtur differ-
re.⁊ per ꝯñs differūt ſpē.minor nota eſt per medicos. Con-
firmatur ſic.illi calores differunt ſpē qui hñt diuerſos effe-
ctus proprios in ſpē.ſed ſic eſt de caloribus nāli ⁊ febrili.g.
maior pȝ.auctē añ allegata.actus notificāt potētias. ſecū-
do de aīa.⁊ minor pȝ.qꝛ calor febrilis q̄̄tūcūqȝ remiſſus T.c.33.
ſemper eſt pūgitiuus:calor aūt nālis q̄̄tūcunqȝ intenſus vel
ab eſtu:vel labore:vel motu non pungit:ſicut experientia
docet. ¶ Quarto pȝ idē.qꝛ calor nālis ⁊ apoſtematū dif-
ferunt ſpecie.igit̄.ꝯña tȝ.⁊ añs pȝ.qꝛ calor naturalis nul-
lo modo denigrat.vt patet in ſano vel in ſilī. calor autem
apoſtematū denigrat.vt patet in apoſtematibus maturā-
tiuis.igitur ⁊c̄. ¶ Nono ad ꝓncipale.diuerſorum in ſpe- 9m
cie debet eſſe diuerſe q̄litates proprie in ſpē:ſed aer ⁊ ignis
ſunt diuerſa in ſpecie.igit̄.maior nota.qꝛ proprietates cō-
ſequuntur ipſam rem.minor pȝ de ſe.

In oppoſitum arguit̄.qꝛ ſi differrēt ſpē tunc
eſſent octo q̄litates ꝓme: ꝯña
eſt cōtra pħm.ſcḋo huius.⁊ probatur ꝯñtia.qꝛ eſſent due T.c.6.
prime q̄litates in ſpē ⁊ ꝓportionabiliter eſſent due ex pte 7.8.
cuiuſlibet aliaꝝ triū qualitatū ſimbolicarū.g eſſent octo

In ista q̄ōne erūt tres articuli. In p̄mo videbū
tur quedā notabilia cū narratiōe
eiusdē opinionis probabilis in hac q̄ōne. Scd̄o videbitur
opinio illius ꝯ̄ria: que mihi magis videt̄ vera. In 3° vide-
bitur quomodo opinio prima soluit motiua sibi cōtraria
opinionis secunde cum quibusdam rōnibus sp̄alibus cō
firmantibus opinionem secundam.

p̄m nōm Quantum ad p̄m articulū p̄mo nota ꝙ q̄dam po
nunt in elīis esse q̄sdā q̄litates virtua-
les distictas ab actualib⁹ ꝛ formis subalibus eoꝝ: sꝫ q̄a
de his querēt in sequēti q̄ōne: iō nūc solū de actualib⁹ pro-
pono. ¶ Scd̄o nō. ꝙ ꝓportionabilr: sicut d'cēt de calidi-
tatibus ignis ꝛ aeris: ita dꝫ dici de frigiditatib⁹ terre ꝛ aq̄:
ꝛ de ceteris q̄litatib⁹ p̄mis symbolis elemētorum: q2 sīles
3m nōm sunt rōnes de vna: sicut de alia. ¶ Tertio nota. ꝙ quedā
opinio ꝓbabilis ponit ꝙ caliditates aeris ꝛ ignis actua-
les differūt sp̄e: ꝛ hꝫ pro se rōes aī op^m: ꝛ si que alie sunt ta-
les: ꝛ ideo rōnes illas nō resumo. Secūdo dicūt ꝙ aer hꝫ
caliditatē sūmam: sicut ignis. 3° dicunt ꝙ ad corruptio-
nem ab igne vnius gradus caliditatis aeris itroducitur
vnus gradus caliditatis ignis: ꝛ eꝯ̄. 4° dicunt ꝙ ille cali
ditates nō sunt simul in simplici sub eē intēso: sed i mixto
4m nōm ꝛ sub eē remisso. ¶ 4° est nōndū ꝙ res essentialr eiusdem
sp̄ei sp̄alissime dr̄ que soluꝫ nūo dīnt: ꝛ sic se hn̄t ꝙ oēs
ꝓprie opōnes vni⁹ eaꝝ sunt eēntialr sīles alteri⁹ eoꝝ opa-
tionib⁹: ꝛ si dīnt: solū dīnt s3 magis ꝛ min⁹: ꝛ ēt sūt q̄ na-
ta sunt eiūdē cōceptū sp̄alissimū ꝛ eēntialē in aīa gn̄are.

p° 2 Quantum ad scd̄m articulū sit ꝯ̄ rn̄salis hec. cali
ditates actuales aeris ꝛ ignis sunt eius
dem sp̄ei sp̄alissime essentialis. ꝓbat̄ p̄ sic. q2 nisi sic sit vni
T.c.17. essent plura ꝯ̄ria in sp̄e. aīis est ꝯ̄ phm. 10. metaph. ꝛ p̄ ce-
T.cō.x. li. vbi vult ꝙ tm̄ vnū vni sit ꝯ̄rium: ꝛ probat per hoc p̄mo
T.c.10. celi. ꝙ motui circulari celi nihil est contrarium. Et proba-
tur ꝯ̄ñ a. q2 caliditas ignis corrūpit frigiditatem aque: igi-
tur cōtrariatur ei: cū oīs corruptio sit a suo cōtrario. Itē
caliditas aeris silr corrumpit eā: igit̄ ēt cōtrariatur illi:
si ergo ille caliditates sunt diuersarū sp̄erū: duo in sp̄e. s. q̄
dicta sunt cōtrariātur eidem frigiditati aque: qd̄ fuit pro-
2m bandum. ¶ Secūdo sic. caliditas ignis calefacit calidita
tem aeris. igitur est eiusdē sp̄ei cum ea. ꝯ̄ñia tenet. q2 cali-
ditas non generat nisi caliditatē sibi similēꝫ in sp̄e. ergo si
intendit caliditatem aeris: illa erit ei similis in sp̄e. aīis est
manifestum per experiētiam. Cōfirmatur. siccitas terre ꝛ
ignis sunt eiusdēꝫ sp̄ei. igitur sic est in alijs qualitatibus
simbolis. ꝯ̄ñia tenet a simili. aīis pꝫ. q2 siccitas ignis redu
cit terram humidā ad sui naturalem siccitatem: vt experi
3m mur. ¶ Tertio nisi essent eiusdē sp̄ei sequitur ꝙ in haben
tibus simbolum non esset facilior trāsitus. ꝯ̄ñs est contra
T.c.25. phm. secūdo huius. ꝛ tenet cōsequētia. q2 sicut in non ha
bētibus simbolū opꝫ duo corrūpere ꝛ duo gn̄are: sic etiā
oportebit si debeat ignis ex aere gn̄ari. oportebit enim cali-
ditatem ꝛ humiditatē aeris corrūpere: ꝛ caliditatē ꝛ sicci
tatem ignis gn̄are. Confirmat̄. q2 si dīnt sp̄e: in habētib⁹
simbolū opꝫ esse difficiliorē transitum. cōsequēs est incon
ueniēs. tꝫ cōsequētia. q2 oportebit duas qualitates corrū-
pere ꝛ duas gn̄are: vt iam dictū est. ꝛ soluꝫ per vnicū agēs.
puta in generatione ignis ex aere per solam actionē siccita
tis: eo ꝙ caliditas non agit: cū non ꝯ̄rietur caliditati ae-
ris. modo difficilius vnū agēs duo corrūperet q̄ꝫ duo agē
4m tia: sicut fit in nō habētibus simbolū. ¶ Quarto. oīs albe
do est eiusdē sp̄ei sp̄alissime essentialis cū qualibet albedi-
ne. igitur ꝛ oīs caliditas cū omni caliditate. ꝯ̄ñia tꝫ. q2 nō
est maior ratio de albedine q̄ꝫ de caliditatibus. cōsequens
cōiter conceditur: q2 nō apparet causa ꝓpter quā due al-
5. bedines sp̄e essentiali differūt. ¶ Quinto si nō essent eius
dem speciei: seq̄tur ꝙ essent octo humores in corpore aia-
lis: ꝛ similiter essent plures q̄ꝫ quatuor cōplexiones. ꝯ̄ñs
est contra auctores medicine. ꝛ ꝯ̄ñtia tenet: q2 due comple
xiones essent nunc ex parte dominiū caliditatis ignis. pu-
ta q2 vel dominatur cum sicco vel cum humido. ꝛ duo hu
mores erūt ex parte caliditatis aeris: ꝛ due cōplexiones: ꝛ
sic de ceteris: ꝛ sic essent octo complexiones ꝛ octo humo
res. ¶ Sexto. illa sunt similia in specie: quoꝝ effectus im 6m
mediati sunt eiusdē speciei: sed sic est de caliditatibus ae-
ris ꝛ ignis. igitur ꝛ cē. maior nota est. q2 potentie ꝛ species
distinguūtur per effectus tanq̄ꝫ a posteriori. minor pꝫ. q2
similes in specie sunt caliditates quas caliditas aeris itro-
ducit in manum meam: ꝛ caliditas ignis in aliam manū
itroducit. ¶ Septimo. sicut se hn̄t raritates ignis ꝛ aeris 7m
ꝛ dyafanitas earūdem: ita se habēt caliditates eoꝝ: sꝫ dya
fanitates ꝛ raritates sunt eiusdem speciei. igitur ꝛ calidita
tes. maior nota est conuenienti similitudine. minor de dya
fanitatibus patet per philosophū secundo de aīa. vbi vult
ꝙ aer ꝛ aqua sunt dyafana inquantū in eis est quedā cō-
munis natura: que est in celo. in cap. de visibili ꝛ visu sed T.c.68.
quo ad raritates videtur patere per hoc ꝙ raritas non est
nisi paucitas materie sub multa extēsione: ꝛ sic videtur ꝙ
raritas non sit nisi materia. igitur cum materie ignis ꝛ ae-
ris sint eiusdem sp̄ei: videtur etiam ꝙ raritas eiusdem spe-
ciei debeat eē. ¶ Octauo sic. caliditas aeris erit caliditas 8m
ignis. igitur caliditas aeris ꝛ ignis sunt eiusdem sp̄ei. cōse-
quentia tenet. q2 erunt eedem caliditates numero. antece
dens arguitur: q2 quando ex aere fit ignis vel caliditas: q̄
fuit in aere manet in igne: ꝛ sic habetur propositū: vel cor-
rumpitur: ꝛ hoc non: q2 siccitas ignis non cōtrariatur ca-
liditati aeris: igitur manet. He sunt rationes: quibus illa
conclusio communiter probatur.

Quantum ad tertiū articuluꝫ restat videre quo-
modo opinio prima ad has rōnes re-
spondet. ¶ Ad primuꝫ ergo dicit ꝙ bene vni plura sunt Ad p^m
cōtraria in sp̄e sp̄alissima: sed phs voluit ꝙ tm̄ vni vnum x.m.17.
est cōtrariū in sp̄e subalterna. s. ꝙ caliditas solū frigidita- p̄.c.x.
ti contrariatur: ꝛ ꝙ caliditas nō contrariatur caliditati ꝛ
frigiditati ꝛ ecōuerso: frigiditas solū caliditati cōtrariat̄:
sed non est inconueniēs ꝙ tam caliditas q̄ꝫ frigiditas di-
uidantur in plures sp̄es sp̄alissimas: quarū quelibet frigi-
ditas cuilibet caliditati est contraria ꝛ inuenit̄ sīle de leui
tatibus: leuitates enim aeris ꝛ ignis: differūt sp̄e sp̄alissima
ꝛ essentiali. Cōmētator 4° celi. sed quelibet earū cōtrariat̄ Cō.26.
grauitati terre vel aque. ¶ Ad secundum negetur ꝙ ca- Ad 2m
liditas ignis intendat caliditatem aeris: imo dicit̄ ꝙ sicci-
tas agit in aerem humiditatem aeris corrūpendo: ꝛ pro-
portionabiliter remittit caliditatem eiusdem aeris per mo
duꝫ sequele: ꝛ ad generationē siccitatis in aerē generatur
per modū sequele caliditas ignea: propter quā ad sensum
videt̄ ꝙ intendatur caliditas aeris: nō tn̄ intēdit̄. ¶ Ad
cōfirmationē negetur ꝙ siccitas terre ꝛ ignis sunt eiusdē
speciei. ¶ Ad probationē dicitur ꝙ siccitas quā introdu
cit ignis terre humide eam calefaciendo est violenta terre
ꝛ est ignea sequens caliditatē ignis: sed cessante calefactio
ne ign[i]s terra corrūpit caliditatem introductaꝫ: ꝛ per mo
dum sequele introducit siccitatem sibi cōuenientem: ꝛ cor
rumpit siccitatem sibi disconueniētem. ¶ Ad tertiuꝫ dici Ad 3m
tur ꝙ phs. d. in habētibus symbolū esse transituꝫ facilio- 2.ge.2
rem: nihil plus voluit nisi ꝙ ille trāsitus fieret cum mino-
ri contrarietate: quādo enim ignis generatur ex aere: solū
fit generatio mediāte vna cōtrarietate. s. siccitatis ꝛ humi-
ditatis: sed quando ignis generatur ex aqua fit transitus
per duas ꝯ̄rarietates: vt notū est. ꝛ per hoc patet ꝙ ꝯ̄ñtia
prima nō valet. nam lꝫ ille transitus fiat per eque multo-
rum corruptionē: ꝛ etiā per eque multoꝝ generationē: tn̄
fit cū minori cōtrarietate. caliditas enim aeris non corrū-

pitur per caliditatē ignis: sed per modum sequele: ad cor
ruptionē humiditatis aeris simplr gñatur caliditas ignis
in materia aeris nō a caliditate: sed per modū sequele: ad
introductionem siccitatis. Per idē soluta est confirmatio:
negetur enim ꝙ ceteris paribus difficilior erit trāsitus. Et
ad probationē dicit: ꝙ licꝫ difficilius sit vnū corrūpere duo
ꝙ̄ duo corrumpere duo. dico ꝙ verum est qñ vtrunqꝫ resi
stit agenti: sꝫ qñ vnū corrūpitur ꝑ modū seq̄le ad alterū:
tūc nō opꝫ ꝙ illud qđ per modū sequele corrūpit̄ non resi
stit de ꝑ se suo corrūpēti. Uel alr dicit̄ ꝛ melius ꝙ simplici
ter nō est facilior: sed est facilior ad intellectū pħi: qꝛ ē sine
Ad 4m. tāta actione ꝯrietati. ¶ Ad q̄rtuꝫ cōcedo ꝙ oēs albedi
nes sunt eiusdē specie spālissime: qđ tamen est dubiū ꝛ ne
gatur ꝯntia: quare sic erit de oībus caliditatibus: qꝛ cōtra
rietas albedinum est cōtrarietas spērum spālissimarum ꝛ
cōtrarietas caliditatuꝫ est cōtrarietas spēꝝ subalternarū:
sicut dictum est. ante de leuitatibus: ꝛ sic non esset simile.
Ad 5m. ¶ Ad q̄ntum posset dici vno modo ꝙ nō est incōueniēs
ponere plures cōplexiones ꝙ̄ quatuor in spē spālissima: si
militer nec plures humores: sed medici solū ponētes q̄tu
or nō loquūtur de spē spālissima: sed de specie subalterna:
nō.n. curāt descēdere ad spālissimam: eo ꝙ nō est magna
dīa in mixtis caliditatis aeree ꝛ ignee: ꝛ sic de aliīs: ꝛ ꝓba
bilitas dicti pꝫ. qꝛ medici dicunt ꝙ aliqđ est humiduꝫ hu
miditate aerea: ꝛ aliqđ est humidum humiditate aquea.
Aliter posset dici ꝙ cōsequentia nō valet. qꝛ cōplexiones
denoiant̄ ab excessu aliquaꝝ q̄litatū simbolarū: silr ꝛ hu
mores: vnde qñqꝫ dñant̄ in mixto caliditates ꝛ siccitates
q̄lescunqꝫ sint ille caliditates a q̄lescūqꝫ sint ille siccitates
dī cōplo colerica. consilr dicat̄ de aliīs. vnde in numerādo
complexiones vel hūores oēs gradus calitatis siue ignee
siue aeree computantur pro vna qualitate ꝛ vna parte cō
Ad 6m. plexionis: ꝛ ideo in toto non sunt nisi quatuor. ¶ Ad sex
tum neget̄ ꝙ effectus caliditatis ignis ꝛ caliditatis aeris
sunt eiusdem spēi spālissime. Et ad probationē dicitur ꝙ
caliditas quam aer introducit est aerea: ꝛ quam ignis in
troducit est ignea: ꝛ licꝫ quo ad sensum apparēt eiusdē spe
Ad 7m. ciei: tamē realiter sunt diuersarū specierū. ¶ Ad septimū
dicit̄ ꝙ nō est simile de raritate ꝛ dyafanitate sicut de cali
ditate: qꝛ ille non faciūt sic effectus dissimiles: sicut faciūt
caliditates: dicunt ipsi ꝙ ante oppositū fuit probatū spe
cialiter. pꝫ. ꝙ non sit simile si raritas sit materia: qꝛ tūc ra
ritas ꝛ densitas nō differrent spē: qꝛ ambe essent materie.
absurdum autē esset dicere ꝙ caliditates ꝛ frigiditates es
Ad 8m. sent eiusdem spēi spālissime. ¶ Ad vltimum dicitur ꝙ ca
liditas aeris corrumpitur in generatione ignis ex aere: nō
a contrario: sed per modum sequele ad corruptioneꝫ hu
miditatis: vt ante iam dictum est. Hec sunt solutiones ista
rum. ¶ Ad rationes probātes principalē cōclusionem: lꝫ
eas non contentor. ꝛ ideo nunc reuertor ad illā cōclusionē
aliter probādo sic. nisi caliditates ignis ꝛ aeris essent eius
dem spēi specialissime: sequitur ꝙ ex duobus elemētis nō
habentibus simboluꝫ non posset generari tertium: conse
T. c. 25. quens est cōtra pħm in hoc scđo cap. 4°. ꝛ ꝯña probatur
sic. qꝛ si ex igne ꝛ aqua debeat generari aer opꝫ ꝙ hoc fit
fm pħm: qꝛ caliditas ignis superat frigiditatē aque. ꝛ ecō
uerso humiditas aque siccitatem ignis. vel ergo manet ca
liditas ignis in aere: vel non. si manet tunc eadem calidi
tas numero est prius in igne ꝛ post in aere. ergo etiam
eadem in spē. si non manet: queritur a quo corrūpatur. nō
a frigiditate: vt notū est: qꝛ illam caliditas superat: nec ab
humiditate: qꝛ tunc proportionabiliter remitteretur cali
ditas ignis: sicut eius siccitas: ꝛ per cōsequēs ipsa nō pos
set superare frigiditatem aque: qđ est ꝯtra positūꝫ. Et hoc
magis apparet de humiditate que si manet in aere habet̄
propositū. si nō manet queritur a quo corrūpitur: nō enī

a siccitate ignis: qꝛ illam superat ipsa humiditas. nec a ca
liditate eius: qꝛ tunc proportionabilr remitteretur humi
ditas aque: sicut frigiditas eius: ꝛ per ꝯsequens ipsa nullo
modo posset superare siccitatem ignis: imo ignis tantum
obtineret super humiditatem aque: sicut super eius frigi
ditatem saltem per modum sequele: ad corruptionē aque
sui subiecti: qꝛ solum inheret mãe prime: vt dictū est in pri
mo huius. ¶ Cōfirmatur hec ratio. ignis sic agendo vel q. 7a.
introducit in materiā aeris caliditatē sue caliditati silem
in spē spālissima. ꝛ si sic. cū ergo sit disconueniēs aeri nun
ꝙ̄ per talem actioneꝫ generabit̄ aer. vel introducit calidi
tatem aeream. ꝛ hoc nō: qꝛ illa nō est sibi silis in specie vel
in virtute. modo agens naturale de per se non agit nisi ꝓ
pter assimilare passum. Item si illam generaret tunc intē
deret caliditatem aeris ꝛ generaret. ꝛ per cōsequens ē eius
dem spēi cum illa. ¶ Secundo frigiditates aque ꝛ terre 2m
sunt eiusdem spēi. igitur ꝛ caliditates ignis ꝛ aeris. conse
quentia tenet de se. ꝛ añs probatur. qꝛ nisi sic: terra nō pos
set generare aquam ex aere qđ est expresse contra pħm. pri
mo metheoroꝝ. fm cōem diuisionem de generatione fon
tium. ꝛ ꝯña tenet. qꝛ frigiditas terre agens in aereꝫ nō ge
nerat nisi frigiditatem sibi simileꝫ in spē spālissima. modo
qꝛ fm aduersarium illa est di conueniens aque nunq̄ꝫ sic
frigefaciēdo aerem generabit aquaꝫ. igit̄ nunq̄ꝫ terra pos
set generare aquam ex aere: qđ fuit probandū. ¶ Tertio. 3m
de qualitatib9 sensibilibus nihil melius iudicat ꝙ̄ sensus:
sed sensus non ponit differētiam maiorē inter duas quali
tates vnā aeris ꝛ aliā ignis: ꝙ̄ inter duas caliditates ignis
vel duoꝝ ignium ceteris paribus: igitur ita sileˢ sunt due
caliditates aeris ꝛ ignis: sicut duorum ignium. ergo sunt
eiusdem spēi specialissime. maior nota est de se: qꝛ de rebus
sensibilibus nō habetur certior cognitio ꝙ̄ illa que habe
tur per sensum. minor patet. per experiētiaꝫ. Cōfirmatur.
non est dōm cōtra illud quod sensui apparet nisi ꝓpter ra
tionem efficacē conuincentē. modo nulla rō cōuincit has
caliditates differre spē. ergo nō est dicēdū: cum sensui hoc
nō appareat. maior ē pħi. 8. physicorū. d. ꝙ querere ratio T. c. 26.
nem vbi sensus experimentū prebet est debilitas intellect9
minor patebit in soluendo rationes in cōtrariū. ¶ Quar 4m
to. sequitur ꝙ caliditas ignis ꝛ aeris essent ita vere contra
ria: sicut albedo ꝛ nigredo: ꝯsequens est inconueniens: qꝛ
sic vni plura essent ꝯtraria adhuc in specie subalterna. s. ca
liditati ignis caliditas aeris ꝛ frigiditas: siue sit terre siue
sit aque: quod est contra pħm. pmo celi. ꝛ. x. metaph. ꝛ est T. cō 1.
contra illos: qui dicunt ꝙ caliditates ille nō sunt proprie T. c. 17.
cōtraria. ꝛ cōsequentia probatur. qꝛ albedo ꝛ nigredo so
lum cōtraria dicūtur: eo ꝙ sub esse vtriusqꝫ intēso neque
unt simul in eodem subō stare: ꝛ ad corruptioneꝫ gradus
albedinis generatur gradus nigredinis ꝛ ecōuerso: in mi
xtis modo sic est de his caliditatibus ꝙ sub esse intēso nō
possunt simul stare: ꝛ ad corruptionē vnius gradus cali
ditatis aeris generatur per modum sequele vnius gradus
caliditatis ignis: sicut istimet ponūt in generatione ignis
ex aere. ¶ His rationibus contentus credo hāc opinionē
veriorem: ꝛ simpliciter de mente pħi fuisse: qꝛ pħs expres
se. cap̄ 4° huius secundi dicit: ꝙ in habētibus simbolū sit T. c. 25.
transitus per vnius solius qualitatis corruptionem: ꝛ sic
dicit eandem qualitatem simbolam numero esse successi
ue duorum elementorū. ergo etiā eadem in specie.

Ad rationes quibus aliq̄ suam opinionē nitūtur Ad rōes
ꝓbare. Ad primam dē ꝙ humidi
tates aeris ꝛ aq̄ nō differunt spē. Scđo. dē ꝙ aque calida
proiecta super ignem nō extinguit igneꝫ rōne frigiditatis
patet. qꝛ est actu calida. Tertio dicit ꝙ nō extinguit eū pri
cipaliter rōne humiditatis. patet. qꝛ tunc non extingueret
aqua ita cito: qꝛ humiditas est valde lēte actionis. Quar

to dī φ extinguit eum per viā suffocationis:sic.s.qꝛ ignis
resoluit a lignis vel ab alia materia ignibili cōtinue quē/
dam fumū subtilē:per cuius cōtinuationem continuatur
ignis.mō aq̄ igni supfusa claudit sua grossitie poros: ꝛ il/
los fumos cōstringit in loco ita paruo φ sub tāta densita
te non pōt manere ignis:imo sic extinguit̄ in fornace clau
so ore fornacis sufficiēter:imo idē faceret oleū in magna
copia superfusum igni vel qōlibet aliud sic constringens
ꝛ condensans ignē. ¶ Quinto.dicit̄ φ humiditas aerea
non sic extinguit ignē:qꝛ est de mā rara in qua ignis lōgo
tēpore pōt permenere:qꝛ aer nō prohibet ignis dilatatio
nem. ¶ Sexto.dicit̄ φ oleū nutrit ignē nō φ sua humi/
ditas differat spē ab humiditate aque:sed qꝛ ipsum pp sic
citatem admixtam nec nō pinguedinē est multū ignibile.
¶ Septimo.dicit̄ φ aer frigidus frequēter per humidi/
tatem corrūpit ignē:sicut pꝫ de flāma:que in aere extigui
Ad ꝯfir/ tur.ꝛ p hoc pꝫ solutio rōnis. ¶ Ad cōfirmationē dicitur
mationē φ humiditas aeris eque bene contineret:sicut aqua si el/
Ad 2m set in materia eque grossa ꝛ hoc solum voluit pħs. ¶ Ad
secūdum negetur φ siccitas terre ꝛ ignis differūt spē. Ad
probationē dicit̄ φ siccitas terre nō determinat sibi illas
qualitates terrenec siccitas ignis qualitates ignis:imo si
ignis fieret ex terra imediate eadem siccitas:que prius ste
tit cum qualitatibus terre postea staret cuꝫ qualitatibus
Ad 3m ignis ꝛ econuerso. ¶ Ad tertiū diuersimode respōdetur
a diuersis.quidā enim dicūt φ aer est sūme calidus:qꝛ est
in sua nāli dispōne:sed sua humiditas obfuscat calefactio
nem caloris:ꝛ iō non sentit̄ ita calidus.vel aliter non senti
tur tn̄ calidus:qꝛ aer existens circa nos nunq̄ꝫ est in nāli
dispositione. Aliter dicūt alīq̄ φ aer est minꝰ calidus igni;
nō tn̄ admixtus gradibus frigiditatis:sed dī minus cali/
dus.qꝛ magis distat a gradu sūmo. Aliter dī ꝛ melius vt
mō supposito φ remissio in qualitatibus pmis fiat p ad/
mixtionem graduū qualitatis opposite:φ aer est remisse
calidus:qꝛ est in nāli dispōne:cōceditur tn̄ φ aliqui gra/
dus frigiditatis sunt sibi admixti:sed neget̄ ꝯña.ergo nō
est elemētum simplex.naꝫ ad hoc φ sit simplex sufficit φ
habeat vnā de q̄litatibus primis in sūmo.s.humiditatē:ꝛ
ꝯsiter dī φ est mixtus qualitatiue in vna q̄litatū primaꝝ:
sed nō in ambabus.ꝛ iō est simplex ꝛ nō mixtū:sicut mix/
Ad 2m ta:quare hꝫ oēs q̄litates primas cōmixtas. ¶ Ad scđam
improbationē dī ꝛ cōceditur φ aer determinat sibi tres q̄
2.ge.16. litates primas.s.sūmā humiditatē.caliditatē intensam: ꝛ
aliquos gradus frigiditatis. Et ad pħm dicitur φ nō po
suit in elemēto nisi duas q̄litates primas:qꝛ nō loquebat̄
nisi de q̄litatibus sūmis vel intēsis.de hoc postea plus dice
Ad 3m tur. ¶ Ad tertiā probationē dī ꝯsr φ caliditas ignis nō
pōt subito calefacere aerē ad summū:qꝛ frigiditas resistit
ei. Alīq̄ fm primā responsionē dicunt φ repugnat latitu/
dini graduali subito gñari:ꝛ ideo dicunt:φ lꝫ non esset in
aere frigiditas adhuc successiue calefieret aer: nō propter
Ad 4m resistentiā:sed pp distantiā a gradu sūmo. ¶ Ad quartū
neget̄ φ caliditas ignis ꝯtrarietur humiditati aeris. Ad
probationē dī φ in generatione aeris ex igne caliditas nō
corrūpitur:imo corrūpitur ignis ppter solā corruptioneꝫ
siccitatis:ꝛ cōceditur φ aer pōt generari cū sūma calidita
te stante cum intēsa humiditate:sed genitus:qꝛ illa calidi
tas est aeri disconueniens:ideo statim reducet se aer ad ca
liditatem naturalē remittēdo summā:sicut aqua calefa/
cta remoto calefaciēte reducit se ad frigiditatem:ꝛ ꝯsr cō
ceditur φ nunq̄ꝫ posset ignis sola actione caliditatis aerē
corrumpere:sed quādo aerem superat hoc pncipaliter fa/
cit siccitas ignis. ¶ Ad ꝯfirmationē dicitur φ caliditas
semper manet in mā:vt dictū est in primo:ꝛ ideo nō trāsit
de vno subiecto inhesionis in aliud:lꝫ transeat de subiecto
Ad 5m denominationis in alterū. ¶ Ad qntum dī φ in genera/
tione aque ex aere generans nō introducit summā frigidi
tatem:sicut nec corrūpit summā caliditatē:sed inuenit in
aere tot gradus frigiditatis:quot gradibꝰ caliditatis aer
est remissior summa caliditate:ꝛ ꝯsr ad corruptionē vniꝰ
gradus caliditatis introducitur vnius gradus frigidita/
tis. Aliter dicūt alīq̄ φ non corrūpit tantam caliditatem:
sicut introducit frigiditatē. Et ad probationeꝫ dī φ non
fit sic remissio spālr in elemētis:sed magis sic φ proportio
nabiliter:sicut qualitas vnius elemēti corrūpitur:sic qua
litas alterius elementi generatur.non gradus caliditatis
pro gradu frigiditatis:sed potius medietas caliditatis re
cepte in subiecto pro medietate frigiditatis summe aque
conuenictis:ꝛ tunc ratio non procedit. ¶ Ad sextū dicit̄ Ad 6m
φ Cōmentator secundo celi.nihil plus vult nisi φ diuer/ Cō.42.
sa corpora celestia fm diuersa lumina generant qualita/
tes proprias vniciuq̄ꝫ elemētoꝝ:nō tn̄ differunt spē si sunt
simbole:sed solum differūt fm magis ꝛ minus:sic eni dif
ferunt caliditas aeris ꝛ ignis. ¶ Ad septimū neget̄ conse Ad 7m
quentia.qꝛ leuitas cōsequitur mixtionē pluriū qualitatuꝫ
pmarū adinuicē:ꝛ ideo q̄ꝫuis spē differāt:non propter hoc
opꝫ de caliditatibus ēt:qꝛ leuitates nō sunt proprie cōtra/
rie grauitati:qꝛ nō agunt nec patiunt̄ inuicē.per cōtrariū
est de caliditatibus:ꝛ ideo opꝫ φ de caliditatibus solum
vnū in spē spālissimū est ꝯtrium vni.non aūt ita esset in leui
tatibus. ¶ Et ēt ratio alia diuersitas appet ex effectibꝰ:
qꝛ leuitates experimentaliter mouent̄ ad loca diuersa. Itē
vbi vna trahit alia nō trahit.non sic est de caliditatibus:
imo sui effectus sunt totaliter similes soluꝫ differentes fm
magis ꝛ minus. ¶ Ad secundam probationē dī φ leui/
tas ignis non est proprius effectus caliditatis: sed potius
totius complexionis.s.caliditatis ꝛ siccitatis:similiter di/
citur de leuitate aeris.vnde caliditas coniūcta siccitati in
tense producit leuitatem ignis:ꝛ cōiuncta humiditati p/
ducit leuitatem aeris. ¶ Ad octauum dicitur φ oēs cali Ad 8m
ditates mixtorum sunt eiusdeꝫ speciei specialissime: quod
videtur patere per experientiam de caliditatibus anatarū
ꝛ gallinaruꝫ:qꝛ ita gallina producit ex ouis anatarū ana
tas sicut anata. Ad probationē primam.dico φ tā in mi/
xtis q̄ꝫ in elementis operatio propria caliditatis est calefa
cere:sed fm diuersas formas substantiales:ꝛ fm diuersas
qualitates secundas virtuales ꝛ agentes:ac etiā diuersas
proportiones qualitatum primarum adinuicē coagentiū
producuntur ab illis calefactionibus alie ꝛ alie operatio/
nes in viuis ꝛ in elementis:vt in viuis generatio sanguinis
vel digestio nutrimenti.in elementis dispositio alia conue
niens elemento agenti:similiter dicitur de figuris φ cali/
ditatis operatio de per se non est figurare: sed hec cōuenit
sibi per accidens inquantum agentia prius dicta simul
in agendo cōcurrunt. ¶ Ad secūdaꝫ probationē dicitur Ad 2m
φ calor cadaueris non disponit ad putrefactionem:imo
putrefactio fit a calore mediū circumstantis calorem natu
ralem euaporantis iuxta illud pħi.quarto metheororuꝫ. T.cō.6.
putrefactio est euaporatio proprie caliditatis a caliditate
aliena:ꝛ si cadauera magis calida citius putrescunt: qđ
non credo:imo verius est φ citius putrescunt magis hu/
mida hoc est:qꝛ talia habent poros magis apertos ppter
fortem calorem:ꝛ ideo citius euaporatur eorum calor. φ
autem in estate citius putrescunt cadauera hoc est qꝛ ca/
lor mediū circumstantis est fortior ꝛ citius euaporat calorē
naturalem rei q̄ꝫ in hyeme. Et si quis omnino vellet con/
cedere φ calor intrinsecus in cadauere disponeret ad pu/
trefactionem:ille consequenter diceret φ hoc prouenit nō
propter diuersitatem caloris mortui ꝛ viui:sed magis pro
pter formas subales cum qbus isti calores existunt. dicet̄
enim φ calor naturalis est talis nature φ in subo cui con
uenit sicut in viuo pseruat a putrefactiōe:sed in subo cui

disconuenit disponit ad putrefactionem: sicut in cadauere. ¶ Ad tertiam probationem dicitur vno modo. q calor naturalis in aialibus est corpus aereum subtile et calidum. et tunc ro e soluta. Dicet. n. q calor naturalis: et calor febrilis essent substantie subtiles calide differentes spe: pp quod pungit febrilis et non naturalis: sed ex hoc no sequitur q caliditates istorum corporum differunt specie specialissima prout notum est. aliter potest dici negando q calores tales differunt specie. immo contrarium videtur dicere medici diffinientes febrem. s. q febris est calor naturalis accensus in igneum idest calor naturalis intense calefactus. et si sic. calor naturalis tunc non differret specie a calore febrili. q etiam febrilis sit calor naturalis videtur. qr digerit sicut calor naturalis. Ad probatione dicitur. q non opz q si vnu sit naturale: et aliud innaturale: q talia differant specie: qr caliditas intensior ea que asino conueniret est sibi innaturalis. non tame differt specie a caliditate sibi naturali. Ad aliam probationem dicitur. q calor febrilis non pungit: sed illa punctura q ibide apparet fit a quodam fumo acuto resoluto a corpe hois: pp fortitudine caloris febrilis. talem aut fumu caliditas facta ex motu ludo vel labore no resoluit a corpe. qr illa caliditas non est cum tanta siccitate. nec ita repentine superueniens: sicut caliditas febrilis. ¶ Ad quartam probationem istius antecedentis dicit. q calor naturalis et apostematum non differunt specie: sz calor naturalis agens in materiam fluentem sicut cibalem non denigrat. sed agens in materia fixam disconuenientem corpori adurit. et sic denigrat: nec fit nigredo apostematum a calore intrinseco apostematum principaliter. sed a calore

Ad 9m re naturali adurente corporis circunstantis. ¶ Ad nonu dicitur: q rerum diuersarum in specie debet esse diuerse proprietates specifice consequentes formam substatialem: etia debent esse diuerse proportiones qualitatum primarum ad inuicem: sed non opz q talia in nulla qualitate eadem in spe conueniat: prout notu est. mo qinus aer et ignis conueniat in caliditate differunt tn in humiditate et siccitate: et hoc sufficit. ¶ Ro post oppo est p 2 opione rc.

¶ Eodem tertiu vbi supra. Qo. v.

Quinto querit. Utrum sint ponende qualitates virtuales in elementis distincte ab actualibus et a formis subalibus ele-

p^m mentorum. et arguitur q sic. qualitates reperte in mixtis per prius reperiuntur in elementis: sed qualitates virtuales ponende sunt in mixtis. ergo ponende sunt in elementis. maior pz. quia qualitates mixtorum generantur ex qualitatibus elementorum. et ideo apparet q quecumqz qualitates actiue reperiunt in mixtis: per prius reperiuntur in elementis. minor patz. quia piper cum sit actualiter frigidum adhuc est virtualiter calidu: vt dicut

2m medici: et experientia docet. ¶ Secundo sic. in aqua calefacta generatur frigiditas remoto calefaciente et non pot assignari a quo gnatur nisi a virtuali frigiditate. ergo. maior nota est p experientiam. minor pbat. qr vel gnatur a frigiditate actuali remissa. adhuc tamen caliditate remanente in aqua. vel a forma substantiali immediate: vel a forma substantiali mediante frigiditate virtuali: nullo istorum modorum potest dici pter vltimum. maior rone pz a sufficienti diuisione. minor pbat. Non enim gnat a frigiditate actuali. qr illa est magis remissa q caliditas. et p 9ns citius corrumpet a caliditate: q corrupet caliditatem: nec pot dici q gnatur a forma subali imediate. qr forma subalis no agit sine instro. vt pz. qa nuq aliqd frigefacet lignum sine frigiditate. g solum gnatur in ea frigiditas a forma substantiali mediante instro distincto a frigiditate actuali: et quodcumqz sit illud ipsum vocatur frigiditas vir-

3m tualis. ¶ Tertio. nisi esset frigiditas virtualis aque in aq sequeretur q aliquod corrumperet: et tame a nullo corrumperetur. consequens videtur inconueniens. et consequentia pz. qr caliditas in aqua remota a calefaciente corrumperetur et non a forma substantia. quia illa non est sibi contraria. item nec agit sine instrumento: nec a friditate actuali. quia illa non sufficit corrumpere caliditatem ita intesam. si ergo non corrumpitur a frigiditate virtuali non potest assignari qd eam corrumpit. et sic hr propositum. ¶ 4 nisi in aq

esset talis frigiditas virtualis. sequeretur q aq posset stare cum maiori caliditate q frigiditate. et cum maioribus qualitatibus disconuenientibus q conuenientibus. 9ns e inconueniens. qr opz re nalem semper stare cum qualitatibus fortioribus sibi conuenientibus q disconuenientibus. et probatur 9na qr aq bulliens hz maiorem caliditatem actualem q friditatem. si ergo non habet friditatem vtualem hr ppositu. 4m

¶ Quinto. elementa in locis naturalibus naturaliter conseruantur: et non videtur a quo conseruant q a qualitatibus 5m virtualibus distinctis ab actualibus et a formis subalibus ipsorum. ergo rc. maior pz p phm quarto physico. minor pz. T.c.43 qr qualitates actuales non sufficiunt conseruare elnta frequenter. eo q debiliores sunt frequeter in ma q qualitates opposite. ergo si non conseruant ea qualitates virtuales: non videtur quidem eo posse conseruare.

In oppositu arguitur. qr si iste qualitates eent ponende: sequeretur q octo eent qualitates prime. 9ns est falsum. et 9na pz. qr quatuor essent actuales: vt prius dictum est. et quatuor essent vtuales: vt isti concedunt igitur cu vtuales sint cae actualium. et p 9ns porro eo octa essent pme qualitates cum actualibus.

In ista questione erut duo articuli. p videndum e o eo opio pbabilis. 2 videndum est opio illi 9ria: et soluenda sunt motiua prime opionis.

Quantum ad pm articulu p no. q est opio cois q in elntis ponende sunt qualitates virtuales insensibiles distincte ab actualibus et formis substalibus. et mouetur pp duas rones pncipaliter asi oppm factas p^m nōn^m p est. qr aliter no vr qd reduceret aqua calide ad actualem frigiditatem: no qr forma subalis b nequit facere sine istro 2 qr aliter non vr vn corrupet caliditas in aq calefacta remoto calefaciente. ¶ Scdo no. q illi dnt has qualitates esse in quolibet elemento duas vt in terra frigiditate et sic- 2^m nōis citatem vtuales. in aq frigiditatem et humiditatem vtuales. et sic deinceps. ¶ 3 dicut. q ille qualitates vtuales no 3^m nōis possunt intedi nec remitti: et et sequit ad ponem eoz. na si in aq que calescit remitteretur eius frigiditas virtualis ipsa no plus sufficeret reducere aquam ad frigiditatem actualem q frigiditas actualis. 9ns est 9 illos. et 9na pz. qr pportionabiliter esset vna remissa: sicut alia. igitur non posset plus actualis reducere vtuale q vtualis actualem. et e9. ¶ 4 dicunt q ille qualitates vtuales gnant p modu seqle 4^m nō ad gnatione forme subalis et corrumpunt p modum seqle ad gnatione forme subalis. quod pz: qr in gnatione aq ex aere quandiu non gnatur forma aque: non generatur aliquod frigiditatis virtualis: qr stat forma aeris cu qua stant caliditas et humiditas virtualis et genita forma aq statim est ibi frigiditas vtualis: sicut in aliis. Alias sequeretur q iste qualitates vtuales intenderentur et remitterentur: quod est contra prius dicta.

Quantu ad secundum articulum sit prima suppositio ista. q qualitates virtuales elementorum non intenduntur nec remittunt. pz per eos. ¶ 2 sup p^a suppō ponitur q eidem no insunt summa caliditas virtualis: et 2^a suppō summa frigiditas vtualis. illa vr de se manifesta. nam vr. q tales qualitates vtuales sunt 9rie. ¶ 2. quia omne corpus magis determinat sibi caliditatem q frigiditatem: vel econuerso: et p consequens non habet omnes qualitates vir-

tuales in summo:sicut nec actuales. Et tertio.qz tales nō
concluduntur esse in corporibus nisi ex effectibus:nunquā
videmus effectus:ex quibus possumus concludere in eodē
qualitates virtuales oppositas.s.summam caliditatem ꝛ
3ª suppō summam frigiditatem. ¶ Tertia suppositio.ꝙ tales qua
litates virtuales principaliter agunt in materiam:cui lexi
stunt conseruando in ea qualitates actuales forme substā
tiali quam consequuntur conuenientes:sicut patet per il
las ꝛ per experientiam.qz aqua calefacta non infrigidat
per suas qualitates virtuales aliquam materiam exterio
rem.nisi hoc fit mediate:puta qz forte generat per qualita
tes virtuales frigiditatē actualem:per quam vlterius in
4ª suppō frigidat alia. ¶ Quarto suppono.ꝙ principalis rō pro
pter quam iste qualitates v̄tuales ponunt̄ in elementis:ē
qz aqua calefacta reducit se ad frigiditatē maiorē:ꝙ̄ fri
giditas medij cui mexistit.pꝫ.qz non debent poni ille qua
litates nisi propter experientiam vel rationem aliqualī
ter conuincentem eas esse.mō experiētia non docet esse ta
les qualitates.igitur opꝫ ꝙ ponantur esse pp aliquam rō
nem ꝛ non apparet alia ꝙ̄ illa q̄ dicta est.ḡ ꝛc̄.

ꝯ infalsit **His premissis** sit cōclusio responsalis in nul
lo elemento ponenda est qua
litas virtualis disticta ab actuali ꝛ forma substātiali ipsi⁹
elemēti.pbat̄ sic.si poneret̄ aliq̄ talis hoc maxime esset:
pᵐ qz aqua calefacta remota a calefaciente reducit ꝛc̄.sꝫ pp
hoc non oꝫ poni talis qualitas.igit̄ ꝛc̄.maior pꝫ p aduer
sarios ꝛ p quartā suppōnem.minor pbat̄.nam vinū cale
factum simplr̄ reducit se remoto calefaciente ad frigidita
tem maiorē:ꝙ̄ est frigiditas medij:ꝛ tñ vinū non hꝫ frigi
ditatem v̄tualē.igit̄ ꝛc̄.lꝫ elemētū se reducat illo modo:
pp hoc in eo nō oꝫ concludi esse talis frigiditas virtualis.
ꝯñā tꝫ.maior pꝫ p expientiam.minor pꝫ.p̊.qz vinū ē nāl̄r
calidū:vt dicit medici.igitur non est v̄tualiter frigidum.
¶ Scdō.qz vel hr̄et summā fridita tē v̄tualē:ꝛ hoc nō.qz
2ᵐ sic se reducet ad tantam fridita tē actualē.sicut aqua.imo
esset v̄tualr̄ eque fridū:sicut aqua.quod nō est verꝫ:vel ha
beret eam remisse.ꝛ hoc nō.qz negt intendi vel remitti.p
pmam suppōnem. ¶ Tertio.si vinū hr̄et talē friditatē
nō deberet plus calefacere corpus hūanū intrans ipsuꝫ:ꝙ̄
infrigidare.ꝯñā est falsum.falsitas ꝯñtis pꝫ p expientiaꝫ.
ꝛ tꝫ ꝯñā.qz ꝙ̄tum p v̄tualē caliditatē calefaceret.tātū p v̄
tualē friditatem infrideret. ¶ Quarto.tūc in vino eēnt
qualitates v̄tuales opposite.s.v̄tualis friditas.ꝛ virtualis
caliditas:qd̄ est ꝯ scdām suppōnē spālr̄.cū ille qualitates
v̄tuales sp sint summe. ¶ Scdō sic.pncipalr̄ vel talis fri
giditas v̄tualis aque eēt intēsibilis ꝛ remissibilis.vel non.
nullū illoꝝ modoꝝ pōt dici.ḡ non est ponenda.ꝯñtia tꝫ.ꝛ
añs pꝫ sufficienti diuisione.minor pbat̄.pmo pꝫ ꝙ nō sit
remissibilis p eos.q hoc ponūt. ¶ Scdō.si est remissibilis.
tunc calefaciens sicut actualem friditatem remittit:ita re
mittit v̄tualem.sꝫ ꝯñā.qz nō vr̄ a quo magis remitteretur
ꝙ̄ a calefaciente.tunc vltra:ergo frigiditas v̄tualis nō pt̄
plus reducere actualem ꝙ̄ actualis virtualem.tenet conse
quētia.qz ambe sunt pportionabiliter remisse. ¶ 3ᵒ.quia
oporteret tunc ponere aliquid reducens illā calitatē v̄tua
lem ad suū eē pfectū p rōnem eorꝫ.qz friditas remissa se
ipsam reducere non possit nec forma subālis.eo qd̄ nō est
actiua sine instrō.igit̄ oporteret ponere aliam qualitatem
v̄tualē.p quā forma subālis pmā frigiditatē v̄tualem re
duceret.ꝛ sic in infinitū pcedaret̄.qz de illa argueret̄.sicut
de prima.non igit̄ potest poni remissibilis. ¶ Deniqꝫ pro
bat̄ ꝙ nō pōt dici ꝙ nō sit remissibilis.primo.qz qualita
tes mixtoꝝ v̄tuales sunt remissibiles.igitur ꝛ elementoꝝ.
ꝯñtia tꝫ.ꝛ añs pꝫ.qz v̄tualis qualitas piperis fit remissior
quando piper debilitat̄.ꝛ vinum silr̄. ¶ Scdō.qz hō sup
calefactus reducit se ad friditatē actualē sibi ꝯuenientē.vt
pꝫ p experientiā.igit̄ p rōnē illorum oꝫ dicere ꝙ h faciat p
friditatem v̄tualem:que est in eo derelicta ex elemētis.tūc
igit̄ q̄rit̄ an sit remissa.ꝛ si sic.sequit̄ ꝙ friditas v̄tualis ele
mentorꝫ est remissibilis.vel est summa.ꝛ si sic.hō ifrigida
tus non posset se reducere ad caliditatem sibi conuenientē:
cuius oppᵐ experimur.ꝛ tꝫ ꝯñā.qz summa frigiditas vir
tualis:q̄ est in eo tātū seruaret illā frigiditatē sicut calidi
tas eius v̄tualis sufficit eam remittere. Itēꝫ pari rōne esset
in hoīe summa caliditas virtualis.qz hō infrigidat⁹ redu
cit se ad caliditatē.ꝛ sic qualitates opposite v̄tuales ieēnt
eidem vt prius. ¶ 3ᵒ arguit̄ ad pncipale sic.talis frigidi 3ᵐ
tas v̄tualis in aqua est superflua.igitur non est ponenda.
ꝯñā tꝫ.ꝛ añs pꝫ.qz oīa eque bñ saluari pñt p formam suba
lem aque sine tali frigiditate.igitur illa supflue ponit̄.ꝯñā
nota est.vt prius.ꝛ añs declarat̄.nam modus agēdi talis
frigiditatis est sm ponentes eaꝫ.ꝙ ipsa non est intensibilis
nec remissibilis differ̄ns spē a friditate actuali:ꝛ non agit in
māꝫ exteriorē.sed solum in māꝫ:in qua est pducēdo in
eā frigiditatē actualē:vel cōseruando eandeꝫ.mō ille due
sunt certe pprietates forme subālis.vꝫ.differre spē a quali
tatibus. ¶ Scdm̄ nō agere in māꝫ exteriorē.sꝫ ꝯseruare
suas qualitates ꝛ remissas restaurare remoto īpedimēto:
nec vr̄ aliquod impedimētū quare forma subālis imedia
te hoc non posset eq̄ bñ facere.sicut mediante tali frigidi
tate v̄tuali.cū illa friditas v̄tualis vr̄ tamē in sua spē differ
re a frigiditate actuali.sicut forma subālis.q̄re pꝫ satis ꝙ
supflue ponit̄ talis q̄litas v̄tualis. ¶ 2ᵃ ꝯ.est.in mixtis di 2ᵃ ꝯ.
uersarum spēꝝ sunt ponēde qualitates v̄tuales disticte ab
actualibus.sicut pꝫ manifeste de vino pipere vel alijs tali
bus.que lꝫ sint actualr̄ frida.sunt tñ v̄tualr̄ calida.ꝛ ideo
suscepta in corpus humanū calefaciunt ipsum. ¶ 3ᵃ ꝯ est. 3ᵃ ꝯ.
tales q̄litates v̄tuales suscipiunt magis ꝛ minus.pꝫ p expe
rientiā:ꝛ p auctoritates medicorū.imo quāto vinū fit de
bilius.tāto sua caliditas v̄tualis est debilior. ¶ 4ᵃ cōclō. 4ᵃ ꝯ.
ꝙ hꝫ q̄litates mixtoꝝ v̄tuales a formis subālibus eorūdē
differ̄nt.pꝫ.qz suscipiūt magis ꝛ min⁹ p ꝯnē pcedētē:ꝛ forme
substātiales non.p phm in predicamentis. ¶ 5ᵃ cōclō.hꝫ 5ᵃ ꝯ.
qualitates v̄tuales sunt qualitates scdē totam pportionē
qualitatū pmaꝝ sequentes ad inuicē:quam sequunt̄ forme
subāles mixtoꝝ:qbus ipse conueniunt.h pꝫ.qz repiunt̄ in
mixtis.p ꝯnem scdām.ꝛ nō in elemētis.p pmam.qd̄ non
oporteret nisi essent qualitates scdē supponētes mixtionē
ꝛ debitā pportionē qualitatum pmaꝝ in mā.

Ad rationes pncipales ipsorꝫ. Ad pmā dicit̄ Ad pᵐ
ꝙ multe sunt q̄litates ī mixtis tā
actuales ꝙ̄ v̄tuales:tā sensibiles:ꝙ̄ insensibiles.q̄ in eltis
minime reperiunt̄.qz ipe psupponunt mixtionē q̄litatum
pmaꝝ adinuicē ꝛ debitā pportionem eaꝝ sm eē alicuius
mixti:quod eltis nō cōuenit. Exᵐ de actualibus vt colo
res.sapores.odores.de v̄tualibus.vt qualitas euacuatiua
colere.vel euacuatiua flegmatis.ꝛ sic de alijs.ꝛ iō negetur
maior. Et ad probationem dicit̄.ꝙ lꝫ q̄litates mixtoꝝ ge
nerant̄ a q̄litatibus pmis eltorum.non tñ oꝫ ꝙ quelibet
qualitas actiua q̄ reperitur in mixto repiat̄ in elemēto pp
cām dictā. ¶ Ad 2ᵐ dr̄.ꝙ in aq̄ calefacta remoto calefa Ad 2ᵐ
ciente generat̄ frigiditas immediate a forma subāli cum
agentibus supiorib⁹. Et ad iprobationē dr̄.ꝙ forma suba
lis non agit in māꝫ exteriorē sine instrō:vt in lignū:lꝫ be
ne agat in māꝫ:in qua consistit qualitates sibi ꝯuenictes
cōseruando vel deperdēdo ꝛ remoto impedimēto regene
rando:nec est hoc magis inconueniens ꝙ̄ ꝙ hoc faceret
frigiditas virtualis:sicut alij ponunt. ¶ Ad tertium po Ad 3ᵐ
test dici probabiliter ꝙ non est inconueniens ꝙ aliquod
corrumpatur.ꝛ tamē a nullo effectiue corrumpat̄.vt scia
in aīa itellectiua:que corrumpitur propter defectū ꝯseruā
tis:ꝛ tñ in proposito dr̄.ꝙ illa caliditas corrūpitur a for

ma subali aque: cui disconueniens est cum agentibus su-
perioribus eã nõ cõseruantibus. Et ad improbationẽ dr̃.
ꝙ forma aque ṽtualiter ꝯriaĩ aque calidi tati: sicut lumen
frigiditati: ⁊ ideo corrũpit eã. de hoc aũt qḋ agit sine istru
Ad 4^{m} mento satis dictum est. ¶ Ad 4^{m} dr̃. ꝙ non est inconue-
niens aquã stare cũ maiore caliditate q̃ʒ frigiditate. dũ tñ
humiditas eius sit intensa. silr̃ conceditẽ ꝙ aqua põt sta-
re cum qualitatibus: que magis itẽdũt ad eius corruptio
nem q̃ʒ conseruationem. sic. n. est in omni corruptiõe aque
Ad 5^{m} prius q̃ʒ aqua corrumpatur. ¶ Ad 5^{m} satis pʒ quid sit di
cendũ ꝑ dicta in prima qõne 2^{a}. Nam ꝙ elementum in lo-
co naturali naturaliter conseruatur. hoc non est ꝑ tales q̃
litates ṽtuales: quales isti ponunt: q2 ille non sequunẽ for
mam aque: imo si forma subalis aque esset extra locuʒ nõ
haberet secum tales qualitates eaʒ conseruantes sic natu-
raliter. sed ille sunt influxe a celo respectu talis situs. vt di-
ctum fuit supra. ¶ Rõ post oppositum est pro dictis.

¶ Sed tamen simpliciter quattuor entia. Ter. c. xxiij. Questio. vj.

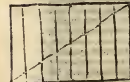
SErto consequẽdo sermonem de his qua
litatibus primis. querĩ. vtrũ ignis
sit primo calidus. aer ꝑ humidus. aqua ꝑ fri
gida. terra primo sicca. vel alr̃. vtrum qḋlibʒ
elementum determinat sibi ambas qualita-
p^{m} tes in summo. Et arguitur ꝙ terra non sit ꝑ sicca. terra
est ꝑmo frigida. ergo non est primo sicca. ꝯña tʒ. q2 nulli
T. c. 23. elementorum debet cõuenire ſm pħʒ due ꝑme qualitates
aña ꝓbaẽ. q2 illud est sũme frigidum: seu ꝑ frigidũ: quod
remotissime distat a fonte caloris: sʒ terra remotissime di-
stat a fonte caloris. g̃ ⁊c̃. ꝯña nota. maior pʒ. q2 cum sol sit
cã caloris. videẽ ꝙ minime sit pricipatiua caloris. q2 ma-
2^{m} gis distat a sole: q est fons caloris. minor pʒ. ¶ 2° ꝓbatur
idem in terra apparet maximus effectus frigiditatis. ergo
est maxie frigida. ꝯña tenet. q2 magnitudo effect⁹ arguit
magnitudinem sue cãe. aña pʒ. q2 in terra apparet summa
dẽsitas ⁊ grauitas. mõ hec sunt effectus fridiatis: sicut cõ
3^{m} trarij caliditatis. ¶ 3°. illud est maxime frigidum. quod
maxime ꝯriaẽ igni. terra est hm̃. g̃ ⁊c̃. maior pʒ. q2 ignis est
T. c. 23. ꝑmo calidus. ꝑ pħm. minor pʒ per pħm primo methau. ħ
4^{m} dicentem. ¶ 4° sic. terram nõ hʒ siccitatẽ in summo. g̃ nõ
est ꝑmo sicca. ꝯña tʒ. ⁊ aña probatur. naʒ si terra eẽt sum-
me sicca in ea nulla esset humiditas: ⁊ sine humiditate nõ
est continuitas. ergo in terra nulla esset continuatio: qḋ ẽ
falsum. ⁊ ꝯñe assumpte sunt satis note. aña aũt qḋ sine hu
T. c. 49 miditate non sit continuitas: pʒ per pħm 2° h⁹. d. ꝙ oĩbus
mixtis inest humiditas ꝑꝑ ꝯtinuationem ꝑtium mixti. q2
sine ea non possent ꝑtes terre in mixto ꝯtinuari. g̃ vult ꝙ
De aq̄ pure siccũ non hʒ continuationem: qḋ est ꝓpositũ. ¶ De
inde arguiẽ ꝙ aqua nõ sit primo frigida. q2 aqua est ma-
gis humida q̃ʒ frigida. g̃ non est magis frigida. nec ꝑmo
ꝯña tʒ. aña ꝓbaẽ sic. illa q̃litas magis ⁊ per prius inest aq̄
que minus põt separari ab aqua remanente. sed humidi-
tas min⁹ põt separari ab aq̄. g̃ ⁊c̃. maior nota. q2 illa ma-
gis cõueniunt rebus: que minus eis remanentibus ab eis
pñt remoueri. minor pʒ. ꝑ experientiam. quia aq̄ ab igne
statim fit calida. nõ tñ fit statim sicca. immo q̃ʒ diu manet
De aere aqua: vr̃ manere humida. ¶ Deinde arguiẽ. ꝙ aer nõ sit
primo humidus. q2 humiditas conuenit fortius aque q̃ʒ
aeri. sed aq̄ nõ est primo humida. igitur nec aer. ꝯña tʒ de
T. c. 23. se. ⁊ minor pʒ. ꝑ pħm in lr̃a. maior ꝓbaẽ. ꝑmo. q2 aq̄ plus
humectat q̃ʒ aer. quod non esset nisi esset magis humida.
2 ¶ 2°. q2 aqua sentiẽ magis humida q̃ʒ aer. ergo ẽ magis
humida. ꝯñtia tʒ. q2 sensus non decipitur circa suum pro
prium obiectum. mõ humiditas est obiectũ ꝓpriũ tactus.
3 ¶ 3°. q2 humiditas facilius auferẽtur ab aere q̃ʒ ab aqua.
igitur ⁊c̃. ꝯña tʒ. aña pʒ. per experientiam. Experimur enĩ
ꝙ humiditas facillime aufertur ab aere. intantũ ꝙ desic-
cat. nõ aũt sic põt auferri ab aqua. ¶ Deinde arguiẽ. ꝙ De igne
ignis nõ sit primo calidus. q2 ignis est tantũ siccus. sicut
calidus. igitur non est per prius calidus q̃ʒ siccus. ꝯña tʒ.
aña ꝓbaẽ. auctoritate Alberti magni. d. ꝙ summa calidi
tas ignis exurit totam hũiditatẽ ⁊ frigiditatẽ terre ꝑꝑ cõ
pactionem ⁊ densitatẽ extra mittit totã humiditatẽ. ¶ 2°
q2 caliditas ignis est magis intensa vel eque ad totã hũi- 2^{m}
ditatem exurendam: sicut frigiditas terre per densitatem
ad totam humiditatem extra mittendam: sed terra nihil
hʒ hũiditatis ꝑꝑ dẽsitatẽ fortem ⁊ frigiditatẽʒ. igitur nec
ignis aliquid hẽbit humiditatis. ꝑꝑ adustionẽ fortẽ. igiẽ
tamen est siccus sic̃ calidus. ¶ 3°. si ignis nõ hẽret siccita-
tẽ in sũmo. sequereẽ ꝙ posset vlterius desiccari. sed hoc cõ 3^{m}
sequens est falsũ. igiẽ ⁊c̃. ꝯña tʒ. ⁊ aña pro prima ꝑte pʒ. q2
qcqd est siccuʒ citra summũ gradũ siccitatis: hoc põt vlte
rius desiccari ⁊ falsitas ꝯñtis. ꝓbatur. primo. q2 si posset
desiccari: cum ad maiorẽ siccitatem sequatur maior rari-
tas stante summa caliditate. sequeretur ꝙ posset rarefieri:
⁊ aliquod posset esse rarius q̃ʒ ignis existens in sua natura
li dispositione. ¶ 4°. cũ siccitas sit lima caloris. sequitur ꝙ
aliquod non densius q̃ʒ ignis in materia posset plus cale- 4^{m}
facere q̃ʒ ignis existens in nãli dispositione. ꝯña videẽ fal-
sum. cum talis ignis sit vehementissime arsionis. ⁊ tʒ ꝯña.
sit ꝑsius ignis siccitas augeatur. tunc enim calor acuetur.
tunc enim fortius aget q̃ʒ ante. cũ erat in naturali disposi
tione. ¶ Quinto. si ignis non haberet summam siccitatẽ
ipse haberet aliquos gradus humiditatis. cũ remissio fiat 5^{m}
per admixtionem graduum qualitatis opposite ⁊ per con
sequens ignis existens in naturali dispositione nõ esset pu
rum elementum. quod est falsum. ¶ Sexto arguitur ad
idẽ sic. ignis potest calefieri. lʒ sit in naturali dispositione 6^{m}
igitur non est primo calidus. ꝯña tʒ. ⁊ aña ꝓbaẽ. q2 influẽ
tie calefactiue vt lumen: vbicunq3 reperiuntur in mãm su
sceptiuam caloris non existente impedimento calefaciũt.
sed materia ignis existens in nãli dispositione est recepti-
ua caloris: ⁊ lumen ⁊ influentie calefactiue non sunt impe
dite quando agunt in eã. g̃ ⁊c̃. ꝯña tenet. q2 influentie ⁊ lu
men sunt agentia naturalia non habentia contrarium. ⁊
per ꝯñs vbicunq3 inueniunt materiam susceptiuam ꝓdu
cunt suos effectus. minor patet. q2 materia ignis est eiusdẽ
nature cum materia corporum frigidorum: que est rece-
ptiua caloris. ⁊ ꝙ influentie non sint impedite. pʒ: quia ca
liditas in nullo resistit. vel impedit actionem calefacientis
nec frigiditas ignis: quia non est frigiditas in igne. ¶ Vl
timo arguitur. ꝙ nullum elementum determinat sibi per 7^{m}
prius vnam qualitatẽ q̃ʒ aliã. q2 quodlibet habet ambas
in summo. ergo ⁊c̃. consequentia tenet ⁊ antecedens patet
q2 alias elemẽta in naturali dispositione nõ essent simpli-
cia in suis naturalibus dispositionibus. quod est inconue-
niens ⁊ consequentia tʒ: q2 haberent aliquam qualitatem
remissam. ⁊ ꝑ ꝯña essent remissa qualitatiue.

In oppositum determinat pħs 2° huius. c. 3.
vbi dicit. ⁊ tñ simplr̃ q̃tuor en- T. c. 25.
tia vnius vnũquodq3. ⁊ terra quidem sicci magis q̃ʒ frigi
di: ⁊ aq̄ aũt magis frigidi q̃ʒ humidi. aer autẽ magis hu-
midi q̃ʒ calidi: ignis autem calidi magis.

HEc questio videtur mihi multũ difficilis propter ma
teriam huius questionis cum aliis membris con-
nexionem: ⁊ ideo vt de ea aliquid probabiliter valeam de-
scribere eã in quatuor articulis diuidam. que quatuor qõ
nes magne possent esse. ¶ In primo videbiẽ. vtrũ q̃litas
ꝑma remissa ex eo sit remissa. q2 sibi admixti sunt gradus
qualitatis opposite. ¶ In 2° videbitur. an quodlibet ele-
mentum in sua naturali dispositione determinet sibi am-

bas duas qualitates primas in summo. ¶ In tertio. iuxta
hoc videbit de diversis modis intelligendi qone. Et iuxta
eos respondebitur ad quesitum. ¶ In quarto per modū
dubitationis videndum est. an aque in naturali dispositio
ne debeat esse congelata. vel non.

pm nōnm **Quantū** ad primum articulum. primo nota: q licz
de intensione & remissione qualitatum pri
marum sint septem opiniones magis probabiles: tamen
due earum videntur magis apparentes. quarum prima est.
pa opio q qualitas prima ex eo dr intensior q est ppinquior gra
dui summo & remissior: qz distantior est a gradu summo si
ne admixtione graduū qualitatis opposite. & hec opinio po
nit q nunqz in eodē subo simul stāt caliditas & frigiditas
sm aliquos suos gradus. motiva sunt multa huius opio
nis q nō volo hic narrare. Principale tn est. q contrarie
T.c.14 tas vr attendi penes spēm. qd vr velle phs. x. metha. nam
quelibet caliditas cū qualibet caliditate est eiusdez speci
sili quelibet frigiditas: cum qualibet frigiditate. igitur sic
summa caliditas: & summa friditas sunt contraria: ita & q
libet caliditas cū qualibet frigiditate: sed manifestum est
q 9ria non psūt simul stare in eodē subo. igitur nulla cali
ditas potest stare cum aliqua frigiditate: qd est propositū.
2a opio. ¶ 2a opinio est. q latitudines sūme caliditatis & sūme fri
giditatis sunt eqles: & qn caliditatis latitudo remittit fri
giditatis latitudo proportionabiliter introducitur: & ideo
cōsequēter dr. q quelibet certa latitudo caliditatis cū qli
bet latitudie frigiditatis: cū qua simul combinata excede
ret summā latitudinē caliditatis: hz cōtrarietatē: sed cum
latitudine frigiditatis: cui cōbinata nō excederet latitudi
nem summe caliditatis non hz repugnantiam. Exēplum
si caliditas summa componeret ex decez gradibus calidi
tatis proportionabiliter summa frigiditas: tūc dicitur q
quandoqz numerus gradutum caliditatis connumerati
numero graduū frigiditatis excedit numeruz denarium:
tunc illa caliditas & illa frigiditas inuicem hñt 9rietatez:
vt sex vnius cum qnqz alterius. qz faciūt. xj. vel septem cū
octo vel quatuor, & sic deinceps.
sed qn ambor gradus 9numera
ti nō excedūt denariū. tūc nō hñt
inuicē 9rietatem qnqz vnius cuz
quinqz alterius: vel sex cuz qtuor
septez cū tribus. & sic deinceps. ex
quo consequenter dicit opinio. q
gradus caliditatis cum gradibus
frigiditatis simul stāt in subiecto
eodem. vbi simul combinati non
excedunt numeruz denarium. pz.
qz non sunt contrarij. ¶ Secun
do q proportiōabiliter sicut cor

rumpit caliditas introducitur frigiditas. & ecō. vt ad vni9
gradus caliditatis corruptionem vnius gradus frigidita
tis itroducitur. ¶ Tertio q omnia corpora generabilia
que sunt hñt eque multos gradus qualitatuz primar. qz
si hñt pauciores gradus caliditatis. tunc habēt plures fri
giditatis & ecō. proportionabiliter dicunt de humiditate &
siccitate. & qz hec opinio mihi probabilis apparet, nescio
si passionatus ex opinione magistri mei magistri Joānis
bridani. qui eam posuit. ideo eam in suis partibus psuade
re ppono: & eā imediate declarare intendo. sit ergo hec.
pa 2. **Prima** 9. aliqui gradus caliditatis simul stant in
eodem subo cum aliquibus gradibus frigi
ditatis. sicut tepidum: qd ponit mediū inter calidū & frigi
dum. pbat. qz vel hz simul gradus friditatis. cum gradi
bus caliditatis: & si sic. habetur propositum. vel solum ha
bet gradus vnius earum: & si sic. tunc non est medium in
ter eas. qz de vna earum participat: & de alia nihil vel nul
lius earum habet gradum. & si sic. tunc sequitur q in tepi
do esset forma substantialis sine qualitatibus primis acti
uis. quod videtur falsum. primo. quia quelibet forma sub
stantialis siue sit simplicis: siue mixti. reqrit in subiecto ali
quam qualitatum primarum actiuarum. Secūdo. quia
videtur q materia prima sine qualitatibus primis nunqz
potest esse. vt patet. secundo huius. cap. 3. Tertio sequitur
q in tepido nec esset grauitas nec leuitas. consequens est
falsum. & consequentia tenet. quia impossibile est in subie
cto stare qualitatem motiuam sine qualitate prima acti
ua. grauitas enim supponit frigiditatem: & leuitas calidi
tatem. ¶ Secundo probatur conclusio sic. minus cali 2m
dum remittit magis calidum. ergo vel hoc facit propter
frigiditatem: que est in eo: & si sic. habetur propositum: vel
facit hoc propter caliditatem. & si sic. caliditas remitteret:
siue corrumperet caliditatez. quod est falsum. Primo. qz
non est ei contraria. Secundo. quia potius caliditatez ge
neraret & conseruaret. ¶ Tertio arguitur ad conclusio 3m
nem sic. vel in manu hominis calida est aliqua frigiditas.
& si sic. habetur propositum. vel non est: & si sic. habetur
q manus nō resistit calefacienti. qz non habet instrumen
tum. per quod resistere valeret. & per consequens ignis ap
plicatus subito faciet manum summe calidam. quod est
simpliciter falsuz. ¶ Quarto vel in corpore animalis est 4m
aliqua frigiditas. & si sic. habetur propositum. cum totuz
corpus animalis sit calidum. eo q alias non viueret. vel
nulla est in eo frigiditas. & si sic. sequitur q caliditas in
tensa nullam habens frigiditatem commixtam genera
bit grauitatem vel densitatem: vt in corde animalis. quod
falsum videtur. quia caliditatis est rarefacere & leuiface
re. non autem condensare vel grauefacere. ¶ Quinto. 5m
idem calefacit & ifrigidat. ergo in eodem sunt simul calidi
tas & frigiditas. consequentia tenet. quia solum vna illa
rum non est nata facere vtrunqz illarum actionum. ante
cedens patet. aqua calida que infrigidat ferrum calidūz:
& calefacit manum hominis ī oppositum. ¶ Sexto. hu 6m
ditas & siccitas stant simul. igitur caliditas & frigiditas.
tenet cōsequentia a simili. maior patet. primo. quia inesse
asini ē humiditas: aliter non viueret. Item alias non eēt
continuū. patet. secundo huius capi. 7. oportet humidita T.c.49.
tem aqueam inesse propter continuare partes mixti. & etiā
in eodem simul esse siccitatem. quia os est in predominio
terreum. philosophus tertio de anima. capi. vltimo. quod T.c.66.
non esset nisi esset in eo siccitas. ¶ Item in corpore odori
fero est humiditas & siccitas. consequentia tenet. & antece
dens probatur per descriptionem odoris positam a phi
losopho in de sensu. odor est passio sicci digesti ab humi
do. ergo in odorifero corpore sunt humiditas & siccitas:
que digessit eam. ¶ Septimo. nisi sic non manerent quat 7m
tuor elementa in virtute in mixto. consequens est falsum.
& consequentia tenet. quia non manēt ibi in se: vt dictum
est in primo. nec manent virtutes eorum nisi manerent q
litates ipsorum prime & motiue. saltem ad medium redu
cte. & per consequens nisi maneret gradus caliditatis cuz
gradibus frigiditatis. ¶ Octauo. grauitates & leuitates 8m
simul manent in mixto. igitur & caliditas & frigiditas. cō
sequentia tenet. quia non est magis inconueniens vnum
qz alterum. ¶ Item quia grauitas & leuitas sunt propriū
effectus caliditatis & frigiditatis. igitur. antecedens patet,
quia alias lignum vel oleum esset ita simpliciter graue. si
cut aqua: quod est falsum. & patet consequentia. qz graui
tati summe nihil leuitatis esset admixtum. ¶ Item queri
tur quid lignum trahit sursum. cū est sub aqua. si dicis q
leuitas. habetur propositū nō potest dici qz grauitas. qz
non est nata manere sursuz. ¶ Itē grauitas que est i ligno
vel est aquea. & si sic. in spera aque nō trahit sursum. vel est

terrea. ⁊ si sic. minus trahit sursum. Nec valeret si quis fu
giendo diceret: ꝙ hoc facit aer in poris ligni inclusus: q̄a
fiat argumentum de oleo: ⁊ nō habebit locum euasio: vel
ponatur lignum in fundo aque ⁊ sic ꝙ omnis aer fugiat
recedēdo: vel teneatur diu sub aqua; ꝙ aer cōuertatur in
9m aquam: adhuc ascendet. prout docet experientia. ¶ No
no quādo ignis imediate cōuertitur in aquā. quero. vtrū
simul tempore successiue introducitur frigiditas aque in
materiam ignes: ⁊ corrumpitur caliditas ignis. vel nō. si
dicas primum sequitur ꝙ in vna transmutatione simul in
materia ignis stabunt caliditas ⁊ frigiditas: ⁊ hoc est ꝓ
positum. Si dicis ꝙ nō. tūc tota caliditas prius corrum
pitur anteꝗ̄ aliqua frigiditas introducatur. tunc esset (si
gnato ad imaginationē primo instāti) nō eē totius calidi
tatis ignis. ⁊ queritur. vtruȝ adhuc in materia stat forma
ignis. ⁊ si dicis ꝙ sic. sequitur ꝙ ignis stat sine caliditate.
¶ Itēȝ ꝙ ignis est. ⁊ tamē ꝙ nō est calidus: imo ignis est
frigidus. q̄a sm̄ illo instāti ignis est. sequit ꝙ immediate
post hoc adhuc esset: ⁊ sic erit cum frigiditate sine siccita
te p aduersariuȝ. ergo erit frigidus. ⁊ si dicis ꝙ ibi nō stat
forma ignis. sequit ꝙ ibi stabit forma aque. q̄a per casuȝ
gn̄atur imediate ex igne. ⁊ si sic. sequit ꝙ aqua generat i
mā sine actuali frigiditate. ꝯseq̄ns videt īconueniēs. eo ꝙ
T.c.24 actus actiuorū sunt in patiēte bn̄ disposito. 2o de anima.
⁊ sola frigiditas ꝑncipalit disponit ad gn̄ationem aque.
⁊ ꝯñtia ṗȝ. q2 in illo instāti nulla est frigiditas in illa mate
ria. eo ꝙ nulla fuit ante illud in ea: nec aliqua est genita i
illo. eo ꝙ nulla frigiditas potest grauari in instāti. ¶ De
10m cimo probat ideȝ. auctoritate phylosophi 5o phy. dicentis
t.c.6.19. magis aut minus est. in quo plus aut minus contrarij in
7.25. est. ergo intēdit ꝙ hoc est minus calidū: in quo est minus
2a 3. frigiditas: ⁊ sic de aliis. ⁊ habet propositū. ¶ Scda con
clusio. ad corruptionē vnius gradus caliditatis introduci
tur vnus gradus frigiditatis. ⁊ ecōuerso. ꝓbat sic. q̄a vel
ꝓportionabiliter introducit vna qualitatū ꝑmarū. sicut
illa corrumpit. ⁊ si sic. habet ꝓpositū: vel vna corrumpit
tota anteꝗ̄ aliquod alterius introducitur. ⁊ si sic. tūc nū
ꝗ̄ staret simul caliditas ⁊ frigiditas: cuius oppositum di
3a 3. cit cōclusio ꝑcedēs. ¶ Tertia cōclusio. ꝙ in quot gradi
bus caliditatis calidū distat a gradu summo: tot gradus
frigiditatis habet sue caliditati admixtos. ṗȝ. q̄a tale hēt
caliditatē remissam. modo ꝓportionabiliter ad remissio
neȝ caliditatis introducebat frigiditas per precedentem.
igitur quot gradib9 est remissum in caliditate tot gradus
habet frigiditatis. Itē quando illa caliditas introduceba
tur in hanc mām. vt suppono ante frigidaȝ in summo. cō
stat ꝙ nō plures gradus frigiditatis corrumpebant ꝗ̄ ca
liditatis introducebantur p precedentem conclusionem.
ergo completa gn̄atione caliditatis tot gradus remanse
runt frigiditatis: quot restabant caliditatis generādeȝ. igi
tur consequētia vera. Si vero petatur. vtrum vnus gra
dus summe caliditatis sit remissus. r̄ndetur ꝙ attēdendo
remissionē p comparationē ad caliditatē intensiorem re
missus potest dici. sed si remissio attenderetur per admix
tionē graduuȝ qualitatis opposite nullo modo remissus
deberet appellari. eo ꝙ cum summa caliditate nulla frigi
4a 3. ditas existit. ¶ Quarta conclusio. latitudines summe ca
liditatis ⁊ summe friditatis sunt equales. ṗȝ. q̄a aliter nō
ad generationē gradus vnius corrumpetur gradus alte
5a 3. rius: ⁊ ecōuerso. ¶ Quinta conclusio. omnia corpa geni
ta. s. que sunt hn̄t intēsiue eque multos gradus calidita
tis ⁊ frigiditatis. ṗȝ. q̄a si sunt corpa in summo calida vel
frigida. tunc ṗȝ ꝓpositū p conclusionē ꝑcedentē. si autē
sunt corpa nō in summo calida vel frigida: tunc si habēt
pauciores gradus caliditatis: habēt plures gradus frigi
ditatis. ⁊ econuerso. igitur conclusio vera. ¶ Correlariū

in qualitatibus ꝑmis p viā nāe: q̄litas remissior est remis
sior p admixtionē graduū q̄litatis eiusdē spēi cum q̄lita
te sibi opposita. verū tamē si caliditas vnius gradus ꝑci
se staret sine frigiditate: ip̄a eēt remissa: sed hoc non con
tingit p naturaȝ. ¶ Sexta cōclusio. nō omnis frigiditas 6a 3.
est cū caliditate contraria. ṗȝ p experiētiam. q̄a aliqua ca
liditas cum aliqua frigiditate stat simul in eodem subo:
¶ Correlariū. contrarietas in qualitatibus ꝑmis non at 1m cor.
tendit penes spēm solum. ṗȝ. q̄a tunc nulla caliditas cuȝ
frigiditate posset simul stare. Item tūc omnis frigiditas
cū caliditate esset ꝯtraria. ¶ Scdm correlariū contrarie
tas in his attēdit penes spēm tātorū graduū. ita ꝙ eis sȝ 2m cor.
tot gradus combinatos repugnat esse in eodē subiecto: vt
si caliditas summa sit: vt. x. simili summa frigiditas. tūc
decē ⁊ decē nouē: ⁊ duo octo: ⁊ tria. ⁊ sic sm quēlibet aliū
numerū graduū vtriusq̄ʒ sm quē gradum combinati ex
cedit numerū denarium sunt contrarij. ṗȝ ex dictis.

Quantum ad scdm arti. sit ꝑma suppō ꝙ calidi
tas ignis ⁊ aeris sunt eiusdē spēi spā 1a suppō
lissime. ṗȝ ex vna q̄ōne ꝑcedēte. ¶ Scda suppō. ꝙ ceteri
paribus in mā dēsa eadē vel eq̄lis: ⁊ eiusdē spēi virtus for 2a suppō
tius agit ꝗ̄ in materia rara. isti patent ex dictis in ꝑ hui9.
¶ Tertia suppō est. ꝙ aer in sua nāli dispōne est in decu
plo densior: ꝗ̄ ignis. ṗȝ satis p intētionē phi. 2o huius. vbi 3a suppō
videt velle. ꝙ ex vno pugillo aque gn̄antur. x. aeris. ⁊ ex T.c.37
vno aeris. x. ignis. ⁊ sine dubio. simili Ptolomeus videt
velle ⁊ demōstrasse. ꝙ regio elementaris ignis sit plus ꝗ̄
trigesies millesies maior terra. appet enim semp elemētū
alio rarius eē ⁊ maius ꝗ̄ in decuplo. ideo suppositio vera.
¶ Quarta suppō est. sicut vnum elemētuȝ se hȝ ad suas
qualitates ꝑmas. ita se habet quodlibet aliud elementuȝ 4a supp.
ad suas: vt si vnum elmtorum in nāli dispōne determinat
sibi ambas qualitates in summo. tūc etiam ita eēt de quo
libet alio. ⁊ si nō. nō. ṗȝ suppō. quia elemēta quantum est
ex parte sui sunt corpa eque simplicia. ⁊ p consequēs nō est
rō q̄re nō eodē modo vel ꝓportionabiliter quodlibet corp
haberet se ad suas ꝑmas q̄litates.

His premissis sit ꝑma cōclusio hec. aer exns
in naturali dispōne nō est sum 1a 3.
me calidus. ꝓbat. quia si sic. sequit ꝙ in eo non posset esse
conueniēs māsio animalium. cōseq̄ns est falsum. q2 cum
natura nihil faciat frustra: ⁊ ip̄a elemēta ingeniauit na
tura pp mixta: ⁊ mixta minus ꝑfecta pp animalia: ⁊ con
stat ꝙ aerē ꝑncipaliter ꝓduxit pp mansionē animaliuȝ:
ideo nō dȝ dici inhabitabilis ⁊c. ꝯñs est ꝯtra expientiam.
⁊ ꝓbat ꝯsequētia. q̄a ignis est inhabitabilis pp nimiā ar
sionē caloris: ⁊ aer tm̄ calefaceret sicut ignis. igitur. tenet
ꝯña. ⁊ maior ṗȝ de se. minor ṗȝ. q̄a si aer hr̄et in nāli dispō
ne tantā calefactionē: sicut ignis. q̄a summā: ⁊ hēret illā in
mām eēt in decuplo dēsior. p suppōnē 3am. ꝗ̄ fortius cete
ris paribus ageret. igitur aer tantū vel magis calefaceret
ꝗ̄ ignis. ¶ Huic rōni alij q sunt de alia opinione r̄nderēt
tripli. Primo. q̄a caliditas aeris non est eiusdeȝ spēi cum 1a rn.
caliditate ignis: ⁊ nō est tm̄ actiua. ⁊ ideo rō nō ꝓcedit. sȝ
q̄a hec r̄nsio ablata est p illā suppōnē: iō nihil plus de ea.
¶ Aliter dicunt alij ꝙ verū est. ꝙ si aer eēt in nāli dispō
ne eēt inhabitabilis: sed nunꝗ̄ est in nāli dispositione: im 2a rn.
mo est mixtus vaporibus frigidis: propter quorum infri
gidationem aer manet actu habitabilis specialit. q̄a in in
fima regione est commixtus ex elemētis frigidis. Sed hc
responsio minus valet ꝗ̄ precedēs. q̄a experientia docet.
ꝙ elementa existētia extra naturalem dispōnem: vt aqua
calefacta: remoto impedimento se reducunt ad frigidita
tem: ⁊ ad suam dispōnem nālem. ¶ Scdo etiam ṗȝ sup
posito ꝙ aer p infrigidationem in tpe frigido inaturali
ter disponatur: ⁊ nimis īfrigidetur. sed cū omnia talia in

estate sufficienter calida remouerentur in tanto ꝙ ⁊ aqua
⁊ terra que infrigidant aerem fiunt actu calida: sicut ꝙ q̃
dammodo actu non infrigidant. igitur aer tunc cum re-
motum est impedimentum se reducit ad calorem natura
lem: ⁊ cum quātūcunq̧ estas sit calida adhuc aer manet
inhabitabilis: ⁊ ideo aer existens in naturali dispositione
manet habitabilis. ¶ Hic iterum respondent ꝙ licet per
caliditatem solis infrigidans inferius: vt terra: ⁊ aqua re-
moueantur. tamen adhuc manent influentie prohibentes
aerem reducere se ad naturalē dispositionem: sed hic clau
ditur os arguentis: q: dicere ꝙ celum vel astra faciant qḋ
non experientia: nec ratione potest probari: nec ēt auctori
2ᵐ tate magis est fingere: q̃z naliter loqui: ¶ Secundo pro-
batur idem. frustra prima causa aeri dedisset caliditatem:
propter quā aerē instituit disconuenientē: sed si haberet sū
mam calitatem disconueniret fini: pp quam aer est institu
tus. g̃. maior nota est. minor patet: q: vt dcm̄ est: aer pnci-
paliter institutus est pp salutē aialiū pfectoꝝ. mō ad illuz
3ᵃ rñ. sotilis esset sibi sūma caliditas. ¶ 3ᵒ. rñdēt aliqui ad pᵃᵐ
rōnem. ꝙ sicut siccitas est lima caliditatis: ita humiditas
hebetat: seu obtundit actionem eiusdem. Per hoc ad for-
mam dicunt. ꝙ aer non tantum calefacit cū est in natura-
li spōne: sicut facit ignis. ɔcedunt tñ ꝙ hꝫ tātā calitatē: sꝫ
q: illa est cū hūiditate: ideo obtusa ē eius actio: ideo non
Contra tm̄ calefacit. ¶ Sed ɔ hāc rñsionem replicatur sic. densi-
tas mãe aeris plus fortificat actionem caliditatis q̃z hu-
miditas eā impedit. g̃ adhuc summa caliditas aeris tm̄ ca
lefaceret. sicut ignis. ɔñia est nota. q: si eēt cum siccitate in
mā eque rara. tūc tm̄ calefaceret sicut ignis. igitur si nunc
densitas plus fortificat: q̃z hūiditas impediat: sequitur ꝙ
adhuc tm̄ agit: añs pꝫ tali experientia. q: in aqua bulien-
te ēt est caliditas cum humiditate intensa: ⁊ tm̄ adhuc ca-
lefacit manū impositam: sicut caliditas aeris in estate cali
dissima. igit̃ cū s̄m aduersariū aer tunc esset sūme calidꝰ:
⁊ caliditas eius staret cū siccitate aeris: qa tūc aer est mul
tum siccus: sequitur ꝙ densitas materie aque tantum for
tificat actionem caloris remissi stantis cū humiditate aque
q̃z tum siccitas aeris facit respectu caloris sūmi. Itē facilꝰ
sustineret homo manū suaz in flāma: q̃z in aqua buliente:
hoc autem esse non posset: nisi q: densitas mãe aque plus
actionē caloris remissi in ea existentis fortificaret q̃z humi
ditas impediret: cum calor aque sit multum remissior q̃z
flāme: ⁊ cum hoc stat cū humiditate: vbi calor flāme stat
2ᵐ cū siccitate. ¶ 2ᵒ pbat̃ sic. terra nō hꝫ frigiditatē in sum-
mo. igit̃ nec aer hꝫ calitatem in sūmo. ɔñia tꝫ. p suppōnem
quartā. añs pꝫ. q: homo motus in naui per aquā: multo
maiorem sustinet ⁊ experitur frigiditatem q̃z incedens eo
dem modo vestitus super terrā: quod nō esset nisi aq̃ ma
gis frigida esset q̃z terra. ¶ Itē hō imponens digitū aque
multū maiorē frigiditatem sentit q̃z imponens eam terre.
Item hō imponens manū terre humectate p aquā. multo
maiorē percipit frigiditatem q̃z imponens manum terre
sicce. Nec valet. si diceres illarum apparentiaz calefactio
nem terre a sole esse causatam. q: in domo clausa vbi radij
solares terram non attingunt. ita etiam apparenter experi
ri possunt. ¶ Correlarium sequitur. aer in naturali dispo
Correᵐ sitione existēs ē remisse calidus: sequitur ex ɔᵒ. ¶ Secun-
1ᵐ corᵐ dum correlarium. aer existens in naturali dispositione de-
terminat sibi frigiditatem. pꝫ. q: determinat sibi calidita-
tem remissaꝫ. modo omnis caliditas remissa est per admi-
xtionem graduum frigiditatis. per primum articulum.
¶ Tertium correlarium aer existens in naturali disposi
3ᵐ corᵐ tione determinat sibi tres qualitates primas. s. caliditates
intensam. frigiditatem eam remittētē. ⁊ humiditatem. pꝫ
per predicta. ¶ Secunda conclusio. nullum elementoꝝ
2ᵃ ɔ̃. existens in naturali dispositione determinat sibi ambas q̃-
litates in summo. probatur. quia aer non determinat sibi
duas in summo. ergo nec aliud aliorum. consequentia te
net per quartam suppositionem. antecedens patet. per cō-
clusionem precedentem. ¶ Ex hac conclusione inferan-
tur correlaria similia: sicut ex prima. vꝫ. ꝙ elementum so-
lum vnam suarum qualitatum determinat in summo: ⁊
aliam remissam. q: quodlibet eorum determinat sibi tres
qualitates primas: ⁊ ꝙ ignis existens in naturali disposi-
tione determinat sibi aliqualē humiditatem: sicut aer fri-
giditatem ⁊ ꝙ ignis in nāli dispositione pōt desiccari.

Quantum ad tertium articulum primo notā. ꝙ
tripliciter potest intelligi titulus que-
stionis. Uno modo sic. vtrum quodlibet elementorum de
terminet sibi vnam suarum qualitatum primarum ⁊ in
summo ⁊ non aliam: vt ignis caliditatem ⁊ non siccitatē.
¶ Secundo sic. vtrum supposito ꝙ elementum determi-
naret sibi ambas suas qualitates l summo: tñ vna qualita-
tum magis consequitur naturam suam: vt caliditas ma-
gis consequitur naturam ignis: quam siccitas: ⁊ sic
de aliīs. esto ꝙ in igne sit tanta caliditas: sicut siccitas.
¶ Tertio modo sic. vtrum qualitas simbola duobus ele
mentis conueniens per prius conueniat vni eorum: q̃z al-
teri. vtrum caliditas prius conueniat igni q̃z aeri: ⁊ sic de
aliīs. ¶ Secundo notandum est. ꝙ nō debet eadem qua- 2ᵐ nōnᵐ
litas prima eque primo attribui elementis diuersaruz spe-
cierum. patet. quia cum quelibet qualitas sit finite perfe-
ctionis. oportet ꝙ quarumlibet illarum perfectionum fi-
nitarum inequalium: cum vna magis conueniat: q̃z cum
vna alia: sicut quecunq̧ duo numeri finiti diuersaruz spe
cierum respectu cuiuscunq̧ alterius finiti numeri. igitur
cum perfectionis elementorum diuersorum specie sunt fi-
nite ⁊ inequales: oportet quamlibet qualitatum eis conue
nientez magis conuenire vni eorum q̃z alteri. ¶ Tertio 3ᵐ nōnᵐ
nota. ꝙ cuilibet elementorum aliqua qualitas prima pri-
mo debet conuenire: ⁊ econuerso. patet. quia elementa di
stinguuntur tanquam ab effectu penes qualitates pri-
mas: ⁊ tot sunt qualitates prime: quot sunt elementa. ideo
rationabile est. cuilibet elementorum vnam de qualitati-
bus primis primo competere.

His premissis sit prima conclusio. igni conue 1ᵃ ɔ̃.
nit summa caliditas. probatur
alicui elementorum conuenit summa caliditas ⁊ nulli al
teri q̃z igni conuenit summa caliditas. quare ⁊c̃. maior est
nota. quia quelibet qualitas prima in summo debet ali-
cui elementorum competere. alias penes illam non sume
retur aliquod elementum simplex: eo ꝙ ipsa esset mixta
in quolibet elemento: minor patet. quia si alteri conueni-
ret. hoc maxime conueniret aeri in summo. cuius opposi 2ᵐ
tum est dictum in precedenti articulo. ¶ Secundo nobi-
lissimo elemento nobilissima qualitas prima debet attri-
bui in summo: sed ignis est nobilissimum elementum: ⁊
caliditas nobilissima qualitas prima. igitur ⁊c̃. maior no-
ta. nobilioris rei nobiliores sunt proprietates: ⁊ qualitas
debet in elementis que primo attribuitur eidem esse sum-
ma. aliter enim non diceretur simplex propter ipsam. mi-
nor patet. quia ignis est elementum supremum in nobilis-
simo loco collocatum. ⁊ maxime actiuum: ideo nobilissi-
mum elementorum. caliditas autem inter qualitates pri-
mas maxime est actiua. ideo nobilissima dicitur qualita-
tum primarum. dignius enim est agere q̃z pati. Item quā-
to forma est magis actiua tāto prime cause. s. deo est simi
lior. ⁊ p ɔñs perfectior. ¶ Secunda conclusio caliditas 2ᵃ ɔ̃.
ignis existens in naturali dispōe est intensissima caliditas:
que potest esse per naturam. probatur. illa caliditas est in-
tensissima que per naturam potest esse cū qua nullus gra-
dus frigiditatis simul existit: sed sic est de caliditate ta-

lis ignis.igitur ꝛc.maior patet.q2 dictum est in primo ar
ticulo ꝙ precise ad generationem gradus caliditatis cor
rumpitur gradus frigiditatis.ergo vbi non est aliqua fri
giditas:ibi nullo modo nõ potest produci aliqua caliditas.mi
nor patet.quia aliter in vtroqꝫ elementorũ cui conuenit
2ᵐ esset remissa. ¶ Secundo sic.vel caliditas ignis potest in
infinitum intendi.ꝛ hoc non.q2 omnium natura constan
tium certus est terminus magnitudinis:tam in extensio
neqꝫ in intensione:vel per fiᵐ.ꝛ si sic.non videtur quãdo
2ˢ ꝛ 4ˢ ignis totam illam latitudinẽ haberet:cum esset in natura
Correᵐ li dispositione:alr non esset simplex qualitatiue. ¶ Corre
larium.ignis non habet siccitatem in summo.pꝫ ex secun
do articulo.q2 tunc haberet ambas qualitates in summo.
2.correᵐ ¶ Secundum correlarium.ignis est prius calidus ꝛ nõ
3ᵐ corrᵐ siccus.primo modo pꝫ.per primum notabile. ¶ Tertiuꝫ
correᵐ.aeri nõ cõuenit p̊ caliditas.p̊ mõ pꝫ p ƀᵐ notabile.
q2 eadem qualitas prima nõ dꝫ duobus elementis primo
cõuenire:sed cuꝫ caliditas primo inest igni.sequitur ꝙ nõ
3ᵒ ꝯ. inest p̄mo aeri. ¶ 3ᵒ ꝯ.ignis exñs i nãli dispõne determiat
sibi maximã raritatẽ:q̃ p nãm põt eẽ.pbaſ.q2 determinat
sibi maximã cãm raritatis q̃ p nãm põt eẽ.igiſ maximam
raritatem.ꝯña tꝫ.q2 cũ in agentibus nãlibus effectus pro
portionatur sue cãe.ꝛ p ꝯña ad maximam cãm maximus
sequitur effectus.añs pꝫ.q2 determinat sibi maximam ca
liditatẽ cum siccitate ꝓportionata.ꝛ nõ vr̄ maior posse eẽ
Correᵐ cã raritatis per naturam. ¶ Correlarium ƀᵐ.mã ignis p
suam nãm nõ põt plus extendi.pꝫ.q2 nihil põt esse rarius:
ꝙ nihil põt habere minus de mã sub equali extensione.er
2ᵐ corrᵐ go mã eius nequit plus extendi. ¶ Scdm correlarium.si
solum esset elementum ignis existens in nãli dispõne:sic
scꝫ ꝙ oĩa alia essent annihilata:ꝛ sue nãe permitteret ipm
non repleret oĩa.pꝫ.q2 eius mã non potest plus extendi p
precedens.ergo non posset plus per nãꝫ de loco replere:q̃
3ᵐ corrᵐ tunc repleret. ¶ Tertiũ correlarium.si hec ꝓpõ.materia
est infinite passibilitatis.sic intelligatur ꝙ nulla extensio
imaginabilis ſm essentiam naturalem repugnat materie
4ᵒ ꝯ. ipsa est falsa.pꝫ p predicta. ¶ 4ᵒ ꝯ.aeri existenti in nãli di
spositione ꝯuenit summa humiditas:q̃ p nãm põt esse.p
baſ.q2 aliqua q̃litas p̄ma dr̄ aeri in sũmo ꝯuenire:sed sibi
sic nõ cõuenit alia q̃ humiditas.igiſ ꝛc.maior pꝫ p tertiũ
notabile.minor pꝫ.q2 aer non habet intense nisi duas qua
litates primas scilicet caliditatem ꝛ humiditatem.mõ nõ
hꝫ caliditatem in summo p p̄dicta. ¶ Confirmaſ.q2 vel
aeri conuenit humiditas in summo.ꝛ si sic.hr̄ ꝓpositũ:vl
cõuenit sibi remissa.ꝛ si sic.sequitur ꝙ aeri existenti in na
turali dispõne nõ cõuenit aliqua qualitas in summo.ꝛ p
ꝯñs aer in nãli dispõne erit mixtus q̃litatiue:sicut mixta:
qḋ est inconueniens. ¶ Correlariũ.aer primo modo est p̄
5ᵒ ꝯ. mo humidus.pꝫ p p̄mum notabile. ¶ 5ᵒ ꝯ.aque existenti
in nãli dispõne ꝯuenit sũma frigiditas:q̃ p nãm potest eẽ.
probaſ.q2 vel cõuenit summa humiditas:vel summa fri
giditas.si 2ᵐ dicaſ:hꝫ propositum.nõ potest dici primuꝫ:
q2 sũma hũiditas cõuenit aeri.modo eadẽ qualitas nõ de
2ᵐ con bet duobus elementis in summo cõuenire. ¶ Confirma
firmaſ tur.aqua hꝫ se ad frigiditatem:sicut ignis ad caliditatem:
sed ignis est sũme calidus:igitur.maior pꝫ.q2 aq̃ ꝛ ignis
T.c.23. sunt elementa eque simplicia p nãm in ambabus qualita
tibus principalr opposita.pꝫ.p pƀm in littera.ꝛ ideo opꝫ
3ᵐ ꝙ sic aqua se hẽat ad frigiditatẽ:sicut ignis ad caliditatẽ
minor pꝫ.p ꝯnem secundam.3ᵒ pbaſ sic.summa frigidi
tas alicui elemento ꝯuenit.ꝛ nõ conuenit alteri q̃ aq.igiſ
ꝛc.maior pꝫ.q2 est vna de p̄mis qualitatibus.ꝛ p ꝯña in
sũmo dꝫ seq nãm alicuius elemẽti.minor pꝫ.q2 frigiditas
nõ cõuenit inter elemẽta intensa:nisi terre ꝛ aque:ꝛ mani
festum ẽ ꝙ nõ terre.primo p p̄cedentẽ articulum.igiſ ꝛc.
Correᵐ ¶ Correlarium.aqua est primo frigida primo modo pa

tet per conclusionem. ¶ Secundum correlarium.aqua 2ᵐ corrᵐ
in dispositione naturali non est summe humida.pꝫ per p̄
cedentem arti.q2 non habet ambas qualitates in summo.
¶ Tertium correlarium.aqua habet aliquos gradus sic 3ᵐ corrᵐ
citas sue humiditati admixtos.pꝫ.q2 aliter eẽt summe hu
mida per primum articulum. ¶ Sexta cõclusio.terra exi 6ᵒ cõclo.
stens in naturali dispõne hꝫ sũmaꝫ siccitatem:que p nãm
põt esse.pꝫ.q2.vnam qualitatum primarum dꝫ hr̄e in sum
mo:ꝛ nõ hꝫ summã fri[gi]ditatem.igiſ ꝛc.consequentia tenet
maior pꝫ.p tertium notabile.minor pꝫ per p̄dicta in p̄mo
articulo.item aer hꝫ humiditatem in sũmo.igiſ ꝛ terra sic
citatem.ꝯña declaraſ:vt prius. Item si sũma siccitas nulli
alteri elemento ꝯuenit.q2 nõ igni:vt dictum est in correla
rijs cõclusionis secũde. ¶ Correlariũ.terra i naturali dis Correᵐ
positiõe est p̄mo modo sicca.pꝫ per ꝯnem. Et per has con
clusiones pꝫ quid sit dicendum ad primuꝫ sensum q̃onis.
¶ 7ᵒ conclusio quo ad secundum intellectum questionis 7ᵒ cõclo.
est.ꝙ cuilibet elementorum per prius cõuenit vna suaruꝫ
qualitatum primarum q̃ alie. Ista conclusio ex dictis fa
tis est manifesta.quia cuilibet elementorum conuenit vna
qualitas in sũmo ꝛ non alia.mõ nullus dubitat quin illa
qualitas magis cõsequitur naturã alicuius rei:que nulli
naturaliter conuenit in summo:q̃ que ei conuenit remis
se. ¶ Sed aliter probatur conclusio pro probatione com
muni:siue ambe qualitates in elemento dicerentur esse sũ
me:siue non.quia vnicuiqꝫ rei naturali non conueniunt
eque primo sue proprie due proprietates diuersarum spe
cierum:sed quodlibet elementum est ens naturale ꝛ sue p̄
me qualitates sunt eiusdem due proprietates specie diffe
rentes.igitur non conueniunt sibi eque primo.igitur vna
per prius:ꝛ alia per posterius:quod fuit conclusio.maior
patet de ratione notabilis secundi:quare due diuerse spẽs
finite non habent eandem habitudinem ꝛ equalem cum
vna specie finita:vt nulli duo numeri hñt eãdem ꝓportio
nẽ respectu eiusdem tertij numeri.minor quo ad ambas p
tes nota est de se. ¶ Octaua conclusio.distributio quali 8ᵒ cõclo.
tatum primarum:quam facit Aristo.ipsis elemẽtis est ra T.c.23.
tionalis ꝛ bona.patet.q2 caliditatem que est maxime acti
ua.ꝛ per consequens nobilissima attribuit ipsi igni.primo
scilicet nobilissimo elemento.consequẽter autem humidi
tateꝫ que inter passiuas est nobilior.quia magis actiua q̃
siccitas.quia habet se per modum habitus.siccitas autem
per modum priuationis:attribuit enim aeri.deinde frigi
ditatem:que per modum priuationis se habet respectu ca
liditatis.est tamẽ nobilior q̃ siccitas.primo attribuit aq̃
deinde siccitatem que est minime perfecta inter qualitates
primas attribuit primo terre tanq̃ elemento minus nobi
li. Item rationalis est distributio:quia semper post vnam 2ᵐ
actiuam.sequitur vna passiua:vt post caliditateꝫ siccitas
post frigiditatem humiditas. Item tertio rationalis est di 3ᵐ
stributio.quia sic semper collocantur.ꝙ elementum supe
rius habet conuenientiam in vna qualitate prima cuꝫ in
feriori:vt sit sic locus eius naturalior.ꝛ inter ipsa debita p
portio magis conseruetur. ¶ Nona conclusio quo ad ter 9ᵒ cõclo.
tium sensum intelligendi questionem est.ꝙ igni per prius
inest caliditas q̃ aeri:ꝛ aeri per prius humiditas q̃ aque:
ꝛ sic deinceps.pꝫ.per cõclusionem precedentem. ¶ Corre p̄ᵐ corrᵐ
larium primum ex dictis est.ꝙ sicut caliditas est nobilior
inter qualitates actiuas:sic humiditas est nobilior inter
passiuas.pꝫ.q2 nobiliori elemento conuenit.pꝫ.igitur mo
dus.ẽ.dictus:vñ ille due:caliditas ꝛ humiditas respectu
oppositorum sunt quasi habitus:ꝛ opposite vt priuatio
nes:vnde ille due prime dicuntur pricipia vite ꝛ opposite
priuationes eiusdẽ:propter quod ẽt planete calidi ꝛ hũi
di dicunſ beniuoli ꝛ alij nõ:sicut sũt frigidi ꝛ sicci. ¶ 2ᵐ 2ᵐ corr
correlariũ est.ꝙ aliq̃ mõ in his ẽ pulcher ordo.q2 post no

bilissimam activa sequitur nobilissima passiva. deinde
post activam minus nobilem sequitur passivum minus
3m corm nobile. ¶ Tertium correlarium est. q rationabiliter pas
sive minus separabiles sunt ab elementis: quibus conve
niunt. pȝ qꝛ ipse inter se tarde agunt vt prius dictū est. alie
autem sunt fortis actionis.

Quantū ad quartum articulū dubitat̄ iuxta h̄ qd̄
dcm̄ est aquā in nāli dispōne esse summā
frigidā. Utrū aqua in nāli dispōne debeat semper esse cōge
lata: ꝛ arguitur q sic. qꝛ illud in quo est maxima cā cōge
lationis debet semper esse cōgelatū. sed in aqua est maxia
cā cōgelationis ꝛc̄. maioꝛ pȝ. qꝛ magnitudo effectus seq̄t
magnitudinē sue cāe in agentibus naturaliter. minoꝛ ap
paret. qꝛ in aqua est maxima frigiditas: que pōt eē: mō v̄r
q nihil de agētibus particularibus fit magis cā ꝯgelatio
2m nis q̄ frigiditas: prout docet experientia. ¶ 2o sic. frigidi
tas maxime congelat: igit̄ aqua in nāli dispōne semper dȝ
esse cōgelata. ꝯña tȝ. vt prius. qꝛ aqua hȝ maximā frigidi
tatē. que pōt esse. añs pbat̄. Primo. qa experientia docet
glaciem esse frigidiorē aqua nō cōgelata. quod nō esset ni
si aqua fuisset ꝯgelata pn̄cipalr̄ pp̄ intensionem frigidita
2 tis. ¶ Secūdo. videmus q tempore geli sp̄ est maioꝛ fri
gidit as q̄ alio tp̄e. quod nō v̄r esse nisi qꝛ frigiditas facit
3 aquā cōgelari. ¶ Tertio oēs cōiter dicunt aquā congela
4 ri pp̄ frigus. añs est manifestū inquirentib9 a laycis. ¶ 4o
dicunt ꝛ recitant scribentes istorias: q i ptibus boꝛealib9
quedam sunt maria sp̄ cōgelata: alia sunt solum duobus
mensib9 circa festū sancti Joānis baptiste degelata: qd̄ nō
v̄r esse nisi qꝛ in illis ptibus est maximū frigus in aliqbus
5 ptibus anni. igit̄ v̄r q frigiditas maxime congelat. ¶ 5o
oīa congelata resoluuntur a calido. igit̄ principaliter coa
gulantur a frigido. ꝯña tȝ per. p. 4o metheo. q̄ a frido con
gelant̄: a calido resoluunt̄. añs pȝ p experientiā.

T.c.23. In oppositum est. ꝛ v̄r esse. p. 2o huius dicēs
t.49. q aq̄ ꝛ olnō humida sunt be
ne terminabilia termino alieno ꝛ difficile termino pprio:
hoc aūt non esset veꝝ: si aqua in nāli dispōne semp̄ esset cō
gelata: eo qd̄ congelatum terminatum est termino pprio.
¶ Item cum aqua sit a nā institutum elementum: vt cō
tineat ptes terre l misto: modo ad hoc ineptū esset si de nā
eius est: q in nāli dispōne semper esset cōgelata.

Hec dubi̇ est multū difficilis: ꝛ cā difficultatis ē: qꝛ nū
q̄ quicq̄ de ea inuenire potui bene determinatū:
ꝛ ideo quicquid de ea dicam probabilr̄ ponaꝫ: vt aliq̄s det
cā imaginationis ꝛ diligentius inquirendi de causa cōge
lationis: ꝛ sicut in oībus dictis meis me melius dicentibus
6a suppō subieci. ita specialiter facio in isto. Hoc premisso pro dubi
tatione sit prima suppō hec. intensio frigiditatis in subo ē
cā maioris grauitatis vel ad minus nō remittētis eā. pro
batur sic. qꝛ vel frigiditas stat cum siccitate. ꝛ si sic. tūc cū
intenditur non est cā quare remittit̄ grauitas corporis in
quo stat: vel cum hūiditate. ꝛ si sic. tunc per philosophū
in problematibus in reddendo cām quare aqua calida ca
dens deorsū minus sonat q̄ frigida: est causa maioris gra
uitatis: qꝛ propter hoc magis sonat aqua frigida: q̄ cali
da. ¶ Secunda intensio caliditatis nunq̄ remitteret le
uitatem. igitur intensio frigiditatis nunquam remitteret
grauitatem. consequentia tenet a simili. qꝛ sicut se hȝ cali
ditas ad leuitatē: ita se hȝ frigiditas ad grauitatē. añs pȝ.
2a suppō auctoritate Ari. allegata. ¶ 2a suppō est. q in ordie natu
re grauiora debent esse sub leuioribus: ꝛ leuiora super gra
uiora. illa pȝ ad experientiam de ordine elementoꝝ: ēt
pȝ de ligno sub aqua posito sursum violenter substentata:
qd̄ lȝ sit sub illa aqua propinquius suo loco nāli. qꝛ in speris
aque ꝛ terre. tn̄ qꝛ appetit esse imediate supra grauius ascē
3a suppō dit in ea quousq; sit ad supficiem aque. ¶ 3a suppō. gla
cies nālr̄ ascēdit in aqua non prohibita. pȝ p experientiā.
¶ Hic qdam subtilr̄ rn̄dent q veꝝ est q supponit̄: sed h̄
dn̄t esse. qꝛ glacies generat̄ de aqua leui: puta in superficie
aque: vbi aqua est leuificata a radijs solaribus. ꝛ iō leuioꝛ
est glacies ꝛ ascendit in aq̄ graui. Sed v̄r mihi q rō nihil
valet qꝛ supposito q ita esset sicut isti dicunt q aqua in su
perficie est leuioꝛ q̄ in pfundo. tamen si vt isti pratēdunt
adequate fieret cōgelatio per frigiditatis intēsionē: vtiq;
fieret grauioꝛ ista aqua: q̄ aq̄ inferioꝛ anteq̄ congelaret̄.
cum ista propter intēsionem frigiditatis congelet̄ ꝛ infe
rioꝛ non: ꝛ sic per istam rōnem isti incidūt in id quod cre
dunt euitare. credunt. n. saluare non obstāte premissa sup
positione q congelatio principaliter fiat pp̄ intensionē fri
giditatis in rn̄dendo ipsi concedūt q glacies cōgelata in
superficie aque hȝ minorem frigiditatem q̄ aqua nō con
gelata exn̄s in pfundo. modo ista v̄r repugnare. ¶ Itē
in magnis fluuijs glacies generatur p magnas petras in
fundo. vn̄ h̄m illos aqua est grauissima ꝛ frigidissima. tn̄
ascendit ad superficiem aque: vt dn̄t naute. ꝛ habeo sociū
qui se hoc dicit vidisse: ꝛ vulgares in partibus nostris: ista
de cā vocāt istam glaciem in fundo genitā. g̃ rō illoꝝ non
valet. Item glacies ascendit in aq̄ tepida. igitur non est re
sponsio illoꝝ bona. tȝ ꝯña. ꝛ añs est manifestum. ¶ 4a sup 4a suppō
positio. sequitur ex dictis. q glacies est leuioꝛ aqua. pȝ ex
pcedēte. qꝛ nō ascenderet in aq̄: cum grauiora volunt esse
subter ꝛ leuiora supra. ¶ 5a suppō iterū sequit̄ q glacies 5a suppō
nō hȝ tātā fridit atem intēsam: sicut aq̄ hȝ in nāli dispōne
probatur. qꝛ si haberet tātā friditatem. igitur tātaꝫ graui
tatem: sed non hȝ tātam grauitateꝫ. igitur ꝛc̄. maioꝛ pȝ. p
supponēꝫ primā. qꝛ equalis frigiditas nō remitteret graui
tatem. minoꝛ pȝ. per supponem precedentem. ¶ 6a suppō. 6a suppō
nūq̄ glacies est aq̄ pura: seu aq̄ exn̄s in nāli dispōne. pȝ. qꝛ
si esset aqua pura haberet summā friditateꝫ: q̄ pōt eē. p 2m
articulū: sed illā non hȝ. per supponem precedentem dupli
citer. Iteꝫ semper l glacie est grossities terrestris. ꝛ talis nō
est in aq̄ pura. igit̄ ꝛc̄. maioꝛ pȝ. qꝛ capta pecia glaciei in su
percie aque mundissime ꝛ reposita in olla metallina bene
obstructa ꝛ ad igneꝫ posita degelata glacie apparebit aq̄
immunda ꝛ terrestris qd̄ non esset nisi grossities terrestris
fuisset inclusa glaciei. minoꝛ nota est de se.

His premissis ad dubitationem sit prima cō 1a ꝯ.
clusio. aq̄ l nāli dispositione nō
dȝ esse ꝯgelata. probatur pmo. qꝛ glacies nō est ita grauis
sicut aq̄ in nāli dispositione. igitur ꝛc̄. cōsequentia tenet. ꝛ
añs pȝ. p quartam supponem. ¶ Scd̄o glacies semper est
mista: p probationē supponis sexte. g̃ ꝛ p scd̄am supponē.
modo aque in nāli dispōne nō est mista. igit̄ ꝛc̄. ¶ 3o cum
aqua calefacta reducat se ad maiorē friditatē q̄ sit frigi
ditas mediū: vt docet experiētia in estate calida: nō est rō:
quare aqua in tali estate posita in celario frigido nō redu
cit se ad naturalem friditatem ꝛ ad congelationem: eo q
ibi non est impedimē. cū igitur hoc non faciat. manifestū
est q non est de natura aque existentis in naturali disposi
tione esse congelatā. ¶ 2a ꝯ. intensio friditatis non est pn̄ 2a ꝯ.
cipalis cā ꝛ adeq̄ta post cās vniuersales congelationis: p
batur dupliciter. pmo. qꝛ si intensio frigiditatis esset hu
iusmodi cā. seqtur q glacies esset grauior q̄ aq̄ cōis. ꝯña
est cōtra supponem quartā. ¶ Scd̄o si intēsio friditatis
esset pn̄cipalioꝛ cā cōgelationis. sequitur q glacies quan
doq; haberet tantam frigiditatem: sicut aqua in naturali
dispōne. ꝯña est falsum: ꝛ contra quintam suppositioneꝫ:
ꝛ ꝯña tenet. qꝛ ex quo cā congelationis est intensio frigidi
tatis: non videtur propter quid glacies non haberet tātā
frigiditatē: sicut aqua in naturali dispōne. ¶ 3o probatur
conclusio. sepe videmus q tempore gelu est maioꝛ caloꝛ
q̄ fuit ante quando non fuit gelu. qd̄ nō videt̄ debere eē si.

frigiditas intēsa esset causa congelationis. Item cōmuni-
ter in congelatione consequēte gelu est fortissimū frigus:
quod nō deret eē si intēsio frigiditatis eēt causa congela-
tionis: qa tunc q̄diu maneret frigus forte deberet manē
gelu. Sed tunc est fortior dubitatio quid tunc sit pncipa-
le congelans: ad quod sicut pmissum est pbabilr: probaṫ
vel videtur p pdicta q ad cōgelationē videṫ concurrere
constringēs seu poros claudēs ingrossans ⁊ exalationem
leuē terrestrē cōmiscēs primo oporteret concurrē leuē ex-
alationē: vt propter eam reddaṫ ⁊ soluaṫ causa pp quam
glaties est leuior aqua. ¶ Scdō. cōcurrē opꝫ ingrossans
vt pp̄ter illud reddaṫ causa quare aqua cōgelata semper
est grossior q̄ aqua pura: ⁊ habēs terrestreitates mixtas:
opꝫ ibi cōcurrē claudens ⁊ stringēs: vt. s. partes humidas
aereas per cōstrictionē expellat: vt sic phibeatur aque flu
xus quē habet a natura: ⁊ hoc videṫ eē causa pp̄ter quā
fit gelu cōmuniter cū magna frigiditate: qa friditatis est
congregare exalationē siccā grossitiē terrestrē ⁊ aqueā.
similr hec est causa: q̄re omnia cōgelata degelantur a ca-
lido: qa in ꝯgelatis includunṫ aqua grossities terre ⁊ exa
latio leuis. modo caliditatis est segregare res etherogene-
as: vt dicitur secundo huius. ⁊ per cōseq̄ns segregando de
gelat aquā. Tunc iuxta hoc pōt dici q pncipale conge-
lans aquam est influētia celestis nata constringē ingrossa-
re ⁊ exalationem leuē aque congelando cōmiscē: vel in ea
existētem concludē: propter quod aqua calefacta citi⁹ cō
gelatur q̄ alia aqua. s. veniente constringēte. in ea. n. sunt
statim exalationes leues incluse. ⁊ ideo pp̄ter constrictio
nē pororum ⁊ illorum inclusionē statim congelatur. hec
etiā est causa: quare in magnis fluminibus glacies nō ge-
neratur in superficie aque. sed in pfundo: ⁊ in cōtactu ter-
re: qa ibi est grossicies terrestris: ⁊ per aspectum influentie
leuificātur exalationes terrestres q̄ reperiunṫ. ⁊ ideo gla-
cies citi⁹ gnāṫ ibidē. His pmissis rñdetur ad pbantia moti
Ad pᵐ in pn° articu. ua aquam in nāli dispositione eē congelatam.

Ad primum dicitur q maxima frigiditas non est maxima causa congelationis:
Ad 2ᵐ imo requirit ingrossans restringēs exalationes terrestres
⁊ cōmiscēs vt dictū est. ¶ Ad scōm dicitur q frigiditas
nunq̄ se sola congelaret nisi alie dicte cause concurrerēt.
Ad probationē pmā dicitur q lꝫ appareat ad tactum gla
tiē eē frigidiorem aqua: hoc est solum propter compactio
nem densitatē ⁊ grossitatē materie: sed fm veritatē aqua
Ad 3ᵐ est frigidior. ¶ Ad tertium dicitur q verum est q cum
gelu est magna frigiditas: tamen illa forte principaliter
nō congelat: sed quatuor cause concurrentes enumerate.
Ad 4ᵐ ¶ Ad quartū. s. auctoritatē laycorum diciṫ q ad cās cō
gelationis parum aduertūt: ⁊ iō de talibus nō dꝫ eis cre-
di spālr vbi ratio efficax deuincit. dictum tamē eorū hꝫ ve
ritatē: q cōmuniter ad gelu magnū ⁊ intēsum frigus cō
Ad 5ᵐ curreret: sꝫ nō sufficit. ¶ Ad quintū diciṫ: q si ita sit cau-
sa congelationis in illis locis semꝑ sufficiēter reperitur p
aliquos aspectus superiores spāles tamē forte a calore so
lis segregauṫ quibusdam mēsibus estatis: ⁊ tūc ista diuer
sa ad gelu concurrentia impediuntur sic q nō congelat.
Ad 6ᵐ ¶ Ad sextum pꝫ qd dicēdum p pdicta. s. quare coagula
ta a calido dissoluntur. Et hoc de quarto articulo.

Ad pn-cipales rationes Ad rationes pncipales ad pmū negeṫ q terra sit pmo frigida. Et ad pbationē
pmam dr̄ q est id quod remotissime distat a fonte calorꝭ.
vñ minus dicitur hēre ceteris paribus de caliditate violē
ta seu disconuenientī introducta ab illo. s. fonte: sed non opꝫ
q ipsum habeat propē hoc in naturali dispōne summā
seu primo friditatē: nec est verum q solum sol est causa ca
Ad 2ᵐ loris: lꝫ frequēter sit causa caloris extranei. ¶ Ad scdā
probationē dicitur q grauitas terre ⁊ dēsitas sunt effect⁹

totius complexionis qualitatū pmarum terre. s. friditatis
⁊ siccitatis. ¶ Scdō. q nullus ipsorum est effectus pp̄ri⁹ 2
ipsius friditatis: qa sunt simul vel maior reperietur gra-
uitas in aqua q̄ in terra: eo q hēt tam intēsam friditatē
sicut terra. ¶ Tertio etiam q raritas ⁊ leuitas ignis nō 3
est pp̄rius effectus caliditatis: sed caliditatis ⁊ siccitatis:
⁊ p hoc soluta est ratio. negetur. n. q in terra appet maxi-
mus effectus frigiditatis: qr non maxime frigefacit. imo
sicut pꝫ expōne fortius frigefacit aqua q̄ terra: ⁊ frigefa
cē est pp̄rius effectus frigiditatis. de dēsitate autē ⁊ gra-
uitate: pꝫ q ex eis in terra nō dꝫ argui maxima magnitu-
do friditatis: qr nō sūt pp̄ij effectus friditatis: vt dictū est.
¶ Ad tertiū dr̄ q terra nō contrariaṫ igni quo ad q̄lita Ad 3ᵐ
tes pmas: sicut pꝫ latis per phylosophū scdō huius. ⁊ ad T.c. 23.
phylosophū primo metheurorū diciṫ q voluit q distan
tia locali terra maxime ꝯtrariaṫ igni. ¶ Ad aliud negetur Ad 4ᵐ
ans. Et ad pbationē diciṫ q ad continuationē terre suffi
cit continuitas māe pme. Et ad pbm scdō huius diciṫ: q T.c. 49
loquitur in mixto: qa continuitas māe prime nō sic suffi-
ceret ad continuare partes mixti pp̄ter diuersas mās eleīn-
torꝫ in vnionē mixti pp congregandas spālr: quia in im-
mixtis mobelibus a se sicut sunt animalia: cōtinuitas ma
terie eē nimis fragilis p partiū continuationē.

Ad rationem arguētem q aqua non sit pmo frigida dr̄ q nō opꝫ illam q̄lita ad argᵐ de aqua
tē p pus messe aq̄ aut alicui eō que difficili⁹ ab eo auferṫ:
qr sic cuilibꝫ existo p prius ineēt q̄litas passiua q̄ actiua:
eo q pp̄ter debilitatē actionis qualitatis passiue in suam
ꝯtriam valde tarde ⁊ difficulter qualitates passiue remouē
tur a subiectis quibus insunt: ⁊ pbatio etiam q̄ adduciṫ ad cō-
trariū illi⁹ nō valꝫ. nō. n. opꝫ q si aliq̄ q̄litas ab aliqua re
difficili⁹ remoueṫ q illa sit ei nālior ob causam pdictam.

Ad aliam arguentē q aer nō sit pmo humidus: negeṫ q humiditas fortius cōuenit aq̄ ad argᵐ de aere
q̄ aeri. Et ad pbationē illius pmā dr̄ q aqua plus hume
ctat pp dēsitatem sue māe. dēsitas. n. fortificat actionem.
¶ Ad scdām pbationē dicitur q sensus bñ decipitur in Ad 2ᵐ
iudicando de intēsione qualitatis que est suum pp̄rium
obiectum vt stannū freq̄nter iudicat eē calidius q̄ flāma
ignis: quod nō est verum: sꝫ pp̄ter dēsitatē māe stanni de-
cipitur sensus: ⁊ sic est in pposito. ¶ Ad tertiam negeṫ q Ad 3ᵐ
humiditas facili⁹ auferṫ ab aere q̄ ab aq̄ nisi inconuentus
forte humiditas aque fortius resistit pp̄ter sue māe. densi-
tatē: quod est extra ppositum. Et ad pbatiōꝫ diciṫ: q fre
quēter aer diciṫ desiccare: non qa hoc facit aer sꝫ exalatio
nes sicce calide ⁊ terrestres cōmixte aeri: qa quasi p totā
regionē aeris tales sunt mixte cū aere. Scdō diciṫ q aer
frequēter desiccat p accns: puta qa sua caliditate resoluit
a corporibus grossis: vt a panno: vel luto partes subtiles
aqueas euaporādo. ⁊ sic manēt ptes terrestres que sūt sic-
ce. aer tamē q̄diu manet vr̄ manē cum aliq̄li humidita-
te: ⁊ qa hec cāe nō ꝯueniūt aq̄: iō aq̄ nō desiccat notabilr.

Ad rationes arguētes q ignis nō est pmo calidus. Ad pmū pōt dici fm alte ad argᵐ de igne
rū duorū modorū: intelligēdo q̄onis titulū q lꝫ tanta sic-
citas ineēt igni tamē calitas sibi pus cōueniret: qa magis
sequiṫ eius nām. sꝫ hoc dimisso negeṫ assumptū: vt dictū
est. Ad auctē alberti dr̄ q plus non voluit nisi q summa
calitas exurit humiditatē igni violētā: nō tñ exurit remis-
sam sibi nālē. ¶ Ad 2ᵐ dr̄ q calitas ignis nō exurit humi-
ditatē remissā sibi nālē: lꝫ q̄libet violētam forte exurat:
nec est sile de terra: qa terre ꝯuenit siccitas pmo: ⁊ ideo ni
hil habere humiditatis. nō sic est de igne: vt dictū est. aliter
dicerēt aliq̄ qui nō vellēt ponē in eis tres q̄litates pmas
q verū est in igne nihil esse humiditatis: non tamē sequiṫ
q sit summe siccus: qr siccitas eius esset remissa per distā.

Ad 3m tiam a gradu summo. ¶ Ad tertium dicitur ꝙ ignis po
test vltra desiccari: ⁊ vltra quod non semp ad maiorē sic
citatē sequitur maior raritas. ꝫ ad siccitatē cum calidita
te debite proportionatam. vñ maxima causa raritatis est
summa caliditas: cum siccitate sic proportionata: ⁊ non
cum summa. Aliter dicit quidam ꝙ si siccitas ignis inten
datur eius caliditas remittit: eo ꝙ ignis indisponit: ⁊ tūc
non sequit intēsio raritatis: ꝫ magis credo prime rationi.
Ad 4m per idē respondet. ¶ Ad quartā improbationē. quia ꝫ
ignis posset. vltra desiccari non propter hoc fortius cale
faceret: qꝛ ꝫ siccitas sit lima caloris nō tamē quecūqꝫ forti
ficat actionē eius. ꝫ siccitas ipsi calori proportionata sicut
prius dictum est de causa raritatis. non enī quando ignis
desiccatur vltra suam naturalē siccitatē eius calor acui
tur: imo potius: eo ꝙ siccitas sit calori disproportionata
Ad 5m sit calor minus acutus. ¶ Ad qntum dicitur: ꝙ ignis est
elmtum purum quādo est in nāli dispositiōe: eo ꝙ hēt vnā
de qualitatibus pmis summā ⁊ leuitatē summam: ⁊ p hoc
Ad 6m differt a mixtis. ¶ Ad sextam rōnē arguētē contra idē.
neget ꝙ sit possibile p nām ignē in naturali dispositione
existentē calefieri. Et ad pbationē dicit ꝙ mā ignis tm̄
est informata caliditati sicut p naturam potest informa
ri. ⁊ iō influētie non producunt in ea caliditatē. vñ influē
tie gñatiue alicuius effectus triplici de causa nō pducūt:
vel quia non inueniūt mām cui effectus natus est induci:
vt lumē non calefacit in celo: vel quia est ad agēs in subie
ctum in quod nate sunt agē generans oppositū effectū
fortius: vel eque fortiter sicut ipse suum: vel quia mā sua
effectu tm̄ est informata sicut p eum nata est informari.
⁊ hec est causa: quare ignis in naturali dispositiōe ampli
Ad 7m us non rarefit. ¶ Ad vltimā dicit ꝙ si quodlibet elmto
rum determinat sibi alias qualitates in summo adhuc p
prius determinaret sibi vnam ꝙ̄ aliam iuxta modum di
ctum in tertio articulo. negetur tamē assumptum. Ad p
bationē dicitur ꝙ elmta in naturali dispositiōe sunt simi
lia: qōlibet eorum de qualitatibus primis determinat sibi
vnam in summo: ⁊ aliam cōmixtum vt prius dictum est.
Alit dicunt alij: ꝙ ꝫ elmtum determinat sibi vnam suaꝝ
qualitatum remissiorē ꝙ̄ aliam hoc tamē non eēt p ad
mixtionē graduū qualitatis opposite: ꝫ p distantiā a gra
du summo: ⁊ sic non sunt mixta. quocūqꝫ modo dicat rō
non procedit. ¶ Rō pħi post oppositū quid sit dicēdū:
1 pꝫ per articulum scdm: ⁊ tertium.

¶ Eodem textu vbi supra. Qō. vij.

Septimo queritur de quibusdā qua
litatibus secundis: ꝫ incidē
tali solum ptineat de illis adhuc libꝝ. Utrū
leuitas aeri ⁊ ignis sint eiusdē spēi specialis
sime eēntialis: ⁊ similiter queri posset de gra
pm uitatibus terre ⁊ aque ⁊ arguitur pmo ꝙ sic. si leuitas ae
ris existentis in naturali dispōne est remissa: tunc est eius
dē spēi cum leuitate ignis: ꝫ leuitas aeris est remissa. igi
tur. maior pꝫ: qa si differēt specie: tunc quelibet earum in
sua spē deberet eē summa: sicut pꝫ per illos qui sunt de il
T.c.27 la opinione. minor pꝫ: primo auctoritate phylosophi ter
tio celi dicētis ꝙ aer hꝫ grauitatem. dicit. n. ꝙ omnia elmta
hūt grauitatē in loco naturali pter ignem. modo illud eē
2 nō posset nisi leuitas aeris eēt remissa. ¶ Secundo. idem
T.c.27 auctoritate phylosophi. 4. celi dicētis ꝙ aer est leuis in re
spectu ꝙ non vr̄ eē nisi ꝙ hꝫ aliquos gradus grauitatis.
3 ¶ Tertio. aer quandoqꝫ naturalr descēdit: ⁊ mouet ad
mediū: ꝫ hoc vr̄ esse pprium grauiū. maior pꝫ: pmo de ae
re intrante poros tre. ⁊ si dicas ꝙ hoc fac a nā cōmuni ne
fiat vacuum: tūc pꝫ ꝙ nalr ascēdit: qa nā cōmunis nāe ae
ris nalr obedit: eo ꝙ aer ⁊ omnia illa inferiora pp volun
tatē liberam gubernentur a celo vt a natura cōmuni. igi

tur obediunt illi ⁊ inclinant sicut ab illo inclinantur: imo
etiā a nā cōmuni mouet ad suum locum pprium. Scdo. 2
pꝫ eadē maior de aere existēte in spera ignis. talis. n. descē
dit ⁊ mouet ad cētrum: qa cētro appropinquat per illū
motum. minor pꝫ: p phylosophum primo celi. vbi vult ꝙ T.c.17.
moueri ad medium est pprium grauium. ¶ Quarto. in
aere nalr dispositio est causa sufficiēs ad grauitatē. igitur
⁊ grauitas. ꝯña tꝫ. quia causa sufficiēte posita ponit effe
ctus. añs apparet in questiōe. nam in aere est frigiditas cū
humiditate. modo hec sunt cause grauitatis in aqua. igit
⁊ in aere. ¶ Confirmat qa intēsa frigiditas cum humidi
tate faciunt grauitatē intēsam sicut in aqua. igit remissa
friditas cum humiditate facit remissam. igit cum in aere
iuxta pdicta sit remissa friditas cū humiditate: sequit ꝙ
ibidē est grauitas. ¶ Scdo. ad pncipale a simili causa in 2m
spē spālissima non pcedit nisi similis effectus ꝫ causa leui
tatis in aere ⁊ in igne est similis in spē. igitur. maior pꝫ: per
Cōmētatorē. 8. metaphysice: vbi vult ꝙ agēte eodē ⁊ mā Co.12.
eadē stante eadē potētia semp idem est effectus. ⁊ secūdo
huius penultimo. c. idē inqātum idē semp est natum face T.c.55.
re idē. minor pꝫ: qꝛ tā in aere ꝙ̄ in igne cā leuitatis est cali
ditas. ⁊ hec in vtroqꝫ est eadē in spē spālissima p pus dcā.
¶ Tertio nisi sic: sequit ꝙ vnum eēt pluribus contrariū 3m
in spē. ꝯsequēs est ꝯ phylosophum: ⁊ ꝯña tꝫ: qa grauitas 10.m.17
terre ꝯria eēt leuitati ignis ⁊ leuitati aeris que dr̄nt specie. p.c.10.
¶ Confirmat sic. nisi sic: sequit ꝙ leuitas esset leuitati cō
traria. consequens videt male sonare: qꝛ cum leuitas sit ꝯ
ria grauitati non videt ꝙ sit aliquo modo ꝯria leuitati.
pbat tamē ꝯña: qa illa sunt ꝯria que maxime a seinuicē
distant ⁊ mutuo se expellunt ⁊ eidē susceptibili vicissim in
sunt: sicut albedo ⁊ nigredo. ꝫ sic est de istis leuitatibꝰ. igi
tur. maior pꝫ: p diffōnē ꝯriorum: ⁊ minor declarat: qa cū
ex aere fit ignis: vel pportionabilr sicut humiditas aeris
remittit corrumpit eius leuitas vel non. si dicis ꝙ corrū
pit sequit ꝙ ignis sua siccitate corrumpit leuitatē aeris:
⁊ cum eadē coagēte caliditate generaret leuitatem ignis.
igit leuitas aeris ⁊ ignis fm causas suas se mutuo expel
lunt: ⁊ habet ppositum. si dicis ꝙ non corrumpit leuitas
aeris: sequit ꝙ manet sic caliditas: vel igr̄ manet adueniē
te forma ignis: ⁊ si sic sequit ꝙ eadē leuitas numero ma
net in igne que fuit in aere. ergo in eadē spē. vel corrumpi
tur: ⁊ si sic latitudo gradualis subito corrumperet. vꝫ. le
uitas aeris que pus manserat remissa: nec vꝫ si diceret ꝙ
corrumperet p modum sequēde ad corruptionē aeris sui
subiecti: qꝛ subm eius est mā pma ⁊ non aer. ¶ Quarto. 4m
leuitates aeris ⁊ ignis fiūt ab agēte totalr eodē in spē spā
lissima. igit sunt eiusdē spēi. ꝯña tꝫ: ⁊ añs pꝫ: qa calor sohs
gñat tam leuitatē aeris in aqua ꝙ̄ leuitatē ignis in exala
tione ignea. ¶ Quinto. si drn̄t spē eēnt 4or motus simpli 5m
ces grauium ⁊ leuiū. ꝯñs est contra pħm pmo celi. ⁊ ꝯña T.c.5.
tꝫ: quia essent qtuor virtutes motiue. s. aeris ⁊ ignis due le
uitates: ⁊ terre ⁊ aque due grauitates. modo quot sūt vir
tutes motiue simplices tot sunt motus simplices.

In oppositum arguit quia si nō drn̄t specie
sequit ꝙ ex parte grauitatis
⁊ leuitatis non posset cōcludi numerus quaternarius ele
mētorū. oppositum vult pħus 4o celi: ⁊ ꝯña tꝫ: qꝛ nō esset T.c.26.
nisi vna spēs spālissima grauitatis: ⁊ vna leuitatis. modo 27.
ex duabus spēbus non potest concludi nisi numerus bina
rius entium diuersorum spē. ⁊ per cōseqns non qternariꝰ.
¶ In qōne erunt duo articuli. In primo videbit de qsito.
In scdo mouebunt contra dicta dubitationes.

Quantum ad pmum articulū pmo supponit ꝙ 3o sup.
leuitas aeris in spera aeris non trahit
sursum: nec deorsum. pbat pmo: qꝛ est naturalr colloca
ta. igit non trahit sursum: nec deorsum. añcedens pꝫ de se

2 ¶ Secundo grauitas aque in spera aque non trahit deorsum. igitur nec leuitas aeris in spera aeris. cōsequētia tz a simili. añs pz primo: qa si naute in mari profundo multam habeāt aquā supra se: tamē illa non pōderat vt experiētia docet. ¶ Tertio. qz si ponderaret: tunc si due quarte aque sunt grauiores q̄ʒ due libre plumbi in spera aeris. ita etiā eēnt grauiores in spera aque: quod est contra experiētiam. si. n. in vasis stāneis eque ponderosis: τ eiusdē figure poneres in vno duas libras plumbi: τ in alio duas quartas aque: τ vtrūqʒ vas ponerēt in altero brachiorum eque libre in aere aqua descenderet τ in spera aque plumbum. τ 9ña tz: qa si grauitas aque in suo loco naturali pōderaret deorsum: tunc sicut ponderat in aere: ita pondera ret in aqua. igitur sequit̃ ppositum: qꝫ quicquid grauius eēt in aere eēt etiā grauius in aqua.
3
2ª supp° ¶ Scda suppositio. rerum eiusdē spēi specialissime idez est locus naturalis in spē specialissima. pz: quia cuilibet terre cum qualibet terra: τ sic de aliis. etiam pz p hoc qꝫ locus nālis dicitur eo qꝫ est conseruatiuus locati. modo rerū eiusdē spēi specialissime idē locus est conseruatiuus.
3ª supp°. ¶ Tertia suppositio. leuitas ignis in spera aeris naturalr̃ trahit sursū. pz: quia ignis violēter collocat̃ in aere. ḡ τ leuitas sua. Itē leuitas ignis naturalr̃ mouet sursum. igit̃. 9ña tz: τ antecedēs patet: qa ignis in aere nālr̃ ascendit vt experimur: τ hoc non facit nisi mediante leuitate mouēte.

p°ã His premissis sit prima 9clusio rñsalis hec. leuitas ignis τ leuitas aeris non sunt eiusdē spēi specialissime. probat̃. qa si sic sequit̃ qꝫ ad eundē locum nālit̃ mouerēt. 9ña tz: per suppositionē secūdā. falsitas consequētis pz. qa leuitas aeris in spera aeris
2ᵐ nō mouet vltra. p scdam suppositionē. ¶ Secūdo sic. ille forme sunt eēntialr̃ dissimiles: τ etiam spē diuerse: quarū vna alicubi trahit vbi alia simplr̃ non trahit: sed a natura quiescit: sed leuitas ignis aliquo trahit vbi leuitas aeris non trahit. igitur. maior est nota. qz formarum in spē similiū proprietates sunt consimiles τ operationes: sicut satis habet̃ a phylosopho. 9. metaphysice. minor pz p pri-
T.cō.3. mā τ 3ᵃᵐ supponem. ¶ His rōnibus quidam rñdet qꝫ leuitas aeris in spera aeris non trahit propter formam substantialē aeris prohibentē: eo qꝫ ipsa est in loco nāli. Illō non valz: qa grauitas τ leuitas mouent sm̃ impetum sue nature: siue forme conueniat: siue nō: vt pz de vapore ascēdēte: qui a dominio est aqueus: vel mēt aqua: nihilominus leuitas mouet eum sursum nō obstante sua forma subali: cui ille motus est disconueniēs τ inaturalis. Et probatur conclusio. sic. vel leuitas aeris est summa: vel remissa. si sit summa: certum est qꝫ nō mouet ad ita altum locū sicut leuitas ignis. igitur est alterius spēi a leuitate ignis: quia aliter eque alte moueret. si dicis qꝫ est remissa: inconueniēs: qa tunc aer eēt mixtus in qualitate motiua. τ p cōseqñs in naturali dispositione nō eēt ita purū elm̃tum sicut ignis: quod videt̃ eē 9tra intētionē philosophi in hoc secundo.
T.c.23. ¶ Confirmat̃ sic. non minus elm̃tū determinat sibi vnā de qualitatibus motiuis simplicē q̄ʒ de alteratiuis. sed manifestū est qꝫ aer in nāli dispōne determinat sibi vnā alteratiuā summā vt ante dictū est. igitur etiā dz sibi determinare motiuam simplicem: τ hoc nō esset nisi eius leuitas
3ᵐ eēt remissa. ¶ Tertio arguit̃ sic. leuitas aeris nālr̃ collocatur in spera aeris tanq̄ʒ in suo loco nāli: τ leuitas ignis non. ergo leuitas ignis τ aeris drūt spē spālissime. 9ña tz: qa rerū eiusdē spēi specialissime est idem locus. per scdam suppōnē. añs manifestū est pro pma parte: τ pro secunda similr̃: qz leuitas ignis in spera aeris existens semper trahit sursum: vt dictū est in tertia suppōne: qō non esset si ibi
4ᵐ dez eēt in loco naturali. ¶ Quarto. grauitas terre τ grauitas aque differunt specie specialissima. ergo leuitas aeris τ ignis. 9ña tenet. qa sicut se habet grauitas ad grauitatē in elemētis ita leuitas ad leuitatem. añs pz: qa aliter rō reddi non posset: quare multum vinum in spera aeris esset grauius modico plūbo: τ in spera aque est econuerso. non. n. videt̃ alia causa: nisi qa vtraqʒ grauitas: tam vini que est in aqua q̄ʒ plumbi que est terre i spera aeris trahit: τ ideo multitudo g̃uitatis vini superat in aere: in aq̄ autem plumbum: qa terrea est: vini vero grauitas: eo qꝫ est alterius nature τ spēi non trahit. τ ideo ibi plumbū est grauius. Et hec etiam positio videt̃ magis esse de intētione phylosophi. 4. celi prout ad oppositum sunt allegatū. T.c.26. τ.27.
¶ Secūda cōclusio. tam leuitas aeris q̄ʒ ignis in sua spera est summa. pz de leuitate ignis: sʒ de leuitate aeris probatur: qz est leuitas simplicis elementi existētis in naturali dispositione: τ talis dz esse summa. 2ª 9. ¶ Secundo. qa nisi 2
aeri summe conueniret nulli summe cōueniret: qa non cōueniret igni: nec etiam mixto in summo. ¶ Tertio. qa si 3
poneret̃ remissa esset eiusdē spēi cum leuitate ignis: quod negatum est ante. τ 9ñtia tz: qa omnes qui eā ponunt esse remissam: dicūt eam eē eiusdem speciei cum leuitate ignis.
¶ Correlariū pmū. leuitas ignis τ aeris nō sunt adequate ab eisdez vel totaliter simplicibus causis: qz non posset Corᵐ pᵐ Corᵐ 2ᵐ
assignari rō: quare spē drūt. ¶ Secūdum correlarium. leuitas ignis sequit̃ caliditatē cum siccitate: τ leuitas aeris caliditatē cum humiditate. pz: quia non videt̃ quomodo aliter fiant diuersis agētibus. si. n. inter agentia particularia sola caliditas eēt causa vtriusqʒ leuitatis. tunc ab eisdem causis adequate fieret vtraqʒ vel fieri posset: vt si aq̄ calefieret a caliditate introducta specialiter: cum dictum sit prius caliditates aeris τ ignis esse similis speciei specialissime essentialis.

Quantum ad scdm articulum sit primo dubitatio 9 dicta. si drūt spē sequitur qꝫ nunquā imediate ex aere possit fieri ignis. consequēs est cōtra phylosophum scdo huius. probat̃ 9ña: quia non pōt fieri ignis nisi cum leuitate ignis. sed in alteratione aque ab igne non gñat̃ leuitas ignea. igit̃. 9ña nota. maior pz: qa sicut ignis in subiecto requirit qualitates pmas ad sui generationē conuenientes: ita requirit sibi qualitates scdas seu motiuas conueniētes. minor pbat̃: qz certum est qꝫ in calefactione aque multū: τ notabilr̃ remittit̃ frigiditas τ magna introducit̃ caliditas. humiditas autem paruū diminuitur. ergo continue in aqua calida stant simul intēsa caliditas cū intēsa humiditate: ad quas per dictas sequitur leuitas aeris: τ non ignis. igit̃ in calefactione aque ab igne non gñatur leuitas ignis: qō sunt pbandum. T.c.24 τ.25.
¶ Secunda dubitatio. si drūt spē sequeret̃ qꝫ exalatio humida in aere non dēret ascendē. conseqñs est cōtra phylosophū pmo methaurorū. τ 9ña pbatur: qz in exalatiōe humida dominant̃ caliditas τ humiditas. vt pz p phylosophum ibidē. ergo leuitas aeris p dicta sed illa non dz ascēdere in spera aeris: sed quiescē cuʒ ibi sit in loco suo: τ nō trahat. p suppositionē primi articuli. igitur talis exalatio in aere nunq̄ʒ ascēderet. ¶ Posset confirmari: quia vel talis exalatio ascendit in aere a sua forma substātiali: τ hoc nō: qa illa est ad modum aq̄: vel aeris: τ taliū non est ascendere infra speram aeris vel a leuitate aeris. τ hoc non. per primam suppositionē: qz infra speram aeris non trahit: vel a leuitate ignis. τ si sic tunc ad caliditatem: τ humiditatem: que dominant̃ in exalatione humida: sequeretur leuitas ignis. cuius oppositum est fundamentum alterius opinionis. 2ᵐ duᵐ
¶ Tertia dubitatio est: quā leuitatem illarū duarum introducit caliditas introducta a sole: videtur qꝫ aeream: quam valde iuuat calor solis ad generationē aeris ex aqua: τ videtur qꝫ igneam: quia radij solares quandoqʒ intēduntur per reflexionē a speculo concauo: vel vi- 3ᵐ duᵐ

ergo non quilibet gradus caliditatis: cum qualibet passi
Ad 2m ua qualitate sufficit pro leuitate: nec econuerso. ¶ Ad se
cundam dicit ꝙ leuitates ille non ꝓcedunt a simili cā: sȝ
aeris ab humiditate ⁊ caliditate: ⁊ ignis a caliditate ⁊ sic
Ad 3m citate: vt dictum est in positione. ¶ Ad tertium dr̄ ꝙ nō
est incōueniens ꝙ vnum est pluribus contrariuȝ in specie
p.c.x. spālissima. ¶ Ad phylosophū dicit ꝙ voluit ꝙ tm̄ vnū
vni est contrariū in spē subalterna si petat an sit spēs sub
alterna cui ꝯtrariat leuitas aeris dicit ꝙ isti termini gra
uitas ⁊ leuitas sunt spēs subalterne: ⁊ sunt ꝯrie: ⁊ dici pos
set ꝙ si eēt impositus terminus incomplexus omnē qua
litatē elitalē motiuam localr aliā a leuitate aeris signifi
cāns: ille eēt spēs subalterna significās omnes qualitates
ꝯrias leuitati aeris. s. leuitatē ignis ⁊ grauitateȝ terre ⁊ aq̄.
¶ Ad ꝯfirmatiōeȝ pȝ qd̄ dōm sit p quartā dubitationē.
Ad 4m ¶ Ad quartuȝ dicit ꝙ caliditas solis nunq̄ꝫ ꝓduceret le
uitatē ignis nisi cum siccitate: nec aeris nisi cum humidi
tate: ⁊ ideo nō fiunt ab agēte totalr eodeȝ: vocādo agens
oēs causas ꝯcurrētes actiue ad vnius certi gn̄ationē. a cā
enim particulari totalr eadē nō est conueniēs diuersos in
Ad 5m spē produci effectus. ¶ Ad qntum dicitur ꝙ in spē spālis
sima possunt fieri quatuor motus simplices elemētoruȝ:
sed phylosophus soluȝ ponēs duos loquebatur de specie
subalterna. Ratio post oppositum est pro dictis.

¶ Eodē textu ⁊ com. vbi supra. Qō. viij.

p. m.
T.c.43 Ctauo queritur vtrum sit dare aliqd̄ elemētum purum. ⁊ arguit ꝙ
non. pmo auctoritate phylosophi pmo hu
ius. d. quādoq̄ꝫ autē de vocatis elemētis vbi
videt̄ inniē ꝙ lȝ ista vocent̄ elita: nō tamen
T.c.20. sunt vera elita. ¶ Itē dicit scōo huius. c. 3. sub his verbis
nō est autē ignis: ⁊ aer: ⁊ vnūq̄dq̄ꝫ eoruȝ simplex: sed mix
2m tus. igitur ⁊c. ¶ Scōo rōne sic. non est aliqua aq̄ pura.
igitur nullū elitum purum: cōsequētia tȝ: qa nō videtur
maior rō de aqua q̄ꝫ de alijs elemētis. añs pȝ: quia si esset
aqua pura: maxime eēt aqua maris: eo ꝙ aqua maris est
locus naturalis eius. secundo methaurorum. sed aq̄ ma
3m ris nō est pura: qr salsa: ⁊ per ꝯñs mixta. ¶ Tertio. si esset
aqua pura: vel eēt aqua maris: vel alia: sed nulla talis pu
ra est. igitur. maior pȝ a sufficienti diuisione. ꝙ non aqua
maris satis est probatum: sed ꝙ nulla alia pȝ: quia quelı
bet alia est sapida. modo nullum simplex habet saporeȝ.
4m ¶ Quarto. nō est aliquis aer purus. igitur ⁊c. ꝯña tenet:
añs pbat̄: qa si esset: vel eēt supreme regionis: ⁊ hoc nō: qr
ille nimis calidus est. est. n. calidus velut ignis. primo me
thaurorū: vel medie regionis ⁊ hoc nō: qa ille est frigidus
pmo: ⁊ scōo methaurorum. media regio aeris est frigida.
aer autē purus non dȝ esse frigidus: vel eēt infime regio
nis: ⁊ hoc non: qa terre est cōmixtus vaporib⁹ ⁊ exalatio
5m nibus. igitur nullus aer est purus. ¶ Quinto arguit ꝙ
elitum ignis non est purum. g ⁊c. ꝯña tȝ: qa maxime vi
det̄ ꝙ elitum ignis sit purus inter alia elita. añs proba
tur. primo: qa sub polis est maxima frigiditas. ergo ignis
2 non est in naturali dispōne ex parte caliditatis. ¶ Scōo.
qa ignis cōtinue mouet̄: quod nō videt̄: nisi qa nō est pu
rus. si. n. purus eēt: caȝ eēt in loco sibi naturali quiescere.
3 ¶ Tertio. qa ignis est in loco naturaliter frigido: quare
videtur qd̄ infrigidet̄ ab isto: ⁊ sic non manebit pur⁹. añs
pȝ: quia est in spera lune: que ponitur virtualiter frigida.
4 ¶ Quarto. qa per speram ignis multiplicātur influentie
frigefactiue: ⁊ frigidorum elementorum conseruatiue: q̄
re videtur ꝙ ignem infrigidant: sed hec prius est soluta.
6m ¶ Sexto. nulla terra est pura. igit̄ ⁊c. ꝯñtia tȝ: añs pȝ: qa
omnis terra est colorata aliter nō eēt visibilis mō nulluȝ
simplex est coloratū. Confirmatur. qa nulla terra est sim
plr grauis. igit̄ nulla est pura. ꝯña tȝ: qr terra pura dēret
eē simplr grauis. añs pȝ: qa aurū: vel plumbum in equali
quāntitate est grauius terra. igit̄ ⁊c.

In oppositum arguit̄ auctoritate phi in isto T.c.22.
scōo. vbi ponit quatuor elita 7.24.
ta esse corpora simplicia: qd̄ non esset verū nisi eēnt pura.
¶ In ista qōne erunt duo articuli. in pmo recitabitur vna
opinio de qōne cum suis motiuis. In secundo respondebi
tur ad quesitum: ⁊ simul soluentur motiua opionis pme.

Quantum ad primum nota. ꝙ est vna opinio po p. m. no. m.
nēs ꝙ non sit dare aliquod elementū
purum: ⁊ hoc nitit̄ probare multis rationibus. pro quaꝝ
pncipali supponit ꝙ latitudo qualitatum pmarum est i
finita: q̄ꝫtum est de se. probat̄: qa latitudo raritatis est in
finita. igitur ⁊ caliditatis. ꝯña tenet: qa caliditas est cau
sa raritatis. añs patet per phylosophū quarto physicoꝝ T.c.71.
dicētem ꝙ mediū est in īfinitū subtiliabile: quod non eēt
nisi raritas posset in infinitum intendi. ¶ Confirmatur. 2m
qa acuties: vel grauitas in sonis in infinituȝ q̄ꝫtū est de se
pōt intendi. igitur ⁊ qualitates alie. ꝯñtia tȝ: qa non videt̄
potior rō de vna q̄litatum q̄ꝫ de alijs: añs apparet p hoc:
qa sonātia infinitis modis possunt variari: ⁊ variata con
tinue poterūt sonuȝ grossiorē producē. ¶ Tertio. pōt cō 3
firmari idē: qa velocitas in motu locali potest in infinitū
intēdi q̄ꝫtum est de se. igitur sic erit in alijs. antecedēs ap
paret: qa pma causa infinita velocitate pōt mouere celuȝ.
ꝯña tȝ: vt pus. ¶ Tūc ex hoc probat̄ cōclo opinionis. nō p. m.
est dare aliquē ignē purū. igit̄ nō est dare aliquod elitum
purū. ꝯña tȝ: qa si aliqd̄ elitum dȝ eē puruȝ: maxime erit
elitum ignis: eo ꝙ ipsum maxime est elongatū a suis cō
trarijs: ⁊ in loco sibi cōueniēti: ⁊ in nullo ꝯrio collocatus.
añs pȝ: qa si ignis purus: si eēt determinaret sibi summaȝ
caliditatē que pōt esse: sicut dictuȝ fuit prius. modo talis
nō potest eē: eo ꝙ quelibet caliditas est in infinitū intēsibi
lis sicut dictuȝ est: ⁊ nulla est actu infinita. ¶ Secundo. 2m
si eēt aliqs ignis purus ille eēt incorruptibilis. añs est fal
sum: ⁊ ꝯsequētia bona: qa ignis purus in loco naturali nō
hēret aliquod ꝯrium sibi admixtū. nec locus. s. celum eēt
sibi ꝯrium: ideo non corrūperet̄ a cōtinēte. s. celo: eo ꝙ nō
contrariat̄ ei: nec descēderet ad locū corruptiōis: nec mix
tionis. ꝙ ꝯñs est falsum pȝ. qa omnis ignis est corruptibi
lis: eo ꝙ hēt mām. similr est miscibilis: qa mixtio est finis
ad quē a natura ordinat̄. modo natura non ordinat ali
quid in finem impossibilē. ¶ Tertio. aer aqua: ⁊ terra nō 3m
sunt pura. igitur nec ignis. ergo nullum elemētum est pu
rum. vltima consequētia tenet de se: ⁊ prima patet a simi
li. nō enim videtur potior ratio de igne q̄ꝫ de alijs. anteceo
dens fuit probatum de aqua ⁊ aere ante oppositum: ⁊ de
terra patet: quia fodiendo terram inueniuntur mynere
auri ⁊ argenti lapides: ⁊ alia que nō sunt cum terra pura.
¶ Quarto. idem arguitur auctoritate constantini: ⁊ re 4m
citatur in libro de elementis. dicit enim ꝙ illa que appa
rent ad sensum simplicia etiā elementa: in rei veritate sunt
composita: ⁊ mixta propter similitudinem vocentur no
minibus elementorum. nihil enim esset ita similis igni ve
ro si esset sicut illud quod vocamus igneȝ: non tamē pro
prie deberet dici ignis: sed igneum ⁊c. ¶ Secunda con 2ª ꝯ
clusio opinionis. ꝙ lȝ caliditatis latitudo sit in infinitum
intensibilis quantū est de se tamen est aliquis gradus cer
tus vltra quem natura non potest calefacere. patet: quia
sic est de raritate: ⁊ tale maxime videtur esse ignis. licȝ nō
sit: quia summā caliditatē non hȝ. Hec est opinio proba
bilis cui ipsa placuit: cum suis motiuis: ⁊ illi qui sunt hu
ius opinionis rn̄dent ad motiua que fiunt eis in cōtrariū
que hec sunt. ¶ Primo. qa cōiter dr̄ ꝙ elita sunt q̄tuor ⁊ q̄ p. m.
tuor simplicia. ¶ Scōo. qr fm pħm est aliquid simplicit 2m
graue ⁊ aliquid simplr leue. 4. celi poterit esse simplr cali T.c.27.

3m dum et simplr elm. ¶ Tertio. quia sursum et deorsum sunt
loca maxime seu simpliciter distātia. et per cōsequēs sum-
me et simplr sursum dz eē elmtum simplex. ¶ Ad hec rn-
dent. ad primū dicūt q sunt quatuor corpora que maxi-
me ad sensum apparēt simplicia: imo nā non pōt facē sim
pliciora: et iō inter entia ipsa: qa elemēta vera si eēnt sunt
simpliciora vocata sunt elīa: nō tamē vere sunt simplicia.
Ad 2m ¶ Ad scōm dicunt q nihil simplr graue est qd nō pos-
set esse grauius q̄ntum est de rōne grauitatis. sed Arist. vo
luit q est aliquid quo natura non potuit facere grauius
Ad 3m itēsiue: et hoc vocat graue simplex. ¶ Ad tertiuz dicunt
q nō opz illud qd est in loco ignis esse puruz ignē. sufficit
enim q in eo dñet. idez .n. est locus mixti et elemēti in quo
ipm dominat. et ideo igneū collocatū est in loco ignis pu-
ri si eēt: qz in eo ignis dominat.

pmno **Quantum** ad secundum articulum. s. vidēdo de
quesito. nota q elemētum potest dici
purū dupliciter. vno modo substātialr: qa sue substātie ni
hil substantialis est admixtum. scdo modo qualitatiue:
quia hz suas qualitates tam pmam q̄ scdaz in naturalis-
2mno sima dispositione. ¶ Secundo nota. q cum querit vtrū
elemētum aeris est purum. questio pōt intelligi de maxi-
mo aere qui est: que vocamus totale elementum aeris: vel
de quocūqz aere partiali. s. vtrum sit aliquis purus aer: q
sit purum elemētum: lz ipse non sit totalis spera aeris: et si-
3mno militer dicat de aliis. ¶ Tertio nota. quod iuxta pus di-
cta ego voco ignē purum qualitatiue qui hz maximaz ca
liditatē intensiue: cum siccitate illi caliditate proportiona
ta: remissa tamē in aliquibus gradibus humiditati. pz. qz
ignis taliter dispositus hz suas qualitates in nālissima di-
spositione igit est purus. añs pz per prius dicta. vnde si for
maret argūtalis. aer in naturali dispōne hz aliquos gra
dus frigiditatis. igit nō est purus. negarē ꝯñam. nam ad
hoc q sit purus iuxta pdicta non requirit nisi q habeat
vnam suarū qualitatū in summo: et aliā sibi pportiōatā.
4mno ¶ Quarto notādum est q nō pprie dicit celuz posse au
geri q̄ntum est de se: pz: qa per potentiam nālez nullo mo-
do pōt: nec etiā ipm hz inclinationez ad plus extendi: aut
ad augeri. et iō iproprie dicet q̄ntū est de se plus extēdi: im
mo equalr: sicut diceret celum posse extendi: cōcedi debe-
ret q homini q̄ntuz est de se nō repugnaret q haberet q̄n-
titatem tātam q̄ntum haberet totum vniuersum: qd satis
male videt sonare: et ꝯña tz: qa nō minus pōt pma causa
hominē facē hñtem q̄ntitatem tantā sicut est quātitas vni
uersi q̄ facē celum magis extēsum.

p'z **His premissis** sit prima conclusio hec. pprie
non conuenit caliditati q ipsa
q̄ntum est de se possit in infinitum intēdi. probat. qa sic si-
bi conuenit in infinitum intēdi sicut cōuenit celo posse ex-
tēdi: sed non pprie dicit celum q̄ntum est de se posse exten
di. igitur &c. maior pz de se: qa sicut per naturā nō est pos-
sibile celum extēdi: ita nec caliditatē in infinitū intendi: et
sicut per potētiam infinitā miraculose agētem est possibi
le sic caliditatem intendi: ita per eandē possibile est exten-
di celum. igit conueniēs est similitudo assumpta maiore.
2'z minor pz per quartum notabile. ¶ Scdo. huic calidi-
tati q̄ntum est de se repugnat illud qd sibi non pōt cōueni
re: nisi per potētiā miraculose agentē: sed in infinitum in-
tendi nō pōt sic conuenire: nisi per potentiam miraculose
agētem. maior nota est. qa hoc nō conuenit caliditati: nisi
per pōam supnālem: ideo nō cōuenit sibi de se. ¶ Itē nō
plus ad hoc inclinat q̄ ad suū ꝯrauz. igitur hoc sibi de se
nō magis cōuenit q̄ suū oppositum: ideo cum nō conue-
niāt sibi simul opposita: sequit q hoc de se non conuenit.
2'z minor rōnis nota est de se. ¶ Scda conclusio. si calidita-
ti q̄ntum est de se conueniret posse in infinitum intēdi ad-
huc penes eē infinite intēsum. nō deberet sumi purum ele
mētum ignis: nec attendi puritas ignis. probat: qa penes
illud qd est impossibile nō attenditur puritas alicuius ele
menti: sed eē caliditatē infinite intēsam est simpliciter im
possibile. igitur &c. maior nota est: qa purum elmtum dici
tur quod est naturalissime dispositū: et per consequēs puri
tas elementi attenditur penes naturalissimā dispositionē
eius. constat aūt q nālissima dispō rei non est simplr im-
possibilis: eo q tūc deus non posset facere eam. igit cū res
appetit esse in sua nāli dispositiōe appetitus naturalis eēt
ad impossibile: si illa dispositio eēt impossibilis: quod nō
est dicendum. minor est nota. qa impossibile est aliquā q-
litatem in infinitum esse intēsam: eo q sequit deum eam
non posse facē intēsiorem: quod falsuz est: et deus nō ma-
gis potest facē infinitum intēsiue q̄ extensiue: sed deus non a.t.c. 24
potest facē infinitū extēsum: vt pbari solet tertio phycorū. ul fun[illegible]
igit impossibile est esse caliditatē infinite intēsam. ¶ Cor Corm
relarium. pp caliditatem q̄ntum est de se sm pōam super-
nālem posse in infinitum intēdi non infert q sit dare puz
elmtuz ignis. pz: qa si hoc inferret: hoc eēt ex eo q puritas
ignis attēderet penes maximam caliditatē que posset esse
scz penes qualitatē infinite intensam: vt pz p principalem
rōnem opinionis recitate: sed penes hoc nō attenditur. er
go &c. ex quo pz q pma rō adducta per pcedētez opinio-
nem nō pbat q nō sit dare ignem purum. Sed he cōclu-
siones posite sunt pp fundamētum alterius opinionis: et
ideo dimittant. ¶ Tertia conclusio. qdlibet elm siue to- 3'z
tale siue partiale est purum substantialr. pbat. omne qd
solum simplicē formam subalem hz cū mā est purū sub-
stantialr. quodlibet elm est hmōi. igit &c. maior nō. qa ta
le nō hz sue sube aliqd aliud admixtū. minor pz: qz nō est
pose q aliqd ens p nām habeat simul plures formas mi
xtas: cum mā sua. ¶ Cōfirmat. si aliqd nō esset purū ma Confir.
xime eēt elmtum aeris: qd p vapores sibi admixtos dicere
tur subalr ipurū: sed hoc est adhuc purū substantialr. igi
tur &c. maior pz: qz de isto elmto maxime videt eē ipuruz.
minor pz: qz vel vocat elm pcise aeris illud qd est subalr
aer: et si sic manm est q hoc est purū subalr: lz alia infra se
cōtineat que nō sunt ptes eius. vel vocat elm aeris aggre
gatum ex aere: et vaporib': et exalatōibus infra aerē iclu
sum. et manifestū est q h nō est pprie elm: qz talia simul
sumpta nō sūt aer: nec aliqd vnū: imo sūt multa subalr: et
iō nō sūt dicēda elm aeris. ¶ Et si dicat q aliq dixerunt
elm aeris eē ipurū subalr. dico q hoc vocabāt elm aeris i-
pproprie totū aggregatū ex aere et corporibus subtilib': et le-
uibus infra ipm inclusis: et si sic caperet: cōcedēduz eēt q
tale aggregatū nō eēt purus aer: imo verius eēt nō aer: lz
est aggregatū ex aere et multis aliis. ¶ Quarta ꝯclusio. 4'z
nullum totale elemētū est purū qualitatiue. ista cōclusio
de terra est nota: qa est humida in partibus multis: quod
nō eēt verū si eēt q̄litatiue pura: cū sic eēt summe sicca: de
totali aqua et aere totali. pz ēt de se: lz de igne declaratur:
qa in sua pte iferiori in qbus ptibus alterat ab aere sic nō
est siccus sm eius dispōnē nālē. g non est purus qualitatiue. 2
ꝯña tz: et añs pz: qz humiditas spere aeris per totā speram
ignis est igni imediata. igit semp alicubi humectat ignē.
¶ Cōfirmat: qz semp in aliq pte spere ignis g̃uior efficit. Confir.
g nūq̄ est tot' pur' q̄litatiue. ꝯña tz: et añs pz: qz aliqñ ali-
qua ps spere ignis grauior redditur: et nō est potior rō de
vno tpe q̄ de alio. igit semp vna pars grauior efficit. ꝯña
tz: et añs pz: qz in sua spera ignis nūq̄ corrūpet nisi dispo
neret ad mām aeris: vel alterius eli: et p ꝯñs nō grauis effi
ceret seu min' leuis respectu ignis. p 2 pte manm est o se:
qz lz aspectus celi varientur: sic q non sp in eadem parte
ignē nō ad corruptionē disponūt: th alicubi semp ignem
disponūt ad corruptionem: vt hodie hic: cras ibi. et pp ter

hoc est qđ multi dicūt ignem semp̄ conuerti in aerem sub
5ª polis. ℂ Quinta cōclusio est. vocādo elm̄tum purū qua-
litatiue ꝙ ambas qualitates habet in summo nullū elm̄
existēs in naturali dispositione esset purum qualitatiue:
6ª p3 ex dictis in alia questione. ℂ Sexta conclusio. vocan-
do elemētū3 purū modo dicto in notabilibus est dare ali-
quē ignē purū partialē qualitatiue. p3: qꝛ ignis in aliqua
parte sue spere est dispositus optime: igif̄ purus qualitati-
ue. ɔña t3: ⁊ añs appet: qꝛ nō videf̄ rō: quare ignis per to-
tam suam speram esset indispositus in qualitatibus suis.
Confir. ℂ Cōfirmatur: qꝛ sicut in aliqua parte spere ignis dn̄an-
tur influētie frigefactiue ⁊ humectatiue: ita in aliqua do-
minātur calefactiue ⁊ desiccatiue: ⁊ vbi ille dominātur est
ignis purus. igif̄. maior nota est: qꝛ nō videf̄ vnq̄3 ꝙ p to-
tam speram gn̄abilium dominenf̄ influētie frigefactiue ⁊
humectatiue: imo op3 ꝙ planete calidi ⁊ influētie calefa-
ctiue ⁊ desiccatiue alicubi dn̄entur. mioꝛ p3: qꝛ vbi ille do-
minētur posito ꝙ ignis prius eēt in nā dispositus: tamen
reduceret se ad dispōnem suam nālem: eo ꝙ nō est ibi spe-
7ª diens. ℂ Septima cōclusio est dare aliquam terra3 par-
8ª tialē puram q̄litatiue. p3 sicut precedens. ℂ Octaua con
clusio. dubiū est an aliquis aer partialis sit purus qualita
tiue. similr̄ vtrū aqua partialis sit pura qualitatiue. pro-
batur: qꝛ in alio loco est optima influētia ⁊ dispō pro nāc
p nāli dispōne aeris. ergo ibi est aer purus qualitatiue. cō
seq̄ntia t3: qꝛ ibi nō esset ipedimētū reddēs aerē impurū:
imo talis aspectus reduceret aerē ad dispōnē nālem si eēt ex-
tra. ⁊ añs est dubiū put notū est: ⁊ ɔñs etiā est dubiū. ꝗ du-
biū est vtrū alicubi sit aer purus q̄litatiue. similiter argui
tur de aq̄: ⁊ p hoc p3: qd dōm sit ad questitu3. quibus sic po
sitis rn̄def̄ ad motiua opinionis pme.

Ad pm̄ pme opinionis in p nōli pª articuli. T.c.71 **Ad primum** pōt negari aᵐ put dictum est in cō
clusione pma. esto tamē admitta-
tur dico ꝙ puritas elemētoꝛum nō d3 sumi penes maxi-
mas qualitates que possūt eē simpliciter: sed penes maxi-
mas q̄litates ꝗ possunt eē p naturam: ⁊ hoc dicebaf̄ in cō
clusione scd̄a. Vn̄ ad phylosophum. 4. physicoꝛum dē ꝙ
ponit meᵐ in īfinitum esse subtiliabile fm̄ imaginatione3:
nō fm̄ aliquā pōam. ⁊ ex hoc infertur vnum imaginabi-
le. s. ꝙ poᵉ naturalis moueret eque velociter p vacuum si-
cut p plenum. i. cum resistētia ⁊ sine resistētia: ⁊ hoc de po
Confir. tentia naturaliter agēte imaginatio non bn̄ capit. ℂ Ad
scd̄m negetur ꝙ acuties: vel grauitas soni posset in infini
tum intēdi nāliter. Et ad pbationē dicif̄ ꝙ q̄ntūcunq̄3 va-
riētur sonātia nō in īfinitum posset intendi: tamē fm̄ veri
tatem cōcederef̄ ꝙ in īfinitum velociter potentia aliq̄ po-
test mouē: quia in īfinitum subtiliabile potest mediū eē: ⁊
qđ in īfinitum acutus: vel grauis potest eē sonus ⁊ similit̄
ꝙ in īfinitum intēdi potest caliditas: sed hoc nō inest istis
quātū est de se: seu a natura sua: s3 potest eis conuenire per
Ad 2ᵐ pōam miraculose agētem. ℂ Ad scd̄am dicitur ꝙ ignis
purus pōt coꝛrumpi: qꝛ pōt p influentiam ingrossari. ⁊ p
grauitatē suis contrarijs applicari ⁊ ab eis coꝛrūpi: ⁊ eo-
dem modo dicūt ꝙ est cōmiscibilis. i. qꝛ grauitas pōt fa-
cere ignē descendere ad mediam regione3 aeris: vbi ex eo
generaref̄ mixtum. nec reputo inconueniēs: si quis conce
dat ꝙ ignis in sua spera existēs nūq̄3 veniret ad mixtionē:
⁊ dicere consequēter ꝙ non est solum mixtio finis elemen
Ad 3ᵐ ti: sed decoꝛ vniuersi. ℂ Ad tertiu3 dicitur ꝙ loquēdo de
totali igne qui est maximum elemētum ignis non est pu-
rus qualitatiue: sed de partiali negaf̄. similit̄ etiam negare
tur ꝙ nulla terra partialis est pura: sicut p3 ex qōne. de ae
re ⁊ aq̄ dr̄ ꝙ nō est simile: qꝛ talia sunt mixta cōtrarijs: et
ideo nūq̄3 ita bn̄ possunt esse pura qualitatiue sicut ignis.
Ad 4ᵐ ℂ Ad auctoritatē cōstātini dicif̄ ꝙ intēdit illud quod
dictum est in quarta cōclusione: ⁊ nō plus.

Ad rationes ad auctoritate3 phylosophi dicif̄ Ad rō-
ꝙ intellerit quartam cōclusionē: nes pncipales.
⁊ nō plus. ℂ Ad scd̄am dicif̄ ꝙ non est simile de aqua ⁊ p.g.43.
igne ⁊ terra: qꝛ aqua ꝓpter alterationes contrarioꝛū cir-
cūiacētium: ⁊ penetrationē radioꝛū solarium ⁊ mixtionē Ad 2ᵐ
terrestreitatum adustarū forte nunq̄3 est pura: nec sic est
de terra vel igne. potest etiam dici ꝙ nulla q̄ntitas notabi
lis aque est pura qualitatiue. tamē nihil est inconueniens
ꝙ aliqua pars aque aliquo modo paruo tempoꝛe eēt pu
ra qualitatiue. sed dubium est an ita sit. ℂ Et similiter p3 Ad 3ᵐ
ad tertium. ℂ Ad quartū dicif̄ similr̄ ꝙ nō est simile de Ad 4ᵐ
aere: ⁊ de terra: ⁊ de igne pp easde3 causas quas dixi in so-
lutione p̄cedēti potest etiam dici ꝙ si eēt aer purus ille eēt
paruus: ⁊ non eēt aliqua integra regio aeris: ⁊ ideo ratio
nō concludit. ℂ Sed nūc est dubitatio: vtru3 illud quod dubium
vocamus mare sit vere aqua. Ad qđ facilr̄ rn̄def̄ ꝙ nō: qꝛ
illud qđ nos vocamus mare includit maximam q̄ntitatē
aque: ⁊ cum hoc terrestreitates multas: ⁊ arenam: ⁊ alia
talia: que non sunt partes maris: sed denominatur aqua a
maioꝛi pte: eo ꝙ maioꝛ eius pars est aq̄. silr̄ de aere ꝙ to-
tū illud in quo ambulamus nō est aer: sed est congrega-
tū ex aere ⁊ vapoꝛibus ⁊ exalationibus: ⁊ coꝛpoꝛibus sub
tilibus leuibus in eis compꝛehēsis: vocaf̄ tamē aer a ma
ioꝛi parte talis congregationis vel congregati. ℂ Ad qn- Ad 5ᵐ
tum dicif̄ ꝙ verū est ꝙ totū elemētum ignis nō est puru3
qualitatiue: put dictum est in quarta conclusione.

Ad rationem autē que arguit de loco sub po pᵐ
lis dicif̄ ꝙ si sub polis est maxi-
ma friditas ista pncipalr̄ est circa aquā ⁊ terrā: ⁊ forte nō
attingit ad speram ignis: eo ꝙ nimis distat a terra ⁊ aq̄: si
aūt attingeret nō eēt contra dicta. ℂ Ad scd̄am pbatio- 2ᵐ
nē dī ꝙ ignis mouef̄ nālr̄ nā cōmuni in loco suo nāli obe
diēdo influxui celi ipsum sic inclinātī: nec op3 rem nālem
in loco quiescē nisi a motu a quo recederet vel exiret a lo-
co naturali. ℂ Ad tertium ꝙ veru3 est ꝙ ignis infrigida 3ᵐ
tur cōtinue in aliqua sui parte: cū hoc tamē stat ꝙ in alia
parte est purus. s. vbi dominanf̄ influētie calefactiue ⁊ de
siccatiue. ⁊ sic rō nō arguit contra dicta. ℂ Ad quartu3 4ᵐ
de influētijs frigefactiuis p3 quid sit dicendum ex prima
qōne scd̄i. ℂ Ad sextu3 negaf̄ ꝙ nulla terra est pura. Et Ad 6ᵐ
ad pbationē dicitur ꝙ nō omnis terra est actu coloꝛata.
ℂ Scd̄o. ꝙ aliqua terra nō est visibilis p specīe ꝓpꝛiam 2
nisi p pus alteref̄. ℂ Tertio. ꝙ quelibet terra presentata 3
visui in lumine si non alteraref̄ videref̄ p reflexionē lucis.
Ad confirmationē dicif̄ ꝙ aliqua terra non est simplicit̄
grauis: ⁊ ꝙ l3 plumbū vel aurum in equali q̄ntitate gra-
uius sit q̄3 terra apđ nos existēs: tamē terra pura eēt gra-
uioꝛ in equali q̄ntitate q̄3 plumbum: vel aurū: qꝛ tunc vl-
tra nullā leuitatē hēret admixtam. metalla autē que mi
xta sunt leuitatē hn̄t admixtā. ℂ Ad pb̄m p3 quid sit di
cēdum qūo itelligit ꝙ elm̄ta sunt simplicia: qꝛ sunt simpli
cia subalr̄ ⁊ eēnt simplicia q̄litatiue si eēnt in naturali di-
spōne: ⁊ aliq̄ sunt partialr̄ simplicia: vt dictum est.

ℂ Qm̄ aūt determinatū est p̄us ꝙ est simpli
cibꝰ coꝛpibus. ⁊c̄. T.c.xxiiij. Qō. ix.

Nono queritur vtru3 quodlibet pᵐ
elm̄tū possit ime-
diate in q̄l3 trāsmutari. ⁊ arguif̄ ꝙ nō: nul-
lū elm̄ pōt trāsmutari in ignē. igif̄. ɔñtia t3: ⁊
añs pbaf̄ sic. in illud qđ actu est nihil potest
trāsmutari: sed ois ignis est. igitur in nullum ignē potest
aliud trāsmutari. ɔña t3. qꝛ est in 2ª scd̄e figure ⁊ maioꝛ ⁊
minoꝛ note sunt de se. ℂ Secūdo. ignis non potest trās- 2ᵐ
mutari in aerē. igitur ⁊c̄. ɔsequētia tenet. añs pbaf̄: qꝛ si
ignis in aerem debeat transmutari: op3 eius caliditatem

corrumpi:vel remitti.cū aer nō sit ita calidus sicut ignis:
modo hoc non est possibile.igi℞ ₇c̄.ꝓbatur minor: q₂ vel
remitteret a caliditate aeris:₇ hoc nō:quia non contraria
tur caliditati ignis:vel ab humiditate aeris:₇ hoc nō ea
dē rōne:ga caliditas ₇ humiditas nō habēt cōtrarietatē.
3m ¶ Tertio.ignis nō potest imediate generari ex aqua.igi
tur ₇c̄.cōsequētia tȝ:₇ antecedēs ꝓbat.primo:quia ignis
non pōt gñari ex aqua nisi in mā aque dominet siccitas ₇
caliditas ₇ leuitas ignis.modo hoc nō est possibile.igitur
₇c̄.consequētia tȝ:₇ maior nota est:ga actiones actiuorū
T.c.26. sunt in patiente ꝑdisposito.2°.de anima.minor patet:ga
ignis statim in aquā introducit caliditatem:sed siccitatē
tarde producit:₇ sic in vehemēti calefactione aque stant
in ea caliditas ₇ humiditas:ad quas sequitur leuitas ae
ris ₇ non leuitas ignis quare generabitur aer:₇ nō ignis.
Confir. ¶ Confirmat᷑ ga si sic sequeret᷑ ꝙ aqua posset manē sub
maiori raritate leuitate ₇ caliditate q̄ȝ aer.consequens est
falsum:₇ incōueniēs:ga tunc nō posset aer vnq̄ȝ tm̄ cale
facē aquā ꝙ eam corrumperet:eo ꝙ aqua potest manere
cum maiori caliditate q̄ȝ est caliditas aeris nālis:₇ ꝓbat
consequētia:ga introductio ista caliditate raritate ₇ leui
tate sicut est aeris.quero que forma est in mā aque:si dicis
ꝙ aeris:tunc nō imediate fit ignis ex aqua:si forma ignis
sequitur ꝙ ignis generabit᷑:₇ nō generaret᷑ sub maiori le
uitate caliditate ₇ raritate q̄ȝ eēnt tales qualitates aeris.
quod iterum est inconueniēs:si dicis:ꝙ aque.igi℞ imme
diate post hoc etiā erit forma aque in illa mā:quia nō est
dare vltimum rei permanētis:₇ tūc erit in hac mā maior
raritas caliditas:₇ leuitas q̄ȝ est in aere:eo ꝙ continue fit
4m vlterior introductio:₇ habet᷑ propositum. ¶ Quarto.aq̄
nō pōt imediate fieri ex igne.igi℞ ₇c̄.cōseq̄ntia tȝ:vt prius.
₇ antecedēs probat᷑.ga introducta media latitudine sum
me frigiditatis in mām ignis.quero vtrū in ea est forma
aque vel ignis ₇ si aque:sequi℞ ꝙ aqua gñatur in mā non
actu frigida:imo caliditatē hñtē adequate aq̄ disconue
niētē:ga illa mā hȝ tm̄ caliditatis disconuenientis aque:si
cut frigiditatis. Si dicis ꝙ ibi est forma ignis:sequi℞ ꝙ
ignis est:₇ nō est calidus in illa mā:pȝ:ga continue intē
ditur friditas:imo ꝙ imediate post hoc ille ignis erit frigi
dus:₇ sic ignis ille eēt post hoc.ga nō est dare vltimū in
5m stans. ¶ Quinto.ignis nō potest imediate transmutari
in terram.ergo.consequētia tȝ:₇ añs probatur:q₂ nimis di
2 stat.agēs aūt ₇ patiēs debēt esse ꝓxima. ¶ Secundo.q₂
vel mutarent᷑ inuicē subito.₇ hoc nō:quia actio nālis est
successiua:vel successiue:₇ hoc nō:ga per nᵐ totum tēpus
manēt simul:causa est eo:ꝙ si coniungātur in loco deor
sum ignis ascēdit:si in loco sursum terra descēdit.si in lo
3 co medio ignis ascendit:₇ terra descēdit. ¶ Tertio.quia
ignis ₇ terra sunt elēta extrema:₇ talia non trāseunt inui
cem nisi per prius trāseāt in media.non.n.fit transitus de
extremo in extremū:nisi transeat per medium.ideo ignis
nō pōt transmutari in terram.nisi per prius in aerē mutet᷑
4 ₇ aquā. ¶ Quarto.si trāsmutaret᷑ ignis in terram seque
ret᷑ ꝙ forma ignis posset stare sub maiori densitate:vel g̃
uitate q̄ȝ sit dēsitas aque:vel aeris:vel saltim ecōuerso.ꝙ
terra posset stare sub maiori leuitate ₇ raritate q̄ȝ sit rari
tas:vel leuitas aeris vel aque.quodlibet illorum est incō
ueniens:ga si dici℞ primum:tūc aer nō posset ꝯuertē ignē
in sui nām:eo ꝙ non posset deducē eum ad tātam graui
tatē:vel densitatē:qn sub illa posset manere forma ignis.
Si dicitur scōm sequitur ꝙ aer vel aqua nō posset corru
pere terram in sui nām:eo ꝙ non posset eam deducere ad
tantā leuitatē vel raritatē quin sub illa posset manē for
ma terre.ꝓbat᷑ tamē ꝯseq̄ntia:q₂ queritur cum mā ignis
hȝ tantā grauitatē ₇ densitatem sicut mā aeris:vtrum ad
huc stat forma ignis.₇ si sic seq᷑ ꝙ imediate post hoc ibi

stabit:₇ tunc habebit maiorem dēsitatē:₇ grauitatem q̄ȝ
aer:quod erat ꝓpositum primum. Si dicis ꝙ ibi stat for
ma terre:sequi℞ ꝙ forma terre stat cū tanta leuitate ₇ rari
tate sicut forma aeris:₇ hoc erat scōm. Si dicis ꝙ ibi for
ma aeris vel alia stat:sic ꝙ nec ignis:nec terre:sequitur ꝙ
non imediate inuicē transeūt:₇ hoc est propositū. ¶ Sex 6m
to.elemēta nō habētia simbolū nō possunt imediate ad
inuicē trāsmutari.igi℞ ₇c̄.cōseq̄ntia tȝ:₇ antecedēs pȝ per
pħm scōo huius.d.ꝙ elemēta nō hñtia simbolum se mu T.c.25.
tuo trāsmutāt.generat᷑ ex eis tertium elētum distinctum
ab vtroq̄ȝ. ¶ Septimo.nō quodlibet mixtū pōt imedia 7m.
te transmutari in quodlibet mixtum igi℞.nec qōlibet ele
mētum.igi℞.ꝯñtia tȝ:ga elemēta sunt magis ꝯ̄ria inter se
eius in q̄litatibus q̄ȝ mixta:cū mixta non sint contraria
nisi ꝓpter ꝯtrarietatē elemētorū:si igi℞ mixta que minus
sunt ꝯtraria inuicē:trāsire nō possunt:neq̄ȝ elemēta pote
rūt.añs est manifestū:q₂ nunq̄ȝ ex equo imediate genera
tur bos. ¶ Octauo.totū elēm ignis:vel maior pars eius 8m
non pōt imediate trāsmutari in alterū.igi℞ ₇c̄.ꝯñtia tȝ ga
talia sunt elēa.añs pȝ.ga si totū elēm ignis:vel eiꝰ pars ma
ior transmutaret᷑ in aerem:₇ iam entia vniuersi fierent inordi
nata vt qō vnum elemētū fieret nimis magnū:₇ aliud ni
mis paruū:₇ hoc naturalr̄ vniuersalis ordo nō ꝑmitteret.
¶ Nono.si sic esset sequeret᷑ ꝙ nunq̄ȝ ex elementis fieret 9m
mixtū.ꝯñs est falsum.ꝓbat᷑ ꝯña:ga eis approximatū ex
quo nata sunt imediate inuicē trāsmutari statim vnū eo
rum.vȝ.debilius conuertetur in aliud ₇ non in mixtum.
¶ Decimo.vel elēa sunt equalia in virtute vel non.si sic: 10m
nō poterūt:nec inuicē trāsire:nec agē:eo ꝙ a ꝓportione
equalitatis nō fit actio.Si dicis ꝙ alterū sit fortius alio:
tunc illud nō poterit transire in aliqō aliorū:₇ quod nul
lū aliorū natū est in ipsum agere:cum a proportione mi
noris ineq̄litatis nō fiat actio:₇ si sic quocunq̄ȝ mō dicas
seq̄tur ꝙ nō qōlibet imediate pōt in qōlȝ transmutari.

In oppositum est pħs capitulo quarto secū T.c.24.
di huius. ¶ In ista questione 1.25.
erunt duo articuli.In p̄mo recitande sunt due opiniones
₇ improbāde.Scōo respondet᷑ ad quesitum.

Quantum ad p̄mum nō.ꝙ ista questio nō que pm nom
rit de mutatione elētorū ꝑm suas q̄li
tates.de illa.n.post dicet᷑ in aliis q̄stionibus.sed querit de
trāsmutatione elētorū ꝑm substātias:scȝ vtrum vnū cor
posit substār transmutari in alterum. ¶ Secundo nota 2m nom
ꝙ erat vna opinio antiqua s.añ tempus Arist.₇ videtur
esse parmenides ꝙ elemēta solum dr̄ñt ꝑm suas q̄litates:
₇ nō ꝑm subam.vñ dicebat ipse ꝙ eadē suba q̄ñ est calida
₇ sicca ₇ maxime leuis dici℞ ignis.q̄ñ aūt est humida ₇ ca
lida ₇ minꝰ leuis vocat᷑ aer.q̄ñ vero est frigida ₇ humida
vocat᷑ aq̄:₇ sic deinceps:₇ ꝑm istā opionē inł elēa nulla eēt
trāsmutatio substātialis. ¶ Contra quā sit cōclusio hu ꝯ parme
ius articuli.ꝙ elemēta substantialr̄ sunt diuersarum spe nides
cierū.ꝓbat᷑ primo vna rōne facta in secunda qōne p̄mi: pm
ꝙ illa sunt substantialr̄ diuersarum specierum:quorum
vnū est alicuius ꝯseruatiuum:cuius aliud a tota natura
est destructiuum:sed sic est de igne ₇ aqua igi℞ ₇c̄.maior
nota est:ga si aliq̄ 2° sunt eiusdē speciei spālissime istorum
operationes naturales sunt similes:vel eedem proprieta
tes:imo idē naturalr̄ est consimilium:vel earūdem quali
tatum conseruatiuum.si igi℞ aliquid sic successiue eēt pri
us ignis ₇ aqua:illud esset semper naturaliter earundem
qualitatū conseruatiuū.minor pȝ per experientiam:quia
aqua calefacta remoto:calefaciēte statim caliditatē cor
rupit quā ignis a tota nā sua nālr̄ cōseruat. ¶ Confirma Confir.
tur sic.per aduersarium idem est p̄us aq̄ naturalr̄ ₇ post
ignis naturalr̄:ideo caliditas disponens illud ad esse ignē
est illi eque conuenientes sicut frigiditas.igitur equaliter

cõseruabit aqua calefacta caliditatẽ: sicut frigida frigidi-
tatem oppositum experimur: ꝯsimiliter tñ note videntur de se cete-
2m ris paribus existibus. ¶ Scđo, qđ qd est hoc non querit
nisi subam: sed aliud rñdet ad qõnez querentẽ quid est de
igne ꝙ̃ ad querentem de aqua: igitur alterius sube in spe-
cie est ignis ꝙ̃ aqua. ꝯsequẽtia tenet. qꝛ aliter ad tales que-
stiones male respondetur. añs pro prima parte est notum.
3m ⁊ pro secũda parte pꝫ de se. ¶ Tertio nũꝙ̃ potest aer in ve
sica tñ comprimi vt fiat ita densus sicut est aqua: igitur
specie essentiali differt ab aqua. ꝯsequẽtia videtur tenere: quia
si esset similis speciei: non vr̃ quid prohiberet ꝙ nõ ad tñ
posset aer cõdensari sicut aqua. añs experimur. ⁊ confirma-
tur hoc signo: qꝛ solum si sic differunt sm̃ magis ⁊ minus
mirũ est ꝙ in cõtactu aque ⁊ aeris nõ sunt quasi eiusdem
diafaneitatis ⁊ raritatis cõtinue: cum illa videtur esse magis
3m nõm nalis rerũ habitudo eiusdez spẽi. ¶ Tertio nota: ꝙ ẽ vna
alia opinio ponens ꝙ inter quelibet duo elementa est mix-
tum imꝑfectũ mediũ pticipans nãm vtriusqꝫ eoꝝ: vt exa-
latio sicca inter ignẽ ⁊ terram: vapor humidus inter queli-
bet duo elẽa aliter: ꝫ ipsis mixtis nõ sunt nomina imposita.
2. ¶ Scđo ponit ꝙ cũ elẽa debent inuicẽ trãsmutari trãsmu-
tentur imediate in tale mixtum mediũ inter ea: ⁊ tunc post
de illo medio mixto generatur elm̃ ad quod fit transmu-
3 tatio. ¶ Tertio dicit opinio ꝙ non põt vnũz elm̃ imedia-
te in aliud trãsmutari: sed potius in mixtũ iperfectũ: qđ in
4 ter elementa est mediũ. ¶ Quarto dicit: ꝙ phs solum vo-
luit: ꝙ quodlibet elm̃ põt imediate in quodlibet aliud trãs
mutari: sic ꝙ põt trãsire in cuiuslibet alterius elementi spe
ciem sine hoc: ꝙ transeat prius in aliud elemẽtum mediũ:
p a nõ tñ volunt negare qn prius trãsit in mixtũ iꝑfectũ. ¶ Cõ-
Cõtra se- tra quã opinionẽ sit ista prima ꝯclusio non sunt ponenda
cundam talia mixta imperfecta media inter elẽa spẽ differentia ab
opiones elementis. probatur. inter aerem ⁊ aquam non est ponẽdũ
tale: igitur nec inter alia. ꝯña pꝫ per illosmet ponentes ge-
neraliter: ꝙ inter quelibet duo elẽa dꝫ tale poni. añs proba-
tur. prio: qꝛ vapor quẽ isti ponũt mediuz inter aerẽ ⁊ aquã
substãnaliter semꝑ est aqua vel aer: ergo non differt spẽ ab
aere vel aqua. ꝯña tenet. añs ꝓbatur. primo a signo: qꝛ si va-
por ascenderet ab aqua ⁊ reflectens calidum ponetur: ex-
perientia docebit ꝙ gutte adherẽtes reflectẽti erũt aque:
qđ nõ vr̃ esse: nisi qꝛ vapor ille ascẽdens subaliter sit aqua.
2m ¶ Secũdo probatur idem: qꝛ exalatio eleuata ab argẽto
viuo est eiusdẽ spẽi cuz argẽto viuo: igitur subaliter exalatio
eleuata ab aqua est eiusdem spẽi cum aq̃. ꝯña tenet a simi-
li. ⁊ añs probatur per tale signũ: qꝛ si argentũ viuum reser-
uetur in vase discooperto statim pp exalationẽ totum de-
perditur: qꝛ in aerem dispgitur. Si autẽ in vase bñ cooper-
to teneatur infra annũ aut duos annos non totaliter dimi-
nuitur: qđ non vr̃ esse ex alio: nisi qꝛ vapor ab eo eleuatus
reflectitur a cooperiente: ⁊ qꝛ est subaliter argẽtum viuũ
ideo non diminuitur eius q̃titas. Si autẽ spẽ differrẽt tũc
non videretur qn per successiuam tẽporis in vase sic coop-
Confir. to argentum viuũ deperderet. ¶ Confirmatur conclusio ex
alio. frustra ponuntur talia mixta media si sine eis alia eq̃-
liter possunt saluari: sed sic est. igitur ⁊c. maior pꝫ per phꝫ. 8.
T.c. 26. physicoꝝ. minor pꝫ. qꝛ non vr̃ rõ ponendi talia mixta: cuz
equaliter saluaretur ponẽdo ꝙ vapor esset subaliter aque
vel aer. puta in ꝑncipio sue resolutionis aqua ⁊ in fine aer.
Confir. ¶ Confirmatur tertio: qꝛ vapor ⁊ aqua non videntur dif-
ferre: nisi sicut magis ⁊ minus. puta quia aqua est magis
grossa ⁊ grauis. vapor autẽ magis subtilis ⁊ leuis. mõ ma-
4m gis ⁊ minus non diuersificant spẽm. ¶ Quarto cõfirma-
tur sic. non est ponenda dña specifica: nisi ꝓpter operatio-
nes diuersas nõ potentes ab eadẽ spẽ prouenire: ⁊ talium
operatiõm diuersitas non reperitur inter vaporem ⁊ aquã: igi-
t.c.2.⁊.3 tur ⁊c. maior est phi. 9. metaphẏ. qꝛ actus notificant pote-
tias. vnde alias sine rõne posses dicere sortem: ⁊ platonem
differre spẽ seu aquam dulcem ⁊ aquam maris. minor pꝫ.
qꝛ directe cõsimiles operationes cõueniunt vapori sicut aq̃
calide: reducit. n. vapor seipsum ad frigiditatem ⁊ grauita-
tem remoto impedimento: vt qñ est extra radios solares ip-
sum leuificantes: sicut facit aqua calefacta.

Quãtum ad scđz articulũ nota ꝙ titulus qõnis sic p m nom
intelligitur. vtrũ quodlibet elementũ pos-
sit imediate in cuiuslibet alterius elementi speciem trans-
mutari. puta vtrum ignis põt imediate transmutari in ali-
quam terram ⁊ in aliquam aquam: ⁊ sic de aliis. ¶ Secũ- 2m nom
do nota ꝙ hic accipitur elementuz non pro principio: sed
pro suba composita inter res naturales generabiles ⁊ cor-
ruptibiles magis simplices: prout ignis vel aqua dicitur ele-
mentum. ¶ Tertio nota: ꝙ quodlibet illoꝝ cum quoli- 3m nom
bet aliorũ habet: ⁊ determinat sibi saltem in dispositiõe sua
conuenienti cõtrarietatem intensam. pꝫ. qꝛ elementa iuxta
intentionem phi prius positam distinguuntur penes cõbi- T.c. 16.
nationes qualitatum primarum possibiles in gradibus in-
tensis. modo manifestum est: ꝙ inter quascunqꝫ duas cõ-
binationes reperitur cõtrarietas vel in ambabus qualita-
tibus vel adminus in vna. ¶ Quarto nota: ꝙ questio po- 4m nom
test intelligi vel de quolibꝫ elõ totali: vt de maximo igni q.
est vtrum põt in aliud elementum vna transmutatione cõ-
tinua transmutari: vel de partibus eius: cõsilr de aliis.

His premissis sit pma cõclusio hec. aliqđ ele- p a
mentũ trãsmutari pꝫ. capiẽdo
totum elm̃ ignis hoc non põt p viam nature in aliqđ aliđ
elementũ trãsmutari hoc est in vnũ elementum: igitur ⁊c.
maior pꝫ. qꝛ hoc in aliud trãsmutato tam naturalia eẽnt
inordinata: qđ natura vtile non permitteret: ⁊ inordinatio
pateret: qꝛ tunc in vno elõ deficeremus. minor nota est. Si-
militer argueretur de quolibet alio elõ totali. notanter dico
in qõne. per viam nature. ad excludendum potentiã mira-
culose ⁊ supra cursum cõem nature agere potẽtẽ. ¶ Et si
quis dicat: ꝙ talis ignis saltẽ in aliqua sui pte: vt sub polis
cõtinue cõuertitur in aerẽ: ⁊ sic vr̃ ꝙ illud elementuz demon-
strando ignem cõuertitur in aliud. Respondetur ꝙ hoc ẽ
in parte solũ aliqua: ⁊ qꝛ pua est non capitur notatio tot9: ⁊
ideo ad formaz concedo: ꝙ illud elementum cõuertitur in
aliud: ⁊ econuerso: qđ sm̃ partẽ cõuertitur in aliud: sed non
sequitur. ergo cõuertitur in aliud: qꝛ arguitur a sꝫ qd ad sim-
pliciter. ¶ Scđa ꝯclusio. aliqua pars alicuius elementi p 2a
viam nature non potest in aliud elementuz conuerti. pꝫ si-
gnata pte ignis totuz ignẽ preter pedale cõtinentis. proba-
tur sicut cõclusio ꝑcedens. ¶ Tertia cõclusio. aliquod pe- 3a
dale elementi per viam nature non põt cõuerti in terrã im-
mediate. probatur: qꝛ pedale ignis existis in sua spera non
potest sic conuerti. ergo. ꝯña tenet. ⁊ añs probatur: qꝛ vel
conuerteretur in terram per actionem terre: ⁊ hoc non: qꝛ
nõ põt sibi applicari vel per influentiam celi: ⁊ hoc non: qꝛ
añq̃ ipsum tñ grauitaret faceret descẽdere i sperã aeris q̃
ipsuz statim cõuerteret in aerem: ⁊ sic nõ imediate trãsmu-
tatur in terrã: qđ est ꝓpositum. ¶ Quarta cõclusio. qđli- 4a
bet pedale cuiuscũqꝫ elemẽti quãtuz est ex sua natura na-
tum est imediate in cuiuscũqꝫ alterius spẽm elementi trãs-
mutari. hec est cõclusio quã intẽdit phs in littera: ⁊ proba- T.c. 24
tur sic ipsum elementum habet cum quolibet cõtrarietatẽ ⁊. 25.
intensam. ergo quodlibet pedale vnius potest imediate in
cuiuslibet alterius speciem transmutari. cõsequẽtia tenet.
per actionem contrarietatis possunt qualitates vnius re-
moueri: ⁊ alteri conuenientes intro duci: igitur cum elemẽ-
tum non posset stare cũ qualitatibus disconuenientibus: se-
quitur ꝙ precedens corrumperetur: ⁊ aliud: cui iste qualita-
tes conueniunt generabitur. ¶ Confirmatur: qꝛ si aliqđ Confir.
pedale alicuius elementi non posset immediate in cuiusli-

bet spēm transmutari maxime hoc esset:q2 ignis non pos-
set imediate transmutari in aquam: sed ignis potest trans
mutari in aquā:igitur ⁊c.maior p3.q2 minime vr̃ ꝙ ignis
sic posset immediate in aquā transire: eo ꝙ inter ignem ⁊
aquā est maxima contrarietas.minor p3.q2 faber proijcie-
do aquā in igne3 augmentat ignem:qđ nō esset nisi aqua
imediate transiret in ignem:nec vr̃ in quid aliud gutta aq̄
in magnū ignem ꝓiecta transiret nisi in ignem: quare vr̃
ꝙ generaliter quodlib3 pedale vni⁹ elementi potest imme
diate ꝗ̄tum est de sui nā in cuiuscūq3 elementi spēm trans-
mutari:⁊ dr̃ notanter:ꝗ̄tum est de sui nā propter ꝯclusio-
nem precedentē:q2 forte ꝓpter distātiam staret ꝙ pedale
ignis nō posset applicari terre:vt immediate ex ea genera-
retur terra:l3 natura sua si esset applicata sibi hoc non re-
pugnaret:dr̃ etiam notanter in spēm alterius elementi: q2
nunꝗ̄ imediate transmutaretur in eande3 spēm: vt ignis
in igne3.dicit̃ etiam notanter:in spēm alterius eli: q2 non
quodlibet elementū numero pōt trāsmutari in aliud:non
enī potest trāsmutari in aliud elementū:quod actu existit:
quia illud amodo generari nequit.

Ad pᵐ Ad rationes principales dr̃ ꝙ in igne qui est in
actu nullum elementum pōt trāsmutari.

2 mutari. Scđo dr̃ ꝙ ille terminus pōt ampliat termios
inter quos ponitur:⁊ ideo aliqđ elementū trāsmutari pōt
3 in ignem non qui est:sed qui pōt esse. Tertio dr̃ qđ ille
modus arguendi non valet.in illud quod actu est nihil po
test trāsmutari:sed ois ignis est:igitur in nullum igne3 po
test aliquod elementum transmutari:q2 si ignis restringit̃
in minore ad supponendū solum pro his que sunt in con-
clusione distribuitur tam pro his que sunt ꝗ̄ pro his que
Ad 2ᵐ possunt esse. Ad secūda3 dicunt quida3:ꝙ in generatio
ne aeris ex igne caliditas ignis remittitur per modū seque
le ad remissionem sue siccitatis:⁊ hoc dicunt fieri ab humi
ditate.vlterius concedunt ꝙ humiditas non cōtrariatur
caliditati:⁊ ideo de per se eam non corrumpit:sed per mo-
dum sequele:vt dictum est. Aliter dr̃:ꝙ non est incōueniēs
aerem generari sub tanta caliditate sicut h3 ignis: etia3 si
2 sit summa:⁊ hoc introducta humiditate sufficienti. Secū
do dicitur:ꝙ aer genitus remoto impedimento reducit se
ad caliditatem remissiorē sibi conuenientē:sicut aqua ca
Ad 3ᵐ lida reducit se ad frigiditatem. Ad tertium negatur:ꝙ
ignis non potest imediate fieri ex aqua:⁊ conceditur ꝙ fit
ex aqua dominātibus in materia aque caliditate siccitate
⁊ leuitate ignea. Et cum dicitur ꝙ hoc nō est possibile:ne-
gatur. Et ad probationem dr̃ ꝙ licet ignis agens in aquā
distantem multo citius introducit caliditatem ꝗ̄ siccita-
tem.tamē agens in aquam quam circūdat sicut ignis fa-
bri in guttas aque super eum aspersas vehemēti calefactio
ne fortificat actionem siccitatis:sic ꝙ humiditatem aque
cito sine notabili differentia exardet:sicut frigiditate3 cor
6 rumpit:⁊ tunc generatur imediate ex aqua ignis. Ad
probationem secundam qua probatur ide3 conceditur ꝙ
aq̄ potest manere sub maiori raritate ꝗ̄ sit raritas aeris:
2 Secundo dicitur:ꝙ non potest permanere sub aeris le-
uitate:quia leuitas aeris est summa in sua specie: licet be-
ne potest manere sub leuitate ad altiorem locum motiua:
quia potest manere sub leuitate ignea consequente ad cali
3 ditatem ⁊ siccitatem. Tertio dicitur:ꝙ non op3 eque3
manere sub tāta caliditate:sicut est caliditas naturalis ae-
ris:q2 stat ꝙ ignis generetur sub remissiori caliditate:⁊ ex
4 hoc dicitur. Quarto ꝙ aer sua calefactione potest cor
5 rumpere aquam in suam naturam. Quinto dicitur:ꝙ
cum in materia sunt tanta caliditas ⁊ leuitas: sicut est ae-
ris:erit in ea forma ignis:nec est inconueniens:ꝙ ignis ge
neretur sub minori caliditate stante cum leuitate ⁊ siccita
te ignea ꝗ̄ sit caliditas aeris. Dicitur tamen ꝙ sepe in ma

teria ex qua generatur ignis est maior raritas ꝗ̄ in aere:
quia in ea dominatur caliditas ⁊ siccitas: ad quas sequi-
tur raritas:vt dictum est prius. Ad quartum dicunt ali Ad 4ᵐ
qui:ꝙ non est inconueniens ꝙ ignis in via corruptionis
stet in materia actu frigida:sed principium quod dicit ꝙ
ignis est calidus intelligitur stante igne in dispositione na
turali vel prope. Aliter potest dici ꝙ ignis:q2 est elementū
multum nobile non potest permanere in materia nisi i ea
maneat caliditas vltra medium latitudinis.⁊ ꝙ in intro-
ductione caliditas frigiditas ⁊ humiditas satis cito corrū
pitur. Consequenter cōceditur:ꝙ aqua potest generari in
materia humida non actualiter frigida nec hoc est incon-
ueniens:vapor.n.qui est substantialiter aqua est multum
calidus prout experimur. Dicitur tamē ꝙ illa materia de-
beret esse humida:⁊ nūꝗ̄ generaretur in materia sicca for
ma aque:⁊ sic illa materia habet plus de qualitate conue-
nienti aque ꝗ̄ disconuenienti. Si dicatur:ꝙ tunc pot⁹ Dubiu3
ex illa materia deberet generari aer:ꝗ̄ aqua:⁊ sic non ime-
diate generaretur aqua ex igne.cōsequentia tenet per dcī.
quia materia illa est actu calida ⁊ humida:⁊ tales qualita
tes magis conueniunt aeri ꝗ̄ aque. Respondetur ꝙ in R
materia ignis:cum est remisse calida ⁊ humida est nimia
grauitas aque:q2 ad modicam introductionem frigidita
tis multum intenditur grauitas. Iterum dici potest: ꝙ l3
ibi sit caliditas maior ꝗ̄ frigiditas:tamen non est ibi tan-
ta ꝙ sub ista posset aer generari:imo ē adhuc nimis remis-
sa. Si petatur quomodo in materiam ignis posset vnꝗ̄ Dubiu3
plus introduci de humiditate ꝗ̄ de frigiditate. Dicitur R
ꝙ hoc est possibile fieri si ignis sit inclusus aque:vbi virtus
humectatiua est fortis:vel etiam potest fieri per influentiā
humectatiuam specialiter:q2 caliditas:eo ꝙ cōsequit̃ ma-
gis naturam ignis habet in igne esse fortius:similiter sicci
tas ignis non est summa:⁊ ideo citius in hoc casu poterit
materia esse humectata ꝗ̄ infrigidata. Ad quintu3 dr̃: Ad 5ᵐ
quod super terram vel in terra potest ignis generari:⁊ ille
potest imediate conuerti in terrā. Item distantia non impe
dit quin ignis ꝗ̄tum est de se possit imediate cōuerti in ter-
ram si esset approximatus loco terre. Ad secūda3 pro- 2
bationem dicitur:ꝙ ignis successiue conuertitur in terra3:
⁊ dr̃ ꝙ qñꝗ3 ignis est inclusus infra terra3:sicut p3 ď igne
volante ex terra in terremotu:⁊ nequit ascēdere propter re
sistentiam partium terre:⁊ ideo rō non ꝓcedit. Ad ter- 3
tiam probationē dr̃:ꝙ extrema elemēta si sint approxima
ta pñt bene imediate transmutari adinuicē:sed propositio
illa que dicit ꝙ non fit trāsitus de extremo in extremu3 in-
telligitur de extremis mutationis continue.modo manife
stum est ꝙ sic inter ignem ⁊ terram non sunt media muta
tionis continue aqua ⁊ aer:⁊ ideo non op3 in trāsmutatio
ne ignis in terra3 trāsire per aere3 ⁊ per aquā. Ad quar 4
tam probationem dr̃:ꝙ dubiu3 est vtrū vnꝗ̄ in terra stat
tanta caliditas quāta in aere existe in nāli dispositione:sed
nunꝗ̄ stat maior leuitas:⁊ cū est prius dicta: bñ tamē stat
leuitas motiua ad altiorem locum: sicut p3 in exalatione
terrestri ascendente. Conceditur etia3 ꝙ in terra pōt stare
maior raritas ꝗ̄ in aere:sed ex hoc non sequitur quin aer
humectādo terrā ⁊ calefaciendo possit eam conuertere in
sui nature3. Et ad argumentū vltra dr̃ ꝙ non est inconue
niens ignem in via corruptionis stare sub tanta densitate
quanta est densitas aeris: aer.n.nō corrumpit igne3: eo ꝙ
nimis condensat:sed eo ꝙ nimis humectat. Dicit̃ sic
de aqua respectu terre:non.n.corrūpit aqua terram:eo ꝙ
eam tm̄ rarefacit:q2 non pōt terra manere sub tanta rari-
tate:sed eo ꝙ nimis humectat eam. Vlterius dr̃ ꝙ mate-
ria ignis existente tātum densa: sicut est materia aeris ni-
hil prohibet an adhuc sit ibi forma ignis:improprie autē
dr̃ ꝙ mā ignis habeat tantā grauitatem sicut aer:q2 aer in

sua dispone natur ali nullaz hz grauitatē: ꝛ sic pꝫ quid di-
cendum est ad argumentum: ꝛ hoc voluit phus in isto secū-
ad 6m do. ¶ Ad sextum dr̄: ꝙ elemēta non habētia simbolum
T.c.25. conuertuntur in tertiuꝫ. s. quādo ambo corrūpunt: ꝛ hoc
voluit phs in 2°. sed qn̄ vnū eoꝝ dnatur alteri: tunc cōuer-
ad 7m tit alterum in sui nām: ꝛ ideo negatur aña rōnis. ¶ Ad se-
ptimā dicitur ꝙ non est simile d̄ mixto ꝙ trāsmutatione ꝛ
elementoꝝ: qꝛ mixta non hn̄t inter se ita fortem cōtrarie-
tatem: sicut elemēta: ꝛ ideo non opꝫ ꝙ mixtuꝫ actione sua
possit imediate trāsmutari in alterum sicut elementa. Alia
cāꝫ: qꝛ multa mixta determināt sibi certas organizationes
dispositiones ꝛ figuras in materia: ꝛ iō ex alio mixto cui
ille dispositiones ꝛ figure non conueniunt: ꝛ ex quo etiam
imediate nequeunt fieri nō possunt illa mixta imediate ge-
nerari: ꝛ ideo non quodlibet mixtū potest imediate in qdli-
ad 8m bet trāsmutari. secus est de elementis. ¶ Ad octauam dr̄
ꝙ est pro primis duabus ꝯclusionibus secundi articuli.
ad 9m ¶ Ad nonaꝫ dicit negando ɔñam. Et ad probationē dr̄:
ꝙ si elementis approximatis adinuicem vnuꝫ notabiliter
fuerit fortius alio: tūc nō fiet mixtū et illud: ꝫ fortius cor-
rūpet aliud in sui nām. Si aūt sic approximentur: ꝙ quodli-
bet tertia sufficiāt corrūpere quodlibet quartū: tūc oīa ista
corrumpētur ꝛ mediū mixtū generabitur: vt prius dictū ē.
ad 10m ¶ Ad decimaꝫ dicit ꝙ aña non, opꝫ esse equalis virtutis.
2 ¶ Scḋo ꝙ vnti eoꝝ non excedit aliqd aliorum in trī ꝙ
3 ipsuꝫ totū posset conuertere in sui nām. ¶ Tertio qdlibet
vnū excederet aliud multum in agendo: sicut ignis si esset
fortior: adhuc non posset aliud totū in suam nām ꝯuertere
qꝛ tanta densitas sibi repugnaret: sub quanta oporteret ip-
sum pmanere in conuersione alterius: eo ꝙ locus spere ge-
nerabilium nequit per nām extendi: ꝛ sic densitate materie
4 debilitaretur ꝛ vltra non posset cōuertere alia. ¶ Quar-
to dr̄: ꝙ cōparando sperā cōiter: spera vnius elemēti est for-
tior in vna sui pte super aliam: ꝛ debilior in alia: vt sub po-
lo spera aque est potentior ꝙ̄ spera aeris. sub equinoctiali
est econuerso. similiter est de alijs. ratio post oppositum est:
pro dictis in vltima conclusione.

¶ Differt autem in citius ꝛ tardius ꝛ facilius.
T.cō.xxv. Questio.x.

9m Decimo queritur vtrum in elemētis ha-
bentibus simbolum sit facilior
transitus. arguit p̄ ꝙ non. inter eā inter que
est fortior actio est fortior transitus: sed inter
non hn̄tia simbolum est fortior actio: igit ꝛc.
maior pꝫ. qꝛ oꝫ ꝙ transitus ille fiat per actionē: ꝛ per ɔñs
quanto actio erit fortior tanto trāsitus erit citior: ꝛ veloci-
or. ꝛ per ɔñs facilior. minor pꝫ. qꝛ iter non hn̄tia simboluꝫ
due qualitates agunt. in habentibus agit vna solum. mo-
1m do duo fortius agunt ꝙ̄ vnū. ¶ Scḋo. vbi est maior con-
trarietas est facilior transitus: ꝫ inter non habētia simbo-
la est maior ɔrietas: igitur ꝛc. maior pꝫ. quia actio fit rōne
3m ɔrietatis ꝛ mediante actione illa fit trāsitus. ¶ Tertio pro-
batur idē experientia: videmus. n. ꝙ aqua facilius transmu-
tatur in ignem ꝙ̄ in terrā. igit inter non hn̄tia simbolū est
facilior transitus. ɔña nota est: ꝛ aña pꝫ. qꝛ cū gutta aque
pꝫcit in magnū ignē: multo citius in ignē conuertitur ꝙ̄
4m equalis quātitas terre. ¶ Quarto. terra ꝛ ignis non facu-
lius inuicē transeunt: ꝛ tñ hn̄t simboluꝫ: igit ꝛc. maior pꝫ.
pmo: qꝛ nimis distant localr: sic ꝙ inuicēꝫ agere non pñt.
2 ¶ Scḋo: qꝛ terra est nimis densa ꝛ ignis summe rarus.
modo inter talia valde difficilis est transitus pp nimiam
distantiam in raritate ꝛ densitate. ¶ Tertio: qꝛ terra ē for-
3 tissime resistentie pp densitatē ꝛ vnionem māe sue: quare
4 sequit ꝙ difficillime corrūpitur. ¶ Quarto: qꝛ experimur
5m terrā lōgo tpe durare in igne ante ꝙ̄ corrumpit. ¶ Quin-
to. inter aquā ꝛ terrā ē etiā inter aerē ꝛ ignē est difficilior
transitus ꝙ̄ inter nō hn̄tia simbolū: igitur ꝛc. ɔña tenet. qꝛ
illa habēt simbolum. per phm in ſ̄a. aña probatur: qꝛ in- T.c.25.
ter ista fit trāsitus mediante actione humiditatis ꝛ siccita-
tis precise. modo talis est multum tarda: ꝙ transitus inter
non hn̄tia simbolum: que imediate fit actione caliditatis
vel frigiditatis: eo ꝙ multo fortius agunt caliditas ꝛ frigi-
ditas ꝙ̄ humiditas ꝛ siccitas. ¶ Sexto mixta habentia 6m
simbolum difficilius inuicem transeunt: igitur ꝛ elementa.
ɔsequentia tenet a simili. antecedens pꝫ. qꝛ vnti cuꝫ vno ha-
bet simbolum: nūꝙ̄ tamen imediate vnum transmutaret
in aliud: vt homo in asinum. Confirmatur sic. qꝛ trāsitus
fit ratione actionis: ꝛ actiones ratione dissimilitudinis. igit
cum magis dissilitudo sit inter non habētia simbolū inter
ea maior erit actio: ꝛ per cōsequens citior transitus. ¶ Se- 7m
ptimo. sequitur ꝙ inter ignē ꝛ ignem eēt facillimus trāsi-
tus ꝛ velocissimus. ɔsequēs est falsum: qꝛ nūꝙ̄ aliquod in
diuiduum vnius speciei transit in aliquod indiuiduuꝫ eiuſ-
dem spēi. probatur ɔña: qꝛ que magis hn̄t simbolum faci-
lius inuicem transeunt. mō ignis cū igne in vtraqꝫ qualita-
te hꝫ simbolum. ¶ Octauo arguit: qꝛ inter hn̄tia simbo- 8m
luꝫ ꝛ nō hn̄tia simboluꝫ fit eque velox transitus. ꝛ hoc sic.
in qua ꝓportione se hꝫ vnū agens ad vnū patiēs sic se hn̄t
2° agentia ad 2° patientia ceteris paribus. sed in habētibus
simbolum est vnū agens ꝛ vnū patiens cum trāsmutatur.
In nō habētibus vero sunt duo agentia ꝛ duo patientia:
igitur similis est proportio agentium ad patiētia in habē-
tibus simbolū: ꝛ in nō hn̄tibus simbolum: ergo eēt eque
velox transitus. cōsequētie sunt note. maior rōnis nota est
de se: ꝛ minor pꝫ. qꝛ hn̄tia simbolum nō cōtrariant̄ nisi in
vna qualitate: ꝛ ideo in eis sola qualitas agit ꝛ sola resistit:
sed non habentia simbolū ɔriant̄ in ambabus qualitatib⁹
ꝛ ideo in eis due qualitates agunt ꝛ due resistunt.

In oppositum est phs dicēs. n. ꝙ facilius ꝛ ci-
tius transmutant̄ adinuicem
hn̄tia simbolum ꝙ̄ non habētia. ¶ In hac questione erūt T.c.25.
duo articuli. In primo ponende sunt diuerse conclusiones
bone de hac questione concedende. secundo respondet ad
questionem quo ad intentionem philosophi.

Quantum ad pmuꝫ articulū: p̄ nota ꝙ qd pōt in- p̄mo nom
telligi vtrum facilior sit transitus vel
vtrū citior vel velocior sit transitus: ꝛ vr̄ Ar. velle vtriꝫ
sicut dictū est in rōne ad oppositū nec est magna differētia:
qꝛ qd facilius fit ceteris paribus velocius fit: difficultas. n.
tenet se ex pte resi̇stētie retardātis actionē. ¶ Scḋo nota: ꝙ ele- 2m nom
menta dicuntur habere simbolū que hn̄t qlitatē pmā eiuſ-
dem spēi: sicut ignis ꝛ aer hn̄t ambo caliditatē. ꝓportio-
nabiliter de alijs. ¶ Tertio nota: ꝙ esse trāsitum faciliorē 3m nom
pōt intelligi tripl̄r. Primo mōe ex pte potētie actiue respe-
ctu resi̇ṡ. Scḋo modo ex pte cōditionis qualitatū sc̄dariū pmarū.
Tertio ex pte conditionis qualitatū sc̄darū: sicut sunt ra-
ritas ꝛ densitas mollicies ꝛ duricies ꝛ ꝯsilia. ¶ Quarto 4m nom
nota: ꝙ facilitas transitus ex pte potentie actiue ad resistē-
tiam adhuc potest intelligi tripl̄r. vno mō ex parte potētie
actiue tm̄ nō habēdo respectus ad resistentiam. Alio mō
ex parte resistentie tm̄ non hn̄do respectū ad potētiā acti-
uam. Tertio mō ex ptevtriusꝫ. s. actiuitatis ꝛ resistētie si-
mul. ¶ Quinto nota: ꝙ calidites frigiditas fortiter agūt 5m nom
ꝛ debiliter resistunt. humiditas vo ꝛ siccitas econuerso: ꝛ
hoc in comparatione ad caliditatem ꝛ frigiditatem.

His premissis sit pma conclusio. ex pte actiui- p° 3
tatis tm̄: ceteris paribus in non
hn̄tibus simbolū est facilior trāsitus. pꝫ. qꝛ inter illa est fa-
cilior actio. ergo ex pte actiuitatis tm̄ ibi est facilior transi-
tus. ɔña tenet: ꝛ aña pꝫ. per pmas ꝛ scḋas rōnes factas an-
te oppositum. ¶ Scḋa cōclusio. ex parte resistentie tm̄ in 2° 3

babentibus simbolum est facilioꝛ transitus. probatur. qꝛ
ex parte resistentie tantum transitus est facilioꝛ vbi resi-
stentia est minoꝛ. modo inter babentes simbolum resisten-
tia est minoꝛ. maioꝛ manifesta est: ⁊ minoꝛ patet. qꝛ in illis
3ᵃ ꝯ̃ solum vna qualitas intensa resistit. ¶ Tertia conclusio.
quãtum est ex parte actiuitatis ⁊ resistẽtie simul ceteris pa
ribus in non babentibus simbolum: ⁊ in bñtibus est eque
facilis transitus. patet per vltimaʒ rationem ante opposi-
tum: qꝛ in non babentibus simbolũ duo agunt ⁊ duo resi
stunt: ⁊ in babentibus simbolum sola qualitas agit ⁊ sola
qualitas resistit. modo qualis est propoꝛtio duoꝝ ad duo
talis est propoꝛtio vnius ad vnuʒ ceteris paribus: quare eq̃
velox est actio inter non habentia ⁊ habẽtia ceteris parib⁹
4ᵃ ꝯ̃. quare etiam eque facilis est transitus. ¶ Quarta ꝯ̃clu-
sio. elementa que transmutantur per solam actioneʒ ⁊ pas
sionem: caliditatis ⁊ frigiditatis ceteris paribus facilius
⁊ citius transeunt inuicem q̃ꝫ que transmutentur per solã
actionem siccitatis ⁊ humiditatis. patet. qꝛ inter calidita-
tem ⁊ frigiditatem est foꝛtis actio ⁊ debilis resistẽtia. inter
humiditatem ⁊ siccitatem est debilis ⁊ tarda actio ⁊ foꝛ-
tis resistentia: modo citioꝛ ⁊ facilioꝛ est transmutatio per
foꝛtem actionẽ ⁊ debilem resistentiã q̃ꝫ per actionem debi
5ᵃ ꝯ̃ lem ⁊ resistentiam foꝛtem. ¶ Quinta ꝯ̃clusio est: ꝙ oĩa
elementa que trãseunt caliditatis actiõe ⁊ frigiditatis cit⁹
⁊ facilius transeunt ceteris paribus q̃ꝫ que transeunt sola
actione humiditatis ⁊ siccitatis ceteris paribus. probatur
de igne ⁊ de aqua: ⁊ de igne ⁊ de aere: qꝛ ex parte humidita
tis ⁊ siccitatis ceteris paribus inter ignem ⁊ aerem ex vno
latere: ⁊ aquã ⁊ ignẽ ex alio: est eque velox transitus: sed ex
parte caliditatis ⁊ frigiditatis coagentium ad transitum
inter ignẽ ⁊ aquam velocitaꝛ transitus multũ: eo ꝙ calidi
tas introducta discõueniens est aque ⁊ non est disconue-
niens aeri. igitur velocioꝛ erit transitus inter ignẽ ⁊ aquaʒ
q̃ꝫ inter aerẽ ⁊ ignẽ. Siĩr argueretur de aliĩs: foꝛtitudo eñ
actionis qualitatis actiue ⁊ debilitas resistentie qualitatis
Coꝛᵐ opposite velocitant actionem multum. ¶ Coꝛrelariũ fre-
quenter est citioꝛ transitio inter quedam non habẽtia sim
bolum q̃ꝫ sit inter quedaʒ hñtia simbolũ. pꝫ: qꝛ citius trã-
sit ignis in aquã q̃ꝫ in aerẽ ceteris paribus. siĩr aqua I ignẽ
q̃ꝫ in terraʒ: ex quib⁹ pꝫ sagacitas nature oꝛdinantis i me-
dio elementa actiua adinuicem caliditate ⁊ frigiditate. s.
aerem ⁊ aquã: hoc. n. cõgruebat maxime: eo ꝙ locus me-
dius est locus gñonis mixtoꝝ: que gñõ hꝫ fieri per actio-
nem: mõ talia elẽa foꝛtissime intuicẽ agunt: vt pꝫ ex predictis
6ᵃ ꝯ̃ ergo sunt cõuenientia loco medio adaptata. ¶ Sexta cõ-
clusio ex parte qualitatum scdarũ. s. densitatis ⁊ raritatis
seu duriciei ⁊ molliciei ignis ⁊ terra sunt difficillime adin-
uicem transmutabilia. pꝫ. qꝛ difficillimum est ignẽ tñ con-
densari in materia: ꝙ illa dẽsitas sit cõueniẽs terre vel ecõ-
uerso: ꝙ terra tñ rarefiat ꝙ raritas sue materie sit conue-
7ᵃ ꝯ̃ niens igni. ¶ Septima cõclusio. q̃tum est ex parte illarũ
qualitatum elẽa rara ⁊ faciliter diuisibilia magis sunt inui
cẽ nata trãsmutari. pꝫ: qꝛ in talibus virtus resistitiua ẽ di-
spersa: ⁊ iõ minus resistit. Jteꝝ in talibus agẽs p̃dominãs
passo statim põt ipsum diuidere: ⁊ per diuisionem debilita
re. ⁊ per ꝯ̃ñs citius in sui nãm conuertere: eo ꝙ passum est
8ᵃ ꝯ̃ citius diuisibile ⁊ faciliter. ¶ Ultima cõclusio: sequitur ex
dictis ꝙ frequẽter elẽa nõ hñtia simboluʒ oĩbus actẽtis ce-
tius nata sūt trãsmutari adinuicẽ q̃ꝫ q̃dã alia q̃ hñt simbo
lum: ⁊ volo ꝙ ly citius non distribuat terminum sequen-
tem. pꝫ: qꝛ multo citius ignis ⁊ aqua nata sunt adinuicem
trãsmutari q̃ꝫ ignis ⁊ terra. tum pp nimiam densitateʒ ter
re: ⁊ pp foꝛtem vnionem ⁊ foꝛtẽ resistentiam ipsius.

Quantũ ad 2ᵐ articulum sit ꝯ̃clo rñsalis hec. ꝙ lꝫ
singula elẽa hñtia simboluʒ est facilioꝛ trã
situs ad istum intellectũ ꝙ trãsitus eloꝝ hñtium simbolũ
adinuicem fit per pauciorẽ coꝛruptionẽ. pꝫ: qꝛ cũ ignis fit
ex aere non opꝫ nisi humiditatẽ coꝛrũpere: caliditas enim
que fuit in aere manet in igne: sicut ex hoc p̃mo. ⁊ hec fuit
intentio phi. pꝫ per hoc qõ dicit. facilius est vnum q̃ꝫ duo T.c.25.
coꝛrumpere. est modus loquendi impꝛopꝛius: sicut si dice-
remus ꝙ foꝛtes facilius potest poꝛtare vnũ libruʒ ad scho
las q̃ꝫ soꝛ. ⁊ plato: qꝛ pauciora requiruntur ad hoc ꝙ soꝛ.
poꝛtet q̃ꝫ ad hoc ꝙ soꝛ. ⁊ p. poꝛtent.

Ad rationes Ad primã arguit pro p̃ma ꝯ̃ne ex ad rõe𝔬
pte actiuitatis tñ inter nõ habẽtia
simbolum est facilioꝛ transitus. Similr respondeť ad scdꝫ Ad 2ᵐ
ꝙ ex parte actiuitatis est facilioꝛ transitus: quia foꝛti⁹ est
actio inter non habentia simbolum: sed ex pte actiuitatis
⁊ resistentie simul eque facilis est transitus: vt dictum est
in tertia ꝯ̃clusione. ¶ Ad tertium dr̃: ꝙ est pro vltima cõ Ad 3ᵐ
clusione ꝙ s̃m veritatem facilius trãsmutatur ignis ⁊ aq̃
q̃ꝫ terra ⁊ ignis prout ratio arguit. ¶ Ad quartum patet Ad 4ᵐ
idẽ qꝛ conceditur ꝙ terra ⁊ ignis difficilius ⁊ tardius inui
cem transeunt: sed distantia nihil facit ad hoc: qꝛ lꝫ ignis
extra in loco naturali possit imediate transmutari in terrã:
pp nimiam distantiã tñ ignis supꝛa terraʒ genitus bene po
test. ¶ Ad quintum dr̃. ꝙ arguit pro quarta conclusiõe Ad 5ᵐ
seu etiã pro q̃nta. nec est illa rõ nec aliqua precedentiũ con
tra phm: qꝛ lꝫ in multis sit citioꝛ trãsmutatio ⁊ facilioꝛ in- T.c.25.
ter non hñtia simbolũ q̃ꝫ inter hñtia: tñ ad intentionẽ phi
dr̃ esse difficilioꝛ: qꝛ est per plurium coꝛruptionẽ: ⁊ inter ha T.c.25.
bentia simbolum est transitus per coꝛruptionẽ paucoꝛuʒ.
¶ Ad sextum dr̃: ꝙ mixta hñtia simbolũ frequẽter diffici Ad 6ᵐ
lius inuicem trãsmutanť pp diuersitatẽ qualitatũ scdaꝝ:
vt pp figurarũ vel oꝛganoꝝ diuersitatẽ: sic. n. esset diffici-
lis transitus: imo per nãm trãsitus imediatus esset impossi
bilis inter hoiem ⁊ asinũ: qꝛ hõ determinat sibi vnã figurã
⁊ dispõnem oꝛganoꝝ: ⁊ asinus totalr illi incõpossibilẽ: nõ
aũt sic est in elis: qꝛ nõ determinãt sibi tales diuersas figu-
ras seu diuersa oꝛgana: ⁊ ideo rõ non procedit. ¶ Ad cõ- Confir.
firmationẽ dr̃: ꝙ lꝫ trãsitus per actionẽ fiat: ⁊ actio fit rõne
ꝯ̃rietatis: tñ ex hoc nõ sequiť: ꝙ inter hñtia simbolum nõ
sit velocioꝛ transitus: qꝛ lꝫ pp minorẽ ꝯ̃rietatem est minoꝛ
actio: ⁊ rõne eiusdem est minoꝛ resistentia: si. n. in aliĩs que
nõ hñt simbolũ ꝯ̃rietas ⁊ actio sunt maioꝛes: tunc ⁊ resistẽ
tia est maioꝛ. mõ eadem est ꝓpoꝛtio ceteris parib⁹ magni
ad magnum: sicut parui ad paruum. ¶ Ad septimuʒ dr̃: Ad 7ᵐ
ꝙ inter ignem ⁊ ignem nullus est transitus: nulla est ꝯ̃rie
tas. vnde lꝫ in dissilibus ⁊ ꝯ̃riĩs sit aliq̃lis dissimilitudo: ⁊
hñ̃e simbolũ velocitet actionẽ: tñ in oĩno siĩlibus: sicut sunt
duo ignis hñ̃e simbolum I nullo velocitat actionem nec trã
situm: qꝛ inter talia nullus fit transitus. ¶ Ad octauum Ad 8ᵐ
conceditur qõ cõcludit: ⁊ hoc est pro tertia ꝯ̃clone p̃mi ar
ticuli nec hoc est ꝯ̃ phm. ¶ Ad rõnem post oppositũ dicit T.c.25.
qõ phs intelligit ꝯ̃uem rñsalẽ positã in secũdo articulo.

¶ Similiter autem rursus si erit aer ex igne.
T.c.xxxj. Questio.xj.

Undecimo querit. Utrꝫ ex qbuscũqꝫ p̃ᵐ
duob⁹ elis nõ hñtib⁹ sim-
bolum possit qõ lꝫ tertium generari: ⁊ arguit
ꝙ nõ: qꝛ ex pluribus exñtib⁹ in actu nõ fit ali-
qõ vnũ: lꝫ oĩa elẽa nõ hñtia simboluʒ sunt plu 7.m.t.c.
ra exñtia in actu: igiť ex nullis duob⁹ elis põt fieri tertiuʒ. 49
maioꝛ patet per Cõmentatoꝛem in de substantia oꝛbis. mi
noꝛ pꝫ de singulis inducendo. ¶ Scdõ. omne qõ genera- 2ᵐ
tur generať ex sibi siĩi. lꝫ tale elm tertium qõ fieret ex illis
duobus elis in specie non generaretur a sibi siĩi: igiť nõ po
test ex illis duobus aliĩs elis generari. ꝯ̃ña tꝫ. maioꝛ rõnis T.c.31.
pꝫ per phꝫ. 7. metha. minoꝛ pꝫ. qꝛ illud elm nõ vr̃ fieri nisi 3ᵐ.
ab illis duobus elis aliĩs: quoꝝ neutrum est ei siĩe: cum

3m spē differant ab ambobus. ¶ Tertio ex duobus elemen-
tis habentibus simbolum non potest fieri tertiuȝ. ergo nō
potest fieri ex elemētis non habētibus simbolum. ꝯña tȝ.
ex eo qḋ duo elementa habētia simbolum sunt magis si-
milia: ꝛ per ꝯsequēs facilius esset ꝙ in vnam tertiā naturā
redigerent̄ q̄ȝ duo elementa nō habētia simbolum. ergo si
ex eis non potest fieri tertium nō potest fieri ex alijs. añs est
T.c.31. pħi in lr̄a.c.4.scḋi. ¶ Quarto ex igne ꝛ aqua non potest
4m generari terra. igitur ꝛc. ꝯña tȝ. qꝛ ignis ꝛ aqua nō habēt
simbolū: añs probatur. qꝛ ex illis non pōt fieri terra nisi tā
ignis q̄ȝ aqua cōdensentur. s. ignis ab aq̄ ꝛ aq̄ ab igne. mō
illud nō est pōle: qꝛ ignis non est natus cōdēsare: sed rare-
5m facere: vt notū est. ¶ Quinto sequeretur ꝙ idē elm̄ tertiū
generaret̄: ꝛ tn̄ a nullo generaret̄. ꝛ añs est ipōle. ꝛ ꝯña pȝ.
qꝛ si igne ꝛ aqua sic fieret terra talis terra vel fieret ab illis
igne ꝛ aqua: ꝛ hoc nō: qꝛ illa corrūpuntur: imo ordine na
ture prius desinūt esse in materijs suis q̄ȝ in eis introducat̄
forma terre: vel generaret̄ a qualitatibus q̄ fuerunt ignis
ꝛ aqua: ꝛ hoc nō: qꝛ qualitates nō pñt generare subām: eo
ꝙ agerent vltra gradū ꝓpriū: vel ab aliquo alio generare
tur: ꝛ non vr̄ a quo. igr̄ vr̄ ꝙ ibi terra generaretur: ꝛ tn̄ a
6m nullo generaret̄. ¶ Sexto. sequit̄ ꝙ idem esset debilius ꝛ
fortius respectu eiusdem: ꝛ ēt nobilius ꝛ ignobilius i actu
ꝛ in potentia. ꝯñs vr̄ incōueniens. ꝛ ꝯña tȝ. qꝛ ignis corrū-
peret aquā. igr̄ fortius esset in actu ꝛ esset nobilior respectu
aque. ꝯña tȝ. qꝛ agens agit fm̄ ꝙ est in actu: ꝛ fȝ ꝙ est for
tius ꝛ prestantius in actu respectu passi: put vult pħus ša
T.c.51. tis in primo huius: ꝛ iterū ignis corrūperet̄ ab aq̄: igr̄ de-
bilior ꝛ ignobilior: ꝛ in potētia esset in respectu eiusdē aq̄.
7m ꝯña tȝ: vt prius: ꝛ hr̄ ꝯña illatuȝ. ¶ Septimo. approxima-
tis igne ꝛ aqua vel vnum est fortius alio: ꝛ sic conuerteret
aliud in suā nām: vel neutrū est fortius ꝛ si sic vel nō agūt
vel si agunt nō generabit̄ elm̄: sed mixtū mediū: ꝛ sic non
8m generabit̄ ex eis aliquo mō tertium elm̄. ¶ Octauo: qꝛ si
ignis corrūpit frigiditateȝ aque: tūc vr̄ ꝙ per modūm seque-
le corrūpat humiditatē eiusdeȝ: igr̄ non generabitur aer:
per ꝯtrium si aqua corrūpat caliditatē ignis vr̄ ꝙ per mo-
duȝ sequele corrūpat siccitatē eiusdē: igr̄ non generabitur
terra. ꝯñs tenet. qꝛ aer non potest generari sine humidita-
Confir. te nec terra sine siccitate. ¶ Et confirmat̄: qꝛ ex tribus elis
non fit quartū: nec igitur ex duobus tertium. ꝯña tȝ a siñ.
añs apparet: qꝛ non videtur quō tria elementa possunt sic
approximari ꝙ ex eis fiat quartum.

T.c.31. In oppositum est pħs 2° huiꝰ. c. 4. ¶ In ista
qōne erunt duo articuli. In p̄ rn̄dēdū ē ad q̄situ̅. In 2° mouebit̄ qḋdā dubium ꝛ soluet̄.

1m nom Quantum ad primū articulū nota. ꝙ ex duobus
elis fieri tertiuȝ pōt intelligi dupliciter
vno mō ꝙ hoc fiat ꝑ actionē ꝓpriaȝ ipsoꝝ. Alio mō ꝙ
2m nom hoc fiat virtute alicuius coagentis. ¶ Scḋo nō. ꝙ ela nō
hñtia simbolū tripl̄r pñt inuiceȝ cōbinari. Uno mō ꝙ vnū
superet aliud in ambabus qualitatibus: vt si ignis supera-
ret aquam tam in humiditate q̄ȝ in frigiditate. ¶ Scḋo
2 modo: ꝙ vnū superet aliud in vna qualitate: ꝛ superet̄ ab eo
dem in alia: vt si ignis superet aquā in caliditate ꝛ supera-
retur ab eadeȝ aq̄ in sua siccitate. ¶ Tertio mō: ꝙ vnum
3 superet aliud in vna q̄litate notabil̄r ꝛ intēse: ꝛ in alia nec
superet nec superet̄: ꝛ si superat: tn̄ non multū: sed remisse. Exē
plum vt si ignis superaret aquā in caliditate: sed in siccita-
te nec superaret nec superaretur: ꝛ si superaret: tamen remisse.

1a ꝯ His premissis sit hec pria ꝯclusio. stat ex duo
bus elis siue hñtibus simboluȝ
siue non hñtibus fieri tertium elm̄ distinctum in specie ab
vtroqȝ virtute alterius agētis. ¶ Ista ꝯclusio pȝ. qꝛ bene
stat fortē ꝛ intensuȝ ignē sil̄ ꝛ sel̄ gn̄are ignē ex pedali aeris
ꝛ ex pedali terre: igr̄ ex duobus elis nō habētibus simbo-
lum virtute alterius agentis stat tertium generari. ꝯña tȝ
de se. ꝛ añs est manifestū: qꝛ nulla vr̄ rō: q̄re fortis ignis ex
pedali aeris ꝛ pedali terre sibi simul. ꝛ sufficienter approxi
matis non posset generare ignem: cū vterqȝ sit sibi contra-
rius. Simili modo ꝓbaretur: ꝙ ex pedali aeris ꝛ ex peda-
li aque sil̄ ꝛ semel posset ignis generare ignē: igr̄ pȝ prima
2a ꝯ cōclusio. ¶ Scḋa ꝯclo. ex tribus elis virtute alterius co-
agentis pōt quartuȝ generari a quolȝ eoꝝ spē distinctum:
probatur sicut precedens: qꝛ fortis ignis simul ꝛ semel ex
vno pugillo terre ꝛ vno aque ꝛ vno aeris potest generare
ignem: igitur conclusio vera. ꝯña tenet. ꝛ antecedēs pȝ. qꝛ
omnibus est ignis cōtrarius. ergo si eis sufficienter applicen
tur simul ꝛ semel satis fortiter sicut est possibile oīa in suā
3a ꝯ naturam cōuerteret. ¶ Tertia cōclusio ex duobus elemē
tis habentibus simbolum per actionē propriaȝ ipsoꝝ nō
potest generari tertium a quolibet specie eorum distinctū.
probatur: qꝛ vel in vtroqȝ corrumpetur simbola qualitas
ꝛ si sic remanent cōtraria: ꝛ sic ex eis nullum elm̄ generare
tur: vel corrūperet̄ cōtraria: ꝛ tunc solū maneret qualitas
Confir. simbola ex qua etiā nullū elm̄ generaret̄. ¶ Cōfirmatur:
qꝛ ex igne ꝛ aere non potest generari tertium per actioneȝ
ipsoꝝ. igr̄ ꝛc. ꝯña tȝ. qꝛ sicut est de illis etiam sic est ō alijs
habentibus simbolum. añs pȝ. qꝛ quocūqȝ mō aer ꝛ ignis
cōbinent̄ adinuicē ꝓpria actione semp manebit vtriusqȝ
caliditas: eo ꝙ nulli eoꝝ sua actione est natum illam cor
rumpere. modo sub caliditate intensa non generaret̄ terra
4a ꝯ nec aqua. ¶ Quarta ꝯclo rn̄salis ad quesitum ex igne ꝛ
aqua actione propria ipsoꝝ pōt generari aer: ꝛ etiā pōt ge
nerari terra. pȝ. qꝛ si cōbinentur scḋo mō cōbinandi: sicut
caliditas ignis sup. frigiditatē aque: ꝛ humiditas aque sic-
citatem ignis vtriusqȝ eoꝝ corrūperet̄: ꝛ aer generabit̄: igr̄
pma pars ꝯnis vera: ꝯña tȝ. ꝛ añs. l. qḋ vtriusqȝ eoꝝ corrū-
peret̄. pȝ. qꝛ non pōt manere ignis sine siccitate: nec etiā aq̄
sine frigiditate. ꝙ aūt aer generabit̄. pȝ. qꝛ in vtriusqȝ mā
manet intensa humiditas cum intensa caliditate: ꝛ tales
qualitates: ita intense nulli conueniunt nisi aeri: igitur ꝛc.
Siṁr probat̄ ꝙ si frigiditas aque superat caliditatē ignis
ꝛ siccitas hūiditateȝ aq̄ generabit̄ terra: qꝛ in vtriusqȝ mā
Dubiuȝ remanebit intensa frigiditas ꝛ intēsa siccitas. ¶ Sȝ quis
diceret: ꝙ talis modus cōbinandi talium qualitatuȝ ignis
ꝛ aque nō est possibilis: qꝛ nō vr̄ quō ignis posset sic supa-
re aquā in vna qualitate ꝛ superari ab eadē in alia. Rn̄det̄
ꝙ hoc nō est impossibile: qꝛ frequenter vnū elm̄ est debile
in vna q̄litate ꝛ forte in alia: ꝛ tunc hoc existe in vtroqȝ ele
5a ꝯ mento satis pȝ possibilitas casus. ¶ Quinta conclusio ex
aere ꝛ terra pōt ꝑ actionē ꝓpriā ipsoꝝ generari ignis: ꝛ ēt
Corm aqua probat̄ sicut precedens. ¶ Correlarium: ex quibus-
cūqȝ duobus elis non hñtibus simboluȝ pōt generari qḋli
bet aliud spē distinctuȝ ab eis per actionē ꝓpriā ipsoꝝ ad
inteᵐ istum. ꝙ q̄buscūqȝ duobus elis datis non habentibꝰ
simbolū ex eis vel ex ipsis similibus in specie pōt per actionē
mutuaȝ ipsoꝝ generari cuiuslibet alterius spēi elorum ali
6a ꝯ quod elm̄. pȝ per duas ꝯnes ꝑcedentes. ¶ Sexta ꝯ. cuius
ꝯtradiᵐ ponūt alīq̄ est: ꝙ stat terrā gn̄are aquā ex aere: ꝛ tn̄
non ecōuerso aerem generare aquā ex terra. ꝓbat̄ auctori
tate ꝛ rōne. Auctoritate pħi p̄ metheuroꝝ: fm̄ diuisioneȝ
cōem volētis ꝙ fontes generant̄: ꝛ fiunt per cōuersionē ae
ris in aquaȝ factā in ipso ab ipsa terra in poris terre: ꝛ cer-
tum est ꝙ nō voluit Arꝭ. ꝙ sit ille aer puus cōuerteret ter
ram circūstantē poros in aquaȝ. ꝓbat̄ hoc. p̄: qꝛ hoc nō ex
2 pressit. Scḋo: qꝛ nō videt̄ quō ille puus aer posset tm̄ rare-
facere terraȝ ꝛ humectare: cū porus in quo aer cōuertit̄ in
aquā sit valde puus. ꝛ per ꝯñs aer i eis existens modice virtu-
tis existit. ꝛ iterū infra annū deberēt isti pori fieri notabil̄r
maiores: qḋ non apparet: ꝛ tȝ ꝯña. qꝛ cōtinue terra circū-
stans poros cōuerteretur in aquā: ꝛ per ꝯñs cōtinue poruȝ

maiorare: igit in fine anni potius deberet apparere nota-
biliter maior. Et rone probatur pclusio sic. stat terra dña-
ri caliditate aeris et frigiditate: nō tn in siccitate: et silr aerez
nō dñari terre in humiditate: igitur tunc terra cōuertet ae-
rem in aquā: et nō puertet ab eo: qđ est propositum. pña tz:
qr nō pōt aer manere sine caliditate: igit in hoc casu aer cor
rūperet: et certū est q nō cōuertit in terrā: eo q humiditas
eius nō est notabilr remissa: nec in mixtū: eo q nimiā habz
humiditatem. ergo cōuerteret i aquā: eo q manet in eius
mā humiditas et friditas intēse. aña appet in casu actiōis:
ibi. n. terra dñatur aeri notabilr in frigiditate: sz nō in sicci
tate saltē notabilr. aliter nō cōuertit aerē in aquā: sz in ter-
ram: et notum est q ibi aer nō dñatur sine hūiditate siccita
ti terre. quo. n. ita potius aer siccitatē intensē: et etiā in tā ma-
gno situ dñaret: sicut ibi est siccitas terre: et hec ꝯ pz. spāli
ter experientia: videm⁹. n. q ignis agēdo in aquā generat fu
mum et aerem ex aqua aq bulliente: et nō econuerso gñaret
aqua ita aerē ex igne put notū est: nec mirū. ē. n. caliditas
ignis vel etiā frigiditas terre fortiter actiua: siccitas autem
ignis vl humiditas aeris lente actiōis: qre itroducta in ae-
rem intensa frigiditate a terra adhuc eius humiditas qsi
erit i nullo diminuta: et tunc opz ex aere fieri aquā. silr fre-
quēter ab igne in aquā introducta vehemēti caliditate pp
lentam actionē siccitatis humiditas aque nō est notabilr
diminuta: et tunc opz aquā cōuertere in aerē: cui conuenit
Contra. caliditas et humiditas. ¶ Contra arguit rone qua aliqui ni-
tuntur pbare ꝯnem oppositā: qr vel terra obtinet supra ae
rem in ambabus qualitatibus: et si sic: sequit q cōuerteret
aerem in sui nām: vel tm obtinet in vna: vt. s. q in frigidita
te: et sequitur q non obtinet in siccitate: igit siccitas terre cor
rūperet ab humiditate aeris: igit terra corrūperet pp defe
ctum siccitatis: sicut aer pp defectū caliditatis: ergo etc. vl
opz q terra generet terraz ex aere et nō aquā: vel q corrū-
℞ pet in aquā sicut aer: quare vr cōclusio fuisse falsa. ¶ Ista
rō non vr mihi cōcludere: et iō rñdet ad eam faciliter. primo
q stat terrā obtinere in primis qualitatibus sup aerem: sz
non sequitur: igit cōuertit aerē in sui nām: nam forte citius
introducit tātā frigiditatē et densitatē: q sub ista neqat re
manere aer: qz introducat tātā siccitatez: q sub ista posset
generari terra: put notū est: imo qñ in mōtibus frigiditas
terre aerē fortiter infrigidauit: siccitas ei⁹ humiditatē aeris
nō notabilr remisit: sicut etiā in aq bulliēte caliditas ignis
frigiditatē aque multuz remisit: sed humiditas aque a sic-
citate ignis non est notabilr remissa: et ob hanc cām pp de-
fectum siccitatis caliditas corrūpitur infra montes: et pp
nō eque citam introductionē siccitatis sufficienter p gña-
tione terre nō generat terra: sed aqua: eo q frigiditas et hu
miditas tunc manētes in mā aeris sunt qualitates aq nā-
les. Unde diligēter aduertēdū est: q ad hoc q vnum elm
generet imediate ex alio suū sile nō sufficit: q supra ip'um
obtineat in vtraqz suaꝝ qualitatū: sz requirit qđ pportio
nabiliter obtineat in vtraqz: sic q eque cito introducat in
mām qualitates ambas sufficiētes ad hoc q suū sile gene-
raret sicut introduxit aliquā qualitatez sufficientē corrum
2 pere illud aliud elm. ¶ Scđo dr: q stat q terra solū obti
net supra aerē in frigiditate: et cōcedit q pro tūc nō obtinet
in siccitate: sz negat pña. igit siccitas terre corrumpet: qr
stat q siccitas nō obtineat supra hūiditatē nec econuerso.
pstertim notabilr: sic q pp illū excessū nō concurrente alio
7ᵃ ꝯ. aliqđ eoꝝ corrūperet: et iō rō nō pcludit. ¶ Septia pclo.
stat ignē gñare aerē ex aqua: et tn ipsuz nō puerti i aerē p-
bat: sicut pcedēcimo seqt ex pcedēte: sicut. n. se hz aer et ter
ra pro gñatione aque: sic se hz ignis et aq pro gñone aeris.
8ᵃ ꝯ ¶ Octaua pclo. in generatione tertij eli spē distincti: ex duo
bus nō hñtibus simbolū corruptis: ela nō hñtia simboluz
que corrumpuntur non proprie gñant illud tertium elm:

probat: qr generās generat sm qđ est in actu. p huius. mō T.c. 30
qñ illđ tertiū elm incipit eē alia desinūt esse et nō sunt am-
bo in actu: igit etc. ¶ Cōfirmat sic: qr si ignis et aque in ca Confir.
su ꝯnis quarte gñarent aerem: vel gñarent cū qñ essent: vl
qñ nō essent. nullo mō istoꝝ: igit etc. maior pz a sufficienti
diuisiōe. pbat minor. qr qñ aer incipit eē vel ē saltem in eē
pmanenti: et tunc illa duo nō sunt: igit nō gñant aerem qñ
sunt. Et ex alio: qr via nature pcedit eoꝝ nō esse in mā esse
aeris: igit non generāt aerē qñ sūt. sz pña. et aña pz. qr prio
ritate nature et ordine ei⁹ pcedit in mā corruptio forme pce
dentis gñationē sequētis. Nec gñant qñ nō sunt: qr bñ seq
tur. hoc gñat: ergo hoc est. ¶ Cōtra hāc ꝯnē rōnibus in- ꝯ 2ᵐ ꝓ
statur fortiter qbus aliq cōcedūt ꝯnē huic oppositā p hoc:
qr nō vr a quo vlr generet ille aer nisi ab igne et aq. ¶ 2ᵒ: 1ᵐ
qr pater generat filiū qñ ipse pater nō est: igit ēt ignis pōt
gñare aerē: qñ ille ignis nō est: sz pña a simili. aña apparet
d puero: cuius pater fuit mortuus ante eius natiuitatez di
cimus q est natus a tali patre: quod non esset verū nisi pro
tūc qñ ille pater non fuit ipse generasset illuz filiū. ¶ Ter- 3ᵐ
tio destruendo fundamentū ꝯnis posset sic argui. adequa-
te simul generat forma aeris et corrūpitur forme aque et
ignis: vt supponit: sz forme que corrūpunt: sūt igit supposi
to q tunc generēt aliud generat sm qđ sunt in actu: et etiā
generāt qñ sunt: igit fundamētum pbationis ꝯnis nō est
veꝝ. pñc tenēt. et aña pro pma pte supponit. pro 2ᵃ pte pba
tur. qr vel forme corrūpunt cū sunt: et si sic hr ppositū: vel
cum pmo non sunt. et hoc non: qr tunc sunt cōplete corru-
pte. mō non est idem corrūpi et esse complete corruptū: igi-
tur etc. Ad has rōnes respondetur sustinēdo pclusionem.

Ad primā dr q talis forma generat ab eodez a q Ad ꝓᵐ
generant rane: et alia aīalia generata p
putrefactionem. s. a qualitatibus disponentibus materiaz
instrāliter et a pma cā mediante calore celi et eius aspectu
principalr: sicut cōiter dr in gñatiōe aīaliū ex putrefactio-
ne. ¶ Ad scđam dr. q pater dr iproprie talē filium gene- Ad 2ᵐ
rasse vel etiā illum filiū esse genituz ab isto patre: qñ. n. pa-
ter fuit tunc nō generauit filium: qr tūc non fuit filius. nec
generabat pprie: et qñ filius generabat non fuit pater: sed
tales ppōnes cōceduntur ad istum sensum: q pater genera-
uit semen: a quo postea est genitus iste filius. Et simili mō
improprie dici posset q illa ela generabant aerē: qr qñ erāt
in sua perfecta dispositione generabant qualitates in suas
mās a qbus instrāliter postea genitus est aer. ¶ Ad tertiā Ad 3ᵐ
dicitur admisso: q forma que corrumpitur est in esse succes
siuo et in corrumpi et forma permanentis nō dz dici gñari
proprie: nisi qñ est in esse successiuo permanenti: iō qñ ē in
esse successiuo vel in fieri vel in corrūpi nō sufficit produce
re esse cōpletum et pprium et pmanens. quo ergo generādo
daret alteri tale esse. nihil. n. agit (de per se saltem) perfecti⁹
qz est ipsemet: vt principale agens: sz de per accidēs pp dē-
sitatem māe in qua est vel aliam talē cām cōcurrentē possz
vt dictum est in primo: et q iste forme propter tale esse suc-
cessiuū nō debēt dici generare: vr satis notuz p hoc etiā q
si ad imaginationē iste forme non eēnt: dū tn taliter pdu-
cant dispōnes qlitatiue nō minus gñaret aer: et hoc de p.

Quantū ad scđuz articulum sit pma dubitatio hec Ad ꝓᵐ
vtrū aer pōt generare ignē ex terra: et vr q
non: qr sequeretur q aer introduceret maiorem caliditatē
et raritatem qz ipsemet hret. pña est falsum: eo q agens nō
agit saltem in materiam densiorem maiorem caliditatez et
raritatē qz ipsemet hz. pña tz. qr generaret calitatē. s. ignis
summam et raritatem ignis: imo leuitatē ignis. modo oēs
iste sunt maiores qz sunt caliditas raritas et leuitas aeris.
¶ Scđo postqz aer introduxit in terraz tantā caliditatem 2ᵐ
qztam ipsemet hz: tota frigiditas terre est corrupta: igitur
nulla caliditas ab aere pōt post introduci. pña tz. qr non

i introducit̄ caliditas nisi corrūpat̄ fridītas. ↄña p3. q2 alr
aer nō posset generare aerē ex terra nisi ad introductionē3
tāte caliditatis: q̄tā ipsemet h3: tota fridītas terre corrūpere
tur. ¶ Ad hāc dubitationē dr̄ ꝓbabilr̄ ꝙ aer agēdo i ter
rā generat raritatē maiorē. quā ipsemet h3. verꝫ ētī ꝙ hoc
nō facit nisi de ꝑ accñs. s. q2 agit i mām3 siccā. nō ad calidi
tatē ⁊ siccitatē eq̄les: vbi tñ sunt intēse. seq̄t̄ maior caliditas
2 ⁊ raritas q̄3 seq̄t̄ ad caliditatē eādē ↄiūctā h̄uīditati. ¶ 2°
dr̄. ꝙ aer sic agēdo nō ḡnat maiorē leuitatē q̄3 est leuitas
aeris exītis in sua nāli dispōne. p3. q2 leuitas aeris talis est
3 sūma: sicut p3 ex alia q̄ōne. ¶ 3° dr̄: ꝙ generat leuitatē mo
tiuā ad altiorē locū3 q̄3 leuitas aeris sit motiua. p3 q2 exq̄
agit in mām siccā siccitatē nō supando: s3 solū corrūpēdo
fridītatē ḡnabit leuitatē que ↄsequit̄ caliditatē ⁊ siccitatē
s3 illa est leuitas ignis q̄ motiua est ad supiorē locū q̄3 leui
tas aeris: igit̄ verū est ꝙ hoc est de ꝑ accñs: put dictum est
4 prius de raritate. ¶ 4° dr̄ ꝙ aer in mām terre nō introducit
maiorē caliditatē q̄3 ipsemet h3: q2 rarū in mām dēsā3 agē
do nō agit vltra gradū ꝓpriū suū. ꝓbat̄: q2 in mām eque
rarā nō ꝓduceret ceteris parib⁹ aliq̄d vltra gradū ꝓpriū:
igitur nec in mām densā3. ↄña t3. q2 densū3 est magis resi
stēs q̄3 rarū ꝑp densitatē māe: q̄re minus pōt ꝓducere in
5 densum q̄3 in rarū. ¶ Quinto dr̄: ꝙ bñ agit aer in mām
terre caliditatē magis calefacientē q̄3 sua calitas eq̄lis ipe
imediate calefaceret. p3. q2 densitas māe cōfortat actionē.
6 ¶ Sexto dr̄: ꝙ ignis in mā bene sufficienter sicca bñ pōt
generari sub tanta caliditate q̄tā h3 aer: sed genitus redu
cit̄ ad suā dispōnē nālem si non sit impedimentū. Lad ca
liditatem sūmā3 per hoc p3 quid dōm sit ad dubitationē.

Ad p^m **Ad rationes** dubitatiōis dr̄ ꝙ aer bñ ḡnat cali
ditatē raritatē ⁊ leuitatē motiuā3:
ad locum altiorē: sed nō generat maiorē caliditatē3. Et ad
ꝓbationem dr̄: ꝙ non generatur ibi ignis sub caliditate
summa: s3 bene sub caliditate remissa cum siccitate: vt di
ctum est ante. ¶ Ad hoc aūt qō addit̄ ꝙ nihil agit vltra
gradū suū ꝓpriū dr̄: ꝙ imo de per accñs casibus expssis in
Ad 2^m q̄ōne. vtrū simile agit in sile. ¶ Ad scdam rōnē: dr̄ ꝙ non
op3 totā frigiditatē terre esse corruptā: cū tāta caliditas in
eius mām est introducta. sicut h3 aer nisi tūc aer esset cali
dus in summo. Et ad probationē dr̄: ꝙ non est incōueniēs
aerem generari ex materia multum humectata ⁊ calefcā:
hñte tñ in se aliquos gradus frigiditatis: nō. n. est frigidi
tas oīno remissa sufficiens ad cōseruandam terram.

ad rōes pncipales ad p^m **Ad rationes** principales rñdet̄. Ad pmā dr̄ ꝙ
ex pluribus exñtib⁹ in actu forma
subali non pōt fieri vnū nisi ista corrūpant̄: non tñ negare
volui qn plura possent ꝑ corruptionē in vnā subam trans
mutari: vt plura elā i vnū mixtū: vt stramīa ⁊ ligna i vnū
Ad 2^m ignes. ¶ Ad 2^m dr̄: ꝙ nō op3 ꝙ oē qō generat̄: generet̄ ex
sibi similem spē spālissima: sed si phūs dicit: ꝙ oē qō sic fit
fit ex sibi simili: intelligit hoc. s. ꝙ oē qō sic fit: fit a sibi simili
in v̄tute ⁊ dispōne ↄueniēte ad suā ḡnationē: s3 nō op3 ꝙ a
7. m. t. c. 31. sibi simili in spē. Aliter dr̄ ꝙ intelligit illā auctoritatem de
ḡnatione vniuoca q̄ est cū generās ⁊ generatū sunt eiusdē
spēi spālissime: vt cū asinus generat asinū3: vel caliditas ca
liditatem. de ḡnone ↄo equiuoca que est qñ ḡnans: cui pn
cipalr̄ inter pticularia attribuit̄ ḡnō. ⁊ genitum nō sūt eiu
dē spēi spālissime: sicut rane generant̄ ꝑ putrefactōnē: aut
Ad 3^m caliditas a lumine. nō intelligit. ¶ Ad 3^m dr̄: ꝙ ↄña non
valet: q2 hñtia simbolū nō pñt sic approximari ꝙ ex eis fie
ret tertiū elm̄ distinctū spē ab eis: eo ꝙ nō hr̄et tales q̄lita
tes q̄les vnī tertio ↄuenire debēt: sed hñt q̄litates ↄrias vel
solū vnā in spē. mō ex neutra illa3 dispōnū. puta nec ex ↄ
rijs nec ex sola q̄litate pma natū est tertiū ḡnari. Ad ꝓba
tionē dr̄: ꝙ hr̄e maiorē silitudinē bñ est cā: quare talia pñt
citius inuicē trāsmutari: s3 nō est cā: q̄re talia pñt trāsmu
tari in tertiū: q2 regreret̄ ꝙ in se haberēt q̄litates 3^i elm̄ di
stincto ↄuenientes: ⁊ ēt illas nō h3. Exēplū. ignis ⁊ aer nō
hñt fridītatē: quā op3 ↄcurrere si ex eis d3 ḡnari terrūꝑ
te aq̄ ⁊ terra. ¶ Ad 4^m dr̄: ꝙ ex igne ⁊ aq̄ bñ pōt fieri ter Ad 4^m
ra ⁊ dr̄ ꝙ ignis de ꝑ accñs pōt ↄdēsari. s. si supet h̄uīditatē
aq̄ ⁊ nō fridītatē. nā ad siccitatē introducā stāte eadē frigi
ditate intēsa: seq̄t̄ maior dēsitas: sicut p3 ex ꝑdictis. ¶ Ad Ad 5^m
q̄ntā p3 q̄d sit dōm ꝑ solonē pme rōnis factā ↄ ↄnē octa
uā3 primi articuli. ¶ Ad sextā dr̄: ꝙ nō est incōueniēs idē Ad 6^m
elm̄ in vna q̄litate respectu alteri⁹ esse fortius ⁊ in alia debi
lius: q2 pōt esse actu quo ad q̄litates quas h3 ⁊ eē in poten
tia quo ad q̄litates q̄s ab alijs ellis pōt recipe. ⁊ silr̄ eē no
bilius respectu alteri⁹ in agēdo ⁊ eē ignobilius in patiēdo
⁊ in resistēdo. hoc. n. respectu taliū diuersarū ꝓprietatū bñ
pñt sibi eidē cōuenire. ¶ Ad septimū dr̄. ꝙ approximatis Ad 7^m
igne ⁊ aq̄: sic ꝙ ex eis generet̄ 3^m elm̄. op3 q̄dl3 eo2 eēt for
tius alio in vna q̄litate: ꝑp cui⁹ actionē ipsius corrūpit alte
rū: vt op3 ꝙ q̄dl3 eo2 esset debilius alio in aliq̄ q̄litate ꝑp
ei⁹ corruptionē: ipm corrūpit̄ ab altero. nō āt generat̄ i ei⁹
actione mixtū: q2 ibi manent due q̄litates pme nimis intē
se. s. ille que supant alias: ⁊ ꝑp hoc sub eis non generatur
mixtum. ¶ Ad octauā dr̄. ꝙ non op3 caliditatē ignis su Ad 8^m
perātē frigiditatē aq̄ per modum seq̄le remittere humi
ditatē eiusdē: eo ꝙ in nullo ei ↄriat̄: ⁊ forte humiditas aq̄
est fortior in resistēdo q̄3 ipsa ꝑ modū seq̄le nata est re
mitti ad corruptionē frigiditatis. ¶ Ad ↄfirmationē3 dr̄ Confir.
ꝙ non est sile de tribus respectu quarti sicut de duobus re
spectu tertij: q2 cū duo hñt simbolū: ⁊ ex illis per actionem
suā mutuā nō est natū fieri quartū: vt p3 ex pōne: imo vnū
eo2 cū alijs duob⁹ hēbit simbolū: sicut aer cum aq̄ ⁊ igne.
mō tale nō ē cū aliquo eo2 natū3 tertiū3 generare. ¶ Rō
post oppositū est pro quarta ⁊ quinta ↄnibus ⁊c.

¶ Oportet igitur stare ⁊ non in infinitū3 ire.
T. cō. xxxv. Questio .xij.

Duodecimo q̄rit̄. Utrū si eēnt in p^m
finita elā infinite eēnt
ↄrietates. Et arguit̄ ꝙ nō: q2 staret ꝙ illorū3
elo2 solū quatuor essent ↄria: s3 taliū nō eēnt
infinite ↄrietates. ḡ. ↄña t3. añs pro p^a pte p3.
q2 elm̄ solū dr̄: eo ꝙ in cōpōne corpo2 ipsius est p^m. modo
bñ stat eē aliq̄ō pmū3 vel aliqua pma que nulli sunt ↄria.
Exēplū vt pma mā est in cōpōne rerū pmū: ⁊ tñ nulli ↄria
tur. ⁊ silr̄ sic est de forma subali. ergo supposito ꝙ infinita
sunt elā stat ꝙ illorū solū sunt quatuor ↄria. minor nota ē 2^m
de se. ¶ Scdo: q2 si sic hoc esset: q2 numerus ↄrietatū3 seq
tur numerū3 elo2: s3 hoc ↄña est falsū3. igit̄ nō op3 ꝑp infi
nita elā infinitas esse ↄrietates. maior p3. q2 non vr̄ quē alr̄
ꝑp infinita elā sequatur infinitas eē ↄrietates. alr̄. n. stabit
vt vr̄ numerū vnius eē infi^m: ⁊ numer2 alteri⁹ finitus. ↄñtis
falsitas appet: q2 semꝑ est numerus ↄrietatū minor q̄3 nu
merus elo2: vt ponēdo q̄tuor elā nō ponunt̄ nisi due ↄrie 3^m
tates. ¶ Tertio si tot eēnt ↄrietates quot eēnt elā: ⁊ vtrū
q3 infinitū3 sequit̄ vnū infinitum esse maius alio. ↄña est in
cōueniēs. ⁊ ꝓbat̄ ↄña. q2 q̄l3 due ↄrietates admin⁹ faciunt
q̄tuor ↄbinatiōes. ḡ positis infinitis elis: ⁊ tot eis3 ↄrietati
bus: seq̄t̄ ꝙ illa2 ↄrietatū in duplo plēs essent ↄbinatiōes
ad min⁹ q̄3 sūt ipse: ⁊ ipse sūt īfinite. ḡ vnū finitū erit duplū
altero. ↄña t3. ⁊ añs p3: q2 due ↄrietates faciūt q̄tuor cōbi 4^m
natiōes pōsse. ¶ 4° si illa q̄ nālr̄ sunt plā i infi^m multiplicet̄: s3
nō o3 ea q̄ sūt pauciora l infi^m multiplicari: s3 ↄrietates nā 5^m
liter sūt pauciores q̄3 elā: vt dictū ē i 2ª rōne: igit̄ ⁊c. ¶ 5°
supposito ꝙ mixta eēnt īfinita si o3 ↄrietates eē īfinitas. ḡ
nec oportebit si elā sūt īfi^a. ↄña t3 a sili: q2 nō vr̄ potior rō d
vno q̄3 ō alio. añs ē manifestū. nā ꝑ īfinitis mixtis sufficie 6^m
rēt due ↄrietates elo2. ¶ 6°. si elā ē ↄña eēt bōa ipsa generat

p aliquē locū dialecticū: ſ3 nō vr̄ q̄ p aliquē. ḡ nō ē bona. maior nota ē: q2 ipa nō ē formal': ⁊ mior appet: ſi p aliquē
7m locū teneat oñdat ille. ¶ 7°. ḃ n̄ vr̄: niſi q2 q̄ōl3 hr̄et īfinitas q̄litates: ſ3 poſito q̄ eēnt īfinita eſſa nō pp̄ hoc o3 vnū eo2 hr̄e q̄litates īfinitas. ḡ nō oportebit eē ꝯrietates īfini
T.c.35. 36 tas. maior p3 p p̄hm ī lr̄a. q ponit q̄ q̄ōl3 vnū h3 infinitas q̄litates. minor p3. q2 maxie īfinitas hr̄et pp̄ ꝯriari oibus. mō pp̄ vnā q̄litatē oib' poſſit ꝯriari ſm magis ⁊ minus.
T.c.35. 39 In oppoſitū eſt p̄hs in lr̄a. c.5. ſcd'i hui'. ¶ In iſta q̄ōne erūt duo articuli. In p̄ videbiť de queſito. Et 2° ſi eſſent infinita eſſa vtrū q̄ōl3 eo2 hr̄et infinitas ꝯrietates.
p' ſuppō Quātum ad p̄m ſit p' ſuppō. cuiuſlibet ꝓgreſſionis cōtinue ſūma eq̄lis eſt medietati nūeri q ſit ex ductu numeri eandē ꝓgreſſionē terminātis in numerū imediate ſequētē: vt ſi dicas. vnū duo tria q̄tuor. Si velis ſcire ſūmā totius dicas q̄tuor qui ē numerus terminās in quinq3 qui eſt numerus imediate ſequēs dicendo quater quinq3 ſunt. 20. ⁊ capis. 10. que ſunt medietas totius tm̄ valet tota ꝓgreſſio ſcā. ¶ Practica hui' ꝯnis ponitur p' 6. ꝯnis. 8. Jordani. ⁊ p̄t ſic demōſtrari. ſit data ꝓgreſſio. a. ⁊ diſponať p modū figure triāgularis ſm numeros ab vnitate cōtinue aſcēdētes viq3 ad numerū q̄ternariū: vt in triāgulo pūctō2 a. ⁊ diſponať alia progreſſio eq̄lis a. etiā triangulr̄: ſic tn̄ q̄ vnitas illi' applicet nūo terminātī a ⁊ binari' eiuſdē nūo penultio: ⁊ ſic deinceps: ſic p3 ī triāgulo circulo2 q ſit b. tūc cū tot ſūt nūi in b. quot ſūt ī a. ⁊ vnitas ipſi' b. ē applicata nūo īminātī ipſi a. ſeqť q̄ terminās ꝓgreſſiōis b. applicabiť vnitati ipſi' a. ⁊ q2 penultim' nūs ipſi' a. excediť a numero terminātē a. ī vnitate: ⁊ per ꝯñs a nūo aggregato ex terminātē a. ⁊ vnitate b. in binario excediť: ⁊ binari' b. ē addit' penultio ipſi' a. ſeqť q̄ aggregatū ex penultio a. ⁊ biario b. ſit eq̄le aggregato ex terminante a. ⁊ vnitate b. ⁊ ita arguiť ō quolib3 alio nūo aggregato ex p̄te a. ⁊ b. q̄ ſit eq̄lis aggregō ex terminātē a. ⁊ vnitate b. igitur hr̄ q̄ oēs tales ſūt eq̄les: ⁊ tot ſūt tales q̄t ſūt nūi ī a. ⁊ p ꝯñs tot ſē q̄t' ē nūs terminās a. ḡ p diffōnē multiplicationis q̄ dicit q̄ multiplicare nūe2 p aliū ē illū toties ſumeř q̄t ſūt vnitates ī alio: tota ſūma a. ⁊ b. ē illō qd ſit ex ductu terminātē a. ī aggregatū ex terminātē ⁊ medietate b. ⁊ p ꝯñs erit eq̄le illi qd ſit ex ductu terminātē a. ī nūerū imediate ſequētē terminātē a. ſ3 ꝯſtat q̄ a. ē medietas toti' ſūme a b. igiť ꝓgreſſiōis a. ſūma eſt eq̄lis medietati ei' q ſit ex ductu terminātē a. ī numez imediate ſeq̄ntē. ſilr̄ argueret de q̄l3 alia ꝓgreſſiōe tali. igiť p3 p' ſuppō. ¶ 2' ſuppō q̄tulib3 terminoz tot ſūt cōbinatiōes poſſes: q̄ta eſt ſūma ꝓgreſſiōis ꝯtinue termiate: ad numez vnitate minorē nūo eorūdem terminoz: vt ſi ſint q̄tuor termi a. b. c. d. tot pñt fieri ꝯbiatōes īmioz q̄ta ē ſumma ꝓgreſſiōis ꝯtinue īminate ad triariū q eſt minor nūo termioz in vnitate: p caſū. q2 ſūma ꝓgreſſiōis ab vnitate ad ṫnariū q ē mior nūer' īmioz ē ſex: ⁊ ipſoz q̄tuor īminoz ſūt ſex cōbinatiōes. ōmōſtrať. Nā p̄mi ad oēs ſeq̄ntes tot ſūt ꝯbinatōes q̄t ſūt illi ſeq̄ntes. ⁊ p ꝯñs q̄t' ē nūer' vnitate mior nūo oiū3 īmioz: vt ī q̄tuor īmis p̄mis fac̄ tres cōbiatiōes. Silr̄ ſcd'i termi ad ſuas erūt ꝯbiatiōes vnitate pauciores q̄3 p̄mi ad ſuas: vt ī q̄tuor īmis ſcd'i due ſūt cōbiatiōes: ⁊ ſic ō alijs ꝯtiue p vnitatē dſcēdēdo. ḡ directe tot erūt ꝯbiatiōes q̄te erit ꝓgreſſio ꝯtiua a nūo vnitate miore nūo oiū3 īminoꝝ viq3 ad vnitatē: ſ3 tal' regreſſio ē eq̄lis ꝓgreſſiōi ꝯtinue ab vnitate viq3 ad nūez vnitate miorē nūo oiū3 īminoz: q2 ſi drt̄ bō regreſſio ⁊ tal' ꝓgreſſio: niſi q2 ī ꝓgreſſiōe ſit ꝓgreſſio nūi ab vnitate ꝯtiue ꝓcedēdo ad nūez maiorē ⁊ ī regreſſione incipitur a numero maiore ꝓcedēdo p oia media viq3 ad vnitatē ḡ ſuppoſitio 2' v̄a. Ex'. vid' ī ſi' q̄tuor īmioz ⁊c. ¶ 3' ſuppō ſeqť ex duobus hīs q̄ ē ad ꝓpoſitū. ſ. q̄ tot ſūt ꝯbiatiōes terminoz ꝯrietatū p̄mioz q̄ta ē medietas nūi q̄ ſurgit ex multitudie nūi īmioz ī nūerū imediate p̄cedētē. v. g. ſi eēnt. 6. termi triū ꝯrietatū: dico q̄ tot ſūt ꝯbiatōes īmioz q̄ta ē medietas nūi q ſurgit ex ductu ſex ī. 5. nā ducas ſex ī. 5. ſurgēt. 30. ꝯbiationes: ⁊ capta medietate. ſ. 15. tot ſūt ꝯbiatōes īmioz ꝯrietatū. Probať ex ſuppōnib': q2 p 2m̄ q̄tulib3 īmioz tot ſūt ꝯbiatiōes poſſes q̄ta ē ſūma ꝓgreſſiōis ꝯtiue īminantis ad numez miorē vnitate n' eorūdē. Sic ī ſex īmis tot ꝓgreſſiones ſūt q̄ta ē ſūma ꝓgreſſiōis ꝯtiue ab vnitate viq3 ad. 5. ſ3 tal' ſūma p p̄mā ſuppōnē ē eq̄lis medietati nūi q ſit ex ductu nūi eādē ꝓgreſſionē īminātis ī nūez imediate ſeq̄ntē: vt ꝓgreſſiōis ab vnitate ad. 5 ſūma ē eq̄lis medietati ei' qd ſit ex ductu. 5. ī. 6. igiť tot ſūt ꝯbiatiōes īminoz ꝯrietatū q̄ta ē medietas nūi q̄ ſurgit ex ductu nūi īmioz ī nūez imediate p̄cedētē: ⁊ h̄ ē ꝓpo'. ¶ 4' ſuppō. ſeqť q̄ tot ſūt cōbinatiōes poſſibiles ſic exiſtere q̄litatū p̄maz quot ſunt cōbinatiōes terminoz ꝯrietatū p̄mariū dēpto numero ꝯrietatū: p3. q2 oēs alie cōblatiōes ſunt poſſes p̄ter ꝯrias q̄ ſm eē intenſum nequeūt cōtigit: vt termi ꝯrietatū. 6. terminoz ſūt 15. cōbinatiōes p p̄cedentē ſuppōnē: q̄z ſunt tres īpoſſes p nām ⁊ ꝯrioz ſm eē intēſum. ḡ remanet. 12. poſſes: ⁊ hoc eſt ꝓpoſitū. ¶ Quinta ſuppō ſeqť q̄ nō op3 numez eſſoz eē

Margin notes (right column): 2' ſuppō — 3' ſuppō — 4' ſupp. — 5' ſuppō

duplum ad numerū ꝯrietatū primarū q̄litatū est ex pte cōbi nationū numerꝫ:imo quāto plures essent ꝯrietates tanto maior fieret ꝓportio elemētoꝝ supra nūm ꝯrietatū.pꝫ.q2 qñ sunt due ꝯrietates sunt elemēta 4ᵒʳ:ꝛ in duplo plura q̄ ꝯrie tates:ꝛ si fierēt ēt tres ꝯrietates elemēta fierent.xij.ꝛ in q̄dru plo plura q̄ ꝯrietates:ꝛ si fierēt 4ᵒʳ ꝯrietates adhuc fieret
6ᵃ suppō maior ꝓportio elemētoꝝ supra ꝯrietates. ¶ Sexta suppō. q̄ nō opꝫ simplr eē tot elemēta quot sunt q̄litates.pꝫ.q2 si eē sent triū ꝯrietatū.vj.q̄litates pme.xij.fierēt elemēta: verū est tñ q̄ vt nūc seu necessitate nāe:q2 nō sunt nisi quatuor q̄li
7ᵃ suppō tates prime tot sunt elemēta quot sunt q̄litates. ¶ 7ᵃ suppō. oia elemēta ꝓprima hñt inuicē ꝯrietatē.apparet:q2 ita ē de ali quibus.igif ita erit de oibus.ꝯña tꝫ.q2 nō est potior rō de istis q̄ de illis.añs pꝫ experiētia de terra ꝛ aq̄:quoꝝ vnuꝫ est siccū:vt terra:ꝛ aliud humidū:vt aqua:silr apparet de aere ꝛ aq̄. ¶ 2ᵒ q2 elemēta ꝓprima sunt inuicē trāsmutabilia ꝛ nō sunt trāsmutabilia nisi p ꝯrietatē.igif ꝛc.maior nota: q2 oia elemēta hñt māꝫ:ꝛ talia sunt inuicē trāsmutabilia.mi nor nota est:eo q̄ trāsmutatio fieri non pōt sine alteratiōe ꝑuia. 3ᵒ ex oibus elemētis pñt fieri mixta:sed illa fieri non pñt ex elementis nō habētibus ꝯrietatē.igif elemēta proxima habebūt ꝯrietatē.maior pꝫ.q2 gnō mixtorū ꝛ mixta sunt finis elemētoꝝ.minor.pꝫ.q2 mixtio fieri non pōt ex elemētis nisi per alteratione nec alteratio nisi per ꝯrietatē. 4ᵒ.q2 nō vꝫ penes qd sumif ex effectibus numerus vel distictio elemētoꝝ nisi penes ꝯrietatē.igif opꝫ elemēta ꝓprima hēre ꝯrietatē.

pᵃ ꝯ **His premissis** sit pma ꝯ hec.nullū elemētū ꝯriaf qbuscūq3 duob' elemētis diuersis in spē eque p̄ seu ꝛ totalr simplr eisdē ꝯrietatibus.pbaf. q2 seq̄ref q̄ illa duo elemēta eēnt eiusdē spēi spālissime essen tialiter.ꝯña est falsum.ꝛ ꝯ assumptū.ꝛ ꝯña tenet.q2 nulla spēs est duobus elemētis diuersarū speꝝ spālissimaꝝ eque si milis eodē mō:spēs.n.habēt se sicut nūi:vt pus dictuꝫ est. mō nullus vnus nūs hꝫ se ad duos alios numeros diuer sarum spērū oino silr. Et ex alio apparet ꝯña:q2 illa sunt silia in spē q̄ totalr ꝛ eodē mō opponunf vni 3ᵒ.vt calidi
Dubiū tas cū calidtate. Et si obijcif q̄ aer ꝯriaf igni ꝛ terre p hu miditatē.dr q̄ hoc nō est eodē mō neq3 eque p̄:imo aer p̄ ꝛ pncipaliter ꝯriaf terre:q2 in ambabus q̄litatib' ꝛ min' pncipalr opponitur igni:q2 tm̄ in vna.ꝛ ꝯriatur terre p̄ in humiditate:q2 terra est p̄ sicca.aer p̄ humidus:ꝛ sic non
2ᵃ ꝯ ꝯriaf igni. ¶ 2ᵃ ꝯ est.si vnū elemētū mediū ꝯriaf duob' extre mis:illa ꝯrianf inter se.p ꝓbatiōe supponif q̄ semp trā smutatio in q̄litatibus pmis ē īter ꝯria:vt qñ corrūpif ca liditas gñatur frigiditas ꝛ eꝯ:ꝛ sic de aliis.pbaf.q2 si aer ꝯriaf igni in humiditate:q2 est ignis siccus:vel q2 ꝯriatur aque in humiditate:vel in alia q̄litate:nō in humiditate: q2 tūc eodē modo:ꝛ equaliter opponeretur aer aque:sicut igni:qō est ꝯ pcedētē ꝯnem.nisi tunc dicas q̄ aer cū vno illoꝝ hꝫ vnam aliā ꝯrietatē:quam nō hꝫ cuꝫ alio.vt si for te aque ꝯrief in caliditate:q2 aq̄ est frigida: ꝛ igni non sic ꝯrietur.q̄ si dicaf ponaf aerem ꝯuerti in ignē: ꝛ q̄ro vtꝝ caliditas aeris manet in igne:ꝛ si sic sequif q̄ ignis ꝯria bitur aque:sicut pus aer ꝯriabaf. Si dicas q̄ nō sequitur cū trāsmutatio sit in ꝯria:q̄ in igne gñabitur frigiditas: ꝛ si sic aer adhuc silr oino ꝯriaf igni.sicut aq̄:qō est ꝯ dcā: Si aūt dicas q̄ aer ꝯriaf aque in alia q̄litate.s.in calidita te:seq̄tur q̄ aer ē calidus ꝛ humidus.ignis siccus ꝛ aqua frigida:sed aer non ꝯriaf igni in alia q̄litate.s.in calidita te:q2 tūc oino ꝯriaretur igni:sicut aq̄.ergo est silis igni in caliditate.ergo ignis ꝯriatur aque in caliditate:sicut aer: ꝛ habef ꝓpositū. Silr sequif q̄ aq̄ est humida.igif iterū
3ᵃ ꝯ aq̄ ꝯriabif igni:q2 est siccus. ¶ 3ᵃ ꝯ.oia elemēta hñt inuicē ꝯ rietatē.pbaf.q2 si ꝓprima hñt ꝯrietatē:ꝛ distantia habent ꝯrietatē.p ꝯnem precedentē:sed oia ꝓxima hñt ꝯrieta tem.pp septimā suppōnē.igif ꝛc. Itēꝝ pbaf ꝯ rōnib' sup positionis septime.pmo q2 aliter nō ex oibus possent fieri mix ta:iterū alias non oia pñt inuicē trāsmutari:iterum alias nō haberēt materiā.oia enim diuersarū spērū habētia ma teriam hñt inuicē ꝯrietatē. ¶ 4ᵃ ꝯ rñsalis ad q̄ōneꝫ est.si
infinita eēnt elemēta infinite eēnt ꝯrietates.pbaf.q2 q̄ōlꝫ cuꝫ quolibet hꝫ ꝯrietatē:ꝛ nullū eoꝝ ꝯriatur pl'ibus eadeꝫ ꝯ rietate ꝛ eque p̄.ergo opꝫ q̄ q̄ōlibet elemētū ꝯrief cuilꝫ ꝑ3 aliā ꝛ aliā ꝯrietatē.p̄ igif opꝫ infinitas esse ꝯrietates si sint infi nita elemēta. 2ᵒ sic.q2 vel solū sunt finite ꝯrietates vel infinite existētibus ifinitis elemētis.si infinite habeo ꝓpoᵐ.si solū finite sequif q̄ ēt solū sūt finite ꝯbinationes eoꝝ possibiles.p ter tiaꝫ suppōnē.ergo solum erūt finita elemēta:qō est ꝯ posi tum.ꝛ pꝫ vltima ꝯña.q2 q̄ōlibet elemētoꝝ determinat sibi ali q̄ cōbinationē q̄litatū pmaꝝ:vt dictū est prius. 4ᵃ ꝯ

Quantum ad scōm articulū sit pma ꝯ hec.si eēnt infinite ꝯrietates q̄ōlꝫ elemētū hēret infi nitas q̄litates pmas.probaf.q2 q̄ōlꝫ elemētū erit cuilꝫ ꝛ alio rum ꝯrium per vnā qualitatē:sed nullū ꝯriatur pluribus eque p̄ p vnā q̄litatē.ergo opꝫ q̄ existētibus ifinitis elemētis ifi nitas hēre q̄litates.tꝫ ꝯña.ꝛ maior pꝫ p tertiā ꝯclusionem. minor apparet p pmā. ¶ 2ᵃ ꝯ.nō est pōe aliqō elemētum 2ᵃ ꝯ
hēe ifinitas q̄litates pmas totales.pbaf.q2 q̄ōlibet elemētuꝫ ē corruptibile.igif nullū eoꝝ hꝫ infinitas q̄litates.ꝯña tꝫ. q2 elementū habēs infinitas q̄litates hꝫ infinitā virtutē re sistiuā suis corrūpētibus.ergo nullū corrūpēs eēt fortꝰ in corrūpēdo q̄ ipsum in agēdo.ergo nullū corrūpēs pōt ipsum corrūpere.vltima ꝯña tꝫ.q2 nō fit actio nisi a ꝓpor tione maioris ineq̄litatis.ꝛ pᵃ pꝫ.q2 q̄lꝫ illaꝝ q̄litatuꝫ esset certe vtutis in ꝯseruādo ꝛ resistēdo corruptiuis.igif virtꝰ ꝯseruatiua totius elemēti q̄ aggregaf ex oibus:esset infinita.
¶ Et si diceref q̄ staret q̄ caliditas vniꝰ obtineret sup fri Dubᵐ
giditatē alterius.ꝛ sic siccitas pmi obtineret sup humidi tatem scōi:ꝛ sic de singulis q̄litatibus pmis sup singulas q̄litates scōi.ergo vr q̄ pmū posset corrūpere scōm. 2ᵒ.q2 ad minꝰ vna q̄litatū ifinitaꝝ vnius vt caliditas ignis pos set obtinere sup vnā q̄litatū alterius:vt supra frigiditateꝫ aque.igif posset aquā vel illud aliud corrūpere.ꝯña tꝫ.q2 nos videmꝰ nūc aquā corrūpi in aerē pp solā corruptionē frigiditatis:ꝛ sic frequēter ob corruptionē vnius q̄litatis
solius corrūpif elemētū. ¶ Rñdef q̄ lꝫ ille ꝯñie valerēt R
finitis existētibus q̄litatibꝰ in elemētis:tñ ifinitis existibꝰ nō valerēt:q2 fm pmā rōnē qcqd q̄litates vnius obtinerēt su per q̄litates alterꝰ.adhuc resistiua totꝰ alterꝰ tñ valet sicut vtus actiua pmi.q2 eēt infinita vt dictū est.ꝛ iō nun q̄ corrūperetur nec superaref.nec est illud incōueniēs:q2 lꝫ in quolibet tpe finito numerus dieꝝ est maior q̄ nume rus annoꝝ:tñ si esset vnū tēpus infinitū in eo nō eēnt plu res dies q̄ anni.sic ēt quelibet qualitas finite vtutis vniꝰ superaret suā ꝯriam alterius:tñ vtus actiua ifinita vnius nō superaret virtutē resistiuā alterius infinitā. ꝛ secūdū secundū diceref q̄ lꝫ finitis q̄litatibus existētibus in re ad vnius corruptionē res corrūpitur:tñ nō sic eēt i infinitis: eo q̄ alie qualitates ifinite remanētes plus sufficerent res cōseruare q̄ vna vel due sufficerent corrūpere.

Ad rationes pncipales.ad pmū dr q̄ elemēta Ad pᵐ
capiēdo ea pro pncipijs itrinsecis nō sunt ꝯtraria:ꝛ sic nō accipitur in ꝓposito:sed capiendo elementa pro re nāli inter res generabiles ꝛ corruptibiles magis simplices.sic oia elementa habēt cōtrarietatem:si cut dictū est in positione. Ista autem descriptio elemēti: q̄ adducitur:intelligitur fm dicta prius in questione de nu
mero elemētoꝝ. ¶ Ad scōm dr q̄ numerus cōtrarietatū Ad 2ᵐ
nō seq̄tur numerū elemētoꝝ:q2 q̄diu elemēta sunt finita semper sunt pauciores cōtrarietates q̄ elementa:ꝛ si ifini ta fierēt.tūc adhuc proprie maximus numerus ꝯrietatuꝫ nō seq̄tur maximū numeꝝ elementorum: q2 nullius esset

maximus numerus nec vnitus nec alterius. 2° dī ꝙ quā-
tūcunqꝫ elementa essent infinita: ꝯrietates essent infinite:
qꝛ finite ꝯrietates non facerent nisi finitas cōbinationes:
⁊ tales nō sufficerēt pro infinitis elemētis specie distictis.
nec est mirū de isto: qꝛ in oī tēpore finito annos ⁊ dies in-
cludente multo plures sunt dies ꝙ̄ anni: sed si infiniti fie-
rent dies in aliquo tēpore: in isto fierēt infiniti anni: eo ꝙ
infiniti dies infinitos annos cōstituerēt: ⁊ sic non eēnt plu
res dies ꝙ̄ anni: silr est in proposito: ⁊ pp hoc negat illud:
qd̄ assumitur: ꝙ stat elemēta esse infinita ⁊ solū ꝯrietates eē
Ad 3m finitas. addito hoc ꝙ oīa elemēta debēt eē ꝯria. ¶ Ad 3m
dī per idē: ꝙ nulli infinitū est maius alio. 2° ꝙ oium ꝯrie-
tatum finitarū plures sunt ꝯbinationes ꝙ̄ ꝯrietates. Ter
tio ꝙ infinitarū ꝯrietatū nō sunt plures cōmutationes ꝙ̄
ꝯrietates: sicut infiniti dies calbe⁹ nō sunt plures dies ꝙ̄
Ad 4m anni. ¶ Ad q̄rtū dī ꝙ si illa que nālr sunt plura q̄ꝫtulibꝫ
multiplicent finite: nō pp hoc tñ opꝫ ꝫ numerū multipli
catū pauciora nāliter: sed si in infinitū multiplicarent secus
eēt: qꝛ dies nālr sunt plures annis: ⁊ tñ si in infinitū cbate⁹
Ad 5m multiplicarent dies: silr multiplicarent ãni. ¶ Ad qntuꝫ
dī ꝙ nō est sile de mixtis: qꝛ mixta nō determinant sibi ꝯ-
rietates simplices: sicut elemēta: sufficit enim mixta distin
gui per easdē cōtrarietates primas ꝫm magis ⁊ min⁹. nō
sic est de elemētis. opꝫ enim qd̄lꝫ elitū hēe vnū extremorū
vnius ꝯrietatuꝫ in sūmo: si sit in nāli dispōne: ⁊ iō negatur
ꝯña: que formatur in pn⁹ rōnis arguēdo a mixtis ad ele
Ad 6m mēta. ¶ Ad tertiū dī ꝙ illa ꝯña tꝫ. per hoc mediū: ꝙ oīa
elīa distincta speꝫ hnt diuersas cōbinationes ꝯrietatū:
⁊ finite ꝯrietates nō faciūt ifinitas cōbinatiōes diuersas.
igitur si infinita sunt elemēta diuersarū speꝫ opꝫ contra-
rietates eē infinitas. ⁊ pōt reduci ꝯña ad locus a diuisione:
qꝛ vel infinita elemēta habēt solū ꝯrietates finitas vel infi
nitas: sed nō ꝯsit solum finitas. ergo infinitas: hic est locus
Ad 7m a diuisione. ¶ Ad septimū dicit ꝙ veruꝫ est ꝙ qd̄libet ele
mentorū hēret Infinitas q̄litates. ⁊ negetur ꝙ vnū elītū posset
oībus ꝯriari ꝫm vnā qualitateꝫ ꝫm magis ⁊ minus. nam
opꝫ ꝙ elemētū habeat qualitatū suarū aliquā in sūmo ⁊
aliā remissam a sūmo. modo ꝫm nullā talē posset infini-
tis eque ꝓ ꝯtrariari. ¶ Ad rōnē post opp̄m dī ꝙ est pro q̄r
ta cōclusione primi articuli. ⁊ hoc de qōne.

¶ Omnia enim mixta corpora quecūqꝫ cir-
ca locum sunt ex omnibus composita sunt
simplicibus. Tex. cō. xlix. Qō. xiij.

Ueritur decimotertio. Utrū qd̄lꝫ mi-
xtū residēs circa mediū locū
pm fit cōpositū ex oībus simplicib⁹. ¶ Et argui-
tur ꝙ nō. qꝛ forme elitoꝝ nō manēt i mixto.
ḡ nullū mixtū cōponit ex simplicib⁹. ꝯña tꝫ.
qꝛ mixtū nō est cōpositū nisi ex his que sunt in eo. añs pa
q.22. 2m tet p dicta in pmo hui⁹. ¶ Scdo multa sunt mixta in fun
do maris: ⁊ talia nō cōponunt ex igne. igit ⁊c. ꝯña tꝫ. qꝛ
ignis est vnū ipsoꝝ simplicium: ⁊ añs apparet: qꝛ si ibidē eēt
ignis: vī ꝙ statim corrūperetur pp nimiū dominiuꝫ aque
3m sibi ꝯrie circūstātis. ¶ Tertio. aliqua sunt mixta in qbus
nō sunt elemēta leuia. igit nō sunt cōposita ex oīb⁹ simpli
cibus. ꝯña tꝫ. añs appet: qꝛ multa sunt mixta grauiora ꝙ̄
terra: qd̄ nō esse posset si in eis eēnt elemēta leuia: cū terra
sit grauis simplex. assumptū experimur de plūbo vel auro.
4m trahit enī terrā sursuꝫ in equali quantitate. ¶ Quarto.
in auro nō est aliqd aque. igit ⁊c ꝯña tꝫ. ⁊ añs declaratur:
qꝛ auꝝ durat lōgissimo tēpore sine corruptione ⁊ diuisio
ne in igne: qd̄ esse nō posset si in eo esset aliqd aque: qꝛ ignis
fortissimus ꝓpter cōtrarietatē vtrūqꝫ resolueret ⁊ corrūpe-
ret illud aque: ⁊ ex ꝯñti corrūperet auꝝ: ⁊ sic non duraret.
5m ¶ Quinto aliq̄ sunt mixta solū cōposita ex terra ⁊ igne:
similiter aliq̄ sunt cōposita ex aqua ⁊ aere soluꝫ. ergo non
oīa sunt cōposita ex oībus simplicibus. ꝯña tꝫ. ⁊ añs appa
ret. de exalationibus siccis: in qbus nō videtur esse aliqua
elemēta nisi terra ⁊ ignis: ⁊ silr de exalationibus humidis
in qbus nō videtur eē nisi elemēta humida. ¶ Sexto. fre 6m
quenter gñantur mixta vbi nullus ignis actualis concur
rit. igitur talia nō generātur ex oībus simplicibus. ꝯña tꝫ.
de se: ⁊ añs apparet de aīalibus: que generātur infra terrā
⁊ supra terrā per putrefactionē. nam ad taliū generatio-
nem nullus ignis cōcurrit prout videt patere per experien
tiam. ⁊ ꝓbat rōne: qꝛ facilius est gñare tātā caliditatē ꝙ̄
ta sufficit ad esse aīalis ꝙ̄ tantā quātaꝫ reqrit ad eē ignis.
igitur pp gnōnem aīalis frustra oporteret hic infer⁹ gña-
ri ignē. ꝯña tꝫ. qꝛ ꝙ p minus pōt fieri: frustra pōt fieri per
maius. añs notum est: minor enīꝫ caliditas sufficit pro ge-
neratione aīalis ꝙ̄ pro gnōne ignis. ¶ Septimo. non mi 7m
nus pōt mixtū gñari ex vno elemēto ꝙ̄ ex q̄tuor. igit non
oē gñatur ex q̄tuor. ꝯña tꝫ. ⁊ añs apparet qꝛ in mixto ni-
hil de subā elemētoꝝ manet nisi mã: mō eq bñ pōt vnum
elemētū ãmin strare mãm pro gnōne mixti: sic q̄tuor. igi-
tur ⁊c. ¶ Octauo. nō oēs q̄litates elemētoꝝ manēt i mi- 8m
xto. igit nec manēt oīa simplicia. ꝯña tꝫ. qꝛ si elemēta debēt
manere hoc est pncipaliter pp manere suas q̄litates. añs
pꝫ. qꝛ si oēs q̄litates motiue elemētoꝝ manerent in mixto
vbicūqꝫ mixtū poneret ipsum deberet quiescere: qd̄ falsuꝫ
est. pꝫ ꝯña. qꝛ vbicūqꝫ poneretur aliqua suaruꝫ qualitatū
motiuarū esset ibi naturaliter collocata: eo ꝙ haberet om
nium elemētorum qualitates motiuas.

In oppositum est philosophus secūdo hui⁹.
capitulo septimo. T.c.49.

¶ In ista qōne erūt duo articuli. In p̄ videbunt q̄dam no-
tabilia ⁊ distinctiones. Et in scdo rñdebit ad q̄situ.

Quantum ad pmū p̄ nota ꝙ ꝫ quosdā duplicia pm nōm
sunt mixta: q̄dā sunt impfecta: sicut il
la: que solū cōponunt ex duob⁹ i fine. vt vapor ex aq̄ ⁊ ae-
re. exalatio sicca ex igne ⁊ terra. Alia sunt pfecta: sicut hō
⁊ asin⁹ mixta residētia circa mediū locū: ⁊ si petat vtrum
vapor ⁊ exalatio sint vere subalr mixta. dī ꝙ aliq dicunt
ꝙ sic: sicut pꝫ ex dictōne. Aliq̄ dicunt ꝯriū. s. semꝑ vaporeꝫ
esse aquā vel aerem subaliter ⁊ semꝑ exalationē esse igneꝫ
vel terrā: ⁊ hic magis credo. ¶ Scdo nōnduꝫ est ꝙ siue 2m nōm
dicat vno mō siue alio mō nihil refert ad pñs. rō est: qꝛ in
qōne solū querit de mixtis residētibus circa mediū locū.
modo siue hꝰ mixta sint siue nō sint ipsa nō vident residē
tia circa mediū locū: imo ascēdūt vt experimur: ⁊ iō ea ad
esse psens nihil variāt. ¶ Tertio nō. ꝙ hic per simplicia 3m nōm
intelligunt q̄tuor elemēta. s. ignis aer ⁊c. capit. n. hic sim
plex pro re nāli gñabili inter res gñabiles ⁊ corruptibiles
magis simplex. ¶ Quarto nota ꝙ per mediū locū in ti- 4m nōm
tulo qōnis intelligit terra: que mediū est per eque distan-
tia a celo: ⁊ ēt media in tēperamēto qualitatū pmaruꝫ: qꝛ
magis sunt q̄litates pme circa terrā ad mediuꝫ reducte ꝙ̄
alibi: vt sit sensus. vtrū mixta residentia circa terraꝫ ⁊ qe-
scentia nāliter circa eā sint cōposita ex omnibus simplici-
bus. ¶ Quīto nota. ꝙ in titulo qōnis ly oībus distribuit 5m nōm
titulū huīc simplicibus pro singulis spēb⁹ generꝫ: ⁊ nō pro
singulis iduiduis speꝫ. pꝫ. qꝛ nō est dubiū ex igne exīte i
sua spera nullū mixtū cōponi. est igit sensus tituli. vtꝝ qd̄
libet mixtū ⁊c. cōponit ex cuiuslꝫ spēi q̄tuor eltoꝝ aliquo
simplici. ¶ Sexto. nota. ꝙ cū multi sint modi ponēdi elīa 6m nōm
manere in mixto: qd̄ tractāda est ꝫm modū alias tractatū
in qōnib⁹ pmi. quo dicebatur elīta nō manere in mixto in q.22.
actu: sed ꝫm q̄litates suas ad mediū reductas. quapp dicū
tur manere in ṽtute. ¶ 7° nōndum est. ꝙ ꝫm illuꝫ modū 7m nōm
adhuc pōt qd̄ itelligi dupl̄r: vno mō ꝙ in mixto sunt qua
tuor elīa mō p̄dicto si sint virtutes q̄tuor eltoꝝ ad mediū

reducte. alio mȝ q̄ q̄tuor elementa reqrant pro gnōne mixti.
8m nōm ¶ Octauo nota. q̄ loquēdo de virtutibus eleto⁊ remanē
tibus in mixto pōt intelligi de virtutib⁹ alteratiuis vel de
9m nōm virtutibus motiuis localiter. ¶ Nono notādū est. q̄ qñ
mixtū hȝ hōȝ virtutes nāliter: tunc dr̄ subaliter mixtū: sed
qñ hȝ eas violēter dr̄ mixtū qualitatiue: ⁊ sic elementa pñt esse
mixta: q̄ pñt hr̄e hōȝ qualitates eleto⁊ oēs mixtas violen
10m nōm ter. ¶ Decimo nōndū est. q̄ forme subales eleto⁊ nō ma
q. 22. nent in mixto. p3 ex dictis in p̄ h⁹. Et hoc de p̄.
1a ȝ Quantum ad scōm sit pma cōclusio. mixtū non
cōponit ex simplicib⁹ formalr in eo re
manētibus. apparet p vltimū notabile: q̄ forme eletorum
2a ȝ nō manēt in mixto. ¶ Scōa ȝ. si mixtū oȝ dici cōpositū
ex simplicib⁹: opȝ q̄ hoc sit ex simplicibus virtualiter so
lum in eo remanētibus. apparet per conclusionem prece
dentē: q̄ nō dr̄ ex eis cōponi tanq̄ actu remanētibus. igr̄
3a ȝ solū v̄tualr. De ēt cōclusiones patēt ex 6° notabili. ¶ Ter
tia cōclusio. mixtū cōponi ex simplicibus est ad eius gene
rationem virtualr vel actualr concurrere simplicia: ⁊ vir
tualiter p pmanētiā suarū qualitatū reductarū ad mediū
aliquod in aliquo mixto genito remanere. p3 per cōclusio
nem precedētē: q̄ nō dr̄ cōponi ex simplicibus: eo q̄ talia
actu in eo permanēt. igitur solū ex eis dr̄ cōponi tanq̄ vir
4a ȝ. tualiter remanētibus in eo: qd̄ est propositū. ¶ Quarta
cōclusio. ex solū vno eleto per actionē eius ppriā nequit ge
nerari mixtū. p3. q̄ ad mixti gnōnem ex elemento reqritur ali⁹
elementi corruptio. modo nunq̄ vnū elementorū corrūperet
5a ȝ seipsum. ¶ Quinta cōclusio. ex solū duobus elemētis nō
habētibus simbolū nō cōcurrente alio extrinseco mām il
lorum eleto⁊ vltra virtutē ppriā ipso⁊ imediate dispo
nente: negt fieri mixtū. pbat sic. pposita duob⁹ eletis nō ha
bētibus simbolū vt terra ⁊ aere: vel vnū eo⁊ superat aliud
simplr: ⁊ pfecte in ambabus q̄litatib⁹ vel superat simplr in
vna: ⁊ superatur simplr in alia. vel vnuȝ eo⁊ superat sim
pliciter solū in vna: ⁊ in neutra superat. vel nullū eo⁊ sim
pliciter superat aliud in aliqua suarū qualitatū: sȝ neutro
mō per actionē ipso⁊ pōt gñari mixtū. ergo ɔclusio vera.
ɔña tȝ. añs pro pma pte sufficiēti diuisione: ⁊ pro scōa pte
declarat: q̄ si pmo mō habeāt se superās cōuerteret aliud
in sui nām. si scōo modo gñabitur tertiū elementū ⁊ ipsa am
bo corrūpentur. si tertio mō sicut sit in pozis montiuȝ vbi
terra superat aerē in vna qualitate tm̄ ⁊ in neutra supat.
tunc ite⁊ gñatur tertiū elemētū. vt in mōtibus aere corru
pto fit aqua fontiū. Si scōo modo tūc neutrū eo⁊ corrū
pitur: ⁊ per ɔñs nullo modo fit mixtū. ¶ Dicit notāter nō
cōcurrente ⁊c̄. q̄ nolo negare si aspectus celi cōcurreret:
⁊ imediate mām duo⁊ elemento⁊ pro alicuius mixti ge
neratione disponeret: qn ex duobus: imo sic ex vno posset
6a ȝ fieri mixtū. ¶ Sexta ȝ. ex solū duobus elemētis hñtibus
simbolū nō ɔcurrente alio agēte extrinseco imediate ma
teriā ipso⁊ disponēte non pōt fieri mixtuȝ. apparet: q̄ vel
vnum eo⁊ notabiliter superat aliud: vel reliquū ⁊ nō ecō
uerso: ⁊ tunc illud ɔuertet aliud in sui nām vel qōlibet eo
rum in agēdo notabiliter superat reliquuȝ: ⁊ tunc ex quo
nō agunt nisi per vnā qualitatum statim adequabunt se
in ista qualitate. sic q̄ vlterius non notabiliter poterunt
agere: ⁊ sic neutrū illo⁊ corrūpetur vel saltez vna fiet mul
tum dominans alteri: ⁊ tūc iteruȝ aliud cōuertet in sui na
turam elemētū: vel pñt se tertio mō hr̄e. s. q̄ neutrū in acti
uitate notabilr obtinet sup reliquū: ⁊ sic non fiet alicuius
eo⁊ corruptio. ⁊ per ɔñs nullo mō pñt se hr̄e sic q̄ genere
tur per actionē propriā eo⁊ mixtū. ¶ Item breuius pbat
tur cōclusio. q̄ inter elementa hñtia simbolū qualitas simbo
la nō remittit. ergo ista manet pfecta vel valde intēsa: mō
sub qualitate tm̄ intēsa: sicut ipsa est ɔueniēs eleto: nō vide
tur posse fieri mixtū. ergo solū ex duob⁹ eletis hñtib⁹ simbo

lum nō pōt fieri mixtū nō cōcurrente ⁊c̄. ɔña tȝ. maior p3.
q̄ qualitas simbola vtriq3 est conueniēs: ideo nō est ratio
quare remitteret. minor p3. q̄ mixtū videt sibi pro sui ge
neratione presupponere oēs qualitates primas magis re
missas q̄ ipse ɔueniūt eletis in sua nāli dispōe. ¶ Septi 7a ȝ
ma ɔclo ponit vt pbabilis. ex solū tribus eletis nō cōcur
rente extrinseco disponēte mām imediate nō pōt fieri mix
tum. probat: q̄ qualitercūq3 cōbinent duo ipsoruȝ habe
bunt simbolū in qualitate actiua: ⁊ ita superabūt tertiū: ⁊
cōuertent in sui nām. ⁊ per ɔñs nō gñabit mixtū. ¶ Octa 8a ȝ
ua ɔclo. qñ mixtū oȝ generari ex elemētis alteratiōe pro
pria eleto⁊ inuicē sine alio extrinseco immediate mām eo
rum disponēte: reqrit ɔcursus q̄tuor elemēto⁊ actu. p3 p
ȝnes precedētes: q̄ ex vno seu duobus vel ēt ex trib⁹ fieri
nō pōt. vt pbatū est. ¶ Nona conclo. possibile est gñari 9a ȝ
mixtū imediate ex vno elemento imediate: nō cōcurrēte alicu
ius alterius elemēti vel mixti subali corruptione. probat
sic. ex sola terra corrupta pōt fieri aliqd̄ mixtū. ergo ɔclo
vera. ɔñtia tȝ. añs probat. q̄ si per aspectus celi ex sola ter
ra non posset fieri mixtum vel hoc esset ex defectu māe vel
ex defectu dispōnum qualitatiuarū. nullo mō pōt dici. er
go ⁊c̄. maior p3 a sufficienti diuisione: q̄ si ex terra corru
pta nō potest. opȝ in altero dictorum defectionez esse. Si
enim mā sit sufficiēs ⁊ dispō qualitatiua māe introducta:
similiter vtiq3 generabit mixtū. minor p3. Primo enī mā
nō deficit: q̄ terra habet materiam sufficiētē. Secūdo nec
defectus est in dispōne materie. Primo enim non est defe
ctus in frigiditate ⁊ siccitate: q̄ satis abūdat ille in terra:
nec etiaȝ defectus in humiditate ⁊ caliditate: q̄ sol ⁊ aspe
ctus celi sufficienter poterunt illa in materiam terre ge
nerare. Item sol poterit terram sufficiēter calefacere: ⁊ aq̄
dominans supra terram poterit eam sufficiēter humecta
re. igitur minor est vera. ¶ Correlariū. non opȝ omne mix Cor
tum imediate genitū ex elemento vel elementis gñari om
nibus elemētis actualr ɔcurrētibus. sequtur ex ȝne. ¶ 10a 10a ȝ
cōclusio. tale mixtū sic genitū ex vnius solius elemēti cor
ruptione virtualr adhuc gñatur ex oībus elemētis. pbat
sic. tale mixtū nō gñatur nisi oībus qualitatibus pmis ad
mediū reductis mām disponentibus pro eius gnōne: ideo
virtualiter generat ex oībus elementis. ɔña tȝ. q̄ cōcurrē
tibus caliditate ⁊ siccitate pro dispōne materie: virtualiter
dr̄ cōcurrere ignis: eo q̄ ille sunt q̄litates nāles ipsi⁹ ignis:
⁊ ɔcurrētibus caliditate ⁊ humiditate ⁊c̄. virtualr dr̄ con
currere aer. cōcurrētibus frigiditate ⁊ humiditate aq̄ di
citur virtualr ɔcurrere. ⁊ ɔcurrētibus frigiditate ⁊ siccita
te dr̄ virtualiter concurrere terra: ⁊ ideo si oēs qualitates
prime in spē concurrūt disponēdo mām in gnōne hōȝ mix
ti adhuc illud mixtū gñatur ex oībus elemētis virtualr:
quare illa ɔña fuit bona. añs p3. q̄ impossibile est mixtuȝ
gñari sub aliqua qualitatū. s. pmarū sūma: eo q̄ tūc mix
tum esset simplex. sicut elemētum: imo citius generaretur
vel cōseruaretur illud elementū: cui illa qualitas pma in
sūmo ɔueniret. igit opȝ q̄ qualitas pma sub qua genera
tur sit remissa: ⁊ non est remissa: per prius dicta nisi per re
missionem graduū qualitatis opposite. igit opȝ q̄ ipsum
generetur ex oībus q̄litatibus pmis in spē ad medium ali
qualiter reductis: ⁊ hoc fuit añs. ¶ Undecima cōclusio. 11a ȝ
omne mixtū residēs circa mediū locū est compositum ex
oībus simplicibus virtualiter in eo remanētibus. pbat ex
pcedēte: q̄ in omni mixto manēt quatuor qualitates pri
me ad mediū reducte. igitur v̄tualiter in omni mixto ma
nent oīa simplicia. ɔña tenet. ⁊ añs declaratur: sicut in p
cedenti cōclusione. ¶ Item secundo. in omni mixto ma
nent qualitates motiue quatuor elementoruȝ. igitur vir
tualiter manent oīa simplicia. ɔsequentia tenet. q̄ quali
tates motiue sunt spāles virtutes simpliciuȝ. añs apparet:

q2 in omni mixto maxime manent caliditas ⁊ siccitas: ad
quas sequitur leuitas ignea: manēt caliditas ⁊ humiditas:
ad q̄s sequitur leuitas aerea. manent frigiditas ⁊ humidi-
tas: ad q̄s sequitur grauitas aquea: manēt frigiditas ⁊ sic
citas: ad q̄s sequitur grauitas terrea. Hec ēt cōclusio posset
T.c.49. 12°. probari duab⁹ rōnibus ph̄i. in littera: sed omitto ꝓpter bre-
uitatem. ¶ Duodecima ꝯ ponitur ꝯsimilis de generatio
ne mixtoꝝ: sicut precedens est posita de cōpositione. q̄ ad
cuiuslibet mixti substātialis gn̄ationē opꝫ concurrere vir
tualiter oīa simplicia. probatur eisdē medijs: qbus proba
Cor^m tur precedēs. Ex qbus cōclusionibus sequitur correlariuꝫ:
q̄ omne mixtū residens circa mediū locū est compositum
ex oībus simplicibus virtualiter: sed nō actualiter cōcur-
Dubiū rentibus ad eius generationeꝫ. pꝫ ex dictis. ¶ Diceret ali-
quis. ꝑꝑ quid terra in oībus vel saltē in pluribus mixtis
ꝑ ꝑfectis dn̄atur: cū tn̄ ipsa sit vilissimū elemētoruꝫ. ¶ Re-
spōdetur dupl'r. vno modo q̄ natura sagax ingeniauit h̄
propter salutem mixtoꝝ: eo q̄ paruꝫ de elementis calidis
per fortem actionē caloris est magis actiuū q̄ꝫ multuꝫ de
terra est frigefactiuū: ideo si dominarētur elemēta calida
in pondere ipse eēnt nimie actionis seu calefactionis: ⁊ sic
ꝑ alis corrumperet totū frigidū: ⁊ periret mixtum. ¶ Aliter dī
q̄ locus circa terrā est tēperatus q̄si sufficienter calidus p
rarefactionē ⁊ reflexione radiorū lucis: ⁊ sufficienter frigi
dus actione elementoꝝ frigidorū: ⁊ ideo mixta indigent
temperie qualitatū primarū. ingeniauit natura vt eēnt in
loco temperato. s. circa terraꝫ: ⁊ hoc esse non posset nisi in
oībus dominaretur terra. Et hoc de secūdo.

Ad p^m His premissis respondetur ad rōnes. ¶ Ad
primaꝫ dī q̄ est pro pma ꝯclo-
ne ex dictis in correlarijs respōsiuis post oēs cōclusiones.
Ad 2^m ¶ Ad scōm dicit̄ q̄ mixta in fundo maris existentia vir-
tualiter cōponuntur ex igne. nā in eis est caliditas aliqua
lis cum siccitate que sunt qualitates ignis: imo mediantī
bus qbus intensis existētibus mixtis posset iterū generari
ignis. Et ad improbationeꝫ dī: q̄ iste caliditates ⁊ siccita-
tes non corrumpūtur ab aqua circūstante: q2 conseruan-
Ad 3^m tur a formis substantialibus mixtoꝝ: quibus ipse conue-
niunt. alr̄ corrumperentur. ¶ Ad tertiū dicitur q̄ nulla
sunt mixta ita grauia: sicut terra si esset ita in nālı dispo-
sitione. ¶ Secundo dicit̄ q̄ metalla bene grauiora sunt q̄ꝫ
terra: que est apud nos: q2 illa nō est nāl'r disposita: imo a
radijs solaribus est nimis leuificata: ⁊ ideo adhuc in plū-
Ad 4^m bo ⁊ auro sunt elemēta leuia: q2 terra naturaliter disposi-
ta esset grauior eis. ¶ Ad quartū negatur q̄ in auro nō
sit virtualiter aqua. Ad probationē dicitur q̄ auruꝫ lōgo
tēpore durat in igne propter tēperatam eius mixtioneꝫ ⁊
cōseruationē forme subalis auri cōseruantis humiditateꝫ
⁊ frigiditatē auri. est enim maioris virtutis in cōseruādo
frigiditatē ⁊ humiditatem tantā q̄ sub eis pōt pmanere:
q̄ꝫ ignis in corrūpēdo easdē: ⁊ hoc spāliter ꝑꝑ cōpactionē
Ad 5^m māe auri ⁊ vniformē mixtionē eiusdem. ¶ Ad qntuꝫ de
Ad 6^m mixtis imꝑfectis si que sint talia pꝫ quid sit dicenduꝫ per
Ad 7^m notabilia. ¶ Ad sextū dicit̄ q̄ est pro nona conclusione ⁊
eius correlario. ¶ Ad septimū dī cōcedendo q̄ eque bn̄ ꝑ
nām pōt mixtū gn̄ari ex vno elemento actualr̄ cōcurrēte:
sicut ex quatuor: sicut rō arguit: sed tn̄ hꝫ gn̄atio erit vir-
tualiter ex oībus elemētis: prout dictū est in cōclusione de
Dub^m cima. ⁊ propter hoc dī mixtum semper generari ex q̄tuor
elemētis. ¶ Et si dī. si mixtū pōt sic eque bene generari ex
vno sicut ex quatuor: sequitur q̄ natura superflue ꝑduxit
quatuor elemēta. ꝯñs est falsum. ⁊ ꝯñā tenet. q2 non vide
tur ea produxisse nisi propter mixta: ⁊ eorū gn̄onem. mo-
do istū finem totaliter ⁊ equaliter cōsequi posset non exi-
ꝑ stente nisi vno elemēto. ¶ Respōdetur negando ꝯñtiam.
Et ad probationē eius dī dupl'r, vno modo q̄ per actionē

propriā elemētoꝝ nō cōcurrente alio imediate māꝫ eꝫ toꝝ
disponēte: nō pōt generari mixtū nisi ex q̄tuor: vt dictum
est in ꝯclone octaua: ⁊ iō q2 non semꝑ ꝯcurrit aliud dispo
nens māꝫ elementoꝝ imediate pro gn̄one mixti nā inge-
niauit q̄ essent quatuor. ¶ Aliter dī ⁊ melius q̄ nā non
solū produxit elemēta ꝓpter mixta: sed ꝑꝑ decorē vniuer-
si ⁊ ipsius ꝑfectionē: ⁊ ideo fundamētū probationis ꝯñe ē
falsum. ¶ Ad octauū dī q̄ oēs qualitates taꝫ alteratiue Ad 8^m
q̄ꝫ motiue in spē manēt in mixto: vt dictū est in cōclusiōe
vndecima. Ad improbationē dī q̄ nō opꝫ q̄ mixtū vbicū
q̄ ponatur quiescat: q2 lꝫ vbicunq̄ ponatur mixtū suarū
qualitatum motiuaruꝫ aliqua essent in loco nāli: tn̄ forte
mixtū non quiesceret: q2 nō est natuꝫ moueri s̄m exigētiā
illius qualitatis motiue existētis in loco nāli: sed alterum
predominātiū in trahēdo: ⁊ ꝓpter hoc mouebit̄. ¶ Rō
post oppositū est pro duab⁹ vltimis ꝯnibus: ⁊ eoruꝫ corre
larijs. Et hec de ista questione sufficiant.

¶ Amplius autem ⁊ potentias attribuunt
corpori. Tex. cō. liiij. Qō. xiiij.

Queritur decimoq̄rto. Utruꝫ qualita
tes actiue sint principia acti-
ua principalia in gn̄atiōe mixti ex elementis. p^m
¶ Et arguitur q̄ sic. illa sunt principia acti-
ua principalia gn̄onis mixti: qbus positis po-
nitur actio: ⁊ qbus nō positis nō ponit̄ actio: sed sic est de
q̄litatibus pmis: igit̄ ⁊c̄. maior pꝫ de se. minor manifesta ē
per experiētiā: q2 vbicunq̄ ponit̄ caliditas siue in ferro si
ue in igne ipsa calefacit applicata calefactibili: et qn̄ ipsa
nō ponitur nō fit calefactio. vn̄ si ignis non haberet calidi
tatem ipse nō calefaceret. ¶ 2°. illa sunt pn̄ actiua in gnō 2^m
ne mixti per que elēta agūt ⁊ patiunt̄ adinuicē: sꝫ elemen
ta agūt ⁊ patiunt̄ adinuicē per q̄litates pmas. igit̄ ⁊c̄. ma
ior pꝫ. q2 illa sunt pn̄ actiua corruptionis elētoꝝ. ꝗ gnō-
nis mixtoꝝ. ⁊ ꝯñā. q2 eadē sunt agētia corrūpētia elēta ⁊
gn̄atiua mixta. minor pꝫ de se. ¶ 3°. illa sunt pn̄ actiua in 3^m
gnōne mixti: s̄m quoꝝ proportionē aliā ⁊ aliā gn̄ant̄ alia
⁊ alia mixta: sed s̄m proportionē q̄litatū primaꝝ aliaꝫ ⁊
aliā gn̄ant̄ alia ⁊ alia mixta. ergo ⁊c̄. maior pꝫ. q2 supposi
ta idētitate māe effectus non diuersificat̄ nisi ꝓpter diuer
sitatem agētū: sicut tradit̄ a Cōmentatore 8° metaph̄. mi Cō. 12.
nor pꝫ. per ph̄m. scōo huius. cap. 7°. ¶ Cōfirmat̄ aucto- T.c.49.
ritate Ar̄. in de sensu: vbi dicit q̄ ignis nō agit inquantū Confir'.
ignis: sꝫ inquātū calidus: iō videt̄ velle q̄ caliditas est pn̄-
cipalius cā actionis ignis: ⁊ per ꝯñs principale principiuꝫ
actiuū. ¶ Quarto. qualitates pme sunt cause generatio- 4^m
nis mixti ⁊ nō sunt cāe alie q̄ꝫ actiue: igit̄ sunt pncipia acti
ua in gnōne mixti. ꝯñā tenet. añs pro pma parte pꝫ. q2 nū
q̄ꝫ generaret̄ mixtū nisi cōcurrerent q̄litates prime. ⁊ hoc
nō videt̄ esse nisi aliquo modo esset causa totalis genera-
tionis. minor nota est inducēdo in singulis alijs generib⁹
causarū. non enim sunt cause māles: q2 non sunt māe sub-
stantie. nec cause formales gn̄ationis: q2 generatio est ipsa
met forma: nec est causa finalis: q2 precedūt generationeꝫ
in mā. ⁊ ideo sunt finis gratia cui⁹ fit generatio. ¶ Quin 5^m
to. ad duplationē caliditatis sequitur duplatio effect⁹. igi-
tur caliditas est causa pncipalis. ꝯñā tenet. q2 hec videtur
causa pncipalis effectus ad cuius duplationem: sequitur
duplatio effectus. añs probatur. q2 si ignis cum tanta ca-
liditate produceret tātū: cum subdupla non produceret nisi
subduplū. ergo. ¶ Sexto. illud agēs ad cui⁹ variationeꝫ 6^m
variat̄ effectus: vꝫ magis pncipale q̄ꝫ illud agēs ad cuius
variationē nō variat̄ effectus: sed ad variationē q̄litatum
primarū variatur effectus: ⁊ ad variationem ignis vel ele
mentorum substantialiter non variatur effectus: igitur ⁊c̄.
maior rationis videt̄ de se nota. minor apparet. q2 si cali-

ditas varietur in generatione ignis vel animalis sic q
ipsa nō concurreret variaretur effectus: sed si alie variarē
tur seruata caliditate: vt si caliditas summa poneret i fer
ro et nō in igne equalr calefaceret: et equaliter produceret
7ᵐ effectus prout experimur. ¶ Septimo. si alicubi accñs
pncipalr agunt tunc sic ds poni vbiqz: sed alicubi agūt pn
cipaliter. igit etc. maior videt nota: qz non est potior ratio
in vno loco qz in alio. minor pz. in sacramento altaris vbi
nō minus faciunt accidētia per se repta sine subo qz in pa
ne faciebant vbi stabant in subiecto. ergo etc.

T.c.54. t.55. **In oppositum** videtur eē pħs scdo hui' cap 8°. vbi reprobat antiqs ponentes cām gnōnis esse caliditatē et frigiditatem.

¶ In ista qōne erūt duo articuli. In pᵒ rñdebit ad qsitum. In scdo remouebūtur dubia vt vident cōia.

pᵐ nōnᵐ **Quantum** ad pᵐ p nō. q sm pħm sunt duplices
cāe agētes: qdā eēntialr ordinate: alie
accñtaliter. Essentialr ordinate dñr: quoz posterior depē
det in esse et in agere a priori: sic q ipsa nec posset eē nec age
re nisi existēte priori agēte. Cause accidentaliter ordinate
dicunt quoz posterior nō dependet in esse et agere a priori:
2ᵐ nōnᵐ vt pater et filius sunt cause agentes. ¶ Scdo nota. q ali
que sunt pncipales. alique instrumētales. pncipales respe
ctu aliarū dicitur: que dirigūt alias in agendo et pseruāt
easdē: vt faber respectu mallei. vnde pma cā. i. deus est cau
sa agēs simplr principalis qz ipsa dirigit oīa alia: et a nul
lo dirigit. Alia vo agētia respectu suoz inferioz pncipa
lia pñt dici: tñ respectu primi agētis oīa sunt instrumenta
lia. Instrumētales cause dicunt que ab aliis pncipalibus
cōseruant et dirigunt in agēdo: vt malleus respectu fabri.
vñ oīa respectu pme cause instrumentalia dicunt. ¶ Ter
3ᵐ nōnᵐ tio est notādū. q adhuc cārum agentiū alie sunt mediate
alie imediate: imediate que agunt in passum sine alio cō
agente medio. mediate vo que agūt mediāte aliquo alio
4ᵐ nōnᵐ coagēte. ¶ Quarto nō. q in agētibus essentialr subordi
natis nālr loquēdo: pma non pōt agere cū infima nisi
coagētibus oībus mediis. de hoc magis dicet post. pz. qz
nunqz diceret pħs pmā cām posse agere cū sorte et berta
gñando filiū nisi celum coageret. et p psequēs nisi coage
rent omnes cause medie essentialiter subordinate.

pᵃ ʒ **His premissis** sit prima conclusio. nullū acci
dens in virtute ppria pducit
aliud accñs. probat. qz qcqd accñs producit: pducit vir
tute agentiū superioz. igit cōclusio vera. pña tz. et añs ap
paret. qz accidēs dependet in esse et in agere ab agentib' su
perioribus. et per pñs quicqd pducit facit virtute supioz
Dubᵐ agētū a qbus depēdet. ¶ Sed ʒ videtur q sit illud pn
cipalis cā caliditatis vel effectus cui effectus magis assi
milatur: sed caliditas magis assimilatur caliditati: et acci
dens accidēti. igit etc. maior videt nota. qz agēs agit pro
Re pter assimilare sibi passum. minor nota est de se. ¶ Respō
detur negādo maiorē: imo effectus cōiter magis assimila
tur instrumētali agenti qz pncipali: qz tūc enī pma cā sit
in omni actione agēs pncipalissimū: tñ minime ei assimi
lant effectus. Et ad pbationē dī q illud dictū. agēs agit
propter assimilare sibi passum. vel intelligit de qualitatib'
primis solū: vel de his agētibus inferiorib'. supiora enim
agētia nō agūt propter assimilare sibi passum prout notū
2ᵃ ʒ est. ¶ Scda ʒ. nullū accidens in virtute propria pducit
aliquā subam. probat. qz magis vident pducere accidens
qz subam: sed nequeūt in virtute propria pducere accñs.
igitur nec subam. tenet pñtia. maior pz. qz accidēs simil'
est accidēti qz sube. et qz facilius est producere accidēs qz
Confirᵉ subam. minor pz. per cōclusionē precedentē. ¶ Et confir
matur. qz si in vtute ppria producere subam tūc daret al
teri maiorē perfectionem qz ipsummet haberet. et sic vltra
gradū propriū ageret: qd nō est pōle. apparet. n. agēs esse
prestātius passo. et tenet pñtia. qz daret perfectionem sube
quecūqz sit illa. modo pfectio sube est maior qz quecunqz
pfectio accidētis. ¶ Tertia ʒ. qlitates elementoz non sunt 3ᵃ ʒ
principia actiua pncipalia in gnōne mixtoz. probat sic.
qz agēs pncipale alicuius effectus ds esse nobilius vel eq
nobile: sicut est effectus illorū. maior nota est. qz sicut di
ctum est. agēs pncipale nō pōt dare vltra illud qd habet
actu. minor est pħi 7° metaph. suba enim prior est accidēte T.c.4.
pfectione. ¶ Scdo accñs non pōt in virtute ppria produ t.47.
cere aliud accñs. igit nec est agens pncipale in gnōne sub 2ᵐ
stantie. maior pz. et pña tenet. qz magis videt posse produ
cere accidens vt agēs pncipale qz subam. ¶ Quarta con 4ᵃ ʒ.
clusio. forme subāles elemētoz nō sunt agētia subordina
ta in gnōne mixtoz. probat sic. frequēter pñt gñari mix
ta formis elementoz actiue nō cōcurrentibus: igitur non
sunt agētia subordinata in gnōne eoz. pña tz. per quartū
notabile. añs apparet in gnōne aīalium per putrefactionē
terre. ibi. n. nō pcurrunt actiue elementa: imo pncipalr ce
lum cū suis aspectibus. ¶ Scdo forme elemētoz: quan 2ᵐ
do agūt ad gnōnem mixti pure accñtaliter concurrūt in
ista gnōne. igitur nō sunt agētia subordinata. pñtia tenet.
qz agētia subordinata in suoz effectuū productione de p
se cōcurrūt. añs apparet. qz forme elemētoz nullo mō in
tendūt gñare mixta: sed sua actione forte si agūt ad extra
intēdūt gñare sibi silia: et pp hoc agūt. ¶ Tertio. ignis in 3ᵐ
gnōne ignis nō est agēs subordinatū. igitur nec in gnōne
mixti. pña tenet. qz magis videt ibi esse causa subordinata
qz alibi. añs apparet. qz ignis frequenter generatur ime
diate a celo cū lumine: vt p reflexionē a speculo pcauo nul
lo igne cōcurrente ad generationē: quod esse nō posset na
turaliter si in gnōne ignis forma subālis esset causa agens
subordinata. ¶ Quinta cōclusio. celū intelligētie: et pᵐ 5ᵃ ʒ
agēs seu pma cā sunt pncipales et subordinate in gnōne
mixtoz: loquendo nālr. pz. qz mixta gñantur ab aliq
bus eorū a causis pncipalibus et nō generāt a formis ele
mētoz: vt dicit ʒ precedēs. nec a qlitatibus eorūdē vt di
cit tertia ʒ. igit nō videtur a quo generētur principalr nisi
a celo et intelligētijs et prima cā. ¶ Cōfirmatur ʒ auctori Confirᵉ
tate pħi pᵒ metheoroz. d. q necesse est huc mundū inferio
rem esse cōtinuū. i. contiguū actionibus superioribus: vt to
ta eius virtus inde gubernet. mō gubernās est pncipalius
gubernato: igit celum et cause supiores sunt pncipales in
agēdo respectu effectuū inferioz. ¶ Sexta ʒ. qlitates pri 6ᵃ ʒ
me elemētoz sunt cāe agentes instrumētales in gñatiōe
mixtoz. pz ʒ. qz mediātibus eis tanqz mediātibus instru
mentis māꝫ disponētibus pme cause producūt formam
mixti in mā. igit ʒ vera. pña tz. et añs est manifestū. qz nun
qz ab illis causis pncipalibus producit forma mixti nisi
mā disposita sit per qualitates primas. ¶ Septima pclu 7ᵃ ʒ
sio. si cause supiores nō agerent: qualitates pme nullo mō
sufficerēt agere. apparet per auctorē de causis. nā in omnē
effectū plus influunt cāe prime qz alie. igit si ille non age
rent alie nihil possent facere. tenet pña. qz da oppositū: seq
tur q cause scde aliquem totū effectum possent produce
re absqz pmis. et per pñs in istū nō plus influunt prime cāe
qz posteriores: qd est oppᵐ añtis. Et hoc de pᵒ etc.

Quantum ad scdm dubitat ʒ illū pcessum. vide
tur enim q nō in oī effect' pductione
hic inferius oīa agētia subordinata pcurrāt: imo videatur
q nullū cōcurrit cū oīb' effectib' hic pductis. ¶ Primo. pᵐ
qz sequeret q agentia vlla resisterēt sibiipsis. pñs est incō
ueniens. qz nihil resistit sibiipsi. pñtia tenet. qz si agunt in
oēm effectū producendū: sequitur q agūt in productione ca
lidi: et etiā in productione frigidi: sed notum est pducēdo
frigidū resistunt omni generanti calidū respectu eiusdem

2m subiecti. igitur resistit sibipsi. C Secundo. q: sequitur q cocurreret in omni resistentia. hoc pñs est inconueniens vt probabitur. et pbatur pñª. q: nõ magis psit hec inferiora in virtute propria resistere q agere: sed per pducta nõ psit agere in propria virtute: igitur nec resistere. falsitas pñtis probatur. q: si cocurrat cũ omni resistentia: sequitur q eiusdem faciunt generationem: et quantũ psit impedit. igit videtur implicare et tã pña. q: ex quo pcurrunt cũ omnie effectue productio ne conueniens est q pcurrunt cum agere calido producedo calidũ: sed ex quo pcurrunt cũ omni resistentia: pueniens est q per frigidũ inquantũ psit ipedire gñonem calidi. igitur eidẽ effectũ facerent: et quantũ possent ipsum impedirent.

3m C Tertio si ad calefactionem pcurreret aliq subã: sequitur q illa esset virtutis infinite. pñs est falsum. et pbatur pña. q: illud agens est infinite virtutis: qd infinitũ effectũ quãtus est ex parte sui põt producere pncipaliter: modo ista suba quanti est ex pte sui infinitus effectũ põt facere pncipaliter. maior nota est de se. minor pbatur. q: ad duplationem caliditatis faceret effectũ in duplo maiorem: et ad triplationem caliditatis faceret effectũ in triplo maiorem. ergo si in infinita fieret caliditas ista a eadẽ suba quantum est ex parte sui faceret pncipaliter effectũ infinitũ. qd fuit pbãdũ.

4m C Quarto. sequitur q si celũ cessaret influere vel intelligentia moueret. q ego cessarem videre colorem. pñs nõ videtur verũ. et pñtia tenet. q: ego nullũ effectum possum facere p conclusiones nisi coagentibus oibus causis medijs subordinatis: etiam ops per cõclusionem intelligentiã mouentẽ ad ois effectus productionẽ cõcurrere. ergo si ipsa nõ influeret: ego nõ possem videre.

5m C Quinto. sequitur q nõ est intelligentia. q tunc per eã cessare agere fierent ola perpetua. C Iterum tunc graue non descenderet. nec candela illuminaret.

Ad pm Ad istas rõnes rñdetur q nõ est inconueniens q idẽ mediantibus diuersis instrumentis sibipsi resistat: vt tu mouẽdo manũ dexteram. s. versus latus sinistrum potes resistere tibipsi cõtra mouẽdo manum sinistram. Sic pma causa agẽdo cũ aqua producit frigiditatem. et agẽdo cũ igne impedit generationẽ eius et resistit sibi ipsi: hoc enim est necesse de agẽtibus vlibus q ad vnũ et eidẽ effectũ cõcurrunt agẽdo per vnũ instrumentũ et resistendo per aliud.

Ad 2m C Ad scdm rñdetur per idẽ q in omni resistentia cõcurrunt cause vles agentes: et q nõ est incõueniens agẽtia vlia per vnũ suum instrumentũ agere. et p aliud inquantũ per nãm ps per illud instrumentũ psit eundes effectũ impedire: sic enim cuilibet enti hic inferius insluunt vt diligãt se pmanere: et ideo cũ quolibet ente in pticulari inquantũ psit per ipsum nãliter sepe impediunt effectus generationẽ: ad cuius generationẽ sequitur illius primi corruptio.

Ad 3m
2ª rñsio. C Ad tertiũ põt dici vno mõ q principalissima cã oium causarũ est infinite virtutis in vigore. s. pma cã. Uerũ est q licet ita sit: tamen hoc forte rõ naturalis nõ diceret. Iõ aliter dñ negando pñtiam. Ad probationẽ dici põt dupliciter. vno mõ cõcessa maiore: negatur minor q substãtia principaliter agẽs quanti est ex parte sui põt pducere infinitus effectũ. Et ad pbationẽ dñ q si ita esset quãtũ ad infinitã intẽsionẽ caliditatis aliq substãtia finita produceret infinitum effectũ: illũ nõ pduceret nisi mediante instrumẽto infinito: et ideo til ud instrumentũ cum causis superioribus produceret totũ effectũ: et ad hoc non sequitur aliquõ istorũ superiorũ agẽtiũ esse virtutis infinite.

3ª rñsio. C Aliter põt dici forte et melius q quãtitas caliditatis intenderetur: tñ semper esset finita: et ideo cã agẽtes solũ finite p eã pñt: licet tñ sincathegorematice cõcedi posset et miraculose q in infinitum caliditas põt intẽderi q in infinitũ suba potest forte calefacere: sed ad istas nõ sequitur q subã entia agẽs pncipaliter sit infinite virtutis: sicut nõ sequitur graue simplr

per subtiliationẽ mediũ põt in infinitũ velocius descẽdere. igit est infinite virtutis. C Ad 4m dñ naturaliter loquẽdo q si celũ cessaret: aut pma cã influere non solũ cessaret hõ videre: sed et esse: de hoc magis videbit in alia qõne. Ad 4m

Ad 5m C Et p hoc vltra cõceditur rñdẽdo ad qntum. q si intelligẽtia agere cessaret q nihil plus corruperet: q: nihil plus remaneret: et ideo nõ sequitur q oia fierent perpetua. pcedit etiã q candela nõ illuminaret. nec graue descẽderet: et etiam videbuntur de hoc plus in qõne corrũdente huic materie post et c.

Ad rõnes Ad rationes pncipales. C Ad pmã dñ q non ops illud esse cãm pncipale alicuius actionis: quo posito pmo ponit effectus seu actio: et q remoto remouet actio: q: stante volũtate esf caci artificis posito instrumẽto et materia ponit actio: et isto instrumẽto remoto remouet actio: non tñ instrm est cã principalis.

Ad 2m
Ad 3m C Ad scdm dñ q bene probat qualitates pmas esse causas agẽtes instrumẽtales. et hoc est pro secta pclone. C Ad tertiũ dicit eodem mõ q verũ est q illa sunt agẽtia pncipalia vel instrumentalia: sm quorũ proportionẽ aliem et aliã et c. nec ops q talia sint agẽtia principalia: q: oẽs effectus producti q diuersificãtur pp diuersitatẽ agentiũ instrumentaliũ: quia idẽ est deus et idẽ celũ cõcurrẽtia pncipaliter i omni effectuũ gnõne: pp tñ particulariũ diuersitatẽ diuersificãtur effectus: prout notus est: q: sm eorũ diuersitatẽ agẽtia pncipalia aliter et aliter influunt in effectũ. Et ad pfirmationẽ dñ q pbo non plus voluit nisi q ignis calefacit mediatẽ caliditate: et non sine ea. nec hoc est contra dicta.

Ad 4m C Ad qrtũ concedo q qlitates prime sunt cãe actiue in gnõne mixti: sed instrumẽtales: et dictũ est. et nõ plus probat rõ.

Ad 5m C Ad qntũ dñ q nõ ops illud esse cãm pncipalem ad cuius duplationẽ duplat effectus: q: hoc frequenter cõtingit pp ter duplationẽ instrumẽti. et ideo rõ non pcedit.

Ad 6m C Ad sextũ dñ q forte in gnõne ignis caliditas magis de per se cõcurrit hoc est solũ instrumẽtaliter: et non vt cause eẽntialiter ordinate.

Ad 7m C Ad septimũ de sacramẽto altaris dñ q ibi pma cã supplet locũ: mãe sic q agit per qualitates et facit qlitates pati: sicut si essent in substãtia: sed q: per miraculum hoc est: rõ non est ad propositum. C Ratio post oppositũ est pro premissis cõclusionibus.

C Similiter aũt facientibus vnam eorũ materiã et c. Tex. cõ. xlviij. Qõ. xv.

Ueritur qntodecimo. Utrũ cõtingat dare mixtũ tẽperatũ ex elemẽtis vel ex qlitatibus eorũ. C Et arguitur q sic. q: vbi est dare maius et minus ibi est dare equale: sz ptigit eẽ mixtũ lapsum ad caliditates et siccitatẽ magis et ptingit dare lapsus minus ad ista et magis ad pña. puta ad frigiditatẽ et humiditatẽ. igit ptingit dare mixtũ bñs equaliter de istis. et hoc erit tẽperatũ. igr et c. maior videt esse principiũ. et minor manifesta est de diuersis mixtis. in colericis enim dñat caliditas et siccitas: et in cucurbitis frigiditas et humiditas. q aũt mixtũ bñs equaliter de istis tẽperatũ appareat: q: tẽperatũ est adequatio qualitatũ elemẽtorũ in vno induiduo. 1m

2m C Scdo ẽ dare aliquõ mixtũ intẽperatũ ex elemẽtis. ergo erit dare aliquõ mixtũ tẽperatũ ex eisdẽ. pbatur pña. q: si vnũ oppositorum est in nã spaliter: qõ est priuatio et minus desideratũ a nã: tunc et erit et reliquũ: qõ est habitus et magis a nã intentus. modo intẽperatũ et tẽperatum sunt opposita et est intẽperatũ priuatio: et minus intẽtũ. igit et c. maior nota est et minor sit: q: nã magis intẽdit temperie et pfectionẽ q imperfectionem et intẽperie.

3m C Tertio. nisi sic nullũ alal esset pfecte sanum. pñs est falsum. et probatur pña. q: sanitas consistit in tẽperamẽto qualitatũ eltorũ: et in adeqõne debitã eorũdẽ.

4m C Quarto. signato aliquo mixto vel est tẽperatus

& habetur propositū. vel est intēperatū: & sic tūc alique q̄-
litates excedūt alias. pono igit̄ illas remitti vel alias intē-
di: donec fiat adeq̄tio: qd̄ non videt̄ impossibile quo facto
5m. erit mixtū tēperatū. igit̄ &c. ¶ Quinto. sit mixtū lapsum
ad frigidū & humidū equal̄r: & pono q̄ alteret̄ quousq̧
fiat eq̄liter lapsum ad calidū & siccū: tūc sic. nō ꝯtingit trā-
sire de extremo in extremū nisi transeat̄ per mediū: sed hic
fit trāsitus de lapso ad frigidū & humidū equal̄r vsq̧ ad
eq̄liter lapsum ad calidū & siccū. igitur trāsiret̄ ꝑ mediū
in quo oīa ista erūt adequata. & per ꝯñs illo tunc qn̄ erit il-
6. lud mediū erit mixtum tēperatū igitur &c. ¶ Sexto. est
dare aliqd̄ mixtum qd̄ nāliter quiescit in medio elemento-
rum: qd̄ sc̄z derelinquit duo elemēta infra se: & duo supra
se: igitur est dare mixtū equaliter ex elemētis. ꝯña tz. q2 ta-
le videretur eq̄liter mixtū ex elemētis: q2 tm̄ habet de leui-
tantibus: sicut de grauitantibus. añs videt̄ patere per ex-
periētiam. q̄ in aere descēdit: & in aqua ascendit: & in me-
dio illoꝝ quiescit: & pz rōne: q2 si q̄esceret nāliter supra ma-
gis. ponatur intēdi grauitas donec sit adeq̄ta leuitati: &
tūc q̄esceret nāliter in medio: & si infra q̄esceret ponatur re-
7m. mitti grauitas & itēdi leuitas. ergo &c. ¶ Septimo. sicut
est in maiori mundo ita est in minori: sed in maiori mūdo
elemēta sunt adequata in potentijs. ergo ita dz esse in mi-
nori mundo. s. in hoīe. igitur hō dz eē tēperatus in elemē-
T.c.17. tis. maior pz. cōuenienti similitudine. & accipitur a pħo 8°
phycorum. minor pz. q2 nisi elemēta in minori eēnt adeq̄-
ta in potētijs: vnum eoꝝ corrūperet aliud: & sic fieret mun-
8m dus inordinatus: quod non est possibile. ¶ Octauo. ars
potest facere ex aliq̄bus duobus elemētis mixtū. igit̄ hoc
magis pōt natura. ꝯña tz. q2 maioris virtutis & potentie
est nā q̄z ars. añs pz. q2 poss̄e est q̄ artifex per artem suā fa-
ciat mixtū equal̄r ex aqua & vino. igitur &c.

T.c.49 Cō.7. In oppositum arguitur per Cōmentatorem in isto scđo. vbi vult q̄ impos-
sibile est dare mixtū ex elemētis equal̄r. & hoc idē dicit pꝰ-
mo celi. vbi probat hoc: q2 illud mixtū q̄esceret vbicunq̧
poneretur: nec haberet motū nālem. q2 mixtū mouet̄ ad
motum elementi dominantis in eo: modo si essent adeq̄ta:
tunc nullū elemētum esset dominās. igitur &c.

pm nōn^m Pro ista q̄one nota q̄ mixtū ex elītis pōt in-
telligi dupl̄r. vno mō diceret̄
mixtū tēperatū in quo elīta in oībus q̄litatibus remanē-
tibus. s. tā alteratiuis q̄z motiuis essent adequate. puta mi-
xtū: qd̄ tm̄ haberet de caliditate: sicut de frigiditate: & sic
de alijs q̄litatibus elītoꝝ. & hoc mixtū diceret̄ tēperatū
ad pōdus: q2 equali pondere in intēsione: elemēta in suis
q̄litatibus in eo ostarent̄. Alio mō diceret̄ mixtum tēpera-
tum nō ad pōdus: sed in ordine ad cōplexionē sue spēi de-
bitam. & vocat̄ hoc tēperatū ad iustitiā. s. mixtū in quo nō
sunt oēs qualitates elemētoꝝ adequate: sed in quo sunt i
optima dispōne ſm operationes debitas certe spēi. vñ aduer-
tendū est: q̄ qd̄libet mixtoꝝ certā q̄litatiuā dispōnē sibi
determinat: que nō cōsistit in eq̄litate oīum q̄litatū elītorū
sed in debita dispōne eaꝝ in ordine ad operationes sibi de-
bitas: & proportione sibi ꝯuenientē: si. n. in hoīe fieret adeq̄-
tio q̄litatū pmaꝝ vel magna tēdētia ad eq̄litatē: statim
moreret̄ hō: eo q̄ nimis remitteretur caliditas eius nālis.
igitur tēperamētū ꝯueniēs homini cōsistit in ꝓportione
q̄litatū pmarū: q2 hō posset optime in operationes sibi de-
bitas. Et ſm hꝰ duplex tēperamētum. Erūt in q̄one duo
pꝰ arti. articuli. In pmo videbit̄ vtrū sit possibile mixtum esse tē-
peratum ad pōdus ex elemētis. Secundo vtrum sit dare
mixtum tēperatum ad iustitiam ex eisdem.

pm nōn^m Quantum ad pmū nota q̄ in mixto ex elītis du-
plices derelinquunt̄ q̄litates: q̄dā al-
teratiue: sicut caliditas hūiditas & frigiditas & siccitas: &

quedā motiue locales: sicut sunt grauitas & leuitas: ex quo
sequitur q̄ adhuc pmus sensus q̄onis pōt intelligi tripli-
citer. Primo mō. vtrū sit mixtū in quo oēs q̄litates hꝰ eq̄-
liter ostent̄: sicut supius dictū est. Alio mō si sit dare mix-
tū in quo oēs q̄litates alteratiue sunt eq̄les: siue motiue
localiter sint eq̄les siue nō. Et 3° mō si sit dare mixtum in
quo q̄litates motiue local̄r sint adequate q̄cq̄d sit de alte-
ratiuis. ¶ Scđo nota. q̄ de hac mā volo loq̄ pure natu- 2m nōn^m
raliter: q2 qd̄ per potētiā diuinā posset esse tēperatū ex ele-
mentis siue ad pondus siue al̄r nullus negaret.

Tunc sit pma suppositio. si in mixto essent adequa- pꝰ suppō
te qualitates alteratiue mixtum haberet
multū plus de grauitate q̄z de leuitate. probatur sic. q2 ad
hoc q̄ in mixto sit tāta leuitas: sicut grauitas reqritur q̄
in eo sit multo maior caliditas q̄z frigiditas. igit̄ si essent
adequate in mixto caliditas & frigiditas: nō eēnt adequa-
te leuitas & grauitas: imo esset maior grauitas q̄z leuitas:
qd̄ est propositū ꝯña tz. & añs declarat̄: tam in nāl̄r dispo-
sitis q̄z in violenter dispositis. in nāl̄r dispositis ꝯstat q̄ in
aīali est multo maior grauitas q̄z leuitas: tñ cū hoc est in
eo maior calitas q̄z frigiditas: eo q̄ vita aīalis cōsistit i cā-
lido. si ergo pro calefactione deberet leuitas adeq̄ri gra-
uitati: oporteret q̄ in eo fieret multū maior caliditas q̄z
frigiditas: q2 actu est maior: sicut dictū est. in violēter cali-
dis apparet sil̄r. nā in ferro calido est maior grauitas non
obstante: q̄ in eo sit maior caliditas. Si igitur per vlterio-
rem calefactionē deberet leuitas adequari grauitati opor-
teret q̄ caliditas valde excederet frigiditatē. ¶ Ex quo se- 2° suppō
quitur scđa suppositio. si esset mixtū equaliter ex qualita-
tibus motiuis ipsū esset mixtū inequaliter ex alteratiuis.
pz ex precedente. ¶ Tertia suppō. supposito q̄ in aliquo 3° suppō
mixto q̄litates alteratiue elītoꝝ eēnt adequate in gradu:
adhuc tñ ipse nō essent adequate in virtute. apparet: & ad-
huc caliditas fortius ageret & minus resisteret q̄z frigidi-
tas. q2 iste due simul fortius agerēt & minus resisterent q̄z
siccitas & humiditas. ¶ Quarta suppō. supposito q̄ q̄li- 4° suppō
tates prime in mixto essent adequate. in agere tamen non
essent adequate in resistere. apparet: q2 si frigiditas dz esse
equaliter actiua: sicut caliditas: opz q̄ sit intensior q̄z ca-
liditas per prius dicta. mō intensior est fortioris resistentie
q̄z caliditas. patz. q2 equalis magis resistit q̄z caliditas. er-
go a multo fortiori intensior magis resistit.

His premissis sit pma ꝯclo. nō ē poss̄e mixtū pꝰ ꝯ
esse tēperatū ad pōdus ex elītis
quo ad q̄litates motiuas & alteratiuas simul. appꝫ ꝑ du-
as pmas suppōnes: q2 si sit adeq̄tio in qualitatibꝰ alterati-
uis: erit inequalitas in motiuis. si autē fuerit equalitas in
motiuis: erit inequalitas in alteratiuis. ¶ Scđa ꝯ. poss̄e ē 2° ꝯ
esse mixtū tēperatum quo ad q̄litates alteratiuas tm̄. ap-
paret: q2 si sit iā inequalitas in mixto: ponamus q̄ si sit la-
psum ad siccitatē & frigiditatem: q̄ fiat alteratio ad cali-
ditatem quousq̧ sit equalis frigiditati. & ad humiditatē
quousq̧ sit eq̄lis siccitati. nec videt̄ quin hoc sit possibile.
quo facto erit mixtū tēperatū quo ad qualitates alterati-
uas. ¶ Tertia ꝯclo. poss̄e est esse mixtū tēperatū quo ad 3° ꝯ
q̄litates motiuas equal̄r probatur sicut precedēs. q2 sit in-
equalitas: eo q̄ habeat mixtū plus de grauitate q̄z de le-
uitate. fiat leuificatio quousq̧. s. leuitas sit grauitati adeq̄-
ta: & habet̄ propositū. ¶ 4° cōclusio. si in mixto q̄litates 4° ꝯ.
motiue ostarent̄ equal̄r vel ad imaginationē oēs q̄litates
sic q̄ eēt simpl̄r tēperatū ad pōdus: adhuc nō vbicūq̧ po-
neret̄ quiesceret: q2 posito tali mixto in spera ignis: adhuc
aer aqua & terra traherēt ipsū deorsū. & leuitas ignis nō ꝯ.2.pꝰ.
resisteret: eo q̄ eēt in loco nāli: imo etiā in spera aeris mo- ca.7.
ueretur deorsū. & sola leuitas ignea resisteret: aerea. n. le-
uitas esset in loco nāli: & iō nō trahit: sili mō ꝓbaret̄ q̄ in

eque vel terrã moueret̃ sursum.si tñ in medio inter aerez
z aquã poneret̃ non traheretur:q2 duo elmta per suas q̃li-
tates tenerẽt ipsum deorsum: z duo alia elmta tenerẽt ipm
5^a ꝯ̃ sursum. ¶ Quita ꝯ̃.supposito q̧ esset mixtũ tẽperatuz ex
elemẽtis ipsum nõ esset ꝑpetuũ.pz per tertiã suppõnem:q2
supposito q̧ q̃litates alteratiue essent eq̃les in gradu : ta-
men non essent equales in virtute:sitr.n.in ea nõ essent eq̃-
les in resistere:quare adhuc in tali mixto eẽt difformitas
seu diuersitas intrinseca:ꝑp quam esset corruptibile: z ite-
rum tale mixtum approximatũ summe calido vel summe
frigido ab eis pateretur: z disconuenienter disponeretur:
quare posset corrũpi. z hoc est propositum:
2ª arti.
Quantum ad 2^m vidẽdũ est vtrũ sit dare aliquod mixtũ exñs in optima dispõne debita
z nãli sue spẽi:ꝑ quã optime põt in oẽs opationes suas de
bitas: z hũc articulũ subdiuidẽdo. Primo põt videri vtrũ
mixta diuersarũ spẽrũ possint hẽre eãdẽ dispõnem z ꝑpor
tionẽ qualitatũ ꝑmarũ. Scdo videbit̃ vtrũ mixta eiusdez
spẽi possint manere sub alia z alia qualitatũ pmarũ dis-
positione z cõplone. Tertio videbit̃ vtrũ viuũ q̃diu viuit
semꝑ sibi determinet silem vel eandẽ dispõnẽ seu cõplexio
nem vel potius ꝭm diuersitatẽ iuuẽtis vel senectutis deter
minet sibi cõplexionẽ aliã z aliã. 4° videnduz est vtrũ cõ-
plexio calefactiua fortior sit in pueritia vel in iuuẽtute ho
minis. 5° videbit̃ si mixtũ ꝑ aliqd tẽpus posset esse vel ma
nere sub optima cõplexione sue spẽi determinata.

p^m nõn^m p^o p^s 2^i articli.
Quantum ad pmũ pmo nota: q̧ quedã est com-
plexio radicalis ipsius mixti.s. quam
sibi determinat forma subalis eius.alia est quasi accidẽta
lis: z ab extrinseco.s.quam mixtũ habet per alterationem
2^m nõn^m ab extrinseco:sicut a sole vel a nutrimẽto. ¶ Secũdo no-
ta.q̧ in cõplexione radicali viui sicut asini duplices sunt
qualitates:quedã sunt eductiue forme:sicut caliditas cũ
aliis qualitatibus primis.alie sunt organice : sicut figura
z alie dispõnes organoꝝ:sicut i oculo figura oculi : z alie
dispõnes que disponunt oculũ ad hoc q̧ per ipsum fiat vi
3^m nõn^m sio. ¶ Tertio notãdũ est q̧ ad mutationẽ complexionis
vel dispõnis accñtalis:seqtur variatio cõplexionis nãlis:li
4^m nõn^m cet nõ ita totalr. ¶ Quarto nõ.q̧ mixtum certe spẽi sub
aliqua dispõne stat naturaliter: z sub aliq̃ violenter : z sub
aliqua nunq̃ põt stare:qñ est sub prima tunc est sanũ vel
simplr vel vt nũc:qñ est sub scda est infirmũ.nunq̃ aũt ẽ
5^m nõn^m sub tertia:q2 illa adueniente mixtũ morit̃. ¶ Quinto no
ta.q̧ cõplexio qualitatiua in mã cũ agẽtibus vniuersali-
bus agit tñ quãtũ põt.q2 est agens naturale.

p^a ꝯ̃ His premissis sit p^a ꝯ̃.cuilibet spẽi ꝯuenit ali-
qua latitudo ꝑportiõis q̃lita-
tuz ꝑmaꝝ:sub qua nullũ mixtũ alteri^o spẽi nãlr posset eẽ.
pz hoc:q2 entia diuersa in spẽ nãliter determinant sibi di-
2^m uersas cõplexiones. ¶ Scdo pz idẽ.q2 cõplexiones taliuz
qualitatũ agũt tantũ quãtũ pñt.dato igit̃ q̧ vna plurib^9
spẽbus ꝯueniat nãlr:seqtur q̧ illa introducta in mã ꝑ eaz
vtreq3 forme duaꝝ spẽꝝ producẽtur cũ agẽtib^9 vlib^9: s3
manifestũ est:q̧ hoc non est possibile.q̧ aũt hec dispõ seu
proportio habeat latitudinẽ:pz hoc:q2 nõ oia indiuidua
eiusdẽ spẽi:habẽt eandẽ dispõnẽ qualitatũ pmarũ. ¶ 2^a
2^a ꝯ̃ ꝯ̃.vnaqueq3 spẽs determinat sibi maiorẽ latitudinem sub
qua põt stare violenter.q̃3 sub qua põt stare nãliter.pz.q2
maior est latitudo sub qua põt stare hõ infirmus.q̃3 sub q̃
potest stare hõ ꝑfecte sanus:pluribus enim modis in quo
libet ꝯtingit esse male q̃3 bene. ¶ 3^a ꝯ̃.dato indiuiduo cer-
3^a ꝯ̃ te spẽi:vt terra ipsa sub dispõne qualitatiua minus ꝯue
niente põt ꝑmanere q̃3 ipsum põt gñari. ꝑbat̃.q2 data ter
ra deueniẽte ad dispõnẽ:non ita ꝑfectã:sicut erat ista sub
qua generabat̃. Quero vtrum adhuc est.si dicis q̧ sic:se-
quitur:cũ non sit dare vltimuz ꝑ̃ ꝑmanẽtis in esse:si hec
dispõ vlterius dispõnet̃ pro corruptiõe terre: q̧ hec terra
post erit:sed tũc esset sub dispõne q̃litatiua minus ꝯuenien
te q̃3 erat illa sub qua gñabatur:eo q̧ hec est remissa que
erat equalr cõueniẽs.igit̃ ꝯ̃ vera. Sed si dicatur q̧ hec ter
ra nõ est .icõueniẽs est:q2 ex quo terra sub hac dispõne po-
tuit gñari. z potuit sub ea remanere z esse:eo q̧ nõ minor
virtus reqritur ad rẽ de nouo ꝑducẽdã q̃3 ad eã ꝯseruan-
dam ꝑductã. ¶ 4^a ꝯ̃.sequit̃ q̧ plura indiuidua diuersa- 4^a ꝯ̃
rum spẽꝝ pñt sub eadẽ vel sub silĩ dispõe q̃litatiua rema-
nere violẽter. ꝑbat̃ ex precedẽte:q2 supposito q̧ terra ime
diate gñaretur ex aq̃:tunc ꝯstat q̧ imediate vsq3 ad gnõ-
nez terre manebit aq̃.ergo manebit sub dispõne frigidita-
tis z humiditatis vsq3 ad gnõ-ẽ terre. ¶ Et tũc 2° iteruz
ex terra gñaret̃ aq̃:ꝯstat terrã remanere sub dispõne min^9
ꝯueniente q̃3 gñabatur.ꝑ ꝯ̃nem ꝑcedentẽ.ergo cũ maiori
frigiditate z humiditate manebit q̃3 gñabat̃.igit̃ sub ea-
dem vel silĩ dispõne manebit sub qua mansit aq̃ ante eius
gnõnẽ.igit̃ ꝯ̃ vera. ¶ Quinta ꝯ̃.veniẽdo.s.de sũmo calo 5^a ꝯ̃
z sũmo sicco ad sũmũ frigidũ z sũmũ humidũ isinite sunt
ꝑportiones medie:q̃ꝝ q̃dã sunt maiores: z q̃dã minores:
q̃dam rõnales:q̃dã irrõnales.pz de se.q2 a quacũq3 modi
ca additione vel ablatione variat̃ ꝑportio. ¶ 6^a ꝯ̃.sub q̃li 6^a ꝯ̃
bet illarũ proportionuz põt esse aliq̃ forma vel nãliter vel
violẽter.pz.q2 alr mã per alterationẽ fiet sine forma in pro
cessu de sũmo calido z sũmo sicco ad opposita:qd nõ ẽ di-
cendum. ¶ Septima ꝯ̃:nulla forma subalis sub q̃libet il
larum dispõnum põt esse nãliter:vel ẽt violẽter.ꝯ̃ manife- 7^a ꝯ̃
sta est de se.ex quo pz.q̧ aliqua mixta fiunt post alia deter
minata. z nõ qdlibet post qdlibet indifferẽter. vñ nõ post
corruptionẽ equi gñatur imediate asinus : q2 sunt cõple-
xiones medie qualitatũ ꝯuenientes aliis mixtis:quas opz
ꝑtransiri anteq̃3 deueniat̃ de esse eq̃ in esse asinũ. ¶ Octa- 8^a ꝯ̃
ua ꝯ̃.verisimile est q̧ nulla forma stat nãlr sub ꝑportiõe
irrõnali qualitatũ.pz.q2 alie proportiões sunt nobiliores
z aptiores pro exercendo opationes debitas rei.ex quo pz
quare aliquaꝝ spẽrum indiuidua se mutuo diligũt. z ali-
quarum se odiũt: q2 qñ proportiones nãles diuersis specie
bus ꝯuenientes sunt adinuicez rationales vel armonice:
tũc indiuidua illarũ specierũ cõsueuerũt se diligere. si aũt
sunt in proportione irrationali ꝯsueuerũt se odire:vt fore
est pe oue z lupo. ¶ Nona ꝯ̃.forme diuersarum spẽrum 9^a ꝯ̃
bñ pñt esse nãliter sub eadẽ vel silĩ dispõne qualitatiua or
ganica.pz de oculo asini z de oculo bouis:in qbus sunt si-
miles dispõnes organice: z tñ hñt formas subales extẽsas
.s.aias diuersas. Et hoc de pma pte huius articuli.

Quantum ad scdam partẽ sit pma cõclusio hec. 2^a p^s 2^i articuli.
nõ oia indiuidua eiusdẽ spẽi determi- p^a ꝯ̃
nant sibi nãliter eãdem cõplexionẽ:pz per medicos ponen p^m
tes quatuor cõplexiones in eadẽ spẽ spãlissima humana:
z ponunt adhuc in qualibet eoꝝ latitudinẽ ꝭm magis z
minus. ¶ Scdo.q2 si colericus alteret̃ ad complexionem 2^m
flegmaticã fieret infirmus:qd non esset si esset eadem com
plexio flegmatica z colerica. ¶ Tertio.dicunt medici:q̧ 3^m
quedã est cõplexio lapsa z minus nãlis: z alia nãlis i eadez
specie.igit̃ ꝯclo vera. ¶ 2^a ꝯ̃ est.q̧ oium illarũ complexio- 2^a ꝯ̃
num vni spẽi cõuenientiũ nãliter est talis vnio q̧ nullius al
terius spẽi indiuiduũ sub tali aliqua staret naturalr appa
ret ex scda parte illius articuli. ¶ Tertia ꝯclo.non oium 3^a ꝯ̃
mẽbroꝝ eiusdẽ indiuidui est silis cõplexio apparet ꝑ me-
dicos dicẽtes cor eẽ cõplexionis calide z sicce: z cerebrum
frigide z humide zc̃. ¶ Itẽ fortius apparet:q2 certum est 2^m
q̧ si cerebrum tñ fieret calidũ z siccũ:sicut cor est calidũ
hõ esset infirmus. z hec cõclo est manifesta de dispõnibus
organicis:licet ẽt vera sit per probata de dispõnibus edu-
ctis. ¶ Tertio ꝯfirmatur ꝯ̃.ex auctẽ Aristo.dicentis.ossa 3.a.66.
esse cõplexionis terree: z constat q̧ multa membra aialis 3^m.

4ᵘˢ cōclo nō sunt cōplexiōis violente:seu terree. ℭ Quarta ɔclusio
eiusdem forme extēse sicut est anima bouis:omnes partes
differunt inter se solū numero essentialiter. pbatur.quia
aliter nullatenus ille partes constituerent eandem formā
totalem:cuius oppositum supponitur.ꝛ pꝫ consequentia.
qꝛ due forme substantiales diuersarum specierum non fa-
ciunt vnum:eo ꝙ vltima earum non sunt vnum. Iterum
si facerēt vnū pari rōne diceremus ptes forme totalis vir
gule:cuius vna medietas est arida:ꝛ alia viua facerēt vnā
formam totalem:ꝛ sic virga deberet dici vnum substālr sicut
aīa:qd tñ nō est dicēdū.cum vna eius ps sit viua:ꝛ alia mor
tua:ꝛ tal'a nō faciūt vnum substālr.lꝫ ista virga posset dici
Corre^m vnū in gn̄e q̄ntitatis. ℭ Correlarium.forme ossis.carnis.
cordis ꝛ cerebri.in asino sunt essentialr silēs.sicut due albe
dines eiusdem albedinis totalis.pꝫ.ꝛ solum differunt nūo
ꝯ ɔ̄nem p ɔ̄nē.ꝛ ita faciūt due ptes albedinis. ℭ Sꝫ ɔ̄ hāc ɔ̄onē
arguit fortiter. ℭ Primo.ꝙ ad diuersas dispōnes q̄litati
uas ꝛ diuersas ꝓportiōes q̄litatū sequitur diuersitas spe-
cifica formaꝝ substālium.sed in diuersis mēbris eiusdē aīa
lis sunt diuerse dispōnes q̄litatiue ꝛ dissimiles.igit ꝛc̄.ma-
ior pꝫ.qꝛ alia rō nō pōt assignari:quare mixta diuersarum
spērum habēt diuersas formas substāles:nisi propter diuer
sitatē dispōnū mãe educētium formas substāles.minor pꝫ.
2^m p tertiā ɔ̄nē. ℭ 2°.dissimiliores sunt q̄litatiue ɔplexiones
oculi ꝛ cordis eiusdē aīalis:q̄ꝫ sint oculi ꝛ oculi animaliū
diuersaꝝ spērum:vt eq ꝛ bouis:sed hec dissimilitudo com
plexionū in oculis aīalium est cā diuersitatis specifice forā
rū ꝓductarū.igit ēt dissimilitudo complexionis cordis ꝛ
3^m oculi. ℭ Et cōfirmat 3°.qꝛ dissimiliores sunt forme ossis
ꝛ carnis q̄ꝫ forme ossis ꝛ ossis.sed os ꝛ os numero differūt
ergo os ꝛ caro differunt plus q̄ꝫ numero.igitur differunt
spē. ℭ Pro solone illaꝝ rōnum p̄mitto ꝓbabiliter.ꝙ lꝫ in
eodē aīali sint cōplones eductiue mēbrorum ꝛ diuerse:tñ il
le sunt rōnales adinuicem:ꝛ habentes quasi equalē habi-
tudinem proportionis in ordine ad totum.sic ꝙ est in oī-
bus his ꝓportionibus consonantia seu armonica silitudo
in ordine ad totū aīal.ꝛ pp hoc lꝫ alique ptes sint calidio
res:ꝛ alique minus calide:nihil ꝓhibet formas eductas
esse totalr siles essentialr:sicut ēt est calitas intensior cum
calitate minus intensa siūs eēntialiter.p ħ rñdetur ad ra-
Ad p^m tiones. ℭ Ad p̄mam dr̄ negando maiorē.s.ꝙ diuersas di
spositiones qualitatiuas seqt diuersitas specifica:vl'r eam
intelligendo.sed opꝫ addi ꝙ sit diuersitas ɔplonis talis q̄
nō habet consonantiā debitā vni forme totali:seu vni forē
eiusdē spēi.mō hoc nō est in diuersis mēbris eiusdem aīal.
Ad 2^m ℭ Ad scdm dr̄ p̄ ꝙ dispōnes q̄litatiue organice oculoꝝ
equi ꝛ bouis sunt similiores q̄ꝫ oculi ꝛ cordis eiusdeꝫ aī
malis. ℭ Secūdo.ꝙ caliditates eductiue duoꝝ oculoꝝ
sunt similiores q̄ꝫ oculi ꝛ cordis eiusdem aīalis. ℭ 3° ꝙ ꝓ
portiones oculoꝝ eq ꝛ bouis nō sunt ita siles:nec tantam
hñt ɔuenientiā armonicā ad eandē formā totalē:sicut ɔple-
xiones totales cordis ꝛ oculi eiusdē aīalis.ꝛ pp illud forē
partiales cordis ꝛ oculi sunt eiusdem speciei:ꝛ duoꝝ ocu-
Ad 3^m loꝝ eq ꝛ bouis sunt diuersaꝝ spēꝝ. ℭ Ad ɔfirmationem
dr̄.ꝙ forma ossis ꝛ ossis sunt accñtalr similiores:q̄ꝫ ossis ꝛ
carnis.sed essentialiter non.ꝛ iō rō nō ꝓcedit.Et hoc de se
cunda parte istius articuli.

3ᵃ ps 2ⁱ articuli. p^m nōm^m **Quantū** ad tertiā ptē nota.ꝙ medici ponunt hoīs
septem etates.Una est infantia.ꝛ dicit du
rare vsqꝫ ad septimū annū.2ᵃ est pueritia.ꝛ dr̄ durare a 7°
anno.vsqꝫ ad.18.annū.3ᵃ est adolescētia.a.18.anno:vsqꝫ
ad.25.annum.vel circa.4ᵃ est iuuētus:ꝛ durat.a.25.āno.
vsqꝫ ad.35.vel.36.5ᵃ est etas virilis.ꝛ durat a.35.vel.36.vs
qꝫ ad.49.vl eo circa.6ᵃ est senectus.ꝛ dicitur durare a.49.
vsqꝫ ad.60.vt in pluribus.Ultima etas est decrepiti.ꝛ du
rat vltra.vsqꝫ ad finem vite. Querit ergo iste articulus.
vtrum in qualibet harum homo sit eiusdem complexio-
nis. ℭ Scdo nota.ꝙ he assignationes vt in pluribus te- 2^m nōm^m
nent:non tamen sunt pūctuales.immo in quibusdam vi-
dent minores.ꝛ in qbusdā maiores.imo ꝓ infirmitate vel
aliūde posset ɔtingere ꝙ he etates vel aliq ipaꝝ multo ci-
tius terminarētur q̄ꝫ in terminis prius assignatis.

p^a ɔ̄. **His premissis** sit conclusio responsalis.hec
ꝙ in diuersis etatibus eiusdē
viuentis est alia ꝛ alia cōplo.apparet.qꝛ si talē ɔplonē ha-
beret qs in senectute:q̄lem habuit in iuuētute.infirm⁹ esset.
ꝓpt medici cōiter ponūt mixtū tñ oꝫ denolari a ɔplone si-
bi ɔueniēte in optima ꝛ cōuenientissima etate.ꝛ illas com
plexionis esse dicit.Et ħ de 3ᵃ parte istius articuli.

Quantum ad q̄rtā ptē videbit.Utrū calitas for- 4ᵃ ps 2ⁱ articuli.
tior sit in pueritia vel in etate iuuentu
tis.Et arguitur p̄.ꝙ calitas seu calor iuuenis sit fortior. p^m
ꝛ hoc sic.ille calor est fortior.qui maiores effectus pt face
re.sed sic ē de calore iuuenis.igit ꝛc̄.maior pꝫ.qꝛ p q̄ꝫtita-
tem effect⁹ cognoscit q̄ꝫtitas forme.act⁹.n.notificāt po^{nem}. T.c.2.ꝛ
9.metha.vnde ex alio nō cognoscit ꝙ calor ignis ē maior 7.
q̄ꝫ aeris.nisi qꝛ magis calefacit.igit sic erit in ꝓposito.mi-
nor sic declarat.p̄ q̄ ad nutritionē.qꝛ calor iuuenis suffic̄
digerere cibaria grossa ꝛ non pueri. ℭ 2° in augmentatio
ne.qꝛ regulr crescunt hoīes in iuuentute magis:q̄ꝫ faciūt
in pueritia.imo ad minus fm latitudinē ꝛ ꝓfunditatem.
ℭ 3° in gn̄atione.qꝛ calor iuuentutis generat ꝛ nō pueri.
ℭ 4° in motu locali.qꝛ mouet localiter pfectius calor iu-
uenis:q̄ꝫ pueri. ℭ 2°.calor iuuenis est cum sicco tempato 2^m
igitur est fortior.ɔ̄ña tꝫ per Cōmentatorem 3° colliget vbi
dicit ꝛ voluit:ꝙ ceteris paribus calor est maior qui est cū
sicco temperato.aūs apparet.qꝛ cōplo iuuenis est calida ꝛ
sicca:ꝛ non excessiue sicca.per Auicen.p̄ canoñ.fen p̄ma.
doc.tertia dicens.ꝙ iuuenes hñt ɔplexionē magis tēpera
tam q̄ꝫ pueri. ℭ Tertio.calor nālis est fortior:qui fundat 3^m.
in subo puriori.sic est de calore iuuenis.igit ꝛc̄.maior pꝫ.
qꝛ videt ꝙ pfectio mãe.arguit pfectionem formaꝝ.ꝛ etiā
qꝛ calor nālis trahit originalr ex puritate humidi etiam i-
fusi a parentibus:q̄re quanto idē magis puꝝ:tāto erit pu
rior ꝛ maior calor.minor pꝫ.qꝛ hūidū iuuenis est puri⁹ ꝛ
pfectius.Prio.qꝛ ē ꝓpinquis tpato.qd qdē ē sūme puꝝ.ꝛ
pꝫ p Aui.in loco p̄alle.2°.qꝛ si puer noscit nimis lapsus ad
humiditatem:ille lapsus potest corrigi in iuuētute.vt vo
lunt medici.ħ aūt eē nō posset:nisi humiduꝫ iuuenis fieret
purius.3°.qꝛ superfluitas humidi iuuenis est valde ꝛ ma
gis digesta.vt pꝫ in supfluitatibus aꝑatum.igit hūiditas
est purior.ɔ̄ña tꝫ.ɔ^m illi⁹ apho.p̄ apho.dr̄.n.ibidē.pueroꝝ
supfluitates sūt puriores.qꝛ vr̄ ꝙ illud humidū qd restau
ratur loco deꝑditi freq̄nter sit purius q̄ꝫ humiditas pueri.
ꝓbatur.p̄.qꝛ v̄tus p̄ris forte fuit debilis ꝛ nati in iuuentu
te erit fortis.ꝛ sic purius erit humiduꝫ.qd restaurat in iu-
uētute q̄ꝫ humidū infusum a p̄re.ꝛ hr̄ ꝓpo^m.2°.qꝛ humi-
dum iuuenis restauratuꝫ ē magis acq̄situm:ꝛ magis coagu
latuꝫ q̄ꝫ humidū pueri.igit purius. ℭ 3°.qꝛ humidū iuue
nis vr̄ magis eē digestū q̄ꝫ pueri. ℭ 4° ad p̄ncipale i illo ē 4^m.
maior calor:in q̄ magis dñat ignis.sed sic est de iuuene.g̃
ꝛc̄.maior nota ē de se.minor apparet.qꝛ corp⁹ iuuenis dr̄
calidū ꝛ siccū.ꝛ ħ est leo dñari ignē.nō aūt sic ē de puero.
ℭ Deinde arguitur.ꝙ calor pueri sit fortior:ꝛ hoc sic.in In op^m
illo est maior calor.in quo fit maior augmentatio.sed sic ē
in puero.igitur.maior nota est.qꝛ caloris est extēdere ra-
refacere ꝛ augere.minor patet.qꝛ pueri crescunt notabili
ter fm longitudinem:ꝛ iuuenes nō. ℭ Scdo in illo ē ma- 2^m
ior calor:in quo est plus de humido.sed sic est de puero.
igitur ꝛc̄.maior patet.qꝛ calor naturalis sequitur hūidi-
tatem vel humidū radicale:ꝛ ex eo nutrit.igit maior erit:
vbi est magis humidū.minorē ꝓbāt medici.ꝛ Aui.p̄ can.

3m doc. 3°. ꝛ ꝑ apho. in cō. illius. ¶ Tertio sic. ille calor est ma
ior qui sufficit prolongare vitam. sed sic est de calore pue-
ri. igitur ꝛc. maior nota est. qz calor naturalis est pñm vite
minor pz. qz calor pueri sufficit ad continuationem tot°
vite iuuentutis ꝛ senectutis: ꝛ cum hoc sufficit pro vita ꝑ
4m cedenti: quod non facit calor iuuenis. ¶ Quarto i puero
sunt fortiores operationes nãles. igiẛ maior calor. ꝯña tz.
antecedēs pz de digestione: qz frequentius comedunt pue
ri sine nocumēto. q̄z. s. iuuenes. ꝛ in eis est ṽtus expulsiua
5m fortior. vt voluit Gal. 6. de morbo. ¶ Quinto in illo ē ma
ior calor qui magis ꝓpinquat pñ° gñationis. sed sic est ĩ
puero. igiẛ ꝛc. maior pz. qz pñm gñationis est sperma. hoc
autem est vehemēter calidum. per Auic. pmo can. ꝛ pmo
apho. ꝛ Gal. cō. apho. Et q crescunt. modo quanto aliqd
magis appropinquat ad naturam alicuius: tanto est ma
6m gis tale. minor manifestaẛ de se. ¶ Sexto. i iuuene nihil
est de calore nãli. igitur nō ē in eo calor. ꝯña tz. añs ꝓbaẛ.
qz quelibet pars corporis pueri aliqd deperdit. ꝛ per ꝯñs an
tequam ad etatem iuuētutis veniat omnes ptes q̃ sunt a
pueritia erunt resolute. igitur ꝛ tota caliditas naturalis.
igitur non erit ibi nisi calor aduentitius vel cibalis: ꝛ par
tes noue. ꝯña scdã nota est de se. ꝛ pma tz. qz nō potest ma
7m nere calor naturalis nisi maneat eius subiectum. ¶ Se
ptimo arguitur. mobilitas ꝛ inconstantia arguit maiorē
calorē: sed talis est in pueritia. igitur ꝛc. maior pz. qz ca-
lor reddit corpora mobilia fm Gal. pmo tegni. minor pz
per phm. 8. ethi. d. q pueri eodez die fiunt amici ꝛ inimici.
8m ¶ Octauo. quãdo aliqs effectus debetur aliquibus duo-
bus. vni p prius. alteri per posterius. sic q posteriori conue
nit per prius. pfectius ꝛ magis cōuenit priori. sed calidas sic ē
in puero ꝛ in iuuene. s. in puero per prius. ꝛ in iuuene p po-
sterius. igitur ꝛc. maior pz. qz ꝓpter hoc pma cã dr magis
esse cã effect°. q̄z scdã. ꝛ ꝑ poste. pp qd vnũqdqz. tale ꝛ illud
magis tale ꝛc. minor pz. qz calitas pueri est cã augmen-
9m ti ꝛ nutritionis: qbus acqritur calor iuuentutis. ¶ Itẽ
nono. calor pueri fundaẛ in mã pfectiori. igiẛ est maior ꝛ
pfectior. ꝯña tz vt pus. qz pfectio subi arguit pfectionem
sue forme. añs declaraẛ. qz humidum pueri in quo funda
tur calor est purius ꝛ pfectius. pbatio. qz continue fit per
applicationē nutrimenti humidũ magis impuz: qz si eq̃
puz posset restaurari: vita posset ppetuari. ¶ 2°. qz in hu
mido pueri est minus de superfluo. pz. qz minus est de hu
mido nutrimenti. ¶ Tertio. qz humidũ gñaẛ de purio-
ri mã. s. de spmate: qd plures hz digōnes q̄z humidũ cibale:
qd est i iuuene. ꝛ p ꝯñs purius ē. sed si de sanguie mēstruo
dicere vellemus genitũ humidũ pueri adhuc magis dige
stũ est q̄z humidũ genitum ex cibo in iuuene. ꝓbaẛ. qz ille
sanguis erit supfluus in quanto ꝛ non in quali. vt dcs vo-
lunt: ꝛ sic erit nisi digestũ q̄ztũ humidũ cibale. ꝛ post p spma
ꝛ matricē amplius digeriẛ. ¶ 4°. humidũ pueri fit a pñ-
cipijs gñationis. humidũ aũt iuuenis fit a pñ° nutritionis
pñ° vo gñationis. pfectiora sunt q̄z nutritionis. igiẛ pfecti°
agēs est humidũ pueri generãs q̄z iuuenis. ꝛ igiẛ humiduz
10m pueri ē purius. ¶ Decimo supfluitas pueri est magis tē-
pata. igiẛ calor est nãlior ꝛ maior. ꝯña tz. qz qd ē nãle ma-
gis tendit ad tpamentũ. igitur calor erit maior ꝛ nãlior a
quo pcedit supfluitas tpatior. añs pz p Gal. i cō. apho. Et
q crescunt. pus allegati. dicit. n. q calor pueri est suauior: ꝛ
sudor magis gratus sensui tactus. ¶ Deinde arguitur q
sit equalis calor auctoritate Auic. pmo can. fen pma. do-
ctrine 3°. dicētis. q calor in iuuene ꝛ puero est eqlis. ꝛ rō ē
qz idem est ꝛ vnus. idez aũt ē eq̃lis sibiipsi. q autez sit idē
declaraẛ per hoc. q calor pueri seruatur in iuuentute ꝛ et°
Nõm etate. ¶ Prosequēdo hanc difficultatem est notandum
q est opinio vna bene probabilis sic dicēs. supposito q lo
cutio fiat de eodem indiuiduo. ꝛ q non queraẛ de calore

fluente. qz ille variatur fm diuersitatem humorum vel ci- al. 3. 1 h
borum. dicitur autem calor fluens spũs calidi generati in
corde ꝛ emissi ab eo ad singula membra: sed q loquatur
de calore naturali radicali. s. caliditate inexistente a natu-
ra que est qualitas introducta ex pncipijs natiuitatis ex-
pansa expansione corporis. q calor potest dici maior vel mi-
nor dupsr. Prio modo essentialr. s. quantum ad gradus
suos itensionis i se. Secundo modo potest dici maior: non
in se: sed quantum ad operationes. vt maior calor dicere-
tur. per quem maiores fierent ṽtutes. Quo premisso pōit
duas conclusiones. ¶ Prima est. calor pueri est essentia- p° ꝯ.
liter itensior. probatur. in illo est calor naturalis maior: in
quo de ipso est minus corruptum. sed sic est. q de calore in
puero est minus corruptum: q̄z in iuuene. ergo ꝛc. maior
nota est de se. minor apparet. qz corrupto humido p mo-
duz seq̄le corrumpitur calor naturalis. eo q forme sub
stantialis nō potest manere sine suo subiecto. modo i pue-
ro minus est corruptum de humido radicali q̄z in iuuene
qz cōtinue per totam vitam corrumpitur humidum radi
cale p Auicē. pmo can. doc. 3°. igitur oportet q magis hu
midum sit corruptum i iuuene q̄z i puero. ꝛ p consequens
calor. ¶ Secunda conclusio eorum est q quantum ad 2° cōclo.
aliquas operationes calor naturalis i iuuene est maior: ꝛ
quantuz ad aliquas i puero est maior. pma pars pz. qz in
iuuene calor est minus impeditus ad operandũ. ꝛ ideo me
liores ꝛ fortiores potest facere operationes. vt generatio-
nem motuz localem. actus cognoscendi. ꝛ sic de alijs. Se-
cunda pars patet. qz i puero expulsiones superfluitatum
sunt maiores. similiter ꝛ augmentationes vel nutritiones:
ꝛ he opationes indigent multo humido. hoc autem ma-
gis abundat i puero. ¶ Contra istam opionem lz sit pro- ꝯ illam
babilis: sunt alique fortes rationes impugnãtes fundamē op.
tum ipsius. pmo. qz loqui volunt de caliditate radicali ꝛ pm
non fluente. ꝛ tamen questio videtur pncipalr querere de
calore radicali actuato per fluentem. calor. n. radicalis nō
erit in operationes nisi actuatus per fluentem Auerroys
scdo colliget. ¶ Secundo contra illud fundamentũ quo 2m
dicitur q calor radicalis est solum ille q est itroductus ex
pncipijs natiuitatis. qz vel vocant calorem radicalem illũ
calorem qui erat in spermate. ꝛ si sic: impossibile tunc esset
q ille expanderetur per totum corpus animalis. eo q ma
teria spermatis per totum animal sine alia materia sibi su
peraddita nequit extendi. vel vocant calorem radicalem
illum qui est calore spermatis productus immediate i mē
bra sine adiutorio caloris cibalis: ꝛ si sic. tunc solus calor
cordis esset radicalis. quod non est verum. ꝛ tenet cōsequē
tia. qz cor pmo viuit: ꝛ est pñm vite. 3° de partibus aialium.
ꝛ p ꝯñs pmo nutritur. ꝛ si sic. omnia alia membra generã
tur a calore cordis radicali: ꝛ etiam a calore cibali eiusdez
cordis nutriti. igitur si solus ille calor diceretur radicalis.
q ꝓducitur a calore spermatis sine iuuamine caloris ciba
lis solius cordis erit calor radicalis. Vel vocant calorem
radicalem illum qui est a calore spermatis immediate vel
mediate vna cum calore cibali genitus. ꝛ si sic. sequitur q
omnium membrorum calor naturalis erit radicalis. ꝛ p
consequens non erit solum ille radicalis qui ex principijs
natiuitatis producitur. quod est contra eos. ¶ Et ideo di
missa ista opinione potest aliter dici fm alios ꝛ melius seu op. ꝓpe
defensibilius. ¶ Pro quo primo nota. q calor naturalis pm nõm
est duplex. quidam est fluens. ꝛ quidam radicalis. Fluens
vero duplex est. quidam habet se in ratione materie: ꝛ ali°
in ratione forme. calor fluens naturalis habens se in rōne
forme sumitur dupliciter. Vno modo p corpore calido se
quente humores quodammodo: ꝛ genitum ex eis per al-
terationem cordis. Unde quasi habet se per modũ forme
ꝛ humores precedentes p modũ mãe. ꝛ sic est spũs vitalis

motiui vel sensitiui. Alio modo capitur magis proprie ꝓ
qualitate informante tale corpus: et sic est qualitas inhe-
rens spiritibus. Calor fluens habens se in rōne mãe. iterū
dupliciter accipitur. vno mō pro corpore calido presuppo
sito pro gñatione caloris fluētis formalis. et sic dicitur hu
mor. Alio mō capitur pro qualitate informante tale subꝫ
sicut dictum est de calore fluente formali. ¶ Ex quib⁹ ap-
paret qd dꝫ dici calor fluens sm hanc opinionem. vꝫ. spūs
vitalis. eius caliditas. humor presuppositus: ex quo spirit⁹
natus est produci: vel eius caliditas. Calor radicalis etiaꝫ
sumit dupl'r. Uno mō ꝓ subō calido: et sic est mēbrum ca
lidum: et sic non est multum ad propositū ad pñs. qꝛ cor
pus iuuenis manifeste est magis calidus: q̃ pueri. et sic ca
piendo calorem radicalem. qd non est dubia. Alio mō su-
mitur ꝓ caliditate informāte membrū subm: et sic est qua
litas inherens membro inducta a causis ipsam producen
tibus. s. spermate. vel etiam a caliditate membrorū a sper
mate producta similis caliditati spermatis: inquantū sm
cursū nature. etatis et regiminis. prime caliditati. s. intro-
ducte a spermate possibile assimilari. vnde calor radicalis
vocant mēbra corporis calida: vel caliditas illis membris
inherens producta a spermate: vel per modū sequele a ca
liditate ꝓducta a spermate: sit tñ q ipsa ē nālis et conue-
niens membris. non. n. credendum est. q sola caliditas q̃
a spermate ꝓducebat vocet calor radicalis. qꝛ tunc in par
tibus generatis ex nutrimento: nullus esset calor radica-
lis: quod nō est verꝫ. qꝛ sine calore radicali non viuerent.
Et dr̃ notanter caliditas mēbri conuenientis. ad dr̃am ca-
liditatis accñtalr: puta febrilis: vel a calore solis: aut a mo
tu introducte: que non conuenit mēbris: et ideo quia talis
calor non existente impedimento remittitur vsq ad natu
2ᵐ nōnᵐ ralem calorem. ¶ Scōo nota. q humiditas radicalis est
duplex. vno mō vocatur mēbrū humidū. et h̃ subiectiue.
alio modo vocatur humiditas informans tale membrū:
et tale est q̃litas inherens membris humidis inducta a ge-
nerantibus mēbra. s. spermate: vel aliis similibus illis. indu
cta ꝑ modum sequele ad priorē a spermate introductā: sic
tñ q sit cōueniens rei directe. sicut est de calore radicali.
3ᵐ nōnᵐ ¶ 3° nota. q existente sanitate conuenienti regimine et in
vno et in eodem hoīe calor nālis pōt dici maior tripl'r. vno
mō intēsiue in se: et sic magis ꝓprie. alio mō q̃ ad opatōes.
et 3° mō q̃ ad subm humidum: in quo fundaf.

His premissis sit prima conclo hec. q ꝑ cōpa
tionem ad opationes calor iu-
p° ꝯ. uenis est maior. apparet primo per rōnes ad primam ptē
huius dubitationis adductas. et spālr ꝑ primam. apparet
etiam quo ad causam. qꝛ calor iuuenis est cū siccitate ma
2° ꝯ. iori: q̃ pueri. mō siccitas acuit opationē. ¶ Scōa conclu
sio. calor iuuenis maior est intensiue q̃ calor pueri. pꝫ ex p̃
cedente. qꝛ notabiliter ꝓducit maiores opationes. igif ⁊c.
ꝯña tꝫ. vt dictum fuit in pma ratione pro ista parte. Item
ad tactū sentitur maior. igitur est maior ꝯña tꝫ. qꝛ sensus
tactus melius iudicat de qualitatibus primis. antecedens
pꝫ de se. ¶ Tertio qꝛ Ar. vocat etatem iuuenilem etatē
perfectam. quod non esset nisi pncipium vite. qd est calor
nālis: esset pfectius. et ꝑ ꝯñs intensiue maius. et hec conclu
sio etiā est auer. in scōo colliget. Et si petaf: q̃re igif Auic.
Dubiū R° vocat istas caliditates eq̃les. rñdef. q hoc facit qꝛ non ni-
mis multum vna earꝫ excedit aliā. lꝫ. n. calor pueri neque-
at facere tantas opationes sicut caliditas iuuenis. tñ pp h̃
non debet reputari multo remissior. qꝛ non solum remitti-
tur eius actio propter remissionē eius in se: sed propter ob-
tusionem cum magno humido. et per contrariū fortificaf
actio caloris iuuenis: nō solum ꝓp intēsionē: sed pp eē cū
3° cōclo. sicco magis ꝓportionato. ¶ Tertia ꝯ. cōparādo istas q̃li
tates ad humidū cui inexistūt: calor pueri ē maior. qꝛ hu-
midū radicale est maius. Et ita calor pueri est maior et mi
nor. maior qdē in q̃titate. minor vō i actiuitate. et ꝑ ꝯñs
calor iuuenis est magis actiuus: et minor in q̃titate humi
di. apparet ex dictis in ꝯne p°. addendo q humiditas pue
ri est maior q̃ humiditas iuuenis. ¶ 4° ꝯ. ponif ꝓbabili 4° cōclo
ter q cōparādo istos quo ad humidum. humidū iuuenis
est purius. apparet ꝑ rōnes ad hoc prius adductas.

His premissis rñdef ad rōnes prius factas. Ad rōes
Ad pmā dr̃. q ē ꝓ ꝯnīo posi
tis. Sꝫ ad rōnes factas in ꝯriū rñdef ꝑ ordinē ad pmā ne Ad pᵐ
gando maiorē. Et ad ꝓbationē dr̃. q lꝫ verꝫ sit q caloris
sit extendere: augmētare. ⁊c. tñ ex hoc q calor sit maior in
tensiue nō sufficit q magis augmētet: nisi cetera sint pa-
ria. mō sic nō ē in ꝓposito. qꝛ calor iuuenis est in statu pfe
cto et termino q̃titatis q̃ debef indiuiduo. et iō calor ille non
augmētat. sed alia opa facit nãe cōuenientia et necessaria: vt
digōnē: motū localē. gñatōes ⁊c. q̃ sūt magis pncipalia q̃
mot⁹ augmētatiōis: sec⁹ est de calore pueri: qꝛ ē in tpe in q̃
indiuiduū nō hꝫ sibi debitā q̃titatē. et iō calor ille a nã tot⁹
dirigif i augmētationem pncipalr. ¶ Uel dr̃ q calor ꝓpe 2ᵐ rñ°.
in iuuētute nō augmētat min⁹. s. i fine adolescētie q̃ calor
pueri: et iō rō nō ꝓcedit. qꝛ lꝫ augmētatio icipiat i pueritia
tamē terminatur i iuuētute. et iō minor est falsa. ¶ 3° spālr 3ᵐ rñ°.
dr̃. q si puer facit hãc opationē magis suo calore q̃ iuue-
nis. tñ iuuenis facit opationē pncipaliorē. s. gñationem: et
plēs alias q̃s negt facē puer. ¶ Ad 2ᵐ dr̃. q in puero nō ē Ad 2ᵐ
magis de humido radicali extēsiue. sꝫ bñ est magis exten-
dibile humidū. 2° dr̃. q magis de humido radicali est in
iuuene simpl'r q̃ in puero. et tota humiditas nālis mēbro-
rū oīum ē radicalis hūiditas. put pꝫ ex dictis. et hec ē ad
min⁹ extēsiue maior. sic et mēbra: et itēsiue nō ē mior corpe
existēte sano. q̃uis iuuenis siccior sit q̃ puer q̃ ad humidi-
tatē fluētē. de q̃ aliā dcm ē. Ad Auicē. et Gal. pōt dici q vo
lūt i pueris eē hūiditatē magis extēsibilē vel humiditatē
accñtalem maiorē. et h̃ nō arguit ꝯ dcā. ¶ Ad 3ᵐ negaf. Ad 3ᵐ
q si calor sit maior q sufficit ꝓ lōgiori vita. sic nec est for-
titudo maior q̃ lōgiori tpe durat. sm. n. tales ꝓportiones
fortitudo parua ad fortitudinē maiorē sic i puero. et calor
puus ad calitatem maiorē essent maiores q̃ calor et forti-
tudo maiores. qd nō ē verꝫ. Et ad ꝓbationē dr̃. q calor ē
pnᵐ vite. et iō maior ē q ceteris pibus pt i lōgiorē durati-
nē: puta reᵐ eiusdē etatis. regimis: et alioꝝ ꝯsilium. mō sic
nō ē i ꝓpo⁰. ¶ Ad 4ᵐ dr̃. qd opatōes ille q̃ sūt cū multo Ad 4
hu⁰ fluēte sūt maiores i puero: sicut nutritio et digō seu ex
pulsio et augmē⁰. sed alie opa⁰ pncipaliores sic gnō. et cōsi
miles sūt fortiores i iuuene. et iō rō nō ꝓcedit. maior. n. nō
hꝫ vītatē nisi dicaf q ille calor est maior a q̃ oēs vel pnci-
palissime opatōes ꝓcedūt maiores. mō sic nō est de calore
pueri. ¶ Ad h̃ at qd addif de digōne pueri. dr̃ q nō valꝫ.
qꝛ multo fortius digerūt iuuenes. qꝛ plus i vna vice come
dunt q̃ pueri i sex. et ēt cibaria magis solida: et magis g̃ssa
et iō rō de freq̄nti cibatōe nihil cōcludit. ¶ Ad 5ᵐ negaf Ad 5ᵐ
maior. Et ad ꝓbationē ei⁹ dr̃. q qñ aliqd pnᵐ pticulare et
instrale ē alicuius gñatiōis. tūc nō ē icōueniēs q effectus
acqrat aliqd pncipali⁹ q̃ sit illō pnᵐ vel ei⁹ ꝓpetas. vnde
maiorē calitatē hꝫ ignis genit⁹ i aere ex radiis solarib⁹ q̃
habuerāt illi radii solares. vel ēt aer. i q̃ fuerūt. et iō cū sper-
ma sit pticulare agēs vel pnᵐ gñatiōis. nō ē incōueniēs q
puer acqrat maiorē calorē q̃ sit spmatis. Silr nō ē icōue-
niēs si iuuenis acqrat maiorē calorem q̃ puer hꝫ. ¶ Ad
sextū negaf ꝯña. et ad ꝓbationē dr̃. q sm ē suppositū. q Ad 6ᵐ
q̃libet ps aliqd deꝑdat. sed solū aliq̃. lꝫ verꝫ ē q forte oēs
ꝯtinue alterāt. sed nō ꝯtinue q̃libet deꝑdit aliqd. qꝛ nihil
remaneret. ¶ 2° dr̃. q si aliq̃ ptes recedūt. tamē aliq̃ ptes
eque pure possunt aduenire. et sic rō non ꝓcedit: qꝛ si vna
eius porcio recedit alia digesta aduenit eque pura. saltem

Ad 7m vsqꝫ ad magnam ꝑtem etatis iuuentutis. ¶ Ad 7m dr̃. ꝙ
mobilitas non ſolū prouenit ꝓꝑ calorem: ſed etiā ꝓuenit ꝓ
pter humiditatem: vnde pueri ⁊ mulieres in operationibus
ſuis ſunt magis variabiles: nō qꝛ magis calidi: ſed qꝛ ma
Ad 8m gis humidi. ¶ Ad octauam dr̃. ꝙ non opꝫ quando aliq̃
paſſio conuenit duobus: vni ꝑ prius: ⁊ alteri per poſterius
ꝙ conueniat poſteriori per prius. illā paſſionē intenſius
vel perfectius conuenire priori: ſed hoc eſt ſolū verum: vbi
prius eſt cauſa totalis ⁊ principalis reſpectu poſterioris.
mō pueritia: ſeu calor pueri non eſt cauſa principalis: imo
nec totaliter reſpectu caloris iuuenis. caloris. n. iuuentutꝭ
cauſa principalis eſt anima calorem imperfectū pueri. re
ducens ad ꝑfectionem. ⁊ ideo rō non cōcludit. ¶ Aucto
ritas phī ꝑmo poſteriorum non hꝫ locum niſi in illis: in q
bus aliquid conuenit alteri ꝓꝑ alterum: ⁊ nullo modo ꝓꝑ
aliquod ꝑticulare. mō lꝫ calor pueri eēt cā caloris iuuenis
tamē nō eſſet totalis cā. immo ꝑncipalis eſt aīa reducens
ipſum ad ſuū calorē debitū: ⁊ ꝑfectū a calore imperfecto
Ad 9m priori. ¶ Ad nonū dr̃. ꝙ non opꝫ humidum pueri eſſe in
ſuo ꝑfectiori: nec puriori. 2° ꝙ nō opꝫ humidū ꝯtinue fie
ri magis impurū. imo ſtat humidum radicale in iuuentu
te eſſe ita purū ſicut in pueritia vel purius probabiliter. 3°
dicitur. ꝙ vita non poteſt ꝑpetuari: qꝛ poſt iuuētutis etatē
humidū gn̄abit̃ ꝯtinue minus purū: et hoc tūc ꝓꝑ defectū
caloris incipiet decreſcere: ⁊ ideo tunc cōtinue diſponitur
vita ad corruptionē. Et ꝑ hoc pꝫ qd ſit dōm. qꝛ lꝫ vſqꝫ ad
iuuētutē poſſet gn̄ari humidū eque purū: nō tn̄ pōt vltra.
Ad 2m ⁊ iō dr̃ ꝙ tūc incipiet deficere vita. ¶ Ad ſcd̃am ꝓbationē
minoris dr̃. ꝙ humidū cibale ꝯuerſum in mēbrum ſtat eē
Ad 3m eque purū: ſicut radicale. ⁊ iō rō nō ꝓcedit. ¶ Ad tertiam
ꝓbationem dr̃. ꝙ ſanguis menſtruꝰ eſt mā pueri: ⁊ iſte nō
eſt in tanto depuratus qn̄ in iuuentute poſſet humidū ra
dicale reſtaurari plus purū ꝑ cibalē aduenīcs. ⁊ cū dr̃ ꝙ ē
magis digeſtus. dr̃ ꝙ forte eſt pluribꝰ digeſtionibꝰ digeſtꝰ.
ſed tamē alie digōnes pñt eſſe ita intenſe. ⁊ ſunt ꝙ ita purū
faciunt cibale ꝓꝑ vehementem cōuenientiam ⁊ intēſionē
caliditatis radicalis: Et hoc ſolum dico ꝓbabiliter more
Ad 4m aliorū. ¶ Ad quartū dr̃. ꝙ ꝑncipia humidi iuuenis ſunt
non ſolum ꝑncipia nutritionis: ſꝫ et gn̄ationis. imo pñt eē
puriora ⁊ fortiora q̄ꝫ ꝑnꝰ gn̄ationis hūidi radicalis pueri:
Ad 5m q̄ erāt in pñ: ⁊ iō rō non ꝓcedit. ¶ Ad decimum dr̃ negā
do ꝯñam. Ad ꝓbationē dr̃. ꝙ ſupfluitas pueri non eſt tē
peratior: neqꝫ ſudor eſt magis gratus tactui ꝓꝑ tꝑamētū
caliditatis. ſed ꝓꝑ humiditatē multā: ⁊ calorē debilem in
agendo. humida. n. ſunt tactui placētia. Auctoritas Aui
cen. ſoluta fuit in poſitione. Hec de quarta parte illius arti
culi ſunt probabiliter dicta.

5a ps 2i articuli. Quantum ad quintam partem reſtat videre. vtrū
ſit poſſibile eſſe mixtum temperatum
p° ꝯ. ad iuſtitiā. ⁊ vr̃ mihi ꝙ tam phī q̄ꝫ medici dicūt ꝙ poſſibi
pm le ſit eſſe mixtum tꝑatum ad iuſtitiam. ꝓbatur ſic. illud ē
poſſibile eſſe: cuius cauſe ſunt poſſibiles. ſꝫ mixti tēꝑati ad
iuſtitiā cauſe ſunt poſſibiles igit̃ ⁊c̃. ꝯña tꝫ. ⁊ añs ꝓ ꝑma
ꝑte pꝫ de ſe. qꝛ poſitis cauſis ſufficientibus ponitur effectꝰ.
ꝓ ſcd̃a ꝑte pꝫ. qꝛ cā mālis eſt quatuor elmta. put ipſa pōt
deduci ad mediū alicuius ſpēi. ⁊ ſpālr humane cōuenien
tiſſimū. Cā formalis eſt aīa intellectiua: vel accñtalis ꝯple
xio: put talia ſunt in ſubō optime diſpoſito. Cā efficiens
vñā eſt ꝑma cā cum agētibus ſupiorībus. ⁊ cā efficiens ꝑti
cularis ē duo ſemina tꝑata. ſ. pr̃is ⁊ mr̃is. Cā finalis ē ope
rationes ꝑfecte mixto tꝑato debite. mō oēs iſte cāe ſic ſunt
2m poſſibiles. vnde pꝫ minor. 2° eſt dare mixtum diſtempera
tum colericū: ⁊ eſt dare mixtū diſtēꝑatū flegmaticū. igitur
eſt dare mixtū tꝑatum ad iuſtitiam. ꝯña tꝫ. qꝛ cū l nā ꝯtin
git repiri poſterius: ⁊ ꝯtingit repiri ꝑus. vt ſi duo ſunt que
ſunt poſteriora ē vnum qd̃ eſt ꝑus duobus. mō cōplo tꝑa

ta ꝑus eſt q̄ꝫ cōplo diſtēꝑata. eo ꝙ ꝑ receſſum ab ea ſumit̃
diſtēꝑatū. ⁊ nō eꝯ. ¶ 2a ꝯ. ꝙ ſicut mixtū determinat ſibi 2a ꝯ.
complexionem eſſentialem ſibi ꝯgruā. ita determinat acci
dentalē ſibi ꝯgruā. ⁊ ſilem eēntiali. pꝫ ꝑ h̃ ꝙ mixtū aliqñ
melius ſe hꝫ in vna regione: q̄ꝫ in alia. ⁊ i vno tpe: q̄ꝫ i alio:
qd̃ nō vr̃ niſi ꝯplo eius accñtalis regiōis ⁊ tpis eēt ſibi con
uenientior. igit̃ pꝫ ꝯ. ¶ 3a ꝯ. ꝙ mixtū ſub vtraqꝫ earū opti 3a cōclo.
ma diſpoſitione impoſſe eſt diu ꝑmanere. pꝫ. qꝛ cōtinue fit
alteratio: ⁊ a medio ⁊ a ꝑtibus inter ſe. ⁊ ꝑ ꝯñs videt̃ ꝙ nō
diu pōt ꝑmanere ſub vtraqꝫ optime. ¶ 4a ꝯ. ponit̃ ꝙ poſſe 4a cōclo
eſt ſtare mixtum aliquō tpe partis ſub cōple tꝑata ad iuſti
tiam. ꝓbat̃. qꝛ pōt eā hr̃e ꝑ concluſionem ꝑmam. ⁊ cū hꝫ
eā nō pōt imediate ab ea remoueri. igitur ꝯ vera. ꝯña tꝫ.
maior pꝫ ꝑ dicta. minor pꝫ. qꝛ mixtum non eſt in infinitū
modice reſiſtentie. ⁊ ꝑ conſequens tempus aliquod requi
ritur antequam ſua reſiſtentia poſſit ſuperari. ⁊ a tempera
mento ſuo cōuenientiſſimo remoueri. ¶ Sed tunc rōna pm dum Re
biliter dubitat̃. de q̄ mixto ītelligant̃ hec dicta. ¶ Ad qd̃
reſpondet̃. ꝙ iſta loquuntur de homine. ita ꝙ voluit dice
re. ꝙ poſſibile eſt eſſe hominē optime cōplexionatū. ¶ 2° 2m dum Re
dubitatur. in qua etate ſit. ad quod ſm̄ Aui. ꝑ can. rn̄det
ꝙ ſic eſt in fine augmenti ⁊ ſine magna variatione ſui du
rat per totam etatem iuuentutis. comparatiue tamen pōt
eſſe in qualibet etate. ¶ 3° dubitatur in quo climate ma 3m dum Re
gis deberet reperiri tale mixtum. reſpondet̃ in fine quarti
climatis. ⁊ in principio quinti ſm̄ magis probabiles opi
niones. ſed Auicen. vr̃ velle ꝑ can. ꝙ magis ſit ſub equino
ctionali. ⁊ iſta eſt opinio cōis cui non bene audeo contra
dicere: licet rationes ſuper quas fundatur ſint multum de
biles: vt mihi videt̃. vnde gratia collatiōis. ⁊ vt meliꝰ ingꝛ
ratur veritas: volo declarare opinionem oppoſitam: que
etiam eſt probabilis. ⁊ ſic quilibet eligat illam que ſibi pla
cet. ¶ Pro qua ſuppono primo. ꝙ ſolum loquitur de mix pa ſuppō
to humano. qꝛ inter omnes complexiones mixtorum hu
mana eſt perfectiſſima ⁊ temperatiſſima. ¶ Secūdo ſup 2a ſuppō
pono. ꝙ membra eiuſdem hominis exiſtentis in naturali
diſpoſitione ſunt in qualitatibus primis multum diſſimi
lia ⁊ contraria. apparet de cerebro ⁊ corde ſatis de intentio
ne phī ſcd̃o de animali. ⁊ per Aui. primo canonis. fen pri
ma doctrina de complexionibus. ¶ Tertio ſuppono. ꝙ 3a ſuppō
cor hominis naturaliter diſpoſitum obtinet principatum
in calefaciendo ſuper partes calidas circum circa exiſten
tes: ita etiam apparet per experientiam: ⁊ alie partes a cor
de continue habent ſpiritus ⁊ calores a corde. ¶ Quarto 4a ſuppō
ſuppono. ꝙ illud proprie non dicitur aliquo tempore eſſe
ꝙ ſolum per inſtans eſt: apparet per phm̄ octauo phyſi T. c. 67.
corum. c. xiij. de motu reflexo.

Tunc his ſuppoſitis ſit prima concluſio. ꝙ ſi i ho pa ꝯ.
mine eſſet complexio optima ſeu tempe
rata ad iuſtitiam: illa nullo toto tempore remaneret. pro
batur ſic. ſi in. a. inſtāti eſſet: ipſa immediate poſt. a. inſtās
non erit. igitur concluſio vera. conſequentia tenet. ⁊ ante
cedens probatur. qꝛ in. a. inſtanti caliditas cordis incipit
alterare calefaciendo partes minus calidas. igitur imme
diate poſt. a. inſtans non erunt iſte partes ſub iſto tempera
mento ſub quo fuerunt ante. igitur immediate poſt. a. in
ſtans non erit per totum corpus temperamentū optimū.
omnes conſequentie ſunt de ſe note. antecedens apparet.
qꝛ caliditas cordis obtinet in caliditate ſuper alias partes
minus calidas. per ſuppoſitionem tertiam. ⁊ eſt agens na
turale agens tn̄ quantum pōt. igit̃ ſemꝑ agit ꝑtes aſſiſten
tes calefaciendo. igitur dato ꝙ in. a. inſtanti eſſet tꝑamen
tū optimū: caliditas cordis icipiēs calefacere ꝑtes exiſtes
circū circa remouebit corpus ab hoc tꝑamēto optimo
¶ 2a concluſio eſt. ꝙ non eſt poſſibile eſſe hominē tꝑatū 2a ꝯ.
ad iuſtitiam per naturam. probatur ſic. qꝛ ſi poſſet eſſe vel

esset, p aliquod totuz tẽpus: vel per instans solum: sed nul
lum eorum. igitur ꝛc. maior pz per sufficientẽ diuisionez.
minor declaratur qꝫ non per tempus. per conclusionem p̄
cedentem: nec per instans solum. per quartam suppositionẽ

Ad rões p̄me con clusiõis opionis opposite ¶ Secundum hanc opinionez respondetur ad rationes
probantes primam conclusionem alterius opinionis. Ad
primam dicetur. ꝙ cause sufficientes mixti temperati ad
iustitiam. s. hominis per naturam non possunt esse. Et ad
probationem dicitur ꝙ non est possibile elementa esse per
aliquod tempus totum sub dispositione optima: que reg
ritur pro esse hominis. Aut aliter si quelibet illarum cau
sarum posset per se esse nunquã omnes simul esse possent.

Ad 2m ¶ Ad secundum dicitur. ꝙ non opz ꝙ si sit distẽperatuz.
ꝙ ẽt sit dare tẽperatũ. magna. n. est dñia. Et ad ꝓbationez
dr̃. ꝙ corpus tẽꝑatum in se: nec est prius: nec posterius di
stemperato: qꝛ per naturam nec est: nec põt ẽe: sed in imagi
natione forte possibile est esse. qꝛ intelꝉs intelligit ꝛ cogno
scit distẽꝑatum imaginando tꝑatum. vñ eadẽ rõne sic ꝓ
bareẗ. ꝙ esset dare mixtum tꝑatum ad pondus: qꝛ est da
re mixtũ distẽꝑatum ad pondus. ꝛ si Auicẽ. ꝛ alij medici
vñr sonare ɔ̃rium: qđ est dare mixtum tẽꝑatum ad iusti
tiã. dr̃ qꝛ ipsi voluũt dicere: ꝙ est dare mixtũ ꝓpinquũ tẽpe
ramento iustitie: sic ꝙ non sensibiliter ab isto tempamẽto
recedit. ꝛ hoc sufficit probitate sui dicti. qꝛ medicus de mo
dicis non curat. est. n. artifex sensitiuus. vt voluit Auic. p̄
cañ. ꝛ hoc de 5a ꝛ vltima parte scd̃i articuli.

Ad rões Ad rationes p̄ncipales. Ad p̄mã dr̃. ꝙ ista ma
xima. vbi est dare maius ꝛ minus:
ibi est dare equale: non est vera nisi in rebus eiusdez spẽi. ꝛ
ẽt in magnitudinibus ꝛ in numeris. ꝛ si in intensionibꝰ oz
habere veritatẽ: opz ꝙ intelligaẗ in eadẽ qualitate simpli
ci. vt vbi est dare caliditatẽ maiorẽ ꝛ minorem: ẽt põt dari
equalis: sed non opz ꝙ si in cõplexionibus sit dare lapsum
ad caliditatẽ siccitatẽ ꝛ leuitatem ꝛ alium lapsum minus
ad illas q̃litates: ꝛ magis ad oppositas: ꝙ sit dare lapsuz
ad oẽs equaliter: cuius causa est dicta in põne. qꝛ qñ ẽ eq̃li
tas in alteratiuis. est inequalitas in motiuis. ꝛ econuerso.

Ad 2m ¶ Ad scd̃m negaẗ ɔ̃ña. Ad ꝓbationem dr̃. ꝙ nõ oz ꝙ si
vnum oppositoꝝ sit in nã. ꝙ ẽt sit reliquũ nisi sint ɔ̃ria op
posita. ꝛ sic nõ est de tẽꝑato ꝛ intẽꝑato. imo sunt p̄uatiue
vel ɔ̃dictorie opposita. ¶ Ad hoc aũt ꝙ additur ꝙ natu
ra magis intendit tꝑatum q̃ intꝑatum dr̃ ꝓbabiliter pri
mo ꝙ nã nullo mõ intendit mixtum tꝑatum ad pondus:
qꝛ non est possibile: ꝛ nã nullum impossibile intendit. 2o di
citur. ꝙ nã intẽdit mixtum tꝑatum ad iustitiã quo ad ꝓ
pe verum tẽꝑamentum iustitie. non autez intendit ipsum
tꝑamẽtum iustitie per aliquod totuz tp̄s esse. qꝛ ẽt p nãm

Ad 3m non est possibile sm̃ vnam opinionem. ¶ Ad 3m dr̃: ꝙ sa
nitas aiaꝉ nõ ɔ̃sistit intẽꝑamẽto ad pondus: prout notũ
est. etiam dicaẗ ꝙ lz ꝑfectissima sanitas cõsisteret in tẽꝑa
to iustitie. sicut perfectissime esse calidum in habere sum
mã caliditatẽ: tñ sicut ad esse album sufficit habere albedi
nem. vltra medium latitudinis. qꝛ tale est sufficiens ad da
re esse album. ita ad esse sanum simplr̃ ꝛ perfecte: licet non
ꝑfectissime sufficit habere tꝑamentum sufficiens ad exer
cendum operationes debitas illi speciei animalis. mõ ad h̄
habere nõ requitur maximũ tꝑamẽtum iustitie: sufficit ta
men habere complexionem non nimis distantẽ ab isto tẽ

Ad 4m peramẽto. ¶ Ad quartuz dr̃. ꝙ signato mixto in quo est
excessus in qualitatibus: nunq̃ per intensionez ꝛ remissio
nem per nãm põt fieri tꝑamentuz. nã qñ erit adequatio in
q̃litatibus motiuis erit inequalitas in alteratiuis. ꝛ e𝔬̃. vt
prius dictum est: nec pñt p nãm q̃litates alteratiue ꝛ moti

Ad 5m ue ad equalitatem ponderis reduci. ¶ Ad qntum dr̃ ꝙ
admisso ꝙ sit mixtũ lapsum eq̃lr̃ ad frigidũ ꝛ humidũ: ꝙ
hñ põt p naturam fieri transitus forte equaliter ad calidũ
ꝛ siccũ: ꝛ ꝙ in medio trãsmutationis erit saltẽ p instans:
aut possibile eẽ ꝙ si interrũpaẗ transmutatio per tempus
equalitas ponderis in q̃litatibus alteratiuis: sed tunc erit
inequalitas in motiuis: ꝛ iõ non erit temperies ad pondꝰ.

¶ Ad 6m conceditur añs. ꝛ negaẗ ɔ̃ña. qꝛ de omnibꝰ mix Ad 6m
tis q̃ a nã leuiora sunt q̃ aqua: ꝛ grauiora q̃ aer: est ita ꝙ
quiescunt naturalr̃ in intermedio aeris ꝛ aque: sed nõ seq
tur ꝙ sit tempamentum in talibus. vt in oleo ligno stuppa
vel alijs hꝫ. Et ad ꝓbationẽ dr̃. ꝙ supposito pro nunc ꝙ
in talibus esset adequatio: in motiuis: non tamẽ sequitur ꝙ
esset in alteratiuis: similr̃ nõ est verũ. ꝙ tale mixtum hꝫ tm̃
de leuitãtibus: sicut de grauitãtibus: lz hñ hẽat tantum ꝙ
leuia nõ possunt ipsum trahere sursum vltra aquam nec
grauia deorsum infra aquã. imo ita eẽt de corpore: in quo
eẽnt tres gradꝰ grauitatis terre: ꝛ tres aq̃. duo ignis: ꝛ duo
aeris leuitatis. hoc. n. in ɔ̃tactu aeris q̃sceret: qꝛ gradꝰ gra
uitatis aque nõ traherẽt. qꝛ eẽnt in loco nãli: sed traherẽt
tres gradus grauitatis terre: q̃bus resistunt quatuor gra
dus leuitatis aeris ꝛ ignis. ꝛ ideo non descendit. ¶ Ad se Ad 7m
ptimum dicitur. ꝙ in maiori mundo eã non sunt simplr̃
adequata. imo cõtinue agũt inuicẽ ꝛ corrũpuntur alique
ptes ignis ab aere. ẽt generantur ab aere in alio situ noue
partes ignis ab alio igne. sed dicũẗ adequata: sic ꝙ nullũ
eorum superat aliud: intñ ꝙ ipsum in sui nãm põt ɔ̃uertẽ:
ꝛ aliter nõ. ¶ Ad octauũ dr̃. ꝙ ars nõ põt facẽ eq̃lr̃ mix Ad 8m
tum ex duobus q̃litatiue. nec hoc põt facẽ ex aq̃ ꝛ vino. lz
forte quãtitatiue eq̃lr̃ põt ea commiscẽ: de hoc nihil est ad
p̄ns. Rõ post oppositum est pro dictis ꝛc.

¶ Nobis aũt vlr̃: ꝛ prius dictum est de cau
sis. T. cõ. lv. Qõ. xvj.

Queritur decimosexto. Utruz gñatio p̄m
erit ꝑpetua. ꝛ arguiẗ ꝙ non T.c.56.
p pħm. 8. phy. vbi dicit. ꝙ nullus motus est ꝑ ꝛ.57.
petuus preter localẽ circularẽ. igiẗ ꝛc. ¶ Se 2m
cundo nulla gñatio est perpetua. igiẗ gñatio
nõ est ꝑpetua: ɔ̃ña tz. ꝛ añs pz inductiue. qꝛ nec gñatio ho 3m
minis: nec gñatio asini. ¶ 3o sic. nulla forma subalis edu
cta vel educẽda de poꝰ mãe ẽ ꝑpetua. ois gnõ ẽ for̃a suba
lis educta vł educẽda de poꝰ mãe. igiẗ ꝛc. maior pz. qꝛ ois T.c.120
talis ẽ corruptibilis. ꝛ p ɔ̃ñs õ necessitate corrũpiẗ. p̄ celi in
fine. minor appet. qꝛ gñatio forme nõ est aliud q̃ forma:
q̃ gñaẗ: ꝛ iõ opz ꝙ omnis gñatio forme sit educta vel po 4m
tentus educenda. ¶ Quarto. gñatio q̃nq̃ est: ꝛ quando
q̃ nõ est. ergo nõ est semꝑ. ɔ̃ña tz ex terminis. añs est pħi 2o T.c.52.
huius. c. 8. ɔ̃ platonẽ. ¶ 5o nullum ꝑpetuũ habz determi 5m
natum tẽpus: sed omnis generatio habet determinatum
tempus. igitur nulla generatio est perpetua. ɔ̃ña tz. ma T.c.117
ior nota est de se. ꝛ quarto physi. perpetua non sunt in tpe. T.c.57.
añs appet. per pħm 2o huius. c. vltimo. vbi voluit. ꝙ deter ꝛ.58.
minatum est tempus gñationis ꝛ corruptionis. ¶ 6o. nul 6m
lum habens contrarium est perpetuum: gñatio hꝫ cõtra
rium. igitur ꝛc. maior patz: qꝛ vnum ɔ̃riorum corrumpit
reliquum. minor patet. per pħm. 5. physi. vbi dicit. ꝙ gña T.c.8.
tio contrariatur corruptioni.

In oppositũ est pħs scd̃o huius. c. penul. T.c.55.
¶ In ista questione erũt, duo ar
ticu. In primo premittende sunt alique distinctiones. In
secundo iuxta illas ponende sunt respõsales conclusiones.
¶ Quantum ad p̄mum nota. ꝙ generatio põt accipi du p̄m nõm
pliciter. Uno modo p alteratione preuia ad introductio
nẽ forme subalis: alio modo ꝓ introductione forme suba
lis: ad quã illa alteratio ordinaẗ. ꝛ est dr̃ia inter istas muta
tiones. qꝛ mutatio p̄ma est successiua ꝓp intensionem gra
dualem qualitatis: sm̃ quem fit alteratio: gñatio aũt for
me subalis non est successiua ꝓpter indiuisibilitatem gra

dualem formeꝛimmo nisi esset extensio quantitatiua ma-
terie que non est eque disposita ad recipiendum formam
substantialem in parte distanti: sicut in parte propinqua
agenti: actio esset indiuisibilis. propter quod Commentatoꝛ
com. 32. 6. phi. dicit. ꝙ mutationes indiuisibiles sunt termini mu-
tationum diuisibilium. vt generatio substantialis est termi-
2ᵐ nōnᵐ nus alterationis preuie. ¶ Secunda distinctio est. ꝙ entia
in triplici differentia sunt. quedā sunt pure successiua. vt
motus localis ⁊ tempus. Alia sunt simpliciter permanen-
tia: vt anima ⁊ celum. Alia sunt media: puta que secūdū
partes aliquas fluunt: vt flumius ⁊ corpoꝛa animalium.
¶ Tertia distinctio. generatio potest dici perpetua dupli-
3ᵐ nōnᵐ citer. vno modo quod est semper ⁊ sine interruptione. alio
modo iproprie. q2 ante quodlibet tempus fuit: ⁊ post quod-
libet tempus erit: ⁊ est esse perpetuum intercise. ¶ Quar-
4ᵐ noᵐ to nota. ꝙ adhuc questio potest intelligi dupliciter. vno
mō. vtrū gñatio est ppetua. i. vtrū oi tpe qd fuit: fuit gene-
ratio. ⁊ oi tempore qd erit: erit gñatio. Alio mō. vtruz ge-
neratio fuit ab infinito tpe: ⁊ erit in infinitum tempus: sic
ꝙ nunq̄ habuit principium: nec habebit finem: ⁊ sic intē-
a.t.cō.1. vsq ad 15 du phs generationem esse perpetuā: ⁊ motū esse ppetuū.
¶ 5° nota. ꝙ iuxta istum vltimum sensum q̄stio pōt intel-
ligi quadrupliciter. Primo mō pꝛoprie ꝙ aliqua gñatio
5ᵐ nōnᵐ vna numero sit perpetua. 2° mō ꝙ nō ꝯtinue eadem nu-
mero. sed continue ⁊ ppetua sit gñatio eadem in ec̄. 3° mō
ꝙ non continue. sed intercise per partes temporis semper
duraret gñatio. ita ꝙ ante quodlibet tempꝰ fuisset ⁊ post
qdlibet tps erit gñatio aliq̄ eiusdē spēi: sicut nālr loquen-
do diceretur de eclipsi lune. 4° mō. ꝙ sic fuit gñatio ppe-
tue intercise. non tm̄ per partes temporis: sed per instantia
indiuisibilia. sic. s. ꝙ ab eterno fuit generatio in instanti ⁊
etiam erit. ¶ 6° nota. ꝙ ex dictis de ista questiōe pñt trahi
6ᵐ nōnᵐ multi sensus dubij. Primus. vtrū gñatio fm quid sic esset
motus localis esset eterna. Scd̄s. vtrū gñatio sbalis sim-
pliciter dicta esset perpetua. Tertius. vtrum ppetua sit ge-
neratio sbalis mixti. Quartus. vtrum perpetue in eadē
spē spālissima sit generatio indiuiduorum illius speciei.
¶ 7° nota. ꝙ simpliciter nihil nisi deus gloriosus est eter-
7ᵐ nōnᵐ num ⁊ perpetuum. q2 oia p eum sunt temporaliter ⁊ in tē-
pore producta. ⁊ ideo ad oēs dubitationes motas fm veri-
tatem fidei respondēdum est negatiue. Sed questio forte
q̄rit qd sit dicēdū naliter loquendo excluso lumine fidei. ⁊ ideo
conclusiones quas postponam sic volo intelligi pure na-
turaliter loquendo. Et hoc de primo.

Quantū ad scd̄m sit pma conclo. nulla gñatio siue
simpliciter loquēdo: siue fm quid dicta ē
ppetua. pbat sic. nullum tps est eternum. igit gñatio. nō
est eterna. ꝯña tz. q2 ex opposito sequitur oppositum: vt se-
quitur. aliq̄ gñatio est eterna. igitur aliq̄ gñatio est in tem-
pore eterno. ⁊ pz ꝯña. q2 oē qd est: ⁊ spālr omnis motus q
est: est in tpe. etiam q2 hoc verbū est: consignificat tps pñs
igitur seqtur. gñatio est perpetua. igitur gñatio est in tem-
pore pñti perpetuo. ⁊ manifestuz est ꝙ in tpe finito perpe-
tua. igitur sequitur de pmo ad vltimum. gñatio est perpe-
tua siue eternaliter. igitur est in tpe ppetuo eterna. igit tps
est perpetuum. tz ꝯña. ⁊ añs pz. q2 oē tps dz esse numerus
motus. modo eternum non est natum numerare motum
nec mensurare. quia eius quantitas neq3 nobis ē nota.
¶ 2ᵃ ꝯ est. ppetua est sine interruptione gñatio motus: na-
2ᵃ ꝯ. turaliter loquendo. probatur sic. oi tempore dato vel dabi-
li est gñatio motus sine interruptiōe. igitur ꝯ vera. añs pz.
q2 vno anno est gñatio motꝰ. s. vnius anni: ⁊ tpe. x. anno-
rū est gñatio. s. motus durantis p. x. annos. ⁊ sic de singu-
lis aliq̄s temporibus. igitur conclusio secūda vera. ¶ Cor-
Correᵐ relarium. perpetue sine interruptiōe est gñatio fm qd. Et
hoc de primo dubio. ¶ Quantum ad secundum dubiū.

sit tertia conclusio hec perpetuo potest esse aliqua gñatio 3ᵃ cōclo.
sbalis elementi. pz. q2 si sine interruptione longa appone-
retur oleum in lampade: ⁊ ignis: quod est possibile. perpe-
tue generaretur ibidem ignis. ¶ Quarta cōclusio. perpe- 4ᵃ cōclo
tuo est generatio substantialis elementi. apparet. q2 perpe-
tuo est sub polis generatio aque ex aere: quoniam quan-
doq3 est. ⁊ non est potior ratio de vno tempore q̄3 de alio.
igitur perpetua est. Et ex alio: q2 ꝯtinue propter dominiū
frigiditatis obtinet ibi aqua super aerem. igitur continue
generatur ibi aqua proportionabiliter perpetue sub equi-
noctiali est generatio aeris. igitur conclusio vera. ¶ Quin- 5ᵃ cōclo.
ta conclusio. quantumcunq3 in duratione est motus loca-
lis. tanta est aliqua vna generatio substantialis. probatur
q2 si motus localis capitur vnius diei potest capi genera-
tio aeris sub polis vnius diei. ⁊ si capitur motus localis
vnius anni. ⁊ si cētum annorum similiter potest capi gene-
ratio aque ex aere ex conclusione precedente. vnde patet.
ꝙ conclusio vera est. ⁊ hoc de secundo sensu dubij questio-
nis. ¶ Quantum ad tertium sensum sit sexta conclusio. 6ᵃ cōclo.
probabile est dicere perpetuo esse generationem mixti. pro-
batur sic. perpetuo est generatio lapidis vel metalli infra
terram. igitur conclusio vera. consequētia tenet. ⁊ antece-
dēs probatur. q2 hodie est: heri fuit: ⁊ cras erit. ⁊ sic de sin-
gulis tpibus. igitur ⁊c̄. consequentia tz per inductionem.
añs pz. q2 nō videtur de quo tempore esset instantia. eo ꝙ 2ᵐ
non est maioꝛ ratio de vno: q̄3 de alio. Secūdo. q2 ppetuo
est gñatio partis animalis. igitur ⁊c̄. cōsequētia tz. q2 om-
nis gñatio partis animalis est gñatio mixti. añs patz. q2
perpetuo est animal. ergo perpetua est nutritio animalis. cō-
sequētia tz p philosophum pᵐ hꝰ. q2 viuum quādiu est nu- T. c. 41
tritur. ⁊ vltra. igitur perpetue est gñatio partis animalis.
cōsequētia tz. q2 nutritio fieri non potest nisi per restaura-
tionem partis animalis. añs est notum naturaliter loquē-
do. opz enim semper esse animalia perfecta. ¶ Corrrelariū pᵐ corrᵐ
perpetua est vna generatio mixti. Sequitur. q2 omnis ge-
neratio est vna generatio. ¶ Correlarium scd̄m. ppetuo ē 2ᵐ corrᵐ
vna generatio vnius mixti. seqtur p idem: q2 perpetue est
gñatio mixti. mō ois gñatio mixti est gñatio vnius mixti.
Sed si queratur. vtrum aliqua generatione mixti demō-
strata verum sit dicere ꝙ perpetuo sit gñatio huius mixti.
Dico ꝙ nō. q2 non credo ꝙ aliquod eēt vel posset eē vnū
mixtum. cuius gñatio omni tēpore duraret. ¶ Tertium 3ᵐ corrᵐ
correlariū. perpetuo est gñatio corporis animati sensitiui
sequitur ex probatione sexte ꝯnis. q2 perpetue est nutritio
asini: ⁊ deducitur sicut in conclusione. ¶ 4ᵐ correlarium 4ᵐ corrᵐ
perpetuo est gñatio mixti perfecti. sequitur ex precedenti.
q2 generatio corporis animati sensitiui est generatio mix-
ti pfecti. ⁊ hoc de tertio sensu q̄stionis ppofite. ¶ Quan-
tum ad quartum sensum q̄stionis supponit. ꝙ omnes p-
tes integrales sint eiusdem spēi spālissime essentialis. illō
fuit prius pbatū: quo premisso sit alia cōclusio hec. signa- 7ᵃ cōclo.
ta spē spālissima essentiali asini que sit. a. perpetuo: ⁊ sine in-
terruptione est gñatio indiuidui speciei specialissime. pro-
batur sic. perpetuo est gñatio alicuius partis asini: sed q̄li-
bet pars asini ē de spē spālissima. a. igitur ppetuo est gña-
tio indiuiduorum. a. ꝯña tz. antecedēs p pma parte pz. p
pbationem scd̄am ꝯnis sexte. q2 ppetuo est asinus: igitur
perpetuo nutritur asinus. igitur perpetuo gñatur aliqua
pars asini. omnes ꝯñe sunt bone nālr. ⁊ añs nālr loquēdo
est verum. q2 si semel non esset asinus mundus nunquam
posset habere asinum: seu spēm asini. eo ꝙ nequit per pu-
trefactionē fieri: nec fieret tunc p propagationē. eo ꝙ nul-
lus asinus eēt. imo nūq̄3 asinus esset. igitur. ꝯña verum. s.
ꝙ perpetuo est gñatio asini. ⁊ secunda pars apparet. q2. a.
est eiusdem speciei specialissime cū toto asino pter pedem:
q2 si abscinderetur ab asino pes adhuc maneret eadem spēs

specialissima. qꝛ maneret idem indiuiduum. modo quodli-
bet pars asini est eiusdẽ speciei cum parte asini sequestra-
ta: puta cum pede per suppositionem premissam. igiť que
8ª cõclo. libet pars asini est eiusdem speciei specialissime. a. ¶ 8ª con
clusio. non perpetuo sine interruptione est generatio asini
totalis. ista conclusio apparet: qꝛ non semper generať asi-
nus totalis: qꝛ vno tempore generatur: ⁊ alio tempore nõ
alias enim nimis multiplicarẽtur asini. voco autem tota-
lem asinum illud quod est asinus: ⁊ non est pars alterius
Cõtra asini. ¶ Contra. hec conclusio contradicit precedenti. qꝛ
precedens dicit ꝙ sine interruptione perpetua est genera-
tio indiuiduorum speciei. a. sed quodlibet indiuiduum est
totalis asinus. igitur perpetuo est generatio asini totalis.
consequentia tꝫ. antecedẽs pro prima parte est precedẽs ꝯ.
⁊ pro scõa pte est manifestum. qꝛ spẽs. a. ⁊ iste termin⁹ asi-
nus ꝯuertunť. qꝛ est spẽs spãlissima essentialis asinorũ. sicꝫ
ammodo quodlibet indiuiduũ spẽi asini est asin⁹ totalis.
Nõ. n. dr̃. pes asini est asinus. igitur. quodlibet indiuiduũ
R̃ spẽi. a. est asinus totalis. ¶ Hic rñdeť faciliter ꝑut vulga
res vtuntur hoc termino asinus. s. ꝑut ipse cõnotat totali
tatem: ⁊ pars asini non est asinus. iste terminus asin⁹ non
est spẽs spãlissima essentialis asinoꝝ: imo asinus totalis ⁊
quelibet eius pars integralis est eiusdem spẽi specialissime
essentialis. ⁊ iõ quãuis ps asini nõ sit asinus. manifestũ est.
ꝙ iste terminus asinus prout connotat totalitatem nõ est
spẽs spãlissima essentialis ad asinum seu ad rem q̃ est asi-
nus ꝑ hoc pꝫ qd sit dñm ad rõnem: qꝛ negatur ꝙ ꝯ repu-
gnet precedẽti. qꝛ iste terminus asinus nõ ꝯuertiť cũ. a. nec
est spẽs essentialis: nec est de predicamẽto subẽ. sic accept⁹.
sed magis est species totius. qꝛ sic hec predicatio bene esset
essentialis. asinus est totum. ꝓportionabiliter dicať de ge
neratione indiuiduoꝝ de aliqᷓ spẽbus ꝑfectorũ mixtoꝝ.
9ª cõclo. ¶ Nona ꝯ. intercise ab eterno fuit generatio asini totalis
pꝫ. qꝛ nãlr loquendo non est ꝑcise deuenire ad p͞m. nec etiã
ad vltimũ. ꝗ añ quãlibet gñationẽ totalis asini fuit alia ⁊
post quãlibet gñationem erit alia. igitur ab eterno fuit in
tercise: ⁊ hoc de scõo articulo.

Ad p͞m. Ad rationes ꝑncipales. Ad primam dr̃ ꝙ ꝑ ꝑ
ꝑma cõclone. ⁊ ꝑ dictis ꝙ nulla
gñatio sit ꝑpetua. ⁊ iõ ꝯcediť ꝙ nullus motus seu ẽt mu-
Dubiũ tatio alia a gñatione motus est ꝑpetua. Sed si dicať cum
dictum sit ꝙ perpetuo est vna generatio continue aeris vł
aque vel perpetuo est generatio motus: ⁊ sic perpetuo est
motus circularis. quare Ar. negat generationem eẽ ꝑpe
R̃⁹ tuam. ⁊ tamen concedit motum esse perpetuũ. ¶ Respon
detur ꝙ solum perpetuo est motus localis circularis vn⁹
propriissime. s. vocando motum vnum illum qui est ab eo
dem motore: ⁊ eiusdem mobilis non essentialiter variatis
suis partibus existentis. hoc aliud in actu. sic enim perpe-
tuo non est generatio. quia adhuc aliquid cuius est gene-
ratio continue variatur in suis partibus per nouam gene
rationem: ⁊ per priora in partium corruptiones: sed quod
dictum est perpetuo esse vnaꝫ generationem. intelligiť vo-
cando generationem vnam large per illam que est vnius
8. physi. generatio per continuam successionem partium adinuicẽ
57. ⁊. 57 ⁊ de hoc non loquitur philosophus. ¶ Ad secundum di
Ad 2͞m citur ꝙ est pro prima conclusione. ¶ Ad tertium dicitur
Ad. 3͞m ꝙ forma aeris totalis est perpetua vna numero per conti-
nuam successionem partium suaruꝫ in simili situ figure
sine magna variatione in ordine ad totum. ¶ Similiter
perpetuo est generatio forme aeris inter tropicos per conti
Ad 4͞m nuam successionem. ¶ Ad quartum conceditur ꝙ gene
ratio non est perpetua: ⁊ ꝙ aliqua generatio quandoqꝫ ẽ.
⁊ quandoqꝫ non est. ⁊ cum hoc tamen stat ꝙ perpetua ẽ
T. c. 25. generatio. philosophus autem contra Platonem 2ª hui⁹
voluit ꝙ non semp est generatio totalis asini vel equi. qõ

tamen sm̃ Platonem esse deberet. qꝛ semper erãt ydee po-
tentes generare: ⁊ semper erat materia potẽs percipere na-
turam ydearum. quare igitur non continue fiebat genera
tio totalis asini. ¶ Ad quintum dicitur ꝙ philosophus Ad 5͞m
secundo huius. d. ꝙ tempus est determinatum generatio T. c. 57.
nis ⁊ corruptionis non voluit aliud nisi ꝙ generationis ⁊. 58.
mixti perfecti tempus est determinatuꝫ: similiter ⁊ corru-
ptionis. de generatione autem ⁊ corruptione elementorũ
non loquitur. ⁊ ideo non est contra dicta. ¶ Ad sextum Ad 6͞m
dicitur ꝙ nullum habens contrarium est perpetuuꝫ: si sit
idem numero propriissime aut proprie. s. sic. ꝙ nec in se to
to: nec in parte eius principali essentialiter varietur. Sed
nihil ꝓhibet naturaliter loquendo perpetuo aliquid ha-
bens contrarium esse idem in numero. s. per continuã suc
cessionem suarum partiuꝫ. sic enim est aer perpetuus ⁊ de
multis aliĩs. Utrum autem generatio sit contraria corru-
ptioni: non est ad presens negocium declarare. Ratio post
op͞m est pro conclusionibus positis in scõo arti.

¶ Et in eq̃li tpe generatio ⁊ corruptio que sm̃ naturam. T. c. lviij. Qõ. xvij.

Queritur decimoseptimo. Utrum qõ-
libet ens corruptibile habe-
at determinatum periodum sue durationis. ⁊
arguitur primo ꝙ non. quia lumẽ solis mul- p͞m
plicatum in spera sua est corruptibile. ⁊ tamẽ
non habet determinatum periodum. igitur ⁊c̃. antecedẽs
pro prima parte declaratur. quia illud lumen est eiusdem
speciei cum lumine solis multiplicato in spera aeris vel lu
ne: quod est corruptibile. igitur ipsum est corruptibile. ꝑ
secunda parte patet. quia tale lumen est perpetuum ⁊ per-
petuo tempore. ¶ Secundo. ignis in sua spera existens ẽ 2͞m
corruptibile. ⁊ non habet determinatũ periodũ ⁊c̃. igiť ⁊c̃.
maior nota est. quia ignis iste cũ quolibet alio igne est eius
dem speciei specialissime. igitur est corruptibilis. minor pꝫ
quia talis ignis quãtũcunqꝫ ipse duret adhuc diutius po
test durare: eo ꝙ nõ corrumpetur nisi approximetur suis
contrariĩs. ⁊ nullo determinato tempore est necesse ipsum
descendere ad sua contraria. ¶ Tertio. si sic. tunc vita hu 3͞m
mana non posset prolongari. consequens est contra medi
cos. ⁊ consequentia tenet. quia dato certo periodo illam
hominis vita per nullam actionem medicine posset exce-
dere. ¶ Quarto. si viuum haberet talem periodũ: seque 4͞m
retur ꝙ esset dare maximum tempus. per quod viuum
posset durare. consequentia tenet. quia per illum periodũ.
falsitas consequentis apparet. qꝛ tunc esset dare vltimum
rei permanentis in esse. puta in vltima illius periodi esset
viuum ⁊ non vltra. Secundo quantocũqꝫ tempore viuũ
diu durat adhuc diutius potest durare. quia in instãti ter-
minante illud tempus potentia eius conseruans ipsum in
vita est maior q̃ꝫ corrumpentia sunt in corrumpẽdo. ideo
non subito corrumperet eius vitam. ¶ Quinto sic. tunc 5͞m
aliqua potentia requiritur ad durandũ. consequentia bo-
na: ⁊ antecedens est falsum. igitur nõ quilibet habet deter
minatum periodum. consequentia tenet. ⁊ antecedens ꝓ
prima parte patet. qꝛ periodus aliquorum est minor. ⁊ ali-
quorum maior. quod non esset nisi habentia maiorem pe-
riodum haberent maiorẽ potẽtiã durandi. ⁊ per ꝯñs aliq̃
potentia requiritur ad durandum. ꝙ autem consequens
sit falsum. apparet. qꝛ materia prima ⁊ celuꝫ esset infinite
potentie. quod falsum est. ⁊ tenet consequentia. qꝛ infinito
tempore durant. ¶ Sexto. vita hominis potest perpetua 6͞m
ri. igiť ⁊c̃. ꝯñia tenet. qꝛ perpetua non mensurantur cer-
to periodo. antecedens apparet. quia possibile est cõtinue
ꝑ artem medicine ipsum humidum radicale intrĩ resti-
rare. sicut per actionẽ caloris consumitur. igitur possibile

est vitam hominis ppetuari.pña tenet.qz non deficit vita
nāliter i homine nisi p desiccationē humidi radicalis.añs
apparet.qa non vř pp qd bonus medicus sciens cōplōnes
hois ꝛ nocumenta.q sibi p influxum astroꝝ psit cōtinge
re pōt cōtinue ipsiuȝ pseruare:ꝛ pvirtutes humectatiuas
ipsum humidū radicale tm̄ restaurare q̄tum ꝯsumit per
Confirmatur calorem nālem ℂ Et cōfirmat.qz hō pōt in se pducē eq̄
puꝝ humidū:sicut erat humidū ex q̄ ipse gñabat.igit pt
humidū radicale sufficienter restaurare ad hoc q semper
viuat.ꝯña tenet:qz si ignis i lāpade ꝯtinue arderet eque
puꝝ oleū vř q ignis ppetuaret.añs appet.qz humidū ra
dicale est genitum a parētibus:a quo gñat puer:modo be
ne stat puerū esse bone cōplōnis:sicut erant pentes ei⁹ igi
tur poterant eque puꝝ humidū gñare:sicut illi generatue
7ᵐ runt.ꝛ habetur ppositum.ℂ 7° seqtur q illud diuti⁹ dȝ
durare in q̄ cōtraria essent magis adequata:hec ꝯña ē bo
na.ꝛ ꝯñs est falsum.igit corruptibile non habet sic deter
minatū periodum.ꝯña tȝ.ꝛ añs apparet p pma parte.q
ꝯña sit bona.pȝ:qz corruptio fit a ꝯ̄rio:igitur diutius du
raret in quo contraria essent magis adequata.falsitas cō
sequentis pȝ:qa magis durat lapis:q̄ȝ hō.ꝛ tn̄ in hoie sunt
contraria magis adequata.igitur ꝛc̄.

T.c.57. **In oppositū** est philosophus scđo huius.d.q oium vita ꝛ cuiuslibet corruptibi
T.c.41 lis certa determinat periodo.ꝛ.2° de aīa dicit.q omnis nā
constantium certus est terminus sue magnitudinis ꝛ par
uitatis.Constat autēȝ q esse ꝛ similr duratio rei corrupti
bilis sunt existentia a natura.

In ista questione erunt duo articuli.In primo vidē dum est de causa durationis entium.In secū
do respondendum est ad quesitum.

pᵐ nōnᵐ **Quantum** ad pmū nota.q periodus dř tps dura tionis rei.p qđ.vȝ.vel vsq ad ei⁹ termi
num res pōt durare:ꝛ respectu eius corruptibilitatis 8 tē
pus determinatur p certas reuolutiones celi.ꝛ ideo perio
dus dř a peri qđ est circum ꝛ odos volutio.quasi circūuo
lutio.i.tps circūuolutionis celi p qđ res corruptibilis pōt
2ᵐ nōnᵐ durare.ℂ Scđo nō.q duplicia sūt entia corruptibilia.s.
entia q̄dā sunt simplicia:q̄dā mixta.exēplum pmi.vt ele.
3ᵐ nōnᵐ exēplū scđi.vt asinus ꝛc̄.ℂ 3° nota.q composita sunt du
plicia.q̄dam homogenea:q̄daȝ eterogenea:homogeneū
dř cuius q̄libet pars capit denoīationem totius ppinquā:
vt caro.eterogenea dr̄.quoꝝ non quelibet pars capit de
nominationē totius propinquaȝ:vt manus vel pes.ℂ 4°
4ᵐ nōᵐ nota.q homogeneorum quedam sunt vniformia in qua
litatibus sicut ignis purus. Alia difformia · sicut ignis
p vno latere nālr dispositus:ꝛ p alio non.vel sicut est spe
5ᵐ nōnᵐ ra aeris in se.ℂ Quinto notandum.q quodlibet ens di
com.81. ligit se permanere.apparet per Commentatorem primo
physico.ꝛ probatur ratione.qa quodlibet ens resistit cor
rumpenti ipsum:hoc autem non faceret nisi suā permanē
tiam diligeret.etiam vnicuiqȝ rei optimū est quantū est de
sui natura permanere.qz appetitus nālis dirigit in oᵐ:q̄re
manifestū est q oē ens se pmanere appetit.

pᵐ ꝯ. **His premissis** sit prima conclusio hec:omnis corruptio subē fit a ꝯ̄rio.pbat
omnis corruptio subē fit p alterationem disconuenientem
rei q̄ corrumpit.igit a ꝯ̄rio.ꝯña tȝ.qa alterans rem corru
ptiue ꝯ̄riū dř illi rei.añs pȝ.qa corruptio vnius subē nō fit
T.c.17. sine gñatiōe alterius.vt dcm̄ est in p hui⁹:mō alia suba ne
quit generari nisi per alterationem preuiā disponentē ma
T.c.26. teriam ad eius generationē.p pħm 2° de aīa dicentē.act⁹
actiuoꝝ sunt in patiente disposito.igit.añs est verum.ꝛ in
telligo conclusionem.q corruptio subē in q̄tū corruptio
fit a contrario.i.suba non corrumpitur nisi a ꝯ̄rio corrum
patur.Iterum non intelligo q substantia corrumpatur a

suo ꝯ̄rio formaliter.sed q corrūpitur a contrario actuali
ter vel virtualiter qualitatibus reqsitis ad eius conserua
tionem.ꝛ erit sensus explicitus ꝛ verus conclusionis ꝛ sic
q̄cūqȝ aliq̄ suba corrūpit:corrumpit a ꝯ̄rio actualiter vl
virtualiter q̄litatibus reqsitis ad sui conseruationem. Et
dicit notabiliter corruptio subē.qa accidentia frequenter
corrumpunt non a cōtrario.sed a defectu conseruatiuo:vt
lumen in medio pp absentiam lucidi.scia in aīa intellecti
ua pp inaduertentiam intellectus.Et si petat an substan
tia corrūpi pōt pp solum defectum conseruantis dř q nō
p nām:imo opȝ q fiat alteratio ad illam formā:sed p sup
naturā forte bene posset.ℂ Primum correlarium:si aliq pᵐ corᵐ
suba nō haberet ꝯ̄rium ipsa non esset corruptibilis.patȝ ex
cōclōne.ℂ 2ᵐ.ad hoc q non hñs ꝯ̄rium longo tpe duret 2ᵐ corᵐ
nulla virtus reqritur in eo ad durationē.pȝ.qz nihil agit
ad eius corruptionem.ꝛ ideo sufficit solum presentia con
seruantis ipsum.igitur ꝛc̄.ℂ 3ᵐ.maiori tpe durare nō ar 3ᵐ corᵐ
guit maiorem virtutē.pȝ in non hñtibus contrariū nulla
virtus requiritur ad durationē.ℂ 4°.quanto aliquid mi 4ᵐ corᵐ
nus habet de ꝯ̄rio ceteris paribus:tanto est maioris dura
tionis.pȝ ex ꝯ̄ne.ℂ 2° ꝯ̄.nihil alterat seipsum corruptiue p 2° ꝯ̄.
seu de per se.pȝ.primo de simplicibus.qa talia non compo
nuntur ex contrarijs.pȝ etiam de mixtis.qz in illis ps alte
rat partem.sed non alterat ps totū p.nec totum alterat to
tum de per se ꝛ corruptiue.ℂ Scđo q̄libet ens diligit se 2ᵐ
permanere.ꝯ̄ nihil alterat seipsum corruptiue primo:seu p phi.8.
de per se.tȝ ꝯña qz illud quod se corruptiueō per se altera
ret:hoc de per se ageret ad corruptionē sui:ꝛ vt ipsum nō
esset.ꝛ per ꝯñs non diligeret se permanere:vel simul dilige
ret opposita.añs est vltimuȝ notabile. Et dř notanter cor
ruptiue ꝛ nō perfectiue.qz perfectiue aliquid alterat seipȝ
bene:ꝛ de per se:ꝛ rōne totius.vt aqua calefacta remoto ca
lefaciente fm se totam alterat se totam reducendo ad fri
giditatē.Dicitur etiā notāter p seu rōne totius.qz de p ac
cidens:ꝛ rōne ptis aliquid bene alterat seipsum corrupti
ue.vt cor q̄nqȝ nimis calefacit cerebrum.etiā calor nālis ō
per accidens agit ad sui corruptionē:ꝛ hoc per modū seq̄
le.qz de per se agit ad desiccationem humidi q̄ desiccato
deficit ipsemet calor.ℂ Corᵐ.forma subālis embriōis nō Correᵐ
agit de per se ad generationem aīalis.pȝ.qz tunc per se age
ret ad sui corruptionē.eo q ad generationē forme aīalis se
quitur corruptio embrionis.Si igitur petatur quid effe
ctiue disponat mām p aīalis generatione.dř fm pħm:q
solum semen matris intrat subām fetus:ꝛ semen patris di
sponit illud sicut agens.ꝛ sic disponens esset semen patris:
vel virtus ista a patre infusa:ꝛ dispositum esset semen ma
tris.ꝛ sic forma subālis seminis ex quo gñatur aīal non
agit ad generationē aīalis.Sed si vellemus dicere semina
duo intrare substātiā fetus:sicut volunt medici.dicit q a
patre est virtus infusa semini patris aduentitia ipsi substā
tie seminis:ꝛ ista disponit ad generationem aīalis:ꝛ non
forma subālis seminis.hec aūt virtus infusa conseruatur
a forma substātiali mřis in mřice ne corrumpatur.ℂ 3° 3° ꝯ̄.
cōclo.corruptibile bene agit de per accñs ad sui corruptio
nem seu rōne partis.ista patent de eterogeneis vbi vna ps
alterat aliam:ꝛ de calore nāli.q desiccando humidum ra
dicale de per accidens agit ad sui corruptionem.quia defi
ciente humido deficit ꝛ ipse.ℂ 4° cōclo.nullum simplex 4° ꝯ̄.
vel ēt mixtum vere homogeneū naturaliter dispositū hȝ
in se principium sue corruptionis actm̄.pȝ.qz omnis corru
ptio in substantijs fit a contrario.vt dicit prima conclusio
modo tale non habet in se contrarium.igit ꝛc̄.

Notanter dicitur nāliter.qz si aer esset nimis frigi dus in vna parte:ista frigiditas posset
esse principium corruptiuuȝ aeris in alia pte infrigidādo
istā ptem.Dř.n.homogeneum vere.qz multa mixta voca

tur homogeneum: eo q eius quelibet pars ligealis est li-
gnum: et tamen non est vere homogeneum: eo q ad ignem positum
vna pars conuertit in flammam et alia in cineres: q non fa-
ceret si homogeneum verum esset. voco autem homogeneum
verum: cuius quelibet pars capit denominationem totius
et est vniforme per totum in omnibus qualitatibus suis pri
mis. Ex quo patet conuenientia inter elementa et mixta: que non
sunt vere homogenea. conueniunt. n. primo. quia vtrumque eorum habet
in se principium effectiuum sue alterationis sibi conuenientis cum fue
rit indispositum: vt aqua calefacta reducit se ad frigidita-
tem: et equus supcalefactus ad temperamentum remotis impe
dimentis. Secundo conueniunt: quia nullum eorum per se disponit ad
corruptionem: vt dicit 2° de. Sed differunt: quia mixtum non
vere homogeneum ratione partium disponit se ad corruptionem
Com. p. de per accidens. simplex autem non: quia vere est homogeneum: cum sit
naturaliter dispositum: et hoc voluit commentator. 2° phys. c. d. q mix-
tum habet in se principium sue corruptionis: et non simplex et intelligi
1^m cor^m tur de mixto non vere homogeneo. Correlarium primum.
simplex non potest corrumpi nisi vno modo. s. ab extrinseco:
mixtum duobus modis. scilicet ab intrinseco et ab extrinseco.
2^m cor^m Secundum cor^m q ceteris paribus simplex diutius durat
quam mixtum: quia mixtum vbicunque ponitur disponitur ad corruptio-
nem tam ab intrinseco quam ab extrinseco. simplex autem solum ab
extrinseco. modo ceteris paribus duo citius corrumpent quam
3^m cor^m vnum solum. Tertium correlarium quanto aliqua sunt magis ho-
mogenea tanto sunt maioris durationis ceteris paribus: quia
est equalis dispositio ad corruptionem ab extrinseco et in magis ho
mogeneo est minor ab intrinseco propter minorem contrarietatem partium
dubium inter se: propter quod etiam metalla sunt longe durationis. Sed
diceret aliquis. que sunt cause longe durationis in generali: dico q
sunt he sex. Primo homogeneitas in partibus: sicut patet ex di
ctis. Secunda causa similitudo medij continentis: quia hoc minus
disponit rem ad corruptionem: ideo homines communiter diutius vi
uunt in patria sua naturali quam in alia: quia est eis similior illa quam alia.
Tertia causa bona et perfecta commixtio calidi cum humido:
quia talis perfecta mixtio facit magnam homogeneitatem: et ex
consequenti difficulter potest separare humiditatis partes a calidis et
econtra: et ex hoc res durat diutius. Unde sic dicit albertus ma-
gnus esse de columna existente de ere et de auro in fine tertij me
theororum. propter. n. bonam commixtionem in complexione radicali
difficillimum est aurum ab ea remouere: propter quod longissime
durat: licet in accidentali complexione. s. calido et frigido actua
libus faciliter varietur. Quarta causa difficultas diuisionis et for-
titudo resistentie: diuisa. n. diutius corrumpuntur primo huius. c.
T. c. 78. vltimo. fortitudo enim resistentie preseruat a corruptione. Quin
ta causa est latitudo magna complexionis sub qua indiuiduum
talis speciei potest durare in qualitatibus primis. hec. n. causa deficien-
te non est homo longe vite: licet satis fortis resistentie sit et tempera-
te mixtionis: quia latitudo sub qua homo potest manere non est multum ma
gna: sed sic lapides et metalla sunt longe durationis: quoniam ha
bent complexionem latam. Sexta causa est specialis in viuentibus bona
proportio calidi cum humido aereo et econuerso. Si. n. alterum
illorum excederet conuenientem proportionem esset animal illud bre-
uis vite: sicut habetur in de longitudine et breuitate vite. Et
secundum combinationem harum sex causarum et aliarum: si sint alie: et secundum pro
portionem earum adinuicem debet comparari vita entium in longitu
dine et breuitate vite: non. n. ex vno istorum debet concludi aliquid
esse longe vite: quia forte deficit in alio: vt non sequitur esse longioris
vite hominem: quia habet humidum et calidum debite proportio-
nis magis quam alia animalia: quia defectus est in paruitate
periodi sub qua potest manere homo: et cum hoc in nimia ethe-
rogeneitate corporis humani. Similiter non oportet si in duo-
bus sint de his causis eque multe: q propter hoc sit equa-
lis durationis: nisi cum hoc essent eque fortes: nec oportet si vnum
habeat plures causas quam aliud: ipsum esse plus longeuum:
quia forte vna sola causa in alio propter sui fortitudinem

plus valet quam duo vel tres in isto: eo q sunt debiliores. Ex
quibus dictis possunt inferri aliqua correlaria huic pro-
posito pertinentia. Primum. cum omnis corruptio in 1^m cor^m
substantijs fiat a contrarijs: si aliqua substantia esset: cui
nihil esset contrarium nec intrinsece nec extrinsece: nec actu-
aliter nec virtualiter: illa nunquam corrumperetur. patet de
se. quia deficiente causa corruptionis deficit corruptio.
Secundum correlarium: non esset inconueniens durationem 2^m cor^m
nem alicuius prolongari in solute propter specialem preseruationem
a contrario extrinseco. patet de se. quia si alteratio ab intrinse-
co impediretur: non esset dubium viuum notabiliter plus
durare. modo non esset inconueniens aliquem habere vir-
tutem impediendi huiusmodi alterationem vel saltem fa-
ciendi eam minorem. Tertio infertur q non sequitur. 3^m cor^m
homo diutius durat. ergo est maioris virtutis: quia forte
non sunt cetera paria. puta corrumpentia ab extrinseco ap
plicata. Quarto infertur q in sole luna vel celo lon- 4^m cor^m
gius permanere non arguit aliquam virtutem in eis ma-
nere. patet. quia non indigent virtute adiuuante nisi con
seruante: cum non habeant contrarium: vt patet. ex conclu
sione prima. Quinto. non oportet q si corruptibile sit in 5^m cor^m
continente contrario q debilitetur. patet. quia forte plus
sufficit resistere et se confortare quam contraria debilitare vi-
ua tempore augmentationis. Sexto impossibile est cor 6^m cor^m
ruptibile semper esse fortius per naturam in resistendo quam
sua contraria in agendo. patet. quia perpetuaretur: quod
non est possibile. Septimum. licet corruptibile quod diu ma- 7^m cor^m
net non est semper fortius in agendo quam sua contraria: ta-
men quod diu manet fortius est se conseruare quam in sua contra-
ria ipsum destruere. patet. quia aliter ipsum non conseruare-
tur. cuius contrarium supponitur. et patet consequentia. quia
contraria eius nituntur ad eius destructionem inquantum
possunt. Et hoc de primo articulo.

Quantum ad secundum de his tribus per ordinem
dicendum est. Primo vtrum vita hu-
mana potest perpetuari aut prolongari. Secundo vtrum que
libet substantia corruptibilis habeat determinatum perio-
dum sue durationis. et 3° de accidentibus.

Quantum ad primum nota q preter complexio- 1^m no^m
nem temperatam ad iustitiam homini
conuenientem: de qua superius dictum est: sunt alie quatu
or complexiones lapse a temperamento. sanguinea colerica
melancolica et flegmatica. quarum prima est lapsa vltra
temperamentum ad caliditatem et humiditatem. secunda
ad caliditatem et siccitatem. tertia ad siccitatem et frigidi
tatem. quarta ad frigiditatem et humiditatem. Unde prima
vocata est aerea. secunda ignea: 3ª terrea. quarta aquatica
propter conuenientiam quam quelibet illarum habet cum elemento a quo
denominatur. Et ista suppositio est manifesta ex medicina.
et satis patet per Auicennam de complexionibus: quapropter
in ista scientia ad presens supponitur. patet etiam ratione.
nam cum temperamentum iustitie complexionis huma-
ne stet secundum harum qualitatum optimam combinationem
pro salute vite humane: vt superius est dictum: et est manife-
stum q ab ista optima proportione harum qualitatum potest
esse lapsus vel ad qualitates igneas: vt in colerico: vel ad
aereas: vt in sanguineo: vel ad aqueas: vel ad terreas: et sic
de alijs. Secundo supponitur q he complexiones si debite re- 2^m no^m
gantur non sunt eque longe vite. patet. quia non sunt eque
propinque temperamento: est enim sanguinea propinquior
vero temperamento. vnde si sanguineus debite regatur diu
tius viuit: et consequenter ita in alijs: non enim volo com-
parare complexiones: eo q est proprium libro de longitu-
dine vite: nec indigeo pro mea presentis articuli: sed suppo-
nitur q sanguinea sit longioris vite cum debito regimine eo
q est melior complexio inter lapsas: quo sive sit vera siue non

nõ refert ad pñs. Nec mouet obiectio. si quis dicat q sanguinei cõmuniter moriuntur citius: hoc eniz contingit ex
3m nom excessibus quos faciunt: ꝛ indebito modo viuẽdi. ¶ Tertio supponitur q lz quis naturaliter a principijs generationis esset lapsus ad vnam complexionez accidentaliter potest labi ad aliam ex regimine. patet. qꝛ si flegmaticus gubernetur semper cibarijs calidis ꝛ temperate humidis fieret accidentaliter calidus ꝛ humidus: licet ex principijs natiuitatis fuisset frigidus: ꝛ sic naturaliter est flegmaticus ꝛ accidentaliter esset sanguineus. ¶ Quarto suppo-
4m nom nitur q locutio fiat nãlis: ꝛ sm legẽ cõem nãe: scitur. n. bñ q per potẽtiam diuinã corruptibile posset perpetuari.

pa ꝫ **Tunc sit** pma conclusio impossibile est per artẽ vel per naturam sine miraculo vitam hominis perpetuari. ista probatur. quia mã appetit aliam for-
T. c. 81. mã prout pz. primo phycorum. vel ergo habebit eaz: ꝛ sequit q dimittet formã hominis quã hz: ꝛ sic homo corrũpet vel nunq̃ habebit eam: ꝛ sic appetitus nãlis mãe eternalr frustraret ꝛ puaret suo fine qđ nõ est posse sm nãm.
2m ¶ Scđo. qꝛ postq̃ terminate sunt augmẽtationes hominis calor nãlis post statũ vite continue agit desiccãdo humidum radicale. ergo necẽ est q tãdem totalr reddatur sicci. hoc facto deficit calor nãlis: eo q deficit sibi humi-
3m dum. g vita. ¶ Tertio. impossibile est hominem poni in medio ita cõuenienti qn adhuc post completam augmẽtationẽ debilitet hominẽ resoluẽdo calorez nãlem ꝛ humidum radicale. g cõtinue debilitãdo tãdẽ deficiet humidũ ꝛ calor g vita. Nec valeret si instaret q ligni vite pomũ pseruaret eternalr a corruptione. Seu etiã si diceretur q in triuallis sm pħm ꝛ hystorias nunq̃ homies morerent.
Ad pm ¶ Ad pmũ enim credo q pure nãlr loquẽs nõ concederet aliqđ ligni hẽre talẽ virtutẽ nec aliqđ pomum: eo q nõ est p se notũ: nec p rõnem conclusum: nec ex aliqua experiẽtia sequitur. Catholicus vero diceret q tale haberet talem virtutem potius ex dono dei spãli q̃ ex influxu nature: ꝛ ideo hoc nõ est nãliter: q hoc sic pseruaret: ꝛ ideo nõ
Ad 2m est contra cõclusionẽ. ¶ Ad scđm dicit q in triuallis homines morerent: qđ pz: qꝛ cõtinue debilitant. ꝛ g tandem morerent: sed ita diu ẽent in miseria moriẽdi q filij in cõpatiẽdo parẽtibus citius eos interficiunt q̃ sm illã regio-
pm corm nem adueniat hora mortis nãlis. ¶ Correlarium pmuz. est aliqđ determiatũ tẽpus ita magnũ: q nullũ iduiduũ spẽi humane põt vltra iõm viuẽ p nãm. pz. qa de necessitate etiã homo tẽperate cõplexionis si esset corumperet in q̃cũq̃ regione poneret: ꝛ quãtũcũq̃ bñ gubernaret: ꝛ tẽpus per quod iste homo nõ posset durare esset ita magnũ: q nullũ indiuiduũ spẽi humane posset per ipm durare: ex
2a ꝫ quo tẽperatus per ipsum nõ potuit. ¶ Scđa 9clusio. impossibile est vitã humanã p artẽ vł p nãm plongari vltra terminũ debitũ spẽi. pz. qa q̃ntũ bñ gubernaret indiuiduũ arte vel nãlr nõ potest diutius viuẽ q̃ homo temperatus ad iustitiã optime rectus: ꝛ in aere maxime conueniẽti: ꝛ tamẽ talis nõ posset viuẽ vltra terminum debitũ spẽi. igitur cõclusio vera. maior nota. ꝛ minor pz. qꝛ per terminũ
3a ꝫ sue vite attẽditur terminus debitus sue spẽi. ¶ Tertia ꝫ. medicus arte medicine potest vitam humanã prolongare vltra terminum sue complexiõis nãlis. pz. qa potest bono regimine illã complexionẽ cõmutare in meliorez complexionẽ. per tertiam suppõnem: ꝛ ista erit longioris vite.
4a ꝫ ¶ Quarto ꝫ. medicus sit pseruare vitã humanã a multis corruptionibus. s. passionibus adueniẽtibus citra terminum sue complexionis pz. qꝛ bonus medicus põt aduenientẽ febre eã curare: qa si nõ curaret ꝛ eger indebite se regeret moreret. Et hoc de pma parte istius articuli.

2a ps 2i articuli. **Quantum** ad scđm nota pmo q querẽ vtrũ sub statis corruptibilis ꝛc. est querẽ vtrũ sit dare maximum tẽpus: per qđ corruptibile põt durare vel minimũ p qđ põt: vel maximum: p qđ nõ põt: vel minimum p quod nõ põt. ¶ Secũdo notãdum est q in qõne 2m nom
spãlr loqui volo de homine. naz pportionabiles cõclusiones põt poni de alijs corporibus. ¶ Tertio nota. q du- 3m nom
plicit põt homo corrũpi. s. nãlr ꝛ violẽter. Violenter vt si citra terminũ sue cõplexionis debitũ moriat: aut igne aut aq̃ aut ferro aut aliquo hmõi. Nãlr dicit hõ corrũpi: qñ viuit ad terminũ sue cõplexionis debitũ: ꝛ moriatur deficcato totali humido radicali. ¶ Quarto nõ. q maximũ 4m nom
p quod põt sic exponitur. per hoc potest: ꝛ per nullũ maius põt. Minimum. per hoc potest ꝛ per nullum minꝰ potest. Maximum p quod nõ põt. p hoc nõ põt: ꝛ p quodlibet maius põt. minimum p quod nõ põt. p hoc non põt: ꝛ p quodlibet minus põt: lz quidã ponãt alr expõnes duorum vltimorũ terminorũ: tamẽ iste sunt sufficiẽtes ad pñs ꝛ sm verã expõnẽ grãmatice ita debẽt exponi.

Tunc sit pma conclusio hec. oĩs corruptio violẽta hominis pcedit nãlẽ. pz. qa nõ ẽẽt violenta corruptio si expectaret vsq̃ ad terminũ spẽi debitum. pa ꝫ
¶ Scđa ꝫ pbabilis. q in quãtũlibet modico tpe põt fieri corruptio violẽta hoĩs. appet. qa dato quocũq̃ violento corrũpẽte hoĩez: in duplo fortius vel in duplo citius faceret: ꝛ in triplo fortius violẽtãs in triplo: ꝛ sic in infinitũ: cũ nõ repugnet quãtũlibet corrũpẽs eẽ fortius. ¶ 3a ꝫ. q non est dare maximũ tpꝰ per qđ hõ durare põt. pbat. oppositũ est falsa. igit ꝫ vera. 9ña tz. añs pbatur sic. qꝛ dato q daret maximũ tpꝰ p quod hõ põt durare: tunc p illud põt: ꝛ nõ põt p maius. p expõnẽtes: sz 9ñs est impõle. igit añcedẽs est falsum: sz ĩpossibilitas 9ñtis declarat. qa si p hec viuit tũc. s. in vltimo instãti istius viuit. Igit tũc virtꝰ eiꝰ conseruatiua hoĩs istius in eẽ est fortior q̃ virtus corruptiua i destruẽ. igitur in gradu diuisibili virtus cõseruatiua excedit virtutẽ corruptiuã: cum nullus excessus sit indiuisibilis. Ergo cũ ista virtus excedẽs seu ille excessus diuisibilis nõ possit subito depdi: sequitur q adhuc post hoc instans iste hõ viuet. igitur illud nõ fuit maximum tẽpus p qđ ille homo potuit durare. ¶ Confirmat sic. si illud ẽẽt vltimũ instans eẽ illius hoĩs: sequit vł plures formas vltimas simul adequate esse in mã vel mãm pro aliquo tẽpore stare nudã. Consequẽs pro vtraq̃ pte est falsuz. ꝛ pbatur 9ñtia. qa capiat pmũ instãs eẽ forme imediate in mã sequẽtis q pbabo eẽ dãdum. Quero an hoc est idẽ instãs cuz vltimo instãti eẽ istius hoĩs: ꝛ si sic ista forma seqñs imediate: ꝛ forma hoĩs pcedẽs adequate simul starẽt in mã: q̃ fuit pma ps 9ñtis illati. vel est aliud instãs sequẽs: ꝛ cũ inter quelibz duo instãtia sit tẽpus medium. p tẽpus medium nulla forma erit in mã: qa nõ forma hoĩs: eo q in instãti initiãte illud tẽpus fuit vltimũ instãs eẽ: nec forma imediate seqñs: qa in instãti terminãte illud tempus medium erit primum eius eẽ per casum ꝛ per aduersarium. Probo igitur q est dare pmum instãs esse forme sequẽtis. nam ipsa aliquo toto tẽpore est: ꝛ ante non est. g quãdocũq̃ est eius mutatio de nõ esse in esse 9seqñtia nota est ꝛ ista est in instanti seu tota simul: cum inter contradictoria non sit dare medium: vt notum est. g instans transmutationis est attribuẽdum termino ad quẽ. p phylosophuz. 8o physicorũ. sz terminus ad quẽ est eẽ forme. igitur in instanti transmutationis ista forma est. g est dare primũ instãs sui eẽ. ¶ Hic cauillator responderet q nõ sunt instãtia indiuisibilia in tẽpore sm vnam opinionem: ꝛ q nullum est instãs indiuisibile: qđ tũ imaginor in pbando cõclusionẽ. Itẽ nulla est trãsmutatio instãtanea. Scđo diceret q forma sequẽs generat successiue: ꝛ sic eius pmũ esse non est in instãti: sed in tẽpore in quo generatur. ¶ Ad pmum illorũ dico q siue sint siue nõ sint instãtia idiuisibilia

Confir (beside "¶ Confirmat sic")
T. c. 68 ꝛ. 69. (beside "8o physicorũ")
Ad pm (beside "¶ Ad pmum illorũ")

in tempore nihil curo. ego loquor hic si essent imaginan-
do ea esse. vt punctualius possimus descendere ad difficul
tatem: ita licet loqui. quia ita locutus est phylosophus i. 6.
T. c. 68. ⁊. 8. physicorum. ¶ Ad s͡cdam dico ꝙ si loquamur de p̄
mo esse completo totalis forme cadaueris tūc hoc est in
instanti terminante totam mutationem successiuam que
vadit ad eius esse. ⁊ de ista procedit ratio. De mihi viden-
tur esse rationes propter quas non inmerito resurrexit au-
ctoritas ꝙ non est dare vltimum instans rei permanētis.
4ᵃ ꝯ ¶ Quarta conclusio. non est dare minimuꝫ tempus per
quod homo potest durare. pꝫ. quia si esset dare minimuꝫ
tempus tunc per illud posset: ⁊ per nullum minus posset:
quod est impossibile: quia si potest p̄ illud potest p̄ eius
5ᵃ ꝯ medietatē. ¶ Quinta conclusio. non est dare maximuꝫ
tempus per quod homo non potest durare. patet. q: tunc
non posset durare p̄ hoc: ⁊ posset durare per maius: quod
6ᵃ ꝯ est falsum. ¶ Sexta conclusio ⁊ responsalis ad articulū
est: ꝙ est dare minimum tempus per quod homo non po
test durare. probatur. quia cum aliquo tempore possit du
rare: ⁊ aliquo non: propter nimiam eius magnitudinem.
vel igitur est dare maximum: per quod non potest: vel mi
nimum per quod non potest. vel maximum per quod po
test. vel minimum per quod non potest. patet ex sufficien
ti diuisione. Cum igitur tria principalia mēbra sint amo
ta per conclusiones precedentes: relinquitur quartum qḋ
Confir. est propositum. ¶ Confirmatur. quia si homo tempera-
tus ad iustitiam optime rectus ⁊ in medio conuenientis-
simo s̄m cursum nature daretur: talis ex prima parte ar-
ticuli adhuc non semper viueret. Capiatur igitur totum
tempus medium inter primum instans sui esse ⁊ primum
instans sui non esse: hoc est periodus speciei: ⁊ est minimū
tempus: per quod homo non potest durare. quia per il-
lud non potest: quia ille homo de quo magis videbatur:
per illud non potuit: ⁊ per quodlibet minus potuit. quia
iste homo per quodlibet minus vixit cum vixit vsqꝫ ad in
stans exclusiue terminans hoc tempus. Similes conclu-
7ᵃ ꝯ siones possunt poni de equis ⁊ de alijs. ¶ Septima con-
clusio. quilibet homo moritur citra hunc terminum spe-
ciei. patet: quia nullus est temperatus ad iustitiam: vt di
ctum fuit ante. ¶ Item vix est vel forte non est aliquis in
medio conuenientissimo: quod potest esse pro duratione
8ᵃ ꝯ hominis. ¶ Octaua conclusio. periodus speciei est in di-
uersis speciebus alia ⁊ alia. patet quia diuerse species ha-
bent aliam ⁊ aliam complexionem. ⁊ per consequens ali
9ᵃ ꝯ um ⁊ alium periodum sequentē. ¶ Nona conclusio pe-
riodi indiuiduales: vel specialium complexionū sunt val
de diuerse in specie humana patet: quia in alia ⁊ alia com
plexione est alius ⁊ alius periodus. vt lōgior est periodus
sanguinei q̄ flegmatici. similiter in alia ⁊ alia patria quā
uis complexiones indiuiduorum essent eedem. tamē pro
pter aliam ⁊ aliam alterationem mediī essent periodi in-
10ᵃ ꝯ diuiduales diuersi. ¶ Decima conclusio. omnes periodi
indiuiduales excedūtur a periodo speciei istius cuius ista
Dubiuꝫ non sunt indiuidua apparet in cōclusione quinta. ¶ Si
diceres quomodo diceremus de igne in sua spera qui ter-
tio modo identitatis numeralis posito p̄mo huius in vna
Rᵒ questione dicitur perpetuus. ¶ Respondeo ꝙ de quoli-
bet pedali ignis ponuntur conclusiones istis conclusioni
bus proportionabiles: licet non de toto igne: eo ꝙ largo
modo identitatis conceditur esse perpetuus. hoc de secun
da parte huius articuli.
3ᵃ pᵒ hᵘ articuli Circa Tertiā partem huius articuli scilicet vtrum ac
cidentia corporalia habeant determinatuꝫ pe-
pᵐ noᵐ riodum sue durationis est notandum ꝙ accidēa triplici-
p̄ ter consueuit corrumpi. Primo modo a contrario vt ca-
2 liditas a frigiditate. Secundo modo ex defectu conser-
uantis: vt lumen in medio ad lucidi remotionem. Tertio 3
modo ad modum sequele ad corruptionem sui subiecti.
vt cognitio sensitiua in asino ad corruptionem anime asi
ni cui inheret: aut partialiter aut totaliter. ¶ Secūdo no 2ᵐ noᵐ
ta ꝙ primo modo corrumpuntur accidentia habentia cō
trarium. secundo autem ⁊ tertio modo accidētia non ha
bentia contrarium cum contraria non habeant a contra-
rio p̄prie nequeunt corrumpi. vt lumē in medio. sed ex de
fectu conseruantis corrumpetur.
Tunc quo ad hanc partem sit prima conclusio. si cō pᵃ ꝯ
seruans lumen in medio esset p̄petuum: eo mo
do quo conseruat: ⁊ subiectum luminis esset perpetuum:
lumen illud nunquam corrumperetur. patet: quia non a
contrario: q: non habet. per 2ᵐ notabile: nec ex defectu cō
seruantis: cum ponatur p̄petuum esse: eo modo quo con-
seruat: nec ad corruptionem subiecti. quia supponit̄ subie
ctum esse p̄petuum. ergo nullo modo tale lumen corrum
pet̄ quod est p̄positum. Notanter dico eo modo quo cō-
seruat. q: licet sol conseruans lumen in luna sit p̄petuus:
tamen nō est lumen p̄petuum: eo ꝙ sol nō est p̄petuus in
isto modo quo conseruat lumen in luna: quia p̄pter mo-
tum tandem tantum elōgatur a luna: ꝙ quodāmodo lu-
men in eo nequit conseruari. vt quando terra interponit̄.
¶ Scd͡a conclusio. loquendo naturaliter lumen in octa- 2ᵃ ꝯ
ua spera est perpetuum. patet: quia eius subiectum est per
petuum ⁊ sol conseruans eo modo quo conseruat est per-
petuus. ergo illud lumen est p̄petuum. cōsequētia tenet T. c. 28.
p̄ cōclusionē p̄mam. ⁊ aīs quo ad ambas p̄tes pꝫ ex s͡cdo T. c. 55.
celi: ⁊ satis ex s͡cdo huius. capitulo penultimo. vbi p̄hs vo ⁊. 56.
luit motū solis ⁊ solem esse p̄petuū. ¶ Primum correla- pᵐ corᵐ
riuꝫ. aliqḋ quod de sui natura est corruptibile est p̄petuū.
pꝫ: q: illud lumē in octaua spera est de sui nā corruptibi-
le: ⁊ est p̄petuū. ergo. maior patet: q: illud lumen est eius-
dem spēi cum lumine solis apud nos. eo ꝙ est spēs eiusdē
lucis naturaliter representatiua. ⁊ minor est cōclusio p̄ce-
dens. ¶ Sed diceres tu. tale lumen nō potest corrumpi. Dubᵐ
ergo non est corruptibile. consequētia tenet ex terminis. ⁊
antecedens patet per rationem adductam ante cōclusio-
nem s͡cdam. quia nec a contrario nec a defectu conseruan
tis. nec etiam p̄ modum sequele ad corruptionē sui subiti.
¶ Hic est aduertēdum ꝙ iste terminus corruptibile. sen- Rᵒ
sitiuum. ⁊ alia huiusmodi capiuntur dupliciter. ¶ Uno
modo prout exponuntur per infinitum verbum a quo de
scenderunt cum verbo potest. vt corruptibile quod potest
corrumpi. sensibile quod potest sentiri. Et sic sine dubio
loquēdo naturaliter concedēdum esset ꝙ tale lumen non
esset corruptibile. Sicut calor existens in cētro mundi nō
est sensibilis: quia non potest sentiri. Immo quelibet for-
ma ossis: aut carnis nō est sensitiua. quia non potest senti-
re. quia non potest per naturam habere organum. sed so-
la forma nerui in animali sentiret. ¶ Secūdo modo cor- 2ᵐ
ruptibile dicitur quod de sui natura natum est corrumpi
nisi aliunde conseruetur. sicut sensitiuum quod de sui na
tura natum est sentire si haberet organuꝫ conueniēs ⁊c̄.
sensibile quod de sui natura natum est sentiri si esset suffi-
cienter presens sensui. Et sic capitur sensitiuum cum dici-
mus formam carnis: vel ossis in boue esse animam sensi-
tiuam. ⁊ sic diceretur ꝙ tale lumen est corruptibile. quia
quantum est de natura sua natum est corrumpi: nisi aliū
de conseruaretur scilicet p̄ conseruans sibi sufficienter sem
per existēs p̄sens. ¶ Secundum correlarium talia corru- Corᵐ 2ᵐ
ptibilis non est determinatus periodus sue duratiōis ma
xime. patet: quia est perpetuum. per correlarium p̄mum.
¶ Tertia conclusio. omnis accidētis corruptibilis quod 3ᵃ ꝯ
quandoqꝫ est ⁊ quandoqꝫ nō: est determinatus periodus
sue durationis sicut in subiectis ⁊ corporibus patet: quia

2m subiecti.igitur resistit sibiipsis. ¶ Secundo.qꝛ sequitur ꝙ
cōcurreret in omni resistētia.hoc ꝯñs est incōueniēs vt ꝓ
babitur.⁊ ꝓbaꝫ ꝯñs.qꝛ nō magis pñt hec inferiora in vir
tute propria resistere ꝙ̃ agere:sed per ꝑdicta nō pñt agere
in propria virtute.igiꝫ nec resistere.falsitas ꝯñtis ꝓbaꝫ.
qꝛ si cōcurrāt cū omni resistētia:sequitur ꝙ eiusdem faciunt
generationē:⁊ quantū pñt impediūt.igiꝫ videꝫ implicare
⁊ tꝫ ꝯñs.qꝛ ex quo ꝯcurrunt cū omnis effectus productio
ne cōueniens est ꝙ ꝯcurrunt cū agēte calido producēdo
calidū:sed ex quo ꝯcurrunt cū omni resistētia:ꝯueniēs est
ꝙ per frigidū inquātū pñt īpediūt gn̄onem calidi.igitur
eidē effectū facerēt:⁊ quantū possent ipsum impedirent.
3m ¶ Tertio si ad calefactionē ꝯcurreret aliq̈ subā:sequitur
ꝙ illa esset virtutis infinite.ꝯñs est falsum.⁊ ꝓbaꝫ ꝯñs.qꝛ
illud agens est infinite virtutis:qḋ infinitū effectū quātuꝫ
est ex parte sui pōt producere ꝑncipaliter:modo ista suba
quantū est ex pte sui infinituꝫ effectū pōt facere ꝑncipalr:
maior nota est de se.minor ꝓbaꝫ.qꝛ ad duplationē calidi
tatis faceret effectū in duplo maiorē:⁊ ad triplationē cali
ditatis faceret effectū in triplo maiorē.ergo si in īfinitū fie
ret caliditas ista eadē suba quantum est ex parte sui face
ret ꝑncipaliter effectū infinitū.qḋ fuit ꝓbādū. ¶ Quar
4m to.sequitur ꝙ si celū cessaret influere vel intelligētia moue
re.ꝙ ego cessarē videre colorē.ꝯñs nō videꝫ verū.⁊ ꝯñtia
tenet.qꝛ ego nullū effectum possum facere ꝑ conclusiones
nisi coagentibus oībus causis mediīs subordinatis: etiaꝫ
opꝫ per cōclusionē intelligētiā mouentē ad oēs effectus ꝓ
ductionē cōcurrere.ergo si ipsa nō influeret:ego nō possēꝫ
videre. ¶ Quinto.sequitur ꝙ si intelligētia nō ageret nihil
5m amplius corrūperetur:qḋ tñ videꝫ falsum:qꝛ tunc per eā
cessare agere fierent oīa perpetua. ¶ Iterum tunc graue
non descenderet.nec candela illuminaret.

Ad pm Ad istas rōnes rñdetur ꝙ nō est incōueniēs ꝙ idē
mediantibus diuersis īstrumētis sibiipsi
resistat:vt tu mouēdo manū dexteram.s.versus latus sini
strum potes resistere tibiipsi cōtra mouēdo manum sini
stram. Sic ꝑma causa agēdo cū aqua producit frigidita
tem.⁊ agēdo cū igne impedit generationē eius ⁊ resistit si
bi ipsi:hoc enim est necesse de agētibus vlibus ꝙ ad vnū
⁊ eidē effectū cōcurrunt agēdo per vnū instrumētū ⁊ resi
Ad 2m stendo per aliud. ¶ Ad scdm rñdetur per idē ꝙ in omni
resistētia cōcurrunt cause vles agentes:⁊ ꝙ nō est incōue
niens agētia vlia per vnū suum instrumētū agere.⁊ ꝑ ali
ud inquantū per nām pꝫ per illud instrumētū pñt eundeꝫ
effectū impedire:sic enim cuilibet enti hic inferius īfluunt
vt diligāt se ꝑmanere:⁊ iō cū quolibet ente in ꝑticulari in
quantū pñt per ipsum nāliter sepe impediūt effectus gene
rationē:ad cuꝰ generationē sequitur illius primi corruptio.
Ad 3m ¶ Ad tertiū pōt dici vno mō ꝙ principalissima cā oīum
2a rñsio. causarū est infinite.virtutis in vigore.s.ꝑma cā. Uerūꝫ est
ꝙ licet ita sit:tamen hoc forte rō naturalis nō diceret. Iō
aliter dī negando ꝯñtiam. Ad probationē dici pōt dupl̄r.
vno mō cōcessa maiore:negatur minor ꝙ substātia ꝑnci
paliter agēs quantū est ex parte sui pōt ꝓducere infinituꝫ
effectū. Et ad ꝓbationē dī ꝙ lꝫ ita esset quātū ad infinitā
intēsionē caliditatis aliq̈ substātia finita produceret infi
nitum effectū:tñ illū nō ꝓduceret nisi mediante instrumē
to infinito:⁊ ideo illud instrumētū cum causis superioribus
produceret totū effectū:⁊ ad hoc non sequitur aliqḋ istorū
superiorꝝ agētiū esse virtutis īfinite. ¶ Aliter pōt dici for
3a rñsio. te ⁊ melius ꝙ quātūcūꝙ caliditas intenderetur: tñ semꝑ
esset finita:⁊ ideo cāe agētes solū finite ꝑ eā pñt:licet tñ sin
cathegoreumatice cōcedi posset ⁊ miraculose ꝙ in infini
tum caliditas pōt intēdi:⁊ ꝙ in infinitū suba potest fortiꝰ
calefacere:sed ad istas nō sequitur ꝙ substantia agēs ꝑn
cipaliter sit infinite virtutis:sicut nō sequitur graue simplr̄

per subtiliationē mediī pōt in infinitū velociter descēdere.
igiꝫ est infinite virtutis. ¶ Ad 4m dī naturalr loquēdo ꝙ Ad 4m
si celū cessaret:aut ꝑma cā influere non solū cessaret hō vi
dere:sed ēt esse:de hoc magis videbiꝫ in alia q̄ōne. ¶ Et ꝑ Ad 5m
hoc vltra cōcediꝫ rñdēdo ad qntam.ꝙ si itelligētia agere
cessaret ꝙ nihil plus corrūpereꝫ:qꝛ nihil plus remaneret:
⁊ iō nō sequitur ꝙ oīa fierent perpetua.ꝯcediꝫ ēt ꝙ candela
nō illuminaret.nec graue descēderet:⁊ etiam videbitur de
hoc plus in q̄ōne correspondente huic materie post ⁊c̄.

Ad rationes ꝑncipales. ¶ Ad ꝑmā dī ꝙ non Ad rōes
opꝫ illud esse cām ꝑncipalē alicu
ius actionis:quo posito ꝑmo poniꝫ effectus seu actio:⁊ q̈
remoto remoueꝫ actio:qꝛ stante volūtate efficaci artificis
posito instrumēto ⁊ materia poniꝫ actio:⁊ isto instrumē
to remoto remoueꝫ actio:non tñ instrm̄ est cā principalis.
¶ Ad scdm dī ꝙ bene probat qualitates ꝑmas esse cau Ad 2m
sas agētes īstrumētales.⁊ hoc est pro sexta ꝯclone. ¶ Ad Ad 3m
tertiū diciꝫ eodem mō ꝙ verū est ꝙ illa sunt agētia ꝑnci
palia vel instrumentalia:sm̄ quorꝫ proportionē aliam ⁊
aliā ⁊c̄.nec opꝫ ꝙ talia sint agētia principalia:qꝛ oēs effe
ctus producti q̄̄n diuersificātur ꝑꝑ diuersitatē agentiū in
strumentaliū:qꝛ vnus idē est deus ⁊ idē celū cōcurrētia ꝑn
cipaliter i omni effectuū gn̄one:ꝑꝑ tñ particulariū diuersi
tatē diuersificātur effectus:prout notuꝫ est:qꝛ sm̄ eoꝝ di
uersitatē agētia ꝑncipalia alr̄ ⁊ alr̄ influunt in effectū. Et
ad ꝯfirmationē dī ꝙ pħs non plus volunt nisi ꝙ ignis ca
lefacit mediāte caliditate ⁊ non sine ea. nec hoc est contra
dicta. ¶ Ad q̈rtū concedo ꝙ q̈litates prime sunt cāe acti Ad 4m
ue in gn̄one mixti:sed īstrumētales:vt dictū est. ⁊ nō plus
probat rō. ¶ Ad qntū dī ꝙ nō opꝫ illud esse cām ꝑncipa Ad 5m
lem, ad cuius duplationē duplaꝫ effectꝰ:qꝛ hoc frequenter
cōtingit ꝓpter duplationē instrumēti.⁊ iō rō non ꝓcedit.
¶ Ad sextū dī ꝙ forte in gn̄one ignis caliditas magis de Ad 6m
per se cōcurrit hoc est solū instrumētaliter: ⁊ non vt cause
essentialr̄ ordinate. ¶ Ad septimū de sacramēto altaris dī Ad 7m
ꝙ ibi ꝑma cā supplet locū māe sic ꝙ agit per qualitates ⁊
facit q̈litates pati:sicut si essent in substātia:sed qꝛ per mi
raculum hoc est:rō non est ad propositum. ¶ Ratio post
oppositū est pro premissis cōclusionibus.

¶ Similiter aūt facientibus vnam eorū ma
teriā ⁊c̄. Tex.cō.xlviij. Pō.xv.

Queritur qntodecimo. Utrū cōtingat
dare mixtū tēperatū ex ele
mētis vel ex q̈litatibꝰ eorū. ¶ Et arguiꝫ ꝙ pm
sic.qꝛ vbi est dare maiꝰ ⁊ minꝰ ibi est dare eq
le:sꝫ ꝯtigit eē mixtū lapsum ad caliditateꝫ ⁊
siccitatē magis ⁊ ꝯtingit dare lapsuꝫ minus ad ista ⁊ ma
gis ad ꝯ̄ria.puta ad frigiditatē ⁊ humiditatē.igiꝫ ꝯtingit
dare mixtū hñs equalr̄ de istis.⁊ hoc erit tēperatū.igiꝫ ⁊c̄.
maior videꝫ esse principiū.⁊ minor manifesta est de diuer
sis mixtis.in colericis enim dñaꝫ caliditas ⁊ siccitas: ⁊ in
cucurbitis frigiditas ⁊ humiditas.ꝙ aūt mixtū hñs equa
liter de istis esset tēperatū apparet:qꝛ tēperatū est adequa
tio qualitatū elemētoꝝ in vno indiuiduo. ¶ Scdo ē da 2m
re aliqḋ mixtū intēperatū ex elemētis.ergo erit dare aliqḋ
mixtū tēperatū ex eisdē.ꝓbaꝫ ꝯñs.qꝛ si vnū oppositoꝝ
est in nā ꝑpāliter:qḋ est priuatio ⁊ minus desideratū a nā:
tunc ēt erit ⁊ reliquū:qḋ est habitꝰ ⁊ magis a nā intentus.
modo intēperatū ⁊ tēperatum sunt opposita ⁊ est intēpe
ratū priuatio:⁊ minus intētū.igiꝫ ⁊c̄.maior nota est ⁊ mi
nor silr̄:qꝛ nā magis intēdit temperiē ⁊ ꝑfectionē ꝙ̃ imꝑ
fectionem ⁊ intēperiē. ¶ Tertio.nisi sic nullū aīal esset ꝑ 3m
fecte sanum.ꝯñs est falsum.⁊ probaꝫ ꝯñs.qꝛ sanitas consi
stit in tēperamēto qualitatū eloꝝ:⁊ in adeq̄tione hūorū
ꝯrīdē. ¶ Quarto.signato aliquo mixto vel est tēperatus 4m

⁊ habetur propositū. vel est intēperatū: ⁊ sic tūc aliqūe q̄-
litates excedūt alias. pono igit̄ illas remitti vel alias intē-
di: donec fiat adeq̄tio: qḋ non videt̄ impossibile quo facto
5° erit mixtū tēperatū. igit̄ ⁊c̄. ¶ Quinto. sit mixtū lapsum
ad frigidū ⁊ humidū equalr̄: ⁊ pono ꝙ alteret̄ quousq̄
fiat eq̄liter lapsum ad calidū ⁊ siccū: tūc sic. nō ↄtingit trā-
sire de extremo in extremū nisi transeat̄ per mediū: sed hic
fit trāsitus de lapso ad frigidū ⁊ humidū equalr̄ vsq̄ ad
eq̄liter lapsum ad calidū ⁊ siccū. igitur trāsiret̄ p mediū
in quo oīa ista erūt adequata. ⁊ per ↄñs illo tunc qn̄ erit il-
6° lud mediū erit mixtum tēperatū: igitur ⁊c̄. ¶ Sexto. est
dare aliqḋ mixtum qḋ nālr̄ quiescit in medio elemento-
rum: qḋ sc̄z derelinquit duo elemēta infra se: ⁊ duo supra
se: igitur est dare mixtū equaliter ex elemētis. ↄñia t₃. q: ta-
le videretur eq̄liter mixtū ex elemētis: q: tm̄ habet de leui-
tantibus: sicut de grauitantibus. añs videt̄ patere per ex-
periētiam. ꝙ in aere descēdit: ⁊ in aqua ascendit: ⁊ in me-
dio illoꝝ quiescit: ⁊ p₃ rōne: q: si qesceret nālr̄ supra ma-
gis. ponatur intēdi grauitas donec sit adeq̄ta leuitati: ⁊
tūc qesceret nālr̄ in medio: ⁊ si infra qesceret ponatur re-
7^m. mitti grauitas ⁊ itēdi leuitas. ergo ⁊c̄. ¶ Septimo. sicut
est in maiori mundo ita est in minori: sed in maiori mūdo
elemēta sunt adequata in potentijs. ergo ita d₃ esse in mi-
nori mundo. s. in hoīe. igitur hō d₃ eē tēperatus in elemē-
T.c.17. tis. maior p₃. cōueniēti similitudine. ⁊ accipitur a phō 8°
phycorum. minor p₃. q: nisi elemēta in minori eēnt adeq̄-
ta in potētijs: vnum eoꝝ corrūperet aliud: ⁊ sic fieret mun-
8^m dus inordinatus: quod non est possibile. ¶ Octauo. ars
potest facere ex aliq̄bus duobus elemētis mixtū. igit̄ hoc
magis pōt natura. ↄñia t₃. q: maioris virtutis ⁊ potentie
est nā q̄ ars. añs p₃. q: poße est ꝙ artifex per artem suā fa-
ciat mixtū equalr̄ ex aqua ⁊ vino. igitur ⁊c̄.

T.c.49 Cō.7. **In oppositum** arguitur per Cōmentatorem
in isto scd̄o. vbi vult ꝙ impos-
sibile est dare mixtū ex elemētis equalr̄. ⁊ hoc idē dicit p̄-
mo celi. vbi probat hoc: q: illud mixtū qesceret vbicunq̄
poneretur: nec haberet motū nālem. q: mixtū mouet̄ ad
motum elementi dominantis in eo: modo si eēnt adeq̄ta:
tunc nullū elemētum esset dominās. igitur ⁊c̄.

p^m nō^m **Pro ista q̄one** nota ꝙ mixtū ex elītis pōt in-
telligi dupl'r. vno mō diceret̄
mixtū tēperatū in quo elīta in oībus q̄litatibus remanē-
tibus. s. tā alteratiuis q̄ motiuis essent adequate. puta mi-
xtū: qḋ tm̄ haberet de caliditate: sicut de frigiditate: ⁊ sic
de aliis q̄litatibus elītoꝝ. ⁊ hoc mixtū diceret̄ tēperatū
ad pōdus: q: equali pondere in intēsione: elemēta in suis
q̄litatibus in eo d'ñarent̄. Alio mō diceret̄ mixtum tēpera-
tum nō ad pōdus: sed in ordine ad cōplexionē sue spēi de-
bitam. ⁊ vocat̄ hoc tēperatū ad iustitiā. s. mixtū in quo nō
sunt oēs qualitates elemētoꝝ adequate: sed in quo sunt i
optima dispōne s'm opationes debitas certe spēi. vn̄ aduer-
tendū est: ꝙ qḋlibet mixtoꝝ certā q̄litatiuā dispōnē sibi
determinat: que nō cōsistit in eq̄litate oium q̄litatū elītorū
sed in debita dispōne eaꝝ in ordine ad opationes sibi de-
bitas: ⁊ proportione sibi ↄueniēti: si. n. in hoīe fieret adeq̄-
tio q̄litatū p̄maꝝ vel magna tēdētia ad eq̄litatē: statim
moreret̄ hō: eo ꝙ nimis remitteretur caliditas eius nālis.
igitur tēperamētū ↄueniēs homini cōsistit in ꝓportione
q̄litatū p̄marū: q: hō posset optime in operationes sibi de-
bitas. Et s'm hō duplex tēperamētum. Erūt in q̄one duo
p° arti. articuli. In p̄mo videbit̄ vtrū sit possibile mixtum esse tē-
peratum ad pōdus ex elemētis. Secundo vtrum sit dare
mixtum tēperatum ad iustitiam ex eisdem.

p^m nō^m **Quantum** ad p̄mū nota ꝙ in mixto ex elītis du-
plices derelinquunt̄ q̄litates: q̄dā al-
teratiue: sicut caliditas hūiditas ⁊ frigiditas ⁊ siccitas: ⁊
quedā motiue localr̄: sicut sunt grauitas ⁊ leuitas: ex quo
sequitur ꝙ adhuc p̄mus sensus q̄onis pōt intelligi tripli-
citer. Primo mō. vtrū sit mixtū in quo oēs q̄litates hō eq̄-
liter d'ñent̄: sicut supius dictū est. Alio mō si sit dare mix-
tū in quo oēs q̄litates alteratiue sunt eq̄les: siue motiue
localiter sint eq̄les siue nō. Et 3° mō si sit dare mixtum in
quo q̄litates motiue localr̄ sint adequate qcq̄d sit de alte-
ratiuis. ¶ Scd̄o nota. ꝙ de hac mā volo loq̄ pure natu- 2^m nō^m
raliter: q: qḋ per potētiā diuinā posset eē tēperatū ex ele-
mentis siue ad pondus siue alr̄ nullus negaret.

Tunc sit p̄ma suppositio. si in mixto essent adequa- p° suppō
te qualitates alteratiue mixtum haberet
multū plus de grauitate q̄ de leuitate. probatur sic. q: ad
hoc ꝙ in mixto sit tāta leuitas: sicut grauitas requirit̄ ꝙ
in eo sit multo maior caliditas q̄ frigiditas. igit̄ si essent
adequate in mixto caliditas ⁊ frigiditas: nō eēnt adequa-
te leuitas ⁊ grauitas: imo esset maior grauitas q̄ leuitas:
qḋ est propositū ↄñia t₃. ⁊ añs declarat̄: tam in nālr̄ dispo-
sitis q̄ in violenter dispositis. in nālr̄ dispositis ↄstat ꝙ in
aīali est multo maior grauitas q̄ leuitas: tn̄ cū hoc est in
eo maior calitas q̄ frigiditas: eo ꝙ vita aīalis cōsistit i cā-
lidū. si ergo pro calefactione deberet leuitas adeq̄ri gra-
uitati: oporteret ꝙ in eo fieret multū maior caliditas q̄
frigiditas: q: actū est maior: sicut dictū est. in violēter cali-
dis apparet silr̄. nā in ferro calido est maior grauitas non
obstante: ꝙ in eo sit maior caliditas. Si igitur per vlterio-
rem calefactionē deberet leuitas adequari grauitati opor-
teret ꝙ caliditas valde excederet frigiditatē. ¶ Ex quo se- 2° suppō
quitur scd̄a suppositio. si esset mixtū equaliter ex qualita-
tibus motiuis ipsū esset mixtū inequaliter ex alteratiuis.
p₃ ex precedente. ¶ Tertia suppō. supposito ꝙ in aliquo 3° suppō
mixto q̄litates alteratiue elītoꝝ eēnt adequate in gradu:
adhuc tn̄ ipse nō essent adequate in virtute. apparet: ⁊ ad-
huc caliditas fortius ageret ⁊ minus resisteret q̄ frigidi-
tas. q: iste due simul fortius agerēt ⁊ minus resisterent q̄
siccitas ⁊ humiditas. ¶ Quarta suppō. supposito ꝙ q̄li- 4° suppō
tates prime in mixto essent adequate. in agere tamen non
essent adequate in resistere. apparet: q: si frigiditas d₃ esse
equaliter actiua: sicut caliditas: op₃ ꝙ sit intensior q̄ ca-
liditas per prius dicta. mō intensior est fortioris resistentie
q̄ caliditas. pat₃. q: equalis magis resistit q̄ caliditas. er-
go a multo fortiori intensior magis resistit.

His premissis sit p̄ma ↄclo. nō ē poße mixtū p° ↄ̄
esse tēperatū ad pōdus ex elītis
quo ad q̄litates motiuas ⁊ alteratiuas simul. appet p du-
as p̄mas suppōnes: q: si sit adeq̄tio in qualitatib⁹ alterati-
uis: erit inequalitas in motiuis. si autē fuerit equalitas in
motiuis: erit inequalitas in alteratiuis. ¶ Scd̄a ↄ̄. poße ē 2° ↄ̄
esse mixtū tēperatum quo ad q̄litates alteratiuas tm̄. ap-
paret: q: si sit iā inequalitas in mixto: ponamus ꝙ sit la-
psum ad siccitatē ⁊ frigiditatem: ꝙ fiat alteratio ad cali-
ditatem quousq̄ sit equalis frigiditati. ⁊ ad humiditatē
quousq̄ sit eq̄lis siccitati. nec videt̄ quin hoc sit possibile.
quo facto erit mixtū tēperatū quo ad qualitates alterati-
uas. ¶ Tertia ↄclo. poße est esse mixtū tēperatū quo ad 3° ↄ̄
q̄litates motiuas equalr̄ probatur sicut precedēs. q: sit in-
equalitas: eo ꝙ habeat mixtū plus de grauitate q̄ de le-
uitate. fiat leuificatio quousq̄. s. leuitas sit grauitati adeq̄-
ta: ⁊ habet̄ propositū. ¶ 4ᵃ cōclusio. si in mixto q̄litates 4° ↄ̄.
motiue d'ñarent̄ equalr̄ vel ad imaginationē oēs q̄litates
sic ꝙ eēt simplr̄ tēperatū ad pōdus: adhuc nō vbicūq̄ po-
neret̄ quiesceret: q: posito tali mixto in spera ignis: adhuc
aer aqua ⁊ terra traherēt ipsū deorsū. ⁊ leuitas ignis nō ↄ̄. p. p.
resisteret: eo ꝙ eēt in loco nāli: imo etiā in spera aeris mo- ca.7.
ueretur deorsū. ⁊ sola leuitas ignea resisteret: aerea. n. le-
uitas esset in loco nāli: ⁊ iō nō trahit: sili mō ꝓbaret̄ ꝙ in

aqua vel terre moueret sursum. si tn̄ in medio inter aerē
et aquā poneret non traheretur: qr duo elemēta per suas qli-
tates tenerēt ipsum deorsum: et duo alia elemēta tenerēt ipm
5ª ꝯ sursum. ¶ Quinta ꝯ. supposito q esset mixtū tēperatū ex
elemētis ipsū n nō esset ppetuū. pꝫ per tertiā suppōnem: qr
supposito q qlitates alteratiue essent eqles in gradu: ta-
men non essent equales in virtute: sitr .n. in ea nō essent eq-
les in resistere: quare adhuc in tali mixto eēt difformitas
seu diuersitas intrinseca: pp quam esset corruptibile: et ite-
rum tale mixtum approximatū summe calido vel summe
frigido ab eis pateretur: et disconuenienter disponeretur:
quare posset corrūpi. et hoc est propositum:

2ª arti. **Quantum** ad 2m vidēdū est vtꝝ sit dare aliquod
mixtū exñs in optima dispōne debita
et nāli sue spēi: p quā optime pōt in oēs opationes suas de
bitas: et hūc articulū subdiuidēdo. Primo pōt videri vtꝝ
mixta diuersarū spēꝝ possint hēre eādē dispōnem et ppor
tionē qualitatū pmarū. Scdo videbit vtꝝ mixta eiusdē
spēi possint manere sub alia et alia qualitatū primarū dis-
positione et cōplone. Tertio videbit vtꝝ viuū q̄diu viuit
semp sibi determinet silem vel eandē dispōnē seu cōplexio
nem vel potius sm diuersitatē iuuētis vel senectutis deter
minet sibi cōplexionē aliā et aliā. 4º videndū est vtrū cō-
plexio calefactiua fortior sit in pueritia vel in iuuētute ho
minis. 5º videbit si mixtū p aliqd tēpus posset esse vel ma
nere sub optima cōplexione sue spēi determinata.

pm nōm p' ps 2' articli. **Quantum** ad pmū pmo nota: q quedā est com-
plexio radicalis ipsius mixti. s. quam
sibi determinat forma subalis eius. alia est quasi accidēta
lis: et ab extrinseco. s. quam mixtū habet per alterationem
2m nōm ab extrinseco: sicut a sole vel a nutrimēto. ¶ Secūdo no-
ta. q in cōplexione radicali viui sicut asini duplices sunt
qualitates: quedā sunt eductiue forme: sicut caliditas cū
aliis qualitatibus primis. alie sunt organice: sicut figura
et alie dispōnes organoꝝ: sicut i oculo figura oculi: et alie
dispōnes que disponunt oculū ad hoc q per ipsum fiat vi
3m nōm sio. ¶ Tertio notādū est q ad mutationē complexionis
vel dispōnis accñtalis: sequr variatio cōplexionis nālis: li
4m nōm eēt nō ita totalr. ¶ Quarto nō. q mixtum certe spēi sub
aliqua dispōne stat naturaliter: et sub aliq violenter: et sub
aliqua nunq̄ pōt stare: q̄n est sub prima tunc est sanū vel
simplr vel vt nūc: q̄n est sub scda est infirmū. nunq̄ autē ē
5m nōm sub tertia: qr illa adueniente mixtū morit. ¶ Quinto no
ta. q cōplexio qualitatiua in mā cū agētibus vniuersali-
bus agit tm̄ quātū pōt. qr est agens naturale.

pª ꝯ **His premissis** sit pª ꝯ. cuilibet spēi ꝯuenit ali-
qua latitudo pportiōis qlita-
tuꝫ pmaꝝ: sub qua nullū mixtū alterius spēi nālr posset eē.
pꝫ hoc: qr entia diuersa in spē nāliter determinant sibi di-
2m uersas cōplexiones. ¶ Scdo pꝫ idē. qr cōplexiones taliuꝫ
qualitatū agūt tantū quātū pñt. dato igit q vna pluribus
spēbus ꝯueniat nālr: sequr q illa introducta in mā p eaꝫ
vtreq̄ forme duaꝝ spēꝝ producētur cū agētibus vlibus: sꝫ
manifestū est: q hoc non est possibile. q autē hec dispō seu
proportio habeat latitudinē: pꝫ hoc: qr nō oīa indiuidua
eiusdē spēi: habēt eandē dispōnē qualitatū pmarū. ¶ 2ª
2ª ꝯ ꝯ. vnaqueq̄ spēs determinat sibi maiorē latitudinem sub
qua pōt stare violenter. q̄ sub qua pōt stare nāliter. pꝫ. qr
maior est latitudo sub qua pōt stare hō infirmus. q̄ sub q̄
potest stare hō pfecte sanus: pluribus enim modis in quo
libet ꝯtingit esse male q̄ bene. ¶ 3ª ꝯ. dato indiuiduo cer-
3ª ꝯ te spēi: vt terra ipsa sub dispōne qualitatiua minus conue
niente pōt pmanere q̄ ipsum pōt gñari. pbat. qr data ter
ra deueniēte ad dispōnē non ita pfectā: sicut erat ista sub
qua generabat. Quero vtrum adhuc est. si dicis q sic: se-
quitur: cū non sit dare vltimuꝫ ea pmanētis in esse: si hec
dispō vlterius disponet pro corruptiōe terre: q hec terra
post erit: sed tūc esset sub dispōne qlitatiua minus ꝯuenien
te q̄ erat illa sub qua gñabatur: eo q hec est remissa que
erat equalr cōueniēs. igit ꝯ vera. Sed si dicatur q hec ter
ra nō est icōueniēs est: qr ex quo terra sub hac dispōne po-
tuit gñari. et potuit sub ea remanere et esse: eo q nō minor
virtus reqritur ad rē de nouo pducēdā q̄ ad eā ꝯseruan-
dam pductā. ¶ 4ª ꝯ. sequit q plura indiuidua diuersa- 4ª ꝯ
rum spēꝝ pñt sub eadē vel sub sili dispōe qlitatiua rema-
nere violēter. pbat ex precedēte: qr supposito q terra ime
diate gñaretur ex aq: tunc ꝯstat q imediate vsq̄ ad gnō-
neꝫ terre manebit aq. ergo manebit sub dispōne frigidita-
tis et humiditatis vsq̄ ad gnōnē terre. ¶ Si tūc 2º iteruꝫ
ex terra gñaret aq: ꝯstat terrā remanere sub dispōne minus
ꝯuenienti q̄ gñabatur. p ꝯnem pcedentē. ergo cū maiori
frigiditate et humiditate manebit q̄ gñabat. igit sub ea-
dem vel sili dispōne manebit sub qua mansit aq ante eius
gnōnē. igit ꝯ vera. ¶ Quinta ꝯ. veniēdo. s. de sūmo calo 5ª ꝯ
et sūmo sicco ad sūmū frigidū et sūmū humidū ifinite sunt
pportiones medie: qꝝ qdā sunt maiores: et qdā minores:
qdam rōnales: qdā irrōnales. pꝫ de se. qr a quacūq̄ modi
ca additione vel ablatione variat pportio. ¶ 6ª ꝯ. sub qli- 6ª ꝯ
bet illarū proportionuꝫ pōt esse aliq forma vel nāliter vel
violēter. pꝫ. qr alr mā per alteratione fiet sine forma in pro
cessu de sūmo calido et sūmo sicco ad opposita: qđ nō ē di-
cendum. ¶ Septima ꝯ: nulla forma subalis sub qlibet il
larum dispōnum pōt esse nāliter: vel ēt violēter. ꝯ manife- 7ª ꝯ
sta est de se. ex quo pꝫ. q aliqua mixta fiunt post alia deter
minata. et nō qlibet post qlibet indifferēter. vñ nō post
corruptionē equi gñatur imediate asinus: qr sunt cōple-
xiones medie qualitatū ꝯuenientes aliis mixtis: quas opꝫ
ptransiri anteq̄ deueniat de esse eq in esse asinū. ¶ Octa- 8ª ꝯ
ua ꝯ. verisimile est q nulla forma stat nālr sub pportiōe
irrōnali qualitatū. pꝫ. qr alie proportiōes sunt nobiliores
et aptiores pro exercendo opationes debitas rei. ex quo pꝫ
quare aliquaꝝ spērum indiuidua se mutuo diligūt. et ali-
quarum se odiūt: qr q̄n proportiones nāles diuersis specie
bus cōuenientes sunt adinuicē rationales vel armonice:
tūc indiuidua illarū specierū cōsueuerūt se diligere. si autē
sunt in proportione irrationali ꝯsueuerūt se odire: vt fort e
est pe oue et lupo. ¶ Nona ꝯ. forme diuersarum spērum 9ª ꝯ
bñ pñt esse nāliter sub eadē vel sili dispōne qualitatiua or
ganica. pꝫ de oculo asini et de oculo bouis: in qbus sunt si-
miles dispōnes organice: et tn̄ hñt formas subales extēsas
s. alias diuersas. Et hoc de pma pte huius articuli.

2ª ps 2' articuli. pª ꝯ pm **Quantum** ad scdam partē sit pma cōclusio hec.
nō oīs indiuidua eiusdē spēi determi-
nant sibi nāliter eādem cōplexionē: pꝫ per medicos ponen
tes quatuor cōplexiones in eadē spē spālissima humana:
et ponunt adhuc in qualibet eoꝝ latitudinē sm magis et
minus. ¶ Scdo. qr si colericus alteraret ad complexionem 2m
flegmaticā fieret infirmus: qđ non esset si esset eadem com
plexio flegmatica et colerica. ¶ Tertio. dicunt medici: q 3m
quedā est cōplexio lapsa et minus nālis: et alia nālis i eadeꝫ
specie. igit ꝯclo vera. ¶ 2ª ꝯ est. q oium illarū complexio- 2ª ꝯ
num vni spēi cōuenientiū nāliter est talis vnio q nullius al-
terius spēi indiuiduū sub tali aliqua staret naturalr: appa
ret ex scda parte illius articuli. ¶ Tertia ꝯclo. non oium 3ª ꝯ
mēbroꝝ eiusdē indiuidui est silis cōplexio: apparet p me-
dicos dicētes cor eē cōplexionis calide et sicce: et cerebrum
frigide et humide &c. ¶ Itē fortius apparet: qr certum est 2m
q si cerebrum tm̄ fieret calidū et siccū: sicut cor est calidū
hō esset infirmus. et hec cōclo est manifesta de dispōnibus
organicis: licet ēt vera sit per probata de dispōnibus edu-
ctis. ¶ Tertio ꝯfirmatur ꝯ ex auctē Aristo. dicentis. ossa 3. a. 66.
esse cōplexionis terree: et constat q multa membra aialis 3m

4° ɔ̃clo nō sunt cōplexiōis violente:seu terree. ¶ Quarta ɔclusio
eiusdem forme extēse sicut est anima bouis:omnes partes
differunt inter se solū numero essentialiter. ꝓbatur.quia
aliter nullatenus ille partes constituerent eandem formā
totalem:cuius oppositum supponitur.ꝛ pꝫ consequentia.
qꝛ due forme substantiales diuersarum specierum non fa-
ciunt vnum:eo ꝙ vltime eorum non sunt vnum. Iterum
si facerēt vnū pari rōne diceremus ptes forme totalis vir
gule:cuius vna medietas est aride:ꝛ alia viua facerēt vnā
formam totalem:ꝛ sic virga deberet dici vnum subalr sic
aia:qḋ tñ nō est dōm.cum vna eius ps sit viua:ꝛ alia mor
tua:ꝛ talis nō faciūt vnum subalr.lꝫ ista virga posset dici
Corre^m vnū in gn̄e q̄titatis. ¶ Correlarium.forme ossis.carnis.
cordis ꝛ cerebri.in asino sunt essentialr silēs.sicut due albe
dines eiusdem albedinis totalis.pꝫ.ꝛ solum differunt nūo.
ꝯ ɔ̃nem p ɔ̃nē.ꝛ ita faciūt due ptes albedinis. ¶ Sꝫ ɔ̃ hāc ɔ̃nes
arguit fortiter. ¶ Primo.ꝙ ad diuersas dispōnes q̄litati
uas ꝛ diuersas ꝓportiōes q̄litatuꝫ sequitur diuersitas spe-
cifica formaꝝ subalium.sed in diuersis mēbris eiusdē aia
lis sunt diuerse dispōnes q̄litatiue ꝛ dissimiles.igit ꝛc̄.ma-
ior pꝫ.qꝛ alia rō nō pōt assignari:quare mixta diuersarum
spērum habēt diuersas formas subales:nisi propter diuer
sitatē dispōnū māe educētium formas subales.minor pꝫ.
2^m p tertiā ɔ̃nē. ¶ 2°.dissimiliores sunt q̄litatiue ɔplexiones
oculi ꝛ cordis eiusdē aialis:q̄ sint oculi ꝛ oculi animaliū
diuersaꝝ spērum:vt eq̄ ꝛ bouis:sed hec dissimilitudo com
plexionū in oculis aialium est cā diuersitatis specifice foꝛa
rū ꝓductarū.igit ēt dissimilitudo complexionis cordis ꝛ
3^m oculi. ¶ Et cōfirmat 3°.qꝛ dissimiliores sunt forme ossis
ꝛ carnis q̄ forme ossis ꝛ ossis.sed os ꝛ os numero differūt
ergo os ꝛ caro differunt plus q̄ numero.igitur differunt
spē. ¶ Pro solone illaꝝ rōnum p̄mitto ꝓbabiliter.ꝙ lꝫ in
eodē aiali sit cōplones eductiue mēbrorum ꝛ diuerse:tñ il
le sunt rōnales adinuicem:ꝛ habentes quasi equalē habi-
tudinem proportionis in ordine ad totum.sic ꝙ est in oi-
bus his ꝓportionibus consonantia seu armonica silitudo
in ordine ad totū aial.ꝛ pp hoc lꝫ alique ptes sint calidio
res:ꝛ alique minus calide:nihil ꝓhibet formas eductas
esse totalr siles essentialr:sicut ēt est calitas intensior cum
calitate minus intensa silis eēntialiter.p h̄ rñdetur ad ra-
Ad p^m tiones. ¶ Ad pmam dr̄ negando maiorē.s.ꝙ diuersas di
spositiones qualitatiuas seqt diuersitas specifica:vlr eam
intelligendo.sed opꝫ addi ꝙ sit ꝑuersitas ɔplonis talis q̄
nō habet consonantiā debitā vni forme totali:seu vni foꝛe
eiusdē spēi.mō hoc nō est in diuersis mēbris eiusdem aial.
Ad 2^m ¶ Ad scōm dr̄ p̄ ꝙ dispōnes q̄litatiue organice oculoꝛuꝫ
equi ꝛ bouis sunt similiores q̄ oculi ꝛ cordis eiusdeꝫ ani
malis. ¶ Secūdo.ꝙ caliditates eductiue duoꝝ oculoꝝ
sunt similiores q̄ oculi ꝛ cordis eiusdem aialis. ¶ 3°ꝙ ꝓ
portiones oculoꝝ eq̄ ꝛ bouis nō sunt ita siles:nec tantam
hn̄t ɔuenientiā armonicā ad eandē formā totalē:sic ɔple-
xiones totales cordis ꝛ oculi eiusdē aialis.ꝛ pp illud foꝛe
partiales cordis ꝛ oculi sunt eiusdem speciei:ꝛ duoꝝ ocu-
Ad 3^m loꝝ eq̄ ꝛ bouis sunt diuersaꝝ spēꝝ. ¶ Ad ɔfirmationem
dr̄.ꝙ forma ossis ꝛ ossis sunt accñtalr similiores:q̄ ossis ꝛ
carnis.sed essentialiter non.ꝛ iō rō nō ꝓcedit. Et hoc de se
cunda parte istius articuli.

3° ps 2^i articuli. p^m nōn^m Quantū ad tertiā ptē nota.ꝙ medici ponunt hoīs
septem etates. Una est infantia.ꝛ dicit du
rare vsq̄ ad septimū annū.2° est pueritia.ꝛ dr̄ durare a 7°
anno.vsq̄ ad.18.annū.3° est adolescētia.a.18.anno: vsq̄
ad.25.annum.vel circa.4° est iuuētus:ꝛ durat.a.25.āno.
vsq̄ ad.35.vel.36.5° est etas virilis.ꝛ durat a.35.vel.36.vl
q̄ ad.49.vl eo circa.6° est senectus.ꝛ dicitur durare a.49.
vsq̄ ad.60.vt in pluribus. Ultima etas est decrepiti.ꝛ du
rat vltra.vsq̄ ad finem vite. Querit ergo iste articulus.

vtrum in qualibet harum homo sit eiusdem complexio-
nis. ¶ Scdo nota.ꝙ he assignationes vt in pluribus te- 2^m nōn^m
nent:non tamen sunt pūctuales:immo in quibusdam vi-
dent minores.ꝛ in qbusdā maiores.imo ꝓ infirmitate vel
aliuide posset ɔtingere ꝙ he etates vel aliq̄ ipaꝝ multo ci-
tius terminarētur q̄ in terminis prius assignatis.

His premissis sit conclusio responsalis.hec p^a ɔ̃.
ꝙ in diuersis etatibus eiusdē
viuentis est alia ꝛ alia cōplo.apparet.qꝛ si talē ɔplonē ha-
beret qs in senectute:q̄lem habuit in iuuētute.infirm° esset.
ꝓut medici cōiter ponūt mixtū tñ oꝫ denolari a ɔplone si-
bi ɔueniēte in optima ꝛ cōueniētissima etate.ꝛ illius com
plexionis esse dicit. Et h̄ de 3° parte istius articuli.

Quantum ad q̄rtā ptē videbit. Utrū calitas for-
tior sit in pueritia vel in etate iuuentu- 4° ps 2^i
tis. Et arguitur p̄.ꝙ calitas seu calor iuuenis sit fortior. articuli.
ꝛ hoc sic.ille calor est fortior.qui maiores effectus pt face p^m
re.sed sic ē de calore iuuenis.igit ꝛc̄.maior pꝫ.qꝛ p q̄ntita-
tem effect° cognoscit q̄titas forme.act°.n.notificat po^m. T.c.2.ꝛ
9.metha.vnde ex alio nō cognoscit ꝙ calor ignis ē maior 7.
q̄ aeris.nisi qꝛ magis calefacit.igit sic erit in ꝓposito.mi-
nor sic declarat.p̄ q̄ ad nutritionē.qꝛ calor iuuenis suffiē
digerere cibaria grossa ꝛ non pueri. ¶ 2° in augmentatio
ne.qꝛ regulr crescunt hoīes in iuuentute magis:q̄ faciūt
in pueritia.imo ad minus fm latitudinē ꝛ ꝓfunditatem.
¶ 3° in gn̄atione.qꝛ calor iuuentutis generat ꝛ nō pueri.
¶ 4° in motu locali.qꝛ mouet localiter pfectius calor iu-
uenis:q̄ pueri. ¶ 2°.calor iuuenis est cum sicco temp̄ato 2^m
igitur est fortior.ɔ̃ia tꝫ per Cōmentatorem 3° colliget vbi
dicit ꝛ voluit:ꝙ ceteris paribus calor est maior qui est cū
sicco temperato.aīs apparet.qꝛ cōplo iuuenis est calida ꝛ
sicca:ꝛ non excessiua sicca.per Auicen.p̄ canoñ.fen pma.
doc.tertia dicens.ꝙ iuuenes hn̄t ɔplexionē magis tēpera
tam q̄ pueri. ¶ Tertio.calor nālis est fortior:qui fundat 3^m
in subo puriori.sic est de calore iuuenis.igit ꝛc̄.maior pꝫ.
qꝛ videt ꝙ pfectio māe.arguit pfectionem formaꝝ.ꝛ etiā
qꝛ calor nālis trahit originalr ex puritate humidi etiam i-
fusi a parentibus:q̄re quanto idē magis puꝝ:tāto erit pu
rior ꝛ maior calor.minor pꝫ.qꝛ hūidū iuuenis est puri° ꝛ
pfectius. Prio.qꝛ ē ꝓpinquis tp̄ato.qḋ qdē ē sūme puꝝ.ꝛ
pꝫ p Aui.in loco palle.2°.qꝛ si puer nascit nimis lapsus ad
humiditatem:ille lapsus potest corrigi in iuuētute.vt vo
lunt medici.h̄ aūt eē nō posset:nisi humiduꝫ iuuenis fieret
purius.3°.qꝛ superfluitas humidi iuuenis est valde ꝛ ma
gis digesta.vt pꝫ in sup̄fluitatibus aꝑtum.igit hūiditas
est purior.ɔ̃ia tꝫ.ɔ^m illi° apho.p̄ apho.dr̄.n.ibidē.pueroꝝ
sup̄fluitates sūt puriores.qꝛ vr̄ ꝙ illud humidū qḋ restau
ratur loco depditi freq̄nter fit purius q̄ humiditas pueri.
ꝓbatur.p̄.qꝛ vtus pr̄is forte fuit debilis ꝛ nati in iuuentu
te erit fortis.ꝛ sic purius erit humiduꝫ.qḋ restaurat in iu-
uētute q̄ humidū infusum a pr̄e.ꝛ h̄r ꝓpo^m.2°.qꝛ humi-
dum iuuenis restauratuꝫ ē magis aq̄sum:ꝛ magis coagu
latuꝫ q̄ humidū pueri.igit purius. ¶ 3°.qꝛ humidū iuue
nis vr̄ magis eē digestū q̄ pueri. ¶ 4° ad p̄ncipale i illo ē 4^m
maior calor:in q̄ magis dn̄at ignis.sed sic est de iuuene.q̄
ꝛc̄.maior nota ē de se.minor apparet.qꝛ corp° iuuenis dr̄
calidū ꝛ siccū.ꝛ h̄ est ideo dn̄ari ignē.nō aūt sic ē de puero.
¶ Deinde arguitur.ꝙ calor pueri sit fortior:ꝛ hoc sic.in In op^m
illo est maior calor.in quo fit maior augmentatio.sed sic ē
in puero.igitur.maior nota est.qꝛ caloris est extēdere ra-
refacere ꝛ augere.minor patet.qa pueri crescunt notabili
ter fm longitudinem:ꝛ iuuenes nō. ¶ Scdo in illo ē ma- 2^m
ior calor:in quo est plus de humido.sed sic est de puero.
igitur ꝛc̄.maior patet.qa calor naturalis sequitur hūidi-
tatem vel humidū radicale:ꝛ ex eo nutrit.igit maior erit:
vbi est magis humidū.minorē ꝓbāt medici.ꝛ Aui.p̄ can.

3m doc.3°.& ꝓ apho.in cõ.illius. ¶ Tertio sic.ille calor est ma
ior qui sufficit prolongare vitam.sed sic est de calore pue/
ri.igitur &c̃.maior nota est.q2 calor naturalis est pn^m vite
minor pz.q2 calor pueri sufficit ad continuationem toti°
vite iuuentutis & senectutis:& cum hoc sufficit pro vita ꝑ
4m cedenti:quod non facit calor iuuenis. ¶ Quarto i puero
sunt fortiores operationes nãles.igit^r maior calor.ꝯña tz.
antecedẽs pz de digestione:q2 frequentius comedunt pue
ri sine nocumẽto.q̃ iuuenes.& in eis est v̄tus expulsiua
5m fortior.vt volunt Gal.6.de morbo. ¶ Quinto in illo ẽ ma
ior calor qui magis ꝓpinquat pn° gñationis.sed sic est ĩ
puero.igit^r &c̃.maior pz.q2 pn^m gñationis est sperma.hoc
autem est vehemẽter calidum.per Auic.pmo can.& pmo
apho.& Gal.cõ.apho. Et q crescunt.modo quanto aliqd
magis appropinquat ad naturam alicuius:tanto est ma
6m gis tale.minor manifestaẽ de se. ¶ Sexto.i iuuene nihil
est de calore nãli.igitur nõ ẽ in eo calor.ꝯña tz.añs ꝓbat^r.
q2 quelibet pars corpis pueri aliqd deperdit.& per ꝯña an
tequam ad etatem iuuẽtutis veniat omnes ptes q̃ sunt a
pueritia erunt resolute.igitur & tota caliditas naturalis.
igitur non erit sibi nisi calor aduentitius vel cibalis:& par
tes noue.ꝯña scõa nota est de se.& pma tz.q2 nõ potest ma
7m nere calor naturalis nisi maneat eius subiectum. ¶ Se/
primo arguitur.mobilitas & inconstantia arguit maiorẽ
calorẽ:sed talis est in pueritia.igitur &c̃.maior pz.q2 ca/
lor reddit corpora mobilia ſm Gal.pmo tegni.minor pz
per phm.8.ethi.d.q pueri eodez die fiunt amici & inimici.
8m ¶ Octauo.quãdo aliqs effectus debetur aliquibus duo/
bus.vni p pus.alteri per posterius.sic q posteriori conue
nit per pus.pfectius & magis cõuenit pori.sed calitas sic ẽ
in puero & in iuuene.s.in puero per pus.& in iuuene p po/
sterius.igitur &c̃.maior pz.q2 ꝓpter hoc pma cã dr̃ magi
esse cã effect°.q̃ scõa.& ꝓ poste.pp qd vnũqdq3. tale & illd
magis tale &c̃.minor pz.q2 calitas pueri est cã augmen/
9m ti & nutritionis:qbus acqritur calor iuuentutis. ¶ Iterũ
nono.calor pueri fundat^r in mã pfectiori.igit^r est maior &
pfectior.ꝯña tz vt pus.q2 pfectio subi arguit pfectionem
sue forme.añs declarat^r.q2 humidum pueri in quo funda
tur calor est purius & pfectius.pbatio.q2 continue fit per
applicationẽ nutrimenti humidũ magi impurũ : q2 si eq̃
purũ posset restaurari:vita posset ꝑpetuari. ¶ 2°.q2 in hu
mido pueri est minus de superfluo.pz.q2 minus est de hu
mido nutrimenti. ¶ Tertio.q2 humidũ gñat^r de purio/
ri mã.s.de spmate:qd plures hz digõnes q̃ hũidũ cibale:
qd est i iuuene.& p ꝯña purius ẽ.sed si de sanguie mẽstruo
dicere vellemus genitũ humidũ pueri adhuc magis dige
stũ est q̃ humidũ genitum ex cibo in iuuene.ꝓbat^r.q2 ille
sanguis erit supfluus in quanto & non in quali.vt oẽs vo/
lunt:& sic erit tñ digestũ q̃tũ hũidũ cibale.& post^r p spma
& matricẽ amplius digerit^r. ¶ 4°.humidũ pueri fit a pn/
cipijs gñationis.humidũ aũt iuuenis fit a pn° nutritionis
pn°vo gñationis.pfectiora sunt q̃ nutritionis.igi^r pfecti°
agẽs est hũidũ pueri generãs q̃ iuuenis.& igit^r humiduz
10m pueri ẽ purius. ¶ Decimo supfluitas pueri est magis tẽ/
pata.igit^r calor est nãlior & maior.ꝯña tz.q2 qd ẽ nãle ma/
gis tendit ad tpamentũ.igitur calor erit maior & nãlior:a
quo ꝓcedit supfluitas tpatior.añs pz p Gal.i cõ.apho. Et
q crescunt.pus allegato.dicit.n.q calor pueri est suauior:&
sudor magis gratus sensui tactus. ¶ Deinde arguitur q
sit equalis calor auctoritate Auic.pmo can.fen pma.do/
ctrina 3°.dicẽtis.q calor in iuuene & puero est eq̃lis.& nõ ẽ
q2 idem est & vnus.idez aũt ẽ eq̃lis sibiipsi.q autez sit idẽ
declarat^r per hoc.q calor pueri seruatur in iuuentute & ei°
Nõm etate. ¶ Prosequẽdo hanc difficultatem est notandum
q est opinio vna bene probabilis sic dicẽs.supposito q lo
cutio fiat de eodem indiuiduo.& q non querat^r de calore
fluente.q2 ille variatur ſm diuersitatem humorum vel ci/
borum.dicitur autem calor fluens spũs calidi generati in
corde & emissi ab eo ad singula membra:sed q loquatur
de calore naturali radicali.s.caliditate inexistente a natu/
ra que est qualitas introducta ex pncipijs natiuitatis ex/
pansa expensione corpis.q calor potest dici maior vel mi/
nor dupl'r. Primo modo essentialr.s.quantum ad gradus
suos itensionis i se.Secundo modo potest dici maior:non
in se:sed quantum ad operationes.vt maior calor dicere/
tur.per quem maiores fierent õtutes. Quo premisso põit
duas conclusiones. ¶ Prima est.calor pueri est essentia/ p° 3.
liter itensior.probetur.in illo est calor naturalis maior:in
quo de ipso est minus corruptum.sed sic est.q de calore in
puero est minus corruptum:q̃ in iuuene.ergo &c̃.maior
nota est de se.minor apparet.q2 corrupto humido p mo/
duz sequele corrumpitur calor naturalis.eo q forma sub
stantialis nõ potest manere sine suo subiecto.modo i pue/
ro minus est corruptum de humido radicali q̃ in iuuene
q2 cõtinue per totam vitam corrumpitur humidum radi
cale p Auicẽ.pmo can.doc.3°.igitur oportet q magis hu
midum sit corruptum i iuuene q̃ i puero.& p consequens
calor. ¶ Secunda conclusio eorum est q quantum ad 2° cõclo.
aliquas operationes calor naturalis i iuuene est maior:&
quantuz ad aliquas i puero est maior.pma pars pz.q2 in
iuuene calor est minus impeditus ad operandũ.& ideo me
liores & fortiores potest facere operationes.vt generatio/
nem motuz localem.actus cognoscendi.& sic de alijs.Se/
cunda pars patet.q2 i puero expulsiones superfluitatum
sunt maiores.similiter & augmentationes vel nutritiones:
& he operationes indigent multo humido.hoc autem ma
gis abundat i puero. ¶ Contra istam opionem lz sit pro/ ꝯ illam
babilis:sunt alique fortes rationes impugnãtes fundamẽ op.
tum ipsius.pmo.q2 loqui volunt de caliditate radicali & 1m
non fluente.& tamen questio videtur pncipalr querere de
calore radicali actuato per fluentem.calor.n.radicalis nõ
erit in operationes nisi actuatus per fluentem Auerroys
scdo colliget. ¶ Secundo contra illud fundamentũ quo 2m
dicitur q calor radicalis est solum ille q est itroductus ex
pncipijs natiuitatis.q2 vel vocant calorem radicalem illũ
calorem qui erat in spermate.& si sic:impossibile tunc esset
q ille expanderetur per totum corpus animalis.eo q ma
teria spermatis per totum animal sine alia materia sibi su
peraddita nequit extendi.vel vocant calorem radicalem
illum qui est calore spermatis productus immediate i mẽ
bra sine adiutorio caloris cibalis:& si sic.tunc solus calor
cordis esset radicalis.quod non est verum.& tenet cõsequẽ
tia.q2 cor pmo viuit:& est pn^m vite.3° de partibus aĩalium.
& p ꝯña pmo nutritur.& si sic.omnia alia membra generã
tur a calore cordis radicali:& etiam a calore cibali eiusdez
cordis nutriti.igitur si solus ille calor diceretur radicalis.
q ꝓducitur a calore spermatis sine iuuamine caloris ciba
lis solius cordis erit calor radicalis. Vel vocant calorem
radicalem illum qui est a calore spermatis immediate vel
mediate vna cum calore cibali genitus.& si sic.sequitur q
omnium membrorum calor naturalis erit radicalis.& p
consequens non erit solum ille radicalis qui ex principijs
natiuitatis producitur.quod est contra eos. ¶ Et ideo di/ op. ꝓpe
missa ista opinione potest aliter dici ſm alios & melius seu p^m nõn^m
defensibilius. ¶ Pro quo primo nota.q calor naturalis
est duplex.quidem est fluens.& quidem radicalis.Fluens
vero duplex est.quidam habet se in ratione materie:& alt°
in ratione forme.calor fluens naturalis habens se in rõne
forme sumitur dupliciter.Uno modo p corpore calido se
quente humores quodammodo:& genitum ex eis per al/
terationem cordis.Unde quasi habet se per modũ forme
& humores precedentes p modũ mãe.& sic est spũs vitalis

motiui vel sensitiui. Alio modo capitur magis proprie ꝑ
qualitate informante tale corpus: ꝛ sic est qualitas inhe-
rens spiritibus. Calor fluens habens se in rōne mãe. iterũ
dupliciter accipitur. vno mõ pro corpore calido presuppo
sito pro gñatione caloris fluẽtis formalis. ꝛ sic dicitur hu
mor. Alio mõ capitur pro qualitate informante tale subʒ
sicut dictum est de calore fluente formali. ¶ Ex quib⁹ ap-
paret qd dʒ dici calor fluens fm hanc opinionem. vʒ. spūs
vitalis. eius caliditas. humor presuppositus: ex quo spirit⁹
natus est produci: vel eius caliditas. Calor radicalis etiaʒ
sumit dupl'r. Uno mõ ꝑ subõ calido: ꝛ sic est mēbrum ca
lidum: ꝛ sic non est multum ad propositũ ad phis. qꝛ cor
pus iuuenis manifeste est magis calidũ: q̃ȝ pueri. ꝛ sic ca
piendo calorem radicalem. qȯ non est dubia. Alio mõ su-
mitur ꝑ caliditate informãte membrũ subm: ꝛ sic est qua
litas inherens membro inducta a causis ipsam producen
tibus. s. spermate. vel etiam a caliditate membrorũ a sper
mate producta similis caliditati spermatis: inquantũ fm
cursũ nature. etatis ꝛ regiminis. prime caliditati. s. intro-
ducte a spermate possibile assimilari. vnde calor radicalis
vocant mēbra corporis calida: vel caliditas illis membris
inherens producta a spermate: vel per modũ seq̄le a ca
liditate ꝑducta a spermate: sit tñ q̄ ipsa ē nãlis ꝛ conue-
niens membris. non. n. credendum est. q̄ sola caliditas q̃
a spermate ꝑducebat vocet calor radicalis. qꝛ tunc in par
tibus generatis ex nutrimento: nullus esset calor radica-
lis: quod nõ est verũ. qꝛ sine calore radicali non viuerent.
Et dr̃ notanter caliditas mēbri conueniens. ad dñam ca-
liditatis accñtal'r: puta febrilis: vel a calore solis: aut a mo
tu introducte: que non conuenit mēbris: ꝛ ideo quia talis
calor non existente impedimento remittitur vsq̄ ad natu
2m nõn ralem calorẽ. ¶ Scõo nota. q̄ humiditas radicalis est
duplex. vno mõ vocatur mēbrũ humidũ. ꝛ h̄ subiectiue.
alio modo vocatur humiditas informans tale membrũ:
ꝛ tale est q̃litas inherens membris humidis inducta a ge-
nerantibus mēbra. s. spermate: vel aliis silibus illis. indu-
cta ꝑ modum seq̄le ad priorẽ a spermate introductã: sic
tñ q̄ sit cõueniens rei directe. sicut est de calore radicali.
3m nõn ¶ 3° nota. q̄ existente sanitate conuenienti regimine ꝛ in
vno ꝛ in eodem hoīe calor nãlis põt dici maior tripl'r. vno
mõ intẽsiue in se: ꝛ sic magis ꝑprie. alio mõ q̄ ad opatões.
ꝛ 3° mõ q̄ ad subm humidum: in quo fundaẗ.

p° ʒ. His premissis sit prima conclo hec. q̄ ꝑ cõpa
tionem ad opationes calor iu-
uenis est maior. apparet primo per rõnes ad primam ptẽ
huius dubitationis adductas. ꝛ spāl'r ꝑ primam. apparet
etiam quo ad causam. qꝛ calor iuuenis est cũ siccitate ma
2° ʒ. iori: q̃ȝ pueri. mõ siccitas acuit opationẽ. ¶ Scõa conclu
sio. calor iuuenis maior est intensiue q̃ȝ calor pueri. pʒ ex ꝑ
cedente. qꝛ notabiliter ꝑducit maiores opationes. igiẗ ꝛc.
ꝯña tʒ. vt dictum fuit in pma ratione pro ista parte. Item
ad tactũ sentitur maior. igitur est maior ꝯña tʒ. qꝛ sensus
tactus melius iudicat de qualitatibus primis. antecedens
pʒ de se. ¶ Tertio qꝛ Ar. vocat etatem iuuenilem etatẽ
perfectam. quod non esset nisi pncipium vite. qȯ est calor
nãlis: esset pfectius. ꝛ ꝑ ꝯñs intensiue maius. ꝛ hec conclu
sio etiã est auer. in scõo colliget. Et si petaẗ: q̃re igiẗ Auic.
Dubiũ R° vocat istas caliditates eq̃les. rñdeẗ. q̄ hoc facit qꝛ non ni-
mis multum vna earũ excedit aliã. lʒ. n. calor pueri neque-
at facere tantas opationes sicut caliditas iuuenis. tñ ꝑp h̄
non debet reputari multo remissior. qꝛ non solum remitti-
tur eius actio propter remissionẽ eius in se: sed propter ob-
tusionem cum magno humido. ꝛ per contrariũ fortificaẗ
actio caloris iuuenis: nõ solum ꝑp intẽsionẽ: sed ꝑp eẽ cũ
sicco magis ꝑportionato. ¶ Tertia ʒ. cõparãdo istas q̃li
3° cõclo. tates ad humidũ cui inexistũt: calor pueri ē maior. qꝛ hu-

midũ radicale est maius. Et ita calor pueri est maior ꝛ mi
nor. maior q̄dē in q̃ntitate. minor vō i actiuitate. ꝛ ꝑ ꝯñũ
calor iuuenis est magis actiuus: ꝛ minor in q̃ntitate humi
di. apparet ex dictis in ꝯne p°. addendo q̄ humiditas pue
ri est maior q̃ȝ humiditas iuuenis. ¶ 4° ʒ. poniẗ ꝑbabili 4° cõclo
ter q̄ cõparãdo istos quo ad humidum. humidũ iuuenis
est purius. apparet ꝑ rõnes ad hoc prius adductas.

His premissis rñdeẗ ad rõnes prius factas. Ad rões
Ad pmã dr̃. q̄ ē ꝑ ꝯñs pos
tis. Sʒ ad rõnes factas in ꝯñũ rñdeẗ ꝑ ordinẽ ad pmã ne Ad p^m
gando maiorẽ. Et ad ꝑbationẽ dr̃. q̄ lʒ verũ sit q̄ caloris
sit extendere: augmẽtare. ꝛc. tñ ex hoc q̄ calor sit maior in
tensiue nõ sufficit q̄ magis augmẽtet: nisi cetera sint pa-
ria. mõ sic nõ ē in ꝑposito. qꝛ calor iuuenis est in statu pfe
cto ꝛ termio q̃ntitatis q̄ debeẗ ĩdiuiduo. ꝛ iõ calor ille non
augmẽtat. sed alia opa facit nãe cõuenientia ꝛ necessaria: vt
digõnẽ: motũ localẽ. gñatões ꝛc. q̄ sũt magi pncipalia q̃ȝ
mot⁹ augmẽtatiõis: sec⁹ est de calore pueri: qꝛ ē in tpe in q̄
ĩdiuiduũ nõ hʒ sibi debitã q̃ntitatẽ. ꝛ iõ calor ille a nãa tot⁹
dirigiẗ i augmẽtationem pncipal'r. ¶ Uel dĩ q̄ calor ꝑpe
in iuuẽtute nõ augmẽtat min⁹. s. i fine adolescẽtie q̃ȝ calor 2° rñ°.
pueri: ꝛ iõ rõ nõ ꝑcedit. qꝛ lʒ augmẽtatio incipiat i pueritia
tamẽ terminatur i iuuẽtute. ꝛ iõ minor est falsa. ¶ 3° spāl'r
dr̃. q̄ si puer facit hãc opationẽ magis suo calore q̃ȝ iuue- 3° rñ°.
nis. tñ iuuenis facit opationẽ pncipaliorẽ. s. gñationem: ꝛ
plres alias q̃s neq̄t facẽ puer. ¶ Ad 2m dr̃. q̄ in puero nõ ē
magis de humido radicali extẽsiue. sʒ bñ est magis exten- Ad 2m
dibile humidũ. 2° dr̃. q̄ magis de humido radicali est in
iuuene simpl'r q̃ȝ in puero. ꝛ tota humiditas nãlis mēbro-
rũ olim ē radicalis hũiditas. ꝑut pʒ ex dictis. ꝛ hec ē ad
min⁹ extẽsiue maior. sicut ꝛ mēbra: ꝛ itẽsiue nõ ē mior corpe
existẽte sano. q̃uis iuuenis siccior sit q̃ȝ puer q̄ ad humidi-
tatẽ fluẽtẽ. de q̄ alı̃ dcm̃ ē. Ad Auicẽ. ꝛ Gal. põt dici q̄ vo
luit i pueris eẽ hũiditatẽ magis extẽsibilẽ vel humiditatẽ
accñtalem maiorẽ. ꝛ h̄ nõ arguit ꝯ dcã. ¶ Ad 3m negaẗ. Ad 3m
q̄ sp calor sit maior q̄ sufficiat ꝑ lõgiori vita. sicut nec est for-
titudo maior q̄ lõgiori tpe durat. fm. n. tales ꝑportiones
fortitudo parua ad fortitudinẽ maiorẽ sicut i puero. ꝛ calor
paruus ad calitatem maiorẽ essent maiores q̃ȝ calor ꝛ forti-
tudo maiores. qȯ nõ ē verũ. Et ad ꝑbationẽ dr̃. q̄ calor ē
pn^m vite. ꝛ iõ maior ē q̄ ceteris pibus sit i lõgiorẽ duratio-
nẽ: puta re^m eiusdẽ etatis. regiminis: ꝛ aliorũ ꝯsiliũm. mõ sic
nõ ē i ꝑpo^to. ¶ Ad 4m dr̃. qȯ opatões ille q̄ sũt cũ multo
hu^do fluẽte sũt maiores i puero: sicut nutritio ꝛ digõ seu ex Ad 4
pulsio ꝛ augmẽ. sed alie opa^{es} pncipaliores sicut gñõ. ꝛ cõsi
miles sũt fortiores i iuuene. ꝛ iõ rõ nõ ꝑcedit. maior. n. nõ
hʒ v̄itatẽ nisi dicaẗ q̄ ille calor est maior a q̄ oẽs vel pnci-
palissime opatões ꝑcedũt maiores. mõ sic nõ est de calore
pueri. ¶ Ad h̄ āt qȯ addiẗ de digõne pueri. dr̃ q̄ nõ valʒ.
qꝛ multo fortius digerũt iuuenes. qꝛ plus i vna vice come
dunt q̃ȝ pueri i sex. ꝛ ēt cibaria magis solida: ꝛ magis g̃ssa
ꝛ iõ rõ de freq̃ntia cibatõe nihil cõcludit. ¶ Ad 5m negaẗ Ad 5m
maior. Et ad ꝑbationẽ ei⁹ dr̃. q̄ qñ aliq̄d pn^m ꝑticulare ꝛ
instr̃ale ē alicuius gñatiõis. tũc nõ ē icõueniẽs q̄ effectus
acq̄rat aliq̄d pncipali⁹ q̃ȝ sit illȯ pn^{us} vel ei⁹ ꝑpetas. vnde
maiorẽ calitatẽ hʒ ignis genit⁹ i aere ex radiis solarib⁹ q̃ȝ
habuerãt illi radiĩ solares. vel ēt aer. i q̄ fuerũt. ꝛ iõ cũ sper-
ma sit ꝑticulare agẽs vel pn^m gñatiõis. nõ ē incõueniẽs q̄
puer acq̄rat maiorẽ calorẽ q̃ȝ sit spmatis. Silr nõ ē icõue-
niẽs si iuuenis acq̄rat maiorẽ calorem q̃ȝ puer hʒ. ¶ Ad
sextũ negaẗ ꝯñs. ꝛ ad ꝑbationẽ dr̃. q̄ sm ē suppositũ. q̄ Ad 6m
q̄libet ps aliq̄d deꝑdat. sed solũ aliq̄ ls verũ ē q̄ forte oẽs
ꝯtinue alterãẗ. sed nõ ꝯtinue q̄libet deꝑdit aliq̄d. qꝛ nihil
remaneret. ¶ 2° dr̃. q̄ si aliq̄ ptes recedũt. tamẽ aliq̄ ptes
eque pure possunt aduenire. ꝛ sic rõ non ꝑcedit: qꝛ si vna
euaporata recedit alia digesta aduenit eque pura. saltem

Ad 7m vsq; ad magnam ptem etatis iuuentutis. ¶ Ad 7m dr̃. q
mobilitas non solũ prouenit pp calorem: sed ẽt prouenit p
pter humiditatem: vnde pueri ⁊ mulieres in operationibus
suis sunt magis variabiles: nõ q2 magis calidi: sed q2 ma
Ad 8m gis humidi. ¶ Ad octauam dr̃. q non op3 quando aliq̃
passio conuenit duobus: vni p prius: ⁊ alteri per posterius
q conueniat posteriori per prius. illã passionem intensius
vel perfectius conuenire priori: sed hoc est solũ verum: vbi
prius est causa totalis ⁊ principalis respectu posterioris.
mõ pueritia: seu calor pueri non est causa principalis: immo
nec totaliter respectu caloris iuuenis. caloris. n. iuuentutis
causa principalis est anima calorem imperfectum pueri re
ducens ad pfectionem. ⁊ ideo rõ non cõcludit. ¶ Auctor
itas phi pmo posteriorum non h3 locum nisi in illis: in q
bus aliquid conuenit alteri pp alterum: ⁊ nullo modo pp
aliquod pticulare. mõ l3 calor pueri eẽt cã caloris iuuenis
tamẽ nõ esset totalis cã. immo pncipalis est aĩa reducens
ipsum ad sui calorẽ debitũ: ⁊ pfectum a calore imperfecto
Ad 9m priori. ¶ Ad nonũ dr̃. q non op3 humidum pueri esse in
subo pfectiori: nec puriori. 2°. q nõ op3 humidũ ↄtinue fie
ri magis impuꝝ. imo stat humidum radicale in iuuentu
te esse ita puꝝ sicut in pueritia vel puritia probabiliter. 3°
dicitur. q vita non potest ppetuari: q2 post iuuẽtutis etatẽ
humidũ gñabit ↄtinue minus puꝝ: ẽt hoc tũc pp defectũ
caloris incipiet decrescere: ⁊ ideo tunc cõtinue disponitur
vita ad corruptionẽ. Et p hoc p3 qd sit dõm. q2 l3 vsq; ad
iuuẽtutẽ posset gñari humidũ eque puꝝ: nõ tñ põt vltra.
Ad 2m ⁊ iõ dr̃ q tũc incipiet deficere vita. ¶ Ad scõam pbationẽ
minoris dr̃. q humidũ cibale ↄuersum in mẽbrum stat eẽ
Ad 3m eque puꝝ: sicut radicale. ⁊ iõ rõ nõ pcedit. ¶ Ad tertiam
pbationem dr̃. q sanguis menstruus est mã pueri: ⁊ iste nõ
est in tanto depuratus qn in iuuentute posset humidum ra
dicale restaurari plus puꝝ p cibalẽ aduenicẽs. ⁊ cũ dr̃ q ẽ
magis digestus. dr̃ q forte est pluribus digestionibus digestus.
sed tamẽ alie digẽnes pñt esse ita intense. ⁊ sunt q ita puꝝ
faciunt cibale pp vehementem cõuenientiam ⁊ intẽsionem
caliditatis radicalis: Et hoc solum dico pbabiliter more
Ad 4m alioꝝ. ¶ Ad quartũ dr̃. q pncipia humidi iuuenis sunt
non solum pncipia nutritionis: s3 ẽt gñationis. imo pñt eẽ
puriora ⁊ fortiora q̃3 pn° gñationis hũidi radicalis pueri:
Ad 5m q̃ erãt in pñe: ⁊ iõ rõ non pcedit. ¶ Ad decimum dr̃ negã
do ↄñam. Ad pbationẽ dr̃. q superfluitas pueri non est tẽ
peratior: neq; sudor est magis gratus tactui pp tpamẽtũ
caliditatis. sed pp humiditatẽ multã: ⁊ calorẽ debilem in
agendo. humida. n. sunt tactui placẽtia. Auctoritas Aui
cen. soluta fuit in positione. Hec de quarta parte illius arti
culi sunt probabiliter dicta.

5° ps 2i articuli. **Quantum** ad quintam partem restat videre. vtꝝ
sit possibile esse mixtum temperatum
p° ↄ̃. ad iustitiã. ⁊ vr̃ mihi q tam phi q̃3 medici dicũt q possibi
pm le sit esse mixtum tpatum ad iustitiam. pbatur sic illud ẽ
possibile esse: cuius cause sunt possibiles. s3 mixti tẽpati ad
iustitiã cause sunt possibiles igit̃ ⁊c̃. ↄña t3. ⁊ añs p pma
pte p3 de se. q2 positis causis sufficientibus ponitur effect°.
p scõa pte p3. q2 cã mãlis est quatuor elñta. qui ipsa põt
deduci ad mediũ alicuius spẽi. ⁊ spãlr humane cõuenien
tissimũ. Cã formalis est aĩa intellectiua: vel accñtalis ↄple
xio: qui talia sunt in subo optime disposito. Cã efficiens
vlis est pma cã cum agẽtibus supioribus. ⁊ cã efficiens pti
cularis ẽ duo semina tpata. s. pñs ⁊ mřis. Cã finalis ẽ ope
rationes pfecte mixto tpato debite. mõ oẽs iste cãe sic sunt
2m possibiles. vnde p3 minor. 2° est dare mixtum distempera
tum colericũ: ⁊ est dare mixtũ distẽpatũ flegmaticũ. igitur
est dare mixtũ tpatum ad iustitiam. ↄña t3. q2 cũ l nã ↄtin
git repiri posterius: ⁊ ↄtingit repiri prius. vt si duo sunt que
sunt posteriora ẽ vnum qd est prius duobus. mõ cõplo tpa

ta prius est q̃3 cõplo distẽpata. eo q p recessum ab ea sumit̃
distẽpatũ. ⁊ nõ eꝯ. ¶ 2° ↄ̃. q sicut mixtum determinat sibi 2° ↄ̃.
complexionem essentialem sibi ↄgruã. ita determinat acci
dentalẽ sibi ↄgruã. ⁊ silem eẽntiali. p3 p h̃ q mixtum aliqñ
melius se h3 in vna regione: q̃3 in alia. ⁊ i vno tpe: q̃3 i alio:
qd nõ vr̃ nisi ↄplo eius accñtalis regiõis ⁊ tpis eẽt sibi con
uenientior. igit̃ p3 ↄ̃. ¶ 3° ↄ̃. q mixtũ sub vtraq; eaꝝ opti 3° cõclo.
ma dispositione impole est diu pmanere. p3. q2 cõtinue fit
alteratio: ⁊ a medio ⁊ a ptibus inter se. ⁊ p ↄñs videt̃ q nõ
diu põt pmanere sub vtraq; optime. ¶ 4° ↄ̃. ponit̃ q pole 4° cõclo
est stare mixtum aliquo tpe paruo sub cõple tpata ad iusti
tiam. pbat̃. q2 põt eã hr̃e p conclusionem pmam. ⁊ cũ h3
eam nõ põt imediate ab ea remoueri: igitur ↄ̃ vera. ↄña t3.
maior p3 p dicta. minor p3. q2 mixtum non est in infinitum
modice resistentie. ⁊ p consequens tempus aliquod requi
ritur antequam sua resistentia possit superari. ⁊ a tempera
mento suo cõuenientissimo remoueri. ¶ Sed tunc rõna pm dum
biliter dubitat̃. de q̃ mixto itelligant̃ hec dicta. ¶ Ad qd R
respondet̃. q ista loquuntur de homine. ita q volũt dice
re. q possibile est esse hominẽ optime cõplexionatũ. ¶ 2° 2m dum
dubitatur. in qua etate sit. ad quod fm Aui. p° cañ. rñdet̃ R
q sic est in fine augmenti ⁊ sine magna variatione sui du
rat per totam etatem iuuentutis. comparatiue tamen põt
esse in qualibet etate. ¶ 3° dubitatur in quo climate ma 3m dum
gis deberet reperiri tale mixtum. respondet̃ in fine quarti R
climatis. ⁊ in principio quinti fm magis probabiles opi
niones. sed Auicen. vr̃ velle p° cañ. q magis sit sub equino
ctionali. ⁊ ista est opinio cõis. cui non bene audeo contra
dicere: licet rationes super quas fundatur sint multum de
biles: vt mihi videt̃. vnde gratia collatiõis. ⁊ vt melius inq
ratur veritas: volo declarare opinionem oppositam: que
etiam est probabilis. ⁊ sic quilibet eligat illam que sibi pla
cet. ¶ Pro qua suppono primo. q solum loquitur de mix p° suppõ
to humano. q2 inter omnes complexiones mixtorum hu
mana est perfectissima ⁊ temperatissima. ¶ Secũdo sup 2° suppõ
pono. q membra eiusdem hominis existentis in naturali
dispositione sunt in qualitatibus primis multum dissimi
lia ⁊ contraria. apparet de cerebro ⁊ corde satis de intentio
ne phi scõo de animali. ⁊ per Aui. primo canonis. sen pri
ma doctrina de complexionibus. ¶ Tertio suppono. q 3° suppõ
cor hominis naturaliter dispositum obtinet principatum
in calefaciendo super partes calidas circum circa existen
tes: ita etiam apparet per experientiam: ⁊ alie partes a cor
de continue habent spiritus ⁊ calores a corde. ¶ Quarto 4° suppõ
suppono. q illud proprie non dicitur aliquo tempore esse
q solum per instans est: apparet per phm octauo physi T. c. 67.
corum. c. xiiij. de motu reflexo.

Tunc his suppositis sit prima conclusio. q si i ho p° ↄ̃.
mine esset complexio optima seu tempe
rata ad iustitiam: illa nullo toto tempore remaneret. pro
batur sic. si in. a. instãti esset: ipsa immediate post. a. instãs
non erit. igitur conclusio vera. consequentia tenet. ⁊ ante
cedens probatur. q2 in. a. instanti caliditas cordis incipit
alterare calefaciendo partes minus calidas. igitur imme
diate post. a. instans non erunt iste partes sub isto tempera
mento sub quo fuerunt ante. igitur immediate post. a. in
stans non erit per totum corpus temperamentum optimũ.
omnes consequentie sunt de se note. antecedens apparet.
q2 caliditas cordis obtinet in caliditate super alias partes
minus calidas. per suppositionem tertiam. ⁊ est agens na
turale agens totũ quantum põt. igit̃ semp agit ptes assisten
tes calefaciendo. igitur dato q in. a. instanti esset tpamen
tũ optimũ: caliditas cordis icipiẽs calefacere ptes existẽs
circũ circa remouebit corpus ab hoc tempamẽto optimo
¶ 2° conclusio est. q non est possibile esse hominẽ tpatum 2° ↄ̃.
ad iustitiam per naturam. probatur sic. q2 si posset esse vel

esset, p aliquod totuz tēpus: vel per instans solum: sed nul
lum eorum. igitur ꝛc. maior pz per sufficientē diuisionez.
minor declaratur: qꝛ non per tempus. per conclusionem p̄
cedentem: nec per instans solum. per quartam suppositionē

Ad rōes pme con clusiōis opionis opposite ¶ Secundum hanc opinionez respondetur ad rationes
probantes primam conclusionem alterius opinionis. Ad
primam dicetur. ꝙ cause sufficientes mixti temperati ad
iustitiam. s. hominis per naturam non possunt esse. Et ad
probationem dicitur ꝙ non est possibile elementa esse per
aliquod tempus totum sub dispositione optima: que reg-
ritur pro esse hominis. Aut aliter si quelibet illarum cau
sarum posset per se esse nunquā omnes simul esse possent.

Ad 2m ¶ Ad secundum dicitur. ꝙ non opz ꝙ si sit distēperatus.
ꝙ ēt sit dare tēperatū. magna. n. est dōia. Et ad pbationez
dr. ꝙ corpus tēpatum in se: nec est prius: nec posterius di-
stemperato: qꝛ per naturam nec est: nec pōt eē: sed in imagi
natione forte possibile est esse. qꝛ intelle intelligit ꝛ cogno-
scit distēpatum imaginando tpatum. vñ eadē rōne sic p-
barē. ꝙ esset dare mixtum tpatum ad pondus: qꝛ est da-
re mixtū distēpatum ad pondus. ꝛ si Auicē. ꝛ aliȷ̄ medici
vñr sonare ꝯrium: qd est dare mixtum tēpatum ad iusti-
tiā. dr̄ ꝙ ipsi voluñt dicere: ꝙ est dare mixtū ppinquū tēpe
ramento iustitie: sic ꝙ non sensibiliter ab isto tempamēto
recedit. ꝛ hoc sufficit pro vitate sui dicti. qꝛ medicus de mo
dicis non curat. est. n. artifex sensitiuus. vt voluit Auic. p̄
cañ. ꝛ hoc de 5a ꝛ vltima parte scōi articuli.

Ad rōes **Ad rationes** pncipales. Ad pmā dr̄. ꝙ ista ma
xima. vbi est dare maius ꝛ minus:
ibi est dare equale: non est vera nisi in rebus eiusdē spēi. ꝛ
ēt in magnitudinibus ꝛ in numeris. ꝛ si in intensionib9 oz
habere veritatē: opz ꝙ intelligaȓ in eadē qualitate simpli
ci. vt vbi est dare caliditatē maiorē ꝛ minorem: ēt pōt dari
equalis: sed non opz ꝙ si in cōplexionibus sit dare lapsum
ad caliditatē siccitatē ꝛ leuitatem ꝛ alium lapsum minus
ad illas q̄litates: ꝛ magis ad oppositas: ꝙ sit dare lapsuz
ad oēs equaliter: cuius causa est dicta in pōne. qꝛ qñ ē eq̄li
tas in alteratiuis. est inequalitas in motiuis. ꝛ econuerso.

Ad 2m ¶ Ad scōm negaȓ ꝯña. Ad pbationem dr̄. ꝙ nō oz ꝙ si
vnum oppositoꝝ sit in nā. ꝙ ēt sit reliquū nisi sint ꝯria op
posita. ꝛ sic nō est de tēpato ꝛ intēpato. imo sunt puatiue
vel ꝯdictorie opposita. ¶ Ad hoc aūt ꝙ additur ꝙ natu
ra magis intendit tpatum q̄ intpatum dr̄ pbabiliter pri-
mo ꝙ nā nullo mō intendit mixtum tpatum ad pondus:
qꝛ non est possibile: ꝛ nā nullum impossibile intendit. 2o di
citur. ꝙ nā intēdit mixtum tpatum ad iustitiā quo ad p-
pe verum tēpamentum iustitie. non autez intendit ipsum
tpamētum iustitie per aliquod totuz tpꝰ esse. qꝛ ēt p nām
non est possibile fm vnam opinionem.

Ad 3m ¶ Ad 3m dr: ꝙ sa-
nitas aiaȓ nō ꝯsistit in tēpamēto ad pondus: prout notū
est. etiam dicaȓ ꝙ lz pfectissima sanitas cōsisteret in tēpa
to iustitie. sicut perfectissime esse calidum in habere sum-
mā caliditatē: tñ sicut ad esse album sufficit habere albedi
nem. vltra medium latitudinis. qꝛ tale est sufficiens ad da
re esse album. ita ad esse sanum simplr ꝛ perfecte: licet non
pfectissime sufficit habere tpamentum sufficiens ad exer-
cendum operationes debitas illi speciei animalis. mō ad h̄
habere nō reqritur maximū tpamētum iustitie: sufficit, ta-
men habere complexionem non nimis distantē ab isto tē-
peramēto.

Ad 4m ¶ Ad quartuz dr̄. ꝙ signato mixto in quo est
excessus in qualitatibus: nunq̄ per intensionez ꝛ remissio
nem per nām pōt fieri tpamentuz. nā qñ erit adequatio in
q̄litatibus motiuis erit inequalitas in alteratiuis. ꝛ eꝯ. vt
prius dictum est: nec pñt p nām q̄litates alteratiue ꝛ moti

Ad 5m ue ad equalitatem ponderis reduci. ¶ Ad quintum dr̄ ꝙ
admisso ꝙ sit mixtū lapsum eq̄lr ad frigidū ꝛ humidū: ꝙ
tñ pōt p naturam fieri transitus forte equaliter ad calidū
ꝛ siccū: ꝛ ꝙ in medio trāsmutationis erit saltē p instans:
aut possibile eēt ꝙ si inter tpaȓ transmutatio per tempus
equalitas ponderis in q̄litatibus alteratiuis: sed tunc erit
inequalitas in motiuis: ꝛ iō non erit temperies ad pond9.

¶ Ad 6m conceditur aña. ꝛ negaȓ ꝯña. qꝛ de omnib9 mix Ad 6m
tis q̄ a nā leuiora sunt q̄ aqua: ꝛ grauiora q̄ aer: est ita ꝙ
quiescunt naturalr in intermedio aeris ꝛ aque: sed nō seq-
tur ꝙ sit tempamentum in talibus. vt in oleo ligno stuppa
vel aliȷ̄s hȷ̄. Et ad pbationē dr̄. ꝙ supposito pro nunc ꝙ
in talibus esset adequatio: in motiuis: non tamē seqtur ꝙ
esset in alteratiuis: simulr nō est veꝝ. ꝙ tale mixtum hz tm̄
de leuitātibus: sicut de grauitātibus: lz hñ hēat tantum ꝙ
leuia nō possunt ipsum trahere sursum vltra aquam nec
grauia deorsum infra aquā. imo ita eēt de corpore: in quo
eēnt tres grad9 grauitatꝭ terre: ꝛ tres aq̄. duo ignis: ꝛ duo
aeris leuitatis. hoc. n. in ꝯtactu aeris quiesceret: qꝛ grad9 gra
uitatis aque nō traherēt. qꝛ eēnt in loco nālꝭ: sed traherēt
tres gradus grauitatis terre: qbus resistunt quatuor gra-
dus leuitatis aeris ꝛ ignis. ꝛ ideo non descendit.

¶ Ad se Ad 7m
ptimum dicitur. ꝙ in maiori mundo eꝉa non sunt simplr
adequata. imo cōtinue agūt inuicē ꝛ corrūpuntur alique
ptes ignis ab aere. ēt generantur ab aere in alio situ noue
partes ignis ab alio igne. sed dicūȓ adequata: sic ꝙ nullū
eorum supat aliud: intm̄ ꝙ ipsum in sui nām pōt ꝯuertē:
ꝛ aliter nō.

¶ Ad octauū dr̄. ꝙ ars nō pōt facē eq̄lr mix- Ad 8m
tum ex duobus q̄litatiue. nec hoc pōt facē ex aq̄ ꝛ vino. lz
forte quātitatiue eq̄lr pōt ea commiscē: de hoc nihil est ad
phm. Rō post oppositum est pro dictis ꝛc̄.

¶ Nobis aūt vlr: ꝛ prius dictum est de cau-
sis. T. cō. lv. Qō. xvj.

Queritur decimosexto. Utrum gñatio p̄m
erit ppetua. ꝛ arguiȓ ꝙ non T. c. 56.
p pħm. 8. phy. vbi dicit. ꝙ nullus motus est p ꝛ. 57.
petuus preter localē circularē. igiȓ ꝛc̄. ¶ Se- 2m
cundo nulla gñatio est perpetua. igiȓ gñatio
nō est ppetua: ꝯña tz. ꝛ aña pz inductiue. qꝛ nec gñatio ho
minis: nec gñatio asini. ¶ 3o sic. nulla forma subalis edu 3m
cta vel educēda de po9 mãe ē ppetua. ois gnō ē foia suba-
lis educta vl educēda de po9 mãe. igiȓ ꝛc̄. maior pz. qꝛ ois
talis ē corruptibilis. ꝛ p ꝯñs ō necessitate corrūpiȓ. p celi in T. c. 121
fine. minor appet. qꝛ gñatio forme nō est aliud q̄ forma:
q̄ gñaȓ: ꝛ iō opz ꝙ omnis gñatio forme sit educta vel po-
stentus educenda. ¶ Quarto. gñatio qñq3 est: ꝛ quando 4m
q3 nō est. ergo nō est semp. ꝯña tz ex terminis. aña est pħi 2o T. c. 52.
huius. c. 8. ꝯ platonē. ¶ 5o nullum ppetuū habz determi- 5m
natum tēpus: sed omnis generatio habet determinatum
tempus. igitur nulla generatio est perpetua. ꝯñtia tz. ma- T. c. 117
ior nota est de se. ꝛ quarto physi. perpetua non sunt in tpe. T. c. 57.
aña appet. per pħm 2o huius. c. vltimo. vbi voluit. ꝙ deter ꝛ. 58.
minatum est tempus gñationis ꝛ corruptionis. ¶ 6o. nul 6m
lum habens contrarium est perpetuum: gñatio hz cōtra-
rium. igitur ꝛc̄. maior patz: qꝛ vnum ꝯriorum corrumpit
reliquum. minor patet. per pħm. 5. physi. vbi dicit. ꝙ gña- T. c. 8.
tio contrariatur corruptioni.

In oppositū est pħs scōo huius. c. penul. T. c. 55.
¶ In ista questione erūt, duo ar-
ticu. In primo premittende sunt alique distinctiones. In
secundo iuxta illas ponende sunt respōsales conclusiones.

¶ Quantum ad pmum nota. ꝙ generatio pōt accipi du pm̄ nōm
pliciter. Uno modo p alteratione preuia ad introductio-
nē forme subalis: alio modo p introductione forme suba
lis: ad quā illa alteratio ordinaȓ. ꝛ est dr̄ia inter istas mута
tiones. qꝛ mutatio pma est successiua pp intensionem gra
dualem qualitatis: fm quem fit alteratio: gñatio aūt for-
me subalis non est successiua ppter indiuisibilitatem gra

dualem forme:immo nisi esset extensio quantitatiua ma/
terie que non est eque disposita ad recipiendum formam
substantialem in parte distanti:sicut in parte propinqua
agenti:actio esset indiuisibilis.propter quod Commente
com. 32. tor.6.phi.dicit.q mutatiões idiuisibiles sunt termini mu/
tationum diuisibilium.vt generatio substãtialis est termi
2m nõn. nus alterationis preuie.¶ Secunda distictio est.q entia
in triplici differentia sunt.quedã sunt pure successiua.vt
motus localis ꝛ tempus.Alia sunt simpliciter permanen
tia:vt anima ꝛ celum.Alia sunt media:puta que secũdũ
partes aliquas fluunt:vt fluuius ꝛ corpora animalium.
3m nõn. ¶ Tertia distinctio.generatio potest dici perpetua dupli
citer.vno modo quod est semper ꝛ sine interruptione.alio
modo iproprie.q2 ante quodlibet tempus fuit: ꝛ post qd/
4m no. libet tempus erit:ꝛ est esse perpetuum intercise.¶ Quar/
to nota.q adhuc questio potest intelligi dupliciter. vno
mõ.vtꝝ gñatio est ppetua.i.vtrũ oi tpe qd fuit:fuit gene/
ratio.ꝛ oi tempore qd erit:erit gñatio.Alio mõ.vtrũ3 ge/
neratio fuit ab infinito tpe:ꝛ erit in infinitum tempus:sic
q nunq̃3 habuit principium:nec habebit finem:ꝛ sic intẽ
a.t.cõ.1. dit phs generationem esse perpetuã:ꝛ motũ esse ppetuũ.
vsq3 ad ¶ 5° nota.q iuxta istum vltimum sensum q̃stio põt intel
15 ligi quadrupliciter. Primo mõ proprie q aliqua gñatio
5m nõn. vna numero sit perpetua.2° mõ q nõ ꝯtinue eadem nu/
mero.sed continue ꝛ ppetua sit gñatio eadem in eẽ.3° mõ
q non continue.sed intercise per partes temporis semper
duraret gñatio.ita q ante quodlibet temp° fuisset ꝛ post
qdlibet tpe erit gñatio aliq̃ eiusdẽ spẽi:sicut nãlr loquen/
do diceretur de eclipsi lune. 4° mõ.q sic fuit gñatio ppe/
tue intercise.non tñ per partes temporis:sed per instantia
indiuisibilia.sic.s.q ab eterno fuit generatio in instanti ꝛ
etiam erit.¶ 6° nota.q ex dictis de ista questiõe põt trahi
6m nõn. multi sensus dubij. Primus.vtrũ gñatio sm quid sic esset
motus localis esset eterna.Scd's.vtrũ gñatio subalis sim
pliciter dicta esset perpetua. Tertius.vtrum ppetua sit ge
neratio subalis mixti. Quartus.vtrum perpetue in eade3
spẽ spãlissima sit generatio indiuiduorum illius speciei.
¶ 7° nota.q simpliciter nihil nisi deus gloriosus est eter
7m nõn. num ꝛ perpetuum.q2 oia p eum sunt temporaliter ꝛ in tẽ
pore producta.ꝛ ideo ad oẽs dubitationes motas sm veri
tatem fidei respondẽdum est negatiue. Sed questio forte
q̃rit qd sit dõm nãliter loquendo excluso lumine fidei.ꝛ iõ
conclusiones quas postponam sic volo intelligi pure na/
turaliter loquendo.Et hoc de primo.

Quantũ ad scõm sit pma concl'o.nulla gñatio siue
simpliciter loquẽdo:siue sm quid dicta ẽ
ppetua.pbat' sic.nullum tpe est eternum. igit' gñatio.nõ
est eterna.ꝯña t3.q2 ex opposito sequitur oppositum:vt se
quitur.aliq̃ gñatio est eterna.igitur aliq̃ gñatio est in tem
pore eterno.ꝛ p3 ꝯña.q2 oẽ qd est:ꝛ spãlr omnis motus q
est:est in tpe:etiam q2 hoc verbũ ẽst:consignificat tps pñs
igitur seqtur.gñatio est perpetua.igitur gñatio est in tem
pore pñti perpetuo.ꝛ manifestu3 est q in tpe finito perpe/
tuo.igitur sequitur de pmo ad vltimum .gñatio est perpe
tua siue eternaliter.igitur est in tpe ppetuo eterna.igit' tps
est perpetuum.t3 ꝯña.ꝛ añs p3.q2 oẽ tps d3 esse numerus
motus.modo eternum non est natum numerare motum
nec mensurare.quia eius quantitas neqt nobis eẽ nota.
¶ 2° ꝯ est.ppetua est sine interruptione gñatio motus:na
2° ꝯ. turaliter loquendo.probatur sic.oi tempore dato vel dabi
li est gñatio motus sine interruptiõe.igitur ꝯ vera.añs p3.
q2 vno anno est gñatio mot°.s.vnius anni:ꝛ tpe.x.anno/
rũ est gñatio.s.motus durantis p.x.annos.ꝛ sic de singu/
lis aliqs temporibus.igitur conclusio secũda vera.¶ Cor
Correm. relarium.perpetue sine interruptiõe est gñatio sm qd. Et
hoc de primo dubio.¶ Quantum ad secundum dubiũ.

sit tertia conclusio hec perpetuo potest esse aliqua gñatio 3° cõcl'o.
subalis elementi.p3.q2 si sine interruptione longa appone
retur oleum in lampade:ꝛ ignis:quod est possibile.perpe
tue generaretur ibidem ignis.¶ Quarta cõclusio.perpe/ 4° cõcl'o
tuo est generatio substantialis elementi.apparet.q2 perpe
tuo est sub polis generatio aque ex aere:quoniam quan/
doq3 est.ꝛ non est potior ratio de vno tempore q̃3 de alio.
igitur perpetua est.Et ex alio:q2 ꝯtinue propter dominiũ
frigiditatis obtinet ibi aqua super aerem.igitur continue
generatur ibi aqua proportionabiliter perpetue sub equi/
noctiali est generatio aeris.igitur conclusio vera.¶ Quin 5° cõcl'o.
ta conclusio.quantumcunq3 in duratione est motus loca
lis.tanta est aliqua vna generatio substantialis.probatur
q2 si motus localis capitur vnius diei potest capi genera/
tio aeris sub polis vnius diei.ꝛ si capitur motus localis
vnius anni.ꝛ si cẽtum annorum similiter potest capi gene
ratio aque ex aere ex conclusione precedente.vnde patet.
q conclusio vera est.ꝛ hoc de secundo sensu dubij questio
nis.¶ Quantum ad tertium sensum sit sexta conclusio. 6° cõcl'o.
probabile est dicere perpetuo esse generationem mixti.pro
batur sic.perpetuo est generatio lapidis vel metalli infra
terram.igitur conclusio vera.consequẽtia tenet.ꝛ antece/
dẽs probatur.q2 hodie est:heri fuit:ꝛ cras erit.ꝛ sic de sin/
gulis tpibus.igitur ꝛc.consequentia t3 per inductionem.
añs p3.q2 nõ videtur de quo tempore esset instituta.eo q
non est maior ratio de vno:q̃3 de alio.Secũdo.q2 ppetuo 2m
est gñatio partis animalis.igitur ꝛc.cõsequẽtia t3.q2 om/
nis gñatio partis animalis est gñatio mixti. añs pat3.q2
perpetuo est animal.ẽ perpetua est nutritio animalis.cõ
sequẽtia t3 p philosophum pho°.q2 viuum quãdiu est nu T.c.41
tritur.ꝛ vltra.igitur perpetue est gñatio partis animalis.
cõsequẽtia t3.q2 nutritio fieri non potest nisi per restaura/
tionem partis animalis.añs est notum naturaliter loquẽ
do.op3 enim semper esse animalia perfecta.¶ Correlariũ pm corm
perpetua est vna generatio mixti.Sequitur.q2 omnis ge/
neratio est vna generatio.¶ Correlarium scõm.ppetuo ẽ 2m corm
vna generatio vnius mixti.seqtur p idem:q2 perpetue est
gñatio mixti.mõ ois gñatio mixti est gñatio vnius mixti.
Sed si queratur.vtrum aliqua generatione mixti demõ/
strata verum sit dicere q perpetuo sit gñatio huius mixti.
Dico q nõ.q2 non credo q aliquod eẽt vel posset eẽ vnũ
mixtum.cuius gñatio omni tẽpore duraret.¶ Tertium 3m corm
correlariũ.perpetuo est gñatio corporis animati sensitiui
sequitur ex probatione sexte ꝯnis.q2 perpetue est nutritio
asini:ꝛ deducitur sicut in conclusione.¶ 4m correlarium 4m corm
perpetuo est gñatio mixti perfecti.sequitur ex precedenti.
q2 generatio corporis animati sensitiui est generatio mix/
ti pfecti.ꝛ hoc de tertio sensu q̃stionis pposite. ¶ Quan
tum ad quartum sensum q̃stionis supponit'.q omnes p/
tes integrales sunt eiusdem spẽi spãlissime essentialis.illõ
fuit prius pbatũ:quo premisso sit alia cõclusio hec.signa 7° cõcl'o.
ta spẽ spãlissima essentiali asini que sit.a.perpetuo:ꝛ sine i/
terruptione est gñatio indiuidui speciei specialissime:pro/
batur sic.perpetuo est gñatio alicuius partis asini:sed q̃li
bet pars asini ẽ de spẽ spãlissima.a.igitur ppetuo est gña/
tio indiuiduorum.a.ꝯña t3.antecedẽs p pma parte p3.p
pbationem scdam ꝯnis sexte.q2 ppetuo est asinus:igitur
perpetuo nutritur asinus.igitur perpetuo gñatur aliqua
pars asini.omnes ꝯñe sunt bone nãlr.ꝛ añs nãlr loquẽdo
est verum.q2 si semel non esset asinus mundus nunquam
posset habere asinum:seu spẽm asini.eo q nequit per pu/
trefactionẽ fieri:nec fieret tunc p propagationẽ.eo q nul/
lus asinus eẽt.imo nũq̃3 asinus esset.igitur.ꝯñs verum.s.
q perpetuo est gñatio asini.ꝛ secunda pars apparet.q2.a.
est eiusdem speciei specialissime cũ toto asino pter pedem:
q2 si abscinderetur ab asino pes adhuc manet eadem spẽs

specialissima.qr maneret idem indiuiduum.modo quelibet pars asini est eiusdem speciei cum parte asini sequestrata:puta cum pede per suppositionem premissam.igit que
8a cōclo. libet pars asini est eiusdem speciei specialissime.a. ¶ 8a conclusio.non perpetuo sine interruptione est generatio asini totalis.ista conclusio apparet:qr non semper generat asinus totalis:qr vno tempore generatur:⁊ alio tempore nō alias enim nimis multiplicarētur asini.voco autem totalem asinum illud quod est asinus:⁊ non est pars alterius
Cōtra asini. ¶ Contra.hec conclusio contradicit precedenti.qr precedens dicit q sine interruptione perpetua est generatio indiuiduorum speciei.a:sed quodlibet indiuiduum est totalis asinus.igitur perpetuo est generatio asini totalis. consequentia tz.antecedēs pro prima parte est precedēs ɔ̄. ⁊ pro scda pte est manifestum.qr spēs.a.⁊ iste termin⁹ asinus ɔuertunt.qr est spēs spālissima essentialis asinorū.sic ammodo quodlibet indiuiduū spēi asini est asin⁹ totalis. Nō.n.dr̄.pes asini est asinus.igitur.quodlibet indiuiduū
Re spēi.a.est asinus totalis. ¶ Hic rīdet faciliter ,put vulgares vtuntur hoc termino asinus.s. ,put ipse cōnotat totalitatem:⁊ pars asini non est asinus.iste terminus asin⁹ non est spēs spālissima essentialis asinoꝝ:imo asinus totalis ⁊ quelibet eius pars integralis est eiusdem spēi specialissime essentialis.⁊ iō quauis ps asini nō sit asinus.manifestū est. q iste terminus asinus prout connotat totalitatem nō est spēs spālissima essentialis ad asinum seu ad rem q̄ est asinus ꝑ hoc pz qd sit dōm ad rōnem:qr negatur q ɔ̄ repugnet precedēti.qr iste terminus asinus nō ɔuertit cū.a.nec est spēs essentialis:nec est de predicamēto sube.sic accept⁹. sed magis est species totius.qr sic hec predicatio bene esset essentialis.asinus est totum.,pportionabiliter dicat de generatione indiuiduoꝝ de aliis spēbus ꝑfectoruz mixtoꝝ.
9a cōclo. ¶ Nona ɔ̄.intercise ab eterno fuit generatio asini totalis pz.qr nālr loquendo non est ꝑcise deuenire ad p̄m.nec etiā ad vltimū.ꝗ añ quālibet gn̄ationē totalis asini fuit alia ⁊ post quālibet gn̄ationem erit alia.igitur ab eterno fuit intercise:⁊ hoc de scdo articulo.

Ad p̄m. **Ad rationes** pncipales. Ad primam dr̄ q ē ,p pma cōclone.⁊ ,p dictis q nulla gn̄atio sit ppetua.⁊ iō ɔcedit q nullus motus seu ēt mu
Dubiuz tatio alia a gn̄atione motus est ppetua. Sed si dicat cum dictum sit q perpetuo est vna generatio continue aeris vl aque vel perpetuo est generatio motus:⁊ sic perpetuo est motus circularis.quare Ar.negat generationem eē ppe
Re° tuam.⁊ tamen concedit motum esse perpetuū. ¶ Respondetur q solum perpetuo est motus localis circularis vn⁹ propꝛiꝛssime.s.vocando motum vnum illum qui est ab eodem motore:⁊ eiusdem mobilis non essentialiter variati i suis partibus existentis.hoc aliud in actu.sic enim perpetuo non est generatio.quia adhuc aliquid cuius est generatio continue variatur in suis partibus per nouam generationem:⁊ per priora in partium corruptiones:sed quod dictum est perpetuo esse vnaz generationem.intelligit vocando generationem vnam large per illam que est vnius
8.phys. generatio per continuam successionem partium adinuicē
57.⁊.57 ⁊ de hoc non loquitur philosophus. ¶ Ad secundum di
Ad 2m citur q est pro prima conclusione. ¶ Ad tertium dicitur
Ad.3m q forma aeris totalis est perpetua vna numero per continuam successionem partium suaruz in simili situ figura sine magna variatione in ordine ad totum. ¶ Similiter perpetuo est generatio forme aeris inter tropicos per conti
Ad 4m nuam successionem. ¶ Ad quartum conceditur q generatio non est perpetua:⁊ q aliqua generatio quandoqz ē: ⁊ quandoqz non est.⁊ cum hoc tamen stat q perpetua ē
T.c.25. generatio.philosophus autem contra Platonem 2° hui⁹ voluit q non semꝑ est generatio totalis asini vel equi.qō tamen sm Platonem esse deberet.qr semper erāt ydee potentes generare:⁊ semper erat materia potēs percipere naturam ydearum.quare igitur non continue fiebat generatio totalis asini? ¶ Ad quintum dicitur q philosophus Ad 5m
secundo huius.d.q tempus est determinatum generatio T.c.57.
nis ⁊ corruptionis non voluit aliud nisi q generationis ⁊.58.
mixti perfecti tempus est determinatuz:similiter ⁊ corruptionis.de generatione autem ⁊ corruptione elementorū non loquitur.⁊ ideo non est contra dicta. ¶ Ad sextum Ad 6m
dicitur q nullum habens contrarium est perpetuuz:si sit idem numero propꝛiꝛssime aut propꝛie.s.sic.q nec in se toto:nec in parte eius principali essentialiter varietur. Sed nihil ,phibet naturaliter loquendo perpetuo aliquid habens contrarium esse idem in numero.s.per continuā successionem suarum partiuz.sic enim est aer perpetuus ⁊ de multis aliis. Utrum autem generatio sit contraria corruptioni:non est ad presens negocium declarare. Ratio post op.m est pro conclusionibus positis in scdo arti.

¶ Et ineq̄li tpe generatio ⁊ corruptio que sm naturam. T.c.lvij. Qō.xvij.

Ueritur decimoseptimo. Utrum qōlibet ens corruptibile habeat determinatum periodum sue durationis.⁊ arguitur primo q non.quia lumē solis mul p̄m
plicatum in spera sua est corruptibile.⁊ tamē non habet determinatum periodum.igitur ⁊c̄.antecedēs pro prima parte declaratur.quia illud lumen est eiusdem speciei cum lumine solis multiplicato in spera aeris vel lune:quod est corruptibile.igitur ipsum est corruptibile.,p secunda parte patet.quia tale lumen est perpetuum ⁊ per
petuo tempore. ¶ Secundo.ignis in sua spera existens ē 2m
corruptibile.⁊ non habet determinatū periodū ⁊c̄.igr̄ ⁊c̄. maior nota est.quia ignis iste cū quolibet alio igne est eiusdem speciei specialissime.igitur est corruptibilis.minor pz quia talis ignis quātūcunqz ipse duret adhuc diutius potest durare:eo q nō corrumpetur nisi approximetur suis contrariis.⁊ nullo determinato tempore est necesse ipsum
descendere ad sua contraria. ¶ Tertio.si sic.tunc vita hu 3m
mana non posset prolongari.consequens est contra medicos.⁊ consequentia tenet.quia dato certo periodo illam hominis vita per nullam actionem medicine posset exce
dere. ¶ Quarto.si viuum haberet talem periodū:seque 4m
retur q esset dare maximum tempus.per quod viuum posset durare.consequentia tenet.quia per illum periodū. falsitas consequentis apparet.qr tunc esset dare vltimum rei permanentis in esse.puta in vltima illius periodi esset viuum ⁊ non vltra. Secundo quantocūqz tempore viuū diu durat adhuc diutius potest durare.quia in instāti terminante illud tempus potentia eius conseruans ipsum in vita est maior q̄ꝫ corrumpentia sunt in corrumpēdo.ideo
non subito corrumperet eius vitam. ¶ Quinto sic.tunc 5m
aliqua potentia requiritur ad durandū.consequentia bona:⁊ antecedens est falsum.igitur nō quilibet habet determinatum periodum.consequentia tenet.⁊ antecedens ,p prima parte patet.qr periodus aliquorum est minor.⁊ aliquorum maior.quod non esset nisi habentia maiorem periodum haberent maiorē potētiā durandi.⁊ per ɔñs aliq̄ potentia requiritur ad durandum.q autem consequens sit falsum.apparet.qr materia prima ⁊ celuz esset infinite potentie.quod falsum est.⁊ tenet consequentia.qr infinito
tempore durant. ¶ Sexto.vita hominis potest perpetua 6m
ri.igit ⁊c̄. ɔñtia tenet.qr perpetua non mensurantur certo periodo.antecedens apparet.quia possibile est cōtinue ꝑ artem medicine ipsum humidum radicale intrī restaurare.sicut per actionē caloris consumitur.agitur possibile

est vitam hominis ppetuari.ꝯña tenet.qꝛ non deficit vita
nāliter i homine nisi p desiccationē humidi radicalis.añs
apparet.qa non vr̄ pp qd bonus medicus sciens cōplones
hois ꝛ nocumenta.q̄ sibi p influxum astroꝝ pñt cōtinge
re pōt cōtinue ipsuȝ preseruare:ꝛ pvirtutes humectatiuas
ipsum humidū radicale tm̄ restaurare q̄ntum ꝯsumit per
Confirmatur calorem nālem ℂ Et cōfirmat.qꝛ hō pōt in se ꝓducē eq̄
puꝝ humidū:sicut erat humidū ex q̄ ipse gn̄abat.igit pt
humidū radicale sufficienter restaurare ad hoc ꝙ semper
viuat.ꝯña tenet:q: si ignis l lāpade ꝯtinue arderet eque
puꝝ oleū vr̄ ꝙ ignis ppetuaret.añs appet.qꝛ humidū ra
dicale est genitum a parētibus:a quo gn̄at puer:modo be
ne stat puerū esse bone cōplonis:sicut erant pentes eiꝰ igi
tur poterant eque puꝝ humidū gn̄are:sicut illi generaue
7ᵐ runt.ꝛ habetur ꝓpositum.ℂ 7ᵒ seqtur ꝙ illud diutiꝰ dȝ
durare in q̄ cōtraria essent magis adequata:hec ꝯña ē bo
na.ꝛ ꝯñs est falsum.igit corruptibile non habet sic deter
minatū periodum.ꝯña tȝ.ꝛ añs apparet ꝓ pma parte.ꝙ
ꝯña sit bona.pȝ:qꝛ corruptio fit a ꝯrio:igitur diutius du
raret in quo contraria essent magis adequata.falsitas cō
sequentis pȝ:qa magis durat lapis:q̄: hō.ꝛ tn̄ in hoie sunt
contraria magis adequata.igitur ꝛc.

T.c.57. **In oppositū** est philosophus scđo huius.d.ꝙ
oium vita ꝛ cuiuslibet corruptibi
T.c.41 lis certa determinat periodo.ꝛ.2ᵒ de aīa dicit.ꝙ omnis nā
constantium certus est terminus sue magnitudinis ꝛ par
uitatis.Constat autē ꝙ esse ꝛ similr duratio rei corrupti
bilis sunt existentia a natura.

In ista questione erunt duo articuli.In primo vidē
dum est de causa durationis entium.In secū
do respondendum est ad quesitum.

pᵐ nōnᵐ **Quantum** ad pmū nota.ꝙ periodus dr̄ tps dura
tionis rei.p qđ.vȝ.vel vsq; ad eiꝰ termi
num res pōt durare:ꝛ respectu eius corruptibilitatis h tē
pus determinatur p certas reuolutiones celi.ꝛ ideo perio
dus dr̄ a peri qđ est circum ꝛ odos volutio.quasi circūuo
lutio.i.tps circūuolutionis celi p qđ res corruptibilis pōt
2ᵐ nōnᵐ durare.ℂ Scđo nō.ꝙ duplicia sūt entia corruptibilia.s.
entia q̄dā sunt simplicia:q̄dā mixta.exēplum pmi.vt ela.
3ᵐ nōnᵐ exēplū scđi.vt asinus ꝛc.ℂ 3ᵒ nota.ꝙ composita sunt du
plicia.q̄dam homogenea:q̄daȝ eterogenea:homogeneū
dr̄ cuius q̄libet pars capit denoīationem totius ꝓpinquā:
vt caro.eterogenea dr̄r.quoꝝ non quelibet pars capit de
nominatione totius propinquaȝ:vt manus vel pes.ℂ 4ᵒ
4ᵐ nōᵐ nota.ꝙ homogeneorum quedam sunt vniformis in qua
litatibus sicut ignis purus. Alia difformia · sicut ignis
ꝓ vno latere nālr dispositus:ꝛ ꝓ alio non.vel sicut est spe
5ᵐ nōnᵐ ra aeris in se.ℂ Quinto notandum.ꝙ quodlibet ens di
com.81. ligit se permanere.apparet per Commentatorem primo
physico.ꝛ probatur ratione.qa quodlibet ens resistit cor
rumpenti ipsum:hoc autem non faceret nisi suā permanē
tiam diligeret.etiam vnicuiq; rei optimū est quantū est de
sui natura permanere.qꝛ appetitus nālis dirigit in oᵐ:q̄re
manifestū est ꝙ oē ens se pmanere appetit.

pᵃ ꝯ. **His premissis** sit prima conclusio hec:omnis
corruptio subē fit a ꝯrio.pbat
omnis corruptio subē fit p alterationem disconuenientem
rei q̄ corrumpit.igit a ꝯrio.ꝯña tȝ.qa alterans rem corru
ptiue ꝯriū dr̄ illi rei.añs pȝ qa corruptio vnius subē nō fit
T.c.17. sine gn̄atiōe alterius.vt dcm̄ est in p huiꝰ:mō alia subā ne
quit generari nisi per alterationem preuiā disponentē ma
T.c.26. teriam ad eius generationē.p pħm 2ᵒ de aīa dicentē.actꝰ
actiuoꝝ sunt in patiente disposito.igit.añs est verum.ꝛ i
telligo conclusionem.ꝙ corruptio subē in q̄ntū corruptio
fit a contrario.i.subā non corrumpitur nisi a ꝯrio corrum
patur.Iterum non intelligo ꝙ substantia corrumpatur a
suo ꝯrio formaliter.sed ꝙ corrūpitur a contrario actuali
ter vel virtualiter qualitatibus reqsitis ad eius conserua
tionem.ꝛ erit sensus explicitus ꝛ verus conclusionis.ꝛ sic
q̄ñcūq; aliq̄ subā corrūpit:corrumpit a ꝯrio actualiter vl
virtualiter q̄litatibus reqsitis ad sui conseruationem. Et
dicit notabiliter corruptio subē.qa accidentia frequenter
corrumpunt non a cōtrario.sed a defectu conseruatiuo:vt
lumen in medio pp absentiam lucidi.scia in aīa intellecti
ua pp inaduertentiam intellectus.Et si petat an substan
tia corrūpi pōt pp solum defectum conseruantis dr̄ ꝙ nō
p nām:imo opȝ ꝙ fiat alteratio ad illam formā:sed p sup
naturā forte bene posset.ℂ Primum correlarium:si aliq̄ pᵐ corrᵐ
subā nō haberet ꝯrium ipsa non esset corruptibilis.patȝ ex
cōclone.ℂ 2ᵐ.ad hoc ꝙ non hñs ꝯrium longo tpe duret 2ᵐ corrᵐ
nulla virtus reqritur in eo ad durationē.pȝ.qꝛ nihil agit
ad eius corruptionem.ꝛ ideo sufficit solum presentia con
seruantis ipsum.igitur ꝛc.ℂ 3ᵐ.maiori tpe durare nō ar 3ᵐ corrᵐ
guit maiorem virtutē.pȝ in non hñtibus contrariū nulla
virtus requiritur ad durationē.ℂ 4ᵒ.quanto aliquid mi 4ᵐ corᵐ
nus habet de ꝯrio ceteris paribus:tanto est maioris dura
tionis.pȝ ex ꝯne.ℂ 2ᵃ ꝯ.nihil alterat seipsum corruptiue p̄ 2ᵃ ꝯ.
seu de per se.pȝ.primo de simplicibus.qa talia non compo
nuntur ex contrariis.pȝ etiam de mixtis.qꝛ in illis ps alte
rat partem.sed non alterat ps totū p̄.nec totum alterat to
tum de per se ꝛ corruptiue.ℂ Scđo qđlibet ens diligit se 2ᵐ
permanere.g̃ nihil alterat seipsum corruptiue primo: seu p̄ phi. 8.
de per se.tȝ ꝯña.qꝛ illud quod se corruptiue ꝺ per se altera
ret:hoc de per se ageret ad corruptionē sui:ꝛ vt ipsum nō
esset.ꝛ per ꝯñs non diligeret se permanere:vel simul dilige
ret opposita.añs est vltimuȝ notabile. Et dr̄ notanter cor
ruptiue ꝛ nō perfectiue.qꝛ perfectiue aliquid alterat seipȝ
bene:ꝛ de per se:ꝛ rōne totius.vt aqua calefacta remoto ca
lefaciente fm̄ se totam alterat se totam reducendo ad fri
giditatē.Dicitur etiā notāter p̄ seu rōne totius.qꝛ de p ac
cidens:ꝛ rōne ptis aliquid bene alterat seipsum corrupti
ue.vt cor q̄ñq; nimis calefacit cerebrum.etiā calor nālis d
per accidens agit ad sui corruptionē:ꝛ hoc per modū seq̄
le.qꝛ de per se agit ad desiccationem humidi q̄ desiccato
deficit ipsemet calor.ℂ Corᵐ.forme subalis embriōis nō Corrᵐ
agit de per se ad generationem aīalis.pȝ.qꝛ tunc per se age
ret ad sui corruptionē.eo ꝙ ad generationē forme aīalis se
quitur corruptio embrionis.Si igitur petatur quidꝰ effe
ctiue disponat mām ꝓ aīalis generatione.dr̄ fm̄ pħm:ꝙ
solum semen matris intrat subam fetus:ꝛ semen patris di
sponit illud sicut agens.ꝛ sic disponens esset semen patris:
vel virtus ista a patre infusa:ꝛ dispositum esset semen ma
tris.ꝛ sic forma subalis seminis ex quo gn̄atur aīal non
agit ad generationē aīalis.Sed si vellemus dicere semina
duo intrare substātiā fetus:sicut volunt medici.dicit ꝙ a
patre est virtus infusa semini patris aduentitia ipsi substā
tie seminis:ꝛ ista disponit ad generationem aīalis : ꝛ non
forma subalis seminis.hec aūt virtus infusa conseruatur
a forma substātiali mr̄is in mr̄ice ne corrumpatur. ℂ 3ᵃ 3ᵃ ꝯ.
cōclo.corruptibile bene agit de per accñs ad sui corruptio
nem seu rōne partis.ista patent de eterogeneis vbi vna ps
alterat aliam:ꝛ de calore nāli.q desiccando humidum ra
dicale de per accidens agit ad sui corruptionem.quia defi
ciente humido deficit ꝛ ipse.ℂ 4ᵃ cōclo.nullum simplex 4ᵃ ꝯ.
vel ēt mixtum vere homogeneū naturaliter dispositū hȝ
in se principium sue corruptionis actm̄.pȝ.qꝛ omnis corru
ptio in substantiis fit a contrario.vt dicit prima conclusio
modo tale non habet in se contrarium.igit ꝛc.

Notanter dicitur nāliter.qꝛ si aer esset nimis frigi
dus in vna parte:ista frigiditas posset
esse principium corruptiuuȝ aeris in alia pte infrigidādo
istā ptem.Dr̄.n.homogeneum vere.qꝛ multa mixta voca

tur homogeneum: eo q̄ eius quelibet pars integralis est li-
gnū: et tamē nō est vere homogeneū: eo q̄ ad ignē positū
vna pars conuertit in flāmam et alia in cineres: q̄ non fa-
ceret si homogeneum verum eēt. voco autē homogeneū
verum: cuius quelibet pars capit denominationē totius
et est vniforme per totum in omnib⁹ qualitatibus suis pri-
mis. Ex quo p3 conueniētia inter elīta et mixta: que non
sunt vere homogenea. conueniūt. n. p̄. qa vtrūq3 eorū h3
in se pn^m effectiuū sue alterationis sibi conuenietis cū fue-
rit indispositū: vt aqua calefacta reducit se ad frigidita-
tē: et equus supcalefactus ad tēperamētum remotis īpe-
dimētis. Scdo cōueniunt: qa nullū eorū p se disponit ad
corruptionē: vt dicit 2° p̄. Sed 3° differūt: qa mixtum non
vere homogeneū rōne partium disponit se ad corruptionē
de p accñs. simplex aūt nō: qa vere est homogeneū: cum sit
Cōm. p̄. nālr dispositū: et hoc voluit cōmētator. 2° phyc. d. q̄ mix-
tum h3 in se pn^m sue corruptionis: et nō simplex et intelligi-
p^m cor^m tur de mixto nō vere homogeneo. ¶ Correlarium pmū.
simplex nō pōt corrumpi nisi vno modo. s. ab extrinseco:
mixtum duobus modis. scil3 ab intrīseco et ab extrinseco.
2^m cor^m ¶ Secūdū cor^m q̄ ceteris parib⁹ simplex diutius durat
q̄ mixtū: qa mixtū vbicūq3 ponit disponit ad corruptio-
nē tam ab intrinseco q̄ ab extrīseco. simplex autē solū ab
extrīseco. modo ceteris paribus duo citius corrumpūt q̄
3^m cor^m vnū solū. ¶ Tertiū correlariū q̄to aliq̄ sunt magis ho-
mogenea tāto sunt maioris durationis ceteris parib⁹: qa
est eq̄lis dispō ad corruptionē ab extrīseco et in magis ho
mogeneo est minor ab intrīseco pp minorē ↄ̄trietatē pmum
dubium īter se: pp quod etiā metalla sunt longe durationis. ¶ S3
diceret aliqs. que sunt cause lōge durationis in gñe: dico q̄
sunt he sex. Primo homogeneitas in ptibus: sicut p3 ex di-
ctis. Scda causa similitudo mediū ↄtinētis: qa hoc minus
disponit rē ad corruptionē: ideo homies cōiter diutius vi
uūt in patria sua nāli q̄ in alia: q: est eis filior illa q̄ alia.
Tertia causa bona et pfecta cōmixtio calidi cū humido:
qa talis pfecta mixtio facit magnā homogeneitatē: et ex
ↄ̄sti difficulter pōt separe humiditatis partes a calidis et
e3: et ex hoc res durat diutius. Unde sic dicit albert⁹ ma-
gnus eē de colūna existēte de ere et de auro in fine tertij me
theororū. pp. n. bonā cōmixtionē in complexiōe radicali
difficillimum est aurū ab ea remouē: pp quod lōgissime
durat: l3 in accidētali cōplexione. s. calido et frigido actua
libus facilr variet. Quarta cā difficultas diuisiōis et for-
titudo resistētie: diuisa. n. diuti⁹ corrumpunt pmo hui⁹. c.
T. c. 78. vltimo. fortitudo ēt resistētie pseruat a corruptiōe. Quī-
ta cā est latitudo magna complexionis sub qua īdiuiduū
talis spēi pōt durare in q̄litatibus pmis. hec. n. cā deficiē-
te nō est hō lōge vite: l3 satis fortis resistētie sit et tempera-
te mixtiōis: qa latitudo sub q̄ hō pōt manē nō ē multū ma-
gna: sed sic lapides et metalla sunt lōge durationis: q̄m ha
bēt cōplexionē latā. Sexta cā est spālis in viuentib⁹ bona
pportio calidi cū humido aereo et econuerso. Si. n. alterū
illorū excederet ↄueniētē pportionē eēt animal illud bre-
uis vite: sicut habet in de lōgitudine et breuitate vite. Et
sm cōbinationē harū sex cāɤ̄ et aliarū: si sunt alie: et sm p-
portionē earū adinuicē d3 cōparari vita entium in lōgitu
dine et breuitate vite: nō. n. ex vno istorū d3 ↄcludi aliqd
eē lōge vite: qa forte deficit in alio: vt nō seqt eē longioris
vite hominē: qa h3 humidum et calidum debite pportio-
nis magis q̄ alia animalia: quia defectus est in paruitate
piodi sub q̄ potest manē homo: et cum hoc in nimia ethe-
rogeneitate corporis humani. Similr non op3 si in duo-
bus sint de his causis eque multe: q̄ pp̄ter hoc sit equa-
lis durationis: nisi cū hoc essent eque fortes: nec o3 si vnū
hēat plures causas q̄ aliud: ipsum esse plus longeuum:
quia forte vna sola causa in alio pp̄ter sui fortitudinem
plus valet q̄ duo vel tres in illo: eo q̄ sunt debiliores. Ex
quibus dictis possunt inferri aliqua correlaria huic pro-
posito pertinentia. ¶ Primum. cum omnis corruptio in p^m cor^m
substantijs fiat a contrarijs: si aliqua substantia esset: cui
nihil eēt contrarium nec intrinsece nec extrinsece: nec actu-
aliter nec virtualiter: illa nunq̄ corrumperetur. patet de
se. quia deficiente causa corruptionis deficit corruptio.
¶ Secūdum correlarium: nō esset inconueniēs duratio- 2^m cor^m
nē alicuius plongari insolite pp̄ter spālem pseruationē
a contrario extrinseco. p3 de se. qa si alteratio ab intrinse-
co impediretur: non esset dubium viuum notabiliter plus
durare. modo non esset inconueniens aliquem habere vir-
tutem impediendi huiusmodi alterationem vel saltē fa-
ciendi eam minorē. ¶ Tertio infertur q̄ non sequitur. 3^m cor^m
homo diutius durat. ergo est maioris virtutis: quia forte
non sunt cetera paria. puta corrumpētia ab extrinseco ap
plicata. ¶ Quarto infertur q̄ in sole luna vel celo lon- 4^m cor^m
gius permanere non arguit aliquam virtutem in eis ma-
nere. patet. quia non indigent virtute adiuuante nisi con
seruante: cum non habeant cōtrarium: vt patet. ex conclu
sione prima. ¶ Quinto. non op3 q̄ si corruptibile sit in 5^m cor^m
continente contrario q̄ debilitetur. patet. quia forte plus
sufficit resistere et se confortare q̄ contraria debilitare vi-
uatempore augmentatiōis. ¶ Sexto impossibile est cor 6^m cor^m
ruptibile semper esse fortius per naturam in resistendo q̄
sua contraria in agendo. patet. quia perpetuaretur: quod
nō est possibile. ¶ Septimū. licet corruptibile q̄ diu ma- 7^m cor^m
net nō est semper fortius in agendo q̄ sua contraria: ta-
mē q̄ diu manet fortius est se conseruare q̄ in sua cōtra-
ria ipsum destruē. patet. quia aliter ipsum non conseruare
tur. cuius contrarium supponitur. et p3 consequētia. quia
cōtraria eius nituntur ad eius destructionem inquātum
possunt. Et hoc de primo articulo.

Quantum ad secūdum de his tribus per ordinē
dicēdum est. Primo vtrum vita hu-
mana potest perpetuari aut prolōgari. Scdo vtrum que
libet substātia corruptibilis habeat determinatum perio-
dum sue durationis. et 3° de accñtibus.

Quantum ad primum nota q̄ pter complexio- p^m no^m
nē temperatam ad iustitiam hominis
conuenietem: de qua superius dictum est: sunt alie quatu
or complexiones lapse a tēperamēto. sanguinea colerica
melancolica et flegmatica. quarum prima est lapsa vltra
temperamentum ad caliditatem et humiditatem. secūda
ad caliditatem et siccitatem. tertia ad siccitatem et frigidi
tatem. quarta ad frigiditatē et humiditatem. Unde pma
vocata est aerea. secūda ignea: 3ª terrea. quarta aquatica
pp̄ter conuenientiā quā quelz illarum h3 cum elīto a q̄
denominat. Et ista suppositio est manifesta ex medicina.
et satis p3 per Auicēnam de complexionibus: quapropt
in ista scientia ad presens supponitur. patet etiam ratiōe.
nam cum temperamētum iustitie complexionis huma-
ne stet sm harum qualitatū optimam combinationem
pro salute vite humane: vt superius est dcm: et est manife-
stum q̄ ab ista optima pportione harum qualitatū pōt
esse lapsus vel ad qualitates igneas: vt in colerico: vel ad
aereas: vt in sanguineo: vel ad aqueas: vel ad terreas: et sic
de alijs. ¶ Scdo supponit q̄ he complexiōes si debite re- 2^m no^m
gantur non sunt eque longe vite. pat3. quia nō sunt eque
propinque temperamēto: est enim sanguinea ppinquior
vero tēperamento. vnde si sanguineus debite regatur diu
tius viuit: et consequēter ita in alijs: non enim volo com-
parare complexiones: eo q̄ est pprium libro de longitu-
dine vite: nec indigeo p mā presentia articuli: sed suppo-
nitur q̄ sanguinea sit lōgioris vite cū debito regimine: eo
q̄ est melior cōplexio īter lapsas: quō sue sit vera siue non

nō refert ad p̄ps. Nec mouet obiectio. si quis dicat q̄ san-
guinei cōmuniter moriuntur citius: hoc enim contingit ex
3m nom excessibus quos faciunt: & indebito modo viuēdi. ¶ Ter-
tio supponitur q̄ licet quis naturaliter a principijs genera-
tionis esset lapsus ad vnam complexionem accidentaliter
potest labi ad aliam ex regimine. patet. q̄ si flegmaticus
gubernetur semper cibarijs calidis & temperate humidis
fieret accidentaliter calidus & humidus: licet ex principijs
natiuitatis fuisset frigidus: & sic naturaliter est flegmati-
4m nom cus & accidentaliter esset sanguineus. ¶ Quarto suppo-
nitur q̄ locutio fiat nālis: & s̄m legē cōem nāe: scitur .n. b̄n
q̄ per potētiam diuinā corruptibile posset perpetuari.

pa 2 Tunc sit p̄ma conclusio impossibile est per artē vel per naturam sine miraculo vitam homi-
nis perpetuari. ista probatur. quia mā appetit aliam for-
T. c. 81. mā prout p3. primo phycorum. vel ergo habebit eā: & se-
quit̄ q̄ dimittet formā hominis quā h3: & sic homo corrū-
pet̄ vel nunq̄ habebit eam: & sic appetitus nālis māe eter-
nalr̄ frustraret̄ & p̄uaret̄ suo fine qd̄ nō est posse s̄m nām.
2m ¶ Scd̄o. q̄ postq̄ terminate sunt augmētationes homi-
nis calor nālis post statū vite continue agit desiccādo hu-
midum radicale. ergo necē est q̄ tādem totalr̄ reddatur
sicci. hoc facto deficit calor nālis: eo q̄ deficit sibi humi-
3m dum. g̊ vita. ¶ Tertio. impossibile est hominem poni in
medio ita cōuenienti q̄n adhuc post completam augmētā-
tionē debilitet hominē resoluēdo calorē nālem & humi-
dum radicale. g̊ cōtinue debilitādo tādē deficiet humidū
& calor. g̊ vita. Nec valeret si instaret̄ q̄ ligni vite pomum
p̄seruaret eternalr̄ a corruptione. Seu etiā si diceretur q̄
in triuallis s̄m p̄hm & hystorias nunq̄ homines morerent̄.
Ad pm ¶ Ad p̄mū enim credo q̄ pure nālr̄ loquēs nō concederet
aliqd̄ ligni hēre talē virtutē nec aliqd̄ pomum: eo q̄ nō
est p se notū: nec p rōnem conclusum: nec ex aliqua expe-
riētia sequitur. Catholicus vero diceret q̄ tale haberet ta-
lem virtutem potius ex dono dei spāli q̄ ex influxu natu-
re: & ideo hoc nō est nāliter: q̄ hoc sic p̄seruaret: & ideo nō
Ad 2m est contra cōclusionē. ¶ Ad scd̄m dicit̄ q̄ in triuallis ho-
mines morerent̄: qd̄ p3: q̄ cōtinue debilitant̄. & g̊ tandem
morerent̄: sed ita diu ēēnt in miseria moriēdi q̄ filii in cō-
patiēdo parētibus citius eos interficiunt q̄ s̄m illā regio-
pm corm nem adueniat hora mortis nālis. ¶ Correlarium p̄mū.
est aliqd̄ determinatū tēpus ita magnū: q̄ nullū iduiduū
spēi humane pōt vltra ipm viuē p nām. p3. q̄a de necessita-
te etiā homo tēperate cōplexionis si esset corumperet̄ in q̄-
cūq3 regione poneret̄: & quātūcq3 b̄n gubernaret̄: & tēpus
per quod iste homo nō posset durare esset ita magnū: q̄
nullū indiuiduū spēi humane posset per ipm durare: ex
2a 2 quo tēperatus per ipsum nō potuit. ¶ Scd̄a cōclusio. im-
possibile est vitā humanā p artē vel p nām plongari vltra
terminū debitū spēi. p3. q̄a q̄ntū b̄n gubernaret̄ indiuiduū
arte vel nālr̄ nō potest diutius viuē q̄ homo temperatus
ad iustitiā optime rectus: & in aere maxime conuenienti: &
tamē talis nō posset viuē vltra terminum debitū spēi. igi-
tur cōclusio vera. maior nota. & minor p3. q̄ per terminū
3a 2 sue vite attēditur terminus debitus sue spēi. ¶ Tertia cō.
medicus arte medicine potest vitam humanā prolonga-
re vltra terminum sue complexiōis nālis. p3. q̄a potest bo-
no regimine illā complexionē cōmutare in meliorē com-
plexionē. per tertiam suppōnem: & ista erit longioris vite.
4a 2 ¶ Quarta cō. medicus p̄t p̄seruare vitā humanā a mul-
tis corruptionibus. s. passionibus aduenientibus citra ter-
minum sue complexionis p3. q̄ bonus medicus pōt adue-
niēte febre eā curare: q̄a si nō curaret & eger indebite fere-
geret moreret̄. Et hoc de p̄ma parte istius articuli.

2a ps 2i articuli. Quantum ad scd̄m nota p̄mo q̄ querē vtrū sub-
stātia corruptibilis &c. est querē vtrū

sit dare maximum tēpus: per qd̄ corruptibile pōt durare
vel minimū p qd̄ pōt: vel maximum: p qd̄ nō pōt: vel mini-
mum p quod nō pōt. ¶ Secūdo notādum est q̄ in qōne 2m nom
spālr̄ loqui volo de homine. nā3 pportionabiles cōclusio-
nes p̄nt poni de alijs corporibus. ¶ Tertio nota. q̄ du- 3m nom
plicit̄ pōt homo corrūpi. s. nālr̄ & violēter. Violenter vt si
citra terminū sue cōplexionis debitū moriat̄: aut igne aut
aq̄ aut ferro aut aliquo h̄mōi. Nālr̄ dicit̄ hō corrūpi: qn̄
viuit ad terminū sue cōplexionis debitū: & moriatur desic-
cato totali humido radicali. ¶ Quarto nō. q̄ maximū 4m nom
p quod pōt sic exponitur. per hoc potest: & per nullū ma-
ius pōt. Minimum. per hoc potest & per nullum minus po-
test. Maximum p quod nō pōt. p hoc nō pōt: & p quodli-
bet maius pōt. minimum p quod nō pōt. p hoc non pōt: &
p quodlibet minus pōt: l3 quidā ponāt alr̄ expōnes duo-
rum vltimorū terminorū: tamē iste sunt sufficiētes ad p̄ps
& s̄m verā expōnē grāmatice ita debēt exponi.

Tunc sit p̄ma conclusio hec. oīs corruptio violēta hominis p̄cedit nālē. p3. q̄a nō ēēt violen- pa 2
ta corruptio si expectaret̄ vsq3 ad terminū spēi debitum.
¶ Scd̄a cō. pbabilis. q̄ in quātūlibet modico tpe pōt fie- 2a 2
ri corruptio violēta hoīs. appet. q̄a dato quocūq3 violen-
to corrūpēte hoīem: in duplo fortius vel in duplo citius fa-
ceret: & in triplo fortius violētās in triplo: & sic in infinitū:
cū nō repugnet quātūlibet corrūpēs eē fortius. ¶ 3a cō. q̄ 3a 2
non est dare maximū tps per qd̄ hō durare pōt. pbat̄. op-
posita est falsa. igit̄ cō vā. cōnā t3. añs pbatur sic. q̄ dato q̄
daret̄ maximū tps p quod hō pōt durare: tunc p illud p̄t:
& nō pōt p maius. p expōnētes: s3 cōns est impossibile. igit̄ añce-
dēs est falsum: s3 īpossibilitas cōntis declarat̄. q̄a si p hec vi-
uit tūc. s. in vltimo instāti istius viuit. Igit̄ tūc virtus cō-
seruatiua hoīs istius in eē est fortior q̄ virtus corruptiua
destruē. igitur in gradu diuisibili virtus cōseruatiua exce-
dit virtutē corruptiuā: cum nullus excessus sit indiuisibi-
lis. Ergo cū ista virtus excedēs seu ille excessus diuisibilis
nō possit subito depdi: sequitur q̄ adhuc post hoc istans
iste hō viuet. igitur illud nō fuit maximum tēpus p qd̄ il-
le homo potuit durare. ¶ Confirmat̄ sic. si illud ēēt vlti- Confir'
mū instans eē illius hoīs: sequit̄ vel plures formas vltima-
tas simul adequate esse in mā vel mām pro aliquo tēpore
stare nudā. Conseq̄ns pro vtraq3 pte est falsum. & pbatur
cōntia. q̄a capiat̄ p̄mū istās eē forme imediate in mā seq̄n-
tis q̄ pbabo eē dādum. Quero an hoc est idē instās cum
vltimo instāti eē istius hoīs: & si sic ista forma seq̄ns ime-
diate: & forma hoīs p̄cedēs adequate simul starēt in mā:
q̄ fuit p̄ma ps cōntis illati. vel est aliud instās sequēs: & cū
inter quelib3 duo instātia sit tēpus medium. p tēpus me-
dium nulla forma erit in mā: q̄a nō forma hoīs: eo q̄ in i-
stāti initiāte illud tēpus fuit vltimū instās eē: nec forma i-
mediate seq̄ns: q̄a in instāti terminante illud tempus me-
dium erit primum eius eē per casum & per aduersarium.
Probo igitur q̄ est dare primum instās esse forme seq̄ē-
tis. nam ipsa aliquo toto tēpore est: & ante non est. g̊ quā-
docq3 est eius mutatio de nō esse in esse cōseq̄ntia nota est &
ista est in instanti seu tota simul: cum inter contradictoria
non sit dare medium: vt notum est. g̊ instans transmuta-
tionis est attribuēdum termino ad quē. p philosophum.
8o physicorū. s3 terminus ad quē est eē forme. igitur in in- T. c. 68 & 69.
stanti transmutationis ista forma est. g̊ est dare primū in-
stās sui eē. ¶ Hic cauillator responderet q̄ nō sunt instā-
tia indiuisibilia in tēpore s̄m vnam opinionem: & q̄ nul-
lum est instās indiuisibile: qd̄ tū imaginor in pbando cō-
clusionē. Itē nulla est trāsmutatio istātanea. Scd̄o dice-
ret q̄ forma sequēs generat̄ successiue: & sic eius p̄mū esse
non est in instāti: sed in tēpore in quo generatur. ¶ Ad p̄- Ad pm
mum istorū dico q̄ siue sint siue nō sint istātia idiuisibilia

in tempore nihil curo. ego loquor hic si essent imaginan-
do ea esse. vt punctualius possimus descendere ad difficul-
tatem: ita licet loqui. quia ita locutus est phylosophus l. 6.
T. c. 68. ⁊ 8. physicorum. ¶ Ad scdam dico ꝙ si loquamur de ꝑ
mo esse completo totalis forme cadaueris tūc hoc est in
instanti terminante totam mutationem successiuam que
vadit ad eius esse. ⁊ de ista procedit ratio. De mihi viden-
tur esse rationes propter quas non immerito resurrexit au-
ctoritas ꝙ non est dare vltimum instans rei permanētis.
4ª ꝯ ¶ Quarta conclusio. non est dare minimuꝫ tempus per
quod homo potest durare. pꝫ. quia si esset dare minimuꝫ
tempus tunc per illud posset: ⁊ per nullum minus posset:
quod est impossibile: quia si potest p illud potest ꝑ eius
5ª ꝯ medietatē. ¶ Quinta conclusio. non est dare maximuꝫ
tempus per quod homo non potest durare. patet. qꝛ tunc
non posset durare ꝑ hoc: ⁊ posset durare per maius: quod
6ª ꝯ est falsum. ¶ Sexta conclusio ⁊ responsalis ad articulū
est: ꝙ est dare minimum tempus per quod homo non po
test durare. probatur. quia cum aliquo tempore possit du
rare: ⁊ aliquo non: propter nimiam eius magnitudinem.
vel igitur est dare maximum: per quod non potest: vel mi
nimum per quod non potest. vel maximum per quod po
test. vel minimum per quod non potest. patet ex sufficien
ti diuisione. Cum igitur tria principalia mēbra sint amo
ta per conclusiones precedentes: relinquitur quartum qđ
Confir. est propositum. ¶ Confirmatur. quia si homo tempera-
tus ad iustitiam optime rectus ⁊ in medio conuenientis-
simo sm cursum nature daretur: talis ex prima parte ar-
ticuli adhuc non semper viueret. Capiatur igitur totum
tempus medium inter primum instans sui esse ⁊ primum
instans sui non esse: hoc est periodus speciei: ⁊ est minimū
tempus: per quod homo non potest durare. quia per il-
lud non potest: quia ille homo de quo magis videbatur:
per illud non potuit: ⁊ per quodlibet minus potuit. quia
iste homo per quodlibet minus vixit cum vixit vsqꝫ ad in
stans exclusiue terminans hoc tempus. Similes conclu-
7ª ꝯ siones possunt poni de equis ⁊ de alijs. ¶ Septima con-
clusio. quilibet homo moritur citra hunc terminum spe-
ciei. patet: quia nullus est temperatus ad iustitiam: vt di
ctum fuit ante. ¶ Item vix est vel forte non est aliquis in
medio conuenientissimo: quod potest esse pro duratione
8ª ꝯ hominis. ¶ Octaua conclusio. periodus speciei est in di-
uersis speciebus alia ⁊ alia. patet quia diuerse species ha-
bent aliam ⁊ aliam complexionem. ⁊ per consequens ali
9ª ꝯ um ⁊ alium periodum sequentē. ¶ Nona conclusio pe-
riodi indiuiduales: vel specialium complexionū sunt val
de diuerse in specie humana patet: quia in alia ⁊ alia com
plexione est alius ⁊ alius periodus. vt lōgior est periodus
sanguinei qꝫ flegmatici. similiter in alia ⁊ alia patria quā
uis complexiones indiuiduorum essent eedem. tamē pro
pter aliam ⁊ aliam alterationem mediū essent periodi in-
10ª ꝯ diuiduales diuersi. ¶ Decima conclusio. omnes periodi
indiuiduales excedūtur a periodo speciei istius cuius ista
Dubiuꝫ non sunt indiuidua apparet in cōclusione quinta. ¶ Si
diceres quomodo diceremus de igne in sua spera qui ter-
tio modo identitatis numeralis posito ꝑmo huius in vna
Rº questione dicitur perpetuus. ¶ Respondeo ꝙ de quoli-
bet pedali ignis ponuntur conclusiones istis conclusioni
bus proportionabiles: licet non de toto igne: eo ꝙ largo
modo identitatis conceditur esse perpetuus. hoc de secun
da parte huius articuli.

3ª ps hº articuli Circa Tertiā partem huius articuli scilicet vtrum ac
cidentia corporalia habeant determinatuꝫ pe-
ꝑmᵐ noᵐ riodum sue durationis est notandum ꝙ accidēa triplici-
ꝑ ter consueuit corrumpi. Primo modo a contrario vt ca-
2 liditas a frigiditate. Secundo modo ex defectu conser-
uantis. vt lumen in medio ad lucidi remotionem. Tertio 3
modo ad modum sequele ad corruptionem sui subiecti.
vt cognitio sensitiua in asino ad corruptionem anime asi
ni cui inheret: aut partialiter aut totaliter. ¶ Secūdo no 2ᵐ noᵐ
ta ꝙ primo modo corrumpuntur accidentia habentia cō
trarium. secundo autem ⁊ tertio modo accidētia non ha
bentia contrarium cum contraria non habeant a contra-
rio ꝓprie nequeunt corrumpi. vt lumē in medio. sed ex de
fectu conseruantis corrumpetur.

Tunc quo ad hanc partem sit prima conclusio. si cō ꝑª ꝯ
seruans lumen in medio esset ꝑpetuum: eo mo
do quo conseruat: ⁊ subiectum luminis esset perpetuum:
lumen illud nunquam corrumperetur. patet: quia non a
contrario: qꝛ non habet. per 2ᵐ notabile: nec ex defectu cō
seruantis: cum ponatur ꝑpetuum esse: eo modo quo con-
seruat: nec ad corruptionem subiecti. quia supponit subie
ctum esse ꝑpetuum. ergo nullo modo tale lumen corrum
pet quod est ꝓpositum. Notanter dico eo modo quo cō-
seruat. qa licet sol conseruans lumen in luna sit ꝑpetuus:
tamen nō est lumen ꝑpetuum: eo ꝙ sol nō est ꝑpetuus in
isto modo quo conseruat lumen in luna: quia ꝓpter mo-
tum tandem tantum elōgatur a luna: ꝙ quodāmodo lu-
men in eo nequit conseruari. vt quando terra interponit.
¶ Scda conclusio. loquendo naturaliter lumen in octa- 2ª ꝯ
ua spera est perpetuum. patet: quia eius subiectum est per
petuum ⁊ sol conseruans eo modo quo conseruat est per-
petuus. ergo illud lumen est ꝑpetuum. cōsequētia tenet T. c. 28.
ꝑ cōclusionē ꝑmam. ⁊ aña quo ad ambas ꝑtes pꝫ ex scdo T. c. 55.
celi: ⁊ satis ex scdo huius. capitulo penultimo. vbi phs vo ⁊ 56.
luit motū solis ⁊ solem esse ꝑpetuū. ¶ Primum correla- ꝑᵐ corᵐ
riuꝫ. aliqd quod de sui natura est corruptibile est ꝑpetuū.
pꝫ: qꝛ illud lumē in octaua spera est de sui nā corruptibi-
le: ⁊ est ꝑpetuū. ergo. maior patet: qꝛ illud lumen est eius-
dem spēi cum lumine solis apud nos. eo ꝙ est spēs eiusdē
lucis naturaliter representatiua. ⁊ minor est cōclusio ꝑce-
dens. ¶ Sed diceres tu. tale lumen nō potest corrumpi. Dubᵐ
ergo non est corruptibile. consequētia tenet ex terminis. ⁊
antecedens patet per rationem adductam ante cōclusio-
nem scdam. quia nec a contrario nec a defectu conseruan
tis. nec etiam ꝑ modum sequele ad corruptionē sui subiti.
¶ Hic est aduertēdum ꝙ iste terminus corruptibile. sen- Rº
sitiuum. ⁊ alia huiusmodi capiuntur dupliciter. ¶ Uno
modo prout exponuntur per infinitum verbum a quo de
scenderunt cum verbo potest. vt corruptibile quod potest
corrumpi. sensibile quod potest sentiri. Et sic sine dubio
loquēdo naturaliter concedēdum esset ꝙ tale lumen non
esset corruptibile. Sicut calor existens in cētro mundi nō
est sensibilis: quia non potest sentiri. Immo quelibet for-
ma ossis: aut carnis nō est sensitiua. quia non potest senti-
re. quia non potest per naturam habere organum. sed so-
la forma nerui in animali sentiret. ¶ Secūdo modo cor- 2ᵐ
ruptibile dicitur quod de sui natura natum est corrumpi
nisi aliunde conseruetur. sicut sensitiuum quod de sui na
tura natum est sentire si haberet organuꝫ conueniēs ⁊c.
sensibile quod de sui natura natum est sentiri si esset suffi-
cienter presens sensui. Et sic capitur sensitiuum cum dici-
mus formam carnis: vel ossis in boue esse animam sensi-
tiuam. ⁊ sic diceretur ꝙ tale lumen ēst corruptibile. quia
quantum est de natura sua natum est corrumpi: nisi aliū
de conseruaretur scilicet ꝑ conseruans sibi sufficienter sem
per existēs ꝑsens. ¶ Secundum correlarium talis corru- Corᵐ 2ᵐ
ptibilis non est determinatus periodus sue duratiōis ma
xime. patet: quia est perpetuum. per correlarium ꝑmum.
¶ Tertia conclusio. omnis accidētis corruptibilis quod 3ª ꝯ
quandoqꝫ est ⁊ quandoqꝫ nō: est determinatus periodus
sue durationis sicut in subiectis ⁊ corporibus patet: quia

non est potior ratio de illis q̄ de istis. Et hec de tertia par
te articuli.

Ad pm rationē. aũ oppm **Ad rationes** principales. ¶ Ad primam dici
tur ꝙ est pro secundo correlario
tertie partis secundi articuli. ¶ Ad secundam dicitur ꝙ
Ad 2m licet ignis totalis in sua spera non habet determinatum
periodum. quia oportet ipsum semper manere idē tertio
modo identitatis numeralis. tamen quodlibet pedale eius
habet. Et hoc sufficit. ¶ Ad hoc autem quod dicitur ꝙ
non est necesse aliquo determinato tempore istum ignē
descendere. dicitur ꝙ quocunq̄ pedali ignis infra cōca
uum lune signato necesse est ipsū aliquo tēpore fieri gra
ue ꝛ descendere propter aspectum specialem celi respectu
ipsius determinantem materiam eius ad aliam formam.
Ad 3m ¶ Ad tertium qualiter vita hominis potest prolongari
ꝛ qualiter non: satis patet ex prima parte secundi articu
li. quia non potest vltra periodum speciei: licet bene possit
vltra periodum indiuidui vel certe complexionis date.
Ad 4m ¶ Ad quartū dicitur ꝙ est pro tertia conclusione secun
Ad 5m de partis articuli secundi. ¶ Ad quintam dicitur ꝙ in
non habentibus contrarium nulla potētia requiritur ad
durandum propter resistere contrarijs. non tamen sequi
tur magis durans est maioris potentie. quia forte cetera
Ad 6m non sunt paria. sicut patet ex primo articulo. ¶ Ad sex
tam ꝙ vita hominis possit ꝑpetuari negatur ad ꝓbatio
nem dicitur ꝙ impossibile est quātumcunq̄ bonus fuerit
aliquis medicus restaurare humidum post tēpus status
vite: quin cōtinue desiccetur humidum radicale: ꝛ tandē
deficiet vita hominis. Et ratio est: q̄ humidū quod ipse
apponit: non est ita purum sicut fuit humidum ꝑcedens
ad ɔfir. radicale. ¶ Ad confirmationem ꝓbabiliter potest nega
ri ꝙ homo in se potest ꝓducere eque purum humidum
tēdens in nutritionem eius sicut fuit humidum radicale
ex quo generabatur: quod patet: q̄ humidū radicale ex
quo generabatur erat digestum in vasis seminalibus pa
tris. ꝛ in matrice matris ꝑter digestiones omnes quas ha
buit in patre ꝑcedentes que erant tot sicut erant digestio
nes humidi ex quo pater nutriebatur. Conceditur tamē
bene ꝙ potest gn̄ari eque purum semen ꝓ puero suo ge
nerando. sed tale humidum non esset aptum ꝓ nutritio
ne continua: licet sit aptum ꝓ generatione: etiā q̄uis cō
cederetur antecedens: sicut bene credo ipm fore conceden
dum. hoc tamen non est verum nisi vsq̄ ad. 60. annū. vel
vsq̄ ad finem status vite. tūc enim quod generatur est cō
tinue minus purum ꝛ magis aquaticū. ꝓpter quod cō
tinue deficit vita. Et si dicas quare homo tunc nō potest
generare: ita purum humidum sicut in. 6. anno. dico ꝙ
hoc est a nā. q̄ tūc incipit deficē vita. ꝛ ita actiones vite:
vel nature humane tūc incipiūt a tota specie deuiare. sicut
Ad 7m idē videtur in herbis ꝛ plantis in breui tempore. ¶ Ad
septimam dicitur ꝙ non opʒ illud in quo contraria sunt
magis equata diutius durare: q̄ forte habēt minorē lati
tudinē complexionis etiā forte est debilis virtutis resisti
tiue in medio fortiter impꝛimēte sicut in homine ꝛ iō citiꝰ
corrūpitur q̄ lapis vel quercus in quibus contraria sunt
minus equata. Ratio post oppositum est ꝓ sexta conclu
sione secūde ptis secundi articuli.

¶ Apparent autem ꝛ ꝛm sensum cōpressa.
T. c. lviij. Questio. xvij.

Dpm **Ecimoseptimo** queritur vtrū
tempus gene
rationis rei est equale tempori corruptionis
eiusdē. ¶ Et arguitur ꝑmo ꝙ non. q̄ plā
ta que mille annis generatur. vt quercus in
2m momēto: vel in vno die corrūpit. igitur ꝛc. ¶ Secundo.

quia entia gn̄antur instantanee. igitur non est tempus ge
nerationis equale tempori corruptionis tenet consequen
tia: quia mensura instantanea nullum est tempus. ante
cedens patet: q̄ generatio est exitus de nō esse ad esse. mo
do necessario: oportet ꝙ talis exitus fiat totus simul. ꝛ ꝑ
consequens instantanee: eo ꝙ inter contradictoria nō est 3m
dare mediū. ¶ Tertio. multe sunt generationes ꝑpetue.
igitur in illis nō est tempus generationis equale tempori
corruptionis. consequētia tenet. q̄ ꝑpetua nō sunt sub tē
pore. aīs pʒ: q̄ generatio aeris sub equinoctiali ꝛ aque est
ꝑpetua: vt dictum est ꝑus. ¶ Quarto. stat generans esse 4m
fortius q̄ corrūpens. igitur generatio erit in breuiori tem
pore q̄ corruptio. ɔsequētia tʒ: q̄ multotiens sequunt ꝓ
portiones potentiarū agentium ad suas resistētias. ꝛ per
ɔñs fortius complebit citius effectū suū. antecedēs mani
festū est de se. Non enim opʒ punctualiter generās ꝛ cor
rumpēs esse eque fortia. ¶ Quinto. facilius est destrue 5m
re q̄ construē. igitur facilius est corrumpe q̄ gn̄are. igi
tur citior est corruptio q̄ generatio. Prima ɔsequētia tʒ
ex terminis. ꝛ scđa tʒ: q̄ citius fiūt que facilius fiunt cete
ris paribus. Antecedēs pʒ ꝑ phylosophum ꝑmo ꝑorū. ꝛ
manifestū est experiētia. q̄ facilius est destruere domum
q̄ construē. ¶ Sexto. in morte naturali hominis multo 6m
longior est corruptio q̄ generatio. igitur nō sunt equalia
tempore. ɔña nota est. aīs pʒ. q̄ gn̄atio hominis nō du
rat cōmuniter nisi vsq̄ ad tēpus augmēti. corruptio aūt
durat ꝑ totum tempus decrementi. modo tempus decre
mēti est multo longior tempore augmēti. eo ꝙ augmen
tum videtur determinari in. 26. anno: corruptio autem ꝛ
decrementum incipiūt in. 60. anno. Modo multi viuūt
vltra. 60. annos maiori tꝑe q̄. 26. annis. ¶ Septimo. vel 7m
res que gn̄at simul corrūpitur. ꝛ si sic idē est tempus ge
nerationis ꝛ corruptiōis. ergo non est equale sibi ipsi. vel
nō simul corrumpitur. sed alio tempore post. ꝛ si sic tunc
tꝑs generationis: ꝛ tempus corruptionis non simul sunt.
igitur vnum eorum non est equale alteri. patet cōsequen
tia: q̄ res que est nō est equalis rei que nō est.

In oppositum est phylosophus capitulo pe T. c. 58.
nultimo scđi huiꝰ. ¶ In ista
q̄one erunt duo articuli. ¶ In ꝑmo ꝑmittēda sunt q̄dā
notabilia. ¶ Scđo rn̄dēdum est ad q̄situ.

Quantum ad ꝑmum est ꝑmo notandum ꝙ ca pm nom.
piendo generationē cōmuniter ꝓ mu
tatione de nō esse in esse: duplices sunt gn̄ationes: quedā
successiue. q̄dam instātanee. Successiue q̄ fiunt partibiliꝰ
per gn̄ationē vnius partis ante aliam. Instantanee que
fiunt tote simul. ¶ Scđo. nota ꝙ generationes successi 2m nom
ue sunt duplices. quedā sunt substantiarū. ꝛ quedam ac
cidentium. Aristoteles autē scđo huius ꝑncipaliꝰ loque T. c. 58.
batur de generatione substantiarum. quia accidētia que
corrumpuntur a cōtrario possunt velocius ꝛ tardius cor
rumpi q̄ generantur: secundum ꝙ contrarium corrum
pens est fortius in agendo. vel debilius q̄ fuit generans.
¶ Tertio nota. ꝙ substantiarum generationes successi 3m nom
ue sunt duplices. quedam sunt ꝑpetue ad bonū intellectū
scilʒ ꝙ in continua successione semꝑ durant tales gn̄atio
nes sine īterruptiōe. vt ignis vel aer sub equinoctiali. Alie
sunt temporales non semꝑ durātes. vt generatio equi vel
asini. ¶ Quarto nota. ꝙ tempus generationis equi vel 4m nom
hominis vel asini esse equale tempori corruptionis potest
intelligi dupliciter. Uno modo quo ad periodum speciei.
Alio modo quo ad periodum indiuidui. Illi termini sa
tis expositi sunt in precedenti questione. similes autem di
stinctiones totaliter dicantur de corruptiōe. ¶ Quinto 5m nom
est notandum ꝙ hic per tempus durationis generatiōis
debet intelligi totū tēpus ꝑ quod res naturales in suo ro

bore vigeant scilicet vsq3 ad terminum status rei. Per tē
pus autem corruptionis totum tempus per quod res na
turalis in suo robore debilitatur. vt tempus senectutis vo
catur tempus corruptionis. ⁊ tempus iuuentutis: cum su
is ascēdentibus vocatur tempus gn̄ationis. Et hoc de p.
p^a 2 Quantum ad secundum articulum sit prima cō
clusio b. In generatione instantanea
non est tempus generationis equale tempori corruptiōis.
patet quia ista generatio non fit in aliquo tempore parti
2^a 2 biliter. sed fit tota simul. vt per quid nominis p3. ❡ Secū
da conclusio. in generatione elementari durāte perpetuo
tempore ad bonum intellectū. vel etiam alterius rei si ali
qua sit alia res que semper generatur: non est tempus ge
nerationis equale tempori corruptiōis. quia idem est tē
pus generationis ⁊ corruptionis. modo idem nō est equa
le sibiipsi proprie loquendo. eo ꝙ equalitas dicit conueni
entiam in quantitate per comparationem ad aliud. Er
go conclusio vera. consequentia tenet. antecedens pro pri
ma parte patet. quia res que semper generantur etiā sem
per corrumpitur. vt sicut sub equinoctiali semper aer ge
neratur: ita sub polis corrumpitur. similiter in aliīs. Ideo
in talibus est idem tempus generationis ⁊ corruptionis.
3^a 2 minor nota est de se. ❡ Tertia conclusio. in generatione
rei pure successiue non est etiam tēpus generationis equa
le tempori corruptionis illius rei. patet: quia illud tp̄s est
q.5. vnum ⁊ idem. sicut patet ex dictis in primo huius. modo
4^a 2 idem non est equale sibiipsi. ❡ Quarta cōclusio. in gene
ratione substantiali successiua non perpetua sicut homi
nis vel asini non oportet tempus generationis esse equa
le tempori corruptionis per comparationem ad periodū
indiuiduī. patet: quia multa cito corrumpuntur vt in bo
reque longo tempore sunt generata. possunt enim corru
ptiones fieri violente ⁊ citra periodum debitum. prout de
se notum est. vel igne vel gladio vel aliquo huiusmodi.
5^a 2 ❡ Quinta conclusio. in generatione successiua substan
tiali non perpetua adhuc proprie loquēdo non est tēpus
gn̄ationis equale tempori corruptionis: q̄uis compara
tio fieret in ordine ad periodum spēi. patet ratione vltima
ante oppositum. quia ista tēpora nunq̄ sunt simul. s3 vnu3
prius ⁊ reliquū posterius. Modo si aliqua duo sunt equa
lia: op3 ꝙ ipsa simul sint de virtute logice. nisi tunc tēpus
plenus caperemus valde longum: quod non est consuetu3
6^a 2 in cōmuni locutione. ❡ Sexta conclusio ⁊ responsalis q̄
T.c.58. fuit de mente phylosophi vt videt: est ꝙ in generatiōe suc
cessiua substantie. ⁊ non ppetua sicut est hominis vel asi
ni totu3 tempus gn̄ationis est equale tempori corruptio
nis in ordine ad periodū debitum toti spēi ad istum intel
lectum ꝙ quāto tempore homo vel equus: vel aliud hu
iusmodi temperatū ad iustitiam in sua spē roborat in vir
tute optime rectū tanto tempore postea optime rectu3 de
bilitatur in virtute ⁊ regione temperata maxime sibi con
ueniente: vel breuius quanto tempore in ordine ad totam
spēm indiuiduū optime complexionatū in illa spē ⁊ opti
me rectū natum est in virtute augeri: tanto tēpore taliter
rectū postea natū est in sua virtute diminui. ❡ Ista con
clusio patet: q2 sicut herbe solis aduentu in sua spē vigo
rantur. ita solis recessu in eadē debilitantur. modo tēpus
accessus solis ⁊ recessus sunt equalia. ❡ Iterū si sunt ani
malia vel entia que longo tempore p multos accessus so
lis nata sunt generari ⁊ in virtute vigorari. ita talia po
stea per multos recessus solis nata sunt in sua virtute cor
rumpi. nec videretur aliqua ratio: quare non indiuiduo
optime recto tāto tēpore virtus eius in regione conuenien
tissima debilitaret ⁊ nata esset debilitari: quanto tempore
augmentabat ⁊ nata fuit augmentari specialr in ordine
T.c.58. ad periodum spēi. hec est conclusio quā phylosophus in
tendebat.

His premissis respondet ad ratiōes ante op Ad p^m
positū factas. ❡ Ad primam rationē.
dicitur ꝙ est pro quarta conclusione: q2 arguit de tempo aā opp^m
re corruptionis indiuidui. ⁊ hoc cōcedit phylosophus in
littera frequenter esse breuius tempore corruptiōis dicēs:
Contingit autem multotiens in minori corrumpi ppter T.c.58.
adinuicem confusionem. i. ppter malam gubernationē3
respectu indiuidui. ❡ Ad scōm negatur ꝙ omnia entia Ad 2^m
generantur instantanee: licet capiendo generationem lar
ge non est negandum quedā instātanee generari. ❡ Ad
probationem dicitur ꝙ illud dictum. generatio est muta
tio de non esse in esse: intelligitur sic ꝙ generatio est muta
tio successiua vadens de non esse rei ad re3 esse complete:
⁊ inter hec est bene medium: puta rem esse scōm vnā par
tem: ⁊ secundum aliam partem non esse. licet īter vera cō
tradictoria non sit medium. ❡ Ad tertiu3 dicitur: ꝙ ar Ad 3^m
guit pro conclusione secunda. ❡ Ad quartu3 dicit ꝙ in Ad 4^m
ordine ad spēm idem agēs vniuersale. s. motus celi est ge
nerās ⁊ corrumpēs successiue. ⁊ ille l3 respectu īdiuidui p
pter speciales aspectus possit tempore generationis eē for
tior q̄3 corruptionis vel econuerso. tamē in ordine ad pe
riodum totius speciei semper dicitur eque fortis. quia sic
particulares aspectus diuersificātes quo ad indiuidua nō
aspiciuntur. quia tales sunt accidentales habitudines re
spectu speciei. Nam si vno tempore speciales aspectus ab
breuiant generationem. alio tempore abbreuiant corru
ptionem. ⁊ ideo hec in ordine ad specie3 nō corrumpunt.
❡ Ad quintū dicitur: ꝙ l3 apud nos est facilius destrue Ad 5^m
re q̄3 construē. tamē in ordine ad nām totaliter est idem.
imo per prius construit intentionem q̄3 destruit. nec est ei
difficultas in construendo: eo ꝙ gubernator eius est infini
te virtutis. ❡ Ad sextum dicitur: ꝙ l3 in morte hominis Ad 6^m
longiori tempore viuit homo in diminutione virtutis q̄3
generatione eius. hoc est. quia non est optime complexio
nis homo. nec generatio comparatur ibi corruptioni pe
riodo speciei sed indiuiduali. Seu etiam dicitur ꝙ in com
muni morte hominum viuētium. 80. aut. 100. annis cor
ruptio non incipit in. 40. sed certo tempore post sic ꝙ nō
multum inequale est tempus generationis tempori cor
ruptionis speciei: sed indiuiduorum aliquoru3. ❡ Ad se Ad 7^m
ptimum dicitur quod est pro quinta conclusione. Ratio
post oppositum est pro vltima conclusione.

❡ Sēp vero vt dictu3 est continua erit gn̄o.

T.c.lxx. Questio. xviij.

Queritur decimo octauo. Vtru3 in ge
nerantibus sit processus in i
finitum. ❡ Et arguitur primo ꝙ non. quia p^m
sequeretur ꝙ vnius generabilis essent infini
te cause efficientes. vel saltem fuissent. conse
quēs est cōtra phylosophu3 scōo methaphisice proban T.c.5.
tem statum in causis efficientibus. ⁊ consequētia tenet: q2
ex quo generationes in infinitum vadunt sortis pater fuit
causa sortis. ⁊ iterum pater patris ⁊ pater istius. ⁊ sic in i
finitu3: q2 dato ꝙ alicubi sit status: sequitur ꝙ generatio
nes non vadūt in infinitum in ante eadem ratione: nec in
post. ❡ Secūdo sic. q2 in essentialr ordinatis non pcedit 2^m
in infinitum. Modo videtur ꝙ generātia sunt eēntialiter
ordinata. igitur in eis nō proceditur in infinitū. igitur nec
in generationibus. maior nota est per phylosophum vt p
us. minor patet: quia si sortes generaret platone3 ⁊ plato T.c.5.
ciceronem. ⁊ sic vltra: eēntia platonis pēdet a sorte: ⁊ cice
ronis a platone. ⁊ sic vltra. imo etiam ciceronis a sorte. q2
quicquid est causa cause est causa causati. ergo videt ꝙ in
illis sit pcessus eēntialis. Simil'r p3 hoc q2 ordo in causis

est necessarius. ergo essentialis. consequentia tenet: et ante-
cedēs pz. q2 impossibile est in hoc ordine fieri conuersum
ordinē. puta ciceronē genuisse platonē. nec et platonē ge-
3m nuisse sortem. ℂ Tertio sic. nō proceditur in generatiōi-
bus in infinitum secundum rectum: nec secundum circu-
lum. igitur nullo modo. consequētia tz. et añcedēs pro pri-
T. c. 68. ma parte est phylosophi in l'ra. pro scd'a parte pz: q2 si in i
finitum pcederet in gñationibus scd'm circuluz idem nu
T. c. 70 mero posset redire. cuius oppositum dicit ph's in l'ra. et pz
pña: q2 in circulo proceditur ab eodez ad idem numero.
4m et sic idē numero posset redire. ℂ Quarto arguit sic. for
te corpora celestia nunq̄ reuertētur ad eundē punctum
in quo sunt modo. sunt ergo nullo mō reuertentur eadez
gñabilia in spē que generātur mō. igitur nō est perpetua
generatio secundum circulum. consequētia vltima tenet.
quia non posset esse generatio ppetua circulariter: nisi tā-
dem eadem generabilia in specie generarent que genera-
tur modo: et prima tenet: quia eadem generabilia in spe-
cie nequeunt prouenire nisi ab eisdez causis specie. modo
cause sunt corpora supercelestia: sic se habentia ad ista in-
feriora. Antecedens patet. quia forte nunq̄ erit eadē di-
spositio celi respectu istorum inferiorum que est nūc pro-
pter motum planetarum in obliquo circulo.

T. c. 58. 59. et 68. **In oppositum** est ph's in l'ra. ℂ In ista que-
stiōe erūt duo articuli. ℂ In
primo pmittēda sunt notabilia. ℂ In secundo respondē
dum est ad questionem.

pm no m **Quantum** ad pmum pmo notādum est q queꝛ-
rere gñationem pcedentē in infinitū
nihil aliud significat in proposito. q̄z vtruz ppetue in qua
libet spē durent gñationes intrinsece saltem. vt vtruz post
quālibet hominis gñationem erit alia gñatio hominis.
vel breuius. vtrum nō sit deuenire ad vltimam generatio-
2m no m nem post quā non erit vlterior. ℂ Secūdo nota. q in ge-
nerationibus pcedē in infinitum potest intelligi duplici-
ter. vno mō secundum rectum. alio modo secundum cir-
culum. Dicitur autem generatio procedere secundum re-
ctum quando nō reuertitur idem queadmodum in circu
lo quod prius erat. Dicitur autem pcedere 2m circuluz qñ
reuertitur idem quod prius. ℂ Itē nota. q aliquid dicit
idem dupliciter. s. numero vel specie. sed quia vtroq3 mo-
do in generationibus est pcedere in infinitum potest intel
ligi dupliciter. Uno modo vtrum procedant in infinituz
secundum rectum non reuertēdo idez in specie. Alio mo-
3m no m do nō reuertēdo idem in numero. ℂ Tertio supponit ex
sequēti questione, q idem generabile nequit bis generari
simpliciter et totaliter. licet secundum quid idem ifinities
possit generari. Et hoc de pmo.

p 2 **Quantum** ad secundum sit pma conclusio hec.
generatio nō vadit in infinitum scd'm
rectum in specie. pbat. q2 vel iret in ifinitū secūdum rectū
in specie infinitis existentibus speciebus. vel solum finitis:
sed nullo modo istoruz. igitur et c. Maior patet a sufficiē-
ti diuisione. minor declaratur. Nō enim potest dici q infi
nitis: q2 non sunt infinite species predicamenti substantie.
2 ℂ Scd'a etiam. si esset infinita multitudo specieruz in p-
dicamento substantie adhuc non posset generatio in infi-
nitū procedere in e. a. Ratio quia in infinitis nō esset pmū
nec vltimum. et sic nō esset ratio quare certa materia post
vnam formam potius reciperet hanc sequentem q̄z illā.
eo q in infinitis nō est prior: nec posterior. vel acciperet plu
res simul vel nullum. quorum quodlibet est impossibile.
dubium ℂ Sed diceres q hec ratio videtur etiam valere supposi
to q non esset nisi finita multitudo specierum ad conclu-
dendum materiam non posse recipere formam nouam.
R'o ℂ R'ndetur q nō: quia ponendo finitas species non opz

materiam pcedere ordinate de vna specie ad alia finem
reiteratione ad causandam spēm: sicut oporteret mām p
cedere infinitis existentibus speciebus in generatione exi-
stente in rectum. et ergo sufficit ibi dicere materiam deter-
minari ad formam certam sequentem ab agente. Si ve-
ro dicatur q solum finitis speciebus: tunc generatio non
procedet in infinitum. q2 transactis spēbus nulla fieret
vltra generatio secūdum rectum. igitur et c. ℂ Secunda 2a 2
conclusio. si gñatio semper durabit vt concedit phyloso- T. c. 58.
phus naturalis opz q hoc sit secundum circulum in spē. et 59.
Sequit ex pcedente: q2 nō potest secūdum rectum in spe-
cie. Notāter dico si semp durabit: q2 simplr loquēdo non
semper durabit: cum fides vera hoc ponat. lz quātum est
de experientijs dicat phylosophus nō illustratus lumine
fidei eam semper durare. et sic nālīter loq̄ndo post loquar
sicut mihi videtur velle Aristotiles loqui secūdo huius.
ℂ Tertia conclusio. sub cuiuscūq3 spēi substantie forma 3a 2
mā nunc est sub eadem infinities erit. vel tota simul vel q̄
libet pars notabilis eius. Similiter sub eadem infinities
fuit. probatio. quia materia cuiuslibet spēi formam appe
tit. Cuz igit appetitus talis nequeat frustrari. sequitur q
sub cuiuscūq3 forma speciei deueniet: et non solum semel:
sed infinities: cum supponatur mundum esse perpetuuz.
Similiter sub cuiuslibet speciei forma fuit alias infinito
tempore pcedente. q2 nisi sic appetitus mãe fuisset frustra
tus fine quod naturalis nō concedit. et nō solum fuit sub
ea semel sed infinities. ℂ Quarta cōclusio. si materia nūc 4a 2
sit sub certe spēi forma: et eā dimittit nō oportet anteq̄z eā-
dem in spē iterum recipiat eam trāsire per omnes formas
spērum generabilium medias. quia bene stat ex aere fieri
aquam. et iterum fieri imediate ex aqua aerē sine alia ge-
neratione substantiali sibi media. prout de se pz. ℂ Qui 5a 2
ta conclusio. licet in tempore finito dato stet materiā da-
tam esse pluries sub vna forma q̄z sub alia. tamē toto euo
non pluries est materia sub forma vnius speciei q̄z alteri-
us. Prima pars huius conclusionis patet per preceden-
tem. quia bene stat q decem vicibus fiat materia sub for
ma aeris anteq̄z semel fiat sub forma hominis. quia ime-
diate potest fieri ex aqua aer et econuerso pluribus vicibus.
Secunda pars patet: q2 toto euo mā infinities fit sub cu-
iuslibet speciei forma mō infinita nō sunt plura ifinitis:
imo quot vicibus in toto euo mā fit sub forma aeris. tot fit
sub forma hominis. infinities enim fit sub forma vtriusq3. vt dicit tertia conclusio. ℂ Sed diceres tu instādo cō- Dum p m
tra hoc quia si sic sequitur q multorum hominum esset
eadem materia. quis ergo haberet eam in die iudicij vni-
uersalis. ℂ Scd'o. quia elephantes non generantur: nisi 2m
in locis determinatis. quomōdo ergo materia lapidis que
est hic veniret ad locum istum. ℂ Tertio. quia dicitur cō- 3m
muniter q ex cineribus fenicis semel generat fenix noua:
ergo ista mā fenicis nunq̄ deueniret ad formam aliam.
ℂ Respōdet pmo q si loquamur fm vitatē fm quā pro Ad pm
cedit pma obiectio nō eēt concedendum ppetuo fuisse ge
nerationes: nec etiam forte deberēt cum sic mūdus habeat
pncipium et finem. ergo est bene dubium vtrum plurium
hominum: sic erit eadē mā. sed si dicatur supposito: q ita
sit quid contingit de pma dubitatione. ℂ R'ndeo q ista
dubitatio est theologalis: et non spectat ad presens nego-
cium. et ideo hic nō multū de ea curo. sed respōdeo q fide
scio me resurrecturum. de mō autē nescio. tñ scio modos
quibus deus posset facere. s. vnam mām esse plurium ho-
minum. Non enim implicat deum tunc vnam materiam
multiplicare sic q sufficiat ambobus. Qui enim satiauit
quattuor milia hominum de tribus panibus multiplicādo
panes etiam pōt multiplicare materiaz. non plus de hoc.
ℂ Ad scd'm dr q mā q est in aere a vento pōt depoꝛta-

ri vbi sunt tales generationes: ⁊ fieri sub forma illorũ im
mo ita est necessarium fieri stante eternitate mũdi. ¶ Ad
Ad 3ᵐ tertium dicitur ꝙ mã senecis est semp alia ⁊ alia: cũ fluat
T.c. 36. ⁊ refluat per totam eius vitam. vt dicitur primo huius de
6ª ꝯ augmentatione. ¶ Sexta conclusio. generatio non po-
test perpetuari secundum circulum in numero. patet: quia
oporteret idem numero redire. qḋ est contra secundũ no-
7ª ꝯ tabile. ⁊ ꝯña tȝ per quid nominis ⁊c̃. ¶ Septima cõclu-
sio. generatio vadit in infinitum in rectum in numero seu
T.c. 58. ratione idẽtitatis numeralis. pȝ: qꝛ vadit in infinitum vt
59. dicit secunda conclusio. ⁊ phylosophus cõcedit. ⁊ nõ secũ
dum circulum in numero ꝓcedẽtem. ergo in rectũ. Et hoc
8ª ꝯ est ꝓpositum. ¶ Octaua cõclusio. ad hoc ꝙ reuertatur
idem in specie nõ opȝ expectare magnam reuolutionem. s.
triginta sex mille annos. patet quia aquam currentem ex
fontibus statim aer iterum secundum partes resoluit in
aerem: ⁊ tamen non transiuit vnus annus postꝗ̃ eadem
materia fuerit sub forma aeris in poris montium vbi ge-
nerabatur ista aqua fontium. prout concedit phylosophꝰ
ꝑmo methaurorum. ergo conclusio vera.

Ad ꝑᵐ rationẽ. ꝑncipalem. Ad rationes ꝑncipales concedo ꝙ vnius effe-
ctus fuerunt infinite cause efficiẽ
tes accidentaliter ordinate. nec phylosophus in illis statũ
T.c. 5. posuit. sed solum in essentialiter ordinatis. vt patet secun-
Ad 2ᵐ do metha. ¶ Ad scḋm dicitur ꝙ generantia que nõ sũt
simul vt pater patris ⁊ auus partis: ⁊ sic de singulis non
sunt essentialiter ordinata. ¶ Ad ꝓbationem dicitur ꝙ
hec ꝯña nõ valet. essentia ciceronis depẽdet a platone et
platonis a sorte. Igitur sortes ⁊ plato sunt cause essentia-
liter subordinate. Non enim dicuntur essentialiter ordia-
te cause: quia essentia posterioris depẽdet ab essentia prio
ris. sed quia posterior nõ potest causare: nec agere nisi pri
ma concurrẽte. modo sic nõ est de sorte Platone ⁊ Cice-
rone: nec de talibus causis accidẽtaliter ordinatis. Ad cõ
firmationem dicitur: ꝙ ꝗ̃uis iste ordo in causando esset
necessarius. eo ꝙ Plato nõ posset depẽdẽ ab alio ꝗ̃ a sor-
te ꝑm casum. nõ tamẽ hoc sequitur ꝙ Plato sit essentia-
liter subordinatus sorti: eo ꝙ posterior causa nõ depẽdet
Ad 3ᵐ in causando a priore: vt dictum est. ¶ Ad tertium dicitur
ꝙ in generationibus ꝓceditur in infinitum ꝑm circulum
in speciebus. licet nõ in numero. ⁊ sic non oportet reuerti
idem in numero. sed idem in specie. vt dictum est in positio
ne. In rectum autem ꝓceditur in infinitum in numero. cõ
Dubiũ tra qḋ nõ arguit rõ. ¶ Sed diceret ꝯtra. quia in circulo re-
uertitur ad idem numero. ergo etiam in gñatione circula
Rᵒ ri deberet reuerti ad idem numero. Dicitur ꝙ hoc est ve-
rum si eẽt circularis respectu eiusdẽ in numero. mõ est cir
cularis respectu eiusdem in spẽ. ⁊ ideo sufficit reuerti idẽ in
Ad 4ᵐ specie. ¶ Ad quartum dicitur ꝙ nõ requiritur ad hoc ꝙ
eadem in spẽ secundario generet totalis identitas disposi
tionis celi. sed sufficit ꝙ sit similis ad tm̃ ꝙ posset similem
effectum in specie producere. ⁊ hoc bene stat: cum aliqua
li dissimilitudine dispositionis celi. Generatur enim nunc
aer ex aqua sole existente in virgine: sicut primo genera-
batur sole existente in leone vel in cãcro. ¶ Ratio post op
positum est pro dictis in questiõe.

¶ Quare hec quidẽ ita videntur. Textu cõ-
menti. lxx. Qõ. xviij.

ꝑᵐ Ultimo queritur vtrum corruptũ pos-
sit reuerti idem in numero.
¶ Et arguitur ꝑmo ꝙ sic. nam mã existen-
te vna: ⁊ agẽte existente eodẽ qḋ fit erit vnum.
Sed pluries post corruptionem rei mã manet
vna. ⁊ potentia vna que prius: ⁊ agens est idem. ergo fiet
idẽ effectus qui ꝑus erat corruptus. Cõsequentia tenet. ⁊
añcedẽs pro ꝑma parte est cõmẽtatoris. 12. metha. pro 2ª Com. 11
parte pȝ. quia mortuo vitulo adhuc eius mã manet vna: vt 8. m. 11.
notum est: cum sit ꝑpetua: ⁊ similr̃ istius mãe manet vna 7. 12.
potẽtia: cum ipsa sit sua potẽtia: ⁊ ipsa est vna. imo quicqd
fuit ista mã ante gñationẽ a. vituli adhuc est a. vitulo cor
rupto. sed añ generationẽ a. vituli fuit potẽtia ad formam
a. vituli. ergo a. vitulo corrupto adhuc est potẽtia ad for-
mam vituli. Maior nota est. ⁊ minor pȝ ex primo phyco T.c. 67.
rum. vbi ꝓbatur ꝙ potẽtia mãe nõ est nisi mã ⁊ agẽs ma
net idem. puta idẽ thaurus ⁊ vacca que ꝑus. Similr̃ si a-
qua ꝑus calefacta ⁊ caliditate eius corrupta ipsa applice
tur eidem igni: ibi est eadem poᵃ. ⁊ mã eadẽ: ⁊ idem agens.
¶ Secũdo idem in quãtum idẽ ⁊ similiter se habẽs sem- 2ᵐ
per natum est facẽ idem. mõ stat hunc ignem totalr̃ se ha-
bere ad aquã sicut ante se habuit ad eam, cum ꝑmo eam
calefacit. ergo gñabit eandẽ caliditatẽ numero quã ꝑus. er-
go idẽ numero põt pluries redire. Maior est phylosophi
scḋo huius. ⁊ minor manifesta est de se. ¶ Tertio. quia illa T.c. 55.
sunt idem numero: quorum mã est vna. mõ stat ꝙ calidi 3ᵐ
tatis ꝓcedẽtis ⁊ sequẽtis sit eadẽ materia vt eadem aqua.
ergo erit eadẽ caliditas numero. igitur ꝓpositum: maior T.c. 12.
pȝ. 5. meta. ⁊ minor nota est de se. ¶ Quarto si caliditas. 4ᵐ
a. heri corrumpebat̃ ⁊ hodie in eodẽ subo eque intẽsa cali
ditas gñet̃. hec caliditas est eadem cum. a. igit̃ corruptum
põt redire. ꝯña tȝ. Probat̃ añs: quia hec caliditas nõ videt̃
differre a caliditate priori nisi ꝑ interruptionẽ eẽndi. sed in-
terruptio nõ facit diuersitatẽ numeralem. ergo non est di
uersa numero ab ista. Maior pȝ: quia si prior caliditas du
rasset continue vsqȝ hodie caliditas. a. hesterna ⁊ que ho-
die eẽt esset eadem nũo. Mõ caliditas nũc genita nõ vide
tur differre respectu caliditatis. a. sic cõtinue durantis. ni-
si quia. a. cõtinue durauit ⁊ caliditas hesterna nõ. sed inter-
rupte durat gñatione caliditatis hodierne. Minor patȝ:
quia si aqua ꝯtinue diuidat̃ fiet eius iterruptio. nec tamẽ
ꝓpter hoc si reuniat̃ fiet alia aqua sed eadẽ. ¶ Quinto 5ᵐ
nisi sic: sequit̃ ꝙ virtus dei ꝯtinue minor fieret. ꝯñs est fal-
sum. Probat̃ ꝯña: quia qḋlibet gñabile nõ genitum ꝑus de
us põt facẽ. ⁊ postꝗ̃ ipsum fecisset nõ posset ipsum iterum
facẽ. ergo minoris virtutis esset ꝗ̃ ante fuisset. ¶ Sexto. 6ᵐ
mã est in poᵃ ad caliditatẽ corruptam. ergo põt reuerti. cõ-
sequẽtia est nota. ⁊ añs ꝓbat̃: quia est in poᵃ ad caliditatem
gñandam. ⁊ nulla est dr̃ia inter gñandam ⁊ corruptam. ergo
est etiam in poᵃ ad caliditatẽ corruptã. ꝯña videt̃ tenẽ. ⁊
añs pro ꝑma pte notum est de se. ⁊ pro scḋa parte pȝ. quia
nõ est dr̃ia inter nõ entia. modo caliditas corrupta ⁊ cali
ditas gñanda nõ sũt entia. ¶ Cõfirmat̃ sic. corrupta ca- Confir.
liditate stat ꝙ omnia entia hẽant se ad mãm ipsius tota-
lr̃: sicut añ cum eã gñabãt. sȝ añ poterãt facẽ eã. ergo ⁊ post.
Maior pȝ: quia hoc est possibile ꝑ potẽtiam diuinam. ⁊ minor
manifesta est. ¶ Septimo in re nihil differt priuatio cali 7ᵐ
ditatis corrupte a ꝑuatiõe caliditatis gñande. sȝ priuatio
gñande põt reduci ad habitũ. igit̃ ꝑuatio calitatis corru-
pte ergo corrupta caliditas põt redire. Maior pȝ: quia ꝑuatio
nihil aliud est nisi mã ꝑuata. ⁊ quocũqȝ mõ dicatur nul-
la int̃ istas ꝑuatiões erit dr̃ia. ⁊ minor manifesta est de se.
¶ Octauo calefaciẽs applicatum aque nõ plus est deter 8ᵐ
minatũ ad gñandum in subo gradum vnum ꝗ̃ aliũ. pu-
ta. a. ꝗ̃. b. Ergo vtrũqȝ idifferẽter põt ꝓducẽ. ergo vtrũqȝ
ꝓducet vel nullum. sȝ ꝯstat ꝙ nõ nullum. ergo simul ꝓdu-
cit vtrũqȝ. ⁊ tũc vltra: simul ꝓducit gradum. a: ⁊ gradũ.
b. ⁊ aliquẽ eorum ꝓducet post. Igit̃ iste quẽ ꝓducet post bis
ꝓducet̃. ꝯñe note sũt. ⁊ añs ꝑme ꝯñe pȝ. quia omnes gradꝰ
caliditatis sunt eiusdẽ ratiõis. ⁊ subm equalr̃ se habẽs ad
omnes. ⁊ ergo nõ videt̃ vnde plus calefaciẽs determinaretur
ad ꝓducendũ vnum illorũ ꝗ̃ alium. Scḋa ꝓpositio as-
sumpta pȝ: quia si nullum gradum ꝓduceret nõ calefaceret.

Tertia assumpta.s.ꝙ vnum post ꝓducet.pꝫ:qꝛ aliās tota
9m latitudo gradualis subito fieret. ¶ Nono.ignis applica
tus stupe ad gñandum ignē indifferenter pōt ꝓducē di
uersorum ꝓducibilium ignium quēlibet.pꝫ hec.qꝛ quili
bet ignis est equaliter similitudo ipsius agētis. ergo non
plus appetit vnā formā ignis gñabilē ex ista mā ꝗ̄ aliaꝫ.
Scḋo supponitur ꝙ gñando illam pmam formam que
fit.c.nō redditur impotēs.qḋ sic pꝫ:qꝛ agēs nāle gñando
sibi simile nō redditur impotēs. Ex quibus arguit̃.post
ꝗ̄ ignis gñat formam.c.est eque potēs sicut ante.p scḋaꝫ
premissarum.sed ante erat in potētia ad ꝓducendum.c.
formam ⁊ quālibet aliam eiusdē spēi gñabilem in mām
stuppe.ergo adhuc est i potētia ad eaꝫ gñanduꝫ.ergo for
ma.c.poterat bis fieri:quod est propositum.

T.c.70. In oppositum est phylosophus in fine secū
di. ¶ In ista questione erunt
duo articuli. ¶ In primo premittēda sunt notabilia. In
secundo respondetur ad quesitum.

pm no^m Quantum ad pmum est pmo notādum ꝙ iste ti
tulus mouetur sub his verbis. vtrum
idē in numero pōt bis gñari.⁊ quasi pro eodē accipit̃ cor
2m no^m ruptum posse reuerti:⁊ ideꝫ bis generari. ¶ Scḋo nota.
ꝙ est aliquod generabile subiectiue.vt mā.⁊ aliqḋ termi
natiue sicut forma:⁊ aliqḋ cōpletiue vt totum cōpositū.
p phys. ⁊ est distinctio posita in vna questione primi. Simil̃ ali
T.c.60. qḋ dicit̃ corruptibile subiectiue.puta subiectum in quo sit
corruptio.aliqḋ terminatiue vt forma.⁊ aliqḋ completi
3m no^m ue vt compositum. ¶ Tertio est notādum ꝙ gñabile di
citur de composito dupl̃r. ¶ Uno mō simplicit̃.vt hō di
citur simplicit̃ gñabilis:qꝛ pōt fieri de nouo ens. Alio mō
ꝺm quid.vt sol dicit̃ generabilis sup nostrum oriçontem.
4m no^m ¶ Quarto.supponit̃ ꝙ nulla sit pōa ad ꝑterita que facē
possit ꝑteritum sub ratione ꝑteritionis non eē ꝑteritum.
pꝫ:qꝛ videtur pma facie implicare contradictionē ꝑteri
tum sub ratione ꝑteritionis non esse ꝑteritum.si enim est
ꝑteritum tunc fuit.⁊ si pōt fieri nō ꝑteritum tunc nunꝗ̄
fuit. Et sic eo posito quia possibile ponitur in esse sequitur
ꝙ illud qḋ fuit:nō fuit:quod implicat. Et hec de pmo.

Quantum ad secundum sit pma conclusio. Idē
corruptibile subiectiue pluries potest
pa 2 reuerti ad eandē formam gñabilē subiectiue substātialr:
T.c.82. eo ꝙ est ꝑpetua.pmo phycorum. Similr eadē anima po
test pluries gñari sub eadē scientia in spē.⁊ est corruptibi
le subiectiue. Igitur conclusio vera.ꝯña tꝫ:⁊ maior pꝫ:qꝛ
si anima humana iam sciret pmam ꝑpōnem euclidis:⁊
postea eius obliuisceret̃:sic ꝙ eam nesciret:⁊ demum ite
rum adisceret ipsam:pluries generaret̃ sub scīa pme con
clusionis euclidis. Et ista est vna specie prout notum est.
minor pꝫ:qꝛ anima humana pōt subici corruptioni scien
tie que est in ea.igit̃ est corruptibile subiectiue.qḋ erat ꝓ
Cor^m bandū. ¶ Correlarium. idem corruptum subiectiue po
test pluries reuerti idem in numero ad eandem formā spe
2a 2 cie.pꝫ p conclusionem. ¶ Secunda conclusio est.genera
bile scḋm quid potest ideꝫ numero pluries generari scḋm
T.c.69. quid.pꝫ:quia idem sol pluries generat̃ super nostrum ori
Cor^m zontē.prout dicit phylosophus in l̃ra. ¶ Correlariū cor
ruptum scḋm quid pluries reuertitur idem numero. pa
tet de sole quādo pluries corrumpit̃ scḋm quid.⁊ pluries
3a 2 reuertit̃.vt dicit conclusio. ¶ Tertia conclusio. generabi
le completiue seu terminatiue idem numero pluries gene
rari est simpl̃r impossibile siue simul siue successiue. Pro
batur.qꝛ corruptum nō potest idem in numero redire.igi
tur non potest ideꝫ simpliciter generari bis.ꝯña tꝫ: quia
si bis gñaretur pmo corruptum posset redire: Antecedēs
probatur sic.qꝛ si corruptum posset redire idem in nume
ro hoc maxime esset ꝑꝑ idētitatem causarū concurrentiū

ad suam generationem.sed propter hoc nequit redire.igi
tur ⁊c̄. Maior patet:quia non videtur propter quid redi
ret:nisi forte:quia possunt omnes cause eedem reuerti.et
minor declaratur. ¶ Primo in potentijs pure naturali
ter agentibus.constat ꝙ non possunt omnes eedem cau
se redire ⁊ esse.eo ꝙ influentie ⁊ motus celestes vel celi idē
in numero qui prius fuerunt nunꝗ̄ redibunt per natu
ram. Sed ꝙ nec per miraculum declaratur sic: quia si de
us ex materia.a.generasset generabile.b.tunc isto. b.ma
nente nunꝗ̄ ipsum ex materia.a. iterum ipsum generare
posset.sed non plus posset ipm̄ generare si corruptū esset.
b.ex iste materia. Ergo deus non potest regenerare corru
ptum.ergo corruptum nequit redire. Maior patet: quia
quāuis deus formam ipsius.b.conseruaret sine.b.nunꝗ̄
ea manente scḋo eam generaret. Ratio quia quod gene
ratur ante nō fuit.mō forma ipsius.b.ante fuit.ergo non
producitur de nouo in esse.ergo nō generatur.b.patet:qꝛ
non est aliqua potentia ad generandum.b.de nouo.quia
non per hoc ꝙ.b. est corruptum prout notum est.nec in
materia:prout manifestuꝫ est.nec in aliquo alio.quia nō
posset assignari vbi esset.ergo non magis posset deus pro
ducere.b.de nouo eo corrupto ꝗ̄ eo existente. Item pro
pter quid esset deus potentior ad generandum.b. ipso. b.
corrupto ꝗ̄ ipso existente.non potest assignari causa.igi
tur minor est vere. ¶ Secundo.probatur conclusio for 2m
ma corrupta nulla materia est amodo in potentia ad eā.
ergo non potest generari. ergo idem nequit bis generari
simpliciter. Tenent consequētie.antecedens probatur p
mo.quia nulla potentia est ad preteritum. ¶ Secundo: 2
quia tota potentia quam habet materia ad formam re
ducitur ad actum in generatione ipsius forme ex mate
ria.ergo ammodo non manet materia in potentia ad istā
formaꝫ.ergo corrupta ista forma nō est materia ista plus
in potentia ad eam. ¶ Cōfirmatur hoc:quia vel tota po Confir.
tentia quam habet materia ad formam reducitur ad ac
tum in generatione forme:vel non. Si primum:habetur
propositum.non secundum.quia non posset ostendi que
potentia reduceretur ad actum:⁊ que non. ¶ Item tunc
forma existente in materia adhuc materia appeteret eam
appetitu desiderij. Cuius oppositum dicit phylosophus
primo phycorum. Et patet consequentia: quia materia T.c.81.
respectu alicuius sue potentie ad istam formam non esset
actuata.ergo ratione eius appeteret eam sicut prius ra
tione potentie alterius appetebat:que ad actum est redu
cta. ¶ Tertio probatur sic conclusio.maior est interru 3m
ptio in esse ꝗ̄ in magnitudine. sed interruptio in magni
tudine impedit identitatem numeraleꝫ.ergo a fortiori in
esse.ergo si aliquid non est:⁊ prius fuit hoc nequit reuer
ti.ergo idem non potest bis simpliciter generari. Maior
patet de se:⁊ minor patet:quia si lignum continuum diui
datur post diuisionem non est idem ligni numero quod
fuit ante.quia non est idem:cum non sit ens. ¶ Quarto. 4m
sic.iste annus nequit reuerti.ergo nullum corruptum po
test reuerti.ergo idem bis simpliciter non potest generari.
Consequentia pma tenet: quia non est potior ratio de
vno generabili ꝗ̄ de alio.⁊ secunda consequētia nota est
de se.sed antecedens probatur:quia si potest reuerti pona
tur ꝙ hoc sit facta reuolutione magna. s. transactis.36.
millibus annis. Et p consequens sequitur ꝙ in casu mun
dus perpetuo remaneret.⁊ tamē solum per tempus finitū
remaneret:⁊ sic ꝙ per illud:⁊ per nullum maius. Conse
quens videtur impossibile.⁊ tamen consequentia pꝫ:quia
si sic sit possibile sicut aduersarius dicit:ponatur ꝙ tran
sactis triginta sex millibus annorum semper reuerteret̃ idē
annus qui prius:sequitur ꝙ sic perpetuo manet mūdus.
⁊ tamen nunquam sunt plures anni:nec erunt ꝗ̄.36.mil

le anni:nec aliquod tempus maius q̄ illud:ꝛ cum hoc sit
contra tempus finitum habetur propositū. ¶ Sed contra dicet
quis:idem homo potest bis generari simplr.ergo cōclusio
falsa.ꝯña tenet.añs declarat:qꝛ homo corruptus pōt i nu
mero redire idem. Patet:quia fide vera reuertetur in vni
Rꝫ uersali iudicio:in quo nobis deus propicief. ¶ Responde
tur faciliter:ꝙ hominis generatio non est proprie genera
tio:ꝛ est ratio:qꝛ in generatione proprie dicta est forma q̄
generatur:ꝛ non forma que causatur miraculose: mō ho
minis generatio est creatio forme humane in mā: igif nō
est proprie gñō. Similiter corruptio hoīs nō est ꝓprie cor
ruptio:qꝛ in corruptione proprie dicta desinit ee forma q̄
corrūpitur:ꝛ corrumpitur subā in corruptione sue forme
subalis.modo in corruptione hoīs nulla forma corrumpi
tur:sed solū aīa itellectiua a suo subo separatur: ꝛ ideo nō
corrumpitur res que est forma cum ipsa maneat:nec com
positum ꝓprie:cum ambe eius partes maneant:licet bene
moriatur ꝓpter separationē forme a mā. Per hoc ad for
mam argumenti diceretur:ꝙ homo proprie nūq̄ genera
tur qꝛ forma que nō educitur de potentia materie nō gene
ratur proprie.silr nō corrūpitur proprie:ꝛ ideo nō pōt bis
generari nec corruptum reuerti. Aliter tñ diceretur nāliter
loquendo exclusa veritate fidei:ꝙ hō nō posset bis genera
ri:nec posset reuerti post q̄ esset corruptus. Illud autē qd
dicitur de vniuersali iudicio:licet verum sit. tñ nālis natu
raliter loquendo hoc non concedit.

Ad pͥm rōnē ai opp^m. **Ad rationes** in oppositū. ¶ Ad primā dicitur
fm veritatem: ꝙ ista auctoritas
Cōm. ii. Cōmētatoris. 12. metha. intelligif de eodē in specie. nō aūt
de eodem in numero. Uel aliter dr̄:ꝙ materia existēte vna
potentia vna ꝛc.i.mā existente ad eandē formā in poten
tia.modo corrupta forma non est ammō in potentia ad
illam formā vnā:qꝛ āmodo nulla est potentia ad eam: ꝛ
ad probationē negatur iste sillogismus. Quicqd fuit ista
materia ante generationem bouis hoc ipsa adhuc est: sed
ante fuit potētia ad formā bouis.ergo adhuc est:ibi ē fal
alia rñ°. lacia figure dictionis. ¶ Aliter pōt dici:ꝙ loquēdo natu
raliter intelligo per agens principale producens:ꝛ per po
tentiam dispōnes materiales ꝛ alias cās instrumētales ge
nerātes.modo corrupta forma nūq̄ posset esse potētia vna
numero ad illam formā:qꝛ de his potētijs sunt motus ce
li ꝛ influentie in oībus generabilibus inferius. modo hec
nunq̄ possunt eadē numero reuerti corrupta forma que
Ad 2^m erat cum generabatur. ¶ Ad scđm dr̄:ꝙ illa propositio.
idem inquātum idem est natum ꝛc. itelligitur ꝙ est semꝑ
2.ꝑ.ss. natum idem facere in spē ꝛ nō in numero: q̄uis enī pͥmus
motor semꝑ sit idem:ꝛ silr se habens ad idem mobile: tñ
nō semꝑ producit eundē motum: sed bene similē:ꝛ hodie
Ad 3^m vnum ꝛ cras alium. ¶ Ad tertium dr̄:ꝙ nō opꝫ oīa illa
esse idem numero:quorū mā est vna. Albedinis enim ꝛ dul
T.c.12. cedinis est vna mā in lacte. Et ad pħm.5.metha. dicif ꝙ
intelligit de istis terminis ꝑsonaliter tentis. verificatur esse
idem numero:quorū materia est vna.i. qui supponūt pro
eadem re:ita ꝙ per mām intelligitur ibi significatum ma
Ad 4^m teriale tāt̄ū. ¶ Ad quartum negatur añs. Ad probationē
dico:ꝙ interruptio essendi facit diuersitatē numeralē ad
bonum intellectum. Facit enim ꝙ sequens est aliud nume
ro q̄ precedens fuit. Et ad improbationē istius dicitur.ꝙ
caliditas nunc genita non haberet solum diuersitatem ad
caliditatem hesternam si cōtinue durasset: nisi qꝛ illa conti
nue durat:ꝛ alia que heri corrūpebatur interalse. Hoc enī
est falsum:qꝛ postq̄ corrupta est nullo mō durat. ¶ Ad
similitudinē dr̄:ꝙ non est simile de aqua que cōtinua diui
ditur:ꝛ de eo ꝙ corrūpitur ꝛ eius sīle post generatur:quia
licet aqua cū diuidif cessat esse vnū numero. non tñ cessat
esse:ꝛ ideo si reunietur erit idem qd prius. Cum autē res

corrumpitur ipsa totaliter cessat esse:ꝛ ideo non est simile.
¶ Ad quintum dr̄:ꝙ virtus dei non redditur minor: qꝛ Ad 5^m
non potest facere corruptū reuerti:qꝛ tale non pōt reuerti.
modo non est virtus eius minor:eo ꝙ īpossibile fieri nō pt
facere. Et ad probationem istius dr̄:ꝙ lꝫ deus ante potest
facere.a.ꝛ non pōt post:tñ post pōt facere sīle ipsi.a.qd fa
cere includit tantā potentiā sicut facere a.ꝛ ideo ratio non
procedit. ¶ Ad sextū negatur:ꝙ materia est i potētia ad ad 6^m
formam corruptā. Et ad probationē istius dr̄ ꝯcedēdo ꝙ
nulla est differentia inter caliditatē generādā ꝛ corruptā:
sed negatur ꝯña.ergo est in potentia ad corruptā.silr ar
gueretur ꝙ materia esset in potētia ad chymerā:qꝛ nō est
drīa inter chymerā ꝛ caliditatem generandā ad quā est in
potentia. ¶ Et ad cōfirmationē conceditur:ꝙ oīa entia ad 5
haberent se silr sicut ante se habebant cū debebant genera
re illam formā:ꝛ etiam ꝙ ante poterant eam generare: ꝛ
negatur ꝯñtia:ergo post poterant:rō ꝓpter quā est:qꝛ eā
semel generabant:quare post generationē materia non est
āmodo in potētia ad eam iterum recipiendā de nouo post
quā fuerit corrupta. Cessat enim mā post esse i potētia ad
eam:ꝛ sic non fuit anteq̄ generabatur. ¶ Ad septimū dr̄: ad 7
ꝙ verum est in re nihil differre priuationem caliditatis cor
rupte:ꝛ priuationem caliditatis generande: qꝛ vtrūq̄ est
materia:tamē respectu habituum priuatorū differunt:qꝛ
priuatio forme corrupte priuat actum ꝛ potentiam a qua
impossibile est fieri regressum in habitum:vt dicitur in post
predicamentis:ꝛ ideo ipsa nō pt reuerti:cuius cā est:qꝛ qd
semel est simpliciter corruptū nūq̄ idē in numero reuer
tetur:sed priuatio forme generande non priuat nisi actū:
potest.n.reduci ad habitum:ꝛ ideo nō priuat potentiā ad
formam. Quapropter semper ab ista priuatione pōt fieri
regressus ad habitum:ꝛ sic non est sīle. ¶ Ad octauū dr̄: ad 8
ꝙ calefaciens applicatum subiecto non plus est determi
natum ad producendum gradum a.q̄ gradum b.vocan
do gradum a.ptē qualitatis que generatur ante gradū b.
Et ad probationem istius dicif:ꝙ calefaciens determina
tur ad producendum gradum quē primo producit a.mo
tu celi sibi coexistenti a quo potest fieri gradus a. ꝛ nullus
alius a tali agente in tale passum sicut prius tactum est in
illa questione. Utrum idē effectus numero potest in quo
libet plurium instantium generari:ꝛ ideo ratio nō ꝓcedit.
¶ Quasi similiter respondetur ad aliam:ꝙ ignis appli ad 9
catus stuppe determinatur per motum celi tunc secū agē
te ad ꝓducendum istū determinatum ignē ex ista mate
ria quē producit ꝛ nullum aliū:lꝫ per aliū posset gñare si
milem ignem:tñ istū ex ista materia solum isto motu pōt
ꝛ isto motu numero potest solum producere ignem illum.
¶ Ratio post oppositum est pro vltima cōclusiōe qōnis.

¶ Expliciunt qōnes super libris de generatiōe ꝛ corruptio
ne Aristo.per excellentissimum phm Marsilium inguem
disputate. Et per Uenerabilem sacre theologie Bacalariū
fratrem Paulum de Genazano nuperrime emēdate ꝛ sue
pristine integritati restitute.

Questio est an ens mobile sit totius nālis phie subiectū.
Hec questio tractatu difficillima ētiā
pp diuersitatē opinātiū in ea:tū qz de
primo ⁊ marie cognoscēdo in scia est:
de subiecto.n.vt pmo posterioꝝ analeticoꝝ colligitur. precognoscitur quid
⁊ quia. paruus enim error in principio
in fine fit maximus:sicut primo celi apparet: vbi philoso-
T.c.33. phus sic inquit. Siquidem qui modicū transgressus fue-
rit a veritate discedens fit longe plus decies milies. Huius
autem causa:quia principium virtutis maius ꝙ magnitu-
dine. Quapropter quod in principio modicum in fine fit
Com.33 multum magnum:vbi Cōmentator: ⁊ non induxit hoc:
nisi vt ostenderet omnino esse cōsiderandum de principijs
⁊ habere magnam sollicitudinem circa ea:⁊ ideo sermo de
principijs est sermo de omnibus.s.in po°. ¶ In ista igitur
questione more Aristotelico procedendo tria facere insti-
tui.primo opiniones ab Arē.⁊ suo cōmētatore deuiantes
cum suis fundamentis adducaz:eas improbando.scdō qd
Arē.⁊ Cōmētator in tanta qōne sentiant declarabo.3° ad
argumēta pro falsis opinionibus adducta rñdebo.

Thōas Quantū ad primum inuenio angelicū doctorē sanctum Thomā aquinatē compatriotam
nostrum in principio libri de physico auditu voluisse ens
mobile ⁊ non corpus mobile cōtra Albertum merito co-
p^m gnomine magni appellatum eē totius phie nālis subz:qđ
sic arguit.omne mobile esse corpus probatur in isto libro:
nulla aūt scientia ꝓbat suuz subm:⁊ ideo statim i pncipio
6.ph.23. libri de celo:qui seqtur ad istū:incipit a notificatione cor-
48. poris.hec ipse formaliter. ¶ Post ipsum inuenio Egidiū
Egidiū Romanuz:qui in principio libri physicoꝝ duabus rōnib°
p^m improbat opinionem sancti Thome. Quarū pma est:qz
tunc nālis scia esset subalterna methaphisice. ꝯns falsum:
T.cō.2. cum sint tres habitus speculatiui primi nō subalternati.s.
metha.habitus.s.methaphisicus.mathematicus ⁊ natu-
ralis.ꝯsequentia probatur: qz illa scia subalternaf alteri:
cuius subiectū includit subiectum alterius:cū ꝯditione ac-
cidētali:que non fluit ex principijs illius subiecti proprijs:
cui additur:vt pspectiua subalternatur geometrie:eo ꝙ li-
nea visualis que est subm perspectiue addit supra lineaz ō
qua considerat geometer cōditionem accidētalē:que non
fluit ex proprijs pncipijs ipsius linee.s.visualitatem. Nunc
aūt ens est subm methaphisice: ⁊ ens mobile includit ens
cum cōditione accidentali:que non oritur ex proprijs prin-
2^m cipijs entis fm ꝙ ens.s.mobilitatē.ergo ⁊c. ¶ Item si ens
mobile esset subm in scia naturali:tunc nālis esset pars me-
thaphisice:ꝯns falsum:cum sint diuerse partes pncipales
T.cō.2. phie:vt supra dictuz est ex sentētia phi in.6.methaphisice.
⁊ probatur ꝯsequētia:qz ad ipsam methaphisicam nō so-
lum ptinet cōsiderare ipsum ens:sz primas ptes entis:nūc
autē ipsum ens mobile est vna de primis ptibus entis:ens
T.co.x. n.nō cōtrahif ad suas ptes per dr̃ias. ex.3. methaphisice.
qz esset genus:sz per diuersos modos essendi:nūc autē mo-
bile est quidem modus essendi ipsius entis. ¶ Confirma-
Ex.1.cō. tur hec ratio sic:de ente per accidens:quod sic se hz ꝙ eius
20.⁊.21. vnio nō hz causam per se:nulla scientia prima considerat:
ꝯ Egi^m colligif hec ꝓpositio.6.methaphisice:sz ens mobile est ta-
⁊ Tho. le:nō enī fluit motus ex pncipijs entis:quare ⁊c. ¶ Soleo
ego sic cōtra illam opinionē arguere querēdo qđ per ens in-
telligatur:cum dr̃ ens mobile.aut tertius cōceptus a sub-
stantia ⁊ accidēte:⁊ hoc nō:cum fm sanctū Thomā talis
non detur.aut accñs.⁊ hoc nō:nō enim accidens mobile ē
hic subm.supponit ergo pro substātia:qđ etiam ex alio de-
claratur:cum.n.aliquis terminus plura significans vnius
per prius alteruz per posterius absolute profert supponit
pro digniori.erit ergo sensus ꝙ subā mobilis est subm:sed
nō nisi corporea:quia solum i alis mobilis est:ergo corpus
mobile est h subiectum: cuius oppositum ipse probat cō-
tra preceptorē suum Albertum magnū:⁊ si illa opinio su-
stētabilis sit:vt infra tāgam:vbi rōnes ꝯtra eum adductas
soluam:nō enim opinādum est tātū doctorē in tanto que-
sito defecisse:qui vt dicit Johānes de Gāduno primo phy-
sicorum.putatur melior expositor inter latinos: vnde per
excellētiam dicitur expositor:sicut Auerrois Cōmētator:
de eodem Egidius Ro.p°io physicoꝝ anteꝙ incipiat tā-
gere rōnes supradictas sic inquit.ad hoc aūt dici pōt ma-
gnos fuisse huius opinionis ꝙ in nāli phia esset subiectuz
ens mobile ⁊ nō corpus mobile:nos autem:nō vt eorū in-
tellectum reprobemus:ad quē nō attingimus ⁊c.vide ibi.
Quia tamē cum Auerroi nō sentit intēdo etiā positionez
Auerrois substinere,declarando in quo cōueniat ⁊ in quo
discrepat ab alijs. ¶ Post hos inuenio quosdā sequētes do- opinio
ctorem subtilem Johānem canonicū:⁊ Antoniuz andreā Scoti
qui voluerunt nec ens mobile nec corpus mobile posse esse
totius phie subiectum:pro cuius probatiōe supponunt ꝙ
in subiecto est duo cōsiderare:vnum materiale: qđ vocant
substratum: ⁊ aliud formale:nam linea visualis est subie-
ctum perspectiue linea est māle:visuale est formale:nō enī
cōsiderat de linea fm oēm rationēs eius:sed tātum fm illaz
que est visualitas.si ergo ens mobile vel corpus mobile es-
set subiectuz:ens vel corpus esset materiale ⁊ mobilitas for-
male. Sed cōtra:nam ens nō pōt esse materiale subiecti:qz
statī sequeretur ꝙ nālis phia subalternaretur methaphi-
sice.ꝯsequētia superius ē declarata i opione. Egidij:ꝙ cor-
pus nō possit esse materiale probatur.nā mobilitas est pas-
sio adequata subiecto scientie naturalis:vt manifestū est:
sed non adequatur corpori mobili:nam multa sunt per se
mobilia:que nō sunt corpora:vt angeli qui naturaliter sūt
mobiles:sunt.n.in potentia passiua ad vbi.patet:qz possūt
vbi recipere:quod non habent:cum nō sint vbiqz: hoc.n.
soli deo competit:ergo sunt per se mobiles:ꝯsequētia patet
naz motus localis per se ad vbi terminatur. Johānes Sco-
tus secūdo sentētiarum distin.2°.q.9.sic arguit:⁊ est quasi
idem.omne receptiuū formarum alicuius generis qđ nō
est ex se determinatum ad aliquam vnam illarum forma-
ruz:nec est illimitatū ad illas potest moueri siue mutari ab
vna illarum formarum ad aliam. Ista ꝓpositio patet pse:
qz subiectuz includit pdicatuz:sed angelus est receptiuus
alicuius vbi diffinitiue:lz nō circūscriptiue: sicut pz primo
in prima qōne de locutiōe angeli:nec est illimitatus ad oīa
vbi:qz nō est imēsus.ergo pōt cōtinue mutari ab vno vbi
ad aliō. Hec ipse. Probato ꝙ nec ens nec corp° pōt eē ma-
teriale in subo scie nālis.ꝓbatur ꝙ mobilitas nō possit eē
rō formalis talis subiecti ⁊ tangam meliores rōnes eorum
quas ex doctore subtili p̊ sniarum:qōne de subo.accepi: lz
nō ita formaliter ipse eas adducat. ¶ Primo sic. psectior p^m
cognitio possibilis haberi de subo alicuius scie traditur in
illa scia in qua illud est subm:⁊ hoc per rōnez eius forma-
lem ⁊ ꝓpriā:illa ꝓpositio quo ad primaz ptez est manife-
sta:nulla.n.scia tradit ita psectaz noticiā de subo:sicut illa
in qua est subm:qz si aliqua alia traderet etiā illud subm
esset subm illius.quo ad secūdam etiam pz:qz rō formalis
est que psectissime cognoscere facit.7.metha.tunc.n.perfe- T.c.4.
ctissime cognoscif vnūquodqz: cū habef suum ꝙ quid ē:
sed psectissima cognitio nō pōt esse per aliqđ accidens:ne-
qz per cōmune:neqz per aliquod respectiuuz.v.g.⁊ est exem-
plum Scoti.q.allegata:hō potest cognosci in eo ꝙ luba:⁊
sic in cōi in eo ꝙ pulcherrimuz aialium:⁊ sic in respectu in
eo ꝙ mansuetum natura:⁊ sic in ordine ad passionē:in eo
ꝙ aīa' rōnale:⁊ sic quidditatiue perfectior cognitio est vlti-
ma:vt manifeste patet.cognitio.n.in cōi est confusa ⁊ im-

perfecta.cognitio respectiua presupponit cognitionē abso-
luti.cognitio accñtis presupponit cognitionem subiecti.er
2m go nullum istoꝝ est ratio formalis subiectiua. ¶ Secun
do sic.prius pōt perfecte cognosci nō cognito priori:cū ab
eo non dependeat nec in esse nec in cognosci:sed subiectum
est prius passione.ergo pōt perfecte cognosci non cognita
passione:sed nihil potest perfecte cognosci sine sua rōne for
mali:vt dictum est in argumento imediate precedenti. er-
3m go nulla passio ē ratio formalis alicuius subiecti. ¶ Ter-
tio.mobilitas potest demōstrari i sciētia naturali.ergo nō
est ratio formalis subiecti scientie nālis.ꝯsītis nota. ꝛ añs
probatur:sic arguēdo. Omne habēs in se naturam est mo
bile.omne corpus naturale habet in se naturam. ergo oē
tale est mobile. Propter istas ꝛ similes rationes posuerunt
isti:ꝙ nec ens mobile nec corpus mobile est i nāli phia sub
iectum.sed Johānes canonicus posuit subam finitam nā-
lem. ꝛ Antonius andreas:ꝙ suba naturalis inquātum na
turalis est subiectum in scientia nāli.voco autē inquit ipse
naturalitatē propriā quidditatem seu formalitatem sub-
stantie que appropriat ipsam substantiam:vt sit subiectuꝫ
ꝯ Scom motus ꝛ aliarū passionū. ¶ Sed cōtra istam opinionem
T.c.32, arguit.primo sic.nam phs.6.physicoꝝ probat:omne mo
ꝛ.40. bile esse corpus.ergo ꝛc. Item tunc angeli quo ad eorum
quidditates cōsiderarentur in phia nāli:cum de omni per
se mobili cōsideret:ꝛ sic nō differret a metaphisica:ꝯsequēs
T.cō.2. falsum:ꝛ cōtra Arī.in.6.metha.qui ponit tres habit⁹ spe
culatiuos distinctos:nālem.s.mathematicū:ꝛ diuinū. Ad
illa rñdet Johānes canonicus.ꝛ sīr Antoni⁹ andreas cō-
cedendo Arī.male dixisse ꝛ insufficiēter ipsum phiam tra
didisse. phs enim tanꝗ̃ sacrilegus insufficienter ꝛ erro-
nee tradidit nobis phiam nālem:vt Anto.inquit. Sed mi
ror de istis:ꝙ cum tam pauca reuerentia cōtra phoꝝ prin-
cipem loquunt:neqꝫ vnꝗ̃ inueni Albertum magnuꝫ:san
ctum Thomaꝫ aut doctoreꝫ subtilem talia ꝯ Arī.dixisse.
Unde beatus Hieronymus de eo loquēs scribens ad Eu-
stochium de vita monachoꝝ ait:absqꝫ dubitatione prodi
gium fuit grādeqꝫ miraculum in tota natura:cui vt ꝑgit
pene vr̄ infusum quicqd naturalr̄ capax est genus huma-
num:cui cōcordat Auerrois.3.de aia.dicēs:ipse fuit regu
T.c.14. la in natura ꝛ exēplar:qō natura iuenit ad ostēdenduꝫ vl-
timam perfectionē possibilem in materijs. Oporteret enim
cōcedere phm in tota naturali phia errasse:qui enim errat
in principio errat in oibus sequentibus: principium.n. est
oia sequētia in potentia:vt supra dixi. Argumētum eoꝝ
quo probāt angelos esse nālr̄ mobiles in positione Auer-
rois soluetur. Non decet nos qui nāliter loqui intendim⁹
cōtra eos arguere.contra.n.negantes principia non debet
artifex specialitatis arguere:nisi concedant aliquid in illa
scientia:ex quo possit negatum ꝯcludi:vt patet primo phy
T.cō.8. sicoꝝ:nō enim est geometre cōtra antifontem arguere:
qui principia geometrie negauit:sꝫ qz ipsi vnum ꝯcedunt
ex quo possumus eos ad manifestum inconueniens dedu
cere:ex quo negatio per eos cōcludi potest:ideo arguo cō-
tra eos:dicūt.n.ad vnum quesitum quo querebatur ab eis
vnde esset successio in motu angeloꝝ:ꝙ talis successio est
ex pte termini motus. ¶ Sꝫ cōtra istud arguitur sic nam
vbi indiuisibile est intensiue ꝛ duratiue:licet extēsiue sit di
uisibile extēsione subiecti:ꝛ hinc est ꝙ mobile in alio ꝛ alio
ꝛ habet aliud ꝛ aliud vbi totaliter distinctuꝫ a priori:si enī
pro duobus instantibus haberet idem vbi:quiesceret mo-
bile ꝛ non moueretur. Et dato ꝙ vbi esset diuisibile inten-
siue talis successio non esset:nisi merito graduum.nō pos-
sunt simul introduci:sed vnus ante alium:sed cōtra.tante
velocitatis debet esse talis motus:cum quāta velocitate po
test talis ordo seruari.sed cum infinita velocitate potest ta
lis ordo seruari:ꝙ vbi agens assimilat sibi passum infinitū
velociter mouebitur passum illud ante finem temporis:in
quo ipsum assimilabit. ergo infinite velocitatis erit talis
motus:vbi tātum est successio ex parte graduum. quilibꝫ
ergo angelus infinite velociter moueretur ꝛc. consequens
falsum.cum nulla sit dabilis infinita velocitas:que per cer
tum tempus duret:cum per illam acquireretur spaciuꝫ in-
finitum si esset velociter motus localis ꝛc.plura possēꝫ hic
tangere argumenta difficilia:sed nimium a proposito di-
grederer: que reseruo ad qōnem de vnitate itellectus ꝛc.
Contra illud quod isti ponunt ꝙ naturalitas sit ratio for-
malis ꝛ nō mobilitas.arguitur sic:ꝛ est argumentum cō-
mune tam cōtra istos ꝗ̃ contra paulum heremitam ꝛ Ga
ietanum de thienis qui ponunt mobilitatem nō esse ratio-
nem formalem:sed naturale vel sensibile.vnde dixit Pau-
lus heremita in questiōibus super prologo physicorum:
ꝙ corpus naturale ꝛ non mobile est subiectum. Gaieta-
nus in recollectis super libro physicorum:ꝙ substātia sen
sibilis. Arguo igitur cōtra eos querendo ab eis quid intel
ligunt per naturale vel sensibile:aut enim accipiunt natu
rale pro eo:quod significat:ꝛ tunc includit in se motum:
natura enim nō imponitur rei absolute: sed imponitur rei
vt est principium motus:ꝛ ita est nomē respectiuum ꝛ nō
absolutum:significat enim subiectum:vt est principiū mo
tus:sicut hoc nomē aia imponitur substātie sꝫ ꝙ regit cor
pora ꝛ refertur ad illa:vt vult Aui.6.naturalium. ca.prio
vbi sic inquit.hoc enim nomē aia nō est ei inditum ex sua
substātia:sed ex hoc ꝙ regit corpora:ꝛ ad illa refertur:ꝛ id
circo recipitur corpus in sui diffinitione:sicut recipit opus
in diffinitione opificis.B ipse formaliter.hoc ideꝫ habetur
ab Auerroi.7.metha.vbi sic inquit.in physico auditu.ali- Ccm.5.
ter perscrutatus est d̄ principijs corporis naturalis ab isto
illic.n.perscrutatus fuit de principijs corporis sm ꝙ est na
turale.i.sm ꝙ quiescit aut mouetur ꝛc.de sensibili patet i
prologo physicorum:vbi inquit:quia subiectum istius ar-
tis non sunt nisi res sensibiles: ꝛ exponit quid intelligat p
res sensibiles quas dicit subiectum:dicens.subiectum dico
i.expono sm ꝙ transmutatur ex se.i.corpus mobile scilicet
quod habet de se principium motus ꝛ quietis. quid clari⁹:
ꝛ sic mobilitas pertinebit ad rationem formalē:quod ipsi
negāt. Si naturale accipiant pro eo quod denominat:tūc
sumitur pro substantia sicut ꝛ natura:cōstat autem nul-
lam substātiam esse subiectum formale:cuꝫ subiectum sm
rationem formalem sit primo notum:vt ipsi cōcedunt enu
merat ꝯo conditiones requisitas ad subiectuꝫ:ꝛ etiā Auer Cō.83.
roi primo physicorum contra Aui. Est enim ratio forma
lis subiectiua ꝛ propria prima ratio cognoscendi: ꝛ pro-
pria ratio considerandi sm quem illa scientia in cōsiderā-
do distinguitur ab alijs: vt patet primo posteriorum illa
parte:scientia est vnius generis subiecti scilicet formaliter
cōsiderati vt omnes exponūt. Distinguitur enim scientie
penes subiecta formaliter cōsiderata ꝛ non penes res con-
sideratas:vt expresse ponit Arī. ꝛ Commentator secundo T.c.16.
physicorum. Dicit enim ibidem philosophus ꝙ vterqꝫ tā
physicus ꝗ̃ mathematicus de physica linea intēdit:sed dif-
ferunt in modo cōsiderandi vide commentum: sed nulla
substantia est primo nota in sciētia naturali: omnis enim
substantia aut materia aut forma aut compositum:nulla
autem talis est primo nota:cum per modum possit a poste
riori probari qui notissimus est in tali sciētia. accidētia.n.
magnam partem cōferunt ad cognoscendum ꝙ quid est.
primo de anima ꝛc.si dicant ꝙ propter naturalitatem cir T.c.xi.
cumloquimur rationem formalem nobis ignotam istud im
plicat cōtradictionē:ꝙ.s.sit ratio formalis ꝛ ignota: cum
ipsa:vt dixi:sit primo cognita in scientia ꝛc.

Quātum ad scōm dico intentionem Arī. ꝛ sui Cō-
mentatoris Auerrois cordubensis fuisse b^m

ꝙ corpus mobile est subm̄ in scia naturali quibus in parte
consentit Auic. ꝑmo sue sufficientie. ca. 2. qui dixit corpus
mobile vel sensibile esse in ea subm̄. pro eodem enim acci-
pit mobile ꝛ sensibile: inquit. n. ipse ꝙ subiectum est corpꝰ
sensibile sm̄ ꝙ subiacet mutationi. Albertus magnus ēt
ꝛ Egidius romanus in expositione libri physicorum Ari-
stotelis in parte consentiunt. dico etiam in parte: qꝛ non eodem
modo accipiunt materiale subiecti: licet ī formali cōueniāt
intelligunt enim hi viri per corpus cōpositum ex materia
ꝛ forma substantiali: sed Cōmentator nō. nam sm̄ ipsum
celum est corpus mobile: nō tamē est cōpositum ex mate-
Com̄. 63 ria ꝛ forma: vt in multis locis ponit. primo. s. physicorū. ꝑ
ꝛ. 79. celi. 8. metha. ꝛ in libello de substantia orbis per totum. in-
Cō. 20. telligit ergo ipse per corpus subm̄ subiectam trine dimen-
94. 95. sioni. vnde si Cōmentator dicit aliquādo res sensibiles ēē
Com̄. 12 subiectum in scientia naturali: vt in prologo physicorum
Com̄. 3. aut naturam: vt. 2. physicorum. aut ens mobile: vt. 4. me-
Com̄. ꝑ tha. vbi inquit sic. ꝛ similr̄ scie naturales cōsiderant de q̄-
dam parte entis. s. de ente mobili ꝛc. per oīa ista intelligit
Cōmentator substantiam mobilem. i. subiectam trine di-
Com̄. 5. mensioni. hoc dictuꝫ declaratur. primo auctoritate Auer
rois. 12. metha. vbi sic inquit. Si igitur aliquis dixerit: qđ
dictū est in logica: ꝙ nulla facultas habet probare sua ꝑn-
cipia: sed subiectum scientie naturalis est corpus mobile.
2m hec ille formaliter. ¶ Secundo arguitur ratione sic. illud
est subiectum in aliqua scientia: cui competunt omnes cō-
ditiones requisite ad ipsum: ꝛ loquor de subiecto attribu-
tionis. vnde non curo hic de subiecto distinguere: cum illa
distinctio sit prius nota: sed corpus mobile est tale. ergo cō
sequentia nota cum maiori. circa minorem sic procedam.
primo recitabo positiones illorum. qui insufficienter assi-
gnauerunt conditiones subiecti. Secūdo declarabo que
ꝛ quot sint ille conditiones ad subiectum requisite: quo de
Scotus clarato probabitur minor. De primo inquit Scotus pri-
prio. s: mo sententiarum. questione de subiecto ꝙ ratio subiecti pri
mi est continere virtualiter ꝛ primo omnes veritates illiꝰ
habitus: hoc sic probat. primo sic. subiectum continet pro
positiones imediatas: quia subiectum primarum proposi
tionum continet predicatum: ꝛ ita euidentiam totius pro
positionis. propositiones autem imediate continent con-
clusiones. ergo subiectum propositionum imediatarū cō-
tinet omnes veritates illius habitus. hec ipse formaliter.
ꝯ Scoꝫ ¶ Sed salua reuerentia tanti doctoris nō videtur veruꝫ
vbi sup̄. qđ assumit: ꝙ subiectū. s. propositionū imediatarū conti-
net predicatū. nā predicatū aliqñ est diffinitio subiecti: sub-
iectum autē nō cōtinet in virtute principia: sed potius ecō-
tra: nullum. n. prius virtualiter cōtinetur in suo posteriori
sed bene econuerso. ¶ Item subiectum methaphisice: qđ
est ens quomodo virtute continet oēs cōclusiones metha-
phisice. dupl͞r. n. vt ipse in pluribus locis ponit: aliquid cō
tinet aliud virtualiter. aut qꝛ potest producere illud in esse
reali aut in esse cognito. ens igitur cōtinebit 2m. quia pro-
ducit in esse cognito, omnes cōclusiones methaphisice: sed
hoc non videtur verum. nam conceptus eius ex quo est im
perfectus: ꝛ maxime cōis nunq̄ ducet in cognitionem di-
stinctam aliquorum: nisi per ꝓpria principia limitetur. Iteꝫ
insufficienter assignat cōditiones subiecti: cum longe plu-
res requirantur: vt infra statim patebit. ¶ Et propter istā
rationem sequentes ipsum Johānes canonicus ꝛ Antoni
us andreas addiderunt alias conditiones dicentes: sex con
ditiones esse requisitas ad subiectum. prima est ꝙ habeat
2 conceptum quidditatiuū. secūda non inclusum in aliquo
3 priori ad illam scientiam pertinētē. tertia primo notū. qr-
4 ta sm̄ rōnem eius formalē propriā ꝛ absolutā. quinta vir-
5 tualiter primo cōtinenteꝫ omnes veritates illius habitus.
6 sexta adequatum illi scientie in qua est subiectuꝫ. Paulus

vero heremita in primo de generatione. dixit q̄tuor condi Paulus
tiones sufficere. s. esse notissimū in scia. cōmunissimū nō trā- Venetꝰ
scendens metas illius scientie: ꝛ verificabile de omnibus in
scientia consideratis. hic vir extollit multum quaternariū ꝯ Pau.
numerū: ꝛ gauisus fuit multum in eo: cum tñ deus terna-
rio numero gaudeat: vt primo celi colligitur: vbi inqt phs
Quēadmodū enim aiunt pictagorici totū: ꝛ oīa tribus d- T. co. 2.
terminata sunt ꝛ paulo post. propter quod a natura acci-
pientes tanq̄ leges illius: ꝛ ad sanctificationes deorū vtī-
tur numero hoc. s. ternario: nec primi nec ipse bene assignāt
conditiones subiecti: cum plures requirantur: vt infra vi-
debitur. Conditio etiam secunda Anto. andree coincidit
cum quinta. Idem. n. est non esse inclusum in aliquo prio-
ri ad illam scientiam pertinentem ꝛ virtualiter continere:
vt ex probationibus harum cōditionum: quas ipse tangit
clarissime patet. vide Antonium andree in suo de princi-
pijs nature in questione de subiecto. Dico ergo: ꝙ cōditio
nes requisite ad subiectum sunt octo. Prima. ꝙ sit ens rea ꝑ
le: vel saltem habens fundamētum in re: qꝛ quod nō est nō
cōtingit scire. primo posteriorū: ꝛ de fictis nō potest esse sciē
tia: vt de chimera ꝛ huiusmodi ꝛc. Secūda: ꝙ sit vnū vni 2
tate anologie saltem. patet illa: ex primo posteriorum par-
te illa. scientia est vnius generis subiecti. s. anologi ꝛc. Ter 3
tia: ꝙ sit vniuersale: imo vniuersalissimum seu cōissimuꝫ
in scientia consideratum predicabile de omnibus in recto
vel obliquo. patet illa conditio: cum loquamur in proposi
to de subiecto totali ꝛ non partiali. Quarta: ꝙ sit adequa 4
tum in scientia: sic ꝙ metas illius non transcendat: nulli. n.
dubium est ens in qualibet scientia cōsiderari: nō tamē est
subiectum in sciētia particulari: qꝛ licet sit cōissimum cōsi
deratum in qualibet scientia: nō tamē est adequatum ali
cui sciētie speciali. neqꝫ est cōissimuꝫ inter appropriata scie
speculi. debet ergo subiectum esse cōmunissimum nō ab-
solute: sed cōmunissimum inter appropriata: vnde illa cō-
ditio est modificatio tertie. Quinta: ꝙ sit primo notū quā 5
tum ad eius rationem formalem ꝛ propriam. patet illa cō-
ditio. nam cum subiectum in sciētia sit primo notum. naꝫ
est primo ꝛ maxime precognitum. precognoscitur. n. de eo
quid: ꝛ qꝛ. primo posteriorum: qđ etiā patet ex Auerroi ꝑ T. co. 3.
physicorum. cōtra Aui. scđo physicorum. cōmento. 22. ꝛ. 12.
metha. cōmēto. 5. aut igitur est primo notum: sm̄ esse ma-
teriale aut sm̄ esse formale: nō primo. nam substātiam sub-
iectam trine dimēsioni esse potest probari per motū: vt su-
pra dixi. ergo erit primo notum sm̄ esse formale. ratio ergo
formalis subiectiua est primo nota in scia: ꝛ per ꝯñs ratio
cognoscendi oīa in illa scia per quam scia in cōsiderādo ab
oībus alijs scientijs distinguitur: quod eniꝫ est primū ꝛ ma
xime tale in genere aliquo est causa oībꝰ alijs ꝙ sit tale: vt T. c. 14.
2. metha. habetur. Sexta: ꝙ habeat partes. patet ex primo 6
posteriorum: vt supra. scientia est vnius generis ꝛc. Septi- 7
ma: ꝙ habeat passiones de ipso probabiles. patet ista: qꝛ dē
subiecto habetur scia perfecta: vt gratia exempli de corpo
re mobili. sciētia autē est habitus cōclusionis in qua passio
de subiecto predicatur: ꝛ primo posteriorū apparet. Octa- 8
ua ꝛ vltima est: ꝙ subiectum habeat ꝑncipia ꝛ nō solum
partem subiecti: vt cōiter exponitur. pꝫ illa conditio ex rō-
ne phi in principio quarti metha. vbi probans ens esse sub- T. co. ꝑ
iectum sic arguit: vt sanctus Thomas optime exponit. il-
lud est subm̄ in tali scia: cuius ꝑncipia ꝛ cās querimus: sed
nō querimus causas ꝛ principia entis inq̄tū ens. ergo ens
inquātum ens est subiectum. ex qua rōne clare colligit: ꝙ
subiectuꝫ dꝫ habere ꝑncipia ꝛ nō solum ptes subiectiue. Ex
quo vlterius cōcluditur ꝙ ens cōe deo ꝛ creature metha-
phisice subm̄ esse nō pōt: qꝛ tale ꝑncipiū nō hꝫ. Si enim cō
munius hꝫ ꝑncipiuꝫ ꝛ minus cōe: ꝛ sic deus hēt ꝑncipium
qđ falsissimū est: sed ens finiti per se ꝛ reale: qđ Ari. dixi-

dit in .x. genera est subm eius. naꝫ tales cās ⁊ ꝑncipia querimus. vnde pōt sic argui querendo qd intelligat Arꝫ. per
ly ens in minori cum dicit: sed querimus principia entis in
quātum ens. aut ens cōe: ⁊ hoc non. vt statim supra est ar-
gutum aut ens creatū: ⁊ hr̄ intentuꝫ. vnde rn̄sio Anto. an-
dree in qōne de subō methaphisice nulla est. dicit. n. ꝙ ens
cōe potest dupl̄r cōsiderari. vno modo vt hꝫ esse ⁊ reserua-
tur in suis inferioribus. Alio modo vt habꝫ esse in se ⁊ sim-
pler. 2° mō non habet ꝑncipia: sed bene primo modo. Sed
contra. nam ens vt resoluatur in ꝑncipiatis est ipsa princi-
piata: ⁊ sic nihil aliud est dicere summi ens prout reserua-
tur ⁊c. ꝙ̄ dicere ꝙ sumitur ens pro ente spāli ⁊ principiato
⁊ ꝙ sic intelligat: pꝫ ex suo modo loquendi. naꝫ inquit sic.
naꝫ bene ens hꝫ principia: vt reseruatur in inferioribus. nā
plura sunt entia quibus competit habere principium ⁊ eē
principiata. ex hoc sic arguitur. illud est subm ⁊c. sed que-
rimus principia entis inquātum ens. s. entis principiati. er-
go ens principiatum erit subiectum ⁊ non ens cōe. ⁊ hoc ē
quod fundatissimus doctor Egidius romanus dixit. pri-
mo posteriorū in illa pte textus. ⁊ si stent: vbi vult phus ꝙ
nō contingit scire posteriora prioribus ignotis: vide tex. qō
ens resoluitur in primum ens: loquitur. n. ipse de ente crea-
to vel finito: quod descendit in .x. genera ⁊ non de ente cōi
creato ⁊ increato: vt credidit paulus heremita ipsum intel-
lexisse: ⁊ ideo argumenta que ipse format cōtra Egidium
nihil valent. procedunt. n. ex falso intellectu: qꝛ illius. s. en-
tis finiti per se. qꝛ .x. genera querimus ⁊ pricipia ⁊c. hec sil̄r
est intētio sancti Thome: vt patet ex ratione adducta: quā
⁊ sic format ad mentem Arꝫ. Auerro. tū non vteretur tali
modo loquendi. ens creatum ens finitum: cum apud eum
nulla infinitas in entibus reperiatur nec intensiua nec ex-
tensiua: vt in pluribus locis expresse ponit: nihil simil̄r po-
nit esse creatum: sed appellaret illud ens predicamētale cō-
positum ex actu ⁊ potentia. ¶ Sed contra hoc sunt oēs
rōnes Anto. andree ꝑ metha. q. de subō. qbus pbat ꝙ ens
cōe deo ⁊ creature est subm: que facil̄r soluerentur: eas tū
hic non soluo: qꝛ nō intēdo hic loqui de subō methaphisi-
ce: hoc. n. qō est adductū de eo incidentaliter est dictum: ⁊
vt det̄ aliqñ occasio ad scribendū ꝯ dicta q̄ contra oēs mo-
dernos sunt ⁊ tūc libētissime ad obiecta rn̄debo. Ex his pꝫ
minor rōnis probantis corpus mobile esse subm: naꝫ ei oēs
octo conditiones dicte cōpetunt: vt pꝫ discurrenti per oēs.
Dubiū ¶ Sed diceret forte aliquis ꝙ ei nō cōpetit quinta condi-
tio: cum motus nō sit ratio formalis pp rōnes adductas.
Sꝫ arguitur sic: illa est rō formalis subiectiua subiecti ali-
cuius scie que est ꝑma rō cognoscendi in illa scientia: ⁊ per
quā scia illa in cōsiderādo distinguit̄ ab aliqñ sciētijs: sꝫ mo-
bilitas est hm̄ in scia nāli: ergo ⁊c. pbat̄ minor quo ad pri-
Com̄.8. maꝫ ptem per Auerroim prio physicoꝝ. vbi inquit ꝙ mo-
tuꝫ esse est per se notū in ista scia ⁊ ꝑncipiū cognitionis l ea.
T.c.71. ⁊ quo ad scōam pꝫ. ex 2° physicoꝝ. q̄ non mota mouēt, nō
sunt amplius phyce cōsiderationis. Item nālis diffinit per
mām sensibilem. i. per illōꝫ quod hꝫ habitudinē ad motū:
Com̄.19. vt clare pꝫ ex Auerroi 2° physicoꝝ. dicente. cū diffiniuim⁹
carnē ⁊ os ⁊ alia nālia statim apparebit mā in diffinitione
T.c.19. eoꝝ ⁊c. h expresse dicit Arꝫ. in textu vbi inquit. Fiet autē
vtiqꝫ mani͠ siquis tēptauerit dicere terminos. i. diffinitio-
nes. impar. n. ⁊ par rectū ⁊ curuū: adhuc autē linea ⁊ figu-
ra sine motu. caro aūt ⁊ os ⁊ hō nō adhuc sine motu. Itē
T.c.20. 6° metha. vbi ⁊ sic dicit. oīa igitur nālia sil̄r simo dicuntur:
vt nasus oculus facies nullus hoꝝ sine motu est ⁊c. Item
T.c.16 primo de aia. Non est igitur nālis ꝯsideratio absqꝫ motu:
⁊ qcquid cōsiderat qdditatiue habitudinē hꝫ ad motum.
Contra motus ergo vel mobilitas est eius ꝓpria rō. qua in cōside-
opionē rando ab aliqñ distinguit̄: ⁊ sic est minor sufficienter proba-
istam ta ⁊c. ¶ Sꝫ cōtra istā opionem arguit̄ ꝑ sic. de ente ꝑ acci-
dēs nō est scia. 6. metha. sed ens mobile est ens per accidēs. T.c.4.
ergo ⁊c. ¶ Respondeo ꝙ de ente per accn̄s: cuius vnio nō
habet causam per se non est scientia: sed si illud habeat per
se causam de eo potest esse sciētia sicut est in ꝓposito. ¶ 2° 2m
nullum aggregatum ex subō ⁊ passione est subm alicuius
scientie: qꝛ de subiecto scie probatur passio ⁊ non de aggre-
gato ex subō ⁊ passione: sꝫ corpus mobile ē hm̄oi ergo ⁊c.
¶ Respondeo: ꝙ subiectū est duplex: māle. s. ⁊ formale: si-
cut. n. supradiximus in subiecto est duo cōsiderare māle. s.
⁊ formale: maior habet veritatem de subiecto materiali ⁊
primo in scientia considerato: sed si de formali vel de ag-
gregato ex materiali ⁊ formali loquatur ipsa est falsa. tale
enim subiectum formaliter consideratuꝫ potest esse aggre-
gatum ex subiecto ⁊ passione: dūmodo illa passio sit ratio
formalis: ⁊ sic illud argumentum: qō Gaietanus de thie-
nis reputat insolubile facillime solutū est: vn̄ inquit ipse in
fine sue questionis de subiecto phie. Ad argumēta vō alia
pro vltima pōne faciētia rn̄deat qui scit rn̄dere. vltima po-
sitio que est sua supra improbata est. ¶ Tertio. arguitur 3m
cōtra quintā cōditionē ad subm requisitā ꝓbādo ꝙ subm
in scia esse potest demonstrari. nam aiam esse demōstrauit
Aui. 6. nālium ex suis opationibus. sunt. n. actus aie notio-
res potētijs ⁊ subā eius. ¶ Itē cū motus sit notior substā-
tia: subiecte trine dimensioni poterit illam a posteriori de-
monstrare: hoc argumentum sepissime in circulis nostris
patauij tactum fuit. ad qō nunqꝫ audiui rn̄siones. Ad qō
ex dictis rn̄deo faciliter ꝙ māle subiecti aut subm materia-
liter cōsideratū bene pōt demonstrari: sed nō formaliter cō-
sideratum: vnde illam subam que est aia esse bene pōt de-
monstrari: sed non vt ipsa est subm formaliter cōsideratū:
qꝛ vt sic includit motū vel principiuꝫ motus: quo nihil est
notius in scia naturali: hoc. n. nomē aia vt supradixi aucto-
ritate Aui. imponitur ei prout regit corpora: ⁊ vt est ꝑnci-
pium oīum opationū existentiū in corpe aiato: vide supe-
rius: ⁊ sil̄r dicat̄ de corpe mobili vel subā mobili ⁊c. 4° ge- 4m
nus entiū abstractorum est subm in methaphisica: vt vult
Auer. ꝑ physicorū. ⁊ tū demonstratur in methaphisica vl̄ Co.83.
potest demonstrari: qꝛ per oēm cōditionem: effectus potest
demonstrari de causa: qꝛ est: quā impossibile est esse in effe-
ctu: nisi causa sit: sed multe sunt passiones cōsiderate in me-
thaphisica: quas impoīe est inesse nisi ab aliqua cā prima
talium entiū. ergo ex talibus passionibus in methaphisica
potest demonstrari aliquaꝫ esse cām primā istorū entiū. mi-
nor probat̄: qꝛ multitudo entiū: dependentia: cōtingentia:
compositio: ⁊ hm̄oi que sunt passiones methaphisice ostē-
dunt aliquod esse simplex actu indepēdens oīno necesse es-
se: ⁊ multo etiam perfectius ostendetur prima causa eē ex
passionibus causatoꝝ considerata in methaphisica q̄ꝫ ex
passionibus nālibus: vbi ostenditur primum mouens esse:
perfectior. n. cognitio ⁊ imediatior de primo ente ē cogno-
scere ipsum: vt ꝑmum ens: vel vt necesse esse q̄ꝫ cognoscere
ipsum: vt primū mouens. Ad illud argumentū rn̄detur ꝙ
scotizantes achillem contra Auerroim putant: dicēdo ꝙ
auerro. per subiectū cum dixit cōtra Aui. genus ētiuꝫ ⁊c.
intellexit principaliorem partē subiecti ⁊ non subm cōten- Com̄.p.
tiuum ⁊ adequatū de quo in .3. metha. inquit ꝙ ens inquā-
tum ens est vtriusqꝫ scientie tam disputatiue q̄ꝫ methaphi-
sice subm. vnde non possum nō admirari de doctore subti-
li: ꝙ opinet̄ cōmētatorem intelligere tale genus entiū sepa-
torum esse subm inquit attributionis. vnde primo sniaruꝫ
q. de subiecto inquit. ad Cōmentatorē primo physicoruꝫ.
dico ꝙ Aui. cui cōtradicit Cōmentator bn̄ dicit. ⁊ cōmen-
tator male: qꝛ si sic esset inquit Scotus: vt ipse Cōmenta-
tor dicit: physica eēt prior simpl̄r methaphisica: in qua rō-
ne supponit ꝙ tale genus entium sit subm adequatum: vt
patet expressius ex Anto. andrea hanc rōnem declarante

primo metha.q.de subiecto.de quo non miror ꝙ talia loquatur contra tantum phylosophū:q2 absurdiora dixit ꝗ magistro suo Ar.istud ergo genus entium separatorum esse est principalissimum īter omnia cōsiderata a methaphisico:⁊ ideo illud non probatur in methaphisica. neqȝ enim subiectum nec principalior pars subiecti. probatur in sciētia:aut probari potest sicut nec Aristo.in libro de anima. probat animam esse.aut animam intellectiuā ⁊ hoc expresse colligitur ab Auer.2° de anima vide ipsum.

Cō. 27. Ad rationem Scoti probantem ꝙ methaphisicus potest ꝓbare ⁊c. ℂ Respondetur ꝙ nulla talium cōditionum probat sufficienter primum principiorum esse nisi eis motus annectatur: ⁊

Com. 3. hoc est quod dixit Cōmentator.8.physicorū.nulla est via ad probandum primū motorem nisi via motus eterni. vnde via qua processit Aui.fuit via tenuis.de quo etiam primo physicorū. Aui.peccauit peccato māifesto. certior.n.

Cō. 83. sermonum quo vsus est in hoc ordine: sermonem probabilium non pertransit. ⁊ 2° physicoꝝ.via autem qua processit Aui.in probando primum principiū est via loquen-

Cō. 22. tiū.⁊ sermo eius semper inuenitur medius inter peripateticos ⁊ loquentes.nūquid autem Aui. 8.sue metha. vbi istā rationem pertractat vtatur in ea probabili aliquo:⁊ qualiter peccet illa ratio:pulchrum est ⁊ subtilissimum videre: sed esset prolixius nimis.requirit.n.vnam questionem per se. Rationes autem Anto. andree probantes ꝙ tale genus ⁊c.non sit subiectum:non oportet soluere:cum solum concludant:ꝙ non sit subiectum adequatum: quod Cōmentator concedit.plura alia argumenta possem tangere:sed quia omnia alia iudicio meo sunt facilia ⁊ a pueris solubilia:ideo ea dimitto.

Quantū ad tertium.respondeo ad rationes contra illam opinionem adductas. Ad primam

Ad arm̄ bti tho. sancti doctoris dico negando minorem.conceditur tamen

6.ph.32 48. qȝ in sexto physicorum probatur.ꝙ omne mobile per se ē corpus:sed hoc nō est probare corpus mobile esse: quoniā corpus mobile esse est per se manifestum ad sensum:ista.n. corpus mobile est.non dubitatur:sed bene ista. omne mobile est corpus.nam apud aliquos alique sunt mobilia ꝗ non sunt corpora:vt angeli:vt dixi supra de mente Scoti.

T.c.xi. idem dicit philosophus primo physicorum. subijcitur āt

Ad arm̄ Scoti. nobis omnia aut quedā moueri ⁊c. ℂ Ad rationes Scoti. Respondeo ad primam dicitur distinguēdo de ratione formali:aliqū.n.accipitur ratio formalis pro rōne qdditatiua:aliqū pro rōne subiectiua.si primo mō intelligat dicit concedendo totum ad quod argumentū deducit.s.ꝙ nulla passio est ratio quidditatiua. Similiter dicitur ad 2m cōcedendo ꝙ passio non est ratio formalis.i.quidditatiua.

ℂ Sed contra.nam ratio formalis subiectiua subiecti:vt

ꝯ rn̄. gratia exempli subiecti sciētie naturalis est inclusa in quolibet per se considerato in scientia naturali.cum ipsa.vt supra tangitur:sit ratio considerandi omnia.ergo nihil poterit in scientia naturali quidditatiue cognosci:res non cognita:sed possunt res naturales quidditatiue cognosci nō cognito motu:cum ab omni motu abstrahant quidditatiue considerate.non ergo erit motus vel mobilitatis ratio formalis subiectiua. Hoc est vltimum posse eorum qui illam opinionem destruere conantur. ℂ Respondeo ꝙ aliquid includi in aliquo dupliciter contingit:formaliter.s.⁊ fundamentaliter:⁊ tūc dico ꝙ in qualibet re materiali qdditatiue considerata in scientia naturali ad quam spectat quidditates rerum naturalium in particulari cōsiderare (vt pȝ ex Cōmēto scdo primi physicorū.) Includitur motus fundamentaliter:sȝ non formaliter:nec est necesse rationem formalē subiectiuā in quolibet formaliter includi: vnde dicitur vniuersalis ratio considerandi:q2 ab omnibus illius scientie scibilibus saltem fundamēntaliter inclusa:⁊ hoc est quod voluit Ar.⁊ Cōmentator in textu ⁊ cōmentis supra adductis:ꝙ naturalis diffinit per materiam sensibilem.i. per illud quod habet habitudinem ad motum

omne enim tale est fundamentaliter mobile ⁊c. ℂ Rationes Egidij contra sanctum Thomam facile soluuntur. Ad arm̄ Egidij

Ad primam dicitur:ꝙ non sufficit:vt scientia aliqua alteri subalternetur:ꝙ addat conditionem accidentalē:sȝ vlterius requiritur ꝙ medium sub medio cōtinuatur:vt vult albertus magnus primo metha.ita ꝙ principia subalternate probentur in scientia subalternante.constat autem ꝙ

principia pħie sunt per se nota:vt motum esse: ⁊ pluralitatem entium esse:⁊ ideo a nullo probari possunt: ideo tres sunt habitus primi non subalternati.s. mathematicus methaphisicus ⁊ diuinus.5° metha. Et ex hoc soluitur ratio ꝓ ph. 8.

tertia,scotizantium dicendo ꝙ mobilitas non demonstratur de corpore:cum sit per se nota de eo. Et ad argumentum eorum cum arguunt.omne habēs ⁊c.dico ꝙ talis ratio nō est demonstratio:sed quedam argumentatio ex necessarijs ꝓcedēs:non tamen ex notioribus:sed aut ex ignotioribus aut eque notis:naturale enim si formaliter consideretur includit motum. T.co.2.

ℂ Ad aliam rōnē Egidij respōdetur negando cōsequētiam:⁊ cum dicitur ad eandē sciētiam ⁊c.Dico ꝙ si sit pars prima entis que non contrahit ens ad determinatum genus scibile tunc forte de illo debet considerare methaphisicus:sed si sit pars entis contrahēs ipsum ens ad determinatum genus scibile:⁊ habens modum abstractionis distinctum ab alijs:tunc non opȝ ꝙ pertineat ad methaphisicum:sic autem est in proposito. nam mobile contrahit ipsum ens ad genus determinatum.s.ad naturale:⁊ hȝ modum,abstractionis distinctum ab abstractione mathematica ⁊ methaphisica: ideo non opȝ scientiam naturalem esse partē methaphisice ⁊c. Ad aliō Egidij

ℂ Ad rationē Scoti probantem ꝙ angeli sunt naturaliter mobiles. Respondetur negando minorem:ꝙ.s.ipsi sint receptiui alicuius vbi.nam ipsi sunt substantie oino simplices.non composite ex actu ⁊ potentia: nec ex esse ⁊ essentia: neqȝ in eis potest aliquod accidens recipi.sunt enim penitus ab omni compositiōe relegati:vt clare ab Auerroi.12.methaphisice in pluribus cōmentis apertissime colligitur: licet sm̄ fidem ⁊ veritatem sit aliter dicendum:vt sacri theologi scdo sententiarum declarant. Et sic cum auxilio dei eiusqȝ genitricis virginis marie totiusqȝ curie celestis triumphātis. Completa est ista qō.12.februarij.1480.per me Nicholetum Verniam theatinum in florentissimo gymnasio Patauino ordinarie philosophiam legentem. Ad aliā rationē. Egidij

¶ Incipiũt q̃ones de gñatione ⁊ corruptione sm̃ Albertum de Saxonia. Qõ. j.

Nota q̄ iste.q. alberti vñ mouent in eisdez ter.i gb⁹ mouent q̄stiones Marsilij.

p^m Rimo circa generationẽ ⁊ corruptionẽ. 2° circa augmẽtationẽ. 3°. circa alterationem. 4°. circa mixtionẽ. ¶ Prio querit vtrũ possibile sit aliquid simplr gñari vł corrũpi simplr. Arguit p̄ q̄ nõ. Q2 nõ ẽ possibile aliqd generari. ḡ qõ sta. ꝯña tз. añs ꝑbat. Nã nullũz ens qõ est possibile est generari. oẽ ens est ens qõ ẽ. ergo nullũ ens est possibile gñari. ꝑmisse sũt vere. ⁊ discursus est bon⁹. q2 in celarẽt. ḡ ꝯ v̓a. ⁊ sic seq̄tur q̄ nõ est possibile aliqd gñari.

2^m ¶ 2°. ad idẽ arguo ⁊ suppono. q̄ ex nihilo nihil põt fieri. tunc arguit sic. sicut se hз gñatio sm̃ qd ad non ens sm̃ qd. ita gñatio simplr se hз ad non ens simplr. sed sic est: q̄ gñatio sm̃ qd fit ex nõ ẽte sm̃ qd. ḡ si gñatio simplr eẽt possibilis: ipsa fieret ex nõ ente simplr.

3^m ¶ 3°. ad idẽ arguit sic. nullr⁹ accñs est gñatio simplr. sed sm̃ qd. sed oẽ qõ generatur in mã est accñs. ergo nullr⁹ qõ gñatur in mã. est generatio simplr. maior nõ. minor ꝑbat. Nã oẽ qõ gñatur in mã: potest adesse ⁊ abesse mãe: p̄ter mãe corruptionẽ. ergo oẽ qõ gñatur i mã: vr̄ eẽ accñs mãe.

4^m ¶ 4°. q̃uis forte sit possibile aliqd simplr generari: hoc non est nobis euidens aliqd simplr gñari: q̃re nõ est a nobis ꝯcedendũ. ꝯña nota. q2 qõ non est nobis euidens: sed dubium: non est a nobis ꝯcedendũ. añs ꝑbat. Nam hoc non põt esse alr nobis euidens: q̃ꝫ p experientiã. v̓.g. vt q2 ꝑcipimus modo. a. esse. ⁊ prius non ꝑcipimus. a. eẽ: sed pp hoc non possumus arguere q̄. a. sit genitũ: q2 prius bñ poterat esse: q̃uis non apparuerit esse. ergo vr̄ q̄ p hoc nõ posset conuinci aliquid generari de nouo.

T.cõ.x. Oppositum vult Ari. in isto lib. ⁊ i plurib⁹ aliis. ¶ In ista q̃one. p̄ videdũ est de q̄sito. 2° videndũ est de illo qõ tangit in 4° arg⁹. vз. vtrũз sit nobis euidens aliquid generari de nouo.

p^m no^m Op. antiquorũ. Quãtum ad p̄mũ sciẽdũ est. q̄ aliqui antiq opinãtur nihil de nouo gñari. sic q̄ modo eẽt: ⁊ prius non fuisset. sed bñ ꝯcedebant aliqd sic gñari. q̄ mõ esset tale vel tm̃. ⁊ prius nõ fuit tale vł tm̃. vel aliqd h⁹. ita q̄ breuiter negabant generationem simplr. ſз bñ ꝯcedebãt gñationẽ sm̃ qd. vñ imaginant mãm esse totã subaз nãlũ ⁊ sm̃ q̄ aliqua portio mãe taliter vel taliter figurat: ⁊ taliter vel taliter se hз. dicebant ipsam esse vel fieri hominem equũ vel aliqd hmõi. Et dicebant recte de mã rerũ nãliuз: sicut solemus dicere de mã rerũ artificialiũ. vñ credunt: q̄ sicut p artem põt aliqua mã disponi. q̄ aĩno apparet alr. q̃ꝫ prius appebat. q̄ multo poti⁹ hoc põt fieri de mã rerum nãlium. ⁊ sicut ars facit hoc. non superaddendo aliquã rẽ nouam mãe. sic ẽt natura. vñ ita imaginant nãm hoc facere sine superadditione alicuius rei noue ipsi materie. ⁊ ipsi negabant istas. homo incipit esse. capra incipit esse. Imo si homo mõ esset de nouo prius fuisset. q̃uis forte prius nõ fuisset homo. Dixerunt. n. hoiem nõ esse aliud q̃ꝫ materiã: que fuit ab eterno. Silr dixerunt de capra. ⁊c. ꝯcesserunt tñ bñ istas. mã incipit esse hõ ⁊ equus. ⁊c. recte sicut solem⁹ dicere de rebus artificialibus. ¶ Ulterius dixerũt isti oĩa esse vnum ens ꝯti^m. Unde imaginant totã massam materie p̄'esse ꝯtinuã. q̃ tñ sm̃ diuersas eius ptes ẽ diuersimode signata ⁊ formata sine supadditiõe alicui⁹ rei noue. Et sic dixerunt vnã portionẽ illius masse esse hoiem: aliam caprã. aliã ignẽ. ⁊ sic vltra. vnde sicut nos videmus hic q̄ aliquis paries est ꝯtinuus. nõ obstante q̄ in vna parte est depictus equus ⁊ in alia homo. ⁊ i alia bos. ⁊ sic vltra. ita dixerunt totã massam mãe prime esse ꝯtinuã: non obstante q̄ sm̃ vnã eius ptẽ ⁊c. Et sic dixerunt antiq. q posuerũt solum p̄n^m mãle reruз naturalium.

alia op. antiq̃z. ¶ Alia fuit opinio antiquoz. ⁊ hoc illorũ qui posuerunt plura principia materialia rerũ naturaliuз. q̄ gñatio nõ esset nisi segregatio eterogeneoz: ⁊ ꝯgregatio homogeneorũ. Et p oppositũ corruptio esset segregatio homogeneoz. ⁊ ꝯgregatio eterogeneoz. Unde imaginabant quodlibet esse in quolibet. ⁊ hoc intelligebatur sm̃ spẽm. Non. n. fuerunt ita fatui. q̄ posuissent quodlibet esse in quodlibet sm̃ numerũ. Unde non concessissent q̄ ego essez in te: vel eꝯuerso: ſз imaginabant. q̄ in aqua eẽз sanguis caro. ⁊ sic de aliis. Sз tñ caro erãt in aqua diuisa eẽt sm̃ particulas ita paruas. q̄ ibi nõ apperet. ⁊ silr sanguis. ⁊ sic de aliis. q̃ ibi ponebant existere. ¶ Sed q̄ partes aque non sunt sic diuise ſз pticulas paruas. vñ dicebãt. q̄ iõ hoc apparet. ⁊ denoiat aqua. ¶ Ulterius imaginabantur. q̄ cũ pticule ipsius carnis q̃ sũt in aq̃ ꝯgregant adinuicẽ. ⁊ segregant ab aliis ptibus alteri⁹ speciei. q̄ tũc est gñatio carnis ex aqua. ⁊ tunc est corruptio aque: seu segregatio ptium aque abinuicez. ⁊ ꝯmixtio ab aliis alterius spẽi. ⁊ principia actiua huius ꝯgregationis ⁊ segregationis posuerunt litem ⁊ amicitiaз. Isti etiaз non posuerunt aliquid gñari simplr. eo mõ quo Ar. ⁊ nos ponimus aliqd gñari simplr.

Contra p^mã op. ¶ Cõtra istas op. nõ bñ põt demõstratiue argui. tñ aliqualiter põt ꝯ eas ꝑsuaderi. Unde si prima opinio esset v̓a. sequitur q̄ nũq̃ de aliquo mutat responsio p noĩs subalis ad aliquaз q̃onẽ factaз de ipso: ſз hoc est falsum. Nã de aliquo dicimus aliquando. q̄ ipsũз est homo. ⁊ si postea de eo quereremus qd esset: diceremus q̄ esset cadauer. ꝯña declaratur. nam pp hoc solum q2 mã aliter ⁊ aliter se habet sine superadditione alicuius forme subalis de nouo: non fuit mutande ꝑdicationes essentiales de nouo de pronomine demonstrante illud. que quidez ꝑdicationes fiunt p noĩa subalia.

ꝯ 2^m op. ¶ Cõtra 2^m op. arguit sic. Nã non est verisimile q̄ tantus ignis quãtus põt ex illo ligno gñari iam sit in illo ligno diuisus p minutas particulas. Si. n. sic esset. tunc sentiretur. ⁊c. Cõtra istã opionẽ diutius est arguenduз. p̄mo physi.

op. Ar. ¶ Istis op. visis. ⁊ ẽt probatis. Uidendum est de op. Ar. circa generationẽ. vñ

p.ge.to. sciendum est. q̄ Ar. imaginabatur duplicem generationem. s. simpliciter dictã. ⁊ sm̃ quid: simplr dictã vocat: qñ de aliquo verũ est dicere q̄ ipsum est ens ⁊ prius non fuit ens: absq̄ additiõe alicuius ad illũ terminũ ens. v̓.g. vt cũ sor. generatur simplr. verũ est dicere. sortes modo est ens. ⁊ sor. prius non fuit ens. Cõformiter de corruptione simplr. vt cũ dicit. de sor. modo nõ est ens. ⁊ sor. prius fuit ens. tũc enim est corruptio sor. simplr. ¶ Generationẽ ṽo sm̃ qd vocat. p quã fit q̄ de aliquo verificatur hoc nomẽ ens cũ aliquo addito. de quo prius non verificabatur cũ illo addito hoc nomẽ ens. v̓.g. vt cũ sor. est factus albus dicimus. sor. est mõ ens albuз. ⁊ sor. non fuit prius ens album. Ecce q̃liter ly ens non rẽ simplr. hoc est sine addito. sed cũ addito. vз. addendo ly albũ. ⁊ similiter si diceret sor. est mõ ens bicubitũ. ⁊ prius non erat ens bicubituз. eẽt generatio ſз quid. ¶ Ulterius imaginat Ar. q̄ in gñone simplr opз aliquã rẽ nouã acqri supadditã inexistentẽ ipsi mãe. quaз vocat formaз subalez. Et sic in acquisitiõe talis rei mutantur predicationes essentiales. Et ideo tanq̃ꝫ a signo posteriori argueret q̄ tũc est gñatio vł corruptio simplr. qñ mutantur ꝑdicationes essentiales. seu predicationes per nomina substãtialia. Illas. n. solum voco in proposito subales. Sed tunc generatio sm̃ qd. est qñ mutantur ꝑdicationes

⁊ nolatur p̄ noīa de p̄dicamēto q̄ntitatis. ⁊ tūc est augmē⁹
vel diminutio. q̄n āt mutant̄ predicationes denoiate p̄ no-
mina ď p̄dicamēto qualitatis. tūc ē alteratio propriissime
dc̄a. ⁊ p̄cipue p̄ noīa de 3ª sp̄e q̄litatis. q̄n aūt mutant̄ p̄di-
cationes p̄ noīa de p̄dicamēto vbi tūc est motus localis. ⁊
5.t.cō.9. hoc intendebat Ar̄. 5. phy. cū dixit ad 3⁹ predicamēta esse
motū proprie dictū. seu motū proprie dictū: p̄ se distingui
tur ꝯ g̃n̄ationē ⁊ corruptione simplr̄ eē in trib⁹ p̄dicamē-
Dubiū tis. s. q̄litate q̄ntitate ⁊ vbi. ℭ Sed diceres tu. cum aliqd li
gnū fit scānū. ibi est g̃n̄o s̄z qd. ⁊ tñ ibi fit muta⁹ p̄dicanōis
quiditatiue. vñ postq̄ lignū factū ē scānū. Si querim⁹ qd
est hoc demō⁹ scāno. r̄ndem⁹ cōueniēter scānū. ⁊ tñ sic p̄us
non potuissemus r̄ndisse cōueniēter. ergo h̄ est muta⁹ p̄di-
cationis q̄ditatiue absq̄ hoc q̄ scā sit g̃n̄o simplr̄. ḡ ex mu-
tatione talis p̄dicationis nō possum⁹ sufficiēter arguere. vt
R vr̄ scānū generari simplr̄. ℭ Breuiter r̄ndet̄. q̄ cū querit̄
quid est hoc. male r̄ndem⁹. scānū. Nā h̄ terminus. scānū est
de quarta sp̄e q̄litatis. ⁊ nō p̄dicat̄ in qd de sub̄a. sed in q̄le.
⁊ sic respōderi dz ad q̄ōnē de q̄li. ⁊ nō ad q̄ōnē factā p̄ qd.
Dubiū ℭ Adhuc diceres tu. si hoc eēt g̃n̄o simplr̄ qd̄ tu dixisti. se
quitur q̄ albedini cōueniret g̃n̄o simplr̄. qd̄ est falsū. ex q̄
est accn̄s. solius aūt sub̄e ē g̃n̄o simplr̄. ꝯn̄a p̄bat̄. Nā aliq̄n
de albedine verū est dicere. q̄ albedo est ens. ⁊ albedo p̄ri⁹
non erat ens. Ecce qualiter ly ens p̄dicat̄ hic sine addito.
R ℭ R̄ndet̄ negando q̄ ly ens vere predicetur de albedine
sine addito. Unde negat̄ ista. albedo est ens: sed ꝯcedo istā.
T.cō.1. albedo est ens alteri inherens. ⁊ sic est intentio Ar̄. 7° me-
tha. d. Accn̄tia non sunt entia. sed entis. i. de terminis acci
dentalibus non verificatur hoc nomē ens sine addito. sed
bñ cū addito. S̄z si arguit̄. albedo est ens alteri inherens.
ergo albedo est ens. negat̄ ꝯn̄a. q̄ argr̄ a dicto s̄m quid ad
Dubiū dictum simplr̄. ℭ Adhuc diceres. bñ cōcedis istam: albe-
do est: ergo ēt debes cōcedere istam. albedo est ens. ꝯn̄a ni-
R hil valet. Nā de multis bñ verificat̄ hoc verbū est secundo
adiacēs: de q̄bus tñ negat̄ hoc p̄ticipiū ens. vñ q̄ntus exerci
tus est. tñ exercit⁹ nō est ens. S̄z bñ concedo q̄ de quocūq̄
verificat̄ hoc v̄bū est: de illo bñ v̄ificat̄ hoc nomen ens sine
addito. vel hoc nomē entis sine addito. vl̄ hoc nomen ens
cū addito. vel hoc nomē entis cū addito. vñ soꝛ. est ens: ex-
ercitus est entis. albedo. n. nō ē ens. s̄z bñ est ens alteri ihe-
rens. Sl̄r due albedines non sunt entia. s̄z bñ sunt entia in
herentia recte sicut ista. ista imago nō est rex. sed bñ est re-
gis imago: ita accn̄s non est ens. s̄z dispositio entis. Ex hoc
p̄z q̄ albedini nō cōuenit g̃n̄o vel corruptio simpliciter.

p̄ꝯ Istis visis r̄ndeo ad q̄. ponēdo p̄mas ꝯnes. q̄ poss̄e est
aliqd generari simplr̄. p̄bat̄. nā aliq̄n aliquid ge
nerat̄ simplr̄: ergo hoc est poss̄e. an̄s p̄bat̄. Nā aliq̄n de ali-
quo de nouo dicimus q̄ ipsū est ens. ⁊ q̄ p̄us nō erat ens.
2m s̄z hoc est g̃n̄ari simplr̄ s̄m dc̄a. ergo ⁊c. ℭ Cōsilr̄ mō pos-
set argui de corruptiōe simplr̄. 2° nā aliq̄n fiūt mutationes
p̄dicationū p̄ noīa sub̄alia de aliquo. ergo ⁊c. ꝯn̄a t̄z. Nam
tūc arguim⁹ fieri ⁊ eē generationē vel corruptionē simplr̄.
an̄s p̄z. Nā aliq̄n de aliquo dicimus q̄ est hō. ⁊ aliq̄n q̄ est
2ꝯ cadauer. ℭ 2ª cōclusio est talis. poss̄e est aliqd g̃n̄ari s̄z qd
p̄z. Nā aliq̄n de aliquo de nouo v̄ificat̄ hoc nomē ens cum
aliquo addito. de quo prius nō v̄ificabat̄ de eodē sicut de-
2m claratū est. s̄z tūc est g̃n̄o s̄m qd. ergo ⁊c. ℭ 2° ad idē. naꝫ
aliq̄n fiunt mutatiōes p̄dicationū denoiatiuaꝝ de aliquo
sicut claꝝ est de se. s̄z tūc dicimus eē g̃n̄ationē s̄m qd. sicut
dictū est. ergo ⁊c. ꝯsilr̄ mō dicitur de corruptione.

Quantū ad 2m articulū dico q̄ duplex est euidētia.
quedam est euidentia sūma: s̄m quā nul-
lus pōt falli. ⁊ certe tali euidentia nō est mihi euidens. qd̄
tu sis homo vel asinus: vel creatoꝛ: vel creatura. Nā aliq̄
potētia posset facere q̄ tu esses vnum. ⁊ appereres esse aliud.
modo non est mihi euidēs sūme. an aliqua po⁹ hoc faciat.
Alia est euidentia naturalis. que est cū quibusdā verisimi
libus magis ad vnā partem q̄ ad aliā: ⁊ talis euidentia de
bet sufficere naturali: ⁊ si alicui talis non sufficiat: non est
habilis ad philosophiā. ⁊ tali euidentia est mihi euidens:
q̄ tu es homo. ⁊ similiter q̄ ignis est calidus: q̄uis nullū
istoꝝ sit mihi euidens euidentia summa.

Tunc sit p̄ma cōclusio. nō est nobis euidēs euidē⁹ sum p̄ꝯ
ma aliqd g̃n̄ari simplr̄. p̄z. q̄ illō an̄s: ex q̄ pos
sumus hoc arguere nō est nobis euidēs euidētia sūma. sili
mō dicat̄ de g̃n̄one s̄m qd. ℭ 2ª ꝯclo est ista. aliqd g̃n̄ari 2ꝯ
simpliciter. vel s̄m quid bene est nobis euidens euidentia
nālı. p̄z. q̄ an̄s. puta mutatio p̄dicationū eēntialū vel acci
dentialū bñ est nobis euidēs euidētia nāli. ergo ⁊ ꝯn̄s: cū
ꝯn̄a fuerit nobis euidens: cōsilr̄ euidētius: sed sic est. ergo ⁊c.
ℭ 3ª cōclusio. q̄ poss̄e sit aliqd g̃n̄ari simplr̄ vel s̄m quid. 3ꝯ
cōcedendū est a p̄hō nāli ⁊ non dubitādū. p̄batur sic. Nā
ad cōcedēdū aliquā ꝓpōnē in p̄hia nāli dz sufficere euidē
tia nālis. ⁊ non dz ad hoc requiri euidentia sūma. ℭ Ad Ad p̄m
rōnes. ad p̄mā breuiter dōm est. q̄ ꝯ nō sequitur ex pre-
missis. ꝓp̄ hoc q̄ subm̄ ꝯclonis stat magis ample q̄ in pre
missis an p̄missis. n. stat pro illo qd̄ est. in ꝯclone vero p̄ il-
lo qd̄ est. vl̄ pōt esse. ℭ Ad 2m dico negando istā suppōnē Ad 2m
ex nihilo. ⁊c. nam eius ꝯdictoꝛia est v̄a. puta ex aliquo ni-
hil fit. s. deo. verūtamē intelligendo p̄dictā suppositionem
ad bonum intellectū. ad quē facit ad propositū admitta
tur. vz. ad istum intellectū. q̄ nihil fit ex nihilo. seu qd̄lib3
qd̄ fit. fit ex aliquo. ⁊ cū vlteri⁹ dr̄. sicut se hz g̃n̄atio ⁊c. ad-
mittatur. si per non ens simplr̄ intelligas ens in actu. si v̄o
p̄ non ens simplr̄ intelligas ens in tota sui cōītate: negat̄ q̄
g̃n̄atio simplr̄ fiat ex non ente simplr̄. ℭ Ad tertiū dico q̄ Ad 3m
ista diffinitio accn̄tis quā ponit Porfirius: intelligitur de
terminis accidētalib⁹. vel alr̄ dr̄. q̄ intellr̄ ca⁹ subm̄ p̄ cō-
posito ex mā ⁊ forma. sed talis non est mā. ℭ Ad vltimaꝫ Ad 4m
p̄z ex 2° arg° ⁊ sic terminatur ista q̄ō. Questio. ij.

Ueritur secundo. Utrū generatio sit
alteratio. ℭ Et arguitur p̄ri p̄m
mo q̄ sic. idem est subiectum generatiōis ⁊ al-
terationis. s. materia. ergo generatio est altera
tio. ꝯsequētia tenet. Nam per Ar̄. in p̄ncipio T.cō.1.
hui⁹ libri ponētes vnū p̄ncipiū materiale habent dicere. q̄
generatio sit alteratio. ℭ Secūdo ad idem in transmuta 2m
tione substantiali subiectū. s. materia habet se aliter q̄ p̄ri⁹ 5. physi.
se habuit. ergo est ibi alteratio. consequentia tenet. ex quid cem.7.
nominis alterationis. antecedens patet de se. ℭ Tertio ad 3m
idem omnis motus successiuus qui nec est ad quantitatē:
nec ad vbi est alteratio. per philosophum quinto physico T.cō.9.
rum. sed generatio ⁊ maxime generatio elementoꝛum est
huiusmodi. nam generatio vnius elementi ex alio est suc-
cessiua. ℭ Quarto arguitur sic. motus ad substantiaꝫ est 4m
alteratio. sed generatio est motus ad substantiam tāquā T.c.20.
ad finem. vt patet per Aristo. p̄o huius ergo ⁊c. ℭ Quin 5m
to arguitur sic. acquisitio albedinis ē generatio albedinis.
⁊ est alteratio. ergo generatio est alteratio. ℭ Sexto ar- 6m
guitur sic. grauitas ⁊ leuitas sunt forme elementoꝛum. per Cō.2.
cōmentatoꝛem quarto celi. sed ad istas est generatio. cum
ad formas elementoꝛum fit generatio. sequitur ad idē esse
generationem ⁊ alterationem: ⁊ q̄ motus nō differt a ter-
mino ad quem: sequitur generationem esse alterationē. ex
quo sunt ad eundem terminum.

Oppositum vult Ar̄. primo huius. T.c.10.
ℭ In ista questione ponēda ē vna
conclusio. que conclusio est responsalis ad quesitum. Se-
cundo ponende sunt differentie inter generationem ⁊ alte-
rationem. Tertio videndum est de vna dubitatione. vz.
vtrum possibile sit transmutari de vna specie in aliam: sine
generatione vel corruptione.

p^m nõn^m **Quantum** ad p̄mũ opʒ primo supponẽre q̄d no-
minis generationis de quo dcm̄ est in
precedenti q̄ōne: ⁊ similiter opʒ presupponere quid nomi
p̄ ge. 10. nis alterationis. vnde alteratio dicit̃ per quã3 fit mutatio
predicationũ denominatiuaꝝ per nomina de predicamẽ
to q̄litatis. verbi gr̃a. si aliquid modo esset albũ ⁊ primo
fuisset nigrum vel aliquo alio colore coloratum esset alte
2^m nõn^m ratio facta. ¶ Secundo est notandũ: q̄ large accipiẽdo
alterationem oĩs mutatio ad qualitates dicitur alteratio:
sed proprie illa dr̃ alteratio que est de vna qualitate cõtra-
ria in aliã: sicut qñ aliquid mutat̃ de albedine in nigredi-
3^m nõn^m nem vel de frigiditate in caliditatẽ. ¶ Tertio notandũ:
q̄ gñõ h3 quid extẽdit se ad alterationẽ: ⁊ cũ hoc ad alia:
puta ad augmentationẽ ⁊ ad motũ localem: ⁊ sic quãuis
oĩs alteratio sit gñatio ſm quid: nõ tñ oĩs gñatio ſm q̄d ẽ
4^m nõ^m alteratio. ¶ Quarto sciẽdum est: q̄ de generatione sub-
stãtiali solet distingui q̄ capit̃ dupl̃r. vno mõ capit̃ pro in
troductione forme sub̃alis. aliqñ pro dispõne mãe ad hoc
vt de ea possit educi forma substãtialis. primo modo vere
dicit̃ generatio: sed scd̃o mõ dicitur alteratio.

p^o ꝯ **Tunc sit** ꝯ̊ m̃ alis ad q̄ōnem: q̄ gñõ sub̃alis capi^{us}
gñationem pro inductione forme sub̃alis
non est alteratio. ꝓbat̃ sic. nã per talẽ gñationẽ aliq̄d inci
pit esse ens de nouo: sed p̄ alterationẽ nõ incipit esse ens de
nouo. ergo talis gñatio est non alteratio. ꝯñs tʒ de se. añs
2^m pʒ ex q̄d nominis gñationis ⁊ alterationis. ¶ 2° ad idem
arguit̃ sic. oĩs talis gñatio est ad sub̃am: ⁊ oĩs talis altera-
tio est ad qualitatẽ. ergo talis gñõ non est alteratio. ꝯñia
tʒ ex eo q̄ mutationes ad distinctos terminos sunt distin
Dub^m cte. añs pʒ ex dictis. ¶ Sed diceres: imo per alterationem
incipit eẽ ens de nouo. pʒ: q̄ꝛ qualitas: puta albedo vel ca-
R̃ liditas. ¶ R̃ñdetur q̄ quãuis per alterationẽ saltẽ aliq̄
bene de nouo incipiat aliq̄d esse: nõ tñ per eã de nouo inci-
pit esse ens. albedo enim non est ens. vt prius dicebat̃: quã
uis bene sit ens alteri inherens. recte sicut iste lapis nõ est
rex francie: sed bene est imago regis francie.

Quantum ad scd̃m videndum est que sunt dr̃ie in
ter gñationem ⁊ alterationẽ seu inter
gñationem simpl̃r ⁊ aliquã generationẽ ſm q̄d. s. altera-
p^o dr̃ia tionem. ¶ Unde p̄ma dr̃ia est ex parte sub̃i: sub̃m enĩ ge
2. a. ꝯ. 4. nerationis est ens in pura po^a quãtũ est de se ⁊ nõ in actu:
Dubiũ sub̃m vo alterationis est ens in actu p̄ se subsistẽs. ¶ Sʒ
diceres tu. idẽ est subiectũ gñationis ⁊ termini alteratio-
nis: puta albedinis ⁊ nigredinis: sed subiectũ talis termi-
ni est ipsa materia que est ens in pura potẽtia. ergo etiã ta
R̃ lis est subiectũ alterationis. ¶ R̃ñdetur bñ cõcedẽdo q̄
est subiectũ mediatũ ⁊ albedinis ⁊ alterationis: sed est sub
iectum imed^m gñationis: sed subiectũ imediatũ albedinis
R̃ alr̃. ⁊ alterationis est ens in actu. ¶ Aliter põt dici q̄ q̄ꝫuis
idẽ sit sub̃m gñationis ⁊ alterationis ⁊ hoc in inherendo:
nõ tñ est idẽ subiectuʒ denominationis. vñ sub̃m denomi
nationis gñationis est ipsa mã: que ẽ ens in pura potẽtia.
mãm. n. dicimus gñari: sed sub̃m denolationis alteratio-
p̄ ph. 60. nis est cõpositũ ex mã ⁊ forma. illud. n. dicimus alterari:
2° dr̃ia ⁊ nõ ipsam mãm. ¶ Ex hoc põt hẽri scd̃a dr̃ia inter gnõ-
nem ⁊ alterationẽ. vʒ. q̄ sub̃m alterationis sit cõpositũ ex
mã ⁊ forma. dicim^o. n. alterari aliq̄d sic q̄ de ipso verifica
tur de nouo hoc nomẽ ens cũ aliquo addito: de quo nõ p̄
us verificabat̃ cũ illo addito: sʒ q̄ꝫuis sub̃m gñationis bñ
dicat̃ gñari hoc est subĩci gñõni: tñ per gñationem nõ fit
q̄ de mã verificat̃ ens sine addito: ⁊ prius non: ex quo mã
3° dr̃ia est eterna. ¶ Et iõ ẽt quo ad sub̃a patet dr̃ia inter gñõnẽ
⁊ alterationẽ: ⁊ est tertia dr̃ia ista q̄ illud q̄ō est p̄ gñõnes
7. me. 7 de nouo acq̄ritur est principalius ens q̄ꝫ sub̃m gñationis.
2. a. 2. pʒ hoc: q̄ꝛ in gñatione acq̄ritur forma que est principali-
us ens q̄ꝫ sit mã: sed in alteratione est eꝯ. naʒ in alteratione
illud q̄ō subĩcit̃ est sub̃a: ⁊ illud q̄ō acquirit̃ est accidens.
mõ sub̃a est principalius ens q̄ꝫ sit accñs. ¶ Ex quo sequi 4° dr̃ia
tur quarta differẽtia inter gñationem ⁊ alterationẽ. vʒ. q̄
in gñatione acquirit̃ ens simpl̃r. in alteratione vo ens ſm
quid: ⁊ propter hoc per gñationem vel corruptionẽ mu-
tatur nomẽ substãtiale ⁊ diffinitio: per alterationeʒ vo nõ.
¶ Quinta dr̃ia est q̄ in gñatione nõ est successio ſm intẽ 5° dr̃ia
sionem ⁊ remissionẽ: sed in alteratione bene est: ⁊ rõ h^o est:
q̄ꝛ in gñatiõe acquirit̃ sub̃a: in alteratione aũt q̄litas. mõ
sub̃a non suscipit magis nec minus: sed bñ qualitas. verũ
tñ in gñatione est bene successio ſm partes qualitatiuas.
¶ Sexta dr̃ia est q̄ in gñatione illud q̄ō gñatur i aliquo 6° dr̃ia
tẽpore non sic gñatur in eõ q̄ partes gñate nõ cõdiuidã-
tur partibus tẽporis mẽsurãtis illam gñationẽ: sed in al-
teratione bñ põt fieri q̄ partes illius q̄ō alterat̃ nõ ꝯdiui-
dãtur partibus illius tẽporis mẽsurãtis illã alterationẽ:
sed q̄libet p̄s illius q̄ō alteratur: alterat̃ in q̄libet p̄te illius
tẽporis. verbi gr̃a. cũ ignis gñatur successiue in aliquo tẽ-
pore: ille ignis nõ põt generari in aliquo tẽpore: nisi sic q̄
vna pars illius ignis gñatur in vna parte illius tẽporis: ⁊
alia in alia. sed sic nõ est de alteratione: imo aliq̄d põt alte
rari in aliquo tẽpore: sic q̄ nõ prius alterat̃ ſm vnã ei^o me
dietatẽ q̄ꝫ ſm aliã: sed ſm q̄libet eius partẽ alterat̃ in q̄li-
bet parte illi^o tp̄is: ⁊ hoc dʒ intelligi quo ad partes quãti-
tatiuas sub̃e: ⁊ nõ quo ad p̄tes graduales qualitatis. Et
rõ huius est: q̄ꝛ cũ sub̃a nõ habeat partes graduales. ergo
non põt simpl̃r successiue gñari gradualiter. sed qualitas
ſm quã fit alteratio h3 partes graduales: possẽ est enĩʒ sub
iectuʒ ſm q̄libet eius partẽ simul alterari ſm p̄tes eius
quãtitatiuas successiue rõne partium gradualiũ ipsius q̄-
litatis. ¶ Septima dr̃ia est: q̄ oẽm generationẽ precedit 7° dr̃ia
aliq̄ alteratio disponẽs ad illam gñationeʒ: ⁊ nõ eꝯ. Et cã
huius est: q̄ꝛ impossẽ est duo indiuidua diuersarũ specieꝝ
habere oĩa accñia siĩa vel eodem modo cũ gñatio sit tran
smutatio de spẽ in spẽʒ: sequitur q̄ opʒ ante gñationẽ fie-
ri transmutationẽ in accñtibus: ⁊ talis mutatio est altera- 8° dr̃ia
tio. ¶ Octaua dr̃ia est: q̄ꝛ semp̄ gñatio vni^o est corruptio p̄ ge. 17.
alterius: sed sic nõ est in alteratione: ⁊ cã primi est: q̄ꝛ mã
nãliter nõ põt stare sine forma: ⁊ cum non pñt esse plures
forme in mã. quarum dicimus esse gñationẽ. 2^m pʒ: quia
in alteratione mediũ q̄ō fit luminosũ postq̄ꝫ fuit tenebro-
sum est acquisitio luminis sine corruptiõe cuiuscũq̄ꝫ par-
tis prius existentis in medio.

Quantum ad tertiũ vidẽdũ est si absq̄ꝫ gñõne vel
corruptione vna spẽs potest mutari i
aliã. ¶ Et vr̃ q̄ sic: q̄ꝛ per alchimiã plumbũ mutat̃ in ar p^m.
gentũ: ⁊ hoc sine corruptione plũbi. ꝓbat̃: q̄ꝛ postea ex il-
lo argẽto iteꝝ per alchimiã põt fieri plumbũ: q̄ō nõ esset:
vt videt̃: si plumbũ fuisset corruptũ: ⁊ tñ plumbum ⁊ argẽ
tum sunt diuersarũ spẽrum. ¶ 2° vinuʒ aliqñ mutatur in 2^m.
acetũ: ⁊ visum est q̄ aliqñ eꝯ̊ acetũ mutat̃ in vinũ: q̄ō nõ
fuisset: si in p̄ma mutatiõe vinũ fuisset corruptũ. vinuʒ. n.
nõ vr̃ posse gñari ex aceto: sed ex racemis. ¶ 3° ad ideʒ. nã 3^m.
per incantationes homines aliqñ mutant̃ in porcum vel
in aliã spẽm: ⁊ iterũ fiunt homines. vñ audiui ab vno: qui
dixit se vidisse vnam feminã fuisse mutatã in suẽ ⁊ noueʒ
porculos: ⁊ iterũ postea mutata est in hoĩem. mõ illa mu-
tatio nõ videt̃ facta cũ corruptione. nã aliter contingeret
idẽ corruptũ regenerari. ¶ Iuxta ista dʒ notari q̄ triplex Nõndũ
potest imaginari mutatio: vera: vel mutatio alia soluʒ ap
parens. vltra hoc mutatio vera circa sub̃am potest imagi
nari triplex. p̄ma gñõ ⁊ corruptio. scd̃a creatio ⁊ augmẽ-
tatio. 3° trãsub̃atio. sicut panis transmutat̃ in corpus xp̃i.
ibi. n. non dr̃ creatio: nec augmentatio: nec gñõ vel corru-
ptio: sed trãsub̃atio. prima mutatio circa sub̃am est nãlis.
alie aũt due sunt supnãles: sunt ẽt miraculose ⁊c̃.

p° ꝯ **Tunc sit** pma ꝯ. ꝙ oīs trāsmutatͦ nālis verā de spē i specieꝫ ipsius subē est vera gnō vel corru/
ptio: ꝛ pbaꝛ: qꝛ in omni tali mutatione mutatur nomē ꝛ
diffō: ꝛ per ꝯñs p vnā ꝯditioneꝫ gnōnis ꝛ corruptionis ibi
2° ꝯ est vera gnō vel corruptio. ¶ Scōa ꝯ trāsmutatio appa
rens circa subam: q̄uis nō exñs de vna spē in aliaꝫ est pos
sibilis absqꝫ gnōne vel corruptione. pꝫ: qꝛ bñ visum est ꝙ
aliqs homo apparuit mortuus p tres dies ꝛ postea viuꝰ.
modo ibi nulla fuit corruptio ex eo ꝙ ibi māsit eadē ani/
ma ꝛ eadem mā: ꝛ tamē ibi apparuit fuisse factā mutatio
nem de vna specie in aliaꝫ. s. de homine in cadauer. Et sic
etiā forte faciunt alchimiste: q faciunt pͥmutationē acci/
tium plumbi in accñtia argēti plūbum apparere argen/
tum: ꝛ tamen creditur ꝙ ibi fuerit facta mutatio vera de
plumbo in argentū: sed si ita esset ꝙ per artē eoꝝ muterēt
nām ꝙ ex plūbo vere fieret argentū. tunc iterū. s. ex illo ar
gento facerēt plumbū non facerent illud idē qḋ preexiste
bat: sed silē: ꝛ sic non opꝫ idē corruptū redire.

Ad rōes Ad 2m Ad 3m **Ex istis** potest patere ad obōnes. ¶ Ad pmaꝫ pꝫ ex iā dictis. ¶ Ad scōam dico ꝙ forte vinū ꝛ
acetū nō differūt spē. ¶ Ad aliam pōt dici ꝙ si aliquan/
do fuit hoc ꝙ vna femina appareret ꝛc̄. hoc nō fuit p mu
tationem veram subē: sed per trāsfigurationē virtutis for
tis alicuius herbe vel alicuius alterius. virtutes enim mul
tarum rerū sunt valde mirabiles ꝛ diuerse.

Ad pm **Ad rōnes** ad pmā dico ꝙ qñ Arī. p huius dixit. ponētes vnū principiū māle ꝛc̄. intelle/
pncīe T. cō. p. xit ꝙ ponētes vnum pnm māle oīuꝫ trāsubātionū ꝛc̄. hoc
esse ens in actu: nō potuerūt saluare dn̄iam inter gnōneꝫ ꝛ
alterationē: si tñ pnm māle oīum trāsmutationuꝫ ponit eē
ens in potētia: ꝛ hoc ponit esse subm imediatū aliquaruꝫ
trāsmutationū ꝛ mediatū aliarū bñ pōt saluari dn̄ia in/
Ad 2m ter gnōnem ꝛ alterationē. ¶ Ad scōaꝫ dico ꝙ quāuis in
gnōne subali mā se hēat aliter q̄ prius: tñ non pp h̄ ipsa dr̄
alterari: ppter hoc ꝙ hoc nomen alterari appropriatum
est illis que hñt se aliter non per formā subalē: sed p formas
Ad 3m accñtales. ¶ Ad tertiā ꝯcedit de motu successiuo cuiꝰ suc
cessio attēdit ex parte partiū gradualiū ꝛ nō quātitatiua/
Ad 4m rum. ¶ Ad q̄rtā illa bñ pbat ꝙ accipiēdo gnōneꝫ pro al
teratione pcedēte introductionem forme subalis genera
Ad 5m tio est bñ alteratio. ¶ Ad q̄ntā ꝯcedo ꝙ acquisitio altera
Ad 6m tionis est gnō sm qd: sed nō simplr. ¶ Ad vltimā rōnes:
qñ dr̄ ꝙ grauitas ꝛ leuitas sunt forme subales elemento/
4. c. 2. rum: negatur. ꝛ qñ dr̄ per Cōmen. dico ꝙ Cōmētator vo/
luit per hoc dicere ꝙ essent forme accñtales ꝯñtes quali/
tates elntoꝝ. Uel aliť pōt dici ꝙ qꝛ formis elntoꝝ nō sunt
nomina posita circūloquebaꝛ eas per nomina predicta.
Et sic finitur ista questio. Questio. iij.

Ueritur vtrū si gnō eēt īpossibilis: al teratio eēt īpossibilis. ¶ Et
pm arguiť p ꝙ nō. nā gnō ꝛ alteratio sunt muta
tiones distincte. sicut dicebaꝛ in alia qōne. g̃
poīe est vnā esse sine alia: nec ad pōneꝫ vnius
sequitur positio alteriꝰ: nec ad destructioneꝫ vniꝰ destructio
2m alterius. ¶ 2° poīe est aliqd alterari: ꝙ tñ impoīe est gene/
rari. ergo falsum est dicere ꝙ si gnō vnius sit impossibilis
ꝙ alteratio eius sit impossibilis. ꝯña tꝫ. añs probaꝛ. naꝫ te
poīe est alterari. tu enim calidus potes fieri frigidus: ꝛ tñ
te ipoīe est gñari: ꝙ. n. semel genitū est amplius gñari nō
3m pōt. ¶ 3° arguiť sic. sicut se hꝫ eē vel nō esse ad esse ꝛ nō eē
sic se hꝫ posse esse vel nō posse esse ad posse esse ꝛ non posse
esse: sed modo ita est ꝙ aliquādo gñatio est ꝛ alteratio nō
est: ꝛ ecōuerso. ergo etiā gñatio potest non esse alteratione
exñte. quare falsum est si gnō sit impossibilis ꝙ alteratio
4m sit impossibilis. ¶ 4° arguitur sic. si questio esset vera. hoc
esset ex eo ꝙ alteratio ordinatur in generationeꝫ tanq̄ in
fineꝫ: ex eo ꝙ si finis sit impossibilis: ordinata in finē sunt
impossibilia. modo hoc est falsum. nā qōlibet ens maxime
appetit se permanere: ꝛ omnes suas actiōes dirigit in hoc p physi°
ꝙ permaneat: ꝛ tamē ipsum semper manere est impossibi com. 81.
le: non obstante ꝙ actiones que ordinant in illum finem
sint poīes. Jta in proposito videť ꝙ q̄uis ordinareť in ge
nerationē tanq̄ in finē: non tñ propter hoc opꝫ alteratio/
nem esse impoīem si gñatio sit ipossibilis. ¶ 5° arguiť sic. 5m
nullius partis celi gnō est possibilis: ꝛ tñ alicuius ptis ce/
li alteratio est possibilis. ergo q̄stio falsa. ꝯña pꝫ: ꝛ pma ps
añtis nota est per Arist. primo celi. 2a pars añtis probaꝛ. T. c. 20.
nam aliquādo aliq̄ pars celi est magis lucida: ꝛ aliqñ mi/
nus. Simili modo argueret de alteratione anime intelle/
ctiue: cuius alteratio est possibilis: qꝛ alteratur de ignoran
tia in sciam: ꝛ tamē eius generatio est impossibilis. ¶ 6° 6m
arguitur sic. ex quo ista ꝯñtia non est formalis gñatio est
impossibilis. ergo alteratio est ipossibilis: ꝛ si tꝫ hoc: opꝫ es
se per aliquē locū. queriť ergo. vnde locus.

Oppositum vult Aristo. pmo huius. vbi dicit. si impossibile esse elnta gñari ex seiui/
cem impoīe esset eoꝝ alteratio abinuicem. T. cō. p.
¶ Breuiter ista qō pōt solui dupl̄r. vno mō ad hoiem. alio Nōm
mō sm veritatem. vnde faciliter sm dicta empedoclis sal
uaretur. Empedocles. n. ponit ꝙ qōlibet elntū determina
ret sibi certas qualitates: que nō possent remitti ipso elnto
manente. vñ ponit ꝙ aqua manens aqua nō posset calefie
ri. ergo sm eū si gñatio vnius elemēti ex alio esset ipossibi
lis. tūc alteratio eoꝝ abinuicē esset impossibilis: ꝛ sic facili
ter questio esset expedita. Sed vidēdo qd sit dōm sm veri
tatem ponā primo aliquas distōnes. 2° qꝛ necessarium et
impossibile opponūtur: videndū est q̄ō generationem es
se sit necessarium. 3° videndū est de quesito.

Quantum ad pmū sit pma distō ista: ꝙ impossi/ p° distō
bile dicit aliqñ de significabili incōple
xe. alio mō de sigbili cōplexe. vt cum dicimus. chiꝰ est im/
possibilis: ꝛ simili mō aliqñ de sigbili complexe: vt cum di
cimus. deum esse est necessariū. ¶ Scōo notanduꝫ est ꝙ 2m nōm
sic ista aliqñ dicuntur de cōplexo sicut de oratione. hoc est
equiuoce. vñ orationes nō dicūtur impossibiles nec neces
sarie: nisi sicut vrina dr̄ sana vel egra: qꝛ est signum sanita
tis vel egritudinis. ¶ Scōa distō est ꝙ adhuc impoīe dr̄ 2 distō
dupl̄r. vno modo quo ad oēs dr̄as tēporis: ꝛ isto mō dici
mus ꝙ deum nō esse est impoīe. nā tā quo ad pñs q̄ quo
ad preteritum q̄ quo ad futuꝝ est impoīe. Simili modo
aliquid dicitur necessariū sm omne tēpus. sicut deū esse ē
necessarium sm omne tēpus. Scōo mō dicif impoīe non
quo ad omne tēpus: sed quo ad aliqḋ: ꝛ sic accipitur ipos/
sibile cum dicif ꝙ propō falsa de pterito est ipossibilis. Et
sic similiter dicimus ꝙ me bibisse est necessariū: ꝛ sic simi/
li modo accipitur necessariū cū dicimus propōnem veraꝫ
de preterito esse necessariam: ꝛ sm istam acceptioneꝫ de ly
impoīe ꝛ necessariū bene cōcedimus ꝙ impossibile erit ali/
quando necessarium: ꝛ ꝙ necessarium fuit aliqñ impossi/
bile. verbi grā. quāuis mō sit impoīe me fuisse rome: tamē
si vadā rome ꝛ redeam: me fuisse rome erit necessariū. silr
quāuis me bibisse modo sit necessarium: tamen anteq̄ bi/
bi: me bibisse fuit impoīe: qꝛ fuit vnum falsum de pterito.
¶ Tertia distō est ista. impoīe aliqñ dr̄ qḋ iplicat ꝯdictio/ 3° distō
nem: ꝛ isto mō dicimus ꝙ sor. esse. ꝛ sor. nō esse in a. instāti
est impoīe. silr modo dr̄ deū nō esse est impoīe: qōlibet eniꝫ
istoꝝ implicat ꝯdictionem. Alio mō capiť impoīe qḋ nō
dr̄ impoīe: qꝛ implicat ꝯdictionē: sed qꝛ nō est poīe sꝫ cur
sum nālem: ꝛ isto modo dicimus ꝙ celum non moueri est
impoīe. nā hoc nō est poīe sm cursum nature ꝯsuetuꝫ. silr
modo dicimus necessariū dupl̄r. vno mō opponiť impossi
bili qḋ implicat contradictionem: ꝛ sic dicimus deum esse

est necessariū. alio modo dr̄ necessariū prout repugnat im
possibili prout capit̄ ipo͂le ꝑm cursum nãe consuetū: ꝛ isto
mō dicimus q̄ celū moueri est necessarium.

p^2 ʒ **Quantum** ad 2^m sit ꝑma ʒ gnōnē esse. nō tñ conti
nue sed intercise est necessariū prout ne
cessariū ꝯdicit impossibili q̄ implicat ꝯdictionē. pʒ: q2 ge
2^2 ʒ nerationē nō esse nō iplicat ꝯdictionē. ℭ 2^a ʒ. gñationem
eē: nō tñ continue sed intercise est necessariū put nec̄ium
opponit̄ ipossibili: prout aliqd dr̄ impo͂le ꝑm cursum nãe.
pʒ: q2 nullā gñationē esse est impo͂le ꝑm cursum nature. ℥
generationē esse mō p̄dicto est necessariū. aña pʒ. nam im
possibile est materiā sub vna forma ma^re ꝑpetue propter
variam multiplicem alterationem que fit in istis inferiori
bus propter ꝯtinuū motū celi ꝛ multiplicem influentiam
a corporibus supcelestibus in ista inferiora.

p^m nõn^m **Quantum** ad 3^m. vʒ. de quesito sciendū est q̄ q̄uis Arist. bñ cōcedat qōlibet elm̄tū de
terminare sibi certas q̄litates sibi cōuenientes. sicut ignis
caliditatē ꝛ siccitatē: aer caliditatē ꝛ humiditatē: tñ non
negauisset qn elemētis manēntibus eoꝝ qualitates remit
ti possent. Cuius oppo^m dixit Empedocles. Ulteri^o Arist.
dixisset talē alterationē in quolibet nō fieri gratis: imo in
aliquē finē. vʒ. in istū: q̄ ex vno cito posset aliud gñari: ita
q̄ ꝑm Ar. talis alteratio ordinat̄ in generationē tanq̄ i
3^m nõn^m finem. Et h̄ sit vna suppō. ℭ Scd̄a suppō est q̄ ordo na
turalis est necessarius ꝑm spēm: ita q̄ nō pōt impediri i to
to: ʒ bene in parte. sicut illum hominē non gñari est po͂le
ꝛ illum: ꝛ etiā illū: sed non est po͂le simul de quolibet.

ʒ **Tunc sit** ꝯ rñsiūs ad quesitū: q̄ si gñatio ē impos
sibilis: alteratio est ipossibilis. probat̄ sic.
nam per ꝑmā suppōnem alteratio ordinat̄ in generatio
nem tanq̄ in finē. ergo in virtute scd̄e suppōnis. si genera
tio est possibilis: alteratio est possibilis. ergo ad destructio
nem cōsequentis. si nulla gñatio est possibilis. nulla alte
ratio est possibilis. ℭ Breuiter ista ꝯña tenet ꝑ hoc q̄ im
possibile est naturaʒ omnino frustrari in eius actione. Si
ergo nō esset possibile fieri gñationem: ꝛ nō esset po͂le fieri
alterationem ꝑm cursum nature. nunq̄ enim nã ageret al
terationem. nisi aliqñ fieret gñatio propter quā tanq̄ pro
pter finem alteratio agitur a natura. Et ex hoc pōt patere
per quē locum tenebit hec ꝯñia. gnō est impo͂lis. ergo al
teratio est impossibilis. tʒ enim ꝑ locum a causa finali ad
suū effectū. per istam maximā. si finis est impossibilis effe
p.c.32. ctus est impossibilis in virtute illius. deus ꝛ natura nihil
3.a.45. agit frustra. hoc est ꝑm cursuʒ nature. nō enī in toto actio
Dub^m nes naturales frustrātur suis finibus. ℭ Sʒ. d. tu. ex quo
sicut dicis alteratio ordinat̄ in generationē tanq̄ in finē.
ponat̄ ergo q̄ aliqd per imaginationeʒ sit vna frigiditas
ab omni subiecto separata: ꝛ applicetur sibi vnū calidū ex
cedens ꝑm illā caliditatem illam frigiditatem. tūc querit̄
vtrū fiet actio in illā frigiditateʒ: ꝛ videt̄ q̄ nō. nam nō est
po͂le q̄ fiat ibi aliq̄ generatio: nec assilatio passi ad agens:
cū ergo actio alteratiua ordinet̄ in generationeʒ. videt̄ q̄
ibi fieret aliqua actio. vñ si calidū ageret in istaʒ frigidita
tem ad corruptionē illius frigiditatis nulla sequeret̄ ge
R neratio nec assimulatio. ℭ Breuiter dico q̄ non aget in il
lam frigiditatē: ꝛ ꝑmo posset ꝑm hoc assignari rō iam fa
2 cta. ℭ 2° ex alio. nā nãlia in suis actionibus nō intendunt
ꝑncipalr corruptionē: sed ꝑncipaliter gnōnem: ʒ nō pos
set fieri alicui^o gnō nisi fieret alterius corruptio. ergo opʒ
agentia nãlia corrumpere. si volunt gñationē facere. mo
do in casu predicto. cū nulla posset fieri generatio sequitur
ibi nullam fieri corruptionē frigiditatis. ℭ 3° ex alio: q2
3 ibi nō esset aliquod subm̄. ex quo illa frigiditas ponit̄ sepa
rata a subiecto qō est receptiuū talis actionis ipsius calidi:
tatis. finalr ℥ dico q̄ in illa frigiditate nō fieret actio.

Ad rationes ℭ Ad ꝑmam dico: q̄ nō obstāte q̄ gñatio ꝛ alteratio sunt muta Ad rōes Ad ꝑ^m
tiones distincte: tñ q2 alteratio ordinat̄ in gñationē. vide
tur q̄ si gñatio est ipossibilis: alteratio est ipossibilis. verū
est tñ q̄ illa ꝯñia nō est formalis: sed tñ supposito ordine
nature. ℭ Ad 2^m dico: q̄ quāuis sit possibile esse alicui^o Ad 2^m
alterationē: cuius nō est possibile esse gnōnem: tñ possibi
le est esse gnōnem alicuius alterius. ergo alteratio non or
dinatur in generationem illius quod alterat̄: sed in gene
rationem alicuius alterius ex illo. ℭ Ad tertium dico: q̄ Ad 3^m
quāuis possibile sit esse alterationē quā non imediate seq
tur gnō: tñ non est po͂le esse aliquā alterationē: quam non
tunc vel alias sequatur gñatio. ℭ Ad quartā. qñ dr̄ alte Ad 4^m
ratio ordinatur ꝛc̄. cōcedo: ꝛ qñ dicit sepe finis est imposs
bilis: ꝛ ordinata in fineʒ sunt po͂lia. dico q̄ nunq̄ simplr
finis est impossibilis: quādo ordinata in finē sunt po͂lia: ꝛ
qñ dr̄ de ꝑmanentia. dico q̄ simpliciter talis finis non est
impossibilis. q̄uis enim entia naturalia non possint semꝑ
ma^re ꝑm indiuiduum: tamen possunt ma^re ꝑm speciem: ꝛ
sic ʒ frustrarentur in eoꝝ actionibus in parte: non tamē
in toto. ℭ Ad qntam. dico q̄ qō intelligitur de alteratio Ad 5^m
ne que est inter q̄litates actiuas ꝛ passiuas. que de per se or
dinantur in generationem: sed mō talis alteratio non est
in aliqua parte celi. Consimili modo dicat̄ de alteratione
anime intellectiue. ℭ Ad sextā. qñ dr̄. vnde locus: dictum Ad 6^m
est superius in questione ꝛc̄. Questio. iiij.

Ueritur Utrum generatio vnius sit corruptio alterius. ℭ Et ar p^m
guitur ꝑmo q̄ nō. nā si sic. tunc gnō eēt cor
ruptio: sed hoc est falsum. falsitas patʒ: q2 ge
neratio ꝛ corruptio sunt mutationes opposi 2^m
te. ꝛ per ꝯñs vna nō ē alia. ℭ Scd̄o arguit̄ sic. corruptio
est forma: que corrūpitur: ꝛ generatio forma que genera 3^m
tur. modo vna illarum formarū nō est alia. ℥ ꝛc̄. ℭ Ter
tio si sic. seqtur q̄ semper esset eq̄lis multitudo supposito
rum: sed hoc nō est necessariū: ʒ pitagoras hoc ponebat.
ꝯña tʒ ex eo: q2 cū vnum corrūpit̄ aliud gñatur. ℭ 4° ali 4^m
cuius generatio est pluriū corruptio. ergo non semꝑ gña
tio vnius est corruptio alterius: imo pluriuʒ. aña pʒ de ge
neratione mixti ex elemētis. vbi q̄tuor corrūpuntur. s. ele
mēta: ꝛ vnū solū gñatur. s. mixtū. ℭ Quinto arguit̄ sic. i 5^m
nutritione ꝛ ꝑcipue in nutritiōe hoīs aliqd corrumpitur
pura alimentū: ꝛ tamē nihil ibi generat̄. nō enim pōt dici
q̄ ibi generatur aliqua forma noua vel aliqua pars for
me ex eo q̄ aīa intellectiua ꝑus ꝑexistebat: ꝛ etiā q2 aīa in
tellectiua est indiuisibilis. ℭ Sexto arguit̄ sic. nā quādo 6^m
aīal corrūpitur nō videtur q̄ vna forma generetur. nā ali
ter idē a quolibet pluriū agentiū pōt generari ex eo q̄ ani
mal a quolibet plurium agētium pōt corrūpi. idem enī est
corrumpens formā preexistentē ꝛ generans sequētē: cuʒ
ergo animal indifferēter a pluribus agentibus pōt corrū
pi. tunc si post eius corruptioneʒ generet̄ vna alia forma.
illa forma a pluribus agentibus indifferenter posset gene
rari: q̄ tamē est falsum. sicut postea videbitur. ℭ Septi 7^m
mo arguitur sic. nam quādo generatur homo. tūc ibi ē ge
neratio alicuius: ꝛ tamē videt̄ q̄ nō ꝑpter hoc fit ibi cor
ruptio alterius ex eo q̄ forma preexistēs. sicut forma em
brionis disponebat ad generationē hoīs. ergo videtur q̄
ipsa posset ma^re cū forma hominis: ꝛ per cōsequēs nō cor
rumpitur in aduentu forme hominis. ℭ Octauo arguit̄ 8^m
sic. nā in separatione anime intellectiue a corpore est gña
tio alicuius forme: in materia in qua ꝑus erat aīa: ꝛ non
corrūpit̄ post eius separationē a corpore. ℭ Nono argui 9^m
tur sic. in generatione luminis in medio nihil corrumpit̄:
ꝛ similiter in generatione sciētie in anima. ergo nō cuiusli
bet gñatio est alicuius corruptio. ℭ Decimo arguit̄ sic. 10^m

nam cum ex elementis fit mixtum. tunc gñantur ibi sapores ꝛ odores: ꝛ consimiles qualitates absq; corruptione aliquarum qualitatum aliarum eis oppositarum: ex eo ꝙ nulle sunt tales qualitates in elementis. purum enim elementum caret odore ꝛ sapore ꝛ colore ꝛc.

T.c.17. **In oppositum** est Ar. ꝑ huius. naꝫ per h̃ ꝓbat Ar. ꝑpetuitatem gñōnis. ¶ Breuiter ista qō pōt hr̃e duplicem intel̃ ꝛ ꝫm vtrumq; respondēdū est ad ipsam. ¶ Primus intel̃ est. vtrū ista propositio sit vera. gñatio vnius est corruptio alterius. i. ꝙ illud idē qō est generatio est corruptio. ¶ Secūdus itellectus est talis: an gñationem vnius sequat vel ꝑcedat corruptio alterius. Primo ergo rñdendum est ad qōnem ꝫ primum sensum. Secūdo ꝫm secundum.

pª ꝯ **Quantum** ad primum sit ꝑma cōclusio ista: ꝙ si generatio ꝛ corruptio sumātur ꝓ subiecto illius: quod de nouo capit esse post ꝗ̃ nō fuit: vel nō esse post ꝗ̃ fuit: generatio est corruptio. probaṫ: qꝛ sic idē. puta materia est generatio ꝛ corruptio: que est eadem in genito que fuit in corrupto: ꝛ ꝫm hoc conceditur ꝙ continue ꝛ perpetue sine intercisione generatio est ꝛ similr̃ corruptio est. pꝫ hoc: qꝛ continue perpetue ꝛ sine intercisione mā est: sed tamen cū hoc cōcedēdum esset ꝙ quāuis generatio perpetue est sine intercisione: non tñ generatio est ꝑpetue generatio sine intercisione. nam aliquādo materia non est generatio. aliquando enim qēscit per tempus sub

2ª ꝯ aliqua forma. ¶ 2ª conclusio est ista: ꝙ si generatio capiṫ pro forma vel pro composito qō gñatur: ꝛ corruptio pro forma vel cōposito qō corrumpitur: gñatio nō est corruptio. probaṫ. nam cōpositū qō generatur nō est cōpositum qō corrūpitur: nec forma que corrumpitur.

Quantum ad 2ᵐ intellectū pōt poni ista ꝯ. ꝙ itelligēdo qōnem indefinite gnō vnius ē corruptio alterius. pꝫ. nā videmus ꝙ cū generatur aq̈ ex igne: vel ecōuerso. corruptionē vnius ꝯcomitatur generatio alterius. ¶ Sed intelligēdo qōnem ꝫm predictū sensum vlter. tūc est maior difficultas. vꝫ. vtrū semꝑ gñatio vnius sit corruptio alterius. Et sic ad vidēdum de hoc. ꝑmo ponam aliquas distōnes. scdō ꝯnes de gnōne ꝛ corruptione accñtium. 3° de gnōne ꝛ corruptione subarū.

pª diuiſio **Quantuꝫ** ad ꝑmū sit ꝑma diuisio ista. ꝙ quedaꝫ est gñatio alicuius qualitatis nō habētis contrarium: sicut est generatio luminis in medio: ꝛ generatio scientie in aīa: quedam autē est gñatio alicuius qualitatis habētis cōtrariuꝫ. sicut generatio caliditatis vel al

2ª diuiſio bedinis. ¶ Scda diuisio est ista. q̃dā sunt accñtia a quibus vel eoꝝ ꝯtrarijs mā nunꝗ̃ denudaṫ. sicut sunt. caliditas. frigiditas. humiditas. ꝛ siccitas: grauitas. ꝛ leuitas. vꝫ. si mā stet sub forma mixti: siue sub forma elemēti: nunꝗ̃ denudaṫ ab aliquibus istarū qualitatuꝫ. Alia sunt accñtia a quibus aliqñ: ꝛ ēt ab eoꝝ ꝯrarijs denudanṫ. sicut sunt iste qualitates odor sapor ꝛc. vꝫ. cū mā stat sub forma elemēti. ꝑmo est denudata a colore quolibet: ab odore quocunq;: ꝛ sapore quocūq;. ¶ 3ª diuisio est ista: quedam est gñatio

3ª diuiſio tio vel corruptio simplr̃ subē. sicut elementi: alia mixte vt

4ª diuiſio hominis. ¶ Quarta diuisio. gñatio subē mixte q̃daꝫ est subē inanimate sicut ligni vel lapidis: ꝛ q̃daꝫ aīate: ꝛ hoc est vel anima intellectiua vel sensitiua.

pª ꝯ **Quantuꝫ** ad scdm sit ꝑma ꝯ. nō opꝫ ꝙ gnō q̈litatis nō hñtis ꝯriuꝫ sit corruptio alterius: nec opꝫ corruptionē eius esse gnōnem alterius. pꝫ hoc de gnōne ꝛ corruptione luminis: ꝛ silr̃ de gnōne ꝛ corruptione scīa in aīa. ¶ 2ª ꝯ. in gñatione accidentiū a quibus vel

2ª ꝯ eoꝝ ꝯrarijs mā pōt denudari: nō opꝫ ꝙ semꝑ gñatio vnius sit corruptio alterius. pꝫ hoc. nam ex elñtis fit mixtū ꝛ generatur sapor absq; corruptione alicuius saporis sibi ꝯrij: ꝛ similiter odor ꝛ color: ꝛ silr̃ cū mixtū corrumpitur in elementa: corrūpūtur hꝫ qualitates absq; gñatione qualitatum sibi ꝯrarum. ¶ 3ª ꝯ. in gnōne qualitatū habentium 3ª ꝯ

ꝯrium: a quibus mā non pōt denudari sic est ꝙ semper generatio vnius est corruptio alterius. pꝫ hoc. naꝫ mā: nec sub forma elementi: nec sub forma mixti pōt stare sine hꝫ q̈litatibus. ergo semꝑ opꝫ ꝙ aliqua taliuꝫ qualitatum sit in materia: ꝛ cū nō possint esse simul in mā propter ꝯrietatem eoꝝ: opꝫ ꝙ cū vna gñatur alia corrūpatur ꝛ eꝯ.

Quantum ad 3ᵐ sit ꝑma ꝯ ista. gnō mixti ex elñtis: si elñta nō ponanṫ manere in mixto: est non corruptio vnius: sed pluriū. pꝫ: qꝛ est corruptio pluriū elñtoꝝ. ¶ 2ª ꝯ. gnō mixti ex elñtis. si elementa ponantur manere in mixto: ꝛ cū hoc ponanṫ ꝙ forme eltorum subales: nec intēdanṫ: nec remittanṫ: est sine aliq̈ corruptione subali: quāuis hñ aliqui gradus qualitatuꝫ elementoꝝ corrūpanṫ. pꝫ ex quo elñta ponunṫ manere ꝛ forme subales eoꝝ ponunṫ nec intensibiles nec remissibiles. ¶ 3ª ꝯ est ista. gnō mixti ex elñtis si elñta ponunṫ maṅᵉ in mixto: ꝛ cū hoc forme subales eoꝝ ponūtur intendi ꝛ remitti est cū quadā corruptione subali: puta formaꝝ substantialiū elemētorum: non tñ totali: sed ꝫm aliquos gradus. pꝫ ex quo forme substātiales elemētoꝝ ponunṫ intendi ꝛ remitti. ¶ Pro q̈rta ꝯne sit ꝑma suppō: ꝙ mā nunꝗ̃ pōt esse sine forma subali. ¶ 2ª suppō. mā nō pōt simul habere nisi vnā formā subalē. ¶ Tūc sit 4ª ꝯ ista: ꝙ quādo vna forma subalis corrūpitur alia gñatur: ꝛ econuerso. probatur sic. nā aut forma generaṫ in materia in qua preexistebat forma: aut gñatur in mā in qua nō preexistebat forma. si dicitur ꝑmū. cōtra. per secūdā suppōnem: materia non pōt simul habere plures formas subales. opꝫ ergo ꝙ forma preexistens corrūpaṫ: ꝛ sic generatio vnius forme est corruptio alterius. si vō dī scdm: hoc est contra primam suppōnem. ¶ Sciendum est tñ ꝙ talē ꝯnem ponit pħs: sed tñ credēdum est ꝙ aliq̈ forma pōt generari absq; corruptione alterius forme. vñ ꝫm illos qui in hoīe nō ponunt nisi aīam intellectiuā: in separatione a mā generatur noua forma in mā: absq; corruptione forme precedētis. similiter in nutritiōe hoīs corrūpitur forma alimēti absq; noua gnōne alicuius forme subalis. nā forma alimēti corrupta aīa intellectiua incipit informare illā mām absq; h̃ ꝙ ipsa de nouo generetur. Et tō q volūt stare in predicta ꝯne cum pħo ponunt in hoīe preter aīam intellectiuā vnā formā subalem eductā de potētia māe: ꝛ dicūt non esse impossibile in eadē mā esse plures formas substātiales: quaꝝ vna est educta de potētia materie: ꝛ alia nō. mō dicit: ꝛ verum est: ꝙ aīa intellectiua nō sit educta de potentia māe: ꝛ ideo ꝫm hoc ꝙ diuersi diuersimode opinarenṫ opꝫ modificare quartā ꝯnem. sicut pꝫ inspicere volenti.

pª ꝯ
2ª ꝯ
3ª ꝯ
pª suppō
2ª suppō
4ª ꝯ
Nōndū
T.c.17.

Ad rōnes ¶ Ad primam ꝛ secūdaꝫ pꝫ ex dictis. ¶ Ad tertiaꝫ dico: ꝙ adhuc nō opꝫ ꝙ sit eq̈lis multitudo supposi: oꝝ. nam aliqñ gnō vnius est corruptio plurium. ¶ Ad quartam ꝛ qntam pꝫ ex dictis. ¶ Ad sextā dico: ꝙ prout postea videbiṫ non est incōueniens idē a pluribus agētibus nō influētibus in effectū indifferēter posse gñare: quāuis hoc hñ sit inconueniens in influētibus in effectū. ¶ Ad alias rōnes pꝫ ex superius dictis quid sit dicendum. Ad rō.

Questio. v.

Queritur Utrum in generatione simpliciter fiat resolutio vsq; ad materiā primā. ¶ Et arguiṫ ꝑ ꝙ nō. nam si sic. seqtur ꝙ ex semine hoīs non potius deberet generari homo ꝗ̃ asinus vel aliqō aliud indiuiduuꝫ alterius spēi ab homine: sed hoc est falsum: ꝛ ꝯña pꝫ. naꝫ ex quo in genito nihil remaneret ꝑter māꝫ primā que fuit in corrupto. sequitur ꝙ omnes dispōnes ꝛ pᵐ

qualitates existentes in semine hominis disponentes ad generationem hominis corrūperētur in materia anteq̄ generaretur forma hominis: sed tamē quando tales dispositiones materie sunt corrupte materia est oīno indifferens ad quācunq̄ formam gn̄andam. ergo non potius ex illa
2m materia gn̄abitur homo q̄ asinus vel bos. ℭ Secundo arguit sic. aliqua forma substātialis manet in genito que prius erat in corrupto. ergo in gn̄atione simplr nō fit resolutio vsq̄ in mām primā. ꝯña tenet. añs probat. nā forma corporeitatis manet eadē. probat. nā si non: seqtur q̄ non maneret idē corpus. hoc est falsum: q2 manet eadē mā q̄
3m est vnū corpus. est. n. lōga lata ꝛ profunda. ℭ Tertio arguitur sic. eadē est forma ossis mortui que fuit ossis viui. ergo in generatione ꝛ corruptione simplr non fit resolō vsq̄ ad mām primā. ꝯña tꝫ. nam ibi manet idē nomē subale ꝛ eadē diffinitio: ibi ēt manet eadem forma substātialis: sic ē in osse viuo ꝛ mortuo. ergo ꝛc̄. maior ē nota. minor probat: q2 os mortuū ita dicit os. sicut os viuuꝫ. similiter
4m ita cōuenit sibi diffinitio ossis. sicut ossi viuo. ℭ Quarto arguitur sic. in generatione ꝛ corruptione simpliciter manet eadē qualitas ꝛ eadem figura. ergo qō falsa. añs pbatur. nā videmus q̄ in boue mortuo manet eadem quantitas: ꝛ silr figura que fuit in boue viuo. Si enim aliq̄ bos viuus est bicubitus: ipso interfecto adhuc obtinet illā quantitatē. ℭ Quinto arguitur auctoritate Cōmenta. di. q̄
p pħ. 63. 6m dimensiones materie sunt eterne in materia. ℭ Sexto arguitur sic. in genito manet eadē qualitas que fuit in corrupto. ergo qō falsa. ꝯña tenet. añs patet de qualitate simbola. si enim ex aqua fit aer manet eadem humiditas in genito que fuit in corrupto. Et similiter si aliquis bos interficiatur ipso interfecto statiꝫ post manet aliqua caliditas: sed non videtur q̄ sit de nouo ibi genita: q2 non apparet quis illam caliditatem generasset ibi.

T. c. 23. **Oppositum** dicit Arist. pmo huius dicēs: generationē simplr esse trāsmutationē huius totius in hoc toto nullo sensibili remanēte.

p non **Pro resolutione** māe pme notandū est q̄ per resolōnē in mām primam intelligit an in gnōne ꝛ corruptiōe simplr aliqd aliud q̄ mā pma manet in genito qō prius fuit in corrupto. Resolutio ergo in mām pmā nihil aliud est p̄ter māꝫ primā ma in genito q̄ prius fuit in corrupto. Et ad hoc q̄
T. c. 23. fiet talis resolutio videt auctoritas Arist. allegata. si nullum sensibile maneat in genito qō prius fuit i corrupto. videtur q̄ sit facta hꝫ resolutio. ℭ Ulterius sciēdum est q̄
2m non hꝫ resolutionē possumus imaginari duplr. vno mō quātum ex pte forme subalis. sic. vꝫ. q̄ nulla forma substātialis maneat in genito que prius fuit in corrupto. alio modo quantum est ex parte formaruꝫ accñtalium: sic. vꝫ. q̄ nulla forma accñtalis maneat in genito que prius fuit in corrupto. mō in ista qōne videndū est de hꝫ resolōne quātuꝫ est ex parte forme subalis: ꝛ in sequenti qōne videbitur de hꝫ resolutione q̄tum est ex parte forme accñtalis.

non p **Quantum** ad pmū sciēdū est q̄ aliq imaginātur in eodē suppo plres formas subales vnā
p opio quam ponūt manere perpetue in materia. s. formā corporeitatis: per quā mā est corpus: ꝛ aliam formā substantialem per quā tale indiuiduū ponitur in tali specie vel in tali. ꝛ isti quantū est ex parte forme substātialis negāt resolutionem vsq̄ in mām primā in gnōne vel corruptione simpliciter. vñ dicunt q̄ cū bos interficitur. tūc forma substātialis per quā fuit bos corrumpitur: sed adhuc manet forma
2 opio corporeitatis per quā fuit corpus. ℭ Aliq̄ imaginātur formas subales eīntoꝝ manere in mixto: ꝛ isti ēt habēt negare quantū est ex parte forme subalis vel formaruꝫ in generatione simplr ꝛ corruptione fieri resolutionē vsq̄ in materiam pmā. vñ cū bos iterficit ꝯcedūt easdē formas subales eīntoꝝ manere in boue iterfecto q̄ erāt in boue viuo.

Contra istos pono talē ꝯnē: q̄ in nullo indiuiduo sunt plres forme subales totales educte de pota māe. pbat. nā sicut ipoſe est eandeꝫ ceram simul hēre diuersas figuras totales: ita impossibile ē mām simul habere diuersas formas subales. vnde ex quo quālibet formā subalem distinctā ab alia sequitur figura distincta si in vna mā essent plures forme subales totales. tunc talis mā haberet simul plures figurationes totales. quarū quelibet esset mere extēsa. si ergo hoc est impoſe de mā: sequitur hoc esse impoſe de quolibet indiuiduo. ℭ 2o 2m arguit sic. nam dato opposito qōnis: tale indiuiduū esset i diuersis spēbus. si enim aliqō indiuiduū haberet plures formas subales: ille nō possent eē eiusdē spēi. nā aliter vnū indiuiduū alicuius spēi esset duo idiuidua illius spēi. si autem poneret distinctū spē per quālibet illarum formaruꝫ illud indiuiduuꝫ reponeretur sub alia spē distincta. sequitur q̄ tale indiuiduū esset diuersaruꝫ spērum: qō fuit probandum. ℭ 3o arguit sic. naꝫ si esset aliqua talis forma q̄ 3m perpetue maneret in mā. sicut aliqui imaginauerunt. seqtur q̄ mā nullam aliam formā reciperet. nam sicut dicit Cōmen. super pmo physi. materia hñs vnam formā non recipit aliā. Etiā si poneretur vna forma in mā que remaneret in receptione alterius illa ita reciperet a forma preexistente ꝛ manēte sicut a mā: sed hoc non: propter hoc q̄ sicut materie repugnat informare ita forme repugnat recipere. vñ Cōmenta. in de subā orbis actui repugnat recipere. p pħ. 63. ꝛ. 63. ꝛ p c. de sub. orbis. ℭ Sed ꝯ istam ꝯnem diceres. in eodeꝫ indiuiduo sunt Dubiū plures forme accidentales. sicut in eodē. s. lacte est albedo ꝛ dulcedo: quare etiam in eodē non possunt eē plures forme subales. ℭ Scdo ad idē. nam in boue est forma suba 2m lis oculi: ꝛ similiter forma subalis ossis. similr forma subalis carnis. modo iste forme subales sunt specifice distincte ex eo q̄ oculus ꝛ caro differūt specie. ℭ Tertio arguitur 3m sic. nam in eodē hoīe. s. in soz. est simul anima intellectiua ꝛ sensitiua: que sunt forme subales distincte spē.

Ad ista dico ad pmum: q̄ lꝫ aliqō indiuiduū possit Ad pm hēre diuersa esse accñtalia: tñ non pōt esse diuersa esse subalia. Ideo in eodē indiuiduo pñt esse plures Ad 2m forme accñtales saltē totales: sed nō subales. ℭ Ad scdm dico: ꝛ breuiter q̄ nō est inconueniens q̄ in eodeꝫ sint plures forme subales partiales distincte specie existētes partes integrales vnius forme totalis: per quā aliquod indiuiduū est alicuius spēi pro tunc. vñ dico q̄ forma totalis ipsius bouis est composita ex partibus integralibus diuersaruꝫ rationū. vñ sicut bos ē vnū corpus etherogeneū ita forma totalis ipsius bouis est vna forma etherogenea. Uñ vlterius dico: cuius oppom aliq̄ dicunt: q̄ si illa pars forme bouis q̄ est in pede esset in oculo: ipse ita modicuꝫ viueret sic modo: nec ista sunt cōtra ꝯnem. nam ꝯclusio dabat de formis subalibus totalibus. ℭ Ad tertiā dico: q̄ illa nō ē ꝯ. Ad 3m cōclusionē. nā cōclusio dabat de formis substātialibus eductis de potētia materie. vtrū autem in hoīe anima intellectiua ꝛ sensitiua sint forme distincte: de hoc nō curo ad p̄sens. nā hoc pertinet ad librū de anima. ℭ 2a conclusio est 2a ꝯ ista: quātum est ex parte forme substantialis in generatione simplr fit resolutio vsq̄ ad mām primā. pꝫ. naꝫ forma subalis preexistens nō pōt manere cuꝫ forma que generatur: aliter enim in eodeꝫ indiuiduo essent simul plures forme substātiales: qō est falsum. s. cōtra prima conclusioneꝫ. ergo adueniēte forma que generatur forma preexistēs corrumpitur: sic q̄ primum instans esse forme generate ē primum nō esse forme corrupte. modo hoc est fieri resolutionem vsq̄ in mām primā q̄tuꝫ est ex parte forme subalis. ℭ Ex ista ꝯne seqtur q̄ nihil qō est de substātia generati p cor

2ᵐ cor.ᵐ fuit de sub͂a corrupti nisi mā. ℂ Scd͂o sequitur illaȝ ma-
3ᵐ cor.ᵐ nere eandē in genito ⁊ corrupto. ℂ 3° sequitur illam de se
nullam habere diuisionē ⁊ discontinuationē in suis parti
bus. vñ ocm dis^{ōem} quam hȝ ſȝ suas partes est ex parte for
4ᵐ cor. marum sub͂alium. ℂ 4° seqtur ꝙ oīa que sunt infra con-
cauum orbis lune quātū est ex parte mãe sunt vnuȝ conti-
nuum vñ si oēs forme accñtales ⁊ sub͂ales annihilaren-
tur: mā nō annihilata: maneret vna massa cōtinua ptēsa
ad cōcauitateȝ orbis lune: que tunc ſm diuersas eius par-
tes diuersis formis esset depicta. sicut vna superficies con-
tinua parietis diuersis imaginibus depicta.

Ad rō^{es} Ad rationes ℂ Ad pmā negat ꝯña. vñ ꝗuis
i gnōne hōis ex semie oēs ꝑfitiā
corrūpant pter mām: tñ qꝛ nō ꝓ tꝑe mā maneret sine illis
ante gnōnē forme hōis. sequit̃ potius ex illa generari ho-
minem ꝗ̄ asinū. ℂ Ad 2^{m} pȝ ex ꝯ̄nibus. ℂ Ad 3^{m} sill̃r
pȝ ex dictis. ℂ Ad q̄rtā de q̄litate negat̃. ℂ Ad q̄ntā sill̃r.
ℂ Ad sextā ē patebit in alia qōne. Qō. vi.

Queritur Utrū maneat aliqua quali
tas in gñato que fuit pus in
pᵐ corrupto. ℂ Et arguit̃ pmo ꝙ sic. nā si non:
ꝑ ge. 25. seqtur ꝙ in hñtibus simbolū nō esset facilior
trāsitus: sed hoc est falsum. ꝯña tȝ: qꝛ oēs q̄li-
2ᵐ tates preexistētes corrūperentur. ℂ 2° arguit̃ sic. qꝛ si nō:
seqtur ꝙ frigiditas gñaret caliditatē: sed hoc est falsum.
nā ponatur ꝙ frigiditas corrūpat aliqđ aīal. tunc si in ca
dauere est aliqs nouus calor qui nō prius erat in corpore
3ᵐ viuo. ille nō vꝫ esse genitus nisi ab illa frigiditate. ℂ Ter
tio. nā in corruptione hōis non videt̃ a quo generetur illa
figura ⁊ imago: que est in cadauere: nisi tūc dicatur ꝙ ea-
dem figura ⁊ imago: que est in cadauere fuit in homine:
⁊ per ꝯñs videt̃ aliquā qualitatē manere in genito: que p-
4ᵐ us erat in corrupto. ℂ 4° sic. omne qđ gñatur: gñatur ex
ꝯ̄rio tanꝗ̄ ex termino si habeat ꝯ̄riū: ppter qđ dē ꝙ albū
non fit nisi ex nigro. mō si in cadauere fieret noua calidi-
tas: illa non fieret ex contrario: sed hoc est falsum. suppo-
sito ꝙ illud ex quo generatur cadauer pus fuisset calidū.
5ᵐ ℂ Quīto. nā nisi aliq̄ qualitas que pus fuit in corrupto
maneret in genito. sequeretur ꝙ aliqđ accidēs generaret̃
sine alteratione successiua: sed hoc est falsum. ⁊ ꝯña pȝ.
nā si aliqs homo gñatur. tunc si caliditas eius nō preexi-
stebat in materia: sed de nouo gñatur cum ipso: seqtur ꝙ
6ᵐ illa caliditas gñaretur subito: sicut homo. ℂ 6° arguitur
sic. nā in interfectione bouis corrūpitur caliditas ⁊ gñant̃
oīa noua in cadauere: sed hoc videtur eē frustra. nā agēs
corrumpēs bouem frustra caliditatē illaȝ corrūperet. ex
7ᵐ quo statim aliā consimilē in cadauere generaret. ℂ 7° ar-
guitur sic. nā querit̃ cū ex aqua gñatur aer qđ corrumpit
humiditatē aque: ⁊ probat̃ ꝙ non aer: qꝛ ſm nullaȝ eius
qualitatē ꝯ̄riatur humiditati aque: vñ humiditas est q̄li-
8ᵐ tas simbola aeri ⁊ aque. ℂ Octauo. nā videmus ꝙ si ali-
quis homo habeat aliquā cicatricē: ꝙ eadem cicatrix ma-
net in cadauere cū homo fuerit corruptus: sed cicatrix est
q̄litas. est enim de q̄rta specie q̄litatis. ergo aliqua eadem
qualitas que erat in genito manet in corrupto.

I. c. 23. In oppositum arguit̃. nā si aliq̄ q̄litas ⁊c̄. se
quitur ꝙ diffō gnōnis: quaȝ
ponit Ar. ꝑ huius. nō esset bona. vȝ. gnō est trāsmutatio
huius totius in h̄ totū nullo sensibili remanēte. mō si aliq̄
q̄litas eadem maneret in genito q̄ prius fuit in corrupto.
tūc aliqđ sensibile maneret in genito: qđ prius fuit in cor-
2ᵐ rupto. cuius oppo^{m} dicit predicta diffō. ℂ 2° si aliq̄ q̄litas
maneret eadē i genito q̄ pus fuit i corrupto. seqtur ꝙ ſbm
gnōnis simplr eēt ens in actu. eēt. n. ens i actu p illā q̄lita
2. c. 2. 4. tē. ꝯñs est ꝯ̄ Ar. ℂ 3° sic. ut se hȝ accñs ad sub͂am: ita se hȝ
compositū accidentale ad compositū substantiale: sed ita
est ꝙ qđlibet accidēs presupponit sub͂am. ergo etiaȝ qđli-
bet compositū accidentale presupponit cōpositū substan
tiale. modo tñ sic non esset si aliqua qualitas eadē in ma
teria maneret in genito ⁊ corrupto. nam tunc compositū
actu tale. i. compositū ex materia ⁊ forma ⁊ tali qualitate
non presupponeret compositū sub͂ale: ex eo ꝙ sicut in alia
questione dicebatur: in gnōne simplr. quantum est ex par
te forme sub͂alis: fit resolutio vsꝗ in materiā primā. ℂ 4° 4ᵐ
arguitur sic. si maneret aliqua q̄litas eadeȝ in genito que
fuit in corrupto: sequitur ꝙ accñs migraret de subiecto in
subiectū: quod est falsum. ꝯña pȝ: nam accidēs qđ prius
fuisset i corrupto nō esset in genito. verbi grā. si maneret
eadē caliditas in cadauere que fuit in boue: ex quo genitū
est illud cadauer. ℂ Quinto. seqtur ꝙ corruptibile posset 5ᵐ
perpetuari: sed hoc est falsum. ⁊ ꝯña probat̃. vt si ex aere
gñaretur aqua: iterū maneret eadē humiditas: deinde ite
rum ex aqua gñaret̃ aer ⁊ seruaret̃ idē circulus perpetue:
⁊ tñ est corruptibilis: qꝛ pōt corrūpi. ℂ 6°. si ex igne fieret 6ᵐ
aer: cum caliditas aeris sit remissior: ⁊ si aliqua pars cali-
ditatis ignis manet eadem in aere que fuit in igne. tūc opꝫ
ꝙ aliquis gradus caliditatis ignis corrūpatur: ⁊ cum nō
sit maior ratio de vno ꝗ̄ de alio: videtur ꝙ qua rōne cor-
rumpitur vnus gradus: eadē ratione corrūpetur alius. er
go videt̃ ꝙ tota caliditas ignis corrūpitur: ⁊ oīo noua ca-
liditas in aere generatur: ⁊ per ꝯñs nō manebit aliqua ea
dem qualitas in genito: que prius erat in corrupto: post ꝗ̄
non manet qualitas simbola de qua magis videt̃. ℂ 7°. 7ᵐ
nā calor qui est in cadauere est putrefactiuus. calor aūt q
fuit in viuo preseruabat a putrefactione. ergo nō sunt idē
calor qui est in mortuo ⁊ qui fuit in viuo: ⁊ per ꝯsequens
sic videtur esse de omnibus aliīs qualitatibus. ⁊ per cōse-
quens ꝙ nulla qualitas maneat eadē in genito que fuit
in corrupto. ℂ Octauo arguit̃ sic. nā si q̄litates aliq̄ ma- 8ᵐ
nerēt eedē in genito que fuerūt in corrupto. tunc etiā for-
me sub͂ales ele^{m} quas ille q̄litates cōsequunt̃ deberent ma-
nere eedē in gñato que fuerūt in corrupto: sed hoc est con
tra dicta ꝑcedentis qōnis. naȝ si sic. tunc non fieret resolu-
tio vsꝗ in mām primā: quātū est ex parte formarum sub
stantialium in gñatione ⁊ corruptione simplr.

In ista qōne sunt due opiniones. quaruȝ quel;
pōt ꝓbabilr sustineri. vñ vna ē ꝙ
eadem qualitas maneat in genito que fuit in corrupto. vt
cū ex boue fit cadauer manet eadē caliditas in carne mor
tua que fuit in carne viua: similiter cuȝ ex aqua fit aer ma-
net eadem humiditas. ℂ Et ista opinio haberet pro se pri pᵃ opio.
mas. 8. rōnes: ⁊ ſm istam opinionē deberet dici ꝙ quāuis
in gnōne simplr fiat resolutio vsꝗ in mām primam: quā-
tum est ex parte formarum substātialium: nō tamē quan
tum est ex parte formarum accidētalium.

Et secundum istā opinionē ptēt poni alique cō pᵃ ꝯ̄
clusiones. quarū pᵃ est ꝙ oēs q̄-
litates manent eedē sub eisdem gradibus in genito q̄ fuit
in corrupto. sicut in osse corrupto manet eadē albedo sub
eisdē gradibus prius sicut ante. ℂ 2ᵃ ꝯ̄ est ista. alique bene 2ᵃ ꝯ̄
manent: sed nō sub eisdē gradibus. sicut q̄litates pme: cū
enim ex igne fit aer bñ manet eadē caliditas q̄ fuit i igne.
sed nō remanet sub eisdē gradibus. i. ita intēsa. ℂ 3ᵃ ꝯ̄ ille 3ᵃ ꝯ̄
qualitates ⁊ solum ille que imediate post generationē ap
parent sensui similes illis que apparebāt ante in corrupto
manent eedē. frustra enim gñarentur alie. ℂ Ista opinio
hȝ soluere rationes. 8. scd͂o loco positas. ℂ 2ᵃ opinio est ꝙ 2ᵃ opio
impossibile est idē accidēs esse in genito que prius erat in cor-
rupto: ⁊ secundum istaȝ opinionem deberet concedi in ge-
neratione simpliciter fieri resolutionem vsꝗ in materiam
primam tam ex parte formarum substantialium ꝗ̄ acci-
dentalium. Et ista opinio habet pro se rōnes secūdo loco 2ᵃ opio

positas:sed hẽret soluere .8. rõnes positas in ꝑncipio.

Ad rões **Tenẽdo** aũt ꝑmã opinionẽ soluamus rationes secundo loco positas. Ad primã qñ dicitur gnõ est trãsmutatio hꝰ totius in hoc totũ nullo sensibili remanẽte:cõcedo vt subã per se subsistẽte.totũ.n.cõpositũ ꝑ se subsistens prout ly totũ tenet cathe^{ce} ⁊ nõ sinca^{ce} corrũpitur in aliud totũ:puta in illud ꝙ de nouo gñatur:cum hoc tñ stat ꝙ bene manet eadẽ qualitas sensibilis in genito que prius erat in corrupto. ¶ Sed.d.tu.ergo videt ꝙ ibi maneat aliqḋ subiectũ sensibile:q: mã cum illa q̃litate sensibili. Dico ꝙ hoc bene veꝝ est:sed hoc non est subm ꝑ

T.c.23. se subsistens hoc aliqḋ in actu.de quo subo itellexit Ar. cũ dixit gnõnem esse trãsmutationẽ huius totius in hoc

Ad 2m totũ:nullo sensibili remanẽte vt subo eodẽ. ¶ Ad scḋaz qñ dicit.sequit ꝙ subm gnõnis esset ens in actu.dico ꝙ ħ non est impoĩe ꝙ sit ens in actu per formã accñtalem:bene tamẽ est impoĩe ꝙ sit ens i actu per formã substãtialẽ.

Ad 3m ¶ Ad tertiã:pro eius solutiõe nõdũ est ꝙ cõpositũ substantiale vocat cõpositũ ex mã ⁊ forma:cõpositũ aũt accidentale vocat cõpositũ ex mã ⁊ forme ⁊ accñte. Ulterius cõpositũ accñtale est duplex.qḋdã est cõpositũ ex mã ⁊ accidente:qḋdam aũt est cõpositũ ex mã ⁊ forma ⁊ accñte. Exemplũ pmi.sicut caliditas ⁊ mã prima:ita.n.faciũt cõpositum accidẽtale pmo mõ dictuz. Exẽplũ scḋi. sicut hõ albus. ¶ Et tũc ad rõnem dico ꝙ sicut qḋlibet accñs presupponit subm:ita qḋlꝫ cõpositũ accñtale scḋo mõ dcm ꝑsupponit cõpositũ subãle:sed tñ hoc non opꝫ de cõposito

Ad 4m accidẽtali pmo mõ dicto. ¶ Ad q̃rtaz qñ di.sequitur ꝙ accidens ⁊c̃.pro solutione illius est sciẽdũ ꝙ duplex dicit eẽ subm accidẽtis.qḋdam inherẽtie:⁊ qḋdam denolationis. modo dõm est ꝑm istã opinionez ꝙ cuiuslibet accidentis alicuius cõpositi ex mã:mã prima est subm quo ad inherentiam:q̃uis cõpositũ sit eius subꝫ quo ad denominationẽ.vñ q: compositũ est nobis notius q̃ mã.denominamus ab ipso accidẽte:q̃uis mã sit illud in quo vere est illud accidens.vnde dicimus hominẽ esse calidũ ⁊ nõ eius materiã. Ex hoc pꝫ ad rõnem:ꝙ nõ opꝫ ponere migrationem accidẽtis de subiecto in subiectũ:q̃uis bene succes

Ad 5m siue plura subã denominet. ¶ Ad quintã dico:ꝙ propter ordinẽ nature ⁊ motum celi nõ est aliqua portio mãe gn successiue oporteat eã esse sub aliqua forma alicuiꝰ spẽi: ⁊ sic neganda est talis circulatio perpetua de qua dictũ erat

Ad 6m in argumẽto. ¶ Ad sextã dico:ꝙ imo est ratio.quare vnꝰ gradus caliditatis prius corrũpitur q̃ alius.nez gradus vltimo genitus prius corrũpitur:propter hoc ꝙ habet eẽ minus fixũ ⁊ minus radicatũ in subo. ¶ Ad septimã di

Ad 7m co:ꝙ idẽ calor potest esse preseruatiuus a putrefactione: ⁊ postea putrefactiuus.⁊ hoc est propter aliã ⁊ aliã formã subãlem que mediãte ipso agit tanq̃ mediante instrumẽ

Ad 8m to. ¶ Ad vltimã dico nõ ꝑpter hoc manere formas substantiales in mixto ⁊ easdem in genito:q̃ prius erãt in corrupto.nã qualitates mixtoꝝ.sicut sunt caliditas frigiditas ⁊c̃.non sunt q̃litates elementoꝝ:q̃uis sint eis similes.de qbus postea diffusius videbitur.

Ad rões **Tenendo** aũt scḋam opinionẽ soluamꝰ rõnes positas in pñ qõnis. ¶ Ad pmã dico ꝙ i habẽtibus simbolum nõ est facilior trãsitus:propter hoc ꝙ qualitates pauciores corrũpant:sed ꝑꝑ hoc ꝙ ibi sunt

Ad 2m pauciores ꝯrietates. ¶ Ad scḋam dico ꝙ frigiditas corrumpit hoc animal ⁊ remittẽdo eius caliditatem cõtinue generat nouã ⁊ nouã caliditatẽ.mõ cõcedendũ est ꝙ frigiditas remittẽdo caliditatẽ bñ põt generare caliditatem: sed non est cõcedẽdũ ꝙ frigiditas possit generare caliditatem de nouo per intẽsionẽ caliditatis.nã solũ modo caliditaz isto mõ est ꝑductiuũ caliditatis. ¶ Ad tertiã dico:

Ad 3m ꝙ ipsa nihil ꝑbat:q: figura non est res diſ^{ta} a re figurata seu a re extẽsa. ¶ Ad q̃rtã notãduz est ꝙ omne qḋ habet

Ad 4m cõtrariũ gñatur ex ꝯrio sibi tanq̃ ex termino.vñ aliquãdo põt gñari ⁊ nõ ex cõtrario cũ gñatur ad gñationẽ subiecti.verũ tñ cũ gñatur in aliquo subo ꝑsupposito:tũc ge

Ad 5m neratur ex sibi ꝯrio. ¶ Ad quintã dico:ꝙ nõ est incõueniens accñs gñari subito ad gñationez subi:q̃uis hoc bene esset incõueniẽs ad gñationẽ in aliquo subo preexi

Ad 6m stente. ¶ Ad sextã dico:ꝙ non frustra accñs ꝑexistẽs corrumpitur ⁊ accidẽs nouũ sibi simile generatur.hoc enim sit ꝑpter hoc ꝙ accidẽs nõ põt transire de subiecto i sub

Ad 7m iectum. ¶ Ad septimã qñ dicit ꝙ quãdo ex aqua gñat aer:qḋ est qḋ corrũpit humiditatem aque:dico ꝙ hoc est aer:⁊ qñ dicit.tamẽ sibi nõ ꝯtrariatur ⁊c̃. Respõdetur ꝙ q̃uis hoc sit verũ:tñ q: corrũpit frigiditatẽ aque cui cõtrariatur:corrumpit ẽt humiditatẽ aque que cõsequitur

Ad 8m frigiditatem aque. ¶ Ad vltimaz cũ dicit de cicatrice.respondetur sicut respondebatur de figura ⁊c̃. Et sic terminatur ista questio.

Questio.vij.

Queritur Utrũ dato aliquo generabili ipꝫ a pluriũ agẽtiũ quolibet possit gñari.vbi grã.dato.a.gñabili qḋ cras ꝑducet a b.agente:vtruz ab alio q̃ a b.agen

pm te possit gñari vel ꝑduci. ¶ Et arguit primo ꝙ questio sit vera.nã capiat vnũ ouũ:ex quo debeat generari pullus:⁊ ponat sub vna gallina ⁊ generetur.tunc nõ est verisimile quin idẽ pullus in numero genitꝰ fuisset ex illo ouo si fuisset positũ sub alia gallina:quare a pluriũ gallinaruz qualibet idẽ pullus generãdus poterat generari.

2m ¶ 2° arguit sic.nam capiat aliqḋ lignũ ⁊ ponat ad ignez: ita ꝙ ex eo generetur ignis.tũc nõ est verisimile gn idem ignis fuisset generatus ex illo ligno si fuisset positũ in aliũ

3m ignem. ¶ 3° arguit sic.nã si aliquis calefaciat manũ suaz prope aliquem ignez:sic ꝙ in manu sua generetur aliqua caliditas:nõ videtur quin eadẽ caliditas fuisset genita in manu sua si calefecisset manũ suam prope aliquem alium ignẽ ita intẽsum:ꝙ nõ esset nisi idẽ effectus.vtputa caliditas a pluriũ agentium quolibet posset produci. ¶ 4° ar

4m guitur sic.si soꝛ.interficeret aliquẽ bouẽ gñaret cadauer: ⁊ tunc pla.potuisset interficere eundẽ:⁊ plato idẽ cadauer

5m generasset.ergo ⁊c̃. ¶ 5° arguitur sic.soꝛ.generat in intellectu meo intẽtionẽ eandẽ cõez quã generaret plato.ex eo ꝙ talis intẽtio cõis ẽ representatiua amboꝝ.ex quo est intentio cõis oĩum hominũ.ergo idẽ effectus:sicut est intentio cõmunis in anima:a pluriũ agentiũ quolibet sic sunt

6m obiecta põt produci. ¶ 6° arguit sic.sensatio a pluriũ agẽtium quolibet indifferẽter põt cõseruari.ergo etiam a plurium agentiũ quolibet potest generari.ꝯña tꝫ ex eo ꝙ nullus effectus potest ab aliquo conseruari in esse:nisi etiã ab eo poterat produci.añs probatur.nã si alicui proponeret vnuz ouũ:⁊ imperceptibiliter sibi amoueret:⁊ vnũ aliud apponeretur omnino sibi simile:in loco eius cõseruat eadem sensatio in sensu. Similiter cõtinue est idẽ lumen in medio:q̃uis flãma candele a qua conseruatur illud lumen cõtinue sit alia ⁊ alia.ergo videtur ꝙ idẽ effectus ꝑductus ab vno potest ꝯseruari ab alio:⁊ per consequẽs ẽt

7m poterat produci ab eo. ¶ Septimo arguit sic.a diſ^{tis} agẽtibus in specie possunt produci effectus diſ^{ti} solũ numero. ergo etiã videtur ꝙ ab agentibus diſ^{tis} solũ numero possit produci idem effectus in numero.assumptum patet.nã ab aliquo igne potest produci aliquis ignis qui est eiusdẽ speciei cuz igne producto a radijs solaribus reflexis super

8m aliquo speculo ꝯcauo. ¶ Octauo arguit sic.agẽtia sunt cause extrinsece:⁊ cum effectus non depẽdeat a causis extrinsecis:nec per cõsequens capit ab eis aliquid diſ^{tionis}:⁊ si sic.tunc a plurium agentium quolibet idẽ effectus põt ꝑ

9m duci. ¶ Nono arguitur sic.eiusdem effectus indifferẽter

possunt esse plures fines ꝛ non vnus. vnde bene põt aliqs
ire ad forum nõ solũ ꝑpter emere panẽ: verũ etiã propter
10m emere oua ꝛ hꝫ. ℭ 10° argr̃ sic. oẽs cãe agentes pꝛeter pꝛi
mam sunt instrumẽtales. mõ cãe agentes instrumentales
nõ influũt aliqd in effectũ. sicut pꝫ de cultello in scindẽdo
panem: ꝛ de securi in diuidẽdo ligna. mõ a pluriũ agẽtiuꝫ
quolibet nõ influẽtiũ in effectũ idẽ effect° põt ꝑduci. ğ ꝛc.

In oppositum arguitur sic. ẜm aliã ꝛ aliã in fluentiã in effectuꝫ fit alius ꝛ
alius effectus: cũ ergo a pluriũ agentiũ quolibet fit alia ꝛ
alia influẽtia in numero. seqtur ꝙ non a quolibet pluriũ
agentiũ idem effectus numero possit generari: ꝛ hoc pro-
pter aliam ꝛ aliam influentiam numero.

ℭ In ista qõne. p̃ ponã aliquas distõnes. scdo ꝯnes.

p° distõ **Quantum** ad pmũ sit pma distinctio ista: ꝙ cau-
sarum qdã dñr intrīsece: ꝛ qdã extrin-
sece. intrinsece sunt sicut mã ꝛ forma: extrinsece sunt effici-
2° distõ ens ꝛ finis. ℭ 2° distinctio. Agentiũ quedã influunt ꝛ que
3° distõ dam nõ. ℭ 3° distinctio. Agentiũ nõ influentiũ: quedam
sunt mere instr̃alia. sicut est cultellus vel securis: ꝛ quedã
dicũtur occasionalia sicut agẽs cõsilians: agens aplicãs
ac^{ua} pa^{ui}: sicut est medicus vel aliquis ponẽs lignum ad
4° distõ. ignẽ ad hoc vt cõburatur. ℭ 4° distõ. agentiũ influentiuꝫ
qõdam est qõ nullo mõ dr̃ instrumẽtale: sed dr̃ agẽs pmũ
sicut pma causa: alia aũt oĩa agentia dñr quodãmõ instru
mentalia respectu pꝛime: quãuis nõ oĩa dicantur: nec sint
mere instr̃alia: sed influẽtia aliquid in eoꝝ effectus.

Quantum ad a^m ponaꝫ pꝛimo ꝯnes de causis in
trinsecis. scdo de causis extrinsecis. si-
p° ꝯ cut sunt agẽtia. ℭ Hic sit pma ꝯ. ad variationẽ mãe se-
quitur variatio effectus. Ex ista ꝯne. sequitur ꝙ nõ fuisti:
nec potuisses fuisse genit° ex alio semine ꝙ̃ ex illo ex quo
tu fuisti genitus: ꝛ probatur sic. nã ex quo mã est para effe
ctus: ꝛ cuꝫ effectus non sit aliud ꝙ̃ sue partes. seqtur ꝙ si
mã est alia ꝙ effectus est alius. quare ad variationẽ mate
2m rie seqtur variatio effectus. ℭ 2° seqtur ꝙ nõ potes fuisse
genit° ab alio pr̃e: nec cõcept° ab alia mr̃e ꝙ̃ a tua: qꝛ si ab
alia fuisses cõceptus vel genitus. tu nõ fuisses genitus ex
illo semine quo mõ es genitus: ꝛ per ꝯñs non esses ille qui
3m modo es. ℭ 3° seqtur ꝙ nõ potuisses fuisse genitus in alio
instãti ꝙ̃ in illo in quo gñatus fuisti. pꝫ: qꝛ non fuisset ea-
dem mã: cũ cõtinue partes mãe fluant ꝛ refluãt ꝑpter cõ-
tinuam eius alterationẽ prouenientẽ a corporibus supcele
2° ꝯ stibus que sunt in cõtinuo motu. ℭ Scda ꝯ. nõ est pole
ꝙ eadem forma gñanda a pluriũ materierũ po° educaf.
nã dato opposito ꝯnis. seqtur ꝙ pole esset eãdẽ formã in-
3° ꝯ formare vnã mãm Parisius ꝛ aliã Rome. ℭ 3° ꝯ. eadẽ for
ma generãda a pluriũ mãerum potẽtia nõ põt educi. pro-
batur. nã si sic. sit igif a. forma gñanda que indifferẽter a
b. c. materiẽs possit educi: ꝛ educaf pmo a b. mã. tũc ex quo
a. forma ex b. mã est educta: ꝛ nulla facta sit mutatio i c.
mã videtur ꝙ adhuc ex c. mã a. forma possit educi: ꝛ cuꝫ
iam forma a. sit educta de b. mã. seqtur ꝙ postꝙ̃ a. forma
sit genita. possibile est adhuc eam gñari: quod est incõue-
niens. postꝙ̃ enim aliqd semel genitũ est: amplius gñarĩ
non põt: ista rõ tñ nõ est demonstratiua. ℭ Scdo arguif
2m sic. si a forma põt indifferẽter ex b. ꝛ c. materiẽs gñari. tũc
sumus in illo instãti in quo põt gñari ex b. mã: ꝛ põt gene-
rari ex c. materia. ꝛ p ꝯñs pro eodẽ instãti aliq̃ forma põt
gñari parisius ꝛ rome: qꝛ Parisius ex b. mã: ꝛ rome ex. c.
3m materia. ℭ Tertio arguif sic. sicut impole est ꝙ eadeꝫ fi-
gura sit figura pluriũ cerarum ꝛc̃. sicut figura vnius cere
nõ potuisset fuisse figura alterius cere: ita impole est ꝙ ea-
dem forma sit forma pluriũ mãeriũ: ꝛ sĩr forma q̃ est for-
ma illius mãe non posset fuisse forma alterius: qꝛ sicut se
habet figura ad cerã: ita materia ad formam.

Quantum ad 1m sit pma ꝯ. a pluriũ agentiũ quo p° ꝯ
libet idifferẽter nõ influẽtiũ in effectuꝫ
idẽ effect° gñandus põt gñari. ꝑbaf sic. nã ab agẽtib° non
influẽtib° effect° nõ capif de intrīseco: nec aliquid ꝙ sit pars
sue subẽ: ꝛ per ꝯñs: nec distõnes. ğ a pluriũ taliũ qlibet põt
ꝑduci. ℭ 2° ꝯ. a pluriũ agentiũ quolibet influentium ali 2° ꝯ
quid in effectũ nõ põt idem effectus producendus ꝑduci.
ꝑbaf sic. nã a talib° effectus capit aliqd de intrīseco ꝛ par
te sue subẽ: ꝛ per ꝯñs dis^{tinctum}: ꝛ per ꝯñs a pluriuꝫ taliũ quo
libet nõ põt idem effectus numero produci.

Ad rõnes ℭ Ad pmã dico: ꝙ si gallina est agẽs Ad pm
influens aliqd in pulliũ producẽdũ: ex
eodẽ ouo nõ fuisset genitus idẽ pullus numero: ꝙ̃uis be-
ne in spẽ sub alia gallina ab illa sub qua ponif. si vo in ge-
neratione pulli gallina nõ est agẽs influẽs. tunc esset cõce-
dendum ꝙ idem pullus fuisset genitus ex eodẽ ouo posi
to sub alia gallina. ℭ Ad scdm dico: ꝙ si aliqd lignũ po Ad 2m
neretur ad igneꝫ generaretur ex eo ignis: ꝛ si fuisset posit°
in aliũ ignẽ nõ fuisset ex eo genitus idẽ ignis numero: sed
bñ ꝯsilis. ℭ Ad tertiã simili mõ rñdef. ℭ Ad qrtã dico: Ad 3m
ꝙ nõ est ꝯtra p̃dicta ꝑpter hoc ꝙ sor. ꝛ plato nõ sunt agẽ Ad 4m
tia influentia aliqd in cadauer qõ generatur ex interfectio
ne bouis. ℭ Ad quintã dico: ꝙ nõ est eadem intẽtio cõis Ad 5m
causata in intellectu meo a sor. obto que fuisset causata a
platone: sed est bñ consimilis: ꝛ propter hoc ipsa est repre
sentatiua vtriusqꝫ: ꝙ̃uis nõ sit eadem causata ab vtroqꝫ.
ℭ Ad sextã negaf ꝙ idẽ effectus numero possit cõserua Ad 6m
ri a pluriũ agentiũ quolibet. Et qñ dicif de mutatione im
perceptibili: dico ꝙ non maneret eadeꝫ sensatio: sed fieret
alia etiã imperceptibiliter. Ulterius quãdo dicitur de flã-
ma: dico ꝙ cõtinue est aliud ꝛ aliud lumẽ in medio. sicut
cõtinue est alia ꝛ alia flãma. ℭ Ad septimã dico: ꝙ quam Ad 7m
uis a pluribus agẽtibus distinctis spẽ possit ideꝫ effectus
specie gñari. negaf tñ ꝙ a distinctis numero: ẜm hoc iflu
entibus põt idẽ effectus numero gñari sicut ẽt qñuis plu
ra accidẽtia distincta specie possint esse in eodem. sicut al-
bedo ꝛ dulcedo in lacte: non tñ distincta solũ numero. vñ
cõiter dr̃ ꝙ accñtia solum numero dĩa non pñt esse simul
in eodẽ. ℭ Ad octauã dico: ꝙ ꝙ̃uis agẽtia dicãtur cau- Ad 8m
se extrinsece: ꝛ ꝙ nõ introducũt positionẽ effectus: tñ aliq̃
influunt aliqd de intrinseco in effectũ. ℭ Ad nonã negaf Ad 9m
ꝯña: ꝑpter hoc ꝙ fines nõ influũt aliqd in effectũ. aliqua
aũt agentia influunt aliquid in effectũ. ℭ Ad vltimã di- Ad 10m
co: ꝙ ꝙ̃uis oẽs cãe p̃ter pmã dicãtur instrumẽtales ꝛ hoc
in cõparatione ad pꝛimã: non tñ oẽs sunt ita mere instru
mentales quin aliqua earum influat aliquid in effectuꝫ.
Et sic terminatur ista qõ. Questio. viiij.

Queritur Utrũ dato aliquo generabi-
li ipsum in pluriũ instãtiũ
quolibet indifferenter põt generari. vbi gra-
tia. posito ꝙ a. sit vnum generabile ꝛ generef
in b. instanti. vtrum in alio instanti ꝙ̃ in b. a.
potuisset generari. ℭ Et arguif pmo ꝙ questio sit vera. pm
nam omne generabile ꝯtingenter gñabitur: qõ non esset:
vt videtur: nisi in pluriũ instãtium quolibet indifferenter
posset generari. Secundo. nam si questio esset falsa. tunc 2m
vel essent infinita instantia in quibus nihil posset genera-
ri: vel essent infinita generabilia que nunquam generaren
tur: sed vtrũqꝫ istorum est falsum. probatur consequẽtia.
nã capiatur aliquod instãs: ꝛ sit a. vel pro illo est aliquid
generabile vel nihil. si nihil. cõsimili modo arguã de infi
nitis aliis instãtibus. si aliquid generatio illius potest im
pediri pro illo instanti. ergo si questio esse vera. tunc illud
nunꝙ̃ generabitur: ꝛ simili modo arguitur de instãtibus
aliis generabilibus. ℭ Tertio arguif sic. a pluriũ instan- 3m
tium quolibet idẽ corruptibile põt corrumpi. ergo etiam

videtur ꝙ in plurium instantium quodlibet idem effectus
possit generari. videtur enim simile esse de hoc quo ad ge-
nerationem ⁊ corruptionem. maior p3. q2 dato aliquo bo-
ue interficiendo indifferenter potest interfici hodie ⁊ cras.
4m ¶ Quarto arguitur sic. ex eodem boue generatur idem ca-
dauer cum ergo in plurium instantium quodlibet idem
bos potest corrumpi. sequitur ꝙ in pluriu3 instantiū quo
libet idem cadauer possit generari. vñ si aliquis bos hodie
interficeretur non ex eo generaretur aliud cadauer q̃3 si heri
5m fuisset interfectus. ¶ Quinto arguitur sic. nisi questio es-
set vera. sequitur ꝙ generatio non posset differri: ⁊ ita si tu
non fuisses genitus in illo instanti in quo fuisti: nunquam
postea fuisses genitus consequentia tenet postquā in plu-
rium instantium quolibet idem generabile non potest ge-
6m nerari. ¶ Sexto arguitur sic. nisi questio esset vera sequi-
tur ꝙ iam hec esset possibilis. sor. generabitur. ⁊ si in instā
ti in quo est generabilis non generabitur. illo instanti ela-
pso hec erit impossibilis. sor. generabitur: ⁊ sic propositio
possibilis erit impossibilis: nullam facta in re mutatione.
7m ¶ Septimo arguitur sic. si questio esset falsa. tunc in tem
pore. b. desinerent posse generari infiniti ignes. probatur.
nam sit ꝙ in tempore a. b. in isto ligno non generetur ignis:
⁊ tamen omnino verum erat dicere ꝙ in illo ligno poterat
generari ignis in tempore a. b. Et cum infinite sint partes
proportionabiles a. ⁊ b. temporis in quarum qualibet po-
terat generari aliquis ignis in isto ligno: ⁊ si ille ignis qui
potuit generari in ipso in prima parte proportionabili tē-
poris non potuit generari in ipso in secunda. nec ille in se-
cūda potuit gñari in tertia: ⁊ sic vltra. sequitur ꝙ a b. tpe
elapso infiniti ignes sm infinitas partes proportionabiles a
b. tpis desinūt vel desierunt posse generari in illo ligno.

p ge. 70 In oppositum arguit. nā si qō esset vera. seqt
ꝙ corruptum posset iteru3 ge
nerari: sed hoc est falsum. consequētia pbatur. nam sit ita
ꝙ a. gñet in b. ⁊ in c. instantibus: ⁊ generetur in b. ⁊ corrū-
pat añ c. instans. tūc cum ppter hoc nō debeat tolli possitas ge-
nerationis eius in c. instāti. vt vr: vr ꝙ adhuc in c. instanti
possit gñari ⁊ et postq̃3 semel corruptū est iterū pōt gñari.
¶ In ista qōne. Primo ponā duas 9nes pambulas. Deide
ponam 9nem responsalem ad quesitum.

p supp. Quantum ad pmū sit pma suppositio. ꝙ impole
est tempus preteritum redire: imo scōs
aliquos implicat contradictionem. Et similiter dato aliq̃
tempore impole est ipsum prius fuisse q̃3 fuerit: ⁊ silr dato
2 suppō aliquo tpe impole est ipm prius fore q̃3 erit. ¶ Secunda
suppositio motus sigt tempus. p3 hoc ex eo ꝙ motus est
4. ph. 98 acquisitio vel deperditio alicuius in tempore. Ex quo seqt
p cōcl. ꝙ motus in b. tempore sigt b. tempus.

Tunc sit pma conclusio. dato aliquo motu facto in
aliquo tempore impole est ipm fuisse fu-
turum in alio tempore: pbat. nam si a. motu3 fuit in b. tē
pore. tunc arguitur sic. a. motū est. c. mobile. moueri in b.
tempore. p3 hoc ex secunda suppositione: sed impossibile ē
c. mobile moueri in b. tempore prius fuisse. vel postea fore
ex quo impossibile est per primam suppositionem b. tem-
pus prius fuisse vel fore. ergo impole est a. motum prius
2m fuisse vel postea fore. ¶ Secundo arguitur sic. impole est
motum cere qui modo est seu reuolutionem hodiernā pri
us fuisse. ergo consimili modo sic est de quolibet alio mo-
tu. consequentia tenet ex eo ꝙ motus istorum inferiorum
dependet a motu celi tanq3 a causa principali: sed sicut
dictum est in alia questione. ad variationem cause princi
palis sequitur variatio effectus. ¶ Ex ista conclusione. se-
Cor m quitur ꝙ si sor. mouetur nunc aliquo motu: ꝙ si expectass3
fuisset motus alio motu. ¶ Secūda conclusio. mutatio-
2 cōclo. num distinctarum numero: sunt distincti termini numero
ad quos sunt ille mutationes: qui quidem termini produ
cūtur in esse p huiusmodi mutatiōes. p3 hoc ex eo ꝙ distin-
ctio mutationum ⁊ mobilis specifica attenditur penes di-
stinctiones naturales ⁊ specificam terminoꝝ ad quos. Et
notanter dico in conclusione: qui quidem termini produ
cuntur in esse per tales mutationes: ad inueniendum non
esse impossibile distinctas mutationes numero esse ad eun
dem terminum ad quem numero: cum talis terminus ad
quem non producatur in esse per tales mutationes. verbi
gratia. sicut est de mutationibus localibus. distincti enim
motus locales possunt esse ad eundem terminum ad que3
patet hoc. nam pluries vadimus ad nostram dominam.
vt ad terminum ad quem illorum motuum. qui quidem
terminus ad quē non pducit in esse p hō mutationes ⁊c.

Quantum ad 2m sit tertia conclusio responsalis. 3 cōclo.
dato aliquo generabili impossibile est
ipsum in plurium instantium quolibet generari: vel da-
to aliquo genito ipsum in plurium instantium quolibet
est impole fuisse generatum. pbatur. nā si sor. sit pductus
a. pductione in b. tempore. tunc arguit sic: impole est a. p
ductionem fuisse in alio tempore vel instanti q̃3 in b. p pri
mam conclusionem: sed impossibile est fuisse sor. productū
alia productione q̃3 a productione. per secundam conclu
sione3: ergo impossibile est seu fuisset. sor. prius produci q̃3
in b. tempore vel instanti. ¶ Secūdo arguitur sic. Et sup
pono ꝙ influētia celi que est in b. tempore. impossibile est 2m
eandem numero prius fuisse vel postea fore: quamuis for
te bene consimilis. Tunc sm precedentem conclusionem
secundum mutationē agentis ⁊ influentis est mutatio ef- 3m
fectus. ergo tempore elapso nunquam fuisset postea possi
bile sor. generari: nec ante genitum fuisse: quamuis bñ cō
similis sorti posset vel potuisset generari. ¶ Tertio argui
tur sic. cause concurrentes ad productionem sor. in b. tem-
pore nūquā eedem numero sic se habent. nec vnquam po-
stea eedem numero se habebunt: sicut nunc se habent in b.
tempore. ergo secundū dicta in alia questione impossibile
fuisset sor. ante b. tempus fuisse pductum vel post b. tpe p
ducendum. ¶ Ex istis sequitur generationem alicuius non
posse differri. vnde si tu in illo instanti in quo fuisti genitus
non fuisses genitus nunquam postea in eternū fuisses ge-
nitus. ¶ Secundo sequitur ꝙ quodlibet generabile ne-
cessario generabitur nisi per liberum arbitrium impedia-
tur: per quod quidem liberum arbitrium generatio nō po
test differri: sed bene potest auferri.

Ad rationes ¶ Ad primam dico: ꝙ generabi Ad pm
le nō ppter hoc dr 9tingēter gña
bile: q2 in plurium instātiū quolibet possit generari: sed sō
q2 in illo instanti in quo potest generari possibile est ꝙ nō
generetur: ⁊ ꝙ omnino generatio pro illo instanti per li-
berum arbitrium impediatur. ¶ Ad secūdā cōcedo ꝙ in Ad 2m
finita sunt generabilia que forte nunq̃3 generabuntur: q2
forte eoꝝ generatio per liberū arbitrium impediet ⁊c. be-
ne tñ concedo infinita esse instātia vel fuisse in quibus nō
potuit aliquid generari: in quibus forte influentia erat in
epta ad generationem. vnde dicunt astrologi ꝙ aliquan-
do est talis influentia: ꝙ pro tunc non potest generari ho
mo: ⁊ aliquando alia: propter quam non potest generari
bos: ⁊ sic de alijs. ¶ Ad tertiam dico non esse simile de ge Ad 3m
neratione ⁊ corruptione. vnde bene idem in plurium instā
tium quolibet potest corrumpi. non tamen generari. hoc
ideo est: q2 corrumpens non influit in corruptu3: sed in ge
neratum. vnde si aliqs bos hodie interficeretur esset aliud
cadauer numero q̃3 si heri fuisset corruptus: quāuis ide3
bos potuisset fuisse heri corruptus sicut mō. ¶ Ad q̃rta3 Ad 4m
p3 ex iā dictis. ¶ Ad qntam 9cedo illud qō per ea3 pbat. Ad 5m
¶ Ad 6m concedo ꝙ aliqua 9pō est mō possibilis ⁊ po- Ad 6m

stes impossibilis nulla mutatione facta in re sigta per illā ꝓpositionem: qꝛ forte nulla re asigtur per illā ꝓponem: facta tā mutatiõe in alia re: sic est in ꝓposito: qꝛ facta est mutatio motus celi localis. ¶ Ad vltimam cõcedo illud qd ipa ꝓbat. Et sic terminatur ista qõ. Qõ IX.

Ad 7m

Queritur Utrum augmentatio sit generatio. ¶ Et arguitur primo q sic. nã augmentatio est alicuius corruptio. g est alicuius gñatio. ꝯña tꝫ qꝛ corruptio vnius est gñatio alterius. afis pꝫ qꝛ augmentatio est corruptio alimenti. ¶ Secundo arguitur sic. diminutio est corruptio. g augmẽtatio est gñatio. ꝯña tenet: sed afis ꝓbatur: qꝛ diminutio est cuiꝰ deperditione alicuius que non sit nisi aliquo recedẽte. sicut dicit Aristo. g videtur q sit alicuius corruptio. puta illius qd recedit et deperditur: ¶ 3o arguit sic. augmẽtatio est motus ad subam. pꝫ qꝛ per augmentationem aliqua pars sube ante acquiritur: sed omnis motus acquisit sicut est augmẽtatio q est ad substantiam est gñatio. g etc. ¶ 4o arguit sic. nam videmꝰ q ligna ponũt ad ignẽ et est augmẽtatio ignis ligna corrumpunt et ignis gñat. ergo augmentatio est generatio. ¶ 5o arguit sic. si nõ: hoc videret eẽ ex eo q augmẽtatio eẽt motus ad quantitatẽ et non ad subam: sed hoc est falsum. nã rarefactio qui est motus diffus ab augmẽtatione est motus ad quantitatẽ. g nõ augmentatio. ꝯña tenet ex eo q motꝰ diffus sunt ad diffus terminos. ¶ 6o arguitur sic. nã intensio alicuius qualitatis secundum gradus dicitur augmentatio illius qualitatis: et illa eadem est generatio graduũ illius qualitatis. ergo augmentatio est gñatio.

p.
p ge.27

2m

p.g.23.

3m

4m

5m

5.ph.18.

6m

In oppositũ est Aristo. ꝓmo huius: et etiam 3o et 5o physi. vbi distinguit augmentationẽ contra generationẽ: quod non faceret si augmentatio esset generatio.

T.c. 31.
T.c. 6.
T.c. 7.
2.18.

¶ In ista questione ꝓ ponam diffus de hoc nomine augmẽtatio: et descriptionẽ de ly augmẽtatio hic intenta: et quasdam cõditiones eius. 2o ponã cõclusiones et dña augmentationis hic intente ad alias mutationes etc.

pm non

Quantum ad pmum sciendum ẽ q hoc nomen augmentatio multipli accipit. accipitur. n. augmẽtatio ꝓ intẽsione alicuius qualitatis: et diminutio ꝓ remissione eiusdẽ. Et isto mõ accipimus cũ dicimꝰ aliquã calitatẽ eẽ augmẽtatã et aliquã infirmitatẽ eẽ augmẽtatã. ¶ 2o mõ accipit ꝓ augmẽtatiõe que fit fm q̃titatem discretã. Et isto mõ accipit cũ dr. 3. physi. fm diuisionem continui in infinitum augetur numerus in infinitum.

2o modo
T.c. 68.
3o modo

¶ 3o mõ accipit ꝓ augmẽtatione fm q̃titatẽ ꝯtinuam: et hoc dupl'r. vno mõ absq aliqua re noua adueniente et sic vocat rarefactio. alio ꝓ aliq re noua aduenitẽ: et hoc dupliciter. vnoꝰ ꝓ aliq re noua aduenientẽ sibi pfecte. et isto modo dicimus q fluuius auget fluuio aduenitẽ. Alio accipit ꝓ acqsitione noua aduenitẽ diffus rei pfecti: et hoc dupl'r. vno mõ ꝓ solã iuxͣpõnem: et isto dicimus q lignis aduenientibus igni. ignis auget. alio ꝓ aliqua re aduenientẽ per intusꝓositionem: et ꝓ ꝯuersionem eiꝰ in subam corporeã cui aduenit ꝓ virtutẽ et actionẽ aie mediãte calore nãli. De oibus his modis augmẽtationis nõ intendit hic sed de augmẽtatione vltimo dcã q sic describit. augꝰ est cõuersio diffusi in subam illi cui aduenit per actionem anie mediante calore nãli. Augeri autem est aliqd idẽ ꝑ transmutari de minori ad maius q̃ ipsum prius erat.

Corm
p.

Ex ista diffõne sequitur quedã ꝯditiones augmentationis. ¶ Prima est q augꝰ fit aliquo extrinseco adueniente. pꝫ ex descriptione de ly augeri. nam augeri est transmutari de minori ad maius: vel hoc est per solã rarefactionem: vel per aduentum alicuius ab extrinseco: non potest dici primum. nam tunc multa post augmentationem essent rariora q̃ añ: sed hoc est falsum. vnde videmus q corpus viri est magis densum q̃ corpus pueri.

¶ Secunda conditio est: q illud quod augetur maneat idem ante et post. pꝫ per diffõnem augeri. nam augeri dr cũ aliquid ꝑ est minꝰ: et postea sit maiꝰ. mõ cũ ly ipm sit relatiuum idẽtitatis: seqꝛ q si nõ maneat idẽ añ et post: q falsum esset dicere q ipsum eẽt minus et postea maius. Et hoc seqꝛ q cibus aduenies nõ auget: sꝫ illud cui aduenit. Ex quo pꝫ solo illius qõnis: quã aliqui formãt circa istũ librũ. videlicet qd sit illud qd auget. vñ statim diceret q corpus cui aduenit cibus est manẽs idẽ et post et añ. ¶ 3a ꝯditio ẽ q qlꝫ pars aucti est aucta. pꝫ ex descriptiõe de ly augeri. nã ibi ponebat ꝑ modo ex q illud dr ꝑ motũ: cꝰ qlꝫ pꝫ est mota. illud dr ꝑ augeri. cꝰ qlꝫ pꝫ auget. ¶ Adhuc sũt alie tres ꝯditões augmẽtationis. s. q sit negꝰ. qꝛ prima est q in augmẽtatione: nõ opꝫ dare vacui in corpe quod auget ¶ Scda ꝯditio negatiua ẽ: q nec opꝫ ibi fieri penetratio nẽ dimẽsionũ. ¶ Tertia cõditio negatiua est: qd oꝫ illud adueniẽs nõ sit incorꝰ. ¶ Ex istis ꝯditiõibꝰ augmẽtationis inferiꝰ alie. Quarũ ꝓma est ista q adueniens. s. cibus in pnꝰ sit diffile illi cui aduẽit. pꝫ. qꝛ si in pnꝰ esset sile fieret solũ ꝯtinuatio aduenientis cũ illo cui aduenit: sꝫ hoc nõ. nã tũc nõ qlꝫ pꝫ aucti auget. ¶ 2a ꝯditio est q in fine sit sile. pꝫ: qꝛ alr ex ipsoꝝ ꝑfectũ non fieret vnũ. ¶ 3a cõditio ẽ q ibi sit alteratio: et est gñatio aliqlis nã cꝫ adueniens i pnꝰ est dissimile illi cui aduenit: et in fine sit simile: et ꝑ ꝯña non est sine aliq alteratione et gñatione. seqꝛ q dcm est. ¶ 4a cõditio est q ibi sit nutritio. nã aliter non per singulas partes illud adueniẽs distribueret in corpore augendo. ¶ 5a cõditio: q opꝫ de illo qd auget q sit aiatum. pꝫ. qꝛ solum animatum nutrit nutritiõe ꝓprie dicta: qua aie requiritur ad augmentationem ꝓprie dictam: de qua est presens sermo. ¶ Sexta conditio est: q opꝫ in augmentatione plus acquiratur q̃ fuerit ꝯditũ. nã alr corpus cui adueniret cibus non fieret maius: et sic nõ eẽt augmẽtatio. ¶ 7a etc. requiritur ad augmentationẽ q ibi sit motus localis ipsius cibi aduenientis q deportet per singula membra corporis quod augetur. ¶ Octaua conditio: q requiritur q illud q augatur postq auctum est occupet maiorem locum q̃ prius: propter hoc q factum est maius.

2a

p ge.t.c. 2 (32

3a

2
3

p ge.t.c. 2 (38
3

4

5

6

7

8

Quantũ ad 2m sciendũ est: q sicut aliquid dicimus moueri per accidens dupliciter. vno modo rõne accidẽtis: alio mõ ratiõe partis: ita dicimus aliqd gñari fm qd dupl'r. vno mõ dicimus accñs gñari fm qd. alioꝰ dicimus gñationem alicuius partis integrãtis toti eẽ gñationem fm qd. ¶ Iuxta hoc dico q q̃cũq ẽ corruptio simpl'r est gñatio fm qd. sicut contingit in nutritione. ibi enim est corruptio cibi simpl'r et gñatio nutrimenti fm qd: qꝛ gñatio alicuius. s. ipsius carnis. ¶ 2o dico q aliqñ hoc ecõuerso corꝰ fꝫ qd est gñatio simpl'r. vt cum in resolõne ex aliqua parte hominis que corrumpitur gñatur aliquod paruus aial. sicut pediculus. ibi. n. est generatio simpl'r ipsius aialis et corruptio fm qd ipsius hominis vel ipsius corporis corꝰ ex quo sit talis resolutio. ¶ 3o dico: q aliqñdo gñatio fm qd est corꝰ fm qd. v. g. vt qñ ex pte ipsius cibi sit pars ipsius carnis.

pm
2m
3m

Tunc sit pa ꝯ. in augmentatione hoc est corꝰ fm qd. pꝫ. qꝛ ibi ẽ gñatio ptis ipsiꝰ aucti. ¶ 2a ꝯ. in augmẽtatione hoc est corꝰ simpl'r. pꝫ qꝛ ibi est corꝰ cibi: cuꝰ corꝰ ẽ corꝰ simpl'r. ex quo cibus est vnum ens seorsum exñs. ¶ 3a ꝯ. augꝰ nõ est gñatio simpl'r. pꝫ. qꝛ in augꝰ manet idẽ subm in actu añ et post sicut ꝓus dicebat. sic et nõ est in gñatione simpl'r dicta: ex quo gñatio simpl'r dcã est transmutatio hoꝰ totius in hoc toto nullo sensibili remanẽte etc. ¶ 4a ꝯ. augꝰ nõ est mixtio. pꝫ. qꝛ i mixtiõe vtraq mixtibilia corrũpunt: vel vnũ mixtũ ꝯuertitur in naturaꝫ

pma ꝯ.
2a ꝯ.
tertia ꝯ.
q̃rta ꝯ.

alterius: sed ambo mutant in mām tertij.s.mixti.in aug-
mentatione aūt cibus adueniens mutat in nām pexistēt]
5ᵘˢ ꝫ. ¶ 5ᵘˢ ꝫ. augmētatio differt ab alteratione.pꝫ: qꝛ p augmē
tationem acquirit noua extēsio: p alterationē aūt nō ip:
6ᵘˢ ꝫ. nisi aliqn cōsecutiue. ¶ 6ᵘˢ ꝫ. aug° ēt differt a motu locali.
pꝫ: qꝛ in motu locali.nullo mō opꝫ eē gn̄ationem vel cor-
ruptionē alicui° simplr: aliq̄lē tn̄ oꝫ esse in augmētatione.
7ᵘˢ ꝫ. ¶ 7ᵘˢ ꝫ. aug° ēt differt a rarefactione.pꝫ: qꝛ rarefactio pōt
8ᵘˢ ꝫ. fieri nullo extrinseco adueniente: aug° vo nō. ¶ 8ᵘˢ ꝫ. aug°
ēt differt a nutritione.pꝫ.naꝫ in aliquib°.sicut in senib° est
9ᵘˢ cōclō nutritio: ꝛ tn̄ non est aug°. ¶ 9ᵘˢ ꝫ ē. q tn̄ oēs hꝰ mutatōes
requirūt ad augmētationē.vn̄ ibi requirit gn̄atio aliq̄lis
silr motus localis quo cibus deportat p singula mēbra.si
10ᵘˢ ꝫ. militer reqrit ibi mixtio ꝛ nutritio. ¶ Ultia ꝫ est.augmē-
tatio est motus ad quantitatē.pꝫ: ex eo q per augmenta-
tionem fit q permutatur rn̄° de aucto per nomina de pre-
dicamento quantitatis.

Ad p̄ᵐ ꝛ 2ᵐ **Ad rationes** ¶ Ad primam dico: q illa bn̄ p-
bat q ibi est gn̄atio fm qd .pui ō
aliquo verificat gn̄ari fm quid rōne sue ptis. Cōsimili mō
Ad 3ᵐ rn̄detur ad scdam. ¶ Ad tertiam qn̄ dr aug° est mot° ad
Ad 4ᵐ subam verum est: sed nō ad subeꝫ p se subsistētē: ꝛ pp hoc
nō dr gn̄atio simplr: sed bn̄ gn̄atio aliqualis. ¶ Ad quar
tam dico: q aug° ignis ex appositione lignorum nō dicit
aug° .ppzie dicta. ex quo aug° .ppzie dicta non cōuenit nisi
Ad 5ᵐ animatis.sicut dictū est. Et sic de alia augmētatōe ignis
non est ad propo°. ¶ Ad quintam dico: q rarefactio bn̄
est motus ad quantitatem: sed tamen est nullo extrinseco
Ad 6ᵐ adueniente. ¶ Ad sextam dico: q intensio qualitatis fm
gradus non dicitur aug° .ppzie dicta de qua est sermo in
proposito. Et sic de tali augmentatione.qualitatis nō est
ad propositum. Questio. X.

Ueritur Utrum in augmētatiōe illō
qō auget ma° idē añ ꝛ post.
1ᵐ ¶ Et arguit p̄ q nō.nā sit soz.q fit auct°.tūc
post augmētationē est alia multitudo ptium
ipsius soz.q̄ꝫ añ erat.ex quo aliq̄ ptes nō p̄exi-
stentes de nouo adueniunt.ḡ est aliud totuꝫ.ꝯña tꝫ.ex eo
q totū nō est aliud q̄ꝫ multitudo oīum suaruꝫ ptiū: ꝛ eꝫ.
Cō.17. sicut dcm̄ est p̄ phy.si ḡ post augmētationē est aliud totuꝫ
4.ph. q̄ꝫ erat añ seqt in augmētatiōe nō ma° idē totū añ ꝛ post.
34. 2ᵐ ¶ 2° arguit sic.sit a.p̄exis: ꝛ b.adueniēs p augmētatōeꝫ.
tūc claꝝ est q a.ꝛ b.est aliud ab a.sꝫ totū qō est post aug-
mentationē est a.ꝛ b.ꝛ qō erat añ erat.a.solū.ḡ post aug-
mētationē est aliud totū a toto: qō p̄existebat: sꝫ illō quod
p̄existebat factū fuit ps totius qō est cōpositum ex p̄exīte
3ᵐ ꝛ adueniente. ¶ 3° arguit sic.nec ptes mālēs manēt eedeꝫ
añ ꝛ post nec formales.ḡ non manet idem totū añ augmē
tationē ꝛ post.ꝯñtia tꝫ ex eo q ad variationē tā ptiū mā-
liū q̄ꝫ formaliū sequitur variatio effect°.añs pꝫ de ptib° mā-
p̄ ge.35. libus.nā fm Ar.ille fluūt ꝛ refluūt: ꝛ nō manent eedē.ali
que.n.recedūt p resolōnē eaꝝ factā in fumos vel in aliqd
hꝰ me° calore nāli.aliq̄ ēt de nouo adueniunt per assimila
tionem cibi aduenientis: qō in p̄n° est dissimile: ꝛ postea in
ūtutis sic me° calore nāli factū est silē.tunc vltra.si partes
mālēs nō manēt eedē: ꝛ cū forā nō possit migrare de subo
in subm.seqtur ēt ptes formales nō ma° eadeꝫ añ ꝛ post
4ᵐ augmētationē. ¶ 4° arguit sic.si qō esset vera.ꝯsili ratiōe
deberet ma° ideꝫ ignis añ ꝛ post in augmentatione ipsius
ignis: sed hoc est falsum: ꝛ falsitas pꝫ ex eo q in gn̄atione
ipsius ignis est gn̄atio ꝛ corruptio simplr: ꝛ p ꝯña nō ma-
net idē añ ꝛ post.est.n.ibi corruptio simplr cōbustibiliū ꝛ
gn̄atio simplr ipsius ignis.ꝯña pꝫ.qꝛ nō vr aliter debere eē
de augmētatōe ignis q̄ꝫ de augmētatiōe alioꝝ. ¶ Quin
5ᵐ to arguitur sic.si qō eēt vā.sequitur q aliquid posset ma-
nere idem propter hoc solum q aliqd eius maneret.sed h̄
est falsum.cōsequētia tꝫ.nā si in augmentatione diceretur
idē esse ꝑus q ante: hoc nō est ex alio: nisi qꝛ aliqd preexi-
stentis adhuc est qō ante erat. sed falsitas ꝯñtis probatur
nam si sic.sequeret q aliqō totū diceret idē alteri.ꝛ tamē
nulla pars vnius esset vel fuisset pars alterius: sed hoc est
falsum: ꝛ cōsequentia tꝫ.nā sit aliq̄ nauis: cuius in vno an
no vnum latus de nouo reparet: ꝛ in scdo anno fundus
de nouo reparet: ꝛ in 3° anno 2ᵐ latus de nouo reparet.ꝛ
sic.iste p̄ma reparatiōe facta adhuc dicitur eadē nauis: q̄
ante erat.cōsimili rōne facta scda adhuc dicitur eadē na-
uis similiter facta 3ᵃ adhuc dicit eadem: sed tertia repara-
tione facta nihil est in illa naui qō erat añ aliquā illarū re
parationum: ꝛ tamen dr eadem nauis que erat añ aliquā
illaꝝ reparationū.ḡ seqt .pbandū q illa nauis post illas
tres reparationes dr eadē nauis que erat ante aliquā illa-
rum reparationum.si qō esset vera.pꝫ hoc.nam vocetur il-
la nauis ante reparationē.a.ꝛ p̄ma reparatōe scā vocet b.
ꝛ secūda facta vocet.c.ꝛ 3ᵃ facta vocet d.tunc arguit sic.
d.dicitur eadem c.ꝛ c.dicit eadē b.ꝛ b.dicit eadē a.ergo a
p̄ ad vltimū d.dicit esse eadē a. ¶ Similiter ad idē seqtur 6ᵐ
q sequens simili modo deberet dici idē qui erat iam sunt
centum anni: sed hoc est falsum: ꝛ ꝯña posset deduci.sicut
de p̄ori argu°.sed falsitas apparet: qꝛ ille sequens qui erat
añ centum annos erat aq̄ que diu est corrupta: ꝛ sequens
q nūc est: est aq̄: que postea est genita ꝛc̄.

In oppositū est Arist. Et .pbatur rationibus. p̄ ge. 35.
nam nisi qō esset vera.sequitur q
augmētatio nō esset motus: cui° oppositū dcm̄ ē .5. phyc. T.cō.6.
ꝛ primo huius..pbat ꝯña.nā ad hoc q aliqua transmuta T.c.2.
tio dicat mot°: reqrit q subm talis trāsmutatōis sit ens in
actu p formā subalē que est eius pars manēs idē subiecto-
q̄ꝫ termino trāsmutationis.sicut pꝫ p Arist.hic in primo. T.c.33.
nam p hoc dn̄t gn̄atio ꝛ corruptio ab aliis trāsmutatio- 2.a.ꝯ.4.
nibus: qꝛ eaꝝ subm̄ nō est tale: sed est ens in pura po°: cuꝫ
ergo illud qō auget sit subm̄ augmētationis si nō mane-
ret idē: sequit qō dcm̄ est. ¶ Tertio arguit sic.sequit q h̄ 3ᵐ
terminus soz.nō eēt terminus discret°.sed cōis.pꝫ hoc naꝫ
sine noua impōne ꝛ vnica ei° ipōne sig̃ret plura q̄ꝫ succes-
siue sig̃ret enim soz.ante augmētationē: ꝛ sig̃ret post aug
mentationem vnum annum postq̄ꝫ non maneret idē post
qui fuit ante.ꝛ iteruꝫ sequit q nullū nostrum esset natus
de muliere..pbat ꝯña.ex quo nō essem° idē mō q eramus
ante nr̄as augmētationes. ¶ Quarto arguit sic.silr seqt 4ᵐ
q nō fuisset idē xp̄s suspēsus .p nobis in cruce: ꝛ qui erat
natus de pura virgine.ꝯña tꝫ.sicut alie ꝯñe.

In ista qōne p̄mo tāgam vnū modū: p quē p̄t
saluari veritas q̄stionis: ꝛ fm quē
possunt solui aliqua argumenta tangentia istam mām.2°
ponā vnū aliū modū dicendi ad qōnem.

Quantum ad p̄mum possumus imaginari q sic p̄ᵘˢ nōn°.
supernāliter vna res numero ē plures
res numero.s.pater filius ꝛ sp̄us sanctus. Ita nāliter vna
res nūero post esse successiue plures res nūero: quāuis non
simul. Et secundum hoc posito q soz.sit auctus: ꝛ preexi-
stens sit a.ꝛ adueniens sit b.dico q est idem soz.post sicut
erat ante: quamuis soz.ante erat solum a.ꝛ modo idem
soz.est a.ꝛ b.ꝛ recte.sicut sanctus Petrus in terra erat ani
ma ꝛ corpus: ꝛ idem Petrus modo est anima solum. ali-
ter eniꝫ salse diceremus sanctus Petrus est in celo. ¶ Sꝫ Dubiuꝫ
si diceretur.si totum corpus soz.preter digitū.a.ꝛ residuū
sit b.ꝛ cras digitus soz.sit abscisus.tunc arguitur sic soz.
erit cras.soz.est a.ꝛ b.ergo a.ꝛ b.erunt cras: quod tamen ē
falsum.ex quo b.est abscisum ꝛ forte corruptū. ¶ Respō- R°
detur secundum predictuꝫ modum: q in casu posito.a.ꝛ
b.erunt cras: sed tamen a.ꝛ b.nō erunt cras.a.ꝛ b.sed erūt
a.solū. ¶ Secūdo posset argui.ponatur.a.q modo soz. Dubiū

fit auctus: ꝛ ꝙ hec ſit cõs fuit heri a. ꝛ de nouo adueniens
fit b. tunc arguitur ſic. ſoꝛ. fuit heri. ſoꝛ. eſt a. ꝛ b. ergo a. ꝛ b.
R fuerũt heri. ℭ Cõcedo ꝯnẽ: ſed tñ a. ꝛ b. nõ fuerunt heri.
Dubiũ a. ꝛ b. fuerunt heri a. ſolum. ℭ Sed. d. tu ſi a. ꝛ b. fuerunt
heri a. ſeqtur ꝙ ſi hec ꝑpoſitio heri fuiſſet formata fuiſſ3
vera. a. ꝛ. b. ſunt a. ſed hoc eſt falſum: ꝓpter hoc ꝙ heri b.
R nõ erat. ℭ Reſpõdetur negando ꝯñtiam. nam nõ ſequitur.
album fuit heri nigru3. ergo hec fuit heri vera album eſt
Dubiũ nigrum: imo anteçedẽs eſt verũ ꝛ ꝯñs falſum. ℭ Adhuc
arguitur poſito ſicut ponebatur ꝙ b. digitus ſit cras abſciſus
ꝛ reſiduum. ſ. a. remaneat. tunc arguitur ſic. a. nunc nõ eſt
R ſoꝛ. ſed a. cras erit ſoꝛ. ergo a. cras incipit eſſe ſoꝛ. ℭ Conce
do concluſionem. Et ſi vlterius arguatur. a. cras incipit eſſe
ſoꝛ. ſed a. eſt aliquid. ergo cras aliquid incipiet eſſe ſoꝛ. conce
ditur concluſio: ꝛ ſi vlterius arguatur. ergo aliquid icipit
eſſe. neganda eſt ꝯñtia. vnde ſicut aliquid põt incipere eſſe
album abſq3 hoc ꝙ aliquid mũdi incipiat eſſe: ita dico ꝙ
aliquid bene incipit eſſe ſoꝛ. abſq3 hoc ꝙ aliquid incipiat
eſſe. vñ poſito ꝙ eẽt vnum ſcutum: cuius vna medietas eẽt
alba ꝛ alia nigra: ꝛ medietas nigra cõdenſaretur abſq3 hoc
ꝙ medietas alba cõdẽſet. tũc illud ſcutum icipiet eẽ albũ:
abſq3 hoc ꝙ albedo vel aliquid aliud incipiat eẽ: ꝙ aute3
illud ſcutum icipiat eẽ album. p3 ſm cõmunem modũ lo-
quẽdi: vocando illud album: cuius maioꝛ pars ꝑ ſe ꝛ que
libet eſt alba: ꝛ ſm iſtum modum loquendi deberet dici ꝙ
hoc nomẽ ſoꝛ. nõ eẽt mere abſolutum: nec mere connotati-
uum. ſicut ẽ hoc nomẽ album: ſed medio modo ſe habens
Dubiũ inter nomina mere abſo ꝛ nomina mere ꝯnotatiua. ℭ Adhuc
diceres: ſi veru3 eſt dicẽ ꝙ. a. modo non eſt ſoꝛ. ꝛ ꝙ a. cras
erit ſoꝛ. ſequitur ꝙ. a. cras corrumpẽtur ꝓpter hoc ꝙ mu
tat nomẽ ꝛ diffõnem. modo enim nõ eſt ſoꝛ. ꝛ cras erit ſoꝛ.
ecce mutationem nominis. Simili modo non eſt animal
rõnale: ꝛ cras erit animal rõnale ad mutatione3 diffõnis.
R ℭ Reſpondetur cõcedẽdo hoc ſi mutetur nomẽ ſpecificum
ſubſtantiale: mõ ſic nõ eſt ꝓpoſito.

Quantum ad 2m ſciẽdum eſt ꝙ queſtio intelligitur de idẽtitate numerali. videlicet an ma
neat idẽ numero: ꝛ nõ de idẽtitate ſpecifica: ꝛ tota difficul
tas ſtat in equiuocatione idẽtitatis numeralis. ℭ Vñ ſciẽ
dum eſt ꝙ aliquid dicitur manere idem numero tripliciter.
p modo vno mõ cuius omnes partes eius manẽt: nec aliquam ptẽ
de nouo acquirunt: ꝛ illud dicitur manere idẽ numero totaliter. Et
ſic dicimus ꝙ celum eſt idem nũo quod ipſum erat citra
2o modo cẽtum annos. ℭ Scdo mõ aliquid dicitur manere ide3 nu
mero: cuius pncipalioꝛ pars manet eadem: ꝛ hoc eſt manere
idẽ partialiter. Et iſto modo dicimus ſoꝛ. eſſe eundem nu
mero qui eſt magnus ꝛ qui erat cum fuit paruus: ꝓpter hoc
ꝙ pncipalioꝛ pars eius. puta aĩa intellectiua manet eadẽ.
3o modo ℭ Tertio modo aliquid dicitur manere idem numero ꝓ
pter continuam ſucceſſionem partium ſimilium ſibĩnuĩ
cem ſuccedentium: ꝓpter quam continuitatem ſucceſſio-
nis manet conſimilis figura ꝛ diſpoſitio: ꝛ ſic dicimus ſe-
quanam eſſe eundem numero modo: qui erat ante centũ
annos. nã cõtinue ꝓpter continuam ſucceſſionẽ partium
ſimilium manet cõſimilis figura ꝛ diſpõ. Et ſciẽdum ẽ ꝙ
omnes iſti tres modi identitatis numeralis ſufficiunt ad hoc
ꝙ aliquis terminus dicatur diſcretus.

p 2 Tunc ſit pma cõcľo. In augmẽtatiõe ꝓprie dcã: de qua eſt pſens ſmo: non manet idem nu-
mero primo modo ante ꝛ poſt. p3 hoc ex eo ꝙ augmenta
2a cõcľo. tio fit aliquo adueniente. ℭ Scda cõcľo. in augmẽtatiõe
hominis hõ manet idẽ numero ſcdo mõ. p3 hoc: qꝛ pncipa
lioꝛ pars manet. ſ. aĩa: ꝓpter cuius manſionẽ hõ poſſum9
dicẽ hominem manere eundem. Et illu3 modũ loquendi
ſeruamus cũ dicimus. idem petrus eſt in celo qui erat i ter
ra: ꝛ hoc ſm partem principaliorem: puta aĩam: ſed foꝛte
ſic non eſt de aliis animatis. nam in equo magis principa
lioꝛ ꝛ maioꝛ pars non fuit cum eſſet paruus: immo foꝛte
nihil quod eſt in equo magno prius erat in equo paruo.
S3 in augmẽtatione huius ꝛ conſimilium poſſet dici idẽ
manere numero tertio modo: ita ꝙ ꝓpter cõtinua3 ſucceſſio
nem partium ſimilium cõſeruatur ſimilis figura ꝛ diſpo-
ſitio: ita ſicut argutum eſt in alia queſtione. ꝓpter hoc di
cimus equum magnum eſſe eundem numero qui erat cũ
fuit paruus: ꝛ hoc loquendo de identitate tertio modo.
ℭ Ad rationes p3 ex iam dictis. Queſto. XI. Ad rões

Queritur Utrum eius qd augetur queli bet pars augeatur. ℭ Et ar p m
guitur p ꝙ nõ. nã alicui9 qd augetur aliqua pars
diminuitur. ergo non quelibet pars augetur.
ꝯña tz. aña ꝓbatur. per hoc ꝙ aliquando vi-
ſum eſt ꝙ cum augebatur digitus vel brachium propter
aliquã infirmitatem diminuebatur. ℭ 2o arguitur ſic. nõ 2m
cuiuſlibet qd nutritur quel3 ps nutritur. ergo nõ cuiuſlibet quod
augetur ql3 pars augetur. ꝯña tz ex eo ꝙ augmentatio pſup-
ponit nutritione3. aña p3. nam nutritio fit ꝓpter reſtaura-
tionem deꝑditi. ſed nõ quel3 pars illius qd nutritur aliqd de
perdit. aliter. n. nihil remaneret qd ante erat. ℭ 3o arguitur 3m
ſic. augmẽtatio fit aliquo extrinſeco adueniente. modo ſi
qlib3 ps illius qd augetur augeatur: op3 ꝙ cuil3 eius pti aliqd
adueniat: ꝛ tũc cũ nõ cuil3 eius parti poſſit aliqd de nouo
aduenire: niſi vna ſeparetur ab alia ꝑ aduenĩẽs ſubigrediẽs
ꝛ cũ ſint infinite ptes: illud qd augetur. op3 ꝙ in augmenta
tione in infinitas ptes diuidatur. ꝛ idẽ oporteret de cibo ad-
ueniente. aliter. n. non poſſet diſtribui ꝑ infinitis partibus
illius qd augetur. ſi aũt diceretur quãlibet partem illius qd
augetur augeri abſq3 hmõi diuiſiõe. tunc oporteret ponere pene-
trationem corpoꝝ: propter hoc ꝙ vnũ corpus nõ pt re
cipi in alio: niſi per diuiſionẽ: niſi tunc cõcedatur penetratio
corpoꝝ: quod eſt ꝯtra Ariſt. 4. phyſi. ℭ Quarto arguitur T. cõ. 8.
ſic. ꝑ q̃ rõne ſupponitur ꝙ ſit dare minimã carnẽ. tunc ſic. ſi ꝛ. 43.
quelibet pars illius quod augetur augeatur. ſequitur ꝙ quelib3
minima caro illius quod augetur augeatur: vel ergo per carnem
minoꝛem vel tantam vel maioꝛem. ſi dicitur per minore3.
hoc non videtur verum: qꝛ non datur caro minoꝛ. ſi dicitur
ꝙ per tantam vel maioꝛem. ſequitur ꝙ omne quod auge
tur ſit duplum ad ſe vel maius. ex quo cuilibet carni mini
me additur tm̃ quantũ ipſa eſt vel maius.

In oppoſitum eſt Ariſt. in hoc primo. T. c. 32.

ℭ In iſta qõne. p ponam ſuppõnes ꝓ vidẽdo modum aug
mẽtationis. 2o ꝯnes. 3o dubia ꝛ eoꝝ ſolones.

Quantum ad pmum ſit pma ſuppõ: ꝙ nullũ coꝛpus põt ſubintrare niſi per diuiſiones p a ſuppõ
vel receptionẽ eius in poꝛos coꝛpoꝛis in qd fit ſubingreſſio
aliter. n. nõ poſſet euitari quin eẽt penetratio coꝛpoꝛum ꝛ
plura coꝛpa eẽnt in eodẽ loco adequate: qd eſt cõtra Ariſt. T. cõ. 8.
4o phy. Silr ſi poſſet fieri talis ſubingreſſio coꝛpoꝝ: ſine ꝛ. 45.
poꝛis ꝛ ſine diuiſiõe. tũc viuẽs nõ indigeret talibus poꝛis:
qd eſt falſum. nam videmus ꝙ ꝑ oĩa mẽbra viuẽtis reperi
tur hmõi poꝛi ꝛ foꝛamina: que nã nõ dediſſet viuẽti niſi ipſis
indigeret. ꝯñtia tz ex eo. nam tunc nutrimẽtum poſſ3 ſub-
ingredi ſine poꝛis in coꝛpus. Similiter ſi vnũ coꝛpus poſ-
ſet ſubintrare aliud ſine poꝛis vel ſine diuiſione. tunc etia3
econuerſo poſſet exire ſine diuiſione ꝛ poꝛis: quod non eſt
naliter hõ imaginabile poſſe fieri. ℭ Secunda ſuppõ. coꝛ 2a ſuppõ
pus poꝛoſum h3 aliquas partes non poꝛoſas. p3: qꝛ aliter
totũ illud coꝛpus eſſet vnus poꝛus. Et ex alio. na3 omnis
poꝛus clauditur aliq ꝛ illud qd clauditur eſt cõtinuũ ꝛ coꝛ-
poꝛeum. aliter. n. non faceret poꝝ. Et ex alio ẽt: qꝛ vel aliq
poꝛi carnis vel oſſis ſunt immediati: ſic ꝙ inter illos poꝛos
non eſt alius poꝛus: aut nulli ſunt ita immediati. ſi dicitur

primum vel ergo inter illos poros mediat porus vel sola su
perficies. si dicitur ꝙ sit corpus. tunc cum in eo nõ sit por⁹
aliter. n. illi pori nõ essent imediati per puationẽ pori me/
dij: qḋ est ꝯ ypothesim: ꝛ per ꝯñs illud corpus nõ est poro/
sum. Nõ põt dici ꝙ sola superficies. nam sicut alibi visum
est non sunt po^{ri} talia indiuisibilia: sm aliquam vel aliq̃s
dimensiones. sicut sunt superficies linea ꝛc. si autem dicit
ꝙ inter quoslibet duos poros corporis vel ossis sunt alij
pori medij: ꝛ cũ qlibet porus nõ sit in infinitũ modice quã
titatis: oꝫ quodlibet corpus porosum esse in infinitum ma
gnum: q2 in quolibet corpore poroso eẽnt infiniti pori: q̃ꜱ
quilibet non est in infinitũ modice q̃titatis.

p° ʒ. Quantũ ad 2^m sit pma ʒ. nõ vbicunq3 in corpe qḋ
augeẽ est aliquid de cibo subueniente. pꝫ
hoc: q2 in illa parte q̃ est inter poros ꝛ est non porosa: nihil
recipitur de cibo subueniente. pꝫ. nam nihil reciperetur in
illa parte non porosa per diuisionem illius partis nõ poro
se vel in poris eius: sed nullum illorũ põt dici. ergo ꝛc. ma
ior nota per primam suppositionem. minor pꝫ. nõ per diui
sionem. nam si sic. sequitur augmentationem non posset
fieri nisi p diuisionẽ ptiũ corpis augẽdi: qḋ est falsũ: nec põt
2° ʒ. dici secundum: q2 illa pa posita est nõ porosa. ℭ 2ᵃ ʒ. aug
mentatio fit p iuxtapõnẽ partibus p̃existentibus: ꝛ per rece/
ptionem ipsius in poris. probetur: q2 in augmẽtatiõe fit di
uisio ꝛ distributio ipsius nutrimenti: cum ipsa nõ fuerit in
infinitum ipsa fit in partes finitas in numero: ꝛ q2 nõ pos/
sunt ille partes subintrare corpus nisi per poros. vt dictuꝫ
est. sequitur ꝙ recipitur in poris. ꝛ iuxtaponitur corporib⁹
terminantibus poros: que quidem corpa ponuntur nõ po
3° cõclo rosa: ꝛ dñr partes p̃existentes. ℭ 3ᵃ ʒ. nõ solum augmenta
tio ꝓprie dicta fit per talẽ iuxtapõnem: sed etiam per alte/
ratiõem ꝛ per cõuersionem illius recepti in subam similem
p̃existenti: ꝛ per actionem illius caloris naturalis in illud
adueniens in virtute ipsius anime. Ista oplo põit ꝙ fiat p
iuxtapõnem: ꝛ cum hoc requiratur alteratio ꝛ aliqualis
generatio. postq̃ꝫ. n. illud sic receptum in poris sufficienter ẽ
alteratum forma eius subalis corrumpit: ꝛ de materia ei⁹
manẽte forma subalis educit: que est similis forme substã
tiali preexistenti: ꝛ rõne talis siñtudinis formaꝝ in spẽ mã
que fuit alimẽti continuaẽ materie ipsius p̃existentis: ꝛ fit
vnũ cõtinuũ ex p̃existẽte: ꝛ illo quod de nouo gñatur: ꝛ il/
lud tunc iterum per actionẽ caloris extẽdiẽ: ꝛ fit porosuꝫ:
in quibus poris iteꝝ põt recipi alimentũ: ꝛ quamdiu talia
sic possũt extendi sic ꝙ nõ impediat nimia duricies ꝓpter
terestreitatem ibi relictam: ꝛ resolutionem subtiliorum po
test fieri augmentatio: sicut in viuente: quãdo autẽ mem/
bra fiunt multum dura ꝓpter resolutioneꝫ subtilis ꝛ ter/
restris relictam: ꝙ nõ possũt sic extẽdi: nõ amplius fit aug
mentatio: quamuis bene nutritio.

Quantum ad tertium dubitatur. nam si in corpe
quod augetur ponerentur tales pori:
vel illi essent pleni vel vacui: nõ vacui: quia hoc esset cõtra
a. t. c. 80. Arist. 4. physi. si pleni adhuc videtur fieri pen⁹ corporum
vsq3 ad in augmentatione. ℭ Secundo nam videtur ꝙ omnes p
88. 2^m tes ipsius corporis quod augetur sunt eiusdem rõnis: qua
re videtur ꝙ non magis alique sint porose q̃ꝫ alie. ℭ Ter
3^m tio nam si ponerentur alique partes non porose. sequitur
ꝙ ille nõ augentur: et eo ꝙ in ipsis nõ posset fieri receptio
4^m ipsius alimenti. ℭ Quarto nam ex receptione ipsius ali/
menti in poris nõ videẽ seq aug⁹ ꝫ bene cõdẽsatio ꝛc.

Ad pm Ad ista respõdetur ad pmum dico: ꝙ tales pori nõ
sunt pleni corporibus grossis: sed subtilibus
que de facili cedũt. sicut est aer vel spiritus: ꝛ ex hoc ꝙ hꝫ
corpora faciliter cedunt: nõ oportet sic fieri penetrationeꝫ
sed cum hꝫ pori sunt repleti alimento: aliud in eis non re/
cipitur nisi alimento corrupto: ꝛ iterum fit per calorem ra

refactio: ꝛ fiunt noui pori: in quibus iterum põt fieri tãlis
similis receptio. ℭ Ad secundum: quando dicitur omnes Ad 2^m
partes ꝛc. negatur ꝙ omnes partes sunt eiusdem rationis
vna enim est densa. ꝛ alia porosa. vnde statim pari ratiõe.
si omnes essent eiusdẽ rationis. tunc qua ratione exalaret
vna pars ꝛ alia. ℭ Ad tertiam respondetur ꝙ aliquid di Ad 3^m
citur augmentari dupl̃r. vno mõ sm ꝙ intra se recipit ali
quid: ꝛ sic solum partes porose augerentur. alio mõ min⁹
ꝓprie illo mõ ꝙ aliquid est ei adiunctũ ꝙ factum est vnũ
cum ipso per continuationem: ꝛ illo modo partes non po/
rose bene augerentur. cuiuslibet ergo qḋ augetur nisi sit
impe^{tum} ꝛ innaturalis dispositio alicuius eius partis: que/
libet pars augetur: vel per alicuius suppositionem: vel per
alicuius iuxtapositionem cum toto: cuius est pars ꝓpter
partem illam que est in medio partis nõ porose: q2 quãuis
ibi nõ sit aliquid iuxtapositum immediate: tamen toti cu/
ius est pars aliquid est iuxtapositũ. Et ex hoc patet respõ/
sio ad quesitum. ℭ Ad quartam dico: ꝙ bene verum eẽt Ad 4^m
nisi postea extenderentur ꝛ fierent noui pori: eo mõ quo
dictum est. ℭ Ad rationes principales patet quid sit dicẽ Ad rões
dum per superius dicta.

Questio. XII.

Queritur Utrum augmentatio fiat ꝫ
partes formales: ꝛ non ma/
teriales. ℭ Et arguitur primo ꝙ non. nã exq̃ p^m
forma non põt esse sine mã. nec põt ꝓtendi vl/
tra mãꝫ in qua est: sequitur si forma augetur
ꝙ opꝫ etiam materiam augeri. ꝛ p ꝯñs si augmentatio fit
sm partes formales. videtur fieri sm partes materiales.
ℭ Scdo arguiẽ sic. nõ solũ forma augeẽ: sed totum ꝯpo/ 2^m
situ: sed hoc nõ esset nisi ita bñ augereẽ sm mãm sicut sm
formam. ℭ Tertio arguiẽ sic. ex quo augmentatio p̃sup/ 3^m
ponit nutritionẽ solũ hoc augeẽ qḋ nutriẽ. sm ptes mãles
nutriẽ ꝛ nõ formales. g ꝛc. añs ꝓbaẽ. nã nutritio est deper p ge. 36.
diti restauratio: cum ergo sm ptes mãles fiat deperditio.
ex quo partes materiales fluunt ꝛ refluunt: ꝛ nõ sm par/
tes formales. ex quo ille remanent videtur nutritionem solũ
fieri sm partes materiales: ꝛ non formales.

In oppositũ est Aristo. d. augmentationem fie T. c. 35.
ri sm speciem. Et exponitur. i. sm
partes formales ꝛ non sm partes sm materiam hoc est se
cundum partes materiales.

In ista qõne ponam opiniones quid Aristo. in p ge. 35.
telligat per partes scdm speciem
ꝛ per partes sm materiam: que omnes opiniones iudicio
meo possent sustineri. Unde aliqui dicũt ꝙ per partes sm p° opio
speciem debent intelligi partes etherogenee: ꝛ partes sm
materiam partes homogenee. Unde sciendum ꝙ partes
etherogenee dicuntur: quarum partes nõ suscipiunt pre/
dicationem totius. verbi gratia. sicut sunt manus digitus
caput oculus ꝛc. nõ eniꝫ quelibet pars manus est manus.
similiter est de digito. Partes vero homogenee dicuntur
ille: quarum partes suscipiunt predicationeꝫ totius. sicut
est caro os aqua ꝛc. quelibet pars carnis est caro. similiter
quelibet pars ossis est os. Modo isti dicunt vlterius ꝙ au
gmentatio fit sm partes formales seu etherogeneas: ꝛ nõ
secundum partes materiales seu homogeneas. Non intel
ligendo ꝙ nulle partes etherogenee augeantur. nam tũc
nulle partes etherogenee augentur. dicit enim. Aristotel.
partes etherogeneas augeri: quia partes homogenee au/
gentur. Sed ad istum intellectum augmẽtatio dicitur eẽ p ge. 35.
sm partes formales seu etherogeneas. ꝛ nõ sm partes ma
teriales seu homogeneas: q2 eius qḋ augetur quelibꝫ pars
formalis seu etherogenea augetur: sed non quelibet pars
materialis seu homogenea: propter hoc ꝙ aliqua talia de
nouo aduenit vel recedit: per resolutionem: vnde cũ hõ au
getur nisi sit propter indispositionem alicuius eius partis

etherogenee quelibet eius pars etherogenea augetur sicli
cet tam oculus q̃ caput: tam manus q̃ digitus: tam pes
q̃ brachium: tam tibia q̃ genitalia: ⁊ sic de aliis: sed cum
hoc stat ꝙ alique partes materiales recedũt: nec de nouo
adueniunt: quamuis alique partes materiales augeãtur.
aliter enim nunq̃ formales augerent: nunq̃. n. manus vl
digitus augeᵗ nisi caro ⁊ os augeãt. Et tunc credo ꝙ
ista opinio valde faciliter posset sustineri: quamuis aliqui
nolentes ipsam intelligere improbent per hoc ꝙ Aristo.
T.c.55. dicit partes etherogeneas nõ augeri nisi ptes homogenee
augeãtur. Breuiter illud non est cõtra p̄dictã opionẽ:
q2 ista opio non vult ꝙ augmentatio nullo modo fiat s3
partes mãles seu homogeneas: sed vult ꝙ in augmẽtatio
ne non quelibet pars homogenea augeat: sed quelibet ps
etherogenea ꝓpter hoc ꝙ ptes homogenee aliq̃ recedũt
⁊ alique adueniunt: nõ illud qꝺ aduenit vel recedit non
augeᵗ: sed q2 partes etherogenee: nec adueniunt: nec rece-
dunt s̄m mãm. ideo augmentatio attribuiᵗ ei qꝺ augetur
s̄m partes formales hoc est etherogeneas: ⁊ nõ s̄m partes
2ª opio mãles seu homogeneas. Alia est opinio. ꝙ per partes
formales intelliguntur partes que seorsum existes essent
sensibiles: ⁊ per partes mãles intelligunᵗ partes que q̃tũs
inexistentes toti sentiunᵗ: cum aliãs tñ si essent seorsũ poᵗᵉ
non sentirenᵗ. modo dicit ista opio ꝙ in augmentatiõe q̄
libet pars que seorsum posita essent sensibilis augeᵗ. nulla
enim talis s̄m se totam aduenit simul de nouo vel recedit
⁊ sic talibus partibus debetur augmentatio. ex quo que-
libet talis cum aliqua adueniente fit maior: sed in augmẽ
tatione non quelibet pars que si esset seorsum esset insensi
bilis augetur: ꝓp hoc ꝙ aliqua talis s̄m se totam de no-
uo aduenit vel recedit. modo illud quod recedit vel adue-
nit non augeᵗ: non tamen vult dicere ista opinio ꝙ nulla
pars insensibilis augeatᵗ: sed bñ vult dicere ꝙ nõ q̄libet au
getur: cum hoc tamẽ stat ꝙ multe alie insensibiles augeã
tur. partes. n. sensibiles non augerentur nisi partes insensi
biles augerentur. ista opinio bñ est vicina p̄mi. Tertia
3ª opio opio est: ꝙ per partes formales intelligit partes porosas:
⁊ tunc vlterius dicit ista opinio ꝙ augmẽtatio proprie fit
s̄m partes formales hoc est porosas. nam augmẽtatio ꝓ-
prie fit per intussũptionẽ. mõ solũ partes porose possunt
aliquid intra se recipere: sed augmẽtatio non fit. s̄m ptes
mãles hoc est nõ porosas: q2 ille nõ possũt aliquid intra se
recipere: sed tamẽ s3 illas ip̄roprie bñ fit augmẽtatio. s. per
4ª opio iuxtapositionem. sicut heri dicebatur. Quarta opinio
est ꝙ sicut que animato attribuuntur s̄m identitatem spe
cificam: ⁊ non s̄m idẽtitatẽ numeralem: ita partibus s̄m
spẽ3 hoc est s̄m idẽtitatẽ specificã3: ⁊ nõ partibus s̄m ma-
teriam hoc est idẽtitatẽ numeralẽ. vñ ista opio vult ꝙ au-
ctum nõ est idẽ numero cũ p̄existente: s3 idẽ in spẽ: ita ẽt ps
aucta non est eadẽ numero cum p̄existẽte: sed bñ in specie.
modo dicit ista opinio augmẽtationẽ fieri per partes s̄m
spẽm: ⁊ nõ p partes s̄m mãm: hoc est eẽ auctum attribui-
5ª opio mus partibus q̄ sunt eedẽ partibus p̄existẽtibus s3 spẽm:
p g.c.38 ⁊ nõ partibus q̄ sunt eedẽ p̄existẽtibus s̄m mãm. Quin-
ta opinio est Cõmẽ. ꝙ augᵘ inest aĩato s̄m partes forma-
les hoc est rõne aĩe: cuius est nutrire ⁊ augere ⁊ conuertere
alimẽtum in subam aliti meᵒ calore nãli: ⁊ nõ s̄m partes
mãles: hoc est nõ rõne mãe. cum mã nihil actiue faciat ad
augmẽtationẽ. ex quo est passibilitatis infinite. sicut dictũ
T.c.82. est. p̄mo physi. Preter istas. 5. opiniones potest adhuc
6ª opio computari alius modus de augmẽtatione: ⁊ simil'r alius
modus dõl de ptibᵘ mãlibus ⁊ forᵇᵘ: ita ꝙ simpl'r per par
tes formales intelligamᵘ formã vel ptẽ forme: ⁊ per partes
mãles partes mãe. Et posset sic imaginari ꝙ cum alimen
tum recipiᵗ in poros ⁊ iuxtaponiᵗ ptibus nõ porosis: qhᵘ
est forma aĩati: forma alimẽti successiue nõ gradualiᵗ: sed

q̃titatiue dep̄diᵗ: ⁊ sic successiue dep̄diᵗ: ⁊ mã eius successi
ue forma expoliaᵗ: ip̄a mã ingrediᵗ successiue ptem nõ po
rosã3 ⁊ sicut successiue ingreditur ptẽ nõ porosam: ita illa
forma successiue est in pluri mãe: ⁊ sicut successiue fit ĩ plu-
ri mã: ita successiue illa pars porosa extẽdiᵗ. ⁊ fit maior: ⁊
talis extensio ⁊ maioratio inest ibi rõne sue forme. vnde si
nuda mã nudam mãm ingrediᵗ: nõ fieret talis extensio: ⁊
q2 talis extẽsio principaliter debeᵗ forme: vel saltem ex p-
te eius ⁊ nõ rõne mãe, ideo est ꝙ dicimus augmẽtationẽ
fieri s̄m ptes formales ⁊ nõ mãles. Et s̄m istum modũ di-
cendi opꝫ concedere extẽsionẽ pluriũ materiarũ. Sꝫ Dubiũ
dicet aliqs. quõ põt hoc esse ꝙ vna mã q̄ est vnum corpus
extensum: ita aliud corpus subingrediaᵗ: cum tñ nõ poᵗᵉ
s̄ fieri per diuisionẽ: nec per poros. ⁊ vr̃ ꝙ hoc sit ꝯ dicta
in alia q̃ne. dicebaᵗ. n. ꝙ vnũ corpus nõ posset subingre-
di aliud nisi p diuisionẽ vel p poros. 2º nam tunc s̄qui Rº
tur ꝙ vna forma simul informaret duas mãs. v3. mãm p̄-
existẽtem ⁊ mãm subingredientem.

Ad primũ dico verum esse ꝙ corᵖᵃ: quorum nul- Ad pᵐ
lum nõ informat aliud: nec ambo ĩfor-
mant 3ᵐ: nec ambo informãtur ab vno 3º nec possunt in-
formari simul nõ pñt se penetrare. nec subĩgredi sine diui-
sione vel sine poros. nihilominus si ambo informãt vnum
3ᵐ. sicut albedo ⁊ dulcedo in lacte: vel vnum ĩformat aliꝺ
sicut forma mãm. tunc pñt se mutuo penetrare. similiter si
ambo possunt informari ab vno 3º tunc possunt se subin-
gredi. sicut due mãe: que postea erunt vna per subingressũ
vnitus ad aliam. Ad secundum dico: ꝙ ex hoc illa for- Ad 2ᵐ
ma non informat duas materias: sed bene informat plus
de materia. Unde non est admittendum ꝙ hic signeᵗ ma
teria. a. p̄existens ⁊ ibi materia subingrediens. nam tunc
non se mutuo penetrant: nec est admittẽdum ꝙ vna sit a.
⁊ alia sit b. ex quo sunt oĩo vna materia postq̃ vna forma
informatur. Et vlterius imaginãdum est ꝙ sicut vter plᵘ
extenditur: q2 plus adueniente vino ita forma manens ea
dem omnino extẽditur plus ⁊ plus in pluri ⁊ in pluri ma
teria. Et ita dici posset ꝙ illud quod augetur manet idem
ante ⁊ post. s. forma. Ad rõnes factas in p̄ncipio pꝫ qꝺ Ad rões
sit dicendum ex dictis. Questio. XIII.

Queritur Utrum augmentatio sit mo
tus cõtinuus. Et arguiᵗ p̄ pᵐ
mo ꝙ non. per differentiã3 quam ponit Ar.
inter augmentationem ⁊ nutritionẽ. vnde vi-
detur velle nutritionem durare continue p to
tam vitam animati augmẽtationẽ vero vsq3 ad aliquod
tempus: ⁊ adhuc per illud tempus animatum aliquando
augetur: ⁊ aliquando stat. ergo videᵗ ꝙ augmẽtatio fiat
discontinue vsq3 ad illud tempus in quo animatum non
amplius augeᵗ: sed bñ nutritur. Secundo arguiᵗ: au- 2ᵐ
ctoritate Auer. 8. phy. vbi arguit sic. si augmentatio esset Cõ.23.
motus cõtinuus. sit ergo ꝙ aliquod animatũ augeat ac-
quirendo quantitatem digitalem in vno ãno. tunc si talis
augmẽtatio est cõtinua. tunc cuilibet parti anni correspon
det vna pars illius quãtitatis digitalis: ꝙ ipse dicit nõ esse 3ᵐ
credibile. Tertio arguitur sic. diminutio non est motᵘ
cõtinuus. ergo nec augmẽtatio. ꝯñtia tenet a siñ. anteco
dẽs pꝫ. nam nõ videᵗ ꝙ ꝯtinue fiat resolutio ⁊ dep̄ditio
aliquarũ partiũ ipsius animati. nã si fieret talis: illa fieret
per actionem caloris naturalis: sed hoc nõ. nam in nutri-
tione fit generatio carnis ⁊ aliarum partium animati per
actionem caloris naturalis. ergo non fit corruptio: nec re-
solutio taliũ partiũ mediante actione caloris naturalis.
aliter enim idem. s. calor naturalis eiusdẽ. s. carnis esset ge- 4ᵐ
nitũ ⁊ corruptũ. p̄mo. n. gñaret: ⁊ postea idem genitũ cor 3. physi.
rũperet. Quarto arguiᵗ sic. oĩs motus dꝫ esse inter ꝯ- 47.
ria ex eo ꝙ motus est trãsitus de ꝯrio in ꝯrium: sed ita ẽ ꝙ 5. ph. 26.

aug° non est inter contraria.est.n.inter paruuz ꝛ magnū: sed paruum ꝛ magnum non sunt contraria:sed rela^ti^ o^a ergo au^g^ non est motus:ꝛ per consequens non est motus continu^us^.consequentia tenet a superiori ad inferius ne^c^.

5 ℭ Quinto arguitur sic.au^g^ est cum plus conuertitur in substantiam animati ꝙ̄ fuerit deperditum:sed talis conuersio non est motus:ꝛ per consequens.nec motus continuus propter hoc ꝙ talis cōuersio est eductio forme substantialis de materia alimēti:sed talis eductio est generatio:generatio autez non est motus ex eo ꝙ generatio non fit successiue.sicut motus.

T.c.18. **In oppositum** arguitur.nā augmētatio est motus ad ꝗ̄titatē.p Arist.5° physi.ꝛ fi sic.ergo est motus.ꝛ vltra.ḡ augmētatio est cōtinua ex eo ꝙ motus est de numero ꝯtinuoꝝ.

ℭ In ista q̄ṏne vidēdū est de nutritione q̄ṏ fiat ꝛ de causis eius. ℭ Scd̄o videndū est vtruz nutritio aīati duret vsqꝫ ad finē vite. ℭ 3° videndum est de quesito.

p^m^ nōn^m **Quantū** ad primuz dico.primo ꝙ calor naturalis cōtinue agit in humidū radicale per h ꝙ nisi fieret sumptio alimenti extrinseci ab ipso animato:ꝑꝫ sensibiliter diminueref.mō talis diminutio ꝛ debilita^s^ aīati non videf esse ex alio:nisi propter deperditionē aliquaꝝ particularum ipsius aīati.quaruz restauratio fit per sumptionem alimenti.mō talis deperditio non vr̄ esse ex alio. ꝛ silr̄ debilitatio ipsius aīati nisi per actionem ipsius caloris naturalis in humidū radicale.sic igif pꝫ de fine nutritionis:q est restauratio deperditi mediante actione caloris

2^m^ nōn^m nālis. ℭ Scd̄o dico ꝙ efficiens nutritionis est idem calor nālis.nā idem calor alimētū assumptū exiccādo ꝛ agēdo in ipsum cōuertit in carnē:ꝛ ipso conuerso in carnē vlteri^9^. ipsum exiccando resoluit in tantuz ꝙ corrūpif ꝛ deperdif. Et sic idem respectu eiusdē est generatiuuz ꝛ corruptiuū: s̄m aliā ꝛ aliā tn̄ dispōnē māe:nec hoc est incōueniēs:ꝛ per

3^m^ nōn^m. hoc soluta est tertia rō. ℭ Notandū tn̄ ꝙ calor naturalis nō est agēs ꝑncipale:sed est agēs instr̄ale.ꝑncipale aūt est ipsa aīa. ℭ Ex isto pꝫ q̄ṏ fit nutritio:naꝫ nutritio fit isto mō ꝙ alimentum ꝑmo sumif a stō:ꝛ ibi mediante calore nāli:cuius est segregare eterogenea ꝛ congregare homogenea:puꝝ separatur ab ipuro:ꝛ impuꝝ mittif extra ꝑ foramen.sed purum manens mittif ad epar:ꝛ ibi fit vlterior purifi^o^ mediante calore naturali:ꝛ tunc illud impuꝝ mittitur ad vesicam:ꝛ fit ex hoc vrina:ꝛ tunc vlterius purum manens mittif per vnam magnam venā ad cor:ꝛ tunc ibi fit vlterior segregatio ꝛ purificatio puri ab impuro:ꝛ dicitur ꝙ illud ipurum mittif ꝑ ḡfiatione vnguium:ꝛ de puro remanente cor retinet sibi portionem suam pro suo nutrimento qḋ cōuertif in subām cordis ꝑ restauratione dep̄diti:ꝛ residuum remittif ꝑ vnam pūā venam de corde ad epar.a quo multe vene vadūt ramificate hincinde ad singulas partes corporis:per quas illud purum distribuitur ꝛ remittitur per singulas partes ipsius corporis.tunc ꝑ/uenit ibi calor talium partium mediante quo alterat illō adueniens:tandē ꝙ forma subālis illius corrumpif:ꝛ cuz illa corrumpif:de eius mā educif de nouo vna forma:q̄ cū forma animati preexistēte fit vnum cōtinuū:ꝛ hoc si illud qḋ ḡfiaf de nouo est maius ꝙ̄ illud qḋ dep̄dif:non solum est nutritio:sed ēt aug^o^ si vō non est maius:sed tantuz vel minus.tūc est solum facta nutritio.sic igif hētur q̄ṏ fiat nutritio:ꝛ silr̄ aug^o^ ꝛ qd sit finis nutritiōis:ꝛ silr̄ agēs nutriēs ꝛ augēs. ℭ De fine vō augmentationis dico ꝙ finis eius est vt aīatū fiat tn̄:vt debite possit exercere opationes sibi debitas:quas nō posset exercere si maneret ita paruuz: sicut erat in ꝑn^o^ cum generabatur.

p^m^ nōn^m. **Quantum** ad 2^m^ sciēdum est ꝙ nutritio pōt capi dupl'r.vno mō.ꝑ alteratiōe nutrimēti alio mō ꝑ ꝯuersiōe alimēti ill^i^ i subāz aīati. ℭ Tūc sit ꝑ^a^ ꝯ̄ talis.nō ꝑ totū tp̄s vite ipsius animati ē nutritio.accipiendo nutritionē ꝑ conuersione alimēti.pꝫ h:q2 aliquādo hn̄ ꝑpe ante mortē calor nālis in tn̄ debilitaf ꝙ nō sufficit obtinere super alimētum in tn̄ ꝙ possit ipm̄ conuertere in

2° cōcl'o. subām aīati. ℭ Scd̄a ꝯ̄.aīatum non posset diu ma^re^ sine eius nutritiōe:ꝛ idē est ꝙ talis nutritio ē necessaria aīato: sup^er^ ꝙ diu debeat viuere.pꝫ.nam alr̄ non fieret restauratio deperditi:ꝛ fieret debilitatio nimia aīati. ℭ Tertia ꝯ̄ ē

3° cōcl'o. ista.posē est:ꝛ forte ꝙ ita est:ꝙ nutritio est continua ꝑ totam vitā:sumēdo nutritionē ꝑ alteratione:ꝛ hoc in aīalibus hn̄tibus magnū calorē ꝛ multum sanguinē.pꝫ.nam ꝗ̄diu talia viuunt hꝫ calorē nālem ꝛ obtinētias supra alimētū i tn̄ ꝙ sufficit ꝑ alteratione:ꝗ̄uis nō ꝑ ꝯuersione. ex eo ꝙ talia aīalia non viuunt sine notabili calore.sed aīaliū ad quoꝝ viuere nō req̄rif tātus calor.sicut sunt rane ꝛ hꝫ.pōt dici ꝙ nō ꝑ totā vitaꝫ durat eoꝝ nutritio:siue

4° cōcl'o nutritio accipiaf ꝑ alteratione seu ꝑ cōuersione. ℭ 4° ꝯ̄. hoc tn̄ nō est demratū.posset.n.dici ꝙ modicū añ mortez calor in tn̄ debilitaf ꝙ nullo mō obtinet super alimentuz in tn̄ ꝙ sufficiat ipsum alterare vel conuertere.

Quantum ad 3^m^ sit ꝑ^a^ ꝯ̄.ois aug^o^ est cōtinua.pꝫ: q2 ois aug^o^ est motus q sit successiue. ois aūt motus talis est continuus.ḡ ꝛc̄. ℭ 2^a^ ꝯ̄.posē est ꝙ aliqd aug' per longū tp̄us:ꝛ ꝙ fiat aug' non ꝑpe vna:sed aggregatiua ex plibus.pꝫ.nā aliquando videmus de aīatis ꝙ ꝑ aliqḋ tp̄s augenf.ꝛ tūc ꝑ aliqḋ tempus stant:ꝛ iterum augentur. ℭ 3^a^ ꝯ̄.nunꝗ̄ est status:sed continue ipm̄ viuens augef vel diminuif:ꝛ nūꝗ̄ in eodē statu ꝑmanet. patet:q2 calor nālis nunꝗ̄ manet in eodem statu:quin sit aliquando fortior ꝛ aliquando debilior:ꝛ hoc ꝑpter intensionē vel remissionem sui vel caloris extranei in aīatis:qui calor extraneus non posset ma^re^ in eodē statu nisi calidū quiesceret ꝛc̄. Si calor naturalis sit iam eque potens ad conuertendum sicut ad resoluendum.sequif ꝙ immediate post hoc erit fortior ad vnum ꝙ̄ ad aliud:ꝛ hoc supposito ꝙ cōtinue sit resolutio vel conuersio ꝛc̄.ꝑꝑ hoc ꝙ cōtinue per actionē celi in ista inferiora fit alteratio ꝛ variatio istorum inferiorum in tn̄ ꝙ nūꝗ̄ in eodē statu permanent. Sed.d.tu.augmentatio tamen durat vsqꝫ ad aliqḋ tempus postꝗ̄ non fit vlterior augmētatio. ℭ Respondetur ꝙ bene verum est ꝙ fit vsqꝫ ad aliquod determinatū tempus:postꝗ̄ non fit vlterius augmentatio sensibilis:ꝫ insensibiliter fit maior augmentatio ꝙ̄ diminutio:sed postea quamuis alternatis vicibus fiat augmentatio ꝛ diminutio:non tamē fit sensibilr̄ maior augmentatio ꝙ̄ diminutio:ꝛ ꝑꝑ hoc dicimus augmentationem stare:nutritionem vero non.nā per longum tp̄s ante mortem nō fit sensibiliter maior augmentatio ꝙ̄ diminutio:nec tanta:ꝫ bene fit tanta restauratio deperditi vel maior restauratio deperditi quanta est deperditio.

Dubiuz
R

Ad p^m^
Ad 2^m^
Ad rationes ℭ Ad ꝑmaꝫ pꝫ ex dictis quid sit respondendum. ℭ Ad secundaꝫ dico ꝙ immo bene est credibile ꝙ aliquid possit continue acquirere quantitatem digi^tem^:ꝛ ꝙ cuilibet parti temporis mensurantis illam acquisitionem correspondeat vna pars illius quantitatis.naꝫ in celo qḋ facit vnam reuolutionem i vna die nāli:est aliquo modo ꝑe ꝑpinꝗ̄ polo:que cōtinue mouef:ꝛ describit aliqḋ spa^m^ ꝑ vnā horam:ꝛ reuolutionē eius ita ꝑuam:ꝙ si rectificaref non esset tāte lōgitudinis:sicut est vnū pisū.ḡ bn̄ ē credibile ꝙ aliqua quātitas digi^ta^ posset cōtinue acq̄ri in vno anno:ꝛ cuilꝫ pti ill^i^ anni correspōnderet vna pars illius quantitatis digi^ta^.

Ad 3^m^
Ad 4^m^
ℭ Ad tertiam pꝫ ex dictis. ℭ Ad q̄rtam q̄ñ dicif.motus est in contraria:dico ꝙ ibi accipitur contrarietas large non solum pro illis que sunt actiua ꝛ passiua adinuicem:

sed etiam ꝓ illis que nō possunt eidem respectu eiusdem
simul inesse: sed bñ successiue. Et sic accipiendo cōtrarieta
tem. vz. ita extense: bñ cōcedo ꝙ magnum ⁊ paruum pos
sunt dici cōtraria. quāuis nō dicantur contraria actiue ⁊
Ad 5m passiue adinuicem. ¶ Ad vltimaz dico ꝙ nutritio potest
accipi ꝓ alteratione vel pro conuersione. Et per hoc solui
tur argumentum. Questio. XIIII.

Queritur vtrum omnis actio ⁊ passio fiat ꝑ cōtactuz. ¶ Et argui
1m tur pmo ꝙ nō. nā deus ⁊ intellr̄ agit in ista
inferiora: ⁊ tñ nihil tāgūt: ex eo ꝙ tactus ꝓ
prie est magm̄: deus autez ⁊ inte nō sunt ma
2m gnitudines. ¶ Secundo arguit sic. nā visi agit in visuz
absq; hoc ꝙ tāgat visum ergo nō opz ꝙ omne ꝙ agit in
3m aliud tangat ipsum. ¶ 3o arguitur sic. nam celū agit i ista
inferiora: puta in terram ⁊ mixta absq; hoc ꝙ tangat ea:
4m qz valde distat ab eis. ¶ Quarto anima agit in corpus
mouendo ipsum: ⁊ similiter grauitas in lapidem mouen
do ipsum deorsum: ⁊ similiter aqua calefacta agit in seip
sam reducendo se ad fridirtatez pstinam: ⁊ tñ nec aīa tāgit
corpus: nec grauitas tangit lapidē: nec aqua calefacta tā
git seipsaz: ex eo ꝙ ad hoc ꝙ aliq̄ tāgāt se: requirit ꝙ vnū
illorum hēat situ extra aliud. mō sic non est de ipsis. g̃ ⁊c.
5m ¶ 5o magnes agit in ferrū attrahendo ipm absq; hoc ꝙ
6m tangat ipsum. g̃ ⁊c. ¶ 6o agēs agit in interiora passi: cū tñ
7m nō tāgat. g̃ ⁊c. ¶ 7o arguit sic. si i oī actōe oporteret agēs
tangere passum: sequitur ꝙ nullū agēs ageret ad aliquā
8m distantiam: sed hoc est falsum. ⁊ ꝯña tz de se. ¶ 8o si. q. eēt
vera: sequitur ꝙ nulla possent agere ⁊ pati adinuicez: sed
hoc est falsum. ⁊ ꝯña tenet ex eo ꝙ Arist. in 2. de anima
T.c.113 dicit: semper inter talia esse medium.
T.c.43 In oppositū est Arist. pmo huius vbi videtur dicere ꝙ ad hoc ꝙ aliqua agant
⁊ patiant adinuicem: requiritur ꝙ se tangant.
¶ In ista questione. p̄ ponam aliquas distōnes. 2o ꝯnes.
1o distō Quantū ad pmū sit pma distō ista: ꝙ agens pōt di
1 ci mediatum passo tripl̄r. vno mō qz vir
tus illius agentis nō attingit ad illud passum: sed ad aliō
2 cuius virtus attingit ad passum. 2o mō pōt dici mediatuz:
qz virtus eius nō attingit ad passum: sed tamē eius actio
3 determinat ꝑ agens particulare. 3o mō qz agens nō tāgit
ad passum: sed virtus eius. Exemplūz pmi. sicut si. a. agēs
non sufficeret agere ad c. passuz: sed bene ad b. itermediū
ꝙ in virtute ipsius a. vlterius ageret vsq; ad c. Exemplūz
secundi. sicut deus respectu istorum inferiorum. Exēpluz
tertū. sicut agens respectu passi ꝙ non tāgit corporalr̄: sed
2o distō sua virtute soluz. ¶ 2a distō. agētiū qōdā est agēs incorle.
sicut deus: ⁊ qōdā est agens corle: ⁊ tale est duplex. nam qō
dā agit actione spūali. sicut est corpus luminosum ꝙ agit
lumen in medio: ⁊ silr̄ visibile respectu visus: qōdam autē
agit actiōe mālī siue deseruiente ad corruptionem vel ad
alterationē illius in ꝙ agit tale agens. sicut est calidūz re
3o distō spectu fridi: ⁊ eꝫ. ¶ 3a distō. tactus aliquando sumit im
proprie: aliq̄ndo vō ꝓprie. improprie illa possunt se tange
re: quorum vnum est vbi est aliud saltem diffinitiue: lz nō
descriptiue. Et isto mō possumus dicere itelligentiam tangē
orbē. Sed tactus ꝓprie acceptus adhuc dicitur multipli
citer. nā qdam est q dr̄ rōne magnitudinum solum: ⁊ iste
vocat tactꝰ mathematicꝰ. Alius aūt est q nō attēdit soluz
ex parte magnitudinum. vez ēt ex pte actionis ⁊ passio
nis: ⁊ iste vocat tactus nālis. Ad tactū mathematicū req
1 runt tria. pmū est vtrūq; tāgētiū esse q̄tū. ⁊ ꝓpter hoc nō
dicimus itelligētiā tangere orbē tali tactu: qz intelligētia
2 non est magnitudo. secundo requiritur ꝙ illoꝝ que se tā
gūt vtrūq; hēat situ ⁊ locū extra aliud: ⁊ ꝓpter hoc acci
dens ⁊ subm nō dicimus se tangere: nec māz ⁊ formam:

ex eo ꝙ vnum illoruz nō est extra aliud. 3o requirit ꝙ vlti 3
ma illoꝝ sint simul: ⁊ ꝓp hoc illa inter q̄ est aliquod medi
um non dicimus se tāgere. qz vltima illoꝝ nō sunt simul.
similiter ꝓpter hoc duas medietates cōtinui non dicimus
se tāgē: qz vltima illoꝝ non sunt simul: sed sunt vnuz. Ad
tactum vō nālem requirunt ista tertia: ⁊ cum hoc ꝙ tan
gens admittat illud qō tangit ⁊ agat in ipsum.
Quantum ad 2m sit prima ꝯ talis. de agentibꝰ cor 1a ꝯ.
poralibus: nō opz ꝙ tangant illa in q̄
agunt. lz forte aliquo tactu mathematico ⁊ ꝓprie dcō.
pz hec: qz deus ⁊ inte sunt agentia in orbes: ⁊ in ista infe
riora: ⁊ non tangunt ista inferiora: lz bñ dicantur tangē or
bes metaphorice ⁊ improprie. ex quo que debēt tangere ꝓ
prie: opz ꝙ vtrunq; illorū sit magnitudo. ¶ 2a ꝯ. oē agens 2a ꝯ.
corporale in agendo actionē suā agit circa se suam actōez
orbicularit er nisi sit impedim. pz hoc de visu ꝙ existens in
medio multorum hominum: a quolibet illorum pōt vide
ri ꝙ nō eēt nisi ageret actionē suā circa se p̄dicto mō: patet
h ēt de igne: qz si aliq̄s ignis esset in medio multoꝝ hoīuz
circum circa illum sedētium qlibet illorū calefaceret se: qō
non esset nisi ꝯ esset vera. Et notanter dixi nisi sit impedi
mentum. nam qñq; agit ꝓpter difformitatem medij: ⁊ ali
quando aliter ex eo ꝙ maior est inclinatio agendi versus
vnā ptē q̄ɜ aliā. vnde ignis magis inclinatus est ad agēdū
supra q̄ɜ ad latus: ēt aliquando est impedimentum ꝓpter
figurā ipsius agētis. vz. ꝙ non est sperice figure sed q̄dra 3o cōclo.
te vel alicuius alterius. ¶ 3a ꝯ. qōlz agens requirit mediū
in quod agat. pz. h. nam ꝑ precedentem ꝯnē agens agit v
tutem suā ꝓpe. mō si ꝓpe agens esset tactuz nō esset aliqd
in qō posset recipi v̄tus ipsius agentis. ⁊ per cōsequens nō
ageret ꝓpe se. ergo si dz agere ꝓpe: reqrit mediū. ¶ Pro
ista ꝯne est hoc: ꝙ dicit Cōmē. 2. de anima. ꝙ si esset vacu T.c.cō.
um inter visibile ⁊ visum nō fieret visio ꝓpter defectū re 34.
ceptiui spēi visibilis. ¶ 4a ꝯ est ꝙ agēs agendo in distās 4o cōclo
agit aliquid in intermedium. pz: qz si agēs posset agere in
distans ab eo absq; hoc ꝙ ageret aliquid pus in interme
dium: seqtur ꝙ nō reqritur mediū ad actionē ipsius agē
tis: qō est ꝯ p̄cedētē ꝯnem: ꝯña nota est. ¶ 5a ꝯ: quodlibz 5a ꝯ.
agens corporale in agendo tangit aliqō passum i ꝙ agit.
ꝓbat. nam ꝑ tertiā ꝯnem in agēdo reqrit medium qō tā
git ipsum agēs: ⁊ ꝑ q̄rtā ꝯnē nō pōt agere inꝰ aliqō distās
nisi agat per illud intermediū. g̃ qōlibet tale agens tangit
aliquod passum. s. mediū. sibi cōtiguū: in qō opz ipm age
re si dz agere indistās. ¶ 6a ꝯ. si loquimur de tactu ꝓprie 6a ꝯ.
dicto nullum agens corporale tangit qōlibet in qō agit.
ꝓbat qz agit in aliquod distās ab ipso ex quo qōlibet agit
per aliquā distātiā: ꝙ aūt distat ab ipso nō tāgit ipm. g̃ ⁊c. 7a ꝯ.
¶ Ultima ꝯ. qōlz agens corporale tangit passum i quod
agit corpalr̄ vel sua v̄tutē. pz: qz nisi ad minus v̄tus agen
tis ꝓtēderet vsq; ad ipm passum cū adiutorio alicuiꝰ iter
medij vel sine tali adiutorio non ageret in illud. ¶ Sz di Dubiuz
cet aliq̄s ꝯ istā ꝯclonē in qua dr̄ ꝙ nihil agit in distans ni
si agat in intermediū. arguit sic. nā videmus ꝙ ignis agit
pus intensiorē gradū caloris in ferrum distans q̄ɜ agat in
aerē intermediū. ¶ Scdō videmꝰ ꝙ magnes agit in fer 2m
rum distans ab ipso attrahendo ipsum absq; hoc ꝙ agat
in aerē intermediuz ipsum attrahendo. ¶ Ad ista rñdeo Re
⁊ dico ꝙ ipa nō sunt ꝯ cōclonē. nā ꝯ nō dixit ꝙ agens cuz
agit in aliquod passum distās agat in illō idē vel oīo sibi
sile intermediū: sed dicit ꝙ nō ageret indistans nisi ageret
aliquid in intermediū. Et dico ꝙ cū ignis calefacit ferruz
distans: agit virtutem suā in aerem intermediū: sed tamen
ꝓpter aliam ⁊ aliā dispōnem passi virtus actiua in ferruz
est eductiua intensiorem calorē in ferrū q̄ɜ virtus actiua i
aerē intermediū. vñ posset esse ꝙ nulla caliditas ageret in
intermediū: ⁊ tamē caliditas ageret in extremū. vnde si ad

imaginationez vna massa cere eet inter ignem et ferrum. adhuc forte ferruz calefaceret absq3 hoc q in illa massa cere pduceret aliqua caliditas. vnde imagino: q ab igne vel ab aliquo agete multiplicat vna qlitas insensibilis q ab aliquo indifferēter est receptibilis: et p quod illud recipiens est aliter et alr dispositum: scdm hoc illa qualitas pducit in illo passo alium et alium effectum mālem seu aliā et aliam qualitatē sensibilem intēsiorem vel remissiorem.

Ad 2m ¶ Ad scdam consimiliter respondetur.

Ad rōes **Ad rationes** ¶ Ad pmā scdam et 3m dico: q ille bñ pbant q illa agētia nō tāgunt corporaliter quodlibet in qd agūt: cum hoc tamen stat q tangunt quodlibet in qd agunt eoruz virtutes prout dicit alia cōclusio. ¶ Ad quartā dico: q questio intelligit de actione et passione: qd est ab extrīseco. modo instātie posite in quarta ratione vadunt de actione et passione que est ab intrinseco. ¶ Ad quintam et sextam dico: similiter q bñ pbant nō quodlibet agēs tangē corporalr qdlibet pam in quod agit: et hoc est verum. cuz hoc tamē stat conclusio: nec rationes pbant ptrarium qn qdlibet agēs tāgat vel corpaliter vel sua virtute. ¶ Ad septimā et octauam dico: q pbant similiter q non est necesse quodlibet agens tangere quodlibet pam in quod agit corporaliter: sed tamen sic vel sua virtute etc. Qō. xv.

pm **Queritur** Utrum simile possit agē in sibi simile. ¶ Et arguit primo q sic. nā sile pōt suū simile fortificare. ergo pōt agē in ipm. pñtia tz et eo q fortificare est agē: et añs pz. nam cum similia apponūtur sibiīuicē qdlibet eorū ex hoc fortificat in sua actiōe.

2m sicut pz de duob9 calidis vel de duob9 fridis. ¶ Scdo magis calm agit in minus calm. g qd vera. añs pz. nam magis calm agit in minus calm tādiu q fuerit sibi assimilatum. pñtia tz ex eo q magis calm et minus calidu3 sunt

3m similia: ex eo q habet qualitates eiusdē spēi. ¶ Tertio organo tactus sunt qlitates tāgibiles. s. caliditas friditas etc. ergo organum tactus est simile calo et frido: et tñ qdlibet

4m eorū agit in ipm. g simile pōt agē in sibi sile. ¶ Quarto actio et passio vel est rōne similitudinis vel dissimilitudinis. si pm hētur ppositum. si scdm hoc nō: qa tunc talia agerēt in aliū. ex q sunt multum dissimilia: qd est contra

5m Arist. in lra. ¶ Quinto arguit sic. idē agit in se ipm. ergo vr qd vera: pña tz. añs pz. de anima que mouēdo corpus mouet seipsam: et similr pz de forma grauis q mouendo graue deorsum mouet seipsam: et similr pz de aq calefacta q agēdo in seipsam reducit se ad friditatē pristinam.

6m ¶ Sexto arguit sic. minus pōt agē in maius. g plus videt q eqle pōt agē in eqle. si. n. illud de quo minus videt inesse etc. añs patet in reactione: vbi minus agit in maius.

7m ¶ Septimo arguit sic. qnto actio fit magis similis agēti. tanto actio fit velocior et tāto resistētia fit minor. si ergo similitudo mouet ad velocitatē actiōis videt simile posse

8m agē in sibi sile. ¶ Octauo arguit sic. in hyeme aer congelat aquā: et p pñs iducit maiorē gradū friditatis q aqua habeat. ex quo nunq aer in hyeme est ita fridus sicut aq pgelata. tunc vltra inducit maiorē gradū frigiditatis q ipsemet habet. g inducto tanto gradu quantum hēt vlte-

9m rius agit in omnino sibi simile. ¶ Nono arguit sic. ferrum fit calidius ab igne q sit ipse ignis. g cum ignis iduxit in ferrum tm gradum caliditatis qntum ipsemet habz

10m vlterius agit in omnino sibi sile. ¶ Decimo arguit sic. nā cum ignis agit in aliqd pam pmo assilat sibi partē propinquiorē q remotiorē: sed ppinquiori assilata sufficiēter nō posset in remotiorē agere nisi agat in propinqorē: et cu3 illamet sit oino sibi silis. sequit q simile agat in oino sibi si-

11m mile. ¶ Undecimo nā capiat aliqs ignis q possit in aliqd passum agē calitatē in sūmo: et sit ille ignis a. et passus sit c. et apponat a. igni b. ignis sibi eqlis: et sit aggregatuz ex his duobus d. tūc qrit vtrum d. agat intēsiorē caliditatē in c. q egisset a. solum vel pcise eqlē. nō pōt dici q pcise eqlē. nam si eēnt duo corpora lucētia in aliquo medio eqlia. ambo simul pducerēt lumē intēsius q vnum eorum solum. g etiam d. aggregatum ex a. et b. ignibus: intensiorē pducet caliditatē in c. q faciet b. solum vel a. solum. si ergo dicatur q pducat intēsiorez caliditatē q a. vel b. solum ex quo d. nō est nisi ignis summus. Et cū a. p casum poterat ex c. gñare ignem summū. sequit q d. agit intensiorē gradum caliditatis q ipsemet habeat. et p pñs inducto tāto gradu quātum ipsemet hz vlteri9 agit in sibi sile.

12m ¶ 12° arguit sic. actio vel fit rōne similitudis et habet ppositum: vel rōne dissimilitudinis: et hoc nō. qa tunc seqt q magnes ita attraheret vnum bacculum sicut ferrum. ex quo ille bacculus est sibi similis sicut ferrum.

In oppositum est Arist. pmo hui9. vbi vult q ola similia: nec agant: nec patiant adinuicē. ¶ Notādum est q ista questio dz intelligi de silitudine q est qlitatiua fm quā fit actio et passio: vñ si eēnt duo alba. quorum vnuz eēt calidum et aliud fridum: ita bñ agerēt adinuicē non ob" q sint similia fm qlitates que nō sunt actiue actiōe disponēte ad corruptionē: sed qz talia essent adinuicē dissimilia fm qlitates actiuas actione disponēte ad corruptionē. T. c. 48 et 50.

¶ In ista questione. Primo ponam aliquas distictiones. Secundo conclusiōes.

p distō **Quantum** ad pmum sit pma distō. aliqd dicim9 pati dupl. vno mō tanq subm. alio mō tanq terminus a quo illius actiōis. pmuz dr pati subiectiue. scdm aūt terminatiue. vbi grā. in calefactiōe aq dicim9 aquā pati tanq subm et friditatē pati tāq termin9.

2 distō ¶ Scda distō est q de actiōe et passiōe et de agēte et passo possum9 loqi in pn9 in fine et in medio actiōis et passiōis.

3 distō ¶ Tertia distō. in alteratiōe passi ab agēte sūt 3°. vz. subiectū. terminus a quo. et terminus ad quē. sicut in calefactiōe aq: aq est sicut subm. et friditas eius sicut terminus a

4 distō quo. et caliditas iducta sicut terminus ad quē. ¶ Quarta distō. aliq dnr silia oino et ppriissime. sicut illa q sunt similia in qlitate et in gradu qlitatis. vbi grā. sicut eēnt duo summe cala: q tñ dnr silia: nō tñ oino: sic sūt illa q sunt similia in qlitate: nō tñ in gradu. sicut si vnum eēt calm vt duo: aliud vt tria: illa dnr silia in qlitate: nō tamē in gradu illius qlitatis. sicut si vnum hēret pcise tot gradus qlitatis qt aliud eiusdē qlitatis: illa dicerent similia in qlitate et in gradu. sicut si ambo hērent gradum caliditatis sicut duo vel gradum caliditatis in summo.

p 9 **Quantum** ad scdm sit pma pclo talis. in actiene terminus a quo aliqliter resistit agenti. pz: qz alr illa actio nō eēt motus successiuus. Ex ista 9ne sequit q passum est dissile agēti. s. q patit tanq terminus a quo. pz: qa qd alicui resistit est aliqualr sibi dissile. p ge. 48 et 50.

2 9 ¶ Scda 9 est q termin9 ad quē hz aliquā pueniētiaz cū agēte. pz: qa fit ab agente: sed oē qd fit: fit a sibi sili. g etc. 7. m. 31.

3 9 ¶ Tertia conclusio est: q agēs et patiēs sunt in pn9 dissimilia: et in fine aliqlr similia: nec opz q in fine sint omnino silia nec dissimilia: sed sufficit q in pn9 sint aliqualiter dissimilia in qualitate vel in gradu fm quē fit actio. vnde aliquando pptr distantiā agens nō potest omnino assimilare sibi passum: quāuis bñ in qualitate. p ge. 50.

Dubiuz ¶ Sed. d. tu qn do agens sic agēdo in passum pter distantiam non potest sibi passuz omnino assimilare: stat ne tunc illud agēs tandiu q nō agit in illud passum vel non? ¶ Dico q sic.

Rx dubitum ¶ Sed diceres tamen adhuc illud passuz est sibi dissimile. concedo: et quare ergo illud agens non tandiu agit in il

lud passum q̄ ipsum sibi assimilet. Dico q̄ non potest in
illa distantia: quāuis bene posset in distantia ꝓpinquiori.
ꝯñia ꝓbaꝫ. nam etiam nālia finaliter dirigunt actiões su
as in assimilādo sibi passa. sicut pꝫ inductiue de singulis.
4a 2 ¶ Quarta conclusio. agēs ꝛ patiēs sunt similia in gñe:
sed sunt dissimilia in spē. pꝫ: q̄ sunt ꝯtraria: ꝯtraria autē
Nōm sunt q̄ sub eodē gñe posita sunt ꝛc̄. ¶ Et notādum est q̄
hoc intelligēduꝫ est ꝫm pdi"nō subalia: sed accñtalia: seu
ꝫm denominationes accidētium ꝫm q̄ dicunꝫ agē ꝛ pati
adinuicē. vñ si ignis calidus agit in hominē frigidū hoc
est q̄ agens ꝛ patiēs hñ sunt in eodem genere ꝫm pdi"ac
cidentalia: nō tamē sunt in ita ꝓpinquo codeꝫ genere ꝫm
Nōm predi"substantialia. ¶ Et etiam notādum est q̄ cum di
cunꝫ ipa esse dissimilia in spē ꝛ dissimilia in genere. hoc opꝫ
intelligē vniuoce: vel equiuoce. vnde aliqua sunt similia
in gñe: ꝛ hoc vniuoce vt calidum agit in frigiduꝫ: aliqua
autem sunt similia in gñe equiuoce: sicut quādo sol agit
in ista inferiora ipa calefaciendo. tūc in fine agēs ꝛ patiēs
dicunꝫ similia in specie ꝛ in ꝑncipio similia in genere: sed
dissimilia in specie: ꝛ hoc equiuoce ad secundum intelle
ctum: q̄ in fine passuꝫ est tale in actu: quale erat agens in
virtute faciendo ipsum esse tale. Finaliter ergo ad hoc q̄
agens agat in passum requiritur q̄ in principio agens ꝛ
patiēs sint aliqualiter dissimilia. s. in qualitate vel gradu:
ꝛ in fine sint omnino vel aliqualiter similia.

Ad pm Ad rationes ¶ Ad ꝑmā dico: q̄ simile forti
ficat suum simile non q̄ agat ali
quid in ipm: sed q̄ ex illis duobus resultat vnuꝫ: qd̄ plus
Ad 2m pōt q̄ illa duo diuisum possent. ¶ Ad scdām dico: q̄ il
la bene ꝓbat q̄ simile agit in sibi simile: qd̄ est sibi simile
in qualitate: nō tamē in gradu. vñ si essent similia in gra
du nō agerēt in seinuicē: nō enim esset ratio: quare vnum
plus ageret q̄ aliud: ꝛ cum agēs nāle non agat: nisi ꝓpt
assimilare sibi passum in gradu. si ergo iam esset assimila
Ad 3m tum in gradu ad quid ageret? ¶ Ad tertiaꝫ dico: q̄ qua
litates tangibiles similes in gradu quolibet ipsius tactus
nō agunt in tactum: nec tactus sentiret quācunq̄: sed q̄li
tates que debēt agē in organuꝫ tactus oportet q̄ sint dis
similes in gradu quolibet ipsius tactus: ꝛ illas tactus be
Ad 4m ne percipit cum sibi debite approximanꝫ. ¶ Ad quartā
dico: q̄ actio ꝛ passio non est ratione omnimode similitu
dinis: sed est ratione similitudinis in genere ꝛ dissimilitu
dinis in specie in ꝑncipio ꝛ similitudinis in specie in fine.
Ad 5m Ex hoc patet ad arm. ¶ Ad quintam pōt negari ꝯñia. ꝛ
pōt dici q̄ actio qua forma grauis mouet seipaꝫ deorsuꝫ
est ratione dissimilitudinis. nam graue existens in aliquo
dissimile sibi cum est deorsum. Et similiter dicatur de ani
ma que mouet corpus De aqua vō calefacta: dico q̄ illa
reductio ad friditatē pristinā fit rōne dissimilitudinis. nā
illa fit ꝑ friditatē virtualē que est dissimilis caliditati acci
Ad 6m dētali extincti in aq̄ calefacta. ¶ Ad sextam q̄ tangit de
Ad 7m reactione videbiꝫ in q̄stione seq̄nti. ¶ Ad septimā negaꝫ
ꝯñia. maior ꝛ minor similitudo facit ad actionē velocio
rē ꝛ velociorē. ergo simile agit in sibi simile. nam cū conti
nue actio sit velocior donec passum factū est oino sibi simi
le agēti: tunc desinit illa actio: recte sicut cum mobile gra
ue descēdit cōtinue velocius ꝛ velocius in medio difformi
Ad 8m donec est in medio celi: ꝛ tūc gescit: ita in ꝓposito. ¶ Ad
octauū dico: q̄ hoc nō solum facit aer: sed ad hoc cōcur
Ad 9m runt cōstellationes ꝛ influētie superiores. ¶ Ad nonam
dico: q̄ ferrū calefactū nō est calidius igne: sed q̄ sentia
tur calidius igne: hoc est ꝓpter comparationē eius māe: ꝛ
Ad 10m pp raritatē māe ignis. ¶ Ad 10m dico: q̄ cum ignis assi
milat sibi partem ꝓpinquiorē. tūc vna cum illa agit in re
motiorē absq̄ hoc q̄ vlterius ꝑncipale agens agat in pꝫ
tē sibi assimulatā: q̄uuis forte mediāte illa bene agat ali
quā partē vsq̄ qd̄ partem passi nōdum sibi assimulatam:
que qdem qualitas in partem sibi assimulatam nihil ope
ratur: sed bene in partem nōdum sibi ꝑfecte assimulataꝫ.
Pro ista rōne imaginādum est q̄ spēs qualitatum cōtra
riarum nō agūt nisi reflectātur. vñ nisi sic reflecterenꝫ ille
spēs: nō fieret actio inter q̄litates contrarias: tales autem
spēs non reflecterenꝫ nisi ab illo: qd̄ est aliquo mō contra
rium illi a quo tales spēs multiplicanꝫ. ꝛ ideo cum agens
assimulauerit sibi partē propinquam passi: lꝫ agēs adhuc
multiplicet suas spēs ꝑ illam partem. Tamē agens non
amplius agit in ipsam pro tanto: q̄ spēs ab ipso multipli
cate ꝑ illā partē sic ei assimulatā nō reflectunꝫ ab ea: cum
illa nō sit amplius agēti contraria: ꝛ tamen sine tali refle
Ad 11m xione spērum nō fit talis actio. vt dictū est. ¶ Ad vndeci
mā dico q̄. d. nō agit i ꝓteriorē graduꝫ q̄ egisset a. soluꝫ:
sed hñ citius. Et quādo dr̄ de corporibus lucidis. Dico q̄
aliud est de illis agentibus que non possunt sibi assimila
re passa. sicut sunt luminosa: ꝛ aliter de illis que possunt.
sicut sunt illa que agunt mediātibus qualitatibus ꝑmis.
vnde illa agentia q̄ non sufficiūt sibi assimilare passa duo
bene producunt inten'"m effectum q̄ vnum eorum solū.
sicut duo luminosa: sed in casu quo possunt sibi passa assi
milare: nō ambo ꝓducunt inten'"m effectum q̄ vnum eo
Ad 12m rum solum. ¶ Ad vltimam dico: q̄ actio nō fit solum ꝓ
pter dissimilitudinē: sed ꝓpter debitam dissimilitudinem
cum debita dispōne passi.

Qō. xvj.

Queritur Utrum omne agens in agē
do repatiaꝫ. ¶ Et arguitur pm
ꝑmo q̄ nō. nam celum agit in ista inferiora:
ꝛ tamē nō repatitur ab eis ex eo q̄ celum est
impassibile. ergo ꝛc̄. ¶ Secundo arguiꝫ sic. 2m
medicus sua arte agit in corpus ipsum sanādo absq̄ hoc
q̄ repatiatur ab eodem. ergo non omne quod agit in ali
quod repatiꝫ ab eo in quod agit. ¶ Tertio arguitur sic. 3m
sensibile agit in sensum. sicut color in visuꝫ: ꝛ similiter in
tellectuale in intellectuꝫ absq̄ hoc q̄ sensus reagat in sen
sibile: ꝛ similiter intellectus in intele. ergo questio falsa.
¶ Quarto arguiꝫ sic. nam sor. pōt verberare platonem 4m
absq̄ hoc q̄ reuerberetur. ergo ꝛc̄. totuꝫ est certum de se.
¶ Quinto. in materiā ꝑmā fit actio: ꝛ tamen cum mate 5m
ria ꝑma nullius sit accidentis ipa nō reagit: ꝛ ꝑ conseq̄ns
nō in omni actione fit reactio. ¶ Sexto arguiꝫ sic. In au 6m
gmētatione illud qd̄ augmētat nō reagit. ergo in altera
tione nō opꝫ q̄ illud qd̄ alterat realtereꝫ. cōseq̄ntia videꝫ
tenere a simili. antecedens pꝫ. nā in augmentatione cibus
adueniēs augmētat ꝛ nō augmētaꝫ. ¶ Septimo arguiꝫ 7m
sic. in motu locali illud qd̄ mouet nō remoueꝫ. ergo nō in
omni actione agēs repatiꝫ. conseq̄ntia tenet de se: ex quo 8. ph. 86.
motus localis est q̄dam actio: ꝛ antecedens similiꝫ. nam
ꝑmus motor mouet absq̄ hoc q̄ remoueaꝫ. ¶ Octauo 8m
arguitur sic. nā possibile est q̄ aliquādo actio ipsius agē
tis ꝓtēdatur remotius q̄ possit actio ipsius passi: ꝛ quan
do sic est: tunc agēs ꝛ patiens possunt sic situari: q̄ agens
nō repatitur. verbi grā. sit vnum calm: cuius actio possit
protēdi ad distantiā trium pedum: ꝛ sit vnum frigiduꝫ:
cuius actio nō pōt protēdi nisi ad distātiam vnius pedis.
situenꝫ ḡ ista sic: q̄ distent abinuicē ꝑ duos pedes. tunc ca
lidum agit in fridum. ex quo actio eius potest ꝓtēdi vsq̄
ad ipm: sed fridum nō aget in calidum: ex eo q̄ actio ipsi
us fridi nō pōt protēdi vsq̄ ad calidum. ¶ Nono argui 9m
tur sic. sequiꝫ q̄ idem esset nobilius ꝛ ignobilius respectu
eiusdē: esset eniꝫ nobilius eo in qd̄ ageret: ꝛ eēt ignobilius
eodē: q̄ ab eo repatiꝫ. ¶ Ultimo arguiꝫ sic. sequiꝫ q̄ idē 3. a. 19.
esset in actu ꝛ in potētia respectu eiusdem: sed hoc est fal 10m
sum: ꝛ consequentia tenet: quia esset in actu respectu eius
in quod ageret: ꝛ esset in potentia respectu eiusdem: quia

repatitur ab eodem. ergo etc.

T.c.87. **In oppositum** est Aristo. vbi dicit ꝙ agens in agēdo repatitur: et cū in scientijs demōstratiuis ꝓpositiones indefinite debeāt equalere
vniuersalibus: videtur ꝙ voluerit dicere ꝙ omne agens in
Nōndū agendo repatitur. ¶ Notādum est ꝙ hoc debz intelligi de actione que est inter contraria: que quidem actio est corruptiua alicuius contrarij illius in quod agit: vel disponentis ad corruptionem alicuius talis. Et per hoc respondet prime scōe tertie q̄rte q̄nte sexte et septime rationibus.

In ista questione Primo ponam vnicam conclusionē. Scōo mo uebo dubia ꝯ eam. Tertio tangā sex modos saluandi reactionem. quorum vltimum approbabo tanq̄ veriorem. Quarto soluam illa dubia mota contra conclusionem.

p^a 2^e **Quantum** ad pmum pono talem conclusionem ꝙ reactio passi in agens est possibilis:
p^o ꝓbatur pmo experiētijs scōo rationibus. pmo sic. nam videmus ꝙ cū ferrū ignitū pijcitur in aquā fridā agit in aquaz ipsam cale^do: et econuerso: aqua agit in ferrum ipm frige
2° faciēdo: et eius caliditatē remittēdo: ecce reactionem. 2° nam experimur ꝙ lapis frigidus acceptus ad manū calidam aliqualiter calefit a manu et manus frigefit a lapi
3° de: quod nō eēt nisi mutuo in seinuicē agerent. 3° arguitur sic. nā cibus receptus in corpore alterat corpus: et econuerso alteratur a corpore: ꝙ iterū nō eēt nisi reactio eēt pos
4° sibilis. 4° arguitur sic. nā videmus ꝙ aqua calida et aq̄ frigida si simul infundit in vnum vas fit aqua tepida: ꝙ non eēt nisi caliditas aque calide remitteret frigiditatem aque frigide: et econuerso remitteretur ab eadem: cū ergo sic mutuo se reducant ad quoddam me^m tempera^m videtur ꝙ fiat actio mutua aquarum adinuicem.

p^m **Nunc probatur** ratiōe. nam si reactio non esset possibilis. sequitur ꝙ ex duobus elemētis per eorū actionē et passionē adinuicē non posset 3^m generari: sed hoc est falsum: et ꝯntia pz. naz capiantur duo elemēta contraria. sicut ignis et aqua: et approximentur adinuicem: vel ergo vnum istorum ageret aliquid in reliquū absqz hoc ꝙ repatiatur ab eo: vel repatietur ab eo. si dicitur 2^m habetur propositum. si vo dr pmū. tunc illud elemētum ꝙ agit conuertet reliquū in suam nāum: et
2^m sic fit et bñ gñatio vnius elemēti ex reliquo: sed non gñatio alicuius elemēti tertij dis^m spē ab vtroqz. ¶ Scōo arguitur sic. naz nisi reactio esset possibilis. sequitur ꝙ perfecta
pge. 89. et 90. mixtio non esset possibilis: ꝙ Aristo. reputat falsum. probatur consequentia. nam exquo nō fieret reactio per actionez elementi agētis fieret conuersio passi in agēs. modo talis conuersio non est mixtio sed generatio vnius elementi ex alio. vnde ad perfectam mixtionez requiritur ꝙ mixtibilia mutuo se reducant ad vnum temperamētum mediuz: ꝙ non posset fieri sine reactione seu sine actione mutua.

p^m dub^m **Quantum** ad 2^m articulum dubitatur. nam si questio esset vera. sequitur ꝙ a ꝓportiōe minoris ineq̄litatis fieret actio: sed hoc est falsum. nā in omni actiōe opz po^{am} agētis seu mouētis excedē po^{am} rei mote. hoc. n. sumitur ab Arist. et Cōmēta. et tāq̄ ꝓ pri^o ꝓbatur
4——2 ꝯña. nā capiatur aliqō agēs: cui^o ꝓportio sit vt quatuor: et applicetur alicui passo ꝙ sit sicut duo. tunc si illud passuz reagit in illud agēs: tūc minus agit in maius: et per conse
2^m du^m quēs actio fit a ꝓportione minoris ineq̄litatis. ¶ Scōo sequitur ꝙ eq̄le posset agere in equale: et per consequēs simile in sibi simile: qō est cōtra dicta in alia q̄ne. ꝓbatur ꝯsequentia. captis duobus cōtrarijs equalibus adinuicē
3^m du^m applicatis. ¶ Tertio. sequitur ꝙ idem simul calefaceret et frigefaceret: sed hoc est impossibile: qz impossibile est idez moueri motibus contrarijs. probatur ꝯña. nam capiatur aliqō agens ꝙ sit a. cuius pars ꝓpinquior passo sit c. et sit passum b. tunc si a. repatitur a b. hoc est fm partem c. propingorē b. passo. Sit g̃ a. calidū et b. frigidū. tūc q̄ cito b. remitteret caliditatē ipsius c. partis. tam cito c. pars esset dissimilis in gradu residuo agēti: sed q̄to cito erit sibi dissimilis tā cito residuum a. qō est ꝯiūctū ipsi c. calefaceret c. Et ita simul c. pars a. agētis frigefit et calefit: qō erat ꝓbandum. ¶ 4° si reactio eēt possi. sequitur ꝙ nunq̄ agens posset sibi assimilare passuz: sed hoc est falsum: et falsitas pz. nam sepe ignis agens in aquaz ipsam sibi assimilat faciendo ex ea ignē. Et ꝓbatur ꝯntia. nam sit a. vnum calm in summo: et sit b. vnum frigidum: et tunc si a. agēdo i b. repatitur a b. sequitur ꝙ statim a. desinit esse in summo: et cū nihil agat vltra gradum ꝓpriuz. seqtur ꝙ amplius a. nō agit in b. gradum summū caliditatis: et ꝑ ꝯñs a. summus nō pōt sibi assimilare b. etc. Et idē arguitur de quocūqz alio
Du^m 5^m sigto in aliquo certo gradu alicui^o certe qualitatis. ¶ 5° sequitur ꝙ dato aliquo passo ipm ad quātācūqz distantiā posset agē. modo hoc est falsuz. vt pz de se. ꝓbatur ꝯntia. nam sit aliqō passum frigidum sicut duo: et sit b. Et applicetur sibi aliqō calidum: sicut quatuor in aliqua distantia: puta pedali. tunc b. reagit in a. exquo a. agit in b. et si in oi actione fit reactio. sit ergo vnum aliud calidū ꝙ ꝑ duplā distātiā posset agē ad distantiam ꝑ quam posset agē a. et sit c. et applicetur b. passo per duplam distātiam ad distantiā inter a. et b. tunc c. agit in b. et si semp fit reactio econuerso b. reagit in d. et sic per intensionē agentis cōtinue maiorē et maiorem: et remotionē eius a passo continue maiorē et maiorem ꝓbabitur passum aliqō datum per quātācunqz distantiam posse agere: si semper in omni actione fiat reactio.
Du^m 6^m ¶ Sexto arguitur sic. sit aliqō agens vniforme per totum applicatū alicui passo. tunc clarum est ꝙ illud passuz nō pōt reagē in totum agēs sincathego^{ce}: ita ꝙ reagat in q̄libet partē ipsius agētis. g̃ si reagit: hoc est in aliquā partem ipsius agētis solum: sed ꝓbo ꝙ nō. nam exquo illud agens ponitur vniforme per totum: nō est maior ratio: q̄re plus reagit in vnam partem q̄ in aliam.

p^o opis **Quantum** ad tertium sciendum est ꝙ aliq dixerunt reactionē bñ eē posse: et cōcesserunt minus posse agē in maius in motu alterationis. Et dixerūt eē posse in alteratiōe motu fieri a ꝓportione minoris ineq̄litatis: quāuis hoc bene sit impossibile in motu locali: et ꝓpter hoc in motu locali dixerūt nō posse fieri reactionez.
7. phy. c. 35. i finē ¶ Sed breuiter hoc nō valz. nam Arist. et Cōmenta. statuerunt pro pncipio ꝙ in omni motu locali: et etiā alterationis po^{am} motoris excedē po^{am} rei mote. ergo nō potest dici ꝙ in motu alterationis actio ꝓueniat a ꝓportione mi
2^m noris ineq̄litatis. ¶ Scōo nā si sic. tūc nō vr penes qd tā q̄ penes cām deberet attēdi velocitas et tarditas in motu alterationis. exquo nō bērent attēdi penes ꝓportionē minoris ineq̄litatis agētis ad passum. sicut in alijs motibus.
3^m ¶ Tertio sequitur ꝙ essent due alterationes eiusdē spēi: et tamē vna earū absqz ꝓportiōe excederet aliam in velocitate: que quidem alterationes velociores vel tardiores sūt. ꝯña est falsum: et falsitas pz ex eo quia duo finita eiusdē spēi nō sunt talr adinuicē cōparabilia. ꝯntia ꝓbatur. naz capiātur duo agētia a. et b. et duo passa c. et d. et hēant c. ad a. ꝓportionē inequalitatis: et d. et b. ꝓportionē eq̄litatis: tunc ꝑ aduersariuz c. reagit in a. aliqua certa velocitate. et similiter d. in b. sed probo ꝙ huiusmodi velocitates absqz proportione aliqua habeant se adinuicem. nam taliter se habēt adinuicem: qualiter se habent proportiones quas consequuntur. vna est ꝓportio eq̄litatis. s. quā consequitur velocitas alterationis d. in b. et alia est proportio minoris ineq̄litatis

6	A	B	6
3	C	D	6

scilz quā consequit velocitas alteratiōis c. in a. sed modo pportio equalitatis & pportio minoris inequalitatis nullam habent pportionem adinuicē. vna. n. nō est alteri maior minor: nec equalis. ¶ Sed forte isti dicerēt q minus non agit in maius: sed bene reagit insensibiliter: & reagere nō esset agere. Sed breuiter hoc nō valz. nam sequit. reagit ergo agit. ergo si capiātur duo cōtraria equalia virtu- q3 eorum aget in reliquum: sed nō est ratio: quare vnum eorum agit & alterum reagit: q̄3 econuerso. ergo non valz dicē reactionem posse fieri a pportione minoris inequalitas vel a pportiōe equalitatis & nō actionē. ¶ Scđa opi-

2ª opio nio est q cum agens applicatur passo: ex quo aliqua pars ipsius agentis est debilior q̄3 sit ipm passum. illa repatit a passo: & hoc est adhuc a pportiōe maioris inequalitatis: ita q ista opinio vult q agens bene repatit a passo: nō s3 totum sincathe: sed sm aliquā eius partem super quam

C 2ª op. passum h3 pportionē maioris inequalitatis. ¶ Sed breuiter hoc nō valz. nā in mixtiōe & in generatiōe: qua generat ex duobus elemētis elemētum 3ᵐ dicitur ab eis spē totū agit in totum: & totum reagit in totuz sincathegoreumatice: & nō solum in vnam eius partem: ergo ista opinio nō valet. cōsequentia t3. ans p3. nam aliter nō fiet perfecta mixtio: nec ex duobus elemētis posset 3ᵐ generari. sicut prius arguebat.

2ᵐ ¶ Secundo arguit sic: qa actio & velocitas est sm totaz virtutem agētis & totam virtutem passi. ergo videt q totum agat in totum & repatiat. ex quo actio & velocitas attendit penes pportionē agentis ad partē passi vel ad ptē

3ᵐ agentis. ¶ Tertio sequit q semp eēt reactio quādo agēs & passum adinuicē essent approximata: & hoc est falsum. vt apparebit cum ponent tria impedimēta reactiōis. cōsequētia pbat: qa ex quo quātūcūq3 agens & passum sint approximata semper passum super aliquā partē agentis obtinet: deberet fieri actio passi in illaz partem: & per ↄ̄ns

3ª opio semper reactio. si opinio esset vera. ¶ Tertia opio est: q in omni actione agēs repatit: sed hoc nō est a passo: sed a circūstante ppinquo: qd est aer: vel remoto: qd est celum. Et isti negant reactionē: quāuis cōcedant in omni actiōe

C 3ᵐ op. agēs pati. ¶ Sed ista opinio nō valz. nam ad sensum ap-

2ᵐ paret q cum ignis pijcit ad aquam eandem aquā calefacit que ipm extinguit. ¶ Scđo celum ita influit passo sicut agēti. g quātum est ex parte celi: ita passuz patit sicut agens. ergo non pp̄ter hanc passionez que est actio: vel a circunstāte propinquo debet dici agens repati in agendo. ¶ Quarta opinio dicit q agēs in agēdo repatit. i. fatiga-

4ª opio tur: aliter nō cōcedit repassionē. vñ si repati capiatur pro

p. ge. 87 fatigari bñ cōcedit: & ita exponit dcm̄ Ari. cōcedit q om-

C 4ª op. ne agens in agendo repatit. i. fatigat. ¶ Sed cōtra. omnis fatigatio est per vnam actionē & passionem. ergo non

2ᵐ quando aliqs fatigat repatit. ¶ Scđo. nam in actione cōtrariorum videmus vtrūq3 eorū remitti: & hoc nō esset nisi qōlib3 eorum vere diminueret & remitteret. ¶ Quin-

5ª opio ta opinio imaginat q nulla qualitas actiua est i aliquo subiecto sine q̄litate passiua: & ideo natura sic ordinauit q caliditas que est q̄litas magis actiua q̄3 sit friditas stet cum siccitate que est minoris actiuitas q̄3 sit humiditas que stat cum friditate. Et sic ista opio imaginatur q cuz ignis applicat aque ignis agit in aquā p eius caliditatez: & ecōuerso aqua agit in ignē sm eius humiditatem: & adhuc est vtrobiq3 pportio maioris inequalitatis: caliditas. eniz ipsius ignis excedit friditatē ipsiº aque: & humiditas ipsius aque excedit siccitatē ipsius ignis. ¶ Sed ista opi-

C 5ª op. nio adhuc nō sufficit. nam si sic sequit q iter elemēta habētia simbolum: sicut sunt ignis & terra: nō fieret reactio: consequentia t3 ex eo q vtrūq3 eoz est sicci. ergo solū ibi sm duas qualitates fit actio & passio. s. per frigiditatem & caliditatez: & sic sequit q si fiat ibi reactio q minus agit in maius: nisi alr dicat q adhuc dictum sit. ¶ Scđo seq- 2ᵐ

tur q non quādiu durarēt actio eēt reactio: imo valde cito desineret reactio. probatur consequentia: quia si ignis agit in aquā actio caliditatis in frigiditatē est velocior q̄3 actio humiditatis in siccitatē. ergo cum corruptione humiditatis sequtur corruptio frigiditatis. sequtur statī q humiditas erit debilior siccitate: & sic nō vlterius fit reactio.

¶ Tertio sequtur q quādo caliditas & frigiditas eēnt equales: & silr humiditas & siccitas non fieret reactio. consequentia t3 sm istā opio. sed falsitas consequētis pbat. adhuc alique illarū q̄litatum sunt maioris actiuitatis & minoris resistentie. ergo sm hoc adhuc posset fieri actio & reactio. 3ᵐ

¶ Sexta opio est quā reputo esse veriorem. ¶ Pro qua 6ª opio

supponit pmo q sicut nō est idem scribē & loq: quāuis bene sit idem scribēs & loqns: ita nō est idem agē & pati. similiter posse agē & posse resistē: quāuis bñ sit idē agens & pa- pª suppo

tiēs: potens agē & potēs resistē. ¶ Scđa suppositio est q aliq q̄litates sunt magne actiuitatis & modice resistentie. sicut est caliditas. Alique autem bñ sunt aliqualiter magne actiuitatis & maiorꝫ resistētie q̄3 sit caliditas sicut est frigiditas. ambe enim dicunt magne actiuitatis in comparatione q̄3 sit humiditas & siccitas & moʳⁱˢ resistentie in comparatione q̄3 sint ille: sed simpliciter comparādo caliditas est maioris actiuitatis q̄3 sit friditas & est minoris resistentie q̄3 sit actiuites friditatis. similr friditas est minoris resistētie q̄3 sit actiuitas caliditatis. Secūdum hoc ergo pōt dici q in approximatiōe calidi ad frigidū fit actio & reactio. vñ caliditas agit in friditatē: qa calitas est magis actiua q̄3 friditas sit resiªᵃ: & ecōuerso friditas agit in calitatem: qa calitas minus est resistitiua q̄3 frigiditas sit actiua: qa vtrobiq3 est actio a pportiōe maioris inequalitatis. vñ in tali actiōe & reactiōe nō d3 dici q actio pueniat a caliditate ad friditatē: vel econuerso: sed d3 dici q actio caliditatis in frigiditatem attenditur penes posse agē frigiditatis ad posse resistere caliditatis: que est pportio maioris ineq̄litatis: ita breuiter q actio non d3 attendi penes pportionem huius ad illud: sed bene penes posse vniº ad posse resistē alterius. Sic ergo potest saluari reactio ita q in omni actione: intelligendo de actione q fit cum cōtrarietate fit reactio: amotis tamē tribus impedimentis. Unde in tribus casibus nō fit reactio. ¶ Quorū pmus est. 2ª suppo

si resistētia ipsius agētꝫ eēt maior q̄3 actiuitas ipsiº passi. pᵐ

¶ Ex hoc sequit q cum ignis agit in aquam: tunc anteq̄3 aq̄ sit omnino assimilata igni desinit reactio aq̄ in ignez. vñ actiuitas ipsius aq̄ tādiu remittit intantū q est maior q̄3 sit resistentia ipsius ignis. vnde resistentia ignis non est indiªˡᵉ: sed coexistit in latitudine intēsionis: & propter hoc añ corruptionē aque: actiuitas aq̄ fit remisˢⁱᵒʳ q̄3 resiªᵃ ignis: & tūc desinit reactio: q̄3uis adhuc velocior fiat actio ignis in aquam: ad hoc q aqua fiat perfecte assimilata igni. 2ᵐ

¶ Scđs casus est in quo non fit reactio quādo aliquod agēs tm̄ distans est a passo q agens pōt ptendē virtutez & actionē suam vsq3 ad passum: sed passum nō econuerso pōt ptendere virtutem & actionem suam vsq3 ad agens: & tunc etiā nō fit reactio. ¶ Ex hoc soluitur sexta ratio posita ante oppositum: & cū hoc 5ᵐ dubiū contra questionē.

¶ Tertiº casus est si aliquod agēs iuuaret tm̄ ab aliquo extrinseco q eius resistētia cū illo adiutorio recompensaret actiuitati ipsius passi. tunc iterum non fieret actio. 3ᵐ

Quantum ad quartū articulū restat soluere dubia contra ↄclusionē. ¶ Ad pmū p3 per iam dicta. ¶ Ad scđm qñ dr. seqt &c. negat consequētia. ad pbōnem: quando dr. ex quo c. pars est similis resiªᵃ. a. agentis quod est sibi simile resiᵐ non aget in ipsaz aliq̄3 caliditatam: sed ipm passum imediate post approximationis aget in ipsam frigiditatē: & cum facilius est pñᵗᵉ motū Ad pᵐ Ad 2ᵐ

incipere.sequit ꝙ tēpus labet anteꝗ̄ resi^m agat in.c.partē
caliditatis. Ex quo sequitur ꝙ nō simul frigescit ⁊ calescit.ꝑ
tes enim frigescit a passo:⁊ tūc nō calescit: ⁊ postea calescit a
residuo ⁊ tūc nō frigescit a passo:vel posset dici ꝙ imedia
te post instās approximatiōis frigescit ⁊ calescit:⁊ tamē ne
gatur.ergo simul calescit ⁊ frigescit:qꝛ ꝗ̄uis imediate post
hoc frigescat ⁊ calescat:tamen imediatius post hoc frige
sciet ꝗ̄ calesciet. Et si arguit̄.ergo ꝑus frigescit ꝗ̄ calescit.ne
gatur consequētia ex eo ꝙ arguit̄ a termino stante cōfu
Ad 3^m. se tm̄ ad eundē stantem determinate. ¶ Ad tertium dico
negādo ꝙ simul idē medium calefiat ⁊ frigefiat.vn̄ cum
calm̄ ⁊ fridum approximātur adinuicem:tūc calm̄ calefa
cit illud medium vsqȝ ad aliquā partē: ⁊ fridum frigefa
cit illud vsqȝ ad aliā.tunc ille partes medij agunt ⁊ pati
tur adinuicem reducēdo se ad aliquod temperamētuȝ me
dium in virtute agētis calidi remittit fridum in frigidita
tem.in virtutis agētis fridi remittit calidum in calitatē.
Ad 4^m. ¶ Ad quartā quādo dicit̄ sequit̄ ⁊c̄.negat̄ ꝯseq̄ntia.pro
quo imaginādum est ꝙ actio ipsius agentis ꝑncipalis est
velocior ꝗ̄ sit reactio: ⁊ sic anteꝗ̄ fiat assimilatio passi de
finit reactio: ⁊ tūc agēs ꝑncipale reducit se ad gradū ꝑsti
num.sicut aqua calefacta calefaciente amoto reducit se
ad friditatem ꝑstinam. Ex ista imaginatione pȝ faciliter
qualr̄ non obstāte reactiōe adhuc calm̄ in summo pōt as
similare passuȝ postꝗ̄ reactio nō durat ꝑ totū tp̄s actōis.
Ad 5^m. ¶ Ad quintam pȝ ex dictis. ¶ Ad sextā dico:ꝙ quāuis
Ad 6^m. agēs sit vniforme:tamē adhuc pōt fieri reactio in vnā ꝑ
tē ⁊ nō in aliā:puta in illam que est ꝑpinquior agēti ⁊ nō
in aliam que est remotior. ¶ Ad ratiōes dico ꝙ ꝑme sex
Ad 7^m ex dictis superius sunt solute. ¶ Ad septimā dico ꝙ dissi
ad opp^m mile est in motu locali ⁊ in alteratione: qꝛ in motu locali
motum est tāte resis^e quāte est motor potētie: propter hoc
ibi nō fit reactio.sic autē nō est in motu alteratiōis.ꝗ ⁊c̄.
Ad 8^m ¶ Ad octauam patet ex dictis. ¶ Ad nonam ⁊ decimā
Ad 9^m. dico ꝙ caliditas quo ad posse agere est nobilior frigidita
⁊ 10^m. te:⁊ est in actu: sed quo ad posse resistere respectu actiuita
tis frigiditatis est in potentia ⁊ ignobilior ⁊c̄.non ꝑm idē
est nobilior ⁊ ignobilior in actu ⁊ in pōa.ex ꝗ̄ est respectu
posse agē ⁊ posse resistē:sicut ꝑus dcm̄ est. Q. xvij.

Queritur Utrum indiuisibile possit al
1^m terari. ¶ Et arguitur ꝑmo
ꝙ sic.nam intellectus est idiuisibilis: ⁊ tamē
2^m potest alterari.ergo ⁊c̄. ¶ Secūdo arguitur
sic.indiuisibile si esset posset moueri localiter.
ergo etiam indiuisibile si eēt posset alterari. consequentia
tȝ:qꝛ non minus videt̄ posse alterari ꝗ̄ posse moueri loca
liter.añs pȝ.nam indiuisibile si eēt esset in aliquo cōtinuo
localiter mobili:sed illo moto idiuisibile moueret̄.ex quo
4.ph.20 motis nobis mouent̄ omnia que in nobis sunt.siꝉr moto
3^m. vno alio mouent̄ omnia que in illo sunt. ¶ Tertio super
ficies est qōdā indiuisibile.est enī indiuisibilis ꝑm ꝑfundi
tatē:sed illa pōt alterari.ꝗ ⁊c̄.ꝯsītia tȝ ex eo ꝙ ipsa existēs
4^m. alba pōt fieri nigra. ¶ Quarto indiuisibile pōt esse qua
le q̄litate ꝑm quā fit alteratio.ꝗ superficies potest altera
ri.ꝯsītia tenet.añs ꝑbat̄.nam cum aliqō densum videtur:
videt̄ solum supficies ⁊ nō alique partes in ꝑfundo: cuȝ
nihil videat̄ nisi sit lucidum vel coloratum.sequit̄ ergo su
perficiem esse lucidā vel coloratam:⁊ per consequēs ipsaȝ
5^m esse qualē mō ꝑdicto. ¶ Quinto nisi punctus esset q̄lis
⁊ alterabilis:sequit̄ ꝙ nihil esset vniformiter quale.ꝑba
tur ꝯsīa:ex eo ꝙ vniformiter quale sicut vniformiter cali
dum dr̄ cuius quelibet punctus est calidus cum alio mō
nō eēt aliqō tale:si punctus non esset q̄lis:nec alterabilis.
6^m ¶ Sexto nam sicut dīt perspe^{ua} in aliquo pūcto spe^{li} cō
caui ꝯgregant̄ radij solares reflexi a spe^o concauo ꝗ qdeȝ
radij sic congregati sufficiunt ad incendendum siue igni
endum aliquod ignibile.quare videt̄ ꝙ radij in illo pun
cto congregati illuminent ⁊ calefaciant illum punctum:
⁊ per consequens sequitur talem punctum esse alterabi
lem:non obstāte ꝙ sit indiuisibile.

In oppositum est Aristo.3° textu huius pri
mi.⁊ capl̄o tertio eiusdeȝ.vbi T.c.64
in vna rōne arguens cōtra antiquos reputat indiuisibile
alterari esse vnum icōueniēs seq̄ns ad dicta eorum.
¶ In ista qōne itēdo ꝑbare tria. ꝑmo ꝙ idiuisibile nō est
quale finite. 2° ꝙ nec infinite. 3° ꝙ nō pōt alterari.

Et ante oīa ista.ꝑmo ꝑmittam aliquas distinctio
nes.quarum ꝑma sit ista:ꝙ dupliciter dici ꝑ^a dist^o
tur indiuisibile.quoddam nō habēs pōnē in continuo.si
cut est intell^s vel anime itellectiua vel aliquid tale:quod
dam est habens positionē in cōtinuo.sicut punctus vel li
nea vel superficies.de indiuisibili secūdo modo itelligitur
hic:⁊ nō de idiuisibili ꝑmo modo. ¶ Secunda distinctio 2^a dist^o
est.ꝙ indiuisibile scdō mō dr̄ tripl̄r:quoddam est taȝ ꝑm
logi^{tem} ꝗ̄ latitudinē ⁊ ꝑfunditatem ꝑm ꝙ est punctus:⁊
quoddā est indiuisibile ꝑm latitudinem ⁊ ꝑfunditatem:
diuisibile tamē ꝑm longitudinē.sicut est linea: ⁊ qōdā est
indiuisibile ꝑm ꝑfunditatem solum.sicut est superficies.
¶ Secūdo notādum ꝙ quāuis in veritate nō sint talia Nōn^m.
idiuisibilia.sic ma^{ci} imaginant̄ esse:ꝑp hoc eis cōuenit ꝑ
suis ꝯsiderationibus: ⁊ ideo qō itelligatur ac si in veritate
essent talia indiuisibilia actu.vtruȝ possent alterari. ¶ 3^a
distō est.ꝙ quedam potest dici alteratio spūalis ꝗ̄ altera 3^a dist^o
tione intel^s alterat̄ de ignorātia in sciam:⁊ de tali alteratio
ne nō itēdit̄ hic:q̄dam ꝑo est alteratio corporalis.sicut ē
cale^o ⁊ frige^o collo^o ⁊ illuminatio:⁊ de tali h intēdit̄.

Istis distōnibus positis accedo ad ꝑmuȝ:
⁊ ꝑmo pono aliquas cō
clusiones ꝑambulas.quarum ꝑma est ista: caliditas exi ꝑ^a c^o
stēs in aqueo to^o vniformiter calido dupla est ad calidita
tē existentē in eius me^{te}.ꝑbat̄.naȝ dato aliquo vniformi
ter calo caliditas totius continet caliditatē medietatis:⁊
cum hoc totum.ergo erit dupla ad ipsaȝ.añs pȝ de se.cō
seq̄ntia tȝ per diffōnē dupli.naȝ duplū ad aliud dr̄:qō cō
tinet ipm ⁊ tm̄. ¶ Sed.d.aliqs.si hoc eēt veruȝ.sequit̄ ꝙ dubium
illud nō esset calidū vniforme.ꝯsītia ꝑbat̄.nam calidum
vniforme dicit̄ cuius quelibet pars est ita calida sicut to
tū.modo si caliditas totius esset dupla ad caliditateȝ me
dietatis:videt̄ ꝙ totum eēt in duplo calidius. ¶ Ad hoc R^o
respondet̄ negādo ꝯsītiam:⁊ cum dicebat̄: calidū vnifor
me dr̄ cuius quelibet pars est eque calida cum to^o.ꝯcedo:
⁊ quādo dr̄.si caliditas totius est dupla ad caliditatē me
dietatis:sequitur ꝙ totuȝ est in duplo calidius.negat̄ cō
seq̄ntie:⁊ rō huius est:qꝛ caliditas totius est extēsa ꝑ du
plum subm ad subiectum ꝑ quod extēsa est caliditas me
dietatis. Et sic ille caliditates eq̄lr̄ denominant̄ sua subiā:
ita ꝙ medietas dr̄ esse ita calida per suam caliditatem si
cut totum ꝑ suam:non obstāte ꝙ caliditas totius est du
pla ad caliditatē medietatis.vn̄ nō seqtur.totum nō est in
duplo calidius sua medietate.ergo caliditas totius nō est
dupla ad caliditateȝ medietatis.vnde potest esse dupla in
extēsione:non ob^{te} ꝙ nō sit dupla in intēsione.capto eniȝ
aliquo toto sicut vno quadrato:medietas illius est ita la
ta sicut totum:cum hoc tamē stat ꝙ totum est duplū ad
suā medietatē:⁊ sicut dcm̄ est de caliditate:ita conformit̄
dicat̄ de aliꝗ̄s q̄litatibus corporalibus. ¶ Scd̄a conclu 2^a c^o
sio.si caliditas que est in toto esset totaliter in eius medie
tate:medietas denominaret̄ in duplo calidior ꝗ̄ ante:⁊ si
esset i eius tertia:ita denominaretur in triplo calidior: ⁊ si
in eius 4^a in quadruplo ⁊c̄.ꝑm partes proportionales.ꝑ
bat̄ sic:qꝛ si caliditas que est in toto esset tota in eius me
dietate ipa haberet subm equali extensione dupla calidi

tate ad caliditatem quā prius habuit per precedentem cō
clusionē. ergo eēt in duplo calidior. cōseqntia tenet ex eo
ꝙ quādo aliquod subiectum manēs sub equali extensio
ne habet q̄litatem duplam: sicut caliditatē ad illam quā
prius habuit. denominaſ in duplo calidius: ⁊ si triplam in
Cor^m triplo: ⁊ sic vltra. ℭ Ex ista ɔclone. seqtur ꝙ si aliq̄ calidi
tas esset in puncto ille punctus denominareſ infinite cali
dus. pꝫ hoc: qa si illa caliditas eēt in aliquo subto q̄to il
lud dr̄ ifinite calm: ⁊ per conclusionē si eadē caliditas eēt
in subiecto duplo: illud subm diceref in duplo calidius: ⁊
Cor^m si in triplo in triplo calidius: ⁊ sic vltra. ℭ Scđo seql: ꝙ
quāuis punctus dr̄ īfinite calidus: tamē illa caliditas eēt
eadēꝫ caliditas que añ erat in subiecto finite calido. ita ꝙ
eadē est caliditas qua subm extēsum ⁊ diuˢ denominaſ fini
te calm: ⁊ qua punctus indiuisibilis vel superficies vel li
3ᵃ ɔ̄ nea denominareſ infinite calis vel calsa. ℭ Tertia conclu
sio est: ꝙ nulla q̄litas est in īfinitum modica seu in infini
tum remissa. probaſ. nam sicut est in q̄ntitate ita est in q̄li
tate quo ad remissionē: sed nulla q̄ntitas est in īfinitū par
ua. ḡ etiam nulla est q̄litas in īfinitum remissa: ⁊ similiter
si nulla est quātitas in īfinitum magna: ita etiaꝫ nulla est
2^m q̄litas in īfinitum itensa. ℭ Scđo qa si eēt aliq̄ q̄litas in
īfinitum remissa: illa nō eēt calefactiua: nec actiua. ⁊ p cō
seq̄ns non eēt caliditas. ⁊ per ɔseq̄ns nec q̄litas: ita nec il
la qualitas: puta caliditas diceref qualitas nec calitas.
3^m ℭ Tertio nam sicut nō est dare subam īfinite modice pfe
ctiōis: ita nec etiā est dare aliquaꝫ q̄litatem in īfinitum re
4ᵃ ɔ̄ missam seu in īfinitum modice itensionis. ℭ Quarta cō
clusio. si aliqd pōt agē ad aliquā distantiā circa se: medie
tas illius seorsum sumpta nō pōt agē ad tātam. pꝫ hoc de
igne. vñ ignis subduplus nō obstāte ꝙ sit ita itēsus. sicut
ignis duplus: nō tamē agit ad tantā distantiā ad quātaꝫ
2^m bñ agit ignis duplus. ℭ Scđo nam dato opposito con
clusionis. seqtur ꝙ vnuꝫ paruū coloratū posset multipli
care spēm suā seorsum acceptā. sicut vnuꝫ magnū: sꝫ hoc
est falsum. pꝫ falsitas: qa tūc ita remote posset videri sicut
Cor^m vnum magnum: cuius oppositum experimur. ℭ Ex ista
ɔclusiōe seqtur ꝙ dato ꝙ pūctus vel aliqō idiuisibile eēt
q̄le ad nullam ageret distantiam: ex quo fm̄ ꝙ subm mi
5ᵃ ɔ̄ noraſ agit ad minorē distantiā q̄ꝫ prius. ℭ Quinta cōclu
sio est. ꝙ nullum indiˡᵉ: sicut punctus est q̄lis: nec pōt esse
q̄lis. pbaſ: qa vel hoc eēt q̄litate in īfinitum remissa: vel q̄
litate finite intēsa ⁊ remissa: sed nullum istorum pōt dici.
nō. n. apparet vltimum: qa tunc aliqō diceref q̄le: quod
nullam hēret q̄litatē: ex eo ꝙ omnis q̄litas vel est in īfini
tum itensa vel in īfinitum remissa: vel finita seu finite itē
sa aliquo certo gradu: nō potest dici primum nec scđm: ex
eo ꝙ p tertiā cōclusionē: nulla est q̄litas in īfinitum itensa
vel in īfinitū remissa: nec pōt dici 3^m: ex eo ꝙ sicut pbatuꝫ
est q̄litate finita idiˡᵉ denominaſ ifinite q̄le. sicut calidita
te finita punctus denominatur īfinite calidus. ergo breui
ter concludatur ꝙ pūctus vel nullum indiuisibile pōt di
2^m ci finite q̄lis: puta finite calidus vel finite fridus. ℭ Scđo
si posset eē finite calidus vel finite fridus. tunc posset agē
ad aliquā distantiam: sed hoc est falsuꝫ: put pꝫ ex q̄rta cō
clusione. ɔña tꝫ: qa oēq calm vel fridū ad aliquā distantiā
3^m potest agē. ℭ Tertio seqtur ꝙ si punctus eēt calidus: ali
quod eēt calidum: qō nihil posset calefacē. pꝫ. ex quo pun
Dubiuꝫ ctus ad nullam distantiā pōt agē. ℭ Sed. d. aliqs: q̄uis
punctus calidus nō potest calefacē corpus: tamen posset
calefacere vnum alium pūctum. Sed pbaſ ꝙ nō: qa vel
ille punctus eēt sibi inuiceꝫ imediatus vel mediatus. si est
sibi mediatus. tunc nō pōt ipm calefacere: ex eo ꝙ pūctus
ad nullā distātiam pōt agere. Si vō dicaſ qō est sibi imeᵈˢ
hoc nō pōt esse ex eo ꝙ punctus nō potest puncto esse im
T. cō. 2. mediatus. sicut pbatum est p Aristo. 6. physicorum.

Quantum ad scđm sit prima cōclusio. q̄litas suffi 1ᵃ ɔ̄
cienter intēsa ⁊ minus extēsa ad mino
rem agit distantiam q̄ꝫ magis extensa. pꝫ. nam capiaſ ali
qō corpus luminosum: qō remittaſ in quātitate: non ta
mē in luce. quo facto pꝫ ipm agere ad minorem distantiā
q̄ꝫ prius egit: q̄uis bene intēsius lumē agat ppe se q̄ꝫ prius
egit. Ex isto seqtur istam ɔñtiam nō vale: virtutes sunt eq̄
les. ergo ad equalē distantiam possunt agē. hoc. n. nō suf
ficit: sed reqriſ ꝙ sint eq̄les tam in intēsiōe q̄ꝫ in extēsiōe.
ℭ Sed. d. aliqs. cum eandē q̄litas in eodē subto est intē Dubiū
sior q̄ꝫ quādo erat in subiecto maiori: ex eo ꝙ v̄tus vnita
est fortior seipsa dispersa. ḡ videtur ꝙ ipsa existēs in subto
minori ad minorē distantiā pōt agē q̄ꝫ ipsa exñs in subto
maiori. ℭ Respōdeſ negando ɔñam. vꝫ. ꝙ remotius de R°
beat agē in subiecto minori q̄ꝫ in maiori: sed ar^m bñ pbat
ꝙ intēsius agit ppe se q̄ꝫ prius egit. ℭ Scđa ɔclusio est: 2ᵃ ɔ̄
ꝙ per diminutionē subti super diminutionē q̄litatis pōt
denominari ad talē q̄ntitateꝫ ꝙ aliquādo actio illius agē
tis est precise ad subduplam distantiā ad quaꝫ erat prius: ⁊
aliquādo ad subtriplam: ⁊ sic vltra. pꝫ de luminoso si di
minuereſ in extēsione ⁊ nō in luce. vñ si ignis in īfinitum
diminuereſ in quātitate: ⁊ proportionabilr augereſ in ca
liditate in īfinitum. ad minorem distantiaꝫ posset agē q̄ꝫ
ante: ⁊ in īfinitum minus subm posset alterare q̄ꝫ ante: ⁊
hoc est: qa extēˢ facit ad remotius ⁊ ad distātiā maiorem
agit. ℭ Tertia conclusio. idiuisibile si eēt non posset eē īfi 3ᵃ ɔ̄
nite q̄le. pꝫ: qr si sic. seqtur ꝙ eēt aliqō īfinite calm: qō ad
nullā distantiā posset agere. pꝫ de pūcto: si poneref īfinite
calidus. pbaſ ɔñtia: qa pūctus si poneref īfinite calidus:
hec eēt vel caliditas in īfinitum intēsa vel in īfinitū remis
sa: ⁊ hoc nō: qa nulla talis est: vel caliditate finita: ⁊ cū illa
per iam dicta in subiecto minori agat per minorē distan
tiam. seqtur ꝙ exñs in puncto ad nullā distantiā ageret: ⁊
sic aliquid exñs īfinite calm ad nullam ageret distātiam.
ℭ Secundo si punctus vel aliqō aliud idiuisibile posset 2^m
esse īfinite q̄lis: puta calidus vel fridus: ⁊ hoc per calitatē
finitā: ⁊ qa nō posset esse talis p calitatē infinitā: cum nul
la talis sit. sicut prius dcm̄ est: seqtur ꝙ vnum īfinitū posset
esse maius alio: sed hoc est falsum: prout alibi visuꝫ est. p
baſ ɔña: qa in vno pūcto eēt caliditas sicut duo. ⁊ in alio
sicut tria. seᵒ diceretur calor primo: ⁊ tamē vtriqꝫ dicere
tur infinite calm: ⁊ sicut pūctus nō pōt eē calidus nec fri
dus: ita etiā nec leuis vel grauis. vñ si aliquis punctus eēt
grauis in concauo orbis lune: subito deberet descēdere: ⁊
sic mtˢ localis fieret subito. añs appet. p̊. qa esset īfinite g̃
uis. 2° qa nihil resisteret sibi. ex eo ꝙ nō caperet sub se me
dium alicuius latitudinis sibi resistentis.

Quantum ad 3^m dico p q̄stione ꝙ indiuisibile si 1^m
eēt nō posset alterari. pꝫ ex eo ꝙ non
posset eē q̄lis nec finite nec īfinite put ostensum est. ergo ⁊c̄.
ℭ Scđo si posset alterari. tunc posset agere per aliquam 2^m
distantiam: cuius falsitas pꝫ ex dictis. Et si posset altera
ri. tūc posset calefieri ⁊ frigefieri: ⁊ vltra cuꝫ caliditatē seq̄
tur rarefaˢ: ⁊ friditatē ɔdensatio. seqtur ꝙ puncta seu in
diuisibilia possent rarefieri ⁊ ɔdensari. maiorari ⁊ mino
rari. ꝙ nō est bene imaginabile.

Ad rationes. ℭ Ad primam pꝫ: qr de tali in Ad 1^m
diuiˡᵉ nō itēdiſ l ppositō. ℭ Ad Ad 2^m
scđam dico: ꝙ si eēnt idiˡᵃ non possent moueri localr p se:
sꝫ bñ p accñs: nec ex h̃ sequitur ipsa posse alterari si essent.
ℭ Ad 3^m dico: ꝙ superficies alteraſ de albedie in nigredinē. Ad 3^m
hoc est subiectum fm̄ partes eius exteriores sic alteratur.
ℭ Ad quartā dico: ꝙ nihil est ita dēsum qn aliq̄ eius p Ad 4^m
tes videantur in profundo: propter hoc ꝙ potest capi ali
qua pars ita tenuis versus oculum ꝙ ipsa est trāsparēs.
ℭ Ad 5^m dico ⁊ ad 6^m sīlr ꝙ p pūcta itelliḡ aliq̄ pres pū Ad 5^m

corporis q̄ seorsum posite sunt insensibiles ad sensum: tñ
nō simplr indiui^ie: ꝛ sic terminat̄ ista qō.
Q̄ō. xviij.

6^m
Ueritur Utrū forme subales elēto꜡ possit intendi ꝛ remitti. ℭ Et
arguit̄ pmo q̄ sic: qꝛ forme subales elētorum
sunt cōtrarie: sed ɔ̄ria sunt intēsibilia ꝛ remis
2^m sibilia. ḡ ꝛc̄. ℭ Secundo forme subales elē-
torū gñant̄ ꝛ corrumpunt̄ successiue. ḡ videt̄ q̄ intēdan-
tur ꝛ remittant̄. ɔ̄ña tꝫ ex eo q̄ causa successionis gñatio
nis ꝛ corruptiōis videt̄ eē intēsio ꝛ remissio in gradibus.
añs pꝫ. nā ex igne successiue ꝛ p ptē añ ptē gñat̄ aqua vel
3^m aer: ꝛ p ɔ̄ñs forma substātialis aque vel aeris. ℭ Tertio
ppria passio elēti: puta ignis vel aq̄ est inten^ibi vel remissi
bilis. ergo ꝛ forma subalis. ɔ̄seq̄ntia pꝫ de se. añs pꝫ. nam
aliquādo plus calefit aliquādo minus vel aliquādo plus
humectat aliquādo min^9. modo calefacē frigefacē hu^re
exiccare vr̄ eē ppriꝫ passiones elētorum distribuēdo sin
4^m gula singulis. ℭ Quarto si q̄stio eēt falsa. seqtur q̄ im-
possibile eēt eē aliquod simplex elētum simul calm ꝛ fri-
dum. modo hoc est falsuꝫ. ex eo q̄ hoc repu^g puro elēto.
T. c. 16. sicut pꝫ. 2. huius. pbat̄ ɔ̄ñtia: qꝛ cum aq̄ est calefacta vel
forma eius substātialis est remissa. sicut eius friditas: vel
nō. si dicat̄ q̄ sic habet̄ ppositum. si dī q̄ nō adhuc ē vna
aqua: ꝛ cum aq̄ pmo insit friditas. seqtur q̄ aqua est fri-
da: ꝛ cum est cala seqtur ppositū. vꝫ. q̄ purū elētū simul
5^m sit calm ꝛ fridū. ℭ Quinto seqtur q̄ graue simplex pos-
set moueri in vacuo successiue: sed hoc est falsum. ꝛ pbat̄
ɔ̄ñtia. nā capiat̄ vna terra pura q̄ sit sursum exñte vacuo
ꝛ applicet̄ sibi aliqd̄ calefaciēs ꝛ remittēs eius grauitatē
ꝛ inducēs leuitatē. tunc si forma eius subalis est remissa
qd̄ est vera. si aūt nō. tunc adhuc est elētum simplex: ꝛ cū
iam hēat aliqd̄ de grauitate: seqtur q̄ ipsuꝫ descēdet per
(25. vacuum successiue: ppter hoc q̄ iam hꝫ resistēnam intri
Cō. 22. ꝛ secam. ℭ Sexto Comēt. dicit. 4. celi: q̄ gñans tm̄ dat de
8. ph. 32. loco quātū de grauitate: sed qꝛ dat grauitatem successiue
ſm magis ꝛ minus: sequit̄ etiā q̄ dat formā subalem ſm
7^m magis ꝛ minus successiue. ℭ Septimo ex elēis fit mixtuꝫ.
ḡ forme subales elēto꜡ sunt inten^ile ꝛ remissibiles. añs sup
ponit̄ tanq̄ verū. ɔ̄ña pbat̄ ex eo q̄ ex^a non miscent̄ adin
uicē nisi vtrūq̄ eo꜡ remittat̄: sed elēta nō remittunt̄ suba-
8^m liter: nisi forme eorū subales remittant̄. ḡ ꝛc̄. ℭ Octauo
Cō. 67. arguit̄: auctoritate Comēta. 3. celi. vbi dicit ꝛ reprehendit
Auicē. qui dicit oppo^m. q̄uis tñ alibi dicat oppositum.

In oppositum arguit̄: qꝛ forme subales elēto
rum sunt subē: subē autē non
remittunt̄ nec intendunt̄ cum nulla substantia suscipiat
magis ꝛ minus per Aristo. in predicamētis.
ℭ In ista qōne breuiter recitabo vnā opinionem cum suis
motiuis. 2° ponā opīonē illi ɔ̄riā quā credo esse veraꝫ. 3°
soluam motiua opīonis opposite cum rōnib^9 pncipalib^9.

p^m nōn^m **Quantum** ad pmum sciendum q̄ duplices disti-
guunt̄ forme: q̄dā dr̄ forme substan
tials. sicut sunt forme que dant eē simplr: ꝛ quedam sunt
forme accidētales: sicut sunt ille que dant esse accidētale.
2^m nōn^m ℭ Scōa distictio. forma꜡ subaliū quedā dr̄ forme mix
torū. sicut est forma asini: ꝛ q̄dam dr̄ forme subales elē-
Cō. 3. ce. torū. sicut est forma ignis vel aque. ℭ Tunc aliq opinat̄
67. q̄ forme subales elēto꜡ medio modo se hēant inter for̄as
mixtorū subales ꝛ formas accidētales. vnde dixerunt for
mas subales elēto꜡ ɔ̄uenire cum formis subalib^9 mixtoruꝫ
in hoc q̄ dāt eē simplr. sicut forme subales mixtorū: ꝛ cō-
ueniūt cum formis accñtalibus in hoc: qꝛ sicut forme ac
cidētales sunt itensibiles ꝛ remissibiles: ita ꝛ forme suba-
les elēto꜡: ita q̄ ſm istā opi. ad qōnē poneret̄ ista ɔ̄ q̄ for-
me subales elementorum sunt intensibiles ꝛ remissibiles.
p^m. ℭ Et illi de ista opīone pbant hoc sic. pmo statuētes pro
fundamento sibi elēta formalr ma^e in mixto. 2° elemen
ta non posse se compati ſm eorum esse completum ꝛ per-
fectum. Ex his duabus suppōnibus arguunt. elēta q̄ sūt
in mixto vel forme eorū subales sunt remisse: vel nō. si sic.
habet̄ ppositum: si nō: sequit̄ elēta ma^e simul ſm eorum
eē perfectum ꝛ completum: qd̄ est contra scōam suppos-
tionē. ɔ̄ñtia tꝫ: qꝛ q̄diu forme subales elētorum manēt
non remisse ipsa elēa manēt ſm eorū eē cōpletū ꝛ pfectuꝫ.
ℭ Scōo arguit̄ sic. elēta remittunt̄ ꝛ itēdunt̄ ſm eorum 2^m
q̄litates: que sunt caliditas frigiditas ꝛc̄. quarum forme
substātiales sunt cause. ergo etiā ip̄e forme substātiales re
mittunt̄ ꝛ itēdunt̄. ɔ̄ña videt̄ tenē ex eo q̄ in intensione ꝛ
remissione in effectu debēt argui intēsio ꝛ remissio in cā.
ℭ Tertio cum frigiditas aque est remissa vel forma sub 3^m
stantialis aque est remissa vel non. si sic habet̄ ppositum.
si non: cum omnes gradus frigiditatis sint eiusdē ratio-
nis. sequit̄ q̄ ad remissionē vnius gradus forma substā-
tialis nō remittit̄ nec depditur. similit̄ q̄ nec ad remissio-
nē alterius gradus ipsa depditur: ꝛ per consequens omni
bus gradibus frigiditatis corruptis adhuc videtur posse
remanere forma substātialis aque: sed hoc ē īconueniēs:
qꝛ aqua nō posset eē sine frigiditate: ꝛ pportionalr argui
tur de igne q̄ posset esse sine caliditate ꝛc̄. ℭ Quarto ar- 4^m
guit̄ sic. si ad remissionē q̄litatis nō remitteret̄ forma sub
stātialis: ꝛ cū in alteratione ipsius aque ab igne: nō sub q̄-
cūq̄ frigiditate pōt remanē forma subalis aque: ꝛ cū sub
aliqua friditate possit manē: vel ergo est dare intēsissimā
frigiditatē sub qua pōt manē: vel intēsissimā sub q̄ nō: vel
remissi^mā sub q̄ pōt manē: vel remissi^mā sub qua non pōt
manē: sed nullum istorum pōt dici. ḡ ꝛc̄. pmo nō pōt dici
pmū: qꝛ tunc sub illa posset manē: ꝛ sub nulla intensiori.
mō hoc est falsum. nam ex quo friditas pmo inest aq̄: seq
tur q̄ si aqua pōt stare sub friditate aliqualr intēsa: q̄ eē
pōt stare sub friditate intēsiori. si aūt dicat̄ q̄ sit dare in-
tensissimā sub qua nō pōt stare ppter māꝫ eius remissio-
nē: sequit̄ q̄ friditas sub qua pōt introduci forma ignis:
sit imediata toti latitudini friditatis: sub qua pōt manere
forma subalis aque: qd̄ reputo inconueniēs: nec pōt dici
q̄ sit dare remississi^mā friditateꝫ sub qua pōt stare. nam ex
quo nō est dare vltimū instās rei pmanētis in eē: sequitur
q̄ sub quacūq̄ frigiditate non pōt stare aqua: q̄ sub re
missiori pōt stare: nec pōt dici 4^m: qꝛ sub q̄cunq̄ frigidita
te nō pōt stare aqua ppter e^9 friditatis remissionē: nec sb
remissiore illa pōt stare: ex quo frigiditas primo inest aq̄.
ℭ Quinto seqtur q̄ aliqd̄ eēt leue simplex: quod nō eēt 5^m
leue simplicit̄. ɔ̄ñtia tꝫ: qꝛ cum leuitas ipsius ignis remit
tit̄ absq̄ remissione e^9 forme subalis: adhuc ignis mane-
ret leue simplex: non tamē maneret leue simplr.

Quantum ad scōm est alia opi. isti ɔ̄ria q̄ est vera:
q̄ forme subales elētorum nō sunt in
tēsibiles nec remissibiles: sed bñ forme eoruꝫ accñtales. sic
calitas friditas ꝛc̄. ℭ Et ſm istā opīonē imaginandū est
q̄ cū ex aq̄ debeat gñari ignis: tñ frigiditas aque remitti-
tur: ꝛ nō forma subalis: ꝛ in tali remissione frigiditatis tā
dē deuenit̄ ad vnam friditatem. que est ita remissa: q̄ am
plius forma subalis aque non pōt manē: ꝛ sic pro tūc for
ma subalis aque desinit esse per remotionē de pñti ꝛ posi-
tionē de pterito. Et tūc forma subalis ignis incipit eē in il
la mā per positionē de pñti: ꝛ remotionē de pterito: ita q̄
pmū instās nō eē forme subalis aque est pmum instās eē
forme subalis ignis succe^ns formam subalem aque corru-
ptam in eadē mā: ꝛ pro eodē instanti friditas remanēs in
illa mā est intēsissima frigiditas: sub qua forma substātia-
lis aque non poterat remanē. nam sub illa non poterat: ꝛ
sub q̄cūq̄ intēsiori poterat: ꝛ sic inter oēs friditates vlte
rius eundo versus nō gradū friditatis sub quibus forma

subalis aque nō pōt manē illa frigiditas est intēsissima: ⁊ sic concedēdum est: eē verum ꝙ aduersarij reputāt falsū: ꝙ frigiditas sub qua poterat gñari forma subalis ignis est imediata frigiditati sub qua pōt maⁿᵉ foᷓa subalis aq̄. Ex quo solutū est q̄rtum motiuū opinionis cōtrarie ⁊c.
pᵐ ℂ Pro ista opione ponā aliquas rōnes. quarum pᵐa sit ista: non est necessariuꝫ in itēsiōe ⁊ remissione qualitatum formas subales elmtorū intēdi ⁊ remitti. ergo forme subales eleotū nō debēt poni inten^{les} ⁊ remissi^{les}. ꝯña ꝫ per illos de opione 3ᵃ: credūt. n. qualitates elmtoruꝫ nō posse intēdi ⁊ remitti absq̄ intēsiōe ⁊ remissione formaruꝫ substātialium. aña pꝫ scōm modum imaginādi iam positū.
2ᵐ ℂ Scdō si ad remissionē caliditatis aeris forma subalis aeris remittit: ⁊ ꝓportionabilr gradus forme subalis aq̄ vel terre introducunt. sequit ꝙ in hyeme: cum aer sit valde notabilr remissus in calitate: ⁊ nobilr intēsus in frigiditate: notabilr forma subalis aeris dēret eē remissa ⁊ forma subalis aque vel terre itroducta: ⁊ sic magis in hyeme apparet esse aqua vel terra q̄ꝫ aer. ex quo magis est fridus q̄ꝫ calidus. ⁊ ꝓportiōalit: cuꝫ sic forma subalis eius remittit: ⁊ alia forma introducit. similr videmus terram notabilr calefieri: ⁊ adhuc maⁿᵉ sm eandē subam: qd' non esset si ad remissionē sue friditatis foᷓa eius subalis remitteret.
3ᵐ ℂ Tertio si eēnt inten^{les} ⁊c. sequit ꝙ vnus ignis eēt magis ignis q̄ꝫ alius: ⁊ aliquādo vna vice eēt magis ignis q̄ꝫ alia vice: sm ꝙ forma eius subalis aliquādo esset intēsior ⁊ aliquādo remissior. vñ sicut for. aliquādo est magis calidus ⁊ aliquādo minus: ꝓpter hoc ꝙ eiꝰ caliditas aliquādo est intēsior ⁊ aliquādo remissior: ita etiam ignis ꝑ suaꝫ formā substātialem ꝑ quā est ignis: aliqñ eēt magis ignis: ⁊ aliqñ minus: si illa forma eēt intēsibilis ⁊ remissibilis: sꝫ ꝯñs est falsum: ex eo ꝙ termini de p̄dicamēto subē: de q̄rū numero est h terminus ignis: vel h terminꝰ aq̄ non sūt verifi^{les} de aliquo aliquādo cū hoc aduerᵉ magis ⁊ minꝰ.
4ᵐ ℂ Quarto seqtur ꝙ alteratio elmtoꝝ adiuicē non posset fieri sine gñone ⁊ corruptiōe subāli. pꝫ h: ex eo ꝙ calitas ignis nō posset remitti nisi pars forme substātialis corrūperet: ⁊ pars alterius forme subalis gñaret.

Ad pᵐ **Quantum** ad tertium restat soluē motiua opionis contrarie. ℂ Ad pmū: qa pro illo supponit elemēta maⁿᵉ formalr in mixto: expectanduꝫ est de hoc vsq̄ ad q̄stionē seq̄ntē imaᵗᵉ. ℂ Ad scōm quā
Ad 2ᵐ do dicit ꝙ q̄litates intēdunt. ergo ⁊ forme. negat consequētiā: ⁊ quādo dr. intēsio ⁊ remissio in effectu arguit intēsionē ⁊ remissionē in causa: dico ꝙ non in q̄libet causa. vnde similr bñ ꝓbaret ꝙ pᵐa causa eēt inten^{lis} ⁊ remissibilis. vñ aliquādo accidit intēsio ⁊ remissio pp meliorem vel peiorē dispōnē subti: vel propter aliquid huiusmodi. absq̄ hoc ꝙ aliqua substātia intendatur vel remittatur.
ℂ Ad tertiuꝫ dico ꝙ q̄uis oēs gradus q̄litatis sint eiusdē rōnis subalis: nō tamē eiusdē rōnis accñtalis: ⁊ talis di
Ad 3ᵐ uersitas bñ facit: qa sub aliq̄bus gradibꝰ pōt maⁿᵉ forma subalis: ⁊ sub aliq̄bus nō. vñ omnes sunt eiusdē rationis eēntialis: qa omnes sunt qualitates: sed nō sunt eiusdē rōnis accñtalis: qa qdā sunt intēsi ⁊ qdam remissi: ⁊ si illa rō valeret: ꝯsilī modo posset ꝓbari de forma mixti: ꝙ esset itēsibilis ⁊ remissibilis. sicut ꝓbatum est de forma substātiali elmn. ergo forma mixti sub aliq̄ q̄litate pōt maⁿᵉ ⁊ sub aliqua nō. sicut ⁊ foᷓa elmti. ℂ Ad q̄rtā dico: ꝙ solutū ē.
Ad 4ᵐ ℂ Ad quintuꝫ concedo: ꝙ possibile est aliqd eē leue simplex
Ad 5ᵐ ⁊ non simpliciter: si ly simplex est determinatio subē: sꝫ ly simpliciter est determinatio accidētis.

Ad pᵐ **Ad rationes** ꝑncipales. ℂ Ad pmam dico: ꝙ bñ q̄litates elmtoꝝ sm q̄s forme elmtoꝝ agunt sunt ꝯrie. ⁊ sicut ille bñ sunt itēsibiles ⁊ remissibiles: sed nō forme subales elmtoꝝ. subē. n. nihil est ꝯtrarium: nec suscipit magis ⁊ minꝰ. ℂ Ad scōam dico: ꝙ gñō Ad 2ᵐ
formaꝝ eloꝝ bñ est successiua: put successio attendit penes ꝓductionē g̃dus post g̃dū. vñ forma subalis elemēti bñ est diuisibilis in ptes q̄ꝫtiᵘᵃˢ: sed nō in partes graduales.
ℂ Ad tertium negat aña. ad ꝓbōnē dr ꝙ calefacē ⁊ frigefacē nō sunt ꝓpe passiōes: q2 dicūt actuꝫ: sꝫ frigescm ⁊ Ad 3ᵐ
calefactū eē: qa dicunt aptitudineꝫ: sed iste nec intēdunt: nec remittūt. ℂ Ad quartaꝫ dico: ꝙ nō est ipoīe ꝙ aliqd Ad 4ᵐ
subalr: mixtū tñ q̄litatiue hēat duas qualitates ꝯtrarias. quaꝝ vnā determinat de nā ꝓpa: ⁊ alia inest sibi violent.
ℂ Ad quintam dico. negādo aña. vlteriꝰ dico ꝙ elmtuꝫ dr Ad 5ᵐ
simplicit vel subalr vel q̄litatiue simul: sicut eēt ignis calidus in summo: vel simplex subalr ⁊ mixtum q̄litatiue: sic eēt ignis remissus in caliditate. tunc dico ⁊ bñ cōcedo ꝙ aliqd simplex subalr: mixtū tamē q̄litatiue posset moueri in vacuo successiue. si aūt eēt simplex tā subalr q̄ꝫ qualitatiue forte nō posset moⁿ successiue in vacuo. de quo dcm̄ est. 4. physi. ⁊ ꝑ hoc pꝫ quid sit dicendum ad gntā rōneꝫ. T.c.71.
ℂ Ad sextaꝫ qñ dr gñans tm̄ dat ⁊c. rñdet ꝙ gñans bñ Ad 6ᵐ
tm̄ dat de foᷓa q̄ ad partes eius q̄ꝫtitatiuas: nō tamē q̄ ad ptes eiꝰ graduales cū nō hēat tales. ℂ Ad septimaꝫ dico: Ad 7ᵐ
ꝙ illa bñ arguit remissionē in q̄litatibꝰ elmtorū: non tñ in formis eoꝝ subalibꝰ. ℂ Ad Cōmētatorē dico: negando Ad 8ᵐ
eū cū ipsemet dicat alibi oppoᵐ. Qō. xix.

Queritur Utrū elmta maneant in mixto formalr. ℂ Et arguitur p̊ ꝙ sic. auctē Arist. d. Neq̄ corrūpunt ambo neq̄ alterū. saluat. n. virtus eoꝝ. ideo hic qdē derelinquit. ℂ Scdō nā ꝑ Aristo. mixtio est mixtibiliū alteratoꝝ vnio. mō si in gñone mixti ex elis elta corrūperent ⁊ nō manerēt. tūc deberet dici. mixtio est mixtibilium corᵖᵗᵒʳᵘᵐ vnio: ⁊ non deberet dici alteratorum.
pᵐ
T.c.84.
T.c.91.
ℂ 3ᵒ nam sicut in ista syllaba ab. formalr manet ista lrā a. ⁊ silr formalr ista lrā b. q̄uis vtriusq̄ sonꝰ remittatur: ita vr in mixto ꝙ vtrūq̄ mixᵗⁱᵇⁱˡⁱᵘᵐ maneat q̄uis remissuꝫ. 3ᵐ

In oppositum est Aristo. simplr. n. dicit alterum nō misceri ambo: ꝓpter hoc ꝙ vtrūq̄ eoꝝ saluat ⁊ manet: ac si velit dicē ad hoc ꝙ aliqd alteret. requirit ꝙ vtrūq̄ eoꝝ saluet nec maneat: ⁊ sic sequit elmta non maⁿᵉ: nec saluari in mixto. ℂ Scdō si maneret. seqt ꝙ plures forme essent in eadē mā: sꝫ h est falsum. sicut alibi visum est. ꝓbat ꝯña: qa in eadem mā maneret forma ignis cum forma mixti de nouo genita. T.c.84
ℂ In ista qōne. Primo recitabo opiniones aliquas de ista mā cū improbationibꝰ earū. Scdō rñdebo ad quesitum. Tertio mouebo dubia cōtra illam opinionē ⁊ soluā ipa.

Quantum ad pᵐ sciēdū ē ꝙ aliq dixerūt in gñone mixti formas elmtoruꝫ maⁿᵉ absq̄ gñone noua forme mixti ei supaddita. vñ imaginabātur ꝙ in mixᵗᵒ nō eēnt nisi foᷓe subales eloꝝ: ⁊ sm ꝙ ille aliaꝫ ⁊ aliā hērent ꝓportionē adiuicē: sm hoc mixtum eēt alteriꝰ ⁊ alteriꝰ spēi. ℂ Aliq̄ aūt posuerūt formas subales ele- pᵒ opio
mentorū maⁿᵉ in mixto: ⁊ ipsis ꝑ gñone mixti supaddūt nouā formā: puta formā mixti. Et isti fuerūt bipartiti. nam qdā eoꝝ posuerūt formas subales elmtoruꝫ maⁿᵉ in mixᵗᵒ nō refractas: sꝫ bñ q̄litates elmtorū: ⁊ de istorum nūo fuit Auicē. ℂ Aliq̄ aūt posuerūt elta maⁿᵉ in mixᵗᵒ formalr tā sm formas eoꝝ subales q̄ꝫ accñtales remissas: ⁊ de istoꝝ nūo fuit Cōmen. q hoc ponit. 3. celi: rephēdens Auicen. poⁿᵉᵐ formas subales elmtorū esse itēsibiles ⁊ remissibiles.
2ᵒ opio
3. ce. 67.
Cō. 67.

Contra istas tres opiones pono istas 3ᵉˢ ꝯnes. q̄rū pᵃ est. ꝙ in mixᵗᵒ ops ponē formam distᵗᵃᵐ a formis mixtoꝝ. ℂ Scda ꝯ. ꝙ forme subales elmtoꝝ: nō sm eaꝝ eē itēsū manēt in mixᵗᵒ. ℂ Tertia ꝯ. foᷓe subales elorū nō manēt in mixᵗᵒ sm eaꝝ eē remissuꝫ. pᵃ ꝯ est ꝯ primā opionē. 2ᵃ ꝯ opioneꝫ Auicē. 3ᵃ ꝯ opi. Cōmē. pᵃ ꝯ ꝓbat sic:
pᵃ ꝯ
2ᵃ ꝯ
3ᵃ ꝯ
ꝓbō pᵉ ꝯne

qꝛ nisi in mix° poneret alia for° ꝙ̄ for° elmti faciens regulās ꝛ figurans ꝙ nō oia grauia descēderēt i mixto ꝛ leuia ascē derent. sequit ꝙ in mix° in nutritiōe oia grauia descēderēt ꝛ oia leuia ascenderent: sed hoc est falsum. nā si sic. seqt ꝙ in mix° vt in hoīe vel in equo totū qd̄ eēt inferi° deberet eē os: ꝛ totū qd̄ eēt supius deberet esse sp̄us ꝛ calor: ꝛ totū qd̄ esset in me° deberet esse caro: sed hoc est falsum. sicut pꝫ de se. ꝯña tꝫ: qꝛ ex magis graui gn̄antur ossa. ex magis leuibus sp̄us ꝛ caro: ꝛ ex me° mō se h̄ntibus caro ꝛ sanguis. g̃ breui ter in mix° opꝫ ponere vnā formā regētē p̄dicta: alia a for° elmti.

2m ¶ 2° si ꝯ esset falsa: sequit ꝙ ferrū ꝛ lapis ignit° ma gis eēnt silia in sub̄a ꝙ̄ ferrū ignitū ꝛ ferrū frigidū: sꝫ hoc est falsum: ꝛ ꝯña tꝫ ex eo ꝙ qualitates elmtoꝝ maiorē ꝯtu tēz h̄nt adinuicē in ferro ignito: ꝛ lapide ignito ꝙ̄ hērēt in

3m ferro ignito ꝛ ferro frido. ¶ 3° argr̄ sic. seqt ꝙ alteratio es set gn̄o: qd̄ est ꝯ p̄us dcā. ꝓbat ꝯña. nā postꝙ̄ sꝫ aliā ꝛ aliā proportionē elmtoꝝ adiuicē fieret mixtū alterius ꝛ alteri° sp̄ei: ꝑ solā alteratiōes elmtoꝝ adiuicē mutaret nomē speci ficū. mō sicut p̄us dicebat cū fit mu° nois sp̄ei. tunc est gn̄o

pbō 2e ꝯnis subalis. ¶ 2° ꝯ ꝓbat. nā si for° elmtoꝝ manerēt in mix° fm̄ earū eē intensum ꝛ ꝑfectū. seqt ꝙ in mix° for° ignis staret sub maiori den° ꝛ sub maiori gra° sine ei° corrup° ꝙ̄ stet for° aq̄: sed hoc est falsum: ꝛ ꝯñtia pꝫ. nā talr̄ staret in lapi de marmo°. sed falsitas ꝯñtis ꝓbatur. naꝫ si sic. sequitur ꝙ nūꝙ̄ aq̄ ex igne posset gn̄ari: ꝛ hoc est falsum: ꝛ ꝯña ꝓbat ex eo ꝙ nūꝙ̄ aq̄ posset trahere ignem ad dispōnes ita ei cō uenientes q̄n sub dispōnibus sub̄ti incōuenien° posset stare: nūꝙ̄. n. aq̄ traheret ignē ad tātā den° ꝛ gra°: sub ꝙ̄ta stat in lapide marmoreo: ꝛ si sic: nūꝙ̄ aqua ex igne gn̄abit

2m aquā. ¶ 2° ad idē argr̄ sic. si for° subales elmtoꝝ manerent in mixto fm̄ earū esse perfectū. sequit ꝙ q̄ōlꝫ elmtoꝝ si ma neret in mix° eēt ibi violēte. ꝯñtia pꝫ ex eo ꝙ violentum est igni stare sub calītate remissa: ꝛ silr̄ violentū est aque stare sub friditate remissa. pꝫ hoc ex eo ꝙ ꝙ̄diu aq̄ stat sub fri gidit ate remissa. si non prohibeat reducit se ad frigiditatē pristinam. mō non est verisile ꝙ ita diu elmta manerent in

3m mix° violenter. ¶ 3° for° subales elmtoꝝ ꝑfecte sunt incom possibiles ꝛ determināt sibi q̄litates ꝯrias incōpossies: ideo si ponant fm̄ earū esse ꝑfectū ma° in mix° hoc oporteret es se per iuxtapōnē elmtoꝝ: ex eo ꝙ ille for° non p̄nt se cōpati i eadē mā: ꝛ tūc oporteret formā mixti esse expansam ꝑ for mas elmtoꝝ sic iuxta se inuicē positoꝝ: ꝛ sic opꝫ in eadē ꝑti cula ponere formā elmti fm̄ esse ꝑfectum: ꝛ vnā ꝑticulā for me mixti: ꝛ sic idē eēt elmtū ꝛ mixtū: qd̄ est incōueniens: ex eo ꝙ ipsa dr̄nt sp̄e: ꝛ non solū esset mixtū qualitatiue: imo esset mixtū subaliter in quo est forma mixti vel pars eius.

4m ¶ 4° nō vꝫ verisimile ꝙ in lapide qui iacet in ꝓfūdo ma

pbō 3e ꝯnis re sit purus ignis subalr̄ ꝛ nō corrūpat valde cito. ¶ 3° ꝯ probatur. naꝫ dato o° ꝯclusionis forme subales elmtorum

2m essent inten° ꝛ re°: qd̄ est ꝯ prius dicta. ¶ 2° sequit ꝙ sicut ex calītate ꝛ frigiditate resultat vna q̄litas me°: ꝛ similr̄ ex humiditate ꝛ siccitate: ꝙ ita ēt ex forma subali ignis: ꝛ ex forma subali aque ꝑ earum remissionē adinuicē resulta ret vna forma subalis media: ꝛ silr̄ ex forma subali aeris ꝛ terre vna alia media dif° sp̄ē a p̄ma: ꝛ si sic. tūc q̄ōlibet mi xtum esset diuersaꝝ sp̄eꝝ: quod est incōueniens: ꝯñtia tꝫ ex eo ꝙ per totā suam materiā essent extense due forme sub stantiales dif° sp̄ē adhuc non subordinate.

p° 2° Quātū ad scōm sit prima ꝯ: ꝙ elmta non manent in mixto fm̄ eaꝝ formaꝫ subales. ¶ 2° cōclusio.

3° ꝙ nec fm̄ eaꝝ formas accn̄tales seu qualitates q̄ sunt cali ditas friditas ꝛc. ¶ 3° ꝯ. ꝙ in gn̄atiōe mixti gn̄antur due q̄litates. q̄rū vna est me° inter q̄litates actiuas. s. caliditatē ꝛ frigiditatē: ꝛ alia est media inter q̄litates passiuas. s. hu miditatē ꝛ siccitatem: que q̄dem media inter q̄litates acti uas fridius in mixto in quo est calefacit: ꝛ calidius frigefa cit: ꝛ silr̄ media liter passiuas: humidius exiccat: ꝛ siccius hu mectat: ꝛ ꝑ hoc tales q̄litates medie dr̄nt a primis qualita tibus elmtoꝝ. naꝫ q̄litates elmtoꝝ ꝙ̄uis sint remisse. sicut si calitas ignis eēt remissa: nō ꝑꝑ hoc frigefaceret: qualiter facit qualitas actiua ipsius mixti. ¶ Prima conclusio ꝓ pbō pe

batur. naꝫ elemēta non manent in mix° fm̄ formas substā ꝯnis tiales eoꝝ intensas nec remissas. sicut probatum est. ergo nullo mō. ¶ Scdō si manerēt. seqt ꝙ in omni generatiōe 2m simplr̄ fieret resolō vsqꝫ ad mām p̄maꝫ: ꝛ hoc est falsum. ꝛ ꝓbat ꝯña: ꝑ tāto ꝙ forme substātiales elmtoꝝ manēt cuꝫ forme mixti post gn̄ationē q̄ h̄fuit in mā an gn̄ationē. fal sitas ꝯñtis pꝫ. nā tūc sub̄m gn̄onis eēt ens in actu. s. cōpo° ex mā ꝛ forma elmti: ꝛ ꝑ ꝯña gn̄o eēt alteratio: qd̄ ē ꝯ dcā.

¶ 2° ꝯ ꝓbat. nā si q̄litates elmtoꝝ manerēt ꝛ si forme suba pbō 2e

les ipsoꝝ. sequit ꝙ accn̄s migraret d̄ sub̄o in sub̄m: sꝫ hoc ꝯnis est falsuꝫ: ꝛ ꝯña vꝫ tenere ex eo ꝙ illud accn̄s qd̄ prius fuis set in elmto tāꝙ̄ in sub̄o: postea eēt in mix°. ¶ 3° ꝯ. probat. pbō 3e

naꝫ mixtū dicimus esse calidū ꝛ frigidū: h̄ūdū ꝛ siccum: ꝛ ꝯnis cum hoc nō sit ꝑ qualitates elmtoꝝ. vt pꝫ ex scdā ꝯne: cuꝫ ille qualitates sint ꝯrie: ꝛ ꝯria nō p̄nt esse simul in eodem subiecto: vr̄ ꝙ hoc sit ꝑ qualitates medias inter actiuas ꝛ passiuas: modo quo dicebatur in positione ꝯclusionis.

Quātum ad 3m dubitat. si elmta nō manerēt i mix°. pm dubm

sequit ꝙ mixtū eēt eque simplex sicut ele mētū: sed hoc est falsum: sꝫ ꝯña tꝫ. naꝫ in mix° nō eēnt plus ꝙ̄ mā p̄ma ꝛ forma: sicut est in elmto simplici: ꝛ hoc si elta non manēt i mixto. ¶ Scdō nā si nō manerēt. seqt ꝙ for° 2m dubm

mixtorū nō reciperent in materiā mediantibus formis ele mētorū. aliter. n. elmta non magis viderent esse principia mixtoꝝ ꝙ̄ eꝫ. ¶ 3° nā Arist. h in p̄ dicit: guttā aq̄ non mi T.c.88.

sceri amphore vini: ꝑꝑ hoc ꝙ aq̄ corrūpitur: ac si velit dice re: mixtibilia in mixtiōe nō debere corrumpi fm̄ me°. ¶ 4° 4m

nā 5° meta° dr̄: ꝙ elmtū est ex quo fit aliquid cū insit. mō T.c.4.

hoc esset falsum: vt vr̄: si elmta nō manerent in mixto. ¶ 5° 5m

nam dicit p̄ celi: ꝙ mixtū mouet ad motū elmti p̄dominan T.c.7.

tis. mō hoc est falsuꝫ: nisi elmta vel aliq̄d eoꝝ maneret i mi xto. ¶ 6° naꝫ si nō manerēt sed corrūperent: vel g̃ oia cor 6m

rūperent ꝛ hoc nō: qꝛ tūc mixtū esset mixtū ex nō entib°: ꝛ sic nō vꝫ. vel corrūperetur elm p̄dn̄ans: vel aliq̄ corrūpunt ꝛ aliqua nō: ꝛ hoc nō: qꝛ nō eēt mix° sed alligatio ꝛ gn̄o vni° elmti ex pluribus vel plurimū ex pluribus. ¶ 7° argr̄ experien 7m

tis. naꝫ videmus ꝙ in lig° viridi po° ad ignē i extremo e° sic extra ignem erit humor: qd̄ nō esset nisi ille ꝑfuisset in mix°: similr̄ videmus ꝙ ex rosis q̄ sūt q̄dā mixta sublima tur aqua que vocat rosea. silr̄ si cum ferro percutit lapis: erit ignis: quod nō videt debere fieri nisi ille ignis prefuis set in aliquo illorum cor° vel in ambobus.

Ad ista dubia. ¶ Ad p̄m dico: ꝙ elmtū ē aliquid sim Ad pm

plex sicut mixtuꝫ simp° q̄ opponit cōpōni ex dubium mā ꝛ forma subali. mixtū. n. nō habet plus quo ad ꝯpōnē eius subalē ꝙ̄ suā mām ꝛ suā formā. sicut nec elmtū. sed tn̄ ꝯpōne accn̄tali ipsiuꝫ mixtū: q̄lꝫ elmto est cōposit°. ad istuꝫ intellectū ꝙ mixtū hꝫ q̄litates que p̄nt calefacere vel frige facere humectare ꝛ exiccare: nullū aūt elmtū hꝫ q̄litates q̄ hec oia possint facere. vn̄ mixtum dr̄ mixtum primo ex eo ꝙ non hꝫ aliquam q̄litatem p̄mā in sūmo: sicut tn̄ hꝫ q̄ōli bet elementū. ¶ Scdō qꝛ mixtū hꝫ qualitates medias: sic 2

ꝙ si fieret ab illis versus qualitates primas in sūmo. hec es set cōtra naturā ipsius mixti: ꝛ ecōuerso: mixtū si posset re duceret se ad qualitates medias p̄stinas. sic autē nō est de elemento. vn̄ si elmtum hꝫ qualitateꝫ maximā non appetit manere sub illaꝫ: nec appetit se reducere ad illam: sed ma gis ab illa ad qualitatem suam: sicut pꝫ de aqua tepida. Et per hoc possumus cognoscere quādo aliquod qualita tiuuꝫ qualitate media est mixtum substantialiter vel sim plex. vn̄ si videamus illud manere sub illa qualitate me

℞ liter fiat mixtio. ¶ Ad hoc rñdetur ꝙ fit isto mõ ꝙ mixta
diuisa in ꝑuas ꝑtes agunt ⁊ reagunt adinuicem tãdiu ꝙ
oĩum illarũ ꝑticularũ forme subales elẽtales corrũpunt ⁊
tũc de totali massa composita ex istis particulis educitur
forma subalis mixti: per cuius eductionẽ ille mãe fiunt cõ
tinue: q̃ prius erãt cõtigue cũ stabãt sub formis elemẽtoꝝ.
Cor^m ¶ Ex isto sequitur ꝙ ad mixtionẽ vel ad gñationẽ mixti
2 nõ sufficit sola iuxtapõ partiũ: sed ẽt reqrit ꝯtinuatio. 2° q̃
non fit in infinitum talis diuisio mix^lis: sed stabit ad ptes
3 minutas. 3° sequit ꝙ oĩs mixtio est gñatio: sꝫ nõ cõuerti
tur. p3 hoc: q̃ mixtio cõnotat ꝙ multa corrumpant ⁊ fiat
vnũ ex his. modo q̃ñcũq3 est hoc: est gñatio ⁊ nõ semp q̃ñ
generatio est fit hoc. nam aliquãdo est gñatio: ⁊ tñ nõ cor
rumpunt mixta sm v^m. sicut fit q̃ñ ex mixto generatur mi
2^m dub^m xtum. ¶ Secũdũ dubiũ est hoc. si mixtio posset fieri sine
℞ diuisione talium miscibilium adinuicẽ. ¶ Rñdetur ꝙ sic
q̃ quãdo fit diuisio ad partes paruas. tunc ille partes pue
mittũt sine earũ diuisione: sic̃ si a. iuxtaponet b. integ^m
posẽ est ꝙ ex actione ⁊ reactione eoꝝ adinuicẽ ambo cor
3^m dub^m rumpantur: ⁊ generetur vnum medium tẽperatum. ¶ 3^m
℞ dubiũ est. si sile possit misceri sili. ¶ Respondet ꝙ non: q̃
ad omnẽ mixtionem ꝓprie dictam requirit actio ⁊ passio
mixtibilium adinuicẽ. mõ simile non agit in sibi sile: prout
dictũ est. 2° q̃ in mixtione ꝓprie dicta op3 ꝙ vtrũq3 mix
tibilium corrumpatur ab alio: sed mõ simile nõ corrumpi
tur a suo simili: ⁊ per ꝯñs non possunt misceri adinuicem.
Dubiũ ¶ Sed. d. tu cõtra. nam aqua bene miscetur aque que sũt
℞ similia. ¶ Respondetur ꝙ nõ. vñ cum aqua funditur ad
aquã: bene ibi fit solum diuisio: ⁊ nunq̃ iuxtapositio parti
cularum: ⁊ q̃ ille particule sunt eiusdem nãe ibi fit ꝯtinua
tio illarum particularum ⁊ nullius corꝛ ꝓpter quã conti
nuationem creditur a simplicibus ꝙ ibi fit mixtio proprie
4^m dub^m dicta: quã tñ nõ fit in rei veritate. ¶ 4^m dubium est de illa
diuisione cũ vtrũq3 mixtibilium sit homogeneũ: ꝙ si diui
sio cadet in vno pũctõ ꝙ ita bene pari rõne cadet in alio: ⁊
℞ sic in infinitum videt fieri diuisio. ¶ Respondetur ꝙ natũ
ter lo^m est ipõe ꝙ vbiq3 sit eq̃lis mixtio ⁊ politas ad diui
dendum tam ex parte diuidentis q̃3 diuisi: q̃ in infinitum
modica variatio sufficit: ⁊ ideo per actionẽ celi vel ratione
alicuius alterius est difformitas. vñ l3 b. sit homo^m: tñ im
possibile est ꝙ per tẽpus maneat vniforme in aliqua sui q̃
5^m dub^m litate. ¶ 5^m dubium est si mixta debeant esse eque potẽtia:
℞ vel vnum tñ debeat dominari. ¶ Respõdetur ꝙ impoẽ
est ꝙ diu essent eque potentia propter actionẽ celi. 2° dico
ꝙ si alterũ dñetur in tñ ꝙ non possit fieri tanta reactio in
ipsum ꝙ ipsum cum aliis corrumpatur: tunc non fit mix
tio: sed illud conuertit alia in suam naturã. 3° dico: ꝙ nõ
sufficit qualiscũq3 reactio: sed requiritur tanta ꝙ mixta si
mul corrũpant. ⁊ sõ dicit Arist. debere cõicare in materia:
⁊ eẽ adequata potẽtiis: nõ ꝙ sint tot alr eq̃lia: sꝫ sic ꝙ alte
rũ nõ tñ dñetur q̃n alia per actionẽ earũ in ipsũ: sufficiãt
6^m dub. ipm corrũpe simul cũ ipsa corrũpunt. ¶ 6^m dubiũ est. vtrũ
simplex possit misceri alteri simplici: seu an solũ ex duob^9
℞ elẽtis possit gñari mix^m. ¶ Rñdeo dicẽdo ꝙ nõ: q̃ꝺ p:o
bo sic. nã3 illa elẽta vel habent simbolum vel non. si pmũ
tunc per actionẽ illoꝝ adinuicẽ vnũ3 trãsmutabit aliud in
suam nãm: ⁊ sic nõ fiet generatio mixti: sed generatio vni^9
T. c. 25. elẽti ex alio. si dr scdm: tũc ex actiõe ipsoꝝ adinuicẽ3 gene
⁊. 48. ratur vnũ elementum 3^m distinctũ3 ab eis ⁊ nõ mixtũ ꝓut
7^m dub. valde bene ꝓbat Aristo. scdo huius. ¶ 7^m dubiũ est. q̃
℞ liter elẽta veniunt ad mixtionẽ. ¶ Respondetur ꝙ aliq̃ñ
vnum mixtum generat ex alio mixto: ⁊ tunc ad generatio
nem talis mixti non op3 ꝙ denuo concurrant elementa: ⁊
nõ op3 ibi venire ascendendo vel descẽdendo de suis speris
seu locis eoꝝ naturalibus: sed aliquãdo generant ibi per
actionem celi: vel per alterationẽ ⁊ motũ3 vel aliquid hꝰ.

verũ est tamen ꝙ etiam aliquãdo ad mixtionẽ elementa 8^m dub.
veniunt vel aliquod eoꝝ de suo loco naturali. ¶ Octauũ ℞
dubium est. si mixtum mixto posset misceri. ¶ Respõdeo
ꝙ sic. vnde aliquãdo per diuisionem duoꝝ mixtorũ cõtra
riorum adinuicem ⁊ iuxtapõnem particularũ eoꝝ potest
fieri alteratio illarum particularũ3 adinuicem tãdiu ꝙ il 9^m dub.
la mixta corrumpunt: ⁊ ex eis 3^m generatur. ¶ Nonũ du ℞
bium est propter quid aliqua sunt faciliter misci^lia ⁊ aliq̃
non. ¶ Respondeo ꝙ aliqua possunt esse faciliter misci^lia
q̃ ambo sunt parua. 2° q̃ sunt faciliter diuisa. nam tunc
per eorũ diuisionem paruũ põt applicari paruo: ⁊ tunc fa
ciliter miscetur. 3° quãdo sunt bene passiua: ⁊ ideo ꝓpter
causam oppositam stãnum nõ faciliter miscetur plumbo.
Ulterius dico ꝙ cause opposite faciunt di^tem: ⁊ si nimis in
tense faciunt diffi^tem: imo impo^tem. Ex isto p3. quare aliq̃ 10^m dub.
non possunt misceri. ¶ Decimum dubium est. si simplex ℞
posset misceri cum mixto. ¶ Respondet ceteris parib^9 ꝙ
non: q̃ simplex vnius dominatur: cum habeat vnam qua
litatem in sũmo. ⁊ ideo mixtum in suam naturã transmu
taret: sed tamẽ posset esse mixtum ita magnũ: ⁊ ita intense
reagere ꝙ fieret mixtio ⁊ cor^9 mutua. Et ideo si simplex es
set equale vel maius mixto: non posset sibi misceri: sed pos 11^m dub.
set esse ita paruum ꝙ bene. ¶ Undecimum dubium est. si ℞
mixtum augeri põt ex simplici. ¶ Respondeo ꝙ sic. nam
si aqua esset ita parua: ⁊ vinum esset ita multum ꝙ fieret
ibi conuersio aque in vino per actionẽ vini in aquam fieret
aug^o ipsius vini: sed nõ aug^o ꝓprijssime dicta: que presup 12^m dub.
ponit nutritionem. ¶ Duodecimum dubium est. propter
quid mixtum aiatum non augetur: nec nutrit a simplici. ℞
sicut mixtum inaiatum. ¶ Respondeo ꝙ hoc est. ideo q̃
virtus aie non sufficit alterare ⁊ digerere q̃dcũq3 diffi^le al
terãdum ⁊ digerendũ3. ⁊ ideo oportet ꝙ cibus qui debet
nutrire ⁊ augere habeat aliqualẽ simi^tem cũ aug^do vel nu
triendo. ⁊ ideo oportet ꝙ cibus non habeat aliquã quali
tatem in sũmo de qualitatibus primis. Ex hoc vlterius se
quit ꝙ mixtũ aiatum nõ põt nutriri ex puro elemẽto. Ex
isto etiã reddit causa. quare aliqua facilr nutriuntur ⁊ ali 13^m dub.
qua difficiliter. ¶ Tredecimum ⁊ vltimũ dubiũ3 est: que
sit causa ꝙ quelibet pars mixti sit mixta: cũ ignis applica
tus alicui mixto resoluat vnam partem in cineres: aliã3 in
fumum. aliam in flãmã: sicut cũ3 ignis applicatur ligno.
Et vnius alterius mixti quãlibet partem resoluit in flãmã ℞
sicut cum applicatur oleo. ¶ Respondetur ꝙ hoc est pro
pter etherogeneitatẽ3 mixtionis illius ligni: ⁊ homogenei
tatem mixtionis illius olei. Ad p^m

Ad rationes

Ad rationes principales. ¶ Ad pmã respõdeo
⁊ dico ꝙ pmo fit per iuxtapõnẽ3:
postea tamẽ per earũ corruptionẽ: ⁊ tunc per inductionẽ3 Ad 2^m
forme subalis mixti q̃libet pars mixti est mixta. ¶ Ad se
cũdã quãdo dr. vel mixta manerẽt ⁊c. dictũ3 est in alia q̃ Ad 3^m
stione. ¶ Ad tertiũ dico ꝙ ita bene forme mixtoꝝ gñan
tur successiue quo ad partes eoꝝ quãtitatiuas ⁊ non quo
ad partes eorũ graduales. sicut corrumpunt forme elemẽ Ad 4^m
torum. ¶ Ad q̃rtam cõsimili mõ respondetur in alia q̃õ Ad 5^m
ne. ¶ Ad q̃ntã dico ꝙ: imo multe remanẽt inclusse: ⁊ q̃ñ
dicitur. ergo est solũ3 iuxtapositio. negat ꝯñtia: q̃ cum ille
partes miscibilium ponunt. fit actio ⁊ alteratio eoꝝ adin
uicem tandiu ꝙ quelibet eorũ3 ponunt corrũpi: ⁊ genera
tur vna forma mixti per quam quelibet pars mixti est mi
xta. Et h̃ illius mixti quod dicitur mixtum per modũ3 ter
mini ad quem.

Questio. xxi.

Queritur Utrum mixtio sit nãlis. Et h̃
telligitur de mixtione de qua
Arist. itellexit pmo hui^9. s. de mixtione ꝓprie p^m
dicta: cui^9 q̃libet pars dr mixta. ¶ Et arguit
primo ꝙ nõ: q̃ mix^o elementoꝝ nõ põt esse su

ne cõgregatiõe ipsoꝝ.cõgregatio aũt elʒtoꝝ est violenta.
pʒ:qꝛ ad hoc ꝙ elʒta congregenť opʒ ꝙ aliqua eoꝛuʒ que
sunt grauia ascendãt:vel ꝙ leuia descẽdãt:vel ꝙ simul gra
uia ascendant: ⁊ leuia descendant.modo nullũ illoꝛuʒ põt
2m fieri sine violẽtia.℄ 2° qꝛ siue talia maneãt i mixto forma
liter:siue fm eoꝝ virtutes:videť ꝙ elʒta detineanť in mix
to violẽter:ꝑpter hoc ꝙ virtutes elʒtoꝝ reputanť esse si
mul:⁊ est eis ita violẽtũ sicut formis sbalibus elemẽtoꝝ.
3m ℄ 3°.arguiť sic.quedã mixtio est artificialis.ergo non ois
mixtio est nãlis:ex eo ꝙ artificiale ⁊ nãle distin'.añs pʒ per
alkimiã vbi aliqua metalla miscentur adinuicẽ.modo hõ
4m mixtio nõ est nãlis sed artificialis:qꝛ per artẽ.℄ 4° qꝛ mi
xtio est quedã gñatio ⁊ corruptio fm ꝑdicta:sed mõ que
daʒ ẽ corruptio nãlis ⁊ quedã violẽta.nõ ergo ois mixtio
5m est nãlis.℄ 5° mixtio est corruptio mixtibilium:sed illa cor
ruptio est mixtis violenta,ex eo ꝙ est cõtra naturalẽ inclinatio
nem ipsoꝝ:ꝑp hoc ꝙ qõlibʒ ens nãle diligit se permanere:
6m ergo nõ ois mixtio est nãlis.℄ 6° arguiť sic.in mixtione est
quedam diuisio cõtinui.mõ similr diuisio cõtinui est viola
ex eo ꝙ cõtinuũ nãliter prius erat continuũ. ergo videtur
ꝙ mixtio non possit fieri sine violẽtia:qꝛ non sine diuisio
7m ne cõtinui.℄ 7° arguiť sic.mixtio est quedaʒ alteratio mi
xtibiliuʒ successiua:sed omnis talia fit cũ resis.ergo in om
ni mixtione est resistẽ:⁊ per ꝯñs viola ⁊ iclr.ad oppositũ.
8m ℄ Octauo arguitur sic.quedaʒ sunt mixta:sicut sũt mon
stra que non intẽduntur a natura.ergo videtur ꝙ mixtio
pro generatione talium mixtorum non sit naturalis.

a.t.c.83. vsqꝫ i fi. In oppositum pʒ ex dictis in aliis qõnib⁹ ⁊c. ⁊ etiã in opp videť esse Arist.
pmo hui⁹.in quo determiat de mixtiõe:⁊ qꝛ nõ intẽdit hic
determinare nisi de trans naturalibus:videť ꝙ mixtio sit
trãsmuta° nãlis:⁊ cum in scientijs demrãtiuis indefinite ca
piantur pro vlibus:videť ꝙ ois mixtio sit naturalis.

℄ In ista qõne. pmo ponam aliquas distĩctiões. 2° conclu
siones similes illis que dicte sunt in ꝑcedentibus.

p° distĩ Quãtum ad pmũ sit pma distĩõ.ꝙ vno mõ dicitur nãle quadam denominatione extrinseca.
Et isto modo dicimus aliquã scientiã esse nãlem:puta illaʒ
2 que est de rebus nãlibus. Scdo mõ capitur nãle prout di
stinguitur cõtra violentum:⁊ isto mõ dicimus descensum
3 grauiũ esse nãlem:⁊ ascensum ipsoꝝ esse violentũ. Tertio
mõ capitur ꝑut distinguiť ꝯ supernãle:⁊ isto mõ dicimus
gñationẽ esse naturalem.creationẽ vero nõ:sed supernatu
4 ralem. Quarto mõ ꝑut distinguiť cõtra aiale. Et isto mõ
dicimus ꝙ qdã est appetitus nãlis.sicut est ille qui fit sine
cognitione:sicut est appetitus grauis quo appetit descẽde
re:⁊ alius est appetitus animalis:sicut ille qui fit cum co
gnitione:⁊ ille vt sic nõ dr nãlis sed aialis:sicut est appeti
5 tus quo aial appetit cibum cuʒ moueť ad ipsum. Quinto
mõ nãle prout distinguiť cõtra casuale ⁊ mõstruosum. Et
isto modo dicimus monstra que fiũt preter intentionẽ agẽ
6 tis particularis nõ eẽ nãlia. Sexto modo capitur prout di
T.co.p. 4.⁊5. stinguitur cõtra artificiale:sicut capit Aristo.circa pn⁹ se
cũdi physicoꝝ.adhuc nãle aliquãdo capitur ꝑ ꝯueniẽti ⁊
innãle ꝑ discõueniẽti:⁊ isto mõ cibũ aliquẽ vni dicimus eẽ
nãlem:qꝛ cõueniẽtẽ ⁊ alteri dicimus esse innãlem:qꝛ discõ
2° distĩ uenientem.℄ Alia distĩõ est.ꝙ violẽtũ vno modo dicitur
qõ est cõtra cõem cursum nature.scdo mõ:qꝛ est preter in
tẽtionẽ agentis vel intẽtionẽ passi.hoc est inclinationẽ na
turalem:que qdem inclinatio hʒ aliquãdo rõnem agẽtis.
sicut grauitas in descensu grauis:aliquãdo aũt rõne passi
3° distĩ ⁊ resistentie:sicut cũ graue ꝓijciť sursũ.℄ 3° distinctio est
ꝙ aliquãdo aliqd dr ar'le vel voluntariũ vel violentum re
spectu agentiũ ꝑncipaliuʒ:sicut dicimus ꝙ domus est res
artificialis vel ens non nãle:vel ꝙ motus seu proiectio la
pidis sursum est violenta:vel voluntaria.alio modo aliqd
dicitur artificiale vel voluntarium vel violentum iproprijs
sime respectu agentium appli:⁊ isto modo dicimus sege
tes ⁊ blada esse artificialia:quia incipiuntur ab arte ⁊ com
plentur per naturam.℄ Quarta distinctio est.ꝙ mixtio 4° distĩõ
potest capi.vno modo pro alteratione ꝑcedente corruptio
nem miscibilium ⁊ generationem forme substantialis mixti:⁊
tunc est alteratio successiua.alio mõ põt capi ꝑ corruptio
ne miscibilium ⁊ generatione forme substãtialis mixti.

Quantũ ad scdm sit pma cõclusio:ꝙ capiẽdo voluntarium siue violẽtũ:qõ est preter cõeʒ cur p° ꝯ
sum nature:quedam est mixtio violenta: ⁊ hoc inchoati
ue.pʒ hoc de mixtione metalloꝝ.mixtio.n. metallorum in
choatiue est ab arte:sed alteratio sequens illam est nãlis.
℄ 2° cõclusio.capiendo violentũ:qõ est cõtra nãlem incli 2° ꝯ
nationem passi:⁊ mixtioneʒ pro generationẽ forme mixti.
nulla mixtio est violenta.pʒ:qꝛ talis mixtio est generatio:
cuius subiectũ est mã prima.cui mãe prime nihil est violen
tũ:nec aliquid contra inclinationem ipsius nãlem.℄ 3° ꝯ 3° ꝯ
est.ꝙ si mixtio capiať ꝑ alteratiõe ꝑcedente gñationẽ for
me mixti:⁊ violentũ capiať pro illo qõ est cõtra nãlem in
clinationẽ passi.dico ꝙ mixtio est violẽta.pʒ hoc:qꝛ talis ẽ
cũ resis passi ad agens:⁊ talis mixtio seu alteratio:ꝙuis sit
violenta:⁊ innãlis ex parte passi: non tñ ex parte agentis.
℄ Sed.d.tu mixtio capiendo mixtionẽ pro generatione ⁊ Dubiũ
introductione forme mixti est terminus mixtionis. capien
do mixtionẽ pro alteratiõe ꝑcedente.sicut clarũ est de se. ergo
si vna earũ nõ est violẽta:nec alia. ℄ Responderi negãdo Re
ꝯñtiam.⁊ rõ hui⁹ est: qꝛ subm vnius est mã p:cui nihil est
innãle.subm vero alterius est cõpositum ex materia ⁊ for
ma.⁊ illi bene aliquid est innãle ⁊ cõtra inclinationeʒ eius
naturalẽ.finalr ergo capiẽdo mixtionẽ ꝑ introductiõe for
me mixti:⁊ violentũ ꝑut violentũ dr qõ est cõtra naturalẽ
inclinationem passi:nulla mixtio est violenta:sed quelibʒ
est naturalis:quãuis bene inchoatiue possit esse ab arte: ⁊
pro alteratione preuia possit esse violenta.

Ad rationes ℄ Ad pmaʒ cõcedo mixtionẽ inchoatiue esse violentã:nihilomin⁹ Ad rões
sequi postea mixtionem nãlem. ℄ Ad scdam.sicut diceba
tur prius:nec forme elemẽtoꝝ detinenť in mixto:nec qlita
tes ipsoꝝ:sʒ in mixto hñ sunt qualitates me.vna inter ac
tiuas ⁊ alia inter passiuas que sunt mixtiones naturales ⁊
innãles:sicut qualitates elʒtoꝝ sunt elemẽtis naturales.
℄ Ad tertiaʒ dico:ꝙ mixtio metalloꝝ bene inchoatiue ẽ
violenta ⁊ artificialis:nihilomin⁹ postea seqtur mixtio na
turalis. ℄ Ad 4m 5m 6m ⁊ 7m.patet i expõne questiõis.
℄ Ad octauã dico:ꝙ quãuis monstra fiãt ꝑter itẽtioneʒ
nature agentis particularis:nõ tñ nãe agentis vlis:que est
prima cã.vnde respectu eius nihil dicť casuale vel fortuitum:⁊
ex eo ꝙ oia que fiunt ab ea:fiunt cũ prescientia:⁊ nõ ꝑter
intentionem:⁊ sic monstra adhuc possunt dici entia natu
ralia. Similiter mixtio precedens generationem ipsorum
debet dici nãlis vel innãlis:sicut mixtio precedens genera
tionem mixtoꝝ non monstruosorum.

℄ Et hec de primo libro de generatione ⁊ corruptiõe dicta
sufficiant.

Questio. j.

Circa secũdũ librum. queritur primo.
Utrum sint quattuor qualitates pme
nec plures:nec pauciores. ℄ Et argui p'm
tur primo ꝙ soluʒ sit vna:qꝛ illud qõ
per superabundantiã dicitur vni soli
ꝯuenit:sed primũ dicitur per superabun
dãtiã cũ sit suplatiui gdus:ꝯ qreiter q
litates vr eẽ soluʒ vna p'. ℄ Secũdo 2m
videtur ꝙ sint solũ due:qꝛ solum due
actiue ⁊ solum due passiue:due actiue.s. caliditas ⁊ frigi

ditas due passiue.s.humiditas ⁊ siccitas: sed actiue sūt prio-
3ᵐ res passiuis.ergo ⁊c. ¶ Tertio q: si qualitates pme essent
quattuor.he essent iste.caliditas.friditas.humiditas.⁊ sic-
citas: sed hoc est falsum: q: lumen est vna q̄litas poꝛ ignis
4ᵐ ergo ⁊c. ¶ 4° sicut se hꝫ motus localis ad motū alteratio-
nis quo ad prioritatem ⁊ posterioritatem: ita vr̄ se habe-
re qualitates motiue localiter ad qualitates alteratiuas: ſꝫ
ita est ꝙ motus localis est prioꝛ motu alterationis.est enī
causa motuum localiū ⁊ aliorum.sicut patet de motu lo-
cali celi.ergo videt̄ ꝙ qualitates motiue localiter que sunt
grauitas ⁊ leuitas: sunt prioꝛes qualitatibus alteratiuis q̄
sunt.caliditas frigiditas.humiditas: ⁊ siccitas.

T.cō.6. ⁊.8. **In oppositum** est Ari.2° huius: ⁊ sūr.4.me-
theoroꝝ.vult.n.esse quattuoꝛ
T.c.p̄. qualitates pmas hic ⁊ ibi que sūt.caliditas.frigiditas.hu-
miditas.⁊ siccitas: ⁊ non plures nec paucioꝛes.
¶ In ista q̄ōne.Primo ponende sunt alique distīōes de q̄li-
tatibus.Secundo ponende sunt conclusiones.

p̄ᵐ dubᵐ **Quātum** ad pmū sciendū est ꝙ duplices dicuntur
qualitates.quedam sensibiles per se.sicut
caliditas friditas ⁊c.⁊ sīr odoꝛ ⁊ sapoꝛ ⁊ hꝰ.quedā autē
dr̄r sensibiles.i.nō sensibiles p se: q̄uis forte p accidēs.sic̄
est influētia celi.sicut sunt q̄dam subtiles virtutes lapidū
2ᵉ distō ⁊ herbarū. ¶ 2ᵉ distō.qualitatū sensibilium: q̄dā non cōse-
quuntur actionē qualitatum 2riarū actiuarū ⁊ passiuaꝝ
adinuicē: quedā vō has 2sequunt̄. Exemplū primi.sicut ē
influētia celi seu qualitates influxe nobis a superioꝛibus.
Exēplū scōi.sicut sunt 9tutes ⁊ q̄litates isensibiles lapidū
3ᵉ distō p̄cioſoꝝ ⁊ herbaꝝ. ¶ 3ᵉ distō.q̄litatū sensibiliū: quedam
sunt que nō gn̄ant̄ ex actiōe que fit rōne 2rietatis proprie
dicte: sed ex solo motu locali.sicut sunt iste qualitates sensi-
biles: fig̃ͣ sonus ⁊ hꝰ.alie sunt que gn̄ant̄ ex actiōe que fit
rōne 2rietatis pp̄e dicte.sicut sunt iste q̄litates odoꝛ ⁊ sa-
4ᵉ distō poꝛ ⁊ hmōi. ¶ 4ᵉ distō.qualitatū sensibiliū: quedam sunt
actiue actione coꝛruptiua.sicut sunt caliditas friditas ⁊c.
q̄daꝫ vō nō sunt actiue actione coꝛruptiua.sicut albedo ni-
gredo coloꝛ sapoꝛ ⁊ hmōi.Et notāter dico coꝛruptiua: q:
albedo ⁊ nigredo bene sunt actiue in visum: sed hoc nō est
5ᵉ distō actiōe coꝛruptiua: ⁊ cū abiectiōe 2rij. ¶ 5ᵉ distō.q̄litatum
sensibiliū: quedaꝫ sunt tangibiles: quedam sunt sensibiles
aliīs sensibus a tactu. Exēplū pmi.sicut sunt iste.caliditas.
friditas.humiditas.⁊ siccitas.duricies.mollicies.raritas.
dēsitas.grauitas.⁊ leuitas: ⁊ alie reducibiles ad istas. Exē-
6ᵉ distō plum scōi.sicut sunt.coloꝛ.odoꝛ.sapoꝛ ⁊c. ¶ 6ᵉ distō.quali-
tatum que cōsequunt̄ qualitates primas: q̄daꝫ sunt q̄ cō-
sequūtur eas simplr̄.sicut raritas ⁊ dēsitas grauitas ⁊ leui-
tas ⁊c.vn̄ calitatē cōsequit̄ raritas ⁊ leuitas simplr̄ sine cō-
mixtiōe illiꝰ cū aliq̄ q̄litate sibi 2ria. Exēplū scōi.sicut co-
loꝛ odoꝛ sapoꝛ ⁊c.iste.n.nō cōsequunt̄ qualitates primas
simpliciter: sed cōmixtione earum adinuicem.

Istis distīōnibus positis.p̄ vidēdū est q̄ q̄-
litates de nūero harū cō-
ueniāt elītis.2° q̄ q̄litates sunt actiue ⁊ q̄ nō.3° q̄ sunt p se ⁊
p̄ᵉ 2̄ q̄ nō. ¶ Quātū ad p̄ᵐ sit p̄ᵉ 2̄.oēs q̄litates tāgibiles que cō-
sequunt̄ pmas simplr̄ absq̄ hoc ꝙ agant adinuicē cōpe-
tunt elītis: nō tn̄ oēs sīr: ſꝫ aliq̄bꝰ aliq̄ ⁊ aliīs alie.pꝫ hoc de
raritate ⁊ densitate grauitate leuitate: ⁊ huius rō est.nam
post q̄ꝫ elītis īsunt q̄litates 2rie cōmixte adinuicē: tunc ele-
mentis insunt q̄litates ille q̄ cōsequunt̄ q̄litates ipsoꝝ sine
2ᵉ 2̄ cōmixtiōe illaꝝ q̄litatū adinuicē. ¶ 2ᵉ 2̄.ꝙ elītis non in-
sunt q̄litates q̄ cōsequunt̄ q̄litates pmas nō simplr̄: ſꝫ cuꝫ
cōmixtiōe q̄litatū nō pmaꝝ adiuicē.pꝫ.nā post q̄ꝫ in vno
elīto est cōmixtio q̄litatū pmaꝝ 2riaꝝ adiuicē ⁊c.in nul-
lo elīto est aliq̄ q̄litas sequēs hꝰ cōmixtiones. ¶ Ex hoc
Corᵐ seq̄t̄ ꝙ in nullo elīto sit aliqd̄ tale de quo itelligunt̄ q̄ō-
nes pponende ⁊ posite: repitur odoꝛ: nec coloꝛ: nec sapoꝛ.

Ulterius sequit̄ ꝙ nulla aq̄ habēs odoꝛē vel sapoꝛē est pu-
rum elītū.Ex hoc vlterius seq̄t̄ ꝙ aqua q̄ꝫto plus caret co-
loꝛe ⁊ sapoꝛe: tanto est ppinquioꝛ puro elīto: ⁊ q̄ꝫto ma-
gis habet de his tāto est remotioꝛ. ¶ Sed d.aliquis 2̄.nā Dubiū
si hoc esset verū.sequit̄ ꝙ pura terra nō posset videri q̄ꝫtū
cūq̄ꝫ obijceret̄ oculo.2ña tꝫ: q: nō haberet coloꝛem nec lu-
cē: ⁊ cū terra pura sit sūme opaca: sed si deberet videri opoꝛ-
teret ꝙ hoc esset vel ratione coloꝛis vel rōne lucis. 2° naꝫ 2
dicit Ar.ꝙ aqua est alba.ergo vr̄ ꝙ elītis insit coloꝛ. 3° 3
nisi elītis inesset coloꝛ.sequit̄ ꝙ coloꝛ posset gn̄ari absq̄ꝫ
hoc ꝙ generaret̄ ex coloꝛe sibi 2rio.2ñs probatur.naꝫ sit
aliqua materia sub forma elīti.tunc per Cōmēt.in illa mā
nō est coloꝛ: deinde fit sub forma mixti.tūc statim in illam
materiā erit coloꝛ: ⁊ nō erit gn̄atꝰ ex coloꝛe sibi 2rio post q̄ꝫ
illū coloꝛē nullus alius coloꝛ immeᵗᵉ precessit. 4° ad idē vr̄ 4
ꝙ coloꝛ sapoꝛ ⁊ hmōi nō 2sequunt̄ cōmixtiōes ⁊ propoꝛ-
tiōes q̄litatū pmaꝝ adinuicē.nā si sic.sequit̄ ꝙ q̄ꝫ cito mu-
taret̄ talis pportio: tā cito deberet mutari qualitas 2ñs eā:
⁊ sic q̄ꝫ cito aliqd̄ coꝛpus.puta paries vel aliqd̄ hꝰ calefie-
ret vel frigesceret deberet mutari eius coloꝛ: hoc tamen est
falsum.Et 2sequētia tꝫ: q: ita cito ꝙ paries calefit vel fri-
gescit mutatur propoꝛtio qualitatum primarum.

Ad ista rn̄det̄ ad p̄ᵐ de terra concedo ꝙ nō videtur. Ad p̄ᵐ
¶ Ad 2ᵐ qn̄ Ar[...]ixit: ꝙ aq̄ est alba nō in- Ad 2ᵐ
tellexit de aqua pura: ſꝫ de vno mixto saltē q̄litatiue qd̄ tē-
dit ⁊ est ppinquū puro elīto aq̄. ¶ Ad 3ᵐ cōcedo ꝙ neu Ad 3ᵐ
est ipole coloꝛē gn̄ari ⁊ nō ex coloꝛe sibi 2rio qn̄ manet idē
subiectū per se subsistēs sub vtroq̄ꝫ termio transᵐⁱˢ.sicut es-
set cōpositum ex mā ⁊ forma.sicut fit in gn̄one mixti ex ele-
mētis q̄uis forme hoc nō eēt posse qn̄ maneret idē subꝫ in
actu seu cōpositū ex mā ⁊ forma sub vtroq̄ꝫ termio trāsᵐⁱˢ.
¶ Ad 4ᵐ est pmo sciendū ꝙ iste qualitates coloꝛ odoꝛ sa- Ad 4ᵐ
poꝛ ⁊ hmōi cōsequunt̄ pportionē qualitatū pmarū adin-
uicē nālē ipsi mixto. 2° sciendū est ꝙ huius pportio nālis 2
non variat̄ ad cuiuslibet qualitatis extrinsece aduentum:
imo aliquando qualitas extrinseca adueniens est ita re-
missa ꝙ non sufficit variare talē proportionē naturalē: ali-
quando aūt est ita intensa ꝙ sufficit.Ex hoc ad argumen-
tum dico ꝙ cū aliqd̄ coꝛpus mixtū frigescit vel calefit ita i-
tense ꝙ variatur pportio nālis qualitatū pmaꝝ i illo mi-
xto.tūc etiā variant̄ coloꝛ odoꝛ sapoꝛ illiꝰ mixti.vnde pa-
ries posset ita intēse calefieri ꝙ mutaret̄ eius coloꝛ: quādo
vō qualitas adueniens est ita remissa ꝙ non sufficit ⁊c.nō
variant̄ qualitates cōsequētes hmōi proportionē: ⁊ hmōi
mixtionem talium qualitatum naturalem ipsius mixti.
3ᵉ 2̄ ¶ Tertia cōclusio.in elementis nō inuenitur aliqua qua-
litas virtualis insensibilis.sicut est qualitas virtualis lapi-
dis preciosi.pꝫ: q: tales qualitates virtuales consequuntur
cōmixtiones qualitatum pmarum. modo talis cōmixtio
non reperitur in elementis: ex hoc sequitur ꝙ elīta non cō-
ferunt ad medicinam nisi quātū est ex pte suarum qualita-
tum pmarum que sunt caliditas frigiditas ⁊c.

Quātū ad scōm sit pma conclusio.nulla qualitas est
agens pncipale.probatur: q: si sic.tunc esset p̄ᵉ 2̄
principale principium actiuum sui motus ⁊ quietis: vt pꝫ
per diffinitionem dataꝫ scōo physicoꝝ: sed ꝙ non sit na- T.c.28.
tura pꝫ etiā ibidem: ex eo ꝙ omnis natura est substantia.
nulla aūt qualitas est substātia. ¶ Secūda conclusio.nul- 2ᵉ 2̄
la qualitas pꝛeter tangibiles est actiua.Et intelligo de ac-
tione que fit cum cōtrarietate: ⁊ que est coꝛruptiua.patet:
q: album nigro iuxtapositum nigrum nō dealbat: nec ni-
grum iuxtapositum albo albū denigrat. ¶ Sed dicet ali- Dubiū
quis contra.sapoꝛ odoꝛ non sunt qualitates tangibiles:
⁊ tamen aliquando inficiunt aerem.ergo videntur esse
actiue. ¶ Respondeo.ꝙ hoc non faciunt nec odoꝛ: ne sa- R̷
poꝛ: sed qualitates prime coꝛᵘᵐ habentium odoꝛem ⁊ sa-

porem. hec cōclusio debet intelligi de qualitatibus sensibi
3ª ꝯ libus. ¶ 3ª conclusio. quedã alie qualitates sensibiles sūt
actiue. patet de lumine ⁊ de qualitatibus virtualibus her
4ª ꝯ. barum ⁊ lapidum p̄ciosorum. ¶ Quarta conclusio. qua
litatum tangibilium solum quattuor sunt actiue. s. calidi
Dubiũ tas. frigiditas. humiditas. ⁊ siccitas. ¶ Sed. d. aliqs. gra
uitas ⁊ leuitas sunt qualitates actiue: q2 motiue localiter:
℞ ⁊ tamen sunt qualitates tangibiles: ergo ⁊c. ¶ Responde
tur ꝙ debet intelligi de actione alteratiua ⁊ nō alia. vnde
videmus ꝙ graue cum iuxtaponitur graui vel leui nō fa
cit ipsum grauius ⁊ si grauitas alterat. hoc non est nisi ꝑ
accidens: sic ꝙ mouet corpus quod quidem corpus motū
ex motu calefit ⁊ leuefit ⁊c.

p̄ Quātū ad tertium dico: ꝙ sunt. caliditas. frigiditas. humiditas: ⁊ siccitas: que iter ceteras. sunt ac
tiue: q2 sunt priores aliis causalitate. patet: q2 sunt cāe alia
2 rum. 2º q2 actio semper fit ratione contactus: ⁊ sic quali
tates actiue debent esse priores. sicut sensus tactus est prior
3 aliis sensibus. 3º dico: ꝙ solũ iste quattuor qualitates sūt
priores aliis causalitate. pꝫ: q2 ex mixtione earū adinuicem
4 ⁊ nullarum aliarū sequuntur alie qualitates. 4º dico: ꝙ
iste quattuor sunt priores aliis p̄riũ. pꝫ: q2 s̄m combinatio
nem earū adinuicem capit numerus elemētorū que dicuntur
5 corpora p̄ma. 5º dico: ꝙ ille qualitates sunt priores aliis
6 cōitate. pꝫ: q2 reperiuntur tam in elemētis q̃ in mixtis. 6º
dico ꝙ sunt priores aliis simplicitate. pꝫ: q2 reperiuntur in
corporibus simplicibus sine cōmixtione qualitatum con
trariarum adinuicem. Ex his patet ad quesitum.

Ad p̄m Ad rationes ¶ Ad p̄mam. si ly p̄ma. exponat negatiue possunt esse multe alie eq̄
prime in suo genere: sed non p̄t esse plura p̄ma si expona
tur affirmatiue: ⁊ ex hoc glosatur auctoritas. s. qꝺ ꝑ supa
Ad 2m bundātiã dr̄. ¶ Ad scḋm dico ꝙ oēs q̃tuor sunt actiue:
quãuis caliditas ⁊ frigiditas sint magis actiue q̃ humidi
Ad 3m tas ⁊ siccitas. ¶ Ad tertiũ. dico ꝙ qꝺ intelligit de qualita
tibus hn̄tibus ꝯriũ actiuis. actiōe que est rōne contrarieta
Ad 4m tis proprie dicte. ¶ Ad quartam dico: ꝙ nō qlibet motus
localis est p̄mus motuũ: sed solũ motus localis celi: ⁊ iō si
grauitas ⁊ leuitas essent p̄ncipia actiuat alis motus: bene
cōcederem ꝙ tūc deberent dici priores inter qualitates ac
tiuas q̃ predicte quattuor: sed q2 non sunt p̄ncipia actiua
motus localis celi: ex prioritate motus localis non pōt ar
gui poritas grauitatis ⁊ leuitatis inter qualitates. Qō. ij.

Queritur Utrum quattuor qualitatū p̄marum que sunt caliditas friditas ⁊c. due sint actiue. s. caliditas ⁊ frigi
ditas ⁊ due passiue. s. humiditas ⁊ siccitas.
p̄m ¶ Et arguitur primo ꝙ nō: q2 si sic: tunc ille
due que dicuntur actiue. s. caliditas ⁊ friditas deberēt age
re in alias que sunt passiue: sed hoc non ex eo ꝙ omnis ac
tio fit ratione contrarietatis. modo talis caliditas ⁊ frigi
p̄ ge. 50. ditas non contrariatur humiditati ⁊ siccitati: aliter enim
2m plura essent vni cōtraria. ergo ⁊c. ¶ 2º q2 dictũ est in alia
qōne: ꝙ iste quattuor q̃litates dicunt q̃litates actiue. nō ḡ
3m due earū solũ sunt actiue ⁊ alie due passiue. ¶ 3º probetur
ꝙ caliditas ⁊ frigiditas sunt qualitates passiue. nam vna
earū minuitur ⁊ patit ab alia postq̃ cōtrariant: ⁊ hoc nō
4m esset nisi essent passiue. ¶ Quarto ꝓbat ꝙ hūiditas ⁊ sic
citas sunt qualitates actiue. nam sunt q̃litates ꝯtrarie: cū
ergo ratione contrarietatis fiat actio videt ꝙ humiditas
p̄ ge. 50. ⁊ siccitas sunt adinuicem actiue. ¶ 5º nam dicit Arist. 4º
T. c. 36. metheo. ꝙ siccū agit coagulationem: ⁊ hoc nō esset nisi sic
⁊ 40. 6m citas esset qualitas actiua. ¶ 6º naꝫ humiditas ⁊ siccitas
sunt quedam forme: forme autem est agere. materie vero
pati. ergo humiditas ⁊ siccitas dicũtur qualitates actiue.
sicut caliditas ⁊ frigiditas.

In oppositum est Aristo. in isto secūdo: ⁊ 4º metheororum. T. c. 8. T. c. p̄.
¶ In ista questione. Primo ponā distōnes. Secundo cōclu
siones. Tertio mouebo vnum dubium.

Quantum ad p̄mū sit p̄ª distō. ꝙ pati dicitur du p̄ª distō
pliciter. vno modo subiectiue: ⁊ de illo
non intelligitur qꝺ. alio modo terminatiue ⁊ sic capitur in
proposito. ¶ 2ª distō. aliquid dicit pati adhuc dupliciter. 2ª distō
vno modo per se: ⁊ isto modo caliditas patitur a frigidita
te: ⁊ ecōuerso. alio mō per accñs. s. ꝙ patit: q2 hoc est huic
annexũ: ⁊ isto modo humiditas patitur annexa caliditati
cum caliditas patitur a frigiditate. ¶ Tertia distinctio. in 3ª distō
proposito pōt fieri triplex cōpatio, vna calidi ad frigidum:
vel ecō. alia humidi ad siccum: vel ecō. tertia calidi ⁊ frigidi
ad humidum ⁊ siccum: vel econuerso.

Quantum ad 2m loquēdo de actione ⁊ passiōe ter minatiue ꝓpe accepta sit p̄ª ꝯ ꝙ calidi p̄ª ꝯ
tas ⁊ frigiditas sūt actiua ⁊ passiua adinuicē. pꝫ p̄o ad ex
perientiã. pꝫ ēt rōne: q2 sunt q̃litates tāgibiles ⁊ sunt cōtra
rie ⁊ prime mō primo hui9 actio ⁊ passio fit rōne ꝯrietatis. T. c. 50.
¶ 2ª ꝯ. humiditas ⁊ siccitas: sunt ēt actiue adinuicē ⁊ pas 2ª ꝯ
siue mō predicto. pꝫ ex eadē rōne. vñ quando ignis agit in
aquam ipsam corrūpēdo: caliditas ignis corrūpit frigidi
tatē aque: sed nō humiditatē: ꝓpter hoc ꝙ nō est sibi ꝯria
sed illa humiditas corrumpitur a siccitate ipsius ignis.
¶ Sed. d. tu. fundat aqua in ignē que sit cala: caliditas Dubiũ
ignis corrumpetur: sed nō a friditate. ꝓpter hoc ꝙ illa aq̄
nō est frigida: sed est cala. per casuꝫ. ḡ vr̄ ꝙ corrumpet ab
hūiditate aque: que tñ non est sibi cōtraria. ḡ vr̄ silr ꝙ hu
miditas aque corrūpit a caliditate ignis nō obstãte ꝙ non sit
ei ꝯria. ¶ Respondet ꝙ cū aqua cala fundit in ignē. tunc ℞
caliditas ignis nō corrūpit ab aqua īmediate: sed per mo
dum sequele ⁊ mediãte: ⁊ hoc isto mō: q2 caliditas ignis requi
rit subm rarū: sed cū aqua cala que est grauis funditur in
ignē cōdēsat ipsũ: ita tñ ꝙ repugnat forme ignis stare in
mã ita densa: ⁊ sic ambo corrumpunt ad corruptionem ra
ritatis subiecti. ¶ Adhuc. d. aliqs. vr̄ ꝙ siccitas nō sit quali Dubiũ
tas actiua. nã siccũ iuxtapositũ alicui humido nō exiccat
ipsum: imo casm magis vꝫ exiccare. ergo nō est ponēdũ ꝙ
siccitas sit q̃litas actiua siccitatis sibi similes: ⁊ corrup9 hūi
ditatis. ¶ Ad illō dico: ꝙ imo siccū iuxtapositũ humido ℞
exiccat ipsũ si est forti9: ista tñ actio est tarda ⁊ minus ꝑce
ptibilis: ⁊ qñ dr̄. calꝫ exiccat. dico ꝙ hoc est ꝑ accñs: q2 cor
rūpit frigiditatē cui attribuit humiditas. ¶ 3ª ꝯ est. ꝙ ca 3ª ꝯ
liditas nō agit in humiditatē nec in siccitatē per se. pꝫ: q2 nō
est ꝯria. silr friditas nō agit in ipsaꝫ ex eadē rōne. vñ q2 oīs
actio de qua est pñs s̄mo solũ fit rōne ꝯrietatis. sequitur ꝙ
q̄ nō sunt ꝯria nō agūt adinuicē. ¶ Et ꝯfirmat. nã calidi Cōfir.
tas ⁊ hūiditas nālr se cē patiunt in codeꝫ. puta in aere. silr
caliditas ⁊ siccitas in eodē. sicut i igne. silr frigiditas ⁊ hu
miditas i eodē. puta in aq̄. silr friditas ⁊ siccitas in codeꝫ.
puta in terra. Et hoc nō esset si frigiditas ⁊ caliditas essent
actiue in p̄dicta. ¶ Sꝫ ꝯ. d. aliqs. calor tñ solis multuꝫ vr̄ Dubiũ
exiccare. ¶ Rñdet ꝙ hoc nō est isto mō: ꝙ caliditas cor ℞
rūpat hūiditatē: sed isto mō: q2 caliditas solis agens in ista
inferiora ⁊ in corpora hūida. sicut in lutū vel hꝫ calefacit
aliquas p̄ticulas illius corporis: qb9 calefactis leuefiūt: ⁊ tūc
ptes leuiores ⁊ subtiliores ab illis corporibus eleuantur ⁊
recedūt: grossiores aūt ⁊ magis terrestres derelinquunt:
qbus derelictis humido subtili exalato residuū inuenit sic
cū: ⁊ isto9 calor solis exiccat: nō ꝙ corrūpat hūiditatē mō
quo dictū est. ¶ 4ª ꝯ est. ꝙ magis humiditas ⁊ siccitas de 4ª ꝯ
bēt dici passiue q̃ alie due: ⁊ eꝫ alie due magis debent dici
actiue. pꝫ hoc: q2 humiditas ⁊ siccitas non sunt ita velocis
actionis: nec sūt tāte actiuitatis. sicut sūt caliditas ⁊ frigi
ditas. ¶ 2º ex eo ꝙ humidū ⁊ siccū sunt disposita ad p̄ies

passiones:calidū aūt ꝛ frigidū ad plures actiones: humi-
dū aūt facilr terminaſ termino alieno:siccū aūt facilr ter-
minatur termio ꝓpo.mō terminari est pati:calm aūt con-
gregat hōgenea ꝛ disgregat eterogenea:qꝛ pp caliditatē
fornacis plumbū segregatur ab argento pꝫ:qꝛ parti⁹ ar-
genti segregate abinuicē congregant adinuicē:ꝛ silr parti⁹
plumbi cōgregant adinuicē.frigidū aūt cōgregat tā ethe-
rogenea q̄ҙ homogenea:cōgregare aūt ꝛ segregare est age-
re:qꝛ ḡ hūiditati ꝛ siccitati ꝯueniūt plures passiōes:calidi-
tati āt ꝛ fridit ati plures actiōes:ille.s.hūiditas ꝛ siccitas de-
bēt dici passiue:iste vo.s.caliditas ꝛ fridit as magis actiue.

Quantum ad tertiū dubitaſ:vtrū q̄litates extites in eodē subō.sicut calitas friditas hu-
1ª suppō miditas ꝛ siccitas agūt in seinuicē sicut in mixto. ℂ Pro
cuius dubӡ̄ rñsione sit ꝑma suppō.q̄ vnūqdqꝫ generabile
ꝛ corruptibile habēt nālem cōplonem olum suarū quali-
tatum ꝛ dispōnem nālem tā primaꝝ q̄ҙ aliaꝝ siue sit mix-
tum:siue elmtū.vñ nālis cōplo ꝛ dispō ignis est q̄ sit siccus
ꝛ in sūmo calidus:quelibꝫ.n.alia ē ei violēta.s.humiditas
ꝛ frigiditas:ꝛ est extra eius nālē dispōnē:ꝛ est ei īfirmitas.
vñ ita elmta infirmanſ ꝛ sananſ.sicut mixta.qñ.n.aqua est
calefacta ipsa est infirma:qꝛ posita est extra suā nālem di-
spositionē.cū aūt reuersa est ad frigiditatē pristinā ē sana-
2ª suppō ta. ℂ 2ª suppō.talis dispō nālis in mixtis nō est eq̄liter cuili-
bet:sed cōsistit in debita ꝓportione eaꝝ:ꝛ in vno ē vna ꝓ-
3ª suppō portio ꝛ in alio alia. ℂ 3ª suppō est q̄ vnūqdqꝫ nāle tendit
reuerti ad dispōnem sibi nālem cū fuerit extra ipsā q̄ҙtum
est posse.pꝫ de aqua calefacta que reducit seipsam ad frigi-
ditatē priorē:ꝛ est silr de hoc ꝛ de virga recta que incurua-
4ª supp° tur:ꝛ eꝫ.tendit ad rectitudinē. ℂ 4ª suppositio: q̄dā sunt
homogenea ꝛ q̄dam etherogenea. mō etherogeneitas est
quedam dissimilitudo ꝛ potest esse: vel siltudo partium
in fig° vel dissiltudo ptium in q̄litate.vñ si esset aliq̄ aqua
cuius vna medietas esset calā ꝛ alia frida:in illa aqua esset
etherogeneitas ptiuӡ in qualitate:sꝫ nō i fig°.Sꝫ si imago
regis lapidea esset vniformiter per totū calā ibi esset ethero-
geneitas partium in figura:sed nō in qualitate.

1ª ꝯ Tunc sit ꝑma ꝯ.nihil qd est in ꝓpria ꝛ nāli dispōne sua agit in seipsū ꝑmo.pꝫ:qꝛ ois mutatio
alicuius a sua nāli dispōne est sibi violēta:sed nulla talis ē
ab intrinseco:postq̄ҙ est ꝯ nālē dispōnē illius:ꝛ hoc pꝫ etiā
ex alio:qꝛ sicut v̄ga recta nō appetit icuruari:nec recedere
ab eius rectitudine:ita silr ēt nālia:qñ sunt in suis dispōni-
bus nālibus appetūt manere in illis ꝛ nō recedere ab illis.
2ª ꝯ ℂ 2ª ꝯ.q̄ tale aliqñ agit in seipsum nō ꝑmo.i.vna pars in
ptē sibi ꝓpinquā.pꝫ.nā posse est q̄ tale sit etherogeneū:ꝛ
alia sit ꝯplo vni° ptis:ꝛ alia alterius:vna calidior ꝛ alia
fridior.sicut pꝫ de corpore hūano in quo cor est calidū ce-
rebrū fridū:ꝛ in tali corpore vna pars bene agit in aliam.
3ª ꝯ ℂ 3ª ꝯ.rñsiua est q̄ caliditas ꝛ humiditas i eodē subiecto
adeq̄te nō agunt adinuicē cū stant sic ꝓportionate adinui-
cem q̄ in tali ꝯplone ꝯsistit ꝯplo nālis sibi in quo sunt. pꝫ:
qꝛ alr illud subm ab itrinseco recederet a dispositione sibi
nāli:ꝛ hēret in se ꝑn^m intrīsecū sue mutatōis:qd est falsum.
ꝛ ꝯtra dicta.falsitas maxime pꝫ ex eo q̄ q̄ҙ cito ponitur ex-
tra dispōnē illā sibi nālē redit seipso ad illam q̄ҙtū est posse.
ergo qñ erat sub ea nō habuit ꝑn^m intrinsecū reducendi se
Cor° ab illa. ℂ Ex his sequiſ ꝑmo ꝛ maxime ex ꝯne penultima
q̄ mixta habēt in seipsis ꝑn^m sue corruptōis. Itē sequitur
q̄ elmta nō. Itē sequiſ q̄ si nō esset corrumpēs extrinsecū
elmta manerēt perpetuo. Itē sequiſ q̄ nō sequitur.ille qua-
litates sunt inequales.ergo agūt in seinuicē.pꝫ:qꝛ optima
dispō cōsistit in inequalitate:sed tūc vna illarum qualita-
tum nō agit in aliā ꝛ hoc per formā subalem ipsius mixti
cui illa dispō est nālis ꝛ cōueniens. Itē sequiſ q̄ mixta ethe-
rogenea minus in etherogeneitate partium in quantitate

sunt magis duratiua:sicut lapides ꝛ hmōi. Item sequitur
q̄ mixta magis etherogenea etherogeneitate ptiuӡ in q̄li-
tate sunt minus duratiua.pꝫ hoc ex predictis. ℂ Ad rō-
nes.pꝫ ex dictis quid sit respondendum. Qō. iij.

Queritur Utrū elmta sint q̄tuor ꝛ non plura:nec pauciora. Et breui-
ter ꝓpter remouere aliqua dubia seu cauila-
tiones logicales qd dꝫ itelligi. vtrū sint quat-
tuor termini distincti sig̃ntes ois elmta. quoꝝ
nullus coincidat in sig̃ndo idē elmtū:ꝛ nō plures nec pau- ꝗ
ciores:nō coincidētes cū aliquo istoꝝ quatuor in sig̃ndo
idē elmtum. Et silī modo debēt intelligi tituli qōnū qbus
queritur de numero ꝑncipioꝝ coꝝ nālium vel de numero
ꝑdicabilium vel de numero ꝑdicamētoꝝ vel cōsimiliū.
ℂ Et arguitur ꝑmo q̄ nō sint nisi duo:qꝛ elmtū dr̄ ex quo ꝑ^m
sit aliquid cum insit:sꝫ qꝛ talia non sunt nisi duo ꝑn° mā ꝛ 5.me. 4.
forma postq̄ҙ vocata elmta non manēt i mixto: prout pa°
dictum est.ergo ꝛc. ℂ Scdo solū sunt due differentie cor- 2^m
poꝝ simplicium.ergo videſ q̄ solū sint duo elmta.ꝯña tꝫ
postq̄ҙ elmta dnr corpora simplicia.añs pꝫ.naӡ solum sunt
ille due differentie graue ꝛ leue.nam omne corpus simplex
est graue vel leue. ℂ Tertio probatur q̄ sint sex:qꝛ q̄tuor 3^m
sunt vocata elmta.s.aqua.terra.aer.ignis:ꝛ cum hoc vltra
probatum est q̄ sunt duo principia mā ꝛ forma. ℂ 4° tot 4^m
sunt elmta quot sunt drīe corpoꝝ simpliciū:sed ille sūt sex
sꝫ caliditas.frigiditas.hūiditas.siccitas.grauitas.ꝛ leui-
tas. ℂ Quinto arguiſ sic.tot sunt elemēta quot sunt com- 5^m
binationes qualitatū primarū tangibiliū:sed ille sunt sex
s.caliditas cū siccitate.scda caliditas cum humiditate.ter-
tia friditas cū hūiditate.q̄rta friditas cum siccitate. qnta
caliditas cum frigiditate.sexta humiditas cum siccitate.
ℂ Sexto vr̄ q̄ sint qnqꝫ:qꝛ qnqꝫ sunt corpora simplicia 6^m
s.quattuor vocata elmta ꝛ celū:celū.n.est qntuӡ corpus sim-
plex.vt pꝫ per Aristo.ꝑmo celi. ℂ Septio arguiſ sic plu- T.c.22.
res sunt orbes celi ꝛ motores q̄ҙ quattuor.ergo plura debēt
esse elementa q̄ҙ quattuor.añs cōmuniter cōceditur: sed cō-
sequētia tꝫ ex eo q̄ quilibet planetaꝝ de vno orbe dicit eē
de natura vnius elemēti. ℂ Octauo plures sunt lr̄e q̄ҙ q̄t- 8^m
tuor.ergo ꝛ plura elemēta q̄ҙ quattuor.ꝯña tꝫ:qꝛ lr̄e dicun-
tur elementa sillabarū.antecedens est notum de se.

In oppositū est Aristo.in isto secūdo vbi sꝫ cō-binationes q̄tuor ꝑmarum q̄lita-
tum que sunt caliditas frigiditas ꝛc.principales ponit esse
quattuor elmta spē dis°ꝛ nō plura neqꝫ pauciora:eo q̄ tot
combinationes quattuor primarum qualitatum sunt pos-
sibiles ꝛ non plures nec pauciores.

ℂ In ista qōne. ꝑ^o videndū est qd est elmtū. 2° vnde suma-
tur numerus elmtoꝝ. 3° quot ꝛ qualiter sunt elementa.

Quantum ad ꝑmū sciendū est q̄ elmtum dicit ab ꝑ^m rōn^m
hyle.vñ hyle est idem q̄ prima mā.vñ
versificator. Dicere qd sit hyle nō est dcm̄ puc°:ꝛ dr̄ elm-
tum quasi ylemētū. Sꝫ sic mutaſ ly.e.cā melioris soni. vñ
ex hoc pꝫ q̄ ꝓprijssime mā ꝑma soluӡ dr̄ elmtū:sed vocata
elmta que sunt ignis aq̄ ꝛc.dnr elemēta respectu mixtorū:
nō eo q̄ qualitas ipsoꝝ vel ipsa maneāt in mixto:sed quia
qualitates siles qualitatibus elmtoꝝ sunt in mixto:ad cu-
ius gñonē oportuit cōcurrere elmta vel vocata elmta me-
diate vel imediate. Aliter pt̄ dici quasi elmtatū:ꝓpter hoc
q̄ mixta eleuanſ ꝛ formanſ ex elementis mō quo dicebaſ:
vel pōt dici elemētū q̄si alimētū:qꝛ elmtis aluntſ mixta:licet
non imediate sed mediate. Pōt ergo esse vna descriptio ele-
mēti:elemētū est qd in resolone corpoꝝ inuenitur vltimū:
ꝛ in generatione ipsoꝝ inueniſ ꝑmum. Et si ly corpoꝝ nō
restringatur.tunc hec descriptio solum conuenit materie
prime:quia solum materia est que in generatione corpo-
rum simpliciter reperitur primum:ꝛ in resolutione eorum

dz inueniri vltimū. Sed si ly corporum restringitur per ly
mixtoꝝ. hec descriptio pōt cōpetere. tūc vocatis elītis. vnde
in generatione corporū mixtorū ex elītis. elta inueniuntur
prima: ꝛ in resolōne vltima. ꝛ iō sicut lre dīr prima elta di
ctionum: ꝛ syllabe secunda: ita corporuȝ mixtorū genera
bilium ꝛ corruptibilium ꝑmū elītum dī ꝑma materia. ſȝ
scōa elemēta sūt vocata elta a vulgo: que ꝑpter hoc a vul
go vocentur elīta: qꝛ vulgus nō percipit mām ꝑmā prio
rem: imo credit ista quattuor corpora simplicia esse prima
p elementa simplr. ¶ Alis pōt esse descriptio elīti: elītū est
in qō dissoluunt corpora: dissolō aūt est triplex. q̄dā est in
partes integrales. Et sic Democritus intellexit corpora re
2 solui in elīta .i. in corpora atho^mos: alia aūt in ptes essentia
les coextensas ꝛc. ꝛ sic dicim⁹ resolutionē mixti esse in ma
3 teriam ꝛ formaȝ tāq̄ȝ in elīta. 3ᵃ est in partes coextensas
ꝑm similitudinem ꝛ virtutem: ꝛ talem dicimus esse in q̄tuor
vocata elta que nō manent in mixto: tñ ex eis bene genera
2^m no^m tur mixtum: ꝛ ecōuerso: eo mō quo dictuȝ est. ¶ Notādū
est ꝙ partes eēntiales sunt duplices. quedā dīr coextense
ꝛ nō manēt separate: ꝛ oēs gñabilis ꝛ corruptibilis itrant
essentiam: ꝛ sic mā ꝛ forma dīr partes essentiales: ꝛ iste in
veritate sunt elīta: verius tñ materia: ex eo ꝙ ipsa ꝑsuppo
nitur gñationi: ꝛ manet post corruptionē illius: cuius est
mā: forma vō non. Alie dīr partes essentiales que possunt
separate esse: ꝛ talia dīr elīta secūda. sicut sūt aer ignis ꝛc.
3^m no^m ¶ 3ᵒ notandum est ꝙ ista elīta secūda inter corpora actu
existentia sunt maxime simplicia: ꝛ ex his cōstituitur mun
dus tanq̄ȝ ex partibus integralibus vna cum celo: qō est ēt
4^m no^m vnum corpus simplex quinta simplex essentia. ¶ Sed no
tādū est ꝙ alr elīta dīr simplicia ꝛ alr quinta essentia. vñ
quinta essentia dicit simplex tam per priuationem cōposi
tionis ex mā ꝛ forma q̄ȝ per ꝑuationeȝ ꝯpōnis ex ꝯrietate:
vocata aūt elīta nō sunt ita simplicia. vñ qōlibȝ ipsoꝝ est
cōpo^m ex mā ꝛ for^a: ſȝ dīr simplicia per ꝑuationē cōpositio
nis ex ꝯrietate. vñ in vno elītoꝝ sunt qualitates contrarie
nāliter. vñ si in aq̄ est caliditas: ꝛ frigiditas inest ei violen
te. Ex his pȝ quo mō intelligitur ꝙ mixta resoluunt in ele
mēta: ꝛ silr qd sit elītū: ꝛ silr q̄liter equiuoce vtimur aliq̄
isto termino elītum: ꝛ similiter vnde dicatur elītum.

p^a ꝯ **Quātum** ad secūdū sit ꝑma ꝯ. nūerus elītoꝝ sumi
tur a numero ꝑmarū q̄litatū que sunt ca
liditas frigiditas ꝛc. pȝ: qꝛ ex quo ille qualitates dīr ꝑme:
ꝛ sic ex quo vocata elīta dīr ꝑma respectu mixtoꝝ: nume
rus eoꝝ dȝ capi penes numerū illarū qualitatū vnde ca
pitur sic ꝙ igni inest ꝑmo caliditas: ꝛ aeri humiditas: aq̄
friditas: ꝛ terre siccitas. ¶ 2ᵒ qꝛ ꝑm actionē ꝛ alterationeȝ
ipsaꝝ quattuor q̄litatū adinuicē fiūt mixta ꝛ ſȝ aliā ꝛ aliā
2^a ꝯ cōmixtioneȝ alia ꝛ alia mixta. ¶ Scōa ꝯ. nūerus elītoꝝ
nō dȝ capi penes numerū aliaꝝ qualitatū: q̄uis sint cō
trarie. pȝ: qꝛ nec alie ab his sunt ꝑme. mō qꝛ vocata elīta
dicuntur esse prima corpora: intelligendo eo modo quo di
ctum est: sequitur etiam ꝙ non sunt alie ꝛ alie qualitates
prime. patet ex prima questione huius secundi.

Quantū ad tertium sciendū primo. ꝙ ꝑmarū q̄lita
tum, que sunt caliditas. frigiditas ꝛc. nun
quā aliqua earū reperit se sola: sed semper ad vnā consequi
tur alia: ita ꝙ ad actiuā passiua. vñ nūq̄ȝ reperitur calidi
tas nisi cum ea sit humiditas vel siccitas: nec vnq̄ȝ reperit
frigiditas: nisi secum sit humiditas vel siccitas. ¶ Ex hoc
pȝ ꝙ nō valet dicere. s. eē elīta: quoꝝ vnū hēret solā cali
ditatem: aliud solā frigiditateȝ ꝛc. vocata elementa.

p^a ꝯ **Tunc sit** ꝑma ꝯ. nō est ponendū ꝙ tm̄ sit vnuȝ ele
mentuȝ ꝛ nō plura. ꝑbaf: qꝛ si sic nō repe
riret aliqua cōtrarietas: aliter .n. nūq̄ȝ deleret: sed illa inest
sibi ratione qualitatū ꝯtrariaꝝ: ꝛ cū in vno elīto non repe
riatur aliqua q̄ritas in qualitatib⁹. sequitur ꝙ nulla re
peritur ꝯtrarietas si esset vnum elītum solum sic ꝙ nō plu
ra. ¶ Scōa ꝯ. nō est ponēdū ꝙ sint tm̄ duo elīta ꝛ nō plu 2^a ꝯ
ra. probaf: qꝛ si sic. tunc illorū vnuȝ oporteret esse calidus
ꝛ humidū vel frigidū ꝛ siccum: vel econuerso. s. calidum ꝛ
siccum: vel frigidum ꝛ humidū: sed si sic esset. tunc illa ci
to mutuo se corrūperent: ꝛ sic non haberemus aliud elemē
tum. ꝯña tenet. postq̄ȝ illa duo essent cōtraria ꝑm ambas
eorū qualitates. ¶ 3ᵃ ꝯclo. nō est ponēdū ꝙ sint 3ᵃ ꝛ non 3^a ꝯ
plura: qꝛ si sic. tunc duo eoꝝ essent cōtraria ꝑm ambas q̄li
tates: ꝛ tertium haberet simboluȝ cū vno illorum: ꝛ sic il
la duo habentia simbolū satis cito tertium corrumperent.
¶ Ex his sequitur quarta ꝯ. ꝙ ad minus opȝ eē quattuor 4^a ꝯ
elīta si perpetuo debeant ma^re elīta: ꝛ si res debent se ha
bere: sicut modo se habēt quo ad eorum generationē ꝛ cor
ruptionem ꝛ alias propzietates eis cōicentes. ¶ Quinta 5^a ꝯ
ꝯclusio. est ꝙ quattuor sunt elīta specifice dis^ta ꝛ nō plura.
probatur: qꝛ quattuor sunt cōbinationes quattuor qualita
tum compossibiles ꝛ nō plures. ergo qō vera. ꝯña tenet
ex eo ꝙ numerus ꝑmorū corpoꝝ generabiliuȝ ꝛ corrupti
bilium dȝ accipi ꝑm numerum compositionum quattuor
qualitatū adinuicē: ꝑm quarū actionē ꝛ passioneȝ sunt ge
nerationes ꝛ corruptiones. aña pȝ. naȝ prius dicebatur ꝙ
cōbinationes primarū qualitatum que sunt caliditas ꝛc.
possent imaginari sex modis. quorū duo sunt impossibiles
que sunt calidi cum frigido: ꝛ humidi cū sicco: ꝛ relique
quattuor sunt possibiles. ergo ꝛc. ¶ Sed. d. tu: imo videt Dubiuȝ
ꝙ caliditas ꝛ frigiditas sint cōpossibiles. pȝ de aqua calefa
cta. ¶ Rñdet ꝙ non sunt. sic cōpossibiles ꝙ ibe insint ei
dem elemento: nisi vna earū insit ei violēte. modo ꝑm talē
cōpossibilitatē non dȝ sumi elementū dis^tum ab alio. ¶ Et
confirmatur: qꝛ quattuor sunt qualitates prime specifice
dis^te ꝛ non plures. ergo tot debent esse elementa specifice di
stincta ꝛ non plura. aña pȝ ex prius dictis: ꝛ ꝯña tȝ ex eo
ꝙ cuilibet elīto inest primo vna de qualitatibus primis: ꝛ
quod inest vni primo non inest alteri primo.

Ad rationes ¶ Ad ꝑmā de mā ꝛ forme dictū Ad p^m
est: ex eo ꝙ solū hic itelligit dē eltis
q̄ sunt corpora simplicia gñabilia ꝛ corruptibilia seorsuȝ
existere potētia. mō tali nō sunt mā ꝛ forma. ¶ Ad scōaȝ Ad 2^m
qñ dī due soluȝ sūt dñe corpoꝝ simplicitū: veꝝ est gñales:
ſȝ nō specifice. vñ adhuc vlterius leue subdiuidit: ꝛ silr gra
ue: in tñ ꝙ per talē diuisionē inueniunt quattuor corpora
simplicia gñabilia ꝛ corruptibilia que sunt dicta elemēta.
¶ Ad tertiuȝ qñ dī ꝛc. quō sit dōm pȝ ex rñsione ad ꝑmū. Ad 3^m
¶ Ad q̄rtaȝ dico ꝙ qꝛ grauitas ꝛ leuitas nō sunt q̄litates Ad 4^m
actiue alterabiliū: ſȝ motuū localiū: penes grauitatem ꝛ le
uitatem non sunt elīta capienda ꝑncipaliter: ꝑp hoc solū
dȝ capi penes q̄litates q̄ sunt actiue alterabilium: qꝛ tales
sunt actiue gñabilium ꝛ corruptibiliū. ¶ Ad q̄ntā dico ꝙ Ad 5^m
verū est ꝙ tot sunt quot sunt cōbinationes q̄litatū prima
rum poles: quarū quelibet inest nāliter ꝛ non violente illi
cui inest. mō ille cōbinationes sunt q̄tuor ꝛ nō plures. sicut
dictū est. ¶ Ad sextum dico: ꝙ solū in ꝑposito est ꝑmo de ad 6^m
corporibus simplicibus ꝛ gñabilibus ꝛ corruptibilib⁹. mō
de numero illoꝝ nō est celū. ¶ Ad septimaȝ qñ dī. plures Ad 7^m
sunt orbes ꝛc. negaf ꝯña. Pro quo aduertēdū ē ꝙ in isto
mundo tres pñt imaginari quaternitates: quaꝝ prima ter
minatur inclusiue ad ignē. scōa aūt terminaf inclusiue ad
solē: ꝛ 3ᵃ terminaf inclusiue ad vltimā sperā. ꝑma quaterni
tas est terra. aqua. aer. ignis. secūda est luna. mercurius. ve
nus. ꝛ sol: ita ꝙ in ista quaternitate luna cōparatur terre:
mercurius aque: venus aeri: ꝛ sol igni. tertia quaternitas ē
mars. iuppiter. saturnus ꝛ octaua spera: ita ꝙ in ista qua
ternitate. mars comparaf igni. iuppiter aeri. saturnus aq̄.
octaua spera terre: ita ꝙ ꝑm istam triplicem quaternita
tem terra esset infi^m ꝛ super^m. Ex hoc patet ꝙ non oportet

tot esse elemēta quot sunt orbes:post ꝙ̄ plures orbes cōpa
Ad 8ᵐ rāt bñ ꝛ assimilant̄ vni elemēto. ❡ Ad vltimā pꝫ ꝙ solū capit̄ hic elm̄tum prout extendit se ad plura eoꝝ actu exñ/tia gñ abilia ꝛ cōruptibilia adiuicē alterabilia. Q.ō.IIII.

Queritur Utrū ignis sit ꝑ calidus aer. ꝑ hūidus. aq̄ ꝑ frigida. ꝛ ter
ꝑᵐ ra primo sicca. ❡ Et arguitur pmo ꝙ nō. nā si sic. sequitur ꝙ ignis ꝛ aq̄ eēnt cōtraria: sitr aer ꝛ terra: quod est falsum: ꝛ ꝯñtia nō est de se. ex eo ꝙ pmo calidū ꝯriat̄ pmo frido: ꝛ pmo humidum pmo sicco. falsitas cōsequentis pbat̄: ex eo ꝙ seqt̄ ꝙ sube essent adiuicē ꝯrie. modo hoc est falsum. nā per Aristo. in pdicamentis sube nihil ē ꝯrū. ꝯñtia tꝫ ex eo ꝙ qōlibet
Confir̄ eloꝝ est sub a. ❡ 2ᵒ ꝯfirmat̄ idē. nā si illa eēnt ꝯria. sequit̄ ꝙ ipsa essent apta nata succe̅ˢ sibiīuicē in eodē subto exñ stente i actu eis p se subsistēs. mō h̄ est falsum: qꝛ non idēꝫ eis manens idē noie ꝛ diffōne pōt pmo eē ignis postea aq̄ ꝯñia tꝫ p vnā ꝯditionē ꝯrioꝝ. ❡ 3ᵒ vnū est vni tantū ꝯrū. mō ignis ꝯriat̄ terre: qꝛ ignis est calid⁹ ꝛ terra frigida: nō ergo ꝯriat̄ aque. ❡ 4ᵒ vr̄ ꝙ ignis ꝛ terra magis sunt ꝯria ꝙ̄ ignis ꝛ aq̄: qꝛ illa sunt magis ꝯria q̄ a seinuicem magis dist āt: sꝫ ignis ꝛ terra magis distāt a seinuicē ꝙ̄ ignis ꝛ aq̄:
2ᵐ sic pꝫ i situ nāli eloꝝ. g̊ ꝛc̄. ❡ 2ᵒ ad pri̅ˢ supponit̄ ꝙ eadē qualitas in spē inest eq̄ pmo duob⁹ elm̄tis. tūc sic. terra est pmo frida. g̊ nō aq̄. ꝯñtia tꝫ p suppōnē. aña pꝫ. nā hoc vr̄ eē ꝑ fridū qd̄ magis distat a fonte calidoꝝ: sed sic est de terra: qꝛ magis distat a celo qd̄ est pductiuū caloris in istis in
3ᵐ ferioribus. ❡ 3ᵒ p effect⁹ debemus arguere cās: ꝛ cū densitas sit effectus friditatis. sequit̄ ꝙ illud qd̄ est magis densum sit pmo fridū: sed terra est maxime dēsa. g̊ ipsa ē ꝑ fri
4ᵐ gida. ❡ 4ᵒ illud qd̄ nō est ꝯiūctū alicui elm̄to calo. vr̄ ꝙ sit magis ꝛ ꝑ fridum ꝙ̄ illud qd̄ est ꝯiūctū alicui calo: sed
5ᵐ terra nō est ꝯiūcta alicui elm̄to calo. s. aeri. g̊ ꝛc̄. ❡ 5 videt̄ ꝙ aq̄ sit magis hūida ꝙ̄ frida: ppter hoc ꝙ hūiditas inest aque insepabiliter. friditas āt inest aque sepabiliter. pꝫ qꝛ ꝙ̄uis aq̄ bñ calefiat: adhuc tñ manet hūida.

2 ge.23. **In oppositum** est Aristote. hic textu primo. capitulo. 3.

❡ In ista qōne. pmo videndū est de illo de quo tangebat̄ in pmo argᵒ. s. de ꝯrietate elm̄toꝝ. 2ᵒ vidēdum est de q̄sito.

ꝑᵒ suppō **Quantū** ad pᵐ supponit̄. pmo ꝙ ad hoc ꝙ aliq̄ dicant̄ ꝯria reqrit̄ ꝙ apta nata sint succedē sibiīuicē in eodē subo in actu hoc est in eodēꝫ ꝯposito ex
ꝑᵒ ꝯ. mā ꝛ forma. ❡ Tūc sit pma ꝯ. elm̄ta bñ sunt ꝯria fm̄ eoꝝ qualitates nāles. pꝫ. nā q̄litates elm̄toꝝ nāles sunt caliditas friditas hūiditas ꝛ siccitas. grauitas leuitas. raritas: densitas: sed mō hꝫ q̄litates sunt sibiīuicem ꝯrie: nō singule singulis: sꝫ determinate determiatis. Sꝫ qꝛ q̄litates nāles eloꝝ sunt duplices: quedā motiue localiter. sicut grauitas leuitas: q̄dam aūt alteratiue: sicut caliditas ꝛ frigidi
2ᵒ cōclo. tas. ❡ Tūc sit 2ᵒ ꝯ. ꝙ ignis ꝛ terra magis ꝯriant̄ adinuicem quo ad q̄litates motiuas localr̄ ꝙ̄ ignis ꝛ aq̄. pꝫ: qꝛ ignis simplr̄ leuis: ꝛ terra simplr̄ grauis: aqua aūt est leuis ꝛ grauis fm̄ qd̄: qꝛ est leuis respectu terre: ꝛ est grauis re
3ᵒ ꝯ spectu aeris ꝛ ignis que sibi supemīnēt. ❡ 3ᵒ ꝯ ē. ꝙ ignis magis ꝯriat̄ aq̄ ꝙ̄ terre quo ad q̄litates alteratiuas. pꝫ: qꝛ ignis ꝛ aq̄ ꝯriant̄ fm̄ ambas q̄litates alteratiuas: ex eo ꝙ ignis ē calidus ꝛ siccus: ꝛ aq̄ est frigida ꝛ hūida: sꝫ ignis contrariatur terre solum fm̄ vnā qualitatem alteratiuā. s. fm̄ caliditatē: ꝛ nō fꝫ aliā: ex eo ꝙ ignis ꝛ terra cōicant in
T.c.23. siccitate: ꝛ qꝛ Arist. cōsiderat hic elementa fm̄ ꝙ sunt generabilia ꝛ corruptibilia. ideo dicit h̄ illa magis cōtrariātur que cōtrariantur fm̄ qualitates alteratiuas ꝙ̄ que cōtrariant̄ fm̄ qualitates motiuas localr̄. Et sic dicit hic ꝙ ignis magis cōtrariat̄ aq̄ ꝙ̄ terre. Sic ergo visum est quo elm̄ta contrariantur fm̄ qualitates eorum naturales.

Sed tunc restat difficultas. vtrum eē ꝯrientur fm̄ eoꝝ subas. ❡ Pro quo sit pma ꝯ ꝙ elemēta nō ꝯriant̄ fm̄ eoꝝ mās. pꝫ p diffōnē ꝯrioꝝ. ❡ 2ᵒ ꝯ. ꝙ nec elm̄ta ꝯriant̄ fm̄ eoꝝ formas subales. pꝫ p suppōnē que dicit ꝙ ad hoc ꝙ aliq̄ ꝯrient̄ reqritur ꝙ pñt sibiīuicem succedere in eodē subto in actu. h̄ est in eodē cōposito ex mā ꝛ forma: sed sic nō est de formis subalib⁹ elm̄torum pꝫ: qꝛ non est poe ꝙ in eodē cōposito ex materia pma sit forma subalis ignis: ꝛ postea forma subalis aque. nam illud cōpositū vel esset elm̄tū vel mixtū: nō mixtuꝫ: qꝛ forme subales elm̄toꝝ nō manēt in mixto. sicut dictū est. propter hoc ꝙ oporteret ꝙ idē elm̄tū esset pmo ignis ꝛ postea aq̄. modo hoc est falsuꝫ vt notū est de se: quāuis. n. ex igne bñ possit gñari aq̄: nō tñ propter hoc idē elm̄tū pmo est ignis ꝛ postea aq̄. ❡ 3ᵒ ꝯ est ꝙ elm̄ta non sunt ꝯria fm̄ eoꝝ substantiā. pꝫ: qꝛ nec fm̄ eoꝝ mām. per pmam ꝯclusionē: nec fm̄ eoꝝ formam subalē: per secūdā. ergo ꝛc̄. ꝑᵒ ꝯ 2ᵒ ꝯ 3ᵒ ꝯ

Quantum ad scdm̄ sit pma ꝯ. vnicuiqꝫ elm̄torum inest ꝑ vna q̄litas. pꝫ h̄ pmo: qꝛ cuiuslibet elm̄ti forma subalis est simplex tam subalr̄ ꝙ̄ in virtute. ergo vr̄ ꝙ solū determinet sibi vnā q̄litatē que inest sibi ꝑ. lꝫ enim determinet sibi duas: nō tñ eque ꝑ. ꝯñia videt̄ nota. aña pꝫ. nam per hoc forma subalis elemēti dīt a forma subali mixti: lꝫ. n. forma subalis mixti sit simplex substantialiter: nō tñ est simplex virtualr̄: sicut pꝫ de diuersis mixtis: vt de herbis ꝛ lapidibus p̄ciosis: quibus insunt diuerse virtutes rōne formarū subalium ipsoꝝ. ❡ 2ᵒ ꝯ. igni inest pmo caliditas. pꝫ: qꝛ ignis inter alia elemēta est nobilissimū: cuius signū est: qꝛ locatus est sup loca alioꝝ elementorū: ꝛ cū caliditas inter q̄litates actiuas sit nobilissima: cuius signū est eius maxima actiuitas. vr̄ ꝙ ipsa primo insit igni. ❡ 3ᵒ ꝯ. aer est ꝑ humidus. pbatur. nā aliqua q̄litas inest sibi ꝑ. per primā ꝯnem: vel ergo caliditas vel humiditas. pbat̄: qꝛ aer est calidus ꝛ humidus: sed non caliditas: qꝛ illa inest ꝑ igni. per secundā ꝯnem. ergo relinquitur ꝙ humiditas. ꝯñia tꝫ ex eo ꝙ aer nō hꝫ aliq̄ qualitatem de qualitatibus actiuis ꝙ̄ caliditatē ꝛ humiditatē: ex eo ꝙ nulla q̄litas potest inesse eque pmo duob⁹ elementis. ❡ Quarta ꝯ. frigiditas inest ꝑ aque. pꝫ: qꝛ sibi insunt frigiditas ꝛ hūiditas: vel ergo sibi inest ꝑ frigiditas ꝛ hꝫ propositum: vel humiditas ꝛ hoc non: qꝛ illa inest ꝑ aeri p precedētē ꝯnem. ❡ Quinta ꝯ. terre ꝑ inest siccitas. pꝫ: qꝛ sibi insunt siccitas ꝛ frigiditas: vel g̊ inest sibi ꝑ siccitas: ꝛ habet̄ propositū: vel sibi inest pmo frigiditas: ꝛ hoc non: qꝛ illa inest aque. per precedētē conclusionem. ꝑᵒ ꝯ 2ᵒ ꝯ 3ᵒ ꝯ 4ᵒ ꝯ 5ᵒ ꝯ

Sed restat dubitatio quō intelligit̄ ꝙ igni inest ꝑ caliditas. vtrū h̄ intelligat̄ in cōparatione ad alia elm̄ta vel in ordine ad aliā q̄litatē. s. siccitatem: sic ꝙ sit sensus. ignis est ꝑus calidus ꝙ̄ aliqd̄ aliorum elm̄toꝝ: ꝛ cuius caliditas est cā caliditatis: ꝙ alia sunt calida: vel ꝙ igni prius inest caliditas ꝙ̄ siccitas hoc est ꝙ ignis de nā sua determinat sibi caliditatē: ꝛ ꝙ 2ᵒ cōsequatur siccitatē. ❡ Ad hoc rñdet̄ fm̄ intētionē Arꝫ. ꝙ hoc dꝫ intelligi ꝙ igni ꝑus inest caliditas ꝙ̄ siccitas: ꝛ aeri ꝑus humiditas ꝙ̄ caliditas ꝛ aque prius friditas ꝙ̄ humiditas: ꝛ terre ꝑus siccitas ꝙ̄ friditas. ❡ Sꝫ p pleniori intellectu nōnᵐ ē ꝙ illud dꝫ itelli de caliditate ꝛ siccitate ꝟtualibus. vñ aliq̄ sunt bñ calida actualr̄: ꝛ tñ sunt frida ꝟtualr̄. verbi grā. sic aq̄ calefacta. silr̄ aliq̄ sunt bñ frigida actualiter: ꝛ tñ sunt calida ꝟtualr̄: sic pip zinziber ꝛ hꝫ. vñ ꝙ̄uis aliqs potaret aquā calidā nō pp hoc ꝯfortaret̄ eius calor: ꝙ tñ bñ cōtingeret si potaret vinū frigidum. Et sic quamuis vinū sit actualiter frigidū tamē est virtualiter calidū. Et isto possunt solui alique rationes facte. T.c.23. R Nōndū

Ad rōnes ❡ Ad primaꝫ pꝫ. ex ꝑ arti⁹ sed ibi erat vna de distātia que erat ista: magis di/

stantia sunt magis 9ria: h itelligit nō de distātia locali: sic
de distātia inter terrā ꝛ igne3: s3 de distātia formali que est
q̄dā repugnātia ꝛ incōpossibilitas. ¶ Ad scđam dico: ꝙ illa
bñ pbat ꝙ terra sit frigidior q̄ aq̄ friditate actuali: nō tñ fri
giditate vtuali. vñ frigiditas actualis dī q̄ stati pcipit ad
tactū. ¶ Ad 3um ꝛ 4um silr mō rñdetur. ¶ Ad 5um dico: ꝙ
q̄uis frigiditas actualis sit bñ sepabilis: nō tñ frigiditas
habitualis siue vtualis. vñ q̄uis aq̄ bñ calefiat. adhuc tñ
manet in ea frigiditas vtualis per quā caliditate amota
iterū reuertit ad frigiditatē actualē. Qō. v.

Queritur Utrū caliditas ignis ꝛ cali
ditas aeris sint eiusde3 spēi
solū dñtes fm magis ꝛ minus. Et silr queri
tur de siccitate ignis ꝛ siccitate terre: ꝛ de hu
pᵐ miditate aeris ꝛ humiditate aq̄: ꝛ de frigidi
tate terre: ꝛ de friditate aq̄. ¶ Et arguit p̄ ꝙ sint diuersarum
spērū distinctarū spē. nā q̄litates ppzie eētiis distīctis spē
debēt distingui spē: s3 calitas est q̄litas ppzia ipsi⁹ ignis: ꝛ
humiditas ppzia ipsi⁹ aeris. sic in alia qōne dicebat. ḡ vr̄
ꝙ ex quo ignis ꝛ aer distinguūtur spē: ꝙ caliditas ipsius
ignis distinguat spē a calite ipsi⁹ aeris: ꝛ ꝙ hūitas aeris disti
guat spē ab hūite aq̄: ꝛ sic ō aliis q̄litatib⁹ simbolis aliorū eētorū.

T. c. 63. In oppositū arguit. nā si sic. seqt ꝙ eēnt .8. q̄li
tates p̄me distīcte spē qđ ē 9 p̄us
dicta. dēm. ii. est ꝙ sunt solū 4or. 9ña t3: q2 tunc hērēmus
duas caliditates dist̄as spē: ꝛ silr duas friditates: ꝛ sic ō aliis.
¶ In ista qōne sunt due opiniōes directe oppo. Et illas p̄
recitabo cū suis motiuis. 2° videbit qualr vna illarū opi
nionum soluit motiua alterius. 3° quasi mediando inter
eas ponā vnā opinionē que vr̄ esse aliqs pbabilior.

p° opio Quantum ad p̄mū iciēdū ē ꝙ vna opinio ponit ꝙ
caliditas ignis ꝛ caliditas aeris nō sūt
eiusdē spēi: nec dñt solū penes intēsius ꝛ remissius: ꝛ ista
opio itelligit de q̄litatib⁹ actualib⁹. vult. n. ꝙ caliditas ae
ris in tot gradus i sua spē ē diuisibilis in q̄t gradus ē diuisi
bilis calitas ignis: ꝛ ꝙ cū ex aere gñat ignis ad corruptio
nē3 vni⁹ gradus calitatis aeris itroducit vn⁹ gradus cali
tatis ignis. ¶ Et ista opio h3 p se aliq̄ motiua. vñ p̄ argu
pᵐ it sic. si calitas ipsi⁹ aeris eēt remissa: ꝛ cū ois remissio alic⁹
q̄litatis fiat p admixtionē q̄litatis 9rie. seqt ꝙ calidita
ti ipsius ignis ꝛ aeris eēt admixta al' q̄ frigiditas: ꝛ sic nō
opoteret ponere aerē eē mixtū q̄litatiue: ꝛ sic nō esset da
re purū eētm aeris. vñ qōlibet eētū in sua puritate sic dēter
minat sibi formā subalē simplicē: ita pmixta frigiditati: ꝛ
2m p 9ña d3 esse sūma. ¶ 2°. nā p hoc simplex differt a mixto
q2 eētm simplex determinat sibi q̄litates oīno simplices ꝛ
q̄litates in sūmo. mixtū aūt nō. si ergo calitas aeris est sū
ma nō dīt a calitate ignis solū fm magis ꝛ minus. ¶ 3°. si
3m caliditas aeris eēt eiusdē spēi: cū calitate ignis differēs ab
ea solū f3 magis ꝛ minus. seqtur ꝙ si ignis approximaret
aeri statim aer fieret subito calidus i sūmo: s3 h est falsū:
ꝛ 9ñtia t3: q2 nō resisteret in aliquo caliditati ipsius ignis:
q2 quāuis esset remissior: nō tñ p frigiditatē sibi admixtā:
sicut p̄us arguebat de aq̄ ꝙ tota latitudo calitatis aeris
eēt corrupta añq̄ tota la° friditatis aq̄ esset introducta:
s3 hoc est falsū: ꝛ 9ña t3: q2 ex quo calitas aeris nō eēt sum
ma: ꝛ cū ad itroductionē vni⁹ gradus friditatis aq̄ expel
lat vnus gradus calitatis aeris post q̄ oēs gradus calidi
tatis aeris erunt expulsi: ꝙ sint oēs gradus frigiditatis
aque introducti post q̄ friditas aque est sūma: ꝛ per 9ñs
plures h3 gradus i sua latitudine q̄ haberet caliditas ae
ris in sua: falsitas 9ñtis probat. na3 si sic: sed vel ꝙ pro tpe
mā staret sine forma subali: vel ꝙ eēt aq̄ in sua nāli dispōe
q̄ nō eēt in sūmo frigida. Et ad h̄ ꝑ probādū sup⁹ ꝙ imēte
4m ex aere pōt generari aqua absq3 gñōne alicui⁹ intermediū.
¶ Dic sic. q̄ñ tota latitudo aeris est cor'a ꝛ nōndum tota
la° friditatis itroducta. q̄rit vtrū for' subalis aq̄ sit indu
cta vel nō: si dī ꝙ sic: hēt ꝙ tūc ē aq̄ genita. q̄ tñ nō ē frida i
sūmo. si dī ꝙ nō: ꝛ clarū ē ꝙ forma subalis aeris est cor'a
post q̄ tota la° sue calitatis ē expulsa: ꝛ cū nō sit introdu
cta aliq̄ for'a media iter formā subalē aeris ꝛ aq̄ p suppō
nem: sequit illā māam pro tpe stare sine aliq̄ for'a subali. ¶ 5° le 5m
uitas aeris ē alteri⁹ spēi a leuitate ignis. ḡ ꝛ calitas aeris
a caliditate ignis. 9ña t3 de se. añs pbat: ex q̄ leuitas ipsi⁹
aeris ē mo°a ad aliū locū: ꝛ leuitas ignis ad aliū: qđ nō vr̄
nisi eēnt diuersarū spērū. ¶ 6° non oēs caliditates mixto 6m
rum sunt eiusdē spēi. ḡ nec oēs calitates eētorū. 9ña t3 ex
eo ꝙ calitas mixtorū sunt silēs calitatib⁹ eētorū. añs pbat ex
eo ꝙ calitates diuersorū mix' vt diuers' aialium sunt pdu°e
diuers' effectuū dif' spē. p3. nā calor galline ē pductiu⁹ pul
li ex ouo: nō aūt calor hoīs. vñ videm⁹ ꝙ si ouū supponat
galline gñat pullus: s3 si supponat hoī: nō ex eo pullus gñat.
¶ 7° hūiditas aeris ꝛ hūitas aq̄ hūt effect⁹ opitos. q2 e ñ vr̄ 7m
eē eiusdē spēi. añs p3: q2 hūiditas aeris nō ē extictiua ignis
vñ videm⁹ cādelā bñ ardere i aere: s3 hūiditas ipsi⁹ aq̄ ē ex
tinctiua ipsi⁹ ignis: nec pōt dici ꝙ aq̄ nō extiguit ignē rōe
hūiditatis: s3 rōne friditatis. nā aq̄ calida ita extiguit ignē si
cut frida. ¶ 8°. si hūiditas aeris eēt eiusdē spēi cū hūidita 8m
te aq̄. sequit ꝙ aq̄ ñ eēt necia ad mixtionē. mō h est fl̄m. ꝛ pbat
9ña: q2 aq̄ pp h ē necia admixtione3: q2 rōne sue hūitatis est
9tinuatiua. mō si hūiditas aq̄ eēt eiusdē spēi cū hūite aeris:
aer sufficeret: q2 posset eē 9tinuatiua sic hūiditas ipsi⁹ aq̄.
¶ Ista sunt motiua ponētiū calitatem ignis ꝛ calitatem aeris eē diu
sarū spērū ꝛ 9silr mō illas q̄litates eētorū q̄s vocam⁹ simbo
2° opio las. ¶ Alia opi. pōit ꝙ sūt eiusdē spēi dñtes solū f3 magis
pᵐ ꝛ min⁹. Et est p° rō isti⁹. nā calitas ignis ē 9ria friditati ter
re ꝛ aq̄. p3: q2 ē vtriusq3 cor'a. ḡ friditas aq̄ ꝛ friditas terre
sūt eiusdē spēi: ꝛ p 9ña 9silr mō calitas aeris ꝛ calitas ignis: p̄ce. 10.
q2 vni fm spēm tñ vnū ē 9riū fm spē3. p h. n. Ar. p̄ celi: 10. me°.
pbat ꝙ motui circlari nō ē aliq̄s mot⁹ 9ri⁹. mō si friditas 14. 17.
aq̄ ꝛ friditas terre eēnt diuersarū spērū: ꝛ tñ q̄l3 9riaret calidi
tati ignis. sequit ꝙ plura fm spēm vni fm spēm tñ eēnt 9ria. 2m
¶ 2° calitas ignis iterimit calitatē aeris. ḡ iducit gradus
calitatis eiusdē spēi cū gradib⁹ pexistib⁹ i aere: s3 gradus q̄s idu
cit sunt eiusdē spēi cū gradib⁹ calitatis ignis. ḡ calitas ignis est 3m
eiusdē spēi ꝛc. ¶ 3° ois albedo oī albedini ē eiusdē spēi. ḡ ois
calitas oī calitati ē eiusde3 spēi. 9ña vr̄ tenere a sili 9ñs cōiter 4m
9cedit. 4° ille q̄litates sūt eiusdē spēi. q̄rū effect⁹ imediati sūt eiusdē
spēi: s3 effect⁹ imediati friditatis aq̄ ꝛ friditatis terre sūt eiusdē spēi. ḡ
ꝛc. añs ē nō: ex eo ꝙ ex effectib⁹ arguim⁹ cās: ꝛ hoc p3: q2 si ma
nus mea frigefiat ab aq̄ vr̄ eē eadē friditas i spē. sic si frige 5m
fieret a terra. ¶ 5° nisi eēnt eiusdē spēi. sequit ꝙ eēnt plēs 9plo
nes in spē q̄ 4or: qđ vr̄ eē 9 medicos: ꝛ 9ña t3. nā alia vr̄ eē
9plo i spēi i q̄ dñaret calitas aeris: ꝛ alia i q̄ dñaret calitas 6m
ignis. ¶ 6° sequit si nō eēnt eiusdē spēi ꝙ i hūtib⁹ simbolū nō T. c. 25.
eēt facilior trāsitus: qđ ē 9 Ar. in isto 2° pbat 9ña: q2 si cali
tas aeris eēt alteri⁹ spēi a calitate ignis tūc si ex aere debēt
gñari ignis oporteret ꝙ due q̄litates corrūpēt ꝛ due iduce
rēt. Ite si ignis gñaret ex eo q̄ ñ hūit simbolū cū illo. l. ex aq̄ 7m
sic difficulter ex aere gñaret ignis sic ex aq̄. 7° q̄ñ ex aere
fit ignis ñ pōt dici ꝙ corrūpat: q2 nō a sicco ipsi⁹ ignis: q2 illa
nō ē sibi 9ria: nec et a calitate ignis: q2 q̄uis diceret ꝙ illa
nō eēnt eiusdē spēi: nō tñ diceret ꝙ eēnt sibi 9ria. si aūt dr̄
ꝙ manet ꝛ cū h pōit alteri⁹ spēi: sequit ꝙ in igne gñato erūt 8m
due calitates dif' spē. ¶ 8° raritas ignis est eiusdem spēi
cū raritate aeris: ꝛ dēsitas terre cū dēsitate aq̄. ḡ calitas ignis est
eiusdē spēi cū calitate aeris: ꝛ friditas aq̄ cū friditate terre. 9ña t3 a sili
ꝛ añs p3. nā cōiter 9cedit ꝙ ignis ꝛ aer nō dñt in raritate ni
si fm magis ꝛ minus: ꝛ silr aq̄ ꝛ terra i dēsitate fm magis
ꝛ minus nō diuersificāt spēm. ḡ ꝛc.

Quoniā illi q̄ sūt de 2° opione soluūt rōnes factas pro
p° opione ꝛ e9. Soluit ḡ p° rōnes facte p p̄ma opione: de

Ad pm inde facte p 2ª. ¶ Ad pmã qñ dr. si calitas aeris nõ eēt sũ
ma 7c. negat ɔña: qr nõ diceret remissionẽ fieri p admix-
tionẽ ɔ̃rĩ. s3 diceret remissionẽ alic⁹ calitatis fieri p min⁹ re
cedẽ a nõ gradu illi⁹ calitatis: vel p minus accedẽ ad gra
Ad 2m dũ sũmũ3 eiusdẽ. 7 p b p3 ad ar^m. ¶ Ad scdãm qñ dr. p b
elm̃ti differret a mixto. ɔcedit. vñ calitas aeris: q̃uis sit re
missior calitate ignis: tñ est ita simplex: sicut calitas ipsi⁹
ignis: qr nõ ponit remissa pp alic⁹ ɔ̃rĩ admixtionẽ: s3 ppt
Ad 3m ipsam min⁹ distare a nõ gradu calitatis ¶ Ad tertiũ qñ
dr. q cu3 ignis approximat aeri subito facẽt ipm calm in
sũmo. negat ɔña. Et rõ h⁹ est: qr ex quo ignis nõ subito põt
corrũpere humiditatẽ aeris: nec subito põt itroducẽ tãta3
siccitatẽ q̃ta est siccitas ignis: rõne illi⁹ nõ subito facẽt ae-
rẽ calm in sũmo: vñ iterum q aer nõ h3 tãtã siccitatẽ: sic. ē
siccitas ignis: nõ põt i ipm itroduci tãta calitas: sicut est cali
Ad 4m ditas ignis. ¶ Pro solone 4ª rõnis est imaginãdũ: q cu3
ex aere gñat aq̃ nõ op3 q tãtũ de calitate expellat q̃tum
de friditate itroducit: s3 qñ itroducit medietas tot⁹ latitu
dinis friditatis aque expellit medietas tot⁹ latitudinis ca
liditatis aeris: 7 qñ 4ª friditatis aeris itroducit: tũc 4ª ca
liditatis aeris expellit 7c. vltra. 7 fm b q̃uis tota latitu-
do calitatis aeris sit minor q̃3 sit tota latitudo frigiditatis
aque: nõ tñ op3 q tota latitudo calitat⁹ aeris sit corrupta
anteq̃3 tota latitudo friditatis aque sit introducta. nã fm
istã imaginationẽ sil' vnũ totalr põt eē corruptiuũ: 7 aliõ
Ad 5m totalr itroductiuũ: q̃uis sint latitudines ineq̃les. ¶ Ad
gntã põt negari q leuitas aeris 7 ignis sint diuẽsaꝝ spẽꝝ:
Ad 6m s3 q sũt motiue ad loca diũsa b est rõne formaꝝ subaltiũ3
spẽ distinctaꝝ ignis 7 aeris. ¶ Ad sextã rñr. q oẽs calidi
tates mixtoꝝ sũt eiusdẽ spẽi: 7 silr oẽs friditates: s3 q me-
diãtib⁹ ipsis pducunt effect⁹ diuersi 7 distiicti spẽ: b est rõne
Ad 7m formaꝝ subaltiũ mixtoꝝ spẽ distictoꝝ. ¶ Ad septimã di
co q aq̃ nõ extiguit ignẽ rõne sue hũiditatis: qr hũiditas
nõ ē ita velocis actiõis: s3 q ignis corrũpit cũ sup ip3 pijci
tur aq̃: nõ est ponẽdũ q hũiditas aq̃: adhuc aq̃ calide: oĩ
mode fit cã corruptõis ignis: s3 qñ aq̃ cal'a pijcit sup ignẽ:
tũc ignis extiguit: 7 b isto mõ: qr aqua est grauis: 7 iõ nõ
pmittit ignẽ se dilatare: qd est nãle igni: 7 cum nõ põt se di
Ad 8m latare suffocat. ¶ Ad octauã rñr. q q̃uis humiditas ae-
ris 7 humiditas aque sint eiusdẽ spẽi: tñ qr hũiditas aque
est grossior q̃3 sit humiditas aeris: ide est q hũiditas aque
Ad pm valet ad ɔtin^m: 7 nõ humitas aeris. ¶ Volẽtes aũt tenẽ
pmã opionẽ solutiit rõnes 2ª. Ad pmã que stabat in b. vni
tm̃ est vnũ ɔ̃rĩũ. rñdet q b d3 sic itelligi. q oĩs ɔ̃rietas est
reducibilis ad duo. mõ q̃uis ta3 friditas aque q̃3 friditas
terre ɔ̃rient calitate ignis: 7 sint diuersaꝝ spẽꝝ: tñ illa ɔ̃rie
Ad 2m tas reducit in ista duo. s. in caliditatẽ 7 frigiditatẽ. ¶ Ad
aliã qñ dr caliditas ignis 7c. rñr q hoc eēt per istũ modũ
q cum siccitas ignis remittit humiditatẽ aeris: tũc humi
ditate aeris remissa calitas intendit nõ per intẽsionẽ gra-
duum eiusdẽ spẽi cu3 calitate ignis: s3 per additionẽ gra-
Ad 3m duum eiusdẽ spẽi cũ caliditate aeris ɔ̃existe. ¶ Ad tertiã
Ad 4m rñr sili modo. ¶ Ad q̃rta3 qñ dr effect⁹ imediati 7c. dr q
Ad 5m q̃uis appareãt eiusdẽ spẽi: nõ tñ sunt. ¶ Ad gntã rñr. q
q̃uis nõ sint plures cõbinationes in spẽ subalterna: tñ sũt
Ad 6m plures q̃3 4^or in spẽ spẽlissima. ¶ Ad sextã dr. q in hñtib⁹
symbolũ facilior est trãsitus: nõ q aliqua q̃litas maneat
eiusdẽ spẽi in gñito que erat in corrupto: sed pp minore3
ɔ̃rietatẽ. vñ q̃uis caliditas ignis nõ ponat eiusdẽ spẽi cu3
Ad 7m calitate aeris: nõ tñ ponit sibi ɔ̃ria. ¶ Ad septima3 qñ dr.
cũ ex aere sit ignis 7c. Rñdet q corrũpit: nõ tñ q corrũ-
pat imediate a calitate vl' siccitate ignis: s3 corrũpit p mo
dũ seq̃le: isto⁹ q cũ siccitas ignis corrũpit hũiditatẽ aeris
Ad 8m p modũ seq̃le corrũpit 7 ei⁹ calitas. ¶ Ad octauã rñr ne-
gãdo ɔñam. vnde q̃uis ɔcedat q raritas 7 dẽsitas essent
eiusdem spẽi hic 7 ibi: tñ b negat de q̃litatibus primis.

Quantũ ad 3^m sciẽdũ ē sic tãgebat q 2ª ē calitas. s.
ṽtualis 7 actualis: actualis est q̃ stati ad sen
sum tact⁹ pcipit: 7 ɔsili mõ distiguit de friditate hũiditate
7 siccitate. calitas at ṽtualis est q̃ ad sensu3 tact⁹ nõ pcipit
sicut est calitas pipis vel alic⁹ alteri⁹ aromatis. ¶ Ista distĩc-
ne posita possum⁹ imaginari q elta magis determinãt sibi q̃
litates ṽtuales q̃3 actuales. p3: qr q̃uis friditas actualis se
paret ab aq̃ ipa manẽte: nõ tñ friditas ṽtualis: vñ illa ma
net 7 p illã postea reducit se ad friditatẽ. possum⁹ g dicẽ q
calitas actualis ipsi⁹ aeris est eiusdẽ spẽi cũ calitate actua
li ignis: silr de aliis q̃litatib⁹ actualib⁹ symbolis: sed calitas
ṽtualis aeris est alteri⁹ spẽi a calitate virtuali ignis. Et sili
mõ dr de aliis q̃litatib⁹ ṽtualib⁹ elmtoꝝ. ¶ S3. d. aliqs. si Dubium.
sic. seqt q eēnt. 8. q̃litates pme distincte spẽ: s3 mõ b est ɔtra
pri⁹ dicta. g ɔcedit q sunt. 8. q̃litates pme distincte spẽ: nec
b est ɔtra pus dicta. qr qd pus est dcm̃ d3 itelligi de q̃litati
bus ṽtualib⁹ 7 actualib⁹ sil'. Et ex b soluta est vna rõ de rõ
nib⁹ positis ad 2^am ptem qõnis. ¶ Ad aliam dico q illa Ad aliã.
bñ pbat q q̃litates ṽtuales elmtoꝝ differant spẽ. s. calidi-
tas aeris a caliditate ignis 7c. nõ tñ probat de caliditate
actuali aeris: 7 caliditate actuali ignis. Qõ. vj.

Queritur vtꝝ sit aliqd elmtu3 purum. pm
¶ Et argr p q nõ. qr nõ est
dare aquã purã. g nec terrã nec ignẽ: nec aerẽ
purũ. ɔña t3. qr quo ad b vr eē sile de oib⁹ elm-
tis. aña pbat. qr si eēt aq̃ pura vel hec eēt aq̃
maris vel fontiũ vel pluuialis aq̃ stagnoꝝ: s3 nullũ istoꝝ
põt dici pp b q quel3 istaꝝ est sapida. sapidũ aũt nõ est pu
rũ elmtũ: ex eo q sapidũ causat ex actiõe 4^or q̃litatũ pma-
rũ adiuicẽ. ¶ 2° si eēt aliq̃ aq̃ pura: maxime vr eē aq̃ ma- 2m
ris: cũ loc⁹ maris sit loc⁹ nãlis aque vt h3 2° metheoroꝝ. fal
sitas ɔñtis. p3. qr illa aq̃ est multũ sapida: 7 multũ de terre
stri. est ei pmixtũ g nõ est pura. ¶ 3° nec aer est elmtũ puꝝ. 3m
pbat. qr vel b eēt aer q est in iferiori regione aeris: vel qui
est in supiori: vel q in media: nõ q est in iferiori: qr ille est p
mixt⁹ mltis vaporib⁹ 7 exhalationib⁹. 7 p ɔñs. nõ est pur⁹:
nec q est in supiori. qr ille est calior q̃3 debeat eē aer: qñ est
in sua nãli dispõne. 7 b est pp ppiqtatẽ ad sperã ignis. nec
aer q est in media regiõe est pur⁹: qr est fridior de mlto q̃3
sit aer: qñ est i sua nãli dispõne. p3. qr sp media regio aeris ē
frida. vñ pp b gñant ibi grãdies 7 plu^e: 7 h3: sic h3 videri
in li° metheo^r. ¶ 4° pbat q nec sit ignis pur⁹. qr maxie 4m
vr de igne in spa sua: s3 ille nõ est purus. pbat. qr ille ignis
ɔti^e mouet circulr: 7 ex illo motu vr q ptes ei⁹ aliq̃lr ɔdẽ-
sant 7c. qr ibi ɔti^e mouet: vr q nõ sit ibi tãq̃3 i suo loco nã
li. 7 p ɔñs vr q nõ sit ibi in sua nãli dispõne. 7 p ɔñs. nõ est
ibi pur⁹: vñ si eēt ibi tãq̃3 i suo loco nãli: vr q nõ moueret:
s3 qescẽt pp b q elmta qescũt: 7 cũ sũt i suis locis nãlib⁹ nõ
ãpli⁹ mouet. ¶ 5° de terra: oĩs terra ē color^ta. g nulla terra 5m
est pura. ɔña t3 ex eo: q color resultat ex actiõe 4^or q̃lita-
tũ pmaꝝ adiuicẽ. aña p3. nã oĩs terra est visibilis: 7 cũ nõ sit
lucida seqt ipa3 eē coloratã: ex eo q oẽ visi^le ē lucidũ vl co
loratũ. ¶ 6° nec ē sim^r dẽsũ nec ē sim^r rarũ: nec sim^r graue 6m
nec simp^r leue: g nõ ē aliqd elmtũ puꝝ. ɔña t3. ex eo q terra
pura debẽt eē simp^r grauis. 7 simp^r dẽsa: 7 pur⁹ ignis debẽt
eē simplr leuis: 7 simplr rar⁹. aña p3. qr nec ē aliqd ita den
su3 qn possi3 eē dẽsi⁹: nec aliqd ita raꝝ qn possi3 eē rari⁹ ex q̃
latitudo raritatis 7 densitatis est infinita.

In oppositũ est Ar. i isto 2° 7 pbat. nã si nõ: T.c. 22.
tũc qdl3 elmtũ staret sub dispõe inã 7.24.
li. 7 p ɔñs eēt violẽtũ: 7 cũ nullũ violẽtũ sit ppetuũ: seqt q
elta nõ diu manerẽt: verũtñ ista rõ nõ est demrãtiua: qr di
ceret q q̃uis nll3 violẽtũ sit ppetuũ: tñ ppetuo ē aliqd vio
lẽtũ: 7 sic q̃uis nll3 elmtũ sit ppetuũ: tñ ppetuo ē aliqd elmtũ.

In ista qõne ponam p vna3 op. 7 iuxta eã ponã vnã
aliam. Scdo ponã vnã opinionẽ de quesito.

p^us opio. **Quātum** ad pᵐ sciēdū est q̄ est vna opīo q̄ nullū est elm̄tū simplex ⁊ purū. p₃ hoc: sicut dicit ista
opinio: q̄ si sic: illō eēt īcorruptibile ⁊ imutabile. ignis.n.
nunq̄ purus descēderet ad locū sue corruptionis nec terra
pura ascēdēt: ⁊ sic si terra pura eēt circa cētrū nō corrūpet
2ᵐ nec nunq̄ alicui misceret. ¶ Scđo ad idē auctē Cōstan
tini in lib° de elmtis dicētis. Illa corpa que apparēt ad sen
sum elmta simplicia sunt in rei veritate mixta: sȝ pp̄ silitudi
nē mouent talr: sic mouent elmta pura: aliq̄ sursum ⁊ aliq̄
deorsum: ⁊ silr noiant noib⁹ eloꝝ: q̄uis magis aliter de
berēt denolari. vñ qđ appet eē terra magis debēt denolari
terreū: ⁊ qđ aq̄ aqueū: ⁊ qđ aer aereū: ⁊ qđ ignis igneum.
¶ Sed ꝯ istā opinionē argr̄. naȝ cōiter ponunt 4ᵒʳ elmta
I.c.17. pura ⁊ simplicia. vñ p Ari. p^o celi. aliq̄d est simplr graue:
4.c.26. ⁊ aliq̄d simplr leue. mō ex hoc vr̄ seq q̄ sit dare aquā purā ⁊
ignē purū: sic q̄ nā nō posset facē terrā puriorē nec ignem
puriorē. ¶ Nihilominus iuxta hoc est vna opinio q̄ nō sit
elmtū ignis: nec q̄ sit talis spera ignis: sicut nos solem⁹ ima
ginari: p₃ hoc: sicut dicit ista opio. q̄ illa vel seruiret ad implē
dum vacuū: modo hoc ita bñ facēt aer: sicut ignis: ex eo q̄
aer posset eē ita plenus a ꝯuexo ipsi⁹ aque ad ꝯcauū orbis
lune: sic q̄ aer terminaf ibi vbi terminaf ignis. Et hoc videf
ēt dicē Macrobius: q dicit q̄ in ꝯcauo orbis lune est aer
purior: pp̄ qđ vr̄ q̄ totū qđ ē a ꝯuexo aque vsq̄ ad ꝯcauū
orbis lune sit aer: q̄uis circa orbem lune sit purior ⁊ citra
2ᵐ min⁹ pur⁹. Et ex alio: q̄ videm⁹ hic ifери⁹ ignē rubeū: q̄re si
opoꝛtēt ponē vnā talē sperā vtiq̄ appēret nob eē rube⁹: sȝ
hoc nō: q̄ sicut p₃ ad sensū nullū tale appet iter nos ⁊ celum.
3ᵐ Etiā ex alio p₃. nā si poneret talis spa ignis: cito alia elmta
4ᵐ corrūpet pp̄ maximā ei⁹ actiuitatē. Et ēt p₃ ex alio. nā vi
dem⁹ q̄ aliq̄ sūt aīalia habitātia in terra ⁊ aliq̄ in aq̄ ⁊ in
aere: mō si poneret talis spera ignis: tūc in illa ēt eēnt aīa
lia habitātia: sȝ nō pōt eē: q̄ statim pp̄ magnā actiuitatē
ignis corrūpent. ¶ Breuit sustinēdo q̄ sit talis spa ignis
dr̄ q̄ est ad replēdū locū ⁊c̄. ⁊ cū hoc ad pficiēdū vniuersū:
vñ vniuersum ex hoc est pfectius q̄̄ si totū a ꝯuexo aque ad
ꝯcauū orbis lune poneret eē aer. ¶ Ad auctē Macrobij
Ad 2ᵐ pōt dici q̄ iste sunt illius opiones. ¶ Ad aliā qñ dr̄ ignis
hic iferius ⁊c̄. dico q̄ veꝝ est: nec iste ignis hic inferius est
ignis pur⁹: sȝ q̄ ignis in spera sua est multū rarus ⁊ mlto
rarior q̄ aer: īde est q̄ nō appet nobis rubeū iter nos ⁊ ce
lum. vñ debem⁹ imaginari de igne in spera sua: sicut de igne
Ad 3ᵐ in furno fortiter calo calitate carbonū aliq̄s exctus. ¶ Ad
aliā qñ dr̄ tūc ignis alia elmta deberet corrūpe: dico q̄ nō.
nā ppt ei⁹ nobilitatē nō est multū intēse actiuus: ⁊ adhuc
posito q̄ esset in ista īferiora non cōbureret ppter reactio
nē ipsoꝝ ab eo: ēt ipsa nō corrūperet ppter saluationē vni
Ad 4ᵐ uersi. ¶ Ad aliā dicūt aliqui: q̄ imo i igne ꝯsuetū est habi
tare vnū aīal qđ vocaf salamādra. Uel aliter dico q̄ non
opȝ q̄ in quolȝ elmto habitarēt aīalia: vñ q̄uis in terra cir
ca eius ꝯuexū habitēt aīalia: nō tñ circa cētrū vel adhuc
ꝓpterea nulla habitāt. ḡ nō est mirum si nec in igne.

Quantū ad 2ᵐ sit pma distinctio q̄ aliquid dr̄ sim
plex vno mō tam subalr q̄ q̄litatiue. alio
mō subalr: non tñ qualitatiue eodē mō ly purum.

p^a ꝯ **Tunc sit** pma ꝯclusio. est dare sperā ignis. pbatur.
p^o p cōbinationes q̄litatū. nā sicut dicebaf
prius: q̄ttuoꝛ sunt cōbinationes q̄litatū pmaꝝ possibiles:
quaꝝ vna debef igni mō tale elmtum nō hēt locū suū ali
2ᵐ bi: si nō poneret spera ignis. ¶ Scđo. nā flāma tēdit sur
sum: ⁊ alia ignita: ⁊ hoc videf eē signū q̄ sursum est eoꝝ lo
3ᵐ cus nālis. ¶ Tertio. q̄ exhalationes supius eleuate inflā
manf: sicut sūt comete: ⁊ hoc est signū q̄ ppe est elmtū cali
2^a ꝯ dū. s. ignis. ¶ Scđa ꝯclo est. q̄ ꝯtingit dare terrā ⁊ ignem
purū subalr ⁊ accidētalr hoc est q̄litatiue. p₃. q̄ ignis ⁊ terra
sūt in locis extremis: sȝ mixtiões hñt fieri in iter medio ⁊c̄.

¶ Tertia ꝯclusio est q̄ forte est alicubi aer pur⁹ vel aqua 3^a ꝯ.
pura subaliter: sȝ ois aqua vel aer sit mixta accidentalr ⁊
q̄litatiue. p₃. q̄ q̄uis aeri hñ fiat cōmixtio vapoꝝ ⁊ exha
lationū: que q̄dē mixtio fit p diuisionē ptiū aeris adinui
cē: tñ cū nō quelȝ ps aeris diuidaf: videf aliq̄ eē nō diuisa.
⁊ illa eē pura subalr: sȝ sit mixtū qualitatiue ⁊ accñtalr:
silr de aqua: que nō est pura q̄litatiue ppter cōmixtionem
partium terrestriū. Ex his p₃ responsio ad quesitum.

Ad rōnes ad pmā qñ dr̄ de aqua. dico q̄ illa bene Ad rōes
pbat q̄ nō sit dare aquā purā subalr ⁊
accñtalr: simul nihilomin⁹ bñ est dare aquā purā subalr: sȝ
mixtā q̄litatiue. ¶ Ad scđaȝ ⁊ 3ᵃᵐ silr rñdef. ¶ Ad q̄rtā Ad 2ᵐ ⁊ 3ᵐ
qñ dr̄. ignis mouef in spera sua. ꝯcedo. ḡ videf q̄ nō sit ibi
locus ei⁹ nālis. negaf ꝯña. nā q̄uis ꝯtinue moueaf circulr Ad 4ᵐ.
in spera sua: tñ ille mot⁹ nō est sibi nālis: nec ēt mot⁹: sȝ inest
sibi pter nām: ⁊ mouef sic: nō q̄ celū rapiat ipm: sicut aliqui
imaginanf. vñ supficies ꝯcaua celi est ita leuis: ⁊ silr supfi
cies ꝯuexa ignis: q̄ vna nō pōt attigi ab alia taliter q̄ ipa
rapiat tali mō. ¶ Sed dicet aliqs. q̄uō ḡ ignis mouef sic
circulariter. dico q̄ hoc est pp̄ ifluētiā sibi influxā a celo que
mouet ipm tali motu ꝯsili: sicut mouef celū. ¶ Ad q̄ntā Ad 5ᵐ
qñ dr̄. ois terra est colorata. negaf. vñ posset tātum fodi in
terrā q̄ iueniret terra nō colorata. ¶ Ad sextā qñ dr̄. non Ad 6ᵐ.
est dare ⁊c̄. dico q̄ imaginatio est eē ita dēsum q̄ nā non
pōt facere dēsius ⁊ similr dr̄ de raro: ⁊ hoc sufficit ad hoc q̄
sint elemēta pura vnū graue ⁊ aliud leue. Et qñ dr̄. latitu
do raritatis est infinita: hoc pōt negari nāliter loquēdo: imo
latitudo raritatis que pōt fieri nāliter est finita: ⁊ similiter
dēsitas ⁊c̄. ¶ Ad rōnē opinionis qñ dr̄ si eēt dare ignē pu
rum ⁊ aquā purā ⁊c̄. nunq̄ corrūpef. negaf ꝯña. vñ q̄uis
bñ sit ignis purus: tñ ille aliqñ erit impurus ppter aliquā
constellationē celi: ⁊ tunc descēdet ad locū sue corruptio
nis. Similr terra que modo est in cētro aliqñ veniet ad su
perficiem: ⁊ ad locū sue corruptionis: vnde imaginandū
est. q̄ q̄: ꝯtinue fluunt alique pticule terre cū fluuijs fluen
tibus ad mare ꝯtinue terra ex alia parte celi sit grauior: ⁊
ex ista parte sit leuior: ⁊ sic ꝯtinue est aliud ⁊ aliud centrū
grauitatis terre: ⁊ qđ aliquādo erat cētrum terre cōtinue
pellitur versus superficiem terre tādiu q̄ aliquādo erit in
superficie terre. Questio. vij.

Ueritur vtꝝ vnū elmtū possit imedia
te gñari ex alio: sic q̄ imedia
te ex aere gñef aqua absq̄ hoc q̄ prius gñef ex
eo aliq̄d: ⁊ ita ꝯsili mō de aliȷ̄s elemēt}. ¶ Et pᵐ
arguit p^o q̄ nō. nā si sic. tūc illud qđ eēt: posset
generari: qđ est falsum. nihil.n. qđ est gñabit nec gñatur.
ꝯña tenet. ex eo q̄ oē elemētū est: quocūq̄.n. elemēto da
to de ipso veꝝ est dicere q̄ ipm est: ita q̄ posset sic argui in
forma: nihil qđ est pōt gñari. oē elemētum est. ḡ nullū ele
mētum pōt gñari: ⁊ per ꝯña nō pōt gñari ex alio. qđ erat
pbādum. ¶ Consili modo arguif. q̄ nullus homo pōt
2ᵐ gñari. ¶ Scđo arguif sic. non qđlȝ mixtū pōt corrūpi in
qđlȝ mixtū. ḡ nec elemētum in qđlȝ elemētū. Et hoc imedia
te: ꝯña videf tenere a silī. añs pbaf. q̄ homo non imedia
te pōt corrūpi in asinū vel in hō: sȝ imediate corrūpi in ca
3ᵐ dauer. ḡ ⁊c̄. ¶ Tertio arguitur sic. demōstrata medietate
ignis in spera sua: illa non pōt corrūpi in aerē: ⁊ est elemē
tum. ḡ nō ex quolȝ elemēto pōt gñari aliq̄d. ꝯña tenet. as
sumptū p₃. q̄ nā non pmitteret q̄ vnū elmtū eēt ita dimi
nutū de medietate: etiam.n. ordo ⁊ pportio elmtoꝝ vniuersi
4ᵐ eēnt pūersi. ¶ Quarto. si qđ eēt veꝝ: nunq̄ ex elmtis gña
ref mixtū ꝯña tȝ. ex eo q̄ vnū elmtū ꝯuerteret aliud in suā
5ᵐ. nām: cū ex q̄lȝ elmtoꝝ posset imediate aliđ gñari. ¶ Quin
to vel elmta sunt adinuicē eq̄lia in virtute vel nō: si sic. tunc
vnū nō pōt ꝯuertē aliud: cū sint eq̄lia in virtute si vo non:
tūc aliq̄d qđ est forti⁹ trāsmutabit alia ⁊ ꝯuertet ea in suā

nām ꝛ alia nō poterunt conuenire nec trāsmutare illud ꝑ
pter hoc ꝙ minus nō pōt agē in maius. aīt .n. a ꝓportio/
ne maioris inequalitatis fieret actio: cuiꝰ oppositum ꝫ cōis
6 scola. ℭ Sexto ignis nō pōt trāsmutari nec corrūpi ab ae
re. ġ q̄stio falsa. ꝯña ꝫ. ex eo. q̄ nō vr̄ esse maior rō de vno
elto ꝙ possit gn̄ari ex vno q̄ꝫ de alio. aña probaṫ. quia si
ignis posset corrumpi ab aere tūc eius caliditas posset cor
rumpi ab aere: sed hoc non. q̄ nec a calitate aeris: nec ab
humiditate eiusdē: cum nulla illarū q̄litatū sit ꝯtraria ca
7m liditati ignis. omnis tn̄ actio fit rōne ꝯrietatis. ℭ Septio
arguiṫ de igne ꝛ aq̄ ꝙ vnū nō possit gn̄ari ex alio imeᵗᵉ:
q̄ cum forā ignis educaṫ de pōa mãe nisi illa mā dispo/
ta sit q̄litatibus cōuenientibus igni: ꝛ suo mō est de forma
sub̄ali aq̄: sequiṫ formā ignis non educi de pōa mãe ipsiᵘ
aq̄: nisi ꝑus aq̄ sit calidior ꝛ siccior aere: sed h̄ videṫ incon
ueniēs. nā ex hoc seqṫ aliq̄ꝫ equū. s. in via gn̄onis ignis ex
aq̄ eē calidiorē aere: qō videṫ icōueniēs ex eo ꝙ aq̄ de nā
sua est frigida ꝛ humida. aer aūt est calidus ꝛ humidus:
8m ℭ Octauo arguiṫ sic. nō ꝯtingit ire de extremo in exᵐ: ni
si ꝑ media. cum ġ ignis ꝛ terra sint extrema inṫ q̄ manent
aq̄ ꝛ aer: vr̄ ꝙ ex terra nō possit gn̄ari ignis: nisi ꝑus ex ea
9m gn̄eṫ aq̄ vel aer. ℭ Nono arguiṫ sic. si imediate ex aq̄ pos
set fieri ignis: seqṫ ꝙ aq̄ posset stare sub maiori raritate ꝛ
maiori leuitate: ꝛ sub maiori calitate q̄ꝫ sit raritas leuitas
ꝛ calitas nālis ipsius aeris: sed h̄ vr̄ eē falsū. ꝓbaṫ ꝯña. naꝫ
ponaṫ ꝙ ex aq̄ debeat gn̄ari ignis: tūc opꝫ ꝙ ꝑus dispo/
naṫ inducēdo raritatē leuitatē ꝛ calitatē: tūc q̄ñ est indu
cta tāta raritas: tāta leuitas tanta calitas: q̄ñta est ex aere
nō pōt dici: ꝙ tūc ex illa aq̄ gn̄eṫ aer. nā tunc nō imediate
ex ea gn̄aṫ ignis: qō est ꝯ hypotesim: nec adhuc iducitur
forma ignis. nā tūc eēt aliq̄s ignis: q̄ nec eēt rarior: nec le/
uior: nec calidior q̄ꝫ sit aer: qō itez vr̄ incōueniēs. ġ opor
teret ꝙ adhuc aq̄ vlterius rareᶠ leueᶠ ꝛ caleᶠ anq̄ꝫ educa
tur forma ignis: ꝛ si sic: seqṫ ꝙ imediate post h̄ aq̄. a. sta/
bit sub maiori leuitate raritate ꝛ calitate q̄ꝫ sit aer nālit.
10m ℭ Adhuc. xᵐᵒ posset q̄ri vtrū h̄ eēt successiue vel subito.

T.c.24 ꝛ.25. **In oppositum** est Aristo. in isto 2° vñ vult ꝙ
oia elta sit adinuicē trāsmuta/
Op. antiq̄ bilia imediate. ℭ De ista q̄ōne sciēdū est ꝙ itelligiṫ ð trāſ/
mutatione fm̄ subām ꝛ nō fm̄ q̄litatē. vñ sciendum est ꝙ
fuit vna opio antiqua an̄ Arist. ꝙ omnia elta eēnt eius/
dem spēi ꝛ ꝙ dr̄nt solum fm̄ rarū ꝛ dēsum: ꝛ isti dixerūt
elta bñ trāsmutari adinuicē fm̄ q̄litates. nō aūt fm̄ sub
stātiā. Arist. aūt ꝛ eius seq̄ces dñt elta nō posse solū trāſ/
mutari adinuicē fm̄ eorū q̄litates. verū etiā ſꝫ eoꝝ subās.
ꝯ opionē ℭ Vñ ꝯ istā opionē antiquā arguit sic. naꝫ si capiaṫ vna
portio aeris nunq̄ꝫ pōt tn̄ cōp̄mi ꝙ veniat ad tātā densi/
tatē q̄ñta est dēsitas ipsius terre nisi fieret alteratio dispo/
2m sitiua ad corruptionē. ℭ Scđo nā aliq̄ñ fit mutatio rñ/
sionis per noīa sub̄alia ad q̄ōnē factā ꝑ qd est hoc. de elis
ꝛ hoc nō eēt si elta essent trāsmutabilia adinuicē soluꝫ fm̄
eorū q̄litates: ꝛ nō fm̄ eorū subās. assumptuꝫ pꝫ. nā aliq̄ñ
cum q̄rimus qd est hoc: dicimus ꝙ est aer: ꝛ postea ignis:
ita ꝙ mā q̄ ꝑus erat sub forᵃ aeris: postea ē sub forā ignis.
3m ℭ Tertio sequiṫ ꝙ ꝑusq̄ꝫ solum eēt talis dr̄ia fm̄ rarū ꝛ
dēsum, iṫ elta nō vr̄ ꝙ esset tanta distātia iṫ elementa im
4m mediata in raritate ꝛ dēsitate vt in aere ꝛ in aqua. ℭ 4° si
aer sic cōdēsareṫ: violēte rediret ad raritatē ꝑstinā si dimi
tereṫ ꝓpe nãe: ꝛ hoc nō eēt nisi a ꝑncipio itrīseco. puta ab
eius forā sub̄ali: ꝛ si sic tūc illa forā sub̄alis eēt alteriꝰ spēi
a forā sub̄ali terre: cui dēsitas nō est violēta: ſꝫ nālis. ġ ꝛc̄.
aer ꝛ terra non sunt eiusdē spēi: sic̄ nec ille forme sub̄ales.
ℭ Hoc ergo supposito ꝙ elta differāt spē. ꝛ nō oia sunt
eiusdē spēi. pono istā distictionē. ꝙ eltuꝫ pōt capi ꝓ toto
elto: sicut ignis ꝓ toto igne in spera sua: vel ꝑ pte eiᵘ: ita
ꝙ vna gutta aq̄ diceret eltū ꝛ similr̄ vna scintilla ignis.

Tunc sit ꝑma ꝯ. capiendo ꝑ mō: eltum ipm non ꝑ° ꝯ
vna trāsmutatione cōtinua pōt trāsmuta
ri in aliud. pꝫ. nā demōstrādo totum ignē in spera sua ipꝫ
est eltum: ꝛ nō pōt vna trāsmutatiōe continua trāsmuta
ri in aliud: eo ꝙ tunc eēt defectus illa trāsmutatiōe com/
pleta in eltum ignis: qō est icōueniēs: nā tunc oporteret
totaleꝫ mām ipsius ignis stare sub multo minori extēsiōe
q̄ꝫ mō sit: ꝛ sic oporteret derelinq vacuuꝫ: vel latera celi ꝑ
pinguis se contingē. ꝯña ꝫ. ex eo ꝙ tā ꝯcauum orbis lune
repletum est elis. ℭ Scđa ꝯ est. ꝙ nec q̄libet ps elti pōt 2° ꝯ
trāsmutari in aliud eltum vna trāsmutatiōe continua.
patet. q̄ nō medietas: sicut argumētatū est in vna rōne. 3° ꝯ
ℭ Tertia ꝯ. est ꝙ q̄libet ps pedalis vel minus elti pōt trans/
mutari in aliud eltum vna trāsmutatiōe ꝯtinua. pꝫ quia
hñt ꝯrietates adinuicē. ℭ Scđo arguiṫ sic. oē eltū fm̄ oēꝫ
talē ptē est natum gn̄are sibi sile in mā disposita vel quā
pōt disponē: sed mō cuiuslibet elti mā pōt disponi ꝑ aliō
elementum ad hoc ꝙ illud ex ipsa gn̄et sibi sile. ergo ꝛc̄. Dubiū
ℭ Sed dicet aliq̄s. tu dicis ꝙ vna ps vnius elementi pōt
trāsmutari in aliud eltū: ꝛ non alia: q̄riṫ ꝑꝑ quid hoc sit. 2m
ℭ Secūdo q̄ q̄lꝫ ps vniᵘ elti est ꝯria alteri elto. ġ q̄libet
pōt trāsmutari in aliū: silr̄ vna vniᵘ elti in aliā alteriᵘ elti. Rñ°
ℭ Ad ꝑmū dico. ꝙ hoc ꝑꝑ h̄ est ꝙ nālr est vna certa mē
sura ad quā aliqō eltū pōt diminui: ꝛ si vltra diminueretur
tur eēt inordinatio vniuersi: ꝛ seqṫ illud qō dicebaṫ de va
cuo ꝛ approximatiōe lateꝝ celi: mō q̄lꝫ ps vniᵘ elti ad eiᵘ
corruptionē sequaṫ: illa nō pōt vna trāsmutatiōe ꝯtinua
trāsmutari in aliā. q̄lꝫ aūt alia pōt: ad eiᵘ corruptionē nō Ad 2m
sequunṫ ꝑdcā. ℭ Ad aliā dico. ꝙ q̄uis q̄lꝫ ps vniᵘ elti
ad aliā alteriᵘ hēat ꝯrietatē: nō tn̄ q̄lꝫ ꝑt trāsmutari i aliaꝫ
ꝑꝑ inordinaᵗᵒᵐ vniuersi: ꝛ alia icōueniēᵗ q̄ sequunṫ corru
ptionē illiᵘ pti. ℭ Quarta ꝯ est. ꝙ aliq̄ñ vnū elm trāsmu 4° ꝯ
taṫ in aliud ꝑ actionē elti potioris q̄ꝫ alicuiᵘ alterius. pꝫ.
nā q̄ñq̄ꝫ ꝑ actionē solis ex aq̄ gn̄aṫ ignis. ℭ Quinta ꝯ ē. 5° ꝯ
ꝙ gn̄o vniᵘ elti ex alio est successiua fm̄ ptes q̄ñtitatiuas.
pꝫ. q̄ successiue vna ps trāsmutaṫ i aliā post aliā: ꝛ iō vna
pte gn̄ata: illa iuuat ad gn̄onem alteriᵘ: sicut pꝫ in stupa:
cuiᵘ vna ps. ꝑ igniṫ q̄ vlterius ignit alias. ℭ 6ᵃ ꝯ. ipete est 6° ꝯ
duos ignes eē. s. a. ꝛ b. ꝛ ꝙ a. gn̄abit b. ita ꝑcise ꝙ nihil ali
ud ab a. pꝫ stati. q̄ gn̄aṫ successiue ſꝫ ptes q̄ñtitaᵗᶦᵘᵃˢ. ꝛ vna
ps ipiᵘ. b. gn̄abit aliā. ġ nō. a. ꝑcise gn̄abit. b. qō intendiṫ.
ℭ Correlariū. nullus ignis pōt gn̄are aliū: se solo sine ad Corm
iutorio gn̄ati: nec ēt alteraṫ. pꝫ. q̄ nihil agit in distans nisi
cum adiutorio itermedij: ꝛ h̄ in actiōe q̄ est cum ꝯrietate.
Et sic bñ dicit Arꝫ. ꝙ agēs ꝛ passum debēt se tangere. T.c.43.

Ad rationes ad ꝑmā dico. ꝙ male concluditṫ. Ad rōes
ġ nᵐ eltuꝫ pōt gn̄ari: sed deberet
sic ꝯcludi. ġ nullū qō est pōt gn̄ari: ꝛ hoc est verum. vñ in
ista: nullū eltū pōt gn̄ari: subm ampliaṫ ꝑ h̄ vbū pōt ad
supponēdū ꝓ elto qō est vel pōt eē: ꝛ iō illa est ꝯcedēda
rōne talis ampliationis. in ista aūt. eltū qō est pōt gn̄ari:
restrigiṫ ꝑ li qō est a tali ampliatiōe: ꝛ iō rōne talis restri/
ctiōis ipa est negāda. ℭ Ad xᵐᵘᵐ dico. ꝙ nō est sile de elo: ꝛ Ad xm
de mixto ꝑꝑ h̄ ꝙ mixᵗᵘᵐ reqrit debitā figᵘʳᵃᵐ ꝛ debitā organi
zationē: ꝛ iō q̄uis q̄libet eltuꝫ possit corrūpi in aliud ꝛ
imediate i q̄lꝫ eltoꝝ: nō tn̄ sic est de mixᵗᵒ ꝑꝑ rōnē dictam.
ℭ Ad tertiū rñr ꝓnā ꝯnē positā. ℭ Ad q̄rtā dico. ꝙ q̄ñ Ad 3m
elta adinuicē approximata sūt tāte poᵗᵉ ꝙ mutuo se corrū/ Ad 4m
punt: tūc nō gn̄aṫ vnū ex alio: ſꝫ ex eis gn̄aṫ vnum 3ᵐ vel
mixtū. q̄ñ. n. vnū est fortiᵘ alio in tāto ꝙ pōt ipm corrūpe:
ꝛ nō eꝯ tunc vnū gn̄aṫ ex alio. ℭ Ad q̄ntā dico. ꝙ nō ob Ad 5m
stāte ꝙ eēnt ineq̄lia in v̄tute adhuc fortius nō corrūperet
alia ꝑꝑ ordinationem vniuersi ꝛ alia que dicta sunt de va
cuo ꝛ approximatiōe laterū celi ꝛ recessu abinuicē. ℭ Ad Ad 6m
sextā dico. ꝙ caliditas ignis non imediate remittiṫ a cali
tate aeris nec ab huīditate: ſꝫ rmittiṫ ab huīditate ꝑ moᵐ.

seq̄l:isto modo q̄ humiditas ipsius aeris remittit siccita
tē ipsius ignis qua remissa ipsam consequit remissio cali
Ad 7m ditatis ipsius ignis. ¶ Ad septimū dico q̄ nō est incōue
niēs q̄ vio^{ie} in via gñonis ignis ex aq̄ ipsa sit sub maiori
calitate q̄ꝫ sit caliditas nālis ipsius aeris: q̄ꝫuis hoc nō sit
Ad 8m pōle de aqua stāte in sua nāli dispōne. ¶ Ad octauam di
co. ex q̄ terra ⁊ ignis valde distāt: bñ concedo q̄ nō ptige
ret ire per motum localē de terra ad ignē nisi trāsiret per
aquā ⁊ aerē: nihilominus si vna portio ignis approxime
tur vni portiōi terre: ex terra posset īmediate gñari ignis
Ad 9m absq̄ hoc q̄ prius ex ea gñet aq̄ vel aer. ¶ Ad nonā rñde
Ad xm tur: sicut ad septimū. ¶ Ad decimam pꝫ per vnam ꝯnem
positam supius. Et sic terminat ista qō. Qō. viij.

p^m Queritur vtrū hñtia simbolū facilius trāsmutēt adiuicē. ¶ Et ar
guit p̄ q̄ nō. q: ignis ⁊ terra hñt simbo^m: cō
ueniūt. n. in siccitate: ⁊ tñ tardissime trāsmu
tant adiuicē. pꝫ. q: valde difficile est ꝯdēsare
ignē ad dēsitatē terre: imo diffcili^s q̄ꝫ aerē: ⁊ tñ aer ⁊ terra
nō hñt simbolū: ſꝫ ignis ⁊ terra hñt: pp qd vr̄ q̄ diffici
lius sit elīta hñtia simbolū trāsmutare adiuicē q̄ꝫ nō hñ
2^s tia simbo^m. ¶ Scdo ignis ⁊ aq̄ nō hñt simbolū: ⁊ tñ vide
mus q̄ ignis ⁊ aq̄ facile trāsmutant adiuicē. videm^s. n.
q̄ ignis non pōt diu durare in aq̄: imo citissime corrūpit.
3^m ¶ Tertio arguit sic. actio est rōne dissilitudinis ⁊ ꝯrieta
tis. ḡ vbi est maior ꝯrietas: ibi est maior ac^o ⁊ fortior: : ſꝫ in
nō hñtib^s simbolū est maior dissilitudo ⁊ ꝯrietas: qa ibi ē
ꝯrietas in ambab^s q̄litatib^s. in hñtib^s aūt simbolū solū est
ꝯrietas in vna. ḡ vr̄ q̄ nō hñtia simbolū facili^s trāsmutāt
4^m adiuicē: q̄ꝫ hñtia simbolū. ¶ Quarto qd magis est acti
uū pōt aliud citius trāsmutare: sed ignis est magis actiu^s
re^s aq̄. q̄ꝫ sit terra vel aer. ḡ citi^s pōt ꝯuertē aquā in suā nāꝫ
q̄ꝫ terra vel aer: ⁊ tñ terra ⁊ aer hñt simbolū cū aq̄: q: ter
ra in fñditate ⁊ aer in humiditate. ignis aūt nō hꝫ simbo
lū cū ea. ḡ nō hñtia simbolū facili^s trāsmutant adiuiceꝫ
q̄ꝫ hñtia simbolū. ⁊ etiā q: ignis agit in aquā fm duas q̄
5^m litates: sed terra: ⁊ silr qōlꝫ coꝝ agit in eā fꝫ vnā. ¶ Quin
to in hñtib^s simbolū ipole est vnū in aliud trāsmutari. ḡ sal
tē nō oia hñtia simbolū facili^s trāsmutāt adiuicē. ꝯña tꝫ. ⁊
añs pbat. q: ipole ē q̄ ex viuēte imediate gñet viuēs: ⁊ tñ
6^m qōlꝫ viuēs cū viuēte hꝫ simbolūꝫ. ¶ Sexto sic se hꝫ vna
q̄litas ad vnā q̄litatē sibi ꝯriam: sic se hñt due q̄litates ad
duas sibi ꝯrias. ḡ sic eq̄ est difficile corrūpe duas sic vnā.
ḡ elā ꝯria fm duas q̄litates ita cito trāsmutent adiuui
cē: sicut elā hñ^s simbolum in vna: ⁊ ꝯrietatē fm aliam.

T.c.25. In oppositū est Arist. in isto 2° vbi vult q̄ elīta hñtia simbolū facili^s transmu
p^m nōn^m tant adiuicem. ¶ Nōn^m q̄ qd pōt intelligi facilius. i. ve
2^m nōn^m locius. ¶ Scdo nōndū est q̄ i^o velocitas pōt attēdi: vel ex
pte pōꝝ actiuaꝝ vel passiuaꝝ: vel ex pte ꝯdēsationis earū
vel ex parte resistētiaꝝ vel ex pte singularū q̄litatū: q̄ sūt
3^m nōn^m raritas dēsitas duricies mollicies ⁊c̄. ¶ Tertio notandū
q̄ facilior trāsmuta^o pōt eē b: eui^s vel ex pte pōtiarū actiua
rum vel resistentiarū vel ex pte vtriusq̄. p̄ ḡ ponā conclu
siones q̄ꝫtum est ex pte pōꝝ actiuarum ⁊ resistentiarum.
2° q̄ꝫtum est ex parte condēsationis predictarū. 3° q̄ꝫtum
est ex pte istarū qualitatum: rarū dēsum molle ⁊ durum.

p^a ꝯ De primo sit p^a ꝯ q̄ q̄ꝫtū est ex pte pōꝝ actiuaꝝ: nō hñtia simbolū facili^s trāsmutāt adi
uicē ceteris parib^s. pꝫ. q: in actiōe eoꝝ non hñtiū simbo
lū: sūt due pōe actiue. i. hñtib^s aūt simbolū est vna pō^s acti
ua: seu vna q̄ agit: q: fm illas q̄litates: fm q̄s hñt simbo
2^a ꝯ lū nō agūt adiuicē. ¶ 2^a ꝯ est. q̄ q̄ꝫtū ē ex pte resistētiaꝝ
in hñtib^s simbolū facilior est trāsitus. pꝫ. q: ibi solū est q̄li
3^a ꝯ tas resistēs. in aliis aūt due q̄ resistunt ¶ 3^a ꝯ est q̄ rōne
vtriusq̄ eq̄ facilis est trāsmutatio vtrob q̄ꝫ. pꝫ. q: ita fa

cilr ceteris pib^s duo corrūpūt duo: sicut vnū corrūpit vnū.

Quantum ad scdm sciēduꝫ est q̄ sicut dicebatur p̄ius. q̄ calitas ⁊ friditas sunt ma
gne actiuitatis: ⁊ modice resistētie. frigiditas autē ⁊ sicci
tas sunt modice actiuitatis: ⁊ magne resistentie.

Tunc sit p^a ꝯ: q̄ i^a que trāsmutāt p actionem calidi ⁊ frigidi vel econuerso: citi^s trāsmu p^a ꝯ
tant ceteris paribus adiuicē. pꝫ. q: caliditas ⁊ frigiditas
sunt magne actiuitatis: ⁊ parue resistētie. pꝫ d aq̄ ⁊ igne: 2^a ꝯ
que sr̄ cito trāsmutant adiuicē. ¶ Secūda ꝯclo est. q̄ in
illis que trāsmutāt adiuicē: rōne siccitatis in humidita
tē vel econuerso: transitus est tardior. pꝫ. q: ac^o est tardior
postq̄ꝫ siccitas ⁊ humiditas sunt magne resistētie: ⁊ par
ue actiuitatꝫ. pꝫ hoc de terra ⁊ aqua: terra. n. diu durat in
aqua: pp hoc q̄ actio aque in terrā est debilis.

Quantum ad 3^m sit p^a ꝯclo. q̄ q̄ꝫtum est ex pte istaꝝ q̄litatū raritas densitas: ignis ⁊ p^a ꝯ
terra sunt difficilis trāsmutatiōis. pꝫ. q: difficili^s est dispo
nē mām terre: ad stādū sub foā ignis q̄ꝫ cuiuscunq̄ elīti
mā q̄ꝫtū ad illas q̄litates dē. um raꝝ: eo q̄ terra est valde
dēsa: ⁊ difficilr est diuisibilis. ⁊ p ꝯñs. de difficili passibilis.
¶ 2^a ꝯ est. q̄ ceteris parib^s mollia ⁊ rara facilius trāsmutā 2^a ꝯ
tur. pꝫ. q: sunt facili^s passibilia: diuisibilia facili^s: ⁊ agēs pōt
meli^s applicari ptib^s coꝝ: pp facilē diuisionē ipsorum ⁊c̄.
¶ Tertia ꝯ est. q̄ ꝓpter aliqd dr̄ fieri facili^s: non qa in 3^a ꝯ
minori tpe vel citi^s: nec cū minori difficultate: ſꝫ q: quodā
mō pauciora regruit ⁊c̄. Et sic intellexit Arꝫ. cū dixit q̄ 2.ge.25.
facili^s trāsmutāt simbola q̄ꝫ alia. pꝫ ex sua ꝓbōne. Dic̄. n.
q̄ regrit ibi gñō vni^s q̄litatis: ⁊ corruptio vnius: ⁊ si non
hēret simbolū regreret corruptio^e duarum qualitatum.

Ad rōnes dico q̄ solute sūt fꝫ ꝯnes positas: exce Adrōes
pta 5^a: ad quā rñdet q̄ Arꝫ. itellexit d T.c.25.
de elītis: ⁊ nō de mixtis: sicut sunt viuētia ⁊c̄. Qō. ix.

Queritur vtrū ex duobus elīis nō ha bentib^s simbolū pōt 3^m elīuꝫ
gñari. ¶ Et argr̄ p̄ q̄ nō. nam oē qd gñat: p^m
gñat a sibi silī. ḡ duob^s elīis nō hñtib^s simbo
lū adiuicē applicatꝫ puta igne ⁊ aq̄: magis
deberēt gñari aq̄ vel ignis q̄ꝫ aliud elīū 3^m distictū a q̄libꝫ
illoꝝ: sicut eēt terra vel aer. ¶ 2°. si ex duob^s elīis non hñn 2^m
tibus simbolū posset 3^m gñari puta ex igne ⁊ aq̄ terra: tunc
d nō posset fieri nisi aq̄ ꝯdēsarent ab igne: mō d nō pōt eē:
q: ignis nō hꝫ ꝯdēsare: ſꝫ rarefacē. ¶ Tertio sic. q: idem 3^m
corrūperet aliud: ⁊ corrūperet ab eodē: ⁊ sic idē eēt forti^s
⁊ debili^s respectu eiusdē: qd est fl̄m. ꝯña tꝫ. q: ex duob^s elīis
nō posset 3^m gñari nisi vtrūq̄ coꝝ corrūperet. ¶ Quar 4^m
to arguit sic. q: igne ⁊ aq̄ adiuicē applicatis ignis si cor
rūpit friditatē aq̄: ex ꝯñti corrūpit humiditatē: ⁊ sic non
pōt gñari aer. ex quo aer regrit humiditatē. silr si frigidi
tas aque corrūpit caliditatē ignis: ꝯñr corrūpit vel saltēꝫ
debilitat siccitatē eiusdē: ⁊ sic nō pōt gñari terra: cum ter
ra regrat siccitatē: ⁊ sic. vt videt: ex duobus elīis non habē
tibus simbolū. puta ex aqua ⁊ igne adiuicē approxima
tis: nō pōt tertiuꝫ gñari. s. nec aer nec aqua. ¶ 5° arguitur 5^m
sic. duob^s elīis nō habētibus simbolū approximatis adiu
icē vel vnum est potētius alio: ⁊ sic conuerteret aliud in
suā nām: vel nō est potētius alio: ⁊ tunc ex eis videtur ge
nerari mixtū: ⁊ nō aliud elītū. ¶ Sexto si ⁊c̄. tūc ex trib^s 6^m
videt generari q̄rtum. modo hoc est falsuꝫ: ⁊ ꝯña tꝫ a silī.

In oppositū est Arist. in isto 2° vbi ꝓbat q̄ ex duobus elementis nō habentib^s T.c.31.
simbolum: puta ex aqua ⁊ igne. terra ⁊ aere pōt 3^m gñari.

Pro ista ḡ qōne sit p^a ꝯclo. ex duob^s elītis ha bentibus simbolū nō pōt 3^m generari. pꝫ. p^a ꝯ
q: ign^s ⁊ aer: que sunt elementa habētia simbolū agunt
adiuicē: ⁊ nō corrūpit caliditas cū vtrobiq̄ sit caliditas:

q p ꝯñs nec aq̃ nec terra gñabit: cum vtraq̃ regrat fridi-
tatē. Ita silr si aq̃ ꝛ aer agāt adiuicē nō corrūpit humidi-
tas: nec p ꝯñs ex eis gñat ignis nec terra: ꝛ similr deduca-
2ª ꝯ tur de alijs elis hñtib⁹ simbolū. ¶ Scdā ꝯ. ex duob⁹ elis
nō hñtibus simbolū pōt 3ᵐ gñari p actionē eorum adinui-
cē absq̃ actōe tertij eli. p3: qa ex igne ꝛ aqua q̄ nō hñt sim-
bolū pōt fieri terra: ꝛ hō pōt sic fieri. nā friditas ipsius aq̃
pōt obtinere sup calitatē ipsius ignis ꝛ siccitas ipsi⁹ ignis
sup humiditatē aq̃: ꝛ sic corrumpit humiditas aq̃ ꝛ cali-
tas ignis: ꝛ manēt ibi friditas aq̃ ꝛ siccitas ignis: ꝛ gñabi-
tur ex eis terra: ꝛ silr calitas ipsi⁹ ignis pōt obtinē sup fri-
giditatē aq̃: ꝛ eꝯ. hūiditas aq̃ sup siccitatē ignis: ꝛ sic cor-
rūpet ibi friditas aq̃ ꝛ siccitas ignis ꝛ remanebit ibi solū
humiditas aq̃ ꝛ calitas ignis: ꝛ sic ex eis gñebit aer q est
calidus ꝛ humidus: sic g ex duobus elis. s. igne ꝛ aq̃ non
habentibus simbolū pōt tertium generari. s. aer vel terra.
3ª ꝯ ¶ Tertia ꝯ. ignis nō pōt facē aerē ex aq̃ nisi aq̃ etiā face-
ret aerē ex igne. pbat: qz ignis et aqua non pōt facē aerē:
nisi quādo sola caliditas obtinet super friditatē. ideo tūc
humiditas corrumpit siccitatē. ꝛ mā ignis fit humida ꝛ
calida que est dispō ad formā aeris. mō non fit humida nisi
4ª ꝯ ab actione humiditatis aque in siccitatē ignis. ¶ Quar-
ta ꝯclo est. q si per hūc modum aq̃ agit in ignem: ꝛ eꝯ: ꝛ
iste actiōes sunt eque veloces: concedēdum est q aer gña-
tur: ꝛ tñ pro tunc ipm gñans est corruptū. pbat: qz in illo
instāti in q̄ itroducit forma aeris eēt corrupta foīa ignis et
aq̃: ꝛ p3 hoc a silī: qz pla. q est pr̃ for. pōt esse corrupt⁹ añq̃
5ª ꝯ itroducat forma filij in mā. ¶ Quinta ꝯ est. q si vna illa-
rū actionū est velocior: ita q ignis agat veloci⁹ in aquā q̄
eꝯ. tūc forma aeris itroducit in mām aq̃: ꝛ tūc gñat aer:
ꝛ postea ille aer gñabit aerē ex illo igne q genuit ipm: ꝛ
cā hui⁹ est: qz ille ignis iā est disposit⁹ ad corruptōnē: et eo
q aq̃ antea remittebat ei⁹ siccitatem: ꝛ inducit ei⁹ humidi-
Corᵐ tatē: ꝛ per ꝯñs iaz est dispositus: nec ex ipo generatur aer.
¶ Ex 2ª ꝯne. sequit ignē posse gñari ex loco suo ꝓprio. p3
si aer ꝛ terra agerēt in seīuicē: ꝛ caliditas aeris obtineret su-
Dubiū p friditatē terre: ꝛ siccitas terre eꝯ sup humiditatē aeris.
¶ Sed dubitatur h: quia nihil agit vltra gradum pro-
prium. ergo aer non agit caliditatem intensiorem in mā
terre quā met habet. ergo nō pōt ex ea gñare ignē: qa ad
Rᵒ gñonē ignis regrit maior caliditas q̄ sit caliditas aeris.
¶ Respondet q aer potest calefacere ipsaz terram vltra
gradum propriū: ꝛ hoc ꝓpter cōpassibilitatē mãe terre.
¶ Vel alit dico: q terra qñ est ita calida sicē aer: ꝛ cū h val-
de sicca. tūc itroducit foīa sbālis ignis mediāte q̄liter⁹
reducit ad calitatē ita intēsam sicut est caliditas ignis.

Ad pᵐ **Ad rationes.** ¶ Ad pmā dico: q nō est icōue-
niēs gñone eqiuoca: l3 nonvniuo-
Ad 2ᵐ. ca dissimile gñari a sibi dissili. ¶ Ad 2ᵐ dico: q qñ ignis
obtinet fm ambas suas q̄litates. tunc semp ipsi⁹ ignis est
rarefacere: qñ ṽo obtinet solum fm vnaz ꝛ obtinet super
ipsuz quo ad aliā. tūc nō op3 eē talē actionē ignis in aq̃:
Ad 3ᵐ ꝛ eꝯ. cū ex eis gñat terra. ¶ 3ᵐ dico: nō esse inconueniens
vnum eē fortius alio fm vnā q̄litatē ꝛ debilius fm aliaz:
Ad 4ᵐ. nec rō ꝓbat oppoᵐ hui⁹. ¶ Ad 4ᵐ dico: q in approxima-
tione ignis ꝛ aq̃ adinuicem: cum ignis corrumpit fridita-
tē aque: hñ aliqualr remittit humiditas eiusdē: sed nō to-
talr corrumpit: ꝛ tunc cum genitus est aer: eꝯ redibit ad
seipm. Silr dicat de siccitate ignis: q etiā hñ aliqualr re-
mittit cum caliditas ignis corrūpit per frigiditatez aq̃:
Ad 5ᵐ. postea cū genita est terra redibit ad seipsam. ¶ Ad 5ᵐ di-
co: q cū vnū elntoꝝ est potētius altero fm ambas q̄lita-
tes: ꝛ tūc hñ ꝯuertit aliud in suā nām. cū ṽo vnū est poten-
tius alio fm vnā q̄litatē: aliud aūt eꝯ fm aliā. tūc vnū nō
ꝯuertit aliud in suā nām: nec ex eis gñatur mixtum: sed ex
Ad 6ᵐ. eis gñat 3ᵐ elm. ¶ Ad 6ᵐ dico: q cū 3ᵒ elnta sunt appli-

cata adinuicē. tunc necesse est q vnum eorum hēat sim-
bolū cū vno: ꝛ nō hēat simbolū cum alio: ꝛ tunc pōt fieri
q illoꝝ q̄ hñt simbolū vnū cōuertat aliud in suaz nām: q̄
scō maneāt duo nō hñtia simbolū: ꝛ ex illis. tunc gñabit
3ᵐ: ita q nunq̄ ex tribus gñabit 4ᵐ: s3 hñ ex duobus 3ᵐ
mō pdicto. Et sic terminat ista qō. Qō. r.

Queritur Vtrū qōl3 mixtū circa locū
mediū sit cōpositū ex oībus
simplicib⁹. ¶ Et vr̃ q nō: cū lapis q est in ꝓ- pᵐ
fundo maris sit vnum mixtū circa meᵐ: ꝛ tñ
in ipso nihil est de igne. nam satis cito extin-
gueret. g nō qōlibet mixtum circa mediuz est compositū
ex omnibus simplicibus. ¶ Scdō si qō esset vera. tunc in 2ᵐ
auro esset aqua: cum aurū sit vnū de corporibus mixtis:
sed q in auro nō sit aq̃. p3: qz dū aurū purgarct in forna-
ce illud deberet corrumpi satis cito: hoc tñ falsuz est: qz di-
cit q p lōgum tēpus auruz durat in igne q nō corrūpit.
¶ Tertio aliqua mixta sunt ita grauia vel grauiora: sicē 3ᵐ
terra vel plumbū. mō hoc nō eēt si in eis essent elta leuia:
ꝛ p ꝯñs de talibus videt q nō sint cōposita ex oībus sim-
plicib⁹: nō obstante q sint mixta circa mediū residentia.
¶ Quarto arguit sic. q̄dā sunt mixta ex igne ꝛ terra so- 4ᵐ
lū. sicē sunt exalatiōes calide ꝛ sicce: quedā ṽo ex aere ꝛ aq̃
solum: sicut vapor calidus ꝛ humidus. vt p3. pᵒ metheo.
¶ 5 elnta nō manēt in mixto formalr. sicut dicebat pus. 5ᵐ
g qō falsa. ¶ 6ᵒ pari rōne posset esse vnū elm ex tribus vel 6ᵐ
duobus simplicibus. sicut ex 4ᵒʳ. modo hoc est falsum.

In oppositum est Aristoteles in isto secun-
do.

¶ In ista questione. Primo ponaz aliqua notabilia pro ti-
tulo questionis. Secundo ponentur conclusiones.

Quantum ad pmum sciendum. q in proposito pᵐ nōnᵐ
per simplicia non intelligimus deuz
ꝛ intelligētias: sed corpora simplicia generabilia ꝛ corru-
ptibilia que sunt vocata elnta. ¶ Scdō notandū: q mix- 2ᵐ nōnᵐ
ta circa mediū dicunt mixta manētia circa terrā ꝛ habēt
residētiā ꝛ mãsionē circa ipsam: ꝛ alia non dicunt mixta
circa locum medium: eo q terra est medium mundi: ꝛ nō
intelligit questio de mixtis iꝑfectis nāliter ascendentib⁹
in aerē. sicut sunt exalationes ꝛ similia. ¶ Tertio notan- 3ᵐ nōnᵐ
dum: q qñ dr̃. ex omnibus simplicibus. nō debet intelligi
q fiat distributio vsq̃ ad indiuisibilia simplicium. sed so-
lum vsq̃ ad eorum spēs: ita q fiat distributio nō p̄o sin-
gulis generum: sed pro speciebus singulorum. ¶ Quar- 4ᵐ noᵐ
to notandū. q multi sunt modi ponēdi elemēta in mixtis.
pᵒ q nō maneāt in mixtis: nec foīe: nec q̄litates eorū: s3 so-
lū quedā q̄litates remisse sīles q̄litatibus ipsorū. sicut di-
cebat in vna qōne sup pmū hui⁹: ꝛ ibi ponebatur ali⁹ mo-
dus ponēdi elnta manē in mixto. ¶ 5ᵒ notādū: q qō pōt 5ᵐ noᵐ
intelligi q q̄tuor elnta essent in mixto mō predicto: vel q
elnta sint in mixto. i. q regrant ad generationem mixti.
¶ Sexto noᵐ: q adhuc qō pōt itelligi vtrū mixtū hēat il- 6ᵐ noᵐ
las q̄litates nālr: ꝛ tunc dr̃ sbālr mixtū: vel hēat illas vio-
lenter: ꝛ sic dr̃ mixtum qualitatiue. Et sic simplex elntum
sbālr pōt eē mixtū q̄liᵘᵉ: vel qñ est alteratiuum violent.
¶ Septimo noᵐ: q adhuc qō pōt itelligi vtrū in oī mix⁹ 7ᵐ nōnᵐ
circa mediū sint q̄tuor elnta ꝛ qualitates sīles qualitati-
bus eoꝝ: ꝛ pōt h itelligi vel de q̄litatib⁹ actiuis: aut passi-
uis: vel ō q̄litatib⁹ moᵘⁱ localr. s. sūt grauitas leuitas ꝛc.

Quantum ad 2ᵐ sit pma ꝯ. nullū ē mixtū ex duo- pᵃ ꝯ
bus elis nō hñtib⁹ simbolū. Et intelli-
go ꝯnē de mixto qō est pure mixtū. pbat: qa si vnū illoꝝ
eltoꝝ obtineret sup aliud fm ambas q̄litates. tunc ꝯuer-
teret ipm in suā nām. si ṽo obtineret sup aliud fm vnā ei⁹
qualitatē ꝛ aliud ecōuerso sup ipm fm aliā. tunc ex ipsis
generabit 3ᵐ elntum. Et sic nunq̄ ex eis gñabit mixtum.

2ª ꝯ ¶ Scđa ꝯ. est ꝙ nullū est mixtū ex duob⁹ elīs hñtib⁹ sim
bolum. pꝫ: q illud qđ obtineret sup aliud in q̄li̇ᵗᵉ in q̄ nō
cōicant ꝯuerti ipm in suā nām: ⁊ ex eis nō gñabit mixtū.
3ª ꝯ ¶ Tertia ꝯ est. ꝙ nullū est mixtū ex tribus elīs. pꝫ. nam
nunq̄ sunt tria elā nisi duo eoꝝ hēant simbolū: ⁊ duo si
hēant: ⁊ tūc hñtiū simbolū vnū ꝯueniet aliud in suā nām:
⁊ sic manēt duo nō hñtia simbolū: ex qb⁹ nō gñatur mix-
4ª ꝯ tum: sed ex eis gñat ʒᵐ elātum. ¶ Quarta ꝯ est. ꝙ ad cu-
iuslibet mixti gñonē opꝫ cōcurrere 4ᵒʳ elīta vel v̄tutes ip
soꝝ. pꝫ h: q nō sufficiūt duo. p duas p̄mas ꝯnes: nec suffi
ciūt ʒ⁹ p ʒᵃᵐ ꝯnē. ḡ reqrunt 4ᵒʳ vel v̄tutes ipoꝝ: ⁊ h est qđ
2ᵐ itendit. ¶ Secundo in q̄lꝫ mix⁹ reqrunt due q̄litates: sic
T.c.15. sunt odor ⁊ sapor: sed p Aristo. in isto 2° ille q̄litates cāne
p actionē 4ᵒʳ q̄litatū p̄ᵐᵃʳ adiuicē: q̄ sūt calitas friditas ⁊c̄.
T.c.49. ¶ Tertio arguit rōne Aristo. nā p ad gñonē mixti: ⁊ in-
tel⁹ de mixto pfecto: opꝫ ꝯcurrere terraꝫ: vt illud mixtū sit
2ᵐ grossum ⁊ firmum. 2° opꝫ ꝯcurrere aquā: q terra sine aq̄
nō pōt ꝯtinuari in suis ptibus. nā terra sine aqua nō esset
nisi sicut puluis: ⁊ sic vt ptes terre seu terrestres teneant se
adiuicē opꝫ ꝯcurrere humiditatem aq̄: nec ad h sufficeret
humiditas aeris: q ipa nō est multū tenax: nec ita bñ ptes
tenerēt se adiuicē humiditate aeris: sicut humiditate aq̄.
sic ḡ pꝫ ꝙ ad gñonē mixti oꝫ ꝯcurrere aq̄ ⁊ terrā: deinde
opꝫ ꝯcurrē aerē ⁊ ignē: pp h ꝙ mixtio debet fieri ex ꝯrījs.
mō aer ꝯriat terre: ⁊ ignis ꝯriat aq̄: q ḡ ad gñonez mixti
opꝫ ꝯcurrere terrā ⁊ aquā. vt dcm̄ est. similr ꝙ ad eaꝫ opꝫ
ꝯcurrere aerē ⁊ ignē: q̄ sunt p̄dictis ꝯria: postq̄ ois mix⁹
proprie dicta: de qua est presens sermo: debet esse ex ꝯrījs.
4ᵐ ¶ Quarto arguit sic. ad cuiuslꝫ mixti gñonē oꝫ ꝯcurre-
re 4ᵒʳ q̄litates p̄mas. quaꝝ q̄libet est ppa vni elō. ḡ qđ v̄a.
ꝯña tꝫ. añs pbat: q sic sine humido nō ꝯstaret: sꝫ sine sic-
co ꝯstaret: sꝫ vna pe flueret h: ⁊ alia illic: nec ēt calitas pu-
ra sine siccitate ⁊ humido sufficeret: nec ꝯstaret: q alleuia-
ret ⁊ eleuaret ⁊ faceret descēdē humidū a sicco: ⁊ sic iteꝝ
nō ꝯstaret mixtū: nec ēt calitas pura cum humido ⁊ sicco
sufficeret: q tūc humidū nō posset digeri cuꝫ sicco: nec mi
Dubiū sceri cū ipo: pp h ꝙ friditatis nō est digerere: ⁊ sic ḡ nō cō
staret mixtū. ¶ Sꝫ. d. aliqs postq̄ ad cuiuslꝫ mixti gño-
nē ꝯcurrūt 4ᵒʳ elā vel v̄tutes ipsoꝝ. q̄re ḡ est ꝙ in quolꝫ
mixto dn̄at terra s̄m excē: quod Arist. voᵗ s̄m molem.
℞ ¶ Breuiter hui⁹ pōt assignari ratio p̄ᵃ: ꝙ in mixto dꝫ esse
ppoꝛᵗᵉ distō elōꝝ. mō q ignis est magne actiuitatis et
terra est modice actiuitatis: in mixto: elā que sunt maioꝝ
actiuitatis sunt ibi in maiori extēsiōe pp eius remissionē
faciēdam: q ḡ terra inter elementa est miᵉ actiuitatis in
de est ꝙ ipsa in mixto dn̄at s̄m molē seu s̄m extensionē.
2ª cā ¶ Alia causa pōt esse ista: q circa mediū mūdi: puta cir-
ca terrā est locus magis tēperatus ⁊ magis ꝯueniēs mix-
tis pp reflexionē radioꝝ solis ad terrā: ⁊ pp h nā sagax vo
lēs pducē mixtū fecit ꝙ in mixtis dn̄aret terra s̄m molē:
ad istum sensum: vt mixta cum sunt ex̄ locum eis conue-
nientē: qui est medium mundi: mouecantur ad ipm ppter
grauitatem terre: nec recedant a loco eis conueniente.

Ad p̄ᵐ **Ad rationes.** ¶ Ad p̄maꝫ dico: ꝙ in lapide q
est in mari nō est ignis: sꝫ bñ q̄li-
tas ꝯsilis qualitati ignis. Sed. d. aliqs. quare ergo illa q̄-
litas non corrūpit: dico ꝙ hoc est ex eo ꝙ forma subalis
lapidis hꝫ v̄tutē resistēdi dispōnibus inālibus lapidi: ⁊ il
la foīa subalis lapidis p̄seruat qualitates lapidis ne cor-
Ad 2ᵐ rumpant in mari. ¶ Ad 2ᵐ de auro consili mō r̄ndetur.
Ad 3ᵐ ¶ Ad 3ᵐ qñ dr̄ aliqua mixta sunt ita grauia ⁊c̄. dico ꝙ
hoc est cū equali massa cū t̄ra. vñ si capiat vna massa pu-
re terre ⁊ vna massa plūbi sibi equalis: dico ꝙ massa terre
pure est ḡuior: pp h ꝙ nihil est de leuitate: sic tñ non est de
plūbea: pp h ꝙ elīta leuia ꝯcurrebant ad ei⁹ gñationē.
Ad 4ᵐ ¶ Ad 4ᵐ dico: ꝙ nō est ꝯ nos: q qđ intelligit de pfectio

ne in mixtis. ¶ Ad q̄ntā ⁊ sextā pꝫ ex p̄ōne. Nunc sequit
vna questio notabilis. Qō. xj.

Queritur Utrū sit dare aliqđ mixtum
tēpatū ex elīs vel ex q̄litatu-
b⁹ elōꝝ. ¶ Et arg⁹ p ꝙ sic. nā nisi sic eēt. seq̄t p̄ᵐ
ꝙ nullū alal posset eē sanū: sꝫ h est falsum. p-
bat ꝯña: ex eo ꝙ sanitas ꝯsistit in adequatio-
ne humidoꝝ ⁊ qualitatū elītoꝝ. mō si nō ꝯtingeret dare
mixtū eq̄lr ex elīs vel qualitatib⁹ elōꝝ nō ꝯtingeret dare
adeq̄tionē hūidoꝝ ⁊ q̄litatū elītoꝝ in mix⁹. Et sic nō ꝯti
geret dare aliqđ mixtū sanū: nec aliqđ alal: qđ itēdebat:
¶ Scđo pōle est dare aliqđ mixtū qđ nālr gesceret in me 2ᵐ
dio elōꝝ: sic ꝙ derelinqueret duo elīta supra ⁊ duo infra.
ḡ est dare mixtū equale ex elītis. ꝯña tꝫ. nā tale qđ sic ge-
sceret eēt equalr mixtū ex elīs. añs pꝫ: q si non eēt nāle ge-
sceret in medio: sꝫ infra potest tm̄ remitti ad equalem gra
dum leuitatis. si autem nāliter gescit supra leuitas potest
remitti ad equalē gradū leuitatis: ⁊ sic itēꝝ gescet in me⁹.
¶ Tertio vbi est dare magis ⁊ min⁹: ibi est dare equale. 3ᵐ
mō pōle est eē aliqđ mixtū i q̄ vnū elīm excedat aliō ⁊ qua
litates ei⁹: ⁊ est dare mixtū in q̄ aliud elemētuꝫ excedat ali
ud. ḡ est dare aliqđ mixtum in q̄ illa elīta erūt equalia.
¶ Quarto nō ꝯᵗ fieri trāsᶦᵗᵘˢ de extremo in extremū nisi 4ᵐ
p mediū: sꝫ vna qualitas aliqñ excedit aliā: ⁊ aliqñ excedi
tur ab alia i mix⁹. ḡ aliqñ est sibi equalis i ḡdu: ⁊ tūc tale
mixtū est equalr mixtum ex elīs q̄ ad eorum qualitatem.
¶ 5° si vna qualitas nō est adequata cū alia in mix⁹ sꝫ ex 5ᵐ
cedit eā p remissionē ei⁹: aut itēsionē ei⁹: possūt elīta ade-
quari sic in qualitatib⁹. ḡ si mixtū aliqđ il̄ ē mixᵐ inequa-
lr ex elīs q̄ ad eoꝝ qualitates: tunc per itēsionem vnius ⁊
remissionēꝫ alterius poterit fieri mixtū equaliter ex ipsis. 6ᵐ
¶ Sexto sicut in maiori mundo: ita in minori: sed in ma
iori mūdo: elīta sunt adequata. ḡ sic est in minori: puta i
hoīe ꝙ elīta sunt adequata in eoꝝ potētijs. ⁊ per ꝯñs ho
mo est vnum mixtum equaliter ex elemētis vt videt.

In oppositū vr̄ eē Aris. ⁊ Cōmē. in isto 2°. vbi T.c.49.
voluit ꝙ ipōle sit dare mixᵐ eque
lr ex elīs: ⁊ h ēt dicit Cōmē. in lib. ce. dicēs: ꝙ illud mixᵐ Com.7.
vbicūq̄ poneret gesceret: nec illud mixtū hēret motū nā-
lē: pp h ꝙ mixtū nālr mouet ad motū elīti p̄dominātis.
Si ḡ eēt aliqđ mixtū in q̄ nullū elīm dn̄aret: sed qđlꝫ cuilꝫ
hꝫ eēt equale i ḡdu. illđ nō plus moueret ad motuꝫ vnius
elīti q̄ alteri⁹. ⁊ p ꝯñs nō videret hēre motum nālem.

In ista questione supᵉʳᶦᵘˢ est p̄. qualr elīta
manēt in mix⁹ ⁊ de h di-
ctū est p̄ hm⁹. 2° sciendū est ꝙ qđlꝫ mixtū hꝫ nālē cōplo-
nē ⁊ pportionē qualitatū quā sibi determinat: ⁊ illa non
ꝯsistit in equaliᵗᵉ qualitatū elītarū. Et iđ vnū mixtū de-
terminat sibi vnā ⁊ aliud aliā. sic hō vnaꝫ ⁊ asin⁹ aliā. mō
si ois cōplo mixti ꝯsisteret i equaliᵗᵉ qualitatū elītarū. tūc
oia mixta eēnt eiusdē: aut ꝯsilis cōplonis nālis: qđ ē fl̄m.
¶ Ex his seq̄t corᵐ. s. si p̄ qualiᵗᵉ in aliq̄ mix⁹ vulgarius Corᵐ
loᵘᵒ: vel qualiᵗᵉˢ sīles qualiᵗᵃᵗⁱ p̄ᵉ tēdāt ad equaliᵗᵉᵐ. sic i ho-
mie. tūc hō fieret ifirm⁹: pp h ꝙ fieret recessus a pportione
qualitatū in qua ꝯsistēt cōplo nālis hoīs: ⁊ iđ cū fierēt eq̄
les nō posset hō vlteri⁹ viuē: sꝫ moreret. Et iđ qđ pōt hēre
duplicē itēᵐ. vnu⁹ ē ꝙ sit aliqđ mixᵐ eq̄lr i elīs vel q̄liᵗᵇ⁹: qđ
nō hēat plus de vna q̄ de alia: ⁊ illđ dr̄ eē mixᵐ ad pōd⁹.
¶ Alr⁹ itē⁹ pōt eē. vtrū aliqđ mixtū posset esse tēpatuꝫ nō
ad pōdus. i. nō eq̄litatē qualitatū elemētariū: sꝫ ad cōple
xionē ⁊ pportionē debitā in sua spē: ⁊ illud vocaret mix-
tū tēpatū ad iustitiā. vt si pōle sit eē hoīem aliquē: q lꝫ eēt
oīmode disposit⁹ s̄m cōplexionē ⁊ pportionē qualitatuꝫ
p̄maꝝ: q̄ debent hoī vt pfecte exerceat oēs operatiōes su-
as: ⁊ in oīb⁹ mēbris suis eēt pfecte dispositus: tūc talis hō
eēt pfecte sanus ⁊ diceret mixᵐ a iustitia in spē humana.

Quantuz ad p̄mū sensuz q̄ōnis videndū est p̄ ⁊ q̄tū ad 2ᵐ sensuz vidēdū ē 2°. ℭ Ad p̄mū ḡ sciendū est q̄ i mix° sunt q̄dā q̄litates q̄ dr̄ q̄litates alteratiue. sicut calitas friditas hūiditas ⁊ siccitas. Et q̄dā dicunt mo" localr: sicut grauitas ⁊ leuitas: ⁊ iō adhuc p̄m° sensus q̄ōnis pōt intelligi vtp̄ sit dare mixtuz eq̄liter ex oībus eq̄li°ᵇ tā alteratiuis q̄ȝ motiuis localr: vel vtrūz sit dare mixtū eq̄liter ex q̄li°ᵇ alteratiuis: ſȝ nō motiuis localiter vel ecōuerso.

p° suppō ℭ Tūc sit p̄ma suppō talis. si in mixtiōe eēt tm̄ de grauitate: sicut de leuitate oporteret q̄ ibi esset multo plus de caliditate q̄ȝ de friditate. p3 hoc de mixtis: sic de hoīb° ⁊ eq̄s i q̄b° est plus ō ḡuitate q̄ȝ ō leuitate: ⁊ sil'r plus de caliditate q̄ȝ de friditate. ḡ si eq̄liter eēt ibi de grauitate: sicut de leuitate: adhuc m'to plus eēt ibi de caliditate. Et iō si eēt aliq̄ō mixtū ex q̄li°ᵇ motiuis: illud eēt ineq̄liter mixtum ex q̄litatibus alteratiuis.

2° suppō ℭ 2° suppō si q̄ttuor q̄litates alteratiue essent eq̄liter in mix° in gradibus: nō pp̄ hoc essent eq̄liter in mix° in potētijs ⁊ v̄tutibus. p3: q̄ȝ in aliquo mix° eēnt quattuor gradus calitatis ⁊ q̄ttuor gradus frigiditatis: ſȝ esset ibi eq̄litas ipsaꝝ qualitatū i gradu: nō tn̄ in potētia ⁊ virtute: ꝑpter hoc q̄ caliditas est maioris actiuitatis q̄ȝ sit frigiditas.

3° suppō ℭ 3° suppō ē: q̄ si due qualitates in aliquo mix° essent adequate i posse agere: adhuc possēt esse inequales in posse resi°ᵉ. p3: q̄ȝ si in aliquo mix° eēt caliditas ⁊ frigiditas equalis po°: frigiditas eēt maioris resistētie q̄ȝ calitas. p3 ex eo q̄ frigiditas adhuc esset minoris actiuitatis q̄ȝ caliditas: adhuc posset esse a°ᶜ resi°. ergo multo magis cū est equalis potentie cū caliditate.

p° cōclo Tunc sit p° ꝯ. q̄ pōe est q̄ in mix° qualitates motiue. sint eq̄les. p3: q̄ȝ si non sint equales: p remissionē vni° ⁊ p itēsionē alteri° pn̄t fieri equales.

2° cōclo ℭ 2° ꝯ ē. q̄ hoc est pōe et ō q̄li°ᵇ alteratiuis. p3 ꝯsili rōne.

3° cōclo ℭ 3° ꝯ. ē pōe est esse aliq̄ō mixtū equaliter ex oībus q̄li°ᵇ motiuis localiter ⁊ alteratiuis sil'. p3: q̄ȝ si in aliquo mix° est tm̄ de grauitate q̄ȝtū est de leuitate. tūc p p̄mam suppōnēz in illo est plus de caliditate. si aūt in eo tm̄ est de calitate q̄ȝtum est ō frigiditate. tūc in eo plus ē de grauitate: ita q̄ si in aliquo mix° est eq̄litas in quali°ᵇ motiuis localr in eo est inequalitas in q̄litatibus alteratiuis ⁊ ecōuerso.

4° cōclo ℭ 4° ꝯ est. q̄ si eēt aliq̄ō mixtū ad pondus adhuc de illo falsum esset dicere q̄ vbicūq̄ poneret' q̄sceret: p3. nā si esset equaliter mixtuz ex q̄ttuor elītis ad pōdus. adhuc si poneret' i loco ignis terra aqua ⁊ aer traherēt ipsūȝ ō loco ignis. ⁊ sic ibi nō q̄sceret. Itē si poneret' in medio mūdi pp̄ ꝯsilem rōnē nō videt' ibi quiescere: ſȝ traheret' sursūȝ nisi derelinqueret duo elīta supra ⁊ duo infra.

5° cōclo ℭ 5° ꝯ est. q̄ ēt falsūȝ est de tali q̄ esset ppetuum. nā sicut p3 ex scōa ⁊ 3° suppōnib°. si in illo qualitates eēnt eq̄les i gradibus: nō tn̄ pp̄ hoc eēnt ibi equaliter in potētijs ⁊ v̄tutib°. si eēnt ibi equaliter i potētijs ⁊ v̄tutibus: nō tn̄ pp̄ hoc eēnt ibi equal'r in posse resistere: ⁊ p ꝯñs vna ageret adhuc in aliā: ⁊ sic fieret cor° talis mixti.

Quantum ad 2ᵐ mēbᵐ q̄ōnis. nūc restat vidē: vtrū v3. sit dare aliq̄ō mixtū existēs in optima dispōne debita ⁊ nāli sue spēi. Et p° videndū est. si mixta diuersaꝝ spēꝝ possint hāe ꝯsilem dispōnē. 2° videndū est si mixtū eiusdē spēi determinat sibi ꝯplōnē ꝯsilem qualitatuȝ p̄maꝝ: vel aliā ⁊ aliā. 3° videndū est si mixtum q̄ȝdiu viuit determinet sibi ꝯtinue eādē seu ꝯsilem ꝓportionē qualitatū p̄maꝝ vel scōm diuersa tp̄a viuentis seu mō vnam ⁊ postea aliā. 4° videndū est. si mixtū possit ma°ᶜ p tēpus in illa optia dispōne quā sibi determinat.

p° distō ℭ Q̄uātū ad pᵐ sit p̄me distō. q̄ q̄daȝ est ꝯplō nālis seu radicalis ipsius mixti quā sibi determinat forma subālis talis mixti. Alia est accītalis ⁊ extrinseca: q̄ est pp̄ actionē extrinsecā: puta aeris vel solis vel cibi.

2ᵐ sciēᵐ ℭ 2° sciendū ē q̄ ad mutationē ill° ꝓportionis ⁊ ꝯplōnis accītalis seq̄t' et varia° ꝯplōnis nālis: ſȝ nō ita velociter.

3ᵐ sciēᵐ ℭ 3° sciendū est q̄ mixtū sub aliqua ꝓportiōe vel dispōne stat nāliter: ⁊ sub aliqua violēter. Et si in aliqua sub qua nūq̄ȝ posset stare sub ꝯplōne nāli stat siue sub alia sub qua stat violente efficit' infirmū: cū peruenitur ad aliquā sub qua nō pōt stare sequitur mors.

p° ꝯ Tunc sit p° ꝯ. cuilibet spēi ꝯ° aliq̄ la°ᵒ ꝓportiōis p̄maꝝ quali°ᵘᵐ sub q̄ nulliū mix° alteri° spēi posset esse nāliter. p3 hoc p̄: q̄ȝ forma vni° spēi nāliter habȝ vnā ꝯplōnē: ⁊ forma alteri° spēi aliā: sed q̄ ibi sit la°ᵒ p3. ex eo: q̄m̄ nō oīa indi° vni° spēi habēt ꝯsilem dispōnē qualitatū p̄maꝝ.

2° ꝯ. ℭ 2° ꝯ est. q̄ vnaq̄q̄ spēs maiorē latitudinez sibi determinat: sub qua pōt stare violente. q̄ȝ sub qua pōt stare nāliter. Et iō est aliq̄ ꝓportio q̄litatū p̄maꝝ sub qua pōt stare hō infirmus ⁊ nō hō sanus.

3° ꝯ ℭ 3° ꝯ: ſȝ duo indiui° diuersarū spēꝝ nō possint sil' stare sub equali ꝓportione q̄litatū p̄maꝝ nāliter: tn̄ q̄dlȝ eoꝝ pōt stare sub illa violenter: vel ad mi°ᵘ alterū hoꝝ p3. nā capiat' p̄mū istā a eē hoīs: ⁊ ecōuerso remittant' qualitates ⁊ dispōnes sub q̄bus hō ē ꝓductus: donec ꝑueniat' ad illā dispōnē sub qua fuit embrio anq̄ȝ hō fuit genit°: ⁊ ime°ᶜ post instans in quo incipit talis remissio venit' ad illā: ⁊ cū non sit dare vltimuȝ instās rei permanētis. sequit' q̄ h̄ ime°ᶜ post illud instās manebit hō. ⁊ tunc stabit sub ꝯsili dispōne sub qua p̄ius embrio ſȝ violenter.

Corrᵐ ℭ Ex hoc seq̄t' q̄ aliqua forma pōt durare sub p̄ori dispōne q̄ȝ poterat ḡnari: vn̄ puer pōt ma°ᶜ in maiori frigore postq̄ȝ genit° est q̄ȝ possȝ ḡnari.

p° ppō ℭ Deīde dilatādo mām pn̄t poni aliq̄ ꝓportiōes. q̄rū p̄ma est. q̄ veniēdo de summo ca°ᵒ ad sūmū fridū infinite iueniunt' ꝓportiones. quaꝝ q̄daȝ sunt maiores: q̄dā minores: q̄dā rōnabiles: q̄daȝ irrōnabiles.

2° ppō ℭ 2° ꝓpō. sub quacūq̄ illaꝝ ꝓportionū p̄t aliqua forma eē siue nāliter: siue violēter. p3: q̄ȝ mā pōt esse p alteratiōnē sub qualibet illaꝝ ꝓportionū: ſȝ ipa nūq̄ȝ est sine forma. ḡ sub q̄cūq̄ illaꝝ ꝓportionuȝ est aliqua forma.

3° ppō ℭ 3° ꝓpō est. q̄ nō q̄cūq̄ forma p̄t sub quacūq̄ illaꝝ ꝓportionū eē nāliter: nec adhuc violēter. p3: q̄ȝ forma subālis nō pōt eē sub quacūq̄ tali ꝓportiōe nāl'r nec violēter. Ex hoc p3. q̄ q̄daȝ mixta fiūt post alia deter°ᶜ: ⁊ q̄dlȝ post q̄dlȝ. vn̄ inter ꝓportionē determinatā lapidis sūt multe ꝓportiōes itrinsece quas op3 transire anq̄ȝ variet' de vna ad aliaȝ sub q̄bus nō p̄t stare forma ferri: nec forma lapidis nāl'r nec violēter: ⁊ pp̄ hoc nō ime°ᶜ ex ferro pōt fieri lapis: aut ecōuerso.

4° ppō ℭ 4° ꝓpō. hn̄ verisile est q̄ nulla forma stat nāl'r sub ꝓportione q̄litatū irrōna°. p3: q̄ȝ alie ꝓportiones sunt no°ᶜ.

5° ppō ℭ 5° ꝓpō. ex hoc pōt imaginari q̄n̄ indi° aliquaꝝ spēꝝ cū indiuiduis aliaꝝ spēꝝ hn̄t nālē amicitiam adinuicē: ⁊ q̄n̄ nālē inimicitiā: q̄ȝ duo idi° diuersaꝝ spērūȝ determināt sibi aliā ⁊ aliā ꝓportionēȝ q̄litatū p̄marū. si ḡ ille ꝓportiōes siue ꝯplōnes hn̄t se in ꝓportiōe ro°ᶜ adinuicē. tūc illa idi° diuersaꝝ spēꝝ habēt amicitiā ⁊ ꝯcordiā nālem inter se. si ꝟo ille cōplōnes se habēt adinuicē ꝓpor°ᶜ irrationali: ⁊ talia indi° diuersarū spēꝝ habēt nālem inimicitiam adinuicem. sicut forte est de lupis ⁊ ouibus.

p° ꝯ Quātum ad 2ᵐ sit p° ꝯ. nō oīa indi° eiusdē spēi determināt sibi nāl'r eandē ꝯplōnē. p3 p̄. p medicos qui ponūt q̄ttuor ꝯplōnes ⁊ in q̄lȝ eaꝝ est latitudo.

2° ꝯ ℭ 2° ꝯ ē. q̄ istaꝝ ꝯplōnū idiuidualiū: q̄dā est melior ⁊ ꝯueniētior vite humane: ⁊ q̄dā peior. iō nō oēs hoīes eque diu viuūt: adhuc si oēs morerent' morte nāli.

Corrᵐ ℭ Cor°. nunq̄ȝ duo hoīes sūt oīo siles: imo hoc est q̄si impōe: pp̄ q̄ō vnus determinat sibi vnā ꝓportionē ⁊ alter aliā: ⁊ tales ꝓportiones sunt q̄si infinite.

Dubiūȝ ℭ Sȝ. o. aliq̄s: oēs hoīes sunt eiusdeȝ spēi. ḡ determināt sibi ꝯsiles ꝓportiōes.

Rᵉ ℭ R̄ndet' negādo ꝯñam: ⁊ iō bn̄ dicit Cōmēta. p̄mo de aīa: q̄ diuersitas mēbroꝝ est ꝑpter diuersitatē formaꝝ: ⁊ iō q̄ȝ media nō sunt oīno cōsimilia: ⁊ sic cōplexiones nō sunt omnino ꝯsimiles: nec forme determinantes sibi illas.

Cō. 9.

ʒ **De tertio** sit ista ʒ. q in alia et alia etate est alia et alia cplo nālis: et idō si senectus tenderet ad talē cōplonem q̄lem hȝ iuuenis fieret infirmus et cȝ.
ʒ ¶ De 4° sit talis ʒ. q sicut mixtū determinat sibi cplonē eēntialē: ita ēt determinat sibi cplonē accñtalē et cōgruā: et silem sue cploni eēntiali. pȝ hoc ex eo q q̄dā medic° se hñt
1° cōclo. in vna regiōe q̄ȝ in alia: et melius i vno tpe q̄ȝ in alio. ¶ 2° cclo. nō ipole est mixtū aliq̄n eē sub optima dispōne nālis: et cplone sibi debita. pȝ: q2 pole est q aliq̄n in aliquo instanti pueniat ad illā: et cū nō q̄cūq; discōuen°s extrinsecoꝝ possit imutare nālē cplonē. vꝫ puta medic°. calor. vl modicus frig° vel aliqd talē: q2 mixtū nō de facili trahit extra suam nālē cplonē. sꝫ q po°s sit mixtū aliq̄n eē sub cplone sibi eē
3° cōclo. sentiali et debita. ¶ 3° ʒ est: q ipole est ipsuȝ stare diu sub optima et cōuenientissima cplone. pȝ hoc: pp hoc q2 cito fit aliqua indispō vel in loco vel in tpe propter variationem temporꝫ et rerum nāliū. ¶ Ad rōnes. pȝ ex dictis: et sic est finis huius questionis. Questio. xij.

p̄m
T.c.55. 57.et.58.
2m
Queritur Utruȝ gn̄o sit ppetua. ¶ Et ar° pꝫo q nō. p Arist. 8. phy. nullus motus est eternus nisi mot° localis circularis: sed talis nō est gn̄o. g̃ etc. ¶ 2° aliq̄n ē corruptio: sꝫ tūc non est gn̄atio ex eo q gn̄atio et corr°. sūt 2ria. mō 2ria nō pñt esse simul. g̃ nō semper est generatio: et p 2ñs qd falsa. ¶ 3° nullū ppetuū hȝ esse in
3m T.c.57. 4m tpe determinato: q2 ppetuuȝ semper est: sed gn̄atio hȝ esse in tpe determinato. nā dicit Arist. qdā tps est determinatum gn̄oni: et qdam corruptioni. ¶ 4° nulla generatio est perpetua. ergo qd falsa. 2ña tȝ. añs probatur: q2 nec illa generatio est ppetua. nec ista. et sic de singulis. g̃ nulla.
T.c.55. **In oppositum** est Aristo. in isto 2° vbi vult q generatio sit perpetua.
¶ In ista q̄one. p̄ ponā aliquas distōnes. 2° ponā pclones.
p̄° distō **Quantū** ad p̄m sit p̄° distō. q gn̄o pōt sumi 2° vno° p alteratiōe p̄cedente itroductionē forme sub̄blis. alio°. p ipsamet introductione forme sub̄blis que est finis illius gn̄onis. p̄ma est successiua. 2° est subita. ¶ 2°
2° distō distō est. q q̄dā sunt oino successiua. sicut sunt mot° sonus et 2sīlia: et q̄dā oino pmanētia sicut celū: et q̄dā mixta ex permanēte et successiuo sicut fluui°. ¶ 3° distō est. q ppetuuȝ
3° distō dr̄ 2°. vno° q2 cōtinue et sine itercisi°e. alio° iproprie nō continue: sꝫ intercise: ita q añ qd̄lȝ tps fuit: et post qd̄lȝ tps erit.
4° distō ¶ 4° distō est. q adhuc pōt intelli ppetuū semp et oi tpe finito: et sic cōcedēdū est adhuc fm fidē q semp fuit mot° et gn̄atio oi tpe: et si diceret añ creationē mundi nō fuit generatio: g̃ nō semp. negat 2ñtia: q2 ly semp est distributiuū tpis. mō añ creationē mūdi nō erat tps. Alio° dr̄ perpetuū q erat in infinitis instātib°. quoꝫ qd̄lȝ fuissȝ equale alicui certo dato: et sic intellexit Arist. de perpetuo. ¶ 5° distō. q
5° distō qd pōt intelligi q eēt aliq̄ gn̄atio ppetua vna in nūo. 2° q non in numero: sꝫ in spē. 3° q nō cōtinue sꝫ intercise.
p̄° cōclo **Tūc q̄ntū** ad p̄m sensuȝ sit p̄° ʒ. q pole est q aliqua gn̄atio vna i nūo sit ppetua sine itercisione tpis. pȝ: q2 pole est q in aliquo loco 2tinue sit mā et 2tinue applicet agēs potēs illā māȝ trāsmutare. vbi. g. si ignis 2tinue arderet i lāpade et 2tinue misceret ei oleū: cōtinue ar
2m deret: et cōtinue eēt gn̄atio ignis. ¶ 2° q2 ita est de facto q 2tu° gn̄at aq̄ in media regiōe sub polis mūdi. et sic gn̄at cō
2° cōclo tinue aer et aqua. et sic de aliis. ¶ 2° ʒ est. q talis gn̄o est vna nūo. nō pprie. q2 tā gēitū q̄ȝ gn̄ans. ē solū vnuȝ i nūo p cōtinuā successionē. eo mō q̄ cōtinue ē eadē stella cometa. q̄ ēt sic 2tinuat p admixtionē noue mār. put appet primo metbau. ¶ 3° ʒ talis gn̄o est ipsius mixti ipfecti vel eē.
3° cōclo et nō mixtoꝫ pfectoꝫ. pȝ. q2 mixta pfcā sic sūt alata nō possent ita gn̄ari p 2tinuā successi°nē. ¶ 4° ʒ ē. q nulla gn̄o p
4° cōclo fecti mixti ē ppetua. pbat. q2 oē tale ē corruptibile: et q̄libȝ ei° pars. ¶ Sed. d. tu ʒ. q2 pole est q hodie p̄ma po propor°s alicuius perfecti mixti gn̄et. et cras 2a et sic in infi°. ergo pole est generationeȝ alicuius perfecti esse perpetuam. Dubiū
¶ Respondet q casus est impole naturaliter loquendo. Re
imo p̄ma esset corrupta: et forte nūq̄ȝ. 100a eēt producta.
Quātū ad 2m sensum sit p̄ma pclo. nō opȝ q semper adsit 2tinue gn̄o in vna spē. v. g. vt in spē asini. etc. pȝ B. q2 nō semp est 2stellatio ppa. nec determinata. et hoc put semp sunt applicata agētia. pȝ hoc d gn̄one seni p̄° cōclo
cis. ¶ 2° pclo. semp est aliq̄ gn̄o mixti ipfecti. pbat. q2 semper ē aliq̄ cōstellatio p gn̄one alicui° mixti. nūc pro vno. et 2° cōclo
tūc p alio. et 2n° ēt fiūt alterationes et cetere dispōnes in istis iferiorib°. q̄ frustra fieret nisi semp fieret gn̄o alicui° mixti.
Quantum ad 3m sensum sit p̄° pclo. q intercise ab eterno fuit aliq̄ gn̄o talis. pȝ. q2 oēȝ generationē p̄cessit aliq̄ gn̄o. hoc pȝ p ex pte mae. quā ipole ē sine forma eē. Et sic p̄us pbabat q si pt hāc sit pfes formas sub̄bales: q oēs 2cedāt d forma viciata. pbat g̃ q si sit aliqua gn̄o. seqt q aliq̄ forma corrumpit. pȝ B. ex eo q2 gn̄o vni° ē corr° alteri°: tūc vel illa forma corrupta fuit ab eterno. et B ē ipole p Ar. p̄ celi. nullū ppetuū a pte añ ē corru°a pte post. vl nō fuit ab eterno. et sic tūc añ gn̄abat. et sic ante generationē datā erat alia gn̄o. ¶ 2° pbat ex pte agentis: q2 semp fuerūt mot° celestes. sicut fiūt nūc q̄ntū ad ea q̄ sūt cā gn̄onis. sicut accessus et recessus sol. sic pȝ i isto 2°. g̃ semper fuit gn̄o. 2ña tȝ. ex eo q2 posita cā: ponitur effect°. et q2 corpa celestia p suū motū sunt cā gn̄onis. et pp gn̄onem si mouerent scd̄aria itētōe: nō eēt rō quare aliq̄n icepissȝ gn̄o. p̄° ʒ a.t.c. 10. in fineȝ. 2m T.c.55.
¶ 3° argr̄ ad idē ex pte alterationis. nā ab eterno fuit alteratio. sꝫ illa ordinat ad gn̄onem tāq̄ȝ in finē. sicut dicebatur circa p̄m. g̃ ab eterno fuit gn̄o. 2ña tȝ. q2 alr̄ ille alterationes fuissent frustra. et hoc ē icōueniēs. ex eo q deus et nā nihil agūt frustra. añs pȝ. q2 mot° celi et solis ab eterno alterabāt ista iferiora. ¶ Ad rōnes. ad p̄mā dico q q̄ntūs nulla sit. ppe° loqnēdo logico mō. tñ ppetua erat gn̄o. Uñ ly perpetuo cōfūdit terminū sequētē se 2fu° tm̄. ¶ Ad scd̄ȝ dico q q̄uis gn̄o et corru° nō possint eē sil in subō. tñ bñ pñt eē sil in tpe. ¶ Ad tertiū dico. q in vna regiōe est tps determinatū p gn̄one in vna spē. et tēpus determinatū p corruptione. vñ estas ē tps determinatū pro gn̄one frumenti. et byems p corruptiōe. nihilominus q̄uis nobis in byeme nō sit generatio frumēti. tñ alibi ē: vbi tūc ē estas. vñ q̄n nobis est byems. aliis est estas. et ecōuerso. sicut ē antipodib° nris.
3m p̄ ce. 32. Ad p̄m Ad 2m Ad 3m.
Et sic terminatur ista questio. Qō. xiij.

Queritur Utrum qd̄libȝ corruptibile habeat determinataȝ periodum sue duratiōis. ¶ Et argr̄ p̄mo q nō. q2 ignis in spa sua ē corruptibil. et tñ nō hȝ determinatā piodū sue duratiōis. ex eo q nūq̄ȝ corrūpetur. pp hoc q est elōgatū a sibi 2rio. nec vnq̄ȝ dscēdet ad locū sui 2rij. ¶ 2° si qd eēt va. seqt q vita sor. nō posset plongari: qd est 2 medicos. et 2 Ar. i libro d morte Ar. Dr̄ euȝ ibi q Ar. habuit vnū pomū i manu. et pp ei° odorem: vita eius aliq̄lr plōgabat. qd gdē pomū si nō fuisset citi° fuissȝ mortu°. ¶ 3° oē corruptibile durans p aliqd tps adhuc pt durare p mai°. pp hoc q sua potētia excedit sibi 2ria. et p 2ña nō ē determinatū tps. p qd illud corruptibile pōt durare. ¶ 4° si qd esset vera. et piodus aliquoꝫ sit maior. et aliquoꝫ minor. tūc aliq̄ potētia reqrit ad durenduȝ min° diu. sꝫ hoc est fīm. nā si sic. seqt q celū eēt potētie ifinite. pp hoc q ipȝ durauit et durabit p tps ifinitum fm Ar. Cuȝ ergo durare p duos dies sit maioris potētie q̄ȝ p vnū et p tres q̄ȝ p duos. et sic vltra. seqt q durare p tps ifinitum eēt potētie ifinite et sic celū eēt potētie ifinite: qd est falsum.
p̄m 2m 3m 4m
In oppositū est Ar. in hoc 2° ter. vlti°. d. q oia determinant q̄dā piodo i duratiōe

p^us notan^m ¶ Notādū est q̄ piodus dr̄ a peri qd̄ ē circū ⁊ odos. qd̄ ē
volutio. vn̄ piodus .i. circuiuo'. vn̄ piodus dr̄ illud tp̄s de-
ter^m. p qd̄ aliqd cor^le h̄z eē. qd̄ est deter^m p reuolōes circula
p^a distī ires celi. ¶ Tūc sit p^a dist^o q̄ subaꝝ mālīū q̄dā sunt simpli
ces sicut sunt elā. ⁊ quedaꝫ mixte. vt sunt mixta ex elitis.
2^a distī ¶ 2^a dist^o. q̄dā sunt silīa in ptibus suis. ⁊ vocant homoge-
nea. ⁊ q̄daꝫ dissilīa. ⁊ vocant eterogenea. adhuc q̄dā sūt vi-
uētia. ⁊ quedā nō viuētia. mō l q̄one ista. p̄ in gn̄ali viden-
dū est de cā corruptionis corruptibiliū. 2° videdū ē d cāis
permanētie. ⁊ durationis eoꝝ. 3° videndū est de quesito.

p^a ꝯ **Quantum** ad p̄mū sit p̄ma ꝯ. q̄ ꝯrietas est cā cor
ruptiōis. probatur. nā ois corruptio est
p alteratione. alteratio aūt est rōne qualitatū ꝯriaꝝ adin
uicē. ⁊ iō si aliq̄ forma determinet sibi aliquas q̄litates nō
Cor^m h̄ns illas nō esset corruptibil. ¶ Corrolariū. ois suba deter
minās sibi aliquā qualitatē h̄ntem ꝯriuꝫ aliq̄n corrumpit
pꝫ ex ꝯclone. ⁊ pꝫ ēt ex alio. qꝛ eadem est mā ꝯrioꝝ. qꝛ ꝯ-
ria sunt que succedunt sibi in eadē mā. ita q̄ mā que ē nūc
sub vno ꝯrio h̄ꝫ po^tm vt sit aliq̄n sub alio. si ergo nō esset ali
quādo sub illo: illa potētia eēt frustra. Et iō cōmentator ex
Confir^o. isto ꝯcludit ꝯ̄ rio celi. celum nō h̄re mām. ¶ Confirmatur
a.t.c.101. corrolariū. nā oē h̄ns ꝯriū ē corruptibile. ⁊ oē corruptibile
in fine. de necessitate corrūpitur. ꝯ̄ rio celi. iō h̄ ꝯ̄ña est nec̄ia. hoc ē
2^a ꝯ corruptibile. ḡ aliq̄n corrūpetur. ¶ 2^a ꝯ est. q̄ nulla altera-
tio sube q̄ est ad corruptionē est ab itriseco p̄. ꝫ q̄libꝫ tal' est
ab extrinseco. vel ab itrinseco nō p̄. pꝫ p̄ de elo simplici: qd̄
nō pōt alterare se violēte. nec h̄ꝫ in se principiuꝫ sue corru-
ptiōis. Nō. n. h̄ꝫ in se q̄litates ꝯrias. pꝫ h̄ etiaꝫ de mixto. qꝛ
q̄uis vna ps h̄n agat in aliā. non tn̄ pp hoc h̄ꝫ i se p̄n^m sue
Cō. p. corruptiōis p̄. ꝫ h̄n nō p̄. Et de hoc dcm̄ est diffusius circa
2^m scōm phy. ¶ 2° nihil disponit ad sui ipsi^o corruptionē. cum
oē ens diligat se pmanere. ergo nulla suba h̄ꝫ in se p̄ncipiū
itrisecū p̄ sue corruptiōis disponentis ad ei^o corruptionem.
3^a ꝯ ¶ 3^a ꝯ est. q̄ mixtū homogeneū nō alterat ab itriseco aliq̄
mō alteratiōe disponēte ad ei^o cor^nem. pꝫ. qꝛ ipsum est ꝯsile
in q̄li^tat actiuis ⁊ passiuis i oib^o ptib^o suis. sic ⁊ elēꝫ simplex.
4^a ꝯ ¶ 4^a ꝯ est. q̄ mixtū eterogeneū b̄n alterat ab intrinseco al
teratiōe disponēte ad ei^o corruptionē. pꝫ. qꝛ ptes eius sunt
Corre^m. dissiles i q̄litatib^o. ḡ vna p̄t alterare aliam. ¶ Ex his se' q̄
simplx sicut elm̄ p̄t corrupi solū vno mō ab extriseco. ⁊ silr
mixtū homogeneū. mixtū ṽo eterogeneū duobus modis
Corre^m. s. ab itrinseco ⁊ ab extrinseco. ¶ Sequit ēt q̄ mixtū hōge-
neū ceteris pib^o p̄t diuti^o durare q̄ꝫ mixtū eterogeneuꝫ. pꝫ.
qꝛ mixtū hōgeneū pōt corrūpi solū vno mō. s. ab extrinse-
co. eterogeneū ṽo duob^o modis. s. ab intrinseco ⁊ ab extrin
Corre^m. seco. ⁊ iō metalla q̄ sūt hōgenea diu durāt. ¶ Cor^m simplx
melius pōt durare q̄ꝫ mixtū. pꝫ. qꝛ mixtū nō potest poni ad
aliquē locū qn̄ cōtinēs sit sibi aliq̄lr ꝯriū. sic si elm̄ simplex
poneret ad locū sibi ꝓpriuꝫ eēt elongatū a sibi ꝯtrario.

p^a cā. **Quātum** ad 2^m. s. de cāis permanētie ⁊ durationis
cor^m: dico p̄ q̄ vna cā est hōgeneitas ⁊ sili
tudo partiū pꝫ: qꝛ hōgeneū nō corrūpit ab intrinseco: sed
2^a cā. ab extrinseco solum. ¶ 2^a cā est debilitas cōtinētis in ꝯrie-
tate. ita q̄ ꝯtinēs nō sit eōtēto multū ꝯrium: deinde illud
ꝯtētū diutius durat: ⁊ iō aliq̄ diuti^o durāt i aliquo loco q̄ꝫ
3^a cā. durēt in alio. ¶ 3^a cā est durities ⁊ re^a ad diuidendū: qꝛ scd
diuisione facilius fit actio ⁊ corrūpit. sicut dictū est primo
T.c.89. huī^o de mixtione: ⁊ iō dura diutius manent: ⁊ iō forte duꝝ
4^a cā. dictū est ad durando vel eꝫ. ¶ 4^a cā est bona mix^o humidi
5^a cā. cū calido ⁊ cū sicco terrestri. ¶ Quīta cā est mag^is ꝓpor-
tiōis q̄litatū p̄maꝝ: cū q̄ pōt talis forma ma^te. vn̄ aliq̄ de-
termināt sibi vnā ꝓportiōeꝫ a q̄ p̄nt longe distare: ꝫ hoc
diuti^o ⁊ min^o: iu durāt ⁊ manēt. vn̄ dr̄ q̄ cornix h̄n per cen
6^a cā. tum ānos pōt viuere. ¶ Sexta cā est. q̄ hūidū ⁊ calidum
sic sunt h̄n tēperata. ¶ Tūc pono ꝯnes ꝫm cōbinationes ⁊
ꝯuenientiā illaꝝ cāꝝ ⁊ aliaꝝ q̄ sunt in dr̄ia reruꝫ in dura-
tiōe ꝫm magis ⁊ min^o: nec vna sufficit: nec due. ideo posite
sunt ꝫm numerū fortissime eaꝝ: qꝛ nō sequit q̄ si tot sunt
in vno quot sunt in alio: q̄ illa sint eq̄lis durationis: ꝫ cū h̄
oporteret q̄ eēnt eq̄ fortes: ⁊ iō vnaqueq̄ plus facit q̄ꝫ due
de aliis: ⁊ iō cū hoc q̄dā sunt longe durationis: sicut lapides
q pp suā longā durationē reputant ppetui. Et silr senex ē
longe vite: qꝛ h̄n viuit per cētū ānos. ¶ Corre^m. equalitas Corre^m.
p̄maꝝ qualitatū nō est cā pmanētie nec durationis lon-
gioris: non. n. diu manet hō sicut lapis: ⁊ in lapide in sūt q̄li-
tates magis adequate. ¶ Scōa ꝯ. nulla po^a reqrit ad per 2^a ꝯ
manēdū nisi pp resistere. pꝫ: qꝛ ois cor^o fit a ꝯrio. si ergo ali
quid nō h̄ret ꝯriū: nō corrūpet: nec indigeret aliqua po^a ad
pmanēdū. sicut nulla virtus reqrit ad motū dū graue sim
plex deorsuꝫ si nō eēt resistēa mediū. ¶ Cor^m. qd̄lꝫ homo- Corre^m.
geneū: cui^o ptes eēnt siles in q̄litatib^o. eēt ppetuuꝫ nisi esset
extrinsecū ꝯriuꝫ. ¶ Cor^m. aliq̄n duratio ꝓlongat in solu^m Corre^m.
pp ꝯseruationē cor^lis a ꝯrio extriseco: ⁊ ideo multis modis
cor^lia ꝯseruant a corruptione festina. Et ita forte fuit de il-
lis de quibus logr̄ Arꝫ. 4. physi. q̄ dormiuerūt in sardis i T.c.97.
illa insula h̄n per ducētos annos: qꝛ ibi forte diu durabāt:
qꝛ erāt in vna camera vbi nō poterāt attingi ab eoꝝ ꝯriis.
¶ Corre^m. h̄n. n. sequit. hoc plus pmanet. ergo est maioris Corre^m.
po^a ad resisten^m suis ꝯriis: nisi forte ꝯria essent equalia hic
⁊ ibi. ¶ Corre^m. in celo nulla reqrit po^a ad pmanendū. pꝫ: Corre^m.
qꝛ celum nō h̄ꝫ aliqd̄ ꝯriū. ¶ Tertia ꝯ est. q̄ adhuc sup- 3^a ꝯ
posita ꝯrietate. si cor^le adhuc eēt forti^o in agendo ⁊ resi^re q̄ꝫ
suū ꝯriū: ipsuꝫ adhuc nō corrūpet. pꝫ: qꝛ dictū est p̄ huius
in vna q̄one: q̄ tale nō repatit in agēdo: ⁊ p ꝯ̄ñs non dispo
nit ad corruptionē. ¶ Quarta ꝯ. ipōle est q̄ ꝯtinue sit for
ti^o. pꝫ: qꝛ si aliq̄n est forti^o: postea debilitat ⁊ fit transmuta- 4^a ꝯ.
tio pp motū celi vel aliqd h̄ꝫ. ¶ Cor^m. cor^o interdū melio Corre^m.
rant cōtinue ⁊ sunt fortiora in resi^re q̄ꝫ sua ꝯria in agendo
⁊ dr̄ eē in iuuentute: cū ṽo sit debilia dr̄ esse in sene^te.

Quātū ad tertiū sciēdū est q̄ q̄dā est cor^o nālis ⁊ que
daꝫ violēta: cor^o violenta pōt fieri plurib^o mo
dis. s. gladio igne aqua: ⁊ sic de aliis. cor^o autē nālis fit per
corruptionē humidi radicalis a calore naturali: ⁊ extinctio
ne eiusdem. ¶ De corruptione violēta sit p̄ma ꝯ. ois cor^o p^a ꝯ
violenta est citius q̄ꝫ nālis: cuius est illa cor^o violēta. pꝫ: qꝛ
p̄ueniit nālem. alr̄. n. nō esset violēta. ¶ Scōa ꝯ. non q̄ꝫ ali- 2^a ꝯ
cūq̄ cito pōt aliqd corrūpi violēter. ꝓbat. nā si in p^o instā-
tiū quo aliquid est: applicet sibi aliqd̄ violētū ⁊ sibi ꝯriū
non imediate destrueret esse: sed oporteret fieri alteratione
⁊ actionem. ¶ De corruptione nāli sit p̄ma ꝯ. non est dare p^a ꝯ
maximuꝫ tempus: vltra qd̄ hō nālr pōt viuere. probat:
qꝛ quocūq̄ tēpore dato vltra qd̄ homo pōt viuere: est da-
re maius vltra qd̄ idem hō pōt viuere. ꝯña tꝫ. aña probat:
qꝛ si non tunc esset dare vltimū instans esse hōis: sed hoc ē
falsum: ex eo q̄ non dat vltimū instans rei pmanētis in es
se: prout solet allegari. 8. physic. ¶ Et confirmat rōne sic: T.c.96.
qꝛ non est dare vltimuꝫ instans rei pmanentis in esse. nam
quocūq̄ instanti dato in quo aliqua res est: illa est alicui^o
po^e diuisibilis: cuius qd̄ē po^e opꝫ prius corrūpi medietateꝫ
q̄ꝫ illa res corrūpatur: ⁊ per ꝯ̄ñs quocūq̄ instanti dato: rē
prius erit anteq̄ꝫ res que habet esse in illo sit corrupta: ⁊ per
ꝯ̄ñs illud instans datū nō erat vltimū instans esse illi^o rei.
¶ Scōa ꝯclusio. nō est dare minimū tp̄s: vltra qd̄ hō pos- 2^a ꝯ
sit viuere. probatur: qꝛ quocūq̄ tp̄e dato. vltra qd̄ hō pōt
viuere. est dare minus vltra qd̄ pōt viuere. ⁊ hoc nālr lo
quēdo. Si. n. pōt viuere nālr p maius tp̄s. ⁊ p minus ēt p̄t
viuere. ⁊ p ꝯ̄ñs nō ē dare minimū tp̄s vltra qd̄ hō possit vi
uere nālr. ¶ Tertia ꝯclo. nō ē dare maximū tp̄s vltra qd̄ 3^a ꝯ
nō p̄t viuere hō nālr. probatur. qꝛ quocūq̄ tēpore dato vl-
tra qd̄ nō p̄t hō viuere nālr: est dare mai^o vltra qd̄ nō p̄t hō
viuere nālr. Si. n. nō pōt p minus. nec ēt p maius: ⁊ p ꝯ̄ñs
nō est dare maximū vltra qd̄ non p̄t hō viuere nālr. ¶ 4^a 4^a ꝯ

ꝯclo.est dare minimū tp̄s vltra qḋ nō pt hō viuere nālr. ⁊ q̄lib; minori illo daṫ mai⁹ vltra qḋ nō pt hō viuere nālr, ergo ⁊c. ꝯn̄a nō. ab expo^{ne} ad expo^{tum}. añs ēt ē simplr notū.
2^m ℭ 2° arguiṫ sic. nō daṫ max^m tp̄s vltra qḋ pōt nālr viuere. nec minimū nec maximū. vltra qḋ nō ⁊c. ḡ minimū vltra qḋ nō ⁊c. añs pz p tres ꝯnes p̄cedētes. ꝯn̄a tz a suf^{ti} diuisione posita. sicut q̄ hō possit viuere vltra aliqḋ tp̄s nālr. ⁊ vltra aliqḋ nō.
Nōndū ℭ Notādū ē. q̄ illḋ tp̄s qḋ est minimū vltra qḋ nō pt hō viuere nālr ē tale vltra qḋ nūq̄ viuit īdiuiduū spēi hu^{ne}. nec pt nālr. ⁊ sic dem̄ ē ō hoīe. ita poss; dici ō aliīs
Nōndū spēb⁹. ℭ Sciēdū ē q̄ tale tp̄s p aliq̄b⁹ spēb⁹ est lōgi⁹. ⁊ p aliquib⁹ vō breui⁹. vn̄ p hoīe est lōgius q̄; p cane. ⁊ fm illas ꝯnes positas appet q̄lr sit r̄nde^m ad q̄stiū.
Dubiū ℭ Sz. d. alr go. capiaṫ illḋ tp̄s qḋ ita dicis esse mi^m vltra qḋ nō pōt viuere hō. tūc p illud tp̄s pōt viuere aliq̄s hō. ⁊ p nullū maius pt viuere aliq̄s hō. ḡ illḋ ē max^m tp̄s. p qḋ pt viuere aliq̄s hō.
R̄ ℭ Breuiter r̄ndeo ꝯcedēdo q̄ illḋ ē maximū tp̄s p qḋ pt viuere aliq̄s hō. sz tn̄ nō ē maximū tp̄s vltra qḋ pōt viuere aliq̄s hō. sz mi^m vltra qḋ nō pt. ita q̄ istās terminās exclusiue illḋ tp̄s eēt p̄mū istās nō vite nāl hoīs. ℭ De durationē accñtiū. q̄ nō hñt durationē nisi rōne subēz. cōfuāndū dicaṫ ꝓpor^r. sicut de duratiōe subēz.
Ad p^m ℭ Ad rōnes ad p̄mā dico. q̄ imo necio venireṫ ad aliqḋ tp̄s. p qḋ ignis veniret ad locū suū corruptiōis pp aliquā īfluētiā ⁊ motum planetaz.
Ad 2^m ℭ Ad scḋaz dico. q̄ medic⁹ nō pōt ꝓlōgare vitā hoīs vltra illḋ tp̄s qḋ ē minimū vltra qḋ nō pōt durare aliquis hō. ꝓpinquis. n. veniet in ei⁹ duratione ī instāti terminātē exclusiue illḋ tp̄s. q̄; si medicus nō esset. ꝯsil̄r mō dicaṫ de pomo Ar̄.
Ad 3^m ℭ Ad tertiā dico. q̄ illa bñ p̄obat. q̄ si est dare maximū tp̄s. in q̄ corruptibile pōt durare. ⁊ hoc bñ conceditur. sed nō ꝓbat q̄n sit dare minimū tp̄s vltra qḋ
Ad 4^m nō pōt. ℭ Ad q̄rtā pz ex pōne posita. Qō. xiiij.

p^m **Q**ueritur Utrū ī gñonib⁹ sit ꝓcessus in īfinitū. ℭ Et arguiṫ p̄ q̄ nō. nā ī eēntialib⁹ ordinatis nō ē ꝓcessus in infinitū. sz gñones sūt h⁹. ḡ ⁊c. maior nō. p Ar̄. in scḋa.
T. c. 68. minor ꝓbaṫ. q̄ si sor. gñet platonē. ⁊ plato ciceronē ⁊c. ipoīe est ciceronē genuisse platonē. ⁊ silr impoīe ē platonē genuisse sor. ⁊ p ꝯn̄s in talib⁹ gñonib⁹ ē ordo ne
2^m ri⁹. ⁊ p ꝯn̄s tales gñones vñr eē eēntialr ordinate. ℭ 2° saltem nō ē ꝓcessus ī īfi^m ī gñonib⁹ fz circulū. sic tn̄ dicit Ar̄.
T. c. 58. 2° h⁹. ꝓbaṫ. nā si eēt ꝓcessus ī īfi^m in gñonib⁹ fz circulū. tūc oporteret dicere idē redire idē ī nūo. mō h̄ ē fīm. ⁊ ꝯn̄a tz a sīli. Nā si aliqḋ mobile ꝑpetue mouebatur sup aliquā lineam circulare aliq̄ motu certe velocitatis. infinities redibit ad eūdē pūctū. ita ēt si ꝑpetuo durarēt gñones fz circu
3^m lū īfinities reuerterenṫ idē ī nūo. ℭ 3° poīe ē vnū motū celestē alteri esse cōmixtibilē. ⁊ si sic nūq̄ redibunt corpa celestia ad statū ꝯsilem: sicut mō sūt. ḡ nūq̄ fierēt ꝯsiles generationes sicut mō. ⁊ p ꝯn̄s nō est ibi ꝓcessus ī infi^m fz circu
4^m lū. ℭ 4° posito q̄ corpa celestia redirēt ad aspectus ꝯsimiles. nō tn̄ oporteret expectare p aspectū ꝯsilē in ꝯsilē generatione. Nā videmus q̄ in breui tp̄e. ex aqua fit aer ⁊ eꝯ.

T. c. 58. ⁊. 59. **In oppositum** ē Ar̄. ī isto 2°. p⁹ ista. q. ē nōn^m q̄ ꝓcessus ī īfi^m ī gñonib⁹ pt dupl̄r imaginari. vno⁹ fm rectū. alio⁹ fz circulū ad silitudinē mot⁹ ꝑpe sup lineā rectā. ⁊ mot⁹ ꝑpe sup lineā circularem. ꝓcessus in infi^m fm rectū dr̄ si aliq̄ portio māe mō esset sub aliq̄ forma. ⁊ postea sub alia. ⁊ postea iterū sub alia. ita q̄ nūq̄ postea eēt sub aliq̄: vbi fuit pri⁹. ⁊ sic ī infi^m. Et sic ꝑpetuarentur gñones fm rectū. si mō eēt sub aliq̄ forma. ⁊ postea sub alia. ⁊ tādē itez sub q̄ p̄us. ⁊ sic fz circuitū. ⁊ sic in infi^m. tūc gñationes dicerenṫ ꝑpetuari fz circulū. vel ꝓcedere in infi^m fm circulum. quod idem est ⁊c.

p^a ꝯ **T**ūc sit p^a ꝯ. reiteratio seu reuersio eiusdē ī nūo est ipossibilis. p⁹. q̄ ad idētitatē effectus nālē req̄r idē^{tas} nālis cāz p̄ncipaliū nō sim^r. sz fz mo^m se hñdi nō sileꝫ. solū fz eūdē in nūo. cū ḡ cor⁹ supcelestia sint cāe p̄nci^{les} ī q̄lib; generatione. ⁊ ipoīe sit ea se hr̄e eodē mō sicut añ: q̄; uis bene ꝯsilr: seqṫ ꝓpo^m. ipoīe. n. est eūdē influētiā ī nūo q̄ fuit redire. ⁊ sic eūdē motū corpoz supcelestiū.
ℭ 2° argr̄ sic. si generatio eiusdē ī nūo eēt possis. seqṫ q̄ idē ī nūo ī pluz īstantiū quolibet poss; gñari. qḋ est ꝯ dcā sup p̄ hui⁹. 2^m
ℭ Ex ista ꝯne seq̄ q̄ ipoīe ē in gñonibus eē ꝓcessus in infinitū fm circulū q̄tū ad īdiuidua. seu q̄tū ad idētitatez nuālē. ꝓbaṫ. nā dato op^{te} idē in nūo poss; gñari. qḋ est ꝯ ꝯclonē. sz in generatiōib⁹ bñ est ꝓcessus in infinitū fm rectū q̄tū ad indiuidua seu q̄tū ad idētitatē nuālē. Corre^m
ℭ 2° ꝯ. ī gñonib⁹ nō est ꝓcessus in infinitū fm rectū fm spēm. v.g. vt aliq̄ mā nūc sit sub aliq̄ forma. ⁊ postea sub alia ī spē. Et postea iterum sub alia ī spē. ⁊ sic in īfinitū. sic q̄ nūq̄ ad min⁹ eēt sub forma q̄ sit eiusdē spēi cū aliq̄ formaz. sub qua p̄us erat. ꝓbaṫ. nā spēs rez in nāo sunt finite ⁊ sic nō ē poīe q̄ ī aliqua mā sit mō forma vni⁹ spēi. ⁊ postea alia forma alteri⁹ spēi. ⁊ sic sine fine: seu reitera⁹ for⁹ cōsiles in spē. alr. n. spēs essent infi^{te} in nūo. 2° ꝯ.
ℭ Sciendū tn̄ q̄ nō opz q̄ tota mā: q̄ mō est sub aliq̄ forma: postea tota sit sub ꝯsili. sed sufficit q̄ vna ei⁹ por⁹ aliq̄n vna vice. ⁊ postea alia ei⁹ por⁹ alia vice. ꝺinde alia alia.
ℭ 3° ꝯ est. q̄ nō opz q̄ si vna mā est sub aliq̄ forma. ⁊ postea sub for⁹ eiusdē spēi cū illa. q̄ transeat p oīum spēz formas añq̄; sit sub for⁹ ꝯsili. pz hoc. q̄ aliq̄n ex aere fit aq̄. ⁊ postea statī sine inter mediatiōe alicui⁹ forme ex aq̄. eꝯ fit aer. 3° ꝯ
ℭ 4° ꝯ est. q̄ si mā est mō sub aliq̄ forma aliq̄n redi^t sub ꝯsili. ⁊ ita de q̄cūq̄ mā alia. ita q̄ h̄ ē necessaria. mā q̄ nūc est sub aliq̄ for⁹. aliq̄n erit sub ꝯsili. ⁊ hoc vel to⁹ sil. vel ei⁹ ps. ⁊ postea alia. p⁹. q̄ q̄cūq̄ mā demō^a. vez ē dicere q̄ ipsa est in po⁹ ad cuiusl; spēi formā. ⁊ sic seqṫ q̄ ipsa eēt sub q̄lib; spēi forma. alr. n. illa po⁹ eēt frustra. si toto tp̄e eterno nō reuerteret ad formā ꝯsilem. 4° ꝯ
ℭ Sz cōmētator dicit q̄ po⁹ ad spēm nō pt eē frustra.
ℭ Corre^m. quecūq̄ mā demōstrata. h̄ mā erit infinities sub forma hoīs: ⁊ eadē mā erit infinities sub forma eq̄. ⁊ hoc vel tota sil. vel fm vnā ptē vna vice. ⁊ fm alteꝫ. alia vice. ⁊ sic de aliīs formis aliarū spēz. ⁊ hoc est vez supposita eternitate mūdi. Corre^m
ℭ Cor^m est. q̄ p infi^m tp̄s ista mā stabit sub forma eq̄. si ergo oīa illa tp̄a aggregarenṫ. rediret tp̄s infi^m. Corre^m
ℭ Sed. d. ꝯ si sic. sequiṫ q̄ mā forte steti; sub infinitis formis hoīs. sz hoc est falsum. nā tūc in nouissimo die in resurrectiōe mortuoz cū quelib; aīa recipiet suā mā;: eadē mā recipeṫ ab infinitis aīaīb⁹. Dubiū
ℭ Breuiter de ista rōne nō multū curaret phs nālis. ex quo. n. ipse ponit eternitatē mūdi negaret h⁹ resurrectionē mortuoz. R̄
ℭ Sz. d. adhuc ꝯ illa q̄ dcā sunt añ istātiā. nā demonstrata aliq̄ mā. q̄ mō est sub forma lapidis erit necessario sub forma eq̄ aut cōtingenter. si cōtingenter sic pōt nō esse sub ea. ⁊ sic ꝑpetuo pt carere forma equi. Si āt necessario hoc est fīm pp hoc q̄ oīs asinus ꝯtingenter gñabiṫ. Et iō dicit Ar̄. p̄ celi. q̄ nō oē gñabile de necessitate gñabiṫ. Dubiū
ℭ 2° nā sūt aliq̄ spēs q̄ nō generanṫ nisi ī locis determinatis. sicut mag^{te}. ⁊ silr q̄dā alia mō nō vr̄ necessariū nec poīe q̄ mā illi⁹ lapidis aliq̄n feraṫ ad loca. vbi gñantur talia. Circa. t. cō. 101. 2^m
ℭ 3° arguiṫ de fenice que postq̄; corrupta est de eadē mā gñatur alia fenix. ⁊ sic vltra. ḡ nō vr̄ q̄ illa mā erit sub cuiusl; spēi forma. 3^m
ℭ Ad ista ad p̄muz dico. q̄ sicut ista ꝯn̄a est necessaria. hoc ē. ⁊ ē cor^{le}. ergo corrūpetur. ⁊ tn̄ nūq̄ ista ē necessaria. hoc corrūpeṫ. Ita ī ꝓposito dico hāc eē necessariam. in hac mā eēt forma asini tn̄ nūq̄ ista de pñti erit necessaria: in ista mā est for⁹ asini. ⁊ tn̄ non est necessariū q̄ ita fiat ī tali tp̄e. Ad p^m
ℭ Ad 2^m dico. q̄ illa mā q̄ est mō sub forma lapidis. aliq̄n erit sub forma aeris. vel exalationis: ⁊ tūc pōt deportari ad illū locū. in quo gñanṫ aliq̄ spēs. q̄ non gñanṫ hic. ⁊ tūc ex illa mā pōt generari forma talis vel talis spēi. in modo inconsueto. ⁊ ideo trans Ad 2^m

mutationes l mixta impfecta: sicut sunt vapores τ exala-
Ad 3m tiones: sunt ꝑpter gñones mixtoꝝ pfectoꝝ. ℭ Ad tertiū
dico: q nō ex tali mā fenicis plenis gñat fenix sequēs. sed
ex pte illius. τ tādem illa ps diminuit in gñone tertie feni-
cis. τ sic tādē quelibet pars illius mãe. que qdem erat sub
5a ꝯ forma fenicis. aliqñ erit sub alia forma. ℭ Quinta ꝯclo.
quocunqꝫ tpe finito dato. hec mā pōt plures esse sub for-
ma vnius spēi q̄ₒ alterius. pꝫ qꝛ hec mā hoīs pluries in tē-
porib' finitis fuit sub forma terre: q̄ₒ sub forma hoīs. τ plu-
ries sub forma hoīs q̄ₒ sub forma fenicis. eo q plures gene
6a ꝯ rant hoīes q̄ₒ fenices. ℭ Sexta ꝯclusio est. q q̄tum ad h
ꝯtingit dare certā piodum. Nam demōstrata illa mā que
modo est sub forma asini: nō quantocitiqꝫ tpe post: pōt esse
sub forma asini. qꝛ aliter ꝑ tpē infinitū posset esse sine aliis
formis. τ si non eēt sub forma hoīs. nō quātocunqꝫ tēpore
post posset esse sine forma hoīs. nā aliter per tpē infinitum
7a ꝯ posset esse sine forma hoīs. qd est ꝯtra pdicta. ℭ Septima
ꝯclusio. nō opꝫ pro reiteratiōe eiusdē forme in spē magnā
celi reuolutionē expectare. s. q oēs sphere celestes reuertē-
tur ad ꝯsilē aspectū. qd fit sm Platonē. 36. millib' ānoꝝ.
qd pꝫ. qꝛ mā que est sub forma aeris facilr cito erit sub for-
ma aque. τ eꝯ sub forma aeris. ℭ Ex oībus his pōt ꝯclu-
di q in gñonib' est ꝓcessus in infinitū sm rectū quātum
ad idētitatem nūeralem: τ nō sm circulum. nec sm rectum
R quātum ad idētitatem specificā. ℭ Ad rōnes. ad pmā ꝯ-
cedo. q in eēntialr ordinatis nō est ꝓcessus in infinitum.
Ulterius dico. q gñones non sunt essentialr ordinate. ꝓ-
pter hoc q non seqtur de gñone priori. talis gñatio est. g
talis gñatio erit demōstrata generatione posteriori. quā-
Ad 2m uis posterior sup'it priorem. ℭ Ad scdam pꝫ ex positione.
3m ℭ Ad tertiam τ quartā simr bene dcm̄ est in qōne. qd non
4m opꝫ expectare magnam celi reuolutionēꝫ pro reiteratione
forme consimilis in materia. Qō. xv.

Ueritur Utrū cessante motu celi ces-
sent gñationes τ corruptio-
pm nes istoꝝ inferioꝝ. ℭ Et arguit pmo q nō:
qꝛ seqtur q tam mixta q̄ₒ simplicia ex eo fie-
rent ꝑpetua. sed hoc est falsum. τ pꝫ falsitas.
Nam tunc seqtur q cessante motu celi. vniuersum eēt me-
lius dispositum vel ordinatū q̄ₒ modo. ꝑpter hoc. qꝛ tunc
mixta τ simplicia essent ꝑpetua. τ mō non. ꝯña pncipalis
probat. qꝛ si cessante motu celi cessant generationes τ cor
ruptiones in istis inferiorib': tunc cessante motu celi non
amplius corrūpentur mixta. nec simplicia. τ sic manerent
2m perpetuo. ℭ Secūdo. si celum cessaret a motu. non tamē
adhuc cessaret ab influētia τ illuminatione. τ per ꝯñs ad-
huc influeret in ista inferiora: τ illuminaret. τ per ꝯsequēs
adhuc alterarent adinuicēꝫ. sed frustra fit talis alteratio.
nisi sequatur generatio τ corruptio. mō qꝛ deus τ nā nihil
3m agunt frustra. ideo τc̄. ℭ Tertio cessante motu celi nō vi-
detur verisile qn adhuc ignis approximatus stupe ageret
4m in ipsam. agēdo ex ea ignē. g τc̄. ℭ Quarto intelligētie τ
celū me'te motu regūt ista īferiora τ actiones coꝝ. g cessan
te motu celi. adhuc ista inferiora viderent agere. q̄ₒuis nō
ita bene: τ ita ordinate: sicut mō vt pꝫ de princi'te in polita.
cuius actione cessante adhuc ibi homines possent agere.
quāuis non ita ordinate. sicut prius.

T. c. 70. In oppositum est Ar. in isto 2°. vbi vult q
τ. 55. gñationes istoꝝ inferioꝝ re-
ducant in motū celi tanq̄ₒ in cām: mō cessante causa pnci-
2m pali cessat effect'. ℭ Scdo. in eēntialr ordinatis cessan-
te pmo cessant postrema. mō qꝛ tota virtus istius mūdi in
ferioris gubernat a celo. sicut pꝫ ex p̊ methau. seqtur q ces
sante motu celi. cessarent gñationes τ corruptiones istoꝝ
pm nōm inferioꝝ. ℭ Sciēdum est. q celum agit in ista inferiora
triplici ꝓposito. s. motu lumine τ influentia. motu qdem.
quia motu diurno mouet secum sperā ignis. lumine qdē.
qꝛ mediante suo lumine calefacit ista inferiora. influentia
quidē. qꝛ in fundo terre. vbi nec attingit motus: nec lumē
celi generant quedam metalla. τ hoc me'te influentia celi.
que est quedā qualitas spūalis in medio: sicut spēs sensibi
lis in medio. ℭ Scdo sciēdum q celū agit ꝑ motum du- 2m nōm
pliciter. vno modo imediate. vñ ex eo q mo' lo' hꝫ moue-
re secum corpus sibi ꝓpinquius. sicut sperāꝫ ignis. Scdo
mō mediate: τ sic celum: qꝛ aliter τ aliter se habet respectu
istorum inferioꝝ est alia τ alia influentia in istis inferiori
bus: τ aliud τ aliud lumen.

Tunc sit pma ꝯclusio. si celum cessaret a quolꝫ istoꝝ pa ꝯ
trium. s. a motu lumine τ influētia. nulla fieret
actio in istis inferiorib'. ꝓbatur per rōnes datas ad oppo
situm. ℭ Scda ꝯclusio est. q si celū cessaret a motu soluꝫ 2a ꝯ
τ nō a lumine τ influētia: nō ꝓpī hoc cessarēt actiones in
istis inferiorib'. patet. qꝛ adhuc celū illuminaret ista infe-
riora. etiā adhuc mediātib' his fierent actiones in istis in-
ferioribus. veꝝ est tñ q aliter fierent q̄ₒ mō. ꝑpter h q sol
nō ita applicaret diuersimode istis īferiorib'. sicut si celuꝫ
moueret. ℭ Sed. d. aliqs ꝯtra. mot' celi est mot' localis. Dubiuꝫ.
qui est pmus oīum motuuꝫ istoꝝ inferioꝝ. τ per ꝯñs ipso
cessante cessaret motus istoꝝ inferioꝝ. ℭ Rñ' q vꝫ est cā R
oluꝫ motuū istoꝝ inferioꝝ: qui fiunt isto mō quo iā fiunt.
tñ si ipse cessaret aliter fieret mot' τ actiones istoꝝ īferioꝝ.
τ hoc mediāte lumine. τ influētia celi. τ ideo si celum quie
sceret a lumine stante motu τ influētia. nullum mixtū pfe
ctum generaret. ꝑpter hoc q ad gñonem mixti pfecti re
mouet: q sol τ planete aliter τ aliter se hēant ꝑ accessum
τ recessum ad ista īferiora. τ ideo fetus stat in vētre tpe de
terminato ꝑ motū solis. τ sic arbores ꝑ accessuꝫ τ recessuꝫ
solis pullulant τ crescūt. ℭ Tertia ꝯclusio est. q si celum 3a ꝯ
nō moueret nisi vnico motu. s. motu diurno. adhuc fierent
gñationes τ corruptiones. τ tñ aliter q̄ₒ mō. qꝛ sol accede-
ret τ recederet ad nos. τ a nobis. tñ nō esset hyems nec dif-
ferētiam tēpoꝝ nisi per diem τ ꝑ noctē. ℭ Et ideo sit q̄r- 4a ꝯ
ta ꝯclusio. q ad hoc q fiant gñones τ corruptiones sicut
mō fiunt. reqrunt duo mot'. s. mot' diurnus τ obliquus.
scꝫ planetaꝝ. τ sm hoc sol accedit τ recedit ad nos τ a no
bis. ℭ Quinta ꝯclusio est: q si celū esset vniforme in suis 5a ꝯ
partibus: τ moueret: nihil de cetero gñaret. probat. quia
sm Ar. τ Cōmentatorē a volūtate antiqua non ꝓuenit T. c. 15.
actio noua nisi mediāte celo. aliter τ aliter se hñte. modo si
esset vniforme ꝑ totū nō se hēet aliter vna vice q̄ₒ alia. nec
in toto: nec in ptibus. τ ideo celū est dissimile in suis parti-
bus. vnde sol est alterius nāe q̄ₒ aliī planete. τ sic planete τ
stelle sunt diuersaꝝ rōnuꝫ inter se. ℭ Sexta ꝯclusio est. q 6a ꝯ
si celum cessaret a lumine τ influētia non aliud faceret in
istis inferioribus nisi q moueret speram ignis circulr. pa
tet. qꝛ lumine τ influētia ageret in distātia ab eis. τ nō mo
tu nisi in illud qd est eis imediatum. ℭ Ad rationes. ad R
primam dico. q imo vniuersum non esset ita pulchruꝫ si
mixta simplicia essent ꝑpetua. sicut modo est. Pulchrum
enim est videre nouitates. de hoc visuꝫ est diffusius p̊ celi.
ℭ Et sic terminatur ista questione vltima.

ℭ Expliciunt qōnes de gñatione τ corruptione edite a ma
gistro Alberto de Saxonia. Deo gratias. Amen.

Tituli qõnum Egidij.

Tituli qõnũ Marsilij.

¶ Tituli qõnum scđi libri eiusdem Marsilij.

Tituli qõnum Alberti.

¶ Tituli questionum secundi libri Alberti.

¶ Explicit tabula totius libri de gñatione & corruptione. Deo gratias Amen. 1535. die. 13. Aprilis.

Registrum.

AA BB CC DD EE FF GG HH II KK LL MM NN OO PP
QQ RR SS TT   GG est ternus cetera omnia sunt quaterna.

¶ Impressum venetijs mandato & expẽsis Nobilis viri Lucantonij de giunta florentini. Anno dñi. 1518. die. 12. mensis Februarij.

